1976

Budai Napló

Bg 071/21

XXIV. évfolyam. 899. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 január 7.

775

714

Los von Pest!

Buda sorsa most van eldülőben. Itt vagy föléled újból Mátyás király világszép városa, amelyben jómódú polgárság él, — vagy nyögjük az ötven év előtti csatlakozás átkát és marad Buda a másodrangú város, Pest külvárosa, nyomorban sinylődő polgárajval.

Lehetünk világfürdő, Európában az elsők között, de — maradhatunk a vidéki fürdők alacsony színvonalán, elmaradottságban, szegénységben.

Föl kell ráznunk minden budai polgárt, — mindenkit, akinek itt talpalattnyi földje, üzlete, műhelye, irodája, műterme, háza, kertje van, hogy most álljon önérzettel talpra és küzdjön Buda jövőjéért egész a szakításig, mert — most vagy soha!

Buda és Pest

Írta: **dr. Túry Zoltán,** közigazgatási bíró

Két várost, melyet csak a szürkén hömpölygő folyam választott el egymástól, ötvenöt esztendővel ezelőtt egybeolvasztott a közös és együttes fejlődés hite és reménye. Buda és Pest összeolvadt, nem az azonos érzések, nem az azonos felfogás alapján, hanem a közös fejlődés reményében. Két város, — az egyik hegyen épült, a másik a folyamparton, — összeölelkezett abban a vágyban, hogy felülemelkedve az ország agrártermelésén, az iparnak és a kereskedelemnek példaszerű gócpontját teremtse meg, nem egymás rovására, hanem egymás segedelmével. Ezt igérte Pest és ebben a reményben élt Buda az összeolvadáskor.

A lakosság számaránya és foglalkozási tagozottsága ebből a szempontból nem volt kedvezőtlen. Buda a maga poétikus és történelmi zárkózottságában századok óta nehezebben fejlődött. Törökdúlás és a hegyvidéki helyzetből folyó szétszórtság a városi alakulást általában megnehezítette. A síkon épült Pesten az építkezés könnyebb lehetősége és a Nagy-Alfölddel való közvetlenebb kapcsolat pompásabb fejlődés alapjait adta meg. Az összeolvadáskor Budának (Óbudával együtt) 70.000, Pestnek 200.000 lakosa volt; az arány tehát 1:3. Mindkét város lakossága a nemességből, a hivatalnoki karból és a máról-holnapra élő tisztes kereskedelemből és kézműiparból kerül ki. Az 1872. évi XXXVI. t.-cikk azon a pompás gondolaton nyugszik, hogy ennek a két puritán ipari városnak egyesítésével az országnak egy erős ipari és kereskedelmi gócpontot teremtsen, ahonnan fejlődés, eszme, tendencia és friss lüktetés áradjon szerte az országban.

Maga a törvényhozás látta már akkor, hogy a síkon épült város és a hegyen épült város között az érdekek különbözősége és a fejlődés tempója révén ellentétek fognak keletkezni és érezte azt, hogy az őserőt a budai rész fogja képviselni és megtartani. Éppen ezért a budai résznek a lakosság arányszámánál valamivel nagyobb képviseletet biztosított a törvényhatósági bizottságban. Hogy ez az előrelátás nem volt indokolatlan, azt a következő adatok bizonyítják.

Az 1872. évben Buda lakossága 70.000, Pest lakossága 210.000; Buda tehát az összlakosságból 25 százalékot képvisel. *Az 1891. évben* Buda lakossága 92.000, Pest lakossága 400.000; Buda tehát az összlakosságból csak 19 százalékot képviselt. *Az 1925. évi* állapot pedig az, hogy a székesfővárosnak 960.000 főnyi lakosságából 208.000 lakik a budai, míg 752.000 a pesti kerületekben s így Buda az összlakosság *22* százalékát képviseli. Ha tehát pusztán a lélekszám aránya szempontjából vizsgáljuk a törvényhatósági bizottság összeállításának arányát, úgy ezzel a *22* százalékos arányszámmal kell számolnunk, melynek alkalmazásával a 240 választott bizottsági tagból 53 hely illetné meg a budai kerületeket; s ha ezzel szemben az I. választókerületből 14, a II.-ból 10, a III.-ból 10, a IV.-ből 14, az V.-ből pedig 10, összesen tehát 58 törvényhatósági bizottsági tagot küldünk be, úgy pusztán az arányszám szempontjából Buda semmiféle sérelemről jogosan nem panaszkodhatik. Lényegesen csökkenti azonban ezt a számarányt az a tényleges helyzet, hogy az 58 választott budai bizottsági tag közül tíz nem budai, hanem pesti lakos. Távol áll tőlem bármiféle insinuáció, de egészen bizonyos az, hogy a patriotizmus a helybenlakásból nyeri a maga életerejét és lendületét, és érdekellentétek esetén maga a bizottsági tag is két ellenkező érdek ütközőjébe kerül. Azzal tehát, hogy Buda lakossága 58 hely helyett csak 48 helyet töltött be a saját fiaiból, míg 10 helyet más kerületekben lakóknak engedett át, elsősorban önmaga ellen vétett, mert a patrotizmus hatóerejét csökkentette le 24.16 százalékról 20 százalékra.

Akkor azonban, ha a képviseleti szervezet kérdését nem a kisszerű helyi érdekek szempontjából, hanem országos érdekek szemüvegén keresztül vizsgáljuk, azt kell megállapítanunk, hogy az adott helyzetben a lélekszám aránya szerinti képviselet az országos érdekeknek nem felel meg.

Ma és a ránk következő két évtizedben a legelső országos érdek a fizetési mérleg aktivitásának helyreállítása. Ha ez sikerül, a poklok kapui is megdőlnek igazságunk előtt. Ha ez nem sikerül, nyomor és a küzdelmek eredménytelensége vár reánk. Minden törekvést, minden erőt és lehetőséget ennek az elsőrendű országos érdeknek a szolgálatába kell állítani.

A fizetési mérleg helyreállítása szempontjából a mi esetünkben az idegenforgalom végtelenig való fokozása úgyszólván az egyedüli, de mindenesetre a legkézenfekvőbb remedium. Ez az az országos érdek, amelynek ma minden helyiérdeket alá kell rendelni. Ha pedig ebből a nézőpontból vizsgáljuk a két városrész súlyát és jellegét, a komoly vizsgálat meg nem tagadhatja a budai rész fölényét. Azt, amit Pesten talál az utazó: a palotákat, az utak többékevésbé rendezettségét, a gyárak és telepek idegfeszítő munkáját, a múzeumokat és könyvtárakat, — a templomokat és középületeket, — Európa minden nagyobb városában tökéletesebb alakban, nagyobb méretekben, műkincsekben és történelmi multban gazdagabban találja fel. Sajnálatosan kevés az, ami a pesti oldalon vonzó erővel hatna az idegenre s ha ilyenek mégis vannak, ezek között elsősorban szerepel Buda látképe Pestről.

Ezzel szemben Buda a maga természeti szépségével és levegőjével, forrásaival és fürdőivel az idegenforgalom elsőrangú tényezőjévé emelhető, ha kellő jóakarat, kellő gazdasági tapintat és kellő anyagi erő áll e tekintetben a fejlődés szolgálatába.

Ezt a hatalmas nemzeti erőforrást nem szabad figyelmen kívül hagyni a törvényhozásnak, mikor az új városi törvényt megalkotni készül és akár bizonyos költségvetési önállóságban, akár pedig a törvényhatósági bizottság összeállításának rendszerében biztosítani kell a budai résznek azt a befolyást, amely lehetővé teszi azt, hogy sorsának és fejlődésének önálló és minden más érdektől független irányítója lehessen. De nem szabad ezt figyelmen kívül hagyni a lakosságnak sem és pedig oly értelemben, hogy az általa választandó tagoknál a patroitizmust a maga teljességében biztosítsa.

Budán, 1928. január 6.

A Hollós Mátyás Társaság az újesztendőt *fészekrakó* estével nyitotta meg e hó 2-án, amikor a most megnyitott és régi multjához méltón átalakított Császárfürdő-vendéglőben az elnökség és tisztikar, több meghívott vendég társaságában évnyitó vacsorára gyült össze és a vendéglátó új bérlő Csirszka Konrád meghívására ide helyezte át ezzel rendes összejöveteleit. Hetenkint egyszer, *hétfőn* este 6—8 óráig találkoznak itt a tagok, de lehetőleg naponkint is ebben az időben a fentartott külön asztalnál, hogy most, amikor új jövendő elé jutott Buda, a minduntalan felvetődő, idevágó kérdéseket megvitassa.

Az új gazda remekelt, amikor bácskai konyhájának invenc falatait hordatta fel és kóstoltatta „hárslevelű" borát — éjfélig. A kedves estén résztvettek: dr. Morvay Győző, Szávay Gyula, dr. Tury Zoltán, dr. Mikes Lajos, Csernátony László, Oszoly Kálmán, Szigeth Gábor, Bándy táblabíró, Bándy Boldizsár ciszterci tanár (Baja), Aggházy Kamil, Peterdy Sándor, Istók János, Szilágyi Károly, Rezső Antal, Pataky Alajos, dr. Bárdos György, dr. Krivoss Árpád, Réw Sándor, Viraág Béla.

Nem lesz községi választás 1928-ban — jelentik egyes ujságok, — mert a kisorsolt bizottsági tagok mandátuma 1928. dec. 31-én jár le, de addigra készen lesz az új fővárosi törvény s így csak 1929 első hónapjainak valamelyikében fog Budapest új városatyákat választani. Szükség esetén a belügyminiszter egyszakaszos törvényjavaslattal meghosszabbítja a kisorsolt mandátumok időtartamát, hogy ne kelljen egymásután két választáson keresztülmennie a fővárosnak. — Erről a kérdésről néhány héten belül többet fogunk tudni.

Marik Ernő kormányfőtanácsost, a budai érdekek nagykészültségi harcosát, a budai ágostai evangélikus egyház másodfelügyelőéül, dr. *Sztehló* Aladár táblabírót pedig gondnokául egyhangulag megválasztotta.

Jakab László dr., a Svábhegyi és a Ligetszanatóriumok kiváló igazgató főorvosa január 5-én este a Polgári Egység Klubja Akadémia-utcai helyiségében *„A pesti ember idegéletéről"* tart nagy érdeklődéssel várt előadást.

A Zugligeti Egyesület, amely most lépett eredményes működésének 35-ik évébe, az 1928. évi első társasvacsoráját jan. 7-én, szombaton este 8 órakor rendezi a Hattyu-u. 14. sz. alatti Zöld hordó vendéglőben, amelyre dr. *Manninger* Vilmos egy. tanár, elnök szeretettel hívja meg a tagokat és azok családját s vendégeiket.

A Budai Klubban e héten előadást tartott *Dán* Leó, a *„Bolt titka"* címen és sok érdekes adatot, számos megfigyelést mondott el, amit a hallgatóság élénk tapssal, *Bárczy* István ny. miniszter, v. főpolgármester mint elnök pedig kedves szóval hálált meg.

Külföldi vendégek a Svábhegyen. Dr. Reding Gottfried svájci bankigazgató és Languedartois Sigismunde, a Francia-Svájc egyik legnagyobb ipartelepének vezető főmérnöke, néhány napot töltöttek magyarországi tanulmányútjuk alkalmából a magyar fővárosban és a Svábhegyen laktak. Mind a két svájci természetesen nagy híve a téli sportoknak és mint a téli sportok értői, több ízben keresték fel a Svábhegyi Egyesület szánpályáját, amelyet svájci mintára rendezett be az Egyesület. A sportférfiak kitűnőnek találták a magyar pályát és erről fényképes referádát is küldöttek a svájci sportlapoknak. A két előkelő idegent Bercsényi Antal főtanácsos, a Svábhegyi Egyesület ügyvezető igazgatója látta vendégül, aki svájci tanulmányútján ismerkedett meg velük.

Két autóbuszjáratot kap Buda a szerződésileg lekötött Rábakocsikból, még pedig egyet a Várba, a másikat a Rózsadombra. Márciusban az autóbuszoknak már szaladniok kell.

Schödl Lipót kormányfőtanácsos, a gázművek helyettes vezérigazgatója dec. 31-én ülte meg ötvenéves szolgálati jubileumát. Ebből az alkalomból a székesfőváros tanácsa is melegen üdvözölte, míg a gázművek részéről *Rózsa* Károly vezérigazgató méltatta Schödl Lipót érdemeit s díszes albumot nyujtott át neki. Schödl Lipót meghatottan mondott köszönetet a meleg ünneplésért.

Elgáncsolták Óbudát újra a pestiek, mert a már régen szűk Korona-Vigadó bővítését tiltakozásukra törölték a már elhatározott munkák sorából. Vajjon ott volt-e e tétel leszavazásánál a főváros pénzügyi bizottságában a III. kerület országgyűlési képviselője? A hangját és érveit, sajnos, nem hallottuk s így könnyűszerrel győzött újra Pest.

Móra László, a Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság főtitkára írta a költői szépségekben gazdag karácsonyi cikket az „Óbudai Egyházközségi Tudósító"-ban. *Mészáros* János dr. érseki helytartó az új primásról írt meleg köszöntő sorokat. Sok aktuális cikk, gazdag hírrovat teszi páratlanul élvezetessé, lelket emelővé a Reischl-Réw Sándor és Leiner Mihály gondos szerkesztésében megjelenő, a maga nemében talán egyetlen ily irányú ujságot.

Régi vic már s akik most nyögjük a forgalmi- és fényüzésiadó nehéz igáját, azt hittük, hogy valamelyik forradalom utáni pénzügyminiszterünk agyából szikrázott ki ez az adóötlet. Pedig dehogy! A forgalmiadó 1255-ben az Árpádházi királyok alatt is megvolt már. De megvolt a fényüzésiadó is. Öt márka értékű posztó után két nehezék, egy szekér szalma után két dénár, tíz kocka só után egy dénár, egy szekér komló után három dénár, egy szekér vas után egy dénár, egy szekér bőr után egy nehezék, egy edény méz után félferting, egy vég posztó után két dénár, egy mázsa faggyú után két dénár, egy ló után négy dénár, egy tutaj fa után két nehezék, egy szekér széna után két dénár volt a forgalmiadó. A külföldi bor után fényüzésiadó járt: a rendes forgalmiadó duplája. A forgalmiadót 1295-ben már átalányban is lehetett fizetni. Tehát semmi sem új a nap alatt.

Stadion és Duna

Hova épüljön? Budát ismét elbuktatja Pest

József Ferenc dr. főherceg azt írta most karácsonykor:

„A Stadion századoknak épül. A legjobbat és legmagasztosabbat kell teremtenünk, mert ha alkotásunk nem a legtökéletesebb, úgy az a mai tehetetlenségünket örökíti meg és akkor az utókor joggal fogja mondani, hogy a Stadion a mi korunk kőbe rakott hibája."

A Stadion parádés hely, az idegenek világjáró tömegét akarjuk vele ide csődíteni; a Stadionon lefutó versenyek napjai gála napok, ahol maga a fel- és elvonulás is ünnepség, akár egy operai díszelőadásnál.

Tessék elképzelni az Operaházat a Szvetenay-utcában, a Szent Jobb körmenetét Óbudán, a Stadiont Kőbányán túl. „Ami nincs helyén, az piszok" így mondja az angol közmondás.

A *Budai Napló* karácsonyi cikke már megjelölte, hogy a Stadion csakis a Duna mentén épülhet. Vagy fent, vagy lent, de a Dunán. Mert a Stadionhoz víz kell. A vízisport, az embersport legszebb része.

A Dunát bekapcsolni a Stadionba, hatalmas elgondolás, a Dunát kihagyni belőle, le nem vezekelhető bűn. Hisz fekvésénél fogva Budapest van hivatva arra, hogy a Duna folyam fővárosa legyen; az igazi Dunaváros, a Donaustadt, a „Danubian capital" annál inkább, mert csaknem minden fürdője a Duna partján áll és megfelelő kiépítéssel úgy illeszkedhetnének a vízmenti hegyláncba és annak varázsos hátterébe, hogy aki elvonul előtte, szinte álmot látni vél.

A Duna két partja a mi fővárosunk kirakata; ám a csodás természeti beállítás kihasznált szakasza még túl rövid: a Margithídtól a József műegyetemig terjed csupán. Ezt a kirakatot — amiért az idegen hajón jön le és hajón megy el és amiért itt tartózkodása alatt is mindég hajóra szállatjuk — bővíteni kell: — felfelé a Monostori-, lefelé a Csepel-szigetig. Ezt kívánja a Duna. Ezt érdemli is.

Minden újabb intézmény helyének kérdésével az az elv vezessen bennünket, hogy amit lehet és ami méltó és érdemes, az a Dunára kerüljön. A Margithíd feletti és a Műegyetem alatti kültelki állapotnak véget kell vetni!

Minden nagyot és szépet a Dunához!

A kiállítást is!

Az egyetemet is!

A magyar Stadiont is!

Dr. K. L. evezős.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vízgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

Ereky Károly

a volt miniszter, érdekes előadást tartott már több helyen és úgy tanulmányai, mint tapasztalatai alapján kifejtette az ő bravuros előadásában, hogy a gazdasági élet javulása csak akkor érhető el, ha a törvényhozásnak, közigazgatásnak, sajtónak, iskolának és hitelszervezeteknek teljesen a közgazdasági élet szolgálatába kell szegődni. Természetesen át kell vinni a köztudatba azt a principiumot, amely az angol-szász népfajt naggyá teszi, azt tudniillik, hogy a becsületes munkájából meggazdagodó polgár a legnélkülözhetetlenebb embere a társadalomnak. Külföldi, különösen angol és amerikai példákkal illusztrálta többféleképpen e tétel igazságát, szembeállítva azokat a mi állapotainkkal, ahol a kereskedő, az iparos, a termelő hónapokig szaladgál a közigazgatási hivatalokban, hogy valamilyen jelentéktelen kis ügyét elintézzék. Az angol-szász kereskedő és termelő minden ügyét telefonon és azonnal elintézheti.

Nekünk is a magyar élet egész területét át kell szerveznünk ilyenformán, kezdve az iskolától, amely úgy az elemi, mint a közép- és felsőfokon teljesen eltávolodott a gyakorlati élettől.

Az amerikai kis diákok 5 dolláros jutalomdíjért kereskedelmi és gazdasági kérdéseket dolgoznak ki. Egy-egy gyakorlati, kalkulációt és spekulációt igénylő kérdésre pályáznak. Például: Miért kerül 6 fillérbe egy zsemlye? Nálunk csak eszményi dolgokkal foglalkoznak s így természetesen lemaradunk a nagy gazdasági versenyben. De nemcsak az iskola áll a közgazdaság szolgálatában, hanem a sajtó is 80 százalékos arányban és csak 20 százalék foglalkozik hírekkel, szenzációkkal. Az egész élet tengelye, központja ott a közgazdaság, amelynek még a közigazgatás is alárendeltje. Ott a tisztviselő a közönségért van. Csak kisebb alapfizetést kap, amelyet azonban prémiumokkal növelhet két-háromszorosára. De a prémium csak *a jó és gyors munkáért* jár. Nincs protekció. Akinek restanciája van, annak nincs prémium! Szalad is mindenki, ír, telefonál, maga sürgeti a szakvéleményt, végső és jó intézkedést, mert különben veszendőben a hó végén a prémium! Igaz, hogy jóval egyszerűbb az igazgatás és mégis jobb! Dacára a gyorsaságnak.

Ezekben az államokban mindenki bizalommal van az új vállalkozások iránt, mert intézményesen van biztosítva a kis ember befizetett kis pénze, ami sokezerszer megszorozva nagy összeget ad. Ott a feltaláló vagy alapító, aki gazdasági téren esetleg járatlan, először fölkeresi az *organizátort*, aki az új vállalkozást kellő formába önti és kap egy kis részt a begyüjtendő tőkéből, — ha ez kész, jön a *financzirozó bankár*, aki megszervezi a társaságot és hirdetések útján gyüjti a részvényeseket 1—2 pengő betéttel. Ez csak fedezi a vagyonával a begyülő pénzt, mely ha együtt van és a részvénytársaság megkezdi a működését, jön az *állami ellenőr* (olyan kereskedelmi közjegyző féle állás), mégpedig hetenként és ha bajt lát, jelentést tesz.

Ez a három tényező nálunk teljesen hiányzik a gazdasági életből, mely ezek nélkül a szélhámoskodásnak van kitéve.

Mindezt meg kell itthon is szervezni és ha megjön a bizalom, megjön a föllendülés is.

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győri" TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Az első vízművet a rómaiak építették, amely a Római-fürdőtől kiindulva Aquincumnak szolgáltatta a vizet, főként fürdők céljaira. A kb. 2300 folyóméter hosszú aquaeductus pilléreinek maradványai részben még ma is láthatók a Külső Szentendrei-úton. Mátyás király budai palotája is el volt már vízzel látva. A vízmű gyüjtőmedencéje a Svábhegyen volt a Szerviták knyhója mellett. Innen ólom-, ón- és agyagcsöveken keresztül vezették a vizet a Várba. A budai kioszk helyén is egy vízmű állott, emlékét a mai Vízmű-utca őrzi, mely nevét innen kapta. Itt fából készült lóhajtású szivattyúszerkezet emelte a vizet a Várba. A törökök emberhajtotta taposómalmok segélyével emelték a Duna vizét a Várba és a Rudas-fürdőbe. A Lánchíd fölött is volt egy ilyen vízmű, a II. ker. elöljáróság helyén. Ennek is taposómalom volt az emelőszerkezete, melyet 1855. évben Clark angol mérnök gőzüzeműre alakított. A felsorolt műveken kívül még több vízvezeték nyomai voltak fellelhetők többek között a Svábhegy egyik kútjánál, mely a Szentháromság-térre vezetett s ott Pallas Athene szobra díszítette azt. A különféle vízművek csőhálózata folyton növekedett, egymásba kapcsolódott. Későbbi időkben a Rudas-fürdő szivattyúja is táplálta Dunavízzel ezt a folyton fejlődő hálózatot. A pesti oldalon a régi időkben kutakkal és a Dunából hordott vízzel történt a vízellátás.

A karácsonyi zenés misék mind nagyon szépek voltak Budán és még az utcákon is sűrű sorokban álltak a kath. templomokból kiszorult hívek. Különösen áhitatra indító volt a ferencrendiek országúti templomában a fél tizenkét órai mise, amelyen a P. *Valérián* buzgó igazgatása alatt működő *Liliomkoszorú* énekkar adott elő gyönyörű régi magyar s franciából s norvégből átdolgozott karácsonyi énekeket (Jertek hívő lelkek, Cseng harang) és Schubert híres Bölcsődalát. A lelkeket a kis Jézuskához emelő precizen előadott énekeket *Malischka* Anna karnagy tanította be példátlan szeretettel és vezényelte vérbeli muzsikushoz méltóan zenekari kísérettel. A fiatal énekesnők közül ki kell emelnünk Wendl Erzsike, Billett Manci, Gold testvérek, Antok testvérek és Schopf Anna kulturált énekét és Gold Márton művészi hegedűjátékát.

Az óbudai templomban Farkas Nándor és *Hollós* István karnagyok az Egyházi énekkarral ifi. Hollós ünnepi miséjét adták elő pompás betanulással. A szólórészeket *Nedelkovits* Anna énekművésznő és *Hollós* Kató adták elő.

Az ujlaki templomban Háry Ferenc kántor betanításával és vezényletével a római egyházi zene egyik örökszép miséjét adta elő a templom énekkara zenekari kísérettel.

A Szent Anna plébánia-templom ének- és zenekara *Krén* Géza karnagy vezetésével Beliczay: F-dur miséjét adta elő. A szólórészeket Sztrakoniczky Magda és Pribil Margit énekelték.

A zugligeti Szent Család templomban (Angol kisasszonyok) a zugligeti énekkar *Mindszenthy* Boldizsár vezénylésével Palesztrina: Missa brevis-ét adta elő.

Wawrinecz: Karácsonyi miséjét a budavári koronázó főtemplom ének és zenekara Sugár Viktor karnagy, kormányfőtanácsos vezénylésével. A magánszólamokat Schatz Robertné, Pálffy Mária, Göllner János és Grajer Károly énekelték.

A budai közlekedés létkérdése, hogy az óbudai híd felépüljön, mert a Margithídon már csak nagy nehézségek által tudják lebonyolítani a megnövekedett forgalmat. A híd felépítése tehát halaszthatatlan. A híd tervei teljesen készen vannak, amelyek szerint ez teljesen hasonló volna a Margithídhoz s a Margitsziget felső csúcsához kapcsolódna. A legnagyobb gondot természetesen a híd felépítéséhez szükséges összeg előteremtése okozza. Az óbudai híd építési költségeiről eddig csak hozzávetőleges költségvetést készítettek, amelynek ijesztően magas összege teljesen kizárja, hogy az óbudai híddal egyidőben felépítsék a borárostéri hídat is. Mindenesetre óriási érdek fűződik ahhoz, hogy egyelőre az óbudai hidat felépítsék, amely nemcsak a vasiparnak adna megélhetést, hanem a város fejlődését is nagymértékben elősegítené. De nagy nehézséget okoz az a mértéktelenül felhajtott telekspekuláció is, amely most Óbudán az elfajulásig tobzódik. A tervezet szerint az óbudai parton a Zichy, Kiskorona és a Kulcsár-utcák között fekvő területet akarják kisajátítani, mert az óbudai híd tengelye — az eddigi tervek szerint — a pesti oldalon a Hungária-útról az óbudai katholikus plébániának vezet. Ez a terület a legrendezetlenebb, tehát teljes egészében kell kisajátítani. Azonban a telektulajdonosok teljesen elkábultak a gyors meggazdagodás reményétől s óriási összegeket követelnek. Hiuába adta a közmunkatanács az érdekelteknek tudomására, hogy a kisajátított területek után kapott pénzen még most tudnak házakat és telkeket a környéken vásárolni, amelyek — ha a hidat felépítik — értékben emelkednek s ez a különbözet kárpótolni fogja őket. A telektulajdonosok azonban nem engednek, viszont az állam se enged s nincs kizárva, hogy a vételeket bírói úton fogják végrehajtani.

A törökök kiüzése után még igen sokáig siralmas képet mutat a lábadozó Buda s csak II. József császár, a kalapos király rázza fel élénkebb életre, a főbb hivatalok Budára helyezésével. Zugolódtak is a kényelemhez és szórakozáshoz szokott császári tisztviselők, akik a pozsonybeli szépséges álomból egy szegényes, unalmas fészekbe pottyantak, ahol nem volt sem „Au", sem „Putzenhausel", színháznak pedig pláne hírét sem ismerték. Ott volt ugyan a Várban Gara nádor egykori házában (a mai Iskola-téren a Kedvessy-ház) a „Vörös sündisznó", ahol a Hetz Theater működött és a Vizivárosban a „Spektakulum", ahol orfeumféle kvodlibetet adtak, de ezek nem voltak kulturhelyek. Bécs közelében, a császári fény árnyékában mégis csak más világ volt. A cifra, meleg életből a szennyes, hideg Budára jönni — keserves dolog volt. Mentek is a panaszok, alázatos instanciák Bécsbe és a császár egy napon Budára készült. A Herr Polizei Direktor, Major von Perczel „tudtára adta mindenkinek, akit illet", hogy díszítse fel házát tehetségéhez képest, söpörtesse fel a járdát, mert a császár legkegyelmesebb látogatásával tiszteli meg „tartományi" fővárosát. A látogatás megtörtént, de arról volt nevezetes, hogy úgy a katonai, mint a civil programmok teljesen halomra dőltek. A császár kitért az ünneplés elől és idejének túlnyomó részét Hillebrand udvari építész társaságában töltötte, miközben személyesen győződött meg a város rendetlenségéről. Figyelmét semmi sem kerülte el, amit rövid időn belül tett intézkedései is bizonyítanak. Így egyik tipikus alkotása a Városmajor volt, mely a nagyvendéglővel és a „Lusthaus"-zal egyidőben létesült a polgárság nem csekély örömére, mert mindazt feltalálta ott, amit egy akkori értelembe vett nagy város a közönségének nyújthatott. Volt ott sör, rezesbanda, tánc, mariandli, biribis, drumadam, viganó, lutri, ollafortuna... csupa olyan játék és szórakozás, melyek nagyjában máma is meg vannak, de más formában, más köntösben. A császár intézkedésével teljesen megnyerte a népet, de még a hivatalos köröket is. Visszhangzott a Városmajor a lerchenfeldi dialektustól, s a Budára telepített tisztviselők legalább is úgy érezték magukat, mintha valamelyik osztrák tartomány fővárosában lettek volna, — ahogy ezt kedvesen írja Wladár Róbert a „Magyar Tűz" című folyóiratban.

A budai orvosok báliát régi hagyományos keretek között rendezi a „Csaba" bajtársi egyesület „Budai Koponya" törzse 1928. évi január hó 5-én 9 órakor. Az estély legfőbb védői dr. fái *Fáy* Aladár nv. államtitkár és dr. *Bakay* Lajos egy. nv. r. t., védnökei pedig a budai orvostársadalom legjelesebbjei, akiknek legnagyobb része személyesen is megjelenik a pompáson előkészített táncestélyen. A budai társaságban nagy érdeklődés nyilvánul meg az estély iránt, amelyre a rendezőség az idén csak nagyon korlátolt számban bocsátott ki meghívókat. A sikert biztosítja ifi. *Ivanich* Ferenc szigorlóorvos, törzsfő és lelkes munkatársainak ötletes munkássága.

Az első erdei iskolát, a hozzáértők minden tiltakozása dacára, a svábhegyi Léderer-telepen fogja a főváros 60 ezer pengő költséggel felállítani. A tisztifőorvos vezetése alatt bizottság szállt ki a helyszínére s megállapította, hogy erdei iskola céljaira a Léderer-telep rendkívül alkalmas. Ott most két egyemeletes villa áll erre a célra rendelkezésre, amely jelenleg bérlakások céljait szolgálja. Minden lakó legkésőbb január végéig ki lesz telepítve. A két villa száz gyermek internátusszerű elhelyezésére fog szolgálni, megfelelő átalakítással. Építeni kell egy betegszobával kapcsolatban orvosi rendelőt, három tantermet, továbbá konyha, éléskamra és tüzelőkamra és étkezőhelyiségekből álló épületet. A népjóléti miniszter hajlandó ugyanazt az összeget megadni, mint amit a főváros az erdei iskolára szánt.

A zeneélet Budán

korán kezdődött, már a török kiüzése után néhány évvel. Először csak a templomokban találjuk a zenét, de nem hiányzik a világi zene sem, amelynek művelői gyakorolt mesterségük alapján már a XVIII. században polgárjogot nyerhettek. Így tudjuk azt, hogy 1708 december 19-én ily módon veszik fel pl. a budai polgárok sorába a muzsikus Csanádi Jánost. A század második felében pedig már a zenészek céhszerű konfraternitása is megalakul Budán. Székházuk már 1689 óta van. Ettől kezdve rengeteg adat beszél a szervezett muzsikusok és a jámbor erkölcsű, szigorú városi tanács hosszú és változatos viszálykodásairól s a szervezettek harcáról a kontárok ellen. A városi tanács megszorításokra, a szervezettek privilégiumokra törekszenek s már korán keresztülviszik, hogy csak tanult zenész vehető fel a testvéregyesület tagjai közé. A szelíd harcok között is örvendetesen fejlődik a zene, de jönnek az elemi csapások, amelyek sok reményt tesznek tönkre. A budai főtemplom 1694. évben készült orgonája (Esterházy Pál nádor ajándéka) 1723-ban tűz martaléka lesz. Egy kis orgona helyettesíti, míg végre 1768-ban egy új nagyobbszabásút kap. Megjelenik 1727-ben az első zeneiskola. Nase György, a sziléziai Kreutzendorfból bevándorolt vállalkozó szellemű muzsikus állítja fel, ő volt az első hivatalosan elismert zenetanító Budán — mint az okiratok jelzik: „Musikalischer Schulmeister". A főtemplom mellett a vizivárosi Anna-templom kórusa a második tűzhelye a zenének, ennek ügyes-bajos dolgait is több adat őrzi. A rendszeres toronyzenéről az 1726 aug. 23-iki tanácsi határozat intézkedik: a nagyhét kivételével minden nap délelőtt 11 órakor két részben összesen félóra hosszat kellett hogy muzsikálion a városi „Thürmerek" fuvóegyüttese. Nyoma van Budán is az énekes fiúk (Chorknabe) nevelésének. Ez a mindenkori regens chori feladata.

1733-ban van szó először az írásokban „magyar zenészek"-ről. Schilling Ádám, Millovics Kristóf és Müllner Márton volt e három „magyar zenész", akiknek a városi tanács nagylélkűen elengedte a fejenkinti 50 dénáros adót. 1737-ben meg már külön inti a tanács a városi zenészeket, hogy a magyar zenészeket ne merjék háborgatni. A zenei színiáték a balettel kezdődik. A XVIII. század második felében épülnek mindkét városban a színiáték állandó hajlékai. 1773-ban alakítják át a hajóhídtól délre eső pesti bástyatornyot színházzá. Ez a híres „rondella", mely a magyar színészetnek is bölcsője lett. Budán 1783-ban Reischl G. ácsmester ró össze egy deszkaszinházat nem messze a hajóhídtól. A várbeli karmelita templomot pedig 1786—87-ben alakítják át színházzá. A Kelemen László magyar színjátszó társaság előadásai alatt már egy nógrádi magyar cigányzenekar játszik régi magyar nótákat. A zenei előadások lelke Szerelemhegyi András s az ő fáradozásainak köszönhető, hogy sikerült színrehozni 1793 május 6-án a magyar társulatnak Budán a „Pikkó hertzeg és Jutka-Perzsi" című parodisztikus vígoperát, — *(az első magyar nyelvű operaelőadás)* — melyet pár nap múlva, május 13-án a pesti rondellában is nagy sikerrel mutatnak be. 1800 május 7-én pedig már Beethowen tart hangversenyt a Budai Theatrumban. Beethowen különben két ízben járt Budán. 1800-ban, amikor hangversenyen szerepelt és 1809-ben, amikor csupán látogatóba jött gróf Brunswick Ferenchez. Miután az első alkalommal is Brunswick hívására jelent meg Budán, minden valószínűség arra vall, hogy nem vendéglőben szállt meg, hanem a Mikó-utcában lévő Brunswick-házban. Más forrás szerint a nagy zeneköltő a „Hét választófejedelemhez" címzett szállodában lakott. De két ilyen nevű szálloda volt: az egyik Pesten a váci-utcai Korzó-mozi helyén, a másik Budán a Döbrentey-utca 7. számú házban, amely egykor a Fischerstadt főutcájának volt 372. számú háza és ezt a mult század ötvenes éveiben alakították át szállodából lakóházzá. Ez a ház tipikus régi szálloda, kocsibejáróval, sétéssel és az udvarban látszik a hatalmas gerendák által tartott szála, amelyből lakások lettek. Ez volt a régi „Hét választófejedelemhez" címzett vendégfogadó és az eddigi hagyomány szerint Beethowen itt szállt meg.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiornátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene

TÁNC TÁNC

PADOS

József vendéglős által megvásárol

POZSONYI

vendéglő az Anna-udvarban

I., Krisztina-körút 8—10. sz.

Minden csütörtökön

POMPÁS DISZNÓTOROS vacsora különlegességek

Polgári konyha és á rak!

BUDAI NŐ BUNDÁJÁT BUDÁN

vásárolja — alakitja

VAGÁCS

szűcsnél

II. ker. Fő-utca 11. szám.

A budai KÉMÉNYSEPRŐ VENDÉGLŐ

I., Pauler-u. 3. (A budai Színkörrel szemben)

tulajdonos:

PANTOL MÁRTON

Családok és egyesületek szolid találkozó helye. Teljesen ujjáalakítva.

Minden kényes igényeket kielégít. Régi, hires magyar konyhája sajátszüretelésü borainak kiválósága közismert.

Minden pénteken halászlé. Szombaton disznótoros vacsora.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ

Telefon: 108-45.

Budán, I. Kökény-u. 14.

Ráczfürdő mellett.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI

Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85

Minden este és a délutáni teákon

Budapest elismerten legjobb

jazz- és tangozenekara

játszik

Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak

Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

Újév — Budán

Buda üdvözölte dr. Ripka Ferencet

Évtizedes szokás és szinte ünnepnappá vált, hogy az évforduló első napján Buda vezető egyesületeinek elnökségei összegyűlnek dr. Ripka Ferenc lakásán és hálás szívvel méltatják szónokaik azt az emberfeletti munkát, amelyet érdekükben dr. Ripka Ferenc végez. Nincs a társadalmi életnek itt Budán olyan rugója, amelyet ne mozgatna avatott kézzel, hivatott lélekkel és áldott jó szívvel ez a különös ember, akinek egyetlen szenvedélye a munka, egyetlen öröme a szegények és gyámoltalanok segítése. Aki Istenbe vetett hittel, de a saját erejének tudatában, látszólag könnyen old meg olyan nehéz feladatokat, amikre más vállalkozni sem merne. Minden egyesület, mely az ő vezetése alá kerül, valami rendkívüli virágzásnak indul, minden sors, amely az ő befolyása alá kerül, jobbra fordul.

És mellette áll magasztos egyszerűségben az őszfürtű nagyaszszony, akiről sugárzik a jóság, szelid tekintete nyugalmat visz a zaklatottak szívébe, — anyai gondoskodása fájó sebeket gyógyít, — megjelenése reménységet önt a csüggedőkbe.

Ennek a háznak a küszöbét mindenki áhitatos tisztelettel lépi át, mindenki érzi, hogy e világváros, a magyarság élete e lüktető központjának első polgára elé lép és sehol a házban semmi külső jele ennek a hatalomnak, ennek a világpoziciónak. Budapest főpolgármestere ma az ország egyik leghatalmasabb tényezője. A világ Budapestben látja Magyarországot és Magyarországot tényleg Budapest képviseli.

A főpolgármester hajléka ma is az az egyszerű uri otthon, amely évtizedekkel ezelőtt volt. Az otthon maradt a régi, csak a ház ura gyarapodott díszben és tisztességben.

És gyarapodott emberszerető munkában.

*

Ezt jöttek megköszönni mindazok, akik üdvözlő szóval tolmácsolták küldőik szerencsekívánatait és mindazok hálás köszönetét, akik Budán érzik a főpolgármester szíve melegét.

A tágas hall szorongásig megtellt hölgyekkel és férfiakkal, akik közül elsőnek

ANDOR ENDRE

nyugalmazott államtitkár az I. kerületi rk. egyházközség nevében üdvözölte annak elnökét Ripka Ferencet, aki a saját személyében fényesen demonstrálja, hogy Magyarországon teljes mértékben él a nemes demokrácia, mert szerény sorsból a legnagyobb méltóságba emelkedett saját erejéből. A társadalom minden osztályának része van abban, hogy idáig eljutott, mert Ő hivatott arra, hogy a szétszaggatott társadalom minden rétegét ismét harmonikusan egyesítse. Kiemelte nagy érdemeit az Egyházközség fejlesztése körül, amely Neki köszönheti új harangjait és új orgonáját, amiket csak az Ő rendkívüli energiája tudott előteremteni.

Az éljenzés csillapultával

HOÓR TEMPIS MÓR dr.

mondotta el keresetlen szavakkal a Budai Társaskör üdvözletét, különös súlyt helyezve arra, hogy nem a Főpolgármesterhez, hanem a régi kedves jóbaráthoz jött el a Kör, akinek azt kívánja, hogy valljon valóra minden terve és kerüljön tető alá a fővárosi új törvény, mely a jószándékhoz megadja a szükséges eszközöket is. Befejezésül külön s Méltóságos asszonynak is, mint a vezér hűséges hitvestársának is kifejezte Buda társadalmának legjobb kívánságait, meleg lovagias szavakkal üdvözölte Őt.

Szavait lelkes éljenzés kísérte, mely többször megismétlődött, majd pedig a Budai Kath. Kör nevében

BARÁNSZKY GYULA dr.

tolmácsolta annak üdvözletét, kiemelve azt, hogy nagy változásokat igér az új esztendő, mely nagy munkát ró ismét a főpolgármesterre, aki azonban méltó kárpótlást talál ezért kedves családi életében és annak örömeiben.

Hazafias lelkesedéssel üdvözölte Ripka Ferencet a I. ker. Iparosok és Keresk. Köre nevében

HUBERT VILMOS

elnök azzal a biztató szóval, hogy ez a nemzet egy évvel ismét közelebb jutott a megváltáshoz. Ő tolmácsolta a Vöröskereszt Egylet Krisztinabeli fiókjának és a budai OMKE révén egyesült budai kereskedők üdvözletét is, azzal az óhajtással fejezve be szavait, hogy az Ő bölcs vezetése alatt megéri e főváros az ország megújhodását.

Budai Dalárda üdvözletét

VÉSEY EDE

hozta el és rövid beszámoló után megköszönte az ügybuzgó elnöknek, hogy lehetővé tette a Dalárda miszsziót teljesítő utazását Angliába ez év tavaszán, ahol e nemzet nagy harcához a magyar dallal igyekszik megnyerni a rokonszenvet.

BOSNYÁKOVITS KÁROLY

a 33 FC sneidig üdvözlete után a „Budai Nők Kultúrális és Jótékonysági Köre" megbízásából

dr. SZEMERE SAMUNÉ

mondotta el üdvözletét, melyet elsősorban Ripka Ferencné nagyasszonyhoz intézett, akinek nevét az egyesület lobogójára írták s akinek a házához nem csak a kötelesség, hanem a hazaszeretet hozta őket. Azután a Főpolgármester felé fordulva elmondotta, hogy kívülről várjuk, hogy megváltsanak, holott itthon kell testvérekké válnunk, mert ha ezt nem tudjuk megtenni, akkor az egész világ sem tud rajtunk segíteni. Ő bízik és várja a jobb jövőt, amelyet az az erkölcs hoz meg, amelyben a Ripka család él.

Nagy tetszés kísérte ezeket a szavakat, melyek után

KÁDÁR GUSZTÁV

üdvözölte a Főpolgármestert, mint annak hűséges öreg barátja, aki büszke arra, hogy részese lehet annak a nagy munkának, amelyet a vezér a Klotild-szeretetház és az ott ápolt száz árva érdekében kifejt, száztíz gyermeklélek zsolozsmája száll az éghez hálával és köszönettel. Azt kívánja, hogy ugyanolyan Renaissance elé vigye a fővárost, mint aminőt megteremtett a Klotild-szeretetházban. A bensőséges szép szavak után a szeretetház egyik neveltje az árvák nevében mondott meleg köszönetet és lelkes üdvözlést.

A látogatók zsongó sokasága hirtelen beállott csendben figyelt föl, amikor megszólalt

dr. Ripka Ferenc

főpolgármester, mélységes hálával és megilletődéssel köszönetet mondva azokért a szavakért, amelyekből a rokonszenv, a szeretet és a barátság szállnak feléje. Meg van benne a jó szándék, hogy a jókívánságok e tömegére érdemessé válljék. A küszöbön álló 1928-ik esztendőtől nagy változásokat várunk úgy a főváros, mint az egész ország gazdasági és politikai életére s az ezzel járó nagy munkához Ő itt — a polgárság körében — meríti az erőt a szeretet lángjánál. Tudja azt, hogy nem csak a Főpolgármesterhez, hanem a régi jóbaráthoz jöttek el ide, akihez már évek hosszú során át eljönnek e napon és eljöttek akkor is, amikor még szó sem volt arról, hogy Ő a magyar főváros legdíszesebb polcát betöltse. Polgártársainak szeretete és az őserejű budai erkölcs állította Őt előmunkásnak a legelső sorban. Ez az ő vagyonleltárának legnagyobb értéke. De ez a nagy lelkiérték is állandóan ki van téve a körülötte lefolyó jelenségek hatásának úgy, mint azok a finom műszerek, amelyeknek egyes részeit működésükben megzavarják az úgynevezett „kóbor áramok", amelyek magnetizálják azokat. Azért időnkint meg kell őket szabadítani ezektől a hatásoktól, amit egy pozitív erőforráshoz való kapcsolás végez, amely újból demagnetizálja a zavartan működő részeket. Számára ez a tiszta, élő erőforrás az a szeretet, amely polgártársait ide hozza, amely új erőt ád neki ahhoz, hogy megmaradjon abban a tiszta budai erkölcsben, amely a fórum élére állította. Örömmel látja itt egész Budát a társadalmi élet minden megnyilatkozásában. Az egyházközség szónokának gondolatai bibliai bőven termő fára emlékeztetnek, amely gyökereit leereszti a mélységekbe, de koronája mindig magasabbra nő. Igy kell a földi élet eredményeivel mindig közelebb jutnunk Jézushoz, akinek közelsége betölti mindnyájunk lelkét szeretettel, megbocsátással, a szegények segítésével és figyelmeztet arra, hogy aki gyűlöletet hirdet, az neki a legnagyobb ellensége. A társadalmi szervezeteket a polgárságnak kell hatalmassá tenni.

Visszatekint tíz évre a főváros történetében és összehasonlítja azt a mostani időjárással. Fagyhullám szakadt ránk, rettenetes kínlódás járt a nyomában, azután jött az enyhülés és ezt nagy havazás követte, mely mindent eltemetett, lehetetlenné tette a közeledést, egymáshoz, mindeneket elválasztott egymástól. Három és fél év előtt az Ő kezébe adták a lapátot, hogy csapást ásson e politikai hósivatagon át és biztosítsa újból a közeledést, tegye lehetővé az egymásközti érintkezést. Nehéz munka volt, de megerőltető lapátolás után végre sikerült elhárítani az akadályokat. A szörnyű tél után jönnie kell a tavasznak, jönnie kell az olvadásnak, a meleg tavaszi sugár kezdi már áttörni nemzeti életünket borító ködöt és havat és ez a sugár nem keletről jön, hanem északnyugatról, melyet oly epedve várunk, mert ez jelenti a boldog nagy Magyarországot.

Ám ma még sok a torlasz, sok az akadály, egyesült erővel kell mindezeket eltakarítanunk és ebben kell, hogy őt minden polgár segítse, e nagy munkához mindenki összefogjon, mert az eljövendő boldogulás fundamentuma a polgári összetartás.

Rendületlenül bízik abban, hogy az a nagy férfiú, akinek vezéri szelleme minden magyar embert megillet, gróf Bethlen István miniszterelnök, összekovácsolja ezt a társadalmat s nagy munkával ez az új esztendőben hatalmas lépéssel visz bennünket előre. Azután lelkes szóval így fejezte be beszédét:

„— Békét hirdettem és alkotó munkát, ebben segítsetek!"

A szomszéd szobából pedig szállt magasra a Budai Dalárda éneke:

„Hiszek egy Istenben..."

*

Az ünnepélyes üdvözléseket megelőzően Zelliger Vilmos apátplébános, a plébánia és az Oltáregyesület hölgyküldöttségei kíséretében üdvözölte melegen Ripka Ferencet és nejét.

*

A *Kelenföldi Társas Kör* már Horthy Miklós-út 6. sz. alatti díszes új helyiségében tartotta meg az újesztendei üdvözlését *Sümeghy* László kir. közjegyző volt az ünnep szónoka, üdvözölve a kör törvényhatósági bizottsági tagjait, Becsey Antalt, Pompéry Elemért és Dinich Vidort.

A *Budai Társaskörben Hoór-Tempis* Mór elnököt üdvözölték a kör tagjai, aki Ripka Ferenc főpolgármestert éltette köszönő szavaiban.

A *Budai Polgári Kör* küldöttségben kereste fel elnökét *Kozma* Jenőt, aki meleg szavakkal köszönte meg a szeretet és ragaszkodás megnyilvánulását.

A *III. ker. Egyesült Társaskörben* Szepessy Ágoston ny. postaigazgató köszöntötte *Andréka* Károly elnököt.

Január hava a tősgyökeres itáliai isten, Janus után nyerte nevét, akit a szerencsés kezdet isteneként tiszteltek. A hívők újévkor kalácsot tettek Janus oltárára. E napon kerültek minden veszekedést s kölcsönösen jót kívántak egymásnak. Krisztus születése előtt 153-tól kezdve lett csak január az év kezdete, amely különféle népeknél és korokban más-más időpontra esett. Ma már az egész keresztény világ január 1-én tartja az újévet, amely nemcsak polgári és hivatalos, hanem egyházi ünnep is, mert Krisztus születésének dec. 25-ére tétele óta az ünnep nyolcadára, vagyis január 1-ére esik a Megváltó körülmetéltetésének (Circumcisio Domini) ünnepe. Ez ünnep latin nevének vége a *cisió* a magyar Csizió-naptár elnevezésben maradt fenn. Nagyon elterjedt népszokás ilyenkor a szláv révén hozzánkkerült koledálás v. koledajárás, amely a római újév Calendue emlékét őrzi.

Nevezetes dátumok e hóban: 1-én született 1823-ban Petőfi Sándor. 1876-ban lett kötelező a métermérték Magyarországon. 1891-ben helyezik üzembe a Budapest—bécsi telefont. 1912-ben Budapest két technikus tanácsnokot választ; 3-án 1900-ban nyílik meg a Budapest—nagyváradi telefonvonal; 4-én 1301-ben megmérgezik s meghalt az utolsó árpádházi király, III. Endre, 1849-ben meghalt Gabelsberger, a gyorsírás feltalálója; 5-én 1643-ban született Newton, a híres csillagász, 1855-ben Poilák Mihály, a Nemzeti Múzeum s több budai palota építője meghalt; 7-én 1834-ben Reis Fülöp, a telefon feltalálója született; 8-án 1642-ben Galileo Galilei fizikus meghalt; 10-én 1778-ban Linné természettudós meghalt; 11-én 1896-ban üzembehelyezik az óbudai hajógyár úszódokkját; 13-án 1847-ben József főherceg, Magyarország nádora meghalt Budán, 1800-ban Fedlik Ányos fizikus született; 15-én 1870-ben a budapesti Városház (Váci-, akkor Lipót-utcában) építése; 16-án 1849-ben született Mikszáth Kálmán; 17-én 1706-ban született Franklin Benjamin, a villámhárító feltalálója, König Ferenc, a gyorssajtó feltalálója 1833-ban meghalt, Vajda János 1897-ben meghalt; 18-án 1903-ban Marconi az első dróttalan táviratot küldte az Unióból Angliába; 19-én 1736-ban Watt James, a kondenzátor feltalálója született, Bessemer Henri a nevéről ismert világhírű acél feltalálója 1813-ban; 20-án Stocek József mérnök, a Királyi József Műegyetem első rektora született 1819-ben, az Iparcsarnok építése 1884-ben; 21-én 1823-ban született Madách Imre, 22-én Ampère fizikus született 1775-ben, Ybl Miklós, a királyi vár építője meghalt 1891-ben; 25-én Kruspér István a geodézis tanára született 1818-ban, id. Szász Károly született 1798-ban; 26-án a budapesti Közuti Vaspálya Társaság összes vonalai villamos üzemre elkészültek 1898-ban, Gyulai Pál született 1826-ban; 27-én 1919-ben Ady Endre meghalt; 28-án 1876-ban Deák Ferenc halt meg, Benczur Gyula született 1844-ben, Csokonay Vitéz Mihály meghalt 1805-ben; 30-án Rudolf trónörökös halt meg 1889-ben, Virág Benedek, a magyar Horác meghalt 1830-ban; 31-én Bajza József született 1804-ben.

A „betlehem" eredetéről, mely képekben vagy szoborcsoportban jeleníti meg Jézus születését, érdekes új adatokat sorol fel egy francia bencés tudós. Ezek szerint Rómában már régen őriztek a S. Maria Maggiore-templomban egy fából készült betlehemet. A negyedik századtól kezdve megtalálhatók a betlehemi jelenetek a sarkofágokon és falfestményeken. Hozzájárult a karácsony liturgiája is a népszokás elterjedéséhez. Sajnos, hogy mifelénk a karácsonyfa kiszorította a betlehem ősrégi szokását. — A budai templomokban a karácsonyi szent idő alatt Vízkeresztig mindenhol gyönyörű szép jászolok és betlehemek díszítik a templomokat és vonzzák a hívőket a kis Jézuska imádására. De különösen művészi betlehem ékesíti az óbudai Jó Pásztor kápolnát (Szőllő-utca), amely a betlehemi istállót és a népek hódolatát a kisded Jézus előtt nem festett képben, hanem művészileg faragott alakokkal mutatja be úgy, amint e hódolatot a XVI—XVII. században Nápoly vidékén nyilvánosan előadták. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy dr. Beviaqua Béla érdekes tanulmányt írt a „Pesti Hirlap"-ban a vízivárosi Szent Anna-templom betlehemeről. Többek között elmondja, hogy az ódon plébániatemplom marionette betlehemes ládája tavaly is megjelent a mellékoltáron, sőt évek óta minden karácsonykor. Azonban egyetlen mozdulatlan színpadi képet, a Jászol előtti hódolást mutatta csak be. A bábuk az idén karácsony után fognak először megmozdulni. Mert a kitűnő hagyományos érzékű plébános elhatározta, hogy pótolja a hiányzó figurákat, tehát az idén, Karácsony második napja után, a Jászol előtt összegyűlt figurák már az ünnepkör lepergésének rendjében fognak távozni a Jászol elől. Hosszú, színes menetben fognak elvonulni a Napkeleti Bölcsek, minden nap közelebb jutva a marionette-szekrény széléhez (a sekrestyés minden este más helyzetbe rakja őket) s végre Három királyok napján eltűnnek — a ládába. A Szent Család az üldöző Heródes gyilkos zsoldosai elől szamárháton fog menekülni Egyiptomba. A pásztorok dudaszó és tilinkó mellett fognak visszatérni mezőikre.

Pest száz év előtt címen tart Budán a Szabadpolgári Körben január 7-én este 7 órakor *Szigeti* János, a Kör másodelnöke előadást. Ezt hangverseny követi, amelyen dr. Schindler Marianne zongoraművésznő, Kohla Margit operaénekesnő, Kovách Ernő szavalóművész és Dolinay Gusztáv dal- és zeneszerző szerepelnek. Utána társasvacsora.

Százhúsz árva karácsonya. Minden esztendőben kétszer áll meg egy sor autó a Pasaréti-úton épült KLOTILD SZERETETHÁZ előtt, amelynek történetét legutóbb részletesen ismertettük. Ez a sor autó azokat a nemes emberbarátokat hozza oda, akik szívükön viselik annak a száztíz árvának a sorsát, akik nagyobbrészt hadiárvák, akiket itt föltétlenül megmentenek a magyar jövő számára. Nyár elején az egyesület közgyűléséhez hozzák ki az autók az érdeklődőket, karácsony előtt pedig, ezidén december 22-én délután az árvák karácsonyi ünnepéhez. Mert tulajdonképen a szeretetházba ezen a napon jön el a kis Jézus és hozza el azokat az ajándékokat, amiket emberi erőt meghaladó munkával gyüjt össze dr. *Ripka* Ferenc elnök, aki ennek a száztíz árvának valóságos édesatyja. Nagy terem telt meg az ajándékok tömegével, amely tömegben ott volt mindaz, ami a gyermeknek öröm és boldogság. Az illusztris vendégek sorában ott volt első helyen Auguszta főhercegasszony, akit hódoló tisztelettel üdvözölt dr. Ripka Ferenc és akinek elcsuklott a szava, amikor beszéde végén arra tért rá, hogy a megmentett árvák hazafisága révén visszatudjuk szerezni boldog nagy Magyarországot. Kedves volt az árvák által betöltött műsor, mely váltakozva szavalatból és karénekből állott s befejezte egy kedes „betlehemi jelenet", amikor a jászolhoz vezető ragyogó csillag mellett kigyult Nagymagyarország transparenses képe. Rufly Pál államtitkár méltatta ezután lelkes szóval dr. Ripka Ferenc nemzetmentő áldásos munkáját, melyet a közönség felharsanó éljenzése kísért. Ezután megnyílt az ajándékok termének ajtaja s betódult a száztíz árva boldogan, ragyogó szemekkel, hogy mindegyik átvegye a neki szánt ajándékot.

Dinich Vidor kormányfőtanácsosnak a budapesti leventefelügyelőség igen étrékes emléktárgyat nyujtott át elismeréséül azoknak az érdemeknek, amelyeket Dinich részben mint sportember, részben mint a törvényhatóság testnevelési bizottságának tagja a leventeügyek, az iskolán kívüli testnevelés és általában az ifjúság sportja körül szerzett.

Kölnivíz — GERŐNÉL
I., Krisztina-krt. 8-10. — Anna udvar

A Lánchíd rengése mindinkább veszedelmesebbé válik, ha a kétemeletes, tömörgummis autóbusz jár rajta végig. Rémesen csörögnek ilyenkor a Lánchíd tartószalagjai s a híd egyszer csak le fog szakadni. A vas, acél bizonyos idő mulva bizonyos kristályosodási folyamatba megy és akkor nem lehet előrelátni, mikor következik be törés. Amikor pneumatikus kocsi megy át, a Lánchíd meg sem érzi. De mikor a telegummis megy át, a szalagok csörögnek. Ennek a gyönyörű alkotásnak, a polgárok testi épségének védelmét és biztosítását szem előtt tartva ismételten kérték már a főváros közlekedési bizottságában, hogy ott ezeket a telegummis kocsikat ne járassák. Nagy szerencsétlenségnek tartják, hogy Bécs városának kidobott autószemétjét a fővárosnak kellett megvennie. Ha már ezeket a telegummis vén saraglyákat látniok kell az utcákon, járjanak azok Pesten, ahol nem veszélyeztetnék az emberek életét s a rendes közlekedést. A jelenlevő Till Antal autóbuszüzemi vezérigazgató megígérte, hogy Budára ezentúl nem járatja majd a kifogásolt kocsikat.

Pauluk Mihály dr. ügyvédnek, a II. ker. Iparoskör ügyvezetőjének a Kormányzó Ur Őfőméltósága megengedte, hogy ezentúl édesanyja nevét, a Pénzes családi nevet törvényesen használhassa.

Eljegyzések. Weihárt Kálmán fővárosi főszámtanácsos, a III. kerületi előljáróság adóhivatala vezetőjének leányát, Hildát, eljegyezte Szilveszter estéjén Mály Ferenc fővárosi tanító. — Özv. Kéhli Józsefné óbudai jóhírű vendéglős leányát, Terikét, eljegyezte Winkler László, Winkler Ferenc vendéglős fia.

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Gyomorra naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
10t

Karácsonykor

A kis Jézuska nevében, aki békét, szeretetet jött hirdetni e rideg földre — születése napján szerte egész Budán sok irgalmasságot cselekedtek a jó lelkek. Meleg ünnep volt ez Budán s nem maradt árva, szegény, elhagyatott egy sem megajándékozatlanul. Volt meleg ruha, cipő, sütemény, játék, cukor s minden egyéb földi jó olyan mennyiségben, mint eddig egy évben sem. Mert itt az emberek még örvendenek, ha jót tehetnek, mert itt a karácsonyfa gyertyáinak lángját a jó szívek tüzéből csiholják, hogy vele a lelkeket is melegítsék. Budán ragyogva ég, él a betlehemi jászolból kiáradó Szeretet!

Becsey Antalné képviselte *Kelenföld* szegény gyermekei szemében az ő gondjukat viselő Jézuskát és a különféle helyeken kiosztott szeretetadományokat az ő nemes jó szíve gyűjtötte. A legszebb karácsonyfát a Szent Gellért-szálló földszinti éttermében gyujtották december 23-án, ahol hosszú asztalon halmozódtak fel az ajándékok. Ruhák, csomagok és gazdag uzsonna. Az ünnepen résztvett a Becsey-családon kívül Sümeghy László dr. kormányfőtanácsos kir. közjegyző és neje, Bánlaky Géza a fürdő igazgatója és neje, Szántó Jenő bankigazgató, aki értékes ruhákkal és — ahol szükség volt rá — pénzadományokkal szította a jótékonyság melegét, *Gundel* Károly, a Gellért-szálló bérlője és neje, akik pompás uzsonnát, csokoládét és sok mindenféle, a gyermeknek kedves jóval gyarapította az ünnepet. *Farkas* Alberik plébános szólott kedves szóval a gyermekekhez, s azok bájosan viszonozták ezt dallal, apró jelenetekkel és szavalatokkal, köztük Godor Erzsi, Nabilek János, Ruttai Klári, Hankovits Józsa, Zsédely Erzsi, Ilia Teréz és Fuchs Ferenc. Sok fáradozással és szerető gonddal rendezték ezt a megható szép ünnepet Piperkovics Ilonka, özv. Brandt Lajosné óvónők és a tanítóság köréből Huszár Teréz, Fritz Ferencné, Wellbach Zsigmond, Kéricsi Lajos és Gersei István, élükön pedig *Meskó* József igazgató, aki meleg szavakkal köszönte meg a jólelkű patronának, *Becsey* Antalnénak áldott jóságát, akit viszont a gyermekek leptek meg magyar menyecskének otthon horgolt díszes ruhába felöltöztetett babával.

Első napon, dec. 22-én szintén *Becsey* Antalné patronátusa alatt a *Váli*-utcai óvodában 50 szegény gyermeket ruháztak fel és osztottak szét köztük hasonló szép ünnep keretében értékes csomagokat, játékot és sok örömet szerző mindenfélét.

A Délivasuton túli részen, a hegyvidék alján, a *Mákvirág* asztaltársaság rendezte már december 16-án a maga gyermekfelruházó ünnepét a *Dervaris*-féle vendéglőben, ahol *Ligeti* Miklós díszelnök (a Tiller Mór és társa cég tulajdonosa) áldozatkészségéből immár a 8-ik esztendőben ruháznak fel tetőtől talpig 12 gyermeket és az asztaltársaság jóvoltából még számos árvának jut meleg felső vagy alsó ruha. Ezidén a vendéglős, Dervarits István is 12 gyermeköltönyt adott az árváknak s azok néhány kedves jelenetet adtak elő, miközben mély hatást tett az egyik árva szép mondása, hogy „semmi sem az övé!" A vendégül ott megjelent budai jelentős polgárok közül *Hubert* Vilmos, az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre ügyv. elnöke, aki elnöktársával, *Ravesz* Lászlóval együtt jelent meg, méltatta és kiemelte Ligeti Miklós azt a fáradhatatlan munkát, amelyet áldozatkész önzetlenséggel fejt ki az a jótékonyság terén. — *Ligeti* Miklós vezetése alatt a Vizivárosban, a Hunyadi János-út környékén is alakult *Kozma* Jenő híveiből ily jótékonycélú asztaltársaság „Turul" néven, mely a Szalag-u. 1. sz. a. vendéglőben szintén gyermekfelruházó ünnepet rendezett Ligeti áldozatkészsége révén.

A *Fehérsas-téri elemi iskola* a szeretet ünnepén kedvesen megrendezett karácsonyfaünnepély keretében búcsúzott el volt igazgatójától: *Witkowsky* Sándortól, aki érdemekben gazdag 40 évi szolgálat után nyugalomba vonult. A tanítótestület érzelmeit Szőllősy Jenő osztálytanító tolmácsolta és átnyujtotta neki a tanítótestület művészi kivitelű emlékiratát. Az egyik tanuló megható módon búcsúzott el szeretett igazgatójától. Végül *Angyal* Kálmán dr., a kerület apátplébánosa méltatta ékes szavakkal az ünnepelt kiváló érdemeit. Az ünnepelt megható szavakkal búcsúzott el mindenkitől. — A meleg ünneplést szép karácsonyfaünnepély követte, melynek ünnepi szónoka *Fille* Gyula dr. rk. hitoktató volt. Hangulatos élőképek, a gyermekek bájos szavalatai és énekei teremtettek kedves karácsonyi hangulatot. Végül kiosztották a szeretetadományokat, nagy örömet és boldogságot szerezve a szegény gyermekeknek.

A Budai Nők Kulturális és Jótékonysági Köre december hó 22-én délután osztotta szét a Budai Polgári Kör dísztermében karácsonyi szeretetadományait. Száz szegény, közöttük igen sok iskolásgyermek kapott ruhaneműt, szappant és csokoládét. A kiosztást Szemeréné Horvát Renée dr. ügyvezető elnök és a választmány tagjai közül Tisza Béláné, Auer Adolfné, Bartók Dezsőné, Gerő Hermin, Kozma Bernátné, dr. Góth Sándorné és Kozma Dezsőné végezték.

A *Mindenki karácsonyának* szép eszméjét artisztikusan valósították meg az I. kerületben, a Szebeny Antal-téren, ahol két gyönyörű karácsonyfát állítottak fel a szabadban. A karácsonyfák körül több százan áhítatos csendben hallgatták a Tabáni Énekkar karácsonyi énekeit, amelyeket Calligaris Ferenc dirigált. A Mindenki Karácsonyának fája körül megjelentek a kerületből Kray Istvánné bárónő, Szegedy-Maszák Aladárné, Szigethy Jánosné és még mások. Az összegyült szegényeknek *Mercedes* szociális testvér mondott szívbe markoló szavakat a karácsonyról, majd 2000 ajándékcsomagot osztottak ki a szegények között. A rendezés fáradhatatlan munkása *Rádnai* Árpádné volt.

A Krisztina-téri elemi iskola december hó 22-én tartotta meg karácsonyi ünnepélyét. A 18 számból álló műsor sok nemes élvezetet szerzett a tornatermet zsúfolásig megtöltő tanulóknak és szülőknek. *Kóbor* Mária tanítónő „A legjobb kívánság" című jelenete, a rajongó hazafiság minden érzés skáláján vezette végig a IV-ik leányosztály tanulóit. Az ünnepi beszédet *Kovács* Jakab igazgató mondotta. Az iskolaszék nevében *Haspel* Ferencné isk. sz. tag mondott köszönetet a tanítótestületnek sok fáradozásaiért.

A Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetsége Topercer Ákosné elnöknő vezetésével a Budai Vigadó összes termeiben dec. 22-én délután rendezett karácsonyfa-ünnepélyt *ezer budai felnőtt* szegény részére. Az ünnepi beszédet Angyal Kálmán tabáni apátplébános, Topercer Ákosné és Wolfi Károly mondották. A sok ajándékot *Günther* József úr gyüjtötte össze.

A Krisztinavárosi Kath. Leánykör karácsony másodnapján d. u. 5 órakor tartotta karácsonyfa-ünnepélyét. *Pálfy* Lajos dr., a Krisztinaváros közszeretetben álló s. lelkésze nagy szeretettel szólott a leánysereghez és a nagyszámban megjelent szülőkhöz. Megköszönte a *jó Haspelnéni* Balázsy Lujza írónő, a Hollós Mátyás társaság tagja fáradozását, aki immár húsz év óta minden esztendőben állít karácsonyfát a környékbeli munkáscsaládok leánykáinak. A gondosan összeválogatott műsoros ünnepély a Himnusz hangjai mellett ért véget, mely után hatvan leányka vette át a számára készített csomagocskát. Ez úton mondunk köszönetet a szíves adakozóknak: *Császár* Mária, *Mészáros* Jánosné, *Jankovich* Oszkárné, *Tóth* Gáborné, *Vaisz* Ferencné úrnőknek.

A Zugligeti Nők Jézus Szive Egyesülete szépen sikerült karácsonyfaünnepet rendezett dec. 23-án a vidék szegény gyermekei javára, amelynek keretében ötven gyermeket ruháztak fel s ajándékoztak meg hasznos és kedves dolgokkal. *Hévey* Gyula plébános-lelkész és *Ekomp* Nándor iskolaigazgató mondottak szép beszédeket.

A budai kapucinus egyházközség 150 gyermeket látott el téli ruházattal s 25 szegény öreget pénzbelileg segített meg a karácsonyi ünnepek alkalmával, a Szalag-utcai iskolában rendezett pompás műsor keretében. A szép ünnepség *Rácz* Józsefné tanítónő érdeme.

A Hengermalom-úti Kisegítő Kápolna Egyesület Mátray Antal elnöknek bőkezű adakozásából bensőséges karácsonyi ünnep mellett 75 szegény gyermeket ruházott fel.

Az óbudai római katholikus egyházközség a Katholikus Népszövetséggel karöltve dec. 23-án este 6 órakor tartotta meg székházában az egyházközség 300 szegényének karácsonyi megajándékozását. Az egyházközségi énekkar bevezető éneke és a kis óvodások szereplése után, *Sagmüller* József apátplébános, a budai kerület esperese méltatta a karácsonyest jelentőségét. A boldogságtól sugárzó gyermekek cipőt, ruhát, süteményt s egyéb gyermeki gyönyörűségeket kaptak gazdag ajándékul a jó szivektől. A szépen sikerült karácsonyfaünnep a „Dicsőség mennyben az Istennek" c. öröm-ének eléneklésével ért véget. A szép estét gondosan készítette elő *Leiner* Mihály segédlelkész és segítettek neki a Kath. Népszövetség buzgó tagjai.

Az Ujlak-Óbudai jótékonycélú asztaltársaság az idén is — mint azelőtt — 38 gyermeket látott el teljes ruházattal. Az áldásos munkásság befejeztével dec. hó 20-án este a Bánffy-kávéházban tartotta az asztaltársaság évzáró vacsoráját a tagok élénk részvétele mellett. *Preisz* Vilmos elnök számolt be az asztaltársaság évi működéséről és szép beszédben hívta fel a tagokat a további működésre és áldozatkészségre. A társaság az elnök javaslatára dr. *Orova* Zsigmondot választotta meg örökös díszelnökévé. Dr. Orova hatásos beszédben köszönte meg a választást. A vacsorán *Káldor* Gyuláné poétikus versével, Schenkelbach Béla, Szenes Márton, Kemény Lajos, dr. Steiner Sándor, Zichermann Antal, Schindler József, Braun Jenő és mások értékes felszólalásokkal emlékeztek meg az asztaltársaság áldozatkész tagjairól és ünnepelték az illusztris díszelnököt.

A „Budai Szegény Gyermekeket Felruházó Egyesület" hosszú megszakítás után működését újból megkezdette és dec. 18-án 40 szegénysorsú iskolás gyermeket látott el téli ruházattal. Az egyesület ezuton mond köszönetet nemes adakozóinak, akiknek áldozatkészsége a felruházást lehetővé tette. — A felruházás körül az egyesület elnöke, dr. *Grotta* Vilmos ügyvéd és az egyesület titkára, *Roth* László buzgólkodtak.

A budavári r. k. egyházközség karitativ szakosztálya dec. 23-án osztotta szét *Hohenlohe* Clodvig hercegné, elnök vezetésével a várbeli szegények közt a karácsonyi ajándékokat. A gyüjtés és rendezés munkáját Zombory Emilné és Herczog Mária nagy buzgalommal végezték. — Az egyházközség karácsonyi ünnepélyét dec. 25-én (vasárnap) tartotta meg *Magdolna* főhercegnő jelenlétében. Az ünnepélyen *Nemes* Antal dr. c. püspök és *Lampel* Vilmos mondottak beszédet.

A Raktár-utcai elemi iskola tanítótestülete lélekemelő karácsonyfaünnepélyt rendezett, mely alkalommal az iskola 280 szegénysorsú tanulóját megajándékozta. *Debreczeny* Miklós igazgató megnyitója után Kontra Aladár országgyűlési képviselő és Nagy Ferenc lelkész méltatták a szeretetünnep jelentőségét. A jószívű adakozók közül különösen ki kell emelni a Leipziger-féle szeszgyár nagy adományát: 40 pár uj cipőt és 40 drb pompás télikabátot, amelyeknek legnagyobb részét a gyár körzetéhez tartozó munkásgyermekek kaptak.

A budapest ujlaki r. k. egyházközség karitativ szakosztálya december 23. és 26. napjain az Ürömutcai elemi iskola tornatermében szépen sikerült pásztorjátékot rendezett szegényalapja javára. Kátai Béla dr. segédlelkész betanításával és rendezésében elemi iskolás gyermekek előadták Szabó János „Betlehemi bakter" című pásztorjátékát. Az előadást közkívánatra január 6-án Vízkereszt ünnepén megismétlik a kis szereplők. A műsor ára, mely egyuttal belépőjegyül szolgál, felnőtteknek 1 pengő, gyermekeknek 50 fillér.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V. Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

Külön terem
vendéglő mellett egyesületnek, társaságoknak, valamint esküvőkre, névnapokra, vagy tánciskolának egy-egy este kiad.
I., Krisztina-körút 61.

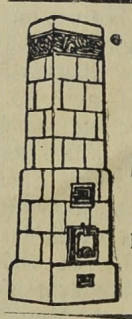
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhívó 179—42.

Thermostóth

Központi fűtések és szellőzte sések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
telefon 23—93

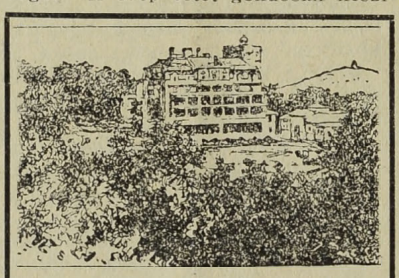
SVÁBHEGYI
SZANATÓRIUM
Üdülő bel- és idegbetegeknek
Ideális téli gyógyhely
Elsőrangú ski- és ródlipályák
Napidij teljes diétával és vizkurával együtt
20 P-től

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Szijgyártó
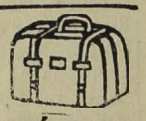
nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

MEGNAGYOBBITVA!
TROMBITÁS
VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
NAGY TÉLI
UJTEREM
NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
Csütörtök és szombat este
DISZNÓTOR
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ARAK!
GUTTENBERGER
tulajdonos

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioaktiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság, vérszegénység ellen. Poharankint 8 filler Karlsbadi sóval 16 fillér
Telefon: T. 286-76
Reggel 7 órától este 6 óráig

HIZÁS ELLEN
a legjobb szer a
HÁZI TORNA
és erre legalkalmasabb az
EVEZŐGÉP
ÁRA 100 P
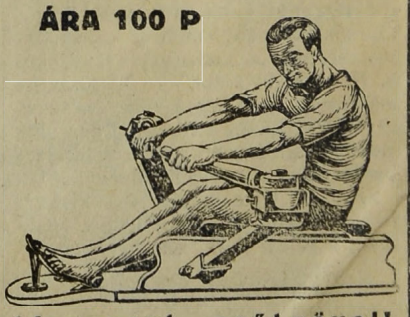
Nők, férfiak, gyermekek egyaránt használhatják. Hájat fogyaszt — erőt növel!
Gyártja: BIEBER KÁROLY lakatosárugyár
BUDÁN, I, PÁLYA UTCA 6. — TELEFON L. 981-35.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Aranyéremmel tüntette ki az Országos Iparegyesület mult havi közgyülése Gundel Károlyt, a vendéglősipar köztiszteletben álló vezérét, a Gellért-szálló bérlőjét és azt ünepélyes keretben nyujtotta át neki.

A romantika él teljes szépségében a Szent Gellérthegy déli oldalán: a citadellától a lourdesi barlangig huzódó vadregényes, sziklás, vadvirágos, szurkos fenyőfákkal, török mandula- és függefákkal ékes lejtőn. Régi, évszázados épületek romjai érdekesen terraszozzák a Gellért-szállóval közvetlen szemközt fekvő részt. Mondják, hogy a Szent Gellért püspöknek szentelt templom is itt állott valaha. Mátyás királynak is itt volt szőlőskertje, melynek egy maradványát, egy máig itt álló öreg diófát ma is mutogatnak. A Gellérthegy déli lejtőjét sokáig elhanyagolták, mert hajdani tulajdonosa, Kerkápoly budai polgár, aki a telkeket összevásárolta, hagyományozta őket az alapítványra. A két hatóság, a közalapítványok igazgatósága és a székesfőváros között a tulajdonjog kérdése körül hosszú évekig tartó vita támadt, míg végre mind a két hatóság belátta a rendezés szükségességét s a székesfőváros hozzáfoghatott az utak rendbehozásához s a közeljövőben sor kerül már a parkírozásra. Ezzel kapcsolatban dr. Vidéky Emil, a Szt. Gellérthegy Barátai Egyesületének főtitkára azt ajánlja, hogy az örökzöld levelű parkok úttörő mesterére, Ambrózi-Mignazzi gróf művészkezére kellene bizni e rendezést. A nemrég a lourdesi barlang alatt fúrt forrásvízzel pedig, amelyik a Szent Gellért-szállót fütené, ha elég forró lenne, — az egész környezet talaját kellene öntözni alagcsöveken át s így a legnagyobb hidegben is ott virulnának a szabadban a pálmafák.

Baj van a Bártfai-utcában. A havazás beálltával a kelenföldi síkon épült Bártfai-utca és mellékutcáinak közönsége a legjobb akarat mellett sem tud eleget tenni a rendőrhatóság azon szigorú követelményének, hogy a járdákról a havat és a folyton újra képződő jégréteget olyan gyorsan és olyan tökéletességgel távolítsa el, miként ez a város belterületén a kövezett, vagy aszfaltozott járdák eseteiben történik. A Bártfai-utca és mellékutcáinak háztulajdonosai egészen kis existenciák, akik amortizációs alapon, kölcsönökből építkezve, emelkedtek a hangzatos háztulajdonosi rangra. Ők maguk söprik az utcát és kőporozzák, ámde a hatóságoknak mégis elnéző figyelembe kell vennie azon körülményt, hogy a Bártfai-utca környékén, az úgynevezett háztulajdonosok és házmestereik ha vannak, mind kenyérkereső kis emberek, akik nagyobbára csak reggel és este tartózkodnak otthon és akkor söpörnek, akkor kőporoznak. A Bártfai-utca és mellékutcáinak szerény gyalogforgalma ennél többet nem is igényel. A Bártfai-utca és mellékutcáinak járdáia burkolatlan föld, részben pedig szénsalak. Ha söprik, göröngyössé válik a járda s végül is a föld s a szénsalak a hóval és jéggel együtt lesodródik s lesz feneketlen sár. Pedig milyen nehéz volt kiharcolni a hatóságtól azt a nehezen várt szénsalakot is! Ezért hivták össze rendkívüli ülésre a Buda-Alsóvárosi Egyesületet, ahol mindezt előadta, elősírta Gömöri Győző elnök. Az ülésen mindenki tisztában volt azzal, hogy itt valami hibának kell lenni. A hatósági rendeletek egyaránt vonatkoznak úgy a szépen aszfaltozott Dorottya-utcára, mint a puha járdájú Bártfai-utcára és környékére, mégis az ülés felfogása szerint másképpen kell a rendeleteket végrehajtani a Dorottya-utcában és másképpen a Bártfai-utcában és mellékutcáiban. Éppen ezért az ülés megbizta Gömöri Győzőt, Lukács Gyulát, Tóth Józsefet, Sinkó Pált és Schönaug Henriket, hogy ezt sürgősen hozzák az illető hatóságok tudomására, kérvén, hogy segítsenek méltányossággal s a Bártfai-utca és környékének megzavart nyugalmát adják vissza. Végül megbeszélték a jövő évi programmot és táviratban üdvözölték az újév alkalmából a távollevő nagyérdemü elnököt, Becsey Antalt.

A Tátrába tesz tanulmányutat *Mikus* István állampénztári tanácsos, a Svábhegyi Egyesület főpénztárosa, — aki egyúttal kitünő sportférfiu — hogy a téli sportélet terén a helyszínen szerzett tapasztalatait értékesítse a svábhegyi szánpályánál.

Nem építhet akárhogy az óbudai Veder-, Berend-, Raktár-utcák által határolt telkeken a tulajdonos, mert a főváros középítési bizottságának javaslatára a Közmunkák Tanácsa is úgy határozott, hogy a főváros tulajdonát képező telkek pavillonszerüen, míg a szomszédos, a Raktár-utca felé eső telkek a telek hátsó részének szabadon hagyásával, csatlakozó udvaros építkezési módon legyenek beépíthetők. Ugyanekkor döntöttek a Lánchid-utca és Öntőház-utca közötti területek beépítéséről, még pedig úgy, hogy e telkek a Lánchíd-utcai szabályozási vonaltól számítva csak 18 m. mélységben legyenek beépíthetők, olyképpen, hogy takaratlan tűzfalak ne maradjanak, az Öntőház-utca felé fenmaradó telekrész pedig kertszerüen képeztessék ki.

LORGNON Zibriny inél, I., Attila-u. 12.

Nehéz sorsuk van a menekülteknek, akik a III. ker., Lajos-utcai iskolában nyertek elhelyezést, mert ellenük a főváros most a kilakoltatási eljárást meg fogja indítani. Az iskolának saját helyiségeire tényleg égetően szüksége van, mert hiszen már nyolc éve idegen helyen, mindenféle akadályok között fejti ki működését, de másrészt a jó érzés úgy kívánja, hogy a főváros elsősorban ezeknek adjon az úi városi házakban lakást, természetesen méltányos házbér mellett. Sajnos, az úi városi házak lakbérei oly magasak, hogy csak kiskrözusok tudják azt megfizetni. A becsületes kisember nem tud ezekkel versenyezni.

Látogatás Petri Lajos műtermében. Az Aranka- utcai villanegyed egy csöndes kis palotájában van *Petri* Lajos műterme. Itt dolgozik a magyar szobrászművészet egyik-egyik büszkesége, távol a mindennapi élet lármájától, tisztán a művészetnek élve. Felkerestük Petri Lajost, hogy érdeklődjünk, min dolgozik és milyen

új alkotásokkal fogja gazdagítani a magyar szobrászművészetet. Abból a felvilágosításból, amit a mestertől kapunk, kicsillan, hogy a művész olyan alkotásokon dolgozik, amelyek igazi meglepetései lesznek az egész magyar művészi világnak.

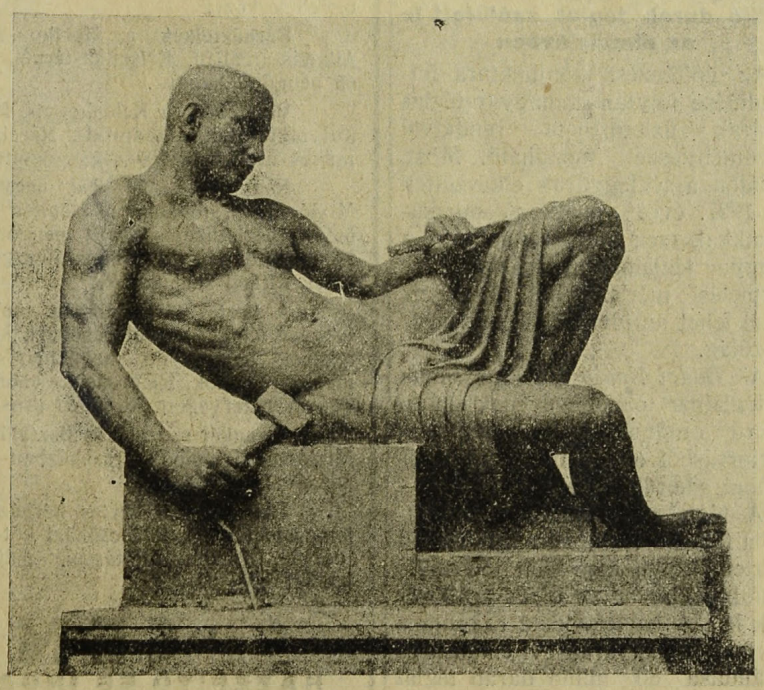

PETRI LAJOS szobrászművész, három alkotása.

Megnyilt a Császárfürdő-vendéglő

Kitűnő bácskai konyha
Válogatott minőségű italok. Abszolut tisztaság
Társaságoknak külön terem

Játszótérré avanzsál a Marczibányi-tér, amelynek bekerítése most folyik nyolcezer pengő költséggel. A játszótéren csak elemi- polgári- és középiskolai tanulók, továbbá hetenként négyszer a leventék, kétszer pedig az Ifjúsági Testnevelés tartják gyakorlataikat. A bekerítés különösen a közönség testi épségének megóvása, továbbá a fegyelmezés szempontjából volt szükséges. Megcsináltatták a futópályát, planiroztatták a futballpályát és a játszóteret a legkülönfélébb játszóeszközökkel szerelték fel. A sportolásban résztvevő tanulók és leventék vetköztetésére pedig a Marczibányi-téri polgári leányiskola alagsorában öltöztetőt és mosakodóhelyiséget rendeztek be. Egy állandó altisztet rendeltek ki, akit a játszótérnek rendbentartásával és felügyeletével bíztak meg.

A „Levente" karácsonyi száma közel száz oldalas terjedelemben, sok képpel megjelent. Megemlékezik Bem József honvéd altábornagyról. Nagy érdeklődést kelt a „Mit írnak a leventék" című rovat, melynek cikkeit egytől-egyig leventék írták. A lap az OTT kiadásában jelent meg és *de Sgardelli* Caesar kiváló szerkesztésében.

A lustaság ellen Amerikában úi oltóanyaggal kísérleteznek az orvosok: kecskemiriggyel oltják be a közismert lusta embereket, akik az oltás következtében hirtelen mozgású, friss emberekké változnak át. Legutóbb az történt, hogy a híres San Quentin börtön orvosa több olyan rabot oltott be kecskemiriggyel, akiket hihetetlen lomhaságuk miatt semmire sem lehetett használni. Nos, az operáció után ezek a rabok olyan frisekké és tevékenyekké váltak, hogy az első éjjel fölfeszítették a cellaajtót, átmásztak a börtönfalakon és elmenekültek. Reggel az orvos, amikor az eredményt megvizsgálni ment, már csak hült helyüket találta. Rögtön intézkedtek elfogatásuk után, de menekülésükben oly gyorsaságot és leleményességet tanusítottak, hogy az első napi üldözések nem jártak eredménynyel. — Ajánlatos volna, ha a budapesti tanács elrendelné, hogy minden újonnan megválasztott tiszviselőt is be kell oltani kecskemiriggyel, nehogy — esetleg — lusta tisztviselő kerüljön a városházára.

Érdekes tünet, hogy a budai egyszerű műhelyekből olyan különlegességek kerülnek ki, amelyek minden fejlett iparú állam díszére válnának. A házi-torna ideális megoldását találta meg Bieber Károly, akinek lakastorárúgyára van a Pálya-u. 6. sz. alatt, ahol olyan evezőkészüléket állitanak elő, amelyhez nem kell víz és szük helyen elfér a szobában. Edzi a test minden részét, a fejtől a lábujjakig, tehát feltétlenül használ a hízás ellen is. Nők, férfiak és gyermekek egyaránt használhatják.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

A Feneketlen-tó jótékonycélú asztaltársaság december 19-én tartotta 5-ik évzáró estélyét Kriszt Károly vendéglőjében (I., Villányi-út 42.), mely alkalommal 16 szegény gyermeket ruházott fel. A mentőknek idén is jelentékeny összeget juttatott. E jótékonycél gyakorlásában a főérdem Trafina István elnök, Amfer József ügyv. elnök, Erőss Lajos alelnök és Kriszt Károly gondnoké. A dec. 26-án megtartott közgyülés a régi elnökséget ismét megválasztotta.

A csoda-só
Ami a hölgyeket is érdekli

Kedves levél, finom asszonyi parfömmel telített, mondott sok bájjal köszönetet a Budai Naplónak azért, hogy egy hirdetést vitt a szeme elé, amit eddig nem látott. A levélíró azóta a hirdetett cikket kipróbálta és csak sejteti velünk, hogy derültebb azóta a kedve s jobban hódit, mint valaha. De a köszönete mellé kérdést is hímezett, amelyre alább adja meg a hivatott szakember *Felber* Lipót a választ:

Kedves előfizetőd helyesen állapította meg, — valószínüleg megízlelés révén, — hogy a MIRA keserüvíz más, mint a többi keserüvizek. Mert a MIRA-vizek alkatrészei között az úgynevezett glaubersó dominál és nem a keserüsó, tehát az *ize jobb.* Van ugyan benne keserüsó, de nem olyan mennyiségben, hogy ízét elrontsa és így csupán *a glaubersó speciális, sós ízét érezzük.* Hatás tekintetében csak annyit kell megemlítenünk, hogy miután nem keserüsóval telített víz, — enyhe, ámbár biztos és gyors hatású s ami legfontosabb, — *görcsöket sohasem okoz.* Használati módja különben ugyanolyan, mint a budai keserüvizeké. Fél pohár Mirát meleg vízbe állítva, langyossá tesszük és reggeli előtt elfogyasztjuk.

Hogy a karlsbadi víznél kiválóbb hatású a MIRA glaubersós gyógyvíz, azt előfizetőd szintén saját tapasztalataiból állapította meg. A szakirodalom olvasói azonban már neves professzorok által, azok kísérletei alapján irt értekezéseikből tudják, hogy a Mira glaubersós gyógyvíz sokszor hatásosabb, mint a karlsbadi, marienbadi, vagy akár a rohitsi vizek. Ennek a víznek a fő alkotórésze az a só, amelyet felfedezőjéről, Glauber tanárról „glaubersó"-nak neveztek el. Hatására jellemző a latin neve: „sal mirabilis", magyarul csodasó. Innen kapta nevét is a „MIRA" víz.

Természetes, hogy kiválóbb hatású, mint a karlsbadi. Hiszen a MIRA vízben éppen négyszerannyi a „csodasó" tartalom, mint a karlsbadi vízben, amelynek még az a hátránya is megvan, hogy külön sót kell hozzákeverni, tehát azt is kockáztatjuk, hogy egyszer kevesebb, egyszer több sót adunk hozzá. Ezzel szemben a MIRA készen és frissen abban az állapotban kerül ki a palackból, ahogyan a forrásból előbuzog. A MIRA glaubersós gyógyvíz *sóanyitó hatását* ma már sok „karcsú" nő dícséri.

Jól esik nekem, magyar embernek, — egy másik magyar ember, még hozzá egy hölgy érdeklődése, — e kitűnő magyar specialitás iránt. A magyar föld kiapadhatatlan kincséből fakadó magyar gyógyvíz kiválóbb, mint a külföldi, s ebben az esetben saját egészségünkkel szemben is természetes és egyben hazafias kötelesség a legjobbat, a magyar produktumot használni.

Igaz barátsággal tisztelő híved
Felber Lipót

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legradioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

Uj uj gazda
uj bérlő
uj borfajták
uj szakácsné
uj konyha
uj menü

kóstolja meg egyszer!
I., Krisztina-körút 61.
volt „Nagy Anna"-féle vendéglő, most

Anna étterem

özvegy **KONNERT** Károlyné,
az uj bérlő.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Allami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve

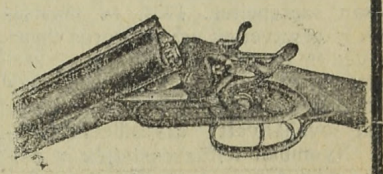

VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

Vendéglőátvétel!
Értesítem t. endégeimet és ismerőseimet, hogy a II., Lánchid-utcai
FIUME-szálló éttermet
megvettem. — Mint a
Központi szállodában volt „NOTTA"-féle vendéglőmben
ugy itt is törekvésem az, hogy t. vendégeimnek pontos kiszolgálás mellett a legjobb ételeket és italokat polgári árak mellet nyujtsam.
Minden este selmeci Balogh Károly közkedvelt zenekara játszik.
Számos látogatást kérve, maradtam tisztelettel **Özv. Papek Józsefné.**

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ-
akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Reklamunio
reklámcikkeket terjesztő vállalat
Igazgató:
Balla László
Budapest V., Gr. Tisza István u. 12. II.
Telefonszám: Teréz 220—22

CSÁTHY FERENC R.-T.
irodalmi vállalat, könyv- és papirkereskedés
I., Krisztina-körut 133. (Krisztina-tér 7.)

Blahos Rudolf

Fényképész

műterme

II., FŐ-utca 18 sz.

Elrontja szép képét Budának a Rudas-fürdő hatalmas, ormótlan tűzfala, amely a Hungária-forrás mögött az Erzsébet-híd feljárójának neki tehénkedik — mondotta Joanovich Pál a főváros közgyűlésén. Van a tűzfaltömb közepén egy kis Lichthof és odanyílik egy kis keskeny ablak. Nem tudja milyen ablak. És föléje van írva: „Magyar Helikon." Ez az épület tönkreteszi azt a gyönyörű perspektivát, amely a hídfőtől nyílna délfelé, ha ez a csúf ház nem állna ott, amelyben két lakás s egy ruhaszárító van csak s amit a legrövidebb idő alatt le kellene bontani. — A főváros tanácsa állítólag már keresi a megfelelő megoldás módját.

Lelket emelő ünnepséggel ülte meg a karácsonyt és az év végét az óbudai református egyház, amely alkalmakkor Kontra Aladár mondott prédikációt és Sátán Dáhlia, Noszeda Károly kiváló növendéke Bach örökszép két énekét: „Jézus lelkem üdve vár" és „Alázattal szívemben..." adta elő bársonyos hangjának minden finomságával Illés Lajos karnagy orgonakísérete mellett.

Majdnem megiárta a „Budai Szabadság Dalkör", amely kisiparosok és kiskereskedők alapítása. Még 1920-ban felterjesztették az alapszabályokat a belügyminisztériumba s mivel sokáig választ nem kaptak, a főváros engedélye alapján a Margit-körúti iskolában szorgalmasan próbáltak Grill-Mayer Endre elnöklete alatt s ünnepélyeken, de főkép temetéseken is sokszor nyilvánosan szerepeltek. 1924. év májusában is résztvettek egy műsoros ünnepélyen s ekkor a rendőrség észrevette, hogy a Budai Szabadság Dalkör nem szerepel a belügyminiszter által jóváhagyott egyesületek listáján. Nyomban felfüggesztették a dalkör működését s a vezetőség ellen tiltott egyesületi működés vétsége címén megindították az eljárást. Néhány héttel az eljárás megindítása után a belügyminisztérium az alapszabályokat jóváhagyta és így az egyesület most már jogosan folytatta tovább működését. Az eljárást azonban nem szüntették meg a vezetőséggel szemben, az ügyészség vádiratot adott ellenük s a büntetőtörvényszék nemrégen vonta őket felelősségre. A kihallgatások után az ügyész szigorú büntetést kért, de a törvényszék felmentette a vádlottakat, mert nem látta bizonyítottnak, hogy tevékenységük jogsértő eredmény létrehozására irányult volna. Az ügyész az ítélet ellen fellebbezést jelentett be.

A budai zsidók a középkorban a Víziváros alsó felén a Halászváros vagy Zsidóvárosban, a mai Lánchíd és Várbazár közötti részen laktak. A Várban is volt egy zsidó utca, a mai Dísz-téren vezetett keresztül. Különösen Zsigmond király, majd később a Jagellók alatt telepedtek be nagyobb számmal és a török uralmat is végigélték. A Víziváros egyes utcái még máig is a száz év előtti nevet viselik. Így a Horvát-utcán kívül az Iskola-, Kacsa-, Medve-, Gyorskocsi-, Donáti-, Fazekas- és Hattyú-utca. Terei közül is a Kapucinus-tér megmaradt, de ma már nem rúg ki a Dunára, csak a Fő-utca kis kiöblösödése. A Bomba-tér sem rég vesztette el nevét. Most Batthyány-térnek hívják. Ez volt az egész város legszebb tere, — írja Schams, a száz év előtti krónikás, — amíg az Erzsébet-apácák majdnem a felét kerítéssel el nem rekesztették. Abból az időből két ház is áll régi pompájában, csak az utca feltöltése folytán úgy lesüllyedtek, hogy az emelet mehetne el földszintnek: egyik a hármas, másik a négyes számú.

Melegedő szobák vannak Vass József népjóléti miniszter jóindulatából az otthont nélkülöző szegények részére az I., Váli-utca 1. sz., III., Kiscelli-u. 80. sz., III., Raktár-utca 1. sz. alatti iskolákban és a II., Menhely-utca 3. számú házban levő Budai Menhelyen. Sajnos, most a legnagyobb hidegben már bei s zárták őket. Valamiképen módot kellene találni, hogy a didergők újra meleg szobához és a jó forró rántottleveshez jussanak.

A műemlékek védelmét határozottabban fogja ezután képviselni a főváros állandó ilyen nemű bizottsága révén, amely most állította össze a műemlékszerű épületek jegyzékét. Fokozottabb védelmet érdemelnek a régi szép budai templomok s a koronázó főtemplom. Ezeken kívül még 65 ilyen épületet vettek jegyzékbe, mint védelemre érdemeseket, amelyek közül a budaiak: a Gellértfürdő, a Szarvas-tér 8. számú neoklasszikus ház, tipikus erkélyrácsával és azon a nagy budai tűzvészt megörökítő emléktáblával; a Rudasfürdő török időből való kupolája; a Horváth-kertben levő Budai Színkör, a Várszínház copfstílű épülete, a Várban levő elöljáróság baroképülete, szép barokstílű lépcsőházával, stukkómenyezetével a Szent Háromság-téren, a várbeli Leánygimnázium, a Szentháromság-utca 1. sz. alatti baroképület Mátyáskorabeli kötöredékekkel, a Fortuna-utca 4. sz. alatti barokház, Citadella, az Erzsébet-kilátótorony, a Fő-utca 68. sz. alatt a volt Forgách-laktanya barok kapuzatával, a régi Szent János-kórház, a Kiskorona-utca 60. sz. alatti neoklasszikus ház stílusos kapujával. A Királydombon 12 ház, amelyek alatt Aquincum második amfitheatrum, illetve tényleges színház romjai vannak, amelyek lebontása után megkezdik itt is az ásatásokat. Régi emlék s ájtatos zarándokok gyülőhelye az óbudai Máriakő kápolna, a római vízvezeték oszlopainak maradványával, az Aquincumi ásatások, az Aquincum-múzeum. A Tabánban levő épületekre vonatkozóan, minthogy azok feltétlenül lebontásra kerülnek, később külön előterjesztést tesz az ügyosztály. Azonban sajnálatosan állapítjuk meg, hogy a fent felsoroltakon kívül még igen sok műemlékünk van itt Budán, amit a jegyzék nem sorol fel s amelyek így védelemben sem részesülnek. Így különösen a barok-kor leggyönyörűbb emlékét, az ormótlan éktelen Óbuda-főtéri Monidursdepot udvarán álló Zichy-kastélyt, a Kiscellen levő volt trinitárius templomot, most Schmidt-kastélyt, az óbudai Flórián-szobrot, az újlaki Szentháromság-szobrot, amely 235 éves és 1710 óta áll mai helyén. Nem említi a jegyzék az óbudai Malom- (ma Lajos-) utca emlékét hirdető faragásos kapuval ékes házakat (150. számú és Szt. Lélek-tér 8. sz.) sem. S ami a leghiányosabb, hogy magyarázó emléktáblákat sem helyeznek el ezeken az épületeken.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A Magyar Vasuti Forgalmi nagyarányú terjeszkedése

Az 1927-es esztendőre 20 százalékkal nagyobb osztalék kerül kifizetésre

A *Budai Napló* egyik elmult számában részletesen ismertette a vasútforgalmi többirányú tranzakcióját. Rámutattunk arra a körülményre, hogy a vállalatnak nagyszabású tervei megvalósításához alaptőkéjét szaporítania kell. A mult héten össze is hívták a vasútforgalmi rendkívüli közgyűlését, amely egyelőre 1 millió pengővel emeli az alaptőkéjét.

A vállalatnál azonban olyan nagy koncepciójú tervek vannak előkészületben, amelyek ennél az összegnél sokkal nagyobb tőkét igényelne. A *Budai Napló* értesülése szerint a vasútforgalmi új hegyivasutat létesített testvérvállalatával: *Österreichische Verkehrs-Anstalt A.-G.*-tal, amellyel közösen megépítették Máriacell és ezzel szemben fekvő Alpe magaslatot átívelő függővasutat. A vasút építése kereken két és fél millió schillinget emésztett fel. Ebből a vállalkozásból is látható, hogy a vasútforgalmi milyen szervesen igyekszik régi pozicióját a külföldön teljes egészében visszaszerezni. A közeli időben fog megalakulni a vállalat varsói vagónkölcsönzője. Hasonló vállalkozást létesít a Magyar Vasútforgalmi r.-t. Franciaországban is, amelyben egy nagy francia pénzintézet is érdekeltséget vállal. *Gergely* Vilmos vezérigazgató a legutóbbi időben többször tárgyalt Párizsban erről a tranzakcióról.

Pénzügyi körökben a vasútforgalmi dividendabecslése az 1927-es esztendőre 2 pengő, ami a tavalyi osztalékhoz képest pontosan 20 százalék emelésnek felel meg.

* **A Parkváros Rt.,** mely háború előtti alakulás és a budai hegyvidék fejlesztése érdekében idegenforgalmi tervek megvalósítását tűzte maga elé, még annak idején nagy telekkomplexumokat szerzett a budai hegyvidéken, melyből ma is még, többek közt a Svábhegyen és Gellérthegyen 400.000 négyszögöl kiterjedésű telkei vannak. A világháború alatt nem törekedhetett kitűzött céljai megvalósítására. Most, hogy a fürdőváros mozgalom és az idegenforgalom ismét előtérbe tolta ezeket a nagy nemzeti érdekeket és a budai hegyvidék fejlesztése elsőrangú kérdéssé nőtte ki magát, dr. *Bódy* Tivadar, a Svábhegyi Egyesület és a Hegyvidéki Szövetség elnöke, aki egyúttal a NOVA vezérigazgatója is, megvásároltatta a NOVA által a Parkváros Rt. egész részvényállományát, biztosítva magának ezzel a döntő szót a hegyvidék fejlesztésére irányuló tervezésekben és ezzel döntő tényezővé válhat a fürdőügyi kiállítás kérdésében is.

* **A Ligetszanatórium rt.** rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelynek napirendjén szerepel a *Svábhegyi Szanatórium r.-t.* és a *Liget Szanatórium r.-t.* egyesülése fölött való határozathozatal. Az igazgatóság előterjesztése alapján minden 5 drb Svábhegyi Szanatórium részvényre 2 drb Liget Szanatórium részvényt adnának cserébe. A Liget Szanatórium r.-t. alaptőkéjét ezzel kapcsolatban 8000 drb egyenként 30 pengő névértékű részvény kibocsátásával 1,200.000 pengőről 1,440.000 pengőre emelik fel. Az új részvényeket kizárólag a Svábhegyi Szanatórium részvényesei kapják annak fejében, hogy a Svábhegyi Szanatórium r.-t. egész vagyona az egyesülés útján a Liget Szanatórium r.-t. tulajdonába kerül. Ezután a Liget Szanatórium r.-t. tulajdonába került 6500 drb saját részvény megsemmisítésére tesz javaslatot az igazgatóság, úgy hogy az 1,440.000 pengőre emelt alaptőkét végeredményben 1,245.000 pengőre szállítják le.

A magyar téglagyárak a lendületes építkezések következtében kivétel nélkül fogják emelni az idei osztalékokat

A téglakartell egyszázötvenmillió darab téglát szállított le az elmult évben

Az építkezési konjunktura fellendülése folytán a magyar téglagyárak üzletmenete rendkívül eredményesnek mondható. Most, amidőn a téglagyárak elkészültek az 1927. évre vonatkozó munkálataikkal, meg lehet állapítani a magyar téglaipar produktumát és termelési mérlegeikből következtetni lehet az idei mérlegre vonatkozólag.

A *Budai Napló* munkatársának a téglaipar elmult évének számszerű eredményeiről autentikus hírforrásból a következő információkat sikerült beszereznie:

A téglakartel budapesti rayonjába tartozó téglagyárak az elmult esztendő alatt több mint 150 millió darab téglát adtak el és szállítottak le. A kartel vidéki rayonjába tartozó téglagyárak évi eladása és szállítása 50 millió darab téglát tesz ki, úgy hogy a szállítást 200 millió darab téglára tehetjük. Ez a mennyiség természetesen nem jelenti az egész esztendei produktumot, mert mint tudjuk, a téglagyárak itt Budapesten és vidéken évi termelésüknek mintegy 25 százalékát tartalékolták készletnek a jövő tavaszra, úgy hogy az egész termelést kerekszámban 250 millió darabra tehetjük. A gyárak természetesen nem használhatták ki teljes kapacitásukat s ha az átlagos loglalkoztatás középarányosát vesszük alapul, a gyárak kapacitása 1927 folyamán 65 százalékig volt kihasználva. Természetes hogy ennek a jó foglalkoztatottságnak és eladási konjunktúrának a téglagyárak által 1927. évben elért anyagi eredményekben is megfelelő látszata van. Ehhez képest az összes vezető téglavállalatok 1927-re fizetendő osztalékukat lényegesen felemelik. A téglaipar jövő esztendei kilátásai nagyszabásúak és igen jónak mondhatók. Bár igaz, hogy az állami és városi építkezési programm 1928-ra még nincs fixirozva, de valószínű, hogy a jövő évre — mint ahogy ezt a kultuszminiszter úr programmba vette — nagyarányú kórház- és iskolaépítkezés várható, sőt lehetséges, hogy a népjóléti minisztérium bérházépítési akciója is tovább fog folytatódni. A magángazdaság építkezéseinek sorsa is abszolut biztatónak mondható, mivel az ipari hitelek és a most kibocsátásra kerülő záloglevelek legnagyobb részt az építkezés céljait szolgálják, mely a jövő év tavaszán előreláthatólag még az ez évinél is nagyobb méreteket fog ölteni.

* **A Közgazdasági Társaság** egyik legutóbbi ülésén dr. *Imrédy* Béla, a *Magyar Nemzeti Bank* nagy koncepciójú igazgatóhelyettese, rendkívül érdekes magas színvonalú előadást tartott a *produktivitás és a fizetési mérleg összefüggéséről.* Az előadást közgazdasági és politikai életünk legkitűnőbb reprezentánsai hallgatták meg.

* **A Nemzeti Bank** főtanácsa elhatározta, hogy a februári közgyűlésnek 11 százalékos osztalék fizetését fogja javasolni. Ez az osztalék a Nemzeti Bank részvényének mai árfolyama mellett körülbelül 6.5 százalékos jövedelmezőségnek felel meg, s ezzel a Nemzeti Bank vezetősége nyomatékosan alátámasztotta azt a kívánságot, hogy ha azt akarják, hogy részvényeiket a tőzsdén vásárolják, a részvények megfelelő kamatozását biztosítsák.

* **A Fabank** idei üzletéve tőzsdei körökben elterjedt hírek szerint, rendkívül jól alakult. Az intézet legutóbbi időben igen nagy forgalmat bonyolít le és betéteinek gyarapodását olyan mértékben sikerült fokozni, hogy az idei üzletévre, a mult évinél is nagyobb osztalékot képes fizetni.

* **A Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T.** most tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta, hogy alaptőkéjét 1.04 millió pengőről 2.6 millió pengőre emeli fel 78.000 darab 20 pengő névértékű új részvény kibocsátása által. Az új részvényeket 2:3 arányban a régi részvényeseknek ajánlják fel 25 pengő kibocsátási árfolyamon.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

HUBERT
és TÁRSA
betéti társaság
Budapest, VI., Liszt Ferenc-tér 4
Telefon: Iroda: Interurban 22—67.
Raktár: 109—57.
Mosdók, fürdőkádak,
fürdőkályhák, clozettek,
csövek, műszaki cikkek
Fémárugyártás

Az Első Magyar
RÉSZVÉNY SERFŐZŐDE
ujévi meglepetése a
Részvény
Szent László Sör

HIRDETÉS
BUDAI TELKEK ~ ÖRÖKLAKÁSOK ~ BÉRLAKÁSOK
TŐKEELHELYEZÉS

„Centrum" Házépítő- és Ingatlanvállalat, Horthy Miklós-út 15/b, 9—12, 3—½5 közt. Telefon: József 442—25. Szakszerű, legkorrektebb ügyvitel. Bankreferenciák. A budai telekpiacon 20 éve vezetünk. Parcellázásokat vállalunk, telektömböket, telkeket vásárolunk, közvetítünk. Ajánljuk ügyfeleinknek a mielőbbi vételt, mert tavaszra az erősen fejlődő krisztinavárosi, különösen pedig a kelenföldi részen, amely óriási fellendülés előtt áll, további értékemelkedések várhatók. Kitűnő vételek egyebek közt:

Bérháztelkek a Horthy Miklós-, Villányi-, Böszörményi-úton, Alkotás-utcában, Krisztina-térnél, Fő-utcában stb. 80 négyszögöltől és 65 pengőtől kezdve.

Villatelkek a Kelenhegyi-, Ménesi-, Szüret-, Lenke-, Németvölgyi-, Kutvölgyi-úton, Hadapród-, Nárcisz-utcában, Naphegyen, kiépített közműves utcákban, 100 négyszögöltől és 18 pengőtől kezdve.

Nagyjövőjű, 90—200 négyszögöles **családiháztelkek** a Horthy Miklós-útnál, továbbá a kiépítés előtt álló Sasadi-úton, déli fekvéssel, ötévi részletfizetésre, 19 pengőtől. A Fehérvári-úton (Kábelgyárnál) 24 pengőtől. Horthy Miklós-úton parcellázható 2600 négyszögöl 42 pengőjével. Kitűnő spekuláció!

A kertes társasházban, mely a Horthy Miklós-úton épül, naposfekvésű, előkertes, főlépcsőházi, két-három-négyszobás nagyértékű öröklakások kertrenyíló mellékhelyiségekkel, loggiákkal, lifttel, örökáron megszerezhetők. Referencia gyanánt szolgálhat az igazgatónk által húsz éve megszervezett, kitűnően prosperáló első hat budapesti társasház.

Tizenkét százalékos tisztajövedelmet biztosíthat magának a Horthy Miklós-úton épülő társasházban öröklakások megvételével és bérbeadásával.

Déli fekvésű kertes bérházban, Ferry Oszkár-utca 47, 75-ös villamosmegállónál, főlépcsőházi két-háromszobás lakások loggiákkal, erkélyekkel, remek kilátással, májusi beköltözésre tiszta pengőbérért kaphatók.

»CENTRUM«
HÁZÉPITŐ ÉS INGATLANVÁLLALAT M. SZ.

Nyomatott a Révai Testvérek Irodalmi Intézet R. T. Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök-u. 8. — Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.

FŐVÁROSI NYILVÁNOS KÖNYVTÁR BUDAPEST

Budai Napló

XXIV. évfolyam. 900. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 január 17.

Los von Pest!

Írta: **Marik Ernő**, kormányfőtanácsos.

Két dolgot nem vitathatok el a *Budai Napló*-tól: az egyik, hogy most egy éve egyik napilapunkban megjelent s az új Duna-hidakról szóló fetjegetéseim miatt alaposan nekem rontott; a másik, hogy állandóan s félelem nélküli harcosa Buda fejlesztésének. S hogy végezetül magam is ennek érdekében fogtam tollat, ha mindjárt nem is abban az irányban, mely a hidak kérdésében azonos lenne a *Budai Napló* álláspontjával, azt azóta úgy felelős szerkesztője, *Viraág* Béla barátom, mint hozzá közel álló főmunkatársa, *Dubonai* Pál is belátta. Pedig hogy kikaptam akkor, mert azt mertem állítani, hogy egész Buda annyira el van hanyagolva kevés kivétellel, hogy helyenkint csak vidéki városka benyomását kelti, sok helyütt meg pláne nagy faluként mutatkozik Pest világvárossal szemben. Azóta hasonló megállapítást olvashattunk magában a *Budai Napló*-ban is, Dubonai tollából. S tán még abban is igazam lesz, hogy a legközelebbi választások is megint az új Dunahidak jelében és jegyében fognak lezajlani.

Nagy érdeklődéssel olvastuk mindnyájan, akik a Budai Napló olvasótáborához tartozunk, annak legutóbbi számában *Tury* Zoltán dr. vezércikkét, melyben Buda visszamaradásával népesedési szempontból s azzal is foglalkozott, hogy a lakosság lélekszámához mérten Budának a városi bizottsági választásoknál öt hellyel több is jutott, mint a mennyi *ezen* az alapon tulajdonkép megilletné, nehézményezi azonban, hogy viszont 10 oly bizottsági tagot választottunk meg, akik *nem* budai lakosok. Nagyon igaz, ez a lokalpatriotizmus némi hiánya s budai ember könnyebben ismeri fel, hol szorítia a budaiakat a pesti „stiefli". De hát vajjon megfelelt-e a többi 48 városatya, budai gyökere ellenére is 100%-ig azoknak a feladatoknak, melyeket tőlük joggal, méltányosan várhatunk? avagy ezzel szemben elhanyagolta-e a 10 „pesti" budai bizottsági tag Buda dolgait? Én tehát nem helyezném oda az emeltyűt, hogy „Budát a budaiaknak", hanem nagyobb súlyt helyeznék arra, hogy *kiket* választunk meg jövőre; mennyire rátermettek erre a közszereplésre s mennyire várhatjuk, hogy Buda és a budaiaknak erélyes és megalkuvás nélküli szószólói legyenek. Igaz, hogy ebben meglehetős akadály a szerencsétlen *lista*-választás, mellyel úgy vagyunk, hogy egyik-másik rajta levő kedvencünk miatt vagy le kell nyelnünk meggyőződésünk ellenére a pártvezetőség akaratából rákerült oly jelölteket is, kik éppenséggel nincsenek ínyünkre, vagy pedig cserben kell hagynunk ugyancsak jobb meggyőződésünk ellenére azokat is, kiket érdemesnek tartunk arra, hogy a városházára vagy parlamentbe bevonuljanak. Régebben ez nem így volt. Ha az embernek nem tetszett a jelölt, egyszerűen nem szavazott rá; ment a másikhoz, esetleg harmadikhoz.

De ettől eltekintve, szeretném a Budai Napló által ismét előkerült „Los von Pest" jelszó alatt még egypár budai „esetre" felhívni, nem a budai, hanem a *pesti* városatyák figyelmét. Mert a budaiak ismerik azokat. Itt a világítás ügye. Míg Pesten 7—800 lámpával javítják a világítást, az Andrássy-utat meg fényárba mártják, mely vetekszik a párizsi Place de la Concorde világításával, addig Budán még a fővonalakon is vak sötétség uralkodik. Mellékutcákról nem is szólva. Pedig van olyan is, hol csak két gázlámpatartó van, de lámpa nincs. 1926-ban 251 darab 200—500 wattos új villanylámpa szereltetett fel; ezekből mindössze 20 drb került Budára, az Erzsébethídfőhöz. Ezek is csak a 200 wattosokból. Tavaly vagy 700 új villanylámpából talán, ha 50 jutott Budára. 342 petróleumlámpából még 202 „világít" Budán, valószínűen, hogy Hollós Mátyás idejébe varázsolva érezzük magunkat. A budai Dunapart világításáról — csak a Lánchíd és Erzsébethíd közti részre gondolok — meg jobb nem szólani. Ott még mindig lámpa nélkül díszeleg minden második gázlámpa. Ha semmi sem, ez *egymaga* mutatja azt a *nemtörődömséget,* mely a városházán Budával szemben uralkodik. Pedig mily könnyen és gyorsan lehetne ezen segíteni! S ha már itt tartunk, meginvitálom a polgármester urat alpolgármesterestől, jőjjenek el egyszer s nézzenek a budai Margithídfő alá, arra, amerre az út a propellertől a Margitparkhoz vezet s ámuljon, micsoda Ázsia van itt a Margit-körút tövében; s aztán feljebb kissé, a Lukács- és Császárfürdők felé. Hjah! Ez Budapest fürdőváros! Szerencse, hogy *erről* nem készül plakát a külföld számára.

A városházi urak csupa tanácskozás miatt nem jutnak hozzá, hogy magát a várost lássák. Ők csak aktákat látnak, de nem az *életet.*

Pedig volna Budán sok látnivaló számukra. Olyan, ami, sajnos, van, s olyan, ami sajna, nincs. De lehetne.

A „Los von Pest" cím pedig azért jó, — ha egyébként szó sincs a kettéválás szándékáról 54 éves együttlét után, — hogy a pestiek kissé gondolkodóba essenek. Mint a féri, aki feleségét elhanyagolja. S ekkor Önagysága időnkint pedzi a *válást.*

Budán, 1928. január 16.

Ahol unatkoznak! Nem szabad fiatalon nyugdíjba küldeni az embereket még ha miniszterek is, mert bajt okoznak. Még él bennük valami tettvágy, még eszükbe jut néha a régi szerep. Keresnek hozzá valami új miljőt, ismerik a világszínpad csapóajtóinak titkos rúgóit s ott bukkannak fel, ahol a rendező legkevésbbé várta. Ez a meglepetés, ez a hatás. De kell, mert hogy rettenetesen unatkoznak! Amíg a miniszter bent ül a hivatalában, mindenki őt szórakoztatja, — ha nyugdíjba megy, ő untat mindenkit. Azért kell a csattanó. Minden szerepet vállalnak. Nyugdíjba is görögtűz mellett mennek. Valami különlegesség kell nekik. Nagy Emil például egy régi kőbányában építtetett magának házat a Kis Svábhegyen és oda vonult visszsza. Ez a csoda is csak három napig tartott. Ott is unatkozott s azt is megunták az emberek. Mást keresett! Mást! Ám akkor jött épen Rothermere lord. Kapóra. Minden jól ment. Úgy látszott, hogy sikerült megmenteniök Magyarországot. Rothermirnek és Nagy Emilnek. De inkább Rothermirnek. Nagy Emil erre is, meg arra is rájött, hogy őt itthon csak statisztának nézik és nem honmentőnek. A világpolitika konyháján pedig, ahol ezt a levest főzik, Rothermir a szakács. Nagy Emil csak a kukta. Vagy talán még az sem. Tyüh, az áldóját, ezen változtatni kell, okvetlenül változtatni kell és meg kell tudnia ország-világnak, hogy Rothermir lord az övé, csak az övé. Sőt Rothermir talán nincs is, csak Nagy Emil van. És Erdélyt vagy ő menti meg, vagy elvész örökre. A levest ő főzi és nem a lord. S hogy ezt el is higyjék Nagy Emilnek, fogta magát, föltépte a régen behegedt sebeket, és — beleköpött a levesbe. Nesztek magyarok, egyétek meg! (D. P.)

Nász
a főpolgármester családjában

Ripka Ferenc dr. főpolgármester, udv. tanácsos harmadik leányát — *Babót* (Ludovika) augusztus hó folyamán tanyódon eljegyezte *Kürthy* László dr., a Korányi-klinika tanársegéde és most január hó 23-án esküsznek egymásnak örök hűséget. Délelőtt történik a polgári, este 6 órakor pedig az egyházi frigykötés a krisztinavárosi templomban, melyhez külön meghívókat bocsátott ki a két család. Az esketési szertartást *Vass* József dr. népjóléti miniszter végzi, akihez régi barátság fűzi a főpolgármestert és családját. Esküvő után az ifjú pár külföldre utazik nászútra.

Andréka Károly magy. kir. állami rendőrségi rendőrfőkapitányhelyettesnek sokévi közszolgálata és kiváló érdemei elismeréséül a II. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta kormányzó. — Ugyanitt közöljük, hogy az új főkapitány január 8-án kelt második napiparancsában állandó helyetteséül *Andréka* Károly főkapitányhelyettest jelölte ki. A megbízás a testület tagjai között osztatlan örömet keltett, mert *Andréka* Károly dr. egyike a legképzettebb rendőrfőtisztviselőknek, aki már mint detektívfőnök és a bűnügyi osztály vezetője számos tanujelét adta kivételes képességeinek és rátermettségének.

De sok pénzünk van!... itt szegény Budapesten, ami csak akkor látszik ha valami görögtüzet gyujtanak. Így van ez a ligettelki Stadion-nal is. 120 holdat ad a város a kőbányai téglagyárak mellett a Stadion céljaira s ott fölépül a mesebeli sportliget. Lesz ott minden, sőt még ennél is több. Csakhogy hanyat nem esett ettől Dinich Vidor, akinek nagy része van a Stadionért folytatott küzdelemben s aki — legjobb tudomásunk szerint — annak a tervnek volt lelkes híve, hogy ez a Stadion a Duna mellett, Budán, a Kelenföldön épüljön fel. Ő is megszédült, amikor a Stadion egyszeribe 120 holdat kapott és kellő sportligetet. Ha aztán bárki megnézi Budapest térképét és bölcsen elgondolja, hogy ez a terület épen a legalkalmatlanabb erre a célra, hogy egyik oldaláról megközelíthetetlen, mert ott 300 méter mélyen kiásták a jó agyagos földet a téglagyárak és hogy oda új utakat, új vasutat és sok más minden újat kell építeni és akkor is nagyon messze esik. — akkor rájött Dinich Vidor is, hogy jó — jó! — köszöni szépen ezt a mesés ajándékot, de adjanak hozzá még ezer milliárdot, hogy mindazt föl lehessen építeni, ami e sportligethez és a Stadionhoz szükséges. Ezer milliárd! Nyolcvan millió pengő. Rettenetes pénz... rettenetes... rettenet... rette... ret... Elál a szavunk, megáll a toll.

Sümeghi László dr. kir. körjegyző kormányfőtanácsos néhány heti üdülésre Badenbe utazott.

Pest adósa Budának, még pedig milliárdokkal, ahogyan Folkusházy Imre alpolgármester a közgyűlésen hivatalosan kijelentette, ami nekünk itt Budán nagyon kedves és szeretnénk is már ezt a követelést valahogy betáblázni Pest terhére, nehogy ez utóbb vita tárgyává tétessék és a pesti többség visszaszívja azt. Különös módon jutottunk ezekhez a milliárdokhoz, mint valami amerikai örökséghez. A közgyülésen az egyik bankvezér, aki éber figyelemmel kísér minden Buda javára fölvett tételt, fölneszelt, amikor 16 ezer pengőt kért az előadó a jánoshegyi kilátó vendéglője terraszának beüvegezésére és — ahogy a jó „Fővárosi Közlöny" írja — „a már unalomig hangoztatott takarékossági szempontokra való tekintettel" megtagadta ezt a tételt. Amikor ez a famózus elszólás egy Budához közelálló párt tagja részéről megtörtént, az elnöklő alpolgármester úr egyszeribe Buda és hegyvidéke lelkes hívének csapott fel és sietve kijelentette (40 évi szolgálata utolsó hónapjában), hogy a főváros köteles a fejét törni azon, hogy mi módon járhat a lakosság kedvében, mert ez a hatóság feladata. A jánoshegyi vendéglő terraszát télen két méter magasságban befúja a hó, oda ember nem teheti be a lábát. A sportolók a konyha körül ülnek le, mint az állatok; ródlival, sível a földön kénytelenek ülni és enni. Méltó ez a fővároshoz? — Igaz, szent igaz, hogy nem méltó, és csak épen az a különös, hogy két évtizeden át méltó volt és a hatóság egyik feje csak most jött rá erre az igazságra, amit megtoldott azzal a — nekünk aranyat 50 milliárdot érő — kijelentéssel, hogy: „— Nekünk milliárdokat kellene felvinni a budai hegyvidékbe, nem pedig tízezerhatezer pengőket. Mi ötvenéves hátralékban vagyunk a budai hegyvidékünkkel szemben." — Éljen! Évenkint csak egy milliárdot számítva, ötven milliárd a budai hegyvidék javára. Hol volnánk mi már ilyen beruházás mellett! És csak az a kár, hogy a város urai mindig a 40 éves szolgálat végén jönnek rá, hogy mit kellett volna tenniök Budáért!

Teaestét rendezett e hó 7-én a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör, melegen ovációban részesítve Andréka Károly elnökét, kitüntetése alkalmából, aki azt meleg köszönettel viszonozta. Az estét dr. Orova Zsigmond ügyvéd szellemes konferálása vezette be. Móra István a nagyváros életéből vett képeket olvasott fel. Krausz Sándor zongoraművész néhány nehéz darabot játszott, vitéz Csia Sándor dr. irredenta verseket szavalt Gyula diáktól és befejezte a műsort Orovánné Bodó Klári operaénekesnő több szép áriával és Rózsa Zsigmond zeneszerző néhány sikerült dalával. Minden szereplőt szeretettel és elismeréssel tapsolt meg a társaság, mely tea után táncra perdült.

A Hollós Mátyás Társaság legutóbbi választmányi ülésén tagjai sorába beválasztotta dr. *Túry* Zoltán közigazgatási bírót, aki az adóügyi szakirodalomnak egyik legjelesebb művelője. A Tásraság minden *hétfőn* este 6 órakor találkozik a *Császár-fürdő vendéglő* különtermében. Február hó 6-án este 8 órakor külön *társasestélyt* rendez tagjai és azok családtagjai részére „Mátyás király 7 lustája" emlékére.

A liba — és a mélyvasut.

Talán nyolcvan esztendeje, hogy a pesti lóvasúttársaság kérte az engedélyt, hogy Új-Pestre kiépíthesse lóvasútját, ami akkoriban nagy aggodalmat keltett Újpesten is, de főleg a külső Váczi-úton, nemcsak azért, hogy a sinek között pocsolyának megáll az esővíz, de legfőképpen azért hogy elgázolja a — libákat! Abban a téves hitben éltünk, hogy ezek a libák már régen kipusztultak s most — hogy a *mélyvasút* tervét vetette föl *Becsey* Antal, *Ereky* Károly és ennek létesítése érdekében, bemutatták *Schiffer* Miksa vállalkozót a polgármesternek, mely vasút terve ma még nagyon mélyen van a föld alatt, — most újra hangos gágogással vannak a libák. A pesti kereskedők egyik bölcse, kategorikusan kinyilatkoztatta egy nagyon komoly pesti tőzsdei lapban, hogy a mélyvasutat egyáltalán *nem szabad megépíteni,* mert *tönkre megy az egész pesti kereskedelem.* Szerinte a közönség most egyebet nem csinál a villamoson, mint a pesti boltok kirakatát nézi és ahol valami szépet meglát — hopp! — leugrik a robogó villamosról és vásárolni rohan. De mi lesz a szegény kereskedőkből, ha ez a villamos 15 méter mélységben fog száguldani? — Kedves gunár úr, kérdezze meg a londoni és newyorki kereskedőket, hogy tönkre mentek-e attól, hogy ott három mélyvasút is jár egymás alatt? — Zomborban is azért ellenezték a *Ferenc*-csatornának a város mellett való vezetését, mert, hogy belefulladnak a gyerekek, és valahol Szatmáron vagy Nagykárolyban azért ellenezték a kaszárnya építését, mert hogy sok törvénytelen gyerek születik. Tudja Isten, de úgy látszik, hogy e sirámok mögött más rejlik. Mert ha a galucsnyitól nem mentek tönkre a schuszterek, — ha a táviró miatt nem szűnt meg a levélposta, — akkor talán a mélyvasút miatt sem megy tönkre a kereskedelem. Sőt, aki ma Szentlőrincről, Erzsébetfalváról s más ilyen távolabbi helyekről azért nem jön Pestre vásárolni, mert — másfél óra ide, másfél óra vissza — ezt a három órát sajnálja elutazni, — föltétlenül bejön, ha ezt az utat 10—12 perc alatt bejárja. Más lesz a libagágogás oka. Valami nagy, a mai fogalmakat túlhaladó üzletet lát e vállalkozásban mindenki és sajnálja azoktól, akik e nagyszabású vállalathoz megtalálták az alkalmas vállalkozót. Ezeknek a gunároknak mindegy, hogy itt nagy munkával, nagy kockázattal, félszázadra terjedő időben, legitim úton keresik a pénzt, mert ha ilyen három okos ember összeáll, akkor föltétlenül keresni fognak és — és — itt van a bibi. Tisztességes vállalkozással itt pénzt keresni tilos! Ez összeférhetetlen még a városatyasággal is. Még nincs is bent a mélyvasútban szegény jó Ereky, és már is azt kiabálják utána, hogy: — gyere ki!

Szent Gellért Gyógyfürdő

Iszapkezelés társashelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal. Rheuma, izületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.

Karneval

a víg lovag felölté csörgősapkáját, ragyogó ruháját s jókedvű apródjainak díszes kíséretében, gyönyörű asszonyok s leányok társaságában Vízkereszt napján bevonult Budára is. Áll a tánc, a gyöngyöző pezsgő nyomán dalos kedvű a mulatozás, hogy a gondok, fájdalmak, küzdelmek között örvendezzenek az emberek. Farsang: karnevál országa, a hangulatok és szivet-lelket derítő bohóságok korszaka az előjelekből ítélve jól indul Budán s egyremásra peregnek le a legsikerültebb táncesték.

— Érdekes a karnevál elnevezés eredete. A nagybőjtben a zajos mulatságok tilosak voltak, s ezektől való búcsúzás néhány fényes és fokozott hangosságú mulatozás keretében történt. E lakomák alatt tréfásan e szavakkal búcsúztak a húsételtől: „carne, vale!" ami magyarul annyit tesz: „hús, Isten veled!" Ettől azután a hústól búcsúzó és mulatságokkal töltött napokat karneval-idejének, azaz húshagyás" napjainak nevezték, a reájuk eső vasárnap pedig „karneval-vasárnapnak", azaz „húshagyó-vasárnapnak" hívták. Más forrás szerint a régi germánok farsang utolsó napján, tavasz jöttével, vonultak végig ünnepségeiken hajószekereiken és ezeknek a carus navalis-oknak neve teremtette volna meg a karnevál szót.

— Az első bál hiteles feljegyzések szerint 1385-ben volt, amikor VI. Károly francia király tartotta esküvőjét Izabella bajor hercegnővel, Amiens-ben. Ekkor már nemcsak hivatásos táncosok táncoltak, hanem maga az ifjú pár is s ezzel udvarképessé lett a tánc. Hogy nálunk mikor voltak az első bálok, nem tudjuk határozottan. Bizonyos, hogy Cillei Borbála, Zsigmond király felesége, már rendezett udvari bálokat. Igy például egy vitéz hadnagyot, bizonyos Szeledi Jánost, a királyné mint kitünő táncost fogadott kegyeibe. De maga Zsigmond király is nagyon szeretett táncolni s külföldi útjain sokszor vegyült a nép közé — még hatvan éves korában is, hogy szép leányokkal táncoljon.

Turista-bált rendezett január 7-én a „Gyopár Turista Egyesület" menedékháza javára dr. *Zsitvay* Tibor, a képviselőház elnökének fővédnöksége alatt a közgazdasági és irodalmi élet nagyságainak részvételével. Budáról is nagyon sokan vettek részt a pompásan sikerült estén.

A budai orvosbál a hagyományos siker jegyében, a legpompásabb hangulatban folyt le jan. 7-én a Polgári Kaszinó nagytermében. Az agilis rendezőgárda *Horváth* Lajos dr., ifi. *Ivanich* Ferenc és *Kesselbauer* László val az élén fáradhatatlanul tevékenykedett, hogy a báli szezon egyik legsikerültebb estélye kedves emlék maradjon. A megjelent hölgyek közül a következők neveit sikerült feljegyeznünk: *Asszonyok:* Bakay Lajos dr.-né, Csapody István dr.-né, Dax Albert dr.-né, Szőts Elek dr.-né, Melczer Aladárné, Kesselbauer Sándorné, Ivanich Ferencné, Berti Lászlóné, Andor Endre dr.-né, Bertsch Ottóné, Domján Józsefné, Dietz Jánosné, Feszt Béláné, Ujhelyi Józsefné, Horváth Lajos dr.-né, Sztupka László dr.-né, Herresbacher Árpád dr.-né, Pajtényi Béla dr.-né, Truskovszky Jenő dr.-né, Vadkerthy Jánosné, Bárczay Gáborné, Jely Jánosné, Vizer Vilmosné, Travers Józsefné, Albertini Jánosné, Mucsy Gáborné, Draskóczy Lajos dr.-né, Török István dr.-né, Hermann Gusztávné, Szénásy Lajosné, Graeffl Ödön dr.-né, Wayand Antalné, Daubner Imre dr.-né, bilkei Papp Lajos dr.-né, Fáy Ákosné.

Leányok: Bakay Margitka, Csapody Hedvig, Szőts Ilus, Melczer Erzsike, Kontsér Valika, Berti Anna, Andor Ági, Bertsch Baba, Damján Pipi, Németh Juliska, Szabó Sárika, Griffatong Dadó, Balogh Stefi, Feszt Marianne, Ujhelyi Zsóka, Heimann Erzsike, Bárczay Irén és Otti, Fáy Erzsike, Pajtényi Pötyi, Vadkerthy Editke, Truskovszky Judith, Sztupka Béci, Ottlik Mixi, Regele Puci, Jely Ilonka, Viser Duci, Traversz Babuci, Albertini Villy, Mezey Juci, Mucsi Ilonka, Draskóczy Mirci, Hermann Elly, Értékes Ily (Lőcse), Szénásy Sári, Latkó Klári, Graeffl Anikó, Daubner Sárika és Erzsike, Szombathy Lonya, Baróthy Sári és Karola, Wayand Rózsi és Feszt Franciska.

Warga László építész, a székesfőváros városrendezési szakértője, akinek a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére, a városrendezés terén szerzett érdemei elismeréseül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

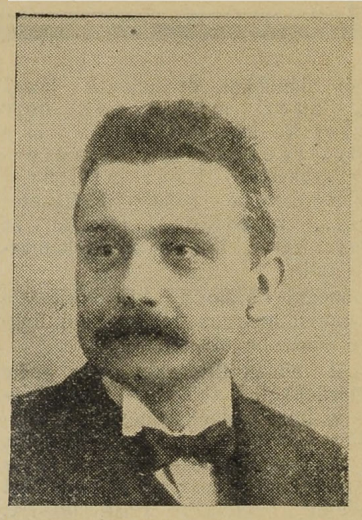

WARGA LÁSZLÓ

Warga László fővárosi építészmérnök avatott vezetése mellett készítették az utolsó két évtized szabályozási terveit, melynek nyomán a szűk, sikátoros és egészségtelen főváros helyén széles utcákkal, festői terekkel bíró modern világváros épül.

Határozott, erős egyéniség, rendkívüli tudással, áttekintő képességgel, melyet nem tudott megőrölni a bürokratizmus. Egy életre szóló feladatot vállalt, amikor a főváros végleges szabályozási tervének kidolgozását vállalta. Apró, egyéni nézetek nem befolyásolják munkájában, nem vezérli más, mint az, hogy a jövendő nagy Budapest feilődésének egészséges alapiát, irányát lefektesse. Nagyságát csak a jövő nemzedék fogja méltányolni.

Állandó közlekedési zavarok vannak a Bécsi-úton, ahol túlnagy a forgalom, de keskeny a használható út. Az ott végighúzódó árok beboltozását mielőbb végre kell hajtani és akkor kiszélesedik az úttest s megszünnek azok a botrányos jelenetek, amelyek ma a villamosvezetők és téglagyári kocsisok között napirenden vannak. Legalábbb azokat az árokrészeket kellene már kora tavasszal befedni, ahol a legkeskenyebb az úttest s folytatólag évről-évre tovább kiépíteni.

A budai autóbuszok a következő útvonalakon járnak február első napjaitól: Clark Ádám-tér, Hunyadi János-út, Dísz-tér, Tárnok-utca, Országház-utca, Várfok-utca, Retek-utcai körönd és vissza. 2. Rózsadomb, Török-utca, Zárda-utca, Szerpentin-út, Zárda-utca, Szemlőhegy-utca, Vérhalom-utca és vissza. A régi autóbusz járatát pedig megváltoztatták olykép, hogy az 5-ös autóbuszok a jövőben a Vörösmarty-térről indulnak ki és a Lánchíd, Fő-utca, Széna-téren át a Retek-utcai köröndig és vissza közlekednek, a Széna-tér Marcibányi-tér közötti forgalmat pedig egy ingajárat bonyolítja le.

Sok szabályozás módosítást tárgyalt legutóbb a főváros középítési bizottsága, amelyek közül legnevezetesebb az I. ker. Karolina és Villányi-út, a II. ker. Margit-körút és Téglautca keresztezése, a Fillér-utca egy része, a Budakeszi-utat a Bimbó-utcával összekötő szerpentin-út és környéke, az I. ker. Farkasvölgy, a III. ker. Muraközi-utca egy része s a Lenke-úton építendő ref. templom környékének szabályozás módosítása.

Dr. Vadász Manó Mihály ügyvédet a kormányzó a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül kormányfőtanácsossá nevezte ki. A magyar jogászvilág egy igazán kiváló vezetőegyéniségét érte ez a magas kitüntetés, akit számosan felkerestek szerencsekívánatokkal a politikai és közgazdasági élet kiválóságai közül is, akiknek körében Vadász Mihály dr. osztatlan szeretetnek örvend.

Budához régi, elválhatatlan kötelékek fűzik Pálffy-téri bérháza és virányosi villája révén, ahol sűrün találkoznak előkelő művésztársaságok.

Igy — vagy úgy?

Buda-alsóvárosi levél.

A *Budai Napló* legutóbbi száma megemlékezett a Bártfai-utca és környékének bajairól. Az erre vonatkozó „Baj van a Bártfai-utcában" című közlemény élénk visszhangot keltett Buda-Alsóvárosában. Nevettünk is. A rendőrhatóság ugyanis, mint ezt a *Budai Napló* megírta, szigorúan követeli a burkolatlan járdára eső hó azonnali eltakarítását, mellyel együttjár az a kötelezettség is, hogy a havat el kell söpörni a járda és kocsiút közötti mélyedésből, melyet a hatóság „folyóká"-nak nevez és megkívánja, hogy a háztulajdonosok a járdának egész három méteres szélességéről és még azon túl is, a „folyóká"-ról is a havat a *kocsiúttestre* söpörjék. Hogy ez mit jelent olyan „háztulajdonosok" részére, akiknek, mint a legutóbb is, 20 fokos hidegben ezt a műveletet saját személyükben kell teljesíteniök, az nem szorul bővebb magyarázatra. De most jön a hatóság humora! Amikor ugyanis a szegény „háztulajdonosok" a járdáról és folyókáról a havat előírás szerint, nagy lendülettel és nagy ívben a folyókán túl lesöpörték a kocsiúttestre, megjelentek a Bártfai-utcában és mellékutcáiban a hatóság hivatásos köztisztasági közegei, akik ugyancsak hatósági rendelet alapján *a kocsiúttestről a havat visszahordták, talán több mint egy méter szélességben a járdára,* ahol a havat a járda téli álomba merült vadgesztenyefáinak tövében és a nyugalomba helyezett gázlámpák oszlopai körül halmozták fel. Amióta ez megtörtént, azóta a Bártfai-utcaiak derűs mosollyal köszöntik egymást, mert már előre is azon törik a fejüket, hogy amikor újból lehull a hó, miként lesznek képesek a három méteres járdáról szabályszerűen lesöpörni a friss havat, *anélkül, hogy egyúttal a hatósági közegek által a járdára visszahordott havat is lesöpörjék.* Nem lehet ugyanis vitás, hogy azt a hórakást, amelyet a hatósági közegek, hivatalos működést teljesítve, a kocsiúttestről a járdára visszahordtak, megbolygatni senki fiának sem szabad.

Ha azonban azt gondolná a tisztelt Szerkesztő Úr, hogy a Buda-Alsóvárosiaknak csak télen van részük ilyen mulatságos kalandokban, akkor nagyon téved, amennyiben a Bártfai-utca és környékén a hatóság humora nyáron is megnyilatkozik, illetőleg a zöldülő fákkal együtt kivirágzik. A Bártfai-utcában és környékén ugyanis kétféle rendőrség illetékes. Az egyik az *államrendőrség*, a másik a *mezőrendőrség*. Minden tavasszal megjelenik a város hirdetménye, mely szerint az egész I. kerületben, tehát Buda-Alsóvárosában is, a szabadon növő fű árverés útján értékesíttetik. Miután pedig a Bártfai-utca és mellékutcáinak járdája burkolatlan, a fű a járda két szélén, ahol a gyalogközönség nem tapossa a járdát, kiburjánzik. Mi sem természetesebb tehát, mint az, hogy az ottani közönség annakidején, a tejinségben tartott kecskékkel igyekezett lelegeltetni a füvet, melytől a kecske is jóllakott, meg a járda is megtisztult. Ennek láttára nyomban megjelent a mezőrendőrség kerületi közege, aki a hatóság nevében kijelentette, hogy a járdán növő fű pedig azé, aki azt árverésen megvette, tehát a fűhöz nyulni, azt kikaparni, vagy kecskékkel lelegeltetni, a törvény nevében, büntetés terhe mellett, szigorúan tilos. A jó Bártfai-utcaiak természetesen mint mindig, ezúttal is engedelmeskedtek.

Most jön azonban a hatóság nyári humora! Alighogy a minden jóra berendezkedett, türelmes Bártfai-utcaiak a mezőrendőrség tilalmával megbarátkoztak, megjelenik az államrendőrség, amely a köztisztasági hivatal rendeletére hivatkozva, ugyancsak büntetés terhe mellett szigorúan megköveteli, hogy a járdáról a füvet minden háztulajdonos köteles állandóan kikotortatni, *mert a járdának szépnek és tisztának, tehát fűmentesnek kell lennie.* Ez az oka, hogy a Bártfai-utca és mellékutcáinak törvénytisztelő közönsége nyáron is mosolygva köszönti egymást.

Egy Buda-Alsóvárosi őslakó.

Durigo Ilona dalestje.

Durigo Ilona ma a legnemesebb énekművészet terén: fogalom. A természettől adott, csodás zengésű (nemes brácsához hasonló színezetű) hangjával, tökéletes énekkulturájával és mély muzsikalitásával mindig azt cleveníti meg, ami a dalban a legmélyebb, a legfontosabb, a legigazabb. És ezáltal mindjárt ott kapja meg hallgatóságát, — ahol mindig a legfogékonyabbak vagyunk: a szívünkben, érzésünkben. Elfelejtünk okoskodni, zeneileg gondolkozni, de nem is érünk rá, mert rabjai vagyunk a zenei *alakításnak*. Igy alakul Durigo Ilona ajkairól minden dal, így születik újjá minden szöveg, így lesz minden érzéséből legbensőbb, legrejtettebb vágyaink szószólója, így lesz minden drámai kifejezéséből: esemény. S mégis ritkán van ebben részünk, mert a nagy művésznő állandóan a magas szellemi kulturáju és nyugodt Svájcban él. Zürichben, a hegyoldalon fekvő meleg otthonában, férjével, *Kasics* Ozmán dr.-ral, Kasics Péter fiával, akivel együtt tanári minőségben működik a zürichi konzervatóriumban, ott él gyermekeivel és édesanyjával. Tuszkulánuma hasonlít egy kis rózsadombi, vagy hűvösvölgyi villához. Itt van Durigo Ilona otthona. Aminthogy otthon érezte magát akkor is, amikor ifjú gyermekkora óta, és később családjával is, állandóan Budán lakott. Külön ezt a helyet kereste ki külföldön is — ami Budához hasonlít. Ez nemcsak lokalpatriotizmus, hanem több annál: egy bizonyos szellemi különválás, a tülekedő balpart elől. És ha arról volna szó, hogy Durigo Ilonának ide kellene jönni Budapestre és akarna is jönni, akkor azt hisszük, hogy szívesebben jönne Budára.

Reméljük, hogy nemsokára eljön az idő, amikor Durigo Ilonát tényleg egészen magunkénak mondhatjuk.

A művésznőt fia, *Kasics* Tibor, kísérte zongorán, aki anyjának és apjának dús kettős forrásából örökölte nagy zenei tehetségét. Most mint kiváló készültségü zongorakísérő szerepelt, tökéletes tudással és nagy muzsikálitással egybeforrva anyja nemes művészetével.

dr. K. I.

*

Durigo Ilona szép műsorát magyar muzsikus szerzeményeivel is gazdagította: a kitünő művésznő bemutatta *Kerntler* Jenő négy Ady Endre verseire írt dalát. A mély érzésü és nemes kulturáju zenepoétának egyformán jól sikerült alkotásai e dalok. A zongorakíséretben érdekes és színes harmoniák szövődnek össze, hol ragyogó, hol sejtelmes, hol hideg és sötét háttérré, amelyből mindig plasztikusan emelkedik ki a kitűnően deklamált dallam. Négy gyönyörű dalban négy különböző jellemü és érzelemvilágú poémában Kerntler egész művészi sokoldalúsága és megjelenítő ereje nyilvánult meg. *Durigo* Ilona nagy művészetéhez méltó tökéletességgel tolmácsolta Kerntler dalait. Szerzőnek és előadónak egyaránt nagy és megérdemelt sikere volt.

Lajtha László dr.

*

A pesti Vigadó nagyterme szerdán este színültig megtelt a nagyszámú előkelő közönséggel, mely áhitatos elmélyedéssel élvezte Durigo Ilona nagyszerű művészetét. Budaiak is voltak, bárha nem oly számban, ahogy szerettük volna. Minden dal után szünni nem akaró taps zúgott fel s a közönség lelkesedése nem ismert határt, amikor szünet előtt Durigo Ilona rajongói gazdag virág-ovációikat átnyujtották. A Kerntler-dalokon kívül a műsoron Schubert-, Schumann- és Mahler-dalok szerepeltek, amelyeket meg kellett ismételnie. A közönség szeretetét a művésznő több gyönyörű ráadással hálálta meg, amelyek közül Schubert felejthetetlen szépen interpretált „Wohin?"-ját és „Musenshon"-ját emeljük ki. A teremszolgák már oltogatták a lámpákat, mikor a tágítani nem akaró hallgatóság kívánságának engedve, Durigo Ilona maga ült le a zongorához, hogy énekét saját maga kísérje és *Schoeck* svájci komponista „Ravenna"-jával búcsúzzék szeretett budapesti közönségétől, feledhetetlen szép emléket hagyva a szivekben.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene

TÁNC TÁNC

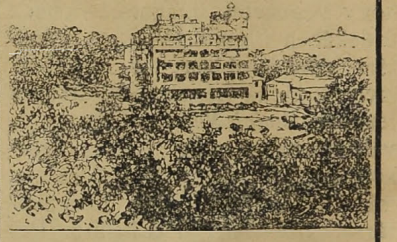

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

Üdülő bel- és idegbetegeknek

Ideális téli gyógyhely

Elsőrangú ski- és ródlipályák

Napidíj teljes diétával és vízkúrával együtt

20 P-től

Külön terem

vendéglő mellett egyesületnek, társaságoknak, valamint esküvőkre, névnapokra, vagy tánciskolának egy-egy este kiad.

I., Krisztina-körút 61.

MEGNAGYOBBITVA!

TROMBITÁS

VENDEGLŐ II, RETEK UTCA 12.

Társasvacsorákra alkalmas

NAGY TÉLI UJ TEREM

NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK

Csütörtök és szombat este

DISZNÓTOR

CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK

GUTTENBERGER

tulajdonos

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS

szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. **Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz**

IVÓ-KURA

Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak, gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság, vérszegénység ellen. Poharankint **8** fillér. Karlsbadi sóval **16** fillér.

Reggel 7 órától este 6 óráig

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Az **akvinkumi múzeum** értékes anyagának gipszmásolatait kérte a római Museo del Impero Romano, amit a főváros készséggel küld el, hogy az olasz-magyar kultúrkapcsolatokat ezzel is erősítse.

A Bécsikapu helyreállítását az Országos Levéltár mellett újólag kérte a főváros képzőművészeti bizottságának legutóbbi ülésén Kertész K. Róbert államtitkár. Ezt a kaput is hol lebontják, hol fölépítik. Most harmadszor építik majd.

Az óbudai bölcsődét, amely a III. ker. Általános Közjótékonysági Egyesület régebbi alapítása — a főváros most saját kezelésébe vette át, mert az egyesület anyagi okokból nem tudja tovább fenntartani és ezért kérte a tanácsot az intézmény átvételére. A bölcsődét most a legrövidebb idő alatt rendbehozzák és egésznapos gyermekotthonná fejlesztik át, amelyben nemcsak csecsemők, hanem egészen 6 éves korukig találnak befogadást a gyermekek.

Reflexiók a Bécsi-uti telken történt halálosvégü épitkezési szerencsétlenséghez.

Még a mult évben, december 12-én történt, hogy a Bécsi-út 86. számú telken mintegy egy év óta folyó városi kislakásépítkezésnél *Karics* Menyhért napszámost a megcsuszamlott föld teljesen eltemette s mire a kihívott tűzoltók kiszabadították, a szerencsétlen ember már nem élt.

Gyakran történnek meg ilyen és ehhez hasonló esetek a fővárosban, gyakran vesztik életüket dolgozó munkás emberek. Nem akarunk szemrehányást tenni az építkezés vezetőinek, mert hiszen nem mindig a vállalkozók tehetnek az építkezési balesetekről. Igen gyakran vannak olyan rendkívüli zavarok, amelyeknek *szükségszerű következményeképen állanak elő az építkezési balesetek.* Ilyen jelenségeket látunk fennforogni a Bécsi-úti szerencsétlenségnél is.

Az építkezési munkálatokhoz ugyanis a katasztrofális kimenetelű földbeomlás előtt egy héttel rakták le a gázvezetéket, a baleset napján pedig a csatornázási munkálatokhoz fogtak hozzá. A csatornázási munkálatokat a főváros tanácsa a Horthy Miklós-út 31. szám alatt levő jónevű mérnöki iroda tulajdonosának: *Steiner* Ferenc okl. mérnöknek és vállalkozónak adta ki s amikor a mérnökök utasítására hozzáfogtak a csatornázáshoz, nem volt tudomásuk arról, hogy a gázvezetéket már egy héttel előbb lerakták.

Négy munkás fogott hozzá a már meglazított föld felásásához és mintegy öt méter mélységben ástak, amikor a föld hirtelen megcsuszamlott és mintegy nyolc méter hosszúságban beomlott.

Felkerestük ma Steiner Ferenc mérnököt, aki kedves, közvetlen, szimpatikus úriember. Roppant szerény és zárkózott. Látszik rajta, hogy a kitartó munka embere.

— Az esetről nem beszélek — mondja. — Nincs annak semmi értelme. Elégedjék meg annyival, hogy teljesen tisztáztam a szerepemet.

A magyar mérnöktársadalomnak egyik tekintélyes munkása és vezető alakja Steiner Ferenc. Agilis, munkabíró, sokoldalú, tevékeny a végletekig. Nincs az a csatornázási vonatkozású kérdés, amelyhez ne tudna a legkitűnőbb szakértelemmel hozzászólni.

A Horthy Miklós-úti irodája olyan felkarolás mellett működik, aminőre nagy szorgalmával, becsületes igyekezetével és beigazolt rátermettségével rászolgált.

Érdekes előadások sorát kezdi meg a III. ker. Keresztény Társaskör a Korona-téri nagytermében jan. 16-án, amikor elsőnek Gálócsy Árpád tart előadást s az ezt követő vasárnapokon folytatólag Dezsőffy István: a nemzetiségi kérdésről, Medgyaszay István: a magyar művészetről, Köveskuthy Jenő: a magyar-lengyel-olasz vonatkozásokról, Petróczy István: a magyar repülésről. Az előadások pont hat órakor kezdődnek és semmiféle belépődíj nincs.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Lesülyesztik a Batthyányi-teret jó másfél méterrel, hogy ezzel a nivórendezéssel egyvonalba kerüljön a Szent Anna templom, valamint a téren álló Grassalkovich-palota is. (a II. ker. Iparoskör székel itt), amely egyetlen rokokó-palotája Budapestnek. Tekintettel azonban arra, hogy a Grassalkovich-palota nyolc méterrel ugrik ki abból a vonalból, amelyet nyitni szándékoznak a rendezés során, szükségesnek mutatkozik az is, hogy a Grassalkovich-palotát nyolc méterrel hátratolják, egyben másfél méterrel felemeljék. Az új városrendezési probléma megoldását, mely valóban nehéz feladatot ró úgy a szakértőkre, mint a főváros műszaki személyzetére is, a szakkörökben nagy érdeklődéssel várják. Ám mindehhez még sok szó fér.

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győri" TEJET, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Kislakásos bérházakat kér a fővárostól a *Svábhegyi Egyesület* minden nemes és szociális ügyet a szívén viselő elnöke, dr. *Body* Tivadar a Svábhegyre, hol most már több mint ötezer lakos van. Az egyesület kérését azzal indokolja, hogy sok köztisztviselőt, rendőrt és tüzoltószemélyzetet köt oda foglalkozása, akiknek részére nincs már elegendő lakás.

Török Ignác budai építész, aki Bayer Lajos műépitész tervei szerint építette a dunavecsei járás székházát. A székház aránylag rövid idő alatt legszebb kivitelben készült el.

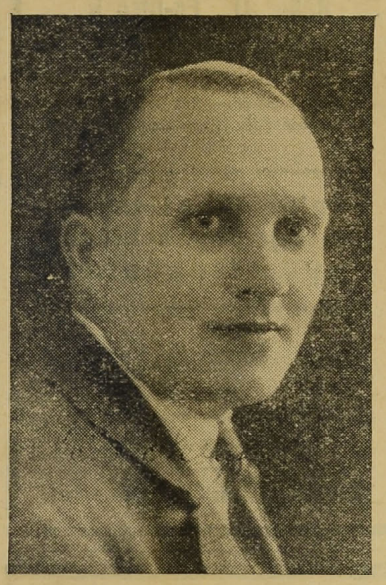

TÖRÖK IGNÁC építész

Dunavecse szakkörei csodálkozással nézték a munkák szakszerű kivitelét. Török Ignác finom ízléssel, építészeti invencióval építette fel ezt a székházat.

Fábián Gáspár dr., az ismert nevű templomépítő mérnök az új hercegprimás üdvözlésére Rómába utazott.

A Zuglígeti Egyesület e hó 7-én rendezte az új esztendőben első társasvacsoráját a Zöld hordóban, amelyen dr. *Manninger* Vilmos egy. tanárral az élén számos tag vett részt családostól. Mint vendég megjelent a társasvacsorán dr. *Szviezsényi* Zoltán min. tan., a Budapest Fürdőváros Egyesület igazgatója, aki vacsora közben tájékoztatta a tagokat az 1929-re tervezett fürdőügyi kiállítás ügyéről és az együttműködésre nézve tett érdekes kijelentéseket.

TÁVCSŐ Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

A Madonnák piktora él remeteségben Óbudán a Kiscell-hegy aljában. Eddig Londonban aratta sikereit, de a honvágy hazahozta s itt alkotja meg pasztellben költői közvetlenségű és tisztaságú képeit. Az örök tökéletességű Bibliából meríti megkapó, lebilincselő őszinteségét, művészi becsületességét s ontja elénk színhatás dolgában szinte páratlan, gyönyörű képeit. Sant a József a kiváló művész neve, akit külföldön jobban ismernek, mint itthon, mert legtöbb képe ma is kivándorol, hogy gyönyörűséges Madonnái a ragyogó napsütés, a tiszta kék ég, a virágos pázsit s a pompázó fiatal tavasz tündöklésében szívbeli örömet, lelki emelkedettséget szerezzenek a szemlélőnek. Tíz éve van Budapesten, de még ma sem tudott rendes lakást szerezni s feleségével, aki szintén művésze az ecsetnek s gyermekeivel, akik a művészetek különféle ágazatiban jeleskednek — a romantikában gazdag Óbudán húzódott meg, ahol különösen megbecsülik a minden szépért, jóért lelkesedő képírómestert.

A sorozatos katasztrófák, amelyek a Svábhegy rosszul épített és elhanyagolt útjain mind gyakrabban előfordulnak, arra indították a főváros útépítési ügyosztályát, hogy végre itt rendet teremtsen. Legelőször a közveszélyes Istenhegyi-utat fogják a biztonsági szempontok figyelembevételével átépíteni. A tervek szerint elsősorban a Hieronymi-út és az Óra-út közötti részt építik át, ahol tudvalevőleg négy veszélyes fordulót fognak kiküszöbölni. Ebből a célból természetesen néhány magnátelket is kénytelenek lesznek igénybevenni 2000 négyszögölnyi kiterjedésben. A telektulajdonosokkal való tárgyalásokat a kisajátító bizottság már a legközelebb meg fogja kezdeni. Az eddig botrányosan meredek Istenhegyi-út ilyenformán alig 7 százalékos emelkedéssel fog a magasba meredni az egyenesben s legföljebb 4 százalékkal a jelentékenyen letompított fordulókban. Az úttestet egész terjedelmében bitumenes makadámburkolattal fogják ellátni, amely az autóutak számára eddig a legcélszerűbbnek és legalkalmasabbnak mutatkozott.

A kegyuraság alá tartozó budai plébániatemplomok közül a főváros a Nagy Boldogasszony (Mátyás) templom karbantartási munkálatait ez évben is folytatja, a Rózsadombi kápolnát rendbehozatja és a tabáni templomot kifesteti s villamosvilágítását kicseréli.

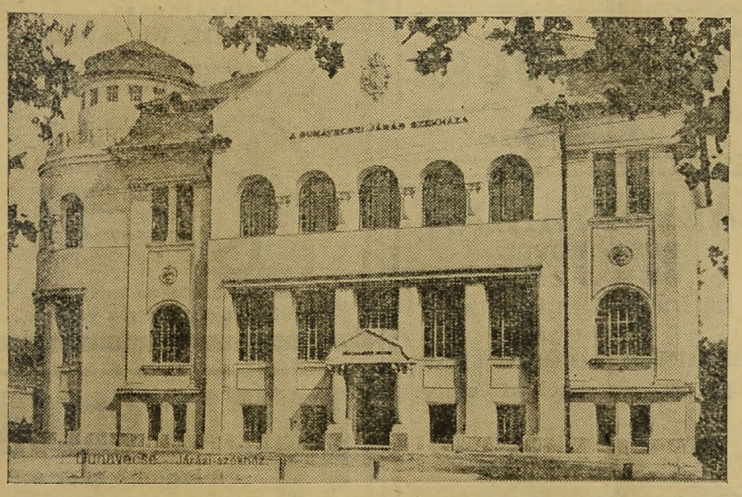

A dunavecsei járás székháza.

Minden kert- és telektulajdonosnak fontos hogy a területnek állandó jövedelme legyen Parlagon heverő értékek életre kelnek céltudatos **baromfitenyésztés** által.

Most kell kezdeni

a keltetőgépek működését, ha azt akarjuk, hogy a legjobb értékesítési időben **csibe és tojás** legyen.

Pontos tájékoztatást ingyen küldünk. — Szállítunk 30 tojást befogadógéptől kezdve 15·000 tojásig — A keltetőgépek ára nagyság szerint 60 pengőtől fölfelé.

Nickerl és Tsa keltetőgépgyár Magyarországi Vezérképviselete
Budapest, VIII., Főherceg Sándor-utca 4. Telefon J. 331—52.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

A péntek a vizivárosi urak „kimenő"-napja, ez a „Frei-Tag". Immár 25 esztendeje az. Ezt az asszonyok is elismerik. Pénteken féri uram kimaradhat. Így alakult meg a „Pénteki borgazda társaság" 25 év előtt. Ehhez aztán jogcímeket is kerestek. Jótékonyság, kultúra, kerületi érdek és sok más tiszteletreméltó okot. Álljak is becsülettel. Most könyvtárt is állítanak. Ősztől tavaszig minden pénteken találkoznak a „Budai Polgári Körben", a budai Vigadóban. Kedves úri társaság. A huszonöt év előtti duhajkodások már régen elmultak. Minden borgazda arról panaszkodik, hogy kevés borát itták meg. Minden pénteken sok okos, nemes szó esik itt Budáról, az országról. Megbecsülik egymást. Most pénteken Rittinger Imre kormányfőtanácsos volt a borgazda s a borestén megjelent dr. Kozma Jenő orszgy. képviselő is. Mint vendégek részt vettek Radnay Rezső ny. államtitkár, Pogonyi Nándor és Száraz István építész. — Elsőnek a borgazda köszöntötte föl a vendégeket és tartalmas, a szokásos pohárköszntők nivóján magasan túlemelkedő, hazafias beszédben a társaság dolgozó, látható nagy munkát végző tagjait, külön is méltatva a Budai Napló hivatását és elért eredményeit. A könyvtár javára fölajánlotta saját könyvtára egy részét és a jótékony alaphoz tetemes összeggel járult hozzá. A vendégek nevében lapunk szerkesztője köszönte meg az üdvözlést és éltette a Budáért folytatott küzdelemben kiváló munkatársát. Túry Zolán közigazgatási bírót. A társaság azután kereste a módiát, hogy a volt borgazda társát Bezzegh-Huszágh Miklós főkapitányt milyen alakban üdvözölje, amihez hozzászóltak dr. Zboray Gyula indítványozón kívül Weimess Marián, Szalay József, Túry Zoltán, Pum József, Makoldy Viktor, Neuschloss-Knüsli Kornél és Gorka Gyula. Radnay Rezső államtitkár és Pogonyi Nándor kir. ítélőtáblai tanácselnök a vendégek nevében mondottak kedves szóval köszönetet a szíves vendéglátásért.

Bridge-verseny volt e hó 6-án a *Budai Polgári Körben* és nagy érdeklődést váltott ki. Mintegy 60 versenyző vett részt, köztük számos más budai, sőt pesti kaszinó tagjai is szerepeltek. A rendezőség értékes díjakkal jutalmazta a győzteseket, akik között a vendéglátó Budai Polg. Kör tagjai vitték el az első és harmadik díjat.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiornátriumot és magnézlumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

PADOS

József vendéglős által megvásárol

POZSONYI

vendéglő az Anna-udvarban

I., Krisztina-körút 8—10. sz.

Minden csütörtökön

POMPÁS DISZNÓTOROS vacsora különlegességek

Polgári konyha és á rak!

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ

Telefon: 108-45.

Budán, I. Kökény-u. 14.

Ráczfürdő mellett.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmestorek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

Uj uj gazda
uj bérlő
uj borfajták
uj szakácsné
uj konyha
uj menü
kóstolja meg egyszer!
I., Krisztina-körút 61.
volt „Nagy Anna"-féle vendéglő, most

Anna étterem

özvegy **KONNERT** Károlyné, **az uj bérlő.**

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI

Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85

Minden este és a délutáni teákon

Budapest elismerten legjobb jazz- és tangozenekara

játszik

Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak

Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

Megnyilt a Császárfürdő-vendéglő

Kitűnő bácskai konyha
Válogatott minőségű italok. Abszolut tisztaság
Társaságoknak külön terem

SCHAFFER GYÖRGY

utépítő-

és kövező mester

II., Tulipán-utca 18

Telefon: T. 255—24

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Egyomorra naponkint igyék
egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
165

Nász. Kedves családi ünnepet ült újév napján Steiner József műépítész, a Kelenföld kiváló polgárának családja abból az alkalomból hogy leányát, Juliskát oltárhoz vezette Bonta Jenő építész. Délben az I. ker. anyakönyvi hivatalban Huba Géza főjegyző szép beszéde kíséretében történt a polgári egybekelés, mely alkalommal mint tanuk szerepeltek: — a menyasszony részéről dr. Sümeghi László kormányfőtanácsos, kir. közjegyző, — a vőlegény részéről dr. Szalay Sándor kormányfőtanácsos, előljáró. Onnan a Kalvin-téri templomba vonult a násznép, ahol Sebestyén Andor kelenföldi ref. lelkész, a család régi barátja, áldotta meg a boldog párt.

Pestnek legnagyobb kincse, hogy eléje tárul a budai gyönyörű panoráma, amivel szemben a budaiak számára gyönge vígasztalás, hogy a várból húszezer pesti kéményt tudunk megolvasni. Ez a budai panoráma most újból szépül majd, mert a Közmunka Tanács programjába vette a Bástya-sétánynak folytatólagos kiépítését a Vár keleti — Pestre néző — oldalán is. Nem oly nehéz kérdés, mert a vár peremén végighúzódó kertek túlnyomó részben a város tulajdonát képezik.

A Budai Club új helyiségeiben *Lukács* György előadást tartott a „Páneurópa" mozgalomról, amit a Kör elnöke, *Bárczy* István ny. miniszter és volt főpolgármester köszönt meg az illusztris vendégnek.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

* **A Nemzeti Bank** főtanácsa még a karácsonyi ünnepek előtt megtartott utolsó ülésén az ügyvezetőség előterjesztése alapján megállapította, hogy az elmult esztendő kedvező üzletmenete lehetővé teszi az osztalékoknak 10.5 százalékról 11 százalékra való felemelését. Ez a megállapítás még nem történt meg a mérleg alapján és így a február 6-ra összehívott rendes közgyűlés előtt a főtanácsnak még egy ülést kell tartania, a mérleg megállapítása céljából. A Budai Napló értesülése szerint a főtanács mérlegmegállapító ülését január közepéig meg fogja tartani.

* **A Magyar Kender-, Len- és Jutaipar** az ország egyik leghatalmasabb textilipari vállalata. A Magyar Kendernek Pesterzsébeten, Dunaföldváron, Ujszegeden kiterjedt és jelentékeny gyártelepei vannak. A kender- és jutaszakma vezető gyára az elmult üzleti évben rendkívül kielégítő és igen jó üzleti hasznot eredményezett, úgy hogy nem tartjuk kizártnak az idei osztaléknak 6 pengőben való megállapítását.

* **A Salgótarjáni** nagyarányú villamosító tevékenységéről egyik elmult számunkban már beszámoltunk. Ennek a nagyarányú villamossági hálózatnak a kiépítése, amely a Salgótarjáni centrale telepből indul ki, a köz szempontjából rendkívül nagy fontossággal bír. Ezzel a nagyarányú villamostávvezetéknek a kiépítésével a Salgótarjáni vezetősége roppant nagy jelentőségű munkát végzett a Nagy-Alföld kultúrája és iparosítása érdekében.

* **Az Ofa**-részvények iránt az érdeklődés változatlanul és egyre erősbödő megnyilatkozásban tart, amelynek következtében az árfolyamok is fokozatosan és állandóan emelkednek. Legutóbb 118 pengős árfolyamot ért el az Ofa és ez a kurzus, ha figyelembe vesszük a várható osztalékot, és az elővételi jogot, a régi részvények 130 pengős árfolyamának felel meg. A részvények vásárlói között előkelő helyet foglalnak el a svájciak, akik feltűnően nagy érdeklődéssel vannak eziránt az elsőrangú részvény iránt.

A Mercur Általános Biztosító Rt. bevezette az állatbiztosítási ágazatot

A Mercur Általános Biztosító Részvénytársaság legutóbb tartott rendkívüli közgyűlésén a felügyeleti hatóság engedélyével elhatározta az állatbiztosítási ágazat bevezetését.

A *Budai Napló* kérdést intézett a Mercur Általános Biztosító Részvénytársaság igazgatóságához, ahol *Steiner* Sándor vezérigazgató távollétében *Lányi* Ernő ügyvezető igazgató az állatbiztosítási ágazat bevezetéséről a következőket mondotta:

— Az állatbiztosítási ágazat lanszirozásához az iniciativát a berlini *Veritas Pferde und Vieh Versicherungs Gesellschaft* adta, mely intézet 1863 óta áll fenn és a német hadügyminisztérium szerződéses állatbiztosító társasága. Az intézet viszontbiztosítási szerződései lehetővé teszik neki, hogy olyanfajta állatokat is biztosíthasson, melyeknek biztosítása eddig Magyarországon lehető nem volt. Például a sertések biztosítását. Egészen új ágazata az állatbiztosításnak, hogy a nála biztosított lovaknál akkor is fizeti a kárt, ha tartósan alkalmatlanokká válnak. Ugyszintén egészen új ágazata az állatbiztosításnak, hogy vemhes állatoknál a magzatot is biztosítja, továbbá, hogy a tenyészlovakat, úgy csődöröket, mint kancákat, tenyészbikákat teljes 100% kárra biztosítja. Minden egyéb állat elhullásánál pedig 80%-os kárt megtérít, még akármilyen járvány esetén is, ami igen fontos, különösen Magyarországon, mint elsőrangú agrárállamban, úgy hogy ezen állatbiztosítás egy igen fontos és hasznos beruházás, mert károk mindig érik az állatokat, és így a díj nagyrészt megtérül.

* **Az Angol Elemi Biztosító Részvénytársaság** igazgatója: *Frueliter* Lajos ujjászervezte üzletszerzői osztályát és annak élére *Ullmann* bécsi vezérigazgatóval együttesen hívta meg *Neubauer* Rudolfot cégvezetői minőségben.

Kölnivíz — GERŐNÉL
I., Krisztina-krt. 8-10. — Anna udvar

* **A Fonciére Biztosító Társaságnál** készülő változásokról *Ribáry* Mórnak, az intézet vezérigazgatójának elhunyta után oly sok verzió és ellentétes hír kering, hogy egész konfuziót támasztott biztosítási és pénzügyi körökben, miért is a *Budai Napló* kérdést intézett *Reinitz* Ernőhöz, a Fonciére Biztosító Társaság ügyvezető igazgatójához, akitől a következőket sikerült megtudnunk:

— A *Fonciére*, melynek igazi ereje önállóságában rejlik, természetesen továbbra is önálló marad, miután semmi különösebb ok nincsen rá, hogy megszüntessék ez az önállóság. Tulajdonképen a *Hungária Biztositóval* való fuzió nem volt egyéb, egyszerű kombinációnál, mely mint most kitűnt, egyáltalában nem állotta meg a helyét.

Reinitz Ernő a biztosítási igazgatók legkimagaslóbb reprezentánsa, aki kétségkívül hatalmas érdemeket szerzett a Fonciére Biztosító Társaság szolgálatában és akinek nyugateurópai műveltsége, rendkívül nagy szakértelme, nagyvonalusága és koncepciója már annyi izben bebizonyosodott.

A Fonciére egyébként az elmult esztendőben kitünően működött és úgy az életbiztosítás, mint egyéb ágazatai terén elsőrangú eredményeket produkált.

SZEMÜVEG Zibriny inél, I. Attila u. 12.

* **A Magyar Vasuti Forgalmi** nagyszabású vállalkozást létesített a francia piacon. Már megírtuk, hogy a társaság külföldi érdekeltségeit kibővíti és Franciaországban önálló vagontársaságot létesít. Ebben az alapításban az egyik vezető francia pénzintézet is részt vett. A megalakulás teljesen elő van készítve s az új társaság első közgyűlését január közepén tartják meg Párisban. Az alaptőke 10 millió francia frank lesz, de az új vállalat kereteit olyan széles alapra fektetik le, hogy ennél nagyobb tőke szükséges — mint azt már mi is kimutattuk — a berendezéshez, amit részben a Vasutforgalmi, részben pedig a francia pénzintézet fog rendelkezésre bocsátani.

Az Első Magyar Gyapjumosó és Bizományi r.-t. üzletéve nagyon is kielégítő. Jelentős üzemfejlesztésen és rekonstruáláson ment keresztül a gyár az elmult évben, aminek lebonyolítása céljából a mult évben tőkeemelést hajtottak keresztül. Az osztalék előreláthatólag az elmult évihez viszonyítva nagyobb eltérést nem fog mutatni.

* **A Magyar Pamutipar,** mely Magyarország legnagyobb és legtekintélyesebb textilipari koncernje, az elmult évben fonódáját több mint 50.000 orsóra egészítette ki, tekintettel arra, hogy a nap mind a 24 órájában üzemben van, teljesítőképessége 100.000 orsónak felel meg. Szövődéjét is 1000 szék fölé emelte. Az üzleti éve igen kitünően alakult, gyártmányai rendkívül népszerüek a piacon. Produkciójának igen tekintélyes részét külföldre exportálja. Az, hogy a Magyar Pamutipar ma Magyarország leghatalmasabb textilipari koncernjévé nőtte ki magát, főleg szurdai Szurday Róbert kormányfőtanácsosnak, a vállalat vezérigazgató-alelnökének köszönhető, aki óriási szakismeretének és koncepciójának latbavetésével dolgozik a vállalat további terjeszkedésének érdekében. Az elmult évben 15 pengős névértékü részvények után 2 pengő osztalékot fizetett, de tekintettel arra, hogy az elmult évben saját tőkéjéből több milliárd koronát invesztált, az osztaléknak csak mérsékelt emelése várható.

RÁDIÓ Zibriny inél, I., Attila u. 12.

* **A Magyar Cukoripar Rt.** részvényeinek árhullámzásával kapcsolatban megemlékezett a vállalat osztalékáról. A vállalat osztalékáról ma még komoly becslést nem igen merünk tenni, mert hiszen a Magyar Cukoripar csak március 31-én zárja üzletévét és természetszerüleg ez az utolsó három hónap is befolyásolhatja a már most hozzávetőlegesen megállapítható eredményt. Mindazonáltal az európai cukoripar mai helyzetét tekintetbevéve nem hiszszük, hogy a vállalat a tavalyi 10 pengős osztalékot felemelje. A mai tőzsdei árfolyam mellett a Cukoripar részvénye így is kb. 5%-ot jövedelmez.

ÚJ KÖNYVEK

A „Tisza Testvérek" könyvkereskedő cég közli velünk az alábbi könyvújdonságok címét és árát:

Bársony: Áldott jó asszony		4.— P
Bennet: Lord Raingo	fűzve	1.60 P
	kötve	2.60 P
Bíró: A szerelem születése		2.40 P
Duse: Dr. Smirno naplója		
	fűzve	1.60 P
	kötve	2.60 P
Földi: A másik élet		6.— P
Ludwig: Goethe	fűzve	12.60 P
	kötve	16.— P
Lukinich: A bethleni gróf Bethlen család története	kötve	54.— P
Lux Terka: A láthatatlan hajós II/III. 2 kötet		6.— P
Móricz: Arany szoknyák		8.40 P
Persián: Aisha		7.— P
Romer: Si-Fan		4.40 P
Fu-Manchu		5.60 P
Törökné Kovács Hermin: Varju-Tanya. 2 kötet		8.— P
Zweig: Első élmény		3.60 P

Részletfizetésre is szállítja:
TISZA TESTVÉREK
könyvkereskedése, az „Országos Törvénytár" kiadványainak főbizományosa, II., Fő-u. 12. Telefon 239—13.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
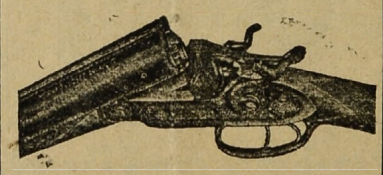
VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

ÁLLATBIZTOSITÁS!
Biztosithatók elhullás vagy kényszervágás ellen:
Sertések
Lovak
Szarvasmarhák
Juhok stb.
vemhes anyaállatok magzatukkal együtt,
értékes tenyészállatok
(utóbbiak 100 százalékos kártérítéssel)
A biztositás kiterjed a járványos betegségekre, lovaknál ezenkivül használatra tartósan alkalmatlanná válás esetére is
Állatszállitmánybiztositás, biztositás vásárra-, vágóhidrahajtás és kiállitás tartamára!
Mercur Általános Biztositó Részvénytársaságnál
Tükör ucca 2. sz. BUDAPEST, V., Telef: T. 113-06

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

Szíjgyártó
nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.
Takarékbetéteket a legelőnyösebben gyümölcsöztet
Tőzsdei megbizások vállalása
Devizák, valuták vétele és eladása
Értékpapir lombardok

A budai
KÉMÉNYSEPRŐ
VENDÉGLŐ
I., Pauler-u. 3. (A budai Színkörrel szemben)
tulajdonos:
PANTOL MÁRTON
Családok és egyesületek szolid találkozó helye. Teljesen ujjáalakitva.

Minden kényes igényeket kielégit. Régi, hires magyar konyhája sajátszüretelésü borainak kiválósága közismert.
Minden pénteken halászlé.
Szombaton disznótoros vacsora.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
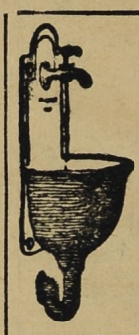
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ-
akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Thermostóth
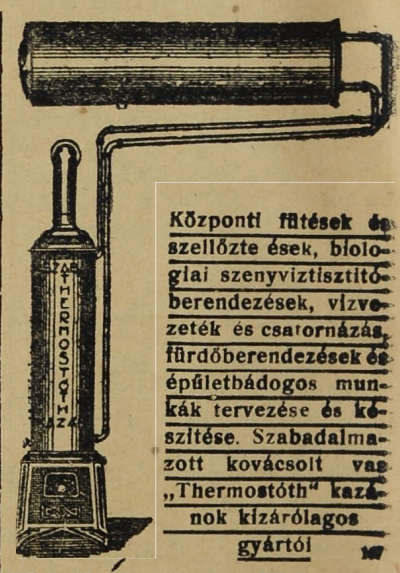

Központi fütések és szellőzte sek, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon 23—93

HIZÁS ELLEN
a legjobb szer a
HÁZI TORNA
és erre legalkalmasabb az
EVEZŐGÉP
ÁRA 100 P
Kedvező fizetési feltételek!
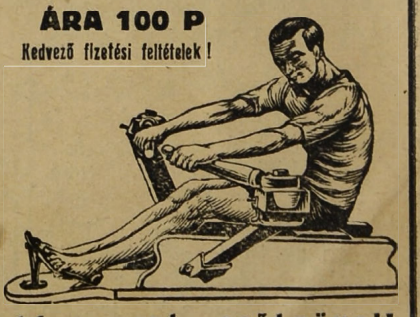
Nők, férfiak, gyermekek egyaránt használhatják. Hájat fogyaszt — erőt növel!
Gyártja: BIEBER KÁROLY lakatosárugyár
BUDÁN, I., PÁLYA UTCA 6. — TELEFON L. 981-35.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 901. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 január 29.

Los von Pest!

Levél dr. József Ferenc főherceg úr Őfenségéhez az utolsó órában!

Fenséges Uram! Közelebb akarunk jutni, mi budaiak, Fenséged törekvéseihez, amelyek egy dologban kifejezik mindazt, ami a budai polgárnak fáj, ami után vágyik, ami egyetlen megoldása az ő nyomorúságának:

a Fürdőváros ügyben.

Ez kicsúcsosodik abban a kiállításban, melyet a fürdőügy és turisztika érdekében a Gellérthegyre tervez Fenséged.

Fürdőváros? Világfürdő? Huszonötesztendős küzdelme ennek a lapnak, csaknem egy évtizedes küzdelme a Hollós Mátyás Társaságnak, amelynek jelszava:

„Tegyük Budát ismét Mátyás király virágzó városává, ahol jómódban él a polgárság."

Mátyás király idejében olyan egészen magától értetődő dolog volt, hogy Buda önmagában is tudott világváros lenni, nagy politikai hatalom központja s a tudományos élet, az irodalom, a művészetek egyik jelentős gócpontja volt. Aztán letörtünk. Török végvár lett Buda, örökös ostromoknak kitéve. Jómódú polgársága elköltözött, magyarsága kipusztult. Buda visszavétele után ide özönlöttek a tönkrement egzisztenciák és a lassan visszaszívárgott őspolgársággal együtt valami vidéki kis város épült föl itt a Vár alján, a Duna partján. A régi fény, a régi dicsőség, a régi jólét nem költözött vissza.

Fenséged ősei, örök emlékezetű József nádor beköltözésével, aki sok jóakarattal, bölcseséggel, de a nemzet által nyujtható kevés anyagi eszközzel... nézte fájó szívvel ezt a két várost és igyekezett idekötni az életadó nemzeti erőket, — újból megindult a fejlődés lépésről-lépésre, ahogy azt az akkori idők megengedték. A nemzetnek nem volt politikai súlya és fővárosa Pozsony volt.

Mitől fejlődhetett volna Buda?

A 60 év előtti kibékülés fordított ezen a szomorú sorson, de minden tényező, amely a főváros fejlődését szolgálta, odaát volt Pesten. Nekünk itt Budán nem maradt egyebünk, mint a romantika, a muskátlis ablakok, apró kis házak, ahol minden másodikban bort mértek. És volt néhány fürdőnk a jó Isten és a török basák kegyelméből, ahová inkább tisztálkodni, mint gyógyulni jártak az emberek.

Odaát Pest mérföldes csizmákkal járt a fejlődés útján. Nőtt, terjedt, gyarapodott, ment azon az úton, amely a világvároshoz vezet. Azzá is lett. Minden kicsinyesség, tudatlanság, célnélküliség és tervtelenség dacára gyönyörű világvárossá fejlődött. Aki csak itt élt valahol a közelében és — itt is, a Duna jobbpartján, — jogosan azt hitte, hogy aki csatlakozik Kelet-Európa fővárosává fejlődött Pesthez, az vele együtt fejlődik és gyarapodik jólétben. Hogyne sietett volna Buda is, Óbuda is, hogy csatlakozzék és a Kelet ragyogó metropolisának részesévé lehessen.

Józan, becsületes, okos, hazafias emberek voltak, akik ezt a csatlakozást 60 év előtt sürgették és keresztülvitték.

Fenséges Uram, ami azután történt, azt jobban méltóztatik tudni, mint ahogy azt én elmondhatnám. Pestnek szüksége volt Buda nemzeti nimbusára. Pestnek szüksége volt Buda és Óbuda adójára. Pestnek szüksége volt árnyékra, hogy a mag fényét jobban kidomborithassa. Pest sohasem gondolt Buda fejlesztésére, nagy terveiben Budának sohasem jutott szerep. Nyiltan megmondotta Budapest közgyülésén legutóbb egyik nagynevű, nagymultu, nagytudású alpolgármestere, hogy

Pest 50 év óta nem tett semmit a budai hegyvidékért és milliárdokkal tartozik Budának.

Egy egész élet — városfejlesztő munkájának — leszürt bölcsesége.

És mit tehetett a szegény, magára maradt, mindjobban elszegényedő budai polgár?

Világhírű szőlőjét néhány év alatt tönkre tette egy nyomorult féreg és régi,

tekintélyes polgári családok gyárimunkás sorsra jutottak.

A polgárosztály elszegényedése visszavetette a kézműipart, lerontotta a kereskedelmet. Egyik pusztult a másik után. Régi családi házak, szőlőkertek, nyaralók, pesti kézre jutottak. Új gazdájuk fogata soha Budán meg nem állt bolt előtt, műhely előtt. Nyugalomba vonult kereskedők megrokkant iparosok a sinylők házában fejezték be életüket.

Ötven év szomorú korképe ez.

Nem maradt Budának semmi egyebe, mint világhírre érdemes gyógyforrásai és csodásan szép hegyvidéke. Két hatalmas gazdasági tényező. Egyenkint is alkalmas arra mind a kettő, hogy jómódba juttassa e város polgárait.

Ha a központi Városházán a sok száz tisztviselő közül csak egyetlen egynek tették volna élete feladatává azt a kérdést, hogy mi történjék a budai fürdőkkel, abból az egy emberből évtizedek alatt egy egész ügyosztály nőtt volna ki, mely azt a — Budapest Fürdőváros Egyesülettel kötendő szerződésben foglalt és itt szó szerint közölt — tényt szolgálta volna, mely szerint:

„Budapest gazdasági erőforrásainak legértékesebb tényezői: Budapest pompás gyógyfürdői és gyógytényezői."

Így. Csakhogy éppen ezt az egyetlen egy embert nem állította oda Budapest székesfőváros. Még csak forrásszakértő mérnöke sincs ennek a városnak.

Budapest fürdőváros felhívására és előterjesztésére, akarva nem akarva, de inkább nem akarva, két év óta kelletlenül foglalkoznak ezzel a kérdéssel, és írásban, nyomtatásban állított ki önmagáról szegénységi bizonyítványt a Városháza, amikor a fent idézett kijelentést megtette.

Fenséges Uram, a Gellérthegyre tervezett kiállítás ügyében végre is öttagú bizottságot küldtek ki, ami lehet jó is, rossz is. Mert vannak ilyen öttagú bizottságok, amelyek minden *két* esztendőben tartanak *egy* ülést. Lehet, hogy Fenséged iránt való tekintetből, valamikor az utolsó órában, hoznak majd valamiféle határozatot, saját igazolásukra. De ne nagyon méltóztassék bízni ebben. A Hollós Mátyás Társaság három esztendővel ezelőtt beadványt intézett a fővároshoz, megküldve azt mindenkinek, aki csak némi befolyást is gyakorolhat a város ügyeire. Aláírták ezt e tudományos és irodalmi társaságnak olyan tagjai, mint Ripka Ferenc dr., Becsey Antal, Exner Kornél dr., Morvay Győző dr., Szávay Gyula, és többen s ebben a beadványban azt kérték a várostól, hogy módositsa az építési szabályrendeletet olyképen, miszerint

Budán csak olyan többszobás lakás épithető, amelyben különbejáratú, kiadható szoba van, mert egy fürdőváros idegen ellátásának ez az alapja,

— továbbá kérték, hogy Buda történelmi nagy multjának megfelelően, a Királyi várat övező belső budai részen a Margit-hídtól az Erzsébet-hídig vívó körút által határolt területen

csak történelmi stílusban lehessen épitkezni és így egy történelmi óváros alapjait vesse meg a székesfőváros.

Mintha ezt a beadványt a Dunába dobta volna a társaság, a Városházán mégcsak nem is prüsszentettek feléje. Az udvariasság a városi rezsim egyik leggyöngébb oldala.

Fenséges Uram, ott, ahol ilyen alapvető eszméket egyszerűen az irattárba tesznek, — képzelhető-e, hogy egy másik egyesület által tervezett kiállítás ügyében tudnak-e majd gyorsan, kellő időben határozni a városházán.

Az utolsó óra elérkezett.

Ha két hét alatt nem intézik el ezt az ügyet a városházán, akkor megölik a kiállítást!

Pedig, ha azon a Városházán a vezetőegyéniségek csak egy kissé foglalkoznának a kiállítás kérdésével, akkor tudniok kellene, hogy Budapest életében és fejlődésében

a két legnagyobb lépést éppen két kiállításnak köszönhette ez a város.

1885-ben az országos kiállítás valami soha nem tapasztalt, különös szeretetet váltott ki az országban, amelynek révén

Budapest tíz év alatt még egyszer akkorára nőtt.

A milleniumi kiállítás 1896-ban, a 10 év alatt világvárossá fejlődött Budapestet szerencsésen be is állította

a világvárosok sorába és azóta tud róla és számol vele a világ.

Aki ezt a Városházán nem tudja, azt holnap penzióba kell küldeni.

Fenségedről mindenki tudja, hogy az 1929-ben a Gellérthegyre tervezett kiállítással semmiféle *egyéni céljai* nincsenek. Azt is tudja mindenki, hogy a német császáron kívül még nem volt semmiféle országos ügynek olyan *„ügynöke"*, mondjuk *„utazó ügynöke"*, mint amilyen Fenséged e kiállításnak, aki meg tudta hódítani ennek az eszmének az ellenséges Franciaországot, és az önmaga sorsát most megalapozni törekvő Olaszországot. Azt is tudja mindenki, hogy Fenségedet sem megfizetni, sem kitüntetni nem lehet. Ezek a tudatok talán mégis hatással lesznek azokra a jó urakra, akik a közpályának tudott városi adminisztráció élén önmagukban élnek, olyan különleges zárt életet, amely semmiféle összhangban nincs a mai kor igényeivel és a polgárság sürgős segítségért kiáltó nyomorával.

Talán, talán — mégis megmentik most a szégyentől ezt az országot és nem viszik kudarc elé azt a nagy eszmét, amelyet Fenséged oly önzetlenül, oly lelkesen, olyan önfeláldozóan szolgál.

A Hollós Mátyás Társaság önmagát tisztelte meg, amikor most tagjai sorába választotta dr. Szviezsényi Zoltánt, akiben mint egy nagy, ragyogó kristály él, fénylik és sugárzik e kiállítás nagy nemzet hivatása. Az ő révén közelebb jutottunk Fenségedhez, viszont Fenséged közelebb jutott Budához. Itt Budán ma ösztönösen élnek az emberek és ezekben az ösztönökben valami jóslásszerű áhitat van. Mi bízunk a Gondviselésben és ennek ujjmutatását láttuk abban, amikor a Városházán kaput nyitottak a budai erkölcsnek. Ezt a kaput Bethlen István miniszterelnök nyitotta ki Ripka Ferenc előtt, akit a főbírói székbe ültetett. Az egyik gondviselésszerűen tudott segíteni a nemzeten, a másik segíteni fog e városon. Fenséged ott segítő kezekre talál.

Buda nyomorult, szegény polgárságának érdekében folytatott harcában mi budaiak úgy állunk Fenséged mögött, mint a fekete sereg Mátyás király mögött.

Fenséges Uram! Bocsássa meg, hogy én, az igénytelen, szürke kis ember mindezeket elmondottam Fenségedhez címezve, aki kivételes társadalmi helyzetében oly magasan áll felettem, aki mindezeket tisztábban és magasabb szempontokból látja, — de elmondottam azért, hogy Fenségedhez címezve, talán megtanulják azok, akik ezt nem tudják, vagy tudni nem akarják.

Ezt a levelet Fenséged bizonyára megbocsátja nekem, aki rajongó tisztelettel nézem azt az ideális küzdelmet, amit e szerencsétlen város jólétéért vív Fenséged itthon és a nagyvilágban.

Áldja meg ezért az Isten mind a két kezével.

Viraág Béla.

Budán, 1928. január 28.

A községi választások a belügyminiszter legutóbbi nyilatkozata szerint szoros összefüggésben vannak az új fővárosi törvényjavaslattal, amely már teljesen elkészült s várja, hogy a képviselőház elé kerüljön. Előre láthatólag még a nyári szünet előtt abban a helyeztben lesz a képviselőház, hogy az új törvényt letárgyalhassa, de valószínűbb, hogy csak az ősz folyamán kerülhet a fővárosi reform tető alá. Mindenesetre üdvös volna, ha a fővárosi reform a kisorsolt mandátumok lejárta előtt készülne el és így még ebben az évben ki lehetne irni az új községi választásokat. Ha az év végéig az új fővárosi törvényjavaslat nem lesz meg, kénytelen volna a belügyminiszter egyszakasos törvényjavaslattal meghosszabbitani a kisorsolt mandátumokat, hogy két választás izgalmaitól megkímélje a fővárost. Erre azonban a belügyminiszter szerint nem fog sor kerülni és az év végén valóban megtarthatók lesznek az új községi választások.

Ángyán Béla dr. igazságügyi államtitkárnak megengedte a kormányzó úr Őfőméltósága, hogy az olasz koronarend nagy tiszti keresztjét elfogadhassa és viselhesse.

A Szövetkezett Hegyvidéki Egyesületek *elnökeit és delegáltjait e hó 29-én déli 12 órakor a Bellevue-szálló éttermében tartandó értekezletre hivták meg dr. Bódy Tivadar elnök és dr. Manninger Vilmos elnök. Az értekezlet tárgya: egy — a farsang folyamán — rendezendő családi estély, hogy ezzel a szövetség tagjainak barátságos érintkezését szolgálják.*

Hoor-Tempis Móric dr. a Magy. Mérnök- és Építész-Egylet debreceni osztályának meghívására e hó 15-én előadást tartott Debrecen városházának nagytermében „A mechanikai munkát termelő gépek hatásfokának fejlődéséről 1712-től napjainkig és a dunántúli villamos mű mint példa" címmel. A nagytermet szinültig betöltő sokszáz főnyi közönség az előadást nagy figyelemmel hallgatta és az illusztris előadót lelkesen ünnepelte.

Gondoltak-e arra a főváros műszaki ügyosztályában, hogy a városbeli autóbuszforgalom esetleg életveszedelmes helyzetet teremt, mert a Vár utcáinak csatornázása nagyon régi és gyenge s félő, hogy nem bíria el a súlyos forgalmat. Dinich Vidor hozta fel ezt a kérdést a Községi Polgári Párt értekezletén, kérve, hogy a párt hívja fel erre a körülményre a műszaki ügyosztály figyelmét, amelyik vizsgálja meg az ottani úttestet és a csatorna állóképességét.

Mátyás király három lustája *emlékére családias estélyt rendez a Császárfürdő külön éttermében, február hó 6-án este 8 órakor a Hollós Mátyás Társaság, amelyhez a meghivókat a háznagyi iroda már szétküldötte.*

Kotsis Iván dr. építészt, a tervezési tanszék műegyetemi nyilvános rendkívüli tanárát, a Kormányzó a vallás- és közokt. miniszter előterjesztésére, a József-műegyetemen ugyanezen tanszékre műegyetemi nyilvános rendes tanárrá kinevezte. Kotsis István dr. a magyar tervezőépitészet egyik legalaposabb, legkiválóbb művelője, aki katedráján teljes szívvel és lélekkel tölti be hivatását. Számos önálló munkája jelent meg, amelyek az építőművészet terén hézagpótló úrt töltenek be. Nevét külföldön is jól ismerik már.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vízgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

A báli szezón Budán az egyes táncheliységekben a következőképpen alakul:

A BUDAI VIGADÓBAN:

Január 28: Egyesült Izzó Bália. Február 1: Statisztikai Hivatal Bália. Február 2: Ferenc József Tanítók Háza Táncestélye. Február 4: Fővárosi Altisztek Bália. Február 7: Felső Építő Ipariskola Bália.

A BELLEVUE szállóban:

Előkészületben van február hó folyamára:

Clotild-estély. — A Hegyvidéki Szövetség estély. — Budai bál. — Kulturest. Rendezi a Hollós Mátyás Társaság.

A GELLÉRT szállóban lesz:

Január 28: Phöbus Rt. Bália. Február 1: Honvédhelyőrségi Kaszinó Bália. Február 3: Állatorvosi Főiskola Bália. Február 4: Kelenföld-Lágymányosi Kat. Bál. Február 7: Nyitramegyeiek Bália. Február 8: Gömöriek Bália.

Az ÓDUDAI KORONA-VIGADÓban rendezik:

Január 31-én: a III. ker. Föld- és Szőllőművesek Egyesülete. Február 4-én: Szent Alajos Kör. Február 11-én: Izraelita Nőegylet bálja.

Tury Zoltán dr. közigazgatási bírót, a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagját, a vízivárosi iskolaszék e hó 19-én tartott ülésén elnökének egyhangúlag megválasztotta.

Hatvan éves fennállása alkalmából a Budai Zeneakadémia jan. 23-án gazdag műsorú jubileumi hangversenyt rendezett Clauser Mihály zeneigazgató vezetésével. Haselbeck Olga, aki itt szerezte zeneművészeti tudásának alapismereteit, Vakots Margit és az egyesület ének- és zenekarának pompás, nagysikerű közreműködésével.

A dalostestvér jubiluema. Hollmátz Ferenc dalárdatag 45 éves dalosműködésének évfordulója alkalmával ünnepi műsoros estét rendez a Budapest-Kelenföldi Daloskör február hó 2-án este 7 órakor a Váli-úti iskola tornatermében, amelyen a Dalosszövetség is képviselteti magát és különböző érmekkel tünteti ki az ünnepeltet.

Csonka-Magyarország Semmeringje a Svábhegy, amelynek fejlesztését, a közönség által való megkedveltetését a Svábhegyi Egyesület minden kínálkozó alkalommal szorgalmasan és ötletesen szolgálja. Igy legutóbb megkérte a főváros tanácsát, hogy a Svábhegy mozgalmas téli életéről, a pompás ski- és ródlipálya gyönyörűséges képeiről a fővárosi Pedagógiai filmgyár készítsen felvételeket s azokat ifjúsági előadásokon mutassa be.

Hubert Vilmos, az I. ker. Iparosok és Kereskedők ügyv. elnöke teljesen helyreállt egészséggel tért vissza e napokban Abazziából.

Századik hangversenye lesz Liszt Ferenc jegyében a kiváló zongoraművésznőnek Weisz Margit, dr. Bárdos Györgynének jan. 27-én a székesfővárosi Vigadó nagytermében. A fényes zenei pályát befutó nagytehetségű művésznő hangversenyét a székesfővárosi zenekarral rendezi, amelynek műsorán Liszt: A-dur, Mozart: D-dur zongoraversenye és Liszt: Totentánca-a szerepel. A klasszikus értékű műsort Liszt legnépszerűbb szóló darabjaival ékesíti. A nagy érdeklődéssel várt estre a jegyek Bárd-nál kaphatók.

Kedélyes estét rendezett a BUDAI TÁRSASKÖR január 19-én, amelyen nagyszámú előkelő társaság jelent meg. Az estélyt Hoór-Tempis Mór bevezető szavai nyitották meg, majd Bálint Árpád fővárosi tanító adta elő saját szerzeményű verseit. Ezt követte Kovács Károly énekes előadása Szőnyi Géza dr. kíséretével. Végül Székelyné, Solymossi Bea írónő tartott felolvasást. A műsoros est után a késő éjszakai órákig maradt együtt a társaság.

Művészestét rendezett jan. 21-én az Óbudai Izr. Nőegylet Leánycsoportja a létesítendő Gyermek Üdülő Otthona javára az óbudai Korona Vigadó összes termeiben tánccal egybekötve — pompás sikerrel.

Ripka Babó esküvője

Násza főpolgármester házánál

A budai nők ellepték a templomot és környékét

Akárcsak régen, amikor híre ment, hogy a nagytekintélyű, nagyhatalmú budai főbíró lányát esketik, és kigyűlt az utcára, a templom környékére Buda népe, — most is, hetek óta beszéltek róla, napokon át készültek rá az emberek és már kora délután megtelt a Krisztina-tér s a hozzá vivő utak, utcák érdeklődő közönséggel.

Már templomnyitás előtt szép szóért, protekcióval telni kezdett a templom és szivárogtak be az ismerősök, a meghivottak, hogy jó helyhez jussanak.

Régen volt ilyen lakodalom Budán. Régen volt budai polgár a főpolgármester. Akkor még főbírónak mondták, de joga volt Buda grófjának címéhez.

Ripka Ferenc dr. leányának esküvője, még ha nem volna is főpolgármester, nagy rokonszenvet, nagy érdeklődést váltott volna ki Budán. De így tudta a közönség, hogy részt vesznek azon a legfelsőbb körök is s ez fokozta a kíváncsiságot.

Maga a menyasszony, a szőke Babó, aki a budai polgárság szemeláttára lett a kis Babsziból Babó, sőt ahogy az anyakönyv mondja Ludovika, és volt sok budai leány iskolatársnője, — ő állott az érdeklődés központjában.

A hétfői lakodalom már az előző szombaton este kezdődött és három napig tartott. Ott indult meg, amikor e hó 21-én este megjelent a családnál a rokonság, a bensőséges kedves viszonyban élő barátok nagy köre, úgy hogy éjfélkor nagy büffét kellett állitani és kezdődött a leány-legény búcsúztatás. Reggelig folyt a tánc és zajos volt tőle a különben oly csendes Gellérthegy-utca.

Másnap vasárnapon csupa lázas izgalom volt az egész ház. Az energikus Krivossné, a főpolgármester legnagyobb leánya, Marcsa, vette át a regimentet. Alapos helyszíni szemlét tartott a templomban, hová ki üljön, — elfér-e mindenki és csak úgy szórta az utasításait Horváth Károlynak, a kiszemelt ceremóniamesternek.

Azalatt otthon gyűlt az ajándék. Aranyat, ezüstöt, drága hímzéseket hordtak halomba, hogy roskadozott alattuk az asztal és trumó.

A lázas izgalom fokozódik és Marcsa asszony alig tudja a rendet fentartani. A renitensek közül Dréhr Imre is elismeri végre, hogy „Marcsa ezredes" jól csinálja a dolgát és a legjobb sorrendben indítja útnak pont 6 órakor este a násznépet. Minden érkező kocsit, autót hatalmas éljen fogad az utcán, mert csupa ismert egyéniség lép ki azokból. De a legbájosabb jelenet az volt, amikor a felpattanó autóajtóból szinte kiröppent két rózsaszínű angyalka, a főpolgármester két gyönyörű lányunokája, a kis Krivoss Évike és Marió, a nagyszülők szemefénye. Komolyan lépegetett utánuk a család büszkesége, akis Gathy unoka, a „picurka" Béla. Még az oltár fölé festett angyalkák is mosolyogtak reájuk.

Azután jöttek egymásután Ripka Ferencné (ezüstszürke crepe de Soie, csipkével, arany-fekete brokát keppel.) — Kürthy Dezsőné (püspöklila georgette strasszal és gyöngygyel, szürke prém keppel.) — Dréhr Imréné (halvány ciklamenlila georgette dús gyöngy és strassz dísszel, fehér hermelin kabátban.) — Gáthy Kálmánné (fekete velour chiffon, gyöngy, strassz dísszel, fekete prém keppel.) — Krivoss Árpádné (beige georgette strassz és gyöngy dísszel, aranybarna velourchiffon keppel). — Gáthy Béláné (halványzöld taft, tüllel, arany brokát keppel).

A koszoruslányok rózsaszín creépe szatin, taft, tüll és virágdísszel: Ripka Toncsy, Mezey Illy, Gally Anti, Dezső Éva, és a vőfélyek: Probald Sándor, Kürthy István, dr. Berényi Sándor és Nászay Károly.

Utolsónak édesapjával jött a menyasszony, mosolyogva, boldogan, fehér selyemben. Olyan volt, mint a harmatos rózsabimbó, akit megcsókolt a napsugár.

Azután jött az esketési ceremónia a fölvirágozott templomban. Vass miniszter gyönyörű beszéde, a gratulációk özöne, ahogy azt a napisajtó részletesen megírta. A fiatal párt keresztűzbe fogták a fotoriporterek, odakint az összegyűlt érdeklődők igyekeztek a boldog menyasszony közelébe jutni.

Otthon is a gratulánsok tömege várta az ifjú párt és az irígyelt szüőket. Az üdvözlő táviratok elözönlötték a házat és éjfélig 880 telegramm kívánta a sok jót, köztük a Kormányzó Úr Őfőméltósága, Bethlen István gróf miniszterelnök, Csáky, Mayer János, Bud János miniszterek és mindenki örült, hogy nagy gondjai között egy vídám, boldog órát él e nagy város főpolgármestere.

Délelőtt a főpolgármesteri hivatalban volt a polgári szertartás s azt Badal Ede, az I. kerület érdemdús előljárója végezte, aki poétikus beszédben üdvözölte a fiatal párt és a szülőket.

Estére a főpolgármester házánál terítettek a szűkebb család és a hivatalos násznép számára. Az első felköszöntőt *Dréhr* Imre államtitkár násznagy mondotta. Bolygórendszerhez hasonlította a Ripka-családot, melynek napja az „Öreg", aki szeretetének melegével sugároz be mindent maga körül. Szeretet és megértés vezesse a kiinduló fiatal bolygókat az élet útján, az a szerelem — mint ahogy Vass miniszter mondotta az oltárnál —, mely a lélek szerelme s nem az érzékek szeretete. „Ferí bácsi, a mi kedves jó barátunk", az ő nagyasszony felesége és a fiatalok boldogságára ürítette poharát.

Majd Gally Kálmán államtitkár násznagy szólalt fel és kedvesen visszaemlékezett Ludovika asszonyra, amint a kis kertben Fonyódon virágot gyüjtött. Szerette a virágokat s maga is nyíló rózsává serdült. A szerelem napja ragyogott reá s felesége lett élete tavaszának első lovagjához. Boldogságot és áldást kér az új párra.

Utánuk *Berényi* Sándor a nászfiúk nevében köszöntötte a fiatal párt. Vass kegyelmes úr egy vonatot indított neki az élet útjának. A vonat robogva halad síkon, rónán, virányos tájakon s ne adja az Ég, hogy sáros mocsarakat is kelljen látnia. Legyenek a fiatalok boldogok s a vonat füstje és pernyéje sohase vonjon felhőket homlokukra.

A pazar vacsora után Cholnoky Margit operaénekesnő szórakoztatta a társaságot. Kissé megzavarta az estét, hogy a vőlegény, aki néhány nap előtt kihúzatta a fogát, hirtelen szájvérzést kapott, de orvoshoz illően azonnal kocsiba ült, a kórházba hajtatott, ahol műtéttel eltávolították azt a bentmaradt gyökérszilánkot, mely a vérzést okozta. Csakhamar megjelent ismét vígan, boldogan és megölelte aggódó, fiatal hitvesét — Babót.

Vacsora után hajnalig táncolt az ifjúság.

A fiatal pár a Rivierára utazott.

*

A templomban megjelentek: József királyi herceg és családja, Auguszta királyi hercegasszony, Magdolna hercegnő, József Ferenc királyi herceg, Anna hercegasszony és Seefrid grófnő. Továbbá Andor Endre államtitkár, Almásy László, Ángyán Béla államtitkár, Andréka Károly főkapitányhelyettes, Alpár Ignác, Ámon Pál kanonok, Álgya-Papp Sándor, Angyal Kálmán apátplébános, Almássy-Balogh Elemér, Asbóth Emil, Adami Géza, Bezzegh-Huszágh Miklós rendőrfőkapitány, Bárcziházi Bárczy István államtitkár, Bárczy István ny. miniszter, Bayer Antal, Becsey Antal, Bittner János, Bohn József, Bednárz Róbert, Bibiti-Horváth János, Bódy Tivadar ny. polgármester, Borvendégh Ferenc, Bucsánszky Bertalan, Bánlaky Géza, Bud János miniszter, Baránszky Gyula, Breyer István államtitkár, Csécsi-Nagy Miklós, Csupor Ferenc, Czabalay Kálmán, Chorin Ferenc, Csepreghy Ferenc ezredes, Csiszárik János püspök, Csajthay Ferenc, Dési Géza országgy. képviselő, Dinich Vidor, Deutsch Lajos vezérigazgató, Demény Károly államtitkár, Ereky Károly v. miniszter, Emőd József, Badál Béla, Farkas József min. tan., Fejér Ottó államtitkár, Gaár Vilmos, Gordon Róbert, Görgey István, Gerlóczy Zsigmond, Grosch Károly, Gömöry Albert főjegyző, Günther Tivadar, Huszár Károly v. miniszter, Hajós Kálmán, Harrer Ferenc, Hódy Lajos, Hohenburger altábornagy, Halász Elemér, Hamvassy István előljáró, Heténvi Imre főkapitányhelyettes, Hüttl Hümér, Hoór-Tempis Mór, Hubert Vilmos fémárugyáros, Issekutz Aurél, Jánki-Kocsárd, Kozma Jenő, Kakulyai Károly, Kerntler Kálmán államtitk., Kún Gyula min. tan., Liber Endre és Lamotte Károly tanácsnokok, Kolozsváry Endre h. államtitk., báró Kornfeld Móric, Gückstahl Samu, Kandó Kálmán, báró Korányi Sándor, gróf Karácsonyi Jenő, Lukács Ödön min. tan., Lengyel Zsolt és Ladik Gusztáv, Mátéffy Viktor kanonok, Mosdóssy Imre, Madarász István apátplébános, Marik Ernő kormányfőtanácsos, Morvay Zsigmond nyug. főispán, Morbitzer Dezső h. igazgató, ujlaki Müller József, Scholtz Kornél államtitk., Némethy Károly v. b. t. t., Némethy Károly dr. főjegyző, Oszoly Kálmán igazg., Petry Pál államtitk., Papanek Ernő min. tan., Payr Hugó, Ruffy Pál ny. államtitk., Rózsa Károly vezérigazgató, Rumbach Dezső tanácsnok, Scheuer Róbert, dr. Szilágyi Lajos, Strache Gusztáv kir. főügyész, Solty Lajos tanácsnok, Szécsy Ernő h. tisztifőorvos, Sümegi Vilmos, Samarjay Lajos, Sagmüller József apátplébános, Simonyi-Semadam Sándor, Somlyody László, Sümeghy László, Simanek Emil és Söpkéz Sándor egyetemi tanárok, Szabó Imre t. főügyész, Tolnay Kornél, Töttösy Miklós, Tasnády-Szücs András, Ugron Gábor, Usetty Béla, Valnicsek Béla, Vida Jenő, Viola Lajos igazgató, Wild József, Wenhardt János, Zsembery István és még sokan a közéleti és budai előkelőségek közül.

A Budai Nők Körében, amely nemes, kulturális és jótékonysági célokat tűzött maga elé, január 16-án a Budai Polgári Kör Szilágyi Dezsőtéri helyiségében dr. Tury Zoltán közigazgatási bíró tartott végtelenül kedves előadást az aktuális közgazdasági kérdésekről. A különben száraz pénzügyi témába, amely különösen a nők vibráló érdeklődését nem igen köti le — annyi melegséget, lelket és humort vitt bele az előadó, hogy intelligens közönsége a legfeszültebb figyelemmel hallgatta. Nagy tudása mellett segítségére volt ebben pompás szónoki készsége és egyéniségének bája, amely szeretetreméltó közvetlenséggel nyitja meg a nehéz tárgyhoz vezető tudáskaput. Meg is éljenezték olyan viharosan, mint ahogy csak különleges ritka alkalmakkor lehet hallani. Az előadást követő hangversenyen dr. Orovánné Bodó Klára aratta a kiváltságos énekművésznők nagy sikerét: Brahms: Immer leiser wird mein Schlummer és Mein Mädl hat einen Rosenmund. Kún László: Suhog az őszi szél... és dr. Rózsa Zsigmond: Hogyha bűnül róná azt fel... című dalok brilliáns előadásával. Baló Elemér szavalta és dr. Földessyné Hermann Zola művészi zongora számai nagy tetszést arattak. Szemere Samuné elnök köszönte meg elmés, hatásos beszéddel az előadók közreműködését.

Gyász. Fáidalmas csapás érte Dobos Endre főv. tanítót, akinek édesatyja, Dobos Imre jan. 23-án rövid szenvedés után 71 éves korában, 41 éves boldog házasság után elhúnyt. A temetésen, amely jan. 25-én volt az óbudai temetőben, a nagyszámú rokonság, a jóbarátok és tisztelők nagy serege vett részt, vigasztalva a gyászba borult családot.

Holtzspach Nándor, a Hüvösvölgy sok nagy érdekének derék harcosa, a Hüvösvölgy és környéke Társaskör elnöke, — ahogy örömmel értesülünk — súlyosnak látszó betegségéből fölépült és egészsége a tartós javulás útján van.

Fényes nevek, a magyar katholikus élet képviselőinek díszes sora alkotja a Budai Kath. Kör február 4-én rendezendő báljának a védői és háziasszonyi karát. A nagy körültekintéssel, ötlettel és buzgósággal előkészített est pont fél tíz órakor kezdődik. József Ferenc királyi herceg és neje megjelenését is várják.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

Szamosi Imre budai szobrászművész rendkívül sikerült tervezettel vesz részt az Ady-emlék pályázaton. Már a téli tárlaton a Műcsarnokban feltűnést keltett sikerült alkotása, mely özv. Nagy Dezsőnét, a volt képviselő és az ügyvédi kamara elnökének nejét, az előkelő körök megbecsült zongoratanárnőjét ábrázolta.

Rómában is feltünést keltett kaligrafikusan tökéletes kiállításával a székesfőváros üdvözlő fölirata, melyet az új hercegprimáshoz intézett. Napokon át írta azt az ország egyik első kaligrafusa, Zsille Zsigmond, aki a székesfőváros egyik főtisztviselője, budai polgár és a Jauernik Nándor patronátusa alatt álló I. ker. Közjótékonysági Egyesület jegyzője egy évtized óta.

Ujjáalakult a Pannónia. A magyar szállóipar régi, híres patricius családja, a Glück-család újjáalakította a legjobb vidéki úricsaládok fővárosi szállóotthonát, a Rákóczi-úti Pannóniát. Glück Frigyes ismert műgyűjtői ízlése meglátszik az úi Pannónián is, amely meleg, hideg átfolyó vízvezetékkel, fürdőszobákkal, minden modern újítással és amellett művészi értékekkel várja nívós közönségét. Glück E. János és Pelzmann Ferenc vezetik a szintén újjáalakított éttermeket és kávéházat.

A Budai Club, amely nemrégen költözött az Esplanade-szálloda helyiségeiből a Margit-körút 6 szám alatt most épült úi ház I. emeletére. — január hó 19-én nagyobbszabású társasvacsora keretében avatta fel ezt az uj helyiséget. Bárczy István dr. ny. miniszter, ny. főpolgármester, a Club elnöke üdvözlő beszédében köszöntötte a vendégek között Ripka Ferenc dr. főpolgármestert és dr. Kozma Jenő orsz. gyül. képviselőt, a Községi Polgári Párt elnökét s arra kérte őket, hogy a polgári elem egyesítésében legyenek segítségére, amit úgy Ripka Ferenc, mint Kozma Jenő válaszukban készséggel megigértek.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene

TÁNC TÁNC

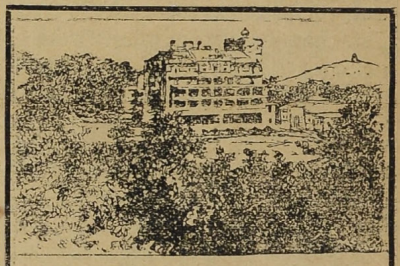

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

Üdülő bel- és idegbetegeknek

Ideális téli gyógyhely

Elsőrangú ski- és ródlipályák

Napidíj teljes diétával és vízkúrával együtt

20 P-től

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

MEGNAGYOBBITVA!

TROMBITÁS

VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.

Társasvacsorákra alkalmas

NAGY TÉLI UJ TEREM

NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK

Csütörtök és szombat este

DISZNÓTOR

CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK

GUTTENBERGER

tulajdonos

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

A Sasad fejlődése érdekében írott cikkünk nyomán a főváros komolyan rendezni kívánja ezt a kertvárosnak predesztinált kies fekvésű helyet. — Vargha László kormányfőtanácsos, a főváros városrendezési zseniális szakértője által már régebben készített terve alapján. A főváros legutóbbi közgyűlése már foglalkozott e kérdéssel, de egyelőre csak a vizellátást javítják meg: a Szervita kunyhónál lévő ezerötszáz köbméteres vízmedencének, ötezer köbméter befogadóképességüvé való átalakítással.

Krisch-Fekete József dr., a Kelenföldi Dalioskör közszeretetben álló orvosa e hó 21-én ülte meg születésnapját Kriszt Károly vendéglőjében, ahol a dalárda melegen ünnepelte és lampiónos szerenáddal tisztelte meg lakásán, édesatyja, Krisch-Fekete János cserepesmester házánál, aki jótékonyságáról ismert, régi becsült polgára a Kelenföldnek.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Rendes évi közgyűlését február 12-én délelőtt 10 órakor rendezi a kelenföldi róm. kath. Templomépítő Egyesület a kelenföldi leányiskolában.

Reflexiók egy kotirozáshoz

Az óbudai fehérítő-, festő- és impregnálógyár igazgatósága a közelmultban kérelmezte a részvények kotirozásának elrendelését a tőzsde tanácsától.

Most nem arról akarunk írni, hogy a részvényeket már be is vezették a tőzsdére, mert hiszen ez már publikus, hanem arról, hogy ennek a több mint 200 munkást foglalkoztató, életképes és erőtől duzzadó gyárnak, melynek elnöke *Szterényi* József báró, vezérigazgatója pedig *Finály* Ernő, miként igyekeztek ártani egyesek a papirok bevezetésénél.

A kérelmet *Krausz* Simon terjesztette elő. *Munk* Péter pedig mint hivatalos funkcionárius ugyancsak pártoló projektumot nyujtott be a tőzsdetanácsnak.

Az óbudai fehérítőnek 400.000 pengő alaptőkéje van. A vállalat 1926-ra osztalékként 2.80 P-t fizetett részvényenként. A gyárnak jelenleg 40 appretur és 33 fehérítőgépe van. Több mint 10 éve működik és mindenfajta pamut- és lenáru fehérítésével, appretálásával és kikészítésével foglalkozik.

A kotirozási ötös bizottság kiadta a kérvényt vizsgálatra Munk Péternek. Valószínűleg azért, mert teljes mértékben megbízott Munk Péter intuiciójában, judiciumában és szakavatottságában. Semmiesetre sem hisszük, hogy Munk Péter, ha még annyiszor is barátja Krausz Simonnak, pártolólag referált volna akkor, ha az óbudai fehérítőgyárat nem találta volna bevezetésre abszolut alkalmasnak. Munk Péter igen alapos és beható vizsgálat után javasolta a kérelem teljesítését. Ezek után senki sem hihette, hogy az óbudai fehérítőgyárnak egyesek kellemetlenkedni fognak minden jog, ok és alap nélkül. Mindenki azt várta, hogy egy szükebb bizottság minden aggályoskodás nélkül magáévá fogja tenni azt a javaslatot, amelyet Munk Péter, mint a bizottság egyik tagja, a legjobb tudása, hite és meggyőződése szerint előterjesztett.

Ezért azután mint a bomba, úgy hatott, hogy kotirozási bizottság ülésén szólásra emelkedett *Politzer* Sándor tőzsdetanácsos és különböző címeken kifogásokat emelt a bevezetés elrendelése ellen. A legszívósabb agitációt folytatták le az óbudai fehérítőgyár részvényeinek kotirozása ellen, holott a vállalat minden tekintetben száz százalékig megfelelt a tőzsde szabályzatának. Hosszadalmas diskusszió után izgalmas szavazás következett. Hatan szavaztak az óbudai fehérítő kotirozása mellett, négyen ellene. Az előterjesztett javaslathoz most már nem volt több hozzászólás. Egyszerűen szavaztak. Felállással. A 39 tőzsdetanácsos közül csak egy maradt ülve: Politzer Sándor.

Fogyni akar?

Menjen a Hungária gyógyforráshoz!

Terebélyes nők inváziója a Hungária-forrásnál

Karlsbad az Erzsébet-híd alatt — Mindenki milói Vénusz akar lenni — Önsanyargatás nélkül is lehet soványodni

Irta: F—czy

Minthogy még mindig divatos a sovány, karcsú, szilfid nő, a fővárosi divatos nőorvosokat, szakembereket, mondhatnám agyonzaklatják a kétségbeesett, kövér budapesti hölgyek, akiknek életprogrammjuk s legforróbb vágyuk lett, hogy néhány kilót leadjanak súlyukból. A háziorvosok a régebben divatos vakbélirritáció, s a migrén diagnosztizálása helyett, most kevés kivétellel soványító kúrát rendelnek nőpácienseiknek, akik a legfárasztóbb tornagyakorlatoktól s kényelmetlen koplalástól sem riadnak vissza, hogy megfeleljenek Patou mester párizsi divattörvényeinek. Ennek következtében lendült fel a pesti tornatermek üzeme, ezért frekventálják a mozdulatművészetet tanító iskolákat és így vett minden várakozáson felüli lendületet a teaszakma, amely mind a budapesti asszonyok alakjainak megreformálását szolgálja.

Mindent megpróbálnak a céből, hogy fogyjanak, hogy egyik napról a másikra, hacsak néhány dekával is, könnyebb súlyban jelenhessenek meg az ötórai teákon, vagy a farsangi bálokon. Akad nő, aki napokon keresztül csak teát és kekszet fogyaszt és van, aki valósággal inkviziciós kínokat szenved el a legfárasztóbb és leggyötrőbb tornázással, hogy másnap elujságolhassák barátnőiknek: — Ime, megint leadtam egy kilót.

Igy lendült fel a gyógyszempontból valóban kiváló Hungária-forrás forgalma is. Itt az Erzsébet-híd alatt, a Rudas-fürdő mellett, ahol azelőtt csak vese-, máj- és gyomorbajosok ápolták magukat, most a reggeli órákban molett és kevésbbé molett nők zarándokolnak a forráshoz: hogy fogyjanak. Európa egyik legnagyszerűbb gyógyvize a Hungária-forrás. A forrás látogatóinak száma napról-napra nő. A szines poharak egész légiója vár itt reggelenként a meleg karlsbadi gyógyvíz erejét tartalmazó lithiumos és erősen radioaktiv vízre. Már reggel hat órakor megindul a karaván, szinte feketélik a tömeg a budai és pesti oldalról egyaránt, a „Szent forrás" felé, amelynek vize hivatva van gyógyítani továbbá a ma emberének többékevésbbé megromlott idegrendszerét regulálni és a túltáplált pesti hölgyek alakját megreformálni és comme il faut-vá tenni. Balsac drága, mindig megmosolyogtató alakjai adnak itt reggelenkét találkozót és kezükben óriási poharakkal sétálnak fel és alá a Hungária gyógyforrásnak újonnan renovált tágas szép fehér helyiségeiben, és vígan köszöntik egymást.

— A Hédi már leadott négy kilót. Láttad? Az arca is egészen más.

És Hédi, aki az ivócsarnokban elhelyezett mérlegen méri magát és a mérlegről való leszállás alatt élvezi ezt a társalgást, mint divatbemutatókon a mannequinek, defilirozni, forgolódni kezd, „megmutatja magát" és hálásan mosolyog.

Azután jönnek idősebb hölgyek, eton frizurával s ruzsozott szájjal. Túl a bakfiskoron, túl mindenen. Ezek is fogyni akarnak. Érdekes jeleneteket van alkalmam reggelenként megfigyelni, amint ezek a nők kúrát tartanak. Egyesek isznak egy kortyot a pohárból, aztán végigsimítják kezeiket a gyomraikon és áhitatosan figyelik a hatást.

Egy hercig szőke hölgy kétségbeesetten issza a vizet:

— Naponta két pohárral iszom. A háziorvosom csak eggyel rendelt, de hát én hamarább akarok hatást elérni.

Délelőtt kilenc óra. A japánkert felől egyre jönnek Budának Pestnek tündérei, akik valamennyien bizalmasan köszöntik egymást s mindegyiknek van vígasztaló, biztató szava a másikhoz:

— Na hallod, Nelly, te már csakugyan befejezheted a kúrát. Nem is lehet rád ismerni, olyan sovány vagy már.

A soványnak nevezett s távlatból is 80 kilót jelentő Nelly hangosan mosolyog:

— Húzni akarsz, drágám? Nem megy! Tegnap mérekeztem és csak egy kilóval vagyok kevesebb. De hiszen ez is eredmény. Hála a Hungária gyógyforrás vizének.

Mindenki felfigyel erre a megjegyzésre és még mohóbban, még nagyobb elszántsággal isszák a vizet.

Délelőtt tíz órakor aztán lassan megindul a forrás népe az Erzsébet-híd felé. Kúra után séta! — hangzik a jelszó — és éhesen, álmosan, fáradtan túrára indulnak, a budai s pesti nők, hogy megreformálják elhízott testüket. De fölkeresik a forrást naponta a gyomor-, vese- és hólyagbajosok, valamint köszvényesek is, mert a Hungária gyógyforrás vize valóságos áldása mindazoknak, akik ezekben a bajokban szenvednek.

Huszonötödik évfolyam

Jubilál a Budai Napló

Minden ujságnál az az évszám érvényes, amely a lap homlokára van írva. A *Budai Napló* elmaradt egy évvel. Elmaradt azokban a küzdelmes esztendőkben, amikor néhány kiváló budai vezérember szavára és a magunk meggyőződése alapján, a legnagyobb gyülölködés közepette hirdettük a békét, a megértést, a polgári elem összefogását. — 1923-ról átmenve 1924-ik esztendőre elmulasztottuk előretolni az óramutatót a lap homlokzatán és írtuk két éven át ugyanazt az évfolyamot. Most, hogy ismét egy esztendővel toltuk odább a mutatót és forgattuk a régi és legrégibb évfolyamokat, minden számítás azt bizonyította, hogy a 25-ik évfolyamban vagyunk és a bekötött évfolyamok rendszeres áttekintése igazolta is a számítást. Igy hát ebben az esztendőben, mint egy szökőévben, mi is a 24-ik évfolyammal kezdtük ugyan, de a 25-ikkel folytatjuk.

Huszonöt esztendő, egy negyedszázad, csaknem egy emberöltő. Nagy mult egy ujság életében, amely azzal indult, hogy egy lehanyatlott város polgárságának közönyét fogja fölrázni, folytonos hanyatlásában megállítani, elhanyagolt kincseit újra értékelni. Nagyon szerettem Budát, vállaltam ezt a feladatot, bíztam vezéreim támogatásában. Nagyon csekély volt az önzés ebben az elhatározásban. Soha, egy pillanatig sem hittem, hogy ebből a munkából — szerény megélhetésemen kívül — bármi anyagi hasznom lesz. Megtanultam Budát, hogy ezzel hasznára legyek azoknak, akik itt élnek, dolgoznak, telket szereznek, házat építenek. Én tudtam, hogy soha egy talpalatnyi föld nem válik az én tulajdonommá. Azaz, hogy mégis... egyszer, egyetlen egyszer történt, most egy éve, hogy azt hittem mégis reám cáfol a sors és jóakaró barátaim elérzékenyülése. De ez is elmult és maradt — ahogy indult — egy kedves igéret. Szép álom, az ujságot adó ember ideálja — egy nyomda. Maradt egy szép est kedves emléke. Igaz is. Nem szolgáltam rá, csak a kötelességemet teljesítettem a mindennapi kenyér fejében, csak az én parányi hivatásomat töltöttem be. Szívesen vállaltam 25 év előtt. Az ujságíró pályán kifejlődő érzés, a gyöngék segítése, az elesettek fölemelése, a nyomorúságot megváltó eszmék hirdetése, — de különösen az a ferde helyzet bírt az elhatározásra, amelyben Budát láttam Pesttel szemben. Egész fiatal koromban Pestért rajongtam én is, és boldog voltam amikor megállítottam *Puskás* Tivadart, a legzseniálisabb magyarok egyikét, aki sok keserű csalódás után végleg el akarta hagyni Budapestet, hogy találmányát: — a TELEFONHIRMONDÓT külföldön értékesítse. Amikor végre itthon mégis megtudtuk indítani ezt a világraszóló vállalkozást és megmenteni azt Budapest részére, éveken át ez volt Budapestnek az a különlegessége, amelynek révén világszerte emlegették. Éreztem, hogy minden embernek van valami küldetése, van valami hivatása. Éreztem akkor is, amikor a milleneumi kiállításkor hozzá méltó világ-atrakciót sikerült megalkotnom ÓS BUDAVÁRA címen, amely szintén szolgálta Budapest európai hírnevét. A küldetés, az elhivatás különböző. Az egyiké talán az, hogy zsákban búzát hord a hajóról a nagy város piacára, — az enyém talán az, hogy a közöny követ zúztam itt Budán, huszonöt éven át, hogy az így felhordott anyagból azután ihletett művészek, a hivatott vezérek fölépítsék Budának új világhírét.

Ha így van, akkor ez a huszonöt esztendő még sem pergett le hiába a végtelen idő nagy homokóráján.

Ezen az évfordulón, mint a szebb, a jövő küszöbén köszöntöm Budát.

Viraág Béla.

ELADÓ ÖTSZOBÁS ÉPÜLETTEL a Svábhegyen, a Menyét és a Normafa-út között elterülő 2000 négyszögölnyi terület. Ára: 80.000 pengő. Értekezhetni lehet a Svábhegyi Egyesület (Költő-utca 16.) igazgatóságánál.

GYERMEKKOCSIT jó karban, tiszta családtól méltányos áron megvásárolna és ajánlatot kér a kiadóba I., Bors-utca 24.

ISTÁLLÓT BUDÁN 12—18 állat számára, lakással kibérelnék. T. F. II., Zsigmond-utca 20, III. ajtó 5.

»PANNONIA«

SZÁLLÓ

Budapest, VIII., Rákóczi út 5.

Az előkelő családok régi, jóhíruevű találkozóhelye a város szívében, a két legnagyobb pályaudvar és a hajóállomások közelében, a villamos közúti vasútak csomópontjánál **kényelmes közlekedés minden irányban.**

Teljesen újjáalakítva

legmodernebben, minden kényelemmel felszerelve.

110 szoba 180 ággyal. Központi fütés. Lift. Állami telefon. **Hideg és meleg folyóvízvezeték** az összes szobákban. Szobák fürdőszobával és toilettel. Külön fürdőszobák. Kényelmes, ízléses olvasóterem.

Fodrász, manikűr és pedikűr

Pompás télikert, fényes éttermek, különtermek, kávéház. Kitünő magyar és francia konyha, kiváló magyar és külföldi fajborok. Figyelmes kiszolgálás. Mérsékelt árak.

Szállótulajdonos:

Glück Frigyes

Az étterem és kávéház tulajdonosai

Glück E. János és Pelzmann Ferenc

SCHAFFER GYÖRGY

ütépítő-

és kövező mester

II., Tulipán-utca 18

Telefon: T. 255—24

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnézlumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, hugyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

PADOS

József vendéglős által megvásárol

POZSONYI

vendéglő az Anna-udvarban

I., Krisztina-körút 8—10. sz.

Minden csütörtökön

POMPÁS DISZNÓTOROS vacsora különlegességek

Polgári konyha és á rak!

Uj uj gazda, uj bérlő, uj borfajták, uj szakácsné, uj konyha, uj menü

kóstolja meg egyszer!

I., Krisztina-körút 61.

volt „Nagy Anna"-féle vendéglő, most

Anna étterem

özvegy KONNERT Károlyné, az uj bérlő.

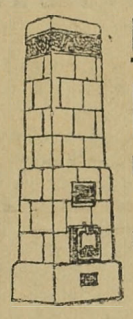

KÁLYHÁS!

Béres Márton

I., LOGODI-U. 19.

Tel.: L. 972-33.

Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Budapesti Nemzetközi Vásár

1928 április 28 tól május 7-ig.

Rendezi a Budapesti Kereskedelmi Iparkamara

A vásár a magyar ipar beszámolója és exportképességének bizonyítéka lesz. Egyetlen számottevő cég sem hiányozhat róla

Jelentkezési határidő: január 31.

Felvilágosításokat nyújt a vásáriroda: V., Alkotmány-u. 8

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ

Telefon: 108-45.

Budán, I. Kökény-u. 14.

Ráczfürdő mellett.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI

Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85

Minden este és a délutáni teákon

Budapest elismerten legjobb

jazz- és tangozenekara

játszik

Kiváló konyha és italok ✓ Mérsékelt árak

Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Éhgyomorra naponkint igyék
egy pohár
KRISTÁLY-vizet! 166

Rendezik a Széna-téri piacot, mert a város is megunta már a szégyenfoltot Budán. De, hogy ezt megtehesse, a Budai Torna Egyletnek kellett segítségül jönnie. A BBTE ugyanis a szénatéri pályán műjégpályát kíván létesíteni, ami azonban csak akkor lesz rentabilis, ha a tornaegyesületet jelenlegi helyén legalább még 35 évig nyugodtan hagyja a főváros s nem él felmondási jogával. Ehhez azonban a főváros csak akkor járul hozzá, ha a Torna-Egylet a Vérmező-út mentén bérelt területéből 370 négyszögölnyi részt átenged a fővárosnak a szénatéri piac rendezésének céljaira. Az egyesület ehhez hozzájárult s így a Torna-Egylet pályája körül a gyalogjárda szélén levő árusítóbódékat a Vérmező-útra helyezik át, úgyhogy ezen a helyen a piaci árusítóbódék egy tömegben nyernek elhelyezést. Most folynak a tárgyalások a piaci árusok és a tanács között arra vonatkozóan, ki viselje az áthelyezés költségeit, mert a piaci árusok nem hajlandók saját költségükön felépíteni az új helyen felállítandó bódékat.

Kölnivíz — GERŐNÉL
I., Krisztina-krt. 8-10. — Anna udvar

Zsuzsánna kútját, a szoboralak furcsa meztelenségében kínálja a fővárosnak most megvételre az egyik szobrász. Ez a szobor közterületen fel nem állítható. A témája különben sem magyar és olyan, hogy még nyilvános fürdőben sem állítható fel, mert bizonyos közszemérmi szempontokat zárt helyen is figyelembe kell venni. A főváros képzőművészeti bizottságában tiltakoztak a jóízlésű bizottsági tagok az ellen, hogy bármelyik fürdőt ilyen szoborral ajándékozzanak meg. Már régebebn felvetődött a gondolat, hogy Holló Barnabásnak őserejű, magyar témájú Toldi szobrát vásárolják meg és ne hagyják elveszni a Képzőművészeti Társulat pincéjében, különösen akkor, amikor Holló Barnabásnak az özvegye nyomorban sinylődik. Ezt a szobrot vállalja Buda bármelyik fürdője.

Kérje mindenütt a
„Sopron-Győri"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

Uj bérpalota Budán

A Hattyú-utca 7. szám alatti régi, három kislakásos ház helyén épült fel — mint illusztrációnk mutatja — egy négyemeletes szép kivitelű, modernizált barokkstílusú bérpalota. A bérházat Méhn Antal építőmester tervezte és építette.

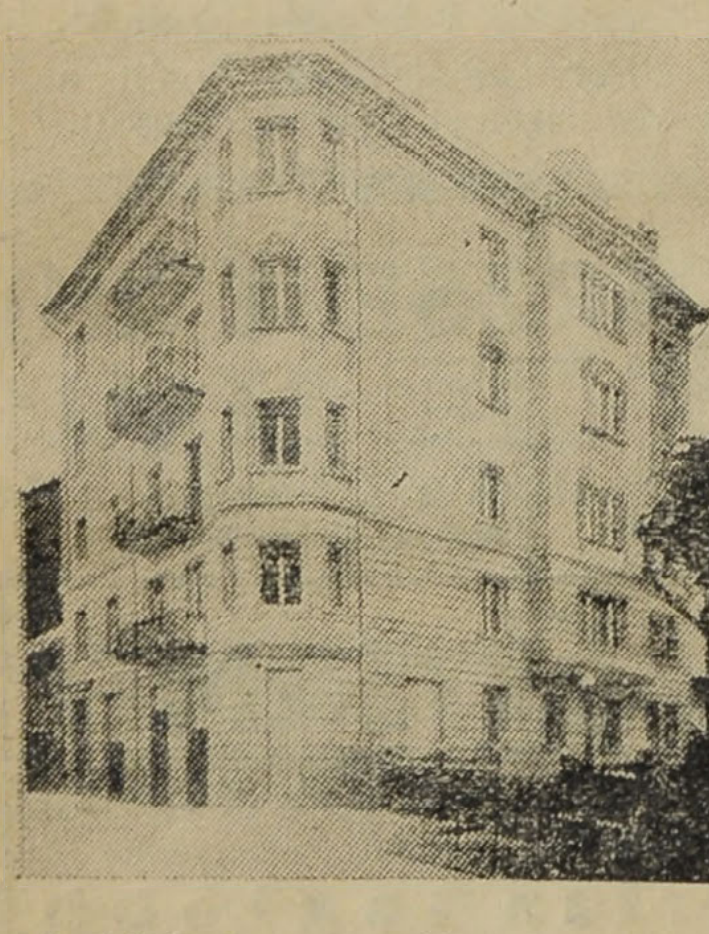

A lakásokat egytől-egyig sikerült már kiadni. A lakások évi bére szobánként 750—800 pengő között fluktuál. A bérpalota külseje, rendkívül ízléses, lakásai pedig nemcsak hogy szépek, de igen kényelmesek, lakályosak és modern úri otthonok nyujtására alkalmasak.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A Budai Általános Takarékpénztár nagy fejlődése

A Budai Általános Takarékpénztár üzletmenete minden irányban rendkívül emelkedett. A betétszámla plussza is nagyobb és a többi osztályok, így a kihitelezés, státusza is több mint 50 százalékkal haladja meg a mult üzletévi nivót. Az osztalék — tekintve, hogy tavaly igen szépen dotálták a részvényeseiket, minden valószínűség szerint az idén sem lesz magasabb, de azt könnyű szerrel és bő rezerválások mellett fogja fizetni.

A fejlődő Budai Általános Takarékpénztár gazdasági életéről

Friedländer Andor,

az intézet vezérigazgatója, következőképpen nyilatkozott tudósítónk előtt:

— A Budai Általános Takarékpénztár az elmult évben is erős fejlődést mutat, ami a budai polgárság intenziv támogatásának és az intézet ismeretes konzervativ elveinek követésében leli magyarázatát. Ennek jele az is, hogy sem perelt, de még hátralékos követelései sincsenek.

— Élénk összeköttetést tartunk fenn a budai polgársággal, azonban a kinnlevőségeknek túlnyomórésze a helyi viszonyoknak megfelelően, az iparos és kereskedő közönségből adódik és ennek következménye az is, hogy a hitelek többnyire jelzálogilag is biztosítva vannak.

A Budai Általános Takarékpénztár betétei 100 százalékkal emelkedtek az elmult évben, a mai állomány 1,200.000 pengő. A forgalom valamint a kihitelezés még nagyobb arányban emelkedett és az intézet követelései ma 1,600.000 pengő körül vannak.

* **A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület** igazgatósága közli, hogy megállapította az 1927. évi üzletév mérlegét, amely 2,850.127.64 pengő (tavaly 1,827.215 pengő) tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság elhatározta, hogy a február hónap 11-én tartandó 88-ik rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy ezen nyereségből 200.000 pengő (tavaly 160.000 pengő) a rendes tartalékalapra, 100.000 pengő (tavaly —) ingatlanértékcsökkenési tartalékalap létesítésére, 200.000 pengő (tavaly 160.000 pengő) az egyesületi nyugdíjalapra, 100.000 pengő egy tisztviselői segélyalap létesítésére és a tisztviselők külön jutalmazására 100.000 pengő (tavaly 80.000 pengő) használtassék fel, osztalékul pedig a tavalyi 10 pengővel szemben 12 pengő kerüljön kifizetésre, míg 49.000 pengő (tavaly 40.000 pengő) új számlára vitessék át.

* **A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank** igazgatósága megállapította, hogy az 1927. üzletév az 1926. évi nyereségáthozattal együtt 5,066.365.79 pengő tiszta nyereséggel zárult, szemben az 1926. évi 3,807.724.02 pengővel, ami körülbelül 33 százalékos emelkedésnek felel meg. Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a február 7-ére egybehívandó 86. rendes évi közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1927. évi osztalék kifizetésére 3,000.000 pengő fordíttassék és pedig olymódon, hogy a szelvények darabonként 6 pengővel váltassanak be, szemben a mult évi 5 pengővel. Javasolni fogja továbbá az igazgatóság, hogy a rendes tartalékalap javadalmazására 820.000 pengő (a mult évben 400.000 pengő), az értékcsökkenési tartalékalap javadalmazására pedig 300.000 pengő (a mult évben 200.000 pengő) fordíttassék, míg a különböző hivatalnoki segélyalapok 60.000 pengővel javadalmaztassanak (a mult évben 40.000 pengő).

* **A Magyar Pamutipar r.-t.** a mult héten teljesen üzembe helyezte az új szövődéjét. Az üzembővítéssel a szövőde ezidőszerint 1000 széket foglalkoztat. A *Budai Napló* értesülése szerint az új fonóda február havában ünnepélyes keretek között fogja megkezdeni működését.

* **A Magyar Általános Kőszén** részvényeinek ez évi osztalékát 28 pengőre becsülik a tőzsdén.

* **Az Angol-Magyar Bank** a mult évi zárszámadásokkal teljesen elkészült. A Budai Napló értesülése szerint az intézet a tavalyi 6 pengővel szemben ezidén 6.50 pengő osztalékot fog fizetni. A mérleg adatai rendkívül kedvező képet nyujtanak az intézet fejlődéséről, amennyiben különösen a kezelésére bízott idegen tőkék gyarapodtak nagy mértékben. Az Angol-Magyar Bank igazgatósága egyébként már február 7-én tartja meg mérlegmegállapító ülését.

* **A Hangya** igazgatósága január 23-án, az intézet születésének harmincadik évfordulóján, a központ dísztermében Zichy Aladár gróf elnöklésével ülést tartott. Az ülésen az elnök megemlékezett Károlyi Sándor grófról, aki elsőnek bontott zászlót Magyarországon a szövetkezeti eszme érdekében, s aki halhatatlanná tette nevét a földmivelőnép előtt, mert az ő érdeme azoknak az intézményeknek a létesítése, amelyeknek segítségével a földmívelőnép kiszabadult a hitel- és áruuzsora fojtogató karmai közül. Megállapította, hogy a Hangya szövetkezeteknek nem a vagyonszerzés volt a céljuk, hanem a vagyonmentés, s ezt a feladatukat mindenkor híven teljesítették. Senki sem tagadhatja, hogy milliárdokat tesz ki az az összeg, amelyet a földmívelőnép a Hangya szövetkezetek révén megtakaríthatott. El nem tagadható a Hangya szövetkezeteknek nevelő hatása sem a kultura és a gazdálkodás iránti fogékonyság fejlesztése körül, s kétségtelen, hogy a szövetkezetek működése összefüggésbe hozható szellemi, kulturális és gazdasági emelkedésünkkel. Rámutatott az elnök arra, hogy a devalváció a szövetkezetek anyagi javaiban is jelentékeny károkat okozott, azonban érintetlenül maradt a szövetkezetek erkölcsi birtokállománya, sőt ez inkább gyarapodott és ennek segítségével könnyen vissza fogják szerezni mindazt, ami a devalváció martalékává lett. A szövetkezetek nélkül földmivelőnépünk gazdasági és kulturális emelkedése el sem képzelhető. Az elnök beszéde után elhatározták az igazgatósági ülésen, hogy táviratban jelentik a mai évfordulót Bethlen István gróf miniszterelnöknek, Mayer János földmivelésügyi miniszternek és Bud János pénzügyminiszternek, kérve őket, hogy úgy mint eddig, továbbra is méltányolják az agrárszövetkezetek fontosságát.

* **A Budapesti Kisipari Hitelintézet** régen aktuális alaptőke emelését most határozta el a főváros és úgy döntöttek, hogy 400.000 pengővel emelik a kisipari hitelintézet alaptőkéjét s az összes új részvényeket B. sorozatban bocsátják ki. 25.000 darab új részvényt ad az intézet s a 10 pengő névértékű részvények kibocsájtási árfolyama 16 pengő lesz. Minden régi B. részvénynél 5 új B. részvényt adnak s amennyiben a magánrészvényesek nem élnének elővételi joguknak, úgy a megmaradó részvényeket a főváros veszi át.

* **A Magyar cukorgyárosok kartellja** január 19-én ülést tartott, amelyen azt a nagyjelentőségű határozatot hozták, hogy a cukor nagybani árát lényegesen le fogják szállítani. Ennek következtében az árleszállítás arányában csökkent a cukor nagy- és kiskereskedői ára is s a közönség már január 20-tól kezdődőleg olcsóbban vásárolhatta a cukrot. A cukorgyárosok ármegállapító bizottságának határozata szerint a kristálycukor ára 100 kg.-ként 90 fillérrel, a kockacukoré pedig ugyancsak 100 kg.-ként 1 pengő 40 fillérrel olcsóbbodott. Az árleszállításra a kartel a cukor világpiaci árának visszaesése folytán határozta el magát és az ülést követő napon már szét is küldötte az értesítést arról, hogy a kristálycukor nagybani ára budapesti rakománynál métermázsánkénti 115 pengő 90 fillér helyett 115 pengő, a kockacukoré pedig az eddigi 122 pengő 40 fillér helyett 121 pengő. A nagybani cukor árak csökkenése arányában természetszerűen le kell szállítaniok az árakat a nagykereskedőknek és a detailkereskedőknek is.

* **A Belvárosi Takarékpénztár** egyike a legerőteljesebben fejlődő középintézeteinknek, amelynek a külföldön is kitűnő és becsült neve van. Tekintve, hogy az intézet forgalma nagyarányúan emelkedik és az alaptőke a forgalomhoz viszonyítva nem túlságosan nagy, jelenleg 6 millió pengő, az állandó külföldi érdeklődés hatása alatt és mivel angol tőke már bekapcsolódott az intézethez, tőkeemelés tervével foglalkozik az intézet igazgatósága. A Budai Napló értesülése szerint pénzügyi körökben számolnak azzal, hogy a Belvárosi Takarék belátható időn belül 6 millió pengőről 9 millió pengőre emeli fel az alaptőkéjét, de azt hiszszük, hogy a tőkeemelés mértéke ezzel még korántsem ért véget, mert az üzletmenet fejlődésének hatalmas arányai egyre nagyobb alaptőkét kívánnak.

* **A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára R.-T.** február 9-én tartja évi rendes közgyűlését. A Budai Napló értesülése szerint a mérleg adatai az intézet nagy fejlődéséről fognak bizonyságot tenni. Az intézet a legnagyobb bizalomnak és népszerűségnek örvend, mert betétállománya a mult esztendőben csaknem megduplázódott. Ugyanilyen arányban emelkedtek a kihelyezések is. Az üzleteredmény kielégítő. Az intézet vezérigazgatójának gondos és körültekintő vezetése garanciája a további fokozatos és egészséges fejlődésnek.

* **A Magyar Aszfalt,** amely az elmult évben kitűnő üzleteket bonyolított le, az utolsó napokban az érdeklődés előterébe került. Szinte szünet nélkül dolgozott a vállalat, amely az elkövetkező évekre is kitűnően van foglalkoztatva, miért is az elmult évre az eddigi 1.20 pengő osztalékot a Budai Napló értesülése szerint jelentékenyen fel fogják emelni. Pénzügyi körökben 2.5 pengős dividendáról is beszélnek.

Kényszeregyezség Budán. Mandl Fülöp és Társa utóda Varga János (Batthyány-tér 2.) kötött-, szövött- és rövidárucég csődönkívüli kényszeregyezségi ügyében létrejött az egyezség, amely szerint az adós 50 százalékos kvótát fizet nyolchavi egyenlő részletben.

ÚJ KÖNYVEK

A „Tisza Testvérek" könyvkereskedő cég közli velünk az alábbi könyvújdonságok címét és árát:

Alexy: Orvos-természettudományi szótár	P	8.—
Balassa: Csokonai Budapesten	„	5.—
Bárdos: Az új büntetőnovella	„	1.60
Bartóky: Egyedül	„	6.—
Batthyány, P.: Beszámolóm 2 kötet	„	30.—
Drasche-Lázár: *2222.*	„	9.80
Komáromi: Cs. és kir. szép napok	„	6.—
Lakatos: A jövő házassága	„	4.40
Mariére: Szép temetésem lesz	„	4.20
Pünkösti: Bárczay Bella a szeretőm	„	4.—
Schneider: Néhány óra a bencések között	„	4.40
Törökné Kovács H.: Varjú tanya 2 kötet	„	8.—
Vojnovich: Emberek, árnyékok, kötve	„	8.—

Részletfizetésre is szállítja:
TISZA TESTVÉREK
könyvkereskedése, az „Országos Törvénytár" kiadványainak főbizományosa, II., Fő-u. 12. Telefon 239—13.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ-
akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüz et

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve

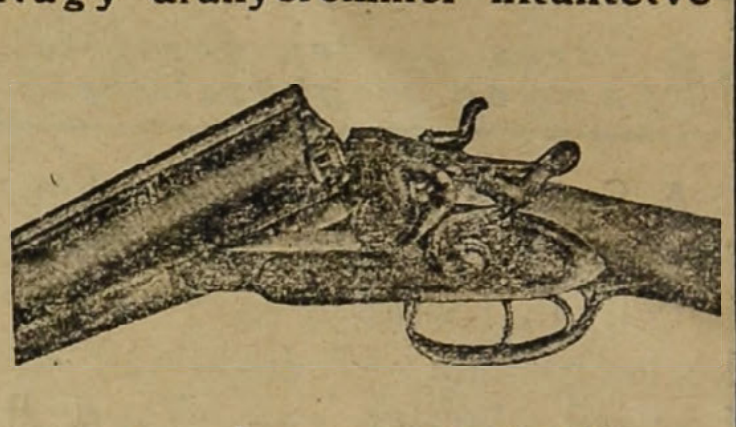

VADÁSZFEGYVEREK
FEGYVERJAVÍTÁSOK
SPORTCIKKEK
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

A budai
KÉMÉNYSEPRŐ
VENDÉGLŐ
I., Pauler-u. 3. (A budai Színkörrel szemben)
tulajdonos:
PANTOL MÁRTON
Családok és egyesületek szolid találkozó helye. Teljesen ujjáalakítva.

Minden kényes igényeket kielégít. Régi, hires magyar konyhája sajátszüretelésű borainak kiválósága közismert.
Minden pénteken halászlé.
Szombaton disznótoros vacsora.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhívó 179—42.

Szíjgyártó
nyerges és bőröndős

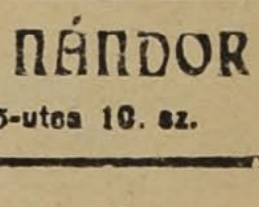

Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Thermostóth

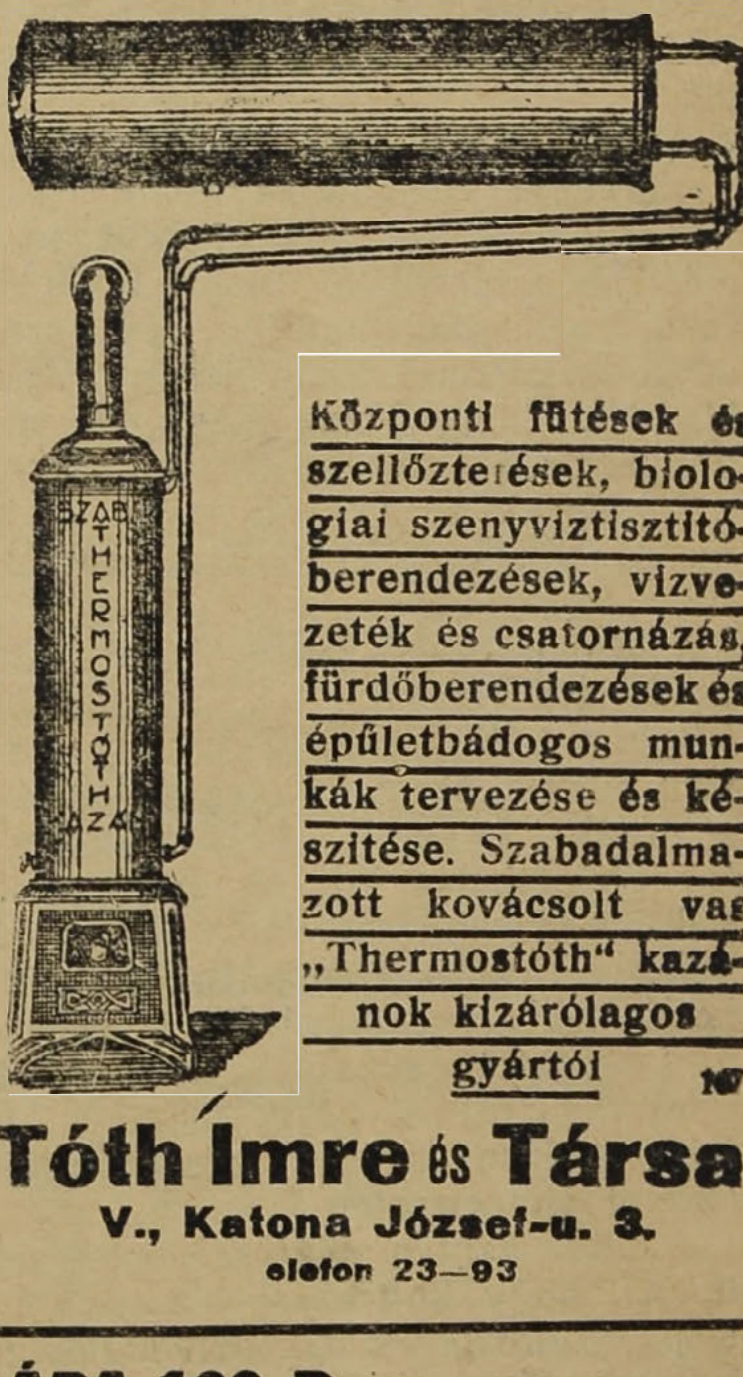

Központi fűtések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztítóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói 167
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
elefon 23—93

HIZÁS ELLEN
a legjobb szer a
HÁZI TORNA
és erre legalkalmasabb az
EVEZŐGÉP
ÁRA 100 P
Kedvező fizetési feltételek!

Nők, férfiak, gyermekek egyaránt használhatják. Hájat fogyaszt — erőt növel!
Gyártja: BIEBER KÁROLY lakatosárugyár
BUDÁN, I, PÁLYA UTCA 6. — TELEFON L. 981-35.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 902. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 február 12.

Fedezzük föl Budát!

Irta: Marik Ernő kormányfőtanácsos

Néhány hónappal ezelőtt egyik fővárosi napilapunk kezdeményezésemre karolta fel szinte naponta fönti cím alatt Buda elhanyagolt érdekeinek istápolását. Legjelesebb íróink egyike, *Surányi* Miklós írt lelkesítő cikkeket az ügy érdekében, melyekben sorra mutatott rá a főváros jobboldali részének természetadta szépségeire s azokra a fejlesztési lehetőségekre, melyek szinte kiabálnak a megvalósulás után; nemkülönben arra a sok érthetetlen mulasztásra, elhanyagolásra, melyben Budának Pesttel történt egyesítése óta része van. Rajta kívül más íróemberek is szólaltak meg abban a napilapban heteken keresztül — néha szószerint is idézve a *Budai Napló* régebbi számaiból.

Igy akartam segítségére lenni a *Budai Naplónak,* mely majd negyedszázad óta küzd Buda érdekében. S mivel ezt csak hetenkint egyszer teheti, gondoltam: legyen segítőtársa a napisajtó is s igen megörültem, mikor propozicióimnak napilapjaink egyikénél lelkes felkarolásban volt része. De már azt nem tudtam elérni, hogy maguk a budaiak is anyagot szolgáltatva, ébrentartották volna a Budáról való cikkezést, rámutatva a maguk részéről a bajokra s azok kiküszöbölésére. Már pedig a legjobb tollú szerkesztő, legyen az még oly lelkes szószólója ügyünknek, kell, hogy belefáradjon a munkába, ha még a cikkezéshez szükséges témához sem segítjük. Utóvégre egy napilap sem küldheti folyvást munkatársait Budára, hogy szimatolja ki, hol s mi fáj nekünk. Segítségül felkértem budai társadalmi egyesületeink egyikét-másikát is, azzal, hogy szolgáltatnának adatokat a lapnak, de ez se használt. Igy aztán persze nem csoda, ha a cikkezés abbamaradt s ismét egyedül a *Budai Napló*-ra hárult a feladat, hogy Buda kátyuba rekedt szekerét valahogy kirántsa. A nagyközségi milieuből a világváros felé.

Vagy lehet-e kétségbevonni, hogy Buda egyes, nem túlnagy kerületrészek kivételével ma is csak egy villanyvilágítással, vízvezetékkel és — ott ahol — csatornázással bíró vidéki város? S ez így is fog maradni, míg Budára nagyobb ügyet nem vetünk elsősorban jó magunk!

Ne adjanak Budára minisztériumokat. Ezekből már a paritásnál is többet kaptunk. Abból, hogy a Népjóléti kiszorítja a Lánchíd-utcai lakóház lakóit, egyetlen környékbeli füszeresnek vagy kereskedőnek sincs haszna. A budai hat minisztérium nagyszámú tisztviselői kara a budai kereskedelem szempontjából alig számít, amint hogy a Vár is csak a délelőtt egy-két órájára élénkül meg az ottani közhivatalok feleinek forgalma révén. De már 2 óra után ismét kihalt az egész Vár. Nyáron majd úgy, mint télen. Pedig ennek *nem* kellene *így* lennie. Hogy így *van,* annak legfőbb oka a közlekedés hiánya. Mert a 60 éves sikló manapság *közlekedési* eszköznek talán még se számít; ép oly kevéssé, mint a félszázados fogaskerekű sem. Ezzel szemben egyikmásik pesti lap már egy év előtt híresztelte, hogy már épül a Várhegy vérmezői oldalán is egy felvonó, az Erzsébet-híd folytatásában pedig már kezdik fúrni a második alagutat, mely a Gellért mögötti városrészt hozza közvetlen kapcsolatba a Belvárossal s amelyből kiindul a Gellérthegy tetejére épülő 80 személyes lift is. Igy hirdették a sikló modernizálását külföldi tanulmányút alapján s a fogaskerekű villamosítását ily tanulmányút nélkül. De persze ez mindcsak amolyan hortobágyi délibáb, melyet csak a helyzettel nem ismerős vett komolyan. Ugylátszik, a budaiakat elegendő *hirlapi kacsákkal* jóllakatni, mellékes, vajjon azokat magán a Városházán, vagy csak a redakciókban költik ki.

Viszont mi budaiak már megcsömörlöttünk e sok „kacsától".

Se rendes piacunk, se rendes közlekedésünk, se jó világításunk, se jó utaink; hegyvidékünk elhanyagolva, nagyrészt megközelíthetetlen; Dunapartunk ép a fürdők előtt kietlen pusztaság. Ellenben van lerombolt Tabánunk és szépséges kábelraktárunk a — Krisztina-körúton. Buda kétségtelenül elmaradt Pest mögött a vele történt összeházasítás óta. Hogy ez min múlik? Ugylátszik azon, hogy *minoritásban* vannak a budai városi bizottsági tagok s a minoritásoknak rendesen az a sorsa, részvénytársaságoknál, kis-ententenál s városi közigazgatásoknál egyaránt, hogy *elnyomják* őket. A némileg a mi húsunkból is való tekintetes Tanács, mely ugyanúgy vér is a mi, szinte már *fehér*vérüséggel határos budai vér*szegénységünk*ből sem leli módját jószándékai megvalósításához s a pesti városatyák kevésbé érzik Buda jogos sérelmeit s örülnek, ha sikerül valamit saját kerületük bajaiból megszüntetni.

Ezért volnék amondó: vegyük mi budaiak magunk kezébe Buda ügyeinek előmozdítását. Tartsunk gyűléseket; hol kerületenkint, hol együttesen, hogy azokon résztvehessenek Kelenföldtől Óbudáig az összes egyesületek, kaszinók. Mondjuk el bajainkat, sérelmeinket s kívánságainkat és csináljunk programmot, sorrendet Buda fejlesztésében. Kérjük fel a két — határozottan polgári — pártnak látható fejeit s vezetőit, hogy pártolják ezt a mozgalmat, hogy annak programmja folytatólagosan megvalósulhasson Buda előnyére, Pest örömére! Sorakozzunk mögéjük pártkülönbség nélkül s győzzük meg a pestieket, hogy Buda fejlesztése nemcsak *budai,* hanem *budapesti,* sőt *országos* érdek. És kérjük: álljanak Buda mellé ugyancsak pártkülönbség nélkül a megválasztott vagy még csak megválasztandó budai városatyák és honatyák is.

Lehetetlen dolog, hogy még oly kézenfekvő sérelem, mint az, hogy a Vár és a Rózsadomb évek sora óta várják az autóbuszt, még akkor is csak *Kozma* Jenőnek erélyes fellépésére s néhány más közlekedési bizottsági tag támogatásával lesznek ezek a vonalak megvalósítva. De akkor is megelőzi ezeket a minden közlekedési eszköz nélküli, nehezen hozzáférhető városrészeket rangsorban egy csomó oly pesti reláció, melyeket villamoson is könnyűszerrel lehet elérni.

Tehát fogjunk össze budaiak. Mutassuk meg, hogy élünk, ha rosszul is és élni akarunk ezentúl is, még hozzá *jobban.* Ez nemcsak jogunk, de kötelességünk is; önmagunk s Buda iránt!

Mutassuk meg, a budai ősi német nevű és német nyelvű magyarokkal együtt, hogy „Él magyar — áll Buda még"!

Budán, 1928. február 11

Szó esik Budáról. Budának ezer bajáról, mindenféle nyomorúságáról, sötét, sáros utcáiról, e hó 16-án *csütörtökön* este fél 7 órakor a Déli vasút épületében, a Budai Társaskörben. Akit érdekel jöjjön el. Ott lesznek kerületi vezéreink, hogy megvitassák azokat a mindenkit fojtogató — keserítő várospolitikai kérdéseket: — rossz világítás, hiányos közlekedés, sáros utcák rendezése, parkok építése, Buda szépítése, — nagy kérdéseit.

Gordon Róbert a Dunagőzhajózási társaság elnökét, a Délivasutt társaság egykori vezérigazgatóját meleg ünneplésben részesítette a Balneologiai Szövetség, a Balatoni Szövetség és az Idegenforgalmi Szövetség február 1-én, önfeláldozó közéleti munkásságának elismeréséül. A minden szépért, nemesért lelkesedő s kiváló munkaerejét is áldozatos módon rendelkezésre bocsátó elnököt általánosan tisztelik nemcsak hivatali működésében, hanem társadalmi működése révén is. A három szövetség ezt kívánta némileg honorálni, amikor Barta Ernő festőművésszel gyönyörű díszoklevelet terveztetett, amelyet a Balneologiai Szövetség részéről Vámossy Zoltán egyetemi tanár és Balázs Ferenc, a Balatoni Szövetség részéről Batthyány Lajos gróf és Óváry Ferenc felsőházi tagok, az Idegenforgalmi Szövetség részéről pedig Némethy Károly titkos tanácsos és Glück Frigyes írt alá s nyujtott át neki a szeretet, megbecsülés és köszönet lelkes szavaival.

Nagy ünnepe volt most a családnak, amikor február 7-én *Gordon* Róbert leányát, *Evelynt* oltárhoz vezette nagyvásonyi *Kultsár* István dr. min. titkár az egyetemi templomban, ahol nagy és előkelő társaság jelenlétében *Breyer* István államtitkár pápai prelátus eskette őket tanuk voltak gróf *Klebelsberg* Kunó miniszter és *Samarjay* Lajos Máv. eln. igazgató.

A barokk és empir építészet emlékeit, a Vár romantikáját védi meg a Fővárosi Közmunkák Tanácsa egy újabb építési szabályzattal. A régi rend lehetővé tette, hogy a barokk vagy empir egyemeletes, vagy legfeljebb kétemeletes palotácskák közé három, sőt négyemeletes bérkaszárnyákat építettek. Például az I. kerületi előljáróságnak történelmileg és stílustisztaság tekintetében is pompás épülete mellett egy ízléstelen háromemeletes bérkaszárnya épült fel, mert a szabályzat ezt lehetővé tette. Most azonban a Várban létesítendő minden egyes épületet nem önmagában, hanem a szomszédokkal és a környezettel együttesen bírál el majd ezentúl a Közmunkák Tanácsa. Ebből kifolyóan már az építési engedélykérvényhez mellékelni kell az egész környezet fényképét és legalább a két szomszédos épület homlokzatát is és ebbe a keretbe kell berajzolni magát a tervet, ami által az építész keze már kötve van úgy stílus, mint magasságok és vonalak tekintetében. De tilos a Vár területén reklámszerű, nagyobbszabású hirdetéseket is alkalmazni. Boltkapuzatot, címtáblát, cégjelzőt is csak olyan méretekkel és módon szabad alkalmazni, hogy az épület homlokzatának jellegét, valamint az utca- és városképet károsan ne befolyásolja. A Szentháromság-tér déli oldalát lezáró, még beépítetlen telek beépítésére nézve még azt állapították meg, hogy ezt a telket csak felosztathatatlan egészben, egy egységes épülettel szabad beépíteni s hogy az épület magasságának, valamint kiképzésének meghatározása az építési hatóság különleges rendelkezésének van fentartva.

Castiglioni Henrik, a Corso mozi igazgatóját, a Hollós Mátyás Társaság jeles tagját a kereskedelemügyi miniszter 1928-tól 1933-ig tartó működési időre a Magyar Kereskedelmi Statisztikai Értékmegállapító Bizottság tagjává nevezte ki s ezzel a kinevezéssel kereskedelmi tanácsos lett.

Kibujt a szög a zsákból s Pest újra megmutatta, hogy Budát, ahol csak lehet megrövidíti, elnyomja. A közoktatásügyi bizottság legutóbbi ülésén Petrovácz Gyula VI. kerületi bizottsági tag, aki egy lemondott budai, illetőleg óbudai biz. tag helyét foglalta el, már ennél fogva illoyálisan nekitámadt Budának az új iskolák kijelölésekor s azt mondta, hogy nem tartja megengedhetőnek, hogy az újonnan tervezett iskolák legnagyobb része Budán legyen. Itt a pesti igényeket meglehetősen háttérbe szorították. Bizonyos paritást kívánnak, még pedig kétharmad paritást Pest javára. Nem szeretné Budát úgy előtérbe engedni, hogy a négy új iskola közül hármat Budán építsenek meg. Pintér Jenő tankerületi főigazgató erélyes hangon védte meg Budát, kifejtve, hogy 25 évi elhanyagolás után kötelesség most már Buda érdekeit kielégíteni. S végre több budai felszólalás után a Lenke-úti, rómaifürdői és farkasréti iskolák megépítését határozták el.

A budai autóbuszok megszaporodtak s legkésőbb március 24-ig a következő járatok lesznek a már meglévőkkel együtt forgalomban: 3-as reláció: Krisztina-tér — Andrássy-út Oktogon, ezt a járatot az Attila-utca és Csaba-utcán át egyelőre nem lehet meghosszabbítani, mert erre a távolságra kevés volna a kocsi, illetve csak 15—20 perces sűrűség volna biztosítható, de igen elhanyagolt állapotban van az Attila-utca burkolata is. 4-es: Krisztina-tér — Csend-utca Győri-úti körforgalom. 5-ös: Vörösmarty-tér—Fő-utca—Retek-utca körönd. (Mi ez?) 7-es: Óbudai új temető. 8-as, az ötös szárnyvonala: Széna-tér — Marcibányi-tér., 9-es: Krisztina-tér — Böszörményi-út — Délivasut érk. p. u. (7 perces járat.) 10-es: Gellért-szálló — Hengermalom-utca. 11-es: Török-utca—Rózsadomb Vérhalom-utca. A Rózsadombi járaton négy kocsi fogja lebonyolítani a forgalmat a Szemlőhegy-utca és Zárda-utcán át. 13-as: Clark Adám-tér — Hunyadi János-út — Tárnok-utca — Országház-utca — Várfok-utca—Retek-utcai hurok és vissza. E viszonylaton 4 kocsi közlekedik 9 percenként. Az autóbuszközlekedéssel kapcsolatban *Pompéry* Elemér az Egységes Községi Polgári Párt legutóbbi értekezletén azt kívánta, hogy a Budára indított kocsikat feltünőben jelöljék meg. — Itt említjük meg, hogy a várbeli autóbuszjárattal kapcsolatos azt a félelmet, hogy az Országház-utca és Hunyadi János-út alatt lévő barlangüregek esetleg beomolnak, nagy szerencsétlenséget okozva — nem áll fenn, mert külön szakértőbizottság vizsgálta az utat s úgy találta, hogyha 10 tonnás teherkocsik alatt nem szakad be az úttest, akkor a hattonás autóbuszt is elbírják majd valahogy.

Új garnitura kell

nekünk itt Budán, mert a régit, a szépet, a díszeset átvitték a szalonba, a budapesti közgyűlés szalonjába. Fájó szívvel tapasztaljuk és nézzük azt a különös folyamatot, amelyen mindazok átesnek, akiket jól fölvértezve a szent, nagy, budai érdekek megvédésére átküldünk Pestre, a városi parlamentbe. Derék vitézek ezek, vezérszerepre teremtve s éppen ez a baj. Odaát Pesten is értékelik őket, vezérszerephez jutnak és a budai érdekek mellé odakerülnek a nagy egyetemes budapesti érdekek. A közügyek iránti érdeklődésből ezentul már csak alig 30 százalék jut Budának. Láttuk, hogy a nagy pesti kérdések miatt elvesznek a kis budai érdekek. Budapest nagy budgetjében például nem jut hely és fedezet a János-hegyi kilátó vendéglő-terraszának beüvegezésére. Ilyenkor olcsó diadalt arat az ellenfél. Mindez azonban érthető. Aki nagy uradalmat intéz, nem fordíthat elég gondot a lakása előtti kis kertre. Nekünk azonban mégis csak ez a kis kert a drága. Talán jó is, hogy budai egyéniségek járnak elől a nagy úton, amely átvisz Budapestre és tovább föl az ország kormányzásáig. Ezek a vezérek mégis csak érdeklődnek Buda iránt és nem vész kárba az a szeretet, amely magasra emelte őket. De azért a mi budai szalonunk mégis csak garnitura nélkül maradt és gondoskodni kell az új garniturárol, amelyben talán csak mégis akad olyan bútor, amelyet nem vesznek el tőlünk. Szívesen kell, hogy lássák a régi vezérek is, hogy Budán az idők folyamán új vezérkar alakul, mely az ő nyomukban jár és igyekszünk megoldani a hadviselésnek legnehezebb kérdését, — az utánpótlást. Az elmult néhány esztendő közéleti harcaiban feltünt néhány keményvágású legény, újoncok voltak, sarzsik lettek, ma már a tisztikarban vannak és a jövő választásokon már belekerülnek a vezérkarba. A budai polgárság saját jól felfogott érdekeit szolgálja, amikor gondosan megmustrálja mindazokat, akik a közélet porondjára lépnek, akik megütik a mértéket, akik kellően — így — megmérve elég súlyosnak találtattak. Budának rendkívüli életbevágó, nagy érdekei forognak kockán, a polgárság jóléte, boldogulása azon múlhat, hogy jól megnézi-e mielőtt szalonjába állítja — az új garniturát.

Szent Gellért Gyógyfürdő
Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókurák tartására, izületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére.
Svéd tornaterem.

Andréka Károly

főkapitányhelyettest, a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör elnökét részesítették ovációkban a kör tagjai egy nagyon látogatott társasvacsora keretében, abból az alkalomból, hogy a kormányzó a II. osztályú polgári érdemrenddel tüntette ki, mely egyike a legritkább kitüntetéseknek. A kör elnöke *Reisinger* Gyula köszöntötte és üdvözölte elsőnek a kitüntetett elnököt, mert nemcsak a lelkiismeretes, nagyképességű tisztviselőt tüntette ki a kormányzó, hanem egyuttal az ő közéleti munkásságát is jutalmazta. A szép, tartalmas és lendületes beszédet hatalmas éljen követte, amelynek csillapultával, *Tóth* István tanár a MOTESz üdvözletét tolmácsolta és elhozta a III. ker. Torna és Vívó Egylet köszöntését, amelynek Andréka Károly szintén elnöke. Dr. *Orova* Zsigmond szellemes fordulattal Andréka Károlynét éltette. Majd *Szilágyi* Károly, a rokonszenves szónok, aki mestere a szónak, mondott lelkes hazafias beszédet. Ezt *Rezső* Antalnak a tjsztikar nevében mondott köszöntője követte. Viraág Béla, a Hollós Mátyás Társaság ünneplő üzenetét mondotta el, majd *Móra* István mondott poétikus szép gondolatokat a kis Kupcsik esetéből, annak jó kabátjáról, amellyel Andrékáék ruházták fel. *Sturdza* Károly vendéglős talpraesett jó izű üdvözlete és *Kemény* Lajos őszinte ragaszkodásáról tanuskodó szavai után

ANDRÉKA KÁROLY

köszönte meg ezt a spontán megemlékezést. Rátért minden felszólaló beszédére és kedves fogadalmat tett Óbuda és Ujlak érdekeinek további gondos ápolása és fejlesztése mellett. Kedves együttlét után éjfél felé oszlott szét a társaság, ünnepies hangulatban.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A párhuzamos utat Óbudán a Lajos-utcával és a Zsigmond-utcával a Gyáriparosok Országos Szövetsége is kéri már, mert a nagyszámú óbudai gyár nem tudja óriási forgalmát lebonyolítani a lehetetlenül szűk egyetlen útvonalon s ezért a Dunapart kiépítését sürgetik.

Rerrich Béla. a kiváló építész nyerte a szegedi fogadalmi templom körül építendő tér tervpályázatán az első díjat.

Közelednek a hegyek

Szövetkezett Hegyvidéki Egyesületek Ismerkedő Estélye

Távol esnek tőlünk a szép budai hegyek!

Szomorúan néznek egymásra a vén GELLÉRT és a büszke JÁNOS. Messziről barátságosan integet teléjük a határról a HÁRMAS: — a budai hegyvidék három leláncolt ura.

Ősidőktől nézik egymást, de nem tudtak közelebb jutni sem egymáshoz, sem hozzánk.

A megkoronázott János úr, akit a „pozsonyi" előnévvel tisztelnek, már küldené az ő dédelgetett fiát, a „Sváb"-ot, — az ország címerét is díszítő „Hármas", deli rokonát, a „Mátyást", — a vértanu „Gellért" is a bátyját, a „Sast", — hej! de évtizedekbe telik, amíg egyet lépnek.

Buda népe, jöjj! — toljuk össze őket kedves találkozásra, barátságos kézfogásra.

Hozzuk el egymásnak a hegyek üzenetét!

És jöjjenek el mind, az öreg hegyek ifjú leányai: — Gülbaba bübájos szerelme Rózsamál, a dombról, — a Zug-ban élő, gyöngykoszorúzta Liget, — Kelen vitéz bús arája a lágymányosi tájról, — a Pasák rétjén táncoló bübájos odaliszk — és Rómának öt könnyet hullató, abban fürdő rabnője: Akking.

Lesz dal, zene, tánc. Buda szülte nóta, amely ott termett a hegyek között, az árnyas völgyekben. Hozza lelke szép gyöngyeit: Dohnányi, Hubay, Kerntler, Kodály, Tarnay, fülemüleszavát: Dulien Ella, hegyi manók tréfáit: Vaszary Piri, tündérek táncát: Viraág Ilus, visszhangok zengését: Győry Pál, Koncz János, Hodula István, erdők zúgását: Kerpely—Waldbauer, és a múzsák csókját: Zilahy Gyula.

Jertek el mindnyájan. Szeretettel vár benneteket a Sváb-hegy helytartója: BÓDY TIVADAR s a Zugliget éles pengéjü, kulcsos vitéze: MANNINGER VILMOS.

Ahogy mondja a szétküldött irás és ahogy írom nektek én, vén Buda öreg íródeákja

VIRAÁG BÉLA.

Ezzel az előszóval adta ki meghívóját az a 31 társaskör és egyesület, mely *„Szövetkezett Hegyvidéki Egyesületek"* néven igyekszik fejleszteni az elhanyagolt budai hegyvidéket. Az *„Ismerkedő Estély"* február 20-án, hétfőn este lesz a Bellewue-szálló termeiben és *pont* fél 8 órakor hangversennyel kezdődik, amelyen budai mesterek: Dohnányi, Kerntler, Hubay, Kodály, Tarnay műveit adják elő: Dulien Ella, dr. Győri Pál, Koncz János, dr. Kerntler Jenő, Hodula István és a Waldbauer—Kerpely vonós négyes. A vacsora utáni tánc szünetében fél 11 órakor *kabarét* rendez *Zilahy* Gyula (Zsül), amelyen résztvesznek: *Vaszary* Piroska, a Nemzeti Szinház tagja, *Viraág* Ilus orchesztikai művésznő, *S. Schack* Manka, *Gergelyffy* Gábor és *Ruttkay* Aladár.

Az Ismerkedő Estély védnökségét elfogadta és vállalták *József Ferenc* főherceg és fenséges neje, díszelnöke dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, elnöke losonczi dr. *Bódy* Tivadar ny. polgármester és a Svábhegyi Egyesület elnöke, a rendező-bizottság élén pedig rendkívüli agilitással a népszerű orvosprofesszor dr. *Manninger* Vilmos egyetemi tanár áll. A meghívót a 21 szövetkezett egyesület elnökei és delegáltjai jegyzik. Csupa ismert, nagy név.

Fontos tudnivalók, hogy a részvételi járulék, illetve a *vacsorajegy* (ital nélkül) 4 P, amely a belépéskor fizetendő. Az előzetes bejelentés azonban kötelező, miért is kérjük az estélyen résztvevőket, hogy a becsatolt válasz-levelezőlap felhasználásával jelentsék be, hány személlyel óhajtanak az estélyen résztvenni és azt postafordultával, de legkésőbb e hó 17-ig küldjék be. Öltözet férfiaknak: szmoking, vagy sötét utcai ruha. Meghívók iránt forduljanak az igénylők a rendező-bizottság irodájához: I., Bors-utca 24. Telefon: Krisztina 502—96. (Budai Napló.)

Kakuktojáspolitika. *Rossz hiteň él néha az ember és aztán táj, ha csalódik. — „Negyvenkét év előtt jártam először a parlamentben — irja lapunknak egy régi ujságirótársunk — és akkor ott arról folyt a vita, hogy a megválasztott képviselő szó nélkül otthagyhatja-e pártját s átmehet-e a másik pártra? Nagy tekintélyek vitatkoztak efelett s végül leszürték azt az etikai igazságot, hogy a képviselő köteles előbb lemondani s azután új választásnak veti alá magát, hogy választói szintén helyeslik-e a Pál fordulást? Ha igen, átmehet. De azt, hogy bárki az egyik párt szavazói, költségei, szervezkedése és lelkesedése révén bejut a parlamentbe vagy a városházára s aztán szó nélkül átmegy az ellenpártra... az járja talán a kakukkok között, lehet igen ügyes kakuktojáspolitika, de itt Budán nem nagyon rokonszenves." — Ezzel szemben csak azt jegyezzük meg, hogy az eset meglepetést nem keltett, mert ezt mindenki előre sejtette, várta és — örült neki.*

Exner Kornél dr. volt államtitkár, a Hollós Mátyás Társaság társelnöke, a kiváló egyetemi tanár, a Cobden szövetség felkérésére a Kereskedelmi Csarnok nagytermében a Grossglocknerre tett kirándulásáról tartott előadást. Ez adta meg azt az eredeti ötletet, hogy — mintegy a hegyóriással folytatott interviut — mondja el nagy készültségre valló véleményét „Az emberiség jövőjéről". Az érdekes előadást lehetőleg bő kivonatban legközelebb közöljük. Az előkelő és nagyszámú hallgatóság élénk tetszésnyilvánításával kísérte és fogadta a szokatlan gondolatokat ébresztő előadást, az előadó tiszteletére adott társasvacsora követte, amelyen számos hölgy is résztvett.

Divatba jött e télen a Bellevue-szálló *jazz-bandja*, mely ma hangszerelése és ének kísérete révén első helyen áll. Csupa művész. A karnagy dr. Köblös Ferenc, aki most jött haza Németországból, ahol a zenészeti főiskolát végezte. — Konka az első piszton-művész ma az országban. Az örökké mosolygó Varsányi hozta ide és terjesztette el a fürészt és négy dobot kezel, mint hangszert. — Matyók Péter 28 év óta járja a világot. Japánt, Kínát, Londont, egy eredeti néger hangszerrel, a „banjó"-val. — Fried szintén ismert név, mint a Népopera volt karmestere. A zenét az operaház négy tagja énekkel kíséri és esténkint előadják az összes népszerű dalokat, csupa izgató, lábalá való nótát.

Jubiláris bált rendez a Bellevue szálló termeiben évszázados jubileuma alkalmából a *Nemzeti Szinház* s ez alkalomból közöljük vonal alatt a magyar színészet történetét *Rexa* Dezső hivatott tollából.

A báli szezón Budán. Február hó folyamán a következő bálokat rendezik:

A BUDAI VIGADÓBAN február 11-én: Görögkatolikus Bál. 12-én: Sváb Bál. 18-án: Magyar Tanítók Otthona Bálja. 25-én: Budai Izr. Hitközség Bálja. Március 10-én: Grafikai Munkások Bálja.

A GELLÉRT-SZÁLLÓBAN február 11-én: Szabómesterek Országos Szövetségének Bálja. 18-án: Felvidéki Egyesületek Szövetsége Bálja. 19-én: Egészségügyi Alkalmazottak Bálja. 25-én: MÁV Menetjegyiroda Bálja.

A BELLEVUE SZÁLLODÁBAN február 13-án: Clotild Bál. 16-án: „Bellevue" álarcos farsangi-estély. 20-án: Ismerkedő estély, a Szövetkezett Hegyvidéki Egyesületek műsoros estje. 27-én: Kultúr-est. 28-án: Budai Nők Köre, táncczal egybekötött társasvacsorája.

Báli fényképek. A báli szezon alatt pompás farsangi felvételeket készit *Blahos* Rudolf, a kiváló fényképész a II., Fő-utca 18. II. emeleten levő műtermében. Hat művészi lap ára 10 pengő. Blahos Rudolf fényképén a legmagasabb kitüntetési diplomát kapta 1918-ban a sajtó hadiszálláson. Bécsi, párizsi, berlini első műtermekben volt operateur s mint önálló festő és fényképész több kiállításon díjakat nyert. A régi, jóhirű Elbl és Pietsch udvari fényképész utóda. A budapesti Fényképészek Ipartársulatának előljárósági tagja, a Máriaremete kegyhely kizárólagos fényképésze s minden jó ügynek becsületes munkatársa.

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők
Fedett téli uszócsarnok

GUNDEL
Szent Gellért
ÈTTERMEI
Délután és este zene
TÁNC TÁNC

SALVATOR SÖR
Pálffynái — a Pálffy téren

A budai
KÉMÉNYSEPRŐ
VENDÉGLŐ
I., Pauler-u. 3. (A budai Szinkörrel szemben)
tulajdonos:
PANTOL MÁRTON
Családok és egyesületek szolid találkozó helye. Teljesen ujjáalakitva.

Minden kényes igényeket kielégit. Régi, hires magyar konyhája sajátszüretelésü borainak kiválósága közismert.
Minden pénteken halászlé.
Szombaton disznótoros vacsora.

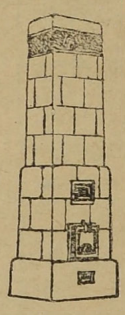
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

A budai szinjátszó társaság*

Kassai Énekes Nemzeti Szinjátszó Társaság. E címen Abauj vármegye támogatott egy igen jeles szintársulatot, melyet az igazgatóság 1833 októberében Kolozsvárra küldött. A társulat Erdélyt nem kivánó tagjai amazoktól elválva, Rozsnyón, Vácon át Budára érnek, ahol a játékszint — a mai Várszinházat — éppen üresen találják, ennek kibérlésére lépéseket tesznek. A lelkes aktorok azonban belátván, hogy a fővárosban aligha állhatnak meg protektor nélkül s a fennállásra egyedül nemes Pest vármegye pártfogása adhat erőt, nyomorságot, az elszakadtak négy vezértagja: Pály Elek, a nagy zenei tehetségű énekes-színész, Bartha János, a tragikus, Megyeri Károly, a jeles jellemszínész és kómikus, Telepy György, a színházi ezermester, az egész társaság nevében esedezést nyújtanak a vármegyéhez, melyben jelentik, hogy „sz. kir. Buda ns. Fővárosában, mely azon általunk hálával említendő választ adta alázatos folyamodásunkra, hogy a következő 1834.-béli Húsvétig ingyen vehetjük használt játékszínének 's egyszersmind könyv- és ruhatárának," „'s tartós meggyökerezhetés végett bátorkodnak alázatos mély tisztelettel ns. Pest vármegye Tek. Karainak és Rendeinek elibe járúlni — méltóztatnának a nemzeti ügyek 's az által a' társaságot bölcs elrendeléseik szerint hathatós pártfogásuk alá venni."

Az esedezést a vármegye 1833. évi augusztus 28-ikán tartott közgyűlésén felolvasták, ahhoz a megye akkori másodalispánja, Bernátfalvi Földváry Gábor hazafiúi lelkes beszéddel hozzá szólván, a rendek az ügyet magukévá tették s erről 4042 közgyűlési szám alatt határozatot is hoztak, melyben a színházi ügyek vezetésére egy commissiót s a társaság igazgatására Fáy András és Döbrentey Gábor táblabírákat kiküldötte.

1833 július 7-én kezdik meg előadásaikat a Kotzebue *Ubaldo*-jából magyarosított *Bocskay István* című drámával. E naptól kezdve változó anyagi, de egyre növekedő szellemi sikerrel játszottak. A közönség egyre mostohább a kitűnő társulattal szemben, utóvégre már hetenként négyszer játszanak, akkor is kong a színház, majd az előadások kezdetét is áttették 6 óráról 7-re, hátha akkor szívesebben jön közönség, de — minden hiába. Utóbb már a pénzszerzés céljából a vármegye *táncmulatságot* is rendez, — hála Istennek! — a közönség szívesen táncol és a 739 forint 48 krajcárnyi tiszta jövedelem mégis csak kenyeret jelentett a társulatnak. (1837 febr. 1.)

Ez év március 18-án tartják utolsó színielőadásukat, hogy 19-én még egy egyveleget hirdetnek s a csekély számú közönséghez a társaság egyik vezértagja, Fáncsy Lajos, búcsúbeszédet mond s aztán elhagyják Budát, azzal a biztos tudattal, hogy nyár derekán visszatérnek már az állandó pesti magyar színházba.

Döbrentey, az egyik igazgató, Berzsenyi Dánielhez terjedelmes levelet ír direktorságáról 1835 január 21-én, amelyet kivonatosan közlünk:

Az én feladatom édesíteni a nézőséget, amiben támogat Földváry Gábor alispán, Mérey László táblabíró, Sárközy Imre, Szentkirályi Móric főjegyző, Nyáry Pál aljegyző. Bajlódunk, de tréfával is győzzük, Bécsből hozattam három táncosnőt s az itteniekkel együtt kis balettet adunk, előtte pedig egy-egy rövid színművet. Igy színházunk német polgársággal vegyest zsúfoltan tele van s a magyar művészséggel is megbarátkozik. Nyáron könnyebben dalolunk, mert „Kántorné gyujt, Megyeri csődít, Bartha hevít!" — De azért soha annyi baj, amennyi színházigazgatósággal jár, mert önszeretetnek sehol sincs annyi összetengelyezése. S annyi feleműs embert együvé szabályozni!..."

Érdekes még *Fáy* András levele is, akit Pest vármegye bizott meg 1833. év nyár végén az igazgatással, de mivel Pesten lakott, Döbrentey Gábort kérte maga mellé, aki budai lakos volt. Az összegyüjtött pénz mindinkább fogyott, mert a kis pénztár erejét főkép a bécsi táncosnők csökkentették, akikkel pedig nem sokra mentek, mert sem balettmester, sem zenészek, sem táncdarabok nem valának.

Az igazgatástól Fáy 1834 október 15-én, a mindig kelemetlenkedő Döbrentey cselszövése következtében lemondott, mire a Fáyt rajongva szerető színészek az alispán előtt nyilatkoztak, hogy Döbrentey alatt semmi esetre sem fognak szolgálni, mire Döbrentey kijelentette, hogy 1835 végén, „meddigre az igazgatói tisztet 1833-ban elvállalta", lemond, ez megtörténvén, a társaság igazgatója Simoncsics János főszolgabíró lett.

Fáy ezután is érdeklődik a társulat iránt s 1836. év elején körülbelül ezer váltó forintot gyüjt a már igen megszorult tagok részére a rendek és főrendek tábláján.

De ezidétt már emelkedőben voltak a pesti magyar színház falai, már a reménységek valóraválása nem volt többé hiú ábránd s a társaság sorsa egyre rosszabb és rosszabb lett. Erről az elszomorító sorsról szemléletes képet nyujt az utolsó, 1837-ik esztendő januárjának és februárjának havi bevételéről és kiadásairól szóló kimutatás. Eltekintve a bevételektől, melyek 525 forint körül jártak, az előadások jövedelme igy festett:

Január hónapban 15 előadásból maradt 10 frt. 17 kr. — és 203 frt. 33 kr. deficit, — a havi kiadás volt: 2909 frt. 20 kr.

Február hónapban 15 előadásból maradt 12 frt. 55 kr. és 157 frt. 3 kr. deficit — a havi kiadás volt: 2915 frt. 10 kr.

Sajnos, a március havi kimutatás sincsen meg a vármegyei levéltár rendkívül becses színészettörténeti anyagában. De a fentebbiek után az tisztán látható.

Le kellett számolni tehát a helyzettel és ki kellett tűzni az utolsó előadást, amely néma ábrázolattal végződött s már csak a szokásos búcsúbeszéd volt hátra, amelyet Fáncsy mondott.

A beszéd búcsúzás volt Budától és csupa reménykedés Pest felé s hála Pest vármegye iránt, mely úgy bocsátja most Thália hű szolgáit szélnek, hogy pár hó mulva visszavárja mindannyiját egy méleg, szép, új otthonba . . .

Ezzel végződött az a színészettörténeti időszak, amely a vándorszínészetből átvezet — még pedig Budán át — az állandó színészet korszakába.

* Szerzőnek sajtó alatt levő s még e hóban megjelenő „A Nemzeti Szinház megnyitásának története" című műveinek egyik részlete.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Becsey beszámolóját

kedves, családias jellegű vacsora keretében mondotta el a *Kelenföldi Társaskör* e hó 8-án tartott társasvacsoráján, a Zenta-utcai „Kis Rabló" kellemesen berendezett és népszerűvé vált vendéglő külön termében. A társas kör ügyvezető elnöke, dr. *Sümeghi* László kormányfőtanácsos, kir. közjegyző üdvözölte Becseyt szellemesen, meleg szóval méltatva, a főváros és főleg a Kelenföld fejlesztése körül kifejtett odaadó munkásságát. Szavainak visszhangjaképen percekig állva ünnepelték és éltették a termet zsúfolásig megtöltő körtagok és vendégek a népszerű vezért. Nagy figyelemmel várták a szólásra emelkedő

BECSEY ANTAL

szavait, aki mint borgazda azzal kezdte, hogy kezdő politikusok számára a népszerűség megszerzésének egyik eszköze a — borgazdai szerep. Ő is tiszta bort óhajt önteni választói poharába. Azután sorra vette ez a válogatott szavú, gyönyörűen csiszolt lelkű szónok a Kelenföld és a főváros csaknem minden aktuális kérdését.

A főváros életében szökőév volt a 27, mert két budgettel tárgyaltak. A háború és forradalmak miatt elmaradtak a zárószámdások s ezek nélkül nem lehetett következtetni. Most kaptak zárszámadást, megcsinálták az egyensúlyt, s így könnyíteni lehetett a közterheken. Ezzel lépett munkába a Közs. Polgári Párt. Kifejtette, hogy a takarékosság nem mindig vezet sikerre, mert a tisztviselők kis fizetése rontja a vásárlóképességet s ezzel az ipart és kereskedelmet. Nagy munkabérek gazdasági föllendülést hoznak. Mindenek előtt azonban a borzasztó fogyasztási adókat kell eltörülni. Prémiumot kellene adni azoknak, akik élelmet hoznak Budapestre. Le kell szállítani a tariffákat, ahogy ezt a párt keresztülvitte a villany áránál. Ismertette a Talbot-ügyet, mely lehetővé teszi, hogy a hazai ipar gyáripari keretben fölvirágozzék, ahogy ez az északi államokban már megtörtént. De csak így tudunk a széntermelésünkkel okosan gazdálkodni. A magyar tragédia a Talbot-ügyben az, hogy éppen magyar zsenik tették lehetővé a világon a villamos távvezetéket ezer kilométerekre, s itthon azon vitatkozunk, hogy 60 kilométer távolságról mikép vezetjük Budapestre az áramot Bánhidáról.

Részletesen ismertette azután a Kelenföld nehéz közlekedési kérdését és ezzel a mély vasut szükségét, mellyel időt takarítunk itt, ahol a hatóságok pocsékolják a dolgozó emberek idejét. Kálvária a pénze után járóiparos élete. A mély vasut a külső telkek értékét rendkívül emelné, sokan mégis kifogásolják azért, mert üzlet. A kirakatba tett üzlet tisztességes, csak a csak a bujkáló spekuláció tisztességtelen. Ezt a fordított várost, mely a polgári jóléttől is elfordult, nem a fogyasztási adókkal fogják jobb útra fordítani. Beszédét egy mélyen átérzett hazafias akkorddal fejezte be, mely ismét kiváltotta a hallgatóság ismételten kitörő őszinte ovációit.

A vacsora során többek szólaltak fel. *Sümeghi* László köszönete után Viraág Béla, majd *Koszorú* Imre, azután *Balogh* Gyula, aki mint a Faluszövetség igazgatója, *Klein* János országgyűlési képviselőt, a kerület új lakóját üdvözölte. Utóbb dr. Masszanek Gábor, Wámos Alfréd, Pompéry Elemér a kör díszelnöke és Becsey Antal, aki Dorner Gyula biz. tagot üdvözölte, amit Dorner kedves válaszában köszönt meg.

A Svábhegyi Egyesület ez évben első társasvacsoráját február 6-án este rendezte az újjáalakított Pannonia szálló külön termében, ahol szokatlan nagy számban jelentek meg a tagok dr. Bódy Tivadar elnökkel az élükön. Megvitatták és elfogadták ez alkalommal az Istenhegyi-út rendezésére vonatkozó s az eddigi bajokon segítő, hivatalos terveket. Vacsora után dr. Siklóssy László olvasott fel rendkívül érdekes részleteket a Svábhegyi Egyesület 40 éves jubileuma alkalmából kiadandó emlékkönyv most készülő szövegéből. A kiváló tudóst fölkérte a Budai Napló, hogy a fölolvasás egyes részleteit engedje át lapunknak közlés céljából.

Túry Zoltán dr. közigazgatási bírót ünnepelték e hó 9-én a vizivárosi iskolaszék és a hozzá tartozó tantestület tagjai a Pálffy-vendéglő külön termében, abból az alkalomból, hogy az iskolaszék Túry Zoltánt választotta elnökévé. A felköszöntők sorát dr. Zboray Gyula ügyvéd nyitotta meg, aki visszapillantást vetett az iskolaszék multjára, amikor mint társadalmi segítséget megalakították a Tanügybarátok és Tanférfiak Egyesületét. Rámutatott az iskolaszék és a tantestület mai ferde viszonyára, amelyen talán segíteni tud olyan kiváló egyéniség, mint az új elnök: Túry Zoltán. Lelkes hazafias beszédet mondott Kolumbán István igazgató és sok humorral a meghívottak nevében Szalay József min. tan. Lapunk szerkesztője a Hollós Mátyás Társaság üdvözletét hozta, mely után szólásra állott maga az ünnepelt elnök és olyan programmszerű beszédet mondott, hogy azt legközelebbi számunkban, vezető helyen, teljes egészében közöljük, mert szól egész Budához. Lelkesen, kedvesen zajosan ünnepelték őt beszéde végén a megjelent hölgyek és férfiak egyaránt. Nagyon kedves volt Kemény Irma tanítónő humoros köszöntője, mint ahogy mind kedélyesebb hangulatban köszöntötték még az új elnököt Zilahy Kiss László, Pum József, Korka Gyula, Kabakovich Rezső városbíró, Nagy-Oszi Ferenc, Rieschl Anasztáz, a kapucinusok rokonszenves házfőnöke és Szabó Kálmán, az iskolaszék jegyzője.

Klotild-estélyt, mely évek óta a budai farsang egyik legszebb estje, ez idén február hó 13-án rendezik a Bellevue szálló termeiben, fővédnöke dr. Ripka Ferenc, udv. tanácsos, főpolgármester, a Klotild Szeretetház Egyesület elnöke. Az estélyen ez idén is résztvesz Auguszta főhercegasszony őfensége, aki féltíz órakor érkezik. A szeretetház árvái javára önként adakoznak a meghívott vendégek. A rendezés tisztét Horváth Károly igazgató vállalta.

A kelenföldi rónán. Buda alsóvárosában is kedves farsangi estét rendezett Füredi Gábor vendéglőjében a Bártfai-utcában az Alsóvárosi Egyesület, amelyen megjelent az elnök is, Becsey Antal kormányfőtanácsos közszeretetben álló nejével, a Kelenföld patronájával. Az estét Szigethy Lajos rendkívül érdekes előadása — az északi országokban tett útjáról — nyitotta meg, amelyet elismeréssel honorált és külön beszédben is méltatott Becsey elnök. Vacsora után kedves kabarét rendezett Zilahy Gyula, a örökké kedves Zsül, kedves dolgok előadásával nyitotta meg a sort, melyet Viraág Ilonka orchestikai előadó művésznő néhány szavalata követett. Fehér Ödön László, a Nemzeti Színház tagja adott elő még néhány költeményt, míg az egyes számok között Merza Jenő hegedült, Neubauer Rudolf szép magyar dalokat énekelt s a cigány muzsikált. Vacsoraközben Becsey Antalt köszöntötte föl Gömöri Győző, a hölgyeket pedig Fehér Ö. László. Az estén résztvettek: Gömöri Boldizsár, Gömöri Győző és neje Kató leányával, Andrássy János, Viraág Béla és neje, Tóth János és neje, Tóth Józsefné, Schönaug Henrik, Neubauer Rudolf és neje, Szondi Médi, Radnics László, Bukács Kálmán és neje, Schweiger Irmus, Szele László, Maga József, ifj. Tóth Antal, Zilahi-Balogh Gyula és neje, Haringáts Károly, Lukács Gyula.

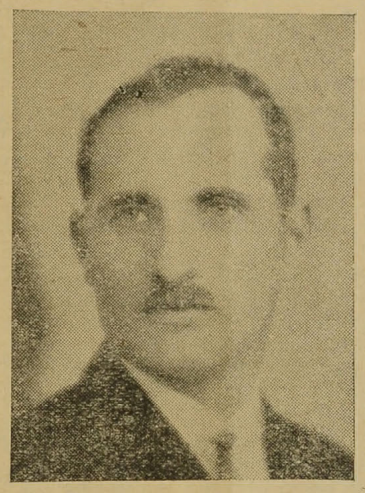

Lux Elek szobrászművész, aki új műveinek szép sorozatát vonultatta fel az Ernszt-múzeum kiállításán. Lux Elek a grácia, a szép mozdulatok és mozgások elkápráztató szobrásza. Táncosnői ma már egész Európában híresek.

100-ik hangversenyét adta január 27-én a Vigadó nagytermében a magyar zongoraművészek egyik legkiválóbbja: Weisz Margit (dr. Bárdos Györgyné), aki európai viszonylatban is egyik legelső helyen elismert művésznő. Nagyszámú, lelkes hallgatóság, ünnepi hangulat fogadta a művésznőt, amikor a pódiumra lépett és hosszas, lelkes ovációban részesítette azért a nagyszabású és jelentős kultúrmunkáért, amellyel megalapította a magyar Mozart kultuszt. A művésznő műsorát részben a halhatatlan nagy magyar zeneköltő, Liszt Ferenc emlékének szentelte, kegyeletes visszaemlékezésül tanárnőjére Rennebaum Auguszta, a kiváló Liszt növendékre, akinek nem volt alkalma kiváló növendékének nagy művészi sikerei felett örvendenie, mert ezelőtt három évvel budai lakásán tragikus körülmények közt meghalt. Weisz Marit, Liszt A-dur zongoraversenyét és a Totentanzot játszotta, magával ragadó technikai bravurral, frenetikus hatást keltve. Középső számként Mozart koncertrondóját adta elő és mint a leghivatottabb Mozart interpretátor feleithetetlen gyönyörűséget keltett finom csipkeszerű játékával, mély, klasszikus előadásával. A hangverseny végén a szünni nem akaró ovációkra még három ráadást adott és a közönség csak a lámpák eloltása után távozott. — A művésznő február 21-én olasz és franciaországi kéthetes hangverseny körútra indul, férje, dr. Bárdos György kíséretében.

Ravasz László, az I. ker Iparosok és Kereskedők Köre elnökét, ismert cukrászmestert ünneplik e hó 14-én este 8 órakor a kör tagjai és átnyujtják neki a tiszteletbeli tagságról szóló oklevelet a kör helyiségében (Pozsonyi vendéglő, Anna-udvar). Ezen az estén az ünnepi aktus után dr. Kalocsay Kálmán orvos, előadást tart a körben „Védekezés a fertőző betegségek ellen" címen.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

Magyaros melegséggel rendezte hatvanhetedik évi közgyülését február 5-én a Dalkoszorú dalárda Óbudán. A dalárda lelkesen ünnepelte elnökét Andréka Károlyt kitüntetése alkalmából, aki szerető szavakkal buzdította a dalosokat, hogy dallal dícsőítsék Istent és dallal áldozzanak a szegény magyar hazának. Tóth Ferenc ügyv. elnök hatásos megnyitóbeszéde után a szokásos jelentéseket terjesztették az egyesület tisztviselői a közgyűlés elé, amelyekből a lankadatlan munka himnusza zengett. A tisztújítás során újólag felkérték Andréka Károlyt az elnöki tisztségre, aki azt szívesen el is fogadta, majd megválasztották egyhangúlag ügyv. elnöknek: Tóth Ferenc isk. igazgatót, alelnok: Eberhardt Róbert, titkár: Vranovits Béla, jegyző: Varga Máté István, karnagy: Zöld Károly, karvezető: Pakoss Ferenc, főpénztáros: Zsitnyányi István, vigalmi pénztáros: Varga Mihály, vigalmi biz. elnök: Preisinger Károly, ellenőrök: ifj. Thoman Ferenc és Weiser Herman, számvizsg.: Jendrastyák József, Klein Leó, Török Béla, gazda: Dávid János, kottatáros: Csabay István, zászlótartók: Löw Ferenc és Weiss Márton, bilikomkezelők: Bogdán István, Halmschlager Ferenc és Szigethy Gyula, pénzbeszedő: Lusztig Márton lettek. A választmányba: Bán Miklós, Czenger László, Frohner Ferenc, Gyurkovits Ferenc, Hechtl József, Jakubetz Károly, Kanderer István, Rosenfeld János, Stadler Károly és Tokárszky Ernő került. Póttagok: Leidenfrost Károly és Steinitzer Ágoston. A 82 dalosból álló egyesület a Himnusz imádságos eléneklésével fejezte be a lelkes közgyülést.

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győri" TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

A „Budapest Kelenföldi Daloskör" nagyszabású kedves szép ünnep keretében ülte meg *Hollmátz* Ferenc 45 éves buzgó, dalosmüködését. Az ünnepet a dalkör *Ender* Ede karnagy vezénylése mellett a „Hiszekeggyel" nyitotta meg, mely után a „Magyar Citerakedvelők Egyesülete" adott elő nagy tetszést kiváltó művészettel két konzertdarabot. Ezután Viraág Béla méltatta ünnepi beszédében Hollmátz Ferenc érdemeit, majd *Csermely* György, a Magyar Dalosszövetség főtitkára adta át neki a bronz, az ezüst és az aranyérmen kívül a szövetség két oklevelét, buzdító és elismerő szavak kíséretében, — végül pedig *Kriszt* Károly, a dalkör elnöke nyujtotta át neki a Kelenföldi Daloskör szép emlékplakettjét. Ampfer József a „Feneketlen tó" asztaltársaság részéről, úgyszintén K. Fekete József dalkörі orvos virágkosárral lepték meg a fáradhatatlan dalost. Ezt ismét citera-szerenád és a Daloskör éneke követte. Aschenbrenner Terike dalokat adott elő, végül Gál Gabi és Hedvig, Frics Rezső, Kozmányi Ferenc és Hausler Ferenc adtak elő kabarészámokat, amit Nagy József humoros konferálása kísért. A szép ünnep befejezéséül a Dalkör elénekelte: Nem, nem soha!

TÁVCSŐ Zibrinyiné, I., Attila u. 12.

Gyász. Takács Piusné szül. Sankovits Ilona nyug. tanítónő fáradhatatlan és vallásos élete 67-ik évében, a legszelídebb békével elviselt szenvedés után jan. 14-én meghalt. A mélyen gyászoló rokonság jan. 16-án kísérte a farkasréti temetőben levő nyugvóhelyére nagy részvét mellett.

Súlyos csapás érte a kisbaczoni Benedek családot, amelynek tagja Benedek Béla nyug. áll. végrehajtó, pü. főtanácsos jan. 23-án váratlanul elhunyt. Temetése 29-én volt a farkasréti temetőben a rokonság és jóbarátok részvételével.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiórnátriumot és magnézlumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA !!

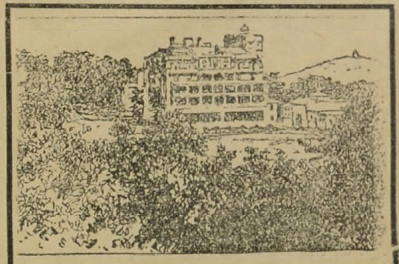

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

Üdülő bel- és idegbetegeknek

Ideális téli gyógyhely

Elsőrangú ski- és ródlipályák

Napidíj teljes diétával és vízkurával együtt

20 P-től

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

MEGNAGYOBBITVA! TROMBITÁS

VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.

Társasvacsorákra alkalmas

NAGY TÉLI UJTEREM

NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK

CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!

GUTTENBERGER tulajdonos

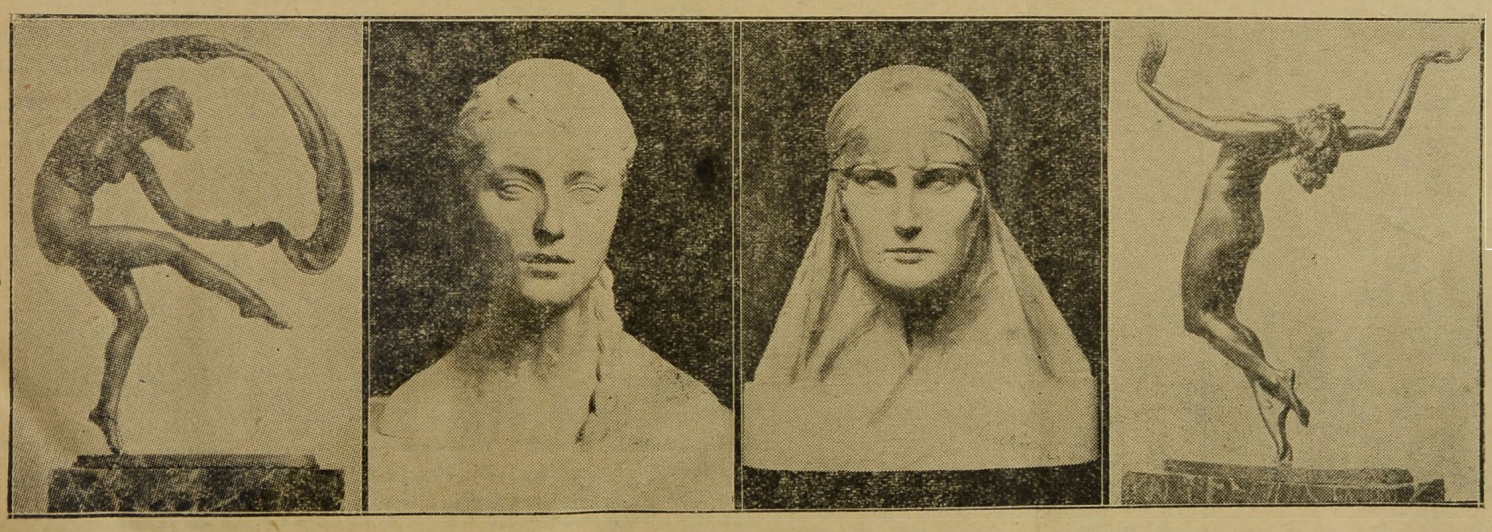

Lux Elek szobrászművész alkotásaiból

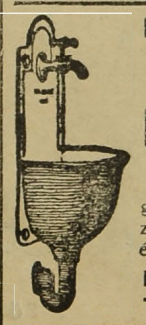

Háztatarozásnál

előnyös feltételek mellett vállalkozik

Nagy Pál

bádogos

gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata

II., FŐ-UTCA 20. SZ.

Telefonhivó 179—42.

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Ihgyomorra naponkint igyék
egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
168

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A Nemzeti Bank közgyűlése. A magyar közgazdasági élet egész figyelmét lekötötte a Magyar Nemzeti Bank közgyűlése, melynek beszámolóját bátran lehet az ország közgazdasági konszolidációjáról szóló jelentésnek tekinteni. A közgyűlésen felszólalók a bank vezetőinek, különösen Popovics Sándor elnöknek eredményes munkásságáról szóló elismerésük mellett megemlékeztek a hitelügyi nehézségekről és különösen a mezőgazdaság képviselőinek felszólalásai mutattak rá azokra a teendőkre, melyektől e téren orvoslást remélnek. A közgyűlés elfogadta a főtanácsnak az 1927. üzletévi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát, mely szerint a nyugdíjalapnak a nyereség 5 százalékát, a takarékalapnak a nyereség 10 százalékát juttatták s ezenkívül a bank vagyoni erejének fokozására, valamint valutapolitikai és közhiteli szempontokból további 2,974.000 pengőnek a tartalékalapba való rendkívüli beutalását határozták el, amivel a tartalékalap 6,951.219 pengőre, az alaptőke 20 százalékára emelkedett. A nyereség fennmaradó részét a részvényesek között osztják fel, úgy, hogy 11 százalékos osztalék mellett 100 aranykorona névértékű részvényenként 12.74 pengőt fizetnek. Ezután a választásokat ejtették meg s a kilépett Papp Elek, dr. Bernáth István, Belatiny Artúr, dr. Scitovszky Tibor és Hadik János gróf helyébe a közgyűlés a főtanács tagjaivá Pap Eleket, dr. Bernáth Istvánt, dr. Scitovszky Tibort, gróf Khuen-Héderváry Károlyt és Heinrich Gábort választották meg. A főtanács póttagjaivá az elhunyt Koós Elemér, a Szeged-Csongrádi Takarékpénztár volt vezérigazgatója helyébe Visnya Ernőt, a Pécsi Takarékpénztár elnök-vezérigazgatóját választották.

Az Angol-Magyar Bank mérlege

Az Angol-Magyar Bank Rt. igazgatósága megállapította az 1927. üzletév mérlegét, mely 2,232.818.71 pengő tiszta nyereséggel zárul, az előző évi 928.219.64 pengővel szemben. A nyereség felosztása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja a február 29-re egybehívott 37. évi rendes közgyűlés elé terjeszteni, hogy abból osztalékul 1,560.000 pengő, vagyis részvényenként 6.50 P (13 százalék, a tavalyi 12 százalékkal szemben) fizettessék ki, a tartalékalap gyarapítására az alapszabályokban előírt 79.223 P dotáció helyett 268.182 P (tavaly 63.636 P), a nyugdíjtartalék növelésére pedig 100.000 P (tavaly 50.000 P) fordíttassék.

A Kereskedelmi Bank közgyűlése. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Weisz Fülöp elnöklete alatt február 7-én tartotta meg 86-ik rendes évi közgyűlését, mely az igazgatóság összes javaslatait elfogadta. Az igazgatóságba új tagokként gróf Zichy János v. b. t. t. és Belatiny Arthur, a Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara elnöke, a felügyelőbizottságba pedig új tagként Haggenmacher Ottó választattak be. Az 1927. évre szóló osztalékszelvényt a bank február 8-tól kezdődőleg darabonként 6 pengővel váltja be.

A Hazai Bank Részvénytársaság igazgatósága megállapította az ez évi február 18-ára kitűzött közgyűlés elé terjesztendő mérleget. E mérleg — az igazgatóság által a közgyűlés jóváhagyásának fenntartásával, az 1927. év nyereségéből a nyugdíjtartaléknak 800.000 pengőre történendő emelésére fordított 200.000 pengő betudásával 2,664.546.76 pengő bruttó nyereséget tüntet föl, amely összegből továbbá levonva a személyi kiadások címén kimutatott 739.348.85 pengőt, a dologi kiadások címén fölmerült 646.209.32 pengőt, az ingatlanértékcsökkenési alapba helyezett 25.000 pengőt, 1,053.988.59 pengő tiszta nyereség mutatkozik, az előző évi 838.364.93 pengő tiszta nyereséggel szemben. A nyereségből a közgyűlés elé terjesztendő javaslat szerint 720.000 pengő fordítandó osztalék fizetésre, úgy, hogy minden egyes részvény után az 1927. üzletévre 4.50 pengő osztalék fog az előző évi 3.60 pengő osztalékkal szemben kifizetésre kerülni.

A váltótárca az előző évi 12,592.609.32 pengővel szemben 21,172.164.13 pengőre emelkedett; a bank által kezelt betétek és idegen tőkék 35,381.817.39 pengőről 45 millió 901.113.40 pengőre. A vállalatokba való befizetések tételénél mutatkozó csökkenés az intézet tárcájában lévő Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület részvényekből tizévi zárolással történt eladásnak folyománya.

A bank üzletkörének állandó bővülése, az érdekköréhez tartozó iparvállalatok fejlődése és ezzel kapcsolatosan növekvő szükségletei indokolttá teszik az intézet saját tőkéinek megfelelő szaporítását és ehhez képest az igazgatóság a társaság alaptőkéjének felemelésére tesz a közgyűlésnek indítványt és pedig oly értelemben, hogy a jelenlegi 6,400.000 pengőt tevő alaptőke 90.000 darab új, az 1928. üzletév eredményében már részesedő 40 pengő névértékű részvény kibocsátása utján 10,000.000 pengőre emeltessék fel. A tőkeemelés sikeres lebonyolítását a bank főrészvényesei eleve biztosították s annak keresztülvitele után az intézet saját tőkéi mintegy 17,000.000 pengőt fognak kitenni. Az igazgatóság egyben Hoch József dr. igazgatót ügyvivő-igazgatóvá nevezte ki.

A Budai Általános Takarékpénztár, amely február közepén tartja évi közgyűlését, igazgatósági jelentésében az intézet igen figyelemreméltó fejlődéséről fog beszámolni. Különösen a kihelyezések szempontjából az intézet igen tekintélyes és számottevő keretek között mozog. A közönség bizalmát jellemzi a takarékbetétek növekedése, amelyek az elmult évben 0.5 millió pengőről, 1.2 millió pengőre emelkedtek. Itt azonban figyelembe kell venni azt is, hogy a mult év nyarán az intézet jelentékenyen felemelte alaptőkéjét és a régi részvényesek túlnyomó része az új részvények átvételi árát betétjéből fedezte, s ezen a címen meglehetősen nagy összeget vettek igénybe. Ez az oka annak, hogy a betétállomány nem szaporodott olyan mértékben, mint azt a kihelyezés növekedése megkívánta volna. A tőkeerő megnövekedése a Budai Általános Takarékpénztárnak olyan belső megerősödését eredményezte, hogy visszleszámítolást alig vett igénybe. A megnövekedett forgalom természetesen az intézet által elért tiszta nyereséget is lényegesen megnövelte, ami elsősorban az intézet vezérigazgatójának a kitünő és széles körben kedvelt Friedländer Andornak érdeme, aki tradicionális szolid elvek alapján vezeti Budának egyedüli számottevő önálló pénzintézetét a Budai Általános Takarékpénztárt, amely számottevő tényezője a budai közgazdasági életnek. Az osztalék előreláthatólag 1 pengőben lesz megállapítva, ami tíz százalékos kamatozásnak felel meg.

A Gumigyár az elmult évben emelkedő forgalmat bonyolított le és dacára az erős importnak, még meg is bővítette nemcsak a belföldi, hanem külföldi posicióját is. Kitünően bevált a Gumigyár anód-szabadalma és úgylátszik, hogy ezek a körülmények lehetővé teszik azt, hogy a vállalat az idei osztalékot felemelje. A dividenda az előző évi 1 pengővel szemben, a Budai Napló információja szerint 3 pengő lesz.

A Hungária Malom, amely egyik legjobb és legnagyobb hazai malomipari vállalatunk, dacára a lisztüzlet rossz konjunktúrájának, az elmult évre is változatlanul 2 pengő dividendát fizet. A Hungária malommak Karcagon és Putnokon vannak malomérdekeltségei, amelyek mind igen kitünően prosperálnak.

A Tisztviselők Takarékpénztára osztaléka. A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára Rt. február 9-én tartotta XXI-ik évi rendes közgyűlését dr. *Miklauzics* Adolf elnök elnöklete alatt. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentését, amely a takarékpénztárnak az elmult évben elért nagy fejlődéséről és kedvező üzleteredményéről számolt be. A közgyűlés elhatározta, hogy az 1927-ik üzletévre a 10 pengő névértékű részvények után 10 százalék osztalékot vagyis részvényenként 1 pengőt fog a részvényeseknek február 10-től kezdve kifizetni. A közgyűlés az igazgatóság új tagjául báró *Perényi* Zsigmond v. b. t. t. ny. minisztert választotta meg.

A szeszkontingens fölemelése ügyében, a Budai Napló értesülése szerint, újabb tárgyalások indultak meg. Ez annak tulajdonítható, hogy erőteljesen emelkedett a belföldi fogyasztás, továbbá lényegesen javult az export és belátható időn belül számitani kell továbbá a motorszesz forgalomba hozatalára, amihez újabb nagyobb mennyiségű szesz szükséges. Mivel pedig nincs is olyan messzire a kampány vége és átmeneti készletekről előre kell gondoskodni, szükségesnek mutatkozott, hogy a szeszkontingens felemeléséről tárgyaljanak. Szakkörökből úgy értesülünk, hogy újabb 30.000 hektoliterrel növeljék a kontingenst, amely eddig 360.000 hektoliter volt. Magától értetődően a régi arányban oszlana el a gyárak között ez az újabb 30.000 hektoliter, amely mezőgazdasági többtermelés céljait is nagymértékben elősegíti és szolgálja.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatósága legutóbbi ülésében *Grüner* Tivadar vezérigazgató-helyettes egészségi okokból nyugdíjaztatása iránt előterjesztett kérését kiváló érdemeinek méltatásával teljesítette, aki értékes tevékenységét az intézet igazgatóságában továbbra is ki fogja fejteni. Az igazgatóság ezzel egyidejüleg *Milos* György ügyvivő-igazgatót vezérigazgató-helyettessé nevezte ki. Ezen felül dr. *Pósch* Gyula igazgatót ügyvivő-igazgatóvá léptette elő.

A Villamossági Tröszt ez év márciusában tartja rendes évi közgyűlését. A tradiciókhoz híven előbb a keresztény-részvénytársaságok, a vidéki alapitások stb. tartják meg a rendes évi közgyűlést és ezt követőleg, amidőn a vállalatnak már valamennyi érdekeltségeinek mérlegei nyilvánosságra kerül, publikálja a Tröszt maga a mérleget. Az osztalék, mint azt jól informált helyről sikerült megtudnunk, 2 pengő lesz, azonban ezt az osztalékot a Tröszt a felemelt alaptőke után fizeti és igy sokalta nagyobb nyereséget fog feltüntetni, mint a mult évben.

A Georgia idei osztalékszelvényében élénk üzlet alakult ki. A szelvényekért 1.10 pengőt fizetnek, mert a tőzsdének az az értesülése, hogy a vállalat tavalyi 1.30 pengős dividendát fizeti az idén is. A Budai Napló információja szerint a Georgiához közelálló helyen ezt az osztalékbecslést mindenben megerősítették. A Georgia közgyűlése előreláthatólag ez év májusában lesz.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ-
akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Uj uj gazda
uj bérlő
uj borfajták
uj szakácsné
uj konyha
uj menü
kóstolja meg egyszer!
I., Krisztina-körút 61.
volt „Nagy Anna"-féle vendégiő, most
Anna étterem
özvegy KONNERT Károlyné,
az uj bérlő.

Szíjgyártó
nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Kölnivíz — GERŐNÉL
I., Krisztina-kit. 8-10. — Anna udvar

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
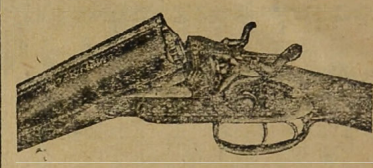
VADÁSZFEGYVEREK
FEGYVERJAVÍTÁSOK
SPORTCIKKEK
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
telefon 23—93

ERZSÉBETHID
Telefon: 103-45.
SZÁLLÓ
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!
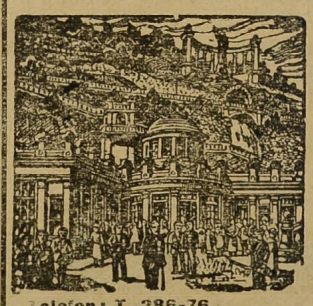
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVO-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér
Telefon: T. 286-76
Reggel 7 órától este 6 óráig

HIZÁS ELLEN
a legjobb szer a
HÁZI TORNA
és erre legalkalmasabb az
EVEZŐGÉP
ÁRA 100 P
Kedvező fizetési feltételek!
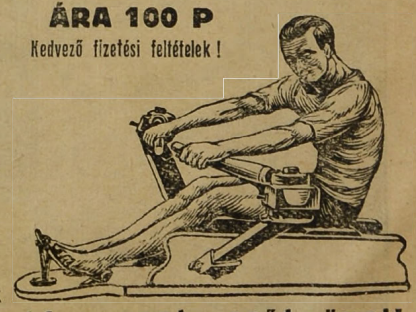
Nők, férfiak, gyermekek egyaránt használhatják. Hájat fogyaszt — erőt növel!
Gyártja: BIEBER KÁROLY lakatosárugyár
BUDAN, I., PÁLYA UTCA 6. — TELEFON L. 981-35.

A bécsi-uti városi bérházakba rövidesen be fognak költözködni a lakók

A legutóbbi napokban sok szó esett arról, hogy az újonnan épült fővárosi kislakásos bérházak nedvesek és hogy a beköltözést ennek következtében el kellett halasztani.

Tegnap megtekintettük a Bécsi-ut 88—92. szám alatt lévő régi ósdi istálló helyén épült öt bérpalotát, amelyek majdnem a legkorábban fejeződtek be a kislakásépítő akció épülő házai közül.

A Bécsi-uti bérházak február 1-ére pontosan elkészültek, a lakások, ha absolut mértékben nincsenek is kiszárítva, de nedveseknek sem mondhatók. Tudniillik a télen épült lakások nem fűthetők ki annyira, hogy teljesen kiszáradjanak, de ha két-három hétig fűtik a lakásokat, úgy teljes mértékben kiszáradnának. Ezt a körülményt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az épületek fővállalkozója a Stabil Építő Részvénytársaság pár napos fűtése révén több vagón szén eltüzelésével majdnem tökéletes száradást ért el.

Az öt házban 460 egy—négy szobás lakás van és számos üzlethelyiség. Az öt ház közül kettő 4, három pedig 3 emeletes, barokk stílusu, modern kivitelben épült bérpalota.

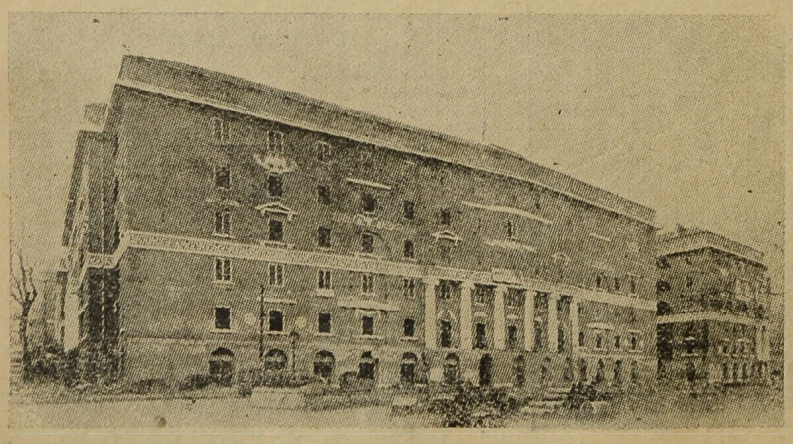

Bécsi-ut 88-92. Fővállalkozó: Stabil Építő R.-T.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök utca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 903. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 február 19.

Budát kell szeretnünk!

Elmondotta dr. TÚRY ZOLTÁN közigazgatási bíró a vizivárosi iskolaszék új elnöke, székfoglaló beiktatása alkalmából az iskolaszék és a tantestület által a tiszteletére rendezett társasvacsorán

Túl az életnek a szebbik felén, amikor a nyári napok után közeledik az őszi alkony és rövidebb lesz a nap és hosszabbak és sötétebbek lesznek az erdő árnyékai, akkor látja, akkor érzi az ember, mi hiányzott abban a hosszú, végigtaposott életben, Én éreztem és megéreztem ezt a hiányt és ha volt valaha ambicióm és vágyam, hogy irányt szabjak, hogy elveket hirdessek, ez az ambicióm csak az volt, hogy a világ legnagyobb hatalmasságát, azt, amely a jövendő gyerek lelkét idomítja, — a *tanítóságot* nyerjem meg magamnak és ő előttük tárjam fel azt a hiányt, amelyet életemnek már lefolyt szebbik részében sokszor megkönnyezve, sokszor megdöbbenve tapasztaltam.

A vándor, mikor a sivatagban megáll a gulák előtt és feltekint ezekre a szédületes építkezésekre, nem tud szabadulni attól a két gondolattól, amelyeket ezek a gulák megtestesítenek: az emberi alkotóképesség és a rabszolgaság felismerésének, a tudatra ébredésének gondolatától. — Ha az ember Rómában megáll a Szent Péter templomnak nagy csarnokában, szinte fizikai fájdalommal nyomja meg a lelkét a kereszténység érzése, Krisztus keresztáldozata és a vértanuk ezreinek emléke. A protestáns ember, ha bemegy az esztergomi bazilikába, önkénytelenül meghajtja fejét a katolicismus roppant lelki hatásai és eredményei előtt, — és a katolikus ember, ha bemegy a debreceni ősi templom kapuján és meghallja Rákóczi harangjának kondulását, önkénytelenül fejet hajt a reformáció nagy gondolatai előtt. Ezekből a történelmi helyekből úgy tódul felénk a fuvalat, mint a kriptából a léghuzam, vagy a rózsakertből az illat, — és ez a fuvalat, ez érinti meg az ember lelkét, ez hangolja meg azokat a gondolatokat, amelyek a helyhez kapcsolódnak; ez a *génius lóci, a helynek a szelleme*, amely megkapja, amely megköti és amely megláncolja az embert. A génius lóci betölti és átformálja az emberi szívet. És ha az emberi szív kiejti magából a génius lócit, a hely és a szív között meglazul a kapcsolat. Minél erősebb a génius lóci, annál áldozatosabbá teszi a lelket, annál ragaszkodóbbá. A génius lóci, amely az embert szülőföldjéhez, szülőházához, ősi birtokához, kis iskolájához, a füzeshez és az erdőhöz köti, kíséri véges-végig az élet vándor útjain, ez vonzza vissza, ha az utak messze ágaztak, ez adja a visszaemlékezésnek derüs perceit és ez kapcsol egy kettészakíthatatlan láncot az ősi föld és a vándorló ember lelke közé. Ez tartja meg az emberben a régi szokásokat, ez ad az embernek karaktert, amelynek kapcsán különbözik a többiektől.

A háborúban ez a génius lóci megpattant.

Az emberek valahogy eltérítődtek az emlékektől; a katonák messze mentek a szülőhatártól, az itthonmaradottak pedig ezer egyéb gonddal voltak lekötve; meggyengült a kapocs, amely a szülőházzal, az anyaföldel a lelkeket összekapcsolta és ennek a meglazulásnak a következménye volt a lelkeknek egy olyan sülyedése, hogy minden emberfeletti hősies áldozat után elernyedt, ölbetett kézzel vártuk azt, mit hoz ránk a végzet. Nem ott volt a bukás, hogy az ország területének kétharmad részét elvették; ez egyszerű csatavesztés volt, amilyen megtörtént a világtörténelemben számtalanszor és megtörtént Magyarországgal is már harmadszor. A csatavesztésnek ezt a fájdalmas eredményét egy jobb csata, vagy egy jobb politika reparálhatja. *A génius lóci* meglazulásának sokkal borzalmasabb eredménye volt az a hihetetlen lelki depressió, amely ekkor elkövetkezett. Az ember nem tudná elképzelni, az ember kortörténeti rémregénynek gondolná azt, *hogy ugyanaz a magyar nemzet volt az, amely felett Mátyás király uralkodott és ugyanaz a magyar nemzet az, amely felett Kun Béla uralkodott.* Pedig a nemzet ugyanaz volt, csak 1918-ban megpattant a génius lóci, mint a lanton a húr és az eddigi csengő hangok helyett zűr-zavar és lelki meghasonlások kaosza dübörgött. *Ez* az a hiány, amit én az élet alkonyán érzek és látok és látom azt különösen itthon, *ami legszükebb hazánkban, Budán.* Valamitől, valahogyan meglazult az a kapcsolat, amely a budaiakat Budához kötötte. Megváltozott a gondolat, megváltozott a tradició. Buda a puritán egyszerűség, a kiskereskedelem, a kisipar és a csendes polgári existenciák szépséges termő talaja volt. A maga egyszerűségében, a maga konservatív gondolkozásmódjában élt, szenvedett, küzdött és ernyedetlenül dolgozott négy évszázadon át. Török dúlás, császáriak és kurucok küzdelme, viharok és árvizek, négy évszázadon keresztül pusztították ezt a kis királyvárost, de újra épült, újra fejlődött és újra csak Buda lett. Mátyás királynak, a hollósnak, szelíd, munkás és alázatos városa. Ahol minden ember a maga kis házának, a maga kis szőlőjének, a maga kis céhének, a maga kis boltjának, a maga társadalmának és a maga városának élt. A Biedermeyer szorgalomnak, a puritán, becsületes konzervativizmusnak szimbóluma.

Mikor 50 esztendővel ezelőtt Pest városával összekapcsolódott, a síkon épült város fölénybe került a hegyen épített várossal szemben. Az természetes is volt, hiszen a sík területen épült városnak fejlődési lehetőségei lényegesen nagyobbak voltak, mint az erdőkkel és hegyekkel koszorúzott és körülzárt telepnek. A pesti oldal szédületes fejlődése sok tekintetben magával ragadta a budai oldalt és ez a konzervatív kis városka nem látta azt a nagy különbséget, amely erkölcsi felfogásában, üzleti gondolkodásában, a Krisztushoz való ragaszkodásban és a földhöz való hűségben a Duna két partja között mutatkozott. A szólamok elszédítették, a paloták lázba ejtették, kezdte felvenni azokat a modernebb testi és lelki öltözékeket, amelyeket a túlsó oldalon látott és lassan-lassan, de egy két évtized alatt majdnem teljesen elhalt a génius lóci, elhaltak az emlékek, elhalt a négyszázados multnak szeretete, a régi dal helyébe új dal, a régi tánc helyébe új tánc került és a budai lélek felcifrázta magát pesti eszmékkel és megpattant a génius lóci húrja. — Hogy ez Budára nézve milyen veszteséget jelent, azt csak azzal akarom jellemezni, hogy Buda, amely királyváros volt, ma Pestnek másodrendű városa. Mindazok a jószágforrások, amelyek valamikor Budát naggyá tették, lassacskán megszűntek. Az ipar, a kereskedelem pusztulóban van és pusztulóban van az az erkölcs is, az a tartózkodás, az a házhoz, otthonhoz való ragaszkodás, amely valamikor Budát jellemezte. És amit itt látunk Budán, így volt ez az egész országban. A szülőhely génius[z]ának a lángja sokat veszített fényéből, melegéből, erejéből és evvel legtöbbet vesztett az ország. Minden nemzetnek meg van a maga faji specialitása, a maga faji különlegessége, a maga faji génius lócija és amely nemzet ezt a fajiságát, ezt a történelmi karakterét levetkőzi, az a nemzet elveszti a szeretetnek érzését a földje iránt, elveszti kötelességtudását nemzete iránt, elveszti reményét és jogosultságát az örök élet iránt.

Önök előtt, a budai tanítók és tanítónők előtt, kellett ezt elmondanom. Önök a nemzet kertészei, az önök kezében vannak a nemzet virágai. Önök ápolják és önök nyesik a magyar jövendőt. Egyedül önök azok, akik visszaadhatják azt, ami reánk nézve elveszett, visszaadhatják a gyerekeknek a génius lócit, megmutathatják nekik a multat, beléjük olthatják az otthonnak, az elvnek hitét és szeretetét és önök formálhatják ezeket a kis lelkeket odáig, hogy azok ne világvárosi polgárok, ne világpolgárok, hanem ragyogó szemű kicsi budai gyerekek legyenek. Hogy bekövetkezzék egy jobb kor, amikor Buda társadalmának minden polgára ráébredjen arra a tudatra, hogy ő elsősorban budai és csak azután budapesti.

Mint az iskolaszék elnöke, igen sokszor fel fogom önöket keresni második otthonukban, a gyerekek között, szép és pompás hivatásuk teljesítése közben. Mindig figyelemmel fogom kísérni a működésüket, de arra előre figyelmeztetem, hogy az első kérdésem mindig az lesz: mit tanított ma Budáról, mit tanított tegnap Budáról, mit fog tanítani holnap Budáról és mindennap és mindennap Budáról — a gyerekeknek?

A Budai Klub dr. Scitovszky Tibor és neje fővédnökségével február 4-én a Szent Lukács-fürdő fehér termében fényes sikerű bált rendezett. — A klub Margit-körúti helyiségében január 31-én este dr. Imre Sándor „nemzedékek ellentéte" címen tartott nagyértékű s nagy figyelemmel hallgatott előadást.

Budán, 1928. február 18

A Tabán

fölépítése érdekében megtörtént első lépés. Uj rendszert állapítottak meg a Városházán, mely szerint fokozatosan kiürítik a düledező tabáni házakat még pedig felülről kezdve lefelé, úgy hogy a Gellérthegy oldalán álló házak kerülnek majd elsősorban lebontásra. A tabáni házak bérbeadását eddig az elsőkerületi előljáróság intézte és Boldogh Ágoston volt a tabáni szegény bérlők jószívű gondozója. Most a tanács úgy határozott, hogy a megüresedett lakásokat újból ki nem adja és fölülvizsgáltatja ezeket a nedves rozoga viskókat, lakhatás szempontjából. A hegyoldalban lévő egy-kettő-három bérlővel biró rozoga házakat kiüríti és ezeket a bérlőket a völgyben megüresedett lakásokba helyezi át. Ezzel az átcsoportosítással azt éri el a város, hogy a felsőbb régiók mielőbb fölszabadulnak. A völgyben megüresedett és fenntartott lakásokba áttelepített lakók kikölöztetése után a hegyoldalban álló viskókat azonnal lebontják és lehetőleg még ez év folyamán megkezdik a már megállapított szabályozási terv szerint a városrész rendezését. Így a szabályozás is megindul, anélkül, hogy a szegénysorsú lakosokat katasztrófa elé vinné, de átmegy a köztudatba a tabáni részen, hogy onnan mégis csak el kell költözködni rövid időn belül mindenkinek, amihez természetesen a Székesfővárosnak azzal kell hozzájárulnia, hogy a Tabánon is épít kislakásos bérházakat. Mindenesetre örvendetes, hogy Buda egyik legszebb részét, mely a belvárossal szomszédos végre bekapcsoljuk a Székesfőváros belső területébe, ami lehetővé teszi a Belváros lakásinségének enyhítését és — ami fő — újjab lépést tesz előre Buda fejlődése.

Andréka Károlynét lepte meg kedvesen a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör, melynek e hó 7-én tartott társasvacsoráján Rezső Antal ügyv. elnök a virágdísz és csokrok megváltása címén gyüjtést rendezett és egymillió koronát gyüjtött a kerület szegény gyermekei javára, mely összeget Andréka Károlyné úrnőnek adták át az ez évi karácsonyi gyermekfelruházás céljára.

A Klotild Estély, mely a budai farsang elite estje már évek óta, ezidén a Bellevue-szálló termeiben volt e hó 13-án és előkelő közönség vett azon részt. Az udvar részéről megjelent azon Auguszta főhercegasszony és Seefried grófnő főhercegnő, báró Thierry és Lucich altengernagy kíséretével, továbbá gróf Karátsonyi Jenő és neje, dr. Ripka Ferenc főpolgármester és családja és a budai társadalom számos előkelősége. Az estély műsoros részén részt vettek Baranyi Lili zongoraművésznő, Goda Gizella operaénekesnő, Gróh Klári hegedűművésznő és Pilinszky Zsigmond operaénekes. A közönség nagy elismeréssel, sűrű tapssal jutalmazta a bravuros előadásokat, amelyeket tánc követett, mely reggel 3 óráig tartott. A Klotild-szeretetház javára is szép összeget juttatott a kiválóan sikerült estély.

Mátyás király három lustája emlékére február 6-án kedélyes estét rendezett a Hollós Mátyás Társaság a Császárfürdő vendéglő külön termében. A nagyszámban megjelent tagok és családtagjaik kedves közvetlenséggel ültek vacsorához, melyet R. Réw Sándor következő asztaláldása vezetett be: „Magyarok Istene, áldassék szent neved e társaság ajakán, amely zengő hanggal — az irott szó, a harmoniás színek, a kőbe vésett forma nemes művészetének angyalszárnyán s a hatalmas tudomány tündöklő aranyhidián ívelődik Hozzád! Szenteld meg Uram hív akarásunkat: Hollós Mátyás király csillagzó szellemének lángragyujtását itt, a multba feleitkezett Budán, amelynek boldogabb jövendőjét a szeretet szépséges veretével ékes szívünkkel építjük. [illegible] és vezess bennünket Uram [illegible] magunkra vállalt köteless[illegible]l Neked áldozva, haz[illegible] tiszta győzelmet v[illegible] Vacsoraközben dr[illegible]ző elnök szíves szó[illegible]ie lenvoltakat s mele[illegible]kezett Janus Pannonius-ról, a [illegible] király nagy költőjéről. Virág Ilonka klasszikus művészetéből nyujtott kedves táncszavalati füzért, amelyet sok tapssal honorált figyelmes hallgatósága. Szávay Gyula kormányfőtanácsos, a társaság főtitkára mondotta el sok humorral, Rózsadomb minden bájával ékes, napsugár derüvel hímzett emlékbeszédét a „három lustá"-ról, akiknek kései utódai az ígéretek göngyölgetésében ma is élnek. Elmondotta a „három röst" tanulságos és kevéssé ismert élettörténetét, amelyből a tanulságot a mai időkre is levonta. Hollós Mátyás király „íródeákjának" és „naplójának" az ő szellemében megújhodó Budáért való harcában pedig a már múlt évben kilátásba helyezett nyomda mellé beigért egy papírgyárat. Az ígéretek terére lépve még egy szobrot és egy utat is szánt lapunk szerkesztője nek a 25-ik évfolyamot jubiláló alkalomból. Szerkesztőnk mint modern „Mózest" köszöntötte Szávayt, aki bevezette őt az ígéretek földjére. Ugyancsak a Budai Napló jubileumával foglalkozott szellemes fordulatokban és szatirában gazdag beszédében Peterdy Sándor is. Kedves tárogató- és zongoraszó mellett sokáig áldozott még a társaság a „3 lusta" emlékének. (f.)

A mi jubileumunk

Váratlanul és meglepetésszerűen sok kedves megbecsülhetetlen és nem remélt megnyilatkozásban van részünk, abból az alkalomból, hogy a „Budai Napló" 25-ik évfolyamába lépett, ahogy azt a legutóbbi számban jelentettük. Egyesületek, asztaltársaságok, de főképen magánosok halmoztak el bennünket kedves megemlékezésekkel és lapzártakor hozta a posta a budai fürdőügy legfőbb patrónusának

Dr. JÓZSEF FERENC
főherceg úr,

a Fürdőváros Egyesület elnökének jóságos szeretettel megírt levelét. Mindazoknak, akik bennünket ez alkalomból fölkerestek, szóval és írásban itt mondunk nyilvános köszönetet, most és a jövőszámban, amikor ezt a mi háziünnepünket a nagy nyilvánosság előtt hálás tisztelettel és köszönettel lezárjuk.

„Budai Napló"
szerkesztősége.

Patikát kér a Farkasrét és Németvölgyi-út környéke, amelyet azonban a közegészségügyi bizottság nem javasolt azon a címen, hogy a városrész még nem épült ki annyira, hogy elbírna egy gyógyszertárt. Az I. ker. előljárósága most átirattal fordult a közegészségügyi ügyosztályhoz és hivatkozott arra, hogy a környéken az építkezés újabban nagyarányban megindult közegészségügyi szempontból szükségesnek tartja a gyógyszertárnyitási engedély kiadatását.

Megkönnyíti az érintkezést a tagok és a Svábhegyi Egyesület központi irodája között a telefon, amelyet a legközelebbi jövőben rendeznek be a Költő-u. 16. szám alatt lévő irodában Bercsényi Antal igazgató száma: **S. 660—11.**

Szent Gellért Gyógyfürdő

Iszapkezelés társashelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal. Rheuma, izületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.

Hívnak a budai hegyek

Régen váltott ki oly rendkívüli érdeklődést valamely mulatság, mint a Szövetkezett Budai Hegyvidéki Egyesületek

ISMERKEDŐ ESTÉLYE,

amely e hó 20-án, hétfőn este pont fél nyolc órakor rendkívüli magas színvonalon álló hangversennyel kezdődik. Eleinte szűkebb keretek között csakis a szövetkezett egyesületek tagjai inkább talán csak elnökségei számára tervezték ezt az ismerkedést, e héten azonban Buda előkelő közönsége és a Pesten lakó villatulajdonosok oly nagy arányokban jelentkeztek meghívókért, hogy alighanem szűknek bizonyulna a Bellevue szálloda két nagy terme. A műsor is megnőtt, mert az egy-két számra tervezett kabaré ma már szintén úgy megnövekedett, hogy két részre kell osztani és egy részét vacsora után, másik részét pedig az éjféli szünetben pergetik le. Háromszáznál több jelentkező van eddig köztük Buda színe java. A rendezőség mindent elkövetett és meghívókat küldött mindazok címére, akikről föltehető, hogy érdeklődnek a Hegyvidékiek e szervezkedése iránt.

Aki tévedésből meghívót nem kapott és arra igényt tart, forduljon közvetlenül a rendezőbizottság irodájához a „Budai Napló" címén: I., Bors-u. 24. Tel.: Kr. 502-96. —

Az ismerkedő estélyen belépődíj nincsen, de minden résztvevő tartozik megváltani a társasvacsora kouvert jegyét á négy pengő és a megjelentek tetszés szerint járulnak a Szövetség vigalmi alapjához felülfizetések útján.

A menürendelésre vonatkozó

válaszlevelezőlapok sürgős beküldését kéri

a rendezőség.

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győri" TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

A Krisztina új piaca sok minden vajudás után ez év nyarán mégis fölépül, úgy, hogy őszre már átadható a forgalomnak. A székesfőváros megvásárolta a Krisztina-tér 111. számú házat, mely mint Szebeny-ház közismert. A telek a Koronaőr-utcáig nyulik fel és körülbelül háromszor akkora, mint a Mészáros-utca és Koronaőr-utca sarkán már lebontott városi gazdasági épület telke s így a Krisztina-téri piac ott nemcsak kényelmesen elfér, de fejleszthető is. Közvetlen közelében van az 59-es végállomása s így a hegyvidék számára is kényelmesen hozzáférhető. A Szebeny-ház lakóival túlnyomó részében bírói egyességet kötött vagy megállapodást létesített s a 18 lakó május elsején kiköltözik. A házat azonnal lebontják s megkezdik a piac építését. Egyelőre csak nyílt piac lesz, de lehetséges, hogy a közeljövőben vásárcsarnokot építenek a Krisztina fronton, viszont a Koronaőr-utcai front raktárépületeit összekötik a Délivasút sínhálózatával s így a Dunántúl termékei közvetlenül jutnak a fogyasztóközönség elé.

Tagavató vacsorát rendez február 18-án, szombaton este fél 9 órakor a „Lágymányos-Kelenföldi Polgári Kör" I., Horthy Miklós-út 38. szám alatti helyiségében.

szudi SZUDY ELEMÉR

a magyar királyi miniszterelnökség sajtóirodájának új főnöke, de régi vezetője dr. Ángyán Béla a volt sajtófőnök mellett, aki a komoly sajtó legnagyobb sajnálata mellett, mint államtitkár átvette hivatala vezetését az igazságügyminisztériumban. Ángyán Béla nehéz, nagy munkát végzett, amikor a forradalmak utáni sajtódzsungelt kiirtotta. Éles ésszel, kérlelhetetlen szigorral, de mindig előkelő modorral vezette vissza az el-eltévelygő sajtót hivatása rendes medrébe. Egyszerű, kedves, nyílt megjelenésével sok barátot és tisztelőt szerzett a budai társadalomban és továbbra is tagja maradt a Hollós Mátyás Társaságnak, mint az írók, művészek és tudósok egyesületének Budán. Budának mindig lelkes barátja és pártfogója volt Mint vérbeli ujságíró és tanácsadó került melléje szudi Szudy Elemér, akinek talán ellensége sincsen; szeretetreméltó, nagyképességű magyar úr, aki mestere az ujságírás nehéz bizalmát és tiszteletét. Kinevezése szakmájának és bírja régi kartársai alkalmával miniszteri tanácsossá nevezte ki a Kormányzó Őfőméltósága. Hivatott és méltó kezek vették át Ángyán örökét.

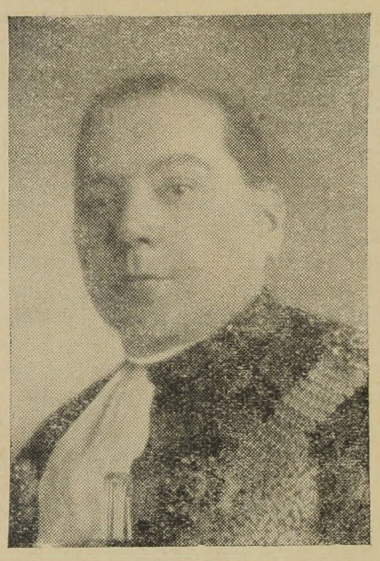

Dr. TÚRY ZOLTÁN
közigazgatási biró
a vizivárosi iskolaszék elnöke

Lelkes ünneplésben volt része e hó 14-én este az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre népszerű és közszeretetben álló elnökének Ravasz László cukrásznak, akinek ez alkalommal nyujtotta át a tiszteletbeli tagságról szóló díszoklevelet Hubert Vilmos ügyv. elnök az ünnepelt érdemeit méltató beszéd kíséretében. A meleg ovációt, melyet Ravasz László elfogultan köszönt meg, utána dr. Kalocsay Kálmán orvos tartott érdekes előadást a fertőző betegségek ellen való védekezésről. Megtapsolták. Majd Pásztélyi Vilmos köszöntötte a nagy számban megjelent hölgyeket, dr. Kemény Dezső viszont dr. Balkányi Kálmánt, az OMKE illusztris igazgatóját, aki köszönő válaszában lekötötte magát a körben tartandó előadáshoz. Az ünneplő nagy társaság késő éjfél utánig volt együtt és gyönyörködött a cukrászok dalárdájának énekében.

Exner Kornél érdekes felolvasását az emberiség jövőjéről térszüke miatt csak a jövő számban közöljük.

A közvilágítás újjászervezése nehezen indul meg Budán. Amíg Pestet ötezer nagy kandellaber, tizenötezer úttest fölé feszített nagy izzó körte és nyolcezer gázláng világítja, addig Buda? — a sötétségben elmerül, ahogy azt legutóbb igen találóan Marik Ernő kormányfőtanácsos is megírta a Budai Naplóban. Ezen a nem paritásos állapoton valamelyest enyhítenek azzal, hogy a Várba vezető előkelő útvonalakon kandellabereket állítottak fel, az Andrássy-úthoz hasonló nagyfényű lámpákkal. Állítólag rövidesen sorra kerülnek a Vár, a Budai-Dunapart, a Fő-utca, Zsigmond-utca, Lajos-utca, Fő-tér, Krisztina-körút, Margit-körút és a többi útvonal is. A Gellért-tér és a fürdő környékének új világítása már előbb elkészült.

Terraszos kilátót épít tavasszal a főváros a Normafa-úti fordulóban, hogy a gyalogjáró kirándulók részére megnyissa itt Budapest legszebb panorámáját. Így határozott a pénzügyi bizottság legutóbbi ülése, ahol a svábhegyi vízvezetés elégtelenségét is megtárgyalták s elhatározta, hogy a Disznófő, Török-kút és a Haggenmacher-féle telken elposványosodott forrást hozzáférhetővé teszi, illetőleg megfelelő tisztítással és kímélyítéssel közegészségileg kifogástalan vízszolgáltatást biztosít. Végül pedig a gyökeres megoldásra nézve a svábhegyi medencétől vízcsőfektetés ügyében a tárgyalások mielőbbi befejezését megsürgeti.

Talán még korán lesz?... A városi erdőőr járt el házról-házra a mult hét péntekjén és értekezletre hívta az Istenhegyi-út környékén lakókat, még pedig — autóbuszügyben. Az érdekeltek siettek is megjelenni „Zsán bácsi" vendéglőjében, ahol Stadler Nándor, Kriesch Árpád és Lipthay Lajos fogadták őket. Az elhangzott beszédek abban kulmináltak, hogy ezek az urak és pártjuk nem igérnek semmit, de azt megtartják. Volt szó sok mindenről, szidták a Polgári Pártot, csak éppen autóbuszokról — nem esett szó. Ami nagyon kényelmes álláspont, mert vagy kivérekszi a Polgári Párt az autót s akkor övék a dícsőség, vagy nem lesz autó s akkor ők nem is igértek semmit és be is tartották ezt.

Akking

ahogy a római idő előtt Akvinkumot, a mai Rómaifürdőt nevezték, kelta származású település és „bő víz", azaz dúsvizű területet jelent. Sokan Buda nevét is innen származtatják a szláv eredetű Voda, Vuda névből. A legenda szerint a görögök által meghódított Trójából menekült Páris királyfi, aki a Fekete tengeren hajózva az első nagy folyam torkolatánál befordult a szárazföld felé és végigevezve a Dunán, az Óbuda feletti rónaságon várost alapított. A szabadságszerető kelták azonban arra kényszerítették Párist, hogy népével ismét útra keljen és végigvándorolva Európán, Páris város helyén telepedett meg, megvetve ezzel a mai Páris alapját. A kelták beköltöztek Páris királyfi elhagyott városába Óbuda felett és azt Akkingnak nevezték, hatalmas oltárt emelve ott Aufen istenüknek, akitől Buda német nevét, Ofen-t származtatják le a történetírók közül többen. — A Szövetkezett Budai Hegyvidéki Egyesületek ismerkedő estjének meghívója elé irtam volt néhány sort s ebben használtam az Akking szót, mint az öt könnyet hullató, abban fürdő római rabnő nevét: Akking. Kérem ezt úgy értelmezni, hogy az öt forrásból bugyogó Rómaifürdő medencéjét megtöltő víz, volt az Akkingot megszálló római hódítók fürdője, amit ők állítólag Aqua Quinkumnak neveztek el, s innen a római elnevezés Akvinkum. Érdekes ebben az, hogy Óbuda alapítása egy-két évtizeddel régibb, mint Páris városáé. Még ha nem is felel meg a történelmi tényeknek talán, nekünk itt Budán szeretettel kell ragaszkodnunk ezekhez a legendákhoz.

Ötven évet töltött el becsületes munkában Umann János a Révai Irodalmi Intézet könyvkötészetének szorgalmas munkása, aki tanoncéveit még 1878-ban kezdte meg, majd külföldön járt hosszabb ideig s 1891-ben lépett be a Wendt céghez, amely később egybeolvadt a Révai céggel. A dícséretes szakmai működés megünneplése febr. 18-án lesz a Park-szállóban. A Révai nyomda csinos emléklapot adott ki ez alkalomból.

A Budai Dalárda hangversenyén előkelő közönség töltötte meg febr. 13-án a Vigadó termeit: eljött József főherceg Őfensége, a magyar muzsikát kedvelő Buttler Wright amerikai követ és felesége, a kultuszkormány képviseletében dr. Jeszenszky államtitkár, mint házigazda dr. Ripka Ferenc főpolgármester családjával, az egylet elnöke és sokan mások, a Budai Dalárdát kedvelő nagyközönség. A hangverseny műsora ismét meglepetés volt. A Budai Dalárda hírnevéhez méltó felkészültséggel szólaltatta meg a műsor valamennyi számát: gróf Mailáth Ave Mariáját, Kodály nagyszerű Bordalát, Bartók gyüjteményéből Szeghő és Demény feldolgozásában nyolc magyar népdalt és az est kiemelkedő számát, a karigazgatónak, Szeghő Sándornak legújabb szerzeményét, Arany János megszentesített balladáját: A waleszi bárdok-at. Ez a mű — a Filharmonikusok, Székelyhidy, Venczell, Pusztai és Schuler művészi munkájával — hatalmas alkotás! Modern muzsika, túlkapások nélkül, a legmélyebb drámai színezéssel, megkapó közvetlenséggel. Első hallás után részletes kritika tárgyává tenni lehetetlenség, ehhez a partitura alapos áttanulmányozása lenne szükséges. Egyet azonban éreztünk, a lenyügöző fenségességet, melyet a zenekar, de legfőképpen az énekkar szólaltatott meg. Külön emeljük ki a magyar népdalokat, melyek a nehéz műsor végén üdítőleg hatottak és viharos tapsot váltottak ki. Meleg ünneplés volt az egész est.

A kultúréletet szolgálja a Svábhegyen az ottani Polgári és Közművelődési Kör, amelynek élén Sándor Károly igazgató a tudomány minden ágából ismeretterjesztő előadásokat rendez, legutóbb e hó 12-én vetített képekkel a „Hun és a magyar mondavilág"-ot ismertette. Ez alkalommal bekapcsolódott e kulturmunkába Bódi Flórián tanító vezetése alatt a Műkedvelő szakosztály, mely a műsoros részt töltötte be. A szereplők közül sok tapsot és elismerést kaptak: Keglevich Antal elmés konferálása, Merk János mint rendező, a szereplők pedig Krebesz József ifj., Reichardt Sándor és Gráczer István, Reichardt Erzsike, Handl Rózsika, Hoyer Annuska, Kvitkovszky Rózsika, Szalontay Jolánka, Farkas Lajos, Gimpel József, Igrécz Ede és a kör dalárdája.

TÁVCSŐ Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

Batyus-estélyt rendez e hó 19-én kabaréműsorral a II. ker. Iparoskör II., Batthyány-tér 4. A műsoron szerepelnek énekkel, táncduettekkel, tréfákkal és mókával: Lettner Vilmos, Hajdy Ferenc, H. Vukovits Gizella, Schmiederer Jenő, Baral Misi, Keltscha Mária, Csiszár Mancika—ifj. Béles József, Horváth Gizike—Horváth József, Csiszár Erzsike—Kintszler László, Horváth Etelka és Grünfeld Malvin. A zongoránál Strausz István és a tánchoz Altenburger Rudi.

Használhatatlanok a régi utak Modern új utakat kell a fővárosnak építeni

Keservesen tapasztalt igazság, hogy a főváros, de különösen Buda és hegyvidékének úthálózata sehogyan sem felel meg a mai kor követelményeinek. A közlekedési eszközökben beállott változás, az autóbusz és autó előtérbe jutásával teljesen modernizálni kell a régi utakat. Az illetékes hatóságok megfelelni kívánnak a parancsoló szükségletnek s hosszabb ideje folynak már különböző anyagokkal útburkolási kísérletek — a külföldi vívmányok figyelembevételével. A modern útépítés problémáját a főváros műszaki igazgatásának kiváló szakértője,

KIRÁLY KÁLMÁN,

műszaki főtanácsos érdekes és értékes előadásokban világította meg. Király Kálmán hivatott tekintély e téren s nagy szaktudását Európaszerte elismerik és igénybeveszik. Főirányelvül szabja, hogy a forgalmat a leggyorsabban lehessen lebonyolítani az úttesten a legfőbb biztonsági szempontok betartásával. Az útvonal vezetésnél — különösen a budai magaslati terepen, tekintettel kell lenni az emelkedésre. A még megengedett legnagyobb emelkedés a terepviszonyoktól és az út forgalmi jelentőségétől függ. Sík vidéken 2.5 százalék, dombos vidéken 4 százalék, hegyes vidéken 5 százalék, kivételesen 100 méternél nem hosszabb szakaszon 8 százalék is alkalmazható. Az utak szélességét a közlekedési igényeknek megfelelően kell megállapítani. A kocsiút minimális szélessége legyen 6 m., a két oldalon levő gyalogutaké pedig egyenkint 1½ m.

A kocsiutak különösen a furdulóknál ma egyenesen életveszélyesek Budán is s azért ezeket a szükségszerű átépítéseknél feltétlenül szélesíteni kell. Az útfelületnek szegélytől szegélyig a kanyar középpontja felé hajló egyirányú esést kell adni. Az út emelkedését a fordulóban csökkenteni kell, még pedig az út átlagos emelkedésének a felére. Felette kívánatos, hogy kanyarulatban a szabad kilátás meg legyen. Súlyos panaszok vannak ma főképpen a makadámutak ellen, ahol úgynevezett útteknők (mélyedések) képződnek, amelyek fölött csak nagy zökkenőkkel közlekednek a kocsik. A makadámút ma már egyáltalán nem felel meg, nem fővárosi követ, amelyet a legrövidebb időn belül ki kell cserélni más anyaggal, vagy kátrány, bitumen kötőanyaggal hézagmentes útfelületet teremteni. Azonban mindezek csak toldozások, foltozások. A cél nem ez. A főváros mai rettenetes úthálózatát nem elég átalakítani, hanem egy hatalmas koncepcióval új, a közlekedés érdekeit szem előtt tartó új utak építésével kiegészíteni.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene

TÁNC TÁNC

SALVATOR SÖR

Pálffynái — a Pálffy téren

A budai KÉMÉNYSEPRŐ VENDÉGLŐ

I., Pauler-u. 3. (A budai Szinkörrel szemben)

tulajdonos:

PANTOL MÁRTON

Családok és egyesületek szolid találkozó helye. Teljesen ujjáalakítva.

Minden kényes igényeket kielégít. Régi, híres magyar konyhája sajátszüretelésű borainak kiválósága közismert.

Minden pénteken halászlé. Szombaton disznótoros vacsora.

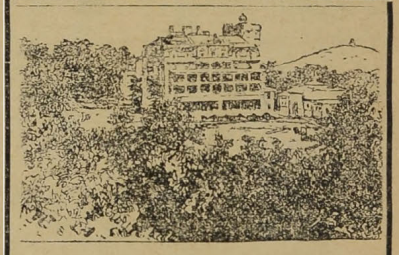

SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM

Üdülő bel- és idegbetegeknek

Ideális téli gyógyhely

Elsőrangú ski- és ródlipályák

Napidíj teljes diétával és vízkurával együtt

20 P-től

MEGNAGYOBBITVA! TROMBITÁS

VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.

Társasvacsorákra alkalmas

NAGY TÉLI UJ TEREM

NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK

CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!

GUTTENBERGER

tulajdonos

CSÁSZÁR-

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.

Kényelmes, ssép, úri helyiség

Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Buda jövőjét, annak okos, méltányos megalapozását kezdte tárgyalni e hó 16-án este a

BUDAI TÁRSASKÖR,

amelynek értekezletén H o ó r-T e m p i s Móritz társelnök kifejtette bevezetésül azt a programmot és rendszert, amelynek alapján Buda minden függő kérdése megvitatást és elintézést nyer. A csakhamar megindult és érdekes vitában résztvettek Ziegler Géza, Kún Gyula, Karap Ciril, Hódy Lajos, Kadnár Kálmán, Krivoss Árpád, György Lajos, Toma József, Hubert Vilmos, Fáller Mihály, Oszoly Kálmán, Kulcsár Richard, Marik Ernő, Urbánovics Zoltán, Morbitzer Dezső, Markó Elek, Viraág Béla és többen. — A rendszeres vitát a bekért írásbeli, vázlatos bejelentések alapján e hó 24-én pénteken este fél 7 órakor folytatják, amikor Hódy Lajos a farkasréti temető, Kún Gyula Buda kivilágítása, Marik Ernő a Margit-híd kiszélesítése ügyében tesznek előterjesztést. — A rákövetkező vitaest március 1-én lesz, amelyen előzetesen bejelentett előterjesztést tesznek: György Lajos a Délivasút környéki közlekedési és egyéb viszonyokról, Toma József a Lánchíd és autóbuszkérdésről, Urbanovits Zoltán dr. a közlekedés hiányáról. Társasvacsora követte a vitát, amelyen résztvett

dr. RIPKA FERENC

főpolgármester is, aki nagy elfoglaltsága miatt most nem minden társasvacsorán vehet részt, akit Hoór-Tempis Móritz üdvözölt és beszámolt neki az értekezletről, amit köszönettel fogadott Ripka Ferenc és sajnálattal jelentette be, hogy kevés hivatalt vezető iránt támasztanak minden oldalról annyi igényt megjelenés dolgában, mint amennyinek a polgármester van kitéve. A jó Ég mindent megadott neki amit kívánt, csak éppen — időt nem adott neki eleget. Örömmel üdvözölte a programmot, az intenzív munkát az elhanyagolt szép Buda érdekében és az a hite, hogyha Buda főpolgármestert tudott adni a székesfővárosnak, akkor ezeket a terveket is valóra tudja váltani, amiben a legjobb segítségére lesz a Társaskörnek. Elismeréssel adózott a műszaki szaktudásnak, amelynek egész életén át elismerő híve volt és törekedni fog a főváros adminisztrációjában is méltó helyet biztosítani számára, mert téves azt állítani, hogy a mérnökök nem értenek az adminisztrációhoz. A megfelelő embert, a megfelelő helyre kell állítani és ezzel elejét vesszük a tavalyi zavarnak és hiteltúllépéseknek. A főpolgármester kijelentéseit örömmel és lelkesen vette tudomásul a Társaskör és külön meg is köszönte a mérnöki kar nevében Hoór-Tempis Móritz.

A turista-ház a Hármashatárhegyen a székesfőváros tulajdona, amely most már teljesen felépült és a Budapesti Sport Egyesület használatában a túristáskodó közönség rendelkezésére áll. Az egész épületnek és berendezésének becslési értéke mintegy 160.000 P s ehhez a főváros 38,635.000 korona értékű építőfát és követ adományozott. A főváros áldozatkészségén kívül a Budapest Sport Egyesület és egyes magánosok is résztvettek az építkezés költségeiben, amely összesen 96.922 pengőre rugott. Ezzel szemben építkezésre mostanáig csak 32.922 pengőt fizettek ki, még 64.000 pengő hiányzik, amelyet a főváros legutóbbi közgyűlése engedélyezett.

Sötét az út a Svábhegy—Adalaki állomástól a Diósárok-útig, amit súlyosbít még az a hetvenkét meredek, télen meglehetősen síkos lépcső is, amely onnan elvezet. A Svábhegyi Egyesület körültekintő elnöksége felkérte a fogaskerekű vasut igazgatóságát, hogy az emberélet megkímélése céljából helyezzen el ott kéthárom villanylámpát. — Ugyanez a helyzet a Széchenyi állomáson túl a Karthausi úton, a Tattersall nyári lovardájánál, ahol semmiféle közvilágítás nincsen, ennek dacára, hogy csak kétszáz folyóméterrel kellene meghosszabbítani a villanyvilágítási vezetéket. A főváros tanácsától ezt is kérte az elnökség. — Veszélyes útkeresztezés a Mátyás király-út és a Fogaskerekű vasút találkozása is, ahol már nem egy ízben történt karambol. A Svábhegyi Egyesület ezért ismételten kérte a vasút igazgatóságát, hogy az életveszedelmes helyen figyelmeztetőtáblát helyezzen el s e helyet erősen világítsa.

Értékes magyarázatok jelentek meg ügyes füzetalakban az új büntető novelláról dr. B á r d o s György ügyvéd avatott tollából. Hézagpótlóvá teszi a füzetet különösen a feldolgozás gyakorlati szempontja s így mint kézikönyv — világos szövegezése révén egyenesen nélkülözhetetlen.

A Pannonia szálló rönesszansza

Uj köntösbe öltözött a Pannonia

Glück Frigyes kormányfőtanácsos a Pannonia tulajdonosa a szálloda első emeletének erkélyes ablaka fölé ruskicai fehér márványból Rákóczi-emléktáblát készittetett.

Csonkamagyarország egész vidéki úri publikumának a legmagasabb plutokráciájának pesti otthona, a régi, nemes tradicióju patriarchalis levegőjű P a n n ó n i a szálló újjászületett. A szálloda tulajdonosa, az artisztikus ízlésű G l ü c k Frigyes kormányfő-

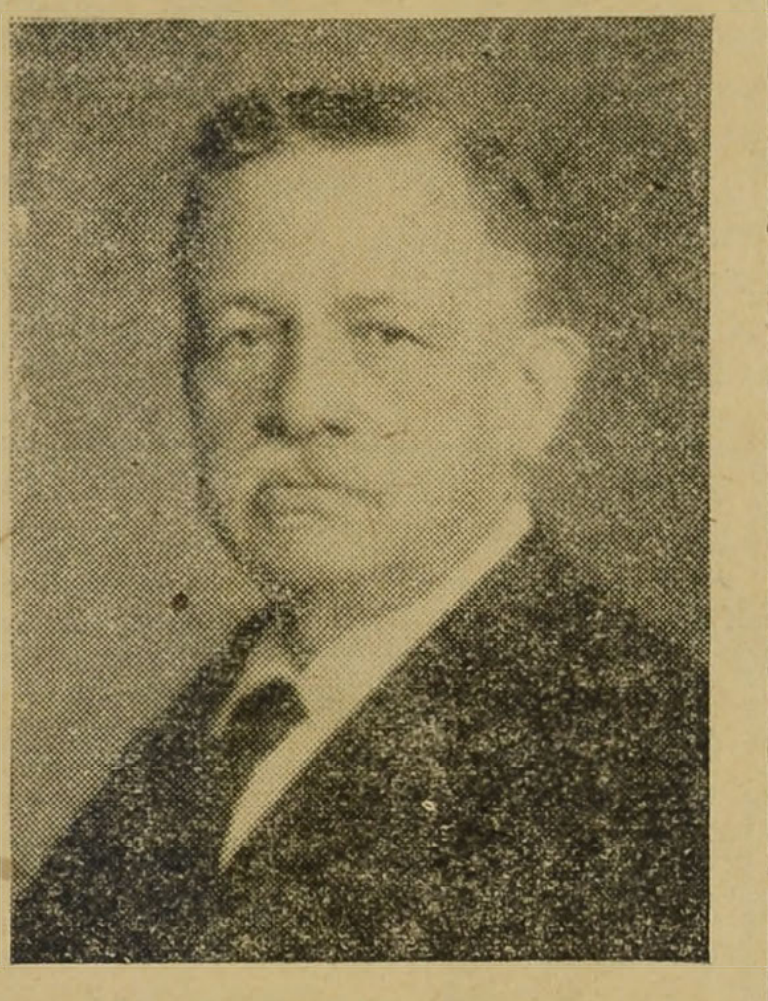

Glück Frigyes kormányfőtanácsos

tanácsos, az antiquitások szenvedélyes gyüjtője, az elismert mecenás átépíttette a régi, patinás szállodát, amelynek fényűzően berendezett intimus szobáiból vitték régi idők óta első pesti bálba a vidéki úri családok tizennyolc éves leánygyermekeit. Akkor még nem divott a jazz-band, nem sikított a saxofon, hanem arisztokratikus távolságban lejtették a valcert és a csipke könnyű fogások diadala érvényesült a táncban.

Glück Frigyes, aki egész világéletében haladt a korral, most az egyre erősbödő magyar világváros lüktető életéhez méltó módon alakította át régi szállodáját, amelyet megújhodott alakjában még mult év december végén avatott fel barátainak és tisztelőinek intim kis serege.

Glück Frigyes, aki a legkényesebb ízlésű műgyüjtő, a Pannonia-szálló első emeletének erkélyes ablaka fölé ruskicai fehér márványból Rákóczi emléktáblát készíttetett. Az emléktábla közepére H o r v a y János szobrászművész készítette el R á k ó c z i Ferenc erdélyi fejedelem aranyozott bronz mellképét, mely a híres Mányoky-kép mása.

Az emléktáblát a következő felírással készítették:

„1676 március 27—1735 április 8. Hazajöveteled 1906 október 28-án diadalút volt, melynek emlékét őrzi a Rákócz-út. Hirdesse e tábla hűséges néped háláját és reményét.“

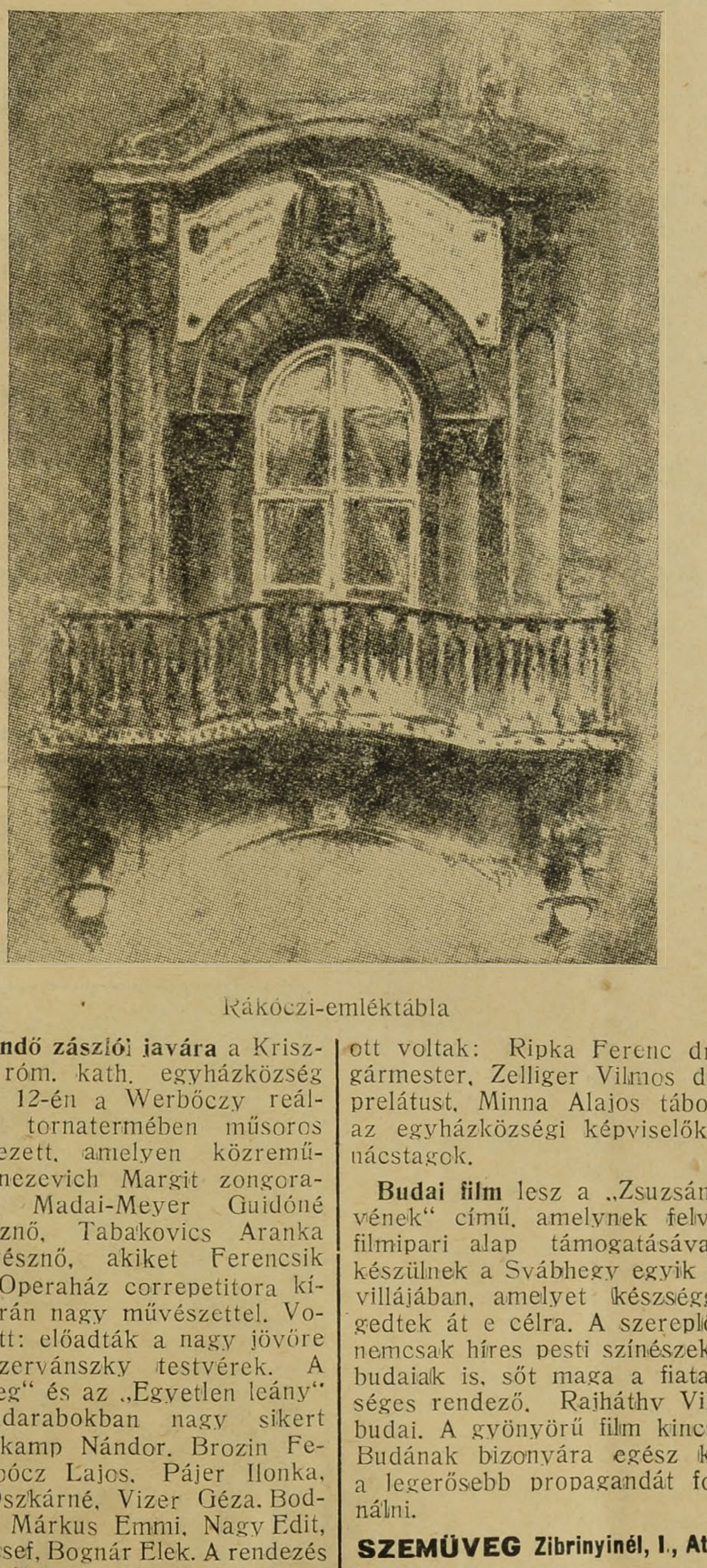

Rákóczi-emléktábla

Beszerzendő zászlói javára a Krisztinavárosi róm. kath. egyházközség február hó 12-én a Werbőczy reálgimnázium tornatermében műsoros estét rendezett, amelyen közreműködtek: Knezevich Margit zongoraművésznő, Madai-Meyer Guidóné énekművésznő, Tabakovics Aranka hegedűművésznő, akiket Ferencsik János, az Operaház correpetitora kísért zongorán nagy művészettel. Vonós quartett: előadták a nagy jövőre jogosult Szervánszky testvérek. A „Meseherceg“ és az „Egyetlen leány“ című színdarabokban nagy sikert arattak: Ekamp Nándor, Brozin Ferencné, Boócz Lajos, Pájer Ilonka, Gömöry Oszkárné, Vizer Géza, Bodrogi Kató, Márkus Emmi, Nagy Edit, Varga József, Bognár Elek. A rendezés nehéz munkájáért köszönet illesse: Köpeczi Boócz Lajos a Vígszínház v. tagját, Kiss Ferencet, aki konferánszaival annyi derűt fakasztott, Pájer Istvánnét, Ferencsik Jánosnét, Glauber Vincénét, Bursch Miklósnét, Jankovich Oszkárnét, Havas Ferencnét, Kőszegi Annát és mind a fáradhatatlan egyházközségi hölgyeket, élükön Ripka Ferencné nagyasszonnyal. Az előkelő vendégek között ott voltak: Ripka Ferenc dr. főpolgármester, Zelliger Vilmos dr. pápai prelátust, Minna Alajos tábornok és az egyházközségi képviselők és tanácstagok.

Budai film lesz a „Zsuzsánna és a vének“ című, amelynek felvételei a filmipari alap támogatásával most készülnek a Svábhegy egyik legszebb villájában, amelyet készséggel engedtek át e célra. A szereplők pedig nemcsak híres pesti színészek, hanem budaiak is, sőt maga a fiatal, tehetséges rendező, Rajháthy Vilmos is budai. A gyönyörű film kincses szép Budának bizonyára egész külföldön a legerősebb propagandát fogja csinálni.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Nem kell a II. osztály a fogaskerekű vasúton, amelyet senki sem vesz igénybe s mindig üresen jár, míg a III. osztály zsúfolásig telt és sokszor állóhely sincsen. A menettérti jegyek ára sem kezelhető könnyen, mert az egy pengő feletti négy fillérekkel többnyire baj van s ezért a Svábhegyi Egyesület kérte a vasut igazgatóságától az egy pengőre való leszállítást.

Gyatra a közvilágítás a Svábhegyen, éppen a legforgalmasabb utakon, a Martonhegyi-, Normafa-, Mátyáskirály- és Istenhegyi-úton, mert a fák lombjaitól nem tud érvényesülni. A villanyvilágítási oszlopok a legtöbb helyen a gyalogúttesteken nem a kocsiút felé, hanem az ellenkező részen vannak felállítva, továbbá a fordulóknál az út elhajlásán túl — úgy hogy a fasorok nyírásával kevés eredmény érhető el. A bekövetkezhető szerencsétlenségek elkerülésére a Svábhegyi Egyesület praktikus javaslatot tett a fővárosnak, kérve, hogy új villanyoszlopok felállításakor a kertészeti hivatalt is hívják meg.

Klubestélyt rendez a Budai Torna Egylet febr. 18-án este 9 órakor a Széna-téri veresnypálya helyiségében.

Sátán-tanya néven új asztaltársaság alakult az óbudai Kiscelli hegy aljában levő Bertók-féle vendéglőben. A jótékony és kulturális célt szolgáló új egyesülésnek az élén S á t á n József festőművész áll, akinek gyönyörűséges Madonnái S a n t a néven ismeretesek — míg a társaság tagjai az óbudai polgárság színe-javából rekrutálódnak.

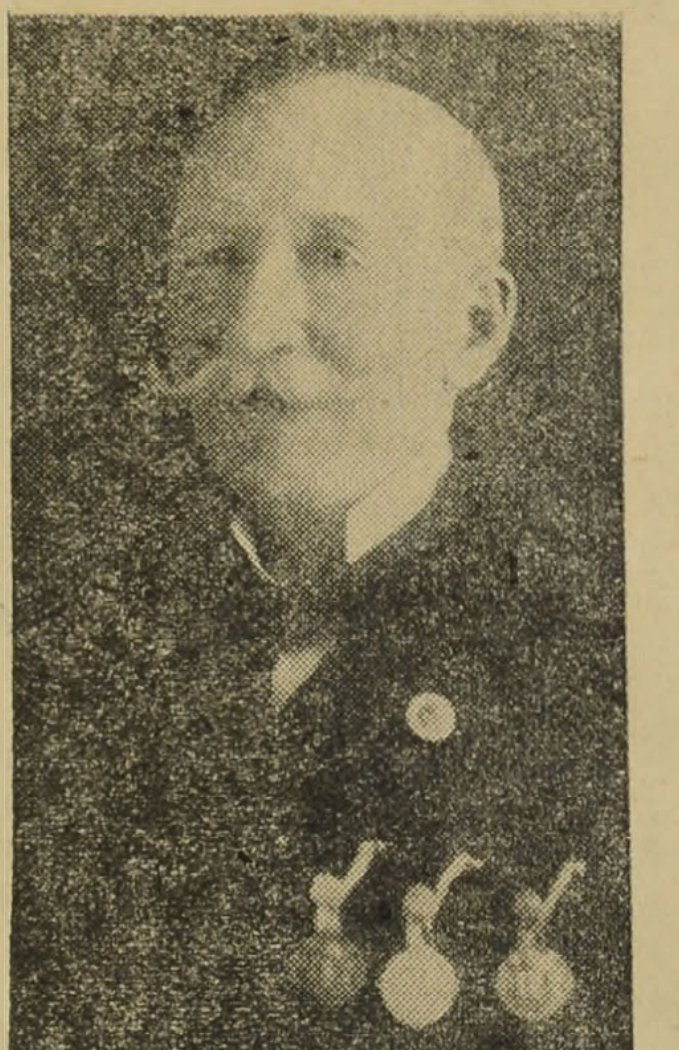

HOLLMÁTZ FERENC

a Budapest-Kelenföldi Daloskör 45 éves dalo jub leumát ülő tagj, kit 3 éremmel és 2 oklevéll l tünte tek i.

Engedélyezték, még sem építik az Orbánhegyi-út felső szakaszát, a Nárcisz- és Fodor-utcák között, pedig az ott folyó és tavasszal még fokozottabban meginduló építkezések a rendes utat sürgősen követelik. De elkerülhetetlenül szükséges ez az útépítés azért is, mert az Orbánhegyi-út közvetlen rövid közlekedési kapcsolatot tesz lehetővé az Istenhegy (Svábhegy) és a város belső része között a Krisztinavároson át, egyszersmind lehetővé teszi az Istenhegyi-útnak felette szükséges tehermentesítését úgy a nagy kocsi-, autóforgalom, mint anyagszállítás szempontjából. Ennek akadálya az, hogy az Orbánhegyi-út felső szakasza a mai közlekedési követelményeknek meg nem felelő, nagyrészt árokszerű, keskeny mezei út. Az alsó szakasz 1913-ban épült ki; a további kiépítés azóta függőben van. Ennek végrehajtását kérik a környék ház- és telektulajdonosai A n t a l f f y Sándor min. tanácsos vezetésével.

Kölniviz — GERŐNÉL
I., Krisztina-krt. 8-10. — Anna udvar

Eltünt és hiába kerestük hónapok óta Nepomuki Szent Jánost, a Régi János-kórház előtt, a szénatéri magas oszlopon. Most aztán megtudtuk a főváros képzőművészeti bizottsági ülésén, hogy a város restauráltatja. E célból bizonyára elszállították valami fiatalító intézetbe, ahol a szobrász-Voronof vette munkába. Pedig kár volt, mert nekünk a régi köntösben is jó volt, így illett hozzánk becsületes öregségével. De féltjük is a jóságos szent Jánost, nehogy úgy járjon, mint Loyolai szent Ignác várbeli szobra (Vogl Konrád alkotása 1720-ból), amelyet addig restaurálták, amíg a jezsuitarend alapítójából Szent László, magyar királynak lett a szobra. Ma is látható Mária-Remetén.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot
tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

A madárvédelem egyik értékes programpontja a Svábhegyi Egyesületnek s minden módon igyekszik a rovarokat pusztító énekes madarak elszaporodását elősegíteni. Ennek érdekében kérte a fővárost, hogy kertészeti és erdőgazdasági hivatala által állíttasson fel minél több madárodut a budai hegyek fasoraiban és erdőségeiben s gondoskodjon azok fenntartásáról.

RÁDIÓ Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

Drág bb kávét kaphat bárh obbat, mint ná
Schmi ázu. 17

A Nagykikin ültek Társasága a budai v kávéházban ütötte föl tanyáját, ahol minden hó első csütörtökén kedélyes vacsorán gyűlnek a tagok. A társaság díszelnöke tasnádi N a g y Gábor altábornagy, elnöke dr. M o r v a y Győző, titkára Varró Indár Béla és tagjai között van Déschán Achill Pénzintézeti Központ vezérigazgatója, dr. Schernhard János, Zsiros Kálmán kúriai bírák. A társaság tagjainak száma 122. Minden hónapban a hölgytagok részére táncmulatságot rendeznek.

PADOS József vendéglős által megvásárol
POZSONYI vendéglő az Anna-udvarban
I., Krisztina-körút 8—10. sz.
POMPÁS vacsora különlegességek
Polgári konyha és árak!

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ- akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

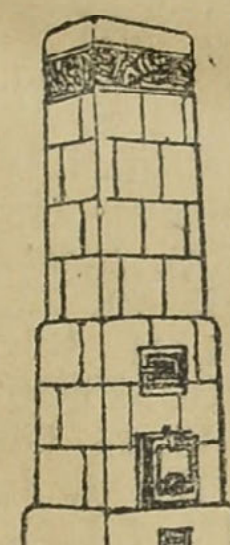
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Háztatarozásnál előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhívó 179—42.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
játszik
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Gyomorra naponkint igyék
egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
165

Szabó Jenő okl. épitész munkáiból

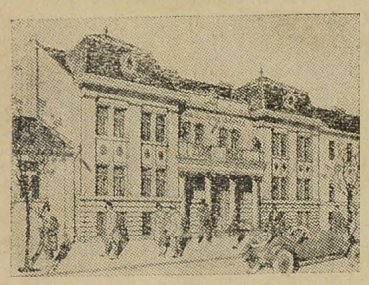

A pápai rendőrkapitányság székháza

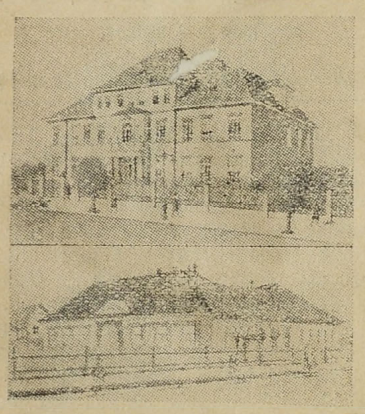

A kispesti Szülőnő otthon és a hegyeshalmi iskola és tanitólakás

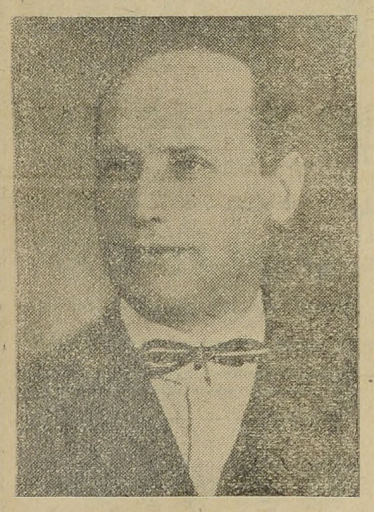

Szabó Jenő okl. épitész

Lófuttatás. Az 1928. év galopphatárnapjai. ÁPRILIS. *Budapest* (M. L.) 8, 9, 14, 15, 21, 22, 28, 29. *Megyer* (U. Sz.): 11, 18, 25. MÁJUS. *Budapest* (M. L.): 6, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 19, 20. *Megyer* (U. Sz.): 1, 3, 24, 27, 28, 31. JUNIUS. *Budapest* (M. L.): 9, 10, 16, 17, 23, 24, 29. *Megyer* (P. V. E.): 3, 7, 13, 20. JULIUS. *Budapest (M. L.)*: 1, 7, 8, 14, 15, 21, 22, 28, 29. *Megyer* (U. Sz.): 4, 11. *Megyer* (P. V. E.): 18, 25. AUGUSZTUS *Budapest* (M. L.): 4, 5, 12, 15, 17, 19, 20, 25, 26. *Megyer* (P. V. E.): 1, 8. SZEPTEMBER. *Budapest* (M. L.): 1, 2, 8, 9, 15, 16, 22, 23, 29, 30. *Megyer* (P. V. E.): 5, 12, 19. OKTÓBER. *Budapest* (M. L.): 6, 7, 13, 14. *Megyer* (U. Sz.): 18, 21, 25, 28, 31. *Megyer* (P. V. E.): 3, 10. NOVEMBER. *Megyer* (P. V. E.): 4, 7, 11.

Az Uj Művészek Egyesülete, mely „UME" néven szerepel, febr. 19-én rendezi első nagy bemutató kiállítását a Nemzeti Szalon termeiben.

Munkával, Istennel Nagymagyarországért jeligével hívja meg az I. ker. Iparos kör február 18-iki tánc-estélyére a budai társadalmat. A fővédnöki tisztet gróf *Hadik* János vállalta, míg az est védnökei dr. *Platthy* György, *Szigeti* János, *Máté* István, *Pakányi* Ferenc föv. bizottsági tagok, *Kollár* Gábor elnök és *Pathó* István másodelnök. A táncest a Budai Polgári Kaszinóban lesz este 10 órai kezdettel s tiszta jövedelmét az Iparos könyvtára és a cserkészcsapat zászlóalapjára fordítják. Pataki László, Ulm László, Müller Antal, Zimmerer Pál, Junger Emil lelkes elnökei az estnek, amelyet fáradhatatlan buzgósággal készít elő a vigalmi bizottság, élén Gubicza Lázárral s szorgalmas munkatársaival ifi. Kollár Gábor, ifj. Pathó István, Junger Károly főrendezőkkel.

Mit vétett a Viziváros az összes közlekedési hatóságoknak, hogy pont ide dirigálják az összes nehéz, 80—90 mázsás tömörgumis autóbuszokat, amelyek földrengésszerű hullámzással veszélyeztetik az úttest alatti közműveket, de még a régi házakat is, amelyek már bedőléssel fenyegetnek. Ezt kérdezi egyik kedves olvasónk Szalay Árpád, aki levele további részében megjegyzi, hogy a közelmultban beszakadt a rendesen száguldó nagy teherautók és súlyosan megterhelt pótkocsik alatt a csatorna a Fő-utca, a Jégverem és Pala-utca közti szakaszán. Teljes három hónapig dolgoztak a kemény hidegben a helyreállításon és az új betoncsövek fektetésén. Alig volt a munka befejezve, újra beszakadt a kövezet, mert a betoncsövek is eltöredeztek a súlyos járművek alatt. Ez a munka a fővárosnak sokezer pengőjébe került. A vállalkozó emberei még máig is dolgoznak és nem tudják befejezni a kövezést, mert hol itt, hol amott süllyed az úttest. És mindezt nem veszi észre a közlekedési rendőrség, hogy a teherforgalmat másfelé (a dunai rakpartokra) terelné és a nehéz autóbuszokat egyáltalán Budáról eltiltaná. Csodálatos az is, hogy az állami hidak felügyelősége, amely a Fő-utca 1. sz. alatt székel, nem tiltja be a régi, rozoga, nehéz járású autóbuszokat a Lánchídról, amelyeken olyan rezgéseket okoz, hogy a hídon járók minduntalan összerezzennek, mert attól tartanak, hogy beszakad a híd alattuk. Ebből még katasztrófa lesz! Persze az új légtömlős kerekű, könnyű járású autóbuszok a pestieknek kellenek, hogy a Margitszigetre utazzanak — üresen.

A Feneketlen tó asztaltársaság, mely tisztán jótékonyság gyakorlására alakult a Villányi-úton 1923-ban, most ülte e hó 28-án a Kriszt-féle vendéglőben fennállásának ötéves jubileumát. Eddig 60 szegény gyermeket ruháztak fel és pénzadománnyal támogatják évről-évre a mentők egyesületét. Elnöke Trafina József és ügyvezetője Amfer József és gondnoka Kriszt Károly.

Nem fürdővároshoz méltó állapot, hogy a Zugligetben a Hunyadi orom alatt az ottani pompás ózondús levegőt az egyik villából közvetlenül az útra kiengedett szennyvíz rettenetes bűze teliti. Ahogy egy kedves levélből értesülünk, ez az állapot már két év óta tart s bár már több ízben történtek felszólalások, sőt feljelentések is, az utóbbit 23 környékbeli villatulajdonos alá is írta, mindez azonban mind máig nem segített a helyzeten. Megnevezhetetlen indolencia az illető háztulajdonos részéről, hogy nemcsak megmérgezi szennyvize bűzével a környék levegőjét: de a saját területén is megmételyezi a bacilusok tömegével a levegőt. Rosszabbodni fog a helyzet az olvadás beálltával s később a melegebb időben s ezért az illetékes előljáróság, mint közegészségügyi hatóság kell, hogy mielőbb orvoslást találjon.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Kié a felelősség azokért a hihetetlen állapotokért, amelyek a Böszörményi-úttól kezdve egészen a Farkasréti temetőig fennállanak? Ha ezeken az utakon fagy, akkor életveszélyes a közlekedés, ha pedig olvad, akkor meg a térdigérő sártól nem lehet menni. Soha még annyira nem voltak elhanyagolva ezek az utaknak csúfolt árkos ösvények, mint az idén. A nagy havazások után a havat nem takarították el s így az most is letaposva és befagyva húzódik az egész vidéken. Napról-napra az őrangyal menti meg a fej- és lábtörésektől azokat a szegény apróságokat, akik a Svábhegyről és a környékről gyalog járnak a Márvány-utcai iskolába. Itt-ott salakozzák az utakat, de ez a kevés munkaerő és a nagy terület miatt oly lassan történik, hogy csak egy-egy szakaszszal készülnek el. A többi része azután marad úgy, ahogy volt. Egész télen hóékét sem lát e jégmezős, mostoha vidék. Az emberek testi épsége megköveteli, hogy itt mielőbb rendet teremtsenek. (R. J.)

A Szent Alajos Kör Óbudán, a Kiscelli-utcában lévő Szalézi Intézet Szent Alajos Árvaház bővítésének javára pompás sikerű tánc-estélyt rendezett február 4-én a Korona-Vigadóban. Az estélyt fáradhatalan buzgósággal a *Rupp* István elnöklete alatt álló bál-bizottság gyönyörűen bonyolította le. A megjelentek díszes sorában P. *Plyvacik* Szaniszló, a magyar Szalézi-rend tartományfőnöke is ott volt.

MEGBÍZHATÓ, korosabb gyermektelen házaspár 1 szoba-konyhás lakás ellenében takarítást és főzést is vállalna. A férj kerti- és más házkörüli teendőket is végez. Cím: **Budafok**, Arany János-u. 21. sz. **Otáczky Mihály.**

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Emelik a dividendákat a vezető pénzintézetek

A bankoknál az osztalék becslések túlnyomó részt valóra válnak, és mindegyik pénzintézet emeli a dividendát. A bankok közül nagy az érdeklődés a *Földhitelbank* mérlege és osztaléka iránt. Az intézet vezetősége még nem döntött az osztalékról, de a *Budai Napló* értesülése szerint a Földhitelbank osztalékának alsó határa 6 pengő, lehet azonban, hogy az igazgatóság ennél magasabb dividendára tesz javaslatot. A Földhitelbank részvény jelenleg 88 pengőn áll a tőzsdén; ha csak 6 pengős osztalékot veszünk figyelembe az 1927-es esztendőre, a tőzsdei árfolyam alapján a Földhitelbank-részvény jövedelmezősége valamivel meghaladja a 7 százalékot. Imformációnk szerint a Földhitelbank néhány héten belül fogja a mérlegét publikálni.

* **A Fabank mérlege** is nyilvánosságra jut a jövő héten, amely az intézetnek óriási erősödéséről tesz tanúságot. Az elmult esztendőben a Fabank 1.40 pengő osztalékot fizetett, a *Budai Napló* értesülése szerint az idén az osztalékot részvényenként mintegy 40 fillérel fogják felemelni. Több mint 20 százalékot tesz ki a Fabanknál az osztaléktöbblet, ami összehasonlítva a részvény mai 21 pengős árfolyamával, igazán kielégítő rentabilitásra mutat.

* **A Földhitelbank** Nógrádmegyében parcellázni kezdte a pusztatercsi-i birtokot, amely Szécsény vasútállomásától mintegy 9 kilométerre fekszik. A bank szántóföldeket vetéssel együtt ad el és rétet, legelőt is parcelláz.

* **Kresz Károly dr.** kormányfőtanácsos, a *Tébe* igazgatója e hó 9-én a *Budapesti Piarista Diákszövetség* életpályákat ismertető előadás sorozatában magas színvonalú előadást tartott a bankpályáról. A megjelent nagyszámú és előkelő közönség nagy érdeklődéssel hallgatta végig az előadást és megtapsolta az előadót.

Kitünő eredménnyel zárják üzletévüket a budai pénzintézetek

A *Budai Általános Takarékpénztár* még ebben a hónapban megtartja évi rendes közgyűlését, melyen a mérleg bemutatása s a nyereség felosztás megállapítása szerepel. A közgyűlésen az igazgatóság 1 pengő dividenda kifizetését fogja indítványozni. Az intézet, mely *Friedländer* Andor vezérigazgató több évtizedes szakszerű és nagykoncepciójú vezetése mellett évről-évre szebb eredményeket ér el, ezévi mérlegében százalékilag is hatalmas nyereséget fog kimutatni. A tárcájában levő váltók 1.4 millió pengőt tesznek ki, míg a közönség betétként takarékkönyvecskékre és folyószámlára 1.2 millió pengőt helyezett el a banknál, ami a bizalom hatalmas megnyilatkozásának a jele. Igen szépen erősbödnek a takaréklapokra történendő heti befizetések is.

A Budai Általános Takarékpénztár a legnagyobb budai önálló pénzintézet. Az intézet 1910-ben alakult. Alapítói a város legtekintélyesebb kereskedői voltak és 18 éves fennállása óta Buda gazdasági fellendülése idején a kereskedelem megszilárdításában tevékeny részt vett. A bank főleg a budai kereskedők pébzintézete. Különösen nagy számban keresik fel iparosok váltóbehajtási megbízásokkal, amelyeket gyorsan és mérsékelt díjazás mellett intéz el. A bank természetesen az összes üzletágakat erősen kultiválja, takarékbetét állománya és kihelyezései állandóan emelkednek és néhány év mulva feltétlenül fel fog zárkózni a középbankok sorába.

* **A Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank** igazgatósága a jövő hét folyamán tartja meg mérlegmegállapító ülését, mellyel egyidőben közzé fogja tenni a zárószámadást. Az 1927. év mérlegeredménye teljesen meg fog felelni a várakozásoknak, úgy a bank-, mint pedig az áruosztály az üzletévet kedvező eredménnyel zárták. A Budai Naplónak az az értesülése, hogy az intézet részvényeseinek a tavalyinál magasabb osztalékot fog fizetni.

* **A Magyar-Olasz Bank** mérlege is nemsokára publikálásra kerül. A tavalyi 4 pengővel szemben az intézet az 1927-es esztendőre 5 pengő dividendát fizet, tehát teljes 1 pengővel többet az előző évnél. Az Olasz Bank készpénztőkéi ma már meghaladják a 200 milliárdot.

* **A Budapesti Iparbank Rt.** e hó 24-én tartja rendes évi közgyűlését, melyen a vezetőség az intézet szép fejlődéséről fog beszámolni. A Budapesti Iparbank terjeszkedését és komoly előretörését mi sem bizonyitja jobban, mint az a körülmény, hogy az idei takarékbetétek összege meghaladta a békebeli takarékbetétek összegét. Információink szerint az osztalék 2 pengő lesz, mely megfelel a részvény névértéke 16 százalékának, a tőzsdei árfolyam értéke 10 százalékának.

Az Ó-Buda—Ujlaki Takarékpénztár R.-T. március első felében tartja *huszonkettedik* évi rendes közgyűlését, melyen a szokásos tárgysorozati pontok mellett az alaptőke felemelésének tárgyában hozandó határozat is szerepel. Arra való tekintettel, hogy az intézet által kezelt idegen vagyon s az intézet saját tőkéi között megfelelő arányt létesítsen, az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyűlésnek indítványozni fogja az intézet alaptőkéjének 40.000 pengőről 60.000 pengőre való felemelését. Ezen tőkeemelés után az intézet saját tőkéje meg fogja haladni a 80.000 pengőt. Az üzleteredmény igen kielégítő és az osztalék előreláthatólag tíz százalék lesz. Betéteinek összege 300.000 pengő. A kihitelezéseik — melyeket részben jelzálogilag, részben letétekkel biztosítanak — a betétek emelkedésének arányában nagyobbodnak.

* **A Fabank** mérlegének közeli megjelenését már jeleztük az elmult számunkban. Értesülésünk szerint az intézet végleges osztaléka 1.60 pengő, a tavalyi 1.40 pengővel szemben.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

Uj uj gazda
uj bérlő
uj borfajták
uj szakácsné
uj konyha
uj menü
kóstolja meg egyszer!
I., Krisztina-körút 61.
volt „Nagy Anna"-féle vendéglő, most
Anna étterem
özvegy KONNERT Károlyné,
az uj bérlő.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve

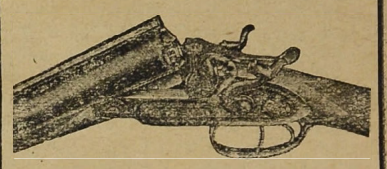

VADÁSZFEGYVEREK
FEGYVERJAVÍTÁSOK
SPORTCIKKEK
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte ések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon 23—93

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

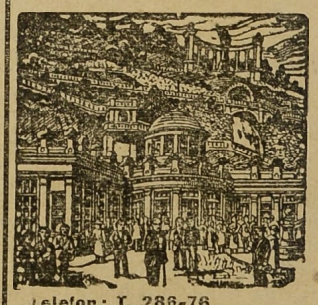

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

RÉSZIZÁS ELLEN
a legjobb szer a
HÁZI TORNA
és erre legalkalmasabb az
EVEZŐGÉP
ÁRA 100 P
Kedvező fizetési feltételek!

Nők, férfiak, gyermekek egyaránt használhatják. Hájat fogyaszt — erőt növel!
Gyártja: BIEBER KÁROLY lakatosárugyár
BUDÁN, I., PÁLYA UTCA 6. — TELEFON L. 981-35.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök utca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 904. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 február 26.

Jubilál a Budai Napló

25 esztendő Buda szolgálatában

dr. József Ferenc főherceg

Őfensége levele a lap felelős szerkesztőjéhez.

Mindig kerültük az alkalmat, hogy a „Budai Napló“ hasábjain számoljunk be azokkal az eredményekkel, amiket irásaink révén elértünk.

A lap olvasóközönsége kell, hogy kiérezze ennek a speciális budai lapnak minden sorából, minden betűjéből azt a gondos szeretetet, amellyel Buda minden elhanyagolt ügyét felkaroltuk, ahogy azt a nyilvánosság elé hoztuk, minden szempontból megvilágítottuk, annak történelmi hátterét kikutattuk és — reá tereltük az illetékes tényezők figyelmét.

Feltártuk Budának minden sebét. Volt olyan is, amelyik csak fájt, csak bénította Buda életerejét, de senki előttünk nem kutatta sem a helyét, sem az igazi okát.

Egy negyedszázad alatt fölébresztettük így a budai öntudatot és megteremtettük, új életre keltettük a már csaknem teljesen megszünt budai lokalpatriotizmust.

Megkerestük, megtaláltuk és rámutattunk Buda minden jeles fiára és voltunk a lépcső, amelyen magasabb polcra léphettek; fölkeltettük irántuk a polgárság bizalmát, építettük számukra a piedesztált. A sors különös kegye, mely megélnünk engedte, a sors különös fordulása, mely igazolta jövőbelátásunkat, hogy ma a városi ügyek intézésében, budai erkölcsön nevelt, magasan kiemelkedő fiai vették át a vezetőszerepet.

De nemcsak ezekben, hanem Buda minden polgárában él a tudat, hogy a három város egyesülése nemcsak a pesti oldal érdekében történt, hanem egyaránt jussa van a fejlődéshez Budának és Óbudának is.

Sokan talán kicsinylőleg intik le szerepünket, — de a polgárság zömének ítélete a mi igazunkat bizonyítja. E század elejétől tizenegy címen indultak lapok Budán és a polgárság szeretete csak a „Budai Napló“-t segítette át a közelmult évek nehézségein. Csak ez az egy újság maradt meg a tizenegy közül, csak ez az egy tudott mélyebb barázdát szántani a budai polgárok lelkében, mert az egyetlen volt, amely a budai hangot megtalálta és ezzel visszhangot tudott kelteni a budaiak szívében.

Sokan üdvözölték most a szerkesztőséget, a legegyszerűbb polgároktól kezdve a kiváltságos helyen állókig, aminek bizonyságául közöljük az alábbi két levelet:

A „BUDAPEST FÜRDŐVÁROS EGYESÜLET“ ELNÖKE

Kedves Főszerkesztő Úr!

A Budai Napló a 25-ik évfolyamába lépett a napokban. Kedves alkalmul szolgál nekem ez az évforduló arra, hogy Főszerkesztő Úrnak meleg elismeréssel adózzak azon buzgalmáért és fáradozásaiért, amellyel lapját Buda fejlődésének, szépitesének és jövő boldogulásának szolgálatába állitotta.

Főszerkesztő Úr a legválságosabb körülmények között is nemes áldozatkészséggel küzdött és harcolt a budaiak jogos követelményeinek elismertetéséért és ezzel nemcsak beirta nevét örökre Buda történetébe, de belopta magát egyuttal a budaiak szivébe is, akik Főszerkesztő Úrban egyik legértékesebb polgártársukat és barátjukat tisztelik.

A magam részéről külön is kiemelem Budának fürdővárossá való fejlesztése érdekében egy negyedszázad óta irott cikkeit, előadásait, fáradhatatlan agitációját, melynek gyümölcse érőben van a budai polgárság javára. Adja az Isten, hogy friss erőben, törhetetlen energiával megérhesse a Budai Napló következő jubileumát és megvalósulva láthassa azokat a terveket és törekvéseket, amelyeknek mindig bátorszavu, melegszivü harcosa volt.

Isten áldása kisérje Önt nemes és önzetlen munkájában és kivánok további sikert és fejlődést a budaiak kedves jóakarójának — a Budai Naplónak.

Budapest, 1928. február hó 14-én.

dr. József Ferenc főherceg.

Amikor Őfenségének itt is köszönetet mondunk a teljes mértékben talán meg sem érdemelt elismerésért, amellyel szerkesztőnk személyén át a „Budai Napló“-t elhalmozta, — közöljük a budai nők, a budai nagyerkölcsü nők kedves megnyilatkozását, mely e levélből meleg jóakarattal sugárzik felénk:

A BUDAI NŐK KULTURÁLIS ÉS JÓTÉKONYSÁGI KÖRE
II., Szilágyi Dezső tér 5., I. em.
(Budai Polgári Kör)

Igen tisztelt Szerkesztő Úr!

A Budai Naplóban az Ön avatott tollából cikk jelent meg, amely hirül adja, hogy a lap immár huszonötödik évfolyamát éli. E nagy dátum elkövetkezése alkalmából nem mulaszthatjuk el, hogy szivünk egész melegével ne köszöntsük a Szerkesztőséget, elsősorban pedig Önt, akinek e lapban és e lap által Buda és a budai polgárság érdekében immár majdnem egy emberöltő óta kifejtett közhasznú munkássága közismert és mindannyiunk által oly nagyon nagyrabecsült. Mi, a mai nemzedék, jól tudjuk, mennyit tett Ön érettünk, de az eljövendő nemzedéknek is tudomást kell majd nyernie arról.

Amidőn Buda érdekében szivből kivánjuk, hogy a Budai Napló sok, a mostanihoz hasonló jelentőségü fordulóhoz érjen, kivánunk Önnek el nem lankadó erőt a budai polgárságért való további munkásságához.

Budapest, 1928 február 2.

Sok szivélyes köszöntéssel
a Budai Nők Kulturális és
Jótékonysági Köre nevében:
Dr. Szemeréné Horvát Renée dr.
ügyvezető elnök.

Ahol a női szív ily meleg dobbanással tud szót találni az elismerés számára, ott bensőséges kapocs fűződik az olvasó és az újság közé.

Még a Hollós Mátyás Társaság vezetőinek kell itt köszönetet mondanunk, mely egy külön estét szánt meglepetésül a mi igénytelen jubileumunknak és vezetősége, Szávay Gyula főtitkár aranytollából folyó drága szóval köszöntött bennünket.

Bocsássa meg nekünk az olvasó, hogy egy rövid szempillantásra levetettük az örökös harc nehéz vértezetét, — de máris megyünk tovább a harci ösvényen — Buda eljövendő nagyságáért!

Ismerkedő estét

rendeztek a Szövetkezett Budai Hegyvidéki Egyesületek

Az idei farsang előkelően szép mulatsága volt

Ötszáz vendég a Bellevue termeiben

Az öreg Jánoshegy is jóakaratúan bólintott zuzmarás fejével, amikor azt látta, hogy száznál több autó robog a Bellevue-szálló bejáratához és ontotta a budai szép asszonyok, szép leányok tömegét e hó 20-án hétfőn este, amikor *Ismerkedő-Estjét* rendezte a budai hegyvidék ez évben alakult szövetsége.

Intim családias estnek indult. Ismerkedésnek szánt estnek, amikor magas színvonalú hangverseny előbb leköti a hallgatóság figyelmét, a társasvacsora közelebb hozza egymáshoz a kiterjedt hegyvidék érdekeltségeit, a kabaré pajzánul megcibálja a kedélyeket, hogy aztán kedves táncban forrjon össze ez a társaság, mely egymást támogatva, segítve, a gyönyörű budai hegyek méltó kultuszát teremti meg.

Nagy gonddal járt a helyiség megválasztása. A Vigadó elég rideg, a Gellért szétágazó, holott az ismerkedéshez meleg, intim hely kell. Így esett a választás a Bellevue-szálloda termeire. A hegyek ura: losonczi dr. *Bódy Tivadar* és a kuruczlesi út zenekedvelő remetéje dr. *Manninger* Vilmos orvosprofesszor, akit mindenki szeret és ismer, nagy gonddal intézték a meghívásokat, az est hangversenyét, ahol a professzor úr egészen otthon van és váratlanul, — ötszáznál is többen jelentek meg, hogy kétségessé vált e nagy érdeklődés kielégítése. A szálló igazgatósága a társasvacsorát bravurosan bonyolította le és ötnegyed óra alatt ötszáz vacsorát tálaltatott.

A programmszerinti hangverseny a legpompásabban sikerült. A Waldbauer-Kerpely vonósnégyes nyitotta meg a sort és zárta is be, frenetikus tapsokat aratva. Dr. Győri Pál, aki dr. Kerntler Jenő gyönyörű dalait énekelte csodásszépen, a szerző meghitt zongorakísérete mellett. — Koncz János brilliáns hegedűjátéka és Dullien Ella bűbájos énekszámai lekötötték a közönséget, hogy azután tetszés erupciókban törjön ki. A fiatalság vacsora után táncot követelt s így a kabaré csak az egyik teremben folyt le, ahol Zilahy Gyula örökké kedves konferálása és előadásait felváltotta Viraág Ilonka megkapó orchesztikai szavalata és Schack Manka néhány szép dala, amiket zajos ovációk között Kubányi György, a közönség dédelgetett kedvence énekelt. A közönség sűrű sorai ezután megritkultak és megindult a tánc, mely reggel felé, a félig kiürült termekben érte el kulminációját.

Kedves, szép este volt. A rendezés körül nagy érdemeket szereztek Bercsényi Antal, a szövetség igazgatója, Mikus István, a pénztárnoka, dr. Nádas Béla, Zilahi Balogh Gyula, Szervei György és a nagy rendezőség minden tagja.

*

Buda előkelő társadalmát dr. *Bódy* Tivadar udv. tanácsos, ny. polgármester, mint a Szövetkezett Budai Hegyvidéki Egyesületek elnöke és dr. *Manninger* Vilmos egyetemi tanár, mint a rendező bizottság elnöke fogadták. A megjelentek között ott láttuk *Simonyi-Semadam* Sándor v. miniszterelnököt, Fejér József, Havas Jenő, hennyei dr. Hennyey Vilmos, Kaán Károly, dr. Kerntler Kálmán és Kricsfalussy Mihály államtitkárokat, Czabalay Kálmánt a közmunkatanács alelnökét, Phozer Sándor tábornokot, dr. Tury Zoltán közigazgatási-, dr. Virányi Dezső ítélő, táblai bírókat, Becsey Antal korm. főtan., dr. Kozma Jenő országgy. képviselő és Németh Béla korm. főtan., városi bizottsági tagokat, Szilágyi Károly v. nemzetgyűlési képviselőt, dr. Berczel Jenő korm. főtan., dr. Csupor József korm. főtan., dr. Purébl Győző egyet. tanár, székesfővárosi tanácsnokokat, — dr. Bodon Károly, dr. Dollinger Gyula, dr. Hoor-Tempis Móritz egyetemi tanárokat, Antalffy Antal, Muraközy Endre, dr. Papanek Ernő, dr. Zubriczky József min. tanácsosokat, Alpár Ignác, dr. Czabalay Béla egészségügy-, Glück Frigyes Gulden Richárd gazdasági-, dr. Gross Károly egészségügyi-, dr. Marsovszky Pál egészségügyi-, Saxlehner Kálmán kormány- és dr. Sümeghi László kir. közjegyző, kormány-főtanácsosokat, Bauer János és ifj. Tóth István gyárosokat. Megjelent a budai társaság színe-java, köztük: gróf Berényi János, gróf Festetich Pál és ahogy tudósítónknak sikerült följegyeznie még a következőket:

Arató Gyula festőművész, Báthory István építész, dr. Bárdos György ügyvéd, Bartók Béla igazgató, Czölder Dezső festőművész, Dullien Ferenc, Eperjessy Béla műsz. főtanácsos, lovag Fakh József, Faber Fülöp malomigazgató, Gömöri Győző igazgató, dr. Hank József bányaigazgató, dr. Hódy Lajos posttkp. igazgató, dr. Jakab László főorvos, Jauernik Nándor keresk. tan. vezérigazgató, dr. Kabakovics József ügyvéd, v. biz. tag, Klenovits Pál építész, Kapcza Imre gázgyári főtiszt, Kemény Zoltán áll. mérnök, dr. Krivoss Árpád ügyvéd, Király Kálmán műsz. főtanácsos, Kemény Lajos vegyészmérn., gyárigazgató, dr. Lugmayer József ügyvéd, Manninger Rezső, Makray Teofil mérnök, dr. Orova Zsigmond ügyvéd, Oszoly Kálmán igazgató, Paul Iván oszt. tanácsos, dr. Rexa Dezső megyei főlevéltáros, Rudas József igazgató, Szepesy Ágoston ny. posta igazgató, dr. Szebeny Antal orvos, Szente Miklós előljáró, Sándor Károly isk. igazgató, Stark Lipót vezérigazgató, Szervey György igazgató, dr. Vidéky Emil orvos, Balázs Farkas Gleich István, Szentesy József, Zilahy Balogh Gyula építészek, dr. Zerkovitz Imre ügyvéd és számosan mások, mintegy ötszázan.

Asszonyok: almási Balogh Lóránd-né, Alpár Ignácné, Alt Károlyné, Antalffy Antalné, Apor Elemérné, Angerholczer Ferencné, Balázs Farkasné, dr. Bárdos Györgyné, Bauer Jánosné, Báthory Istvánné, Becsey Antalné, özv. Bencsetz Istvánné, Bercsényi Antalné, gr. Berényi Jánosné Török Irma, dr. Bezerédy Adorjánné, dr. Bodor Károlyné, dr. Bódy Tivadarné, Brebovszky Jenőné, Bretträger Péterné, Csörgeö Zoltánné, dr. Csupor Józsefné, Czeitler Károlyné, Dullien Károlyné, Eötvös Béláné, lov. Fach Józsefné, gr. Festetich Ilonka, özv. Fischer Emilné, Fuchs Emilné, özv. Fuchs Györgyné, Füredy Jenőné, Gábriel Ferencné, Galambos Lajosné, Gárdos Jánosné, Gattaringer Oszkárné, Gergelyné dr. Kápolnai Anna, Gömöri Győzőné, dr. Gross Károlyné, Gruber Antalné, özv. Gruss Józsefné, Gulden Richárdné, Hack Oszkárné, Halász Imréné, ifj. Halász Imréné, Halm Sándorné, dr. Hampel Antalné, dr. Hank Józsefné, Háringás Károlyné, Hennyey Gusztávné, Hiesz Imréné, dr. Hódy Lajosné, Holló Tivadarné, Holzmann Vilmosné, Jäger Károlyné, Jamsen Lajosné, Jauernik Nándorné, dr. Kabakovich Józsefné, Kapca Imréné, Karl Lajosné, Keller Alajoné, Kemény Hugóné, dr. Kerntler Kálmánné, Klenovits Pálné, Klinger Józsefné, Kollár Nándorné, Konz Jánosné, dr. Kovács Jánosné, Köhler Lászlóné, dr. Kramaszta Imréné, Kricsfalussy Mihályné, dr. Krivoss Árpádné, Krucsay Károlyné, Kulcsár Richardné, Kunze Gézáné, dr. Laczkovits Elemérné, Langer Lajosné, Laufer Józsefné, dr. Lendvay Józsefné, Manninger Rezsőné, dr. Manninger Vilmosné, dr. Marsovszky Pálné, Medek Béláné, März Károlyné, Merza Mártonné, Mikus Istvánné,

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókurák tartására, izületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére. Svéd tornaterem.

Miskolczy Józsefné, Molier Lajosné, dr. Nádas Béláné, Nagy Ferencné, Orentsák Lajosné, ifj. Osztián Antalné, dr. Parassin Józsefné, dr. Peikert Alajosné, dr. Pénzes Mihályné, dr. Perényi Lászlóné, dr. Pethő Andorné, dr. Preizich Kornélné, dr. Purébl Győzőné, Palinay Győzőné, dr. Papanek Ernőné, Paul Ivánné, Refeld Antalné, Radnay Imréné, Rados Ottóné, dr. Rausch Zoltánné, Reisenleitner Lajosné, Répássy Miklósné, dr. Ressler Jánosné, R. Rév Sándorné, Rontó Johnné, dr. Rosenberg Gyuláné, Sachslehner Kálmánné, Salamon Károlyné, Sándor Károlyné, dr. Sényi-Schrantz Pálné, Simonyi-Semadam Sándorné, Skrovináné Schack Manka, Sötér Sándorné, Spanner Emilné, Stark Lipótné, Sternischa Károlyné, Stock Lipótné, dr. Sümeghy Lászlóné, Schera Istvánné, Scheerer Sándorné, Schmiedek Alfrédné, Szalay Györgyné, Szeghő Győzőné, Szemerédiné, Szentessy Józsefné, Szenthe Miklósné, Szervey Györgyné, Szigethy Józsefné, Szilágyi Károlyné, dr. Szöts Elekné, dr. Tavasz Ödönné, Tersánszky Károlyné, dr. Torkos Béláné, ifj. Tóth Imréné, Tóth Józefné, Trebus Pálné, dr. Thúry Zoltánné, dr. Vándor Mihályné, dr. Várady Jenőné, Vásárhelyi Ferencné, dr. Vikár Gézáné, Viraág Béláné, dr. Virág Gyuláné, Virányi Dezsőné, dr. Vladóné, özv. Wagner Vilmosné, Wagner Károlyné, dr. Walkó Lórándné, dr. Weiner Henrikné, Zechmeister Imréné, Zilahi-Balogh Gyuláné, dr. Zubritzky Józsefné.

Leányok: Albert Márta, Almásy Balogh Mária, Arató Gizi, Balázs Annus, Bánlaky Magda, Beke Bözsi, Bichler Iby, Borger Annuska, Csörgeö Anunciata, Dulien Edit, Dulien Elza, Dulien Ilona, Ertl Ada, Fáber Lilla, Fuchs Kornélia, Fuchs Olga, Füredy Ilonka, Geiger Kitty, Gömöri Kató, Gruber Mici, Hamper Ágnes, Holló Marica, Holzmann Irénke, Hisz Kornélia, dr. John Sidonia, Kalmár Ilonka, Kapcza Ilonka, Krucsay Erzsike, Laczkovits Piroska, Lingel Klári, dr. Löwenbach Ilona, Lendvay Bözsike, Maróti Brigitta, März Aranka, Merza Kláry, Oszoly Böske, Pajor, Jolán, Paul Mária, Rexa Nicole, Rudas, Baby, Rudas Irén, Sajó Manci, Sándor Ili, Sándor Margit, Sándor Sári, Schera Margit, Stark Kitty, Szeiffert Aranka, Szabó Bözsi, Szalay Valéria, Széll Ilonka, Szesztay Erzsébet, Szesztay Gizella, Szondy Mädy, Szöcs Melinda, Tamásy Ilonka, Tein Margit, Terlette Lya, Várady Aranka, Vécsey Piroska, Vidéky Ágnes, Viraág Ilonka, Walkowszky Rózsi, Weiss Margit, dr. Zádor Margit, dr. Zányi Zelma, Zechmeister Judit, Zemplényi Ilona, Zoráb Eta.

Budán, 1928. február 25

A fordított város sok érdekes adatát sorolja fel Jeszenszky Sándor min. tan. most megjelent könyvében: a „Szép Budapest"-ben. Mind jellemző a mindenkori városi adminisztrációra, amely kevés hozzáértéssel intézi az Istentől megáldott, emberektől elrontott város sorsát. Megtörtént az íróval, hogy 1920 telén egyik este az Attila-utca vérmezői szakaszán, ahol hatalmas fasor volt, amely nyáron mint egy alagút borult össze — egy óriási galy majdnem agyonütötte. Akkor vette észre, hogy a fákon emberek vannak, akik lopják az ágakat, mert nagy hiány volt tüzelőben. Féltette nagyon a szép fasort s telve a forradalom által okozott fapusztítás keserűségével személyesen ment fel a városházára, kérve, hogy mentsék meg a fákat. Bár ne tette volna! sóhajt most fel. Mert harmadnap megjelentek a főváros emberei fejszékkel s amíg a kis fatolvajok csak az ágakat fürészelték, ezek a legtöbb fát kivágták, mondván: — őríztetni nem tudjuk, tehát inkább mi vágjuk ki, mint más, különben is csak hitvány ecetfák. Hitvány ecetfák, de a harminc év, ameddig az új megnő, egy emberöltő! — A fa kivágás nálunk különben is könnyen megy. A kertészet jelentése szerint százezer fa díszíti Budapestet és 1925-ben 27 ezer darabot vágtak ki. Tehát, ha az Isten megtartja szokásunkat — négy év mulva készen leszünk.

Budai Társaskör IV. rendes közgyűlését március hó 25-én vasárnap délután tartja. Választás alá kerül: az elnökség, a számvizsgáló bizottság és a választmány egyharmada. A kör tagjai élénk akcióra készülnek és a hivatalos listán kívül ellenzéki lista is lesz.

Becsey Antal kormányfőtanácsos gépészmérnök, városi bizottsági tagot készül nagy ünneplésben részesíteni a budapesti bádogos ipartestület, amelynek 10 éve az elnöke és nehéz válságokon segítette át az ipartestületet. Készülő nagy munkássztrájkokat védett ki a munkásvezérekkel folytatott sikeres tárgyalások révén. Az ő elnöklése alatt virágzott fel ez az ipertestület, mely a többinek mintaképül szolgál. A 10 éves elnöki jubileumot az Gellért-szálló nagytermében készülnek megülni.

HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁG

tagjai minden héttőn este 6 órától kezdve találkoznak a Császárfürdő éttermében.

Színházi kedvezményes utalványokat a tagok itt veszik át. Most az elnökség megbeszéléseket folytat a böjt idejére tervezett

KULTUR TEAEST

rendezése, rendkivüliség számba menő hangversenyének összeállitása ügyében. Több szem többet lát. Az érdeklődő tagokat minél gyakoribb látogatásra kéri az

ELNÖKSÉG.

A közkatonák

sorsa ugyanaz Kínában is, Budán is. Mi nem üzenünk háborút, nem viszszük egymás ellen az ellenséges táborokat és nem kötünk békét. Ezt mind a vezérek csinálják. Mi még vérszomjas gyűlölettel, szuronyt szegezve állunk szemben egymással, elkészülve arra is, hogy a csecsszopó ellenpárti gyereknek sem kegyelmezünk meg. — holott a vezérek már akkor ott ültek egymás mellett a zöld asztalnál, esetleg a fehérnél és barátságosan rázzák egymás kezét. Már húsba vág a szurony, már vér fröccsen a nyomán, már soha be nem gyógyuló sebet ütöttünk egymáson, — amikor a vezérek lábhoz parancsolják a fegyvert, hüvelybe a szuronyt. Vérbeborult szemünk még szikrázik a dühtől, amikor a vezérek már barátságosan mosolyognak egymásra, — mi még átkot szórunk az ellenfélre, amikor ők kart karba öltve elvonulnak a hareszíntérről. A két tábor is elvonul, csak egy-két silbak marad az őrségen, itt is — ott is, töltött fegyverrel, egymást ölni készen. A sebesültek fogcsikorgatva ápolják sebeiket, vérbosszút lihegve, — a vezérek kedves bókkal dícsérik egymás zsenialitását. A közkatonák a gyűlölet magvát hintik szét s az apáért bosszúra készül a fiú. Egész nemzedékek halálos ellenségekként nőnek fel, rokonok szakadnak el egymástól, öreg barátok elkerülik egymást. És a vezérek szítják ezt a lázt, ezt a gyűlölködést — Kínában is, mert nem lehet tudni, hogy holnap nem szállnak-e ismét táborba egymás ellen. És ha mégsem szállnak, akkor mi közkatonák hiába ettük meg a békát Kínában is, itt Budán is. — Csak a legfőbb hadúr nézi ezt egykedvűen, mert a közkatonák végül mégis csak oda lőnek, ahová ő akarja.

Nagygyűlést rendez március hó 4-én délelőtt fél 12 órakor az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre saját helyiségében, I., Krisztinakörut 8—10 (Pozsonyi vendéglő), az OMKE és a rokonegyesületekkel kapcsolatban. A nagygyűlést a budai iparosok és kereskedők érdekeinek szolgálata tette szükségessé, hogy a budai közszállítások és közmunkákban való részesedésüket kellőképen biztosítsák. A meghívót Hubert Vilmos ügyv. elnök jegyzi.

Koffler Adolf dr., a budapesti orvosok körének elnöke e hó 23-án érdekes előadást tartott a Budai Társaskörben a belgyógyászat haladásáról az utolsó évtizedben. A hallgatóság hálásan hallgatta és a társasvacsorán dr. Hoór-Tempis Móritz társelnök köszönte meg azt. Koffler doktor kedves válaszában sok budai intimitásról emlékezett meg. Az est vidám hangulatban folyt le.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

Nagyon sivár az Uj Szent János-kórház előtere, ahol a 4-es, 14-es és 61-es villamosok végállomása van. E helyen naponta több ezer ember fordul meg a kórházba menet, de csak hatalmas sártengeren keresztül jut el céljához. Rideg, kietlen az egész környék és csak az ezerszám szálldogáló villamosjegyek jelentenek kis változatosságot. Egy őskori parkozási vágynak az emlékei, de már nyilvános illemhelynek sem közelben, sem távolban nyoma sincs. Pedig ezen a helyen, ahol nemcsak betegek, beteglátogatók, hanem kirándulók is nagyszámban fordulnak meg, feltétlenül szükséges egy diszkréten felállított illemhely. De baj van az ottani szép, de nem célszerű várócsarnokkal is, amely teljesen nyitott minden oldalról s így a bejáró betegeknek inkább ártalmára, mint használára van. A jelenlegi várócsarnok igen megfelelne céljának a kiránduló helyeken, de különösen megfelelne a Szarvas vendéglő előtti téren, ahol jelenleg egy könnyen elszállítható otromba vaskalitka áll mint várócsarnok. Itt ez a nyitott csarnok a környezetbe igen szépen beilleszthető és csak emelné a Hadtörténelmi Múzeum és a Virányos Kútvölgyi Egyesület által felállított Görgei emlékmű frontját.

Nem kell a fogaskerekű, mert az autótaxi hova tovább olcsóbb és kényelmesebb lesz. Az autótaxi a 20 százalék tarifaleszállítás mellett Kőbányát sem tekinti vámon kívülinek s így a visszafelé eső utat nem kell külön megfizetni. Ha ezt a kedvezményt a pesti rész megkapja — ki kell azt harcolni Buda részére is. Ha eltűnnik az Istenhegy és Németvölgyi útnál a vámhatár, akkor a Délivasúttól a Svábhegyi szállodáig bármilyen pillanatban felszaladhat az ember minden ácsorgás nélkül. Ha öt személy veszi igénybe a taxit, akkor körülbelül 70 fillérbe kerül az út a fogaskerekű egy pengő négy fillérével szemben. Csak helyezzék ki a sokszor megígért vámvonalat!

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene

TÁNC TÁNC

Ne vigye pénzét külföldre!

Merán és más külföldi fürdő helyett itt van a Svábhegyi

Szanatórium

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire Üdülők idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szivbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére

Egész éven át nyitva

Töltés 24 óra alatt!

RÁDIÓ-

akkumulátor töltő állomás.

SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök

III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Az emberiség jövője

LÁTOGATÁS A HEGYÓRIÁSNÁL

Exner Kornél előadása.

Exner Kornél dr. volt államtitkár, egyetemi tanár a Magyar Cobden-Szövetség felkérésére tegnap este a kereskedelmi csarnok nagytermében érdekes előadást tartott a Grossglocknerre tett kirándulásáról. Eredeti gondolata, hogy meginterjuvolja a hegyóriást. Előadásának kivonata ez:

Régi vágyam volt, hogy egyszer Grossglockner Őfelsége színe elé járulhassak. Ha Badgasteinban reggel szállónk előtt gépkocsiba ülünk, közbeeső kis vasutazás után és 165 kilométeres autózás után, estére visszatérhetünk a Grossglocknernél tett felejthetetlen látogatás emlékével.

...Az uralkodó kegyesen fogadott és olyan derűs, fényes hangulatban volt, amilyenben sokszor éveken át nem lehet látni. Káprázatos pompájától meghatottan borultam le fenséges színe előtt.

A hosszas autózás — folyton ezer méter magasságon felül és az éltetően tiszta alpesi levegő — elbágyasztott. Küzdenem kellett magammal, hogy az álom hatalmába ne ejtsen...

A felséges uralkodó jóságosan letekintett reám és így szólt:

— Bizony, régebben hosszú időbe és nagy küzdelembe, kínos verejtékezésbe és próbára tevő nélkülözésbe került az, hogy ember elém jusson. Te már minden fáradság nélkül jutottál el vállamig.

= Hallottam arról Felség, hogy százharminc év előtt Salm Reifferscheidt őrgróf, klagenfurti bíboros-püspök nagy vagyont és egész életet áldozott azért, hogy közvetlen közeledbe jöhessen és a jámbor, áldozatkész férfiúnak még sem adatott meg, hogy eljusson akkor még elérhetetlen homlokodig, amelyre már azóta az emberek vaskeresztet tűztek.

— Ez a vaskereszt legyen előttetek a munka diadalának a szimbóluma. *Ha föl is viszi a szél a pelyvát, az nem maradhat sokáig a magasban, visszahull. De a verejtékes fáradsággal és kitartással felvonszolt vaskereszt állandóan a csúcson marad... Nektek, a sárban, a porban és a füstben élő embereknek minden nagyobb elhatározás előtt magas hegytetőre kellene feljönnötök, hogy kellő áttekintést nyerjetek és a szükséges távlatból lássatok mindent.* Itt a tiszta magasságban látjátok azt, hogy az alulról óriásnak látszó templom tornya mily törpe, éreznétek azt is, hogy végtelenül nagynak képzelt bajaitok mily aprók és jelentéktelenek. Hier gewinnt ihr die grosse Distanz zu den Dingen!

= Felség, megkapott az a kijelentésed, hogy mindent, de mindent és mindenkor a kellő távlatból kellene néznünk, mint ahogyan Te teszed. Való igaz, erre kell törekednünk, ez volna a viszonylagos emberi tökéletesség. De a teljes kilátást és áttekintést nyujtó eszmei magaslatra az ember emelkedni nem tud.

— Ugy van! Még a legnagyobbak közületek: a vallásalapítók, a bölcselők, a tudósok, a művészek sem. Ezek felfogása is a világról és az életről, az anyagi és szellemi törekvésekről, minden létezésnek és történésnek célokáról, csak *röghözkötött világnézet.*

A hegyóriás vakítóan fehér piramisteste szikrázva verte vissza a napsugarakat, szinte világított, amikor ez a kinyilatkoztatása hangzott el:

— *A legfelsőbb lény maga a világegyetem. Ne keressétek tehát ezen kivül. A véges, a korlátolt létezés csak látszat, az örök világegység a valóság.* A szakadékokat az egyetemes érdek, amely szüntelenül a *végső cél* felé vezet, át fogja hidalni.

= Ez a végső cél pedig, ha jól fogom fel, — nemde Felség — az *örökbéke.* Sokan azt vallják, hogy a világháború szörnyűséges csapása azért szakadt rá az emberiségre, hogy örökre elvegye a kedvét a háborútól, hogy ez legyen az utolsó világtusa, amely vérözönbe és kínlódó nyomorba döntötte az emberiséget és most már az örökbéke boldogsága és az emberiség nyugodt, zavartalan fejlődése, tökéletesedése következhetik.

A hegyóriás feje egy percre felhőkbe burkolózott, komorabb lett.

— Jegyezd meg jól, fiam: *élet és örökbéke — ellenmondás. Az élet harc, küzdelem, s amig két ember lesz a Földön, harc is lesz itt.*

= De hiszen ez a fegyverkezési őrület sem tombolhat így tovább az idők végtelenségéig. S ha előbb nem, megállást fog parancsolni az, hogy elfogy a vasérc és a köszén.

A hegyóriás homlokára egy kis felhő ült, amikor röviden ezt jelentette ki:

— Majd szereznek az emberek a Holdból vasat. Ott van elég.

= De majd elfogy a kőszén is, — folytattam bátortalanabbul. Ha a szénfogyaszás nem növekednék, még 1500 évig elegendő volna, de progresszív felhasználás mellet ez sem tarthatna tovább 375 évnél.

— Nektek még ez is hosszú idő, nekem csak egy pillanat. De ez sem jelentené a fegyverkezés végét, mert az emberek a kőszenet, a hőt, ami nem más, mint erő, ki fogják vonni a levegőből és a vízből; pótolni fogják az egyenlítő trópikus vidékein elhelyezendő napmotorokkal. Az így összegyűjtött hőenergiát el fogják vezetni a mérsékelt, sőt a hideg égövig.

= De hiszen, Felség, amint Te évezredeken át bizonyára érzed, a Nap izzó állapotából folyton veszít, fokozatosan szilárddá lesz, s a Nap kihűlése majd véget vet a Földön minden szerves életnek.

— *Öntudatos lények,* vagy ahogyan itt a Földön nevezik: „emberek", *temérdek csillagon élnek:* születnek, küzdenek, szeretnek, meghalnak. A sorrend különben úgy is helyes, sőt még jellemzőbb, ahogy egyik legnagyobb gondolkozótok: Goethe írta: *meghalnak és születnek!* Stirb und Werde! A halál nem vég, a születés nem kezdet. Mert a halálból fakad az élet. *A halál és a születés az örök törvények folyamatosságának egy fázisa csupán.* A világháború kegyetlen és esztelennek látszó öldöklés volt. *De még sem volt esetleges és céltalan.* Az örök harc, a háború, „mindenek atyja", a legnagyobb erőkifejtésre, és így *az előszabott irányban haladásra kényszeriti az emberiséget,* bár az egyén boldogságának feláldozásával, de hiszen *az ember a világegyetemben nem cél, hanem csak eszköz...* A lezajlott világháború vérzivatara a most élő emberiség szempontjából a legnagyobb katasztrófa volt. Ámde ez *kérhetetlen kegyetlenséggel, de kimért céltudatossággal vitte előbbre a világ fejlődését az előszabottság útján.* Korántsem az örökbéke állapotának megteremtése volt ez a megszabottság törvénye szerint, hanem *a világegyetem egységességének folyamatos érvényrejuttatása.* Ez alkalommal a repülés tökéletesítésével, az aviatika gigantikus fejlesztésével.

A nyugatra hanyatló nap sugarai megvilágították arcomat.

= Felség e kijelentésedre óriási távlat nyilik meg előttem. Látom, hogy a földgömb mindinkább összezsugorodik, folyton kisebb lesz az emberek számára. Ha pedig az aviatika tökéletesedése oda fejlődik, hogy a mai sebességrekordot megkétszerezzük, ami belátható időn belül meg is történik, úgy 45 szélességi foknál egy nap alatt körül lehet röpülni a Földgömböt. Igy keletről folyton nyugati irányban repülve, az idő nem halad, mert a Nap ugyanazon a pontján áll az égnek huszonnégy óra mulva a megérkezéskor, mint ahol az elindulás pillanatában állott. Ez pedig annyit jelent, hogy *az aviatika megállította az időt, megállította a Napot az égen,* igazabban, mint valaha a legendás hős Józsua.

— Helyesen látod fiam, *ez már nemcsak a távolságnak a leküzdése, hanem az időnek is. Igy győzi le az ember a teret és az időt...*

= Ennek elgondolása jobban szédít, Felség, mint lábam alatt ezek az ezerméter mélységű borzalmas szakadékok testeden.

— Hiszed-e most már, hogyha elfogy a vasérc, a köszén és kihül a Föld, nem lesz vége az emberiségnek, mert átköltözködik a csillagokba?!

= Hiszem, hiszem... A fokozatos fejlődés törvénye ezt parancsolja... Miként ma a technika fejlődésével városok és népek napról-napra közelebb jutnak egymáshoz, lehet, hogy néhány ezer év mulva, amit Te bizonyára meg fogsz érni, Felség, időben oly közel jut egymáshoz a Föld, a Hold és a Mars, mint ma Budapest, London és San-Francisco.

A felhők elvonultak... A hegyóriás csúcsa ismét szabadon tündöklött...

— Vallod-e most már, hogy ez be fog következni?

= Vallom, vallom!... Lelki szemeimmel látom, amint a kihülő Földről az új Noe bárkájának lakói repülőgépóriáson a csillagokba fognak átmenekülni...

— Hogy miként, hogyan? Azt ma még elképzelni sem lehet. Repüléssel, kilőtt löveg belsejében, avagy vetítés útján? Ez még előttem is titok. De az bizonyos, *hogy minden egymásba kapcsolódik, egymáson épül fel és célirányosan tökéletesedik. A természeti hatalmak az emberek szolgálatába szegődnek, s viszont az emberek tudatalatti módon a nagy természet, a nagy rendeltetés, a nagy cél szolgálatában görnyednek.* Ezért folyik a harc szüntelenül. A hegyekért, a halmokért és völgyekért, a szigetekért és öblökért, a folyókért és tengerekért, a falvakért és városokért, az országokért és világrészekért, a levegőért és éterért, majd a Holdért és Csillagokért!

Hideg szélroham rázott meg... Kábulatomból felocsudtam...

Az idő észrevétlenül eltelt. Nagy léptekkel siettem lefelé a Glocknerházba, hogy autón Mallnitzba jutva, még elérhessem az esti vonatot.

Az előkelő és nagyszámú hallgatóság élénk tetszésnyilvánítással fogadta a gondolatokat ébresztő előadást, amelyet az előadó tiszteletére társasvacsora követett.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Oltay Károly, a József-Műegyetem nyilvános rendes tanára közel másfél évtizede avatja mérnökhallgatóit a geodézia tudományába.

Oltay Károly professzor tíz esztendőn át dolgozott európai nevű mestere, Bodola Lajos oldalán. S ezalatt alkalma volt a geodézia egész tudományát apróra megismernie. A tíz esztendő leforgása alatt kezdeményezte első nagyjelentőségű munkáját: az Eötvös-ingával végzett gravitációs mérések geodéziai és asztronomiai úton való ellenőrzését, illetve kiegészítését. Ezen felső geodéziai munkának eredményeképen sikerült a történelmi Magyarország gravitációs hálózatának oly nagy részét meghatározni, hogy nincsen még egy ország a világon, amely ekkora területen, ily részletes és pontos gravitációs mérésekkel rendelkeznék. Amidőn elfoglalta Oltay Károly Kruspér István és Bodola Lajos örökét, előadásának anyagát könyvbe foglalta. A mintaszerű tan- és kézikönyv első kötetei 1919., harmadik és negyedik kötete pedig 1920-ban hagyta el a sajtót, amely munkáért a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet nagy aranyérmét kapta. Oltay professzor 1918-ban az addiginál lényegesen szabatosabban és gyorsabban dolgozó prizmás tahymétert (távolságmérőt), valamivel később pedig egy olyan szintező műszert szerkesztett, amely műszereket azóta már külföldön is használják. Oltay Károly dékán, aki az akadémiának is rendes tagja s a Műegyetemi Segélyegylet tanárelnöke, a negyedik éve jelenteti meg saját szerkesztésében és kiadásában a Geodéziai Közlönyt, amelyben nagy szakavatottsággal feldolgozza a geodézia valamennyi problémáját.

Kérje mindenütt a
„Sopron-Győri"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

ifj. Tóth Imre gépészmérnök-vállalkozót, a „Központi fűtési és szellőztetési berendezések gyára" tulajdonosát — mint értesülünk — a budapesti Mérnöki Kamara legutóbbi ülésén tagjai sorába fölvette.

Rolla Margit az igen tehetséges budai poéta úrileánynak. Rolla János áll. műszaki főtanácsos, az I. kerületi polgárság egyik jelentős tagja leányának nagy sikere volt február hó 19-én a Petőfi Társaságban, ahol négy szép versét mutatták be nagy tetszés mellett.

Kölnivíz — GERŐNÉL
I., Krisztina-krt. 8-10. — Anna udvar

Hollós Mátyás költője volt Csezmiczei János, írói néven Janus Pannonius a renesszánszkor művészi képviselője, aki nagy tehetségével a humanista költőket is meghaladta. Eszék mellett született 1439-ben. Vitéz János püspök neveltette, majd Ferrara városában négy évig az akkori klasszikus műveltséget szívta magába Quarius iskolájában. Padovában is járt és hét évi külföldi tartózkodás után 1458-ban, Mátyás király trónralépése évében jön haza. Itt először nagyváradi kanonok, majd püspök lesz és Mátyásnak feltétlen híve. Résztvesz az 1464-iki boszniai hadjáratban a király oldala mellett. De jár II. Pál pápánál küldöttségileg, amikor a pápa százezer aranyat adott a török elleni hadjárathoz. Ez az eredmény is az ő kivételes tehetségének érdeme. Mátyás király diktatórikus uralma nem tetszett a főnemeseknek és főpapoknak s ezért összeesküvést szőttek: Janus Pannonius is részt vett benne. Menekülnie kellett, sokáig bujdosott s meghalt 1472-ben. — A Hollós Mátyás Társaság elhatározta, hogy minden estéjén megemlékezik a nagy király udvarának egy-egy tudósáról, költőjéről. A legutóbbi estén dr. Morvay Győző elnök Janus Pannonius színes élettörténetét mondotta el.

Túry Zoltán borestjén szokatlan nagy számban jelentek meg a borgazda tagok és a vendégek. A Budai Polgári Kör nagyterme megtelt múlthét péntekjén, a borgazda társaság estjén és dr. *Túry* Zoltán, mint házigazda különös módon üdvözölte vendégeit. Vacsora után fölállott, levetette a kabátját, elővette a hegedűjét és szép hegedűszóval köszöntötte mindazokat, akiket külön is megnevezett, mindenkinek a neki való, foglalkozásához pászoló nótát húzta el. A sikerült üdvözlés után rokonszenves ovációban részesítették ezt a kiváló képességű, lebilincselő modorú ötletes, szellemes magyar urat, akit nyomban felköszöntött *Zboray* Gyula dr. mint a közéleti „új garnitura" vezető tagját, aki lelkesen szereti Budát és akit nem sodor el Budáról — Pest. Humorral köszöntötte a borgazdát *Szávay* Gyula is, mint közgazdasági tényezőt, aki föltalálta és kelendővé tette a túri vásárt és a túri süveget. Észmékben gazdag beszédet mondott *Becsey* Antal korm főtanácsos is és éltette Turyban egyik legjobb barátját. Ünnepló szavakkal üdvözölték Túryt: Gorka Gyula, Haypál Béla, Szalay József, utánok Zboray mondott egy körtósztot, amelyben Becseyt, Guth Ferencet és Halasi-Horváth István festőt — Kollár Lajos arcképének megfestőjét — üdvözölte. Végül Buday Gyula csendőrezredes mondott el jóízű eseteket a cigány kérdés rendezése körül kifejtett működése idejéből.

Értékes kedvezményt,

nagyon mérsékelt árú színházjegy váltására jogosító utalványokat ad tagjainak a *HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁG*. A Nemzeti Színház és Kamaraszínház *ötven* százalékos kedvezményes jegyet engedélyezett a társaságnak; — a Vígszínház a földszinti jegyeknél egy pengő engedményt ad, úgyhogy a nyolc pengő 50 fill. jegy 7 pengő (zsöllye V—VIII. sor) és a 7.50 P jegy ára 6 pengő (zsöllye IX—XII. sor). Az Apolló mozgóképszínház hasonlóképen nagy kedvezményt ad előadásaira. Az utalványok a társaság hétfői összejövetelein (Császárfürdő-étterem este 6—8-ig) igényelhetők. Itt említjük meg, hogy a Nemzeti Színház arcképes vasuti igazolvánnyal rendelkező köztisztviselőknek 25 százalékos kedvezményt ad. A társaság köztisztviselő tagjai automatice mindkét kedvezményben részesülnek. A jegyeket az előadás napján déli 12—½1-ig kell kiváltani az igazgatósági iroda láttamozása után.

Szerzői estét rendez a Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság febr. 25-én délután fél hat órakor a Ferenc József Tanítók Házában (Szentkirályi u. 47.) Noszlopi Aba Tihamér a társaság rendes tagjának műveiből. Közreműködik: Simon Lajos elnök, Pirovszky Alajos, Édes Imre és Ádám Jenő. Meghívót kívánságra küld: Móra László főtitkár.

Az amerikai zarándoklat előkészítését külön bizottság végzi, báró Perényi Zsigmond ügyvezető elnöksége mellett. A Kossuth-szobor leleplezés New-Yorkban márc. 15-én lesz. Az utazás márc. 5-től április 8-ig tart. A bizottság Baross-tér 9. sz. alatti irodája az utazásra vonatkozó minden felvilágosítást megad. A budai társadalom több kiváló tagja szintén résztvesz a nemzetközi zarándoklásban.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Gyász. chizsnei Cherven Flóris dr. m. kir. udv. tanácsos, ny. tankerületi főigazgató 88 éves korában visszaadta nemes lelkét Teremtőjének. Temetése febr. 23-án volt a farkasréti temetőben, amelyen a nagyszámú és előkelő rokonságon kívül a tisztelők nagy serege is részt vett. Az elhunytban okolicsnai Okolicsányi-Kuthy Dezső dr. apósát gyászolja.

Buda város Amerikában is van az Iowa államban, annak emlékére, hogy az amerikaiak Kossuth Lajos amerikai nagyhatású útján mennyire meghódoltak a szabadságért küzdő magyar nemzet előtt. Az amerikai kongresszus ekkor egy hatalmas földterületet ajándékozott Kossuthnak, hogy az Egyesült Államokban egy új Magyarországot alapítva, számüzött bajtársaival együtt otthonra találjon. A Kossuth-kormány egyik tagja, Varga Ferenc le is telepedett Uj-Buda városában, ott is halt meg és ma is élő fia közismert ügyvéd és üzletember Leonban.

Humorosan tárgyalta a főváros közlekedésügyi bizottságában Kiss Menyhért a Marcibányi-térről induló autóbusz keserveit, de a humornak keserű igazságai újra megmutatták, hogy Buda polgárságának időtakarítása, kényelme — érdeke, csak mánodrangú kérdés. Mert a főutcai autóbusz átviszi ugyan a budai polgárt Pestre, de a Ferenc József-téren szépen letessékeli utasát, s nem viszi tovább. Megkezdődik a kalvária. A szegény pasas erre ott imbelyeg-imbolyog 10—15 percig, a nagy hidegben közben reumát kap, találkozik közben adósával, ügyvédjével, akinek számláját nem fizette ki, szóval mindenféle katasztrófák érik a várakozási idő 15 perce alatt. Akkor végre megérkezik a krisztinai kocsi, vagy talán átsétál a másik oldalra és kap egy Apponyi-téri kocsit. Felül arra és akkor azt hiszi, hogy végre most már odaröpítik őt vágyai helyére, a Városligetbe. Alig megy azonban négy percig vele az autóbusz, újból megállítják az Oktogon-téren és kiszállítják onnan. Azt mondják, most újból várakozzék egy kocsira, amely elviszi a Városligetbe. Itt ismét bekövetkezik a hosszú tízperces várakozás alatt a bajok sorozata, amikor is a társadalmi, szociális és gazdasági katasztrófák összes árnyképei csábtáncukat lejtik szemük előtt és megkívánják a maguk szomorú áldozatait a pasaséroktól. Végre megérkezik negyedórai késedelem és várakozás után az alkalmatos kocsi, amelyik elvisz a ligetbe. A továbbiak során a felszólaló kérte, a főváros tegye lehetővé azt, hogy amit a budai polgárok már száz évvel ezelőtt elértek, amikor pedig más közlekedési eszközök állottak rendelkezésre, hogy most is 20 perc alatt érhessék el céljukat és amellett megszakítás nélkül tehessék meg a Szénatér—Városliget közötti utat.

Elpusztult budai műemlék. Ott állott a Krisztina-téren a szűz Mária tiszteletére sokáig a szobor, míg most az idő, dacára a különféle felügyelő bizottságoknak — elmálasztotta. Az egyiptomi modorú levélkehely-fejű oszlopból és Immaculata szoborból álló emlék 1702-ből származott. Janisch Mátyás üvegesmester ajándékozta a fővárosnak. Eredetileg a Déli-vasútnál, az alkotás-ház előtt állították fel, ahol akkor még pusztaság volt. 1855-ben helyezték át a krisztinatéri templom mellé. Gróf Karáchonyi Guidó és Pflüger Ferenc költségén restaurálva. Ez volt az első nyilvános szobor, amelyet Budapesten felállítottak, 225 évig állta a szobor az idők viszontagságait. Ezalatt a hosszú idő alatt a Mária-alak két karja letörött és a szoborművön más sérülések is támadtak. A főváros többször restaurálta a szobrot, de ezzel csak ideig-óráig lehetett az értékes műalkotást megmenteni. Most a Fővárosi Muzeumba vitték, s helyére új szobor kerül.

Jelmezestét rendezett pompás sikerrel a Pasaréti kápolnaépítő bizottság február 21-én a budai Polgári Kaszinó vigadóbeli helyiségében. A kedves estét sok ötlettel, tréfával és jókedvvel fűszerezték, az építőbizottság lelkes hölgytagjai.

Szebeny Antal nevét és emlékét a néhai Szarvas-tér őrzi, de méltó dolog lenne, ha a Szabad Polgári Kör épületén, ahol dr. Szebeny Antal politikai pályafutását kezdte, márványtábla hirdetné Budáért vívott harcát.

A Szent Angela Intézet palotája, mely a Rózsadomb egyik legszebb részén a Bimbó- és Zivatar-utca keresztezésénél épül, a Kassáról idemenekült Szent Orsolya-rendi apácáknak lesz a rendháza, leányközépiskolája és temploma. A missziónáriusok akadályt nem ismerő hitével, krisztusi türelmességgel és izzó magyar lelkülettel dolgoznak a dekadens főváros szellemének javításán, a középosztály féltve őrzött leányainak megmentésén. Fővédője a nemes intézménynek a legnépszerűbb s legillusztrisabb „rózsadombi leányos anya" Anna királyi hercegasszony, főnöke Szombathy M. Aurélia nővér és háziigazgatója Krywald Ottó prépost, érseki főbiztos.

A SVÁBHEGYEN, Lóránt-út 4/b. számú modern villa egyemeletes téli-nyári használatra alkalmas, 2600 négyszögöl területen, 80.000 pengőért eladó. Bővebb felvilágosítást a Svábhegyi Egyesület ad: I., Költő-u. 16.

A Magyar Kertkedvelők Egyesülete dec. 8-án dr. Tuzson János indítványára dr. báró Andreánszky Gábor, dr. Bayer Krucsay Dezső, Dezsényi Béla, dr. Erődi-Harrach Béla, dr. Hültl Dezső, dr. grófi Klebelsberg Kunó, dr. Kozma Jenő, Ipolyi Keller Gyula, Jendrassik Alfréd, dr. Manninger Vilmos, Rerrich Béla, Saxlehner Kálmán, dr. Schmidt József, dr. Sipőcz Jenő, gróf Somssich László, gróf Széchenyi Bertalan, dr. Szily Kálmán, dr. Vidéky Emil támogatásával megalakult azért, hogy tagjait minden tavasszal és ősszel a negyven pengő évi tagdíj fejében saját maga látja el fákkal, cserjékkel, dísznövényekkel. A hazai kertészet növényanyagának felhasználása mellett más világtájakról származó kerti növényeket is szállít majd, hogy ezzel is emelje a hazai növénykultuszt. Céljának elérésére illusztrált és mindig tanulságos folyóiratot is kiad az egyesület, amelynek tagjai elsősorban kert- és parktulajdonosok lehetnek, de testületek, városok is. Január 29-én a Szövetkezett vue szállóban tartott értekezletén dr. Manninger Vilmos egy. tanár terjesztette elő az egyesület megalakuHegyvidéki Egyesületeknek a Bellelását, felhívta az érdekelteknek a figyelmét.

Nem jár a sintér a Svábhegyen, mert talán azt hiszi, hogy a klimatikus gyógyhelyen, ahol a beteg emberek gyógyulást találnak s az egészségesek még egészségesebbek — a kutya sem veszhet meg, azonban mégis csak sok lehet, ott a kóborló, gazdátlan eb, mert a Svábhegyi Egyesület kénytelen volt ismételten kérni, hogy a gyepmesterek járjanak fel a hegyre is ebrazziát tartani.

A LEGFENSÉGESEBB KILÁTÁS

Budáról Pestre a téli napok idején, délután öt óra tájban nyílik, amikor még nyitva vannak az üzletek és fénnyel van tele a város. A Duna mint valami sejtelmes sötétség kígyózik végig a város közepén, két oldalán ragyogó aranylánc-sor és fényekből font ívű hidak keresztezik testét. Szélein aranygerendák nyúlnak a mélybe, mintha a part sötét vonalát támogatnák. A pesti zárt épületrengeteg csak itt-ott szakad meg s mutat néhány utcát jelző fénycsíkot, ha a Gellérthegyről nézzük, de általában a sötét nagy tömbök dominálnak, melyeket egymástól az utcákból felszálló fénypára választ el. Kupolák sötét körvonalai, fényreklámok, kiemelkedő megvilágított homlokzatok teszik változatossá ezt a nagyvonalú, kubista szerkezetű képet. Távol a városon túl, a horizonton a külvárosok be nem épített utainak lámpasorai húznak csodálatos kusza vonalakat az éjszakába. — Ám ha Budát nézzük és a Vár felé fordítjuk szemünket, mintha az alsó útról elénk felnyúló fák ágain fények vibrálnának. A lenti lámpák fénye csillog rajtuk keresztül s olyanok lesznek, mint a karácsonyfák. A budai hegyvidékre átnézve szinte megzavarodik az ember az első pillanatban: azt hiszi, hogy a csillagos eget látja. Fénypont fénypont mellett — az ember már keresi a Tájutat s egy helyen megtalálja a Göncölszekeret, ott a Fiastyúkot, míg a Svábhegy útjain lekígyózó automobilok fel-feltűnő reflektorai, mintha hulló csillagok lennének. A fények felemelkednek a hegyoldalon s úgy összevegyülnek a csillagokkal, hogy nem is tudni, hol végződik Buda és hol kezdődik a mennyország.

A tudományt népszerűsíti a magy. kir. Természettudományi Társulat pompásan szerkesztett Közlönyével s most kiadott évkönyvével, amelyet nagy tudással s gyakorlati érzékkel dr. Gombócz Endre első titkár szerkesztett. A Társulat igen érdekes és nagyon olcsó kiadványait VIII. Eszterházy-u. 14. sz. alatt lehet megrendelni.

Tovább restaurálják a Műemlékek Orsz. Bizottságának jelentése alapján a várbeli Szent Háromság-szobrot, amelyet Ungleich Fülöp híres szobrász 1715-ben egyezer rajnai forintért készített. Amikor ezt a főváros képzőművészeti bizottsága tudomásul vette, ugyanekkor megengedte Szmrecsányi Verá-nak, hogy a Nagyboldogasszony-templom 1515-ből származó Szűz Mária márványszobrát másolatban terieszthesse.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kórnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

MEGNAGYOBBITVA!
TROMBITÁS
VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
NAGY TÉLI UJTEREM
NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!
GUTTENBERGER tulajdonos

A budai
KÉMÉNYSEPRŐ
VENDÉGLŐ
I., Pauler-u. 3. (A budai Szinkörrel szemben)
tulajdonos:
PANTOL MÁRTON
Családok és egyesületek szolid találkozó helye. Teljesen ujjáalakítva.

Minden kényes igényeket kielégít. Régi, hires magyar konyhája sajátszüretelésű borainak kiválósága közismert.
Minden pénteken halászlé.
Szombaton disznótoros vacsora.

Lánchid Kávéház
(Kereskedelmi Minisztériummal szemben)
Kitünő magyar és francia vacsorák
Magyar királyi állami pincészeti borok
Dréher sörök

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

CSÁSZÁR-

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.
Kényelmes, szép, úri helyiség
Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Egyomorra naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
160

Emberéletet követelt az a késedelmeskedés, amit a főváros tanusított a téli sportfelügyelők késői kiküldésével. Hogy ez a jövőben elő ne fordulhasson a Svábhegyi Egyesület nyomatékosan kérte a fővárosi tanácsot, hogy ezentúl már az első hóesés alkalmával, korán küldje ki a felügyelőit.

A Lánchíd-Kávéház ragyogóan elegáns helyiségeiben esténkint modain élet folyik. A budai, de a pesti oldalról is tömegesen keresik fel a Kereskedelmi Minisztériummal szemben lévő intimus tartózkodási helyet, ahol előzékeny, figyelmes pincérek hada szolgálja fel politikai és közgazdasági életünk kitűnőségeinek a szakácsművészet raffinériája szerint készült a leggurmandabb ízlést is kielégítő gasztronomiai különlegességeket és italokat.

Szükséges már régen az I kerület sok utcájában a vízcső fektetése, de eddig e költségekre nem találtak fedezetet. Most rendkívüli előirányzattal megkezdik a csőfektetést a Lágymányos-utcában 4.850, Magyarádi-úton 4.750, Őzike-utcában 6.750, Sárbogárdi-úton 2.700, Ugocsa-utcában 2.500 pengő költséggel.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.
Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

Hatszázéves multja van a mészárosiparnak, amint azt egy most felbukkant feljegyzésből megtudjuk. Az 1376-ból maradt mészáros céhek szabályzatai szerint a vágást ügyesebb kezű jobbágy látta el, akit „nyúzó" néven ismertek. Dunántúl „vágó" és „nyak vágó" volt a nyúzó jobbágy neve. A mészáros szó 1400 körül jött használatba. A hentes szó még újabb eredetű. A miskolci városi jegyzőkönyv, amely 1585-ből ered, nevezi meg először a céhen kívüli kontár húsiparosok büntető tárgyalásánál a „hentes", illetve

Tanulságos kirándulások keretében megismerhetik a fővárosi iskolák növendékei a legkisebb anyagi áldozatok árán a budai hegyeket, a Svábhegy, Mátyáshegy és környéke szépségeit — a Budai Hegyvidéki Egyesületek minden elismerést megérdemlő buzgósága révén. Elsősorban a Svábhegyi Egyesület gondoskodik intenzíven a Svábhegyet ismertető propagandáról s ezt az akcióját a főváros közoktatásügyi osztálya is támogatja. A tervszerű programm szerint a kiránduló iskola igazgatója kirándulást megelőző hétköznapon délelőtt 11 óráig az I., Diana-uti elemi iskola igazgatójának távbeszélő útján (Svábhegy 661—64) bejelenti, hogy milyen osztályok, hány tanulóval vesznek részt, a kirándulás vezetője, mely vonattal óhajtanak indulni, mennyi időt akarnak a Svábhegynek és nevezetességeinek megtekintésére fordítani, végül, hogy hány tanuló óhajt kedvezményes étkezésben részesülni. Az ebédet a székesfőváros étkezési akciója adja. (Napi ebédjegy 48, illetve 24 fillér.) A kirándulókat az I., Diana-uti elemi iskola testületének egyik tagja kalauzolja. A fogaskerekű vasút télen óránként (mindig félkor), nyáron pedig félóránkint közlekedik s ha legalább 30 főből álló csoport jelentkezik, akkor három tanulót szállít egy jeggyel (a térti jegy ára, egy pengő négy fillér). A kirándulást azonban egy nappal előbb a vasút igazgatóságával közölni kell.

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Riport Löffler Sámsonnak,

az Első Óbudai Harisnyagyár igazgatójának merészivelésü pályafutásáról

Az élet eshetőségei és lehetőségei olyan korlátoltak, hogy egy talentumos, erős akaratú ember elérhet benne mindent, amit ez az élet egyáltalában adhat, feltéve — mert hiszen itt van a siker titka — ha egész életünket rátesszük a kitűzött célra. De kevés a munka, a szorgalom, a kitartás. Intellektusunk teljes erejével, érzéseink minden tüzével, fantáziánk minden szárnyalásával kell az ostromra mennünk, itt vagyunk a titok, a titok nyitjánál. És az életet kell rátenni arra, amit el akarunk nyerni. Az aranyra, a pénzre, a hírre, a dícsőségre, az érvényesülésre, a szerelemre. Nem elég kívánni. Ez bágyadt, erőtlen, vértelen semmi dolog. Hanem teljes lényünket, mivoltunkat, intellektusunkat, ösztöneinket és idegeinket kell exponálni érte. Ha célt akarunk érni, akkor bizony megfeszült innal kell húznunk az evezőt, hogy inkább már ma estére, mint holnap, megérkezzünk a siker révébe. Alfája és omegája ez az életben nyíló lehetőségeknek. Olyan világos, mind a nap korongja, olyan parancsoló, mint a szent ige. El nem szabad maradnia, meg nem szabad késnie. Napoleon, aki mint minden igazi államférfi, jól ismerte az élet dolgait, azt mondotta, hogy sikereimet főleg annak köszönhetem, hogy mindig csak egy dolgot akartam, de azt teljes erőmből

Valahogy ezek a gondolatok jutnak eszünkbe ahogy itt ülünk Löffler Sámsonnak az Első Óbudai Harisnyagyár igazgatójának dolgozószobájában, hogy megkérdezzük tőle, hogyan és mi módon sikerült létrehoznia a legkisebb anyagi felkészültség nélkül a már külföldön is előnyösen ismert harisnya és keztyű gyárát. Löffler Sámson uri barátsággal fogadja a budai uiságírót és a legnagyobb szívélyességgel kalauzol végig bennünket a hatalmas gyártelepen. A teljesen modern felszerelésü gyárkomplexumban több mint 200 munkás dolgozik.

Löffler Sámson, a gyár tulajdonosa 30 évvel ezelőtt, mint egész kis tanuló került egy kötött- szövöttárú kereskedésbe, ahol 3 évig dolgozott. Később nagy vágyat érzett, hogy megismerje a textil szakma gyártási technikáját s ezért külföldre ment. 5 koronával indult Löffler Sámson tanulmányútra. Első állomása Chemnitz volt. Műszaki gyárakhoz állt be, mint közönséges munkás. Mikor kellő gyakorlatra tett szert, Aeschba utazott, hogy a műszaki résztől teljesen függetlenül megtanulhassa az áruismereti piacot. 1902-ben visszakerült Budapestre és a Váci Köt-szövöttgyárban műszaki tisztviselői minőségben nyert alkalmazást. Utána újra külföld, majd megint Budapest, ahol az Első Rákospalotai Kötőgyár műszaki vezetője lett s ahol egyhuzamban 1913-ig dolgozott.

Ebben az időpontban kristályosodott ki az agyában az az idea, hogy a nyomott harisnyával experimentálion, aminek nyomban óriási sikere is volt. Még ugyanabban az évben Budán a Lajos-utcában önállósította magát és egy magánlakásban rendezte be műhelyét. Ebben az időben a napszitta harisnyák átfestésével foglalkozott, amivel nagy eredményeket is ért el. Valamivel később megvette a mai Óbudai Harisnyagyár telkét 25.000 aranykoronáért, ahol kötőműhelyet létesített. Tíz darab kötőgéppel indult meg az Első Óbudai Harisnyagyár üzeme. Napról-napra gyarapodott és most már rohamosan fejlődött és hatalmas gyárteleppé épült fel a magyar harisnyaipar egyik legismertebb gyára.

Az Első Óbudai Harisnyagyárban a textiltechnika minden modern csavara ott látható. Amint végigmegyünk a kötőgépek hatalmas termein, feltárul előttünk a gyárüzem egész belső élete. Elnézzük a rengeteg munkásleányt, akik egy-egy modern gép fölé hajolva kötik a legújabb divatú és páratlanul szép kivitelű, tartós, finom harisnyákat és keztyűket. Ott tartózkodásunk alatt megtekintettük a fehérítő, a festődét, az egyes harisnyaformátumokat, melyeken szárítják villannyal és gőzzel a keztyűket és harisnyákat.

Ezzel körsétánk végetért és Löffler Sámson feleségével és szintén a gyár szolgálatában álló fiával kikalauzolt bennünket egészen a kijáratig, ahol a délelőtti tavaszias napfény langyos sugárözönében elbúcsúztunk...

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

* **A Magyar Leszámítoló- és Pénzváltóban** igazgatósága báró dr. Madarassy-Beck Marcel elnöklete alatt e hónap 20-án tartott ülésében megállapította az 1927. üzletévre szóló, fennállása óta ötvennyolcadik zárszámadását, amely 2,367.141.37 pengő tiszta nyereséggel zárul, szemben az 1926. évi 1,297.344.30 pengővel. Az igazgatóság elhatározta, hogy a március hónap 3-án tartandó rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy ebből a nyereségből a rendes tartalékalapra 150.000 pengő (tavaly 100.000 pengő), a bank alkalmazottainak nyugdíjalapja javára 400.000 pengő (tavaly 100 ezer pengő), a báró Madarassy-Beck Miksa alap javára 50.000 pengő (tavaly 20.000 pengő) használtassék fel, osztalékul pedig 6½ pengő, azaz 13% (a tavalyi 6 pengő, azaz 12%-kal szemben) kerüljön kifizetésre, míg az 1928. üzletév számlájára 33.306.84 P vitessék elő.

* **A Hungária Műtrágya,** amely a legnagyobb vegyipari vállalatunk a napokban publikálta mérlegét. A Budai Napló értesülése szerint a Hungária Műtrágya a mult évi osztalékot, 4 pengőt, változatlanul fizeti, ami viszont magasabb dividenda kifizetésnek felel meg, mert hiszen a vállalat alaptőkét emelt és így nagyobb tőke után fizeti az osztalékot. A Chinoin is 3 pengős dividendát fog juttatni a részvényeseinek.

* **A Hazai Bank közgyűlése.** A Hazai Bank részvénytársaság e hó 18-án tartotta meg gróf Wenckheim Dénes v. b. t. t. elnöklete alatt XXXIII. üzletévi rendes közgyűlését. Az igazgatóságnak Szécsi Pál alelnök-vezérigazgató által előterjesztett évi jelentése megelégedéssel állapítja meg, hogy a lefolyt üzletévben hazánk gazdasági életének örvendetes fejlődése folytatódott. A bank és az érdekörébe tartozó ipari vállalatok üzletéve a jelentés szerint kedvező volt. A közgyűlés az előterjesztett 1927. üzletévi mérleget és nyereségfelosztási javaslatot elfogadta és elhatározta, hogy a mérleg szerinti 1 millió 53.988.59 pengőt tevő tiszta nyereségből, az előző évi 3.60 pengővel szemben részvényenkét 4.50 pengő osztalék fizettessék ki a XXXIII. számú osztalékszelvény beszolgáltatása ellenében e hó 20-ától kezdődőleg a társaság pénztáránál. Egyben a közgyűlés jóváhagyta a nyugdíjtartaléknak az igazgatóság által az 1927. év nyereségéből előzetesen 200.000 pengővel történt gyarapítását, ami által a nyugdíjtartalék 800.000 pengőre emelkedett. A közgyűlés továbbá az 5,000.000 pengő tőketartalékon felül létesített tartalékalap javadalmazására 140.000 pengőt rendelt fordítani, miáltal az 300.000 pengőre emelkedett, a nyugdíjalapot és a Szitányi Ödön-alapot pedig 80.000, illetve 20.000 pengővel javadalmazta. A közgyűlés elfogadta az igazgatóságnak az intézeti alkalmazottak új nyugdíjszabályzatára vonatkozó javaslatait és tudomásul vette, hogy a régi nyugdíjasok nyugdíjátértékelési arányszáma a törvényben előírt 30%-kal szemben immár 47%-ra emeltetett fel. Ezek után a közgyűlés az igazgatóságnak az intézet alaptőkéjének felemelésére vonatkozó indítványát magáévá téve elhatározta, hogy a bank alaktőkéje 90.000 darab új, az 1928. üzletév eredményében már részesedő 40 pengő n. é. részvény kibocsátása útján a jelenlegi 6,400.000 pengőről 10,000.000 pengőre emeltessék fel. Az új részvényekből 80.000 darab 2:1 arányban ajánltatik fel a régi részvényeseknek 60 pengős kibocsátási árfolyamon, illeték- és költségmentesen, míg a fenmaradó részvénymennyiség tekintetében a közgyűlés úgy határozott, hogy azokból eszközöltessék az intézet által kibocsátott még forgalomban levő, kisorsolt 4.5%-os kamatozó és 5%-os vasúti kötvények becserélése később megállapítandó időpontban és módozatok szerint. Az elővételi jog e hónap 18-tól 28-ig bezárólag a 34. számú elővételijogszelvény beszolgáltatása ellenében a bank pénztáránál (V., Harmincad ucca 6) a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületnél (IV., Deák Ferenc ucca 5) és Wienben a Niederösterreichische Escomptegesellschaft-nál gyakorolható. Végül a közgyűlés illencfalvi Sárkány Béla részvényes indítványára az igazgatóságnak és a tisztviselői karnak köszönetét fejezi ki a kifejtett eredményes működésért.

ÜZENET

K. Gy. Kár haragudni, mert a párt rossz cserét csinált. Mi elvesztettünk egy arany portupét és kaptunk helyette egy kapukulcsot. Nagyon rossz csere. Abban pedig nincs semmi sértő körülmény, hogy örültünk annak, miszerint az illető visszament oda, ahonnan jött: — az anyapártba.

ÚJ KÖNYVEK

A „Tisza Testvérek" könyvkereskedő cég közli velünk az alábbi könyvújdonságok címét és árát:

Alexy: Orvos-természettudományi szótár	P	8.—
Baros: Boldog Margit legendája	P	1.80
Bibó: A föld	P	1.80
Degré: A büntetőnovella magyarázata kötve	P	7.—
Drasche: 2222	P	9.60
Gyp: A szép Gelerandné	P	4.—
Hasenfeld: A szív és érbetegségek egészségtana	P	3.20
Horváth: Ady Endre hite	P	1.70
Jeszenszky: Szép Budapest	P	5.60
Kárpáti: Kételkedő kritikus kötve	P	6.—
Megyeri: A világ vándora hercegnő	P	8.—
Tolstoj: Karenina Anna 2 köt. fűzve	P	12.—
kötve	P	18.—

Részletfizetésre is szállítja:
TISZA TESTVÉREK
könyvkereskedése, az „Országos Törvénytár" kiadványainak főbizományosa, II., Fő-u. 12. Telefon 239—13.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Budai Általános
Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.
Takarékbetéteket a legelőnyösebben gyümölcsöztet
Tőzsdei megbízások vállalása
Devizák, valuták vétele és eladása
Értékpapir lombardok

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve

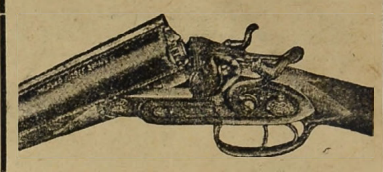

VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte sék, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
147

Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
játszik
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

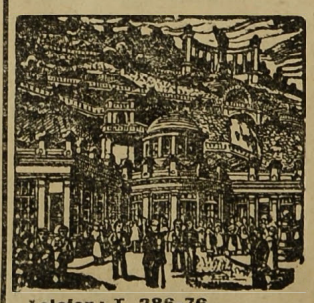

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 905. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szöveg sor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 március 11.

A VÁR

legnehezebb problémája Budának. Oly nehéz kérdés, hogy a hivatalos tényezők alig merték érinteni. Hozzá szóló laikusok csak negativumokat tudtak a Várról mondani. Azt, hogy mit nem lehet, mit nem szabad. Itt is túlzásba mentek, ahogy valami téves közhit szépnek mondja a Citadellát, épen olyan téves dogma az is, hogy a Várban minden ház szent és sérthetetlen, mert történelmi műemlék. Minden vályogból összetákolt kalibára, amelyről harsog az ízléstelenség a stílustalanság, mégsem lehet ráfogni, hogy műemlék. A Várban műemlék tulajdonképen, csak az a néhány ház, amely a törökhódoltság előtti időből származik. Van a Várban sok olyan ház is, amely félig lerombolt, a sok ostrom alatt pusztulásnak indult ház fölé épült. Így aztán van a Várban olyan épület, amelynek a kapubejárata műemlék, de a többi része igazán nem az. A laikusok legjobban teszik, ha ezt a műemlékek bizottságára bízzák. — Ami pedig az építkezést illeti, ott is téves nyomokon jár a legtöbb ember okoskodása. Van olyan ember, aki törvénybe szeretné iktatni, hogy a Várban és a Vároldalon egyemeletes háznál magasabbat építeni ne lehessen. Van olyan akit szörnyen bánt, hogy néhány háromemeletes ház is épült a Vár belső területén és csak azért szidja azokat, mert három, esetleg négy emeletesek. Ez mind csupa tévedés. A Várbeli építkezésnél nem az emeletek száma dönt, hanem egyedül és kizárólag az építkezés stílusa. Vannak olyan hegyi stílusok, amelyek szerint akár ötemeletes palotákat is lehetne a Várban építeni és csak az a baj, hogy a Királyi Palota nem épült hegyi stílusban. Ha ebben a fordított városban nem jogászok intéznék az építkezés rendjét és világhírű építőművészeink tanácsát kérné ki a város, akkor a Vár kérdése már is meg volna oldva.

Innen kellene kiindulnia az Óvárossá való átalakulásnak. Az Óváros magja a Vár. Hiába dobta a tanács a papírkosárba a Hollós Mátyás Társaság előterjesztését, amelyben kérte, a budai belső körút által határolt területen, a budapesti Óvárosnak a felépítését és kialakítását, különleges turáni stílusban, — az Óváros gondolata már él a budaiak lelkében és okvetlenül valósággá lesz, legfeljebb húsz évvel később a székesfőváros mai tanácsának jóvoltából. Minden esetre más elbírálás alá kerül Buda, mint Pest, mert ahogy dr. Gál Jenő bölcsen mondotta: — Más az Alagút és más a Jánoshegy...!

Az óváros építése nem is olyan nehéz kérdés. A ma még beépítésre váró utcasarkokon 30—40, ilyen turáni stílusban épített palota, már megadná Budának a régi, az ősi patinát és — meglássa a mélyen tisztelt Tanács — még kedvet is kap hozzá, hogy folytassa és befejezze.

Hogy szép lesz-e, azt ne a közgyűlés csizmadiáitól, hanem a Mérnök-Egyesülettől kérdezzék meg. Ott megmondják.

Dubonai Pál.

Városi gyorsvonat — budai hegyi vasut

A Budai Társaskör most folyó budai ankétjén tárgyalja mindazokat a kérdéseket, amelyek Buda fejlődését szolgálják minden téren. Tartalmas és szakszerű előadásában fejtette ki az alábbi kivonatos föl jegyzésekben foglaltakat

dr. Urbanovich Zoltán kincst. főtan.

Több mint száz éve annak, hogy az első gőzüzemű vasut megindult és azóta a vasut gazdasági, kulturális és szociális téren oly mélyreható változást okozott, amilyent sem azelőtt, sem azóta egyetlen más találmánnyal sem lehetett elérni. Ennek révén a régi nagyvárosok óriási módon megnövekedtek és új nagyvárosok keletkeztek belső közlekedésük problémáival, ahol a városi vasutaknak jutott a vezető szerep, mert a közuti vasutak által szállított utasok száma messze meghaladja az illető országok nagyvasutainak személyforgalmát, s így azok mammuth-vállalatokká váltak. E vasutak folyton fokozódó szociális és várospolitikai jelentősége szükségszerűleg felvetette a közuti vasutak községesítésének kérdését, melynek eredményeként Európa mind több közúti vasutja került az általuk behálózott városok tulajdonába.

Ismeretesek azok az előzmények és körülmények, melyek közt a budapesti közúti vasutak fővárosunk tulajdonába kerültek, mely e vasutak üzemének vitelére külön részvénytársaságot, a BSzKRT-ot alapította.

A háború és a forradalmak pusztítását követő rekonstruálásban a BSzKRT minden más anyagi segítség hiányában, egyedül magára volt utalva, és elfogultság nélkül el kell ismernünk, hogy eddigi működése megfelelt a hozzáfűzött várakozásoknak. Mindezek dacára a mai budapesti tarifák nem magasabbak a békebelieknél és alacsonyabbak mint a legtöbb német közúti vasút viteldíjai. Uj kocsikat nem szerezték ugyan be s a használatban levők avult típusok.

A közlekedés korszerűvé tételével a reformok ott kezdődnek, hogy jobb szerkezetű és jobb beosztású modern új kocsikat kell beszerezni, ami iránt az intézkedés állítólag megtörtént, addig is a kocsik féloldali hosszülésének kiküszöbölésével segíthetnének részben a bajokon. A megállóhelyek számát csökkenteni kell, a hosszú relációkat rövidíteni és meg kell szüntetni a kocsiknak a fogyasztási vámvonalaknál való feltartóztatását, a közönségnek ezt a középkori torturáját is.

A megvalósítható reformok közé tartozik az *autobuszforgalom* nagyarányú kiterjesztése, mely most a kezdet nehézségeivel és a kocsik erős hiányával küzd. Kár, hogy az autóbuszüzem helyenkint a villamosvasuti járatokat konkurálja, ahelyett, hogy azokat kiegészítené.

A jövendő közlekedés feladatai közé tartozik az új Dunahidak építése, a *városi gyorsvasút* megalkotása és *új budai hegyi vasutak* létesítése.

Bármily nagy kincse is fővárosunknak a Duna és bármennyire megkapóvá teszi is Budapest páratlan szépségű látképét, kétségtelen, hogy a budai és pesti városrészek egymással való közlekedésének nagy akadálya, melyen a meglevő hidak ma már csak hiányosan segítenek. Mulhatatlanul szükséges a tervezett *új hidak* mielőbbi megépítésén kívül a Dunának az országház melletti áthidalása is. Ma még beépítetlenek és könnyen megszerezhetők az ehhez szükséges telkek, de míg ennek előrelátása nélkül később talán csak igen súlyos anyagi áldozatok árán lehetne a szükséges területeknek birtokába jutni.

Ugyanily előrelátással kell már ma elkészíteni a gyorsvasút terveit is, mert fővárosunk igen nagy területi kiterjedése, a település sajátos konfigurációja és a lakosság nagy mozgékonysága mellett rövidesen eljöhet az az idő, amikor a forgalmat gyorsan és jól sem a közuti vasutak, sem az autóbuszok nem fogják tudni lebonyolítani, hanem ez csak a közuti forgalomtól teljesen független, külön pályatestű gyorsvasúttal válik lehetségessé. A dolgozó polgárság így naponkint egy vagy másfél órát megtakarítana, ami óriási nemzetgazdasági nyereség, amely a gyorsvasut költségeivel felér. A gyorsvasut a pesti oldal beépített és szűk részein földalatti, a pesti tágasabb külterületeken és a budai oldalon pedig magasvasuti, illetve a hegyoldalakba vágott alagútpályával kellene megépíteni, már azért is, mert jóval olcsóbb. Különben is a BSzKRT a régi közúti vasutak megváltásából folyólag alig fizet valamit, ennek következtében nincs komoly tőkekamat-terhe s ezért üzleti feleslegeiből azokat a nagy összegeket, melyeket eddig rekonstrukciós munkákra fordított, a jövőben könnyen leköthetné a gyorsvasút építési költségeinek biztosítására.

Ami a budai hegyi vasutakat illeti, a külföld rohamos fejlődésével szemben nálunk a várba vezető sikló és svábhegyi fogaskerekű vasút megépítése után e téren egy fél évszázad óta semmi sem történt. A Gellérthegy, Jánoshegy, Rózsadomb és más budai magaslatok igen könnyen megközelíthetők. A függő vasutak illetve drótkötélpályák építése aránylag kevés költséggel jár és könnyen beilleszthető a BSzKRT későbbi programmjába.

Mindehhez szükséges, hogy végre elkészíttessék Budapest átfogó nagy közlekedési programmja, amely kiterjedne a pályaudvarok végleges elhelyezésének kérdéseire is. E téren Budát főleg a kelenföldi állomás és a délivasuti pályaudvar jövője érdekli. A kelenföldi állomás, amely ma már fővárosunk egyik nagyforgalmú állomása, mai tarthatatlanul primitív állapotában nem hagyható meg sokáig, — a ma csak néhány vonatot indító s így kihasználatlan délivasúti pályaudvarnál pedig eldöntendő, hogy az több dunántúli és külföldről jövő vonal forgalmának idevezetésével új életre keltessék-e, vagy pedig az odavezető értékes vágányzattal és alagúttal a gyorsvasuti hálózat egyik fontos része legyen.

A főváros nagy közlekedési programmjának előkészítésénél Buda polgárságának nemcsak meghallgatásra kell találnia, hanem abban a budai részeket illetőleg döntő szóhoz is kell jutnia.

Budán, 1928. március 10

A Budai Társaskör *IV. rendes közgyűlése március hó 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony napján este 6 órakor lesz.*

Ferenc József dr. királyi herceg nyitotta meg a II. ker. katholikus reálgimnázium volt iskolatársainak szövetsége márc. 4-iki matinéját, mint díszelnök. A fordulatos és szellemes megnyitó, az iskola, a család és a szövetség között való etikai kapcsolatokat világította meg, majd Pauler Ákos egyetemi tanár Eötvös Józsefről, a kötelező iskolai népoktatás megalapítójáról tartott előadást. A zenei részt Zsámboky Miklós gordonkaművész, Hoór-Tempis István zongorakíséretével, Kerntler Jenő zongoraművész és a Kerntler—Gábriel—Zsámboky trió látta el sikeresen.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester üdülőkúrát tart a Svábhegyi szanatóriumban, ahonnan naponkint bejár a hivatalába.

A SVÁBHEGYI EGYESÜLET

losonczi dr. Bódy Tivadar udv. tanácsos, nyug. polgármester, elnök vezetése alatt e hó 5-én este tartotta rendes évi közgyűlését a Pannonia-szálló külön termeiben. A nagyszámban megjelent tagok lelkesen tudomásul vették az elnök jelentését, a zárszámadásokat és az új költségvetést, s azután egyhangulag megválasztották újból a régi tisztikart és választmányt. Közgyűlés után barátságos társasvacsora következett, amelyen résztvettek:

Antalffy Andor, Apor Elemér, lovag Beer Oszkár, Bercsényi Antal, Bódi Florián, Büchler Lajos, Engel Ármin, dr. Farkas Samu, dr. Farkas Lajos, Forbáth Imre, Glück Frigyes, Glückstahl Samu, dr. Györki Béla, Heller Pál, dr. Hetessy Ferenc, Huszka Viktor, dr. Jakab László, Jauernik Nándor, Katona Zsigmond, Kerpel Vilmos, Klug Emil, Kotányi Zsigmond, Majorossy Géza, Makrai Teofil, Mangold Béla Kolos, Marothi Fürst Bertalan, dr. Miesner István, Mikus István, Orbán Jenő, Pauncz Sándor, Rákosi Jakab, Reich Samu, dr. Reimann Andor, Reimann Gyula, Róna Richárd, Rudas Gyula, Sajó Jenő, Sándor Károly, Seligmann Zsigmond, dr. Siklóssy József, dr. Siklóssy László, Springer Ernő, Szente Lajos, dr. Szőts László, dr. Vándor Mihály, Varga Izsó, Viraág Béla, Wiesner Lajos, Ullmann Béla, Ullmann Miksa.

Becsey Antal kétheti tartózkodásra feleségével Olaszországba utazott.

Harminckettedik közgyűlése lesz márc. 11-én délelőtt 10 órakor a III. ker. Föld- és Szőlőművesek Egyesületének Szentendrei-utca 16. számú helyiségében, Kuncze Géza elnöklése mellett. A rendes tárgysorozaton szerepel a tisztújítás és az 1927. évi zárszámadás, amely 1765 pengő bevételt és 1093 pengő kiadást mutat fel. A dr. Botzenhardt János díszelnöksége, id. Gigler György tiszteletbeli elnöksége, dr. Lugmayer József és Krén György alelnöksége alatt működő egyesület szép eredményeket ért el a mult évben, a szőlőművelés megkönnyítése terén nagy szolgálatokat téve a föld- és szőlőtulajdonosoknak.

Szövetkezett Budai Hegyvidéki Egyesületek
Központi Irodája
Budapest, I., Költő-u. 16.
Telefon: Svábh. 660-11.

MEGHIVÓ.

A Szövetkezett Buda-Hegyvidéki Egyesületek f. évi március 12-én (héfőn) este nyolc órakor társasvacsorát tartanak a Pannonia-szálló (Rákóczi-út 5. sz.) külön helyiségében, melyet összeállított

VEZÉRPROGRAMMJÁNAK

tárgyalása követ.

Hazafias üdvözlettel

losonczi dr. Bódy Tivadar s. k.
m. kir. udvari tanácsos,
Budapest ny. polgármestere,
a Szövetség elnöke.

Az ellenségnek

tett ismét szolgálatot az egyik túlbuzgó honatya, Gaál Gaszton úr és beállította a magyar tisztviselői kart olyan színben a világ elé, mintha itt minden tisztviselő csak azért járna hivatalba, hogy ott egy szivart elszíjjon és elsején a fizetését fölvegye. Gaál Gaszton úr keveset járhat Budára, keveset jár a Várba és mint jó gazda, korán reggel jár, ha jár. Nem is kell fáradtságot vennie, hogy este, sőt éjjel átjöjjön Budára, mert Pestről is megláthatja, hogy még este is, 8—11 óra között a pénzügyminiszterium épületein több a kivilágított ablak, mint a sötét. Ott pedig nem képviselőházi szónoklatokra készülnek, hanem nehéz nagy országos munkát végeznek. A külügyminiszterium ablakai még hajnalban is elárulják, hogy ott valami izzó, lázas munka folyik. A miniszterelnökség éjfélután gyakran úgy világít a sötét Vár tetején, mintha ünnepség folyna benne, pedig ott egy kiváló képességű, zseniális gondolkozású, nagy koncepciójú, fáradt ember él a honmentő munkának. Gaál Gaszton úr elfeledte, hogy Magyarország első tisztviselője, Bethlen István gróf miniszterelnök egyúttal a legszorgalmasabb tisztviselők egyike, aki talán annyi pihenést sem enged meg magának, hogy válaszoljon Gaál Gaszton úrnak erre a kihívó, külföld felé integető, ellenséget bátorító, vádbeszédjére...

Jubileumunk

amelyet ez évben ül 25 éves fennállása alkalmából a *Budai Napló,* kezd túlnőni a szokásos kereten és valóságos budai ünneppé válik azzal, hogy különböző egyesületek, testületek és körök külön-külön emlékeznek meg a lap működéséről és elért sikereiről. Egy héten belül a Kelenföldi Társaskör, az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre emlékezett meg ünnepies formában e jubileumról és a jubiláló lap érdemeiről. Most az Óbudai Hegyvidéki Szövetség tűzte ezt programmjára és naponként hoz a posta kedves, biztató, meleg baráti üdvözleteket. Legközelebb bokrétába kötjük azokat, mint a szeretet virágait a szerkesztőség legszebb díszéül.

A váratlan vendég című egyfelvonásos vígjátékával nverte meg Peterdy Sándor író, a Hollós Mátyás Társaság titkára, a Rádió hangjáték pályázaton a száz pengős díjat.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vízgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

Az óbudai hegyvidék

fejlesztésére alakult *szövetség* március hó 5-én

SZILÁGYI KÁROLY

elnöklete alatt tartott választmányi ülésén az elnöki előterjesztés kapcsán foglalkozott a hegyvidéket pusztító, csufitó téglagyárakkal és azzal a hibás politikával, amit a Schmidt Miksa által adományozott park ügyében követ a város. Meg van a remény, hogy ezen fordítani tudnak, amit dr. Lugmayer József v. biz. tag is megerősített. Szervei György főtitkár jelentése kiemelte azt a sikert, amit a Perényi-út kiépítésével s az így létesült hegyvidéki körúttal elértek. A választmány elhatározta, hogy március 15-én este megüli e nap ünnepét gazdasági előadással kapcsolatosan a III. ker. felsőmezőgazdasági iskola zenetermében, amely alkalommal a Budai Napló 25 éves jubileuma alkalmából üdvözlik a szerkesztőt. Megalakították a különféle szakosztályokat, s azok egyikét megbízták a hegyvidéknek hegyközséggé való átalakulásának előkészítésével. Az új tagok felvételével a taglétszám 433.

A magyar könyvválság ügyét világította meg éles, de igaz színekkel, nagy irodalomtörténeti s irodalompolitikai tudással Sós Endre, a nagy arányokban fejlődő BUDAI KLUBBAN, március 6-án, értékes előadásában. Rámutatott arra, hogy teljes közöny fogja körül a magyar tehetségeket. A legnagyobb magyar költők köteteit nem olvassa senki sem. Egy ötezer példányszámban megjelenő könyv ma szenzációs könyvsiker nálunk, míg külföldön, pl. a francia és a német könyv az országának területén messze túl is szól. S ki felelős ezért a rettenetes válságért? Elsősorban az olvasók, akik nem olvasnak könyveket, azután a könyvkereskedők, akik százpercentes haszonnal dolgoznak, úgy, amint egyetlen magyar kereskedelmi ág sem. Végül: az írók. Valamikor az irodalom az élet élén járt és mutatta az élet számára az irányelveket. Goethe például nem akarta, hogy Werther-je után öngyilkosok legyenek az emberek, de mégis hányan követtek el öngyilkosságot ennek a könyvnek a szuggesztiója következtében. A fiatalabbik Dumas kimondta az igét: tuezla! és a francia esküdtek egymásután mentették fel a hűtlen feleségeket meggyilkoló férjeket. Az irodalomnak ismét utat kell mutatnia az emberiség számára. Miként a vallás elvitte az embereket az Istenhez, a művészetnek kell elvinnie az embert az emberig. A nagy figyelemmel hallgatott előadást zajosan megtapsolta a nagyszámú közönség.

Sümeghi László borestjére gyűlt össze február 29-én Kelenföld intelligenciája *Becsey* Antal meghívására és maga az illusztris borgazda tiszteletére a Zenta-utcai „Kis rabló" vendéglőben. Vacsora után *Becsey* Antal üdvözölte Sümeghit, borgazdai minőségében és ezzel kapcsolatosan beszámolt a községi politikában történtekről s a Gellérten túli városrész érdekében kifejtett működéséről. Kedves humorral tárgyalta a forgalmiadó kérdését és bejelentette, hogy az egyfázisú forgalmiadó őszre tető alá kerül. Azután áttért az építkezés ügyére, a gazdasági depresszióra, a népfürdők létesítésére, mindezeket érdekesen megvilágítva. Végül a mélyfúrásokat tette szóvá, konstatálva azt, hogy ezen a téren alig történik valami, holott ez nagy jövőt biztosítana. A pénzhiánnyal szemben a magyar intelligens közönségre kíván támaszkodni. Az első kísérletekre itt Budapesten 70 ezer pengőre van szükség. — Az érdekes fejtegetéseket *Sümeghi* László dr. kir. közjegyző, kormányfőtanácsos köszönte meg. Majd ismét felszólalt Becsey Antal és meleg szerető szóval emlékezett meg a *Budai Napló* jubileumáról és az elmult 25 év nagy eredményeiről, amiket szívós, kitartó munkával e speciális budai ujság és szerkesztője elértek. Dr. Czakó Zsigmond és Csató Elemér értékes és szellemes felszólalásai fejezték be a kedves estét.

Nagygyűlést hívott egybe március hó 4-én a déli órákra az I. ker. Iparosok és Kereskedők Egyesülete, hogy az érdekelt felekkel megtárgyalja a budai városi és egyéb hatóságok, hivatalok, intézmények által intézett árúbeszerzés és munkamegbízás ügyét s főleg azt, hogy ebben a budai iparosok és kereskedők mily módon tudnak részesedni. Az ülést Hubert Vilmos fémárúnagykereskedő ügyv. elnök nyitotta meg hazafias beszéddel és üdvözölte a vendégeket, a társegyesületek kiküldötteit és a tiszteletbeli tagokat, megemlékezett a Budai Napló 25 éves jubileumáról, kiemelve azt, hogy ez a budai ujság, míly nagy küzdelmet folytat a budai iparosok és kereskedők érdekében. Ezután Keményi Dezső, a kör főtitkára, a kereskedelmi és iparkamara titkára ismertette szakszerűen a közmunkák kiadására vonatkozó szabályrendeletet és végül határozati javaslatot terjesztett elő, Hubert Vilmos, Fábián József, Udvardy Géza, Hennyey Vilmos államtitkár, Viraág Béla, Sógor József (I. ker. Iparoskör), Molnár József (az OMKE igazgatója) és Berényi Ignác hozzászólása után bizonyos módosításokkal elfogadták az indítványt. Elhatározta a nagygyűlés, hogy úgy a szabályrendelet ismertetését, mint a határozati javaslatot a Budai Napló útján hozza az érdekeltek tudomására és e fontos közérdekű kérdés tárgyalására legközelebb új nagygyűlést hív össze.

„A fonyódi parton" és „Szeretem a magyar nótát..." címmel kedves dalokat szerzett és ajánlott dr. Ripka Ferencné nagyasszonynak dr. Erdőss Árpád, a zseniális fiatal muzsikus, akit egyéb sokoldalú tehetsége mellett márc. 3-án avattak doktorrá. De legkedvesebb tulajdonsága a fiatal doktorzeneszerzőnek, hogy Erdőssnének, a főpolgármester úrnak mindent a legjobban elintéző titkárnőjének a fia. A doktoravató ünnepen nagyszámú díszes közönség jelent meg, amelynek sorában ott volt dr. Ripka Ferenc főpolgármester egész családjával és a közélet sok kitünősége.

Az öreg Dalkoszorú örökifjú vezetői, Tóth Ferenc ügyv. elnök és Zöld Károly karnagy fáradhatatlanul munkálkodnak Óbuda dalkultúrájának emelésén. Március 24-én este utazási alapja javára újabb gazdag műsorú hangversenyt rendez a Munkásotthon nagytermében az erős hazafias érzésű dalárda, amelynek súlyát, tekintélyét a magyar társadalomban Andréka Károly helyettes főkapitány elnök adja. A gyönyörű férfikarokon kívül Medgyaszay Vilma, az Andrássy-úti Színház énekművésznője és Winkler Lily, a Belvárosi Színház 9 éves gyermekprimadonnája működik közre. — Itt említjük meg azt a lehetetlen helyzetet, hogy Óbudán hovatovább a polgári alakulások is kénytelenek nagyobb szabású rendezéseknél a Munkásotthon Selmeczi-utcai helyiségeit igénybevenni, mert a Korona-Vigadó teljesen célszerűtlen ebből a szempontból. A főváros nagy összeget pazarolt erre az ócskaságra, azonban az igénybevételétől mindenki irtózik, mert a horribilis béren kívül sem székek, sem zongora, sem művészszoba, öltöző nem áll rendelkezésre, sőt még a dobogót is a rendezőknek kell a terembe cipelni. Ilyen körülmények között természetesen, bár nem szívesen azt a helyet keresik fel a polgári egyesülések is, ahol az amúgyis fáradságos rendezést nem komplikálják ilyen nehézségek.

Befalazzák a forrásokat a budai hegyvidéken, nehogy a kitűnő ivóvizet a szomjas turisták megihassák. Szomorúan állják körül a kirándulók ezeket az eldugított forrásokat s várják, nagyon várják a Hegyvidéki Egyesületek erélyes lépését, amely feltárja újra, mindenek gyönyörűségére a hegyvidéken úgyis ritka ivóvizet.

RÁDIÓ Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

A Budai Nők Kulturális és Jótékonysági Köre február 29-én rendezte meg ezidei estélyét a Bellevue-szálló összes termeiben. Tízórakor már együtt volt az előkelő társaság, melynek tagjai sorában ottláttuk a budai és a fővárosi közélet több előkelőségét, köztük dr. Kozma Jenő orszgy. képviselőt. Az estélyt Járosi Jenő dr. nyitotta meg és saját szerzésű gyönyörű dalainak művészi előadásával nagy tetszést keltett. Sok tapsot kapott Solty Lily dalénekesnő is, aki szintén Járosi-nótákat adott elő. Később a Bellevue-szálló elismerten kitűnő jazz-bandjének zenéjére hajnalig járták a párok kitűnő hangulatban a táncot.

A Budai Nők Körében (II., Szilágyi Dezső-tér 5, I. em., Budai Polgári Kör) március hó 12-én, este 6 órakor dr. Szemere Samu tart előadást „Mi a filozófia?" címen. Az utána következő hangversenyen Ascher Oszkár szavalóművész, Rékai Miklós a m. kir. Operaház tagja, Wider Lilly hangversenyénekesnő és Viraág Ilus táncművésznő működnek közre. Műsor vétele kötelező.

Iparosok gyásza. Rövid idő alatt több jelentős emberét vesztette el a II. ker. Iparoskör, és mindegyik az egész iparosság gyászát jelenti.

— Hosszas szenvedés után február 28-án húnyt el 49 éves korában egregi Horváth István, az iparoskörnek volt elnöke, akinek nevéhez fűződött a kör rekonstruálása a kommunizmus dulásai után. Mint nyugdíjas vasúti tisztviselő a keleti szőnyegek gyártására adta magát és ő volt a magyar szőnyegipar tulajdonképpeni megalapítója. Fő-utcai szőnyeggyára európai hírű. Erős egyéniség volt és az elnökségről akkor mondott le, amikor az iparoskör tagjainak egyrésze cserben hagyta őt, mint a Községi Polgári Párt egyik jelentős tagját a legutóbbi községi választásoknál. Lemondott az elnökségről és minden közszereplésről visszavonult. Még a lakását is áttette Buda környékére, ahonnan már betegen költözött ismét vissza, testben és lélekben megtörten. Nem is állt többet talpra. Benne sokat vesztett a budai iparosság, amelynek egyik lelkes vezére volt. A Farkasréti temetőben szentelték be, ahol Váli Gábor elnöktársa és Müller Antal búcsúztatták nagyszámú gyászoló közönség jelenlétében. Onnan vasuton Kiskunhalasra szállították, ahol örök nyugalomra helyezték.

A budai öregek nevében, de talán helyesebben mindazok nevében, akik a kies Városmajorban töltik pihenő idejüket, kért fel bennünket lapunk egyik öreg barátja arra, hogy sürgessük meg ott egy illemhely felállítását, illetve a jelenlegi teljesen elhanyagolt s állandóan zártnak „üzembe helyezését". A kérés annyira méltányos, hogy reméljük, a főv. bizottsági tagok magukévá teszik s kieszközlik hamarosan a teljesítését is, nagyoknak kicsinyeknek örömet szerezve, maguk számára pedig hálát kiérdemelve.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Cserkészünnepet rendezett márc. 4-én a budai kath. körben a várbeli evangélikus iskola 32. számú „Levente" cserkészcsapata fényes külsőségek, nagy tetszés és sikeres anyagi eredmény mellett. A műsor keretében bemutatták az „Örömbebúba" című szindarabot frenetikus tapsok között. A nagyhatású táncot a budaiak kedves Vögl bácsija tanította be, míg a szünet alatt a cserkészmamák szorgoskodtak a buffetben. Az est védnökei között láttuk Marik Ernő kormányfőtanácsos, Sándy Gyula egy. tanár, Krivoss Árpád dr., Szaxlehner Andor, Scheuer Róbert főv. biz. tag, Kalmár Ede és másokat az evangélikus előkelőségek közül.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas natront, szénsavas meszet, szénsavas kalcinátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csonthetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, hügyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . reggel 5—1 óráig nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA !!

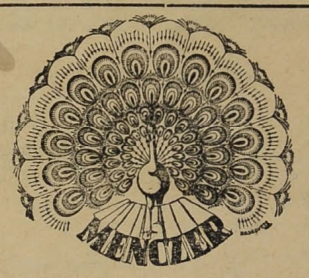

Galértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fill.

MENCZER gőzmosó üzem

kelmefestő és vegytisztitó vállalata

I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon 108-99 — IV., Eskü-ut 5. (Klotildpalota, Váci-u. sarok. Telefon 379-16 — V., Lipót-körut 19. Telefon 963-08 — VI I. Főherceg Sándor utca 42 (Omnia-Mozgó köz) Telefon 352-17.

Külön vidéki osztály

Ne vigye pénzét külföldre!

Merán és más külföldi fürdő helyett itt van

a Svábhegyi Szanatórium

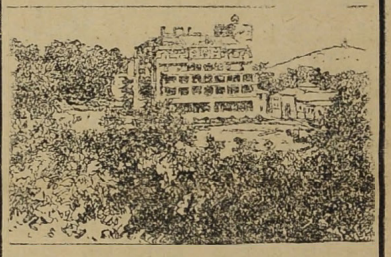

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire

Üdülők

idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szivbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére

Egész éven át nyitva

Budapest legszebb kávéháza a

Lánchid-kávéház

Budán, a Keresk. Minisztériummal szemben

Kitűnő magyar és francia konyha!

Magyar kir. áll. mintapince borai!

Dréher-sörök! Vidékiek találkozóhelye!

SCHAFFER GYÖRGY

utépítő-

és kövező mester

II., Tulipán-utca 18

Telefon: T. 255—24

CSÁSZÁR-

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt talalnak.

Kényelmes, szép, úri helyiség

Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

BUDAI FEJEK

Németh Béla

A Háztulajdonosok Orsz. Szövetsége csupán másfél évtizedes multra tekint vissza és mégis e rövid idő alatt a nemzeti vagyon egyik legjelentősebb részének, a háztulajdonosok megmentésének hatalmas pillérévé izmosodott. A magyar jogállam rendjébe illesztett eme modern intézményt kiváló vezetői emelték a mai tiszteletet parancsoló színvonalra. Ezek között is a legelső Németh Béla dr., a Háztulajdonosok Országos Szövetségének országos elnöke, aki átfogó, nagy jogi tudásával, éles judiciumával, igazsághoz való rendíthetetlen ragaszkodásával és megközelíthetetlen puritánságával jogász világunk dísze.

Nem véletlenül, nem szeszélyből, de szándékosan szemeltem őt ki, hogy beiktassam ide a budai fejek galériájába.

Németh Béla a magyar jogásztudomány egyik legalaposabb, legkiválóbb művelője, ősrégi magyar családból származott. Hivatása szerint ügyvéd. Nemzetközi vonatkozásban is az élő jogásztudomány nagyjainak első sorában foglal helyet. A külföldön is ismerik és elismerik.

Emberi és tudományos egyénisége egyformán kristálytiszta, mentes a botlásoktól és tévedésektől, mert önkritikája rendkívül szigorú. Hatalmas tudásának komolysága a gránitkövek ballasztjával feküdt saját intellektuális egyéniségére. A könnyű és felszínes beszédet, az igénytelenséget nem művelte és nem is értette meg.

Németh Béla mindig ott van a neki kiosztott helyen, ha küzdeni kell a bátorság és meggyőzés fegyvereivel. Nem tétovázik s fellépését mindig eredmény kíséri. Munkakedv és harmonia ömlik el rajta, látszik, hogy nem anyagi érdek, hanem a kötelesség és ambició mozgatja cselekedeteit.

Ha nem is áll egymaga a háztulajdon megmentéséért folyó harcban, de nem is sokadmagával harcol.

Németh Béla fáradhatatlan buzgóságának köszönheti a háztulajdonosok nemzetközi kongresszusa a háztulajdonosok kamarájának felállítását is. Az ő útmutatásai alapján honosították meg Hágában ezt az intézményt. Szaktudását, tapasztalatait, amelyeket úttörő munkásságával szerzett, megcsodálja külföldön is, nálunk pedig vezetőpolcra emelkedett anélkül, hogy valaha is ellenségei vagy akárcsak ellenfelei lettek volna.

Németh Béla fáradhatatlan buzgóságának köszönhető a háztulajdon terén fennálló korlátozások megszüntetése is. A Háztulajdonosok Országos Szövetségének elnöki székében teljes szívvel és lélekkel tölti be hivatását.

De ugyanilyen missziót teljesít másik őrhelyén: a Konzervgyárosok Országos Szövetségében, amelynek ügybuzgó, lelkes elnöke. A sok körültekintést igénylő adminisztrativ munka mellett oly szorgalmasan forgatja Németh Béla dr. a tollat, hogy cikkei egymásután jelennek meg a bel- és külföldi szaklapokban.

Mint szövetségi elnököt, jellemzi őt a pártatlanság és abszolut igazságérzet, mint jogászról, a legnagyobb elismeréssel van az egész magyar tudományos világ, ehhez járul még a lakókhoz való lelki odanövése, ami oly népszerűvé teszi és aminek következtében bármilyen lakómozgalmat is nagy tapintattal elsimított. És végül, mint politikus közbecsülésnek örvendő kiváló egyéniség. Mindezek a vonások benne harmonikus egészbe olvadnak és adják a nagy embert. Működése sokszor részesült elismerésben. Többszöri kitüntetés után 1925-ben kormányfőtanácsos lett. A legutóbbi választások során tagja lett a főváros törvényhatósági bizottságának.

A magyar jogtudás még sokat vár az ő nagy tudásától és ő bizonyára még a vártnál is többet fog produkálni Buda üdvére és a magyar tudományos munkásság hitéletének és tekintélyének növelésére.

Ferenczy László.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Amikor a jó Isten

azt látta, hogy szép Magyarországon kezdenek elszaporodni az emberek, újból osztályozta őket. Ti vagytok a „halevők", ti a Balatonhoz mentek lakni, ti vagytok a „rákevők", ti pedig a Zala partjára. A „borivókat" Tokaj vidékén telepítette le és a „keserűvízivókat" — Budán. Távol legyen tőlünk, hogy a gondviselés nagy áldását kitévő keserűvíz-forrásokat tréfa tárgyává tegyük, de tény a tény, hogy itt Budán még a víz is keserűbb, mint odaát Pesten. Odaát legalább egy kis humorral édesítik egymás életét, így kezelve az ügyeket, mondjuk pl. a közlekedés ügyét és amikor Ujpestről, meg a Külső Váci-útról deputáció ment a BSzKRT-hoz és a Külső Váci-úton sűrűbb járatot kért, mert hogy ott akkor csak az 1-es járt; a BSzKRT-nál hamar megnyugtatták őket azzal, hogy majd szaporítják 10-zel és rövid terminust szabtak neki, — két hetet, — hogy meg is lesz. Két hét mulva aztán az 1-es helyett járatták — a 11-est!

Nekünk itt Budán még jó tréfa sem jut. Különféle testületek valami járványszerű ábrándozásban élnek és autóbuszokat remélnek, holott egy pár villamos vonallal hamar segíthetnének az illetékesek mindenféle bajunkon addig is, amíg lesz autóbusz. Egy icikepicike, néhány méteres sínpár lefektetésével — ahogy azt már többször megírtuk — össze lehetne kötni a *Délivasutat a Nyugati és a Keleti pályaudvarral.* A Délivasut érkezésétől elindulna a 46-os és egyenesen menne a Margithídon át a Nyugotihoz és onnan — ahogy most is jár — tovább menne a Keletihez. Nem kell hozzá egyéb, mint egy hurokvágány a Délivasut érkezési oldalán és 25 méter hosszú sínpár fektetése a Kriszitina-körúton, az Alkotás-utca sarkán. Idővel aztán, ha jól megy a BSzKRT-nak, csinálnatna a kézipodgyásszal utazó emberek számára olyan kocsikat, ahol az ülések fölött háló volna a podgyász számára, amivel ezer meg ezer szegény embert kímélne meg nagy költségtől, kötelezne nagy hálára.

Ennél költségesebb, de egyúttal két célt is szolgálna az az alig másfél kilométernyi vonal, mely a Farkasréti temetőtől, kevés emelkedéssel fölvinne a Svábhegy tetejére, esetleg tovább a János-hegyig. A vérszegény pestiek előtt is megnyitnák ezzel az ózondús budai hegyvidéket és belekapcsolnák azt Budapest vérkeringésébe. Annál a társaságnál, amely meg tudta építeni a hűvösvölgyi vonalat, nem képezhet gondot egy ilyen másfél kilométeres vonal fölépítése.

Ha pedig van még rajtam kívül olyan ember Budán, aki a „Buda világfürdő" álmát álmodja néha, az sehogy sem tudja másképen elképzelni Budát mint világfürdőt, csakis úgy, hogy ezeket a gyönyörű hegyeket sokkal de sokkal közelebb hozzuk a városhoz, egészen odaállítjuk a fürdővendégek elé.

Van nekem egy kedves pátronusom, akiben én a hegyek megváltóját látom. Nemcsak én, hanem ennek a hegyvidéknek minden lakója. Ösztönszerűen történt, hogy eleinte Óbudán álltak össze a különféle hegyvidéki egyesületek és megtalálták vezérüket Szilágyi Károly személyében. Viszont a Svábhegy a maga gazdag villatulajdonosaival szintén kereste az alkalmas vezért és megtalálta azt Bódy Tivadar személyében. A déli hegyvidék Becsey Antalban lelt pátronusra. A hegyek segítségére siettek a völgyek. A rohamosan fejlődő Pasaréten Kozma Jenő dr., a Zugligetben Manninger Vilmos dr., a Sashegy táján és az Örsödi völgyben Saxlehner Kálmán, az óbudai síkon Andréka Károly, a nagyjövőjű Rózsadombon Alpár Ignác és sokan mások, akik végül is ezt az egész hegyvidéket egy szövetségbe fogták és pajzsra emelték dr. Bódy Tivadart, mint olyant, akinek a nagy képességeken kívül meg van a nagyvárosi rutinja is, csaknem egy évtizeden át mint polgármester állott e nagy város élén és megtanulta ennek a városnak minden búját, baját hiányát.

Ma Bódy Tivadar felé tekint aggódó szeretettel, ébredő bizalommal sokezer szem: — a szövetségben tömörült huszonegy budai hegyvidéki és villaterületbeli egyesület minden tagja. Ez a hatalmas szövetség most, március hónap 12-én megtartja programmkészítő nagygyűlését.

Történelmi nagy forduló nap ez a budai hegyvidék történetében. Ha a magyarok Istene is úgy akarja, ettől kezdve még a víz is édesebb lesz itt Budán!

(V. B.)

A kibicek...

hazárdabbak, mint a játékosok, akár kártyáról, akár politikáról van szó. Akár úgy, hogy mint kibicek beszélnek bele a játékba, akár úgy, hogy őket ülteti a játékos a maga helyére helyettesül. A partiban mindenki szeretne résztvenni, de mert a játékosok száma meg van állapítva, a legtöbben csak kibicelhetnek. Mégis mindig kellemetlenek és feleslegesek a kibicek. A játékos unia őket, a beleszólásukat, a tanácsukat, a grimaszaikat és mindazt, amivel ők észrevétetni akarják magukat. A játékos az úr. Mert egészen más az játszani, egy merész hívással zavarbahozni az ellenfelet, — és egészen más megbeszélni előre a játszmát a kibicekkel. Amikor megkeverik a kártyákat, akár a partiban, akár a pártéletben, — a kibicek elkezdenek nyugtalankodni, mozognak és odaállnak a játékosok hátamögé. Mindegyik a magáé mögé. Mindegyik szeretne belenézni a játékosa kártyáiba, sőt még a szomszéd kártyáiba is. Minden kibicnek megvan a maga terve, amellyel a játékot meg lehetne nyerni és aggódva lesi hogy mit hív ki a játékosa. A kibic soha sincs megelégedve a játékkal és gyakran örülne, ha az ő játékosa vesztené el a partit, mert nem úgy hívott ki, nem úgy játszott, ahogy ő szerette volna. A játékos nem tehet eleget minden kibicnek és roppantul unja a kibic minden beavatkozását. Azzal sincs segítve a bajon, ha új, másik partit szerveznek, mert a kibic ott szeretne játszani, ahol a nagy játékosok játszanak, ahol nagy tétekbe megy a játék. Egymás között játszva a kibicek rögtön összeveszenek. Ha a nagy játékba kell beugraniok véletlenül vagy váratlanul, akkor vagy megijednek, vagy túlhazárdok. Mindenféle nagy politikus törte már a fejét azon, hogy a kibiceket miképen lehetne leszerelni. Tisza Kálmán úgy segített ezen, hogy mindennap egy más kibicet vett bele a tarokkpartiba és az a szegény kibic azt hitte, hogy most már ő is csinálja az országos politikát. Ezentúl nem állt többé a kibicek sorába, mert ő is játékosnak tartotta magát. Azért ment föl Tisza Kálmán minden este a pártkörbe, hogy így leszerelje a vérmes kibiceket. És Tisza Kálmán okos ember volt, aki 15 évig tudott miniszterelnök maradni. Minden kibicre föltétlenül számíthatott, mert mindegyik azt hitte, hogy ő is játékos, holott csak egyszer, egyetlenegyszer vett részt a partiban. Mindezt pedig csak azért mondottuk el, mert Budán is nagyon sokan vannak — a kibicek.

Kölnivíz — GERŐNÉ I., Krisztina-krt. 8-10. — Anna udvar

A Budai kath. Kör március hó 14-én, szerdán este 7 órakor tartja rendes évi közgyűlését, s az esetben, ha e napon a közgyűlés nem volna határozatképes, azt március hó 28-án este 7 órakor tartják meg a megjelent tagok számára való tekintet nélkül. — A közgyűlést este 6 órakor választmányi ülés előzi meg.

A főkapitány megrótta a főváros közigazgatási bizottságához beterjesztett jelentésében köztisztasági szempontból a kelenföldi teherpályaudvar, a Duna—Száva—Adria (Déli) Vasút teherpályaudvar előtti tereket, valamint az egész III. kerület közegészségügyi állapotát.

Meghalt a „százados úr." Meghalt Holtzspach Nándor mérnök, akit becézve „százados úr"-nak szólítottak, mert daliás alakja civilben is századosként festett, amely rangot a világháborúban nyerte el mindkét Signum Laudissal s a német vaskereszttel. Mint volt főhadnagy, önként jelentkezett ötvenéves korában s az első huszárezredben oktató tiszt lett. A lovaglásban tanítványai voltak: Rakovszky Iván, a későbbi belügyminiszter, a gyászos emlékü Károlyi Mihály gróf, Vécsey Miklós báró, Teleky József gróf és még számos ösmert egyéniség. Régebben tevékenyen vett részt Holtzspachék építkezési vállalataiban (Országház, Központi Vásárcsarnok, Elevátor, Tiszaszabályozás, 85-iki kiállítás iparcsarnoka stb.), majd alapítója lesz a Hűvösvölgyi Üdülőtelep-nek, melyet Aurél fivérével elsőrangú szanatóriummá varázsolt. A „százados úr" a Holtzspach-üdülő szórakoztató estélyeinek őseredeti-humorú lelke volt: remekül szavalt komolyat és kacagtatóan vígat, s elmaradhatatlan lovaglópálcájával valóságos századosként — a gavalléria és jókedv századosaként — járt a vendégek között. Ezek az esték maradandó emlékűek a résztvevők előtt, s a százados úr: Holtzspach Nándor neve, emléke megmarad a legderekabb budapesti polgárok névsorában.

A Budai Vigadót a fővárosi Vigadók gondnoksága (Deák Ferenc-u. 2) adja ki, még pedig hangversenyek, előadások alkalmával 175 P, táncmulatságok céljaira 500 P, szombati napon 650 P-ért. Hangversenyek alkalmával 666 ülőhely rendezhető be, bálok esetén két kisterem csatolásával 1600 személy képes táncolni.

Külföldön arat sikert Buda nagy zongoraművésznője, dr. Bárdossné Weisz Margit, a körülrajongott Mozart interpretátor, aki finom játékával, nagy tehetségével legutóbb Milánó és Nizza koncertközönségét hódította meg.

Rossz fát tett a tűzre, úgy látszik, Óbuda, hogy büntetésből megfosztották egyetlen nyilvános órától a Flórián-téren. Cudar büntetés, de remélhető javulás esetén újra felállítják a Telefon Hirmondó időmutatóját, a zálogba csapott órák tulajdonosainak örömére.

Vizdos Géza dr., a II. ker. vizivárosi ker. községi párt és ker. gazdasági és szociális párt elnökének névünnepét ülték meg m. hó 25-én a Pálffy-étteremben, ahol számos tisztelője jelent meg.

XXIII. évi rendes közgyűlését tartja a „Budapesti II. ker. Iparoskör" e hó 18-án, vasárnap délután 4 órakor saját helyiségében: II. ker., Batthyány-tér 4. Ez alkalommal ünneplik a március 15-ikének évfordulóját.

Stern József dr. királyi közjegyzőt Óbudán nagy részvét mellett temették. Hatvannyolc évvel ezelőtt született Felsőmagyarországon. Egyetemi tanulmányainak elvégzése után Óbudára került és mint ügyvédjelölt Végh János irodájában praktizált. Végh abban az időben az óbudai politikai mozgalmak irányítója volt. Majd ügyvédi irodát nyitott és csakhamar jelentős pozíciót vívott ki magának. Az óbudai ellenzéket ő szervezte meg és annak jelöltjét, Horváth Gyulát, a képviselőház későbbi alelnökét ő juttatta mandátumhoz Apponyi-párti programmal. Ez a választás emlékezetes marad Óbudán, mert heves küzdelem után 7 szavazattal győzött az ellenzék. Stern dr. alapította meg 41 évvel ezelőtt a III. ker. Torna- és Vívóegyletet és különös játéka a sorsnak, hogy a 41. évi közgyűlés napján halt meg. Az ő munkájának volt eredménye a III. ker. polgári kör és az Óbudai Kaszinó fuziója. Az így létesült egyesület hosszú évtizedeken keresztül irányította Óbuda társadalmi és politikai életét. Ma a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör, a Ripka Ferenc által megteremtett irányzat klubjának Stern egyik díszelnöke volt. Érdekes, hogy mindkét ma működő egyesületnek Andréka Károly ma az elnöke. A nemzeti párt felbomlása után Stern belépett a Tisza-pártba és haláláig törhetetlen híve volt a szabadelvű kormányzati politikának. Minden képviselőválasztásnál ő volt a választási elnök. Több mint három évtizeden keresztül bizottsági tag volt. A III. ker. bizottsági tagok testületének ő volt az elnöke. Ő alapította az Óbuda—Ujlaki Takarékpénztárt, melynek igazgatósági elnöke volt. 1898-ban az izr. hitközség elöljárója, 1908-ban pedig elnöke lett és az maradt 1919 tavaszáig. Akkor újból megválasztották, de a forradalmi időkre való tekintettel a megválasztatást nem fogadta el. Munkás életének febr. 26-án vetett véget a halál. Szívbaja ölte meg. Temetésén ott volt egész Óbuda valláskülönbség nélkül és Budapest előkelőségei közül: Ripka főpolgármester, Benedek Sándor a közigazgatási bíróság másodelnöke, Glücksthal Samu dr. felsőházi tag, Kozma Jenő dr., Sándor Pál orsz. [illegible] viselők, dr. Lázár Ferenc [illegible]ag, dr. Pap József az ügyv[illegible]a elnöke, dr. Sümeghy [illegible] kir. közjegyző, Andréka Károly főkapitányhelyettes, Mettelka Frigyes, Botzenhardt János főv. biz. tagok, stb. stb. A gyászházból a hitközség előljárói vállukon vitték a koporsót a templom udvarára. Ott dr. Neumann József óbudai és Edelstein Bertalan ujlaki [illegible]rabbi búcsúztatták, dr. Orom Zsigmond hitk. alelnök a hitközség nevében beszélt. A temetőben Finály Zsigmond a Chevra Kadischa nevében, Reisinger Gyula a III. ker. polg. társaskör nevében, Szilágyi Károly az Óbuda—Ujlaki Takarékpénztár nevében, Tóth István a Torna és Vívóegylet nevében és Gyenes Ede a felekezeti egyleltek nevében búcsúztatták. Azután a családi sírboltba helyezték el a megboldogultat.

A bolgár Trianon

éppen ötven éve volt, azután, hogy a St. Stefanoi békekötést 1878 márc. 3-án teljesen orosz befolyás alatt megkötötték. E béke hatalmas területet: a Fekete tengertől az Égei tengerig terjedő részt juttatta Bulgáriának, amely háromszorosan meghaladta Szerbia nagyságát. A Balkán egyensúlya szempontjából ezt Ausztria-Magyarország nem nézte jó szemmel — félvén az orosz befolyástól és a berlini kongresszuson kivitte, hogy az egységes Bulgáriát szétszabdalták, megnyirbálva a békeszerződést s megalapítva a hűbéres bolgár fejedelemséget és a szultán közvetlen fennhatósága alá tartozó Kelet-Ruméliát. Azonban, mint semmiféle Trianon, úgy ez sem tarthatta magát: a néprajzi viszonyok és nemzeti érzés erősebb volt a papirosha-tározatoknál és a két állam egyesült minden zavaró incidens nélkül. Szerbia azonban erre felfigyelt, féltette a Balkánon hatalmi helyzetét és háborút kezdett, de vereséget szenvedett. Európa pedig meghajolt a bevégzett tények előtt. De Bulgária erős nemzeti érzése rövidesen lerázta az orosz igát is magáról. Battenberg Sándor fejedelem kifejlesztette a nemzeti öntudatot, amiért az oroszok összeesküvést szőttek ellene és lemondásra kényszerítették. Ekkor állott Magyarország testvéri érzéssel Bulgária mellé és Tisza Kálmán nagy beszéddel tiltakozott Oroszország beavatkozása ellen, amely illetéktelen Bulgária belügyeiben. A monarchia és Oroszország között erre nagy politikai feszültség támadt, de végre is Oroszország visszavonult. Bulgária jelenlegi társadalma teljesen demokrata, ott osztálykülönbség nincs, a tehetségek szabadon érvényesülnek, nincsen nagyvagyonu ember, de szegénység sincs. A bolgár ember jellemes, kedélyes, a családi élete tiszta s pompásan ért a gazdasági és a pénzügyi kérdésekhez, hiszen a külkereskedelme teljesen aktiv. A mult évben például 550 millió kiviteli többlete volt: minden bevitt 100 lewa értékkel szemben 109 lewa értéket exportált. Bulgária nagy rokonszenvvel van a magyarok iránt, versenytárgyalásokon legtöbbször a magyaroknak adnak előnyt s így a gazdasági kapcsolatot bulgárok és magyarok között a legmelegebben kell feileszteni. A magyarok iránti kedvező hangulatot a dinasztia ápolia a legmelegebben s a jelenlegi uralkodó most már a második, aki folyékonyan beszéli a magyar nyelvet s sugározza a szeretetet Magyarország iránt.

Mindezeket lebilincselő közvetlenséggel, tudása bőségével, szónoki készséggel mondotta el a Budán remetéskedő nagy keleti tudós

STRAUSZ ADOLF Dr.,

a Keleti Akadémia ny. tanára, Ferdinánd bolgár király bizalmasa, a szegedi Kereskedelmi és Iparkamarában február 25-én, a jelenlevő nagy és előkelő közönség tetszése, sok tapsa s ünneplése közben.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A csatornázási munkálatokat a III. ker. San-Marco- és Zápor-utca közötti szakaszon Ámon Antal és fiai cégnek adta ki a főváros tanácsa 11.220 pengő 22 fillérért.

A „menyország kapujáért". amely a régi Mátyás-templom déli oldalának bejárata volt, most erős harc folyik. A kapu Strobl Alajos szobrászművész birtokában volt, aki a műemléket, bizonyára a restaurálás után mentett meg az elpusztulástól teljes egészében az Epreskertben állított fel. Strobl halála után a nevezetes templomkaput majdnem elárverezték a többi dolgokkal együtt, de az utolsó pillanatban mégis megmentették a kalapács alól és továbbra is az Epreskertben maradt. A főváros tanácsa erről értesült s kérte a képzőművészeti főiskolától, hogy engedje át a „Menyország kapuját" a Fővárosi Múzeumnak. A főiskola vezetősége most közölte a fővárossal, hogy a műemléket nem engedi át a fővárosnak, egyrészt azért, mert Ströbl Alajos azt még életében a főiskola gondozására bízta, másrészt azért sem, mert ha a templomkaput lebontanák és elszállítanák, az értékes műemléket könnyen a pusztulás veszedelme fenyegetné.

Berényi János gróf írót a budapesti órásipartestület dísztagjává választotta azokért az érdemekért, amelyeket mint az ipartestületi szaklap munkatársa szerzett.

A Postás évkönyv huszonegyedik évfolyama pompás kiállításban, gazdag szépirodalmi és tanulságos tartalommal Peterdy Sándor író, a Hollós Mátyás Társaság titkárának kiváló szerkesztésében és az Országos Postás Kulturegyesület áldozatos kiadásában megjelent.

Gyász. Nemes Márkus Gábor nyug. műszaki főtanácsos munkásélete 68. évében hosszas szenvedés után meghalt. A kiteriedt rokonság, a Vass-, Nagy-, Józsa-, Jakab-, Mayer-, Csobánczy-, Juhász-, Bán-, Eperjessy-családok — köztük dr. Eperjessy István főv. tanácsjegyző gyászolja. A tisztelők nagy serege kísérte nagy részvéttel utolsó útjára febr. 10-én a farkasréti temetőben.

Új gyógyivó-csarnok épül a szent gellérthegyi barlang mellett, ahol a mult évben kútat fúrtak azzal a céllal, hogy olyan meleg forrásokat tárjanak fel, amelyekkel megoldhatják a Gellért-szálló és fürdő fűtési nehézségeit. A fúrások azonban nem jártak a várt eredménnyel, mert találtak ugyan meleg forrásokat, de azok 48°-nál nem voltak melegebbek. Az új kutat egyelőre elzárták, de a tanács elhatározta, hogy az újonnan feltárt kút fölé díszesebb ivó-csarnokot építtet, ahol a közönség a nap minden szakában meleg gyógyvizet ihat. Egyúttal rendezik a Gellért-hegy e kiugró csücskét és közvetlen környékét, mely ma eléggé csúfságos ott, ahol oly sok idegen megfordul. Talán gátat vet a tanács annak a hiszterikus pemecselésnek is, mely a Gellért-hegy nagy arányaihoz nem méltó módon, apró keresztekkel, imazsámolyokkal, perselyekkel kicsinyes, a nagy keresztény vallást lekicsinylő módon tobzódik ott eléggé el nem ítélhető ízléstelenséggel.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

Pöttöm tündérek, piciny matrózok, és mindenféle nációk képében lejtették a budai kisleánykák és fiúcskák a táncot Vogl tata iskolájában a február 25-iki pompásan sikerült záróvizsgán. A kiváló táncpedagógus növendékei olyan nagyszerű tudásról tettek tanuságot, hogy minden táncszám után viharos tapsok, köszöntötték a mestert és szépen bemutatkozó tanítványait. Vogl Imre igazi büszkesége a tánctanároknak, mert mint a magyar tánc apostola, a mai időkben szinte páratlanul küzd a magyarosságért. Ezeket az érdemeket jutalmazta meg a „Falu Szövetség", amikor gyönyörű oklevéllel és ezüstéremmel tüntette ki abból az alkalomból, hogy Rákospalotai Ifjak Otthona táncestéjén a leggyönyörűbb magyar táncokat s közöttük a díszpalotás udvari táncot tanította be és rendezte a szívet-lelket-szemet gyönyörködtető magyar estét. A Rákospalotai Ifjak nagy ünneplés közben adták Vogl Imrének a ritka kitüntetést. Buda polgársága örül, hogy újra budai ember, mégpedig a kedvelt „Vogl tata" vitte el a babért.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vizgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

Az óbudai hegyvidék

fejlesztésére alakult *szövetség* március hó 5-én

SZILÁGYI KÁROLY

elnöklete alatt tartott választmányi ülésén az elnöki előterjezsés kapcsán foglalkozott a hegyvidéket pusztító, csufitó téglagyárakkal és azzal a hibás politikával, amit a Schmidt Miksa által adományozott park ügyében követ a város. Meg van a remény, hogy ezen fordítani tudnak, a megszó- Lugmayer József [illegible] kalmakat kikerüljék.

A háború után a budaiak valahogy kezdtek hűséges segítőtársakká válni a köztisztasági hivatalnak s ma már maguk kímélik meg a köztisztasági munkásokat a nagyobb fáradtságtól. S ez így is van rendjén. Hiszen külföldön a rendre ügyelő polgárok könyörtelenül felszedetik a földről a könnyelműen eldobált szemetet. Újabban azonban nálunk sem dobálják az emberek az utcára a gyümölcs- és ételmaradékokat, papirokat és egyéb szemeteket.

Buda köztisztaságának lendületes fejlődését azonban nemcsak a budai lakosságnak köszönhetjük, hanem elsősorban a fővárosnak, amely nagyszabású reformokat létesített a köztisztasági berendezésekben. Kibővítette és modernizálta a köztisztasági hivatal apparátusát és technikai segédeszközeit. Külföldi mintára nagyszerű eljárási módozatokat foganatosított az utca porának leküzdésére. Igy Buda legtöbb részén folyik a portalanítási eljárás. Erre rendkívül komoly szükség is van, mert erősen porzanak az utak és a makadám-burkolatok magukba szívják a port és azt egész felhőkben lehelik ki egy-egy jármű elhaladásakor. Itt Budán olajat használnak erre a célra.

Hogyan akarja megreformálni a köztisztasági hivatal a szemétgyüjtést

Buda köztisztasági berendezkedésének megreformálására vonatkozólag kérdést intéztünk Némethy Béla tanácsnokhoz és Balló Alfréd köztisztasági hivatali igazgatóhoz s a kapott nyilatkozatok alapján az alábbiakban számolunk be a főváros köztisztasági berendezkedésének modernizálásáról.

A szemétgyüjtés reformja a köztisztasági hivatalt erősen foglalkoztatja. Az a fontos a szemétgyüjtésnél, hogy mennél kevésbé szolgáljon a bacillusok terjesztésére alkalmul. Még nemrégen meglehetősen primitív eljárást alkalmaztak a szemétgyüjtés terén. Emlékszünk, hogy kosarakba, ládákba gyüjtötték a szemetet, amelyet azután meglehetős nehézséggel átöntöttek a szemétművészetnek kell elvinnie az embert az emberig. A nagy figyelemmel hallgatott előadást zajosan megtapsolta a nagyszámú közönség.

Sümeghi László borestjére gyült össze február 29-én Kelenföld intelligenciája *Becsey* Antal meghívására és maga az illusztris borgazda tiszteletére a Zenta-utcai „Kis rabló" vendéglőben. Vacsora után *Becsey* Antal üdvözölte Sümeghit, borgazdai minőségében és ezzel kapcsolatosan beszámolt a községi politikában történtekről s a Gellérten túli városrész érdekében kifejtett működéséről. Kedves humorral tárgyalta a forgalmiadó kérdését és bejelentette, hogy az egyfázisú forgalmiadó őszre tető alá kerül. Azután áttért az építő emügyére, a gazdasági depresszió [illegible] ami népfürdők létesítésére, [illegible] érdekesen megvilágítva. Végmélyfúrásokat tette szóvá, konva azt, hogy ezen a téren alig [illegible] holott ez nagy jö pénzhiánnyal szer ligens közönség Az első kís ezer

[illegible] ali igazgató [illegible] formálásáról

Befalazzák a forrásokat a budai hegyvidéken, nehogy a kitűnő ivóvizet a szomjas turisták megihassák. Szomorúan [illegible] kirándulók ezek forrásokat [illegible] ják a Hlyen

zárva. Ezekből a bádogtartályokból sem bűz, sem pedig egyéb bomló anyagok levegő fertőző lehelete nem áradhatna ki.

A szemétgyüjtést ma már pótkocsival megtoldott autó, valóságos szemétgyüjtő-tankok végzik. A gyüjtőkocsik tetején légmentesen elzárható nyílások vannak. A köztisztasági hivatal egyébként

„A fonyódi parton" és „Szere[illegible] magyar nótát. A közönsel kedvel[illegible] hivalokat sak az a progra[illegible] dr. Ri[illegible] jogy a bécsi szemétgyüjtő-rendszer alapján dütte-szerű bádogtartályokat adjanak ki a házakhoz, amelyek fent légmentesen el vannak

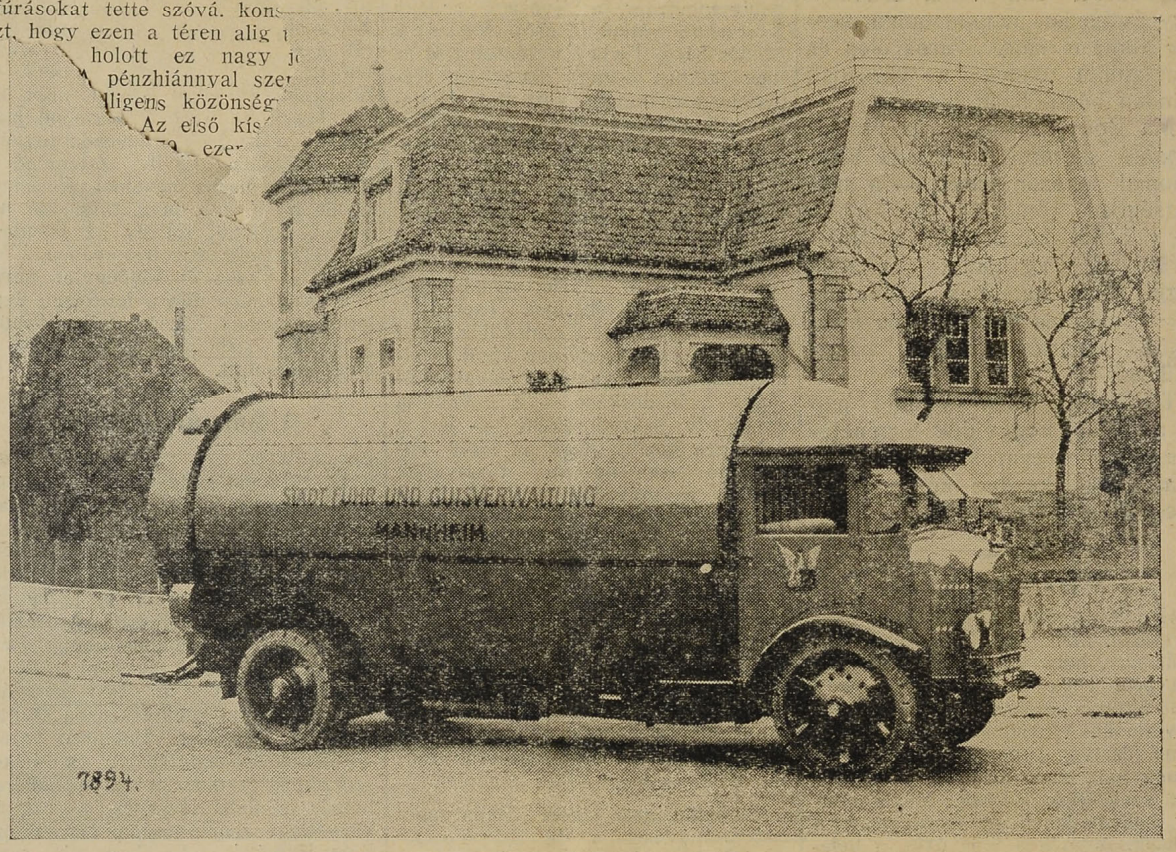

Keller és Knappich-féle rendszerü modern háziszemétfuvarozó automobil

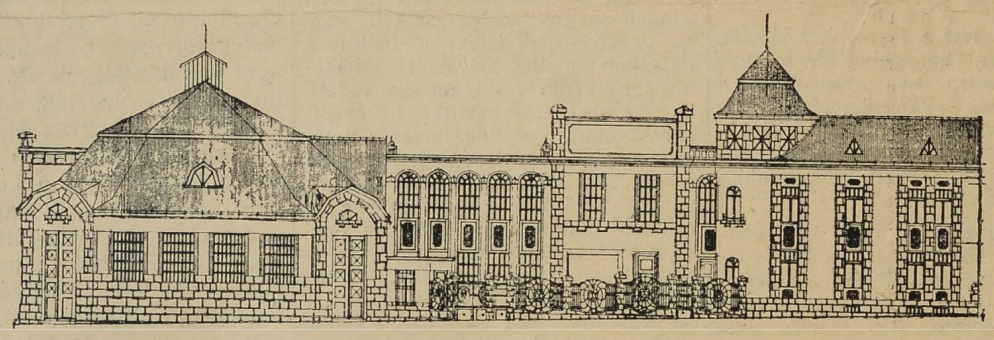

A Csapláros ucca 6-8-10. szám alatt felépitendő budai mühely és gépkocsiszin tervrajza

tervbevette, hogy külföldi mintára egy kisérleti szemétégetőkemencét állít fel s a tapasztalat fogja majd megmutatni, hogy általánosságban bevezethető-e a szeméthamvasztás.

A köztisztasági állapotok mai helyzetéről mindenesetre meg lehet állapitani, hogy semmivel sem maradunk a külföld mögött. Némethy Béla tanácsnok és Balló Alfréd köztisztasági hivatali igazgató mindent megtesznek a köztisztaság érdekében, hogy minél kifogástalanabb legyen a főváros köztisztasága.

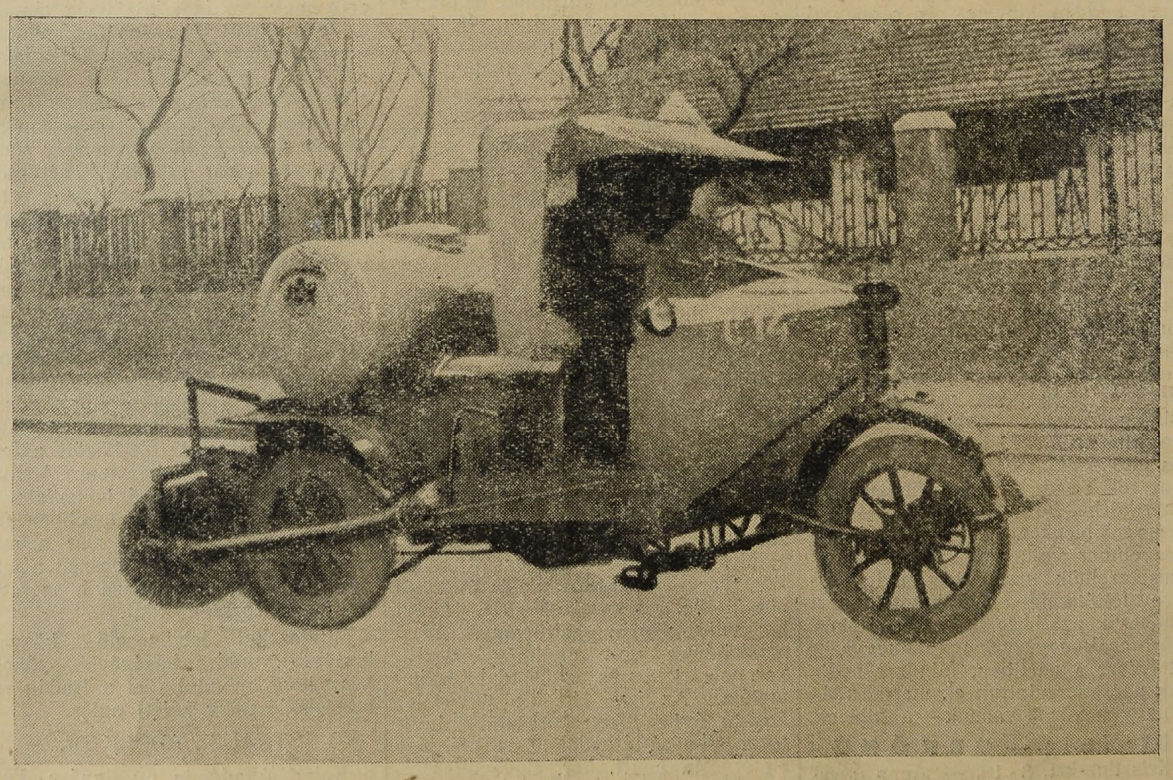

Krupp-féle háromkerekü seprőgép

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építtette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
Fő[illegible]zénsavas nátront, [illegible]

Tengerhajózási Részvénytársaság

hajóin

olcsón, kényelmesen utazhat, kirándulhat, üdülhet

Budapest-Pozsony—Wien
között,

Budapest—Mohács
között.

Kirándulójáratok a Kis-Dunában:

Budapest—Visegrád—Nagymaros—Dömös—Esztergom stb.
között.

Hajójáratok ezenfelül:

Szolnok—Csongrád, Csongrád—Szeged és Vidin—Rustschuk
között.

Kitünő hajóvendéglők

Menetjegyek, hajófülkék és hálóhelyek előre válthatók és prospektus kapható: a

Nemzetközi Hálókocsi-Társaság (Waggon Lits) és az **Ioegenforgalmi és Utazási Vállalat Részv.-Társ.**

mene jegyirodáiban.

Áruszállítás a Dunán és hajózható mellékfolyóin

Felvilágosítást készséggel adnak:

az Igazgatóság: Budapest. V., Mária Valéria-u. 11.
és a társaság képviseletei

Sürgönycim: **MEFTER**

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET,** mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegye Telgazdasági Rt. I., Pehérvári-ut 27 Tel. I. 128-01

Szijgyártó nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet **FLIEGER NÁNDOR**
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45
Budán, I. Kökény-u. 14
Rácfürdő mellett.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

Az óbudai híd és a telekspekuláció

Az óbudai híd megépítését törvény rendelte el. Azóta oly hosszú idő telt el és közben oly mélyreható események játszódtak le, hogy ez a törvény majdnem az elavult jogszabályok süllyesztőjébe került. Képviselőink, törvényhatósági bizottsági tagjaink sürgető felszólalásai mentették meg ettől ezt a törvényt, úgy hogy reménylenünk szabad álmunk teljesedését: a híd megépítését. A közmunkák tanácsának kérésére a kisajátítási jog mindazokra az ingatlanokra, melyek a hídépítés által megkívánt szabályozási vonalban fekszenek, feljegyeztettek a telekkönyvben. Ez azt jelenti, hogy az ingatlanok megváltási árának a megállapítása a jelenlegi forgalmi értékek alapján történik, tehát azok az értékemelkedések, amelyek a hídépítés híre nyomán beállnak, figyelmen kívül maradnak. Kétségtelen, hogy

a kisajátítási jog telekkönyvi feljegyzése megbénítja az ingatlanok forgalmát és tartózkodóvá teszi a venni szándékozókat,

valamint a hiteltnyujtókat. Éppen azért fontos érdeke fűződik az ingatlantulajdonosoknak ahhoz, hogy ez a telekkönyvi feljegyzés

mielőbb töröltessék.

Ennek két módja van. Az egyik az, hogy a közmunkák tanácsa indítsa meg a kisajátítási pereket, hogy mielőbb szűnjék meg a bizonytalanság és a kötöttség. A hatóság a telekkönyvi feljegyzéssel fixirozni kívánta a jelenlegi értékállapotot, a közérdek és a jogos magánérdek szempontjából kívánatos tehát ennek az állapotnak bírói szóval való megállapítása.

A másik mód pedig az, hogy

az ingatlantulajdonosok lépjenek egyességi tárgyalásra

a közmunkák tanácsával az ingatlanok megvétele érdekében. De azzal a belátással, hogy ingatlanaikért azt az árat kérjék, amelyet ezek a jelenlegi forgalmi viszonyok között képviselnek. Tehát ne gondoljanak arra, hogy a híd megépítése folytán a házak értéke emelkedett, mert a híd még nem épült fel és

az értékemelkedés csak ezután fog előállani.

Helyesen cselekszik tehát az az ingatlantulajdonos, aki a közmunkák tanácsának eladott

házának vételárából nyomban vesz Óbudán más ingatlant, melynek értéke feltétlenül emelkedni fog

a híd megépítése esetén és minthogy ez az ingatlanérték nincsen fixirozva, ezt az értékemelkedést az illető feltétlenül élvezni fogja.

Kívánatos ezzel az eljárással előmozdítani a hídépítés munkájának megkezdését már csak azért is, mert attól kell tartanunk, hogy az Óbuda—Hungária-úti hídépítést

megelőzheti a Lágymányos hídjának az ügye,

mely messzi évtizedekre odázhatja el a törvényben biztosított hídépítési munka megkezdését.

Dr. Orova Zsigmond.

Virágkultusz a lakásban címen Morbitzer Dezső székesfővárosi kertészeti h. igazgató szemléltető előadást tart a növényzet bemutatásával március hó 22-én. csütörtökön este 7 órai kezdettel a Budai Társaskör nagytermében (Délivasut), melyre a tagokat és hozzátartozóikat szívesen látja az elnökség. Utána a szokásos társasvacsora.

A Lágymányos—Kelenföldi Polgári Kör, amelynek helyisége most I., Horthy Miklós-út 38. alatt van, e hó 4-én délelőtt tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen megválasztották egyhangulag az elnökséget és tisztikart. Elnök: Krámer Adolf. Társelnökök: Reitzer Emil, Schönaug Henrik, Székely Bertalan. Alelnök-főtitkár: Bokros Béla. Alelnökök: dr. Rácz Vilmos, Nagy Sándor, Szongott János, Sándor Fülöp, Swarcz Samu, Rákosi Hugó. Titkár: dr. Kótai László. Főjegyző: dr. Katona Bálint. Jegyzők: Schór Kálmán, Grünfeld Mór. Háznagy: Herczeg Gyula. Gazdák: Földes Henrik, Marer Sándor. Pénztáros: Koltai Ármin. Ellenőrök: Guttmann Ármin, Scheiber Mór. Ügyész: dr. Gáspár Izidor. Számvizsgáló bizottság: dr. Kartal Árpád, Kálmán Ármin, Szabó Endre, Erdős Lajos. Könyvtárosok: Adler Sándor, Haas Lambert és 48 tagból álló választmány. Kramer Adolf elnök köszönte meg a megválasztást a tisztikar nevében és arra buzdította a tagokat, hogy összefogva a kerület jószándékú polgárságával, egyesületeivel, küzdjenek a Kelenföld felvirágoztatásáért.

A mély gyászt, amely chizsnei Cherven Flóris dr. magy. kir. udvari tanácsos elhúnyta alkalmával a családot érte, némiképpen enyhítette az a nagyszámú és igaz részvét, amelyet a kiváló pedogógus idősebb leányának, férjezett dr. Okolicsányi-Kuthy Dezsőnének küldtek: Serédi Jusztinián hercegprímás, Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter, Berzeviczy Albert a M. T. Akadémia elnöke, Csilléry András és Ferdinándy Gyula ny. miniszterek, Ripka Ferenc főpolgármester, Horthy István tábornok, Vértessy Sándor kabinetirodai főnök, Teleki Tibor és László grófok, Folkusházy Lajos alpolgármester, Czetler Jenő a képviselőház alelnöke, Benedek Sándor a közigazgatási bíróság másodelnöke, Töreky Géza, a kir. törvényszék elnöke, Homan Bálint, Böckh Hugó, Demény Károly államtitkárok, Antal Géza ref. püspök, Wolff Károly, Gerlóczy Zsigmond, Szinyey József felsőházi tagok, Szinye József és Lobmayer Géza igazgató-főorvosok, Szabó Imre tiszti főügyész, Agorasztó Tivadar alispán, Becsey Antal kormányfőtanácsos, Gámán Gábor Máv. igazgató, Angyal Dávid, Vargha Damján egyetemi tanárok és sokan mások.

Versenytárgyalást hirdet a főváros elsősorban a Budai Vigadó helyiségeire, amelynek kávéházát eddig Kass Béla bérelte 5.000 pengőért, a vendéglőhelyiséget pedig Jäger Ignác évi 3.500 aranykoronáért. Az új kiírás szerint a kávéház és a vendéglő a jövőben közös bérleményt alkot. A helyiségek tatarozására 21.000 pengőt kell fordítani. Itt már fix bért kell megajánlani a pályázóknak. Másodsorban a Rudasfürdő vendéglőjére, melynek eddigi bérlője, özv. Szép Józsefné volt, aki 2.800 aranyk.-ért bérelte a vendéglőt. Az új bérlőnek semmiféle beruházást nem kell eszközölnie, a szerződést ellenben az a pályázó kapja meg, aki a legtöbb fix bért ajánlja a vendéglőért.

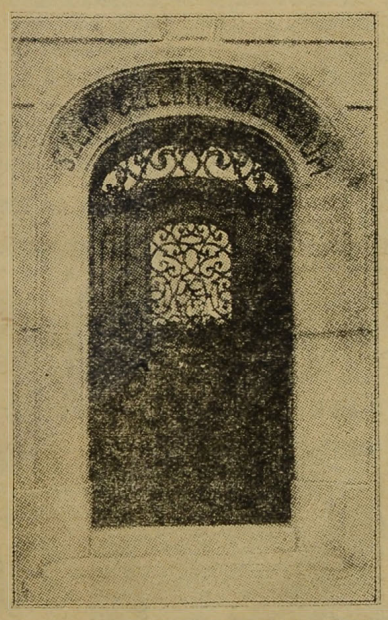

A Katolikus Középiskolai Tanáregyesület Székháza — Szent Gellért Collegium. — Irsik László műépítész, műegyetemi tanársegéd tervei után épült.

Az I. ker. Iparoskör huszonötéves hagyományához hű táncestje február 18-án a Budai Polgári Kaszinóban fényes sikerű volt. A Himnusz eléneklése után Kollár Gábor elnök lendületes szavakkal nyitotta meg a táncestét, majd felzengett a „Túl a Tiszán, faragnak az ácsok" kezdetű csárdás, amelynek hangjainál a budai szép asszonyok, szép leányok táncba kezdtek s reggelig a legpompásabb hangulatban folyt a jókedv, folyt a tánc. Az est anyagi sikerét fényesebbé tették a következő felülfizetések, amelyet ezúton nyugtáz köszönettel az elnökség: Tószegi Emil és Pakányi Ferenc 25 P, Virágh Kálmán, Kodra Károly, Szobafestő ipart., Halwa Sándor, Pathó István és Pados József 20 P, Kollár Gábor és Tóth Ferenc 15 P, Tóth Pál 12 P, Pataky László, dr. Szabó Árpád, Szabó Sámuel, Sztakó Sándor, Kéry Lajos, Homann János, Kristó Mihály, Schramek István, Gubicza Lázár, Skalka János, Tamásy Lajos, Máté István, Thék Károly, Macskássy Gyula, Pflug Tibor, Schreil Győző, Timár Sándor, Zsupán József, Zimmerer Pál, Iván István, Szabó István, Hoffmann János, Zelm László és Harter Mihály 10 P, özv. Kollár Gyuláné, Dworzsák Vince, Jámbor Lajos, Littvay István és Sajt János 8 P. Kisebb adománnyal — 5—6 pengővel — segítették a nemes célt: Kolonits Sándor, Göbbös Gábor, Hódor András, Németh Ferenc, Moravcsik Sándor, Junger Emil, Skribek Ferenc, Müller Antal, Sógor József, Novotny Máté, Farkas Antal, vitéz Horváth Nándor, Dervarits István, Kaucz István, Ersching János, Kuster Ádám, Kollár Ferenc, Brandits József, Szijjártó János, Katrics Vilmos, Bálint Mihály, Bilitzky Ambrus, Szerafin Gyula, Czemann Ferenc, Gimpl István, Ferencsik László, Fehér Lajos, Varga József Plese János, Tilke Alajos, Samu István, Laskay László és ifj. Kollár Gábor.

Pompás gyermekdélután volt február 19-én a III. ker., Raktár-utcai iskolában, amikor a gyermekek szebbnél-szebb irredenta dalokat, tornagyakorlatokat és kedves színdarabokat adtak elő a zsúfolásig telt tornaterem hálásan tapsoló közönsége előtt. Különösen hatásos volt a „Vicuska tündérországban" című daljáték, amelyet fáradhatatlan buzgalommal Birkl Rezsőné énektanító rendezett sok szeretettel és hozzáértéssel. Vele osztozott a sikerben Sänger Margit, Ábrahám Gizella, akik a műsor többi számait tanították be, a kicsiny gyermekeket szinte művészekké képezve. Reischl-Réw Sándor mondott a nagyoknak hatásos beszédet. Az előadások megrendezésének érdeme Debreczeny Miklós igazgatóé, aki minden alkalmat megragad, hogy az iskola és a család, a szülői ház között a kapcsolatot a legmelegebbé tegye, ezzel is megkönnyítve a szülő és tanító közös nevelő munkáját.

Ördöge van némely üzletembernek és bárhol nyitja meg üzletét, — megy. Ha a tönkrement konkurrense helyén nyitja meg, ott is fordul a szerencse és felvirul az üzlet. Talán nem is annyira szerencse kell hozzá, mint kellő szaktudás, szorgalom és a közönség igényeinek teljes kielégítése. Alig két éve, hogy gőzmosótisztító és kelmefestő üzemet a *Zsigmond-utcában* megnyitotta *Menczer* Gusztáv, már is szűknek bizonyult a nagy helyiség és egy-két házzal odább újabb és még nagyobb helyiséget kellett bérelnie. Ezeket az üzemeket valami különös csínnal tudja berendezni, hogy a rendelő szívesen látogatja. Azóta Pesten is nyitott új üzemet a *Klotild-palotában* és máris kicsinek bizonyult ott is a bolt. A Zsigmond-utcai üzlet, mely tulajdonképpen a Vizivárosnak volt szánva, már az ujlaki és óbudai közönséget is vonzza, de szívesen keresték föl a Krisztinavárosiak is. Ezek számára most rendezi be az *Attila-utcai* üzletet. A Roham-utca és Alagút-utca közötti részen a 10-ik számú házban nyitja meg elegáns és a rendelések felvételére szánt üzemét. Kifogástalan munkája révén ez az üzlete is — menni fog.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

Az Isten háta mögött, az óbudai Bécsi út egy kis kocsmájában ütött tábort a „Sátán-tanya" (civilben: takarék-társaság), amely a vizet prédikálja és a bort issza s ura, teremtője az igazi Sátán, tagjai pedig szegény ördögök. Az első ismerkedési vacsorán száznál többen jöttek össze a legderűsebb hangulatban hallgatva Sátán József festőművész humoros beszédét, amelynek értékes tanulsága, hogy minden emberi rosszaság között mégis itt van az isteni szikra, amely a végtelen szeretet lángjából fakadt és a Sátántanya lakóinak szívében is szunnyad, hogy általa feléledjen a felebaráti és hazaszeretet. — A sátánok ellensúlyozására ugyanott alakult kizárólag hölgyekből a Santa jótékonycélú asztaltársaság, ahová csak gyermekes anyákat vesznek fel tagul — az egyke elleni küzdelmet így szolgálva gyakorlatilag. A társaság tagjai olaszosan Santa Madonna üdvözléssel köszöntik egymást.

A választói névjegyzékek kiigazítása most van folyamatban s e célból megalakultak az összeíró küldöttségek, a budai I. választó kerületben, mely az I., II. és III-ik közigazgatási kerületeket felöleli a következőképpen:

I. kerület.

1. Bizottság, választók száma 9.686. Elnök: Lász Károly állampénztári főpénztáros (kereszténypárti), alelnök Krivoss Árpád dr. ügyvéd (polgári párti). Rendes tag: Őszi Iván (dem.), Váczy Ferenc (ker.).

2. Választók száma 13.460. Kirchknopf István iparos (K), ifj. Frey Ágoston tisztviselő (sz.). R. tag: Osztián Antal (polg.), Lukács Pál (ker.).

3. Választók száma 12.801. Lucatello Nándor postatakarékpénztári tanácsos (K). Katona Sámuel tisztviselő (sz.). R. tag: Milcsinszky Alajos (ker.), Kiss Dezső (polg.).

II. kerület.

4. Választók száma 6.877. Vizdos Géza ügyvéd (K). Apor Albert háztulajdonos (d.). R. tag: Kozma Dezső (polg.), Taraczközy Károly (ker.).

5. Választók száma 11,216. Petainek József főmérnök (k.), Blaskó Artur tisztviselő (sz.). R. tag: Zimka Gergely (ker.), Nagyőszi Ferenc (polg.).

III. kerület.

6. Választók száma 7.014. Vitéz Endre tisztviselő (sz.), Vitális István tisztviselő (k.). R. tag: Günther Béla (polg.), dr. Hazai Béla (dem.).

7. Választók száma 7.753. Milkovits Vazul főgépész (d.), Antal Jenő ny. alezredes (k.). R. tag: Szepesi Ágost (polg.). Diszberger Samu (szoc.).

Buda-Alsóvárosi Egyesület kedvezményes árakat biztosított tagjai részére a Mauthner cégnél, IV., Kossuth Lajos-u. 4., pázsit-, fű-, konyhakerti- és virág-magvak, továbbá kertieszközök jutányos beszerzésére. Utalványok az Egyesület titkáránál kaphatók.

A Mária kőkápolna javára, — amely a Külső Szentendrei-úton, mint nagymultú kegyhely ismeretes és mely a kisegítő kápolna egyesület révén Akvinkum városrész jövendő plébániája lesz, — február 26-án nagysikerű est volt az óbudai kath. kulturházban. Az ünnepi beszédet Csiszárik János püspök mondotta. Zsámboki Miklós, a világhírű csellóművész, Bakó Lászlóné-Lenz Hedda, a Nemzeti Színház művésznője, az óbudai egyházközségi énekkar, Vadnai Alice hegedűművésznő, Mikus-Csák István zeneszerző, Stenger Pál adták a gazdag műsort, amelyet Csáby Vilmos hitoktató, a kápolna agilis lelkésze vezetett be hatásos beszéddel. A zsúfolásig telt terem hallgatósága között volt gróf Zichy Gábriella, gróf Zichy Rafaelné, Sagmüller József apátplébános, Mattelka Frigyes kir. tanácsos, Marich ezredes, és sokan a Gázgyár tisztviselői és Akvinkum vezető polgárai közül. (K. M.)

Uj Istenhegyi-út készül, mert a meglevő már teljesen alkalmatlan a mai forgalom lebonyolítására. Az új úttest céljaira a Hieronymi- és az Óra-út között egy sereg magántelket kellett kisajátítani, még pedig 2.232 négyszögölet, különböző tulajdonosoktól. A Földhitel Bank 376½ négyszögölnyi területet ingyen adott a fővárosnak, miután a bank itteni telkeit rövidesen parcellázzák s akkor úgyis le kellene adnia az útrendezéshez szükséges telekrészeket. Ezt a 376½ négyszögölet annak idején majd leszámítják a még átadandó köteles részből. A többi 1.856 négyszögölnyi telkekért 26,912 pengőt fizetett a főváros. A környék lakossága egyirányú forgalmat kíván az Isten-hegyre, mert az évről-évre növekedő autóközlekedést és a kirándulók nagy tömegét nem bírja el ez az egyetlen útvonal. A belvárosi forgalomhoz hasonlóan, ahol ez az egyirányú rendszer már érvényben van, azt kívánják, hogy az Istenhegyi úton is csak felfelé mehessenek az autók, míg a lefelé való járathoz más útvonalat kell kijelölni, ami az autóknak is, a gyalogosoknak is csak előnyére válna.

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene

TÁNC TÁNC

JÓZSEF NÁDOR születésenapján, 1800 márc. 8-án, titokban Budára hozatta a szerető hitves, a bájos orsz nagyhercegnő Haydn-t, hogy személyesen vezényelje a „Teremtés" című nagy oratóriumát. Erről a nagy eseményről a külföldi lapok is megemlékeztek, de érdekes a Magyar Hirmondó akkori tudósítása, amely a következőket írja:

(Pádua). Tegnap (február 17-én) indult le innét Budára ama, nagy nevü Haydn Muzsikus-Doctor és Director, hogy a' Nádorispányné Ő Csász. Hertzegsége' parantsolatjára, el éneltessе 's el muzsikáltassa a' Teremtés név alatt esméretes remek muzsikáját, Nádorispányunk' születése napján, melly Martziusnak 9-kén leszsz".

Magáról Haydn budai szerepléséről a március 18-iki száma a következőket írja: .1800 márc. 8. este) „A Főhercegi Pár között uralkodó szép Egyyességnek még hathatósabb meg-tisztelésére el éneklődött 's muzsikálódott annak utána, az a' felséges és a' hangokat olly gyönyörködtető módon egyeztető Teremtés nevezetű szerzeménye Haydn-nek, kit a'mint irtuk, különösen e'végre hivott le a Császári Hertzeg asszony. Az éneklésnek 's muzsikának, tsupa kedvellésből való gyakorlói is, számosan voltak a' rendes muzsikusokon kivül, eszközök Haydn Ur igyekezetének, a' teljes megelégedésig való végrehajtásában".

A Wiener Zeitung sokkal bővebben jelenti márc. 19-iki számában a „Schöpfung" előadását:

„A királyi Vár terme gyönyörűen és izlésesen volt kivilágítva, félkörben elhelyezett fénygömbökkel, amelyek közül mindegyik transzparens megvilágításban egy-egy betűt tartalmazott. A terem egyik oldalán „Harmonie", a másik oldalon pedig „Parfait" volt olvasható. Ehhez a zenéhez Buda és Pest nemességének legnagyobb része volt hivatalos és magát az oratoriumot az énekesnők és énekesek Haydn legtökéletesebb megelégedésére adták elő, amely szerencsés előadáshoz a nagyszámu dilettánsok is nem csekély mértékben hozzájárultak. A császári és királyi fenségek és az összes jelenlévők osztatlan tetszésüknek adtak kifejezést a ritka szórakozás alkalmából".

Ha kellemesen akarja tölteni az estét és ha gondot fordít arra, hogy jól vacsorázzon, úgy keresse fel Budán a kereskedelmi minisztériummal szemben lévő **Lánchíd-kávéház** impozáns helyiségeit, amelynek intimus interiörjében a szórakozni vágyó budai és pesti közönség a legkitűnőbb italokat és a legpompásabb ételeket fogyaszthatja.

A budai KÉMÉNYSEPRŐ VENDÉGLŐ

I., Pauler-u. 3. (A budai Színkörrel szemben)

tulajdonos:

PANTOL MÁRTON

Családok és egyesületek szolid találkozó helye. Teljesen újjáalakítva.

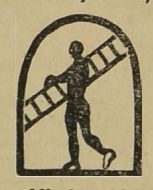

Minden kényes igényeket kielégít. Régi, hires magyar konyhája sajátszüretelésű borainak kiváló-sága közismert.

Minden pénteken halászlé.
Szombaton disznótoros vacsora

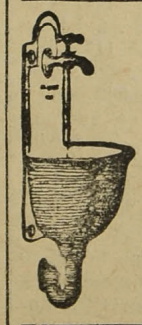

Háztatarozásnál

előnyös feltételek mellett vállalkozik

Nagy Pál

bádogos

gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata

II., FŐ-UTCA 20. SZ.

Telefonhivó 179—42.

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Ingyomorra naponkint igyék
egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
168

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Uj részvénytőke-beszerzés nélkül szépen fejlődik a Budai Általános Takarékpénztár

A részvények tiszta hozadéka 10 százalék — Mérlegeredmény: 23 819.07 pengő tiszta nyereség, 796.723 pengő idegen tőke és 1 pengő osztalék

A Budai Általános Takarékpénztár igazgatósága báró Hatvany Endre elnöklésével f. hó 5-én tartotta meg XVII. évi rendes közgyűlését, amelyen

Friedländer Andor

vezérigazgató beszámolót adott az elmult esztendőről és előterjesztette az 1927. évi mérleg adatait. A jelentés a legteljesebb mértékben kielégíti a várakozást, az elmult üzleti év nagyszerű eredményeiben kifejezésre jut a Budai Általános Takarékpénztár tradició számbamenő óvatos üzletpolitikája, amely számára a fokozatos fejlődést és előrehaladást a legkedvezőtlenebb gazdasági viszonyok között is biztosítja.

A Budai Általános Takarékpénztár 1910-ben alakulván, egyike Buda legrégibb és leghatalmasabb pénzintézeteinek, évről-évre szebb és szebb eredményeket ér el, a tavalyi 12.000 pengő tiszta nyereséggel szemben ezidén 23 ezer 819.07 pengő tiszta nyereséget mutat ki, amelyből a részvényeseknek a 20.000 drb 10 pengő névértékű részvény után 10 százalék osztalékot, azaz 1 pengőt fizet. A fejlődés a takarékpénztár összes üzletágaiban nagyarányúnak mutatkozik. Az intézet betétállománya 796.723 pengőre emelkedett, a visszleszámitolási hitelt közel félmillió pengő erejéig vette igénybe az intézet, hogy a rendkívül megnövekedett hiteligények kielégítésére módot találjon. A kihelyezések ugyanis 1,216.312 pengőre emelkedtek, ami a legjobban mutatja, hogy az intézet milyen nagymértékben igyekezett a helyi szükségletek rendelkezésére állani.

Mint látjuk tehát az üzleti forgalom minden irányban tetemes emelkedéseket ért el és bár az intézet ügyfeleinek a kihitelezéseknél mindenkor méltányos kamatételeket számított, a takarék mégis az előző évinél nagyobb eredményekről számolhatott be, melyek az üzletvitelben szigorúan keresztülvitt takarékossági elvre és az intézet élén álló Friedländer Andor vezérigazgató kiváló és nagykoncepciójú vezetésére vezethető vissza.

---

* **A TÉBE.** több mint százoldalas füzetben számol be mult évi tevékenységéről. A nagy gonddal készült jelentés felöleli a TÉBE-vel kapcsolatos események fontos ismertetését.

* **A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság** igazgatósága megállapította az 1927. évi mérleget, amely 1,184.298.09 P (1926-ban 809.421.02 P) tiszta nyereséget tüntet fel, — miután már 120.000 pengőt juttatott mérlegen belül a nyugdíjalapnak. Az év folyamán keresztülvitt tőkeemelések eredménye csak április, illetve augusztus hónapoktól kezdve állott a takarékpénztár rendelkezésére.

Az igazgatóság a március hó 16-ra egybehivandó rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a tartalékalapnak az alapszabályokban meghatározott mértéken túlmenő dotálása után fennmaradó összegből az 1927. üzletévre 6.50 P = 13% osztalék (1926-ban 6 P = 12%) állapittassék meg.

A takarékpénztár az 1927. év folyamán két ízben is emelt tőkét. Ezen tőkeemelés révén az intézet alaptőkéje immár 12 millió P, tartalékalapjai pedig közel 8 millió P, összesen saját tőkéje tehát kb. 20 millió P. Az 1927. július 30-án elhatározott tőkeemelés folytán kibocsátott új részvények osztalékjogosultsága 1928 január 1-ével kezdődik.

A két tőkeemelés sikerét jelentékeny külföldi intézetek részvétele tette lehetővé.

A takarékpénztár 1927-es üzletéve általános fejlődést tüntet fel. A betétek állománya — hitelezők nélkül — 70,467.134.38 P (1926-ban 45,475.026.45 P). Hitelezők 10,900.666.88 P (1926-ban 2,826.063.21 P) összegben külön szerepelnek a mérlegben. Az összes dolgozó idegen tőkék tehát 81,367.801.26 P (1926-ban 48,301.089.66 P) tesznek ki. Figyelemreméltó, hogy a betétekből 35,648.357 P 91 fill. (tavaly 25,496.836.34) P), tehát a nagyobbik rész, betétkönyvekre és a kisebbik rész, 34,818.776.47 P (1926-ban 19,978.190.11 P) folyószámlabetétekre esik. A betétek állománya immár meghaladja az utolsó békeév állományának 100%-át.

A takarékpénztár az 1927. évben 251,000.000 P (1926-ban 132,000.000 P) váltót számitolt le, míg a tárcaállomány 44¾ millió pengőt (1926-ban 30¾ millió P) tett ki. Követelések leírására csupán 31.136.44 P-t kellett fordítani.

Az intézet eddigi üzletelveinek megfelelően, nagy súlyt fektetett kihelyezéseinek mobilitására. A készpénzállomány, pénzintézeteknél és bankároknál fekvő szabad betétek, a záloglevélkészlet és a már folyósított törlesztéses jelzálogkölcsönök — amelyek alapján a londoni emissio létesült — 21¾ millió pengőt tesznek ki. Ha ehhez hozzászámitjuk a 44¾ milliót kitevő váltótárcát, akkor csupán ezen öt tétel 66½ millió pengőre emelkedik, ami a 81½ millió betét és hitelezők tételnek 82%-os mobilizálását jelenti, ha pedig tekintetbe vesszük a lombardadósokat és a saját értékpapirtárcát, úgy a mobilitás 100%-os.

* **A Pénzintézeti Központ** 1927 december 31-én lezárt mérlegében, amelyet ma tett közzé, nagy tőkebeli felkészültségről tesz tanuságot. Az intézet összes kimutatott saját tőkéi az 5 millió pengőt tevő nyugdíjalap levonásával is megközelítik a 38 millió pengőt. A mérleg kifogástalan mobilitását igazolja, hogy a hitelezők 40 millió pengőt tevő összegét, amely alig haladja meg a saját tőkéket, az adósok 76 milliós tétele csaknem duplán fedezi. A tiszta nyereség 1,325.800.40 pengőt tesz, ami igen jelentékeny összeg, tekintve, hogy nem nyerészkedésre alakult vállalatról van szó.

* **A Brassói Cellulosegyár R. T.** igazgatósága elhatározta, hogy a március 9-ére egybehivandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1927. évre részvényenként 3 pengő (10 százalék) osztalék fizettessék. A szelvények március 10-től váltatnak be a Magyar Általános Hitelbank pénztáránál.

* **A Magyar Kereskedelmi Hitelbank-Schopper J. G. Rt.** igazgatósága legutóbb tartott ülésében megállapította 1927. üzletévi mérlegét, mely 305.214.13 pengő nyereséggel zárul és elhatározta, hogy a március 21-én tartandó közgyűlésnek a tavalyi 5.50 P. azaz 11 százalékkal szemben részvényenként 6.— P, azaz 12 százalék osztalék fizetését fogja indítványozni.

* **A Hungária műtrágya kénsav- és vegyipar r. t.** Budapest, folyó hó 25-én tartott rendes közgyűlésén megállapította az 1927. üzletév mérlegét és részvényenként 4 pengő osztalék kifizetését határozta el. A részvények esedékes szelvénye a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál és az Anglo Internationalbank Ltd. Budapest Representationál március 1-étől kerül beváltásra.

* **A Magyar Országos Központi Takarékpénztár** részvényesei e hó 3-án, Wolfner József igazgatósági elnök vezetése mellett tartották meg LVII-ik évi közgyűlésüket. Az előterjesztett igazgatósági jelentés kiemeli, hogy a mult évi gazdasági fellendülés az intézet üzletmenetét is kedvezően befolyásolta. Különös súlyt helyeztek az ügyfélforgalom emelésére. A Moktár svájci üzletbarátai, a Comptoir d'Escompte de Genéve genfi nagybankkal élükön készséggel állottak az idén is, mint a háború utáni nehéz időktől fogva állandóan a magyar közgazdaság rendelkezésére. Az igazgatóság összes javaslatait a közgyűlés változatlanul elfogadta és elhatározta, hogy a 46,691.495.12 P-vel ezidén megnövekedett 121,268.598.90 P vagyonmérleg után a kimutatott 1,669.015.96 P nyereségből osztalékul az 1927. évre e hó 5-étől kezdve részvényenként a tavalvi 4.50 pengővel szemben, 5.50 pengő fizettessék, az évközben már 100.000 pengővel gyarapított nyugdíjtartalék további növelésére 100.000 pengő, a rendes tartalék javára 220.000 pengő és az alkalmazottak segélyezésére szánt, szintén évközben már 50.000 pengővel dotált alap kiegészítésére 32.313.26 pengő fordíttassék. A közgyűlés az igazgatóságba Hodossy Sándor dr.-t, Pucher Istvánt, Schanzer Ignácot, Surányi Miklós dr.-t, Wekerle Sándor dr.-t és Wolfner Józsefet, az igazgatóság eddigi tagjait ismét és új tagokul Liebeg Tivadar és Pollack-Parnegg Félix báró nagyiparosokat egyhangúlag beválasztotta. Pap József dr, felsőházi tag, a Budapesti Ügyvédi Kamara elnöke, részvényes indítványára a közgyűlés az igazgatóságnak, Metzler Jenő dr, vezérigazgatónak és a tisztviselői karnak eredményteljes működésükért elismerést és köszönetet szavazott.

A MOKTÁR-nál az évvégi forgalmi adatok a következők voltak: A pénztári forgalom 1,798.164.802.80 pengőt ért el, 612,196.443.28 pengővel többet, mint az előző évben. Az összes forgalom 6.027,806.980.87 pengő volt, 1.903,833.798.71 pengővel több, mint 1926-ban. Takarékpénztári könyvekre és pánztárjegyekre elhelyezett betéteknél 60.48%, az intézet által kezelt összes idegen tőkéknél pedig 54.04% volt az emelkedés. Leszámitoltatott 88.586 darab váltó 117.243,848.06 pengő értékben, 33.826 darabbal és 41,068.221.53 pengővel több, mint az előző esztendőben. A lefolyt évben 46,640.716.20 pengő becsértékű ingatlanra 1,961.120 aranydollár zálogleveles jelzálogkölcsön folyósittatott. A folyósítás 1,487.260 dollárral több, mint 1926-ban. Kibocsáttatott a mult évben összesen 2,316.000 dollár névértékű záloglevél. E számok bizonyítják, hogy a takarékpénztár egyike azoknak a pénzintézeteinknek, melyek új részvénytőke beszerzése nélkül is a mult évben a legerősebb fejlődésen mentek át. A kimutatott tiszta nyereség a részvénytőke 20.77%-os kamatozását jelenti és ⅓-ával haladja meg a tavalyit.

* **A Hazai Bank r. t.** megtartotta gróf Wenkheim Dénes v. b. t. t. elnöklete alatt XXXIII. üzletévi rendes közgyűlését. A közgyűlés az előterjesztett 1927. üzletévi mérleget elfogadta és elhatározta, hogy a mérleg szerinti 1,053.988.59 P-t tevő tiszta nyereségből, az előző évi 3.60 pengővel szemben, részvényenként 4.50 pengő osztalék fizettessék ki.

A közgyűlés az igazgatóságnak az intézet alaptőkéjének felemelésére vonatkozó indítványát magáévá téve, elhatározta, hogy a bank alaptőkéje 90.000 drb, új, az 1928. üzletév eredményében már részesedő 40 pengő n. é. részvény kibocsátása útján a jelenlegi 6,400.000 pengőről 10,000.000 pengőre emeltessék fel. Az új részvényekből 80.000 darab 2:1 arányban ajánltatik fel a régi részvényeseknek 60 pengős kibocsátási áriolyamon. Az elővételi jog e hónap 18-tól 28-ig gyakorolható.

* **Az Angol—Magyar Bank Rt.** XXXVII. évi rendes közgyűlése jóváhagyta az 1927. üzletév mérlegét és az igazgatóság összes javaslatait elfogadva, elhatározta, hogy a kimutatott 2,232.818.71 P. tiszta nyereségből osztalékul 1,560.000.— P., vagyis 50.— P. n. é. részvényenként 6.50 P. fizettessék ki március 3-ától kezdve. A közgyűlés elfogadta az igazgatóságnak azt az indítványát, hogy a nyugdíjarányszám 30 százalékról 50 százalékra emeltessék fel.

* **Magyar Leszámitoló és Pénzváltó-Bank** 1927-re szóló zárszámadása 2,367.141.37 P. nyereséggel zárul, szemben az 1926-i 1,297.344.30 P.-vel. A március 3-iki közgyűlésnek javasolják, hogy osztalékul 6½ P., azaz 13 százalék, a tavalyi 6 P (12 százalék) szemben fizettessék ki. A banknak az elmult évben kimutatott 14,050.000 P-vel szemben, az 1927-i mérleg szerint 20,550.000 P. saját tőkéje van, a tiszta nyereség pedig 85 százalékkal szaporodott. Az aranymérleg közzététele óta a bank 5, illetőleg 6, az idén 6½ pengő osztalékot fizet. Az 1926. évi 60,535.070.85 P-vel szemben az idegen tőkék 83,837.126.41 P-re emelkedtek. A váltótárca 31,872.090.17 P az előző évi 23,561.552.58 P-vel szemben. Adósok tétele 33,240.479.72 P-ről 47,860.224.27 P-re. Jelentékenyen emelkedett a bankári á vista követelések tétele is. A mérleg egyik oldala tavaly 84,779.791.20 P-t tüntetett ki, ami az intézet 1927. mérlegében 119,805.584.05 P. 1927 december 31-ig elszámolt törlesztéses jelzálogkölcsönök összege 25,935.074.42 pengő.

* **Belvárosi Takarékpénztár r. t.** közgyűlésén az igazgatóság javaslatait egyhangúlag elfogadták. A kimutatott 969.459.47 P nyereségből az elmult évre a takarékpénztár 5½ P. osztalékot fizet. A takarékpénztár bruttó hozadéka 1927-ben 2,014.352.88 P. Összes kiadása a bruttó bevételek 51½ százaléka, szemben az 1926. évi 68 százalék és az 1925. évi 72 százalékkal, ami az adminisztráció fokozatos egyszerűsítésének köszönhető. Az igazgatóság új tagja Engel Ármin, a Budapestvidéki Kőszénbánya vezérigazgatója.

ÚJ KÖNYVEK

A „Tisza Testvérek" könyvkereskedő cég közli velünk az alábbi könyvújdonságok címét és árát:

Barbusse: Az erő	6.40 P
Bernáth: A rummy-játék szabályai	1.— P
Domela: Az álherceg	5.— P
Erskine: Szép Heléna magánélete 1.60 P kötve	2.60 P
Gorkij: Emberek között	6.— P
Ifj. Hegedüs S.: Sir Douglas könyve	4.40 P
Murat hercegnő: Nagy Katalin cárnő szerelmi élete	4.— P
Paleologue: II. Sándor cár tragikus regénye	4.— P
Roheim: Magyar népszokások	7.40 P
Schidlof: Az érvényesülés művészete 2.80 P, kötve	4.— P
Shaw: Vissza Matuzsálemhez	8.80 P
Sinclair: 100%	6.— P
— Özönvíz után	4.— P
Tillier: Benjamin bácsi	4.— P
Toudonze: Vulkánok ébresztője 1.60 P, kötve	2.60 P
Walpole: Jeremiás kötve	4.— P 6.— P
Wells: Csodálatos történetek 3.20 P, kötve	5.20 P
Wodehouse: Psmith az ujságíró 1.60 P, kötve	2.60 P

Részletfizetésre is szállítja:
TISZA TESTVÉREK
könyvkereskedése, az „Országos Törvénytár" kiadványainak főbizományosa, II., Fő-u. 12. Telefon 239—13.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
Vill., Futó-utca 10. szám.

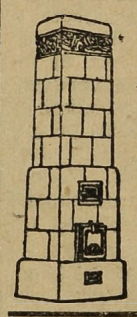
KALYHÁS!
Béres Márton
I., LOGOD!-U. 19.
el.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
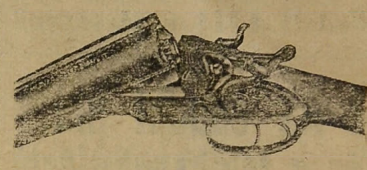
VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

MEGNAGYOBBITVA!
TROMBITÁS
VENDEGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
NAGY TÉLI
UJTEREM
NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!
GUTTENBERGER
tulajdonos

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ-
akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Thermostóth
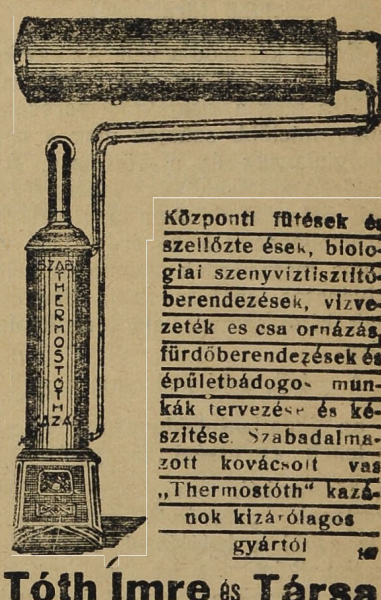

Központi fütések és szellőzte sek, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték es csa ornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
játszik
Kivá ló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is Lipót 986—84.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!
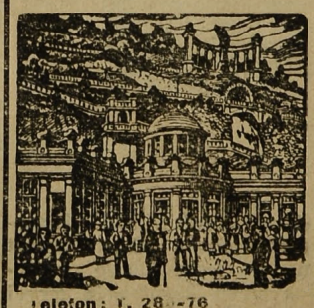
Telefon: F. 28--76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modernivó csarno ban Radioac iv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gy. gyvíz
IVO-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmat anság vérszegénység ellen. Poharankint 8 filler Karlsbadi sóval 16 filler
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 906. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 március 25.

Végre egy ember

aki tud is és mer is szembeszállani azzal a pesti felfogással, mely a nagy terveknél mindig mellőzi Budát. A Stadion ügyéről már volt alkalmunk megírni, hogy a ligettelki dülőkön e célra kiutalt 120 hold terület olyan ajándék, amelynek bizonyára megörült néhány ember, de sírva fogja emlegetni Budapest egész polgársága. Dinich Vidor kormányfőtanácsos hamar kiábrándult ebből az ajándékból, mert kiszámította, hogy körülbelül ezermilliárd koronára van szükség, hogy a ligettelki dülőn felépíthessék a Sportligetet és abban a Stadiont. Legutóbb a pénzügyi bizottság ülésén

NÉMETH BÉLA dr.

a Községi Polgári Párt oszlopos tagja tiltakozott e terv ellen és fölvetette a kérdést, hogy helyes-e egyetlen egy hatalmas sporttelepet létesíteni és ezt egy ma még — az előterjesztés szerint is — kopár és kietlen területén megépíteni. Szerinte a sport centralizálása egyébként is helytelen. Nem lehet kívánni, hogy a pesti ifjúság egy része és az *egész budai, sportot kedvelő ifjúság a külső Kerepesi-útra járjon* sportolni, ahová egy órai utazás után, fáradtan és ellankadva érkezik meg. Budapesten legalább is két nagy sporttelepet kell létesíteni. Egyet Budán, egyet Pesten. Németh Béla hajlandó volna föláldozni még a fürdőparknak szánt Vérmezőt is a Stadion céljaira, hogy az központi fekvésű legyen, de rámutat egyúttal a két legalkalmasabb területre: — a Belvárossal csaknem szemben fekvő Kelenföldre és — az akvinkumi medencére, mely a kelenföldihez hasonlóan, Buda északi részén egyesíti magában a városfejlesztés minden kellékét. A Stadion építésénél semmi szín alatt sem szabad mellőzni a Dunát. Budapest a dunai centrum. Végre is szakítani kell azzal az átkozott hagyománnyal, hogy ezt a várost, amelyet ketté szel a Duna, a Duna „ellen" építsék. A sportnak nagy része vizisport és ez a Duna után kiállt. És követeli a maga számára a Római-fürdő elfolyó melegvizét. A Duna segít megoldani a Stadionhoz szolgáló közlekedést, amely kérdés minden eddig a külföldön épült új Stadionnál megbosszulta magát. A Duna módot ad rá nekünk, hogy a nagy vasut, a helyiérdekü vasut, a villamos és az autóbusz mellé hozzácsatolhatjuk a hajóközlekedést. A ligettelki dülőre utazni — emberkínzás; hajókázni a Kelenföldre vagy Akvinkumba már maga is gyönyörűség. De városrendezési szempontból is fontos, hogy ezt a külterjes városfejlesztési módszert beszüntessük, mert állandóan *megoldhatatlan feladatok elé* állítja a fővárost. Kőbányán túli kopár területeket vonni bele az építkezési övezetbe kár akkor, amikor Németh Béla kimutatja, hogy úgy a Belvárosban, mint a Krisztina-körúton, meg a Margit-körúton és azok környékén még kiépítetlen a belső város. De nem szabad kitenni a város vezetőségét sem annak a lappangó gyanunak, hogy ezt a lehetetlen stadiontervet néhány hívének a jutalmazására szánta, mert a közvélemény már kutatja, hogy kiknek vannak ott értéktelen telkeik, kiknek érdeke, hogy Budapestet újból megnyomorítsák. A pénzügyi bizottság ülését követő napon Németh Béla elkeseredett cikket írt a Pesti Hirlap-nak, amelyben kijelenti, hogy — „voltak ugyan a budai oldalnak kiváló képviselői a városházán és volt a városnak kitünő vezetősége, csakhogy valami *káros egyoldalúság* vett erőt rajtuk. A városi közigazgatás bármely ágát vesszük, látnunk kell, hogy a budai polgárok — noha egyformán viselik a befektetés terheit — *óriási hátrányban* vannak. Mi tagadás, a budai polgárok a székesfőváros *mostoha* gyermekei". Belátja ő is, hogy a mult hibáit a mai súlyos gazdasági helyzetben nehéz pótolni, de — semmi esetre sem szabad azokat folytatni. Pedig ezt csinálják az autóbuszközlekedésnél is. A hiányos budai közlekedés megkívánná, hogy itt legyen a legélénkebb autóbuszközlekedés, a valóság pedig az, hogy az autóbuszközlekedés terén Buda a legutolsó helyen áll.

Németh Béla ügyvéd, kormányfőtanácsos, a föv. biz. tagja, akit vagyoni viszonyai teljesen függetlenítenek minden befolyástól. Pesttel szemben ma ő is a *Budai Napló* irányával teljesen azonos álláspontón áll és cikkét következményeiben a legsúlyosabb kijelentéssel fejezi be:

„Úgy érzem, hogy itt valami *rendszerváltozásnak* kellene történnie, valamely *intézményes megoldásra* van szükség, hisz az, akinek Isten nyitott szemet adott, jól látja, jól tudja, hogy országos és nemzeti szempontokból nem szabad Buda történiai nevezetességét és természeti szépségeit parlagon hevertetni".

Végre egy ember, aki ezt bátran merte kimondani!

Dubonai Pál.

Budán, 1928. március 24

A Kozma-telep, mely az Ördögárkon túl a Budakeszi- és Pasaréti-út között, a Julia-utca és az Ákos-utcák által határolt területet fogja felölelni, — lesz az új művésztelep, az új Epreskert. A Pasarét patrónusa, dr. Kozma Jenő, Buda országgyülési képviselője és a Községi Polgári Párt elnöke, mint a Pasaréti Egyesület elnöke, egész befolyását latba vetette, hogy itt a budai hegyek között, új művésztelepet létesítsen a város, mert az Epreskert már nem alkalmas hely művészi elmélyedésre, a Ménes-úti művészház sem felel meg teljesen a kívánt céloknak. Művész körökben e hírre erős mozgolódás indult meg, sőt a Külső Kerepesi-út mentén létesített Százados-úti művésztelep lakói is szívesen tennék át műtermeiket Budára, a hegyek közé.

A régi budai városháza. Meg kell osztani az I. kerület légvonalban tizennégy kilométer hosszú területét, amelynek lélekszáma a százezret meghaladja. Régen vajudik ez a kérdés, de most már sokáig nem halasztható. Természetes, hogy a felosztás csak különös gonddal történhetik, nem lehet ötletszerűen meghuzgált vonalakkal két, avagy három részre vágni a kerületet, a mi ellen mi is több ízben tiltakoztunk. Aktualitást ad a kérdésnek az az új terv, amely a legmegfelelőbb beosztást úgy remélné elérni, hogyha egész Budát, az I. ,II. és III. kerület felosztását együttesen, egészen új alapokon intéznék. Budát magát 10 kerületre kell osztani, mert a mai hármas beosztás teljesen tarthatatlan. Ennek a megoldásnak azonban politikai nehézségei vannak. Anynyi bizonyos, hogyha kettéválasztják az I. kerületet, vigyázni kell arra, hogy a kerület székháza megfelelő helyen legyen. Ha a Vár, Hüvösvölgy és Svábhegy területe együttesen alkot majd külön kerületet, akkor a központot a Délivasút és Mészáros-utca között lévő részre kell helyezni, — mondja *Badát* Ede, az I. kerület érdemes előljárója. A másik kerület központja csak a Horthy Miklós-úton lehet. Arról is szó volt, hogy külön hegyvidéki kerületet létesítsen a főváros, ez azonban nem jó idea, mert hátrányos, ha a közigazgatás ennyire megoszlik. A kerület szétosztására legnagyobb valószínűség szerint az új fővárosi törvénnyel kapcsolatban kerül a sor s ha az új törvény összel érvénybe lép, ezzel együtt valószínüen a kerület szétosztása is megtörténik. Már most szükséges aznoban leszögezni, hogy a jelenlegi előljárósági épületeket az átköltözés után felétlenül fenn kell tartani, még pedig muzeális célokra, mert ez az épület műemlék, ez volt a régi budai városháza.

Az autotaxi hiányról, a földalatti vasutról, az autobusz forgalomról, az uj vizvezetékről

nyilatkozik:

dr. Hoor-Tempis Mór

Budapest közlekedési problémáit mindaddig nem lehet megoldani, amíg végleges közlekedési, telepítési és városrendezési-programm nem készül el. E három részletes és végleges programmnak természetesen teljes összhangban kell készülnie. Budapest közlekedése nehéz probléma, mert itt minden talpalatnyi helyet beépítettek, nincsenek tágas terek és annak idején nem gondoltak a hídfők kiképzésére. Nincs végleges csatornázási terv.

A rövidesen szükségessé váló új vízvezetéknek még az előmunkálatait sem kezdték el.

A BSzKRT-nak sincs fejlesztési programmja. Nagy baj, hogy a régi városi és közúti vasút között még ma sincs szerves összefüggés, ami van, az csak formai. A tanács hibás mindezekért annyiban, mert műszaki szakkérdésekben sohasem hallgat meg külső szakértőket. Ezeket az említett programmokat és terveket sok évre terjedő alapos munkával lehet csak elvégezni, amihez már most hozzá kell fogni. A BSzKRT és az autóbuszüzem egyesítését már az üzemvizsgáló-bizottság is tárgyalta annakidején és megállapította, hogy e kettőt egyesíteni nem lehet. Műszaki kezelés és technikai tekintetben a kettő teljesen heterogén. Az egyesítés nem fogja előbbrevinni a feladatok megoldását, viszont azt eredményezi, valószínűleg, hogy egyik, vagy másik ág elsorvad, illetve stagnál a másik rovására. A közlekedési programm elkészítésénél tekintettel kell lenni arra, hogy

az útcaszinten ma már a közlekedést közúti vasútakkal lebonyolítani nem lehet.

A jövő fejlődésprogrammja az, hogy a perifériákon a földalatti gyorsvasút, a belterületeken pedig kizárólag az autóbuszforgalom fejleszthető. Rámutatott még arra is, hogy

Budapesten kevés az autótaxi.

Brüsszelben minden soffőr kaphat taxi-igazolványt, akinek az állampolgársága rendben van és lefizet 1000 belga frankot. Ott olcsó is a bérautó, mert ezeknek az embereknek kevés a rezsijük. Az engedélyek kiadásánál mi se féljünk a kisemberektől. A baleseti kártérítések kérdését biztosítással könnyen meg lehet oldani. Rómában 8000 bérautó van, pedig a városnak csak 850.000 a lakosa és a területe is kisebb, mint Budapesté.

Becsey Antal kormányfőtanácsos és neje kétheti olaszországi útjukról a legjobb egészségben e hó 18-án visszatértek.

Régi terve a *Hollós Mátyás Társaságnak*, hogy Buda multját, műemlékeit, szépségeit, jelenét s boldogabb jövendőjének az útját a budai közönséggel, a főváros, de az egész ország polgárságával is megismertesse. Elsősorban a tanuló ifjúság lelkét kívánja megnyerni, hogy az Budát megismerve, annak régi fényét, Mátyás király idejének jólétét újra megteremtse. E célból 1924-ben kiadta *Budai Almanach* címen Budát ismertető első kötetét. A súlyos viszonyok tették lehetetlenné a régen várt többi kötetek megjelenését. Kedves gondolattal támogatja e célt most a II. ker. iskolaszék, amely *Tury* Zoltán közigazgatási bíró, a Hollós Mátyás Társaság tagja s az iskolaszék elnöke javaslatára a serdülő tanuló ifjúság részére jutalomkönyvekben óhajtja továbbplántálni a Buda iránti szeretetet az utódokban. A többi budai iskolaszéki elnökök bevonásával legutóbb értekezlet volt, amelyen *Schauschek* Emil műegyetemi tanár, dr. *Morvay* Győző a H. M. T. elnöke és *Mettelka* Frigyes kir. tan. felszólalása után elhatározták, hogy a Budát népszerűsítő akciót még ebebn az iskolai évben megindítják.

Visszatartotta a főváros tanácsa szeptember 1-ig *Hilbert* Rezső állatkerti igazgatót és *Lindenbach* Károlyt, a jobbparti temetők nagyérdemű igazgatóját. Hilbert Rezső 66 éves és 39 éve szolgálja a fővárost, míg Lindenbach Károly 67 éves és 43 éve áll fővárosi szolgálatban.

Tiszteletbeli tagjává választotta meg Viraág Béla szerkesztőt február hó 12-én tartott közgyülésén a III. ker. Törekvő Dalkör.

Egyet gondolt

József császár ezelőtt 130 esztendővel, amikor áthelyezte a kancelláriát Pozsonyból Budára, még pedig azt gondolta, hogy a pozsonyi híres „Au" helyett csinál egy még szebb budai ligetet a kancellária tisztviselői számára, amihez Buda városa szívesen átengedte nekik a *majorját*. Ez lett volna a pozsonyi ligetet pótló *„Városmajor-park"*, ahol a császár intézkedésére az Ördögárok mindkét partján hosszú fasorokat ültettek. Aztán fordult a világ, jött a napoleoni nagy háború, azután jött 48, jött a Bach-korszak, megtörtént a kiegyezés, megtörtént minden, csak éppen a parkot nem építették fel. Egyesítették a két várost, világváros is lettünk, világfürdőnek készülődünk és végre 130 esztendő után, amikor József császár csemetéi már tízöles fákká nőttek, szánta rá magát a város, hogy ezt a 130 év előtt megalapozott parkot kiépíti. Egy kissé lassan megy ez az építés és úgy tudjuk, hogy a városmajori érdekeltség, a parkot szegélyező villák és bérházak tulajdonosai, még e nyár folyamán egyesületbe tömörülnek, hogy megsürgessék a Klára-utca kiépítését. A jövő esztendőben, sikeres küldöttségjárás után talán kieszközlik a Maros-utca folytatólagos építését és valahogy így, újabb 130 esztendő alatt majd csak megépül a Városmajor parkja is!... És van naiv ember, aki azt hiszi, hogy 1929-re, e város segítségével föl lehet építeni a gellérthegyi kiállítást!

Hatvan melegforrást a Duna fenekére süllyesztettek, valami balkezes folyamszabályozás alkalmával. Mert volt még egy szigetünk a Margit-szigeten kívül és közvetlenül felette északnak, amely hosszan, keskenyen nyújtózott el a Dunában, mint zátony. Az 525 méter hosszú és 126 méter széles sziget Buda felőli oldalán nem kevesebb, mint *hatvan melegforrást* számláltak meg. A szabályozás kotrógépe 1874-ben a zátonyt a Duna fenekével egyenlővé tette (úgy látszik, már akkor is fürdőváros-ellenes volt még a kotrógép is!) s a rajta volt források a Duna fenekén buzognak azóta. Ennek a fordított városnak a története azt bizonyítja, hogy a magisztrátus a neki kényelmetlen, erejét felülmúló dolgokat a Duna fenekére süllyeszti, vagy legalább is oda kívánja.

Szávay Gyula borestie, melyet mint a péntek borgazda társaság tagja e hó 16-án rendezett, a humor jegyében folyt le. Kedves tréfával üdvözölte vendégeit és borgazda társait, amit folytatott a társaság jegyzője, dr. Zboray Gyula. Szalay József viszont lapunk szerkesztőjét üdvözölte abból az alkalomból, hogy a Budai Napló jubiláló huszonötödik esztendejét éli, mire Viraág Béla azzal felelt, hogy sok kedves apróságot mondott el ujságírói életéből és főleg a Puskás Tivadarral közösen alapított Telefon Hirmondó első éveinek történetéből. A vendégül megjelent Peterdy Sándor irót dr. Finéczy Béla üdvözölte, aki azt szellemes beszédben köszönte meg. Az estét dr. Lendl Adolf fejezte be a Marcsáról elmondott vidám ifjúkori élményével.

Szent Gellérthegy Barátainak Egyesülete március hó 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja VII. évi rendes közgyűlését a Szt. Gellért-szálló I. emeleti hangversenytermében. A tárgysorozat előtt dr. Vidéky Emil műegy. m. tanár: „Séta a mult, a jelen és különösen a Szent Gellérthegy parkjaiban" címmel és Rapaich Raymond főisk. tanár: „A Szent Gellérthegy és az újabb növényhonosítások" címmel előadást tartanak, amelyre vendégeket és a tagtársak hozzátartozóit tisztelettel meghívja az Egyesület nevében: Saxlehner Kálmán elnök. — Az Egyesület választmánya a közgyűlést megelőzően 10 órakor választmányi ülést tart. — Tagjainkat felkérjük, hogy teljes számban megjelenni méltóztassana. — A meghívó belépőjegyül is szolgál, együtt érkezők számára közös érvénnyel.

Botzenhardt János dr. föv. biz. tagot, az óbudai érdekek érdemes, régi munkását márc. 3-án nagy ünneplésben részesítették. Az Óbudai Torna Egylet leleplezte ez alkalommal arcképét hatalmas arányú bankett keretében, amelyen jelen volt az óbudai társadalom minden jelentősebb képviselője. Ott volt Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság másodelnöke, Sagmüller József apátplébános, Vajna Ede föv. tanácsnok, Andréka Károly főkapitányhelyettes, Morvay Győző dr. főigazgató, Miettelka Frigyes kir. tan., Gajda Béla főgimn. igazgató, Szokolay Antal újlaki esperes, Schmiedkuncz Lajos nagykereskedő, Stercz István igazgató, Rezső Antal főfelügyelő, Morvay Szilárd mérnök és sokan mások.

A közgyűlések hónapja a március s a sok egyesület az ibolyás tavasz friss életet hozó hónapját választja beszámolásra, új élet indulásra. A pesti I. Ker. Iparosok és Kereskedők Köre is márc. 25-én d. e. 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a rendes tárgysorozattal új helyiségében: Krisztina-körút 61. szám (Anna söröző különterme) bejárat a kapu alatt.

Szent Gellért Gyógyfürdő
Iszapkezelés társashelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért“ rádiumos gyógyiszappal.
Rheuma, ízületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.

AZ ÉTZESZGÉBEREK

eddig inkább a zsidó hitközségek különlegességei voltak, de az utóbbi években a hitközségek színteréről áttették működésük helyét a különböző pártok keretei közé. Az Étzesgéberek mindenre tudnak tanácsot. Ők a pártklubok jós-papjai, akik a távol jövőbe látnak, akik a multat magyarázzák a mindentudói jelennek. Titkos beszélgetéseknek csak ők voltak a tanúi, szigorúan rejtegetett terveknek csak ők a tudói, minden nem várt eshetőségnek csak ők az előrelátói. Éppen ezért a párthívek zöme, a plebsz előtt van valamelyes tekintélyük. Hivatalos órák alatt, délután a kávéházban, az esti spriccerek mellett, az étzesgéberekre hivatkoznak, az ő jóslásaikat fejtegetik, az ő tanácsaikat latolgatják. Így jutnak tekintélyhez az Étzesgéberek, de azért lenézik a tömeget, mert értelmetlen, — mert tudják, hogy felül nekik. Az Étzesgéber ritkán lép ki a fórumra, ritkán beszél hangosan, — tanácsot ő csak négyszem között ád, csak négyszem között jósol és akkor is meg kell ígérned, hogy nem árulod el. Van, aki ügyesebb, aki az elejtett és felszedett morzsákból megkonstruálja az egész kalácsot és így ád tanácsot. Az ilyent még felsőbb helyen is észreveszik és ha nem is kérik a tanácsát, de megesik, hogy kinevezik — kormányfőtanácsosnak.

Nász. A Szent Gellért-fürdő főtisztviselője és a budai úri társaság kedves alakja kenesei Kenessey Elek eljegyezte március 15-én dr. Bernfeld Magdolnát. A mátkapárt elhalmozták üdvözlésekkel.

RÁDIÓ Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

Egyetlen értékes gondolat

Buda és az idegenforgalom jegyében a fürdőügyi kiállítás, amelynek létesítéséért a *Fürdőváros Egyesület* heroikus csatát vív. Legutóbb a *Hollós Mátyás Társaság*-ban érdemes megbeszélés folyt e tárgy körül, amelyen résztvett *Szviezsényi* Zoltán dr. min. tan., a Fürdőváros Egyesület nagy agilitású igazgatója és a H. M. T. tagja és *Manninger* Vilmos egyetemi tanár, a H. M. T. illusztris tagja, akinek érdekes tervei vannak a kiállítás zenei részére vonatkozólag és aki maga is kiváló zenei talentum. A megbeszélésen részt vettek: dr. Morvay Győző elnök, Szávay Gyula főtitkár, Peterdy Sándor titkár, Badál Ede előljáró, a társaság pecsétőre, Kapcza Imre kincstartó, Marik Ernő kormányfőtanácsos, Lendl Adolf dr. ny. igazgató, Rév Sándor jegyző, Istók János szobrász, Czölder Dezső festőművész, dr. Fábián Gáspár, dr. Túry Zoltán, Viraág Béla háznagy.

Borzalmas katasztrófa előtt a III. kerületi gimnázium

A bérháznak készült iskolaépület lépcsőháza leszakadással fenyeget — A főváros 15 év előtt telket adott új iskola céljára, de az máig sem épült fel

Huszonhat évvel ezelőtt egy Zsigmond-téri bérházban helyezte el az állam az Árpád gimnáziumot, amely nemcsak a III. kerületnek, hanem igen messze vidéknek is lett az iskolája, mert körzete a Margithídtól Szentendréig és az esztergomi vonalon Piliscsabáig nyúlik el. Kedvezőtlen elhelyezése már kezdetben sok panaszra adott alkalmat, úgy hogy 1912-ben Jankovich közoktatási miniszter a nála járt szülői küldöttségnek megígérte az új iskola felépítését. Ezt az ígéretet komolyan vette a székesfőváros tanácsa is, amely 1912-ben a Bécsi-út, Viador-, Szőlő- és Határ-utca között fekvő telket felajánlotta az új iskola céljára s a törvényhatóság 1913-ban azt a kincstárnak is adományozta, amelyet egy 1913. évi közokt. min. rendelet köszönettel, „jobb hiányában„ el is fogadott. Egy 1918 ápr. 25-én kiadott vall. és közokt. min. rendelet már a sürgős teendők közé sorozta az új iskola létesítését, azonban ez mind máig nem történt meg. Természetes, hogy a tizenöt év óta, a telek felajánlási idejétől nemcsak, hogy rosszabbodtak az állapotok, hanem ma már egyenesen botrányosak közbiztonsági és egészségi szempontból. A tantermek kivétel nélkül mind alacsonyak, szűkek, túlzsúfoltak, sötétek, úgyhogy a darázs-utcai fronton állandóan ég a mesterséges világítás. A levegő ezekben az odukban húsz perc alatt megromlik s így elképzelhető, hogy az ötórai tanítás milyen káros a tanulók szervezetére. A tornacsarnok teljesen alkalmatlan, a természettudományi előadótermekben pedig egy-egy helyen 2—3 tanuló szorong, de még így is a népesebb osztályok legtöbb tanulója a szekrények alsó párkányán kénytelen helyet foglalni, ami a tanulmányi eredményt bizonyára erősen csökkenti. Az iskola gazdag szemléleti-szertári anyagát és az értékes tanári könyvtárt a pusztulás állandó veszélye fenyegeti, mert ezeknek helyiségei a hegyoldalba épültek, ahol a sötétség és nyirkosság miatt állandó a penészképződés, úgyhogy évenkint többször kell a könyvekről és tárgyakról a penészt letörölni.

Nagy hiánya az iskolának, hogy nincsen udvara, de legborzalmasabb a főlépcsőház és a folyosók elhelyezése. Valósággal csoda, hogy eddig nem történt itt még valami nagyobb szerencsétlenség. Az ötszáz tanulóval megterhelt bérház-iskola lépcsőházában két személy is alig fér el egymás mellett: tömeges elvonulás esetén húsz percig tart az épület kiürítése. Hogy milyen szörnyűséget jelent ez egy esetleges pánik alkalmával — ezt nem kell külön indokolni. A közönséges, nyitott, vasrácsos, csak egy személy közlekedésére alkalmas bérházfolyosók pedig egyáltalán nincsenek alátámasztva. Eltekintve attól, hogy egészségügyileg milyen veszélyes, ha a meleg tanteremből egyenesen a védetlen, szél és esőjárta folyosókra kénytelen lépni a tanár és az ifjúság — sokkal nagyobb veszedelem is áll fenn. E folyosók nem ilyen megterhelésre készültek! Ma ezeket nemcsak közlekedésre, hanem a tízperces szünetekben tartózkodási helyül is használják. Szinte megfagy a szemlélőben a vér, ha az óraközi szünetekben látja az 500 tanulót a keskeny, nyílt s gyönge folyosókon tolongani. A normálist messze meghaladó mértékben igénybe vett folyosók előbb-utóbb rettenetes katasztrófát idéznek elő.

A III. kerületi ifjúság megmentése érdekében a polgárság nagyarányú akció után kérvénnyel fordult a vall. és közokt. miniszterhez, felsorolva az itt elmondottakat és kérve az új iskola halaszthatatlan megépítését. Beadványában a polgárság rámutat arra is, hogy a Határ-utcában kijelölt hely sem alkalmas iskolának, hanem ajánlja a már évek óta nem működő Erzsébet gőzmalom Zsigmond-utca 55—61. sz. telket, amelyen az intézet felépülve, a városszépítés tervét is szolgálná ott a Dunaparton, a Margitszigettel szemben, ott, ahol ma füstös gyárkémények merednek az égbe. Ezzel a megoldással Ujlakon maradna ismét az Árpád reálgimnázium, amit Óbuda nem szívesen lát, mert tévedés az, hogy az ott működő szalézi rend humanisztikus gimnáziumot létesít. A mostani gimnáziumi bérházat pedig, a nagyszámban vidékről jövő tanulók részére állami középiskolai internátussá kellene átépíteni.

De teljesen mindegy, hogy a határ-utcai két holdas telken, vagy a Dunaparton épül-e fel az új intézet, a fő, hogy minél előbb épüljön, amit a közintézményekben oly szegény III. kerület már nagyon vár.

Közérdekű kérdések, amikre nehéz feleletet találni s amiket azért teszünk fel ezentúl minden számban, hogy talán mégis csak akad okos ember, aki meg tud reájuk felelni. Most azt kérdezzük, hogy

> miért szerkesztették meg az autótaxikon a taxamétereket olyformán, hogy a közönség sohasem látja tisztán a fuvardíjat mutató számokat?

A svábhegyi új nagyszanatórium

impozáns kontur jait pompás napsugár ragyogja körül a délelőtti órákban. A tavasz immár nálunk főleg a hegyvidéken naptár szerinti időre bevonult és madárcsicsergés közben ünnepli újjászületését. Kora reggeltől késő estig a legpompásabb napsugár ragyogja be a *„Magyar Semmeringet“* és ez a béke honol annak a sok embernek a lelkében is, akik a nagyszerű, de ugyanolyan lármás téli sportünnepélyek után a szó legigazabb értelmében itt pihenést keresnek. Már kora reggel élvezik Svábhegy fürdővendégei a csillogó napfényt s a naptól bearanyozott fekvőszékeken felejtik a mindennap gondjait. A nagyvilági élet a szórakozni vágyók részére a svábhegyi új nagyszállóban, a szokásos délutáni teákon és táncestélyeken játszódik le, napközben azonban csak a gyönyörű tájat látni. A jól gondozott sétányok megörvendeztetik a szemet, amely nem győz betelni a természet kifogyhatatlan szépségeivel, amelyeket erre a vidékre pazarol. A főváros legelőkelőbb társaságának úgy pénzügyi, mint művészeti és irodalmi életének legnevezetesebb képviselőit találhatjuk meg a szanatórium vendégei között.

A „13-as“ autóbuszt

rendelte a város, hogy a Belvárosból a Várba közlekedjék. A villamos vasuton nincsen tizenhármas számú kocsi, mert a 13-as szám nem bírja a közönség rokonszenvét. Vannak német városok, ahol egyáltalában nincsen 13-as számú ház. A legtöbb szállodában nincsen tizenhármas számú szoba. Praktikus emberek intézték ezt így, akik tudják, hogy a nagyközönség irtózik a 13-as számtól. Ezt a számot valami balsejtelem kíséri, valami babonás hit, amely szerencsétlennek mondja. És a véletlen is mintha a babonások hitét erősítené. Még meg sem indult ez az ominózus „tizenhármas számú“ autóbusz és máris beomlott a Hunyady János-úton nagy darabon a csatorna. Fönt a Várban pedig, a Tárnok-utcában át kell építeni a csatornát, mert nem bírja a nehéz autóbuszt. Folkusházy alpolgármester egy alkalommal kijelentette, hogy a Városházának kötelessége a lakosság kedvét keresni, mert hogy nem érettük van a közönség, hanem ők vannak a közönség kedvéért. No, ha már ilyen kicsiségekben sem keresik a közönség kedvét, kíváncsiak volnánk, hogy miben keresik hát, Többen a fordított városban — nem tudjuk elképzelni, hogy a Pesti Hirlap mért akarja elhitetni közönségével, hogy ez a fordított szó germán eredetű és a „Verkerte Stadt“ fordítása, holott ez a fordítottság tisztán magyar, sőt tisztán „budapesti specialitás“ — tehát ebben a fordított városban pont az ellenkezője történik mindannak, amit a közönség kíván. Ez a közönség azt kívánta, hogy a várbeli közlekedéshez rendeljék ki a legkönnyebb autóbuszokat és azok üres gummihengereken járjanak; — a város pedig a legnehezebb kocsikat rendelte ki, tömött gummin. És bizonyára nem a közönség kedvét kereste, amikor a 13-as számot adta neki.

Szomorúan emlékezünk meg újból Holtzspach Nándor elhúnytáról, akinek lelkiüdvéért e hó 9-én délelőtt mutatták be az engesztelő szent miseáldozatot a Ferenciek Margit-körúti templomában. A temetésen megható szavakkal búcsúztatták Hoór-Tempis Mór, a Budai Társaskör nevében, Oszoly Kálmán a Hövösvölgy Környéki Társaskör nevében, Tasch József a Hüvösvölgyi Sport Klub nevében. Utolsó útján elkísérték őt: Báró Vécsey Miklós felsőházi tag, dr. Ripka Ferenc főpolgármester, Hoór-Tempis Mór, Andréka Károly, Szilágyi Károly, Dános Marcell vezérigazgató, Brinzey Aurél Balatonfüred igazgatója, és siratia özvegye született Mollien Ilona, gyermekei: Ilonka férj. Schüller Gyuláné, — Nándor, unokái: Mária és Gyula, — testvérei: Czájlik Lajosné szül. Holtzspach Paula, dr. Thaly Gáborné szül. Holtzspach Lujza, Holtzspach Aurél, dr. Holtzspach Ödön.

GUNDEL
Szent Gellért
ÉTTERMEI
Délután és este zene
TÁNC TÁNC

Gallértisztításban vezet. Ára darabonként 10 fill.
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztító vállalata
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hídnál) Telefon 108-99 — IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon 379-14 — V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

Budapest legszebb kávéháza a
Lánchid-kávéház
Budán, a Keresk. Minisztériummal szemben
Kitűnő magyar és francia konyha!
Magyar kir. áll. mintapince borai!
Dréher-sörök!
Vidékiek találkozóhelye!

Blahos Rudolf
Fényképész műterme
II., Fő-utca 18 sz.

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.
Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

Vendéglőátvétel!
Értesítem t. vennégeimet és ismerőseimet, hogy a II., Lánchid-utcai
FIUME
SZÁLLÓ ÉTTERMET
megvettem. — Mint a
Központi szállodában volt „NOTA“-féle vendéglőmben
ugy itt is törekvésem az, hogy t. vendégeimnek pontos kiszolgálás mellett a legjobb ételeket és italokat polgári árak mellett nyujtsam.
Minden este selmeci Balogh Károly közkedvelt zenekara játszik.
Szives látogatást kérve, maradtam tisztelettel
Özv. Papek Józsefné

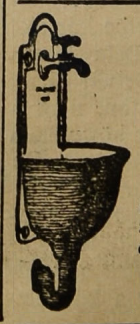
Háztatarozásnál előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

LEGNAGYOBB! BUDA LEGOLCSÓBB!
úri, női divatáruháza
FÁBIÁN JÓZSEF
I., Krisztina-körút 8-10. Postapalota mellett

Harisnyák:
Prima női mouselin pár . . . . 1·85
Prima női selyem fényű flór . . 3·40
Prima női selyem F. J. B. védjegyű 4·50
Valódi Bemberg selyem 4·50 5·80 6·50
LBO gyártmány Bemberg selyem 8·80
LBO tiszta selyem korona védj. 13·60
Férfi zoknik 50 fillértől feljebb

Férfi ingek:
Jóminőségű zefir 2 gallérral 6·50, 9·50
Prima popelin ing szines és fehér 12·—
Prima fehér rajé rövid nadrág . 3·40
Prima szines zefir rövid nadrág 3·10-3·60
Prima hálóing . . . . . 10·40
Prima sifon ing válfolttal francia piqué mellel . . . . . 10·—

Mindennemű női és gyemek fehérneműk nagyválasztékban
Női, csikos, selyem nadrág . . 3·80
Goldberger-féle Antena mosóselyem . . . . . 3·10
Sifonok 90 fillértől följebb
Rendkivül nagy választék selymek, szövetek, mosókelmékben.

Figyelem! E hó 28, 29, 30-án (szerda, csütörtök, péntek) készpénz fizetés ellenében minden vevőnek az előirt árakból 10% kedvezményt nyújtok

Óbuda ünnepelt

Lelkes március az Óbudai Hegyvidéki Szövetségben
A szabad magyar sajtó születése napján gyönyörű diszoklevéllel tüntették ki a negyedszázados Budai Napló-t

A kereszthordozó magyar nemzet szíve az idei márciuson hatalmasat dobbant: kiáradt belőle a poézis, az élet lelkesülése, a tündérmeséket elhalványító hazafiúi szent érzelmek utat jelölő világossága. A mély kegyelet glóriájával tündöklő és lángoló lelkesedéssel rendezett ünneplések sorában egy ifjú, de annál életerősebb szervezet: az

ÓBUDAI HEGYVIDÉKI SZÖVETSÉG

nemes ambicióval került a kiválasztottak helyére. Magyar tavaszt érlelő, napsugár erejű ünnepsége felejthetetlen marad a társadalom minden rétegét felölelő közönségnek, amely zsúfolásig töltötte meg a III. ker. Kiskorona-utcai felső mezőgazdasági iskola dísztermét. Ott volt doberdói Breit József tábornok, dr. Purébl Győző főv. tanácsnok, egyetemi tanár, dr. Lugmayer József ügyvéd és neje, März Károy v. főv. biz. tag, Viraág Béláné, dr. Pethő Antal, dr. Jankovich György ügyvédek, Brandstein Imre, Laufer József gyárosok, Kuncze Géza, a Föld és Szőllőművesek elnöke és neje, Rupp István főv. pénztáros és sokan mások. Az est gazdag műsorát

SZILÁGYI KÁROLY,

a Szövetség elnöke nyitotta meg, tűzlelke ragyogásával, maradandó értékű beszédével. Kedvesen emlékezett arra az időre, amikor Óbudán utoljára recsegett a Gotterhalte. A hajdanvaló Schlosser-vendéglőben próbálta a Habsburg-himnuszt a rezesbanda ilyen tájban, márciusban, a feltámadási körmenethez. S amikor a banda felvonult a gyűlölt dallal, ő és diáktársai a Himnusz állandó éneklésével megakadályozták ennek eljátszását. Ezért ugyan megverték őket, de Óbudán soha többé a Gotterhaltét nem játszották. Hasonlóképen rontotta meg a diákság a „Grüne Insel" nevű asztaltársaság mulatságát is, amely csupa idegen tisztviselőből állott s magyarellenes volt. De az ifjak győztek és a Grüne Insel feloszlott.

Szilágyi Károly zajosan megtapsolt beszéde után Füredi Jenő kertészeti igazgató a rózsatermesztésről beszélt igen vonzóan, értékes gyakorlati tanácsokat adva az óbudai vidéknek alkalmas rózsafajokról. Kérte a megjelenteket, termesszenek sok rózsát, hogy a budai hegyvidék újra az legyen, ami Mátyás király és a török időkben volt: rózsakert. Utána

PURÉBL GYŐZŐ Dr.,

székesfővárosi tanácsnok, a Budapesti Gazdálkodók Egyesületének elnöke lépett a dobogóra, hogy nemes veretű beszéddel bezárja az Egyesület téli előadás-sorozatát. Magyaros lelkesedése szárnyat kapott, amikor a márciusi nagy napokra emlékezett: a fenséges emberélet ragyogó álmaira, a szabadság, egyenlőség, testvériség hármas szentségére, amelyet a túláradó nemzeti érzés őszinte és hatalmas erejével tolmácsolt. A szent igékhez azonban a mai Magyarország új igéjét csatolta meggyőző erővel: a munkát. Utalt Mussolini eredményeire, majd vázolta a Budapesti Gazdálkodók Egyesületének nehéz küzdelmeit, amelyek ma már sikert, sőt általános elismerést eredményeztek az apostol térítőmunkájával dolgozó egyesületnek és vezetőségének. A közönség az illusztris szónokot melegen ünnepelte. Ezután Szirmay Reginald szavalta el Petőfi: Nemzethez c. költeményét nagy hatással, amely után

VIRAÁG BÉLA

mondotta el az ünnepi beszédet. Történelmi tudása kincsesházából pazarul szórta szét a magyar hősi mitosz nagy fejezeteiről való eredeti felfogását. Adatainak bizonyító erejével, frappáns példáival, szellemes megjegyzéseivel mutatja ki a fogyó magyarok letagadhatatlan tézisét s a mai Magyarország megalapozásának új 12 pontját. Historikus ítéletét, stílusának melegségét nagy tapssal fogadta a közönség. Lénárt György hegedűművész szívet simogató játéka után Vidner Lily nagy technikájú zongoraművésznő elrendelt hivatása volt, hogy Budára jöjjön lapot csinálni. Budai lakos lesz s átveszi a „Budai Szemle" címen megjelenő hetilapot, melyet utóbb Budai Napló néven jelentet meg. Óriási küzdelmet kellett folytatnia az elmaradt s az újságolvasástól irtózó Budán, de vasakarata, a szent célban való bízása minden akadályt elhárított, még a világégést is túlélte a Budai Napló, amelynek örök érdeme a budai öntudat felkeltése, a fejlődés, virágzás útjának megjelölése, Buda régi fényének visszaállítását szolgáló törekvés. „Mindezeket őszintén állapítjuk meg a Te érdemedre, a Te dicsőségedre, kedves öregedő cimboránk, jó Béla bátyánk — folytatta lapunk szerkesztője felé adott elő gyönyörű magyar dalokat stílusosan, tiszta szövegkiejtéssel, nagy hatást keltve bátyja, Sátán Erik Pán gitárkísérete mellett. Majd Kováts Gyula, a felsőmezőgazdasági iskola tanára a házigazda iskola nevében üdvözölte dr. Purébl Győző tanácsnokot és a közönséget, amely után a Himnusz hangjai mellett végződött a felemelő ünnepély.

Innen utóbb a Korona-Vigadóba vonult az ünneplő közönség

társasvacsorára,

ahol elsőnek Szilágyi Károly köszöntötte dr. Purébl Győzőt, a Hegyvidéki Szövetség melegszívű pátronusát. Elsorolta érdemeit a budapesti gazdálkodás terén s példának állítva törhetetlen kitartását, Isten áldását kérte reá.

Lugmayer József dr. a szent március ihletével, szónoki készségének minden szépségével üdvözölte Viraág Bélát s általa a Budai Naplót. Melegen emlékezett azokra a hősi küzdelmekre, amiket ez az újság önzetlenül és magárahagyottan Buda szebb jövőjéért folytatott. Erre a becsületes, jól elvégzett munkára üríti poharát. A szeretet élénk megnyilvánulása között állott fel

Az »Óbudai hegyvidéki szövetség« ünnepi díszokmánya a jubiláló Budai Napló számára
A babérkoszorús, rózsákkal díszített, aranykeretes okmány csaknem egy méter széles

tét csodálta a közönség nagy elismeréssel.

Általános figyelem közepette lépett ezután

SZERVEY GYÖRGY

szövetségi főtitkár a közönség elé és emelkedett beszédben üdvözölte a szabad sajtó 80 éves születésnapján a 25 éves *Budai Napló*-t. Élénk szinekkel vázolta Viraág Béla életét, aki mint 1848-as honvédtiszt fia, 1885-ben jött Körmöcbányáról Budapestre. Első szép versével, amelynek „Akarom" a címe s illusztrálva az „Üstökös"-ben jelent meg — általános feltűnést keltett. Egymás után dolgozik azóta az Ország-Világ, Kis Ujság, Budapest, Budapesti Ujság, Egyetértés, Magyar Hirlap, Országgyűlési Tudósító, Független Ujság, Déli Ujság, Fővárosi Lapok című napilapoknak, a Hét, Magyar Szemle, Világnapló, Bolond Istók, Mátyás Diák című hetilapoknak. Közben megihleti őt a festészet múzsája, tájképeket fest, de szíve csak a költészethez vonja vissza. A millenium évében Puskás Tivadarral, a zseniális mérnökkel megalkotta a Telefon Hirmondót, amikor a világlapok is sokat foglalkoztak személyével. De ő a hegyvidék szülötte s így természetes, hogy előre fordulva —, akiről elmondhatjuk költőtársad igéjét:

Hír, név, dicsőség nem célom nekem:
E tűnékeny füstöt nem kergetem.
Irtam: — midőn az ihlet rámhajolt,
Amivel szívem, lelkem telve volt.

Amidőn ünnepi érzésünknek, elismerésünknek hangsúlyozottabban adunk kifejezést a 25 éves évforduló alkalmából, az elfoszló szavakon felül maradandó babérkoszorús díszoklevelet nyujtunk át Neked 25 új előfizetővel és kérjük a Mindenható áldását Reád, drága családodra és szerkesztőséged tagjaira.

Isten éltessen, Isten tartson sokáig!"

Percekig zúgott a taps és éljen, mindenki előre tódult, hogy a gyönyörű díszoklevelet megtekintse és az „öreg szerkesztőt" megölelje, kézfogással üdvözölje. A hatalmas díszoklevéllel és az új előfizetők szép névsorával a kezében meghatottan mondott köszönetet Viraág Béla a kedves figyelemért, aminek különös tartalmat, értéket ad a szívből jövő szeretet és megértés a Budai Napló nagy missiója iránt, amit hiába próbálnak gáncsolni kicsinyes szempontokból egyesek.

Ezután Sátán Dália, Angliából ideszármazott énekművésznő azután dr. Purébl Győző tanácsnok, hogy megköszönje az ovációt. Nagy örömmel jön mindig Óbudára, ahol olyan kiváló ember, mint Szilágyi Károly hordja szívén ennek az elhanyagolt városrésznek az érdekeit. Kiemelte Lugmayer József dr. értékes munkásságát, majd Viraág Bélát élteti, akinek cikkeit figyelemmel olvassa ifjú kora óta és azokban szerette meg újból Budát, amelyhez édesanyja révén tartozik. Azért a nagy és fáradságos munkáért, amit Buda fellendítéséért huszonöt éven át eredményesen folytatott a Budai Napló, a főváros tanácsa nevében is köszönetet mondott. März Károly állhatatosságát emeli ki azután, amely a Budapesti Gazdálkodók Egyesületének nagy virágzását eredményezte. Purébl Győző dr. nagyhatású felköszöntője után Viraág Béla köszönte meg az üdvözléseket, általános derűt keltő, tréfás szóval válaszolva a felszólalóknak és Óbuda fellendülésére, boldogságára ürítette poharát. März Károly hatásos beszéde után még igen sokáig maradt együtt a legkedélyesebb hangulatban a társaság, a legszebb ünneplés emlékeivel.

R. Réw Sándor.

Budán szerzett érdemek révén került Dóra Sándor dr. rendőrfőtanácsos, az I. ker. kapitányság vezetője a főkapitányság elnöki ügyosztályának élére, míg Gagel János dr. rendőrfőtanácsos, a III. kerületi kapitányság vezetője a fogház és toloncosztály élére került. Az I. ker kapitányság vezetője Szacsvay András dr. főtanácsos, helyettese Somogyi Gyula dr. tanácsos, — a III. ker. kapitányság vezetőhelyettese pedig Köcsky Gábor dr. rendőrtanácsos lett.

Weiterwurstln! Radikális városrendezést kíván a III. kerület, amelynek belső szabályozási terve ugyan már régen készen van, de soha még csak hozzá sem nyúltak s így a több évtizedes „állás"-ban a terv megsárgult, meg is avult. De még ha ezeket az ósdivá vált terveket is akarnák végrehajtani, akkor a rengeteg utcarendezés s az azt megelőző kisajátítás folytán olyan horribilis pénzre lenne szükség, amit — egy mostohagyermek sohasem érhet el. Hogy ne legyünk igazságtalanok, meg kell állapítanunk, hogy az utóbbi időben nyílt néhány utca, sőt csodák-csodája! — Kr. u. 1928-ban még csatornázás is történt. Azonban ez is csak mind fél megoldás, toldozás-foldozás, minden koncepció nélkül. Óbudán ezt úgy hívják: weiterwurstln. A külső részek, különösen a hegyvidék az *Óbudai Hegyvidéki Szövetség* hatalmas munkája révén nagyon fejlődött, de szabályozás ott is alig történt. A vízellátás, illetve ellátatlansággal rettenetesen küzködnek a hegyi lakók s ezt enyhíteni fogja a legközelebbi jövőben megépülő csatárkai vízmedence, amely a Csatárka, Szépvölgy, Pálvölgy vízszükségletét elégíti ki. De ugyanakkor a Remete- és Táborhegy egy része meglehetősen vízszegény marad. Ezt sürgősen orvosolni kell! Ha a város megengedte ott a tömeges építkezést, akkor csak viselje a következményeit és adjon utat, vizet, gázt és világítást az oda-telepedett adófizetőinek.

Vizitaxik a Dunán. A nyár elején új színnel gazdagodik Budapest fenséges királynője: a Duna, amelyen negyven mótoroscsónak fogja lebonyolítani a főváros átellenes és a dunamenti községek forgalmát. A vállalkozó Bossányi-Havas Rezső volt fővárosi tisztviselő az engedélyt korlátlan időre már megkapta a kereskedelemügyi minisztériumtól. A főváros közlekedési bizottsága pedig legközelebbi ülésén állapítja meg a viteldíjat és az állomáshelyeket.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Nyolcvan út építésére van szükség egyedül az I. kerületben a háború utáni nagy fejlődés és a nagy elhanyagoltság miatt — ahogy ezt Badál Ede előljáró legutóbb kifejtette a kerületről adott programmjában. A legutóbbi évtized egész budapesti építkezésének a fele az I. kerületben történt, bár sok volt közte a kicsi ház. Legjobban fejlődik Kelenföld, amelynek kiépülésénél pedig nagy akadály, hogy a talajt mindenütt egy méterrel föl kell tölteni. Ez hátráltatja ott az építést is. Gyönyörűen fejlődik a Sasad és a Németvölgy, a belső területen pedig a Böszörményi-út környéke.

A III. ker Föld- és Szőlőművesek Egyesülete március 18-iki közgyűlése a jelölőbizottság által megválasztásra ajánlottakat egyhangulag, nagy lelkesedéssel megválasztotta. A tisztikar eszerint a következő: díszelnök: dr. *Botzenhardt* János; tiszteletbeli elnök: id. *Gigler* György; elnök: Kuncze Géza; alelnökök: Krén György, dr. Lugmayer József; titkár: Füredi Jenő; pénztáros: ifj. Gigler István; ügyész: dr. Kuncze Lajos; gazda: Wéber Károly; számvizsgálók: Ziegler György, Montskó György, Gittinger György. Rajtuk kívül megválasztották a 24 tagú választmányt.

Kétezer ház épült volna a Sósfürdő környékén, ha a főváros a már beígért vízvezeték-hálózat megépítését el nem halasztja. Az érdekelt telektulajdonosok Sörös Ferenc vezetésével a napokban jártak küldöttségileg a polgármesternél, kérve, hogy a Bikszádi-útra bevezetett vízvezeték-hálózatot kössék össze a Sósfürdő előtti vezetékkel. A polgármester megígérte, hogy az ügyet meg fogja vizsgálni és azon lesz, hogy a vízvezeték-hálózatot még a tavasz folyamán ezen a területen is kiépítsék.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

AJTÓSI—THÜRER—DÜRER

Hollós Mátyás Budavárának leghitelesebb képét egy fametszet őrzi, amely a világhírű Schedel-féle világkrónikában jelent meg. Koburger nürnbergi könyvnyomtató mester kiadásában. Erről a híres fametszetről rekonstruálta Lux Kálmán Mátyás király palotájának ideális képét. A fametszet művészi készítője Dürer Albert, a magyar származású, de Nürnbergben letelepedett, világhírű rajz- és építőművész, akinek ez évben ünnepeljük születése négyszázadik évfordulóját. De mindezeken túl azt kevesen tudják, hogy a nagy művész édesatyja: ajtósi nemes Ajtósi Albert, a gyulai ötvösök tisztességes céhének egyik mestere, a csodálatosan megáldott magyar föld egyik zugából Ajtósfalváról indult vándorló, tanuló, kereső útjára. Első útja Budára vezetett, ahol — úgy hisszük — 1480 táján az akkori vándorló, motivum-gyüjtő mesterek szokása szerint, minden fantáziáját megfogó dolgot lerajzolgatott s így Mátyás király palotáját is „lenagyolta" magának. Ezt a rajzot azután a már külföldön született fia, aki ősi nevét máris Thürer-nek (ajtós) majd Dürernek írja, kidolgozta s fametszetben örökítve azt meg, adta át keresztatyjának, Koburger könyvnyomtató mesternek. Az apai vándorlókönyv vázlatai után készítette tehát a fiú több mással együtt Mátyás király palotájának most már örökemlékű metszetét.

A Budai Napló jubileuma napról-napra kedves és jóleső meglepetésekkel, üdvözlésekkel szolgál és külön számot kellene adnunk, hogy mindezt közölhessük. Ugy tervezzük, hogy számról-számra egy-egy bokrétát kötünk ezekből és odatűzzük az *Óbudai Hegyvidéki Szövetség* hatalmas arányú okmánya mellé, mely impozáns ke-[illegible] futtatva, piros és fehér rózsákkal, a szerkesztőség legértékesebb dísze.

Eredményekben gazdag második évéről számol be a *III. ker. Egyesült Polgári Társaskör* márc. 27-ikén este 7 órára kitűzött rendes közgyűlésén, amelyet III., Hajógyár-utca 2. sz. alatti helyiségében, *Andréka* Károly helyettes főkapitány elnöklésével rendez a társaskör.

Villamos fogaskerekű jár szeptembertől kezdve a Svábhegyre, a Beszkárt kezelésében. A pályatest teljesen újjáépül, hat villamos fogaskerekű mozdony fogja tíz percenkint a legmodernebb kocsikban szállítani a közönséget, még pedig a villamosokról kedvezményes átszállási lehetőséggel.

A Budai Dalárda rendes közgyűlése ápr. 17-én este fél hét órakor lesz a Márvány-utca 32. sz. alatti helyiségében. A rendes tárgysorozaton kívül érdekes programmpontjai a közgyűlésnek a Hoppe Rezső emlékünnep és a dícsérő oklevelek kiosztása.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Új poézist hozott Budára Viraág Ilus orchestikai táncművésznő, aki a modern költők leghatásosabb interpretátora — a kifejező, megérzékítő mozdulat-művészet minden szépségével. A Budai Nők Kulturális és Jótékonysági Köre márc. 12-iki kulturestjén aratott újra nagy sikert Ady, Babits, Dutka verseinek e különleges előadásával, amely téren ma egyedül áll. Az est fénypontja dr. Szemere Samu előadása volt, a filozófiáról, amit feszült figyelemmel hallgatott és zajosan megtapsolt a nagy közönség. Vider Lily hangversenyénekesnő és Ascher Oszkár szavalóművész hatásos szereplésükkel tették gazdagabbá a sikerült estét.

Protestáns templomot akarnak a Várszínházból csinálni a katonaság részére, a helyőrségi kath. templom pendant-jául. Eddig már sok ötlet, kalandos terv merült fel a Várszínház felhasználására, amely eredetileg katholikus templom volt, és valószínűleg ez sem válik valóra. Ezt a termet át kell alakítani várbeli vigadónak.

Modernizálják a vízműveket

Az átalakítás révén Budán is javulni fog a vízellátás

Kétségtelen, hogy a főváros vízművei ma már nem állanak messze attól a színvonaltól, amelyet egy világváros közönsége igényelhet. A budai közönség körében egyre kevesebb a panasz a vízszolgáltatás miatt. Néha ugyan előfordul, hogy egy kissé zavaros és kevésbé tiszta a víz, de ennek az az oka, hogy a fővárosi vízművek technikai berendezése nem a legtökéletesebb. Így a buda-újlaki telep egész gépészeti berendezése is igen gyenge állapotban van. A kazánok mind különböző rendszerűek, a gőztúlhevítés csak

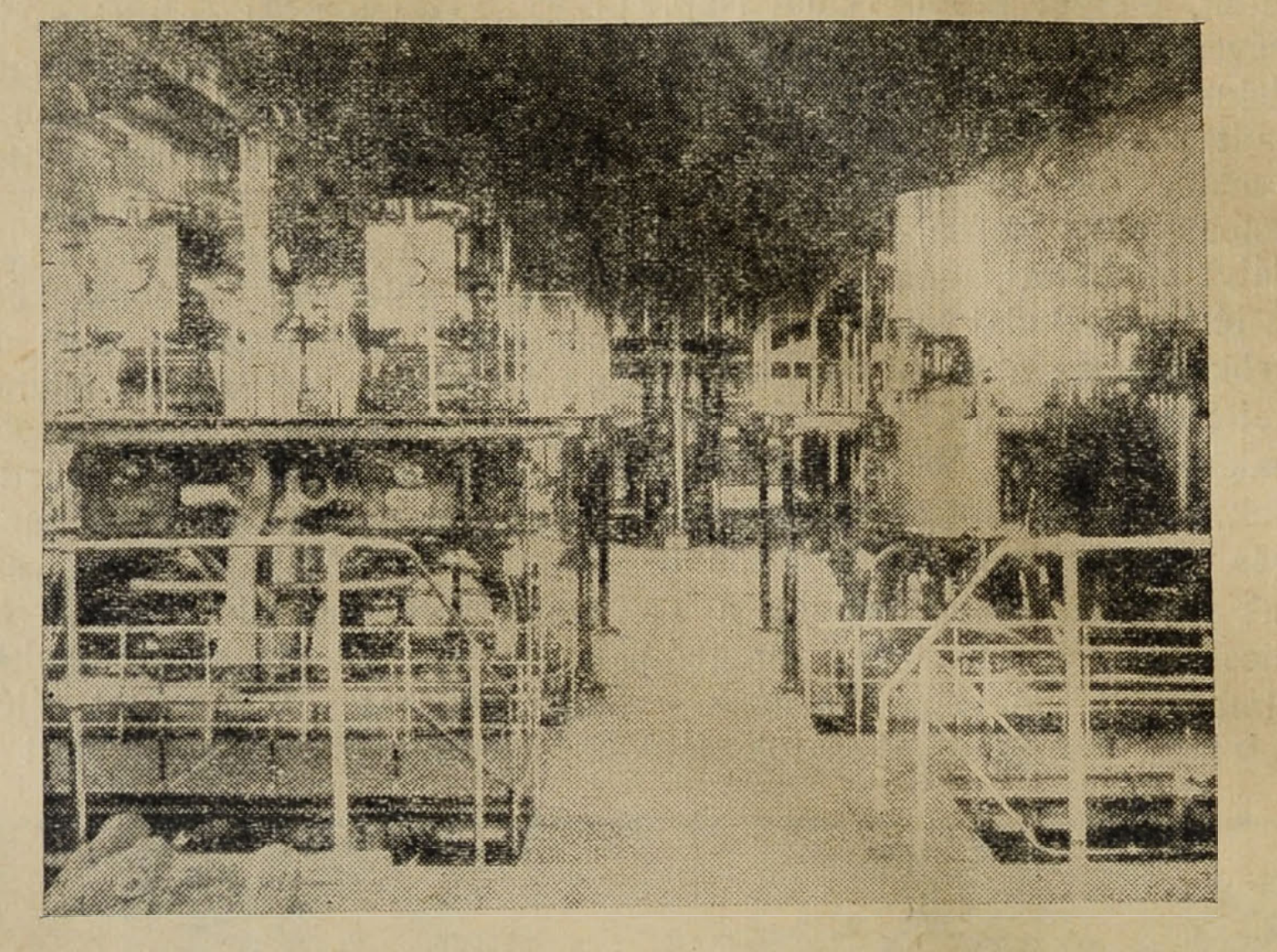

A buda-ujlaki vízmű gépháza

igen kevés telepen van, a mai modern gépóriások mellett ezek még a vicinálisok mértékét sem ütik meg, lassan cammognak, teljesítményük igen csekély. Ez ellen viszont a vízművek igazgatósága nem tehet semmit, mert például a krisztinavárosi és újlaki telepeken egészen elavult gépek dolgoznak. Ezek, ha a téli idény alatt meg is felelnek, de nem lehet ezekkel a nyári hónapok alatt, forró nyári napokon Budán vizet

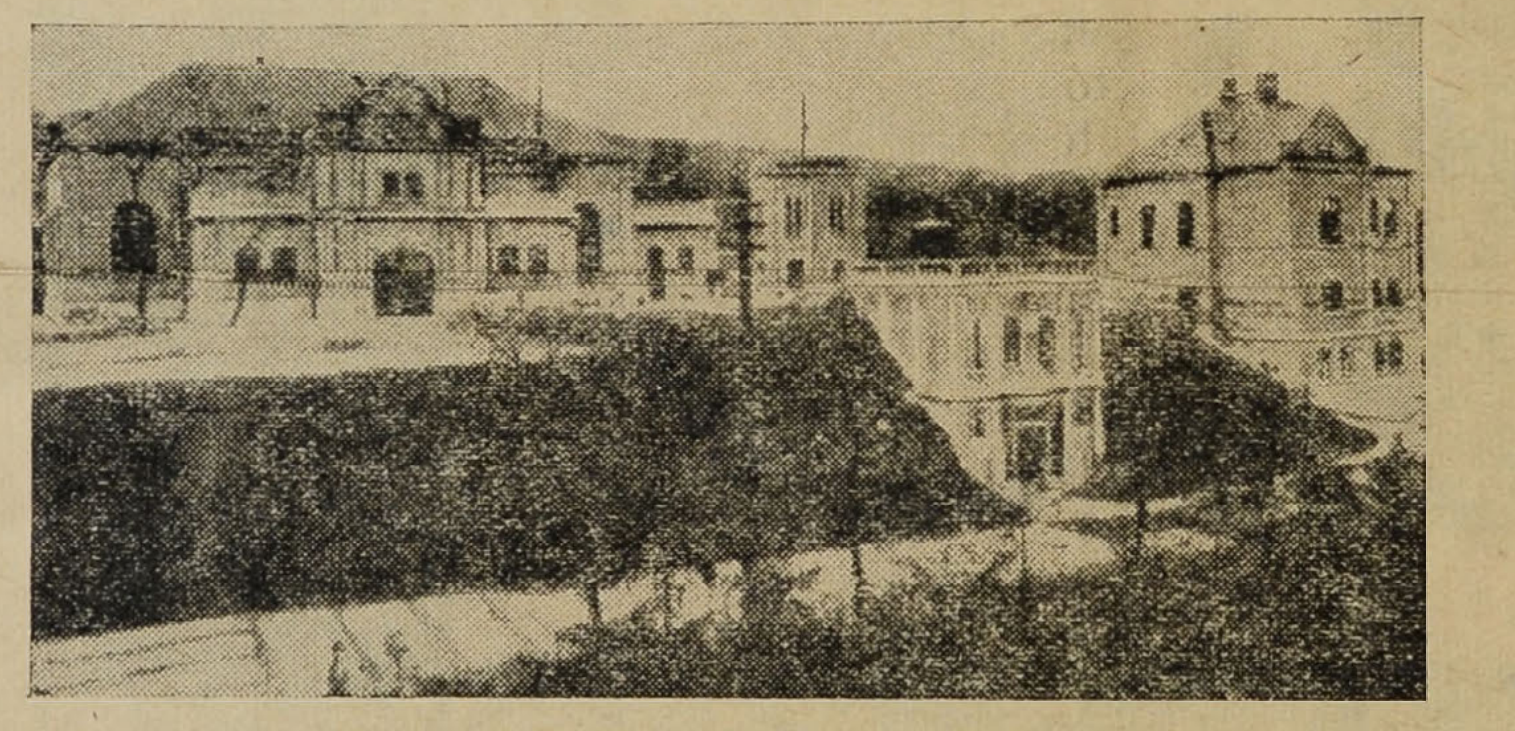

A Loránt uti átemelő telep

adni. Ahol annyi kert van, mint nálunk, oda a legmodernebb gépek kellenének.

Éppen ezért a főváros középítési bizottságán a vízvezetéki ügyosztály előterjesztést tett, amelyben azt javasolta, hogy 14,400.000 pengő költséggel modernizálják a vízműveket, mégpedig oly módon, hogy gőzhajtó erő helyett elektromos hajtóerő berendezést létesítsenek.

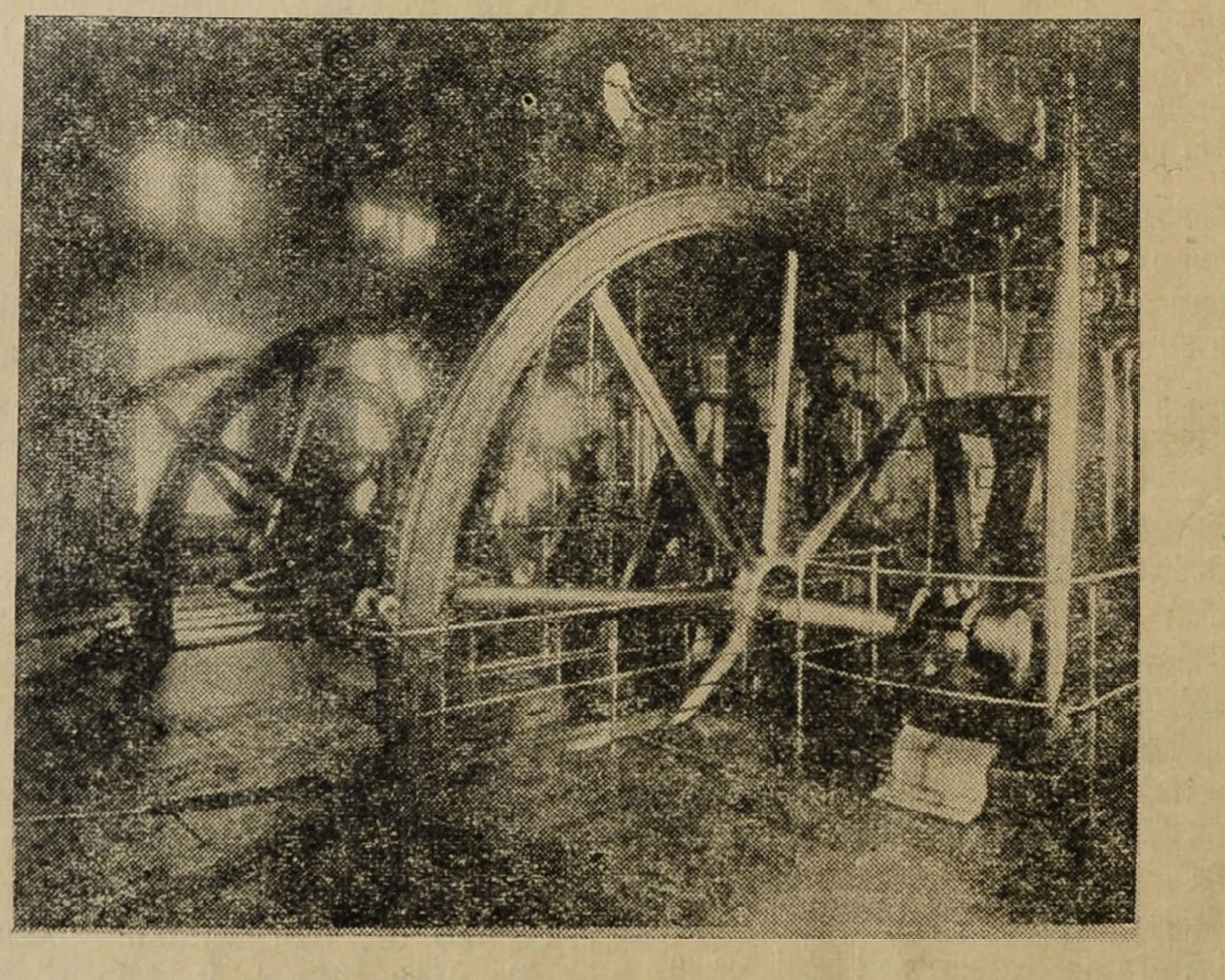

A krisztinavárosi vízmű gépháza

Ez a rekonstrukció voltaképpen nem egyéb, mint az évek hosszú során elmaradt megújításoknak egyszerre való elvégzése. Hiszen a káposztásmegyeri gépek már majdnem 30 évesek, többé-kevésbé elavultak, elöregedtek s az úgynevezett és annyira dédelgetett ikercsatornák helyenként megrepedtek. Nem is szólva arról, hogy ma már tartalékberendezés alig van. Az összes gépek a nap legnagyobb részében üzemben vannak, ami az üzem biztonsága szempontjából veszélyes.

A budai ellátásról szakértők állapították meg, hogy csak 170 liter víz jut egy emberre. Ha a vizet csak ivásra használnák, akkor talán elég volna az a mennyiség, amelyet a telepek termelnek. De Paulovits Viktor műszaki főtanácsos, a Budapest székesfővárosi vízművek nagytehetségű vezérigazgatója is azt állítja, hogy fürdésre, ipari használatra és más célokra legalább is négyszázszor annyi víz kell naponta, mint a szomjúság csillapítására.

Éppen ezért akarja a vízvezetéki ügyosztály a vízvezeték gépészeti berendezése leglényegesebb részeit, a szivattyúkat és a szivattyúkat hajtó gépeket kicserélni. A rekonstrukció végrehajtása révén a vízművek üzemköltségeiben lényeges megtakarítást fognak elérni, amely megtakarítás az egész beruházás amortizációját biztosítja.

A vízművek modernizálása meg fogja javítani a Svábhegyen is a vízellátást. Amire azért van nagy szükség, mert a svábhegyi kirándulások — mint ismeretes — óriási módon megnövekedtek, tavaly Svábhegyre hihetetlen tömegek áradtak ki és megtörtént, hogy az ottani kutak egy bizonyos mennyiségű víz leadása után nem adtak több vizet.

Információnk szerint a vízvezetéki ügyosztály javaslatát mult hó 24-én a középítési bizottság letárgyalta és így rövidesen a pézügyi bizottság, vagy a közgyűlés elé fog kerülni az ügy. Ha a közgyűlés a kérdést sürgősen letárgyalja és ha a kormányhatósági jóváhagyás is rövidesen megérkezik, akkor a munkálatokat már tavasszal megkezdik, úgy hogy 1929 végére az egész programmot befejezik.

Március idusán

1848-ban a halhatatlanság virágzott ki a magyar nemzet lélekéletében és a 12 ponttal Jókai kihirdette az új Magyarországot. Amit eddig mástól könyörgött a magyar nép, azt most lángírások, zengő érzések fényözönével megadta önmagának. Az ünnepi évfordulón, 80 év ködén, viharán, megtépettségén keresztül újra felénk zúgott az eskü: ...Rabok tovább nem leszünk! Felzokogva könyörgött a magyar imádság: Isten áldd meg a magyart! harsogott a magyar riadó: Talpra magyar! S Buda e szent napon, mint egy hatalmas templom zengő boltíve, visszhangozta ezer és ezerszeresen a lángszavakat.

Az összes templomokban ünnepi istentiszteletek voltak s az iskolákban is különös fénnyel, melegséggel ülték meg a szabadság nagy napját. A

BUDAI TÁRSASKÖR

méltó keretek között áldozott a nagy nap emlékének. *Hoór-Tempis* Mór egy. tanár, a Társaskör társelnöke gyönyörű beszédével nyitotta meg a gazdag műsort, ami után a Budai Dalárda elénekelte a Magyar Hiszekegyet. *Komanitzky* Gyula hatásos szavalata után *Száväy* Gyula kormányfőtanácsos, a Hollós Mátyás Társaság főtitkára mondotta el „Mártius idusa" című frenetikusan megtapsolt költeményét. *Jakab* Irén, a Városi Színház tagja kivételes tudással áriákat és dalokat énekelt *Márkus* Dezső főzeneigazgató sokszor méltatott kíséretével. Az ünnepi beszédet dr. *Tury* Zoltán közigazgatási bíró mondotta ízzó hazaszeretettel emlékezve a szent márciusra. Lelkes és nagy tetszésnyilvánítás között szerepelt ezután dr. *Wágner* Károly ny. államtitkár, a budaiak elismert és kedves énekművésze néhány áriával és dallal, amit szintén *Márkus* Dezső kísért. A felemelő érzésű ünnepséget a Budai Dalárda a Himnusszal zárta be. Utána társasvacsora volt, amelyen

Ripka Ferenc dr.

főpolgármester méltatta március 15-ének jelentőségét. Mindig emelkedőben lévő előadásban, éles szemmel, a kiválasztottak históríkus ítéletével fejtegette a nagy nemzeti ünnep emlékezetét, amit a mai törvényhozás végre törvénybe iktatott. Az új törvény jóvátette a multak minden mulasztását s azért zúg ma diadalmasan a magyar szívekben a hálaadás s ezért fényesebb az ünneplés minden eddigieknél. Lelkesült tapssal köszöntötte a Vezért a zsúfolt terem közönsége a fölemelő, a szívet hazaszeretetben megacélozó beszéd után.

Buda-Alsóvárosi Egyesület

Gömöry Győző elnöklésével rendezte márc. 15-iki ünnepét, a tagok nagy számának jelenlétében. Az ünnepi beszédet *Bukács* Kálmán mondotta, aki lelkes szavakkal emlékezett meg arról, hogy talán éppen a beszéd idejében teszi le a newyorki Kossuth-szobor talapzatára a Buda-Alsóvárosi Egyesület koszorúját *Haringáts* Károly. A Himnusz eléneklésével fejezték be a lelkes hangulatú ünnepséget.

Keresztény Társaskör

Óbudán a Korona-vigadóban rendezte márciusi ünnepségét, amelyen *Gajda* Béla dr. főgimnáziumi igazgató mondotta a mély hatású beszédet.

Nagykikindai menekültek

társasága a Budai Vigadóban ünnepelte március idusát, meghatóan emlékezve a nagy napról. *Morvay* Győző dr. tankerületi főigazgató mondotta az ünnepi beszédet. A nagyszámú közönség soraiban ott volt: Teschán Achil a Pénzintézeti Központ igazgatója, Vinczehidy Ernő v. főjegyző, Teichmann Imre földbirtokos, Staasik József táblabíró özvegye, Fekete Márton és László, Varró Béla és mások. A kedves ünneplés után az egész közönség átvonult a verseciek ünnepélyére, amit ugyanott tartottak.

*

A *Krisztinavárosi Szent Vince Szeretet Egyesület* március 15-e alkalmával és boldog Marilla Lujza halálának évfordulóján meleg ebédet adott a kerületbeli szegényeknek. Pálffy Lajos lelkész méltatta a nap jelentőségét. Az ebédosztással kapcsolatban buzgó tevékenységet fejtettek ki: Stróblberger Gizella, az Irgalmasrend krisztinavárosi főnöknője, özv. Bodnár Istvánné, Jankovich Oszkárné, Payer Istvánné, Brozin Ferencné, Haspelné Balázsy Lujza, Jászfy dr.-né Kőszeghy Rózsi, Jankovich Ilona és Jakobei Jolán Szent Vince-hölgyek.

A *felsőmezőgazdasági és polgári iskola* Óbudán, a Kiskorona-utcában márc. 18-án délelőtt rendezte ifjúsági önképzőköreivel a márciusi ünnepélyt. A *Mendöl* Ernő tanár kiváló vezetése alatt álló énekkar és a m. kir. folyamőrség zenekara gyönyörűbbnél-gyönyörűbb magyar dalokat adott elő, *Kováts* Gyula tanár-elnök magasszárnyalású megnyitóbeszédet, *Herczeg* Gyula f. m. isk. I. o. tan. jól sikerült ünnepi beszédet mondott, Kabdebó Kornél, Gremsperger László, Gál Dénes pedig szépen szavaltak. A fényes sikerű ünnepséget *Tellér* Gyula igazgató hatásos beszéde fejezte be.

*

A *Budapest fővárosi sokszorosító ipari tanonciskola* március 14-én rendezte fényes sikerű hazafias ünnepét, amelyen dr. *Kertész* Árpád kormányfőtanácsos, a Hollós Mátyás Társaság tagja mondott nagyhatású ünnepi beszédet. A növendékek szépen szavaltak, míg a március 15-iki események nyomdászati vonatkozásairól *Szabó* Róbert állami nyomdai osztályvezető adott nagyon érdekes ismertetést.

*

A budai hegyvidék egyik legkiesebb helyén, a Disznófő fölött áll Kossuth Lajosnak *első budapesti* szobra. Néhai Eperjessy István indítványára a budai hegyvidék lakóinak nemes áldozatkészségéből emelte ezt a szobrot a Budapest-Zugligeti Egyesület és a Szabadpolgári Kör azon a helyen, ahol Kossuth Lajost a Törvényhatósági Tudósítások szerkesztéséért Eötvös József királyi fiskus egy kapitány kíséretében 48 gránátossal 1837 május 4-ről 5-re virradó éjjel 1 óra tájban elfogta. A Svábhegyi Polgári és Közművelődési Egyesület és a Virányosi-Kutvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület szép ünnepély keretében ennél a szobornál emlékeztek meg a márciusi nagy napokról, koszorut helyezve a szoborra. Az ünnepi beszédet *Sándor* Károly mondotta, a kör dalárdája énekelt, *Reichardt* Sándor szavalt és a bájos koszorút vivő leányok a következők voltak: Hoyer Anna, Kredits Józsa, Kredits Kató, Steiner Anna, Szalontay Jolán és Valéria.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot
tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

Ne vigye pénzét külföldre!
Merán és más külföldi fürdő helyett itt van
a Svábhegyi Szanatórium

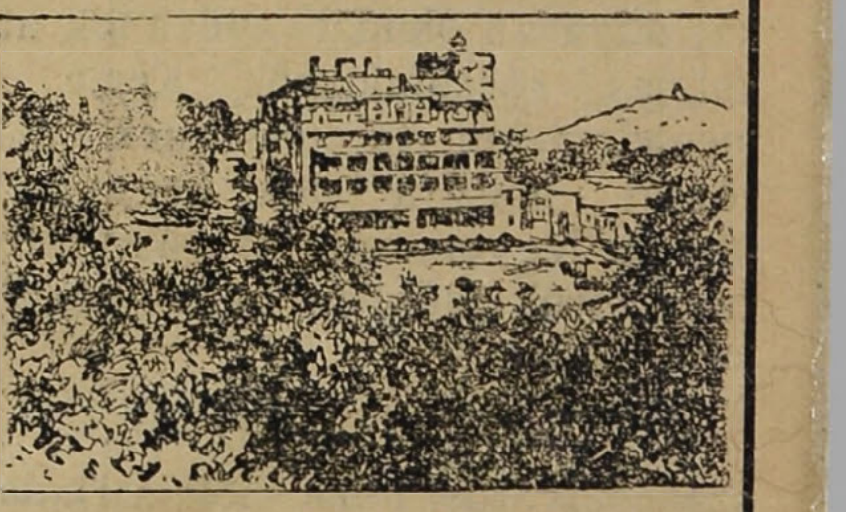

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire
Üdülők
idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szivbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére
Egész éven át nyitva

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

Szijgyártó
nyerges és bőröndös

Megbízható régi üzlet **FLIEGER NÁNDOR**
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

Új gyógyívócsarnokot

épít a város a Gellérthegy déli sarkán a Szent Gellért-szállóval szemben, ott ahol Becsey Antal indítványára az első fúrást végeztette, kutatva azt a forró vizet, amellyel a szállodát is fűthetné. A „Becsey-kút" nem adott ugyan forró vizet, de a Hungária forráshoz hasonló vizet, mely valamivel melegebb és föltétlenül nagy gyógyhatású. A város egyik legszebb pontját, a Ferenc József-híddal szemben nyíló Ménesi-útnak jobb sarkát volna hivatva ez az új ivócsarnok a Gellért-fürdőhöz méltó miliővé átvarázsolni. Ez ma Budapest legfalusiasabb színezetű pontja, amely ordít a rendezés után. A fürdővel kapcsolatos városi bizottságoknak bőséges alkalmuk nyílik, hogy az idevonatkozó tervezések felett döntsenek. Roppant értékes *Lux* Kálmán építész terve, mely a barlangtemplommal kapcsolatosan oldja meg az egész sarkot és *zárdaszerűen* építi azt ki, amelyen át lépcső vezet a templomig. Ez talán a drágább megoldás. Van olyan is, amelyik két részre osztja az építkezést és pedig egyik része az ivó csarnok, ahol helyet találna a közuti vasut váróterme is, — a másik része pedig a művészien kiépített feljáró a templomhoz. Szintén monumentálisan szép megoldás. Bármelyiket fogadja el a város kivitelre, Buda, mint Fürdőváros egy nagy lépéssel közelebb jut a világfürdő nívójához. Megindítója lesz ez, annak a dunaparti sétánynak, amely egyelőre a két forrást: a Hungáriát és a Becsey-kutat köti össze. Idővel ezt a fürdőkolonádot amúgy is folytatni kell végig a Dunaparton a Lukács- és Császárfürdőig s ha módja lesz rá a városnak még tovább, egészen a Római-fürdőig. Ezzel megszűnik a Margit-rakpartnak nevezett budai aszfaltsivatag, mely forró nyárban lehetetlenné teszi este az üdülést a Viziváros Dunapartján, mert fél éjszakán át sugározza ki ott az aszfalt a nappal felszívott napsugarak hőségét. A sivatag helyébe majd virágos korzó kerül.

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győri"

TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 97. Tel. J. 128-01

Mély gyászba borult a legrégibb budai család, amely kétszáz évvel ezelőtt telepedett itt meg Klemm L. Árpád nyug. székesfővárosi tisztviselő elhunytával. A 67 éves, általános megbecsülésnek örvendő öreg urat, aki hosszas betegség után tért meg a Mindenhatóhoz, márc. 21-én, főképen mint egykori téglagyártulajdonost ismerték, akinek a telepe a mostani statisztikai hivatal helyén állott, de övé volt a „gödör", a mostani tornaegyleti pálya s Buda sok nagy telkelent és a hegyvidéken. A megboldogult a szegények, özvegyek és árvák nagy támogatója volt, a nemes és szép eszmékért meleg szívvel rajongott. Ezek a jó tulajdonságok, igazi úri modora és polgári erényei nemcsak általános tiszteletet, hanem nagy baráti kört is szerzett az elhunytnak. Halálát özvegye, szül. Schaffer Paula, akivel 41 évi boldog házasságban élt és nagykiterjedésű családja siratja, közöttük fia Klemm Árpád sztőv. felügyelő, és leányai: Paula, Mária férj. dr. Szatmáry Arisztidné, Józsa férj. Zimmerer Rezsőné, és Klemm Antal Pál és unokái: Klemm Nándor, Ede és Andor, Zimmerer Valéria. Gyászolják az Aszódy- és a Schuster-család mint rokonok. A temetés március 24-én volt a farkasréti temetőben nagy részvét mellett.

Fizessen elő! és megtudja, mi történik Buda érdekében.
Hirdessen! és ismerni, becsülni fogják cégét és nevét.

A hegyvidék intéző tanácsa

A szövetkezet hegyvidéki egyesültek tanácskozó ülése
A hegyvidéki programm első megbeszélése

A Pannonia-szálló külön éttermébe invitálta e hó 12-én estére a Szövetségbe tömörült Budai Hegyvidéki Egyesületek delegáltjait, dr. Bódy Tivadar, a szövetkezet elnöke, hogy ott vacsora után megvitassák azt a tervezetet, amelyet a szövetség központi irodája készített el programmszerűen külön csoportokba osztva az útépítés, a járdákat, csatornákat, a vízvezetéket, villanyvilágitást, gázt, villamos- és autóbuszközlekedést, a közegészségügyet, a köztisztaságot és a parkirozást. Külön részt szentelt a programm az erdészetnek, a vasbetonpadoknak, az autótaxinak és ismét külön részt középületeknek és emlékműveknek.

A 21 anyagilag is érdekelt hegyvidéki egyesület közül csak 16 terjesztette be a maga kívánságait, de hiányzik még Buda három területe; Akvinkum és a Római-fürdő, — a Farkasrét és környéke, — és a Kelenföld egy nagy részének a programmja.

A társasvacsorán résztvettek: Bódy Tivadar elnök, Siklóssy József, Kézdi Kovács László, Szilágyi Károly, Báthory István, Percel Béla, Nádas Béla, dr. Bercsényi Antal, Füredy Jenő, dr. Lugmayer József, dr. Manninger Vilmos, Gömöri Győző, Zilahy Balogh Gyula, Mikus István és Viraág Béla. A programm érdekelte a Városháza mérnöki karát is, amelynek részéről megjelentek: Cservenka István és Schaffer István tanácsosok, Oszuszky István és Szakács Gusztáv főmérnökök.

A kedélyes társasvacsora után külön teremben megkezdték a tanácskozást.

Dr. BÓDY TIVADAR

elnök a megjelentek üdvözlésével nyitotta meg és rámutatott arra, hogy e programm letárgyalása sürgős, mert a Fővárosnak gondoskodnia kell a közmunkák fedezetéről s így a budai hegyvidék méltányos és érdemleges kívánságait még húsvét előtt be kell nyujtania a Szövetségnek, hogy azt a Városházán is a költségvetés felállítása előtt tanulmányozhassák és tárgyalhassák. Az elnök meleg szavakban emlékezett meg a szövetségi delegátusok egyik kedves tagjának, Holtzspach Nándornak elhúnytáról. Vázolta néhány szóval azután a Szövetség fontos célját, amely abban válik közérdekűvé, hogy sok fölösleges munkát és eljárást takarít meg, egyrészt a Szövetkezett Egyesületek belső életében, másrészt a városházán, ahová nem 20 egyesület ád be egyenkint 50 kérvényt, hanem gondos vizsgálat és mérlegelés után, a Szövetség nyujt be, egy, az egész budai hegyvidéket felölelő tervezetet. Ennek a beosztása is olyan, hogy ügyosztályonkint csoportosítják az anyagot, ami szintén munkamegtakarítást jelent a városházán. Így biztosítható a hegyvidék, általános, egyetemleges fejlődése, mert ezzel a módszerrel elkerülhető az, hogy az ügyesebb, agilisabb, jobb összeköttetésekkel bíró egyesület a maga számára megszerez mindent, viszont a gyengébb nem jut semmihez. A Szövetség munkáját szívesen látja el Solty Lajos és Rumbach Dezső h. tanácsnokok, mert így egy nagy érdekeltség kívánságát együtt kapják meg, ami rájuk nézve is megnyugtató.

Ezután következett a kinyomatott programm részletes megbeszélése. Egyesületek szerint vette sorba a hegyvidéki tanács, elsősorban az utakra vonatkozó kívánságokat.

A Kelenföldön főleg az a baj, hogy minden utcát fel kell tölteni. A szükséges földmennyiséget a feltöltéshez a felhagyott vasúti töltésben találná meg a város, ha már a töltési költségeket törülte a pénzügyminiszter.

A Virányos, a Kútvölgy és a szomszédos területeken viszont a baj az, hogy az útrendezésre szükséges területek, nem állanak rendelkezésre. Itt a Szövetség köszönetet szavazott Antalffy Andor ny. miniszteri tanácsosnak, aki a szükséges területek megszerzése körül szerzett eddig is nagy érdemeket. Sok itt az árok és a hegyi vizeket levezető vízmosás, épen ezért Farkas műszaki főtanácsos érdemeit méltányolta a Szövetség, aki a hegyvizek levezetését programmszerűen és gyorsan intézi. A Svábhegy függő kérdéseivel külön cikkben kell foglalkoznunk. A Szent Gellérthegy minden téren nehéz helyzetek előtt állt eddig, de az odatervezett kiállítás révén, most előnyökhöz jut. A Zúgligetben, e romantikus városrészben, hidak és töltések kellenek, hogy a közlekedést valahogyan lehetővé tegyék. A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete főleg a budai Kilátó-út kiépítését sürgeti. A Hüvösvölgy legfőbb kívánsága, hogy a Nagyréttől a Szép juhásznéig vezető kocsiutat bitumenezzék, mert erős autóút. A Pasarét és Törökvész szintén küzd azzal a bajjal, hogy a szükséges magánterületek itt sem állanak rendelkezésre.

A Rózsadombon segítene a csatornahálózat kiépítése. Az utcák építése serényen folyik és a legtöbb kívánság összevág a város terveivel erre és a jövő évre.

Óbuda és Újlak sürgeti a Zsigmond-, illetve a Lajos-utcával párhuzamos út, a dunai strada megépítését a közlekedés lebonyolítása érdekében. Az óbudai és újlaki rakodópart különben sem maradhat ily elmaradott állapotban.

A gyalogutak és járdák kiépítésének sürgősségét a városházán is elismerik és nagy részét programmba vették.

A csatornák ügye áll legszomorúbban, mert az autóforgalom erősebb boltozatokat kíván. A diósárokúti csatorna nagyon sürgős, úgy szintén a zugligeti árok beboltozása és a Völgy-utca csatornázása.

Megbeszélték a víz-, villany- és gázvezetés legsürgősebb teendőit és a villamosközlekedés terén a Kútvölgyi-út sürgős rendezését, a Villányi-úton a vasút építését s mint legsürgősebb kérdést az óbudai temetőhöz vívő villamos építkezésének sürgős megkezdését.

Az autobuszjáratok számára az új vonalak kitűzését is letárgyalták, valamint a parkok létesítését a svábhegyi templom terén, a Gellérthegy déli lejtőjén, a Pasaréten és Törökvész-dülőn, a Veronka kápolna körüli és a vérhalomtéri parkot a Rózsadombon.

Néhány utólag fölvetett részletkérdés megbeszélése után a tárgyalás éjfél után az elnök éltetésével véget ért.

CSÁSZÁR-

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.

Kényelmes, szép, úri helyiség

Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

Buda fejlődését hatalmasan viszi majd előre a Gellérthegyre tervezett fürdőügyi kiállítás, mely már előre is különös erőkifejtésre készti a budai üzletembereket. Alig van nyilvános helyiségünk, mely új díszbe ne öltözött volna és legújabban hatalmas divatáruházzá alakult át a Krisztina-körút egyik erősen keresett divatüzlete: Fábián József virágzó férfi és női divatkereskedése, az új postapalota mellett, az Annaudvarban. Szinte félelmetes volt, amikor e hatalmas bérpalota alapfalát nagy darabon kibontották, hogy ott modern kirakatot létesítsen a legfejlettebb portálépítő ipar. Boszorkányos gyorsasággal épült párizsi mintára s ma már káprázatos kirakatok kínálják művészi elrendezésben a kívánatos divatcikkeket. Fábián József fejlett ízlése, nagy kereskedelmi talentuma, a kor igényeit kiérző ösztöne, ügyessége Buda első üzletévé tette áruházát. Meg tudja lepni, le tudja kötni, meg tudja tartani vevőit és tizenöt év szorgalma nemcsak az ő részére teremtette meg, de Buda hölgyközönsége számára is a megbízható áruházat, ahol a nívó, a szolidság, az árak együttese hat a vevőre és viszi fejlődésében egy nagy lépéssel előbbre — Budát.

TÁVCSŐ Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

Sorsdöntő közgyűlését, mégpedig a 23-ikat ülte e hó 18-án a nagymultú II. ker. Iparoskör, érdemekben gazdag egyik díszelnöke, Váli Gábor elnöklete alatt, aki a távollevő ügyvezető elnököt, Lackenbacher Györgyöt helyettesítette. Megnyitó beszédében üdvözölte a megjelent vendégeket, akiknek sorában ott voltak Tury Zoltán, Szalay József, Buday Gyula, Müller Antal és Gorka Gyula. Azután külön megemlékezett a Budai Napló 25-ik évfordulójáról és különösen meleg elismerésben részesítette annak jelenlévő szerkesztőjét, Viraág Bélát, aki a kör megalakulása óta baráti viszonyban élt a kör alapítóival és annak tagjaival. Megemlékezett a lap nagy hivatásáról, melyet Buda fejlesztése körül betölt és kívánja, hogy a lap további folyamán kísérje azt a budai polgárság osztatlan bizalma és támogatása, amit a közgyűlés lelkes helyesléssel vett tudomásul. Ezután dr. Tury Zoltán közigazg. bíró méltatta március 15-ikét tartalmas szép beszédben, melyet a közönség megéljenzett és az elnök megköszönt. Ekkor áttértek a közgyűlés napirendjére és az Iparoskör évi jelentését, mely felöleli a kör egész évi működését s az elért eredményeket — Bisky Gyula titkár olvasta föl. A pénztári jelentést Csiszár Lajos terjesztette elő, arra kérve a tagokat, hogy tagdíjaikat szorgalmasabban fizessék be, nehogy kitegyék a kört amult évihez hasonló zavaroknak. Majd Tóth Árpád számvizsgáló jelentette be hogy a pénztári könyveket teljes rendben találta. Ezzel kapcsolatosan bírálat tárgyává tette az elnökség működését és kifogásolta Lackenbacher György ügyvezető elnök eljárását, aki sem a körben, sem a törvényhatóságban, nem tudta szolgálni az iparosság érdekét s ezzel hanyatlásba vitte a régi erős Iparoskört. Ezt a vádat Müller Antal kereskedelmi tanácsos is magáévá tette, rámutatva arra a különös körülményre, hogy Lackenbacher György tagja volt a törvényhatóság minden olyan albizottságának, mely az iparosok ügyével foglalkozott és 26 ilyen albizottsági ülés közül csak kettőn jelent meg, 24-en pedig nem. Müller Antal beszéde folyamán fölhívta a közgyűlés figyelmét a kézműves kamara sürgős létesítésére, a céhház hitelszövetkezet iparpártoló működésére, a temetkezési csoportra, mely minden halálesetnél 800 pengőt fizet a hátramaradottaknak és az ipari anyagbeszerző szövetkezetekre, amelyek olcsón látják el az iparosságot jó anyaggal. Majd Viraág Béla köszönte meg az elnök elismerő szavait és üdvözletét és ezzel kapcsolatosan kifejtette, hogy Budának nem minden képviselője teljesíti a Buda iránt való kötelezettségét oly mértékben, ahogy azt Buda elmaradottsága meg is érdemelné. Utána Szalay József miniszteri tanácsos a Budai Polgári Kör nevében mondott köszönetet a meghívásért s kijelentette, hogy minden budai ügyet szívesen szolgál, mert szívvel-lélekkel budainak érzi magát. Sajnálja, hogy csak Pest épül, csak Pestnek utcáit rendezik, pedig ez az ipar és kereskedelem boldogulásának első előfeltétele. Lelkesen megéljenezett beszéde után Tóth Elemér könyvtáros terjesztette elő jelentését, mely szerint a könyvtárnak ma 936 műve van 967 kötetben. A közgyűlés megéljenezte derék könyvtárosát, akit működéséért a polgármester is megdícsért elismerő levelében, mire dr. Lendl Adolf kérte a közgyűlést, hogy a nagy elismerésben részesült elnökségnek, tisztviselőknek és választmánynak adja meg a fölmentvényt, amit azonban Tóth Árpád az ügyvezető elnöktől megtagadott, mire a fölmentvényből kikapcsolták az ügyvezető elnök személyét és hosszas vita után elhatározta a közgyűlés, hogy az elnökválság kérdésének tisztázását rábízza a választmányra. Dr. Pénzes Mihály ügyész számolt még be az iparosság érdekében tett eljárásokról és az Iparosköri cserkészcsapat feloszlatásáról, mert annak tagjait máshová osztották be. Ezután a napirend szerint megtörtént az elnökség, tisztikar megválasztása és a választmány lelépő tagjainak a pótlása. Közfelkiáltással és lelkesen Váli Gábort választották meg ügyvezető elnöknek. Müller Antal kereskedelmi tanácsost pedig társelnöknek. A közgyűlés berekesztésekor Váli Gábor, az új ügyvezető elnök a saját és a tisztikar nevében megköszönte a beléjük helyezett bizalmat és buzgó odaadó munkásságot ígért a polgárság érdekében. A közgyűlést a Himnusz eléneklésével fejezték be.

A választás eredményét legközelebb közöljük.

CASINO

kávéházat

teljesen ujjáalakitva, fényesen berendezve, káprázatosan világitva, **FRISCH REZSŐ,** a régi ónevű kávés újból megnyitotta

II., MARGIT KÖRÚT 40.

Esténként, vasár- és ünnepn pon délután is

e lsőrangú szalon-jazz

A állalat alapitási éve 1868

GROSS ÉS WEISS Rt.

KALAP- ÉS TOMPGYÁR
KALAPFELSZERELÉSI CIKKEK GYÁRA

Budapest, III., Bécsi-út 100

Városi raktár Podmaniczky ucca 14
Gyári telefón: Óbuda 625-56
Városi telefón: L. 9 8-74
Sürgönycim: **Groweiss Budapest**

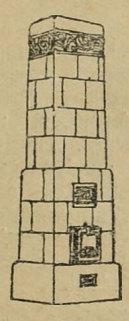

KÁLYHÁS!

Béres Márton

I., LOGODI-U. 19.

Tel.: L. 972-33.

Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

TAVASZI VÁSÁR

férfi divatcikkekben:

fehérnemű, harisnya, nyakkendő, pyama, felső ő, kalap, sapka, bot, esernyő, takaró, utazási kellékek

LINKE

férfidivat üzletében

II, Fő ucca 50

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Ingyomorra naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
165

Furcsa eset történt nemrégen a székesfőváros közgyűlésén, illetve azon túl a büffében, ahogy ezt a „Városi Ujság" kedvesen megírta. Hamvazó szerdán volt a közgyűlés, amely nap az első böjtnap a keresztényeknél. A közgyűlés elején rengeteg sonka volt a büffében, ami a közgyűlés folyamán elfogyott. De ki fogyaszthatta el? A keresztény bizottsági tagoknak böjtjük volt, azok csak nem fogyasztottak sonkát. — a zsidó bizottsági tagok pedig ugy-e bizonyára nem fogyasztottak sonkát, hiszen nekik nem is szabad! Hát akkor ki? A fogas kérdést Buzáth János alpolgármester elé terjesztették, s ő azt felelte, hogy bizonyosan az ujságírók ették meg. Az ujságírók tiltakoztak. Nekik sok a dolguk, nem érnek rá sonkát enni. Megmarad tehát tovább is a nyilt kérdés: — ki fogyasztotta el azt a sok sonkát?

Az új autóbusz már jár az Új szent János-kórház és a Krisztina-tér között. Útvonala a következő: Attila-, Mikó-utca, Krisztina-körút, Városmajor-utca; a hossza két és fél kilométer és 24 filléres szakaszjeggyel lehet megtenni. A Krisztina-téren közlekedő 3-as és 4-es autóbuszról át lehet erre szállni.

Orel Géza dr. felsőkereskedelmi iskolai igazgatót, 1928—33. évekre az Orsz. Ipari és Keresk. Oktatási Tanács tagjává nevezte ki a kultuszminiszter.

Megismételte sikerült táncvizsgáját március 15-én a budai Kath. Körben Vogl Imre a kiváló táncoktató és ismét nagy elismerést arattak növendékei a világ minden nemzeti táncának bemutatásával.

Kollár Gábor az I. ker. Iparoskör elnöke tiszteletére e hó 24-én, névnapja alkalmából zenés társasvacsorát rendez a kör: I., Krisztina-tér 1. sz. a. szuterén helyiségben. Vacsorajegy ára 2.50.

Gyász. Mann Károly építész, aki 13 éven át sinylette harctéri megsebesülését, hosszú és súlyos szenvedés után elhúnyt és e hó 19-én temették a Farkasréten. Siratja özvegye született Horánszky Ilona és két gyermeke. Gyászolják a Horánszky, Szentesy, Mornberger, Duez, Meizel, Baumgartner, Schnur és Pál családok.

Rendőrőrszoba kell a Farkasrétre, mert ennek az erősen feilődő városrésznek közbiztonsága nem a legmegbízhatóbb. De ígéretet is kapott erre nézve ez a vidék, amikor a város urai a Hóvirág-utca sorsát a helyszínén tanulmányozták dr. Ripka Ferenc akkori kormánybiztos meghívására és Szibinkits György vendégszerető házánál beszélték meg a közvetlen tapasztalatokat.

Kölnivíz — GERŐNÉL
I., Krisztina-krt. 8-10. — Anna udvar

A modernizált népfürdőt a Széchenyi gyógyfürdőben, kibővítve s teljesen újjáalakítva a mult héten nyitották meg. A nyolcszáz személyes női népfürdőben előfürdő, három nagy medence, forró lég- és gőzfürdő, zuhanyfürdő, továbbá dörzsölő- és pihenőterem van. Felszerelték a fürdőt fodrászteremmel is, s a többi összes kényelmi berendezések is rendelkezésre állnak. A belépőjegy a népfürdőbe egy pengőbe kerül.

Családi teadélutánt rendez március 25-én a Szalézi Munkatársak Szent Alajos házi Hölgybizottsága a Kiscelli-utcai iskola nagytermében, a Szent Alajos Árvaház javára. A teát kedves műsor élénkíti, amelyen a Szent Alajos Kör zenekara és az árvaház növendékeiből alakult pompás színi gárda szerepel a Tiburtius című ókeresztény színmű, azonkívül zenei tréfa s melodráma előadásával.

Nem lesz lakbér-leszállítás a főváros új bérházaiban, igy különösen a III. ker. bécsi-úti és a külsőbb veder-utcai házakban, ahol a lakbér szinte megfizethetetlen és sehogy sem áll arányban a mai kereseti viszonyokkal. A főváros lakásügyi bizottsága legutóbbi ülésén tárgyalta ezt a kérdést, azonban az illetékes ügyosztály javaslatára a lakók beadványát elutasították.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Háromszoros dividendát fizetett a Gummigyár

A *Magyar Ruggyantagyár*, amely vállalat, mint tudvalevő, a Wiener Bankverein ipari konszernjéhez tartozik, a lefolyt üzletévre 200 százalékkal nagyobb osztalékot fizet. Ebből az erőteljesen megnövekedett osztalékból is látható az a perspektíva, mely a vállalat részvényesei számára a dividenda várható fejlődése tekintetében fennáll és amely perspektíva jogos reményt nyújt arra nézve, hogy a Gummigyár osztalékjai az elkövetkező években fokozatosan emelkedni fognak és igy a vállalat részvényeinek jövedelmezősége rövid időn belül annyira túl fogja haladni az ipari részvények normális rentabilitását, hogy a Gummigyár részvényeinek vásárlása a leglukrativabb üzletnek fog bizonyulni.

* **A Magyar Általános Ingatlanbank R.-T.** évzáró igazgatósági ülésének eredményszámlája szerint a bruttó nyereség 1,921.299.08 P. Házbérek összege: 936.633 P, az ingatlan-transakciók, értékpapírszelvény, kamat- és jutalékjövedelmek, építőipari vállalatok eredményei. Tiszta nyereség: 819.550.32 P. Osztalékul 10 P-t (20%) fizetnek e hó 31-től. (Tavaly 7 P, 14%.)

Friedländer Andor, a *Budai Általános Takarékpénztár* fővárosszerte közismert vezérigazgatója 3 heti üdülésre Olaszországba utazott.

Az Óbuda—Ujlaki Takarékpénztár R.-T. folyó hó 22-én tartotta III. ker., Lajos-utca 148. szám alatt levő helyiségében XXI-ik évi rendes közgyűlését. Az előterjesztett jelentés szerint 40.000 pengő alaptőke és 38.000 pengő tőketartalék mellett 8140 pengő tiszta nyereséget ért el az intézet, amelyből a részvények után 10 százalék dividendát fizet. A betétállomány 250.000 pengőre emelkedett. Az intézet ez év elején kidolgozott bővített munkaprogramm végrehajtására az alaptőkét 40.000 pengőről 60.000 pengőre emeli fel. A régi 10 pengő névértékű részvényeket pedig 5 : 1 arányban való összevonás útján 50 pengő névértékű részvényre cserélik át. Az óbudai kereskedők, iparosok, továbbá a kerület polgárainak tekintélyes száma tartozik az intézet állandó ügyfelei közé, kiknek ügyeit a megszokott kulantériával látják el. Az igazgatóságba beválasztották *Krivoss* Árpád dr. ügyvédet. Az *Ó-Buda—Ujlaki Takarékpénztár R.-T.* egyébként *Ujlakon* egy fiókosztályt fog a közeljövőben létesíteni. Az intézet alakulási éve 1907., vezérigazgatója *Bartók* Béla és ügyvezető igazgatója *Haszmann* János.

* **A Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.** igazgatósága e hó 19-én tartott ülésében megállapította az 1927. évi zárószámadásokat és elhatározta, hogy a f. évi március 29. napjára egybehívandó rendes évi közgyűlésnek részvényenként, a tavalyi 3 pengővel szemben, 3.5 pengő osztalék kifizetését fogja indítványozni.

* **A Magyar Általános Takarékpénztár Rt.** dr. Horváth Lipót elnök vezérigazgató elnöklete alatt tartotta 46-ik rendes közgyűlését. A mérleg szerint kimutatott tiszta nyereség P 1,184.298.09-ből (1926-ban P 809.421.02), az 1927. évre osztalék fejében P 6.50 = 13% (1926-ban P 6.— = 12%) kifizetését határozta el 1928 március 17-től kezdve. Budapesten a társaság főpénztáránál, Trieszt-ben a Trieszti Általános Biztosító Társulatnál (Assicurazioni Generali), vagy a Banca Commerciale Triestinanál, Bécsben az Allgemeine Österreichische Bodencredit-Anstaltnál. Az igazgatóság jelentése ismerteti az 1927. évben keresztülvitt két tőkeemelést, amelyek után az intézet alaptőkéje és nyilt tartalékai immár kb. 20 millió pengőre rugnak. A közgyűlés tudomásul vette, hogy az intézet 1928 február 29-én Londonban a Lazard Brothers et Ca Ltd. cég útján 500.000 angol font = ca. 14 millió P névértékű 7½%-os záloglevelet bocsátott ki és hogy ezen kibocsátás teljes sikerrel járt. A Lazard Brothers et. Co. Ltd. még az idei év folyamán kérni fogja a takarékpénztár részvényeinek és zálogleveleinek a londoni tőzsdén való jegyzését. A közgyűlés végül az igazgatóság új tagja gyanánt gróf Ráday Gedeon ny. kir. belügyminiszter, országgyűlési képviselőt és Halász Manót, az intézet ügyvezető igazgatóját választotta meg. Halász Manó kinevezésével, amely a főváros közgazdasági köreiben általános örömet és megelégedést váltott ki, egy több évtizedes, eredményekben gazdag munkásság nyert méltó és jól megérdemelt elismerést.

A Fabank Részvénytársaság közgyűlése az 1927. évre 124.096.41 pengő tiszta nyereségből részvényenként 1.60 pengő osztalék (tavaly 1.40 pengő) kifizetését határozta el. Az esedékes szelvények 17-étől kezdve kerülnek beváltásra.

* **A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt.** XXXIV. rendes közgyűlése elhatározta, hogy az 1927. évi P 184.438.55 tiszta nyereségből, az alapszabályszerű levonások és a tartalék-, valamint a nyugdíjalap megfelelő javadalmazása után, részvényenként P 2.50 = 10 százalék osztalékot fizettessék 1928 március 13-tól kezdve, az intézet és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank pénztárainál. Az intézet igazgatóságába dentai Gomperz Ervin úi tagul beválasztatott.

* **Az Angol-Magyar Bank gazdasági jelentése.** Az Angol-Magyar Bank igazgatósága a külföld tájékoztatására ma adta ki havi beszámolóját, amelynek bevezető részében az államháztartást ismerteti. Ezután a beruházásokról, a pénzpiacról, valamint a tőzsde helyzetéről tesz jelentést.

A Magyar Általános Kőszénbánya a „Budai Napló" értesülése szerint április hó első felében tartja mérlegmegállapító ülését. A mai napig az osztalék ügyében végleges dèntés nem történt. Pénzügyi körökben arra számítanak, hogy a dividenda 30 pengő lesz.

A Magyar Általános Hitelbank részvényeseinek e hó 19-én megtartott LX. rendes közgyűlése jóváhagyta a 6,984.093 P 33 f nyereséget feltüntető, 1927 december 31-re lezárt mérleget és az igazgatóságnak a nyereség hovafordítása tárgyában előterjesztett indítványát magáévá téve elhatározta, hogy a kimutatott nyereségből 4,554.000 pengő osztalék fizetésére, 1,000.000 pengő a rendes tartalékalap javadalmazására, 1,000.000 pengő a nyugdíjalap erősbítésére, 108.326 P 36 f pedig az alkalmazottak különféle jóléti alapjai javára fordíttassék. Az intézet kimutatott saját tőkéi ezzel kereken 68,250.000 pengőre emelkedtek. A közgyűlés határozata értelmében a részvények 2. sz. szelvénye f. hó 20-tól kezdve darabonkint 5 P 50 f-rel kerül beváltásra.

A közgyűlés kimondta a Soproni Hitelbank rt., Sopron és az Általános Bank és Takarékpénztár rt., Székesfehérvár, beolvasztását is, mely intézetek üzletkörét a Hitelbank Sopronban és Székesfehérvárott létesítendő fiókjai fogják átvenni.

Az igazgatóságba Klein Gyula, Kornfeld Pál báró, Kovács Géza és Palugyay Ferenc urak, kiknek megbizatása lejárt, újból beválasztattak, a felügyelő-bizottság pedig Janovitz Vilmos új taggal egészíttetett ki.

* **A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság** március 12-én tartotta meg dr. Berzeviczy Albert v. b. t. t. elnöklete alatt VIII. rendes közgyűlését, amely az igazgatóság javaslatának megfelelően 5 pengő = 10% osztalék kifizetését határozta el (szemben az 1926. évre kifizetett 4 pengő = 8%-kal). Az elért tiszta nyereség 1,710.804.37 pengő az 1926. évre kimutatott 1,250.605.60 pengővel szemben. A tiszta nyereség felosztása iránt a közgyűlés úgy határozott, hogy 1,080.000 pengő osztalék fejében fizettessék ki, a tartalékalaphoz 140.000 pengő csatoltassék, a nyugdíjalap javadalmazására 100.000 pengő fordíttassék és 296.320.46 pengő új számlára vitessék át.

A közgyűlés elhatározta továbbá a bank alaptőkéjének 184.000 darab új, már az 1928. évre osztalékjogosult, összesen 9,200.000 pengő névértékű részvény kibocsátása által 20,000.000 pengőre olyként való felemelését, hogy a részvényesek az összes újonnan kibocsátandó részvényekre elővételi jogot nyernek és pedig 23 új részvényre 27 régi részvény után új részvényenként 65 pengő elővételi áron. Az elővételi jog március 17-től március 30-ig bezárólag lesz az I. számú elővételi jogszelvény beszolgáltatása és az elővételi ár befizetése ellenében gyakorolható. A kibocsátás sikerét a Banca Commerciale Italiana vezetése alatt álló szindikátus biztosítja, amely az elővétel útián át nem vett új részvényeket a kibocsátási áron veszi át. Az alaptőkefelemelés után a bank saját tőkéi kerek összegben 26,000000 pengőt fognak kitenni.

Fábián Lajos kormányfőtanácsos, részvényes a bank elnökének és vezetőségének, valamint a tisztviselői karnak eredményes működésükért a részvényesek köszönetét, a Banca Commerciale Italiana vezetőségével szemben pedig a részvényesek hálás elismerését fejezi ki. Berzeviczy Albert elnök meleg szavakkal köszönte meg a megnyilvánult elismerést.

A részvényenkénti 5 pengő osztalék a 8. számú szelvény bevonása ellenében március 17-től kezdődőleg Budapesten az intézet főpénztáránál, Wienben a Società Italiana di Credito-nál és Milanóban a Banca Commerciale Italiana-nál kerül kifizetésre. Az elővételi jog ugyanezen intézeteknél lesz gyakorolható.

A közgyűlés után megtartott igazgatósági ülés dr. Berzeviczy Albertet az intézet elnökévé, Gr. Uff. Giuseppe Toeplitz-et, a Banca Commerciale Italiana vezérigazgatóját és dr. báró Madarassy-Beck Gyulát az intézet alelnökévé választotta meg.

A Magyar Vasúti Forgalmi Rt. ügyvezető igazgatóját: *Gergely* Vilmost beválasztották a *Societe Industrielle d'Exploitation des Moyines de Transport Páris* igazgatóságába.

A Ganz-Danubius mérlege nemsokára elkészül és ha lehetséges, e hó végén, de legkésőbben jövő hó elején tartják meg a mérlegmegállapító ülést. Itt említjük meg, hogy a Centrale ügyében a *Ganz-Danubius* vezetői Londonban jártak, ahol az angol érdekeltségekkel tüzetes tárgyalásokat folytattak a rendelések technikai lebonyolítására vonatkozólag. A Centrale alapmunkálatait egyébként már megkezdték és közel 100 ember dolgozik lent, hogy a szükséges vasútat megépítse.

A Pénzintézeti Központ elnöki állását belátható időn belül be fogják tölteni. Információnk szerint *Báró Korányi* Frigyes lesz a Pénzintézeti Központ új elnöke. Ugyanekkor kerül majd betöltésre a Pénzintézeti Központ vezérigazgatói széke is.

* **A Georgia** az idén is, mint az elmúlt évben, 1.30 pengő osztalékot fizet. A mérleg 1,110.945.67 pengő tiszta nyereséget mutat ki és a közgyűlést április 2-ikán tartja meg.

A Magyar Ruggyantaárúgyár Rt. igazgatósága a közgyűlésnek az 1927-es üzletévre részvényenként 3 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

ERZSÉBETHID
Telefon: 108-45.
SZÁLLÓ
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve

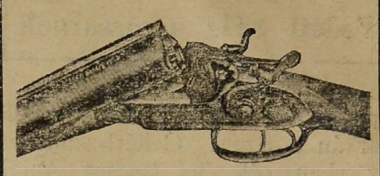

VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

MEGNAGYOBBITVA!
TROMBITÁS
VENDEGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
NAGY TÉLI
UJTEREM
NAPONTA VÁLTOZATOS
ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!
GUTTENBERGER
tulajdonos

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ-
akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte ések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
játszik
Kiváló konyha és italok ~ Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is Lipót 986—84.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

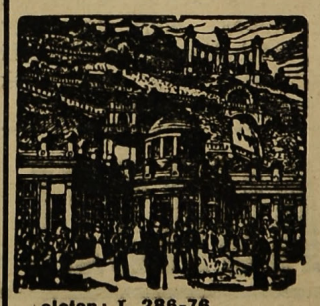

telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyviz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 907. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 március 31.

Buda és az autó

Autostrada — boulevard

A lapok híradása szerint Herrmann Miksa kereskedelemügyi miniszterünk elrendelte a Budapest—Bécs, Budapest—Balaton, Balaton—Bécs és a Budakalász—Esztergom autóstradák kiépítését. Lelkesedéssel üdvözöljük a kormány elhatározását, mert az autóba való bekapcsolódás legalább olyan kultúrteljesítmény, mint egyetem, kórház, stadion, kereskedelmi kikötő stb., stb. építése. Az autó ugyanis kezd beletanulni az öreg vasút fiatalkori szerepébe. Végtelen távolságokat fut be órák alatt, akár a vasút; meghódította és uralni kezdi az egész földtekét... mert a vasút mellett, nemsokára a vasút előtt, mint egyik stratégiai tényező szerepel, egyelőre bírva a versenyt a primadonnás repülő géppel is.

Az elmult, de tovább lappangó világháború a Belgiumba betörő teherautó rohamával kezdődött és a hernyós tank-autóhengerelésével végződött. Az autó történetében ez a dicsőség lapja lesz.

Az autó immár a vasút elé kerül. Kerekeire veszi a teherszállítást, a személyforgalom egyre jelentősebb részét.

Nagy előnyeivel veri a sínhez, menetrendhez, országos adminisztrációhoz és tőkéhez kötött vasutat. Egyedivé teszi a sebességet és kényelmet. S amíg a vasút valóságos műtétszerű bevágásokkal (a sínek és pályaudvarok beékelésével) csinálja a vérátömlesztést a provinciákból a városokba, az autó a vidék emberfolyóit símán ömleszti be a boulevardokba. A nagy fővárosi körutakat kinyujtja az országok, sőt a földrészek legvégső határáig.

Szemmel látható, hogy a vasutat felváltja az autó és hogy éppen a helycsere idejét éljük. Az autó jelentőségében csakhamar felér majd a vasút és pósta intézményével. Az autó mindent megad, amit mint közlekedési eszköz megadhat, de egyet követel: jó utat fővárostól fővárosig.

Európában olaszok, franciák, németek már készítik, csömöszölik ezer meg ezer kilométeren a nemzetközi túrák autóstradáit. A leggyöngébb állam sem maradhat el az autóstrada építésében, ha a fekvése olyan, hogy rajta keresztül kapcsolódnak a főutak..

Herrmann miniszter bizonyára évtizedekre előre tekintve állapította meg az út méreteit és annak anyagát. Ámde kereste-e és megkapta-e Budapest főváros hozzájárulását és segítségét ahhoz, hogy az autostrada símán, zökkenő és „szégyen útszakasz" nélkül suhanjon át a budapesti boulevardokba?

Már a hat évtizdees 1870. ú. n. közmunka tanácsi törvény (3 d) pont) kitűzött feladata:

> „a fővárosban az ipar és kereskedés középpontján, az áruforgalom könnyítése s a máris gyakori közlekedési zavarok elhárítása végett, de közegészségi tekintetből is kellő szélességű közlekedési fővonalaknak — mintegy államutaknak a községi utak nagy hálózatában — nyitása."

Már akkor!...

Azóta jött az autó! Ez nem tűr semeddig sem halálsorompót, mert neki nincs percekre kipécézett menetrendje, amihez csukják vagy nyissák a gátat és nem tűr torokba szoruló utakat sem, mert az ő életfeltétele a szabadság, a gyorsaság, a biztonság... szóval a nyitott út.

Budapest szabályozásának számolnia kell már ma az autóval és nem is csak a maival, hanem az eljövő 10—20—30 év autójával. Ha Budapest főváros vezetőségében pszichologia volna, úgy Wargha Lászlónak a szabályozás mesterének túraautót adna a rendelkezésére és hivatalból tenné meg az autóclub tagjának, hogy ezeken át megérezze az autó követeléseit és megösmerje az autók és a vezetőik idegeit.

A most tervezett három autóútnál

Buda szabályozása nyomul megoldandó kérdésnek előtérbe.

A Budapest—Bécsi-út csak úgy, mint a Kalász—Esztregomi-út beleszalad Óbuda háztömkelegébe, ahol a túrautót ezer veszély lesi, hogy ezekből kiszabadulva, belerohanjon a Császár-fürdő előtti torokba. A megoldásról itt sürgősen kell gondoskodni; még pedig a miniszternek, mert a főváros közgyülésének mintha évek sora óta nem volna ereje nagyobb megoldásokhoz. A Bécsi-út és Lajos-utca összefolyását a Zsigmond-térnél már most át kell vezetni a Dunapartra, hogy az autostrada a Margit-hídon és Margitrakparton át bekapcsolódjék a boulevardokba.

Az autostrada bevezetésének végleges megoldását csak az óbudai és borárostéri hidak adhatják meg azzal, hogy a Budapestre sugár formában befutó autostradákat, ha nem is a legszerencsésebben, de bevezetik a budapesti belső körutakba. Sajna a külső körút, amelynek ez lenne az igazi rendeltetése az ő szerencsétlen ferencvárosi végződésével, számításba sem jöhet.

Az Esztergomba vezető dunamenti nagy stratégiai jelentőségű autostrada a lehető legszerencsésebb elgondolás, de jelentősége csak akkor kezdődik, amikor befuthat a tervezett óbudai hídba és ezzel átfolyik boulevardokba. Hogy ez megjöhessen át kell vágni a szentendrei utcácska síkátorát; meg kellene szélesíteni a szentendrei országutat Aquincumig, ahonnan a már meglévő szabályozási terv nyomán a csatlós és monostori utakon át bele kellene vinni az ú. n. régi szentendrei útba, amelyik a Duna partját kísérve, Visegrádon keresztül, a magyar primás rezidenciájába, Esztergomba vezet.

Ennek az autostradának stratégiai értéke mellett sport hivatása is lenne, mert a Római parton lendületbe kapott evezős sportot nem is sejtett fejlődésre segítené. Az autostrada vasutat pótoló autobuszt is jelentene. Megfelelő közlekedéssel pedig a Duna jobb partja, Óbudától fel Visegrádig a nyaralótelepek, a „week-end" tanyák, strandfürdők, evezőclubok, csónak-garageok egész sorát hívná életre.

És a mi Dunánk ezzel egyre erősebben kapcsolódnék fővárosunkba és megint csak közelebb jutnánk az áhított Budapest Duna város felé.

Mindent a Dunának! A Kalász—Esztergomi út helyébe az Óbuda—Esztergomi autostradát is!

Nehéz munka. Szerencsére, Herrmann Miksa miniszter keze végzi! **Dr. R. K.**

Budán, 1928. március 30

Jubiláris számot

ad ez év folyamán a *Budai Napló*, amely szám felöleli egész Budát és közli a vezéremberek véleményét azokról a nagy kérdésekről, amelyek révén valóra váltható a Hollós Mátyás Társaság jelszava:

> Tegyük Budát ismét Mátyás király virágzó városává, ahol jómódban él a polgárság.

A szerkesztőség legközelebb szétküldi a *kérdőíveket* és fölkéri az illetékes tényezőket, hogy az ott felvetett kérdésről véleményüket elmondják, esetleg új eszméket, új gondolatokat vigyenek Buda polgársága elé.

Ez a jubiláris szám lesz Buda jövőjének programmja!

Az automatikus telefon ma is még misztikus sokak előtt és nagy szolgálatot tesz Buda közönségének dr. *Kolozsváry* Endre helyettes államtitkár, postaigazgató, amikor szívesen vállalkozott arra, hogy vetített képekkel kísért előadást tartson április hó 19-én este 7 órakor erről az ördöngős telefonautomatáról a

BUDAI TÁRSASKÖRBEN.

Az elnökség vendégeket is szívesen lát.

Az átszállást a Rózsadombra az autóbuszon lehetővé kell tenni, mert képtelenség, hogy akár Budáról, akár Pestről csak dupla költséggel lehessen a Török-utcában állomásozó autóbusszal a hegyre jutni. Ezt az autóbuszt vagy a Vígszínháztól, vagy a Batthyányi-térről kellene indítani a Fő-utcán, Pálffy-téren, Zsigmond-utcán, Margit-körúton át. Ezáltal a Vörösmarty-tér Széna-tér közötti 5. számú autóbuszjárattal volna meg az átszállási lehetőség a Batthyány-téren. Igy a tisztviselők és szegényebb sorsúak is használhatnák.

A Szent Gellérthegy Barátainak Egyesülete márc. 25-én rendezte erősen látogatott közgyűlését a Gellért-fürdő hangversenytermében *Saxlehner* Kálmán elnöklése mellett. A tárgysorozatot megelőzően dr. *Vidéky* Emil műegyetemi tanár, az Egyesület agilis főtitkára értékes és gazdag programmot adott a Szent Gellérthegy parkjai szépségének kihasználásáról az idegenforgalom érdekében. Az előkelő, kedves társaság meleg elismerő tapsokkal köszönte meg az egyes tagoknak is útmutatással szolgáló előadást. Utána *Rapaics* Raymond dr. tanár gyakorlati tanítást adott azokról a növényekről, amelyek az irredenta szolgálatában is könnyen termeszthetők a Szt. Gellérthegyi sziklakertekben. A megtapsolt fejtegetések után *Szesztay* László az elért eredményekről és a jövő kívánalmairól beszámoló titkári jelentést olvasta fel, amelyet részletesebben a legközelebbi számunkban ismertetünk. A tisztújítás alkalmával *Szily* Kálmán javaslatára dr. *Asbóth* Emil ny. műegyetemi tanárt választották meg egyhangúlag elnöknek s több fiatal taggal felfrissítették a választmányt. *Asbóth* Emil meleg szavakkal, amelyekben kiemelte elődjének, *Saxlehner* Kálmánnak érdemeit, mondott köszönetet a bizalomért s tett ígéretet a lankadatlan munka mellett.

Geológusok vitáztak azon, vajjon a budai hegységben lehet-e melegvízet mélyfúrás útján feltárni és kitermelni — a Magyarhoni Földtani Társulat Hidrologiai szakosztálya ülésén. Két tudós kimutatta, hogy a matematikai képletek érvelése szerint hévvizek ott nem termelhetők. A hozzászólások során azonban, amelyben az előadókon kívül többen vettek részt, különösen Pávai Vajna Ferenc dr., akinek elmélete és az ennek segítségével elért nagyjelentőségű sikerei vetették fel tudvalevően az egész kérdést, és Pálffy Móric főgeológus hozzászólása után az előadók is kénytelenek voltak a Lillafüreden és Mánfán tapasztalt tények elől deferálni és Pávai főbányatanácsos elméletének igazát elismerni, amely a hévvíz feltárását lehetővé teszi.

Meghivó

A Svábhegyi Egyesület április hó 2-án (hétfőn) este nyolc órakor tartja meg a Pannonia-szálló (Rákóczi-út 5.) külön termében szokásos

TÁRSAS VACSORÁJÁT,

melyen Langfelder Károly mérnök, igazgató úr kimerítő és érdekes előadást tart a Svábhegyi fogaskerekü vasút elektrifikálási munkálatairól, ezenkivül a Svábhegyi gázfelvezetést is ismertetjük.

Budapest, 1928 március 26-án.

Hazafias üdvözlettel

losonczi dr. BÓDY TIVADAR s. k. m. kir. udvari tanácsos, Budapest ny. polgármestere, a Svábhegyi Egyesület elnöke.

Kegyelmet kért a szobákban sínylődő virágok számára Morbitzer Dezső, a székesfőváros kertészetének h. igazgatója e hó 22-én a Budai Társaskörben tartott előadásában. A lakás díszéül szolgáló virágokat rosszul ápoljuk s ezen akart jó tanáccsal, gyakorlati útmutatással segíteni élvezetes, kedves előadás keretében, amelyet nagyszámú hölgyközönség hallgatott érdeklődve.

Budai Társaskör közgyűlése

Nagy fejlődése bizonyitja hivatását

Mozgalmas, nagyjelentőségű esztendőről számolt be a *Budai Társaskör* évi jelentése, melyet gondosan állított össze a kör főtitkára és felölelt abban minden jelentős mozzanatot, mely e folyton izmosodó társaskör jelentős munkáját jellemzi, hivatását igazolja.

A Budai Társaskör IV. rendes közgyűlését

HOOR-TEMPIS MÓRITZ dr.

elnök nyitotta meg, üdvözölve a megjelenteket, megköszönve a tagok részéről tapasztalt támogatást. Kimentette dr. *Ripka* Ferenc elnök elmaradását, aki szíves üdvözletét küldötte az elválaszthatatlanul az ő nevéhez fűződő egyesületnek. Ugyszintén *Gordon* Róbert társelnököt is, aki — bár lábbadozó — de még mindig beteg.

A Budai Társaskör elnökségének és választmányának jelentését *Kún* Attila terjesztette elő. Előljáróban megemlítette azokat a nagy nemzeti feladatokat, az energiagyűjtés hihetetlen kifejtéseit, amelyek jegyében született meg a Budai Társaskör is. Az eredeti programhoz hű maradt a Társaskör. Hűséges Vezéréhez, hűséges elveihez. S emellett fejlödött, haladt, gyarapodott.

A vitasorozatokat azért indította meg, hogy minél több, a közügyek iránt érdeklődő polgárt neveljen. Az első vitasorozatot dr. *Krivoss* Árpád tagtárs „a fővárosi törvény reformja és az autonómia" cimen indította meg értékes, sokoldalú, alapos készültségű előadással, ami bizonyára segítségül szolgál az új törvény megalkotásánál.

A budai oldal, de egyben a főváros fejlesztésének ügyét szolgálják a most folyó vitasorozatok, ahol Buda aktuális várospolitikai és gazdasági kérdéseit tárgyalják meg.

A másik fontos kérdés a tagmozgalom ügye. A megalakuláskor 393 tag volt, három és fél év után e létszám 691-re emelkedett.

Mély kegyelettel emlékezett meg a titkár jelentésében az elhúnyt tagtársakról: Kammán Hugó, Palóczy Antal, Tóásó Pál, Holtzspach Nándor, Reisenleitner Lajosról. Ma is szomorúsággal búcsúzott tőlük.

De résztvett a Társaskör a tagtársak örömében is. Meleg szeretettel üdvözölte elnökét és k. családját legkisebb leánya esküvője alkalmából. Örömmel tolmácsolta szerencsekívánatait *Ivanich* tagtárs 25 éves házassági évfordulóján. Illusztris elnökét, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester felsőházi taggá, társelnökünket, *Ziegler* Géza felsőházi póttaggá, *Jauernik* Nándort a házinyomda vezérigazgatójává és dr. *Kozák* István kormánytanácsossá történt kinevezésükkor szintén meleg szeretettel köszöntötték.

A pénztár megőrizte egyensúlyát. 8998 P. 88 fill. bevétellel szemben 7442 P. 97 fill. kiadása volt a körnek.

A közéleti és várospolitikai nagy horderejü előadásokon kívül a Társaskör hatalmas arányú ismeretterjesztő propagandát is folytatott, amely felölelte az orvosi, pedagógiai, történeti, néprajzi, művészeti, közgazdasági ágakat, a tudás gazdag kincsesházát nyitva meg az érdeklődő nagyszámú tagok és hozzátartozóik előtt.

A vitaesték előadóinak és a kulturális esték minden szereplőjének e helyről is külön köszönetet mondva, kérte további nagyértékű támogatásukat.

Különös fényes keretek között rendezte meg a kör október 3-án Ferenc napját, amelyen régi hagyományos szokás szerint a borgazda tisztet a szeretett elnök, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester vállalta.

December hó 4-től 14-ig a *Hollós Mályás Társaság* művésztagjai rendeztek értékes kiállítást a Társaskörben. De a minden héten rendezett művészestéken kívül még a társasvacsorák is kedves alkalmat szolgáltattak a komoly kérdések megbeszélésére.

A Társaskör melegen ápolta és elmélyítette kapcsolatát a hasonló alapokon működő egyesületekkel: a III. ker. Társaskör, Orsz. Közegészségügyi Egyesület, Kelenföldi Kaszinó, Budai Iparoskör, Budai Polgári Kör, Budai Orvosok Szövetsége, Hűvösvölgy és Vidéke Társaskör, Egyesült Községi Polgári Párt, Budai Nők Köre, Belvárosi Polgári Kör és Hegyvidéki Szövetséggel.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókúrák tartására, ízületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére. Svéd tornaterem.

Bensőséges ünnep Óbudán

A III. ker. Egyesült Polgári Társaskör közgyűlése

Móra István évi jelentése

A jubiláló BUDAI NAPLÓ-t is ünnepelték

Még fiatal társaskör az óbudai, alig négy éve, hogy megalakult, de valami jóleső szabadabb levegőt vitt Óbuda társadalmi életébe, valami tisztább látókört teremtett és valami módokat tudott találni, hogy az óbudai közérdekű egyesülések jószándékú törekvései a megvalósulás útjára kerüljenek. Nem él önös, önző céloknak, szívesen segíti elő mások, távolabb állók igyekvését ott, ahol azok a közérdeket szolgálják. A polgári eszmét tűzte zászlajára, a kölcsönös megértést és szeretetet hirdeti. Igaz, hogy a nagy gyűlölködések után, nehezen tanulnak meg az emberek szeretni, egymást megbecsülni, tekintélyeket tisztelni és — dolgozni. *Ripka* Ferenc a szeretet és a munka jelszavával hódította meg Budát és azután Pestet és óbudai nádora *Andréka* Károly, az óbudai hegyvidék bánusa *Szilágyi* Károly lankadatlanul hirdetik és gyakorolják ezt tovább, minden útjukba gördített akadály dacára.

Jutalmuk az, hogy a régi óhajok: a híd kérdése, a hegyvidék rendezése elindult a teljesedés útján. Óbuda jövendő fejlődésének ezek nagy momentumai.

Március 27-én este tartotta ez évi közgyűlését a III. ker. *Egyesült Polgári Társaskör*, *Andréka* Károly elnök vezetése alatt s ez a közgyűlés ünneppé alakult át, amelyen különösen meleg, hűséges ovációkban részesítette a közszeretetben és tiszteletben álló elnökét az agilis Társaskör. Ebből a melegségből jutott a Budai Naplónak is, ahogy ezt másképen el sem lehet képzelni ott, ahol a szív melege, a végzett közmunka megbecsülése, a hétköznapságon felülemelkedő lélek nyilatkozik meg, oly őszinte módon, mint Óbuda e szimpatikus egyesületében.

A nagyszámban megjelent tagok szíves üdvözlésével nyitotta meg a közgyűlést

ANDRÉKA KÁROLY

elnök, néhány meleg szóval indítva meg a napirendre tűzött jelentések tételét, amelyek közül — talán egész Budát beleértve — magasan kimagaslik

MÓRA ISTVÁN

poetikusan szép, társadalmilag is szárnyaló, honszeretettől áthatott alábbi jelentése, melyet visszafojtott lélekzettel hallgatott és élvezett a közgyűlés.

Tisztelt Közgyűlés:

Tizenegy választmányi ülés jegyzőkönyvének gondos elolvasása után úgy érzem magam, mintha kalendáriumot kellene szerkesztenem az elmúlt esztendőről, 1927-ről. Szerkesztettem én már igazi naptárt is és első dolgom volt megtudakolnom csillagvizsgáló embertől annak az esztendőnek planétáját, mert rajta kell annak lenni a kalendárium belső táblaján.

Ha úgy érzem is most, mintha főtitkári jelentésem visszamutató naptár volna, lefolyt évünk uralkodó planétáját nem kell tudakolnom, adva van Elnökünknek multévi közgyűlési megnyitójában:

Megalakulásunkkor és mindazóta hirdetjük a szeretetet és mindig azt vallom, hogy csak a szeretet képes a társadalmat összetartani.

Magyarázata is van a klasszikus elnöki megnyitóban a *szeretetnek*. Annak a vezérlő csillagnak, mely az Istenben való hitet felekezeti különbség nélkül, a haza hív szolgálatát pártpolitika nélkül, Budapestünk boldoggá tételét haszonlesés nélkül, és mostohán felejtett édes kerületünk jussának kivívását önzetlenül teszi kötelességünkké.

Kedves Tagtársaim! Bocsánatot és szíves elnézést kérek a talán kellettinél hosszabb bevezetésért és engedelmet kérek, hogy jelentésem folyamán se legyek csupán statisztikusa a mult esztendőnknek, s azon a természetes jogon, hogy ma már három hónappal innen vagyunk rajta: ebbe az esztendőbe is átkalandozhasson a mult évet illető jelentésem. És engedtessék meg nekem a statisztikai minden adatok összevonása, hogy inkább arról számoljak be, hű volt-e Társaskörünk az elnöki megnyitó célkitűzéséhez? És tettünk-e lépéseket a lefolyt esztendőben a cél felé?

A statisztikám rövid: 1926 végén 302-en voltunk, 1927 végén 314-en. Könyv: 304. Ez év mai napjáig folyton és fokozatosan emelkedik tagjaink száma. Önként senki sem lépett ki sorainkból. S kiket a halál szólított el tőlünk, lélekben azokat is tagtársainknak érezzük, mert hívek valának és igazak.

Tisztelt Közgyűlés! Multévi jelentésemben méltattam annak jelentőségét, hogy a Polgári Körrel egyesültünk névben, címben és lélekben. Örömest jelentem most, hogy a közös cél, közös hit, közös reménység, közös kötelesség, az elnöki lobogó *szeretet* jelszava elválaszthatatlanul eggyé forrasztott bennünket hitben és munkakészségben. Mikor multévi életünk krónikáját, 11 választmányi ülésünk s a közbülső közgyűlés jegyzőkönyveit betűzgetem, — köszönet a hű krónikásnak, Horváth Lajosnak, — minduntalan megállít valami, amit aztán két külön papirosra jegyzek föl, adatokul jelentésemhez. Az egyikre, jobbkéz felül kerül, hogy első útmutatónkat, Ripka Ferencet, hűséggel köszöntsük főrendiházi taggá történt kinevezése alkalmával. Azt a Ripka Ferencet, aki több, mint főrend, mert ő a megértés prófétája és az építőmunka atyamestere a mi szemünkben. Jobbra kerül elnökünk megemlékezése Prohászka Ottokár elhúnytáról, aki magyar szem és szív szerint több vala, mint csak püspök; s mintha folytatása volna ennek a Csernoch János hercegprimás halálakor felsíró büszke fájdalom: aki a krisztusi békességnek volt szószólója zavargó időkben. Jobb felé jegyzem ugyanazon választmányi ülésünk elnöki megnyitójának folytatását, mely Rothermere lord reménységkeltő akciójára vonatkozik és annak sikere biztosítására a magunk kitartó hite és becsületes munkája által. Ide írom, hogy szeretettel köszöntöttük az óbudai őstemplom apátplébánosát, mikor Isten érnie engedte 70-ik életéve betöltését, — mert híve volt híveinek mindig és mostoha kerületünknek igazlátója. Ammenje legyen jobboldali jegyzeteimnek a decemberi választmányi ülés elnöki megnyitója, pont december 6-án, Miklós napján, mely megnyitó visszapillantást vet a közelmult hat esztendőre, rámutat a romokra, miket szét kellett hordanunk, rámutat az építés nehézségeire, a kötelességekre, a vállvetett munka biztos sikerére — a szeretet jegyében.

Tisztelt Közgyűlés!

A balfelé tett papirosomra a magunk dolgait jegyezgettem föl. Balfelé, mondom, a szívem és szívünk oldalára. Méltóztassanak a hosszú létániára figyelni s ügyelni rá, nem hagytam-e ki valamit, — mert nagyon sok ágra szolgál a mi mostohaságunk panasza. Időrendet követek 927 januárjától, de csak tételeket sorolok fel, melyek olykor más-más változatban is jelentkeznek. Tehát: Városi házak. Vámhatár. Villamos a temetőig. *Az a bizonyos híd.* A Dunapartunk rendezése. Piac. Gimnázium. Zsigmond-utca tehermentesítése. Autótaxi állomás. Autóbusz fél 8-tól este hétig. Margit-kórház kibővítése. Következett út a keresztény és a zsidó temető közt. Hajógyárállomási sötétség. Filatórigát és Textilgyár közt az út rendezése. Autóbusz az ürömi állomásig. Iskolák építése. Csatornázás, szépséges hegyvidékünk élővé tétele stb.

Mult évi első választmányi ülésünkön jelentette elnök urunk a kerületi városi házak építésének tavaszra való megkezdését. Komoly ígéret volt, a házak fölépültek, a lakások ellen panaszok lehetnek, ám nem is született még olyan lakó a világra, aki az új lakással tisztára meg lett volna elégedve. De azután beleszeretett. Jól esik itt említenem két dolgot. Egyik, hogy ezeknek a házaknak fölépülésében döntő része van a mi csendben cselekvő elnökünknek és kezdettől fogva tagtársainknak: Müller Pál vezérigazgató úrnak, — a másik, hogy az új házak lakóiban kerületünk értékes elemet nyert.

Az új házak tehát megvannak. Az utolsó kívánságunk valósult meg elsőnek. A többi, a régibb, az égetőbb, a mienkebb — megvalósul-e?

Feleletül ismét a multévi elnöki megnyitóból idézek: *„Rengeteg kérdés vár megoldásra és hosszú, kitartó munkára van szükség, hogy eredményeket tudjunk felmutatni. És ha el nem csüggedve, vállvetve fogunk dolgozni, ha nem is azonnal, ha nem is egyszerre, de célunkat el fogjuk érni.* A vállvetett munka pedig igenis állandóan folyik. Nincs egyetlen jegyzőkönyvünk, mely a megoldandó kérdések egész komplexumának állandó napirenden tartásáról ne tanuskodnék, nem akarom azok neveit felsorolni itten, akik minden alkalmat megragadnak régi sérelmek hangoztatására, és megoldandó új kérdések fölvetésére, azt jegyzem föl inkább, hogy mind többen és többen vannak, kik utánajárással, cselekedettel is készen kerületi ügyeinkbajaink dülőrevitelében szeretett elnök urunknak — bölcs útmutatása szerint — segítségére vannak. E helyütt jegyezhessem meg, hogy választmányi üléseink napján egy idő óta nemcsak választmányunk tagjai jelennek meg Körünkben, hanem más tagjaink is, hogy tanúi és részesei legyenek az állandó munkálkodásnak. Szegény ember mondása, hogy: Add, Uram, Teremtőm, de mindjárt! Mink is, a mi kerületünk is ilyen szegény ember. S ha Uram Teremtőm azt kérdené: mit adjak meg, szegény fiam legelsőbb? — legalább tizen egyszerre mást-mást kérnénk, holott mindenre szükségünk van édes mindnyájunknak.

Látszatra csekélységek valósultak meg első megmozdulásunk óta. Autóbuszunk van már a temetőig, az én szememben előfutára ez már a villamosnak, és a külső Bécsi-úton felállított magas oszlopok annak az egész vidéknek föltámadását jelképezik. Két iskolát vártunk erre a tavaszra, az egyik már fölépül az őszig. Aki jelen lesz a 25 éves Árpád-főgimnázium ünnepélyes jubileumán, megérezheti majd ott, hogy az a 25 évet záró ünnep az új gimnázium alapkövét teszi le!

Elkésett tavasz most próbálkozik az ébredéssel, s ki ne hinne mégis jóesztendőben, tisztelt Közgyűlés?

Bocsánatot kértem hosszú bevezetésemért, engedelmet arra is, hogy átjöhessek a 27—28 mesgyéjén. Benső kötelesség kérette ezt velem, kettős kötelesség. Lehetetlen, tisztelt Közgyűlés, másik esztendőre várnom és várnunk, mikor, ha arra az elköltözött nagy-jó emberre gondolok és gondolunk, aki mult közgyűlésünkön itt ült még szemközt velem és akinek mindennapi ülőhelyére mindig kegyelettel tekintek, ott az oszlop mellett és akinek csak szelleme lehet itt ma közöttünk. Stern Józsefre gondolok, igen, Istenhez szólított díszelnökünkre. Hogy kije volt Stern József ennek a kerületnek, oly ékesen elmondani el nem tudnám, mint elmondta a koporsójánál helyettünk és mindnyájunk nevében Reisinger Gyula alelnökünk. Emberélet igaz értékének próbaköve a halál. A Stern József elsiratásában részt vett minden rétege ennek a mi százfelé tagolt társadalmunknak. Öröksége pedig, lelki hagyatéka miránk szállott. Amit építhetett itten építette. Nehéz idők az építő munkát megakasztották, nehéz idők romboltak, nehéz idők egy országot, egy nemzetet földaraboltak, boldogabb idők alkotásait szétdúlták. Stern József gúzsbakötött kézzel búsongott a romok felett. S hogy észrevette az új idők építőmunkásai közeledését, eltépte béklyóit, az újjáépítőkhöz csatlakozott — hozzánk. S hogy elszólíttatott: ránkhagyta a jobb jövő reményét, ennek a mostoha kerületnek szeretetét, s a maga örökégő hitét.

Másik kötelességem és jussom, mely diktálta, hogy átlépjem jelentésemben az 1927—28 mesgyéjét, örvendetes kötelesség és adós juss. A tisztelt Közgyűléstől kérek felmentést azon mulasztásomért, hogy főtitkári jelentésemet Elnök urunk őméltóságának előzetesen be nem mutattam. Tettem, elkövettem e mulasztást azért, mert ahogy Őt ismerem, jelentésem záró részét megcenzurázva, sőt deleálta volna. Nem engedhettem el, hogy személyével ne végezzem jelentésemet, mert érzem, hiszem, tudom, hogy mindnyájunk szíve szólal meg jelentésem záradékában s azt elnémítani még az Elnöknek sincs joga.

Mikor Elnökünk őméltóságát a kormányzó úr őfőméltósága magas kitüntetésével a polgári és hivatali kötelességtudás példaképévé avatta, mikor hazánk szíve, drága Budapestünk dobogásának őrévé tette, — mi, akik össze-összedugjuk fejünket itten, a bolthajtások alatt: féltünk, hogy lemond rólunk, itthagy bennünket az építőmunka kezdetén, hisz úgyis több terhet visel vállain, mint tíz más ember, mint száz más ember. És megmaradt a *mienknek*. Mintha semmi más dolga nem volna, mint a mi dolgunk, a mostoha III. kerület ágasbogas ügyebajának kibogozása . . .

Tisztelt Közgyűlés! Mult esztendőnk uralkodó planétáját Elnökünk jelölte meg a *szeretet*-ben, jelöljük meg mink a mostani esztendőnkét a *hűség*-ben. Egyetlen megjegyzést tehessek még, tisztelt Közgyűlés, tartozom vele némely súgdosódók vád-

(Folytatás a 3. oldalon.)

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene

TÁNC TÁNC

Gallértisztításban vezet. Ára darabonként 10 fill.

MENCZER gőzmosó üzem

kelmefestő és vegytisztító vállalata

I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon 108-99 — IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon 379-14 — V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.

Külön vidéki osztály

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

Ne vigye pénzét külföldre!

Merán és más külföldi fürdő helyett itt van

a Svábhegyi Szanatórium

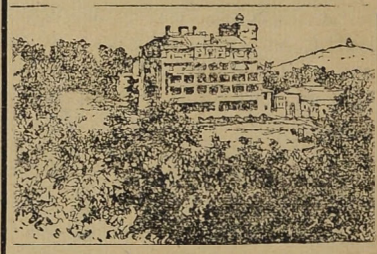

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire

Üdülők

idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szívbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére

Egész éven át nyitva

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

Rendezi a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara

1928 április 28-tól május 7-ig.

A magyar ipar átfogó bemutatója amelyről egyetlen exportképes magyar iparvállalatnak sem szabad hiányoznia

Jelentkezéseket elfogad és felvilágosításokat nyujt

A VÁSÁRIRODA

BUDAPEST, V., Alkotmány ucca 8. Telefon: 264—01

valamint az összes külföldi és belföldi tb képviseletek

Kérje mindenütt a „Sopron-Győr!" TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

Töltés 24 óra alatt!

RÁDIÓ-akkumulátor töltő állomás.

SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök

III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Divatbemutató volt március 27-én este a Bellevue-szálló szalonjában, melyhez nagy közönség gyűlt össze.

A tavasz is gondot okoz. pedig alig várjuk. Csakhogy a nagy átcserélésnél, amikor naftalinba kerülnek a télikabátok és előkerül a tavaszi, nyári holmi, az nagyrészt olyan színehagyott, olyan fakó, hogy szinte kiabál a kelmefestő után. Most, hogy MENTZER GUSZTÁV már a *harmadik* fiókot nyitja Budán és legutóbb az Attila-utca 10. szám alatt nyitotta meg behizelgően kedves felvételi irodáját, illetve *fehérneműtisztító és kelmefestő* üzletét, de áthelyezte Budára a Zsigmond-u. 6. és 18. számok alá a vegytisztító és kelmefestő gyártelepét is, amivel egészséges konkurrenciát csinál az itt fiókot tartó pesti cégeknek, azóta könnyen beszélünk mi budaiak. A Mentzer név kitűnő márka e téren és a nála bevezetett amerikai rendszer kizárja a tévedést és a mulasztást. A legszebbet, pontos időre szállítja a házhoz.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvostudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

jával szemben — s tanunak hívom fel igazam mellett a Társaskör minden tagját, hogy köztünk pártpolitika soha szóba sem kerülhetett, a mi politikánk a hazánk, szegény nemzetünknek, édes Budapestünknek és ennek a mi árva kerületünknek munkás és önzetlen szeretete. Kérem főtitkári jelentésem szíves tudomásulvételét.

Hosszan tartó taps és éljenzés jutalmazta az előadót, akinek munkáját az elnök is megköszönte. Azután a kör pénzügyi részét tárgyalták le *Schmidkunz* Lajos pénztáros és *Eder* Ernő számvizsgáló jelentései alapján, megadva a kívánt fölmentvényt.

A lemondott elnökség és tisztikart *Szepesi* Ágoston korelnök vezetése alatt újból megválasztották, elsőnek külön *Andréka* Károlyt, a jelölőbizottságnak dr. *Orova* Zsigmond által tett előterjesztése alapján.

Andréka Károly, aki újból átvette ezzel az elnöklést, a választás befejezte után hosszabb beszédben foglalkozott a kör által kitűzött és nagyrészben elért célokkal, rámutatott azokra az eredményekre, amiket a világítás, közlekedés, utcarendezés és kultúrális téren elért a társaskör és a vele karöltve haladó Hegyvidéki Szövetség. Végül lelkesen emlékezett meg Bethlen István gróf miniszterelnökről, aki egyedül hivatott ma arra, hogy az országot a bodogulás útján tovább vezesse.

A társasvacsorán

Martin Gyula üdvözölte a fáradhatatlan ügyvezető alelnököt: *Rezső* Antalt és az ügybuzgó gazdát: Günther Bélát. *Rezső* Antal kedves szóval megköszönte az üdvözlést és azután megemlékezett a *Budai Napló* jubileumáról, kifejtve, hogy annak szerkesztője 25 éve küzd lankadatlanul a budai oldal fölvirágoztatásáért, amiből Budának megvolt a haszna, mert köztudattá váltak a hirdetett eszmék, csak a szerkesztő számára nem hozta meg az anyagi eredményt. De nem is lehetett másként, mert makacs kitartással és erős akarattal ostorozta számról-számra a főváros vezetőségét az eddigi mulasztásokért. Felsőbb helyről így nem várhat elismerést, de a polgárságnak kellene őt kárpótolnia és a lapot fölvirágoztatni.

Orova Zsigmond lelkes fölhívást intézett Buda társadalmához, hogy most, a jubileum alkalmával mutassa meg háláját a *Budai Napló*-val szemben és tömegesen lépjen a lap előfizetői és hirdetői sorába. Most sokan olvassák, de kevesen fizetnek elő és valóságos szégyene Budának.

Viraág Béla szerkesztő köszönte meg a maga és munkatársai nevében a lapot ért kitűntetést és érdekes részleteket mondott el a 25 év alatt a lap fennmaradásáért folytatott küzdelemből. Utána

SZILÁGYI KÁROLY

hozta el a Társaskörnek a hegyvidék üdvözletét és kéri, hogy az elért eredmények után, lelkesen lobogtassa azt a lobogót, amely alatt virágzásnak indult máris Óbuda és hegyvidéke.

Filip Kálmán dr. tanár szellemesen üdvözölte Andrékát és nejét, amit Andréka Károly megköszönt és újból a harmonikus együttműködést ajánlva, válaszolt elismerő meleg szavakkal az őt ért üdvözletekre, kiemelve *Szilágyi* Károly nagy érdemeit. Még *Bárczy* Gusztáv mondott köszönetet, hogy mint menekült, kedves otthonra talált e körben.

A társasvacsora éjfélutánig tartotta együtt a társaságot.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

CASINO

kávéházat

teljesen ujjáalakitva, fényesen berendezve, káprázatosan világitva, **FRISCH REZSŐ,** a régi jonevű kávés újból megnyitotta

II., MARGIT KÖRÚT 40.

Esténként, vasár- és ünnepn pon délután is

elsőrangú szalon-jazz

Konfúzus borhír. Duló csata áll a Corvino-ok és Szilágyi-ak között és szalaytja ki Szent József nevét sok harcos. Folyik a haze lendl-etlenül Száván túl és Száva innen. Sorakoznak a nehéz ütegek és parádis lépésben vonulnak fel éjfél felé Kelen vitéz földjéről becsejs vitézek vitézi vértessetben és túryák a földet ponty ide hulló lövedékek. Be neked Sándor! felkiáltással pergőtűz indul rémes ropogással és mint az bóra ivölt végig a harctéren és vályk vésszé. De viszik már a tűzmester Gézát érchegyi pajzsán lepedőbe csavarva. Ő már kampec! de szól: gor ka spur!... (A sajtóhibákért bocsánatot kérünk.)

Iparosok—kereskedők

Ripka Ferenc dr. főpolgármester melegszavú üdvözletével nyitotta meg Hubert Vilmos elnök az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre közgyűlését március hó 25-én délben, a kör új helyiségében, Krisztina körút 61. szám alatt. Szíves szóval üdvözölte a megjelenteket, kimentve Ravasz László elnök elmaradását és bejelentette, hogy Rothermere lordnak, a magyarok nagy és lelkes barátjának tisztelete jeléül plakettet küldött és felolvasta annak meleghangú köszönő levelét. A választmány évi jelentését Kocsner Endre titkár olvasta fel, a zárszámadásokról Szántó Sándor pénztáros és Kulcsár Richard számvizsgáló tettek jelentést, mire a közgyűlés megadta a felmentvényt. Hubert elnök ezután köszönetet mondott a lelépő tisztviselőknek, de azokat és a választmányt újból egyhangúlag megválasztották. Üdvözölte Viraág Béla szerkesztőt, a Budai Napló jubileuma alkalmából és kijelentette, hogy azt a nagy mozgalmat, mely a budai társadalomban e jubileum méltó megünneplésére megindult, ez a kör is messzemenőleg támogatja.

Bejelentette azután, hogy a kör Henyey Vilmost és Kun Gyulát tiszteletbeli tagjául választotta meg és átnyujtotta nekik a díszokmányt, ami sok kedves évődésre adott alkalmat. A kitüntetést úgy Kun Gyula, mint Henyey Vilmos külön-külön köszönték meg. Fábián Józsefet ünnepelte azután a közgyűlés, mely a tagok érdeklődése felett folytatott vitával és az elnök lelkes éltetésével ért véget.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Kollár Gábort, az I. kerületi Iparoskör elnökét és a budai iparosok egyik köztiszteletben álló vezérét ünnepelték barátai és tisztelői, mintegy kétszázan névnapja alkalmából március hó 24-én a tiszteletére rendezett társasvacsorán. Az első felköszöntőt *Máté* István városi biz. tag mondotta, a jó barátot köszöntve, míg *Ulm* László méltatta Kollár érdemeit és leleplezte azt a szépművű keretbe foglalt táblát, amely 50 iparos arcképét foglalja magában, a 25 év előtti úttörőket, az Iparoskör megalkotóit, köztük Mátét és Kollárt első helyen. Majd *Szigeti* János a felsőház tagja köszöntötte Kollár Gábort és élettársát, foglalkozva az iparosság szociális heyzetével, első sorban az ipari hitel kérdésével. Utána *Pakányi* Ferenc városi biz. tag, a közös megbecsülés elvét hangoztatva, — *Pathó* István, mint a mészáros ipartestület jövendő elnökét, — *Lukács* János, mint az iparosság apostolát köszöntötték Kollár Gábort, amit az ünnepelt kedves szóval, meghatottan köszönt meg, sorban üdvözölve a megjelent testületek és egyesületek képviselőit. Szavait lelkes éljen kísérte. *Bisztráczky* József, a húsiparosok szövetkezetének elnöke hozta el a szövetkezet üdvözletét. Bájos jelenet volt, amikor *Halva* Sándor kisleánya, virággal a kezében üdvözölte Kollár bácsit. *Viraág* Béla két kedves üdvözlést hozott az ünnepeltnek dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester és *Becsey* Antal kormányfőtanácsos, v. biz. tag részéről, amit lelkesen vett tudomásul a társaság, — *Tóth* István pedig a Ker. Iparosok Orsz. Szövetségének üdvözletét tolmácsolta. Az ünneplő társaság fiatalsága ezután táncba lendült és késő éjfélutánig a legjobb hangulatban maradtak együtt Kollár Gábor nagyszámú hívei, tisztelői és barátai.

Évtizedes panasz az Alagút rettenetes elhanyagoltsága, amelyen eddig a főváros nem tudott segíteni, mert az Alagút ügye csak részben tartozott hatáskörébe. A legutóbbi minisztertanács úgy határozott az Alagút sorsáról, hogy a kormány annak gondozását minden feltétel nélkül átengedte a fővárosnak. Ezentúl tehát a fővárost kell majd szidni az alagútbeli sötétségért, nedvességért, a kövezet gödreiért és a többiért.

Sok ezer ember zarándokol naponta a Hungária-gyógyforrás gyógyító vizéhez

A gyógyforrást vizének rádióaktivitásáért a külföldről is fölkeresik a betegek

Egy világvárosnak sincs annyi hőforrása és olyan gyógyvize, mint nekünk. A geológusok szerint valamikor régesrégen tektónikus elmozdulás történt a magyar főváros alatt és ezzel nyílt útja a rengeteg hévvíznek, Buda egyik legnagyobb kincsének. Szakemberek szerint ezek a hőforrások közös nagy medencéből erednek és szerencsére, kiapadhatatlanok.

A budai forrásokat a háború előtt túlnyomóan csak fürdőzésre használták, belső használatra ellenben, így ívókúrára, alig alkalmazták. Részben magánosok, részben szakértő körök a főváros tanácsának figyelmét évekkel ezelőtt felhívták a Hungária-fürdő gyógyhatására.

A Gellért-hegy Duna felé eső meredek oldalának északi tövében az Erzsébet-híd budai végében műbarlang alá foglalva találjuk Európa legértékesebb forrását: a Hungária gyógyforrást.

Már reggel 6 óra tájban hatalmas embertömeg lepi el az Erzsébet-híd budai környékét. Majdnem valamennyien törzsvendégek, akik szorgalmasan isszák a vizet. Valóságos tárháza van a poharaknak a forrás körül, melyeket a szorgos kisasszonyok őriznek. Ivókúraként alkalmazva a gyógyvizet, igen jó hatásúnak mutatkozott emésztési zavaroknál, vese- és hólyagbántalmaknál, köszvény és reumánál. A Hungária-forrás vize 30 Celsius fok hőmérsékletű és napi 36.000 liter bőséggel sziklából fakad. A legújabb vizsgálatok szerint a vízben főleg *calcium, nátrium-hydrocarbonát, sulfát* és *chlor* büszkélkedik. Jelentékeny benne a *lithium is. A víz erősen rádioaktiv és absolut mértékben steril.*

A víz gyógyhatásának hírére a közönség mind nagyobb számban és eredményesen kereste fel a forrást, úgy, hogy a főváros tanácsa 1923. évben elhatározta, hogy a modern hygiéniának megfelelő ívócsarnokot építtet, ami meg is történt és azóta a forrás az ország egyik legjelentősebb gyógyhelyévé fejlődött ki, ahová a betegek klinikai és orvosi tanácsra valósággal tömegesen zarándokolnak.

Jelenleg naponta átlag 10.000 ember keresi fel a forrást, úgy, hogy már is gondolni kellett a közelmultban felépített tágas ívócsarnok kibővítésére. A Budai Napló értesülése szerint el is határozták az illetékes körök egy nagyszabású gyógyhely kiépítését. A kiváló gyógyeredmények a népjóléti és munkaügyi minisztériumot is arra késztették, hogy Országos Közegészségügyi Tanács véleményének meghallgatása után 1926 augusztus 6-án kelt 80.717/1926. I. számú rendeletével a Hungária-forrás vizét hivatalosan is „gyógyvízzé" nyilvánította.

Volt miniszterek, neves művészek és művésznők is szorgalmasan látogatják a Hungária gyógyforrást. A jövő évben, de lehet, hogy már az idén, hatalmas fedett sétányt fog építeni a főváros, hogy a kúrázók rossz időjárás esetén is kellemes séta közben kúrázhassanak.

A forrás vizét egyébként földalatti óncsöveken a Harmatvíz épületébe szivattyúzzák, ahol szénsavval telítve, mint Harmatvizet palackozott állapotban hozzák forgalomba.

A gyógyvíz forgalomba hozatalának lebonyolítására létesítette az ásványvíz-üzemet a főváros és az üzem céljaira az I. ker., Szentgellért-rakpart 1. számú épületet alakította át.

A Harmatvíz úgy a belföldön mindenütt, mint most már külföldön is nagy kedveltségnek örvend, és valamennyi ásványvíz felett hygiénikus kezelése, kitűnő vegyi összetétele és kellemes íze miatt előnyben részesül. Ára pedig oly mérsékelt, hogy bárki által könnyen hozzáférhető.

A Harmatvíz kereslet kielégítésére megfelelő számú kocsiból álló autópark teljesít szolgálatot, amely igyekszik a Harmatvizet mindenütt, vidéken is, könnyen hozzáférhetővé tenni, de különösen az egészséges ívóvizet nélkülöző községeket egészséges üdítő itallal még áldozatok árán is ellátni. Az ásványvízüzem ezzel Magyarország közegészségi állapotának emelésében fontos hivatást tölt be.

A hatalmas üzem az igazgatóság szakavatott vezetése mellett elsőrangúan működik s a kereslet nagy forgalmát fennakadás nélkül elégíti ki.

Ferenczy László.

A Budai Dalárda április hó 17-én este fél 7 órakor tartja rendes évi közgyűlését, melynek keretén belül elhúnyt karnagya, Hoppe Rezső arcképét leplezik le. — Négy nappal később, azaz április 21-én, szombaton este 7 órakor rendezi a Budai Vigadóban LXIII. alapító dalestjét, amelynek első felében ugyancsak Hoppe Rezső emlékét ünneplik az ő műveinek bemutatásával. A belépődíj minden helyre 1 pengő. Az estét alapító, pártoló és működő tagjainak, valamint azok hozzátartozóinak tiszteletére rendezi. Jegyek csak meghívó alapján vehetők meg vagy az egylet tagjainál, vagy a helyszínen az esti pénztárnál.

József-napot ült e hó 29-én a Budai Társaskör szokásos csütörtöki társasvacsorája keretében, ahol Hoor-Tempis Móritz elnök emlékezett meg elsőnek a jelenlévő Józsefekről, azután Kún Gyula ügyv. alelnök köszöntötte őket alföldi stílusban. Az ünnepeltek: Fejér József, Loósy József, Thoma József, Szentessy József és Bogdány József nevében Loósy köszönte meg az üdvözlést.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

ILLEM HÍR. Mert igazán nem illik, hogy a nagy Városmajor számára egyetlenegy illemhelyet állíttatott régebben, még a jó időkben a székesfőváros, de a mai nehéz időkben ezt az egyet is zárva tartja évek óta, azon a címen, hogy megromlott a csatornája. Illenék ezt megcsináltatni, mert március idusán megkezdődött a dörömbölés a zárt illemhely ajtaján. Apró babák igyekeznek illemesen viselkedni, de a városházi bácsik nem engedik. Ez nem illik.

Az Ojság című vicclap április elsején 500 pengő jutalommal vicc- és anekdota-pályázatot kezd el. Feltételek az új számban. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Ó-utca 12.

Nemzeti Szalon legközelebbi képkiállítása, mely április hó 1-én nyílik meg Erzsébet-téri palotájában, a Balatoni Társaságnak lesz harmadik kiállítása. A Balatonkedvelők bizonyára szívesen megnézik.

A gyógyító ablaküveg. Az ibolyántúli sugarak gyógyító hatással vannak az emberi szervezetre. A legyöngült és kimerült szervezettel, a tuberkulózisban szenvedőkkel és a rachitisztől megtámadott testtel valóságos csodát művelnek az ibolyántúli sugarak. Ezek a sugarak azonban az ablaküvegen nem tudnak keresztülhatolni, s így mindazok, akik elzárt helyiségben dolgoznak vagy élnek, nem élvezhetik az ibolyántúli sugarak gyógyító hatását. Hosszas kísérletezés után sikerült az angoloknak előállítani az úgynevezett *vita-üveget.* Ez az üveg az ibolyántúli sugarak *ötven százalékát* keresztülbocsátja. Megállapították, hogy az ilyen vita-üvegből készült ablakok mellett a kórházakban, iskolákban és gyermekmenhelyekben élőknek a *vörös vérsejtjei* azonnal szaporodni kezdtek, az egészségük szemlátomást javult és a súlyuk feltűnő módon növekedett. A németek nem elégedtek meg a vita-üveg teljesítőképességével. A vegyészek addig kísérleteztek, amíg még a vita-üvegnél is hatásosabb ablaküvegeket állítottak elő s ezek az ibolyántúli sugarak *80 százalékát* bocsátják át. Igaz, hogy az ilyen üvegek drágábbak a közönséges üvegnél, mindamellett érdemes a különbözetet kifizetni. Az új ablaküveg egészséget jelent és óvszert azok számára is, akiknek a szervezetét nem támadta még meg valamilyen betegség. — *Budán* beszerezhető ez az új üveg *Gál* Lajos épületüveges és porcellánkereskedőnél, II., Széna-tér 7. Telefon: T. 246—54.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnézlumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

Blahos Rudolf

Fényképész

műterme

II., FŐ-utca 18 sz.

A vállalat alapitási éve 1868

GROSS ÉS WEISS Rt.

KALAP- ÉS TOMPGYÁR

KALAPFELSZERELÉSI CIKKEK GYÁRA

Budapest, III., Bécsi-út 100

Városi raktár Podmaniczky ucca 14

Gyári telefón: Óbuda 625-56

Városi telefón: L. 9 8-74

Sürgönycim: **Groweiss Budapest**

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

CSÁSZÁR-

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.

Kényelmes, szép, úri helyiség

Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

TAVASZI VÁSÁR

férfi divatcikkekben: **LINKE**

fehérnemű, harisnya, nyakkendő, pyama, felső ő, kalap, sapka, bot, esernyő, takaró, utazási kellékek

férfidivat üzletében

II, Fő ucca 52

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Ügyomorra naponkint igyék
egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
168

A Budai Nők Köre március 26-án jól sikerült teaesttel kapcsolatos hangversenyt rendezett. A közreműködő művészeket: *Wágner* Károly dr. államtitkár, hangversenyénekest, dr. *Bánóczi* Dezső, *Fenyő* Rózsi színművészeket, *Popper* Annus zongoraművésznőt és különösen *Luzia* Heddy, a tizennégyéves, meglepő előadókészséggel szereplő szavalóművésznőt, sok tapssal honorálta az előkelő közönség.

Kölnaviz—GERŐNÉL
I., Krisztina-krt. 8-10, — Anna udvar

Közérdekű kérdés. Ahogy a mult számban megígértük és el is kezdtük, folytatjuk azokat a kérdéseket, amelyekre mi véges ésszel válaszolni nem tudunk.

Miért olcsóbb a Kaliforniából érkező amerikai alma, mint a Dunántúl termette magyar alma?

A kecskeméti alma Bécsben miért olcsóbb, mint Budapesten?

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Magyar Nemzeti Bank

A magyar gazdasági élet rekonstrukciójának kétségtelenül egyik legnevezetesebb fejezetét alkotja a Magyar Nemzeti Bank életrehívása. Az 1924. év közepén alakult Nemzeti Bankhoz fűződik többek között az a nagyjelentőségű esemény, hogy valutánkat sikerült a legkritikusabb időpontban stabilizálni és ezzel az ország egész gazdasági életét megmenteni azoktól a súlyos és beláthatatlan következményektől, melyeket pénzünk további elértéktelenedése jelentett volna. Erre nézve elegendő a német és a lengyel példát felidézni, ahol a valuták elértéktelenedésének nem lehetett határt szabni és ennek következményeképen olyan krizisek állottak be, amelyektől a magyar gazdasági élet meg lett kímélve. Ez úgyszólván kizáróan a Nemzeti Bank érdeme, mely megalakulásának első percétől kezdve olyan nagykoncepciójú valutapolitikát érvényesített, melynek eredménye pénzünk teljes stabilizálódása lett.

Egészen bizonyos, hogy ezen eléggé alig méltatható teljesítményt elsősorban

Popovics Sándor

volt pénzügyminiszter, a Nemzeti Bank elnöke tette lehetővé, akinek legfőbb irányítása mellett érte el a Nemzeti Bank azokat a nagy eredményeket, melyeket ma már az egész világon szinte osztatlanul elismernek. Az említett eredményeken kívül Popovics nagy érdeme az is, hogy vezetése olyan megkülönböztetett súlyt és tekintélyt biztosított a Nemzeti Banknak kifelé is, amelynek nagy előnyeit egész gazdasági életünk élvezi. Popovics értékes segítőtársa volt Schober Béla dr., az intézet vezérigazgatója, aki nemcsak mélyen szántó elméleti tudásával, hanem helyes gyakorlati érzékével is nagymértékben járult hozzá az intézet naggyáemelkedéséhez.

Azok a nagy eredmények, melyekre a Nemezti Bank rövid fennállása óta méltán hivatkozhat, gyakorlatilag híven fejeződnek ki az intézet részvényeinek árfejlődésében. Mint ismeretes, a Nemzeti Bank részvényeinek névértéke 100 aranykorona, mely értékeken kerültek ezek a részvények annak idején forgalomba. Alig több mint 3 év leforgása alatt e részvények majdnem megduplázták árfolyamukat, melyhez fogható értékemelkedés ezen a téren úgyszólván egyedül áll. *Ennek az értéknek a realitását pedig mi sem tanúsítja jobban, mint az a tény, hogy e csaknem megduplázódó érték mellett is a részvény hozadéka eléri a 6%-ot,* mely jövedelmezőség lényegesen meghaladja a bankpapírok átlagos hozamát.

A budai piac nagyarányú fejlődése

A békeévekben is a *Budai Általános Takarékpénztár* volt a budai részek leghatalmasabb önálló pénzintézete. De most főleg az utóbbi időkben még inkább az élre került és el lehet mondani, hogy vezetőszerepét hosszú időre biztosította.

A Budai Általános Takarékpénztár R.-T. 1910-ben kezdte meg működését, tehát tizennyolc éve.

A helyi és környékbeli kereskedők és iparosok jogos hiteligényei a Budai Általános Takarékpénztár rég ismert szellemében, kuláns feltételek mellett elégíti ki.

A Budai Általános Takarékpénztár 1927. évi mérlege a pénzintézet szokatlan nagy fejlődéséről tesz tanuságot. A Budai Általános Takarékpénztár *betétállománya megközeliti a nyolcszázezer pengőt* és az 1926. évi ötmilliárd koronáról (400.000 pengő) *796.723 pengőre* (10 milliárd korona) emelkedett, ami a közönség osztatlan bizalmának eklatáns kifejezője. A kihelyezések összege 1,216.312.17 pengő, a megelőző évi 6,500.000 (félmillió pengő) koronával szemben. A pénzintézet saját tőkéi az idei dotációval együtt 300.000 pengőre emelkedtek.

A Budai Általános Takarékpénztár példátlan mobilitását mutatja az a körülmény, hogy készpénzben és bankári követelésekben 300.000 pengőt tart az intézet, ami a betétállomány körülbelül 40 százalékának, a saját tőke 100 százalékának felel meg.

Az 1927. évi mérlegben kimutatott aktivák összege meghaladja az 1,500.000.— pengőt és ez a hatalmas összeg is igazolja, hogy a takarékpénztár Buda legnagyobb és legjobban megalapozott önálló pénzintézete. Fokozza a mérleg értékét és a pénzintézet vezetésében megnyilvánuló üzletpolitika realitását és szolidságát, hogy tiszta nyeresége a szolid kamatfeltételek mellett is csaknem kétszerese a tavalyi nyereségnek.

A Budai Általános Takarékpénztár váltótárcája kizárólag jelzálogilag biztosított követelésekből áll és annak nem egészen 20 százaléka van reeskomptálva. A kisemberek építkezéseit hitelnyújtással segítette elő a takarékpénztár. A budai lakosság takarékosságának emelése érdekében igen sikeres propagandát folytat az intézet és különösen a takaréklapok elhelyezését népszerűsítette és szép sikereket ért el.

A Budai Általános Takarékpénztár R.-T. 1927. évi mérlegének számadatai annak a szolid és reális bankári vezetésnek a megnyilatkozásai, amelyet *Friedländer* Andor vezérigazgató a takarékpénztár élén kifejt.

* **A Magyar Aszfalt** 1927. évi eredménye igen kielégítő volt. S előreláthető, hogy a rövidesen megtartandó közgyűlésen az igazgatóság a tavalyinál magasabb dividenda kifizetését fogja javasolni. Emellett az is valószínűnek látszik, hogy a vállalat, mint tavaly, az idén is olcsó részvényekkel fogja meglepni részvényeseit. Ami a vállalat folyó üzletévét illeti, erre nézve csak optimisztikus jóslásokba bocsátkozhatunk, tudva azt, hogy a rövidesen meginduló útépítkezések során is nagy rendelések várnak a vállalatra.

* **A Magyar Pamutipar Rt.** 1927. évi mérlege az erőteljes fejlődést mutatja. A mérleg, összehasonlítva a tavalyi mérlegadatokkal, de egyszersmind összehasonlítva a többi textilvállalatok idei mérlegével, rendkívüli emelkedést mutat, s egyszersmind a vállalat nagy megerősödéséről tesz tanubizonyságot. A mérlegtétel egyik oldalán a „Vagyon"-tételnél feltűnik az egyes aktivák óvatos értékelése és az a fontos körülmény, hogy a mai gazdasági és fogyasztási helyzethez képest a Magyar Pamutiparnak aránylag csekély árukészlete volt az évzárlatkor. A vállalat bruttó jövedelme megközelítette az 5 és fél millió pengőt, amelyből 643.901 pengő tiszta nyereséget mutat ki. Ezenfelül azonban 331.468 pengőt még az értékcsökkenési alap javára is írtak, úgyhogy belértéke is jelentékenyen növekedett. A vállalat mérlegében az adósok 5.3 millióval szerepelnek, s ebből az adatból is következtetni lehet a vállalat fokozódó forgalmára. Az igazgatósági ülés, amely március 13-án zajlott le, elhatározta, hogy részvényenként úgy, mint az előző évben, 2 pengő osztalék kerül kifizetésre, április 2-től kezdődőleg. A Magyar Pamutipar Rt. március 24-én tartja rendes évi közgyűlését a Hitelbank helyiségében és ez alkalommal a mérleg és a zárszámadások elfogadásán kívül nyolc igazgatósági tagságot és felügyelőbizottságot is fognak választani.

A Pamutipar kitűnő üzleteredménye mutatja, hogy a nehéz gazdasági viszonyok mellett is helyesen ismerte fel a helyzetet és a textilpiacot a vállalat nagytehetségű vezérigazgatója, *Szurday* Róbert, akinek igazgatása alatt a Magyar Pamutipar Rt. nemcsak az 1927. évi üzletesztendőben, hanem az évek egész sorozatában a fejlődés állandó lendületét tünteti fel.

* **Magyar Kereskedelmi Hitelbank — Schopper J. G. Részvénytársaság** mult hó 21-én tartott közgyűlése Schreyer Endre dr. vezérigazgató előterjesztésére elhatározta, hogy a mult üzletévi 305.214.13 P tiszta haszonból f. évi március hó 22-től kezdődőleg részvényenként 12%, vagyis 6.— P (a tavalyi 11%-kal szemben) osztalékot fizet.

A Magyar Vasúti Forgalmi Rt. igazgatósága mult hó 28-án tartotta meg az 1927. évre vonatkozó mérlegmegállapító igazgatósági ülését. Az 1927. évi tiszta nyereség megfelelő leírások után 614.024.64 P, az előző évi 539.577.37 P-vel szemben. Az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja 10 százalékos osztalék fejében 2 P-nek a kifizetését, a tavalyi 8 százalékos (1.60 P) osztalékkal szemben.

A Magyar Őstermelő Részvénytársaság mult hó 29-én megtartott közgyűlése elfogadta az igazgatóság javaslatait és az igazgatóságba új tagokként Ráday Gedeon gróf ny. minisztert és Halom Imrét, a Magyar Általános Takarékpénztár rt. ügyvezető-igazgatóját beválasztotta.

A közgyűlést követő igazgatósági ülésen Elek Gyula ügyvezető alelnök — aki vezérigazgatói tisztéről már amúgy is régebben leköszönt — megrongált egészségére való tekintettel kérte, hogy az igazgatóság ügyvezetői hatáskörét alól mentse fel. Az igazgatóság meghajolva a nyomós érvek alatt, sajnálattal járult hozzá a kérés teljesítéséhez. Elek Gyula az igazgatóság felkérésére kijelentette, hogyha az ügyvezetésben ezentúl nem is vesz részt, mégis megtartja igazgatósági tagságát és az alelnöki tisztet.

A társaság érdekkörébe tartozó mezőgazdasági vállalatok irányítását Stein Manó, az igazgatóság tagja vállalta magára, míg a társaság ügyeinek vezetését Salamon Zsigmond dr. ügyvezető-igazgató, a kipróbált tisztikarral karöltve fogja ellátni.

ÚJ KÖNYVEK

A „Tisza Testvérek" könyvkereskedő cég közli velünk az alábbi könyvújdonságok címét és árát:

Balassa: Kossuth I—II. kötet	P	16.—
kötve	P	20.—
Barbusse: Erő	P	6.40
Conrád A.: „Narcissus" négere	P	2.40
kötve	P	4.40
Gárdonyi: Karácsonyi álom	P	4.—
kötve	P	7.—
Gárdonyi: Kiki a párjával	P	4.—
kötve	P	7.—
Gárdonyi: Hosszúhajú veszedelem I—II. köt. P 10.—, kötv.	P	16.—
Gluck: Arany párduc	P	6.40
Harry: Kleopátra szerelmi élete	P	4.—
Komáromi: Szülőföldem: szép határa	P	5.—
Mauriac: Disraeli élete	P	8.—
Medveczky: Mámor	P	7.50
Morand: 50% szerelem	P	2.40
kötve	P	4.40
Sásdi: Vadludak	P	4.—
Takáts: Régi magyar kapitányok	P	16.—
Vándor: Sólyomház	P	6.40
Wallace: Polyantha titka	P	4.—
Wallace: Titokzatos banda	P	5.60
Zola: Pénz	P	8.50

Részletfizetésre is szállítja:
TISZA TESTVÉREK
könyvkereskedése, az „Országos Törvénytár" kiadványainak főbizományosa, II., Fő-u. 12. Telefon 239—13.

ÜZENET

Dr. R. K. Aki ilyen okos dolgokat ír, megírhatná a teljes nevét is. Szívesen vennénk az incognitó levetését.

Sz. I. Köszönjük, hogy a lap jubileumát ilyen nagy és eredményes propagandával honorálja. A tizenegy előfizető címére a lapot már megküldöttük és a nyugtát majd most a negyedéves inkasszónál. Szíves üdvözlet és köszönet.

D. P. Azt az urat épen azért nem ismerjük, mert — nagyon is ismerjük. Nem teszünk neki szívességet.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
játszik
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is Lipót 986—84.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!
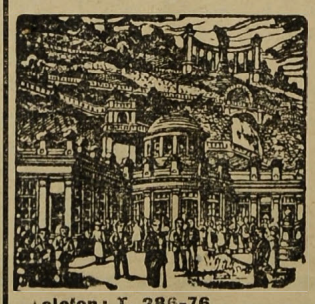
Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
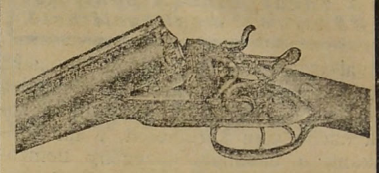
VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

Budapest legszebb kávéháza
a
Lánchid-kávéház
Budán, a Kereskedelmi Minisztériummal szemben
Kitűnő magyar és francia konyha!
Magyar kir. áll. mintapince borai!
Dréher-sörök!
Vidékiek találkozóhelye!

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

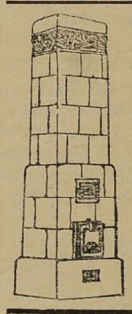
KALYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös

Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte sek, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon 223-93.

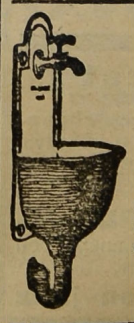
Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 908. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 április 8.

A keresztre feszített nemzet,

az öt halálos seben kívül attól a töviskoszorútól is vérzik, amit halálát váró szomszédai vontak homloka körül. Az öt halálos seb mindegyike elegendő, hogy elfolyjon rajta az élet vére és belepusztuljon a nemzet.

A középosztály pusztulása, a tisztviselői kar nyomorúsága, az iparos és kereskedő tengődése sorvasztja az államot. A rettenetes szegénység!

A határokon túlról véreink följajdulása: — a pusztuló, a fogyó magyarság halálhörgése. A minden magyart összefoglaló, magábazáró, szent korona ma csak a kripta mécse és nem az ország éltető napja. Hiányzik belőle az élet. Pártokra oszlik miatta az ország, és mégis mindenki a koronában bizakodik.

Véges ésszel nehéz a jövőbe látni. Nemzetmentő országot védő, történelmi tények bölcs beállítására gyönge az emberi agy. Talán a történelem, a nemzeti nagy hagyományok adnak útmutatást.

A mohácsi nemzetölő csata után, a diadalmasan Európára törő félhold ellen segélyt keresve, nagy letörtségében a nemzet oltalmat keresett a nyugaton, amelyet saját testével védett meg. Őseink államalkotó nagy bölcsesége nem akart, nem tudott behódolni — e nagy szerencsétlenség idején sem — más nemzetnek és kereste azt a kapcsot, mely mégis biztosítja számára, más erős nagy államok támogatását és oltalmát. A legbölcsebb megoldás volt a nagy történelmi hivatottsággal élő, nagy világi hatalmat reprezentáló Habsburg-családnak ajánlani fel az országot, megmentve így annak függetlenségét. Akkor a Habsburg-család egymagában hatalmasabb volt, mint Európának bármely nemzete. Magyarország a családnak hódolt be. A trianoni vész után ez az ország újból pátrónust keres, csakhogy a helyzet ma súlyosabb, a megoldás nehezebb. A Habsburg-család, úgy látszik, betöltötte történelmi hivatását és királyi család Európában soha többé olyan hatalomra, mint volt négyszáz év előtt a Habsburgoké, szert tenni nem fog. A királyi családok élete véges, a nemzeteké végtelen. A több ezerévre visszatekintő ősi magyar nemzet életében csak jelenség volt a Habsburgok uralkodása. Olyan, mint az Anjou-család, mint a Hunyadyak.

A nemzet életét egy család történetéhez kapcsolni, ellenkeznék az államalkotó ősöknek a világrendbe illeszkedő gondolateszményével. Azok az ősök, akik 4000 évvel ezelőtt meghódították Egyiptomot és 600 éven át gulaépítő fáraókat adtak a Nílus völgyének, — akik az asszirok világuralma elől Tibetbe vitték a nemzetet, hogy a nehéz vérveszteséget kiheverje és megostromolták a kínai falat, hogy ezeréves dinasztiát adjanak a csin népeknek — kétezer évvel ezelőtt visszatértek a Fekete-tenger környékére, nagy államot alkotva, északról-délről körülfogva azt, — ezer éven át megküzdöttek a római brodalommal és közben meghódították fél Indiát, — bölcsője itt volt az egyisten vallásnak — és ezer év előtt visszatértek őseik birtokára: a Kárpátok védte Duna—Tisza völgyébe, — ilyen világkoncepciós ősökkel bíró nemzet nem áldozhatja fel jövőjét, sem hagyományos ábrándoknak, sem örökölt előítéleteknek, sem fejedelmi asszonyok cselszövésének. Ezek fölött oly magasan áll a nemzet jövője és hivatása, mint a Kárpát havas bérce a tiszamenti nádas felett.

A történelem már elvégezte a munkáját. Mi, kicsiny emberek, a hétköznapokkal viaskodó hangyái a nagy magyar hangyabolynak, mi ezt nem látjuk és csak azt tudjuk, hogy a világokat intéző sors felrúgta a hangyabolyt, amelynek legfelsőbb üregében begubózott bábtól, nem várhatjuk a hangyaboly fölépítését.

Lehet, hogy a sors ismét a Habsburgok valamely hivatott utódát jelöli ki, hogy a változott világrendben, megváltoztatott világfelfogással kormányozzák a nemzetet, de ezt nem ők döntik el ma, hanem a nemzet sokezeréves bölcsessége.

A nemzet őserejéből fakadó küldetés, a nemzet sorsát intéző hivatottság nem adatott meg a nemzet minden fiának. A gondviselés kiválasztja azokat, akikkel útjait építteti, amelyeken továbbvezeti a nemzetet. Hadur kardját csak az az egy Attila találhatta meg, hogy legyőzze vele az egész világot. Más ember kezén hitvány rozsdás darab vassá vált volna.

Az anyaföld kiforrja magából a tűzhányó hegyet, a forróvízű forrást, — a nemzet méhe a vezért: Nimródot, Balambért, Attilát, Árpádot, Hunyady Jánost, Mátyást, Rákóczit, Széchenyit, Kossuthot, Apponyit, Bethlent. Ki tudná megmondani, hogy a vajdahunyadi várban fog megszületni a legnagyobb magyar király, és horvát Zrn várából jön-e meg a legönzetlenebb magyar vezér anyja, Zrinyi Ilona. A végzet tudja mért virágzik évszázadok óta a Bethlenek hatalmas fája és minden században meghozza gyümölcsét. Nem mi apró emberek mondjuk meg, hogy ki a kiválasztott, ki az Isten küldöttje, ki a nemzet vezére? Mi nem is sejtjük az utat, amelyen haladnunk kell a történelem parancsára. Nekünk mennünk kell a vezér után, szótlanul, zúgolódás nélkül, ahogy Kisázsiából, a Fekete-tenger mellől, Ur városából, vagy Országhalom székéből elindultak véresen, komoran, letörten a mi őseink Tibetbe. Ahogy jöttek onnan diadalmasan, ragyogóan vissza az Etelközbe.

Ne keressük mi a királyt, mi kicsinyek, mi senkik, — ne öljük egymást olyanért, amit nem reánk bízott a sors, — és ami jönni fog, amit elvégezett már a népek sorsát intéző Gondviselés, — ami tündöklően bekövetkezik, mint a feltámadás!

Ne vérezzünk ebből a sebből és könnyebben viseljük majd a trianoni Golgotha kínját.

Az igazság, ha megfeszítik is, — föltámad!

Budán, 1928. április 7

Fenyeget a hídvám, ahogy azt a mult hetekben már jelentettük, Nem is olyan régen, azzal bűntették a hidakon át Budára, a másodrendű városrészbe menőket, hogy kétkrajcárokat kellett kiguberálniok a pesti hídfőknél. Ezt az igazságtalan, megszégyenítő vámot azután eltörölték, de most híre jár, hogy a hidak fentartásának vitája kapcsán, mely a főváros és a minisztériumok között folyik, a *hídvám újból való szedése* lesz a végső megoldás. *Ripka* Ferenc főpolgármester útján közvetlenül Budapest közönségéhez felszólítást intézett a belügyminiszter, hogy a főváros járuljon hozzá a hidak fentartásához. Azt mondja a leirat, hogy annak idején, mikor a tanács a hidakról tárgyalt a kereskedelmi miniszterrel, megígérték a tanácsbeliek, hogy a hídpénzszedés megszüntetése ellenében a főváros hajlandó a hidak fentartási költségeihez hozzájárulni. A tanács ezt az igéretet később visszavonta, mert nem volt erre fedezete s temészetesen most sincsen. A miniszter most azt követeli, hogy ezt a témát sürgősen tűzzék napirendre a városházán, mert az állam nem hajlandó egyedül viselni továbbra is az újabb fentartási költségeket. A főváros tanácsa erre azt felelte, hogy 1921 óta 123.000 pengőbe került a hidak tisztogatása és csaknem 69.000 pengőbe került a hidak világítása. Ezt az összeget tehát a főváros valorizálva követeli vissza az államtól. E vitának terhét bizonyára a főváros közönsége fogja viselni, mert legközelebb a körutak és az Andrássy-út kivilágítási és sepertetési díjait is az államtól fogja kérni a főváros.

A cserjés-bozót

a kültelki utcák legkedveltebb dekorációja Budapestnek. Főleg árkok mentén, vízmosások partján, de ezek nélkül is, tenyészti sűrűn a város itt, szép Budán. Alkalmas búvóhelyek ezek télen a menyét és más hasonló kis ragadozók, — nyáron a csirkefogók számára. Az ápolt kertek minden ellensége itt tanyázik. Mezőőrök, erdőkerülők külön vigyáznak ezekre. De csak a város tulajdonában lévőkre, mert magánembert szigorú plakátok fenyegetik, ha nem irtja a cserjét, a bozótot és a kárttevő férget. Minden előljáróság kiragasztja ezeket a plakátokat, de a város mégsem jár elől jó példával. Egyszerűen nem tesz semmit. Pedig ezeket a dzsungeleket rettenetesen irtani kellene. Ilyenkor tavasszal végig-fáklyázni, hogy a most kikelő féreg ne terjedjen át a kertekre, ahol hiába irt hernyót, petét a magántulajdonos, ha a város eltetvesíti azzal, hogy nem irtat. A budai hegyvidék eminens érdeke, nemcsak a városi területeken elburjánzott bozót és cserje irtása, férgek pusztítása, hanem a megművelés alatt nem álló magántelkeken való irtás is, mert ezek is minden kerti betegségnek a fészkei. Szigorú ellenőrzés alá kell venni ezeket a telkeket; bírsággal, büntetéssel szorítani a tulajdonosokat arra, hogy telkeiket gyepesítsék és rendben tartsák. Persze, a városnak kell jó példával elöljárnia. Amíg az ő telkei, cserjés bozótjai tetvesek, lisztharmatosak, férgesek, addig nem kívánhatja mástól, hogy a telkét ápolja, mert így minden munka és költség kárba vész.

A legértékesebb műemlék, a főváros egyik legnagyobb művészi dísze a miniszterelnökségi palota, amelyet Sándor Móric gróf, a regényes életű főúr építtetett 1806-ban Pollák Mihály, a Nemzeti Múzeum építőjével s akinek a neoklasszikus épület barokk-stílusa legpompásabb alkotása. A palota domborművei: Kirchmayer alkotásai szintén finom és elragadó műemlékek. A Szent György téri palota később a miniszterelnökök rezidenciája lett. A palota régi helyiségei ma már annyira szűkek a hivatalos szobák számára, hogy kénytelenek átalakítást végezni benne anélkül, hogy a külső szépségeken bármi változás is történnék. Az átalakítás Hikisch Rezső műépítész tervei alapján történik, még pedig a nyár folyamán. A folyosót a palota közepére helyezik, több új hivatali helyiséget építenek, a miniszterelnök lakosztályában felfrissítik a stukkódíszítést, központi fűtést vezetnek be. A tervek szerint a miniszterelnök lakosztályában csak kisebb restaurálásokat végeznek és a munkálatok legfőbb célja az, hogy a régi szép palotát a modern hivatali élet számára alkalmassabbá tegyék. A miniszterelnök lakásának termeit pedig méltóvá ahhoz a nagy tisztséghez, amelyet lakója betölt.

A várostrom 1849 május havában túlnyomórészt a Krisztina felől folyt és a Werbőczy gimnázium mellett, a hegyrevivő Sarlóutca sarkán, melyet akkor Freudheits Gassének (Barátság-utca) neveztek, esett el május 19-én *Kleinheinz Oszkár* vezérkari őrnagy, Nagy Sándor vezérkari főnöke. Ezt a helyet emléktáblával jelöli meg ez évben a *Hadtörténelmi Múzeum* s így okvetlenül rendezni kell ezt a kis utcát is, amely a Szentjános-térről vezet a Váralja-utcába. Csakhogy kevés kilátás van rá, hogy a Városházán ezt a kérdést kivételesen a kegyeletnek megfelelően kezeljék.

A Svábhegy jövője

Furcsa helyzet a főváros és Beszkárt között — Két millió pengőbe kerül az elektrifikálás — Lesz gáz, lesz víz!

Nagy és előkelő társaság gyült össze április hó első hétfőjén a Pannónia-szálló külön éttermében, hogy résztvegyen a

SVÁBHEGYI EGYESÜLET

havi társasvacsoráján, mely ez alkalommal különös fontosságot nyert azzal, hogy a Svábhegy legégetőbb kérdéseit: a Fogaskereküvasút elektrifikálását és a gázvezeték kiépítését kíváló szakemberek előadása alapján tárgyalhatták.

Vacsora után

BÓDY TIVADAR

elnök üdvözölte a megjelenteket és igazoltnak látta a Svábhegy rendezésére vonatkozó törekvéseket abban, hogy az első szép napon sok-sok ezer ember rándult ki a Svábhegyre, de ez a nagy tömeg ma még kénytelen volt megküzdeni a nehézkes közlekedéssel és a vízhiánnyal. A vízvezetéket építik már, de a további kérdések megoldását megakasztotta most a városház közgyülési termében folyó obstrukció. Szívesen üdvözölte Tóbiás Károlyt, a BESzKÁRT igazgatóját és Huber Lipótot, a Gázgyár igazgatóját, akik e két fontos kérdésben mint autentikus szakértők hajlandók megadni a szükséges felvilágosításokat.

Ezt megelőzőleg az elnök bejelentette, hogy e hó közepén elkezdik az Istenhegyi-út veszedelmes kanyarulatainak átvágását és addig is kiépítik a *Nógrádi*-utat, amelynek lejtése kisebb, hogy a közlekedést ott lebonyolíthassák. A *gázra* vonatkozólag tudomására adta az egybegyült társaságnak, hogy a gáz díját — arra való tekintettel, hogy a villalakók azt csak négy hónapig használják — 20 fillér helyett 35 fillérbe számítja a gázgyár. A főcsőtől való vezeték folyóméterenkint 14 pengő, de az részletekben is törleszthető. A belső berendezés (rezsó, eporherd) költsége 24 hónap alattt törleszthető részletekben. Ez ügyben kérdőíveket küld szét a gázgyár megfelelő nyilatkozattal s ezeket kitöltve, aláírva *mielőbb be kell küldeni.* Ezzel megvalósul az ő elnöki előde — Székely Ferenc — elérhetetlennek gondolt vágya, melyet külön is a szívére kötött utódának, amikor az elnökséget válialta.

Ami a *fogaskerekü vasút elektrifikálását* illeti, örömmel jelenti, hogy a munkálatok már megindultak és a Svábhegy főterén már lebontották azt a hodályt, amely végállomásul szolgál s ezzel a Hollós-út mégegyszer oly szélesre bővíthető. Magát a teret is rendezik, megtisztítják a bódéktól, sőt új vonzó erővel gyarapodik a Svábhegy, amennyiben dr. *Jakab* László, a szanatórium igazgatója kijelentette, hogy a

Gellértfürdőbeli hullámfürdőt megközelítő uszodát létesit strandfürdővel és sportteleppel.

Néhány évre szóló, előre befizetett bérlet biztosítaná ezt a lehetőséget. Sajnálatos esemény azonban az, hogy a Diana-úti iskolát építő vállalkozó csődbe került, mert a tetőt lehordta a szél és ennek következménye, hogy csak a tűzoltó laktanya volt fölállítható, de a kertészek és a köztisztasági munkások számára tervezett féröhelyek nem épülhettek fel.

A vízmű igazgatóságnak milliós beruházó programmia van a Svábhegy számára, új medencéket építenek és ezzel örökre megszünnek a vízmizériák a Svábhegyen.

Ezután fölkérte az elnök a betegen fekvő *Langfelder* Károly igazgató fiát, hogy édesatyja helyett ismertesse a fogaskerekü vasút elektrifikálásának ügyét, aki ennek készségesen tett eleget és tervrajzokban is bemutatta a három kitérővel építendő 3750 méter hosszú vasút vágányterveit, a tervezett kocsikat és mozdonyokat.

Bódy Tivadar megköszönte az előadást, de célszerűnek vélné, ha megszüntetnék a II. és III. osztályú rendszert. Ezután fölkérte *Tóbiás* Károly igazgatót, hogy a BESzKÁRT részéről adja elő azt, ami a nagyközönséget ez ügyben érdekli.

TÓBIÁS KÁROLY

elsősorban azt a különös viszonyt ismertette, mely szerint a főváros nyakába szakadt fogaskerekü egyszerűen átadta a BESzKÁRT-nak és ezzel megszabadult az eddig fizetett szubvenciótól.

Kimutatta, hogy 1926 őszétől 1927 őszéig 184.000 pengőt fizetett rá a BESzKÁRT.

A fogaskerekü tehát beteg üzlet. Bevallja, hogy a vasút átvételénél s a tervezett elektrifikálásnál tanácstalanul állottak, mert tulajdonképen

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vizgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

senkisem értett az elektrifikáláshoz. E téren nem volt szakértőjük. Így azután az előadó maga is a fogaskerekű hazájába, Svájcba ment tanulmányozni, ahol a világ első fogaskerekű gyára, a *„Winterthur-művek"* uralja a helyzetet. Az itt szerzett tapasztalatok alapján tette meg előterjesztését, mely szerint *három kocsi* — a szükséges előszerelvényekkel — *képezi a lehető legnagyobb kapacitást.* Nagyobb igényeknek csak *duplavágányú* vasút tud eleget tenni. Úgy tervezik, hogy a Városmajorból *három kitérő állomáson* át följutnak a svábhegyi állomásra és onnan tovább a Széchenyi hegyre. Az elérhető legnagyobb sebesség óránkint 12 kilométer s így a Városmajortól a Svábhegyig 20 perces lesz az út, mert a három kitérő lassítja a közlekedést (most 18—25 perc). A Széchenyi hegyre még 6 perc az út.

Eleinte *benzines kocsikat* akartak járatni, de ezek teherbírása nagyon csekély. A bemutatott ROVAN kocsik előnye az, hogy nem oly súlyosak, mint a motoroskocsik. 550 voltos feszültséggel dolgoznak azért, hogy a BESzKÁRT áramhálózatába legyen bekapcsolható. Érdekes, hogy a világ legtöbb fogaskerekű vasútjánál legfeljebb három lokomotiv áll szolgálatba, holott nálunk

8 lokomotiv lesz.

Kénytelenek voltak a mozdonyokat külföldön megrendelni a Winterthur műveknél, mert ez a gyár egyedül megbízható és eddig már 130 elektromos fogaskerekű lokomotivot szállított a világnak. *Ezeknek szerkezete rendkivül kényes.* A magyar iparra való tekintettel olyan megállapodást létesítettek a Winterthur művekkel, hogy azok csak két lokomotivot szállítanak, a többit az ő rajzaik és rendszerük szerint, az ő mérnökük utasításai alapján, bizonyos kártalanítás mellett, a GANZ-DANUBIUS GÉPGYÁR építi. Ezt a két kocsit szeptember 30-án szállítják ab Winterthur s így itt ez az üzem csak 1929 április havában indítható meg. Az elektrifikálás költsége kétmillió pengő, holott

a BESzKÁRT-nak nincs még üzemviteli szerződése a várossal és a vasút nem az övé.

Ennek a beruházott tőkének legalább a kamatát kell behozni, pedig az elektrifikált vasút üzemköltsége 5—6-szor nagyobb, mint az atheziós vasúté. Így aztán

a jegy ára egyelőre nem lehet kisebb, mint a mostani

s kedvezmények csak bizonyos idő mulva kívánhatók és várhatók.

A szakszerű, körültekintő, minden részletre kiterjedő előadást lelkesen megéljenezték.

Bódy elnök annak a véleményének adott kifejezést, hogy talán fokozná a forgalmat a leszállított tarifa, mert

ez a Svábhegy létkérdése.

A gázra vonatkozólag

HUBER LIPÓT

igazgató az elnök jelentéséhez csak annyit kívánt hozzáfűzni, hogy 31 év óta tervezgetik a gáz bevezetését a Svábhegyre és most már megnyugtathatja a társaságot, hogy a kivitel gyorsabb lesz, mint a tervezés.

Az éjfélig elhúzódó érdekes előadások és tárgyalások után, búcsúzásul megéljenezte a társaság az előadókat és a Svábhegy fejlődését oly lelkesen szolgáló elnököt, Bódy Tivadart.

*

A vacsorán résztvettek:

Losonczi dr. Bódy Tivadar, Langfelder Vilmos, Jauernik Nándor, dr. Vándor Mihály, Mangold Béla Kolos, Bercsényi Antal, Mikus István, Sándor Károly, Goldschläger Samu, Vágó Miksa, Bódy Flórián, Vajda Márton, Katona Zsigmond, Huber Lipót, Vértessy Kornél, Sajó Jenő, Tóbiás Károly, dr. Jakab László, dr. Székács József, Apor Elemér, Szölössy József dr., Farkas Samu, Fischer János Károly, dr. Stern Nándor, Fleissig Sándor, Fleissig József, Fodor István, dr. Reimann Andor, Apor József, dr. Török Lajos, Engel Ármin, Bernáth István, Heller Pál, Pauncz Sándor, Rudas L., Stern Leó, Holcer Sándor, Hantos Elemér dr. Wladárcyk József, Seligmann Zsigmond, Wiesner Lajos, Orbán Géza, Horn Ferenc, Viraág Béla, Ullmann Béla.

Husvét

Ez az ünnepek ünnepe, az egyházi év középpontja. A mosolygó napfény megcirógatja arcunkat, szívünket s életrecsókolja a füveket, virágokat. Megújul diadalmasan az Élet, a téli dermedésből új életre ébred a természet. Jézus Krisztus dicsőséges feltámadásának emlékezetét üljük.

Mélyértelmű jelképek és szokások is kapcsolódnak a husvéti ünnepekhez: a husvéti bárány (az ártatlan Jézus jelképe) a zászlóval; a *húsételek megáldása,* hogy a hosszas böjtölés után a húsételek élvezése ártalmas ne legyen; a *husvéti kalács* szentelése, mely annak emlékére történik, hogy midőn Jézus feltámadása után tanítványai között megjelent, „vevé a kenyeret és tanítványaival együtt evett belőle"; a *husvéti piros tojások,* melyeket a keresztények egymásnak ajándékoznak, szintén a feltámadásra vonatkoznak: mert miként madárfiók a tojásból, úgy kel ki Jézus sírjából. Ezeket a piros tojásokat nálunk is, de különösen vidéken vagy „írják", azaz viaszréteggel vonják be a rajz helyén és aztán főzik meg a festékben, vagy pedig festés után rákarcolják a rajzot. Itt aztán tág tere nyílik a képzeletnek és szépérzéknek. A tanultabbak már nemcsak rajzot, hanem versikét is írnak a tojásra. A fehérmegyei lányok ősrégi szokás szerint hímes tojásuk piros és fekete alapján sok virágból álló fölfutó virágcsokor díszlik s benne rózsák, tulipánok, nagy levelek váltakoznak tarkán. A verse pedig így szól:

Szív adja szívnek szívessen,
Szív vegye tőlem kedvessen.
Ha elveszi tőlem kedvessen:
Áldja meg érte a jó Isten.

Van magyar vidék, ahol tojás helyett husvéti almát készítenek szép virág és levélrajzzal.

Budán, a vallásos Krisztinavárosban, Óbudán, Vizivárosban, Tabánban és Ujlakon még a patriarchális szokások uralkodnak. Itt még nem fújta el őket a modern élet szele. Buzgón készülődnek a jó háziasszonyok a husvéti ételszentelésre. Kendővel letakart tálcákon várja itt a rózsaszínű sonka, a kemény tojás, a bárányhús, mákos, dióspatkó a husvét vasárnap reggelén elkövetkező áldást. Husvét hétfőjén a locsolás sem marad itt el a hagyományos rózsavízzel, amiért egy-egy szál virág, egy „stampedli" likör s a mindennél becsesebb édes mosoly jár ki jutalmul. Régi hagyomány szerint husvét hétfőjén zajlik le a *gellérthegyi búcsú* is. A vén hegy déli lejtőjén és a citadella körül hangos és vidám az élet ünnep hétfőjén. Csak a jó Isten enyhe, szép időt adjon hétfőre is!

Ripka Ferenc dr. főpolgármester a husvéti ünnepeket Olaszországban tölti.

A Budai Napló jubileuma

végighullámzik egész Budán és kedves bizonyságául szolgál annak, hogy az elmult 25 év alatt nem végzett meddő munkát ez az ujság, mely összeforrott Buda lakosságával és szózata viszhangot kelt a hegyek között, a völgyekben és a lapályon, a régi budai kis házak gerendás, boltives szobáiban éppen úgy, mint a modern bérpalotáik termeiben. A BUDAI NAPLÓ éppen olyan sajátos tartozéka Budának, mint a muskátlis ablakok és a kapukon átbólintó eperfák. Mi örömmel fogadjuk, tisztelettel gyűjtjük össze az üdvözlő leveleket és szeretettel üdvözöljük hálás szóval küldőiket.

Sümeghi László dr. kormánytanácsos, kir. közjegyző a Balaton mellett tölti a husvéti ünnepeket.

Politikai esemény a „Kelenföldi Társaskör" minden borestéje, mint legutóbb is a kör egyik szimpatikus tagja: Vámos Jenő által e hó 4-én a „Kis Rabló" helyiségeiben rendezett borestje, amelyet szellemes felköszöntővel nyitott meg a sziporkázó szellemű borgazda, éltetve Becsey Antalt, a vezért. Válaszul Becsey elmondotta a városházi obstrukció történetét, a háttérben ütköző érdekeket és az összes kulissza titkokat, amelyek végül a feloszlatáshoz vezetnek majd.

Szigeth Gábor, az óbudai gázgyár igazgatója a közelmultban tért haza a székesfővárosi tanács megbízásából tett olaszországi (Sienna, Firenze, Milanó) tanulmányútjáról, ahol *Havas* Andor bányaigazgató és dr. *Puky* Árpád, Gyöngyös polgármesterének társaságában tanulmányozta a *lignit* nemesítésének eljárását, hogy így tegyék értékesebbé a gyöngyösi lignitbányát.

Buda vezet a tornában

Akrobatákat megszégyenítő mutatványok a III. ker. Torna és Vívó Egylet dísztornáján

Lélekzetét visszafojtva, álmélkodva nézte a közönség azokat a gigantikus mutatványokat, amikkel a III. ker. Torna- és Vívóegylet tornászcsapata meglepte a vendégeket vasárnapi dísztornája alkalmával. Az Újlaki Polgári Leányiskola tornaterme szűknek bizonyult a bemutatott tornagyakorlatokhoz és az érdeklődő közönség számára. Mindenki tudta, hogy nemcsak Budapest, nem is csak Magyarország, hanem talán Középeurópa legügyesebb, legfegyelmezettebb tornászcsapata mutatványaiban fog gyönyörködni, amelynek tagjai hétköznapokon egyszerű szürke tisztviselők, de itt a tornateremben mindegyik kész atléta, sőt kész akrobata, aki játszva oldja meg a legnehezebb artistamutatványokat. Nem egy, de mind. Nem is szabadna ezeket a dísztornákat egy szűk tornateremre korlátozni és aki vasárnap tanuja volt ezeknek a mindent felülmúló, a torna fogalmát is messze túlhaladó, artistákat megszégyenítő produkcióknak, az hitetlenül megrázza a fejét, hogy itt Budapesten, ahol lelkes vezérek oly magas nivóra tudták fejleszteni a tornát, — nincs minden kerületben legalább egy megfelelő nagy tornacsarnok, ahol sok ezren gyönyörködhetnének a magyar férfierő ily nagyszerű megnyilvánulásában.

A sablonos programm mögött senki sem sejtette, hogy világraszóló atrakciók rejlenek.

A dísztornának kedves színt és bájt adott a nők csapata: Kovácshegyi Mica és Giza, Terlicsák Tuli, Baumann Oli, Szijárszky Pipre, Nagy Ilus, Sirhuber Manci, Rott Lili és Papp Manci, akiket győri Farkas Ella testnevelési tanárnő vezényelt, és oly hibátlan szépen végezték a legnehezebb testmozdulásokat, hogy minden mutatványukat önkéntelenül megtapsolta a közönség. Ennél zajosabb sikereket aratott az úgynevezett lócsapat, amelynek tagjai: Heidinger János, Kriston László, Polyon László, Skulányi József, Krajcsovits Lajos, Hefty Ádám és Forsatz Lipót.

A tetszés eruptiv kitörései kísérték azonban a partertornát, mely a képzelhető legszebbet, legbravurosabbat, szinte hihetetlent mutatta be a legbiztosabb, külsőképben is a legszebbet nyujtva. A csapat minden tagja: Simon József, Polyon László, Till Antal, Horváth Aladár, Mikó Pál és Mikó József, valami különös vitézségi érmet érdemel, mind a hős katona, vagy a lángeszű póéta.

Halálosan merész, így annál izgatóbb volt, amit a nyújtón mutattak be, ahol maga Krizsmanich János okleveles tornatanár, a tornászcsapat művezetője, Magyarország volt többszörös tornabajnoka is bemutatta ügyességét. Szédületes dolgokat tudnak ezek a fiúk és mindazt oly könnyen, oly játszva, oly biztosan csinálják, hogy mosolyogva nézi mindenki.

A korlátcsapat is a legmagasabb fokon áll és ezt a csapatot Török Béla és Cziráky Antal egészítik ki.

A tornában föltétlenül a III. ker. Torna- és Vívóegyletet illeti az elsőség és nagyon elmaradnak mögötte a főváros többi tornászegyesületei. Az élén Andréka Károly főkapitányhelyettes áll, mint elnök, aki lelkes barátja és támogatója minden sportnak és lankadatlan buzgalommal, hozzáértéssel vezérkedik mellette, mint ügyvezető elnök már 28 év óta Tóth István nyugalmazott tornatanár. Mégis a pálma Krizsmanits Jánost illeti, aki utólérhetetlen a kiképzés terén. A dísztorna befejeztével Andréka Károly mondott a résztvevőknek meleg köszönetet.

De megérdemelte azt az egyesület derék tisztikara s annak élén *Nagelbach* Mihály, aki háznagy és pályagondnok egy személyben, *Ebel* Ernő, a főtitkár és mindnyájan, akik szerető ügybuzgalommal szolgálják a sport ügyét Óbudán.

A magyarság mindent lebíró erejében való bizakodással vonult a társaság a tornateremből a Határ-utcai sportpályára, amelynek elsőemeleti nagytermében terítettek áldomáshoz. Vacsora után a főkapitányhelyettes elnök, Andréka Károly, harsány hangon azzal kezdte beszédét: — csendet kérek! és a beállott nagy csendben üdvözölte újból mindazokat, akik mint vendégek résztvettek az ünnepen: Molnár Dezső altábornagyot és Szente Miklós előljárót, akik korábban távoztak, azután Henyey Vilmos ny. államtitkárt, mint a MOTESz ügyvezető alelnökét, Szuk Gézát, a MOTESz igazgatósági tagját, Bosnyákovits Károly, a 33-asok vezérét, Csárdás Gusztávot, Würtzler Bélát, Pele Istvánt, Sajó Antalt és — magasra emelve a lapot — a Budai Naplót. Továbbá Tóth Istvánt, Mottl Jánost, a klub alelnökét és a női szakosztály elnökét. Üdvözlő szavait azzal fejezte be, arra kérve Tóth István ügyvezető elnököt, ne foglalkozzék a távozás gondolatával és vezesse tovább az egyesületet, mely oly rapid előmentelt tud fölmutatni. Élteti őt és poharát az egylet jövendő fejlődésére üríti. Utánna Henyey Vilmos szólalt föl, megköszönve az üdvözletet, sajnálkozását fejezte ki, hogy az amsterdami olimpiádra csak három tagot tud kiküldeni, mert a tornászcsapat minden tagja oda való. Éltette az elnököt és kívánta a további sikert. Viraág Béla szerkesztő annak az örömnek adott kifejezést, hogy ez a nagyszerű csapat budai csapat. Majd dr. Gajda Béla, a III. ker. gimnázium igazgatója, a hétköznapin túlemelkedő beszédben fejtegette, hogy a torna mily nagy mértékben szolgálja a nemzeti eszme erősödését. Tóth István intim részleteket mondott el az egyesület 28 éves történetéből, az elszenvedett válságokról, s azzal fejezte be szavait, hogy Botondokat és Leheleket kell nevelnünk s akkor a bennünket körülövező szlávtenger sohasem fogja elnyelni ezt a magyar szigetet. Még Rezső Antal emelt szót, tolmácsolva a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör üdvözletét és éltette a közös vezért, Andréka Károlyt. Mottl János üdvözölte a hölgyeket, azok között elsősorban az egyesület patronáját, Andréka Károlynét. Jakus Kálmán, akinek hervadhatatlan érdemei vannak az egyesület fölvirágoztatása körül, lelkes szóval mondotta, hogy szeretné kikiáltani a világba, hogy nem egyéni eredményekre van szükség, hanem a lelki erőt fejlesztő tornára.

Búcsúzásul Andréka elnök méltatta az egyesületben élő egyetértést és tornát éltette.

Fizessen elő! és megtudja, mi történik Buda érdekében.
Hirdessen! és ismerni, becsülni fogják cégét és nevét.

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene
TÁNC TÁNC

CASINO

kávéházat

teljesen ujjáalakitva, fényesen berendezve, káprázatosan világitva, **FRISCH REZSŐ,** a régi jónevű kávés újból megnyitotta

II., MARGIT KÖRÚT 40.

Esténként, vasár- és ünnepnapon délután is

elsőrangú szalon-jazz

SCHAFFER GYÖRGY

utépítő-

és kövező mester

II., Tulipán-utca 18

Telefon: T. 255—24

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győri"

TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

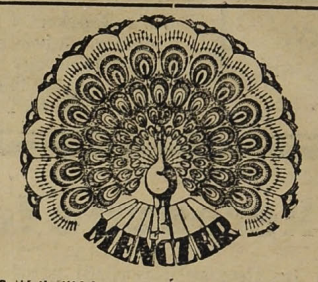

Gallértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fill.

MENCZER gőzmosó üzem

kelmefestő és vegytisztitó vállalata

I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon 108-99 — IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon 379-14 — V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.

Külön vidéki osztály

Ne vigye pénzét külföldre!

Merán és más külföldi fürdő helyett itt van a

Svábhegyi Szanatórium

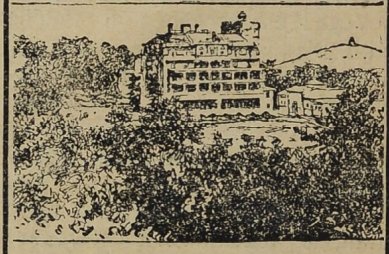

Magasl.ti (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire Üdülők

idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szivbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére

Egész éven át nyitva

7 személyes bér-AUTÓ

bérelhető éjjel-nappal

GRUBER ANTAL

ZUGLIGET, FÁCZÁNTELEP

Telefon hivószám: 661-45

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

Rendezi a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara

1928 április 28-tól május 7-ig.

A magyar ipar átfogó bemutatója amelyről egyetlen exportképes magyar iparvállalatnak sem szabad hiányoznia

Jelentkezéseket elfogad és felvilágositásokat nyujt

A VÁSÁRIRODA

BUDAPEST,

V., Alkotmány ucca 8. Telefon: 264—01

valamint az összes kül és belföldi tb. képviseletek

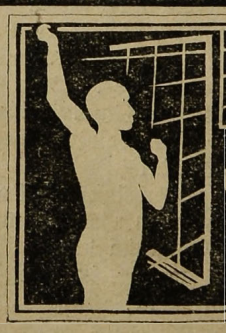

PROF. SCHMIDT FÉLE ULTRAVIT ABLAKÜVEG

MELY A VIOLET GYÓGYHATÁSU SUGARAKAT ÁTENGEDI

EGYEDÁRUSITÓ:

GÁL LAJOS ÉPÜLETÜVEGES

BUDAPEST, SZÉNA-TÉR 7.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelithető.

BUDAI SZINKÖR

Három a kislány a Budai Színkör színpadán húsvétvasárnap és hétfő este, mert a Városi Színház együttese: Szilassy Lili, Halmos, Érczkövy, Pajor, Sik Rezső, Hamvas Józsa, Pallós János, Horti Sándor akkor adja ezt a pompás operettet. Húsvétvasárnap délután a Cigánybáró-t adják H. Csillag Erzsi, Kármán Gizi, Medveczky Bella, dr. Szedő Miklós, Ferenczy Károly, Sik Rezsővel a főszerepekben. Húsvéthétfő délután gyermekelőadás: Ludas Matyi. Az előadások rendkívül mérsékelt helyárúak.

Kabátgombok nélkül, iszonyú tülekedés és verekedés nyomaival térhet csak haza az ember a 4-es, 7-es és 73-ason való utazás után — állapította meg az egyik városatya a fővéros közgyűlésén. Tényleg a reggeli, déli és esti órákban a forgalom e vonalakon, amelyek egész Budát és Pestet átszelik, oly nagy, hogy feltétlenül módot kell találni a túlzsúfoltság megszüntetésére.

A Dalkoszorú hangversenye a fényes siker jegyében folyt le Óbudán, március 28-án. A prológot *Winkler* Lily, a Belvárosi gyermekszínház aranyos kilenc éves művésznője mondotta, majd szavalt és magyar táncokat mutatott be olyan tudással és kedvességgel, hogy elbájolva a közönséget még ma is gyönyörűséggel gondolnak reá Óbudán. *Medgyaszay* Vilma, az Andássy-úti Színház kiváló művésznője finom, szebbnél-szebb dalokat adott elő általánosan elismert nagy tehetségével, amelyért olyan tapsorkán volt a jutalma, hogy azt örömkönnyek között köszönte meg a hálás óbudaiaknak. A *Dalkoszorú* erre a különleges ünnepi hangversenyére kiválogatta a legszebb férfikarokat (Farkas Nándor, Demény és ifj. Zöld Károly átiratát) és *Zöld* Károly karnagy vezénylésével olyan preciz énektudásról tett tanuságot, hogy a nagymultú és mindig teljesebben megmutatkozó dalárdának is régen volt ilyen szép, ennyire megtapsolt estje. Ezt természetesen a dalosokon kívül a *Tóth* Ferenc vezetése alatt álló tisztikar buzgó rendezése nagy mértékben biztosította. Áldomásra a Császárfürdő vendéglőjébe ment a dalárda. A másik teremben bánáti földbirtokosok mulattak. Amikor meghallották a szép irredenta dalokat, a dalárdához csatlakoztak s sírva vigadt Óbuda és Bánát, búsulva szegény, árva hazánk mostoha sorsán, de bízva abban, hogy lesz még ünnep a világon.

Rendezik és építik a Svábhegy és környékén a következő utakat: *Diana-út,* az Istvánhegyi-úttól a Mártonhegyi-útig. — *Óra-utca,* az 5. számú háztól a Tündér-utcáig. — *Lóránt-ut,* az 1. számú háztól a Diana-útig. — *Gyöngyvirág-utca,* a 12. számú háztól a Tündér-utcáig. — *Költő-utca,* a Városkúttól a 29. számú házig. — *Felhő-utca,* a Költő-utcától a 8. számú házig. — *Mártonhegyi-út,* az 1. számú háztól az 5. számú házig. — *Szépkilátás-út,* a Mártonhegyi-úttól a 7. számú házig. — *Báró Eötvös-út,* a Khartausi-úttól a 24. számú házig. — *Művész-út,* az Eötvös-úttól a 6. számú házig. — *Agancs-út,* az Eötvös-úttól a 3. számú házig. — *Ordas-út,* az Eötvös-úttól a 6. számú házig. — *Menyét-út,* az Eötvös-úttól a Vilma-útig. — *Vilma-út,* a Menyét-úttól a Mátyás király-útig. — *Normafa-út,* az Eötvös-úttól a 30. számú házig. — *Mátyás király-út,* a Költő-utcától a 30. számú házig. — *Hollós-út* az Eötvös-úttól a Mátyás király-útig. — *Tündér-utca,* az Óra-utcától a Kakuk-utcáig.

Szabad lovagolni a Svábhegyen, ha az erdészeti hivatal írásbeli engedélyét megszerzi a lovas. Eddig is szabad volt lovagolni, de ez az engedély április végén lejár. Ezt az engedélyt a Svábhegyi Egyesület kérelmére a főváros tanácsa most meghosszabbította.

Az ember nem is hinné, hogy az államnak még az országúti cseresznyefák is jövedelmeznek. Az elmult évben az Óbudáról kiinduló Bécsi-út mentén lévő cseresznyetermés a 31 kilométernyi távolságban levő Leányvárig 118 millió papírkoronát (közel ezer pengőt) hozott az állampénztárnak.

Gellérthegyi kivánságok

Fontos szabályozási kérdések a Szent Gellérthegy Barátai Egyesület közgyűlésén

Értékes terveket s óhajokat említett meg dr. Vidéky Emil műegyetemi tanár a „Szent Gellérthegy Barátai Egyesület" titkára, amelyek közül kiemeljük elsősorban azt a tiltakozást, amely a szabályozási tervbe felvett, a Szent Gellért-szállótól a Citadelláig vezető új szerpentin autó-út létesítése ellen irányult. Egyhangúlag állást foglalt az Egyesület ez ellen a fölösleges, sőt káros út ellen, amelyik egy messze földön páratlan természeti szépségű s irredenta célra is alkalmas sziklaparkot akar feláldozni. A Kelenhegyi-útnak csak az a szakasza rossz, amelyik a tervezett szerpentin alatt van, tehát az új út sem orvosolná a meglévő bajt. Sokkal fontosabb lenne a Horgony-utcai felvezető útvonalat megépíteni, mert ez az egész vidék főütőere s nemcsak a Gellérthegy, a fürdőügyi kiállítás, hanem az egész budai hegyvidék rendkívül fontos útja.

Városrendezésileg lehetetlenség, hogy a Szent Gellérthegyen megismétlődjön ugyanaz, ami a Naphegyen, ahol kicsiny telkeken hórihorgas villák épülnek. Az Egyesület kívánja, hogy a Szent Gellérthegyen ne legyenek 250—300 négyzetöles telkek. Valamikor 1000 öles volt a legkisebb parcella s a parkjelleg megóvása érdekében most sem szabad a 600 öles minimumot túlhaladni. Itt a telkek úgyis túlértékesek a kevésbé tőkeerőseknek, jöjjenek tehát ide azok, akik nem akarnak minden talpalatnyi helyet kamatoztatni, hanem meghagyják a jó nagy kertek levegőjét, a madárdalt, hogy a sétáló közönség is élvezhesse.

De régi óhaja a gellérthegyieknek, hogy a Kelenhegyi-utat helyenkint igazítsa ki a főváros teleklekerítésekkel. Csinálják meg ott a járdát, rendezzék a Batthyányi-árkot. Világítsa ki az Elektromos Művek a nagyon sötét parkokat, létesítsen a főváros kertészete lugast a tabáni lejtőn felvezető gyalogúton. Mindezeknek a hiánya évről-évre fokozódó kellemetlenségeknek a szülőokai.

Érdeke az egész környéknek a régen óhajtott villamos a Villányi-úton és folytatásán, a Horgony-utcán a Farkasrét felé; az erősen vajudó Szent Gellérthegyi sikló, amely nemcsak a fürdőkiállításnak fontos, hanem az egész város kiránduló közönségének kényelmét szolgálná, nem is szólva az ott lakók érdekéről.

De vajjon mindezek mikor kerülnek sorra?

Lóiuttatás. A husvéti ünnepekre megnyílik a világszép versenypálya a Külső Kerepesi-út mentén és megindul a sportélet is azok számára, akik ebben lelik lelki gyönyörűségüket. Érdekes jelenség nálunk, Budapesten, hogy kicsinyléssel, sőt bizonyos fokban elítélő módon kezelik azokat, akik a lóversenyeket látogatják. Ezek komolyságának rovására esik az a szeretetük a lósport iránt, mert a felületes szemlélő összetéveszti a játékszenvedélyt azzal a gyönyörűséggel, amit a versenyző lovak és lovasok képe nyújt. A túlzásba vitt játék épen úgy elítélendő a kártyában, mint a politikában, de azért a tarokkozás szép mulatság és a politikai játékban is vannak utálatos hazardőrök. Kár lekicsinyleni azokat, akik szeretettel gyönyörködnek a lóversenyben.

Nagy baj, ha az üresen maradt villában őszkor, a család beköltözése után megromlik a villamosberendezés és a felügyeletnélküli villában egész télen át feleslegesen fogyasztja az áramot, vagy hogy éppen viharok alkalmával nem működik a villámhárító. Ilyen meglepetések ellen azzal biztosíthatja magát a vilatulajdonos, hogy ki- és beköltözéskor felülvizsgáltatja berendezését **Tóth István** előnyösen ismert villanyszerelő által, I., Gregus-u. 8. Telefon K: 510—29, aki azt díjmentesen végzi, ha a nyári hónapokra őt bízzák meg a jókarbantartással . . . Most, megnyitás előtt, a nyári vendéglősök vehetik ennek nagy hasznát, mert elejét veszik annak, hogy a legnagyobb forgalom idején csődöt mondjon a világítás.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

KERTÉSZT KERESNEK május elsejére egy svábhegyi nyaraló részére, aki a házmesteri teendőket is vállalja. Jelentkezni kell az ALBUS Szappangyárak központi irodájában, IV., Kossuth Lajos-u. 13. sz. alatt ½1 és ½2 óra között.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klornátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

Budai Általános Takarékpénztár rt.

Buda, II., Fő-utca 9.

Pénztári órák: 9 — 3-ig.

Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

Takarékbetéteket a legelőnyösebben gyümölcsöztet

Tőzsdei megbízások vállalása

Devizák, valuták vétele és eladása

Értékpapir lombardok

Budapest zászlója teljesen azonos az oláh nemzeti színekkel, ami természetesen nem kellemes most nekünk. *Urmánczy* Nándor agitációjára megváltozik a közel jövőben a fővárosi zászló hármas színe, amelyhez semmiféle tradíció nem fűződik. A három testvérváros egyesítésekor, 1873-ban válogatta össze ötletszerűen, az e célra delegált bizottság a színeket. Addig a régi *Pestnek kék, Budának ibolyaszínű* zászlaja volt. A megváltoztatásuknak csupán formai feltételei lesznek, amelyet — ha a törvényhatóság a megváltoztatás mellett határozna — a kormánnyal egyetértve esetleg törvényhozási úton kell majd megoldani.

Mit szól Hadúr? akit oly kevésbe vesz ez a szép, ez a drága, ez az egyetlen, ez a fordított Székesfőváros. Utcát keresztelt el róla a legforgalmasabb út mentén, éppen ott, ahol minden ember önkéntelenül a királyi palota felé fordul, az Attila-körút elején, a Szentjános-tér és Palota-tér között. Arasznyi utca az egész, egy-egy ház jobbról balról, és az Attila-körútról a félemeletnyi magas Váralja-utcába visz. De amilyen rövid, olyan undorító, pedig egy nap alatt rendezhető volna, csak a kőlépcsőt kell a végére fölépíteni... Ennek a domboldalnak van egy pátrónusa *Lampel* Vilmos ny. miniszteri tanácsos, a közbecsületben álló városi biz. tag, aki az életét szentelte annak, hogy a Várhegynek nyugati lejtőjét európai módon rendezi. A domboldalba taposott gyalogösvényeket, a düledező lépcsőket, a pázsitos lejtőket igyekszik rendbehozatni és kitartó munkájának meg is van a látszatja. Az ő mindenre kiterjedő figyelmébe ajánljuk a Hadur-utca ügyét is. Ez is városdal.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A nők ellensége című pompásan megverselt tréfás monológot olvasta fel a rádióban Peterdy Sándor író, a Hollón Mátyás Társaság titkára, a hallgatók osztatlan tetszése mellett. — Ugyanott mutatják be ápr. 14-én a kedvelt írónak „A váratlan vendég" című vidám hangjátékát, amelynek érdekes témája, fordulatokban gazdag cselekménye, szellemessége, pompásan beállított tréfás-visszás helyzetek örömmel teljes, kedves estét szerez majd a rádióhallgatóknak.

Kölnivíz — GERŐNÉL

I., Krisztina-krt. 8-10, — Anna udvar

Évi dísztornáját rendezi e hó 15-én, vasárnap a BBTE Attila-utcai tornatermében a „Toldy Ferenc" reáliskola, mely eddig mindig megnyerte a közönség tetszését. A változatos műsoron tréfás és komoly számok váltogatják egymást. Magas és alacsony korláton valamint nyújtón az intézet sportkörének legjobbjai szerepelnek. Műsoron van a sok elismerésben részesült parterre tornacsapat is és bemutatja a legmodernebb tornát. A dísztornát az intézet kiváló tornatanára, Szabó Zoltán rendezi. Az igazgatóság ezúton is meghívja az intézet és a sport barátait.

KÉTSZOBÁS BÚTOROZOTT GARCONLAKÁST keresek fürdőszoba használattal és külön bejárattal. Címem a kiadóban. Tel.: Kr. 502—96.

Buda-Alsóváros

ahogy önmagát Kelenföld és Lágymányos nevezik, feszegeti azokat a bilincseket, amiket a régi városrendezés reá rakott, de az újabb rendezés még fel nem oldott. E nagy jövőjű városrész, mely a *Sósfürdő* és főleg a világszerte magasra értékelt *keserűvízforrások* révén rövid időn belül Buda egyik legkeresettebb, legismertebb része, a Buda-világfürdő eszmének egyik legerősebb pillére lesz, — ma még a kellő nem értékelés idejét éli. A Boráros-téri híd budai hídfőjétől, a híd tengelyében vezetett *Kelenföldi sugárút,* mely a Sósfürdőt érinti, a *Dobogó* dombra vezet, amelyen túl az *örsödi* völgyben vannak a keserűvízforrások, ma még homályosan él az alsóvárosi telepesek gondolatvilágában, pedig ez lesz a Kelenföld Andrássy-útja. Ha nem most, úgy megcsinálják 100 év mulva, de meg lesz. A kettéválasztott első kerületnek ezt a részét Pest fogja elözönleni és akkor majd ököllel döngetik a városháza kapuit, hogy a fejlődés lehetőségét adják meg neki. Most a „Buda-Alsóvárosi Egyesület" szerényen panaszkodik, instanciáz, ahogy azt a március 30-án tartott választmányi ülésen is tette, ahol *Gömöri* Győző ügyvezető elnök a legutóbbi választmányi ülés óta előfordult eseményeket ismertette. Különös érdeklődéssel tárgyalta a választmányi ülés a *Sárbogárdi-út, Halmi-utca, Szentpéteri-utca, Ecsed-utca* kocsi- és gyalogútjai kiépítésének és csatornázásának kérdését, úgyszintén a *Bártfai-utca és mellékutcáinak* út- és járdajavítási ügyeit, valamint ezen utóbbi utcák használhatatlanná vált magáncsatornájának végleges csatornával történő kicserélésének ügyét. *Becsey* Antal elnök az idevágó költségeknek a *városi költségelőirányzatba történő felvételének szorgalmazását helyezte kilátásba,* amit nagy örömmel vettek tudomásul.

Szóbakerült ezek után az együttműködés a dr. *Bódy* Tivadar elnöklete alatt álló *Szövetkezett Budai Hegyvidéki Egyesületek* tanácsával is. *Gömöri* Győző ügyvezető elnök behatóan ismertette mindazt, ami a Szövetkezett Hegyvidéki Egyesületek részéről máris megtörtént az Alsóvárosi ügyek érdekében.

Elhatároztatott továbbá, hogy újból megsürgeti a *budafoki villamosvasút* magas viteldíjának mérséklését, illetőleg *a Beszkártra történő átszálló viteldíj* leszállítását. *Becsey* Antal elnök azt kívánta, hogy együttműködésre szólítsák fel mindazokat az egyesületeket, amelyek a Helyiérdekű Vasút más vonalainak környékén fejtenek ki működést, mert a HÉV. viteldíjának kérdését nemcsak a budafoki villamos, hanem az összes HÉV-vonalak szempontjából *egységes alapon kell rendezni.*

Az ülés folyamán *Becsey* Antal, a *Budai Naplót* 25 éves fennállása alkalmából üdvözlő átirat felolvasásával kapcsolatosan kiemelte a lap fontos misszióját, melyet lelkiismeretesen és nagy önzetlenséggel tölt be. Szeretettel emlékezett meg a lap jelenlevő szerkesztőjéről, akihez 25 éves barátság fűzi és közvetlen tanuja volt annak a küzdelemnek, melyet Buda érdekében folytat, mint eszméket hirdető történetírója Budának. A választmány lelkes ovációban részesítette Viraág Bélát.

Budapest legszebb kávéháza a Lánchid-kávéház

Budán, a Keresk. Minisztériummal szemben

Kitűnő magyar és francia konyha!

Magyar kir. áll. mintapince borai!

Dréher-sörök! Vidékiek találkozóhelye!

Blahos Rudolf

Fényképész

műterme

II., FŐ-utca 18 sz.

Szíjgyártó nyerges és bőröndös

Megbízható régi üzlet **FLIEGER NÁNDOR**

II. kerület, Fő-utca 10. sz.

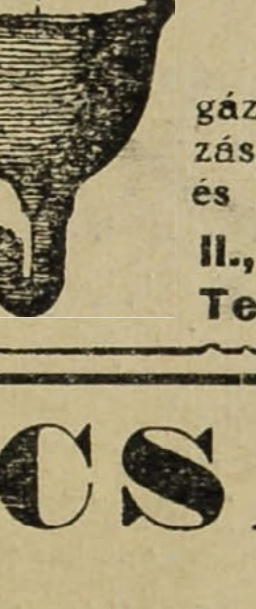

Háztatarozásnál előnyös feltételek mellett vállalkozik

Nagy Pál bádogos

gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata

II., FŐ-UTCA 20. SZ. Telefonhívó 179—42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

Töltés 24 óra alatt!

RÁDIÓ-akkumulátor töltő állomás.

SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök

III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

CSÁSZÁR-

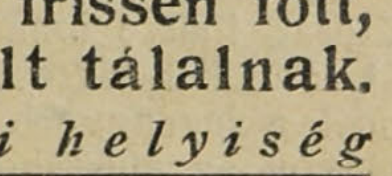

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.

Kényelmes, szép, úri helyiség

Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

TAVASZI VÁSÁR férfi divatcikkekben: fehérnemű, harisnya, nyakkendő, pyama, felöltő, kalap, sapka, bot, esernyő, takaró, utazási kellékek

LINKE férfidivat üzletében

II, Fő ucca 52

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Ingyomorra naponkint igyék
egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
168

A Gárdonyi Géza Társaság március 31-iki felolvasó ülésén az elnöki megnyitót *Havas* István tiszteletbeli elnök mondotta. *Fodor* Árpád hangulatos költeményeit olvasta fel, míg *Simon* Lajos, a Társaság elnöke két brilliánsan megírt életképpel szerepelt a nagyszámú és hálás közönség igazi gyönyörűségére. *Hollósi* István költeményei és *Romhányi* Sándor elbeszélése után *Móra* László, a Társaság agilis főtitkára *Mónus* Ferenc költeményeit mutatta be, nagy hatást keltve.

Buda csatornázását a Központi Városháza egyik legszakképzettebb emberére, *Farkas* Árpád műszaki főtanácsosra bízta az illetékes ügyosztály vezetője, aki munkája pontosabb végrehajtása céljából most Berlin, Hamburg, London, Párizs s Münchenbe négyhetes tanulmányutat tesz.

Az a jó budai agyag!

A virágzás három korszaka emelkedik ki Budapest történetében: az első a Kr. u. 100-tól az ötödik századig tart; a második a XIV—XV. századba esik; a harmadik pedig a XIX. századdal veszi kezdetét. A három korszakban nemcsak más-más név alatt, hanem más-más talajon indult virágzásnak s ezek a talajok, bár szomszédosak, mégis nagyban különbözők. A római arra a lejtős síkra telepedett, amelyen ma Óbuda áll. A középkori ember a várhegynek adott előnyt, amely a Buda nevet nyerte. Az újkor pedig a balparton virágoztatta fel Pestet. Mindhárom kor a maga életszükségletei s életmódja szerint bölcsen használta fel a tájék természeti viszonyait s a civilizáció foka szerint volt képes megküzdeni a helyzet mostohaságával. Nem volt kor, melyben a természeti viszonyokat ne vették volna nagyon is számba az itt élő népek — illetőleg a természetnek vannak olyan parancsai, amelyeket a tudomány nélkül szűkölködők is lehetetlen, hogy világosan meg ne értsenek, sőt érezve ne érezzék. Egész Buda-Pest földjének egyik legkiválóbb gazdagsága, a város építészetére nagy befolyást gyakoroló terméke a — *jó agyag*. Ama három ízben is megújult civilizált korszakokat, amelyekben fővárosunk virágzásnak indult — a téglafogyasztás mértékéből ítélhetjük meg. A város első virágzó korában a rómaiak kitűnő téglájához, amely másfélezer év óta is megtartotta kitűnő tulajdonságát, bőven szolgáltatta Óbuda környéke a hozzávaló agyagot. A második és harmadik korszak is a tégla révén magasodik ki a névtelenségből. Így válik a fővárosban lévő sok agyagtelep a legnagyobb *kincsforrássá*. Újabban volt idő, amikor ez a főváros 1800 millió téglát használt fel s a szükségelt agyag értékét a körmöci és verespataki aranybányák jövedelme alig közelítette meg. És bizonyos, hogyha túl leszünk a mai válságon, ha Szent István Magyarországa egységbe kovácsolódott ismét és megkezdjük e város virágzásának negyedik korszakát, újra a tégla lesz a valódi értelemben is az építőkő, az aranybánya, a drága kincs.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

„Búzakalász" és „Víg özvegy" a két legújabb asztaltársaságnak a neve, amelyek Óbudán a legnemesebb céllal alakultak. Hogy nemes törekvéseiket még hathatósabban érhessék el, még elnöknek is *Neuest* választottak meg, akinek keresztneve *Árpád* s fáradhatatlan mozgatója sok óbudai közérdeknek. A „Búzakalász" a Bécsi-úti Schlosser-vendéglőben, míg a „Víg özvegy" a Lajos-utcai Haiden Hermanné vendéglőjében ütötte fel sátorát, illetve foglalta le törzsasztalát. Mindkét társaság lelkes gárdája most a legnagyobb hévvel igyekszik felrázni az aluszékony Óbudát. S bizonyára nem is lesz ott senkinek nyugovása — a sok új terv, szociális, gazdasági és városrendezési ötlet miatt.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.
Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Pénzintézeti Központ

A magyar kormány 1916-ban alapította a *Pénzintézeti Központot* és ennek az új intézménynek gazdasági életünkben való megjelenése már az első perctől kezdve az egész vonalon a legnagyobb rokonszenvvel fogadtatott. A Pénzintézeti Központ ugyanis egy hézagpótló intézményt jelentett a magyar gazdasági életben és a fennállása óta eltelt idő gazdasági története mutatja a legjobban, hogy a Pénzintézeti Központ működéséhez milyen óriási érdekek fűződnek. Az intézet megalapítása előtt ugyanis gazdasági életünkből hiányzott az a szerv, mely nemcsak a hitelélet zavartalan működését segítette elő, hanem tervszerű és céltudatos tevékenységével a pénzintézetek egészséges irányban való fejlődését egyengette. A Pénzintézeti Központ megalakulása jelentette ennek a szervnek a gazdasági életünkbe való bevonulását. És megállapítható, hogy jobban és eredményesebben e hivatásnak a Pénzintézeti Központ alig felelhetett volna meg.

A Pénzintézeti Központ működésének nagy előnyei különösen a szanálást követő általános gazdasági válság éveiben mutatkoztak, amikor is kitünt, hogy a Pénzintézeti Központ idejében és megfelelően történt intervenciói nélkül az egész magyar gazdasági élet olyan megrázkódtatásoknak lett volna kitéve, melyek komolyabb következmények nélkül alig maradhattak volna. Hogy a Pénzintézeti Központ ezekben az években mennyire magaslatán állt hivatásának, arra nézve teljesen elegendő arra utalni, hogy az osztrák gazdasági élet válságos helyzetének erőteljes kimélyülése elsősorban arra volt visszavezethető, hogy Ausztria nem rendelkezett a Pénzintézeti Központhoz hasonló intézmény felett. Az osztrák bankbukások egymást követték, anélkül, hogy ezt a kétségtelenül káros folyamatot megfelelő beavatkozással megállították vagy mérsékelték volna, csakis azért, mert egy osztrák pénzintézeti központ hiányzott.

Igaz, hogy nálunk a bankbukások sem jelentkeztek olyan arányokban, mint Ausztriában, de mindenesetre több bankválság került felszínre, melyeket, ha a Pénzintézeti Központ idejében nem lokalizált volna, akkor valóban nem tudható, hogy minő következményeket váltottak volna ki ezek az elszórtan előfordult válságos jelentések. E tekintetben teljesen elegendő a *Városi Bank*, a *Magyar-Német Bank* és az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* szanálási akcióira utalni, amelyekkel a Pénzintézeti Központ szinte felbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar gazdasági életnek.

De nemcsak ezirányú tevékenysége az intézetnek érdemel említést. Mint ismeretes, néhány év előtt a Pénzintézeti Központ megkezdte gazdasági jelentéseinek a kiadását, mely jelentése nemcsak a belföldön, hanem messze külföldön is nagy tekintélyt szereztek az intézetnek. E jelentésekben a Pénzintézeti Központ áttekinthető képet ad mindig az ország gazdasági életének helyzetéről és alakulásáról. E jelentésekből a külföld rendkívül értékes és egészen megbízható tájékozódásokat szerezhet az ország gazdasági viszonyairól, mely tájékozódásnak a hatásai gyakorlatilag is rendkívül értékes módon éreztetik hatásukat. Tudvalevő dolog ugyanis, hogy a külföldi tőke ismételten adta tanujelét annak, mennyire kedvező megítélésben részesíti az országot és ebben nem utolsó sorban van része éppen a Pénzintézeti Központ által kiadott jelentéseknek, melyek nagy mértékben járultak hozzá ahhoz, hogy a külföld a valóságnak megfelelő képet nyerjen az ország gazdasági életének fejlődéséről. Ennek óriási jelentőségét csak akkor látjuk igazán, ha a háborúelőtti évekre emlékezünk, amikor a külföld csak közvetve szerezhette be ily irányú tájékozódásait és így könnyen érthető, hogy az informálódás e rendszerének csakis gazdasági életünk láthatta kárát. Egészen természetes ugyanis, hogy szomszédainknak nem állott érdekében a külföldet objektiven tájékoztatni és hogy itt legtöbb esetben a rosszakaratnak igen tág tere juthatott. Mióta a Pénzintézeti Központ meghonosította gazdasági jelentéseit, e tekintetben változás állott be, amelynek gyakorlati jelentősége éppen abban csúcsosodik ki, hogy ma már a külföld közvetlenül tájékozódik az ország gazdasági helyzetéről. Az, hogy ez így történhetett, elsősorban a Pénzintézeti Központ érdeme, minthogy az intézetnek sikerült nemcsak nálunk, hanem a külföldön is egy olyan feltétlen autoritásra szert tennie, melynek eredményeképen a Pénzintézeti Központ által szolgáltatott adatokat az egész világon abszolut hiteleseknek fogadják el.

* **Friedländer Andor**, *a Budai Általános Takarékpénztár vezérigazgatója* háromhetes olaszországi útjáról e hó 3-án visszaérkezett és szerdán már el is foglalta hivatalát.

* **Magyar-Cseh Iparbank Rt.** Az intézet igazgatósága ülésén megállapította a lefolyt üzletév mérlegét, mely megfelelő tartalékolások után 285.351 pengő 23 fillér tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság a folyó hó 13-ra egybehívott közgyűlésnek javasolni fogja, hogy osztalékul részvényenkint 1 pengő, tartalékalapra 50.000 pengő fordíttassék és 35.351 pengő 23 fillér új számlára vitessen elő.

* **A Budapesti Kisipari Hitelintézet** a *Budai Napló* értesülése szerint április végén hívja össze közgyűlését. Miután a belügyminiszter az intézet alaptőkéjének felemeléséről szóló közgyűlési határozatot jóváhagyta, az áprilisi közgyűlés végre is hajtja az alaptőkeemelést. A főváros 400.000 pengő, a kisipar mintegy 100.000 pengő új részvényt fog jegyezni, úgy, hogy a félmilliós tőkeemeléssel az intézet alaptőkéje 1,400.000 pengőre fog emelkedni. A Kisipari Hitelintézet mérlege lezárás előtt áll, de már most megállapítható, hogy az altruisztikus intézet nagyon szép erkölcsi és anyagi eredménnyel zárja elmúlt évi működését. Az osztalékra vonatkozólag kérdést intéztünk.

SZÉLL JENŐ

vezérigazgatóhoz, aki úgy informált bennünket, hogy a Kisipari Hitelintézet úgy, mint tavaly, az idén is egypengős dividendát fog fizetni, ami a részvények több, mint 6 százalékos kamatozásnak felel meg.

* **A Magyar-Német Mezőgazdasági Részvénytársasággal** kapcsolatosan pénzügyi körökben az a hír kelt szárnyra, hogy a vállalat *Halász* Lajos bankár útján vásároltatja a *Magyar Erdő* részvényeit. A Magyar-Német Mezőgazdasági Részvénytársaság igazgatóságánál úgy informálták munkatársunkat, hogy az elterjedt hír annál kevésbbé felelhet meg a valóságnak, mivel a Magyar-Német Mezőgazdasági Rt. szigorúan alapszabályszerű tevékenységét folytatja és részvényeket a tőzsdén egyáltalában nem vásárol. A Magyar-Német Mezőgazdasági Rt. tehát sem majorizálási, sem más egyéb célzatból, Magyar Erdő részvényeket nem vásárol.

* **Halász Manó**, *a Budai Általános Takarékpénztár* ügyvezető igazgatóját beválasztották az intézet igazgatóságába. *Halász* Manó évtizedeken keresztül dolgozott a takarékpénztár érdekeiért és így érdemes elismerése az egész közgazdasági életben osztatlan örömet keltett.

* **Az Első Magyar Gyapjúmosó és Bizományi R.-T.** folyó hó 12-én tartja *ötvenkilencedik* évi rendes közgyűlését, melyen bemutatják az 1927. üzletévről szóló mérleget s határozatot hoznak a nyereség hovafordításáról. Elsőrangú mérleget produkált a *Gyapjúmosó*, mely 5,400.000 pengő alaptőke mellett 594.966.79 pengő tiszta nyereséget ért el az év folyamán. Ennek megfelelően a Gyapjúmosó 1927-re 1.50 pengő osztalék kifizetését határozta el, mely az alaptőke 10 százalékos gyümölcsöztetésének felel meg.

* **Az Ujlaki Tégla- és Mészégető Részvénytársulat** március 30-án tartotta meg *Fleissig* Sándor m. kir. kincstári főtanácsos, az *Angol-Magyar Bank* alelnök vezérigazgatója elnöklete alatt *ötvenkilencedik* évi rendes közgyülését. Az 1926. év második felében megindult magánépítő tevékenységét tükrözi vissza a vállalat ez évi üzleti eredménye. Az 1926 december 31-én kimutatott 89.625 pengő nyereség ez év végére 213.425 pengőre emelkedett.

Az Ujlaki fatégla eladásait a *Közönséges Tömör Faltéglákat Árusító R.-T. (Téglakartell)* útján bonyolította le.

A Bohunicky Bank Részvénytársaság április 4-én tartotta évi rendes közgyűlését az intézet helyiségében. Az intézet a Bohunicky Rezső bank és pénzváltóüzletből, mely 1922 óta működik, 1927 augusztusában részvénytársasággá alakult át. Csendes munkával és a budai gazdasági életben való tevékeny részvétellel a Bohunicky Bank megalakulása óta szinte észrevétlenül küzdötte fel magát a tekintélyesebb budai pénzintézetek sorába. Ma már több ipari részvénytársaságot finanszíroz, parcellázásokat bonyolít le a fővárosban és vidéken, élénk hiteléletet teremtett, sok kisembert juttatott pénzhez jelzálogkölcsöneinek folyósítása által, magas kamatbetétállománya túlhaladta a háromszázezer pengőt. Eképen a Bohunicky Bank Részvénytársaság a budai pénzélet oszlopos támasza lett. Buda közönsége így teljes bizalommal fordulhat e pénzintézethez, ahol elhelyezheti betétjeit, tőkéjét és ahol a bankszakma minden ágában közmegelégedésre bonyolítják le az üzletfelek ügyleteit.

Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár volt Buda és közvetlen vidékének egyik legkeresettebb pénzintézete évtizedek óta és főleg a svább lakosság föltétlen és rendületlen bizalommal volt iránta úgy a multban, mint a jelenben. A svábok nak beszélhettek és írhattak, amit akartak, — ő nem engedett hitéből és viszi be megingathatatlan bizalommal a pénzét „in die Vereinigte". Eléggé meg nem róható eljárás, hogy ilyen régi, nagytekintélyű és közbizalomnak örvendő pénzintézet belső ügyeit napokon át pertraktálják a városházán akkor, amikor maga a kormány is hajlandó szanálni ezt a takarékpénztárt és kellő megoldást nyújtana, — különösebb pénzáldozatok nélkül — a községesítés. A közönség régi bizalma is érték, melyet gonosz szóval kár összetörni.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

Váli Gábor és Tsa
Első budai
cimtábla-
festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
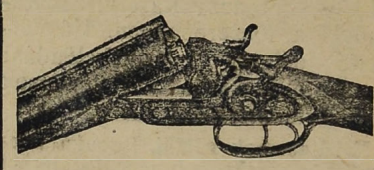
VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

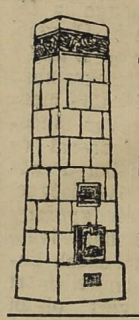
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte sések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
játszik
Kiváló konyha és italok ∽ Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyogyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Úgynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 909. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 április 22.

Rakovszky Iván dr.

a Közmunkák Tanácsának elnöke

A termeszek, méhek, hódok csodálatos építési remekeinél is megdöbbentőbb egy-egy város, teszem: Toledo, Bruges, Párizs, Róma (egymás alatt több sorban is) Velence, Nürnberg, a mór vagy orosz, a japán vagy indus góc-pontok növése és virágos kinyílása, — amint azt a város-nép ösztöne a talajból és klimából kialakítja.

Budának volt városépítő-polgár ösztöne, aminek köszönhetjük a Várat és Tabánt. Az összeverődött népességű Pestből már hiányzott ez az ösztön és az ezzel járó önérzet, aminek köszönhetjük: a pesti házat, pesti udvart, pesti utcát az ő belső városban is kültelki életével, amely csak a szalmazsáknak keresett fedelet, nem pedig polgárjogainak büszke menhelyet.

Pesten a Közmunkák Tanácsának elnöke lett volna hivatva arra, hogy pótolja ennek a városépítő ösztönnek a hiányát. Természet feletti feladat. Némileg is csak kivételes embernek, kivételesen sikerülhet. Olyannak, aki egy kicsit maga is fölül áll az emberin.

Elvégre a cézárok és Napoleonok a zsákolókból és „sans-culottokból" is tudtak légiókat teremteni, új császárokat emelni és marchal-lokat gyúrni és velük világot hódítani.

A pesti polgár, csak várta és csak várja ma is az építési szabályzatot, amelyik előírja, hogy milyen legyen az ő lakása; ezzel szemben a budai polgár — tanu rá az ő 22 egyesülete, élükön a Hollós Mátyás társasággal — kialakítja a maga kívánságait és követeléseit. A házát és házatáját kiverekszi a maga képére. Csinálja a saját maga multját.

A pesti polgárnak 1870 óta, ahogy a Közmunkák Tanácsáról szóló törvény szentesítve lett, egy állandó keresztrejtvénye volt: ki lehetne a Közmunkák Tanácsának elnöke?

Sőt, mintha valamennyi kormánynak is ez lett volna a patience játéka! Hiszen szándékosan vagy kénytelenül ez az elnöki szék betöltetlen maradt, mert még Podmaniczky Frigyes báró is, aki 1873-tól haláláig a Közmunkák Tanácsának az élén állott, *csak* alelnöke volt ennek az érdekes intézménynek, amit egy erős ország szabott egy kipattanó világ-empóriumnak óhajtott főváros igényeire és amely intézményhez megfelelő ember eleddig nem került.

Az elnökön mulik, hogy — a szövő madár ízléses fonata, a fecske sáralkotmánya, a parlagi galamb lim-lom rakása vagy a bagoly oduja legyen-é — a budapesti ember hajléka; tőle függ, hogy esztendők multán, milyen adag levegő, milyen utca, mennyi park, miféle liget, mekkora járda, minő fürdő, a megbetegedés és gyógyulás, sőt a megélhetés milyen kockázata és eshetősége jut Budapest jövő polgárainak.

A napisajtó nem hangsúlyozta eléggé és méltóan dr. Rakovszky Iván beiktatását; mi, annál nagyobb szeretettel és bizalommal köszöntjük őt, aki bizonyára alapos átgondolás után lépett a felelősséges polcra.

Mi hallottuk őt, mint a „Budapest-fürdőváros" egyesület tavalyi közgyűlésének (úgy tudjuk, Ripka Ferenc főpolgármesterünk ajánlatára) meghivott ünnepi szónokát.

Fiatal, edzett alak, kemény, határozott római vágású koponyával, ahhoz illő rövid hajjal; kicsi tömött bajusza szinte zavarja a halovány márványból faragott praetor vagy konzul fej képzetét; tekintete szúró és hideg, hangja kemény, szavai pattogók. Mondatai vésettek, latinosak. Elfogódva kezd beszédébe, lassan indul, mintha szive diplomáját göngyölné szét előttünk, hogy megmutassa az érzést is a logikus gondolatai mögött.

És magyarázni kezdi egy svéd tudós munkáját az export és import államok helyzetéről és sorsáról. Rátapint minden meddő küzdelmünk forrására: az importunk túltengésére és az exportunk pangására. Beszéde melegebb és vígasztalóbb, mikor szinte követelően hangsúlyozza, hogy ennek az áldozatos csonka Magyarországnak és koldussá tett fővárosának, a tőlünk elszedett gabona, állat, gyümölcs, fa, érc stb. helyébe exportálniuk kell és lehet: — a külföldi betegnek gyógyulást, az egészséges idegennek üdülést, szóval életet. Lendületet kap, mikor arra biztat, hogy nyissuk meg ezt az életboltot és csapjunk fel a gyógyulás és üdülés export cikkei árusítóinak.

Van még Balatonunk, van még Dunánk meg Bükkünk és van egy kultúrával szaturált csoda fekvésű, gyógyító vizekkel megáldott jó vénájú Budapestünk.

Ne szégyeljük pénzre átváltani a mi világszerte ismert márkájú öröklött vendégszeretetünket, mint ahogy nem röstelli pénzért árulni: — Korányi a tudását, — Herczeg a gondolatát, — Fráter a dalait, — Hubay a hegedűje szavát.

És gyógyítás és üdülés volt a beszéde és a pesti polgárok, akik végig hallgatták „Budapest-fürdőváros" eme programmját, összenéztek és meglepetve érezték, hogy az ősi pesti keresztrejtvény megoldódott: a Közmunkák Tanácsának elnöke csak dr. Rakovszky Iván lehet.

Övé az „officium jus dicentis". Az elnök élni fog jogával. Lesz keze ügyében és vele szemben sok nagytehetségű szakember, akikből ki fogja gyúrni a városépítés vezérkarát.

Mi csak arra kérjük, hogy ne adja ki kezéből azt, amihez nem elég a ceruza, körző és vonalzó; amihez szív, lélek, művészérzék, fanatikus hit, látnoki önbizalom, bátorság és hatalom; szóval Rakovszky kell: tartsa fenn magának a Tabánt, a Várat, a „Budapest-fürdőváros"-t és forrásait és tartsa fenn a Dunát.

Legkülönösebben a Dunát, amelynek a két partja várja a vonuló hajókat, az új hidakat, a színházat, a múzeumot, a minisztériumot, az egyetemet, a stadiont, az evezősök öblét, a köz- és magánpaloták sorát és a főváros lihegő népének ingyenes strandfürdőjét.

*

A Közmunkák Tanácsának felállításáról szóló 1870. évi X. törvénycikk dr. Rakovszky Iván elnök székfoglalásával életbe lépett 1928 április 2-án. *Dr. R. K.*

Budán, 1928. április 21

Megjöttek Amerikából a budaiak! Tudomásunk szerint az amerikai Kossuth-szobor leleplezésén Budáról résztvettek: dr. *Kozma* Jenő kormányfőtan., országgyűlési képviselő, *Ziegler* Géza kormányfőtanácsos, építész, dr. *Krivoss* Árpád ügyvéd, dr. *Vadász* Manó ügyvéd, *Goda* Károly fűszerkereskedő és *Nocker* Ferenc.

A *Budai Társaskör* lelkesen ünnepelte e hó 19-én rendes heti társasvacsoráján *Ziegler* Gézát és dr. *Krivoss* Árpádot, akik ez alkalommal elmondották érdekes élményeiket és tapasztalataikat. Mai tárcánkban közöljük dr. *Krivoss* Árpád beszámolóját az amerikai útról.

Budán mondott misét az erdélyi püspök, gróf *Majláth* Gusztáv e hó 11-én a budai várkápolnában, fényes segédlettel, abból az alkalomból, hogy bátyja székhelyi gróf *Majláth* József v. b. t. t. 70-ik születésnapját ülte, meghivott előkelő közönség jelenlétében. Kegyelettel emlékezett meg édesatyjukról, a szerencsétlen véget ért Majláth József gróf országbíróról és méltatta bátyja hazafias, humánus és kulturális érdemeit, aki tagja a Tud. Akadémiának és lelkes zenebarát és művelő. Minden vasárnap délben ő orgonál a Mátyás-templomban, ahol 10 éves korában már szopránt énekelt. Ezen az ünnepi misén az általa szerzett Ave Máriát Székelyhidyn kívül az ünnepelt leánya gróf Teleki Béláné és menye ifi. Majláth Józsefné énekelték. Mise után szűkebbkörű ebéd volt a grófi háznál, amelyen a Teleki és Széchenyi-családok vettek részt.

Amerikai élményeim

A Budai Napló számára irta
dr. Krivoss Árpád ügyvéd

Kossuth — Amerika! A magyar zseni diadalának hatalmas tanubizonysága ez a két név egymás mellett. A szabadság nagy nemzete a megbecsülésnek és csodálatának számtalan tanujelével halmozta el a késő utódokat, akik a világszabadság nagy hősének szobrához zarándokoltak emlékezni és ihletet meríteni. Amerikában ma is él Kossuth emléke és élni fog mindig, amíg Washington szelleme él az amerikai nép szívében!

Elképzelhető, hogy e két név itthon is lázas izgalomba hozott mindenkit, akinek reménye lehetett arra, hogy a nemzet nagy zarándoklatában részt vehessen. Az új Világ, melynek létéről csak könyvekből tudtunk, a közel jövő elérhető távlatában jelent meg előttünk s egyre nagyobb izgalom vett rajtunk erőt, amint az utazás reménye közeledett a megvalósuláshoz.

Az a társaság, mely elindult a nagy tengeri útra, az egész Magyarországot volt hivatva reprezentálni. Reprezentálta is minden hibáival együtt. Már a hajóút elején alkatelemeire bomlott s nem látható válaszfalak keletkeztek egyes csoportok között. A főváros urai jártak elől jó példával, akik elsőosztályú kényelmes kabinjaikban nem is vettek tudomást a turistaosztály kényelmetlenségében szorongó zarándoktársaikról. A turistaosztályon is csakhamar kialakult a mágnás-asztal, melyhez ha odatelepedett egy-egy szerény „purger", „kéhem foglalt" figyelmeztetéssel juttatták eszébe, hogy egyenlőség csak az Égben létezik. Groteszkül festett a mágnás-asztal szomszédságában a kóser-asztal, ahol zsidóvallású zarándokok feltett kalappal fogyasztották a külön kiprotezsált rituális kosztot, ami bizonyára jobb volt, mint a mi polgári kosztunk, amely mellett bízvást éhen is halhattunk volna. A szószok, mártások, konzervek nem a magyar gyomor számára kitalált eledelek s egy tál töltött káposztáért szivesen vállalkoztunk volna a biblial Jákob szerepére is.

Külön egységbe tömörültek a magyar vidék kiskirályai: a volt és aktív fő- és alispánok, polgármesterek és földbirtokosok, és külön maradtunk mi, a nemzet szerény napszámosai, akik fejünk és kezünk munkája után élünk és nem volt szerencsénk ahhoz, hogy valamely kiküldetés révén közpénzen tegyük meg az amerikai utat.

Csakhamar kialakult a „mazsolák" kasztja, akik — nem tudni mi címen, — minden előnyt a maguk számára vindikáltak, banketteken főhelyen ültek, akik a legjobb kabinokat kapták s akik állandóan ott sütkéreztek a vezetőség fénykörében.

Egy csepp Magyarország az Atlanti Óceán végtelenjén!

A kedélyt és barátságot egyedül Hegedüs Lóránt képviselte, aki kitűnően birta a tengeri út fáradalmait s akinek mindenkihez volt barátságos szava, nevettető anekdotája. Ő volt az oázis a turistaosztály sivárságában! Én a hegedümmel igyekeztem hozzájárulni a közhangulat emeléséhez, ami sikerült is addig, míg a viharos tenger fásulttá nem tett mindenkit, magammal együtt.

Milyen jó lett volna, ha indítványomra már az elindulás előtt megszerveztünk volna egy kis magyar zenekart! Szenzációs sikereink lehettek volna egész Amerikában, mert a magyar nóta, — hála a magyar Géniusznak, — ma is exportképes.

Clevelandban munkások és iparosok vendége voltam, s néhány pohár bor elfogyasztása után, szem nem maradt szárazon, mikor a jó kurucnótákat elmuzsikáltuk! A clevelandi magyar munkások társasága különben egész utam legkedvesebb emléke. Micsoda sóvárgás él ott a szivekben a honi rög, és micsoda elérhetetlen vágyódás az itthonmaradottak után! Ha a mi internacionális vizek zavarosában halászó munkásainknak erről fogalmuk lenne! Sokan emlegették közülök Ripka főpolgármestert s keresték ki számára azokat az emléktárgyakat, melyek legjobban a szívükhöz nőttek. Nem győztem udvariasan visszautasítani kedves figyelmük megnyilatkozásait!

Clevelandban különben a magyar ügyvédek is megvendégeltek bennünket egy barátságos és kollégiális jegesvizes ebéd erejéig. Nekem, aki óvatosan kerültem, hogy bárki is a „mazsolák" közé sorozhasson, itt nyílott először alkalmam, hogy hivatalos egyénekkel hivatalosan is beszélhessek. Mint angolul beszélő óhazai ügyvéd, a clevelandi törvényszék elnöke mellé kerültem, aki hihetetlen szívélyességgel és az egész úton nem tapasztalt kedvességgel csevegett az egész ebédidő alatt s különösen Magyarország belpolitikai viszonyait illetőleg kért tőlem információkat. Legkívánesibb arra volt, miként jutott Horthy Miklós kormányzó urunk a főhatalom birtokába s mikor megmagyaráztam neki, hogy a legalkotmányosabb formák között s a választójogi törvény szerint megválasztott szuverén magyar nemzetgyűlés akaratából, csodálkozással mondotta, hogyha ezt nem én, mint jogász mondanám, el sem hinné, miután ő egészen másképp volt informálva.

Legjellemzőbb példa ez arra, mit végezhet a felelőtlen aknamunka ellenünk s mennyire kívánatos volna egy olyan szerv, amely ezt a gyalázatos munkát kiparirozhatná. Az „Old Fellow" különben a legbájosabb emberek egyike volt, akit Amerikában megismertem. Páratlan szívélyességgel kalauzolt végig az egész törvényszéken, kérdezte, mire vagyunk kíváncsiak s nem volt olyan kérdésünk, amelyre beható választ ne adott volna. Szenvedélyes halász és természetimádó az öreg Mister, s tipusa a soviniszta amerikainak. Mindazonáltal megígérte, hogy legközelebbi európai útján bennünket is szerencséltet.

Többször és több helyen merült fel ellenünk az a panasz, hogy Magyarország ma sem demokratikus s hogy a nyílt szavazással megválasztott országgyűlés nem lehetett a nemzet akaratának igazi reprezentánsa. Hiába igyekeztem megmagyarázni, hogy az átélt krizisek után még a konszolidáció nem fejlődhetett az általános titkos választójog megvalósításáig. Mindenki a magyar választójogon nyargalt s a Kossuth által követelt népképviselet megvalósítását sürgette.

Könnyű nekik odakint! — ők egy néhány polgárháború nehéz leckéjén már túl vannak!

Akik egyébként Magyarország reakciós voltát emlegették, impresszióim szerint, a reakció lényegét az ú. n. kurzusuralomban látták. Ők nem csinálnak titkot abból, hogy az állami politika irányzata náluk is keresztény, de nem viselnek irtó háborút semmiféle vallás vagy felekezet ellen, akkor, amikor annak értékes egyedeit egyébként sem tudnák nélkülözni. Szerintük a legnagyobb immoralitás az, hogy akkor, amikor a zsidót kimondottan üldözzük és kisebbséggé degradáljuk, ugyanakkor a gazdasági téren fennálló nemzetközi összeköttetéseit minden vonatkozásban ki akarjuk használni a magunk számára. Nem lehetett velük megértetni, hogy a numerus klauzusz az ország feldarabolásából folyó szükségesség, mely egyaránt sujtja a keresztyént és zsidót. A Hatvany Lajos elítélésében pedig egyenesen felekezeti üldözést látnak.

Ami az annyit emlegetett amerikai demokráciát illeti, meg kell állapítanom, hogy az jórészt hypokrizis. Kis és lényegtelen dolgokban valóban megvan az egyenlőség, a pénz féktelen uralma azonban minden európai fogalmat meghaladó válaszfalakat állít társadalmi osztályok közé. Minden élvezet a hatalmas trösztök uraié, akiknek érdekeit a törvények egész sokasága védi. A közszabadságok jó-

Szent Gellért Gyógyfürdő

Iszapkezelés társaskelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal. Rheuma, ízületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.

Az összekötő út, mely a gugerhegyi szerpentinúton át létesít kapcsolatot a Rózsadomb és Hüvösvölgy között — megépült s rövidesen átadják a forgalomnak. Az útépítést a főváros közgyűlésén *Glück* Frigyes szorgalmazta, ami páratlan látványossággal gyarapítja a budai hegyvidéket.

Budai ügyvédek gyültek össze értekezletre e hó 14-én a Margitkörúti Winkler-féle vendéglőben, ahol mintegy *huszan* jöttek össze. Dr. árvátfalvi vitéz Nagy István és dr. Blauner Mór felszólalása, több pesti központi kiküldött tájékoztató beszéde után abban állapodtak meg, hogy mint budai csoport, támogatják az „Ügyvédek Gazdasági Pártját".

Nem életveszélyes a III. ker. Árpád gimnázium, mondotta ki határozatilag az a szakértő bizottság, amely cikkünk nyomán kiszállott a helyszínére. A Waidinger Gyula min. tanácsos elnöklete alatt kiküldött építészmérnökökből álló bizottság alapos vizsgálat után megállapította, hogy közvetlen katasztrófa nem fenyeget s így a szülők minden aggodalom nélkül küldhetik gyermekeiket az iskolába.

Fináczy Bélát ünnepelte a mult pénteken a II. kerület a Pénteki Borgazda Társaság estjén, ahol számos vendég vett részt, hogy e népszerű kedves magyar urat szíve szerint részesítse a legmelegebb ovációban, aki e napon ülte születésnapját is. *Benedek* Sándor dr. a közigazgatási bíróság másodelnöke volt az első üdvözlő, aki éltette az ünnepelt nejét is. Fináczy Béla kedves humoros válasza után üdvözölték őt: — pergőtűzzel *Érczhegyi* Géza, szíves előszóval *Zilahi Kiss* László, a vendégek nevében Viraág Béla, majd dr. *Hajdu* Ödön, aki a borgazdák számát kívánta szaporítani. F-betűs tréfát olvasott fel *Makkoldy* Viktor tanár, Fináczy kezdőbetűjét véve alapul, mire Fináczy rögtönözve M-betűs rigmussal válaszolt. *Zboray* Gyula dr. felolvasta *Kozma* Jenő dr. üdvözletét Amerikából, — kedves humorral szólalt fel *Szalay* József dr. és kedves meghívással volt vitéz *Vértessy* László, aki vidéki kuriájára invitálta az egész társaságot. — Érchegyi Géza éltette a Gyulákat s az estét befejezte *Lendl* Adolf dr. kedves előadása az ősi tűzgyujtásról.

Csendőrök az erdőben nem valami új operettnek a címe, hanem a főváros erdészeti bizottságának komoly elhatározása a budai erdők megvédése érdekében. Az utóbbi évben igen sok erdei sétányt épített a főváros *Fekete* Béla erdőfőtanácsos lankadatlan buzgalmából, különösen a Hüvösvölgy, Zugliget és Óbuda erdeiben, ahol most összesen 79 kilométer hosszúak a sétautak. A sétálóknak 780 pad áll rendelkezésre, amelyek közül többet tetővel látnak el, hogy a hirtelen eső ellen is védelmet találjon a közönség. A Gugger-hegyen fából alkotott *kilátótorony* épül, míg a Guckler Károly-úton az erdőknek élő, boldogult erdőfőtanácsosról emléktáblát helyeznek el. A Normafától a Jánoshegy felé vezető sétaút mellé, marienbadi mintára, az idén ősszel tarkavirágú galagonya sorfákat ültet az erdészet. Ugyancsak az idén térképet helyeznek el a hüvösvölgyi villamosvégállomásnál, amely a kiránduló közönséget a Budakeszi-út közötti erdők nevezetesebb pontjairól és sétautról tájékoztatja. A jánoshegyi vendéglőtől a kilátótoronyig vezető út egy részét áthelyezik, mert igen meredek, s egyidejüleg az utat kéregben hagyott faágakból készült korláttal szegik be. A Svábhegyen négy új sétaút létesül. És pedig a Disznófő és a Szt. Anna-kápolna közötti útból kiágazóan a Normafáig; a hüvösvölgyi Tóasszonyi-úttól a Feketefejen levő sétautig, Guckler Károly-úttól a Farkastorok aljáig, amely az óbudai villamos végállomástól a Hármashatárhegyi turistaházhoz kiránduló közönség kényelmét fogja szolgálni.

A kálváriát járta Óbudán mélységes vallásossággal nagypénteken, Krisztus szenvedésein és a magyar haza megpróbáltatásain elmélkedve, őfensége dr. József Ferenc főherceg. Nem a fényes templomokban kereste fel az Üdvözítő sírját, hanem a főváros legöregebb kálváriájának XVIII. századbeli barokk kápolnájában. A nagyhét ünnepi csendje borult a festői vidékre s az ájtatos zarándokok sorában levett sapkával jött mély gyásszal a szívében, imádkozó lélekkel a királyi herceg.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Tessék sorbaállni! — hangzik már legközelebb a Retek-utcai hurokvágánynál a Hüvösvölgy—Zugliget felé induló villamosoknál, ahol a vasut sorakoztató korlátot állit fel, a nagy tolongás elkerülésére.

Az automata telefonról tartott rendkívül érdekes előadást a *Budai Társaskörben* e hó 19-én este *Kolossváry* Endre h. államtitkár, aki 20 év óta kísérletezett e téren, — és bemutatta képekben és gépekben az automatikus kapcsolás csodálatos titkait. Hatalmas közönség hallgatta áhitattal az előadást és végül zajos lelkes ovációban részesítette az előadót. *Hoor-Tempis* Móritz egy. tanár, társelnök köszönte meg neki tudományos fejtegetéseit és praktikus útmutatásait.

A Budai Dalárda hangversenye szombaton, e hó 21-én este nem 7 órakor, hanem 8 **órakor** kezdődik a budai Vigadóban.

Lamotte Károly

a székesfőváros új pénzügyminisztere két nagy teljesítménynyel került előtérbe. A deficitmentes költségvetés után a községi takarékpénztár létesítésére vonatkozó javaslatát vitte keresztül. Érdekes volt az ez ügyben folyó obstrukciós vita alatt, hogy minden obstruáló szónok felállásakor elővette kis jegyzőkönyvét és aztán mosolyogva visszatette. Állítólag nagyon jó információkat szerzett és ezek után „értékelte" az egyes szónokokat.

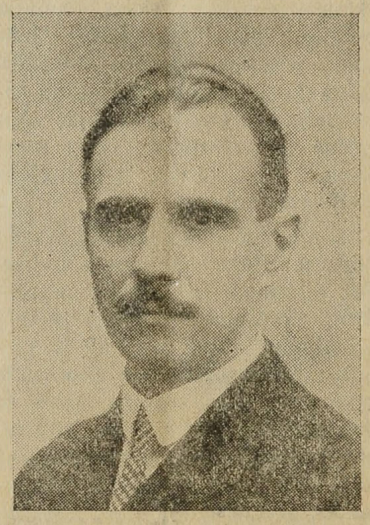

Lamotte Károly dr. tanácsnok-főjegyző, Budapesten 1888. jun. 14-én született. Tanulmányait kitünő eredménnyel Budapesten végezte s a jogtudori oklevelet 1911-ben szerezte meg. A főváros szolgálatába 1909-ben lépett s először a segédhivatalban, majd a IX. ügyosztályban működött, mint ideiglenes hivatalnok. Szorgalma elismeréseül 1911-ben tanácsi segédfogalmazó lett s előliárósági szolgálatot teljesített. Majd ujra a IX. ügyosztályba s onnan 1913-ban az elnöki ügyosztályba kerül. Már 1915-ben fogalmazóvá, majd 1918 február 28-án polgármesteri titkárrá s ugyanazon évben május 15-én tanácsjegyzővé választotta meg a főváros közönsége azokért a kiváló szolgálatokért, amiket a főváros érdekében végzett. A kommün alatt az idegenforgalmi hivatalban, majd annak bukása után a VII. ügyosztályban, majd 1920 május 18-ától 1924 szept. 11-ig a XI. ügyosztályban működött, mint a vezető állandó helyettese. Közben 1923-ban főjegyzőnek lépett elő. A legutóbbi működési helyéről áthelyezve a főpolgármesteri hivatal vezetését vette át, ahol rokonszenves egyéniségével mindenkit lekötelezett. 1926-ban az elnöki ügyosztály vezetője lett, mint helyettes tanácsnok-főjegyző, majd 1926 nov. 27-től mint megválasztott tanácsnok-főjegyző. 1927 július 9-e óta a pénzügyi osztályt vezeti nagy szakértelemmel.

Ahava egy új név Budán, egy új asztaltársaság címe, amelynek célja az, hogy az aggok házára gyüjtsön pénzt és Óbudán székel. Finály Zsigmond kezdeményezésére létesült és elnöke az új asztaltársaságnak Weisz Lipót festékkereskedő, jelentősebb tagjai: Éliás Samu fakereskedő, Tehel Lajos igazgató, Braun Jenő fehérneműgyáros, Klein Kálmán magánzó, Brüll Sándor sütőmester, Straus Mór kereskedő, Hoffenreich, a Kartonnyomógyár cégvezetője és több más tekintélyes polgára Óbudának, akik a nemes cél érdekében nagy társadalmi tevékenységet fejtenek ki, aminek eredménye már eddig is az a tekintélyes pénzösszeg, ami e célra begyült. Minden vasárnap délután, a Mókus-utcai Fenyő-kávéházban, kedden este pedig a Bródy-kávéházban találkoznak.

Nász. *Sándor* Károly iskolaigazgató leánya, *Sárika* és *Hampel* Ferenc e hó 21-én d. u. 5 órakor tartják esküvőjüket a budavári Koronázó Mátyás-templomban. Sürgönycím: Sándor Bpest, Diana-út 4.

A Budai Nők Körében e hó 23-án dr. *Körmöczi* Emil, a Mentő-Egyesület igazgató-főorvosa tart előadást a gázmérgezések elleni védekezésről és az első segélynyujtásról.

A ronda házak helyére a Horthy Miklós-út 3—5. szám alatt a Gellért-fürdő kiegészítéséül az igazgatóság kisebb szállót kíván felépíteni a szerényebb igényü betegek és a fürdő s a szálloda alkalmazottai részére, akik jelenleg nagyon sok szobát foglalnak le állandó lakásul a szállodában. A dependance felépítésének terve most megvalósulás előtt áll, mert a városgazdasági ügyosztály bejelentette a fürdőre felügyelő bizottságnak az építkezés szükségességét. Még a tavasszal megkezdik az építkezést. Ez pótolná egyelőre azt a fürdőkórházat is, mely nélkül fürdőváros el sem képzelhető.

Lapunk jubileumát

kedvesen tette szóvá az *ÉPITŐ IPAR ÉS ÉPITŐ MŰVÉSZET* legutóbbi számában dr. *Fábián* Gáspár szerkesztő, a poétalelkü templomépítő mérnök az alábbi hírben:

A BUDAI NAPLÓ, kedves laptársunk, 25 éves jubileumát ünnepli. Meleg szeretettel csatlakozunk a jubilálók diszes társaságához, mert a Budai Napló többet tett Buda fejlődése érdekében, mint az összes más napilapok együttvéve, sőt elmondhatjuk, hogy az a nagyarányú fejlődés, mely a „Buda fürdőváros" jelszava alatt megindult, a Budai Napló soha nem szünő, lelkes, kedves, úri, nemes és mindig igazságos ösztönzése nyomán indult meg diadalmas útján. Üdvözöljük a lap örökifjú, kiváló szerkesztőjét, Viraág Bélát, akinek Buda oly sokat köszönhet, aki a régi patinás, csak a közért küzdő ujságirók utolsó mohikánja.

Hej, csak az 50 éves jubileumon is együtt lehetnénk!

Propaganda-délutánt rendez az utóbbi időben rendezetlen, de most új életre támadt „Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Kultúr Egyesülete" ápr. 22-én délután a Városmajor-utcai iskolában. Az új s értékes vezetőség bemutatkozó programmot fog adni és a ker. szoc. vasmunkások dalárdája, a Citerakedvelők Egyesülete s bűvészmutatványok szerepelnek a műsoron.

Alvilági sötétség van a hüvösvölgyi nagyréten s az odavezető úton, pedig ez a kirándulók legkedvesebb, leglátogatottabb helye. A kiránduló idény megkezdésével a fővárosnak nagyobb gondot kell fordítani a nagy tömeg által felkeresett üdülőhelyekre, rendezve azok környékét s közrendészetileg biztos állapotba hozva őket. A nagyrét mind a két szempontból ma még hiányos.

Gyász. Szendrői *Geöcze* Erzsébet nyug. székesfővárosi tanítónő, a Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetségének II. kerületi elnöke, a Keresztény Nemzeti Liga II. kerületi csoportjának alelnöke 67 éves korában meghalt. Temetése ápr. 19-én volt igen nagy részvét mellett a farkasréti temetőben.

INGATLANTULAJDONOSOK FIGYELMÉBE! Időt, fáradságot, esetleg költséget is megtakarítanak, ha kiadó nyári és éves lakásaikat, vagy eladó inagtlanaikat irodámban bejelentik, ahonnan minden előzetes költség nélkül ajánlok megfelelő bérlőket vagy vevőket. Gellért, Király-u. 51., félemelet, XVIII.

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene

TÁNC TÁNC

Szíjgyártó

nyerges és bőröndös

Megbizható régi üzlet

FLIEGER NÁNDOR

II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

Gallértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fill.

MENCZER gőzmosó üzem

kelmefestő és vegytisztitó vállalata

I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon 108-99 — IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon 379-14 — V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.

Külön vidéki osztály

Ne vigye pénzét külföldre!

Merán és más külföldi fürdő helyett itt van

a Svábhegyi Szanatórium

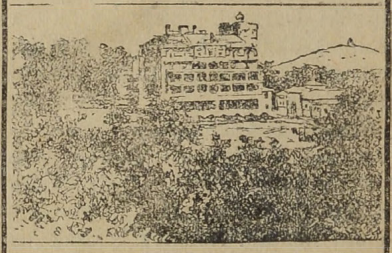

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire

Üdülők

idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szivbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére

Egész éven át nyitva

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

Rendezi a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara

1928 április 28-tól május 7-ig.

A magyar ipar átfogó bemutatója amelyről egyetlen exportképes magyar iparvállalatnak sem szabad hiányoznia

Jelentkezéseket elfogad és felvilágositásokat nyujt

A VÁSÁRIRODA

BUDAPEST,

V., Alkotmány ucca 8. Telefon: 264—01

valamint az összes kül és belföldi tb. képviseletek

SCHAFFER GYÖRGY

utépítő-

és kövező mester

II., Tulipán-utca 18

Telefon: T. 255—24

Budán csak a Budai Napló hirdetése hozhat eredményt

részt biztosítva vannak, de az egyéni szabadság minden különösebb megnyilatkozása szemben találja magát a police gummibotjaival.

Ami a demokrácia látszatát legjobban biztosítja, az talán az, hogy a hivatalok mindig és mindenki előtt nyitva állanak. Amerikában az ügykereső fél az úr, és a hivatalnok a közönség szolgája. Hivatalos órák alatt a hivatalnoknak tilos a dohányzás, ellenben a fél vastag szivarral szájában, kalapját fején hagyva, jelenik meg a legmagasabb hivatalnok előtt is. Ez a szokás szinte groteszknek tetszik s a helyes megoldás a középúton van, amikor a fél is hamar megkapja a maga igazát, de viszont megadja a tiszteletet a közfunkciót teljesítő közegnek is. A hatalmaskodó hivatalnok hamar fegyelmi eljárást kap a nyakába.

Amit Amerikában a demokrácia számlájának leginkább javára írnak, az az egyenlő érvényesülés lehetősége és a tehetségek megbecsülése. A protekciónak és összeköttetéseknek sokkal kisebb szerepük van, mint nálunk, arról meg szó sem lehet, hogy egyes helyeken családi dinasztiák legyenek a hivatalok birtokosai, mint az nálunk a vármegyéknél még ma is van. Ott a rátermettség és tehetség a döntő s holmi nagybácsik protekciójával kevésre lehet menni, ha nincs meg a kvalitás.

Ez az oka annak, hogy magyar véreink Amerikában aránylag szépen boldogultak. A magyar iparos és munkás mindenütt keresett Amerikában s igen sok olyan jól megalapozott embert láttam, aki itthon nyilván napszámos sorban tengette volna életét. De becsülik a magyart általános tudása és gyors felfogása miatt is. Egyes honfitársaink az amerikai bennszülöttek előtt is nagy tekintélynek örvendenek s különösen mint kortesvezérek válnak be igen jól. Beszélik, hogy a választások idején a kandidánsok leginkább a magyarok jóakaratának elnyerésére törekszenek s nem egy magasállású hivatalnok volt kénytelen megtanulni a csárdást, hogy a magyarok kegyeibe beférkőzzék. Dicséretére legyen mondva, hogy a jóbarátságot megválasztása után is fenntartja s magam voltam a tanuja, mikor az árvaszék elnöke letegezte a magyar munkást s őt előttem legjobb barátjának nevezte. El lehetne ezt nálunk képzelni? Nem azért, mert az árvaszéki elnök nem ereszkedik le, de mert a magyar munkás zárja el magát hermetikusan az internacionálizmus fala mögé s megtagad minden összeköttetést a polgári társadalommal.

Mindezek után is le kell szögeznem azt a tényt, hogy mindenütt jó, de legjobb otthon. Azt a run-t, azt az iramot, amit ott a mindennapi megélhetés kíván, ami idegeink nem igen bírnák. Az ember beleszédül a dollárhajsza örületébe s tanácstalanul kérdi magától: mindez miért? Se pihenés, se élvezet, mert Amerika kulturális és társasélete is olyan, mint amilyen hivatalos és gazdasági élete. Erdek és önzés minden.

Jó, hogy itthon vagyunk, s innen kialthatjuk kifelé — bocsássa meg nekünk nagy Széchenyi István — Extra Hungariam non est vita!

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Becsey Antal

a kézműiparosság népszerű vezérét, akit nagy műveltsége, kiváló képességei, lelki fensége és emberszerető szive predesztinálnak erre a hivatásra, — nagyszabású ünnep keretében üdvözölt a legnagyobb ipartestület, a bádogosok és rokonszakmák testülete, amelynek *tiz év óta* ügybuzgó elnöke, díszközgyűlés és társasvacsora keretében. A díszközgyűlésen képviseltette magát a kormány, a székesfőváros, a mérnöki kamara és számos ipartestület és mindegyik tolmácsolta Becsey Antal iránt érzett tiszteletét és nagyrabecsülését. A társasvacsorán mintegy *ötszázan* vettek részt és emelte annak fényét *Ripka* Ferenc főpolgármester klasszikusan szép beszédén kívül *Kállay* Tibor v. miniszter lelkes beszéde. A hangulatot emelte a *Gundel* által tálalt kitűnő vacsora.

Budai Dalárda

Hoppe Rezső örökös karnagya kegyeletes emlékének szánta ez évi közgyűlését e hó 18-án, amikor Véssey Ede alelnök kimentette dr. *Ripka* Ferencet és helyette elnökölt, fölkérve *Dunai* Jenő alelnököt, hogy emlékbeszédét mondja el. Hatalmas, szépen felépített, poétikus lendülettel megírt beszéde közben leplezték le Hoppe Rezső arcképét. A beszédet megköszönte az elnök és indítványára elhatározták, hogy azt egész terjedelmében jegyzőkönyvben örökítik meg. Ezután *Schuler* Alajos igazgató olvasta föl évi jelentését, felsorolva a Dalárda minden szereplését, beszámolva a taglétszámról is. A kottatárosnak is köszönetet szavaztak jelentéséért. Baránszky Gyula dr. kormányfőtanácsos indítványát is elfogadták, hogy külön nyomtatott jelentést adjanak ki. Majd *Baloghy* Károly kritizálta az igazgató-választmány működését, amihez *Nágy* Béla és *Kehrling* Károly dr. is hozzászólt. Eibel Antal a zárszámadásokat és vagyonmérleget, mely 21.801 pengőt tesz ki, terjesztette elő, Szederkényi Andor számvizsgáló jelentése alapján kérte a fölmentvény megadását, amit Dunka Béla, Seide Rezső és Vranovits Béla hozzászólása után a közgyűlés megadott. Az ezévi költségelőirányzatot — 6694 pengőt — a közgyűlés megszavazta. Véssey elnök a két év óta jelentkező deficitet a tagdíjhátraléknak tudja be és kéri, hogy a tagok ne csak daloljanak, de fizessenek is. Illetékes helyeken anyagi támogatást kérnek majd. Glasel József indítványára Sipőcz Jenő polgármestert, Gerlóczy Bélát a Dalosszövetség elnökét és Demény Dezső zeneszerzőt tiszteletbeli tagokká választják, amit Demény köszönt meg. A díszokmányokat sem a tiszteletbeli, sem a szorgalmas látogatóknak nem oszthatták ki, mert hiányzik róluk még az elnök aláírása. A jelenlevő *Majláth* József gróf lett volna ezek közt az első, amit a gróf kedvesen meg is köszönt. Baránszky még Szeghő Sándor karigazgatót ajánlja tiszteletbeli tagnak. Ezután kiegészítették a választmányt és hosszabb vita után elvetették Baloghy Károly három egymásnak ellentmondó indítványát, mire az elnök a közgyűlést bezárta. A tornateremből a tagok a Szent István étterembe vonultak társasvacsorára, ahol Kehrling Károly dr. felolvasta rendkívül sikerült verses leírását az olaszországi útnak.

LORGNON Zibriny inél, I., Attila-u. 12.

A Rózsadomb és Vidéke Egyesület legutóbbi *népes* ülésén elhatározta, hogy az autóbuszközlekedés ügyében memorandumot nyujt át a kereskedelmi- és belügyminiszternek, valamint a főpolgármesternek. A memorandumot részletesen ismertetjük a jövő számunkban.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

Budai Hegyvidék

Harmadik évtizede, hogy e helyen lándzsát törtünk a budai hegyvidék érdekében, mely amphiteatrum-szerüen fogja körül a magyarok székhelyét, az ősi Budát és világszép keretet ad Pestnek. Számos egyesület alakult a hegyvidéken, de számottevő eredményt csak azóta értünk el, amióta Óbudán *Szilágyi* Károly állott e mozgalom élére, de nagyot lendített a hegyvidék fejlődésén az a szerencsés körülmény, hogy a Svábhegyi egyesület élére dr. *Bódy* Tivadar, Budapest ny. polgármestere lépett, aki lelkiismeretes, körültekintő, nagy munkát végez úgy a Svábhegy, mint pedig a 22 hegyvidéki egyesület által létesített szövetség elnöki székében az egész hegyvidék érdekében. Ma már messze fénylik esténkint Óbuda felett a hegyvidéken kigyult lámpák tömege és a Svábhegy már is belekerült a városba, mint a metropolis nagy parkja.

Ma már minden városi tényező számol a budai hegyvidékkel, amelynek bent a városházán külön protektora van dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester személyében, aki igyekszik jóvátenni a mult minden bűnét, minden mulasztását. Az alsóbb részek boldogulását szívvel-lélekkel szolgálják a Pasaréten dr. *Kozma* Jenő, a Zugligetben dr. *Manninger* Vilmos, a déli hegyvidéken és lejtőn *Becsey* Antal, a Rózsadombon *Alpár* Ignác, északon *Andréka* Károly és *Kézdi Kovács* László, a Gellérthegyen *Saxlehner* Kálmán és a fürdőügyi kiállítás révén dr. *József Ferenc* főherceg.

Ma már a budai hegyvidék fejlesztése elindult azon az úton, mely Budapesthez méltóan kulturálja és fejleszti.

Ma már csak krónikát kell írnunk mindarról, ami már történik és nem kell terveket, gondolatokat, eszméket préselnünk lassan gondolkodó hivatalos agyakba.

*

Bódy Tivadar, a Svábhegyi Egyesület elnöke, azzal a kérelemmel fordult a BSzKRT igazgatóságához, hogy az Egyesület igazolt tagjai részére a tavalyi mértékben a nyári idényre mérsékelt árú fogaskerekű vasútbérletet engedélyezzen.

Az Uj Szent János-kórháznál létesült új autóbuszvonalra nincs csatlakozása a svábhegyi fogaskerekü vasútnak s így célszerű volna, ha az Uj Szent János-kórháznál lévő vízszintes fogaskerekü pályán az emelkedő rész előtt egy föltételes megállótt mielőbb létesítenének.

A Svábhegy főtere nyáron nem elegendő a gépjárművek elhelyezésére s így a Hollós-útról az állomásépület felé eső részt még e nyár beállta előtt nivelláltatni s támfallal kell ellátni, hogy szintén szolgálhassa ezt a célt.

A Svábhegyi Egyesület a fogaskerekü vasút Széchenyihegyi állomása körül lovardát, Fodor-féle sporttelepet létesített. Ott élénk golfozás folyik, de oda rossz a közlekedés. Most azt kérte az Egyesület a fogaskerekü igazgatóságától, hogy június hó 1-től szeptember hó 15-ig a Svábhegy állomás és Széchenyihegy között sínautót járasson.

A Svábhegyen rendkívül kevés a csonthéjú gyümölcsfa. A Svábhegyi Egyesület most azt kérte a Gazdálkodók Egyesületétől, hogy a Normafa-úton levő székesfőváros irtott erdei közül a faiskolai céloknak megfelelő területek közül egyet egy nagyobb gyümölcsfaiskola részére jelöljön ki és a faiskolák gondozására, a csemeték eladására, a vevőknek szakszerű kioktatására a svábhegyi fővárosi kertészeti hivatalt kérje fel, mert a Svábhegyen ez idén már külön kertészeti kirendeltség van.

A Normafa-utat most kezdik csatornázni, el-elzárják s így a kocsik a parallel húzódó Báró Eötvös-utat veszik majd igénybe. Ez az út a felsőrészén, a víztoronytól a Jánoshegyi-útig terjedő szakaszon oly rossz, hogy a kocsik kerékagyig süppednek a sárba, s így a bekövetkezhető panaszok elkerülése végett ezt mielőbb használhatóvá kell tenni.

Lemosódott a festék a Svábhegyen tavaly felállított, festett korlátokról s ezért kérte a Svábhegyi Egyesület, hogy a Diana-, Istenhegyi-, Diósárok- és Mártonhegyi-úti korlátokat, még a nyár beállta előtt újból mázoltassa a főváros tanácsa.

A Stadion helye: Buda

A rákosi homokon nem lehet felépíteni — Óbuda történelmi kerete és sportszempontból való ideális helyzete kínálja a legjobb megoldást

Az Óbudai Hegyvidéki Szövetség mozgalma

Idestova két évtizede vajudik a Nemzeti Stadion megépítésének nagy ügye. Mindig volt alkalom, (ha nem volt, találtak reá), ami félretolta, elodázta s sajnos, főképen idehaza ennek a hatásos idegenforgalmi, barátkozási eszköznek a létesítését. Évről-évre halogattuk a Stadion felépítését, vitázva meddő szóharcokban a megfelelő hely körül. A húzó-halasztó játék most is folyik s mindig újabb s újabb tervek burjánoznak, amelyek csak zavarják a kérdés tiszta s gyors megoldását. A *Budai Napló* huszonötéves fennállása óta hirdeti, hogy a Stadiont *csak Budán*, vagy a Kelenföldön, vagy Akvinkumban a Duna és a Bécsi országút között, a mindennemü sportoknak alkalmas s mindenfajta közlekedési eszközök közvetlen közelében lehet és kell felépíteni.

Az *Óbudai Hegyvidéki Szövetség* ez utóbbi terv mellett tör lándzsát, értékes érvekkel támogatott beadványában, amelyet a napokban juttatott el az Országos Testnevelési Tanácshoz.

Ebben az alapos tervezetben teljesen megdönti *Folkusházy* alpolgármesternek tervét, amely a Stadiont a kietlen, városrendezési és fejlesztési szempontból kulturátlan, de távol is eső Rákosra kívánja helyezni. Nagyon helyes érve az Óbudai Hegyvidéki Szövetségnek, hogy a különféle sportok széttagolása, más-más helyen való lebonyolítása mellett a rákosi homokos terület a legegészségtelenebb is, mert az óbudai hegyekről átnézve Rákos síkjára, az tapasztalható, hogy a főváros gyárkéményeinek és kősikátorainak minden korma, füstje, szennye, a levegő áramlása folytán állandóan a Rákos mezején terjeng. Tehát a sporthoz szükséges tiszta levegő soha sincsen meg a hajdani országgyűlés helyén.

Ellenben ebből, de sport és városrendezési, idegenforgalmi szempontból is a legmegfelelőbb hely lenne a III. ker. Kaszás dülő, mely a Fehéregyházi- és Hévizi-utaktól északra a Kaszás-út és Aranyárok között teljesen sík helyen terül el. Mint a neve is mutatja, leginkább kaszálóból áll, tehát csekély évi hozadékú, jórészt a szőv., a róm. kath. és a reform. egyházközségek tulajdona, alig néhány épülettel. Ennek a helynek állandóan tiszta, hegyi és erdei levegőjét a Hármashatárhegy láncolata adja, míg az északi hideg áramlatok ellen az Üröm—Arany—Péterhegy védi a vidéket.

Sportszempontból ez a hely a legideálisabb, mert minden sport megtalálja itt a maga helyét. Különösen víz szempontjából nagyon előnyös az olimpiai versenyek lebonyolítására e hely, mert keletre van tőle a Duna, északra a híres Rómaifürdő hévvizei s délen, a Bécsi-uti Árpád-malom forrása, mely most teljesen kihasználatlanul ömlik a Dunába.

Megközelítés szempontjából *egyetlen* hely sem rendelkezik annyi alkalmatossággal, mint az óbudai Kaszás. Hajón, a Máv-on (az ujpesti hídon át), helyiérdekű vasúton, villamoson (a Lajos- és Bécsi-úton át, meghosszabbítva az újtemetőig) és a dr. *R. L.* által a *Budai Napló* mult számában megírt Bécsi-úti autóstrádán autóbusszal — a közönség tízezrei szállíthatók majdnem percek alatt ide és innen. Pedig ez az egyik főfeltétele a Stadion s a benne folyó versenyek sikerének.

Az óbudai hegyek lankás oldalai az Alpesekével vetekednek s így a Stadion idehelyezésével egyre-másra épülnének a villák, a sportolók részére kiadó lakásokkal, akik a legegészségesebb, fenyvesekkel beültetett környezetben élve, gyalogsétával mehetnének a tréningekhez, versenyekhez.

De nem utolsó szempont, különösen az idegenekre való tekintettel az őstörténelmi keret: Akvinkum és világhírű római régiségei. De a főváros által már régen elhatározott Árpád-templom és honfoglalói emlékmű felépítése a Fehéregyházi-út fölötti dombon sem halasztható sokáig, mert magyarságunk szempontjából ez talán még fontosabb, mint a Kossuth-szobor, ez dominálná az egész Stadiont, büszkén hirdetve ezer éves magyar létünket és sokezeréves itteni turáni multunkat.

Az Óbudai Hegyvidéki Szövetség tizenötödik évi rendes közgyűlése április 23-án este 8 órakor lesz Szilágyi Károly elnöklete alatt a Kiskorona-u. 10. sz. alatti felsőmezőgazdasági iskola I. emeleti termében. A tagokat, de a hegyvidék iránt érdeklődőket is kedvesen hívja meg az elnökség.

RÁDIÓ Zibriny inél, I., Attila u. 12.

Gáz a Svábhegyen. Harmincegy év óta álmodnak, terveznek arról, hogy a sürűn lakott Svábhegyre miképen lehetne fölvezetni a gázt, mely nagyon megegyszerűsítené ott az életet, ahová nehéz fát és szenet fuvarozni. A baj mindig az volt, hogy a Svábhegyen nagyrészt *csak nyáron* kell a gáz. Sokat tárgyalt erről dr. *Ripka* Ferenc gázgyári vezérigazgató korában dr. *Bódy* Tivadarral és végül mégis megtalálták a megoldást. Legutóbb a Diana-utcai iskolában tartott közösen ülést a Svábhegyi Egyesület és a Polgári Kör Perczel Béla elnöklete alatt, ahol *Streck* Ernő és *Bordás* Károly gázgyári főtanácsosok érdekes előadásban ismertették a gáznak a Svábhegyre való vezetésének terveit. Most már csak a svábhegyieken múlik, hogy ezt az előnyt kellően kihasználják és ezzel füstmentessé tegyék ezt az áldott vidéket. *Bercsényi* Antal ny. főtanácsos, a Svábhegyi Egyesület ügyv. igazgatója és *Sándor* Károly iskolaigazgató értekeztek még a gáz használatának rendkívüli előnyeiről.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET,** mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

Kutyik mester, a „ruhaklinika" ismert „doktora", ez az aranyos kezü művésze a kiszakadt ruhának, aki észrevehetetlenül gyógyítja a ruhákon esett sebeket, — különböző szabóipartestületek és ipari hatóságok támogatásával, átköltözött Budáról Pestre a IV., Türr István-u. 9. szám alá, ahol nagyszabású műhely nyitásához segítették.

KÖNYVELÉSÉT revidiálja,
KÖNYVELÉSÉT rend behozza,
MÉRLEGÉT elkészíti,
STATUSÁT összeállítja,
KÖNYVELÉSÉT felfekteti
PERFEKT REVISOR.
Megkeresések „REVISOR" jeligére a kiadóba kéretnek F

NAGY JÖVEDELEMRE TEHETNEK SZERT jó összeköttetésekkel biró urak, kik egy régi előkelő **BIZTOSITÓ INTÉZET** budai vezérügynöksége **RÉSZÉRE ÜZLETSZERZÉSSEL** óhajtanak foglalkozni. — Ajánlatok „Biztos megélhetés 9080" jeligére ŠIKRAY HIRDETŐIRODÁBA, VI., Vilmos császár út 33. vagy VIII., József körut 38. kéretnek.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

JUBILEUMOK alkalmával **A KLOZETTET** csakis **ULRICH-CÉGNÉL** vásárolja

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

MEGNAGYOBBITVA! TROMBITÁS
VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
NAGY TÉLI UJ TEREM
NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!
GUTTENBERGER tulajdonos

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ-
akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhívó 179—42.

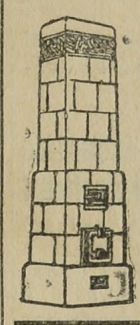

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Budapest legszebb kávéháza a Lánchid-kávéház
Budán, a Keresk. Minisztériummal szemben
Kitűnő magyar és francia konyha!
Magyar kir. áll. mintapince borai!
Dréher-sörök!
Vidékiek találkozóhelye!

CSÁSZÁR-
fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.
Kényelmes, szép, úri helyiség
Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Ingyomorra naponkint igyék
egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
165

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Földhitelbank

Az intézet gestiojának súlypontja nem a folyó banküzlet kultiválásán van, hanem az agrártevékenységen. Különösen az a parcellázási tevékenység igen figyelemreméltó, melyet az intézet az elmult évtized alatt folytatott fokozottabb mértékben és mely tevékenység a többtermelés magasabb érdekeit is igen hatásos mértékben mozdította elő. Az intézetnek ez a gestioja tette lehetővé azt az eredményt, hogy a Földhitelbank jelenleg nagyobb aranyvagyon felett rendelkezik, mint a háború előtti években, ami pénzintézetek között csak egészen kivételes esetekben fordul elő, tekintettel arra, hogy a bankok a devalváció következtében saját vagyonuk legnagyobb részét elvesztették. A Földhitelbank e rendkívül szerencsés vagyonátmentését elsősorban az tette lehetővé, hogy a korona elértéktelenedésének éveiben is a legnagyobb céltudatossággal fejlesztette földbirtokállományát, mely politika az egyetlen védekezés volt az elértéktelenedés gazdasági pusztításaival szemben. Az intézet földbirtokállományával kapcsolatban igen tekintélyes mezőgazdasági üzemek felett is rendelkezik, melyeknek évi kapacitása 5000 hektóliter szesz, 50.000 hektoliter sör, 4 millió tégla és 500.000 köbméter fát tesz ki. Az intézet nemzetközi súlyát a legjobban az az érdekeltség-vállalás mutatja, mely egyik legjelentékenyebb angol pénzcsoport részéről néhány évvel ezelőtt történt és mely világosan mutatja, hogy a külföldi tőke is milyen bizalommal viseltetik a Földhitelbank részvényei iránt.

A bankbetétek nagyarányú emelkedése a Budai Általános Takarékpénztárnál

Az 1928-as bankév igen kedvező auspiciumok között indul meg a Budai Általános Takarékpénztárnál, ami elsősorban a betétek nagyarányú emelkedésének köszönhető. A Budai Napló értesülése szerint a takarékbetétek ez év első három hónapjában jóval nagyobb emelkedést mutatnak az intézetnél, mint az előző év hasonló időszakában, aminek a tőkeképződés szempontjából van különös fontossága. A takarékbetétek nagyobbarányú emelkedése a takarékpénztárnál azzal magyarázható, hogy egyrészt erre az időszakra esik az osztalék kifizetés és ez a dividenda jut kifejezésre a takarékbetétek emelkedésében is. Régi tapasztalat ugyanis a Budai Általános Takarékpénztárnál, hogy a kifizetésre kerülő osztalékok túlnyomó része mint betétek helyeződnek el ugyanennél az intézetnél és így az idei 10 százalékos osztalékot és az emelkedő betétállomány közötti szerves kapcsolat egészen nyilvánvaló. De kihatással volt a betétállomány emelkedésére a februári házbérnegyed is, melynek szolgáltatása az előző év februárjáét a magasabb házbérek folytán lényegesen meghaladta. A takarékpénztár tapasztalata szerint a budai bérpaloták házbérjövedelmeinek is egy igen tekintélyes része keres betétekben elhelyezkedést a Budai Általános Takarékpénztárnál és így bizonyos, hogy a februári negyed nagyobb hozama szintén nagymértékben járul hozzá az első évnegyed kedvező tőkeképződéséhez.

A budai pénzintézetek között egészen különleges helyet foglal el a Budai Általános Takarékpénztár, amelyet 1910-ben, tehát 17 évvel ezelőtt alapítottak. Az intézet állandóan fejlődött, úgy hogy a háború kitörésekor alaptőkéje 3 millió korona, tartalékai közel egymillió korona és nyugdíjalapja kereken 50.000 korona volt. Az inflációs idők természetesen az intézet felett sem multak el nyomtalanul, de a valuta stabilizáció bekövetkezése óta a Budai Általános Takarékpénztár mind hatalmasabb mértékben fejlődik. A mult év folyamán már az alaptőkét 200.000 pengőre emelték, a tőketartalék pedig 100.000 pengőre növekedett fel ezen tranzakció következtében. Az intézet 18 éves tradíciójához híven az elmult esztendőben is a legnagyobb készséggel és előzékenységgel állott a budai piac rendelkezésére, s állandóan abban a helyzetben volt, hogy minden jogos igényt könnyen ki tudott elégíteni. A betétállomány a mult esztendőben közel 500.000 pengővel 1,000.000 pengő fölé emelkedett és ez az emelkedés bizonyítéka annak a szilárd bizalomnak, amelyet az intézet Buda közönsége részéről mindenkor élvezett. Az idei esztendőben az intézet ismét megkezdte a jelzálogkölcsönüzletet, amely a békében egyik főüzletága volt. A Budai Általános Takarékpénztár Budán a legtekintélyesebb és anyagi erőben legkiemelkedőbb önálló pénzintézet. A takarékpénztár vezérigazgatója, Friedländer Andor, kinek tetterős vezetése alatt magas nivón áll az intézet.

* **Az Urikányi** 10 pengős osztalékának a híre kínos meglepetést keltett pénzügyi körökben. Az ipari vállalatok nem szokták ugyan elkényeztetni a részvényeseiket nagy osztalékokkal, azonban ezuttal, a tavalyi jó üzleti év megnövekedett nyereségeiből kivétel nélkül valamivel többet fizettek mint a mult évben. Külön jogcíme van magasabb osztalékra a szénbányavállalatok részvényeseinek, hisz köztudomású, hogy ezek a társaságok az elmult évben rendkívül sokat kerestek. Érthető tehát a csalódás és az elkedvtelenedés az Urikányi részvényesei között, akik megkárosítva érzik magukat és jogosan vetik fel a kérdést, hogyan mehet bele a főrészvényes Hitelbank és a Kőszén vezetősége a kisrészvényesek ilyen megrövidítésébe?

Hazai Bank

A *Hazai Bank* azok közé a pénzintézetek közé tartozik, melyeknek rendkívül szerencsés módon sikerült nemcsak banküzletüket, hanem ipari gestiójukat is a háború előtti évekből átmenteni. A magyar hiteléletben a Hazai Bank ma is változatlanul igen nevezetes szerepet tölt be, amit elsősorban az a körülmény mozdít elő nagymértékben, hogy az intézet rendkívül értékes külföldi üzleti nexusai folytán igen eredményesen szolgálhatja a magyar hitelélet érdekeit. Még szembetünőbben mutatkozik azonban a gestionak ez a valorizálása ipari téren, ami elsősorban annak a szerencsés körülménynek tudható be, hogy a Hazai Bank a legértékesebb iparvállalatokat sorolhatja érdekeltségei közé. Ezen iparvállalatok között a legnagyobb valeur kétségtelenül a *Nasici* képezi, mely vállalat az egész európai fapiacon vezető szerepet tölt be. A Nasicinak tudvalevően a Hazai Bank a főrészvényese, mely részvénypakett igen jelentékeny szerepet visz az intézet vagyontételei között. De hasonlóan kedvező a helyzete az intézet érdekköréhez tartozó többi iparvállalatoknak is, melyek közül a Nasicin kívül a *Borsód-Miskolci Gőzmalom*, a *Fővárosi* és a *Pannonia sör* és a *Kühne* a legjelentékenyebbek. A magyar malomvállalatok helyzete tudvalevően az ország megcsonkítása következtében általában nem a legkedvezőbben alakul, de ez alól a *Borsód-Miskolczi Gőzmalom* igen szerencsés kivételt képez, minthogy ennek a vállalatnak a malmai túlnyomórészt cseh-szlovák és osztrák területen vannak, úgyhogy ezek a malmok nem érzik közvetlenül a magyar malom dekonjunktura hatásait.

Az inflációs években a Hazai Bank tudvalevően szorosabbá tette kapcsolatát anyaintézetéhez, a *Pesti Hazai Első Takarékpénztárhoz*, azzal a részvénycsere-tranzakcióval, mely 1923-ban került lebonyolításra, s melynek eredményeképen az intézet érdekeltsége anyaintézeténél 25.000 drb. részvénnyel szaporodott. Ez a tranzakció a Hazai Bank történetében igen nevezetes állomást jelent, minthogy e tranzakció eredményeképen a Hazai Bank igen tekintélyes vagyonszaporulathoz jutott. Ennek a 25.000 drb. részvénynek mintegy felerészét az intézet a közelmultban az amerikai piacon helyezte el, és így sikerült a Hazai Banknak a számára oly kedvezően alakult tranzakciót részben realizálni. Az eladott részvényeknek jelentékeny ellenértékével az intézet hitelgestióját lényeges mértékben sikerült kibővíteni, aminek kedvező hatásai alig maradhatnak el.

* **A Magyar—Cseh Iparbank rt.** Forbáth Frigyes dr. elnöklete alatt megtartott XVII. rendes közgyűlése az igazgatóság javaslata alapján az 1927. évi tiszta nyereséget P 285.351.23 összegben állapította meg és elhatározta, hogy ezen összegből részvényenként 1 P-t osztalékul fizettessen, tartalékalapra P 50.000.— fordíttasson, míg a fennmaradó P 35.351.23 úi számlára vitessen elő. A szelvények e hó 14-től kerülnek az intézet, valamint a Bömische Industrial-Bank központja és összes fiókintézetei pénztárainál beváltásra.

* **A Magyar-Német Mezőgazdasági R.-T.** jövendő fejlődése érdekében a vállalatot patronizáló Magyar Földhitel Intézet nagyobb külföldi kölcsönt keres. A vállalat részvényeit a tőzsdén tudvalevőleg Halász Lajos bankár manazsálja, aki a Földhitelintézet megbízásából Koós Zoltán vezérigazgató társaságában Párizsba, majd onnan Londonba utazott, hogy a Mezőgazdaságinak kölcsönt szerezzen.

Magyar Általános Ingatlanbank

A mult évben ünnepelte a *Magyar Általános Ingatlanbank* fennállásának 10 éves évfordulóját, mely idő alatt az intézet túlnyomórészt, ingatlanok létesítésével és eladásával foglalkozott. Ilyen módon a Magyar Általános Ingatlanbank gesztiójának súlypontja nem a tulajdonképeni banktevékenység volt, hanem tulajdonképen az ingatlanüzletnek egy egészen speciális finanicirozása. A banküzletnek ez az erős korlátok közé való szorítása az Ingatlan Banknál igen szerencsés módon vált be, miután csakis ezáltal sikerült a devalváció pusztításaival szemben az Ingatlan Banknak vagyonát megvédeni. Így állhatott elő az az egészen elszigetelten álló jelenség, hogy ugyanakkor, amikor a bankok túlnyomó része háborúelőtti aranyvagyonuknak csak egy töredékét tudták átmenteni, az Ingatlan Bank abba a kivételes helyzetbe jutott, hogy a jelenleg kimutatott saját vagyona igen lényeges mértékben haladja meg az intézet háborúelőtti vagyonának aranyértékét. Az intézet ugyanis a háborús és az azt követő inflációs években is állandóan gyarapította ingatlanállományát, és ily módon következhetett be ez az egészen egyedülálló aranyvagyon szaporulat.

Az építkezési tevékenység fellendülésével az Ingatlan Bank jelentősége is növekedett, minthogy ezirányú tevékenységével szinte irányító befolyást gyakorol a fővárosi építkezésekre. A magyar bankok között az Ingatlan Bank vezető szerepet visz a fővárosi ingatlan piacon és bizonyos, hogy az intézetre a jövőben is még nagyon fontos szerep vár Budapest építkezési terjeszkedésénél, mely hivatásnak az intézet már a béke években is a legteljesebb mértékben megfelelt.

* **Halász Manó**, a Magyar Általános Takarékpénztár ügyvezető igazgatóját beválasztották az intézet igazgatóságába. Halász Manó évtizedeken keresztül dolgozott a takarékpénztár érdekeiért és így érdemes elismerése az egész közgazdasági életben osztatlan örömet keltett.

* **A Magyar Általános Kőszénbánya R.-T.** mérlegéből kitűnik, hogy a társaságnak 48,400.000 pengő az alaptőkéje, amely 242.000 darab 200 pengős részvényre oszlik s ezenkívül 11.166 darab 500 frankos 4½ százalékos elsőbbségi kötvénye van forgalomban 5,501.033 pengő értékben. Összes nyílt tartalékai 40,316.000 pengőt tesznek ki, ezzel szemben a hitelezők számlája mindössze 8,659.764 pengő. Érdekes adata a mérlegnek, az a körülmény, hogy a társaság adósaitól 39,746.037 pengőt követel, ebből bankbetéte és künnlevősége 38,617.843 pengő. Ezek az adatok kétségtelenül bizonyítják, hogy a Magyar Általános Kőszénbánya R. T. a legnagyobb és egyuttal a leggazdagabb vállalata az országnak.

Magyar-Cseh Iparbank

A fővárosi pénzintézetek között az újabb alapítások közé tartozik a *Magyar-Cseh Iparbank*, amennyiben ez az intézet 1911, tehát 16 év óta áll fenn. Az intézet jelentősége különösen a háború után növekedett, minthogy a Magyar-Cseh Iparbank az egyetlen a magyar pénzintézetek között, mely közvetlen kapcsolatot teremt a magyar és a cseh-szlovák pénzpiac között. Az intézet ugyanis, mint ismeretes, a *Böhmische Industrial- und Landwirtschaftliche Bank*, Cseh-Szlovákia egyik legjelentékenyebb pénzintézetének az alapítása és így különösen a magyar-cseh-szlovák hitelforgalom lebonyolítása terén igen nevezetes szerepet tölt be. Arra a szoros gazdasági kapcsolatra való tekintettel, mely Magyarország és Cseh-Szlovákia között fennáll és mely kapcsolat a jövőben csak még szorosabbá válhat, a Magyar-Cseh Iparbank súlya és poziciója fokozott mértékben esik latba. Megállapítható, hogy az intézet rendkívül agilis vezetése minden tekintetben alkalmassá teszi a Magyar-Cseh Iparbankot e rendkívül fontos szerepek betöltésére.

A Magyar-Cseh Iparbank fejlődésének egyik legjelentékenyebb fejezetét képezi az a tény, hogy az intézet azon kisszámú bankok közé tartozik, melyek háborúelőtti vagyonukat teljes aranyértékben át tudták menteni. Az intézet ugyanis felértékelt mérlegében 4 millió pengő tiszta vagyont mutatott ki, mely összeg teljes mértékben eléri az intézet háborúelőtti vagyonának aranyértékét.

* **A Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat** igazgatósága folyó hó 11-én tartott ülésében elhatározta, hogy a f. é. április 28-ára egybehívandó rendes közgyűlésnek indítványozni fogja a tartalékok és jóléti alapok megfelelő gyarapítása mellett részvényenként 30 pengő osztalék fizetését.

* **Wiener Bank-Verein. Wien** 1927. évi mérlege 6,132.604.36 schilling nyereséggel zárul (tavaly 4,615.870.81 schilling). Az e hó 30-i közgyűlés részvényenként — mint mult évben — 1.80 schilling = 9% osztalékot fizet.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Váli Gábor és Tsa
Első budai
cimtábla-
festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
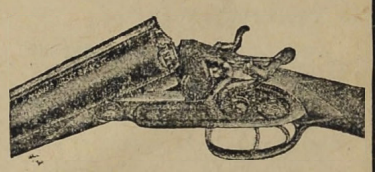
VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

Thermostóth

Központi fűtések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
játszik
Kiváló konyha és italok ✓ Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

FŐVÁROSI SZABÓ ISTVÁN KÖNYVTÁR ÉS MŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNY BUDAPEST

Budai Napló

XXV. évfolyam. 910. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 április 29.

Eltemetett források

Irta: **Dr. Eperjessy István**

A budai hegyvidék, amely ideális fekvésénél, pormentes ózondús levegőjénél fogva a legszebb és legkiválóbb üdülőhelyek és kirándulóhelyek egyike, jelenleg vízben szegény.

Nem így volt ez a multban. A budai hegyvidék bővízű forrásokban, patakokban bővelkedett és azok az Ördögárokba szakadva, annak medrét annyira rongálták, hogy Buda város tanácsa azok egy részét eltömette, másik részük pedig gondozás hiányában eliszaposodott, bedugult.

Nézzük, hol voltak ilyen források és mi maradt meg azokból.

A Svábhegy oldalán a Béla király-út közepe táján van a Béla király kútja, a Béla király-út felső végén pedig a Város-kút néven ismeretes Nádor-kút. E két forrás vize egyesítve, csöveken át a Várban a Szentháromság-téren felállított márványkútba vezettetett és a várbeli lakosság vízellátására szolgált, ahonnan puttonyos asszonyok hordták szét a vizet a lakók részére. A vízvezeték bevezetése után a vári márványkutat lerombolták. József nádor a svábhegyi kútból hozatta ivóvizét és Buda főváros közgyűlése, — hogy a jeles nádor emlékezete, aki a főváros emelése és fejlesztése érdekében annyit fáradozott, e szép irányú tájon is fenntartassék, — a forráskutat Nádor-kútnak nevezte el. A Nádor-kútból már 1688-ban Budavár visszafoglalása után Everling nevű katonai törzsorvos akarta a várat vízzel ellátni, ezért hívták egyidőben Doktor-kútnak is, de a vízmű csak Kerschensteiner Konrád nevű jezsuita atyának tervei szerint sikerült. Az ő tervei szerint a kútból 1304 méter távolságra fenyőfacsőben, azután 2675 féternyire ólmos csöveken át vezették fel a vizet a Várba.

Mindkét forrás még ma is megvan elhanyagolva és a közönség elől elzárva.

A kiránduló közönség hallhatja az elzárt víz csobogását, de ahhoz nem juthat és szomjasan kénytelen mellettük elmenni.

A Disznófőhöz címzett vendéglő mellett egy kőből faragott vadkan fejéből egy bővízű forrás vize csurog ki. Ezt a forrást régen Mátyás királyról, aki gyakran járt ki e vidékre vadkanvadászatra, Mátyás csurgójának nevezték. A törökök idejében ez a forrás Király-forrás (Király bunár) és az a hegyhát, amelyből a forrás fakad, Király-forrásdomb (Király bunár bairi) név alatt volt ismeretes.

A Disznófő-forrás jelenleg magántulajdont képez, és azt tulajdonosa a kiránduló közönség elől bármikor elzárhatja.

A Disznófő felett a Szarvas-kút nevű forrás, attól jobbra az Isten szeme villa irányában pedig a Hangya-forrás fakad. A Szarvas-kút nevét valószínűleg onnan vette, hogy Mátyás király vadaskertjének szarvasai ide ehhez a forráshoz jártak szomjuságukat csillapítani. Mindkét forrás most magántulajdont képez, befoglalva nincs és így annyira beiszaposodott, hogy már nyomát is alig találni és azok létezéséről csak igen kevesen tudnak.

A Disznófő-forrásról, a Szarvas-kútról és a Hangya-forrásról, ezt a hegytetőt Hármas-kút tetőnek nevezték el.

A Disznófő vendéglőtől jobbra az Isten szeme villában egy tengerszemszerű kis halastó van, amelyet szintén a Hármas-kút tető forrásai táplálnak.

Dr. Zerkovitz Imre ügyvéd Szilasy-út 10. szám alatt levő villája telkén, — amely ide néhány száz méter távolságra fekszik, — régi kőbevájt vízvezetékcsöveket talált, amelyek még a vízvezeték előtt való korból valók, tehát szennyvíz levezetésére nem szolgálhattak és azokon a vízmosás meglátszik. Forrásnak nyoma azonban dr. Zerkovitz Imre telkén nincsen, úgy hogy lehetséges, hogy ezen csövek a Disznófő vizét Mátyás királynak a krónikák által gyakran említett budai vadászkastélyához vezették, ami annál is inkább lehetséges, mert a monda szerint a mai Fácánhoz címzett vendéglő, illetve most a zugligeti Fácán üdülőtelep táján volt Mátyás király fácános kertje, a Disznófő környékén pedig gyakran tartott vadkanvadászatot. Lehetséges, hogy ezen kőbe vájt csövek még valamikor útmutatással fognak szolgálni Mátyás király vadászkastélyának ásatások útján való feltárásához, amely kastélyt később a budai pasák háremévé alakították át.

A Zalai út mentén a Zalai út és a Dániel út sarkától lefelé számított első vízbuktató alatt van egy bővízű forrás, amelyből addig, amíg e vidéken víz nem volt (15—20 évvel ezelőtt) a lakosság a vizet szamárháton puttonyokban hordta. A vízvezeték bevezetésével e forrást nem használják, nem tisztítják, az már meglehetősen eldugult és jelenleg száraz tüskékkel, gallyakkal hányták be.

Ezen forrás vizéből egy nagy medencét lehetne állandóan megtölteni, amely uszoda vagy strandfürdő céljaira szolgálhatna.

Még gyerekkoromban a Zugliget régi lakóitól gyakran hallottam emlegetni, hogy a mai Szarvas vendéglő helyén még a mult század elején egy fürdő állott, melyet egy kénes melegforrás táplált. Az egész Szarvas telep berendezése egy fürdő képét mutatja és annak udvarán a multban mindig számos rozsdás vascső hevert.

Az angolkisasszonyok templomával szemben az Áldásy-féle telek egy darabon állandóan nedvesebb, ezen a részen a kerti vetemények nem teremnek meg és a hó itt olvad el legelőbb. A környék lakói szerint itt lehetett a fürdő melegforrása.

Szakáll Lukács pasaréti építőmester gyakran mesélte, hogy ezen a környéken pincejavítás illetve vízmentesítés közben egyik munkása *meleg forrásra* bukkant, ő a gödröt azonnal behányatta és a munkást más helyre rendelte ki. Fürdőt szeretne ide építeni, vagy átadni a titkot, ha kártalanítják.

A zugligeti árokban, a Leipnikkerféle villával szemben szintén volt egy kisebb hideg forrás, amely az árok rendezése és beboltozása alkalmával oly erővel tört fel, hogy a boltozási munkákat az eltömés befejeztéig, kb. két hétig megakadályozta.

Heufler: „Buda Pest" című munkájában a Ferenchalmon levő kénes forrásról tesz említést, mondván:

„Eine nach Schwefelwasserstoff riechende Quelle befindet sich auf der Franzenshöhe im Garten des Herrn Architekten Hild, dann zwei andere derlei Quellen in den Dreibrunnenberg". (Hármaskúttető, disznófői források.)

15—20 évvel ezelőtt a székesfővárosi könyvtárban a zugligeti források után kutatva, a könyvtár egyik könyvtárosa adatokat bocsájtott rendelkezésemre, amely szerint a zugligeti régi végállomásnál, ahol ma a posta és a rendőrség van, a hegyoldal köves levágásában szintén volt egy forrás.

Ez a feljegyzés azonban a háború alatt elkallódott és azt megtalálni azóta nem tudtam.

Boldogult édes atyámnak a Zugligetre vonatkozó feljegyzései között kutatva, a Hűvösvölgy és Lipótmező forrásaira a következő adatokat találtam:

Historia Budae: Auctore Th. Bonfinius. In vivaria regis Mathiae apud Nyék est a riva augeus piscina alta nomine Pál etc. (L. 87. oldal.)

Buda sacrae: In convalle apud montem Paulum est rivus, qui in aliqua alta lacuna fluit. (L. 163. oldal.) stb.

Hosszas lenne mindazokat az adatokat felsorolni, amelyek feljegyzéseiben erről a patakról szólnak.

Ez a kristálytiszta patak, mint az összes forrásmunkák megemlítik, Hidegkút község erdejében, a Pálhegy (a mai Nagyhárshegy környékén fakadt a Hűvösvölgyön és a Lipótmezőn keresztül, egy romantikus fekvésű tóba szakadt.

Az említett patak, amelyet a Szép Juhásznénál levő világhírű pálos kolostorról Pál patakjának neveztek, megfelel a mai Ördögároknak. Forrását Buda város tanácsa eltömette, mert az Ördögárok partját, amely a Városmajoron és az Árok-utcán át folyt a Dunába, erősen rongálta.

Ez a patak a multban tele volt halakkal, valószínűleg sebes folyása és kristálytiszta vize miatt pisztrángokkal.

A Zugliget, amely a fővároshoz való közelségénél, ózondús levegőjénél, szélmentes fekvésénél fogva elsőrendű nyaralóhely lenne, nagyon érzi egy uszoda vagy strandfürdő hiányát. A nyaralók a legnagyobb nyári hőségben, túlzsúfolt villamosokon háromnegyedóráig kénytelenek utazni, amíg a legközelebbi uszodáig, a Lukács-, Császár-, vagy a Rudasfürdőhöz eljutnak.

Óriási áldás lenne e vidékre, ha az említett kénes melegforrás felkutatható lenne és annak vizéből, vagy esetleg a Zalai út mentén, városi területen ma is meglevő hideg forrás napon melegített vizének felhasználásával egy uszoda vagy strandfürdő létesíttetnék.

A közterületen a közönség elől elzárt források, továbbá a magánterületen levő források megnyitása által az eltikkadt kiránduló közönség üdítő tiszta forrásvízhez jutna.

Az Ördögárok forrásának megnyitása esetén a Hűvösvölgy és Lipótmező lakói egy kristálytiszta patakhoz jutnának, amely a város belsejében a most csatornául szolgáló Ördögárok öblögetését is ellátná.

Az Ördögárok forrásának megnyitási költségei — amennyiben azok még megtalálhatók — megtérülnének az újonnan képződő pisztrángos patakra kiadandó horgászati jegyek árából.

Az unatkozó nyaralók és a kiránduló közönség a horgászás útján hasznos szórakozásban vehetnének részt.

A Lillafürednél levő 1 km. hosszú, gyönyörű fekvésű Hámori tó a kis Garadna és részben a Szinva pataknak egy töltéssel való elzárása útján keletkezett.

Ugyanígy elzárható lenne a hűvösvölgyi új patak medre is és az így újonnan létesülő tóban a nyaralók csónakázással is megfelelő szórakozáshoz jutnának.

Ezek vezették a Virányos-Kútvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesületet akkor, amikor indítványomra a zugligeti források valamelyikének felhasználásával egy strandfürdő létesítésére, a Budahegyvidéki Társaskört pedig, amikor a zugligeti források és az Ördögárok forrásának megnyitására hívta fel a székesfőváros tanácsának figyelmét.

Értesülésem szerint a Virányos-Kútvölgyi Egyesület kérelme folytán a magyar királyi földtani intézet is foglalkozik a zugligeti melegforrások felkutatásával és a közeljövőben megtartja az első helyszini szemlét.

Kívánatos lenne, ha a többi egyesületek is, továbbá a hegyvidéki egyesületek szövetsége megvitatná a zugligeti források ügyét, gyűjtené azok helyére vonatkozó adatokat és a források hasznosításának felkarolásával is vinnék előbbre vidékünk fejlődését és szépítését.

***A Nemzetközi Vásár** e hó 28-án szombaton megnyílt és nyitva marad május hó 7-én estig. Országos kiállításnak is beillő méretei, a kiállított tárgyak nagy tömege és különfélesége, az európai nivót is meghaladó látványossággá teszik az idei nemzetközi vásárt.*

Budán, 1928. április 28

A budai választók száma a névjegyzék mostani kiigazítása folytán a következőképen alakul:

az *I. kerületben* az eddigi 35.947 választó 38.234-re emelkedett. A három körzetben 2981 választót vettek fel és 694-et hagytak ki. Különösen feltünő a 2. körzetben az 1550 főnyi emelkedés.

A *II. kerületben* a mult évi 18.093 választóval szemben 1031 az emelkedés, míg 362 választót kihagytak.

A *III. kerületben* az eddigi 14.767 választói létszám a mostani összeírásnál 1573-mal emelkedett. A kihagyottak száma itt 375. A kihagyottaknak a száma rendkívülien magas mind a három kerületben — bizonyára a polgári pártok rovására.

ALPÁR IGNÁC váratlan elhúnytával a Községi Polgári Párt elvesztette egyik városi képviselőjét s a sorrendben a következő kerülne a törvh. bizottság tagjai közé. Ezt a második helyet dr. *Kozma* Jenő után tragikum ksíéri. Első ízben a második volt dr. Kollár Lajos. Elhúnytával jött utána Alpár Ignác, akit most Horváth Istvánnak kellene követnie, de ő is elhúnyt előzőleg s így az ötödik, *Bárány* Oszkár kerülne sorra. Utána következnek: dr. Kolozsváry Endre, Fáber Fülöp és Zboray Gyula stb.

Krivoss Árpád dr. szórakoztatta e hó 26-án este a *Budai Társaskör* tagjait és a meghivott illusztris vendégeket Amerikáról és az ottani viszonyokról elmés éllel elmondott beszédével, amit a zajos elismerésen kívül *Ziegler* Géza elnök köszönt meg neki. A társasvacsoránál Pasztélyi Vilmos és Kapcza Imre felszólalása után *Szalay* József egy kedves adoma kapcsán éltette Krivoss Árpádnét, a gondos asszonyt.

Csúfsága a fővárosnak az a félig összedült, rozoga, ütött-kopott, lakatlan épületmaradvány, amely Buda központjában, a Margithídtól néhány lépésre, az Irgalmasok kórházával szemben éktelenkedik. Néhány év előtt szó volt arról, hogy az Elektromos Művek tisztviselőháza kerül oda, de úgylátszik a terv dugába dőlt s most az idegenek csodájára járnak e budapesti piszokfészeknek. S ezen kívül, bár nem olyan szembetünő helyen, van még egypár ilyen szennyfoltja a fővárosnak, amikhez hozzányulni, ezeket hivatalból lebontani nem szabad. Uj törvény vagy szabályrendelet kell ide, amely megengedi az ilyen csúfságok eltüntetését, a tulajdonos költségén.

Oszoly Kálmán, a Budai Társaskör új háznagya, akit osztatlan bizalommal és szeretettel iktattak ebbe a tisztségbe és nagy várakozással tekint mindenki várható erős tevékenysége elé. Oszoly Kálmán, mint iskolaigazgató kitünő névre tett szert, kedves modorú, rokonszenves megjelenésü, szimpatikus beszédü és a régi magyar világra emlékeztető magyar úr. Uj életet, uj fellendülést vár tőle a *Budai Társaskör* minden tagja, kívánságai előtt szívesen deferál mindenki. Vannak ötletei, eszméi, tervei és van elég energiája, hogy azokat valóra váltsa. Minden tekintetben segítője e törekvéseiben az elnökség és a tisztikar, de legnagyobb segítségére van *Fejér* József ny. h. államtitkár, akit most választott meg a közgyülés társelnöknek és aki a maga részéről is különös ambícióval viseli szívén a Budai Társaskör sorsát. Nagy elfoglaltsága mellett csaknem minden nap szakít időt arra, hogy megnézze a Társaskört és közkedvelt egyéniségével segítse — mintegy aláhúzza — a háznagy működését és agilitását.

A legsiralmasabb állapotban Óbudán, de talán az egész fővárosban a Szőllő-, Szőllőkert-, Föld- és Gyürű-utcák vannak, ahol a legelemibb egészségügyi szabályokat sem tartják be, mert az utcákon rothadó szennyvíz állandóan fertőzi az egész környék levegőjét. Hetven érdekelt háztulajdonos most beadvánnyal fordult a III. ker. előljárósághoz, hogy utcáik siralmas helyzetén segítsen.

A Vaszary család, budai bennszülött művészcsalád. Vaszary Gábor, a ny. előljáró, kedves alakja a budai társadalomnak, aki János testvérével együtt a festészetnek és a szobrászatnak hódol. János hivatásszerüen, nagy névre tett szert. Gábor családjában csupa művész él. Egyik fia, *Gábor*, Párisban fest és a napilapoknak karikaturákat rajzol, — másik fia, *János*, a Magyar Szinház rendezője, kiváló operettszövegiró és a mult évben nagy sikert aratott darabja „Bohózat egy párisi szállodában" most szerzőtársával, Szántó Armanddal uj jazz-operettet fejezett be „Fárao unokahuga" címen, zenéjét Ábrahám Pál, a Zenebona jeles szerzője irta. Nyáron vagy őszkor kerül színre és a darabnak nagy sikert jósolnak. Leánya, *Vaszary Piroska*, a Nemzeti Színház kitünő komikája, akinek nagy jövőt jósolnak a színpadon. Őt és János bátyját legutóbb rendes tagokul választotta meg a Hollós Mátyás Társaság. Ez a színmagyar úricsalád közeli rokonságban áll Vaszary Kolos elhúnyt hercegprímással.

A Budai Klubban április 24-én *Dánielné Lengyel* Laura frónő a művészet és a valóság viszonyáról beszélt. Értékes fejtegetéseit sok tapssal jutalmazta a nagyszámú közönség.

A Beethoven emléktáblát május 7-én leplezik le a Várszínházban, annak emlékére, hogy a nagy zeneszerző száz évvel ezelőtt, 1828 május 7-én dirigált a színház színpadán.

Égető kérdése a Krisztinához tartozó hegyvidéknek a *farkasréti iskola* ez évben való felállítása, melynek ügye még mindig vajudik a városházán, pedig ezt határozottan megígérték a város urai, amikor dr. *Ripka* Ferenc kihívta őket a Farkasrétre, hogy az ottani helyzetről közvetlenül tájékozódjanak. Hogy örült ez ígéretnek az egész hegyvidék. Sasad, Mártonhegy, Farkasvölgy, Németvölgy és környékének nincs egyetlen egy iskolája sem s így több száz tanköteles gyermek marad évről-évre iskola nélkül. A Márványutcai elemiiskola volna az egyetlen, de ez annyira túlzsúfolt, hogy a közvetlen rayonbeli tanköteles gyermekeket sem tudja már az idén befogadni. Ebbe az iskolába voltak eddig bepréselve a hegyvidéki gyermekek is, pedig *több kilométer távolságra* esik az a lakóhelyüktől. Évről-évre megosztott, délelőtti és délutáni előadásokat kellett tartani az említett oknál fogva. Kálváriajárás volt ez, amint a korasötét, téli délutánokon, fázva-dideregve bandukoltak haza, a hegyek közé az apró, kis emberkék, sokan télikabát nélkül, mert legtöbbje a legszegényebb osztályból való, akinek villamosra nem telik. A közoktatásügyi bizottság úgy határozott, hogy ha az iskolák felállítása után a költségvetésben előirányzott összegből marad, úgy a farkasréti iskolát is felépítik. Az eddigi tapasztalatok szerint sohasem maradt, sőt kevés volt a pénz, még ha a legszerényebb formában épitenék is fel. Pedig a helye is ki van jelölve, az uj orthodox zsidó temetőnek hagyott területen. Ha már rendes iskolára nem tellik, — ami több mint valószínű, — úgy az említett mélyrehaló, súlyos okoknál fogva, legalább ideiglenes, kisegítő barakkiskolát kérünk, de még az idén, a tél beállta előtt.

Dr. Ruszkó János.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókurák tartására, üzületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére. Svéd tornaterem.

Az óbudai hegyvidék

Tizenötödik évi közgyűlése volt április 23-án az *Óbudai Hegyvidéki Szövetségnek* a III. ker. felsőmezőgazdasági iskolában. *Szilágyi* Károly hatásos elnöki megnyitója után *Szervey* György főtitkár olvasta fel értékes titkári jelentését az eddig elért hatalmas eredményekről és a legközelebbi jövő programmjáról. Jelentésében kimutatta, hogy a taglétszám 434 főre emelkedett, ami az egyesületi fejlődés biztos jele. Értékes gondolatokat fűzött a hegyközséggé alakulás tervéhez, megvilágította a közművek elhelyezésének szükségességét, a téglagyárak elleni küzdelmet, az Árpád-templom és emlékmű régen vajudó kérdésének rendezését, a gazdasági szakoktatás terén elért kitünő eredményeket, a *Hegyvidéki Kápolna Egyesület* buzgó munkásságát, az Attila-park ügyét, — a hegyvidék sok gondját, baját, örömét, vágyát. A zárszámadás, számvizsgálóbizottsági jelentés elfogadása s a felmentvény megadása után egyhangúlag fogadta el a közgyűlés az 1928. évi költségvetést s ezzel kapcsolatban a választmánynak a tagdíjemelésre vonatkozó javaslatát, mely szerint rendes tagok 1000 négyszögöl ingatlanig 6 pengőt, 1000—2000 négyszögölig 12 és 2000 négyszögölön felül 18 pengőt s ha az ingatlanon lakhatási engedéllyel bíró ház is van, minden kategóriánál + 6 pengőt fizetnek. A felemelő hangulatú közgyűlést *Szilágyi* Károly elnök költői lendületű beszéde zárta, amely után társasvacsora volt a Korona Vigadóban, ahol — Szent György-nap előestéjén — *Szilágyi* Károly melegérzésű, szónoki szépségekben gazdag beszédben üdvözölte *Szervey* Györgyöt, a Szövetség közbecsülésben és szeretetben álló főtitkárát és a többi György tagokat. *Szervey* György köszönte meg szerető szavakkal a bensőséges, családias ünneplést, majd szívesen hallgatott szónok volt: *Tobiás* István, dr. *Lugmeyer* József (a hegyközség gondolat apostola), *Ulicsnyi* Károly borászati főfelügyelő, *Laufer* József társelnök, *Füredi* Jenő, a Budapesti Gazdálkodók Egyesülete főtitkára.

A Rózsadomb és az autóbusz-kérdés

A Rózsadombi Egyesület közgyűlése

A Rózsadomb a székesfőváros egyik legszebb és legegészségesebb része, a város szívében fekvő gyönyörű kertváros. Igazi klimatikus gyógyhely, sűrűn beépítve télen-nyáron lakott, szebbnél-szebb villákkal. Külföldön felkarolnák, kihasználnák, világhírűvé tennék az ily isteni adományt idegenforgalmi, gyógy-, emberbaráti és egyéb közcélokra csak a főváros hanyagolja el. Egyetlen hátránya a közlekedés hiánya, de ez alaposan megakadályozza a fejlődését.

Négy év óta az autóbuszüzem és a székesfőváros közlekedési ügyosztálya állandóan hitegeti a rózsadombiakat az autóbuszjárat megindításával, anélkül azonban, hogy azt megvalósítanák. A Rózsadombra hegyi típusú autóbuszokra van szükség és erre a Rózsadombi Egyesület már 4 évvel ezelőtt felhívta az illetékesek figyelmét. És mégis az üzem és ügyosztály állandóan oly kocsikkal kísérletezett és tartott próbajáratokat, amelyek nem hegyitípusúak voltak és így a célnak már eredetileg meg sem felelhettek.

Ig ytörtént ez legutóbb a Békeffy-féle Rába-típusú kocsikkal is, amelyeket a rendőrségi szakértők szintén nem találtak megfelelőknek, mert nem hegyi típusúak és így a főkapitány e kocsikkal a tervezett rózsadombi járatot nem engedélyezhette, minek folytán a közlekedési albizottság legutóbbi ülésén kénytelen volt elállni a járat megindításától. Azt hisszük, hogy a tél beálltáig a Békeffy-féle Rába-kocsikkal is megindítható és fentartható lett volna a rózsadombi járat, azonban nagyon természetes, hogy a magánvállalkozóknak nem érdeke az olyan járat, amelyen kocsijaik nagyobb igénybevétel folytán jobban romlanak, több benzint fogyasztanak, és a rosszul megállapított útirány folytán kevesebb is a bevétel.

A mai tarthatatlan helyzet tehát az, hogy a Rózsadomb ismét járat nélkül maradt! Az illetékesek ezzel nem sokat törődnek, ahelyett, hogy megrendelnék a megfelelő, hegyi típusú kocsikat, amelyek tucatszámra futnak évtizedek óta a Dolomitokban és egyéb külföldi hegyvidékeken 2—3000 méter magasságig, a Rózsadomb 200 méter megjárandó magasságával szemben. Lehet, hogy e kocsikat a hazai ipar is elő tudná állítani, azonban e néhány darab speciális hegyi típusú kis kocsi gyártására nem is volna érdemes berendezkednie, talán a szabadalom megvétele egymaga többe kerülne, mint maguk az összes kocsik, mert az itt járó 4—5 ily kocsi legfeljebb 200.000 pengő kiadást jelent.

Az egyenlő adózás, de nem egyenlő elbánás ilyen kirívó városházi értelmezése miatt a legnagyobb elkeseredéssel és felháborodással tárgyalta a közlekedési fiaskót a Rózsadombi Egyesület legutóbbi népes ülésén Nádas Béla dr. ny. kir. ítélőbíró, ügyvéd, az egyesület főtitkára és ügyésze ismertette a fentiek szerint a rózsadombi autóbuszügy állását és indítványára a választmány egyhangúlag elhatározta, hogy a súlyos közlekedési sérelmek miatt memorandumot nyujt át küldöttségileg a kereskedelmi- és belügyminiszterhez, valamint a főpolgármesterhez, hogy még e tavasszal szereztessék be külföldről a szükséges 4—5 darab hegyi típusú kocsi nagy lóerővel, kevesebb férőhellyel és erős fékberendezéssel, az autóbuszüzem fejlesztésére megszavazott tíz millió pengő fedezet keretén belül, annál is inkább, mert számtalan magánvállalkozó ajánlkozott az egyesületnél e járatnak két héten belül megindítására, ha az egyesület kieszközli e közlekedési monopólium és a külföldi kocsik behozatalára vonatkozó tilalom felfüggesztését. Az Egyesület elhatározta, hogy erélyes akciót indít a rózsadombi helyes autóbuszutirány megállapítása érdekében s követeli, hogy átszállójegyeket adjanak az autóbuszvonalakról a Beszkárt vonalaira, de szorgalmazza, hogy azok a rózsadombi utak, amelyeken a lakosság és a közforgalom lebonyolódik, haladéktalanul javíttassa a város és az autóbuszforgalom céljára megfelelő, szilárd burkolattal burkolja.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Lovasbemutató ünnepélyt rendez a Budapesti Lovasegyesület Főiskolai Lovasosztálya május hó 6-án, vasárnap d. u. 5 órai kezdettel a Székesfővárosi Tattersallban (X., Kerepesi-út 7.) nagybányai *Horthy* Miklós kormányzó úr Őfőméltósága és fővédnöke *Albrecht* kir. herceg Őfensége jelenlétében. A főiskolai hallgatók és hallgatónők az 1927/28. évi első 5 hónapos lovastanfolyamon heti 3 órán nyertek kiképzést a legnemzetibb és legmagyarabb sportban. A trianoni Magyarország ifjúságának a lovassportban való folytatólagos gyakorlását legmagasabb nemzeti célok szolgálatába állította a Lovasegyesület és reméli, hogy a lovas magyar nemzet ifjúsága méltó is lesz őseihez. A lovassport barátait szívesen látja az elnökség: *Káltay* Tibor elnök, *Bakonyi* János ügyvezető igazgató.

Kedves estje volt a pénteki borgazda társaságnak e hó 19-én, amikor a borgazda tisztjét *Kozma* Dezső bankigazgató töltötte be. Közszeretettre vall, hogy borestje egyike volt e tél legnépesebb estjeinek és még Óbudáról is jöttek vendégek. Kozma Dezső szeretettel is üdvözölte a vendégeit, szellemesen, kedvesen: Zboray Gyula dr. a Bélákat üdvözölte, amit a jelen volt Bélák nevében Finászy Béla köszönt meg. Majd Kemény Lajos az óbudaiak nevében Benedek Sándort köszöntötte. Szalay József a borgazdát, Túry Zoltán pedig dr. Hegedüs Miklóst, a Budai Club igazgatóját éltette. Kófler Adolf főorvos, mint sakkbajnokot üdvözölte Kozmát. Közkívánatra Lendl Adolf a csigaszaporodás különös elméletéről mondott elmés és találó beszédet. Mint egészen új vendégeket, dr. Orova Zsigmondot és dr. Hegedüs Miklóst köszöntötte Zboray Gyula (Ramzesz fáraó ismert jegyzője), amit Orova köszönt meg, visszareklamálva Óbuda számára Benedek Sándort. Ezt viszont Benedek Sándor vette köszönettel, kedves reminiszcenciákat mondva el óbudai életéből. Végül dr. Hegedüs Miklós tolmácsolta a Budai Club üdvözletét.

Bodrogi Lajosról, a Budán két év előtt elhunyt történelmi tanárról, akit a budai társadalom különösen megbecsült és irodalmi működése maradandó emléket állított neki, szülővárosában, *Buján,* utcát neveztek el.

Kollár Gábor, a budai iparosság egyik buzgó vezérét, aki évtizedek óta fáradhatatlanul dolgozik a kézműiparosok érdekében, április 22-én a „Budapesti Mészáros Ipartestület" közgyűlése 346 szavazattal elnökévé választotta. *Kollár* Gábor megválasztását megköszönve, értékes programmot adott. A közgyűlés táviratban üdvözölte *Horthy* Miklós kormányzót, *Bethlen* István gróf miniszterelnököt, *Rothermere* lordot, *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert és *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert.

Nagy veszteség érte a magyar zeneirodalmat, a Magyar Dalosszövetséget, több dalárdát és Óbuda zenei életét *Farkas* Nándor országos karnagy, zeneszerző megdöbbentően tragikus elhunytával. A kiváló zeneszerző és dirigenst, aki az óbudai r. k. egyháznak is karnagya volt — dicsősége tetőpontján, fiatalon ragadta el a halál. Temetése április 27-én volt óriási részvét mellett az óbudai temetőben. Az Országos Dalos Szövetség a „Király-díj"-as zeneszerzőnek temetésén összes tagegyesületeivel megjelent s a dalárdák a legszebb gyászkarokkal búcsúztak az elhunyttól. A magyar zeneművészet büszkeségét mély fájdalommal gyászolja neje, szül. *Vass* Teréz és három apró gyermeke.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene TÁNC TÁNC

Gallértisztításban vezet. Ára darabonként 10 fill.

MENCZER gőzmosó üzem

kelmefestő és vegytisztító vállalata

I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hídnál) Telefon 108-99 — IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon 379-14 — V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.

Külön vidéki osztály

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

Rendezi a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara

1928 április 28-tól május 7-ig.

A magyar ipar átfogó bemutatója amelyről egyetlen exportképes magyar iparvállalatnak sem szabad hiányoznia

Jelentkezéseket elfogad és felvilágosításokat nyujt

A VÁSÁRIRODA

BUDAPEST, V., Alkotmány utca 8. Telefon: 264—01

valamint az összes külföldi és belföldi tb. képviseletek

Szíjgyártó nyerges és bőröndös

Megbizható régi üzlet **FLIEGER NÁNDOR**

II. kerület, Fő-utca 10. sz.

SCHAFFER GYÖRGY

útépítő-

és kövező mester

II., Tulipán-utca 18

Telefon: T. 255—24

7 személyes bér-

AUTÓ

bérelhető éjjel-nappal

GRUBER ANTAL

ZUGLIGET, FÁCZÁNTELEP

Telefon hivószám: 661-45

Töltés 24 óra alatt!

RÁDIÓ-

akkumulátor töltő állomás.

SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök

III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

A budavári katakombák megnyitása

Irta: **gróf Berényi János**

Verőfényes augusztus, Szent István ünnepe előtti napjának reggelén rendkívüli eseményre ébredt a magyar fürdőváros. Az ország minden részéből, de főleg a nemrég visszacsatolt magyarlakta területekről érkező vidékiek ezrei lepték el az utcákat, mint vándor hangyaboly igyekezvén Budavára felé. A szállodákat zsúfolásig megtöltő külföldiek nagyban készülődtek a sokat ígérő látványosságra. Legkényelmesebb dolguk volt az amerikaiaknak, akik a Vérmező délivasúti oldalán végighúzódó, hatalmas „Majestic"-szállót egyszerűen kibérelték, hogy onnan a Gránitlépcső örökjáró székszalag felvonójához sétálva, a Várba jussanak.

Fönt, az északi bástyakörönd előtti *Hadtörténelmi Múzeum* oszlopos bejárata körül gumibotos, browningos rendőrök sorfala választotta el a türelmesen várakozókat a meghivottaktól, akik nagyrészt a székesfőváros színeit — *vörös-sárga* zászlócskákat — viselő gépkocsikon érkeztek.

A tágas tornác, a nagyszabású étkezőhelyiségek, melyek egyúttal a gyalogjövők „hőkiegyenlítését" célozzák, csakhamar megteltek bel- és külföldi előkelőségekkel. Legnagyobb udvara *Mr. Williamson*-nak, az *American Express Company* európai igazgatójának volt, ami érthető, ha tekintetbe vesszük, hogy személye a világ minden táján működő 38 ezer utazási iroda kapcsolatát jelenti.

A *Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal* kitünő igazgatósága és a *Hadtörténelmi Múzeum* szakavatott vezetősége fáradhatatlanul tevékenykedett a nyüzsgő sokaságban. Pontosan 10 órakor megérkezett az államfő, akinek katonásan férfias személyét a latin és angolszász nemzetekhez tartozók *Fenségnek* (Altezza serenissima) szólítanak, mely fenségességtől őt az osztrák féltékenység kései kisugárzásától befolyásolt magyar járatlanság fosztotta meg.

Az elhangzott beszédek után megindult a menet s mint hajdan az isteni költő hatolt az Inferno sötét tornácába, úgy mentek a vendégek a hosszú tárnába, megszokva csakhamar a boltozatban ügyesen elmélyített „napfény" villanykörték kékesfehér világát.

Az első oldalkamrában vastagderekú hordók jelzik, hogy itt lélekvidító bort őriznek, várőrző katonák féltett kincsét. Odébb vannak szép sorjában a különféle élelmiszerraktárak, aztán üres kamrák következnek, melyek szükség esetén mind megtölthetők gabonával. Mély ciszternákban áll az összegyülemlett esővíz, mit egyik-másik helyen a házak udvaráig lehet vödörrel felhúzni. Hirtelen kiszögellik a folyosó, majd fölfelé emelkedve, súlyos vasajtó előtt vizes vödrök állanak, bent tágas teremben garmadába állított hordók jelzik, hogy ez a puskaporos torony feneke. Különféle nagyságú ágyúgolyókkal telerakott kamrák a hajdani harcias készültség bizonyítékai.

Nehéz tölgyfaajtón áthaladva, tágasabb helyiségekbe jutunk, ahol egyszerre csak egy földalatti kovácsműhelyt fedezünk fel... Vígan folyik a munka s a fujtató búgó lehelletétől ízzik a parázs, a tüzesvas az üllőn, melyet marcona kovácsok idomítanak. Odébb egy ágyúöntőtelep lüktető életében gyönyörködhetünk. A szélesedő folyosón kis kordéba fogott lovacska állja el utunkat, jeléül annak a valóságnak, hogy itt a föld alatt még istálló is volt.

A Szentháromság-utca alatti részen pompásan láthatók Mátyás király híres egyetemének nagyterjedelmű alépítményei. Odébb, a Szent Háromság szobra alatt egy titokzatos tó izgatja a nézők felcsigázott képzeletét.

Itt a folyosó kétfelé ágazik s déli irányban haladva, egy börtönüreghez érünk, melynek falán karjánál és lábánál fogva szétterpesztett csontváz függ, úgy ahogy a szerencsétlent hajdan élve odaláncolták és befalazták. Tovább folytatva utunkat a távolból örökmécses piros lángja pislog felénk s a kísérteties félhomályban, kriptaszerű helyiségben állunk, melynek közepén, üvegkoporsós ravatalon fekszik aranypártás, aranyrojtos díszruhában, a 16 éves korában elhalt *Podjebrád Katalin,* Mátyás király első felesége, akit 1464-ben az akkor itt állott Szt. Zsigmond templomának kriptájában temettek el.

A folyosó itt felfelé kanyarodik és már messziről dereng a beszivárgó nappali világosság. Csakhamar kiérünk a szabadba s az *Alagút* Pest felé néző szája feletti tágas erkélyről gyönyörködünk a csodaszép panorámában. Visszatérve a földalatti világba, a folyosó északnak vezető részén haladunk tovább s a nagy csendben, melyet csak a sűrűn alkalmazott villanyos szellőztetők zümmögő búgása szakit meg — hirtelen a mélységből fakadó fájdalmas hörgés, meg-megújuló jajgatás és kitörő sóhajok áradata tódul fülünkbe. A kínzókamrában vagyunk, ahol a fal körül futó erkélyről kényelmesen tanulmányozhatjuk a hajdani igazságszolgáltatás szomorú emlékeit. Amit csak a betegesen túlcsigázott emberi képzelet valaha kitalált, a kikötéstől a kerékbe törésig, mindent meglátni itt a csalódásig hűen mozgó alakokon.

Innen utunk a Halászbástyához vezet, ahol évszázadokkal ezelőtt a Domonkosok temploma állott. Ősrégi katakombák, mélyen a föld alatt, messze elágazó titokzatos labirintusok között érünk egy földalatti táncterembe, ahol Mária Terézia idejében nagy orgiák folytak. Tovább megyünk a várfalig, ahol érdekes meglepetés vár ránk. Mintha a vastag falba vájt ablaksorozaton tekintenénk a szabadba... az alattunk elterülő tájakban Buda és Pest fejlődésének történetét látjuk kibontakozni, a kelta, majd római időktől kezdve, a középkoron át egész a kilencvenes évek végéig. Mestermunkái a nemesfémmel egyesített üvegfestészetnek, melyen a távlat oly tökéletes, hogy egyesek távcsővel nézik a kilátást!

Kissé túlhosszúra nyuló gyönyörködés után folytatjuk vándorlásunkat és ismét érdekes meglepetésben van részünk. Az egyik sikátorszerű, szinte végnélküli üregben *Abd ur Rahman* utolsó budai basa bolygó alakját látjuk idestova lebegni. A monda szerint a törökvilágban élt ez a pénzsóvár ember, aki arra kárhoztatott, hogy túlvilági életében is örökidőkig kísértsen ott, ahol életében összeharácsolt kincseit elásta.

Utolsóelőtti állomásunk egy teljesen felszerelt alchimista laboratorium mellett vezet el, aztán jön az ostrom alatt föld alá menekült várbeli lakosság tarka sokasága, mely aggódva várja a felszabadulást, vagy a bizonytalan, esetleg örökké tartó rabságot, mint ahogy az a multban valóban elő is fordult.

A két kilométer hosszú földalatti útnak végére jutván, a Hadtörténelmi Múzeum előcsarnokából ismét kimegyünk a valóságok világába.

*

Ilyennek képzelem az idegenforgalom képét 1935-ben.

Álom ez, amelynek megvalósulása csöppet sem tartozik a lehetetlenségek birodalmába. Ságor József építési vállalkozó véleménye szerint a földalatti folyosók és helyiségek nem nagy költséggel rendbe hozhatók, egybe kapcsolhatók és megfelelő villanyos szellőztető készülékkel járható állapotba helyezhetők. A berendezést és a szükséges emberi alakok nagyrészét itthon lehet előállítani.

Az ősrégi katakombák gondozása, állandó ellenőrzése emelné a felszín épületeinek biztonságát. Bizonyos épületeket jó messzire el lehetne kerülni. A látványosság, — részleteiben is jól rendezve — idevonzaná az idegeneket, mert ilyen *eredeti dolgot sehol a világon nem láthatnak.*

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Milyen lesz az óbudai híd?

Erősség és szépségben vetekedni fog a többi dunai hiddal

A húszéves törvénybeiktatási jubileumán került újra az országgyűlés elé az Óbuda—Hungária-körúti híd ügye, amelyet újólag az összes hídépítések között a legfontosabbnak ismertek el s építéséhez a képviselőház is hozzájárult. Azóta nap-nap után fontos tanácskozások folynak a kereskedelemügyi minisztériumban, a Közmunka Tanácsnál és a fővárosnál, amelyek során végképen megállapodtak a híd főbb méreteiben és formájában. Az igyekezet az, hogy a híd a fokozottabb igényeknek megfeleljen. A kocsiút szélessége tizenöt méter, a járdaszélesség három-három méter lesz. A kocsiút közepén halad a villamosvasút. A hidat oly erősre tervezik, hogy elbírja a majd utólag ráhelyezendő gyorsvasúti pályát, amely a Hungária-körútról fölkanyarodva a föld alól, a híd fölött fog keresztülrobogni. A híd emelkedési viszonyai kedvezőbbek lesznek, mint a többi dunai hidaké, az enyhébb lejtés a közlekedés szempontjából fontos könnyítés. Lejárat lesz a hídról a Margitszigetre. A lejárónál villamosmegállót létesítenek, hogy a kocsikereszteződésekkel járó balesetek számát lehetőleg csökkentsék. A kocsilejárón kívül külön gyalogjáró vezet a szigetre a villamosmegállótól.

A Közmunka Tanács nagy súlyt fektet az új híd esztétikai kivitelére, mert a fővárosi hidak szépsége világhírű. A híd szerkezetére vonatkozólag még nincs fix megállapodás, még további terveket vizsgálnak át, mert a Közmunka Tanács reméli, hogy végül is olyan ötletes szerkezetet ajánlanak kivitelre, amely nagy megtakarítást fog jelenteni.

Iskolatársak kegyelete. A II. ker. *Batthyány-utcai* közs. polgári leányiskola volt növendékeiből alakult *Iskolatársnők Szövetsége* csütörtökön este, 25 éves fennállása alkalmából magasszínvonalú hangversenyt rendezett a Budai Vigadóban néhai megalapítója: *Kozma* Gyula igazgató emlékének megörökítése javára. Ez a kiváló pedagógus és tankönyvíró több mint negyedszázadon át állt a fentnevezett iskola élén, s a magyar nőnevelés terén és Buda megmagyarosításában kiváló érdemeket szerzett. A hangversenyen a nagyszámú előkelő közönség közt ott voltak az elhúnyt igazgató fián, dr. *Kozma* Jenő orsz. képviselőn és családján kívül: *Bárczy* István és *Scitovszky* Tibor volt miniszterek, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, dr. *Pogány* Frigyes államtitkár, dr. *Molnár* László pápai prelátus és még sok közéleti kiválóság. Dr. *Scitovszky* Tiborné kegyeletes és nagyhatású beszéddel nyitotta meg az ünnepi hangversenyt, melynek műsorán nagyrészt az *iskola növendékeiből kikerült, híres művésznők* szerepeltek. A Palestrina Kórus énekszámai között a közönség gyönyörűséggel hallgatta Daibukát Ilona, Pálmay Ilka, Bárdosné Fónagy Irma, Nedelkovics Anna, dr. Pogány Frigyesné, dr. Dirner Gusztáv, Medgyaszay Vilma, Havas István, Marschalkó Rózsi, Kéthelyiné Wakotsch Margit, Cz. Baán Jolán, Laurisin Lajos művészi előadását és felejthetetlen műélvezet emlékével távozott a kegyeletes ünnepségről. Az énekszámokat dr. Herz Otto kísérte zongorán.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

Külföldi balneológusok a Svábhegyi Szanatoriumban

A külföldiek gyönyörködnek a tetőterasz panorámájában (+ Jakab László dr. igazgató-főorvos)

Kereszteljen utcát néhai Eperjessy István v. bizottsági tagról a fővárosi Közmunkák Tanácsa a Zugligetben, kérte beadványában a Budapest-Zugligeti és a Virányos-Kútvölgyi Gazdasági és Kulturegyesület. Eperjessy István a főváros egyik legkiválóbb pedagógusa volt és 21 éven át a Zugligetnek lakója. Ő honosította meg elsőnek a fővárosban a háztartási és ismétlőiskolát s ezzel új irányt szabott az egész ország közoktatása terén. Sokat fáradozott az iskolát elhagyott ifjúság és a felnőttek továbbképzése érdekében s mindazokért a nagy tanügyi érdemekért a kultuszminiszter az Országos Közoktatási Tanács előadó-tanácsosává nevezte ki s egyúttal megbízta a budapestkörnyéki iskolák látogatásával. Mint tanügyi író is hervadhatatlan érdemeket szerzett, de fáradhatatlanul és sikeresen dolgozott a budai hegyvidék fejlesztése, különösen a németajkú lakosság megmagyarosítása terén. 1906-ban a Budapest-Zugligeti Egylet megbízásából megírta a „Budapest-Zugliget és környéke" című útmutató füzetet, amely lekötő kedvességgel ragadja meg az olvasót és kedvelteti meg a Zugligetet. Nagy hatását mutatja, hogy az útmutató néhány év alatt 20.000 példányban fogyott el. A külföldieknek érdeklődésére kénytelen volt az egyesület az útmutatót német és francia nyelven is kiadni. Indítványára a főváros kiásatta, az első magyar bibliafordítónak, Báthory László pálos szerzetesnek remetebarlangját a Nagyhárshegyen, történelmi nevezetességgel gyarapítva a budai hegyvidéket. Ő vetette fel a tervet, hogy azt a helyet, ahol Kossuth Lajost 1837. év tavaszán a Zugligetben elfogták, emlékművel jelöljék meg, amelynek költségeit rövid idő alatt sikerült közadakozásból előteremtenie és 1913-ban már le is leplezték a Zugligetben Budapest első és akkor még egyetlen Kossuth szobrát. Sok érdemeit, áldásos működését Zugliget minden része hirdeti s így csak a közhangulatnak lesz a kifejezője az „Eperiessy"-utca.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

UTITÁRS-nak, ápolónak vagy titkárnak ajánlkozik egy jó megjelenésű idősebb úr, akinek három diplomája és 420 ezer korona hadikölcsönkötvénye van. Értekezés telefonon: József 432—28.

Nevet kaptak az eddigi névtelen utcák a Közmunka Tanács legutóbbi határozatából, még pedig az I. kerületi Hidegkúti-útból kiágazó és a Völgy-utcába torkoló névtelen útvonal *Modori-utca* lett; a II. kerületi Kapi-utcának a Csévi-utcától folytatódó része is *Kapi-utca*: az I. kerületi Kökörcsin-utcától a Diószegi-útig terjedő út *Zsombolya-utca*; a II. kerületi Család-útból kiinduló szerpentinút *Nagybányai-út*; a III. kerületi Józsefhegyi-útból a Pusztaszeri-útba torkoló névtelen út pedig a *Csejtei-utca* nevet kapta.

„VASUTI KALAUZ" a legújabb és legolcsóbb vasúti menetrend, mely könyvalakban ma hagyta el a sajtót. Tartalma: Magyarország összes vasutainak nyári teljes menetrendje és díjszabása. Összeállítása praktikus és könnyen áttekinthető. Legnagyobb előnye, — feltétlen megbízhatósága mellett, — hogy *ilyen olcsó menetrendkönyv még nem volt.* Csupán 50 fillér az ára s kapható minden könyv-, papír- és ujságárusnál, minden trafikban, vasúti és utcai ujságpavillonokban és az ország valamennyi menetjegyirodájában. Szerkesztője, a jó öreg *Gunszt* Miklós, mindig tud valami újat, ami a közönségnek hasznos és kedves és neki sem árt nagyon.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

A tavaszi ingek kérdése ma már fontosabb, mint a téli ingeké. Télen inkább csak gallér és kézelő kérdése az ing, holott nyáron a mostani férfidivat mellett, csupa ing az ember. S ha fontos az ing, annál fontosabb a tisztítása. És itt szíves figyelmébe kell ajánlani olvasóinknak, hogy *MENTZER GUSZTÁV*, a pestiek kedvelt fehérneműtisztítója immár a *harmadik* helyen nyitott Budán üzletet, mégpedig az Attila-utca 10. szám alatt és a Zsigmond-utcában 6. és 18. szám alatt. Az ő egyik nagy titka az, hogy *mindenki megkapja szombaton föltétlenül és vakító szépen* a hét folyamán beküldött fehérneműt... Amerikában a hírt így fejezik be: — *TAVASZI INGEK?* — a legnagyobb választékban *Fábián* Józsefnél, I., Krisztina-körut 8—10. (Pompás új kirakat.)

Uj színt jelentenek Budán a világító reklámtornyok

Az utóbbi hónapokban a budai közönség meglepődve vette észre, hogy úgy mint a pesti részen, itt Budán is, a főbb útvonalakon több helyen eltüntek a régi villamos megállót jelző oszlopok és helyüket elfoglalta a *székesfőváros hirdetővállalatainak* újrendszerű hirdetési tornya. Az új világítási tornyok felállítása a közlekedési szempontok figyelembevételével történt. Ezek a tornyok egyrészt az esti órákban hasznos szolgálatot tesznek a publikumnak, másrészt sokban hozzájárulnak a budai utak szépítéséhez.

Az új reklámtornyok felállítása annak a tanulmányútnak az alapján történt, amikor is mint emlékezetes, *Liber* Endre tanácsnok, *Lamotte* Ernő igazgató társaságában európai körútra indult, hogy a nyugateurópai metropolisok reklámapparátusait megtekintse. A tanulmányút eredményeként fejlődött ki a fővárosban a villanytransparensek mai rendszere, ami igen sok tekintetben emelte Budapest világvárosi képét.

Budán jelenleg nyolc ilyen új reklámtornyot állítottak föl és a felállítás óta valóságos ostrom alatt áll Lamotte Ernő hirdetővállalati igazgató hivatali szobája, mert a budai hirdető cégek és a gyáripar megbizottjai tömegesen jelentkeznek és adnak fel hirdetéseket az új reklámtornyokra.

Lamotte igazgató különben is nagy tervekkel foglalkozik. Teljesen meg akarja változtatni a budapesti utca képét; és rövidesen új, művészviesebb irányba fogja terelni az utcai reklámhirdetéseket.

A levegő megjavul Óbudán — mondják —, mert e gyárvárosrész egészségügyi viszonyaira való tekintettel az elöljáróság kötelezte a gyárakat, hogy kéményeikre füstemésztő készülékeket szereljenek. Állítólag ezek a füstemésztő készülékek nem váltak be, mert a füstnek csak a koromját emésztik, de az ártalmas gázokat továbbra is a polgárság emészti. Az egyetlen okos megoldás, ha a gyárakat áttelepítik délre. Kelenföldre, amit a városházán is hangoztatnak, de azért folyton adnak ki engedélyeket új gyártelepek nyitására északon.

Gyász. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra e hó 24-én a farkasréti temetőben lévő családi sírboltba Budának egyik közszeretetben és tiszteletben álló polgárát, *Bauer* János paszománygyárost, akinek váratlan elhunyta őszinte részvétet váltott ki. Buzgó közéleti tevékenységet fejtett ki. Mint a Farkasréti Egyesület alapító tagja, a hegyvidék fejlesztése körül szerzett érdemeket. Mint a Budai Sport-Club elnöke pedig lelkes pártolója volt a sportifjúságnak. Halálát családján kívül a Becsey és Hanzély családok is gyászolják.

Katholikus nap volt április 22-én a II. kerületben, amikor öt templomban volt ünnepi istentisztelet s kiváló egyházi szónokok prédikációja, majd d. e. 11 órakor nagygyűlés volt, amelyen *Péch* Gyula nv. min. tan. elnökölt. *Csiszérik* János c. püspök, *Ernszt* Sándor prelátus, *Csóki* Lajos főv. hiz. tag, *Wolff* Károly országgy. képviselő beszéltek a gyakorlati katholicizmusról és a szabadkőművesség elleni küzdelemről. Délután a Fő-utcai elemiiskola tornatermében volt nagygyűlés. *Forró* Imre ny. főigazgató elnöki megnyitója után *Kriegs-Au Emil* városmajori plébános, *Wirter* László, a BSzKRT jogtanácsosa, *Bendy* Nándor titkár és *Frühwirth* Mátyás országgyűlési képviselő beszélt. Május hó 6-án Óbudán és Újlakon lesz katholikus nap!

Nyugdíjas hajósok. Az Első Dunagőzhajózási Társaság Nyugdíjasainak Egyesülete április hó 15-én, vasárnap délelőtt 9 órakor tartotta meg saját helyiségében első évi rendes közgyűlését, amelyen Rozenák Hugó ügyvezető elnök elnökölt és a m. kir. vasúti és hajózási felügyelőség képviselője résztvett. Az elnöki megnyitó után Buchgraber Emil főtitkár terjesztette a közgyűlés elé évi jelentését, amelynek során beszámolt az egyesület elmult évi tevékenységéről, majd pedig a közgyűlés elnöke jelentést tett a m. kir. Curia különbíróságánál folyó, a 30%-os arányszám felemelése iránti per állásáról és kiemelte, hogy ebben a perben folyó hó 13-án volt az első tárgyalás.

Szilágyi Erzsébet emléke. A Budahegyvidéki Társaskör 1928 április 19-én Perczel Béla kormányfőtanácsos elnöklete alatt tartott ülésében dr. Eperjessy István indítványára elhatározta, hogy egyik legnagyobb királyunk, Mátyás király édesanyjának, Szilágyi Erzsébetnek lakóháza helyén, a mai Szép Ilona vendéglőnél egy díszes emléktáblát állít fel a nagy idők emlékére. Az előkészítő bizottságba a társaskör választmánya dr. Eperjessy Istvánt, Kováts Alajost és dr. Entele Ferencet küldte ki.

Óbuda legkellemesebb
kertsörözője és borozója az
ÖREG SZEDERFA
vendéglő, III., Bécsi út 52
(volt Rabl vendéglő) ujonnan átalakított
intim lugaskertje megnyílt
szombaton, április hó 28-án. — Elsőrangú jazz-schrammelzene énekkel és muzsikái — Tekepálya
5, 7, 9, 51 és 73-as számú villamoskocsik közlekedése (leszállás Szépvölgy-utcánál)
Tulajdonos: Fehér Ferenc

Az óbudai Kisfaludy Színházban szombaton este mutatták be a Vörösháza operettet nagy sikerrel. A címszerepet Véssey Margit játszotta, aki úgy énekben, mint prózában jól bevált, táncos szerepekben Révész Vilma és Gábor Tibor arattak sikert. Minden táncukat ismételni kellett. Rozsnyay Böske a grófnő szerepében szép megjelenés volt. Szabóné jelenete dörgő tapsot kapott. Kovács Anni ügyes primaballerina. Sajó Árpád szép énekéért, Sugár Jenő humoráért, Váradi Árpád táncáért kapott sok tapsot. — Az operett szövegét Előri Gizi, zenéjét Pesti László írta, amelyért a közönség sok tapssal jutalmazta őket. Jók voltak a többi szerepben: Czillei József, Oros Kató, Belánszky Ria, Fábián Bóra, Pálffi Bözsi, Sós Ilonka, Torkos és Pataky.

Kérje mindenütt a
„Sopron-Győr"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-ut 27. Tel. J. 126-01

KIRÁLY-FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

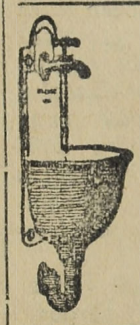

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhívó 179—42.

MEGNAGYOBBITVA!
TROMBITÁS
VENDEGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
NAGY TÉLI UJTEREM
NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!
GUTTENBERGER
tulajdonos

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

CSÁSZÁR-

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.
Kényelmes, szép, úri helyiség
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Ihgyomorra naponkint igyék
egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
165

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Magyar Általános Hitelbank

A *Magyar Általános Hitelbankot* kétségtelenül az a tény jellemzi legjobban, hogy nemzetközi súlya és tekintélye teljes mértékben vetekszik azzal a pozicióval, melyet a hazai hiteléletben betölt és melynél fogva a Hitelbank Magyarország legelső és vezető pénzintézetévé vált. Ez a dominánó szerep igen nagyjelentőségű az intézetre, minthogy ez már annak a rohamos fejlődésnek az eredménye, amely az utolsó években a *Hitelbanknál* mutatkozik és amelynek eredményeképen a vezetés tekintetében az ország két első pénzintézete között, a *Hitelbank* és a *Kereskedelmi Bank* között szerepcsere következett be. Köztudomású ugyanis, hogy úgy a saját, mint az idegen tőkék nagyságát tekintve, *az elsőbbség a háborúelőtti években a Hitelbankkal szemben a Kereskedelmi Banknak jutott, míg ennek megfordítottja csak a háború utáni években következett be, ami a Hitelbank történetének kétségtelenül egyik legnevezetesebb fejezetét képezi.*

Ez a nagyjelentőségű előretörés egyik legnagyobb érdeme a Hitelbank jelenlegi kiváló vezetőségének,

Scitovszky Tibor

volt külügyminiszterrel az élén, amely vezetőség teljes egészében átmentette azokat a súlyos tradiciókat, amelyeket a Hitelbanknál a *Kornfeld-* és az *Ullmann*-éra honosított meg. A Hitelbank jelenlegi vezetőségének igen nagy érdeme, hogy az intézet egész gesztióját abba a kerékvágásba sikerült terelni, amely már békében is olyan naggyá tette ezt az intézetet. Mint ismeretes, a háborús és az azt követő, úgy politikailag, mint gazdaságilag zavaros idők valamelyest megtépázták az intézetnek ezt az eladdig egészen sértetlen prestizsét, amely ma már azonban ismét a régi fényében csillog. Éppen a közelmultban vált közismeretessé az a megállapodás, amely a kormány és a Hitelbank között létrejött és amelynek eredményeképen a Hitelbank újból hivatalos bankárja lett az államnak, amely megállapodásnak nemcsak üzleti, hanem elsősorban prestizs-szempontból van igen nagy jelentősége.

De nemcsak belföldi viszonylatban állította az intézetvezetőség teljesen helyre a Hitelbank prestizsét, hanem kifelé is, amit elsősorban azáltal sikerült elérni, *hogy a nemzetközi pénzpiacok legelőkelőbb képviselőit sikerült a Hitelbankkal igen szoros üzleti kapcsolatba hozni.*

* **A Magyar Kender- és Jutaipar R.-T.** a közeljövőben tartja meg mérlegülését és az igazgatóság, értesülésünk szerint, rekorderedményről fog beszámolni. A vállalat szolid ügyvezetése és kiváló produkciója rendkívül nagy eredményeket produkált és ennek eredményeként az elmult üzletév után sokkal magasabb osztalékot fog fizetni. Az elért eredményekben nem kis része volt Szász Ernő kormánytőtanácsosnak, a vállalat nagy koncepciójú vezérigazgatójának, akit a közgyűlést követő igazgatósági ülésen minden bizonnyal ügyvezető alelnökké fognak választani.

* **A Magyar Cukoripar R.-T.** a Budai Napló értesülése szerint április 30-án tartja mérlegmegállapító ülését, a dividenda előreláthatólag 10 pengő lesz.

* **A Pénzintézeti Központ** 11-ik rendes évi közgyűlését e hónap 23-án tartotta *Elischer* Viktor m. kir. udv. tanácsos elnöklete alatt. A közgyűlésen, melyen a pénzügyminisztert dr. *Iklódy-Szabó* Andor h. államtitkár képviselte, a budapesti és vidéki pénzintézetek kiküldöttei nagy számban jelentek meg. Elischer Viktor napirend előtt kegyeletes szavakkal emlékezett meg *Windisch* Hermannról, az intézet elhunyt ügyvezető igazgatójáról. Ezután a közgyűlés tudomásul vette az igazgatóságnak *Pásztor* Miksa h. vezérigazgató által előterjesztett évi jelentését és megállapította az 1927. évi december 31-iki mérleget, amely a nyugdíjalapnak 692.000 pengővel való gyarapításán felül 1,325.800:40 pengő nyereséget tüntet fel. A közgyűlés a pénzintézeti üzletrészek után 6% osztalékot, — az alapszabályszerű maximumot, — a kincstári üzletrészek után pedig 4% osztalékot állapított meg.

A közgyűlés a megüresedett választmányi tagsági helyre megválasztotta *Szabó* Jágót, a Gyöngyösi Takarékpénztár Egyesület vezérigazgatóját és újjáalakította a felügyelőbizottságot, amelybe új tagokként *Gerő* Mórt, az Angol-Magyar Bank igazgatóját, *Czeisel* Róbertet, a Magyar Leszámítoló és Pénzváltó Bank igazgatóját és dr. *Barta* Lászlót, a Magyar-Cseh Iparbank Rt. igazgatóját választotta be.

Magyar-Olasz Bank

A *Magyar Fakereskedők Hitelintézetének* és a *Magyar Országos Bank* fuziójából keletkezett 1920-ban a *Magyar-Olasz Bank*. A *Magyar-Olasz Bank* megalakulását követő hónapokban érdekközösségek létesültek a *Magyar Agrár és Járadék Bankkal*, melynek értelmében a *Magyar-Olasz Bank* fokozatosan átvette az Agrár- és Járadék Bank folyó banküzleteit. Ezt az érdekközösséget az intézet részvénycsere útján létesítette, mely célból a *Magyar-Olasz Bank* 250.000 drb. új részvényt bocsátott ki, az Agrár és Járadék Bank részvénytulajdonosoknak 3:7 arányban kínált fel csereképen. 1925 végén az intézet elhatározta az Agrár és Járadék Bank magába olvasztását, amikor is az intézet a folyó banküzleteken kívül az Agrár Bank emissziós tevékenységét is átvette.

Az intézet jelentősége elsősorban a magyar és olasz piacok kapcsolatainak szorosabbá tételében jelentkezik, mely célt a *Magyar-Olasz Bank* megalakulásának ideje óta tervszerűen és a legnagyobb céltudatossággal szolgálja. Az intézet e törekvéseit nagymértékben megkönnyíti az a benső üzleti barátság, mely a Magyar-Olasz Bankot Olaszország egyik legelőkelőbb pénzintézetéhez, a Banca Commerciala Italiana-hoz fűzi.

Az utóbbi időben az intézet különösen nagyjelentőségű emissziós tevékenységet fejt ki ezen a téren, teljes mértékben sikerült átmentenie azokat a nagy tradiciókat, amelyek annak idején az Agrár és Járadék Bankot az ország egyik legjelentékenyebb kibocsájtó intézetévé emelték. Ebben főérdeme

Éber Antalnak,

az intézet nagyképességű vezérigazgatójának van, aki nagy pénzügyi tudásával és elsőrangú szakértelmével a nemzetközi pénzpiacokon is a legteljesebb eredménnyel képviseli intézetének érdekeit.

* **A Ganz-Danubius** igazgatósága elhatározta, hogy a közgyűlést május 10-én tartja és részvényenként 6 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

A Gummigyár közgyűlése

Hatalmas érdeklődés nyilvánult meg ez évben is vezető iparvállalataink egyik legelőkelőbbje, a Gummigyár közgyűlése iránt. Az előterjesztett igazgatósági jelentés kiemeli, hogy az elmult üzletév kedvező eredményt hozott. A vállalatnak sikerült eladási tevékenységét összes cikkeinél úgy a belföldön, mint a külföldön fokozni, ami természetesen az előállítási költségek csökkenését vonta maga után. Azok a hátrányok azonban, amelyeket az 1926-ban kötött francia-magyar kereskedelmi szerződés pneumatikiparunknak okozott, a mult évben még mindig érezteték hatásukat, mert a revideált megállapodás úgyszólván az idény elmultával lépett csak érvénybe. A Gummigyár The Anode Rubber Company Limited névvel új társaságot alapított, amelyben egyesítette a hasonnevű régi vállalat összes szabadalmait és érdekeltségeit. Az új eljárás tovább is szépen feilődik és a hozzáfűzött reményeket minden tekintetben beváltja. A Dorogi-gyár is jó eredménnyel dolgozott és abban a helyzetben lesz, hogy a tavalyinál magasabb osztalékot fizethet. A közgyűlés elé terjesztett mérleg a mult évi nyereségáthozattal együtt 777.500 pengő tiszta nyereséget mutat ki, amelyből részvényenként 3 pengő osztalékot fizetnek a mult évi 1 pengővel szemben. A közgyűlésen megjelent Klein Gyula is, báró Papp Géza, az Altruista Bank vezérigazgatója, Kelemen Lajos vezérigazgató, dr. Klein István és sokan mások.

* **A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete** április 23-án, hétfőn délután öt órakor a Magyar Általános Hitelbank (V., József-tér 3.) közgyűlési termében országos pénzintézeti értekezletet tartott. Az értekezleten *Hegedüs* Lóránt beszámolt az amerikai pénzügyi tapasztalatairól. A tárgysorozaton szerepelt még a kamatkérdés rendezése, az öregségi és rokkantsági biztosítási törvényjavaslat. Állásfoglalás önálló pénzintézeti nyugdíjegyesület tárgyában. A pénzintézeti reform kérdése, továbbá adó- és illetékügyek.

Belvárosi Takarékpénztár

A *Belvárosi Takarékpénztár* 1892-ben alakult eredetileg azzal a céllal, hogy tevékenysége a főváros csak egyik kerülete hiteiszükségletének a kielégítésére szorítkozzon. Az intézet rohamos fejlődésével azonban ez a kerületi jelleg párhuzamosan eltünt és ennek következtében a magyar pénzintézetek sorában igen tekintélyes pozicióra tudott szert tenni. Ma már a *Belvárosi Takarékpénztár* a középbankok között igen előkelő helyet foglal el és az intézet országos jellegét mi sem bizonyítja jobban, hogy híre az ország határait is messze túllépte. Ennek a fejlődésnek egyik legörvendetesebb tünete az, hogy az intézet nemcsak részvényeinek, hanem zálogleveleinek is piacot tudott teremteni a külföldön, amire nézve különösen az utolsó évek eseményei szolgáltatnak értékes példákat. A jelzálogüzletet az intézet 1894 óta iktatta üzletágai sorába, mely időtől kezdve változatlan intenzivitással szolgálta a hosszú lejáratú hitelek érdekeit. Ezen a téren az utolsó években, amikor a zálogievelek emisziójának előfeltételei ismét helyreálltak, az intézet fokozott gonddal látott hozzá egyik legfontosabb háborúelőtti üzletágának feltámasztásához és rövid idő alatt ezen a téren igen figyelemreméltó eredményeket tudott elérni.

* **Az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár R.-T.**, melynek székhelye, mint köztudomású, III., Lajos-utca 148. szám alatt van, március 22-én tartotta meg 21. évi rendes közgyűlését. Az igazgatóság évi zárszámadásaiból az intézet jelentős fejlődése tünik ki, mely természetesen maga után vonta a jó eredményt is, mely az előző évi tiszta nyereséggel szemben nagyobb nyereség kimutatásában nyilvánult meg. A takarékpénztár előnyös feltételek mellett juttatta hitelekhez Óbuda lakosságát, ezáltal a vállalat kamathaszna ugyan kevesbedett, azonban ezt a jövedelemcsökkenést úgy pótolta, hogy sikeresen megnövelte kihelyezési üzletállományát. Ez évi tiszta nyereség, mint már megírtuk, 8152.73 pengő, melyből a 4000 drb 10 pengő névértékű részvény osztalékára 10%, azaz darabonkint egy pengő osztalék áll a részvényesek rendelkezésére. Az intézet abból a helyes üzleti politikából indul ki, hogy egy életerős vállalatot belülről is meg kell erősíteni, éppen ezért nem emelte fel magasabbra a tavalyi osztalékot, hanem a tiszta nyereségből még további, közel 2000 pengővel dotálta a tartalékalapot. Váltótárcájának emelkedése több mint 50%, betétállományának emelkedése is számottevő. A banknak ingatlanosztálya is van, amely az újonnan való szervezés folytán igen jól szuperál.

* **A Bauxit Trust A.-G.** f. hó 21-én tartotta meg Zürichben rendes évi közgyűlését, melyen *Vida* Jenő úr, a társaság alelnöke, m. kir. gazdasági főtanácsos, a felsőház tagja elnökölt. A közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett üzleti jelentést és zárszámadásokat egyhangúlag elfogadta és az 1928 január 31-én lejárt üzletévre részvényenként 10 svájci frank (20%) osztalék kifizetését határozta el. Az osztalék f. évi május 1-étől kezdve a 3%-os svájci szelvényadó levonásával a Bankhaus Blankart & Cie., Kommandit A.-G., Zürich, cégnél, valamint a Magyar Általános Hitelbanknál, Budapest, a 4. és folytatólagos számú szelvényekkel ellátott és ezen alkalommal új szelvényivekre kicserélendő régi szelvényivek beszolgáltatása ellenében kerül kifizetésre.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Váli Gábor és Tsa
Első budai
cimtábla-
festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve

VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

Budai Általános
Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.
Takarékbetéteket a legelőnyösebben gyümölcsöztet
Tőzsdei megbízások vállalása
Devizák, valuták vétele és eladása
Értékpapir lombardok

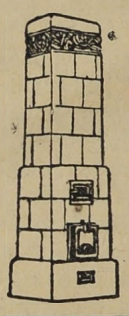
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirű céghez.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

Budán csak a Budai Napló hirdetése hozhat eredményt

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 — Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
játszik
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!
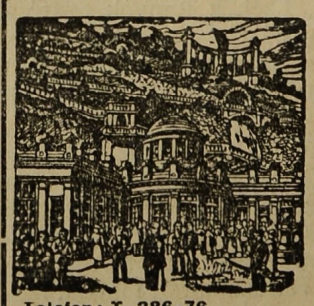
Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.
Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

Nyomatott Pápai Lajos és Társa Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök-utca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 911. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **K. 502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 május 13.

A Stadion helye – Buda

Ez nem cím!

Ez jelszó! Ez fogadalom!

Igen, amióta a magyar Stadiont meglepetésszerűen Pestnek adták, a budaiak jelszava és fogadalma: — „a Stadion helye — Buda!"

A „Budai Napló" adta hírül, hogy az óbudai hegyvidéki szövetség előterjesztést tett az Országos Testnevelési Tanácsnak, hogy a magyar Stadiont ne a hevenyében kijelölt ligettelki dülőn, hanem Aquincum körül, a Duna mentén építsék. Elismerés jár ki a szövetség elnökségének azért az elhatározásért, hogy meg akarja változtatni — a megváltoztathatót, és vissza akarja szerezni a Stadiont a történettel szaturált budai földnek és a — Dunának. Az első lépés ez a revizióhoz! Járjon is sikerrel.

Folkusházy Lajos alpolgármester eresztette útnak azt a szálló igét, hogy Pest a kapcsolás óta Budának arany milliókkal lett adósa. És ő, aki a hitelezett milliók pontos számát is tudhatja, íme, távozása előtt, polgármesteri gestiójának „aëre perennius" emléke gyanánt kiutalta Pestnek a Stadiont. Aki elkésik a dolgával, rendesen elsieti azt. Virradatra, mint nem várt koraszülött, meglett a *ligettelki* Stadion alig életképes ötlete.

Úgylátszik, a polgármester és sugalmazói, a főváros közönsége és annak mindig éber sajtója, de maguk a törvényhatósági bizottsági tagok (köztük a budaiak is) valami érthetetlen zsibbadásban a magyar Stadiont holmi *sport-iskolának* kezelték, amelyik megvan, vagy meglesz a kézügybe akadó első ingyen telken, a téglagyárak keshedt gödrei, a tenyészállatvásár istállói, a kültelek munkásbollyai és a félfedeles házak meredő tűzfalai között, körülfogva az úttalan dülőutak tördelt vonalaitól.

Hát igaz, hogy a legszükebb sikátor zeneiskolájából, a legkancsalabb műterem állványai mellől, a legszutykosabb ujságírói asztaltól és a ferencvárosi vagy kispesti salakos sportpályáról pattannak elő a világra szóló zeneszerzők, képzőművészek, írók meg bajnokok; ám azért még sohasem vetődött ki az a torz ötlet, hogy

az Operaházat a Szvetenay-utcába, a Szépművészeti Múzeumot Ujpestre, az Akadémiát a Wekerle-telepre tegyék.

Már pedig a nemzeti Stadion a magyar sportnak az, ami a zenének az Operaház, a képzőművészetnek a múzeum, az irodalomnak az akadémia; nem a tanulók iskolahelye már, hanem a nemzet alkotóerejének és karakterének körbe szökkent virágzása. Az őket megillető *legelső* és *legnemesebb* helyen a nemzeti géniusz legremekebb alkotásai legyenek!

A Stadion Budának, Európa eme „szent föld"-jének kathedrálisa legyen!

A Stadion egyben a nemzetben élő, tehát halhatatlan „magyar virtus" királyi palotája lesz. De királyi palotája a szó-szoros értelmében, mert szemeinkkel látjuk, hogy üresen maradt trónszékekre hogyan kerül a souverain nemzeti erő, a „virtus", a bajnokság. Nem a legfőbb haduraknak és seregeiknek, hanem az olympiádok láncsorában a nemzetek bajvívásra kilépő Horatius-Curiatius csapatainak győzelmei döntik el, hogy melyik népnek milyen hely és érték jusson a rangsorozásban. Divatja és új becsülete jött éppen a „magyar virtus"-nak; fogadjuk hát büszkeséggel és használjuk ki a „conjunkturánkat" okos megértéssel és adjuk a Stadion palotájának alap gyanánt a közömbös, izetlen kültelek helyett azt az anyaföldet, amelyikből az áldott „magyar virtus" kiserkedt! Bárhol másutt a világon felszedik a történelmi emlékek minden kövecsét; kutatják, kifejtik, tisztítják, fényezik, keretbe rakják, felírásokkal népszerítik, könyvben, képben, szoborban sokasítják, iskolákban tanítják, propagálják, csakhogy világhíressé tegyék. Hát olyan jól van sorunk, hogy multunkat, ezt az ország emeltyűjét sutba tehetjük, neglígálhatjuk éppen annak a legnemzetibb helynek a megválasztásánál, ahová majd eljönnek *hozzánk* a legnagyobb nemzetek is, szorongó küzdelemre?! Eljönnek! Eljönnek, mert el kell jönniök, mert máskép nem tehetnek.

A multban a harctereken dőlt el, hogy századokon keresztül Magyarország legyen Európa védőbástyája; most a stadionok pályáin dül el, hogy a magyar nép legyen Európa „svájci gárdája", akinek őrsége mellett békén folyik a munka és nyugadalmas az álom.

Hát a Stadionunk porondjára lépve, ne tarthassuk a világ szeme elé, hogy nemzetünk az évszázadokba eresztett gyökere jogán fejtette ki itt, a budai Stadion helyén, törzsét és koronáját, amit Trianon megfaragott és letépett;

hát ne büszkélkedjünk vele, hogy a hadúr lángzó kardját a Stadionunk földjéből tépte ki Attila, az ősi elód, akinek ostorát nyögték Európa minden népei;

hát vendégeink ne tudjanak róla, hogy a hét vezér és egy fejedelem több, mint ezer éve már itt a magyar Stadion fövenyén verték le a honfoglalás „fősátorát";

hát ne hajtassunk fejet Szent István előtt, aki ide tette az első magyar prepostság szent házát, jeléül a népe keresztségének;

hát ne mutassuk az utat, amelyiken Mátyás fekete hada vonult Bécs felé, hogy megvívja azt;

hát Arany Jánosunk ne beszélje el nekik, hogy Nagy Lajos király hű csatlósa, nagyerejű vitéz Toldy Miklós a Stadion kövei alá temetett ősi tornapálya korlátain keresztül lökte porba csataménjéről az óriás cseh Holubárt;

hát ne tanítsuk, hogy hol és mint kergetett törököt és hajszolt labancot és burkust a magyar és hogy ontott itt kifogyhatatlan sorozatban vért és újra vért nemzeti létéért?

És ennek a Budának, a *régi fővárosnak* nincs operája, nincs múzeuma, nincs akadémiája, nincs kúriája, nincs városháza! Hadd kapja meg végre a talajából termett harci készség palotáját — a Stadiont.

Pláne, hogy a legelső és legnemesebb helyet ajánlja fel neki! Olyat, amit megirigyelhetnek a világ minden stadionjai: délfelől Aquincum a kelta és római világ maradványaival, és az evezős öböl az ő klubházaival, cserkészfészkeivel; keleten a tóvá szélesedő Duna; partján Budapest népének strandfürdőivel; északon az Árpád fejedelem sírját őrző gyémántvízű „quinque fontes" forrástó, a körülötte ezrek számára épülő fürdőteleppel; nyugaton a természet piramisai: a budai és ürömi hegyek egy láncban!

Képzeljük ide akármelyik nemzet riporterét, aki majd a magyar Stadion avatásáról be fog számolni;

mit mondana, ha a ligettelki és mit mondana, ha az aquincumi Stadiont írja meg hazája népének.

Az elképzelt semleges idegen kétféle írása döntse el, hogy kinek van igaza: Folkusházy Lajos alpolgármesternek-e, vagy pedig Buda polgárának, akinek jelszava és fogadalma:

„A Stadion helye — Buda!"

Budán, 1928. május 12

Az Árpád-templom felépítését a honszerző fejedelem emlékére még 1907-ben törvény rendelte el. A Honfoglaló sírja fölé még Szent István építtetett templomot Alba Eclesia néven az óbudai határban, amelyről Nagy Lajos is megemlékezik a királynői várost kihasító oklevelében s amely még Mátyás király idejében is létezett, mert a nagy király a Pálos-rendre bízta annak gondozását. Az országgyűlés 21 évvel ezelőtt annak újból való felépítését a Bécsi-út és a mai Fejéregyházi-út találkozásánál lévő dombon s az alatta elterülő sík területen elrendelte s a létesítendő liget és az emelendő obeliszk költségére — a telek árán felül — hatszázezer koronát engedélyezett. A kincstár kisajátítás útján a telket meg is szerezte s azt a Közmunkák Tanácsára telekkönyveztette, de a terv végrehajtása a világháború miatt abbamaradt. Ma már az Árpád-emlékmű bizottságnak is csak két élő tagja van: báró *Forster* Gyula elnök és *Csánky* Dezső történettudós. A templom felépítése ma már nemcsak nemzeti, hanem hitéleti szempontból is nagyon szükséges, mert az egész környék: az óbudai hegyvidék, a külső Bécsi-út és Akvinkum rohamos fejlődése feltétlenül külön plébániatemplomot kíván. A túlterhelt óbudai plébánia a lelkigondozást itt csak nehezen tudja kielégíteni. A leghelyesebb megoldás: a már nagyon égetően szükséges új plébániatemplom felépítését az Árpád-templommal kapcsolatban megvalósítani s így az állam és a főváros, mint kegyúr, együttesen valósíthatja meg a 21 éves törvény rendelkezését.

A főváros középitési bizottságába a május 2-iki közgyűlésen dr. *Rakovszky* Iván, *Fóthy* Vilmos, *Vitéz* Aladár budai bizottsági tagokat választották meg.

Autóbuszt kér a Római fürdőtelep is, amely néhány percnyire a fővárostól mégis csak óránkint kapcsolódhat erős forgalmával Óbudán keresztül a fővároshoz. A főváros közgyülése május 2-án tárgyalta interpelláció formájában e sürgős kérdést.

A Budai Nők Köre május 14-iki estjén a Budai Polgári Körben dr. *Szemeréné Horvát* René dr. ad elő „Ibsen nőalakjai" címen. A nagyon érdekesnek ígérkező estén *Kerpely* Jenő gordonkaművész, *Falus* Margit hangversenyénekesnő és *Fenyő* Rózsi, az Andrássy-úti színház tagja is közreműködik.

Badál Ede I. kerületi előljárót a főváros közgyűlése a tényleges szolgálatban még egy évig, vagyis 1928 december végéig visszatartotta 52 szótöbbséggel. A tanács a közgyűlés e határozatánál tekintetbe vette a kerületi előljárónak fáradhatatlan ügybuzgalmát, továbbá az I. kerület érdekében kifejtett kiváló tevékenységét és hogy jelenleg is szellemi és testi munkaerejének még teljes birtokában van.

A Budai Ügyvédek Egyesülete május 3-án este tartotta alakuló közgyűlését a *Budai Klub* helyiségeiben. Az alakuló közgyűlésen dr. *Pajor* Rezső udvari tanácsos elnökölt, ki az előkészítőbizottság nevében részletesen kifejtette azokat a célokat, amelyek szükségessé teszik a budai ügyvédi kar társadalmi tömörítését, kollégiális és baráti érzésének ápolását és kimélyítését. Célul tűzte ki továbbá az Egyesület: a budai ügyvédek speciális anyagi és erkölcsi érdekeinek felkarolását és védelmét, az általános érdekű gazdasági és tudományos kérdéseknek megvitatását, rendszeres társadalmi érintkezés megszervezését a budai kerületekben működő bírákkal, közjegyzőkkel és hatóságokkal és esetleg más társadalmi egyesülettel. Az alakuló közgyűlés elnökül dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselőt, társelnökül dr. *Pajor* Rezső udvari tanácsost választotta meg. Ügyvezető alelnök: dr. *Zboray* Gyula; alelnökök: dr. *Berinkey* Dénes és dr. *Osvárth* Ferenc, főtitkár: dr. *Balla* Béla, ügyész: dr. *Bárdos* György, pénztáros: dr. *Lugmayer* József, háznagy: dr. *Bárczy* Boldizsár, ellenőr: dr. *Balonyi* Imre, titkárok: dr. *Ernyei* Pál és dr. *Szitár* Endre, jegyzők: dr. *Géber* Mihály, dr. *Heller* Pál, dr. *Krivos* Árpád, dr. *Renk* Félix és dr. *Sauer* Zoltán, bizottsági elnökök: dr. *Kriszháber* Adolf, dr. *Orova* Zsigmond, dr. *Rose* Henrik, dr. *Szeleczky* Béla és dr. *Vadász* M. Mihály lett. Bizottsági elnökhelyettesek: dr. *Csobádi* Samu, dr. *Kruk* Elemér, dr. *Nádas* Béla és dr. *Uhlmann* Lajos, számvizsgálóbizottsági elnök: dr. *Berényi* Sándor és számvizsgálóbizottsági tagok: dr. *Gutmann* Zsigmond, dr. *Rózsa* Elemér, dr. *Spur* Endre és dr. *Szalai* Zoltán lettek. A választmány tagjainak megválasztották: dr. *Botzenhardt* János volt országgyűlési képviselőt, dr. *Kovács* Marcell volt kuriai bírót, dr. *Lányi* Márton volt főispánt, dr. *Meszlényi* Arthurt, dr. *Wladár* Tivadart, dr. árvátfalvi vitéz *Nagy* Istvánt, dr. *Balonyi* Tibort, stb. Az alakuló közgyűlést a Budai Klub helyiségeiben kedélyes társasvacsora követte, amelyen dr. *Kozma* Jenő elnök és dr. *Vadász* Mihály igen érdekes és színes leírásban számoltak be a „Kossuth-zarándoklat" alatt amerikai útjuk folyamán szerzett tapasztalataikról és megfigyeléseikről. A társaság igen kedélyes hangulatban a késő éjszakai órákig maradt együtt.

Tamássy Béla dr. tisztiorvos rendkívül értékes előadást tartott május 3-án este a *Budai Társaskör* nagytermében figyelmes és érdeklődő közönség előtt Budának kincseiről, amelyek az egészséget szolgálják. Figyelme mindenre kiterjedt: a jelentéktelennek látszó hegyi forrásoktól egészen a fürdőügyi kiállításig. Gyakran hivatkozott a Budai Napló közleményeire, köszönetet mondva ezekért a lap szerkesztőségének. Előadását nagy elismeréssel honorálta a közönség és a társasvacsoránál külön és újból megköszönte azt az elnökség.

A Kárpátoktól az Adriáig címen rendez kiállítást *Czölder* Dezső festőművész képeiből a Hollós Mátyás Társaság, I., Ferry Oszkár-u. 4/b. sz. alatt. A nagytehetségű művész régebbi és legújabb alkotásaiból állította össze kollekcióját, amely szines, hangulatos impressziók, hegyek, városok, festői völgyek, háborús emlékek, tó és tenger, Budapest és alföldi szélmalom meleg színeit, néha borongós tónusait tárja elénk. Az ünnepies megnyitás május 16-án lesz. A kiállítás június 3-ig van nyitva d. e. 9 órától délután 5 óráig. A megtekintés díjtalan.

Építik az Orbánhegyi-út felső szakaszát is már és az eddigi késedelem azért állott elő, mert a szabályozási terv szerint az úthoz szükséges területek idejekorán nem adattak le.

Könnyes szemmel lehet csak a főváros szegénysorsú gyermekeit nézni, akik korán reggel kelnek abból az ágyból, vagy inkább vacokból, amely nem biztosítja részükre az egészséges pihenést. Sem a tisztálkodásuk, sem a táplálkozásuk, sem a ruházatuk nem felel meg a mai életkörülményeknek. Délelőttjüket az iskolai tanterem zárt levegőjében töltik és délutánjukat az utcán, amelynek hatása borzalmas a lélekre és nagy veszélyt jelent a testre. Az esti órák sem nyujtják a családi élet örömeit, mert az egész napi munkából fáradtan, panasszal és átkozódással hazatérő szülő inkább csak lélekrombolást végez. Szomorú, de statisztikailag támogatott megállapítás, hogy a fővárosi gyermekek úgy testben, mint lélekben összetörnek s felnőtt korukban az országnak csak terhére vannak. Ezek megmentése érdekében a székesfőváros tanácsa 1922 év óta gyermeknyaraltatási akciót szervezett

Dr. PURÉBL GYŐZŐ

egyet. tanár, székesfővárosi közoktatásügyi tanácsnok gondnokságával, amely az első évben 250 gyermeket részesített a nyaralás áldásában. 1927-ben már 10.899 gyermek részesült a nyaralás áldásaiban. De mi ez a szám ahhoz képest, ha tudjuk azt, hogy a főváros mintegy 72 ezer iskolás tanulója közül csak 4% egészséges és mint azt az iskolaorvosok vizsgálatai bizonyították, 96%-a mindenféle betegséggel sujtottak. Helyes lenne, ha a Budáról nyaralni indulók egy-egy rászoruló gyermeket elvinnének magukkal: Nagy-Magyarország reménységeit igy támogatva, lelkileg-testileg erősítve őket.

Négy petróleumlámpát állítottak fel most 1928-ban a Gellérthegy északi részén — megcsúfolásául a XX. századnak, amelyben állítólag a villany már minden teret meghódított. Vajjon ki volt az a multszázadbeli ember, aki ezt a rendeletet a négy petróleumlámpáról kiadta?!?

Budai zeneszerző, az előnyösen ismert S. *Schack* Manka sikerével emelkedett ki a zenei köznapokból *Tomory* Jenő szerzői estje május 10-én a Zeneművészeti főiskola nagytermében. A kiváló szerzőket az előkelő közönség melegen ünnepelte.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Külföldön aratja sikereit a mozgás kiváló és bájos művésznője *Viraág* Ilonka, aki a müncheni „Reichsverband für Frauenturnen" meghívására dr. *Dienes* Valéria, a budapesti orkesztikai iskola igazgatója és *Klár* Klára művésznő kíséretében május 9-én nagy sikerrel mutatta be a magyar rendszert. A münchenieket feszült figyelemmel s őszinte elragadtatással nézték a budai művésznők gyönyörű, decens, a külföldiektől teljesen különböző igazi művészetét s lelkesen ünnepelték a magyar névnek dicsőséget szerző igazgatónőt s a művészet csúcsain járó tanítványát, Viraág Ilonkát. A nagy sikernek eredménye, hogy hosszabb müncheni tartózkodásra hívták meg őket, hogy megtanítsák ott a magyar rendszert.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vízgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

A jótékonyság ünnepe minden esztendőben az I. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület közgyűlése, amelyet az idén május 5-én tartottak meg és melynek különös jelentőséget adott az, hogy *Rottenbiller* Fülöp államtitkár, ügyvezető elnök, a közgyűlés megnyitásakor bejelentette azt a sajnálatos tényt, hogy más oldalról, nagyarányú elfoglaltságok miatt, úgy gróf *Apponyi* Albertné elnöknő, mint pedig ő maga is az eddig viselt tisztségről lemondani kénytelenek. *Badál* Ede előljáró társelnök, *Kádár* Gusztáv és dr. *Baránszky* Gyula kormányfőtanácsos igyekeztek a lemondókat mindenáron visszatartani, ami azonban egyelőre nem sikerült, habár *Jauernik* Nándor gazdasági elnök, aki a legmelegebben méltatta Rottenbiller Fülöp áldásos működését, — annak az aggodalmának is kifejezést adott, hogy a két elnök távozásával az egyesület nem lesz képes prosperálni, mert az államtitkár úr évek óta ügybuzgó tanítónőket bízott meg a belső vezetéssel, akik az egyesület ügyeit a legnagyobb rendben kezelték. Végül is Badál Ede vállalta magára, hogy a két elnököt maradásra bírja és addig is vállalja az ügyvezetést. Ezután *Martin* János titkár olvasta föl mindenre kiterjedő évi jelentését, amelyből közöljük a következőt.

Mély gyásszal parentálta el az egyesület halottait, elsősorban dr. *Heinrich* Kálmánt, aki 20.760 pengő vagyont hagyományozott az egyesületnek a nyomorgó emberiség javára. Különös melegséggel emlékezett meg a polgári és a népkonyha minden dícséretet érdemlő működéséről, amelynek lelke *Jauernik* Nándorné szakosztályi elnök. Megmérhetetlen lelkiismeretessége és buzgósága tette lehetővé, hogy az 1926—27. évben összesen 56.515 adag ebédet osztott szét minden fennakadás nélkül a Közjótékonysági Egyesület. Ebből a nagy mennyiségből a két év alatt összesen 19.361 *ingyen* ebéd volt, amelyet a kerületben lakó szegények élveztek. Ennek a sikernek kivívásában nagy része volt még *Badál* Ede I. kerületi előljárónak is, aki példás ügyszeretettel szolgálta az Egyesületen keresztül a szegények érdekeit. Kedves szavakkal részletezte azután a titkári jelentés a közművelődési és szociális osztály s a gyermekvédelmi osztály lelkes tevékenységét, majd *Jauernik* Nándor gazdasági elnök és nejének határt nem ismerő áldozatkészségét ecsetelte a hála soha el nem muló érzésével.

A jelentés kapcsán Rottenbiller elnök meleg köszönetet mondott *Jauernik Nándornénak* rendkívüli áldozatkészségéért, valamint a konyha és étkezde gondos intézéséért, amit a jelenvoltak lelkes éljenzéssel igazoltak. Ezután dr. *Papp* Vilmos ügyész tett jelentést a Heinrich-féle húszezerpengős alapítványról. — *Nagy* Sarolta, az anya- és csecsemővédő egyesület ügyvezető elnöknője pedig felolvasta egyesülete évi jelentését, mely szerint 111 családot és 415 gyermeket tartanak nyilván. Ezután a vagyonmérleget és költségelőirányzatot terjesztette elő a titkár, *Zettner* Károly ellenőr pedig jelentése alapján a felmentvény megadását ajánlotta, — mire az elnök két rendkívüli szép hasonlattal és azok testamentomszerű beállításával, szegény csonka hazánk jobb jövőjének reményét keltve a jelenvoltakban, bezárta az ülést.

A pénteki borgazda társaság legutóbbi estjén, e hó 4-én dr. **Lugmayer** József ügyvéd, a budai társaságnak ez a rokonszenves tagja, volt az elnöklő borgazda és borestjén megjelentek dr. *Kozma* Jenő országgyűl. képv., a Községi Polgári Párt elnöke, dr. *Gogolák* Károly h. államtitkár, dr. *Vadász* Mihály ügyvéd, kormányfőtanácsos, dr. *Nyulászy* János, a Tébe igazgatója és sokan Buda minden részéből. Lugmayer József dr. üdvözölte vendégeit, mely beszéd alapján kedves vitába keveredett Zboray Gyulával, Kozma Jenővel és Viraág Bélával. Majd Benedek Sándor dr., a közigazgatási bíróság másodelnöke szólalt föl és elmondotta, miképen ette meg Cuxhavenben a toasztot. Tury Zoltán elmés felszólalása után dr. Lendl Adolf mesélt el egy kedves tanulmányt a struccok házaséletéről és az abban megnyilvánuló struccpolitikáról. Utána Vadász Mihály korm. főtan. adott elő kedves humorral élményeket az amerikai útjáról. Utána dr. Nyulászy János üdvözölte a társaságot, mint olyan magyar szigetet, ahol nincsen széthúzás. Bárdos György dr. kedves szavaival fejeződött be a felszólalók sora. — A borgazda kitűnő szivarokat és cigarettákat tálaltatott fel — a pompás bor mellé.

Negyvenötödik közgyűlését rendezte ápr. 30-án a Magyar Tanférfiak és Tanügybarátok Nemzeti Egyesülete a Medve-utcai iskolában levő helyiségében. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester hivatalos elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg a pompásan előkészített közgyűlésen, amelyet *Fejér* József ny. h. államtitkár, ügyvezető elnök nyitott meg szép beszéddel és vezetett. A tárgysorozat legfontosabb része id. *Juhász* Ödön főtitkár gondos jelentése volt, amelyben beszámolt a mult év eredményeiről. Különösen elismerésre méltó, hogy az Egyesület 300 pengőt osztott szét a vizivárosi elemi iskolák magyar tárgyakban kiváló tanulói között. Az 1888-ban épült tekepálya halaszthatatlan restaurálását is végrehajtották, amelynek 2300 pengő költségét 10 és 20 pengős részjegyekből fedezték, amelyekből évenkint 15-öt kisorsolnak. A tekepálya felépítése körül szerzett érdemekért *Fejér* József ügyv. elnöknek, id. *Betsey* László alelnöknek, *Stvinzvich* Ferencnek az Egyesület köszönetet mondott. A titkár bejelentette a Tesz-be és a Magyar Reviziós Ligába való belépést, amelyekbe az Egyesület *Rácz* József iskolaigazgatót, id. *Juhász* Ödön s. h. főigazgatót, főtitkárt és dr. *Schöbitz* Ferenc legfelsőbb áll. számvevőszéki tanácsost delegálta, akik dr. *József Ferenc* kir. herceg előtt le is tették a fogadalmat a Tesz. nagyválasztmányában. A folyó iskolai évben a teke-bajnoki címet dr. ifj. *Juhász* Ödön nyerte el. Ő terjesztette elő a tekepálya építéséről is a kimerítő jelentést, mint az Egyesület gazdája. A pénztári jelentést *Meidinger* Lajos, a számvizsgálók jelentését dr. *Hermann* Antal terjesztette elő, amelyért a közgyűlés köszönetet szavazott. Közgyűlés után a tagok már az új tekepályán megkezdték a nyári kuglizást.

Ismerkedő estélyt rendezett e hó 5-én a III. ker. *Torna- és Vívóegylet*, hogy az újonnan belépett tagokkal megbarátkozzanak a régiek és bensőbb klubéletet teremtsenek a Határ-utcai sporttelepen. Mintegy hatvanan vettek részt a sikerült estén, amelyet az új vendéglősné ízletes étellel tett kedvesebbé. Vacsora után *Andréka* Károly elnök ünneplő szóval emlékezett meg a vizipólócsapat fényes győzelmeiről Bécsben, Prágában és Pozsonyban és köszönetet mondott Gajda Béla gimnáziumi igazgatónak, aki ennek az osztálynak a vezetője és Nádas Nándornak, a csapat kiképzőjének, megemlékezvén arról is, hogy a Leszámitoló Bank most a józsefvárosi fiók élére állította Nádast s így nemcsak a sport, hanem a bankszakma terén is sikereket arat. Kimentette Tóth István elmaradását, akinek felesége súlyos operáción esett át — szerencsésen. Az elnök üdvözlő szavait *Nádas* Nándor köszönte meg, annak a reményének adva kifejezést, hogy csapata legközelebb elnyeri a bajnokságot. Azután felszólalt *Gajda* Béla igazgató és meleg szavakkal emlékezett meg a *Budai Napló*-ról, amely az egyesület ügyét oly lelkesen felkarolta, szívesen üdvözölve annak vendégül megjelent szerkesztőjét, amit az tréfásan megköszönt. Az estén megjelent dr. Morvay Győző ny. tankerületi főigazg. és neje, Fóthy Vilmos, Hlinka Béla a Császárfürdő igazgatója, ifj. Mottl János műszaki főtisztv. és sokan mások, érdeklődők, sportbarátok.

Sok ügyes-bajos dolgát a III. kerületnek tárgyalta választmányi ülésén, május 8-án a „III. ker. Egyesült Polgári Társaskör" *Andréka* Károly, a főkapitány helyettese elnöklése mellett. Az elnök mindenekelőtt köszönetet mondott a maga és a megválasztott tisztikar nevében, igéretet téve, hogy amint a multban, úgy a jövőben is szívesen munkálkodik a kör és a kerületi polgárság érdekében. Majd bemutatta a tömörült hegyvidéki egyesületeknek a városhoz beadott memorandumának a III. kerületet érdeklő közmunka-programmját, megemlítve, hogy a külső Bécsi-út villanyvilágítási munkái már folyamatban vannak. Több utca csatornázási munkái szintén folynak s a hurokvágány részére, a Tavasz-utca megnyitása előkészítés alatt van. Az új dunahíd megépítésének jelenlegi stádiumát ismertette azután állandó helyeslés és éljenzés mellett. A közszeretetben álló *Szilágyi* Károly szólalt fel elsőnek a kimerítő programmhoz — a Hegyvidéki Szövetség üdvözletét tolmácsolva. Nagy súlyt helyez a Dunapart rendezésének kérdésére, amely úgylátszik újra eltolódik, mert a Hév. a Pálffy-tértől kettős vágányt akar építeni a Dunaparton, ahelyett, hogy a vasútat kitelepítenék a Római fürdőig. Hasonlóképen szólalt fel *Szigeth* Gábor és *Martin* Gyula, akiknek válaszolva, az elnök kijelentette, hogy a Társaskör mindent el fog követni a Dunapart rendezéséért és a Szigmond-utca tehermentesítéséért. *Martin* Gyula szóvátette, hogy az új híd építése miatt a Tanuló-, illetve most Templom-utcai iskola most meg fog szűnni. Emlékeztet ennek az iskolának nagy multjára, kiváló szervezőjére s kérte, hogy még idejében történjenek lépések az iskola fenntartása érdekében. A köri élet élénkítésére *Kemény* Lajos heti boresték bevezetését ajánlja s az új városi házak lakóinak meghívását és társas kirándulások rendezését. Ezeknek vezetésére felkérték *Rezső* Antalt és *Martin* Gyulát. *Orova* Zsigmond dr., *Szigeth* Gábor, *Martin* Gyula értékes felszólalása után tudomásul vették *Kondér* Mihály választmányi tagságáról való lemondását s helyébe *Bárczy* Gusztávot hívta meg választmányi tagnak. A kerület életére erősen kiható, nívós ülésen jelen volt: Andréka Károly elnök, Szepessi Ágoston, Kemény Lajos, Martin Gyula, Sándor Mátyás, Bárczy Lajos, Bárczy Tibor, Bárczy Ödön, Kozma Gyula, Wertheimer Samu, Ronga Sándor, Lindner Gyula, Kápolnai Gyula, Kemény József, Kovács Dávid, Bodó Rezső, László Mór, Holzbauer Róbert, dr. Gergelyi Ernő, Szedlacsek József, Bartók Béla, dr. Bihar Jenő, vitéz Bátorffy Vilmos, Günther Béla, dr. Szemkő Barna, dr. Rózsa Zsigmond, dr. Orova Zsigmond, Szilágyi Károly, Schmidkunz Lajos, Rezső Antal, Marcinkech Ferenc, Szigeth Gábor és Horváth Lajos és mint vendég a *Budai Napló* szerkesztője: *Viraág* Béla.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Szabadpolgári Kör május 5-én tartotta közgyűlését, amelyen *Platthy* György dr. országgyűlési képviselőt, az eddigi elnököt, tiszteletbeli elnöknek, *Szigeti* János felsőházi tagot elnöknek, *Pakányi* Ferenc főv. biz. tagot másodelnöknek választották meg egyhangúlag. A tisztikar megújítása során megválasztották alelnököknek *Kovács* Pál dr. volt országgyűlési képviselőt és *Szabó* Árpád dr. gázgyári igazgatót, pénztárosnak *Schiefner* Károly miniszteri tanácsost, háznagynak *Malmarits* Istvánt, az Elektromos Művek főfelügyelőjét, jegyzőnek *Tóth* Imrét, a Goldberger-gyár igazgatóját, ellenőrnek *Stark* Ferenc osztályfőnököt és ügyésznek *Rózsa* Elemér dr. ügyvédet. A választmány rendes tagjai lettek: *Badál* Ede, *Czebe* Jenő dr., *Fáy* Ede, *Thegze Gerber* Ferenc dr., *Hoser* Viktor, *Huber* Lajos, *Knapp* Aurél dr., *Kulcsár* Richárd, *Lutter* Károly dr., *Nemes* Mihály, *Némethy* Ernő, *Papp* Vilmos dr., *Pathó* István, *Schilberszky* Károly dr., *Simonides* Géza, *Szodoray* Lajos, *Verebélyi* Géza, *Wünscher* Frigyes, *Zsadányi* Ferenc, *Temesi* Győző dr., *Szentkirályi* György és *Wittmann* József. A közgyűlést társasvacsora követte, amelyen felszólaltak *Szigeti* János, *Badál* Ede kerületi előljáró, *Lampel* Vilmos és *Pakányi* Ferenc törvényhatósági bizottsági tagok, *Kollár* Gábor, a Húsiparosok Országos Szövetségének és az I. kerületi Iparoskörnek elnöke, *Kovács* Pál dr.

Jubilál

a magyar varrógépiparnak egyik kiváló mestere, a budai *Zlamál* Lajos, még pedig ugyanazon a helyen, ugyanabban a boltban, ahol 1903 május 1-én, ezelőtt 25 esztendővel üzletét és műhelyét megnyitotta, a Krisztina-körút 151. számú házban. A magyar ipar történetében is jelentős momentum ez, mert *Zlamál* Lajos műszerész már 35 év óta él a varrógépszakmában, amikor munkát vállalt az Első Magyar Varrógép és Kerékpárgyár megalakulásakor, ahol tíz évig, mint művezető dolgozott. Az első időben 20 darab gépet állítottak elő naponkint, tíz év alatt pedig fölvitték 60—70 gép naponkint való előállítására. Az „Adria" néven forgalomba került varrógépek — szakemberek bizonyítása szerint — egyenértékűek voltak a német és amerikai gépekkel és csak most 30 év mulva kerülnek javítás alá, ami azt bizonyítja, hogy legalább is oly jók voltak, mint a Singer-gépek. *Zlamál* Lajos 25 évvel ezelőtt önállósította magát és megnyitotta varrógép és kerékpárüzemét a Krisztina-körúton, anyagiakban szegényen, de gazdag tudással. Rövid néhány év alatt nagy ismeretségre, nagy vevőkörre tett szert, bekapcsolta üzletébe a gramofonszakmát is és Budapesten ma már az elsők közt áll. Május 1-én este jöttek össze az üzletben Zlamál Lajos személyes ismerősei: dr. Kabakovits József, Pechár Gusztáv, dr. Garancsy László, Schweizer Henrik, Striz Antal, Terlette Tivadar, Magyar József, Schall Miksa, Singer Lajos, Pál Jakab, Augenfeld Alfréd, Koritz Jakab, Denkler Géza, Krasznai István, Szabó Sámuel, Szatal Emil, Weinberger Mór, Viraág Béla, Schreiber József és kedvesen ünnepelték a jubiláló mestert, aki végül hálás köszönetet mondott az elhangzott jókívánatokért és poharát hű vevőire és kedves vendégei egészségére emelte.

Nász. *Hunyadi* Ferenc és *Barna* Sári örömmel közlik, hogy f. évi április hó 2-án házasságot kötöttek.

A Magyar Urinők és Magyar Urak Országos Egyesülete hivatalos helyiségét Deák Ferenc-u. 10, I. emeletre helyezte át, ahol mint eddig minden hétfőn és pénteken 10—2 óráig vannak a hivatalos órák. A helyiséget a Szt. Gellért Társaság engedte át díjmentesen.

Szöts Aurél dr. ügyvéd irodáját a IV., Királyi Pál-utca 9. alól II., Zsigmond-utca 6. sz. fdsz. alá helyezte át.

A szakácsművészet legújabb könyve, amelyet a Hungária nagyszálló konyhafőnöke, *Podruzsik* Béla írt s akinek szakácsművészetét a külföldi vendégek is elismerésben részesítik, most jelent meg. A budai jó háziasszonyok asztaláról nem szabad e könyvnek hiányoznia, mert felöleli a magyar és francia konyha minden elképzelhető ételét. A könyvben megtaláljuk a különböző diétás ételek elkészítési módját is, mert a diétás konyhára nagy súlyt fektetett a szerző. A legutóbb ittjárt Kelet-tengeri fürdőtulajdonosoknak annyira izlett Podruzsik kosztja, hogy szakácskönyvét, noha csak magyar nyelven jelent meg, több példányban magukkal vitték, hogy hazáiuk nyelvére is átültettessék.

Lófuttatás. A Magyar Lovaregylet gyönyörű új versenytéren május hónapban folytatólag 12, 13, 15, 17, 19, 20-án rendez versenyeket. Kezdetük 3 ó. 30 p. Belépőjegyek árai: I. hely uraknak 6.— P (V. 13-án 10 P), hölgyeknek 4.— P (V. 13-án 6.— P). Páholyülés 8.— P (V. 13-án 15.— P). Ring-jegy 10.— P. II. hely 2.50 P. III. hely 80 fillér. Közlekedés a Rókuskórháztól és a keleti pályaudvartól a HÉV. különvonataival. — Autóbuszjárat Apponyi-térről. Díj 1 P. — Sajnos, Budának nincs közvetlen összeköttetése az új versenytérrel, pedig a versenynapokon a 14-es számú kocsival ez a Baross-utcán át megoldható volna.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

GUNDEL

Szent Gellért

ÉTTERMEI

Délután és este zene

TÁNC TÁNC

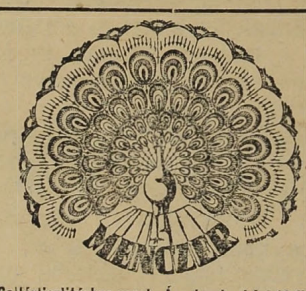

Gallértisztításban vezet. Ára darabonként 10 fill.

MENCZER gőzmosó üzem

kelmefestő és vegytisztító vállalata

I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hídnál) Telefon 108-99 — IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon 379-14 — V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.

Külön vidéki osztály

MEGNAGYOBBITVA!

TROMBITÁS

VENDEGLŐ II, RETEK UTCA 12.

Társasvacsorákra alkalmas

NAGY TÉLI UJ TEREM

NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK

CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!

GUTTENBERGER tulajdonos

Szijgyártó

nyerges és bőröndös

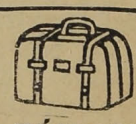

Megbízható régi üzlet **FLIEGER NÁNDOR**

II. kerület, Fő-utca 10. sz.

SCHAFFER GYÖRGY

utépítő-

és kövező mester

II., Tulipán-utca 18

Telefon: T. 255—24

Töltés 24 óra alatt!

RÁDIÓ-

akkumulátor töltő állomás.

SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök

III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Hűvösvölgy

legszebb kirándulóhelye

a

Nagyréti vendéglő

tulajdonos

MARTH MIHÁLY

HUBERT ÉS TÁRSA b. t.

TELEFON: TERÉZ 222-67

Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4

Egészségügyi berendezések. Csövek.

Műszaki cikkek. Fémgyártás.

BALÁZS ÜDÜLŐ

hűvösvölgyi végállomás

TELJES PENZIÓ

Előszezonban 7.— pengőtől

szoba: 3.— pengőtől

Főszezonban: 8.50 pengőtől

szoba: 5 — pengőtől

Legszebb vacsorálóhely

a

HŰVÖSVÖLGYBEN

a

VERONIKA

vendéglő

I., Hidegkuti út 20

tisztelettel

RÓNA GYULA

BALAZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál

Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

Blahos Rudolf

Fényképész

műterme

II., FŐ-utca 18 sz.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

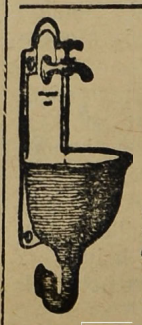

Háztatarozásnál

előnyös feltételek mellett vállalkozik

Nagy Pál

bádogos

gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata

II., FŐ-UTCA 20. SZ.

Telefonhívó 179—42.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ

Telefon: 108-45.

Budán, I. Kökény-u. 14.

Ráczfürdő mellett.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjáról könnyen megközelíthető.

Orel Géza dr., a Kossuth Lajos kereskedelmi iskola igazgatójának, aki már öt éve vezeti a jóhírű Márvány-utcai fiú felsőkereskedelmi iskolát, sok évi pedagógiai munkássága elismeréséül a kormányzó Őfőméltósága a felsőkereskedelmi iskolai kir. főigazgatói címet adományozta. A francia kormány előzőleg már a budapesti francia nyelviskolák igazgatása terén szerzett érdemei elismeréseül a legmagasabb francia közoktatásügyi rendjelet, az „Officier de L'institution publique"-t adományozta neki. E két kitűntetés egy érdemekben gazdag s munkás élet elismerése. Nekünk Budán különösen kedves az új főigazgató előléptetése, mert törekvései s munkássága Budához kötik őt s minden reményünk megvan arra, hogy további munkásságát is nekünk fogja szentelni.

A Budai Zeneakadémia Schubert Ferenc halálának századik évfordulója emlékére május 5-én a Budai Vigadóban fényes keretek között hangversenyt rendezett *Clauser* Mihály zeneigazgató kiváló vezetésével. Az egyesület énekkara a halhatatlan szerző Imá-ját adta elő minden szólam összhangzatos kiváló érvényesülésével. A magánszólamokat C. *Tholt* Margit, *Flittner* Rózsi, *Schmied* Ede, *Boros* József énekelték, tudásuk legjavát nyujtva. *Nyers* M. László dr. szép baritonjával aratott meleg sikert, *Ritter* Anna pedig benső muzsikalitással, kiváló technikai készséggel előadott Schubert-darabjával emelte az est művészi sikerét. *Biscara* Betta, a budaiak dédelgetett csalogánya, kiteljesedett énekművészetét csillogtatta három Schubert-dalban, gyönyörű élményt szerezve hosszan és melegen tapsoló hallgatóságának. A Zeneakadémia kamarazeneegyüttesének tagjai: a kiváló *Sonkoly* István hegedűművész, *Hoffmann* Pál, a mindig lelkes és fáradhatatlan *Ledvinka* Ferenc, *Burghardt* Győző, *Engelmann* Jenő, *Haják* Albert, *Rudas* Imre, *Serafini* Viktor, a ritkán hallott, zenekari effektusokban gazdag „oktett"-et adták elő, a szerző elgondolását híven, pompás összjátékkal, a színhatások teljes kihozásával, kitünő stílusérzékkel tolmácsolva. Megérdemelt meleg tapsokban bőven volt részük. A zongorakíséretet feltűnő stílusos finomsággal *Panrok* Auguszta tanárnő látta el.

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győr!"

TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

Rendetlen az iskolázás már közel egy évtizede Újlakon, ahol a Lajos-utcai elemi iskolában menekültek laktak. Az iskolát bezsúfolták a polgári leányiskolába, ahol csonka tantervvel tudott csak megfelelni nemes hivatásának. Most végre sikerült a menekülteket kihelyezni, de az épület annyira megrongálódott, hogy 270 ezer pengő szükséges a helyreállításra, amelyhez még kétezer pengő fertőtlenítési költség járul. Ezt tárgyalta és fogadta el a főváros közoktatásügyi bizottsága legutóbb dr. *Purebl* Győző elnöklete mellett.

Pihenő és várócsarnokot létesít a főváros a Rudas-fürdőben, amelynek tizenkétezer pengő költségét máj. 2-án szavazta meg a főváros közgyűlése.

BÉRAUTÓÜZEM

TAVASZ

GARAGE

Budapest, II. Pasaréti-út 139

A Hadapród-iskola és Star filmgyár között

Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautófuvarozás és garagirozás

Magyar Olaj és Vegyiipar Részvénytársaság Asványolajnomitógyár bizományosa

Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST

Telefon interurban:

Éjjel Nappal **642-27**

Budai Hegyvidék

A Szövetkezett Budai Hegyvidéki Egyesületek korszakalkotó programmja

Valamikor emléktáblával fogják megjelölni a Pannonia-szállónak azt a szobáját, ahol 1928 április 30-án összejött 23 komoly ember, hogy Budapest székesfőváros egyik legfontosabb, legégetőbb kérdésében állást foglaljon és lerakja a jövendő fejlődés alapköveit.

Csaknem egy évig tartó tanulmány, adatgyüjtés, helyszíni bejárás és beható tanácskozások után, — a szövetkezett 21 budai egyesület részletes programmja alapján — elkészült az a memorandum, amely a székesfőváros tanácsa elé terjeszti szigorú rendszerbe foglalva mindazokat a szükséges, méltányos, elkerülhetetlen, rövid időn belül teljesíthető kívánságokat, amelyek révén az elhanyagolt budai hegyvidék fejlődésének új korszakába lép.

BÓDY TIVADAR

ny. polgármester és felsőházi tag elnöklete alatt jöttek itt akkor össze a budai egyesületek képviseletében dr. Kozma Jenő, Buda orsz.-gyűlési képviselője, Szávay Gyula kormányfőtanácsos, az Ipar- és Kereskedelmi Kamara főtitkára, mint a Hollós Mátyás Társaság főtitkára, Szilágyi Károly, az Óbudai Hegyvidéki Szövetség elnöke és Laufer József, — dr. Manninger Vilmos, a Zugligeti Egyesület elnöke, Báthory István építész, a Pasaréti Egyesület ügyv. elnöke, dr. Siklóssy József, a Svábhegyi Egyesület társelnöke, Asbóth Emil, dr. Vidéky Emil, a Szent Gellérthegy Barátainak Egyesülete képviseletében, Antalffy Andor és Ruszkó János a Farkasrét, Mártonhegy és Környéke Egyesület, dr. Hódy Lajos és Szibinkits György a Budapesti Gazdálkodók Farkasréti fiókegyesülete, dr. Lugmayer József és Füredi Jenő a III. ker. Föld- és Szőlőművesek Egyesülete, Gömöry Győző a Buda Alsóváros Egyesület, dr. Bárdos György a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete, Kemény Lajos a III. ker Egyesület Polgári Társaskör megbízásából, — továbbá Bercsényi Antal, a szövetség igazgatója, Mikus István, a szövetség pénztárosa és Viraág Béla, a szövetség hivatalos lapjának a szerkesztője.

Mindenki érezte ennek az összejövetelnek történelmi jelentőségét és áhitatos csend fogadta dr. Bódy Tivadar elnök üdvözlő szavait, amellyel a megjelenteket fogadta, kiemelve annak súlyát, hogy dr. Kozma Jenő országgyűlési képviselő, akinek ma döntő szava van a Városházán, nemcsak megjelent, hanem meleg érdeklődéssel van a Szövetség ügyei iránt. Azután általános részvét mellett megemlékezett Alpár Ignác haláláról, aki iránt való kegyeletét az egybegyűlt társaság fölállással tanúsította. Kozma Jenő dr. az üdvözlést hálásan megköszönte, a Szövetséget támogatásáról biztosította és azt kérte, hogy a szövetség tagjai írják alá azt a külön beadványt is, amit a II. kerület terjeszt a tanács elé, nagyobbrészt oly kérdésekről, amelyek inkább a Viziváros belső síkterületének kívánságai. Ilyen például a Margit-rakpart parkírozása, amely szép gondolatért külön köszönetet mondott a Budai Napló szerkesztőjének. Azután ismertette ennek a memorandumnak a főbb pontjait, mire azt a jelenvoltak mindannyian aláírták. — Majd Szávay Gyula tette szóvá a Rózsadomb autóbuszközlekedését, amelyet kevés jóakarattal kezelnek a Városházán. Ha e bajon nem segítenek, úgy kész a Rózsadomb elszakadni a fővárostól és külön hegyközséggé alakul, úgy mint Attila király idejében.

A bevezető vita után, a már oly gyakran megbeszélt és letárgyalt programmnak minden pontján végigment az elnök és éjféltájban azt a jelenvolt 21 egyesület képviselői alá is írták és hivatalos pecsétjükkel látták el.

A jelentőségteljes ülés, Bódy Tivadar elnök éltetésével ért véget, aki külön köszönetet mondott Bercsényi Antal igazgatónak a programm kidolgozása körül kifejtett munkásságáért.

Svábhegy

Az életbiztonság érdekében bitumenes járda építését kérte a Svábhegyi Egyesület a főváros tanácsától — a Normafa-út jobb oldalán egész a Báró Eötvös-út torkolatáig.

A *Normafa-út* nagyon szűk, ezért a gyalogjárók testi épsége érdekében feltétlenül szükséges a vasár- és ünnepnapi autóforgalom szabályozása. Rendelje el a tanács, hogy a felfelé haladó járművek csak a Báró Eötvös-úton, a lefelé menők pedig a Normafa-úton közlekedjenek.

Utmutató táblák elhelyezése is nagyon szükséges a Svábhegyen, amelyek már a fogaskerekű vasút végállomásán hirdetik, melyik út hova vezet s mennyi idő alatt érhető el a végcél. Az útkereszteződéseknél pedig magyarázó nyilak legyenek.

A *Normafa-úti* közcsatorna jelenlegi elhelyezésével egyidőben kéri a Svábhegyi Egyesület a már jóváhagyott gázvezeték elhelyezését is, nehogy hónapok mulva újra felbontsák e legforgalmasabb úttestet — elzárva azt hónapokig újra a forgalomtól.

Nagy a forgalom, de nagyon gyér a világítás a *Báró József-úton*, a Víztoronytól a Normafa-útig. A szerencsétlenségek elhárítása végett e forgalmas útvonal jobb világítására van szükség. — De jobban kell világítani a nagyforgalmú *Nógrádi-utat* is, amelyik kisegítő útja az Istenhegyi-útnak.

Három öntözőkocsi kell legalább a Svábhegyre, mert a Báró Eötvös—Rege—Karthausi—Ordas— Művész-út a mostani két kocsi elégtelen öntözése folytán mindig poros.

Autótaxi-állomás kell a 75-ös villamos állomása közelében, lehetőleg az Istenhegyi-úti vízműnél, hogy a svábhegyi közönség gyors közlekedési igényei kielégüljenek. De fontos egy nyári taxiállomás állítása a Svábhegyi Nagyszálló előtt is. Mindkettőt kérelmezte a Svábhegyi Egyesület figyelmes elnöksége.

A fogaskerekűvasút nyári menetrendje a mult évihez képest rendkívüli fejlődést mutat. A június 1-től szeptember 30-ig terjedő időszakban — reggel 7 órától délután 3-ig minden félórában — délután 3 órától este hét óráig minden 20 percben — este 7 órától este 9 óráig minden félórában — azontúl minden órában esti 11 óráig indulnak a vonatok. Ezenkívül vasár- és ünnepnapon éjféli járat is van. — A Széchenyi-hegyre naponta 18 járat van.

Társasvacsorát rendezett május hó 7-én, hétfőn este a Pannonia-szálló külön termében a Svábhegyi Egyesület losonci dr. *Bódy* Tivadar elnök meghívására, amelyen *Spányi* János ny. szkfv. műsz. tan. a kerti bitumenes utakról tartott előadást, amelyet nagy érdeklődéssel hallgattak a megjelentek. De érdekelte a társaságot a Fodor-féle sporttelep céljait szolgáló előadás is, amennyiben ennek révén a svábhegyi nyaraló közönség ott a helyszínen hódolhat mindenféle sportnak. A látogatott vacsorán részt vettek a következők: Antalffy Andor, dr. Bálint Rezső, Bercsényi Antal, dr. Dollinger Gyula, Farkas Samu, Fodor István, Günther Rezső, Heller Pál, Holzer Sándor, Hoffmann Gusztáv, dr. Jakab László, Jauernik Nándor, Kerpel Vilmos, dr. Klug Emil, margittai dr. Neumann Gyula, dr. Miesner István, Mikus István, Párkány Frigyes, dr. Reimann Andor, Rudas Gyula, Sándor Károly, Szányi János, dr. Szécsy Ernő, Sajó Jenő, Szegő Sándor, dr. Schöffer István, Urbán S. L., Ulmann Béla, Varga Arnold, dr. Vándor Mihály, Viraág Béla, Wiesner Lajos.

Kitűnő tenniszpályát készít vörössalakkal a Hazai Utépítő és Szállítási Vállalat. Legutóbb a Svábhegyen készített ilyeneket, amelyek tetszetősek, ruganyosak és praktikusak, különösen azért, mert a vörös színen mozgó szürke labda nem fárasztja a szemet. A Svábhegyi Egyesület külön is felhívja tagjai figyelmét a vállalatra, amelynek cégtulajdonosa Oblath Imre, Fürész-u. 70. (Tel.: J. 395—18.)

Egyesítik az üzemviteit a Rudas- és Szent Gellért-fürdőnél, úgyhogy az igazgatás, pénz- és vagyonkezelés a Szent Gellért gyógyfürdő és szálló igazgatója: Bánlaky Géza dr. alá tartozik. A főváros legutóbbi közgyűlése határozatilag kimondotta, hogy az egyesítés mellett is a Rudas-fürdő bevétel és kiadásáról külön könyvekben kell beszámolni, úgyszintén külön mérleg- s eredményszámlát kell készíteni.

A Szív-gárda tabáni Szt. József csapatjának április 29-én volt a felavatása a plébániatemplomban. A bensőséges szentbeszédet ez alkalommal P. *Zsiros* Ferenc mondotta, míg a szervezést nagy buzgósággal *Tornay* Béla hitoktató végezte. Különösen impozáns volt a kicsiny gárdisták zászlós felvonulása, amely felejthetetlen emléke marad a melegszívű tabániaknak.

Kápolna kell a farkasréti temető közelében nagyon megszaporodott róm. kath. hívőknek, akiknek túlmesszе van a krisztinavárosi s tabáni templom, de még a Vöröskereszt kisegítő kápolnája is. A hívők lelki gondozása ilyen körülmények között nem kielégítő s erős ott a vágy egy helyi lelkészség felállítására. A temetőn túl, a Németvölgyi-úton, a róm. kath. hívők buzgóságából ápr. 26-án dr. *Angyal* Kálmán tabáni apát-plébános keresztszentelést végzett lélekemelő beszéd kíséretében.

Köszönet nyilvánítás!

25 éves üzleti jubileumom alkalmából, f. é. május 1-én indíttatva érzem magamat, hogy m. t. vevőimnek hálás köszönetet mondjak állandó támogatásukért és biztosíthatom t. vevőimet, hogy mindig iparkodni fogok őket úgy a mechanikai kivitellel, valamint a legjobb varrógépekkel és kerékpárokkal a legkielégítőbb módon kiszolgálni.

ZLAMÁL LAJOS
műszerész, varrógép, kerékpár és gramafon üzem tulajdonosa

TELEK

„Centrum" Házépítő- és Ingatlanvállalat, Horthy Miklós-út 15/b, kilenctől tizenkettőig, háromtól félötig. József 442—25. Szakszerű, legkorrektebb ügyvitel. Bankreferenciák. A budai telekpiacon 20 éve vezetünk. Parcellázásokat vállalunk, telektömböket, telkeket eladunk, vásárolunk. **Bérház**-saroktelkek Buda belső részein 60 pengőtől kezdve; **Horthy-úti fronton** 100—200 négyszögöles telkek családi- vagy üzletháznak 60—90 pengőjével. **Villatelkek** a Ménesi-út körzetében 90 pengőtől, Kelenhegyi-út legszebb részén 130 pengőjével, a közműves, kiépített Diószegi-út 50. alatt, Lenke-útnál 100—140 négyszögöles magasfekvésű, ideális villatelkek már 8200 pengőért, a Hadnagy-utcánál már 10.000 pengőért. **Ötévi** részletfizetésre magasfekvésű, kis **családiháztelkek** a kiépítés előtt álló Sasadi-úton, a Ménesi-úthoz hasonló védett fekvéssel, 19 pengőtől, a Fehérvári-úton 14 pengőtől, az Etele-téren, a Horthy-úti villamosnál 48 pengőjével, az Etele-úton 25 P-től.

ÖRÖKLAKÁS

Kertes Társasházunk Horthy Miklós-úton, Gellérthegy szomszédságában, már épül. **Minden másnál olcsóbb, déli fekvésű öröklakásainkból** novemberi beköltözésre még kaphatók: kétszobásak 14.720, háromszobásak 19.200, négyszobásak 23.040, ötszobásak 31.360 P-től kezdve. Elsőrendű békebeli kivitel, mindenütt csempézett mellékhelyiségek, parkettás cselédszobák, tágas loggiák. **Utánfizetés kizárva.** „Centrum" Házépítő- és Ingatlanvállalat, Horthy Miklós-út 15/b, kilenctől tizenkettőig, háromtól félötig. József 442—25.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiornátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyholyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

HALWA SÁNDOR

PUSKAMŰVES BUDAPEST,

Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4

Telefon: Kr. 507—37

Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester

Nagy aranyéremmel kitüntetve

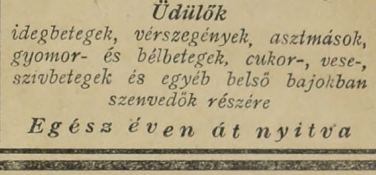

VADÁSZFEGYVEREK

●●●

FEGYVERJAVÍTÁSOK

●●●

SPORTCIKKEK

●●●

CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

Ne vigye pénzét külföldre!

Merán és más külföldi fürdő helyett itt van

a Svábhegyi Szanatórium

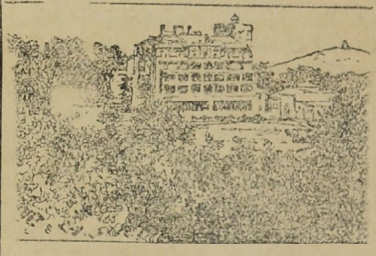

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire Üdülők idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szivbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére

Egész éven át nyitva

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte sek, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói

Tóth Imre és Társa

V., Katona József-u. 3.

Telefon: 223-93.

CSÁSZÁR-

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.

Kényelmes, szép, úri helyiség

Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

SZENT
LUKÁCS-FÜRDŐ
a magyar Pőstyén.

Ingyomorra naponkint igyék egy pohár
KRISTÁLY-vizet!
168

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Az Általános Takarék amerikai érdekeltség révén a közeljövőben fel fogja emelni alaptőkéjét

Ebben az évben csak egy bank hajtott végre alaptőkeemelést külföldi pénzintézet részvételével és most jutott a *Magyar Általános Takarékpénztár* R. T. ahhoz a stádiumhoz, hogy komoly formában hasonló tranzakciót készítsen elő. A *Magyar Általános Takarékpénztár* kitünő mérleget hozott nyilvánosságra a mult évről, de főként szembeötlő volt betétállományának nagyarányú emelkedése, úgy, hogy *meghaladta a békeévek betétállományának összegét.* Az intézet által kezelt idegen tőkék s a saját tőke összege közötti különbséget akarja áthidalni a *Magyar Általános Takarékpénztár* igazgatósága és ezért a *Budai Napló* értesülése szerint *Horváth* Lipót dr. elnök-vezérigazgató *Ágoston* Mihály igazgatóval együtt Amerikába utazott, hogy ott az intézet üzletbarátaival letárgyalja egy alaptőkeemelés feltételeit.

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

A háború előtti években a *Kereskedelmi Bank*. mint emissziós intézet, egészen kivételes helyet töltött be a hazai gazdasági életben, melynek eredményeképpen a *Kereskedelmi Bank* záloglevelei messze külföldön is a legnagyobb népszerűségre tettek szert. Azok a mélyreható gazdasági eltolódások, melyek a békeévek óta bekövetkeztek, ezen a téren is érezhetik hatásukat. A jelzálogüzlet, mint köztudomású, a háborús és az azt követő inflációs korszakban teljesen szünetelt és csak a legutolsó években reaktiválódott ismét. Igaz, hogy ezen a téren igen rohamos és örvendetes fejlődés állapítható meg, mindazonáltal még messze van az az idő, amikor a *Kereskedelmi Bank* ismét a békekeretek súlyával jelentkezhetik a nemzetközi záloglevélpiacon. Ennek az eltolódásnak az eredményeképpen a *Kereskedelmi Bank* egész struktúrájában is igen lényeges változás következett be. A *Kereskedelmi Bank* egész fejlődése ugyanis az úgynevezett *Credit Mobilier* intézetek jegyében történt és ma már elmondható, hogy ebben az irányban a *Kereskedelmi Bank* egészen meglepő eredményeket produkál. A Hitelbank mellett a *Kereskedelmi Bank* az ország második legnagyobb és legtekintélyesebb pénzintézete, melynek az ország hiteléletében egyik legnevezetesebb szerep jut.

Ezenkívül egy másik igen jelentős változás állapítható meg az intézetnél. A *Kereskedelmi Bank* ugyanis a háború előtti években, szemben a Hitelbankkal, teljesen magyar összetételű volt és az intézet részvényeiből nagyobb tételek külföldi kezekben egyáltalán nem voltak. Ezzel szemben ma az intézet részvényeinek egyötöde angol kézben van, ami a néhány év előtt keresztülvitt emlékezetes tranzakció egyik legkimagaslóbb eredménye.

A *Kereskedelmi Bank* történetében a Lánczy-korszak jelentette a legnagyobb emelkedést. *Lánczy* Leó ugyanis egyesítette magában, még pedig a legszerencsésebb formában, mindazokat az előnyöket, melyek egy bankvezető eredményes működésének legfontosabb attributumai. Lánczy Leó tevékenységét azonban a normális gazdasági idők alakulása támogatta, míg utódját, *Weisz* Fülöpöt, egy elvesztett háború egészen kiszámíthatatlan, gazdasági következményei állították a legnehezebb feladatok elé. Hogy ezeket a súlyos feladatokat Weisz Fülöp milyen sikerrel oldotta meg, arról a *Kereskedelmi Bank* mai pozíciója és azok az egyre fejlődő számok tanuskodnak a legjobban, amelyek külföldi relációban is a *Kereskedelmi Bank*-ot egy kitűnően fundált pénzintézet mintaképéül állítják oda. Weisz Fülöpnek ezek az érdemei szinte alig értékelhetők. Azok a mély gyökerek, amelyeket a *Kereskedelmi Bank* a magyar gazdasági életben eresztett, a legjobban abban az osztatlan bizalomban jutnak kifejezésre, amely a *Kereskedelmi Bank* részvényei iránt mindenütt megnyilvánul. Bizonyos, hogy a budapesti tőzsdének kevés olyan részvénye van, amely az érdeklődést annyira állandóan fenn tudja tartani, mint a *Kereskedelmi Bank* részvényei.

* **Kármán Dezsőt**, a Magyar Vasúti Forgalmi cégvezetőjét, igazgatói rangban delegálták az *Elektromos Ipar Rt.*-hoz, amely, mint tudvalévő, a Magyar Vasúti Forgalmi villamosipari érdekeltsége. Sokoldalú, érdemes munkát végzett *Kármán* Dezső a *Vasúti Forgalminál*. Kitűnő szakembernek ismerik és nagy reményeket fűznek igazgatói működéséhez.

Három hónap alatt egynegyed millióval növekedtek a takarékbetétek a Budai Általános Takarékpénztárnál

Szaporodnak a kisbetevők — mondja Friedländer Andor vezérigazgató

Buda legnagyobb önálló és független pénzintézeténél elhelyezett takarékbetétek álladéka 796.723.16 pengőről 1,046.723.16 pengőre, vagyis 3 hónap alatt egynegyed millió pengővel növekedett.

Mi okozta a takarékbetétüzlet gyors fellendülését itt Budán, ezzel a kérdéssel fordultunk

Friedländer Andorhoz,

a Budai Általános Takarékpénztár vezérigazgatójához, aki a *Budai Napló* számára a következőkben vázolta a takarékbetétüzlet jelenlegi helyzetét:

— A takarékbetétüzlet terén az első negyedév folyamán lényeges változás mutatkozott. Általában észre lehet venni, hogy a kisbetétesek számuknak megszakításnélküli meggyarapodásánál fogva mindinkább túlsúlyba kerülnek, ami a tőkeviszonyok biztos javulásának legmegbizhatóbb fokmérője. A betétgyüjtési verseny meglehetősen éles, de korántsem ölt túlzott mértéket. Egyes bankok máris sikerrel alkalmazzák a takarékossági nap idején felmerült indítványok egyikét-másikát. Ezek közül a legnagyobb eredménnyel az újszülötteknek ajándékozott betétkönyvecske-akció járt. Mi magunk is nagyon szép eredménnyel alkalmaztuk a takaréklapokat s főleg ennek az akciónknak köszönhetjük takarékbetétállományunknak tetemes gyarapodását. Maga a kamatláb nagyjából a mult év harmadik és negyedik negyedének nívóján mozog.

Majd a váltóleszámításra terelődik a beszéd:

— Rendkívül kedvező a helyzet a váltóleszámítolás terén. Idén a fizetésképtelenségi esetek aránya oly kedvező, hogy az előző esztendő adataival azt nem is lehet összehasonlítani. Február vége óta különben is a kora tavaszi hónapokban ezideig szokatlanul erőteljes pénzbőség állott elő. Ennek a rendkívül kedvező fordulatnak a hatása mind a mai napig fennmaradt és jótékony befolyását elsősorban a budai kereskedelem érzi, amely hosszú nélkülözés után méltán rászolgált, hogy végre minden legális igénye kielégítésre találjon.

— A jelzálogüzlet intézetemnél mindvégig élénken kapcsolodott be a többi banküzletágak közé. A kölcsönök folyósítása nagyjából a tavalyi feltételekkel megegyező alapon történt.

— Nem igen változott a tőzsdeüzlet, hiszen annak oroszlánrésze amúgy sem a nagy- és középbankokon keresztül bonyolódik le.

Végül a devizaüzletről esett szó:

— A devizaüzletek a külforgalom élénkülésével párhuzamosan mind nagyobb jelentőséghez kerülnek. Sajnos, ez az előrehaladás elsősorban a külföldre irányuló fizetések számának állandó emelkedésében nyilvánul meg. Sok idegen valutát, illetve travellerscsekket igényelt az idén figyelemreméltó tényezővé vált külföldi nyaralás. Itt említem meg, hogy még mindig élénk forgalom mellett egészítik ki a valutatakarékbetétüzletek a pengőbetétek eredményeit.

A *Budai Általános Takarékpénztárnál* a bankjövedelmi források valamennyi ága, közöttük azok is, amelyek jelentőség szempontjából nem olyanok, hogy itt bővebben méltassuk őket, jól végezte az 1928. év első negyedét és ez biztató ígéretet jelent a takarékpénztár félévi mérlegének kialakulására.

* **Nervetti Viktornak**, a magyar közgazdasági élet egyik kimagasló reprezentánsának, a téglakartell iroda vezérigazgatójának leányát, Margitot május 5-én délután háromnegyed 6 órakor vezette oltárhor *Wekerle* Imre, az erzsébetvárosi plébánia templomában.

A Földhitelbank 20 százalékkal emelte fel az osztalékot

A *Földhitelbank* f. hó 5-én tartotta meg mérlegmegállapító ülését, amelyen kitünő mérleget hoztak nyilvánosságra. Ennek alapján a tavalyi 5 pengővel szemben az idén 6 pengő dividendát fizet az intézet. A Földhitelbank igen jelentékeny parcellázási tevékenységet fejt ki és úgy a vidéken, mint a fővárosi ingatlanpiacon nagy transzakciókat bonyolított le az utolsó időben, még pedig, amint a mérlegből kitünik, jelentékeny anyagi eredménnyel. Az igazgatóság egyébként az alábbi hivatalos közleményt adta ki:

*

A Földhitelbank Rt. ma tartotta mérlegmegállapító igazgatósági ülését dr. *Paupera* Ferenc elnöklete alatt, amelyen megállapította az 1927. évi üzleti eredményt, amely 1,029.286 pengő 43 fill. tiszta hasznot mutat ki. Ez a kedvező üzleti eredmény teszi lehetővé, hogy az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1927. évi szelvény beváltására, a tavalyi 5 pengővel szemben. *az idén szelvényenként 6 pengőt fordítson.*

Az intézet kedvező üzleti eredményeit elsősorban *a földbirtok- és telekparcellázás* terén *kifejtett munkásságának köszönheti.* A bank nemcsak meglevő birtokait parcellázta, hanem birtokálományát az elmult évben még nagy, 6 uradalom megvásárlásával is gyarapította. Ugyancsak a telepítés terén is hatékonyan szolgálta a bank a magyar gazdasági érdekeket, mert módot adott arra, hogy számos magyar gazda tulajdonhoz jusson, illetve visszatelepülhessen. Értékes eredményeket tud felmutatni az intézet a fővárosi parcellázások terén is, amelyekkel lényegesen előmozdította *a fővárosi építkezési lehetőségeket és nagyban hozzájárult a főváros fejlesztéséhez*, végül ugyancsak fokozatos fejlődést mutat ki a *banküzlet* minden ágában.

Hermes Magyar Általános Váltóüzlet R.-T.

Az intézetet 1893-ban a *Magyar Általános Hitelbank* alapította és kezdettől fogva a főváros hiteléletében igen jelentékeny és nevezetes szerepet vitt. Az intézet eredményeit különösen nagy mozgékonyságával érte el, mindig alkalmazkodva azokhoz az előfeltételekhez, melyek a mindenkori gazdasági helyzet által adódnak. Az intézet 1911-ben megszerezte a bécsi *Epstein Felix* bankházat, mely bankház ezen idő óta az intézet bécsi fiókjaként szerepel. Ez a fiók különösen a monarchia összeomlása óta nyert jelentőségében, minthogy ezen idő óta a különvált bécsi piaccal az intézetnek igen értékes közvetlen kapcsolata van. Az intézet a folyó banküzleten kívül igen jelentékeny alapítási tevékenységet is fejtett ki, melynek során igen jelentékeny ipari érdekeltségekre tett szert a *Hermes*. Ezek között a legjelentékenyebbek a *Győrffy-Woli Fémárúgyár r. t.*, a *Magyar-Amerikai Faipar* és a *Musica r. t.* Az elmult évben magába olvasztotta az intézet az *Interexim*-et, mely fuzió következtében az intézet ipari konszernje igen értékes hálózattal bővült ki.

A *Hermes* a tőzsdeüzleten kívül különösen az escomptüzletben fejt ki igen eredményes tevékenységet, de figyelemreméltó eredmények mutatkoznak a betétüzlet terén is, ami elsősorban arra a nagy bizalomra vezethető vissza, mely a közönség legszélesebb rétegei részéről az intézettel szemben megnyilvánul. Ezek a nagy eredmények kifejezésre jutnak az intézet üzleti eredményében is, mely olyan osztalék kifizetését teszi az intézet számára lehetővé, hogy ez az osztalék az intézet részvényeinek több mint 8 százalékos jövedelmezőséget biztosít, amely magas jövedelmezőség magyarázza elsősorban azt a nagy népszerűséget, amellyel a *Hermes*-részvények a tőzsdén bírnak.

* **A Budapesti Kisipari Hitelintézet** május 1-én tartott 10-ik jubiláris közgyűlése az intézet részvénytőkéjét 25.000 darab 10 pengő névértékű részvény kibocsátásával 850.000 pengőre emelte, ugyanakkor az intézet tartaléktőkéi 439.000 pengőre emelkedtek. Az összes részvények átvétele biztosítva van. Az 1927. évi mérleg szerint mutatkozó tiszta nyereség 69.708.16 pengő, amiből 60.000 pengőt osztalékra fordítottak, úgyhogy 1 darab 10 pengős névértékű részvényre 1 pengő osztalék jut. Ez a részvények névértékének 10 százaléka, a tényleges befizetésnek 6 százaléka. A 93.86 százalék majoritással bíró fővárosnak ennél az altruisztikus intézetnél elhelyezett tőkéje tehát megfelelően kamatozik és a kisipari hitelellátás nem esik a köz terhére. *Széll* Jenő vezérigazgató az intézet jubileuma alkalmából nagyarányú takarékossági propagandát indított meg és eddig már is 15.000 egypengős ajándék takarékbetéti könyvet osztott ki az iparosok gyermekei és az iparostanoncok között. Ezenfelül pedig minden betevőnek, aki legalább 1 pengőt helyez el, takarékperselyt ad. A közgyűlésen helyezte üzembe *Széll* vezérigazgató a Magyarországon legelső takarékautomatákat, amelyek 20 fillér bedobása ellenében 20 filléres betétnyugtát adnak. Ezek az automaták tanonciskolákban lesznek felállítva. A közgyűlésen dr. *Lobmayer* Jenő, az intézet tanácsnok-elnöke elnökölt.

Magyar Ruggyantaárugyár

A vállalat 1890-ben alakult és a *Wiener Bankverein* érdekköréhez tartozik. 1909-ben lényegesen kibővítette telepét. Az 1924. év azáltal vált rendkívül nevezetessé a *Gummigyár* szempontjából, hogy ebben az évben egy igen nevezetes találmányra tett szert a vállalat, amely találmány a vállalat ügyvezető-igazgatója, *Klein* István dr. nevéhez fűződik. E találmány a gummigyártást lényegesen olcsóbbá teszi és az egész gyártási rendszert tetemesen megkönnyíti. Ennek a találmánynak az értékesítésére egy holding társaság alakult *Annode Ruber Co.* néven, mely ezt a patentot az összes országokban fokozatosan értékesíti. Az új társaságban a Gummigyár természetesen jelentékeny részesedést biztosított magának.

A társaság alapításai közé tartozik a *Palma Kaucsuk Rt.*, a *Tauril Pneumatik Rt.*, amelynek különleges eladási szervezete *Cordatic* néven ismeretes. 1923-ban a vállalat magába olvasztotta a *Dr. Dorogi és Társa Gummigyárat,* mely tranzakció nagy mértékben járult hozzá a vállalat prosperitásának az emelkedéséhez. A vállalat részvényei a hivatalos tőzsdei forgalomban is szerepelnek és szinte egyedülálló árfejlődésükben, melynek során a részvények árfolyama alig egy év leforgása alatt megtízszereződött, híven visszatükröződik a Gummigyár jelentőségének nagyarányú emelkedése, melyet elsősorban a társaság tulajdonát képező *patense* tett lehetővé.

Mercur Váltóüzlet R.-T.

Az intézetet 1896-ban a *bécsi Mercur Bank* alapította, mely időtől kezdve a *Mercurnak* sikerült a fővárosi kisintézetek sorában igen előkelő poziciót elérni. Az intézetnek nemcsak banküzleti tevékenysége bír jelentőséggel, hanem általános figyelmet keltett alapítási tevékenységével is, melynek során sikerült a *Mercurnak* számos életrevaló és rendkívül hasznos iparvállalatot életre hozni. Ezek közül elsősorban az *Óceán* érdemel említést, mely az ország legnagyobb és legelső konzervgyára, melynek gyártmányai ma már nemcsak belföldön, hanem külföldön is a legnagyobb népszerűségnek örvendenek és versenyképesség tekintetében is megközelítik a legnagyobb külföldi konzervgyárak gyártmányait. Igen nagyjelentőségű az intézet másik iparvállalata is, a *Zagyvapálfalvai Üveggyár,* amely az üvegiparban szintén vezető helyet foglal el.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

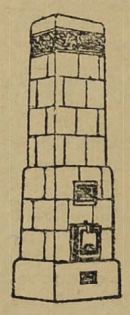

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
játszik
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is Lipót 986—84.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyogyviz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 912. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 május 21.

»Ötödik Béla király«

Az *Albrecht* uton, amelyet most Hunyady János útnak mondanak, ahol egykor *Izabella* királynő menekült a török elől és aztán vissza is jött ezen az úton, — hetek előtt valamely nemzeti ünnep alkalmából az egyik ház földszinti ablakában primitiv transparens volt kitéve és hátul gyertyával megvilágítva ezt a felírást mutatta: „Éljen V. Béla király!"

Az a jó ember, aki ezt a transparenst az ablakába tette, bizonyára nem legitimista, hanem szabad király választó és így egy kissé megelőzte a kort ezzel a tüntetéssel. Komikussá válna, ha nem árulná el önző céljait. Ez az ember akar valamit. Ez az ember V. Béla királytól akar valamit. Ez az ember a történelmi szükségesség elé helyezi a maga apró, önző kívánságait.

Mint ahogy nagyon sokan tesznek ki ilyen primitiv transparenseket az ő közéleti ablakaikba, mert hogy mindnyájan akarnak valamit V. Béla királytól.

A mi közéletünk sok törpe akarásnak a kirakó ablaka és mindenütt a közügy rovására gyujtják ezeket a gyertyákat és világítják ki ezeket a transparenseket. Most különösképen Budáról van szó. Buda nagy, életbevágó érdekéről. Buda szívében fekvő holtpont életrekeltéséről. Máig a Szentgellérthegy egy haszontalan szikladarab volt, amelyre az osztrák abszolutizmus rakta a maga keselyü-fészkét. Ellenszenvvel nézte azt minden magyar. Talán ez volt az oka, hogy ezt a szent hegyet sohasem kapcsolták be semmiféle városfejlesztő programmba. Pedig Isten adta kincs, köszörületlen gyémántdarab, csak méltó keretbe kell foglalni. Buda világfürdő egyik hatalmas oszlopa. Ha a főváros, Folkusházy alpolgármester szerint, milliárdokkal tartozik a budai hegyvidéknek, legalább is anynyival tartozik a Gellérthegynek. Ennek az adósságnak törlesztését csak tavaly kezdte meg a főváros, hogy a hegynek rongyos gunyáját valami reprezentálóbb ruhával cserélje fel. Gyepesitik, tatarozzák és egyenes csíkokban felfutó gyalogösvényekkel tagozzák, — budapesti módon, — hogy szinte fáj már a szemnek a sok egyenes vonal. De hát ez is csak valami. A Gellérthegy, még az oda tervezett fürdőügyi kiállítás nélkül is, grandiózus pontja lesz Budapestnek, főleg Budának. Az eljövendő fürdőváros *magaslati gyógyparkja,* mint amilyen gyógyparkja lesz — délutáni és esti szórakozó helye — a világfürdő minden rendű és rangú népének rövid időn belül a *Vérmező,* amely védett völgykatlanban, a budai vár lábánál, a budapesti nagykörút mentén, az elképzelhető legközpontibb fekvéssel, *Mátyás király óta vár erre a hivatására.* Budát az ivókúra teszi majd világhírű fürdőhellyé, ha majd a *kelet népe* jár ide gyógyulást keresni: a törökök, a perzsák, az afgánok, az ukránok, a lengyelek, a bolgárok, az albánok — és híre terjed *nyugaton,* hogy Buda világfürdőn lefátyolozott perzsa nők sétálnak a Gellérthegy parkjában és *hivás nélkül ide tódul* a kíváncsi francia és a mindent kitapasztalni akaró angol.

Talán évtizedek teltek volna bele, amíg a főváros bölcsen, de lassan gondolkodó tanácsa mindezekre rájött volna és saját jószántából felvonót épít a Gellérthegyre és hatalmas autóstrádákat két oldalán, a csúcsáig. Most, hogy a jövő esztendőre tervezett fürdőügyi kiállítás a tanács orra elé tolta a Gellérthegyet és csak két eshetőség között lehet választani, hogy — vagy megcsináltatja azokat a közmunkákat, amik a Gellérthegyet azzá teszik, amivé lennie kell, — vagy nemzetközi blamágé lesz belőle. Most egyelőre olcsó kifogásokkal akar kibújni a költségek megszavazása elől — pont az a tanács —, amely sokkal nagyobb összegeket szavazott meg utólag uralmon levő, hatalmas pártvezérek utasítására, fölöslegesnek is mondható strandfürdőre, a Városligetben.

Mivel azonban mi sokkal nagyobb véleménnyel vagyunk a tanács felől, keresnünk kell azokat a titkos rúgókat, azokat a háttérben dolgozó erőket, amelyek a fürdőügyi kiállítás és a Gellérthegy kérdést elgáncsolják, ezeket a mesterséges gátakat sötétben épitik és megakasztják ezzel nemcsak Buda fejlődését, de Budapestét is.

Ime, itt van ismét a primitiv kis transparens.

Ezek az urak akarnak valamit V. Béla királytól. Mindenáron akarnak, még ha ebbe az akarásba tönkre is megy Buda és veszendőbe megy sok *becsületes törekvés* a főváros és az ország érdekében.

Én arra szeretném kérni a Budai Napló szerkesztőjét, hogy úgy, mint ahogy a „Fordított Város" című cikksorozatában kipellengérezte azokat a bűnöket és hibákat, amiket hivatalos helyen a város ellen elkövettek a multban: — egy újabb cikksorozatban, akár talán azon a címen: „Kik az ellenségei Budának?" — portraitszerűen beállítaná mindazokat, akik most önös, önző, egyéni céljaiknak áldozzák föl Buda legszentebb érdekeit. Hadd lássák Budán, — kik azok a jó urak, akik ma bizonyos fokú népszerűség köpenyében járva, elárulják, elpaktálják ennek a szerencsétlen városrésznek érdekeit. Kik azok, akik egy naiv tömegpsyché alapján kérlelhetetlenül az urnák elé kergetik a szavazók ezreit itt Budán, de más oldalon lehetetlenné teszik azok boldogulását, vagyonosodását, jólétét.

Sajnos, nálunk ma még minden lehetséges. Suttyomban leigért miniszterelnökségek, püspökségek, báróságok, grófságok s más egyéb, a királyi kegytől függő stallumok megzavarhatják a kisagyú, a hivatásnélküli, az uborkafára fölkapaszkodottak szűk látókörű agyát, akik szívesen sütik meg kis pecsenyéjüket annál a tűznél, ahol odaég egy fél város népének jóléte.

Ime, — a komikus transparens!

Mint ahogy nagyon komikusan hatott volna 10—12 év előtt, ha például — mondjuk — a főudvarnagyi bíróság elnöke a nagy nyilvánosság előtt beleszólt volna az uralkodó Habsburg-család belső ügyeibe.

A történelem bizonysága szerint *Izabella* az *Albrecht* úton költözött vissza Budára, csakhogy akkor azt talán *Martinuzzi* útnak hívták, aki Magyarország egyik legnagyobb államférfia volt és nem tett politikai szereplésének ablakába apró transparenseket.

Dubonai Pál.

Budán, 1928. május 20

A hercegprímás bérmái Budán ez évben, még pedig május 19-én reggel 9 órakor az óbudai plébániatemplomban, amikor az óbudai, újlaki, római fürdői, szentendrei és békásmegyeri plebániák hívei bérmálkoznak. Május 21-én reggel 9 órakor a krisztinavárosi plébániatemplomban bérmálja a hercegprímás a krisztinavárosi és a városmajori plebániák híveit. Május 22-én reggel 9 órakor Kelenföldön bérmálkoznak a lágymányosi hívek, május 23-án reggel 9 órakor a Várban, a vári, tabáni, alsóvizivárosi, budaörsi és budajenői plebániák hívei veszik fel a bérmálás szentségét.

BUDAI TÁRSASKÖR
I., DÉLIVASÚT
Telefon: T. 299-98.

MEGHÍVÓ.

Tisztelettel értesitem tagtársaimat, hogy a BUDAI TÁRSASKÖR e hó 24-én, csütörtökön este, 8 órai kezdettel

borgazda-estét

rendez, amelyen a borgazda-tisztet Hoór Tempis Móric, Ziegler Géza, Fejér József társelnökök és Kun Gyula ügyvezető alelnök urak vállalták.

Felkérem tagtársaimat, hogy — tekintettel a résztvevők várható nagy számára — sziveskedjenek a mellékelt válasz-levelezőlap felhasználásával legkésőbb folyó hó 23-án délig bejelenteni, hogy a vacsorán résztvesznek-e, mert csak a jelentkezők számára biztosithatok vacsorát. Vacsorajegy 2 pengő 20 fillér.

Hazafias üdvözlettel:

a háznagy.

Ahogy azt a kis Móritz képzeli

Nem is olyan régen, 8—9 év előtt kockázatos, kalandos vállalkozásnak látszott a magyar miniszterelnöki székbe való ülés. Mi volt itt? Szétrúgott hangyaboly. A hangyák bódultan, eszeveszetten futkostak ide-oda és a miniszterelnöknek akkora tekintélye sem volt, mint falun a kisbírónak. Mindenki meg volt győződve, hogy ez az ország összeomlik, ez a nemzet elpusztul. Mindenki dobálta a pénzt, mert annyi volt belőle, mint a pelyva, de az értéke is csak annyi volt. Adót, házbért, mindenki a laibizsebéből fizette. Az évi házbér annyit sem tett ki, mint egy pár cipő ára. Az utca minden sarkán más valaki verte a mellét, hogy ő menti meg a hazát. Az emberek mindent elhittek, semmit nem tettek és várták a végitéletet. Hét év előtt Bethlen István gróf vette át a miniszterelnök jogkörét, amikor még a bőrét is vásárra vitte és elkezdte a szétrúgott hangyabolv morzsánkint való összehordását. Az öreg hangyák mosolyogva nézték azt a hatalmas küzdelmet, amit a szerencsétlen viszonyokkal, a kétségbeejtő helyzettel vívott ernyedetlenül a miniszterelnök. Hét év alatt a szétrúgott kupac ismét rendes hangyabollyá vált, ha nem is akkora, mint a régi. A pénz ismét pénz, a munkának ismét értéke van, helyreállt a régi polgári rend és a miniszterelnök kezében ma olyan hatalom, olyan parlamenti többség van, amellyel minden kérdést meg tud oldani.

És most jön a Móric. Sőt. Jönnek a Móricok! Ők mindent jobban tudnak, ők: — a Berkyek, a Nagy Emilek, a Hadikok és a többi Móricok. Most mindenki tudja már, hogy mit és hogyan kellett volna csinálni. Jobban, okosabban s ma már régen meg volna egész Nagy-Magyarország, sőt Fiume is Dalmáciával, talán Albániával és Magyarországot északon a Kárpátok, délen pedig a Balkánhegység határolná. Csodálatosan szép fantáziáju urak ezek, akik nem tudják azt, hogy ma már megfordult a világ és minden ember fogához veri a garast. Mindenkinek nagy az adóia, nagy a házbére, semmire sincsen pénze, mindenkinek nagy az igénye. A miniszterelnök pedig tényleg ismét miniszterelnök. Kezében hatalom van, a pénzügyminiszternek pénze van és az öreg hangyák vakarják a fülük tövét és szétfröcskölik a hangyasavat mérgükben, hogy nem ők ülnek a miniszterelnöki székben, amelynek Bethlen István gróf visszaszerezte régi tekintélyét. Milyen boldog ország volna ez az ország, ha annak ők volnának a miniszterelnökei, mint ahogy azok lehetnének, ahogy azt ők maguk mondják és irják, ... és ahogy azt a kis Móricok elképzelik.

Eperjessy Béla műszaki főtanácsos tiszteletére a „Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete" május 23-án, szerdán este 8 órakor a Pálffy-téri vendéglő külön helyiségében *társasvacsorát* rendez a guggerhegyi szerpentinút építésének befejezése alkalmából. A vacsorán férfivendégeket szívesen látnak. Étkezés étlap szerint. Telefon: 528—36. *Dr. Szitár Endre,* a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete titkára. *Dr. Bárdos György,* a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete elnöke.

Egy bájos szőke asszony

Andrássy Imréné *Kuylenstierna* Stella grófnő, aki messze északról származott el hozzánk s aki nemcsak, hogy megtanulta a nyelvünket, de meglátta egyik vérző nagy sebünket is, azt a rettenetes pusztítást, amit a tüdővész visz véghez, amelynek révén évenkint egy-egy újabb háborút vesztünk el. Az erdei iskolákról szóló kimutatás szerint 1925-ben 5000 tüdővészes gyermek látogatta azokat, két év alatt 7000-re szökött fel a száma. E rettenetes kórság ellen védekezésünk hitvány és lemaradott. 1800 ágy áll rendelkezésre az összes szegény tüdőbetegeknek és 22 ezren halnak meg tüdővészben. Ezek a megdöbbentő adatok megremegtették a grófné nemes szivét. Ő ismeri ezt a bajt. Otthon Svédországban az ő édesanyja nevét az imádságukba fűzik az emberek. Az ő édesanyja volt a tüdővészelleni védekezés megindítója, ő szervezte meg a svéd társadalmat és előle meghátrált ez a rettenetes rém. Svédországban ma rohamosan fogy a tüdőbetegek száma. Itt a napsütötte Magyarországon szembe találta magát a fiatal grófné a hazájából kiüldözött rémmel. Csakhogy itt még rettenetesebb. Fiatal, gyönyörű életét ennek a küzdelemnek szentelte és nálunk szinte ismeretlen energiával látott munkához. Sikerült megmozditania minden hivatalos gépezetet és most a társadalmat szervezi, ahol első sikerét azzal aratta, hogy megnyerte ennek a társadalmi mozgalomnak az élére elnöknek dr. *Ripka* Ferenc főpolgármestert, ezt a nemesszívű, áldott jó embert, aki eddig is minden szabadidejét az árváknak és a szegényeknek szentelte. E hó 16-án a Kelenhegyi-úton épült új Andrássy-palotában alakult meg a „Tüdővész elleni küzdelem társadalmi bizottsága", amelynek védnöke József Ferenc főherceg fenséges neje, *Anna* királyi hercegnő, elnöknője gróf *Andrássy* Imréné, elnöke dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, társelnöke pedig *Ugron* Gábor volt miniszter. Az alakuló bizottság ülésén *Thoma* István terjesztette elő a tervezetet, ismertette a teendőket, amit megalakulva tudomásul vett a bizottság, dr. *Manninger* Vilmos tanár, dr. *Hoór-Tempis* Mór és dr. *Krivoss* Árpád hozzászólása után. Svéd szövetségben ezzel Budapest hadat üzent a tüdővésznek. Kísérje a grófné munkáját, — ahogy lelkes üdvözlő beszédében dr. *Ripka* Ferenc mondotta, — a jó Isten áldása.

Nincs ivóvíz Buda külső területén, de különösen a kiránduló helyeken, mint ahogy ezt legutóbb megírtuk. E hírünk nyomán a főváros legutóbbi közgyűlésén az egyik városatya szóvátette e lehetetlen állapotot, követelve közkutak felállítását. Különösen nehéz, sőt súlyos a helyzet a Kelenföld—Örmező környékén és a Sashegy keleti oldalán, ahol egyáltalán nincs vízellátás. Pedig az utóbbi helyen, a Sashegy dülő mellett nagy terület van beépítve. Az itt lakó szerencsétlen emberek, hogy ivó s egyéb vízszükségletüket kielégíthessék, egy kilométert kell, hogy gyalogoljanak. A Svábhegy nyugati oldala, a Jánoshegy, a Remetehegy, a Táborhegy és a Guggerhegy környéke szintén nincs vízzel ellátva. A közkutak is igen hiányosak, különösen a kirándulóhelyeken. Azok a munkások, akik ezrével, sőt tízezrével vasárnaponként egész családjukkal kirándulnak, akár a Virányosi-útra vagy a Gellérthegyre, közkutat egyáltalában nem találnak. Nagyon kevés család van abban a helyzetben, hogy vendéglőkben ásványvizet vagy pedig más italt fogyaszthasson, úgy hogy kénytelen kilométereket gyalogolni, hogy valahogy vízszükségletét kielégítse. Közkutak szükségesek a következő helyeken: a Gellérthegyen, mert ott a villákból egyáltalán nem engednek vizet kihozni, a Városmajorban, azonkívül a Virányosi-réten, Jánoshegyen, a Hidegkúti-úton, a Hüvösvölgyi nagyréten, a Római-fürdőnél, az óbudai hegyeken, valamint a strandfürdő területén.

A jóízlés nevében követeli a Közmunkák Tanácsa és az Országos Képzőművészeti Tanács a fővárostól a Rudas-fürdő régi igazgatósági épületet elcsúfitó ütöttkopott tűzfalának lebontását, vagy repkénnyel való befuttatását. Benn a főváros közgyűlésén dr. *Joanovich* Pál adott ennek a kívánságnak hangot, rámutatva, hogy a ma már teljesen céltalan épület Európa egyik legszebb hídjának, az Erzsébet-hídnak megcsúfolása. De e fölösleges, éktelen épülettől nem messze van a fürdő kazánháza, amelyből hatalmas kémény emelkedik ki, az arra járókban azt a gondolatot ébresztve, hogy a Rudas-fürdő nem is gyógyfürdő, hanem itt csak a dunavizet melegítik fel. Ezt a kazánházat is le kell bontani és a szükséges gőzt földalatti csöveken a Szent Gellért-fürdőből ide vezetni. Ha ez nehézségbe ütközne, akkor a kéményt úgy kellene kasirozni, hogy ez a restaurált törökfürdő kupolája mellett minarettszerűen hasson, úgy mint a szomszédos Rácfürdőé. Ezzel a Rudas-fürdő török eredetét hangsúlyozottabban kiemelnék, ami csak fokozná a szép városképet.

A huszonötéves jubileumához elérkezett Árpád reálgimnázium *Gajda* Béla dr. igazgató agilitása révén kedves ünnepséget rendezett ápr. 25-én, amelyen *Vajdinger* Gyula dr. miniszteri tanácsos, *Kontra* Aladár országgyűlési képviselő, *Pintér* Jenő dr. tankerületi főigazgató, *Tajthy* dr. miniszteri osztálytanácsos, *Morvay* Győző dr. nyugalmazott főigazgató, vitéz *Bátorffy* nyugalmazott tábornok, több középiskolai igazgató, *Szokolay* esperes és sokan mások is megjelentek. *Gajda* Béla igazgató nagy hatást kiváltó ünnepi beszéde után az iskola történetét *Karádi* Győző igazgató ismertette. *Kontra* Aladár országgyűlési képviselő a kerület polgársága nevében. *Petheő* Béla dr. az Iskolatársak Szövetsége nevében köszöntötte az iskolát, míg *Pintér* főigazgató az intézet első igazgatóját, a nemrég nyugalombavonult *Morvay* Győző címzetes főigazgatót üdvözölte. Végül a növendékek *Ackermann* Kálmán dr., a költő-papnak ez alkalomra irt „Iskolai zászló" című hazafias darabját adták elő sok taps mellett.

Közérdekű kérdések. Napról-napra szaporodnak azok a kérdések, amikre válaszolni nem tudunk. Most ez a kérdés:

Mért kerül 43 fillérbe 1 liter tej Budapesten, amikor — ab termelő — literje 22 fillér?

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókurák tartására, izületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére. Svéd tornaterem.

A katholikus nap Óbudán fényes keretek között, impozáns módon folyt le május 6-án. Hatalmas seregszemléje volt ez a főváros legkatholikusabb részének, amely reggel 9 órakor nagyszámú katholikus férfi felvonulásával kezdődött. Féltíz órakor ünnepi szentmisét celebrált *Sagmüller* József apátplébános, a szentbeszédet P. *Haasz* Brokárd karmelita tartományfőnök mondotta. Tizenegy órakor ezrekre menő tömeg vonult a Korona Vigadóban kezdődő nagygyűlésre, amelyet *Sagmüller* József apátplébános nyitott meg. Prohászka szellemét idézve hatásos beszédben. *Huszár* Károly, a Munkásbiztosító elnöke beszélt ezután a családvédelemről, az egyke pusztításáról, az irtózatos csecsemőhalandóságról. Számokban kimutatta, hogy minden öt évben egy újabb háborús veszteségünk van, mert a bűnös manipulációk folytán meghalt anyák, meg nem született gyermekek és kétéves koron alul elpusztult gyermekek száma évenkint százhúszezer. *Huszár* Károly élénken megéljenzett beszéde után *Hunyady* Ferenc gróf mondott mély gondolatokban gazdag, zajos tapssal fogadott beszédet a katholikus erkölcs és öntudat kiépítéséről. *Frühwirth* Mátyás országgyűlési képviselő a katholikus szervezkedés fontosságát világította meg s kifejtette a katholicizmus szociális gondolatát, amely a munka mindenekfelett való megbecsülését hirdeti. *Krüger* Aladár költői lendületű, nagyhatású beszéde után *Mettelka* Frigyes kir. tan. mondotta a záróbeszédet. Délben nagyarányú díszebéd volt a Korona Vigadóban, amelyen a nagygyűlés szónokain kívül a katholikusok vezéregyéniségei is nagy számban vettek részt. *Reischl-Rév* Sándor, az óbudai „Egyházközségi Tudósító" szerkesztője gyönyörű asztali áldással vezette be az ebédet, majd *Stercz* István iskolaigazgató, egyházközségi főtitkár üdvözölte a magyar katholicizmus vezéreit meleg szívvel s azzal a fogadalommal, hogy amit ők ma elmondottak, azt az óbudaiak gyakorlatilag végre is fogják hajtani. *Botzenhárdt* János dr. felsőházi tag a 16 év előtti törvényhatósági választások katholikus irányú küzdelméről beszélt, életetve az akkori és a mai vezért, *Huszár* Károlyt. *Leiner* Mihály segédlelkész a nagy szervezőt, *Frühwirth* Mátyás képviselőt köszöntötte, aki válaszában valamennyiük nevében megköszönte az üdvözlést s kérte a további céltudatos mukát. *Lugmayer* József dr. *Sagmüller* József apátplébánost s a mindig buzgó nőket, az utóbbi pedig *Leiner* Mihályt, a katholikus nap agilis főrendezőjét éltette. *Georgi* István dr. Óbuda műemlékeiről *Szautner* Lajos festőművész által készült gyönyörű rézkarcokat adott át az illusztris vendégeknek. Az ebéd alatt az egyházközségi énekkar szebbnél szebb magyar dalokkal kedveskedett az előkelő közönségnek. Délután külön gyűlés volt a férfiaknak, nőknek és inasoknak zsúfolt termek előtt. A férfiaknak *Stercz* István, dr. *Homonnay* Tivadar, *Kocsán* Károly, *Leiner* Mihály és *Müller* Antal beszélt az aktuális kérdésekről; a nőknek *Wolkenberg* Gyuláné, *Práger* Márta, *Krebsz* Ferenc, *Brunekker* Lajos főv. biz. tag adott elő, míg az inasoknak *Kerékgyártó* Tibor, *Bendy* Nándor dr. műegyetemi tanár és *Vavrinecz* Dezső világították meg a kath. ifjú kötelességeit. Este húszezer ember részvételével szentséges körmenet vonult végig Óbuda utcáin, amikor majdminden résztvevőnek égő gyertya volt a kezében. A kivilágított utcákon elvonuló impozáns menet Óbuda mély lelki életét fényesen megmutatta.

*

Újlakon ugyanazon a napon volt katholikus nap, amely a fényes templomi ünnepségen túl a Lajos-utcai polgári iskolában rendezett gyűléssel folytatódott. E nagyarányú gyűlést a Harmónia énekkara a nemzeti Hiszekeggyel vezette be, miután *Szokolay* Antal esperes-plébános a katholikus öntudat kifejlesztésének fontosságáról szólott. *Czettler* Jenő, a képviselőház alelnöke a kisiparosság ügyével foglalkozott. *Huszár* Károly ehelyütt is a családvédelemről tartott előadást, majd *Slachta* Margit szociális nővér szólott a dolgozó nőkről. A sikerült gyűlést *Reisinger* Gyula egyházközségi elnök lelkes szavai zárták be.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Önálló hegyvidéki kerületet!

A hegyvidéki utak gócpontjában kell felépíteni az új előljáróságot — A Budahegyvidéki Társaskör mozgalma

Az I. kerület hatalmas kiterjedésénél fogva régen megérett a felosztásra. Ezzel kapcsolatban sok tervezgetés volt már a Várban, legrosszabb helyen levő előljárósági épület elhelyezéséről. Egyidőben a Szebeny Antal-téren kívánták felépíteni a kerületi székházat, de ma már, amikor látnivaló, hogy a Gellérthegyen alul levő városrész nagyszerű fejlődése révén feltétlenül önmaga alkot kerületet — szó sem lehet már erről. Van olyan terv, amelyik a Déli vasút környékére óhajtja az I. kerületi előljáróság épületét. Ez talán meg is felel a Kriszinaváros, Tabán, Farkasrét, sőt a Vár érdekeinek is, de nincs tekintettel a Pasarét, Törökvész, Lipótmező, Hüvösvölgy, Zugliget, Kútvölgy, Virányos és Svábhegy hatalmas fejlődésére, amely azt követeli, hogy önálló közigazgatási hatáskörrel, központi helyről a leggyorsabban és a legmegfelelőbben adminisztráltassék. Vizsgálva az északi hegykoszorúhoz vezető utakat, azt látjuk, hogy ezek a Szent János kórháznál ágaznak szét s így a hegyvidéki kerület előljáróságát a legalkalmasabb lesz a felhagyott vizivárosi temető helyén, a létesítendő Kútvölgyi-út mellett felépíteni. Ezt a helyet minden irányból könnyűszerrel meg lehet közelíteni s így önként kínálkozik a legideálisabb megoldás.

E vidék nagyarányú fejlődését a főváros is erősen munkálja sok nagyobbszabású útépítéssel, aminek folytán a családi házak százai épülnek a legközelebbi jövőben a legegészségesebb kertvárosrészben, amelynek az érdekei természetesen teljesen különböznek a belső kerület kívánságaitól. Ez is egyik főérv a különválasztás mellett.

Mindezeket figyelembe véve, a Budahegyvidéki Társaskör erős akciót indít e kérdés napirendre tűzéséért s felkéri az azonos érdekű egyesületeket e mozgalom mellé való csatlakozáshoz. Mi, a magunk részéről szívesen nyitjuk meg a *Budai Napló* hasábjait e kérdés alapos megvitatásához.

— *jes* —

Zavar a mandátum körül. Mult számunkban hírt adtunk arról, hogy néhai Alpár Ignác helyét a főváros törvényhatóságában *Bárány* Oszkár foglalja el. Azonban Bárány Oszkár, bár a községi polgári párt listáján szerepelt a legutóbbi főv. biz. tagok megválasztásakor, de nem volt *választott* póttagja a törvényhatóságnak. A választott póttagok mindig a rendes tagok létszámának a felét teszik ki, de a II. kerületben bekövetkezett az a sajnálatos körülmény, hogy az összes választott póttagok meghaltak. Így a listán szereplő következőt hívja be az igazolóválasztmány. Ennek az eljárásnak törvényességét most erősen vitatja a főváros tiszti főügyésze, aki inkább csonka közgyűlést kíván, mint a törvény sérelmét. Városházi körökben az a felfogás, hogy az igazolóválasztmány e heti ülésén Bárány Oszkárt póttagnak és egyben rendes törvényhatósági bizottsági tagnak is behívja. Hogy azonban Bárány Oszkár a közigazgatási bíróság döntésének bevárása előtt lesz-e városatya, az teljesen kétséges, mert a tiszti főügyész feltétlenül megfellebbezi e határozatot.

Szemeréné Horvát René dr., a Budai Nők Kulturális és Jótékonysági Köre ügyvezető elnöke május 14-én értékes és nagy figyelemmel hallgatott előadást tartott a körben „Ibsen nőalakjai" címen. A zsúfolt terem előkelő közönsége sok és meleg tapsban részesítette az illusztris előadót. Az előadás után kitűnően sikerült hangverseny volt.

A kör május 21-én rendezi évadzáró közgyűlését, amelyen dr. *Ripka* Ferencné elnököl és *Tury* Zoltán közigazgatási bíró ad elő: „A nő társadalmi és kulturális feladatai" címen. A közgyűlést társasvacsora követi, amelyen dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő beszél.

Orvosi rendelőjét Berndorfer Vilmos dr. szülész, nőorvos II., Margitkörut 3. I. 3. sz. alá helyezte át. Rendel d. u. 3—5-ig. Tel.: aut. 520—87.

Borgazdák alkonya. Még a pogány isteneknek is bealkonyodott, há hogyne alkonyodnék a *pénteki* borgazdáknak is, akik csak téli potentátok. A kedves szép estéknek vége. Még derüs volt a dr. *Kruk* Elemér borestje e hó 11-én, már egy kissé komorabb volt dr. *Oláh* Istváné e hó 18-án és végleges alkony száll le a Budai Polgári Kör boresti termére e hó 25-én, amikor *Ezerhegyi* Géza borestjével befejeződik a borgazdák uralma. Ő az utolsó mohikán a Vizivárosban. Ám másutt most virágzik a borgazdáknak, mert Óbudán is, a III. ker. Egyesült Polgári Körben készülnek borgazda-estre, de a *Budai Társaskör* már üli is e héten csütörtökön a maga borgazda-estjét, amikor *Hoor-Tempis* Móritz, *Ziegler* Géza, *Feiér* József és *Kun* Béla lesznek a borgazdák, ahogy azt a más helyen közölt meghívó mondja. Ez a világ sora. Keleten, a hegyen innen alkonyodik, — nyugaton, a hegyen túl pedig hajnalodik.

Stárávoda az a kirándulóhely, Budahegyvidékén, amelyet csak a turisták kultiválnak, de a nagy közönség alig ismeri. Legkevésbbé az ifjúság, pedig romantikusan szép hely és állítólag ehhez fűződik szép Ilonka regéje. Mátyás királynak az volt a legkedvesebb vadászó hely. Könnyen elérhető akár Pomázról, akár Szentendréről, ahová a Helviérdekű vasút viszi el a kirándulókat. Most, a bekövetkező iskolai nyári szünet alatt ideje és alkalma van ifjaknak, öregeknek e szép helyek látogatására, amit tetemesen megkönnyít a H. É. V. azzal, hogy *tiz* kirándulásra mérsékelt árú *térti* jegyfüzetet bocsát ki 6 (hat) pengőért. Kaphatók a bérletpénztárnál V., Visegrádi-u 6.

Levél a Hüvösvölgyből

Lehetetlen állapotok uralkodnak a Hidegkúti út azon a kb. 1 km. hosszú szakaszán, amely a hűvösvölgyi végállomástól a határkeresztig terjed. Hihetetlen, de valóság, hogy ott az út 3 és fél lépés széles! Szép időben ezrével keresik fel ezt a környéket a kirándulók s Máriaremetére 6 autótaxi is itt közvetíti a forgalmat. Ehhez járul még, hogy jelenben a Bécs felé menő autóforgalom is ez úton át bonyolódik le. Elképesztő látvány az a tahuwabohu, ami itt uralkodik. Betetőzi a zűrzavart, hogy néhány hónapja az út 3 és fél lépéséből még jódarabot elfoglalnak az útiavításra odakerített kőhalmok. Kisebb-nagyobb szerencsétlenségek napirenden vannak s a Közmunkatanács már évekkel ezelőtt szedett ugyan egyes telektulajdosoktól valami járdaterület foglalási díjat, hogy az utat a főváros tulajdonát képező domboldalból kibővítse, de azért marad minden a régiben, míg — szokás szerint — valami súlyos katasztrófa nem kényszeríti ki az ázsiai állapot megváltoztatását. Az is érthetetlen, hogy azt a rendkívül forgalmas utat alig locsolják s ünnepnap pl. a locsolókocsi csak délfelé döcög ki, amikor már a városból a tüdőbacillusok elől menekülő polgár ráiött, hogy ennyi port, mint itt, kirándulás nélkül is nyelhetett volna. (Aláírás.)

Címváltozás. Dr. Pénzes (Pauluk) Mihály ügyvéd, a II. ker. Iparoskör ügyésze, arról értesíti ügyfeleit, hogy irodáját május hó 1-én *II. ker., Fő utca 79. sz. alá helyezte át* és a volt T. 287—14. telefonszáma az automatarendszer életbeléptetésével automata *523—41.* számra fog megváltozni.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

Uj borvásárlási forrás. Egy régi borszakértő, DEZSÉNYI László megvált a Palugyai cégnél 6 éven át viselt üzletvezetői tisztségétől, hogy sok évi munkásságának gazdag tapasztalatait a saját pincészetében, III., KENYERES-U. 34. sz. alatt értékesítse. Tisztán kezelt nemes fajborait olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Szíjgyártó nyerges és bőröndös

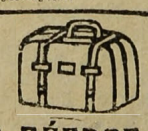

Megbízható régi üzlet **FLIEGER NÁNDOR** II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Boszorkányok hegye volt hajdanában a Szent Gellérthegy. Így említi a szájhagyomány és Schams is „Beschreibung"-jában. Ipolyi Arnold nevezetes magyar Mithológiájában a Gellérthegyet szintén összekapcsolja az ősmagyar pogánykultusszal. Brown Edward pedig 1673-ban megjelent útleírásában — egyik legrégibb kútfőnkben Blocksberget említ, ami Németországban akkor általánosan nem katonai erődítményt jelentett, hanem „boszorkány-hegyet". Mindezek az adatok azt mutatják, hogy a boszorkány az ördög szövetségese tényleg székhelyének választotta a mártírpüspök hegyét. Csak az a kérdés, hogy ez a boszorkány milyen formájú volt? Siklóssy László dr. Budapest erkölcséről írott könyvében bizonyítja, hogy a Gellérthegy boszorkányos hírének a pogány magyar kultuszhoz nem lehet semmi köze, mert ez a rosszhírű elnevezés csak a XVI—XVII. században bukkan fel hirtelen, tehát hatszáz évvel a pogányság után — minden közbeeső nyom nélkül. Más magyarázatot kell tehát keresnünk. A boszorkányhit és a nemi erkölcstelenség a legszorosabban összefüggött egymással. Az ördög mindig szép legény képében jön csábítani a boszorkányokat s azok éjjel táncolni mennek; vígadnak, tobzódnak és förtelmeskednek. Az egyszerű nép fantáziájában a szerelmi varázs még ma is nagy szerepet játszik, de a művelt körökben is a szép asszonyt, leányt, aki mindenkit elbűvöl, boszorkánynak mondják. A boszorkányok egymást cifra asszonyoknak nevezték s a magyar nép nem is képzelte mindig vén banyának. Az őshitben „boszor-kan" volt. A boszorkányperekben olvassuk, hogy a vádlottak a keresztutakon jönnek össze s ott tartják táncaikat. S ma nem az utcasarkok: keresztutak az állandó állomáshelyei a modern „boszorkányoknak"? S így önkénytelenül is rájövünk, hogy a titokzatosság leplébe burkolózó prostitució az igazi neve a boszorkányságnak. Tanyáik persze eldugottak voltak, de lehetőleg mégis a nagy forgalom közelében. A Gellérthegy pedig — a hajóhíd közelében erre a legalkalmasabb volt. Ide bujtak s bujnak ma is az ártatlan szerelmeskedések hősei. De itt tanyázott egykor a hivatásos prostitució is. Itt a nyomoruság városában. A Gellérthegy jobbfajta barlanglakásait polgárok foglalták el, a leghitványabbakat, a hegy oldalához tapadt legegészségtelenebbeket pedig a társadalom számkivetettjei. Itt húzódtak meg azok, akiket idecsapott a sors. A csinosak, a frissek akkor is tudtak „szerencsét csinálni". A Gellérthegy oldalára csak a későbbi évjárat került. Ha leszállt az est ott énekeltek, táncoltak vagy gubbasztottak hitvány kunyhójuk előtt. A szegény gellérthegyi boszorkányok.

Hűvösvölgy legszebb kirándulóhelye a **Nagyréti vendéglő** tulajdonos **MARTH MIHÁLY**

BALÁZS ÜDÜLŐ hűvösvölgyi végállomás **TELJES PENZIÓ**
Előszezonban: 7.— pengőtől
szoba: 3.— pengőtől
Főszezonban: 8.50 pengőtől
szoba: 5 — pengőtől

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők
Fedett téli uszócsarnok

SZÉPILONA VENDEGLŐ KERTHELYISÉGEI
Elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást **Stigmerky József** tulajdonos személye garantálja.

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

BUDAI LŐVŐLDE PARK VENDÉGLŐ
II., Marcibányi-tér 6. szám.
Árnyas kerthelyiség gyönyörü lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.
Állandóan hideg és meleg ételek.
Elsőrendü fajborok. Dreher sör. Naponta **Kaposvári Boros Misi** zenekara játszik.
Tulajdonos
SIPOS GYULA.

ifj. Weßrmann Béla
éttermeiben
I., Lágymányos-utca 3.
minden este
SONJA
tiszti zenekara muzsikál

Budai kávések és vendéglősök figyelmébe!
SÁGHY KÁLMÁN sütődéje
Budapest, I., Bors-utca 7. sz.

DÉLIVASÚZ KÁVÉHÁZ I., ALKOTÁS-U. 7
Esténként **SERGEJ** orosz zene- és énekkara hangversenyez. Minden **szombaton** hajnalig

Legszebb vacsorálóhely a HŰVÖSVÖLGYBEN a VERONIKA vendéglő
I., Hidegkuti út 20
tisztelettel
RÓNA GYULA

BALÁZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb jazz- és tangozenekara
játszik
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

CSÁSZÁR-
fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.
Kényelmes, szép, úri helyiség
Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Lucza-utca, — vagy ahogy tényleg elnevezték: — a *Klára*-utca előbb-utóbb mégis Luczautcává lesz, mert úgy készül mint a lucza-széke. Alig több 300 lépésnél és mult év szeptembere óta épül. Óránkint egy kávéskanállal. Két-három kőtörő ember piszmog ott. Ki tudja, honnan hordanak oda követ a markukban és azt zúzzák. Azután ismét elmennek követ keresni. Néha sokáig keresnek és csak másnap, vagy harmadnap jönnek meg újból. Rettenetes még nézni is. Lehet, hogy ez onnan van, mert olyan sokan beszélnek bele a Városmajor parkirozásába. Minden korhadt fának a kivágását tárgyalások előzik meg. Pedig akárki akármit mond, — ezt a városmajori erdőt alaposan meg kell ritkítani, hogy napsugár érhesse az örökké nedves, rothadó, penészedő földet, ahol melegágya van a mocsárláznak. Van a környéken lakó olyan szülő is, aki semmi szín alatt nem ereszti gyermekét a Városmajorba, mert félti a láztól. A kertészeti hivatal szereti a fákat, attól kár félteni őket, — és ha mégis kivágnak itt-ott egyet, tudják nagyon, hogy miért teszik. A mi gyermekeink egészsége megköveteli, hogy a Városmajorban több legyen a napsugár és kevesebb a fa. A természet szeretetének túlhajtott fittogtatása, az az aggodó tiltakozás, amely a száradó koronájú öreg fák érdekében megnyilvánul egyesek részéről, ha maga a kertész ítéli azokat halálra. Bízzuk azt csak a kertészetre.

Kérje mindenütt a
„Sopron-Győr!"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

A királyi család erkölcse és lelki nagysága szorosan összefügg az ország erkölcsével és hatalmával. Az Árpádok családja egyike volt a világtörténelem legkiválóbb uralkodó családjának. Minden tagja fölötte állott kortársainak. Csak így lehet megérteni, hogy Magyarország állandóan küzködvén azzal a nehézséggel, hogy állami és kulturális berendezésekben utolérje a régi kulturájú nyugati népeket — mégis megtudta őrizni hatalmi állását. Az Árpádok e szellemi fölénye elsősorban onnan eredt, hogy egészségesek voltak, erős erkölcsi érzéssel megáldva. Törhetetlen ázsiai őserőt hoztak magukkal és helyes ösztönük családi politikájukat is úgy irányította, hogy egymásközt ne házasodjanak: józan eugenikai ösztönük vezette őket. Szép, daliás emberek voltak, ha akadt is közöttük alacsonyabb termetű, mint maga Szent István, vagy a hibásalkotásúnak mondott Kálmán király. — az nem volt fajfentartó. Koppány lázadásának és rettentő bűnhődésének is az volt az oka, hogy „... vérfertőző házasságra akart lépni..." Szent István anyjával, a híres szépségű Sarolta fejedelemasszonnyal. Bátran mondhatjuk, hogy árpádházi királyaink erkölcse felette állott a külföldi udvarok erkölcsének és Európában azóta sem élt sehol ilyen kiváló uralkodó család, mint az Árpádoké.

Felosztható-a szervitárend Orbánhegyi-úti telkét kisebb parcellákra a fővárosi kisajátító bizottság döntése szerint. Ugyancsak elhatározta a város a Felhő-utcai telek megszerzését, ahol a köztisztasági hivatal raktárt, laktanyát és garázst épít, továbbá a sashegyi vízmedence területének ügyét is elintézték.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

A régi bérlők kapták egy évre ideiglenesen a Budai Vigadó vendéglő- és kávéházbérletét, míg a Rudasfürdő vendéglőjének bérletét a legnagyobb bért ajánló pályázó Riedl József kapta évi tízezer pengő bérért.

Badál Ede

I. kerületi előljárót, a főváros közgyűlése érdemei elismerése mellett egy évre visszatartotta állásában. A visszatartást osztatlanul helyeselte minden városi párt s az ezt követő vitát nem a közbecsülésben álló előljáró személye ellen élezték ki, hanem a fiatalok érvényesülésének elve miatt.

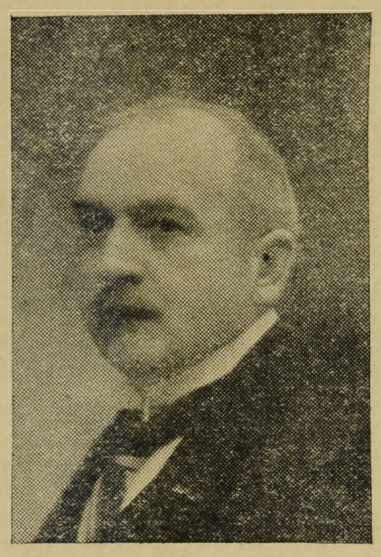

Badál Ede született Budapesten, 1866. évi december hó 8-án, régi patricius családból. Iskoláit és egyetemi tanulmányait ugyanitt végezte és államtudományi államvizsgát tett. 1891. december hó 12-én lépett a főváros szolgálatába, ahol a hivatali ranglétrán fokozatosan emelkedve 1918. évi május hó 8-án kerületi elüljáróvá választatott meg. Szolgált tanácsi ügyosztályban, több kerületi elüljáróságnál és hosszú ideig a főpolgármesteri hivatalban, amelynek egyeidőben vezetője is volt. A kerületi elüljárók értekezleteinek, néhai Hanvai Sándor volt ker. elüljáró elnöklete alatt, 5 évig volt jegyzője s ebben a minőségben a közigazgatásnak úgyszólván minden ágazatára vonatkozólag számos fontos előterjesztést és tanulmányt készített. A háború kitörésekor az akkor felállított Népsegítő Irodában Hanvai Sándor helyetteseként működött, s még ugyanebben az évben 1914. évi szeptember hó 30-án az I. ker. elüljáróságához osztatott be, amelyet mint kerületi elüljáró most is vezet. Egyik legérdemesebb tevékenysége volt itt, hogy a háborús közjótékonyságot megszervezte, azt a kerület polgárságának bevonásával mintaszerűen vezette. Ebbeli eredményes munkásságáért megkapta a II. oszt. polg. hadiérdemkeresztet, s 1924-ben ugyancsak emberbaráti és közjótékonysági érdemeinek elismeréseül a pro Ecclesia et Pontifice pápai arany díszkereszttel lett kitüntetve. Közszolgálati tevékenységén kívül előszeretettel foglalkozott mindig az irodalommal. Számos szakdolgozatot írt, s időnkint szépirodalmi művek kerültek ki tolláből. A Petőfi Társaság aforizma pályázatán 1922-ben első díjat nyert. Ugyanez évben az akkori honvédelmi minisztertől, *Toborzó* című költeményéért, elismerő köszönő iratot kapott. Ismereteinek gyarapítása végett sokat utazott és bejárta úgyszólván egész Európát. Járt ismételten a Földközi tengeren s ez alkalommal eljutott Észak-Afrikáig; Algirba, Tunisba. Utazásairól felolvasásokat is tartott. Mint az első kerület elüljárója a kerület társadalmi életében, különösen annak karitatív mozgalmaiban állandóan részt vesz. Számos egyesületben vezető állást tölt be. Az I. ker. ált. közjótékonysági egyesület társelnöke, az I. ker. iparoskörnek dísztagja, a Stelle csillagászati egyesületnek igazgatósági tagja, a Magyar Adria egyesület, a Klotild-szeretetház-egyesület választmányi tagja, azonkívül a Hollós Mátyás budai írók, művészek és tudósok társaságának tagja stb. Badál Ede nős, 5 élő gyermeke van; felesége: nemes Baderlitza Ida, akivel a legboldogabb családi életet éli.

Budai sport-nagyságok

Budán nem becsüljük eléggé értékeinket

— Levél a szerkesztőhöz. —

Kellemes meglepetéssel olvasta minden sportember a Budai Napló m. hó 8-án megjelent számában a III. ker. Torna- és Vívó Egylet dísztornájáról írt tartalmas és nekünk, budaiaknak nagyon kedves közleményét és lelkemnek jól esett az az elismerés, amellyel a Budai Napló adózott az igazán szép és nehéz munkát teljesítő budai tornászoknak. Ha minden egyes dísztornáról, melyet a fővárosi egyesületek rendeznek, ilyen részletes és szép közlemény jelennék meg a budapesti, de főleg az arra hivatott lapokban, akkor a tornasport is elfoglalhatná a közönség szeretetében és megbecsülésében azt az előkelő helyet, amelyre eddig is már ismételten nagyon rászolgált, sőt teljesen kiérdemelt. De sajnos, a legtöbb lap főleg az üzletszerűen űzött és sportnak csak a legnagyobb jóakarattal nevezhető játékokat reklamirozza és nagyon keveset törődik az olyan sporttal, amely egyrészről tényleg *valódi* sport, másrészről pedig nem üzletszerű, hanem tiszta amatőr.

Látta a Főszerkesztő úr, hogy mi is az a magasabb torna és hogy mily mostohán kezelik ezt a nehéz sportot még a kimondott sportlapok is, megállapíthatja abból a tényből, hogy erről a magasnivójú dísztornáról egyetlen egy szóval sem emlékeztek meg. Ellenben hasábokon át közlik, hogy X. Y. futballista mikor köhögött, mikor aludt rosszul, mit álmodott, stb. Hát nagyon szomorú, hogy ez így van, de azoknak a lapoknak ez a fontos. A gyűrűn, a lovon, a korláton és a nyujtón végezett emberfeletti erőt, ügyességet, intelligenciát kívánó gyakorlatok, ezeket a lapokat nm érdekli.

A magyar tornászgárda hálával gondol a Budai Naplóra és reméli, hogy ez a közlemény csak bevezetése volt egy sorozatos torna-propagandának, amelyre itt Budán éppen a Budai Napló van hivatva.

Méltóztassék ezentúl eljárni a többi fővárosi egyesületek dísztornáira és versenyeire és akkor meglátja majd, hogy Budán még jobb tornászok is akadnak. Csak a másik budai egyesületet, a BBTE.-t, vagy az OTE.-t említem meg, amely egyesületek szintén kimondottan budaiak, ahol a tornászok tudásbeli nivója és teljesítő képessége egyáltalán nem marad el a III. ker. tornászaitól. Sőt azzal minden sportember tisztában van, hogy a BBTE hölgyesapata kontinentális viszonylatban is megállja bármikor a helyét és magyar versenyeken a babért attól még elhódítani egyetlen egyesületnek sem sikerült, a férfi csapattól pedig hosszú évek után csak a mult évben lehetett elütni a bajnoki büszke címet.

Budán, éppen szűkebb hazájában élnek azok a kiváló tornászok, akikkel most az *amsterdami olimpiász* előtt érdemes volna bővebben is foglalkozni. Ami a budai ember dicsősége, az Budáé is és így a Budai Naplónak már csak azért is érdekében van, hogy olvasóival megismertesse azokat a budai sportembereket, akik hivatva vannak arra, hogy a népek versenyén reprezentálják Csonka-Magyarországot, és egyben Budát is.

A vidéki városok tenyerükön hordják azokat a sportembereket, akik bármilyen sportágban eredményeket tudnak felmutatni és elérni. Büszke rájuk mindenki és virággal fogadják az állomáson, ha egy szép szereplés után hazamennek szűkebb hazájukba. Feltétlenül emelkedik ezzel abban a kitüntetettben az ambició, fokozódik az akarat.

Amikor mégegyszer hálával emlékezem meg a szép közleményéről, arra kérem Szerkesztő Urat, kutassa ki, — kik azok a budai sportemberek, atléták, vívók, tornászok, akikkel foglalkoznia kellene és akkor nagybecsű, kedves szolgálatot tesz szűkebb hazájának, Budának, mert megismerteti velünk a mi igazi értékeinket.

Tisztelettel
„Szertornász"

Günther Tivadart, a főpolgármesteri hivatal rokonszenves, szolgálattkész titkárát megoperálták. Kiszedték a manduláit, amelyek állandóan kellemetlenkedtek neki és most már még kedvesebben áll a hivatalt látogatók rendelkezésére és örömmel fogadja a szerencsés felgyógyulás alkalmából a gratulációkat.

A feidisz című háromfelvonásos bohózattal mutatkozott be a telies siker jegyében a fiatal, de nagytehetségű *Tecsely* Károly az óbudai intim hatású Kisfaludy Színházban május hó 16-án. A „Dalos huszár", a „Lélektani rejtély" és más darabok ügyes szerzője ezzel a háromfelvonásos darabjával kitünően hozta színre egy nagyravágyó asszony bohókás regényét. A gyorsan pergő, mulatságos helyzetekben gazdag, jól felépített, ötletes darabot állandó derültség kísérte. Percenkint emelkedett a vidámság és a jókedv s a bravuros budai szerzőt sokszor hívta a lámpák elé a zsúfolt színház hálás közönsége, melynek soraiban ott voltak: *Séthy* Antal dr. és *Ernyey* Pál dr. államtitkárok, *Schuld* Péter, a Földhitelintézet igazgatója, *Redenovics* gyógyszerész s a budai társadalmi élet sok kiválósága. A *feidisz*-t ügyes kézzel *Széll* József, a jó ötletekből kifogyhatatlan színigazgató rendezte, míg a színészek közül dicsérettel kell kiemelnünk Véssey Margit, Révész Vilma, Turnay Leona művészi játékát s a férfiak közül Saió, Sípos, Gábor, Sugár szereplését. A közönség meleg és sok tapsa megérdemelt szép sikert juttatott nekik is, a szerzőnek is.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

Hangversenyét rendezte május 13-án a Toldy Ferenc reáliskola intézete saját dísztermében. A hangverseny — mind az eddigiek is — megfelelt a régi budai intézet nivójának. A gótikus dísztermet zsúfolásig megtöltő közönség lelkesen tapsolt a szereplő művészeknek, akik közül ki kell emelnünk Szentgyörgyi László hegedűművészt, a sok sikert aratott Szervánszky-testvéreket és az intézet díjnyertes énekkarát, mely *Rezik* Béla tanár vezetése alatt mutatta be fejlett énektudományát. A sikert dr. *Marczinkó* Ferenc igazgató érdemes munkássága biztosította s ebben hűséges munkatársai voltak *Földi* Béla, dr. *Girsik* Géza és *Rezik* Béla, akik a rendezés terén voltak fáradhatatlanok.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

Ne vigye pénzét külföldre!
Merán és más külföldi fürdő helyett itt van
a Svábhegyi Szanatórium
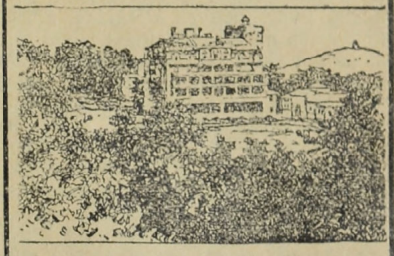
Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire Üdülők idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szívbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére
Egész éven át nyitva

STEINER LIPÓT és társa
fuvarozási és szállítási vállalata Budapest
VIII., Rákóczi út 19. félem. 12
Telefon: József 372-16 sz.
Tisztelettel hozom tudomására barátaimnak, ismerőseimnek és a nagy közönségnek, hogy a szállítási vállalatomat a fenti címen ujból megnyitottam és kérem szives pártfogásukat
STEINER LIPÓT

RUZIGSKA PÁL
sütemény és kenyérgyára
II., HORVÁTH-UTCA 29.
Telefon: Aut. 518—23.

HUBERT ÉS TÁRSA h. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések.
Csövek.
Műszaki cikkek. Fémgyártás.

BÉRAUTÓÜZEM
TAVASZ
GARAGE
Budapest, II. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautófuvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványfinomitógyár bizományosa
Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban:
Éjjel Nappal } 642-27

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

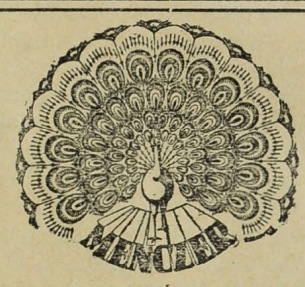
Galéristisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fill.
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztitó vállalata
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon Aut. 520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 530-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ-
akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Budán csak a Budai Napló hirdetése hozhat eredményt

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

ÉNGYOMORRA

naponkint

igyék egy pohár

KRISTÁLY-VIZET!

Czölder Dezső kiállítását „A Kárpátoktól az Adriáig" május 16-án nyitotta meg ünnepi keretben a rendező „Hollós Mátyás Társaság" a művész Ferry Oszkár utcai romantikus műtermében. *Czölder* Dezsőnek ez a harmadik gyüjteményes kiállítása, amely különösen meleg aktualitást jelent ma, amikor a magyar ékességektől való kifosztottságunkban hirdeti a művészet szépségével a ezeréves magyar hazához való jussunkat, melynek megszentelt rögeiben, hegyeiben, völgyeiben, vizeiben, erdeiben a dicsőséges örökkévalóság kincse rejlik. A kiállítást *Morvay* Győző dr., a H. M. T. elnöke nyitotta meg előkelő közönség jelenlétében, ismertetve *Czölder* Dezső művészi pályáját, feilődését, amely gölnicsbányáról indult ki, ahol művészi tehetségű édesanyja volt első mestere már négy éves korában. Azután *Székely* Bertalan és *Baló* Ede tanították, majd Velencében *Estore Tito* vezetése alatt folytatta tanulmányait. Az előadó kiemelte a művész nagy szerénységét, ragyogó, derüs, igaz szineinek gyönyörűségét, amelyekkel megörökítette a Tátra, az Adria, Erdély, Balaton, Budapest, Fiume, az Alföld, a Karszt-hegység, a Margitsziget festői helyeit összeillesztve így Isten legszebb virágos kertjét: egész Magyarországot. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után jóleső élvezettel tekintette meg a műértő közönség a tárlatot Erdélyi, adriai, alföldi vásznaiból az optimizmus dalol. Bizonvára az ő kész alkotásait is megelőzte a töprengés, talán sok töprengés, de kulturája, tudása legyőzte az akadályokat. Külön színhangulatai vannak és ez megteremti az ő külön közönségét, ha megismerik. Háborús vonatkozású tájképei energikus vonalúak s erővel szuggerálják a háború irtózatát. Becsüljük meg a mester java termését, a napi átlag felett messze álló komoly értékeket. Őszinte, igaz munkák. **(r. s.)**

A legelőkelőbb közönség keresi fel állandóan Buda legdisztingváltabb szórakozó és kiránduló helyét: a Hidegkúti-úti August Pavillont. Az August név fogalom ma az egész fővárosban és jelenti mindazt, amit az úri közönség számára csín, jóízlés és kiszolgálás tekintetében csak létre lehet hozni. Az August-cukrászda nyári helyisége oly gyönyörű benyomást kelt látogatóiban, hogy aki egyszer felkereste, nem tud szabadulni varázsa alól és állandó vendége marad. Uzsonnaidőtájt hatalmas autótábor áll a bejárat előtt, bent a parkban pedig, mely egy főúri villa kertjéhez hasonló, előkelő jazz-band hangjai mellett, Buda társadalmának eleje ad egymásnak találkozót.

TÁVCSŐ Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

Mátyás király újéve Galeotti Marzió, az udvarban élő tudós szerint nagyon érdekes volt, mert a fényes budai palotában a strennát, az ajándékozást a beállott év jókívánságáért kedvesen tartották be. A királytól úgy kérik ezt, hogy kiki a mestersége szerszámát nyujtja elé: a siposok sipot, a kürtösök tárogatót, a hárfások hárfát, a szakácsok fazék és abálóvillákat és mások egyéb műszereket hoztak. A király néhány aranyat lökött a fazékba, a sípba, a dobba, tárogatóba s az elé tartott kupába pénzt vetett. Késő estig húzódott a teméntelen ajándékozás, miközben tréfás ötletek s az öröm tombolása közepette a király mindenkit megajándékozott. Ekkor Galeottihoz fordult a király: „Miért nem tárod ki te is a szerszámaidat, az újévi ajándék felé?" Galeotti erre átnyujtotta az „Emberről" irt könyvét, mire a király a könyv tábláját elborította aranynyal és ezüsttel és még nagyobb összeg pénzt teve hozzá, ezzel bizonyítva, hogy a tudós férfiakat nem szokásból, hanem meggyőződésből tiszteli...

Ujlak takarékpénztára

Az Óbuda-Ujlaki takarékpénztár uj fiókintézetének estje

A világháborút, a forradalmat, a kommunizmust és a nagy pénzügyi összeomlást túlélte az Óbuda-Újlaki Takarékpénztár, mely a III. kerületben egyedül maradt meg mint budai intézmény, holott a háború alatt és után is gründoltak ott új intézeteket. A szolidan megalapozott és gondosan vezetett „Óbuda-Újlaki" most elérkezettnek látta az időt, hogy terjeszkedjék és május hó elején fiókot nyitott Újlakon: III., Bécsi-út 46. sz. a., amelynek vezetésére fölkérték *Rezső* Antalt, akit a kerületben tisztelnek és szeretnek mint a Máv. nyugalmazott főfelügyelőjét, aki a Máv. igazgatóságánál éveken át vezette a pénzügyi osztályt.

Közismert újlaki polgárokból alakult meg a fiók választmánya, akiknek régi vágyuk volt, hogy ennek a városrésznek is legyen polgári értelemben vett házi pénzintézete. Újlak polgársága szívesen karolta föl ezt az ő „saját külön" takarékpénztárát, mely már is tekintélyes betevőkkel dicsekedhet.

A választmány tagjai és az új betevők e hó 12-én ismerkedőestre gyültek össze a Császárfürdő rendkívül fölkarolt új éttermeinek egyikében, ahol megjelentek:

Andréka Károly főkapitányhelyettes és neje, dr. Szokolay Antal esp. plébános, dr. Szilágyi Károly igazg. tag alelnök, dr. Krivoss Árpád igazg. tag, Bartók Béla vezérigazg., Szepesi Ágoston nyug. postaigazgató, Reisinger Gyula isk. igazg., dr. Kátai Béla segédlelkész, Haszmann János ügyv. igazgató, Grösztenberger István gazdálkodó, Kékessy Imre min. főszámtanácsos, Brunecker Lajos főv. biz. tag, Bauknecht Tamás főv. biz. tag., dr. Rózsa Zsigmond ny. posta tkp. igazg., Petri Antal kereskedő, Szaitz Elemér kereskedő, Virág Béla szerkesztő és neje, Weisz Károly hentes mester és neje, Back Pál hentes mester és neje, Sommer József pék mester és neje, Rezső Antal Máv ig., a fiókosztály vezető főnöke, Dostal István székíőv. tisztv.

A vendégeket *Rezső* Antal üdvözölte, kifejtve egyúttal a fióknyitás célját és hivatását. Utána *Bartók* Béla, az Óbuda-Újlaki Takarékpénztár vezérigazgatója, az anyaintézet nevében üdvözölte a megjelenteket. Nemcsak üzletet lát a fióknyitásban, hanem azt, mint az újlaki gazdasági élet egyik jelentős tényezőjét üdvözli. Nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy e gazdasági kérdésbe belekapcsolódott Újlak esperesplébánosa, *Szokolay* Antal, akit éltetett. *Szokolay* esperes-plébános azzal kezdte felköszöntőjét, hogy nincs az országban 15 ezer lakossal bíró város, amelynek nem volna pénzintézete. Újlakon nem volt, pedig ez a kultúrának is a mértéke, mert útját állja az uzsorának. Az Isten áldását kérte az új intézményre és éltette annak első vezetőjét: *Rezső* Antalt. Ezután dr. *Krivoss* Árpád igazgatósági tag az amerikai útján szerzett tapasztalatai alapján ajánlja, hogy szakítsunk azzal a régi renddel, mely szégyelte a keresetet. Ott senki sem szégyenli azt, hogy keresni akar. Majd *Viraág* Béla mondott néhány tréfás megjegyzést az ő bank-tapasztalataiból aki után *Szilágyi* Károly, az anyaintézet alelnöke emlékezett meg elismerő meleg szavakkal arról az aprólékos gondosságról, amely Bartók vezérigazgatót jellemzi, de jellemzi Rezső Antalt is. Ez kell. Így történt, hogy 22 év alatt nem volt Óbuda-Újlakinak 22 dubiozája. Az intézet élén állók mind ismerik egymást, ez bizalmat kelt s a bizalom meghozza a sikert. A beszéd végén érkező hölgyeket üdvözölte ekkor Rezső Antal és pártfogásukat kérve, üdvözölte *Brunekker* Lajos és *Bauknecht* Tamás székesfőv. biz. tagokat, akiket Bartók Béla is üdvözölt. Válaszában *Brunekker* Lajos a régi barátság és az óbudai konzervatív szolidság nevében üdvözölte Rezsőt és Bartókot. Az ekkor belépő *Andréka* Károlyt és nejét lelkes éljenzés fogadta, amit kedvesen megköszönt. *Reisinger* Gyula iskolaigazgató rámutatott arra, hogy Újlakon nagyrészt lateinerek laknak, szegények, de azért mindenkinek van valami kevese és sok kicsi sokra megy. Rezső Antal régen foglalkozik számokkal és az ő ismert becsületessége biztosítja a sikert s majd megtanítja spórolni az újlakiakat. — A kedves társaságot éjfél bontotta meg.

A Szent Alajos árvaház javára a Szalézi Munkatársak óbudai Szent Alajos Egyesületének hölgybizottsága családi teadélutánt rendezett a Kiscelli-u. elemi iskola tornatermében. A Szalézi atyák vezetése alatt álló Szent Alajos Árvaház növendékei igen nagy hatással adták elő Tiburtius c. ó-keresztény drámát. A nagyszerűen sikerült délutánon az előkelőségek között ott volt Zichy Gabriella grófnő, Batthyányi Lilly grófnő, Crouy Mária grófnő, Phyvazik Szaniszló, Varga Dénes, az intézet igazgatója, Antal János, Ádám László szalézi igazgatók, Phozer tábornok feleségével, Wolkenberg Gyuláné, Kunze Rezsőné és Lajosné, Dezsényi Lászlóné, Szörényi Rezsőné, Marich ezredes, stb. A megjelenteket Wolkenberg elnök üdvözölte, R. Réw Sándor szerkesztő pedig meleg szavakal emlékezett meg a szalézi atyák áldásos működéséről. Az Óbuda kultúréletére is nagyhatású estét dr. *Georgi* István vezetésével rendezték a Szent Alajos-kör tagjai.

Budapest szépségének a természeti keret: a budai hegyvidék és a Duna tényezőie. E két adottság olyan csodálatos arányban van egymással, mint amilyen nincs még egy a világon. Ez a harmonia már a művészi szép törvényei körébe tartozik. A budai oldalon a hegyek elrendezettsége ideális. Közvetlen a Duna partján az előtérben áll a Gellért- és a Várhegy. Két teliesen lezárt egész, teliesen ellentétes sziluetteal. Az előbbi merész, vad vonalakkal monumentális, az utóbbi egyenletes, szimmetrikus, ideális piedesztál egy városnak. Azonban egyik sem olyan magas vagy szles, hogy elzárná a kilátást. Mögöttük tágas terület, melvet hegykoszorú fog körül. A Sas-, Márton-, Orbán-, Kissvábhegy és Rózsadomb mérsékelt leitői vezetnek a Széchenyi-, Sváb-, Szemlő-, Gugger-, Hármashatárhegy hatalmas láncaihoz. Ez egy zárt amfiteátrum, amelyben fokozatosan emelkednek az összes magaslati pontok és a félkör sugara éppen akkora, amennyit a normális emberi szem áttekinthet. A szépség második főtényezője a Duna, amelyik enyhe kanvarodóval szeli ketté a várost. Ez a kanvarodó a folyó szélességéhez viszonvítva éppen elegendő ahhoz, hogy különböző pontokról változatos, amellett egységes, zárt képeket adjon. Például a Margithíd pesti hídfőjétől délre egy zárt tó képét adja — főleg este — végpontjában a Gellértheggyel, a Boráros tér felől ugvanilyen képet ad északra a Várheggyel. A hegyekről pedig a pesti Dunapart impozáns hosszúsága többet mondóbb, amely a város közepét közelebb hozza Budához. Észak felé a Duna nem esik le a horizonton, hanem a Margitsziget szép dekorációját öleli körül és délfelé útiát a budafoki plató kiemelkedő körvonala határolja. A folyó szélessége is a legarányosabban alkalmazkodik környezetéhez. Mikor Ujpestnél belép a város határára, még kilencszáz méter széles és fokozatosan szükül a Gellérthegvig. A 235 méter magas Gellérthegy 138 méterrel emelkedik a Duna fölé; oly hirtelen nyúlik ki a Duna medréből, mint egy óriási felhőkarcoló. A Gellérthegynél a Duna 260 méter széles, tehát épp annyi, hogy a hegy a túlsó oldalról a legimpozánsabban érvényesüljön: pompásan áttekinthető, viszont a távolság még nem csökkenti magasságát. A Várhegy pedig, amelvik nem olvan meredek, de szélesebben terül el — a legiobban érvényesül a 350 méter széles folyó tulsó oldaláról.

Geiza fejedelem látomása döntötte el tulajdonképpen a keresztény hittérítés ügyét az akkori pogány Magyarországon. Zsolt és Taksony fejedelmek harcias, külföldi kalandozásokban kimerülő politikája után Geiza fejedelem látnoki ihlettel érezte, hogy a kiengesztelődést és békés szomszédi életet kell előkészíteni, ha a magyar fajt be akarja iktatni megingathatatlanul az európai nemzetek sorába. S ezért — amint a krónikások feljegyzik róla — „kemény és szigorú volt övéihez, de irgalmas és bőkezű az idegenekhez, kivált a keresztény hittérítők iránt". Egy alkalommal azután csodaszép, fényességes női alak jelent meg előtte angyaloktól kísérve s így szólt hozzá: „Én vagyok a sértetlen szűz Mária, kiről a keresztények azt mondták neked, hogy Isten fiának anyja. Kijelentem neked, hogy fiam előtt nagyon kedves a keresztények iránt tanusított jószívűséged. Az ezeknek adott tiszteletért ő is gazsorsát összekötötte az örökkévalószen biztosan tudta, hogy népének latos álomlátás meggyőzte őt eddigi eljárásának helyességéről. Fényes küldöttséget menesztett Bajorországba Piligrin püspökhöz, hogy jöjjön mielőbb, minél több hittérítővel, mert nemcsak a nép közt engedi meg a keresztény tanok hirdetését, hanem ő maga is meg akar keresztelkedni egész házanépével együtt. Gejza fejedelemnek és fiának — Vayk hercegnek — megkeresztelése országraszóló esemény volt. A lélekemelő ünnepélyre összesereglett nemcsak az ország népe, de eljött Ottó német császár is Henrik herceg kíséretében. És 994. év karácsony másodnapján felemelő érzéssel hajtotta fejét keresztvíz alá a magyarok hatalmas fejedelme. Tudta, egészen biztosan tudta, hogy népének sorsát összekötötte az örökkévalósággal.

ÜZENET

A. A. Budapest. Köszönet a hirekért. A második megkésett és a jövő számra marad.

L. I. Jelentéktelen dolog és kizárólag csak önt érdekli, más senkit. Nem közöljük.

Dr. R. L. K. Sainálattal kell tudatnunk, hogy az együttműködés így lehetetlenné válik, amit végtelenül sainálunk.

N. P. Nem közölhetiük, mert a második garniturába való besorozáshoz különb kvalifikáció kell mégis.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

100 éves cég!
RAPOSA MARGIT
éttermei
Csak VII., Akácfa-u. 12
Kitünő fajborok • Saját pincészet
Budafokon • Kitünő halászlé
Haggenmacher sörök • Disznótorok

Az Augusst pavillonban
(I., Hidegkúti-út 22)
délután és este
előkelő jazz-band játszik
Elsőrangú meleg konyha

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

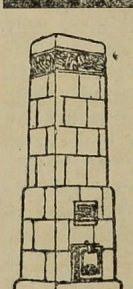

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirű céghez.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.
Takarékbetéteket a legelőnyösebben gyümölcsöztet
Tőzsdei megbizások vállalása
Devizák, valuták vétele és eladása
Értékpapir lombardok

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

Háztatarozásnál előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla-festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

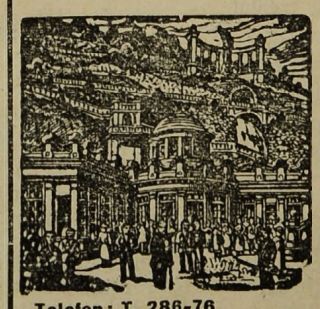

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserüsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 913. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: **K. 502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 junius 2.

Borgazdák zászlóbontása a Krisztinában

Ripka Ferenc az új fővárosi törvényről — Kozma Jenő a pártegységről — Becsey Antal a B. listásokról nyilatkoznak

Emlékezetes és megalakulásával együvé eső érdekes napok emlékét ülte meg e hó 24-én a *BUDAI TÁRSASKÖR*, mely négy év előtt, 1924 május hó 28-án, alakult meg és június 5-én *Bethlen* István gróf miniszterelnök itt fejtette ki a „Polgári Községi Párt" alakulását megalapozó programmját.

A Budai Társaskör, ahol mind melegebb és bensőbb összetartás fejlődik ki a tagok között, az elnökség úgy határozott, hogy borgazdai esték rendezésével fokozza a tagok barátságos összejöveteleinek hangulatát. Most a négy elnök: dr. Hoór Tempis Móritz, Ziegler Géza, Fejér József és Kun Gyula voltak az első borgazdák, — és Oszoly Kálmán háznagy meghívására száznál többen jelentkeztek, hogy a társaskörnek ezt az első borgazda estjét kellő fényben és melegségben megüljék. A Délivasút földszinti éttermében terítettek a vacsorához s a második fogás után

Oszoly Kálmán

háznagy üdvözölte a vendégeket, amihez lelkes tapssal és éljennel járult az egész társaság. Utána szólásra emelkedett

Dr. Ripka Ferenc

főpolgármester. A kedves emlékek egész raját kelti benne ez az est. Négy évre menve vissza, amikor a kör megalakult és amikor Bethlen István gróf itt adott programmot, itt bontotta ki a béke, a szeretet, az alkotó munka megindításának zászlaját, — amikor

itt Budán a széthúzás és a gyűlölködés tombolt és el kellett válnunk azoktól, akik nem értették meg az intő szót.

Melegen üdvözli a borestét rendező elnököket, akik akkor melléje állottak és rendületlenül kitartottak az általa megindított küzdelemben. Azóta nagyot fordult a várospolitikai élet és új munka indult a városi élet minden csapásán. Megindult az új, a nagy, az évtizedekre szóló programm megvalósítása s e munka betetőzése lesz az új fővárosi törvény, amelynek végleges tervezetét még senki sem ismeri, de máris kikiáltották őt és Kozma Jenőt az autonomia hőhérjának. Szükségét érzi, hogy erről itt, e baráti körben nyilatkozzék. *A kormány elsősorban jó közigazgatást akar és ennek érdekében az autonómia be nem vált kereteit ki kell igazitani.* Érdekes, hogy amikor még nincs meg a végleges tervezet sem, máris vannak e tervezetnek vértanúi, hősei és máris pártok fogtak össze ellene. Nem komoly dolog ez! Őszre elkészül a tervezet és ősszel le is tárgyalja a képviselőház. Ő maga

híve annak az autonomiának, amely a polgárok, nem pedig a pártok érdekeit szolgálja.

Viseli az ódiumot, hogy a tervezet megteremtésében része van.

Itt Budán már megindult a polgárság szervezkedése, hogy annakidején felkészülten álljon az urnák elé, — és bár három kerületre oszlik, mégis egységes e téren Buda. Bizonysága ennek, hogy itt üdvözölheti Kozma Jenőt a Polgári Párt és az egészséges polgári közszellem vezérét, illetve megszemélyesítőjét. A siker érdekében nyomatékosan figyelmezteti barátait, hogy a szervezés munkájából mindenki vegye ki erősen a részét.

Az első kerület mindig mentes volt a szélsőségektől,

de előljárt a *hazafias és keresztény irányzat munkájában,* amely mindenkit felemel és *nem tesz kicsinyes szempontok szerint különbséget ama polgárok között, akiket a közügyek intézésében nemes szándék vezérel.* Elő kell készíteni az őszi nehéz munkát és bízik abban, hogy nem fogják cserben hagyni azok, akik vele eddig egy uton haladtak, mert csak ez az út vezethet célhoz. A kormány erős, kitartó munkája a konszolidáció terén, lehetővé tette, hogy a főváros ügyei is konszolidálódtak s ma már annyira vagyunk, hogy a mai viszonyok összehasonlítása az öt év előttiekkel, óriási haladást mutat. Még sok ugyan a panasz, de

a kormány minden figyelme az ipar és kereskedelem bajaira irányul.

Bizonyos, hogy kiálltuk a nehéz idők tűzpróbáját. A borgazdák egészségére ürítette poharát, majd dr. Krivoss Árpád rövid felszólalására válaszképen újból és lekes szóval ünnepelte *Fejér* József társelnököt.

A felviharzó taps és éljen csillapultával

dr. Hoór Tempis Móritz

a saját és a borgazdatársai nevében köszönte meg a szíves üdvözlést és megköszönte a vendégeknek, hogy a nyári szünet előtt még egyszer eljöttek a borestre s így üdvözöljék a hegyentúlról átjött barátaikat, köztük Kozma Jenőt és Becsey Antalt. Ez az est alkalmat ád arra, hogy a kör tagjai meghallgassák dr. Ripka Ferenc tájékoztatását. Még mindenki Bethlen István gróf nagyszabású beszédének hatása alatt áll, melyhez Herrmann Miksa miniszter beszéde is hozzájárult, amit azért fogadott mindenki örömmel, mert visszautasította azokat a támadásokat, amiket a nagyipar ellen intéztek az avatatlanok. Ezt a hangulatot most Ripka Ferenc szavai megerősítették, aki már akkor harcolt a közüzemek érdekében, amikor az még nem volt divat és a fővárosnak tulajdonképen nem is volt közüzeme. A tisztultabb várospolitikai élet megteremtése körül szerzett érdemeiért Kozma Jenőt és Becsey Antalt és végül poharát emelve élteti Kozma Jenőt a párt vezérét, — amihez percekig tartó éljenzéssel járult a társaság.

dr. Kozma Jenő

sajnálattal emlékezett meg arról, hogy e kör kedves estéin nem vehet mindannyiszor részt, de biztosította a társaságot, hogy minden idejét és minden munkáját a budai polgárok érdekeinek szenteli. A budai polgárok egységét már azzal is előmozdította, hogy az első és második kerületet elválasztó Ördögárok beboltozásának eszméjét felvetette és keresztülvitte, nehogy az érintkezésnek ez gátul szolgáljon. (Taps és derültség.) A Községi Polgári Párt gondolata és a vezetők által végzett munka meghozta gyümölcsét, amit az is bizonyít, hogy a megindúláskor csak 25 tagja volt a hivatalos pártnak, holott ma már 85-en vannak. Pedig a párt jelszavánál, mely egy szóból áll: — m u n k a —, sokkal hatásosabb jelszó volt a „kereszt", vagy hogy még tovább menjen, a „minden a mienk" és ha mégis a Polgári Párt jelszava győzött, akkor itt van az igazság. Most újabb harcok elé került a párt és helyzete ma ismét sokkal nehezebb, mint a szélsőjobboldali párté, amely azt az ü g y e s t a k t i k á t követi, hogy a v á l a s z t á s k o r k o r m á n y p á r t i, de választástól választásig e l l e n z é k i. Ő is tudna ellenzéki beszédet mondani, ő is látja az ipar és kereskedelem bajait, és tisztában van a nehéz és rettenetes gazdasági helyzettel. Ripka Ferencet és őt a támadások edzik meg, de azért csüggedés nélkül dolgoznak a polgárok jólétéért, mert ő a p o l g á r i j ó l é t p á r t j á n a k a k a r a v e z é r e l e n n i. Amióta Ripka Ferenc programmot adott,

közöttük soha nézeteltérés nem volt,

mindketten izig-vérig budaiak (Pesten ezt kifogásolják) és nemsokára lesz idő, hogy a Buda érdekében elért eredményeket egy virágcsokorban fogja a budai párt asztalára tehetni.

Kijelentéseit zajosan megéljenezték. A következő szónok

Ziegler Géza

volt, aki Ripka Ferencet éltetve, melegen megemlékezett az ország angol vendégéről és annak törekvéseiről. Az ő szavai után a társaság közóhajára

Becsey Antal

szólalt föl. Tréfával füszerezve mutatott rá arra a takarékossági szellemre, amely abban nyilatkozik, hogy egy borestét négy borgazda rendezett. Csak arra kéri őket, hogy *ne kövessék mindenben a takarékossági bizottságot; ne tegyenek B-listára senkit.* Ellensége minden tekintetben a B-listákat termelő rendszernek. Mit tehetnek arról a B-listás köz- és magánalkalmazottak, hogy az ország viharvert hajója hajótörést szenvedett? Kényelmes, de nem emberséges megoldás az, ahogyan a hajót menteni akarják: lélekvesztőkre bízzák a hajótöröttek egy részét akkor, mikor gazdasági exisztenciánk vizei még mindig háborognak. *Nem mentünk vele semmit,* csak a *pusztulásra szánt hajótöröttek számát szaporitjuk.*

Elég baj, hogy a B-lista nálunk, ha más formában is, rég bevezetett intézmény. Ott vannak a gazdasági élet egyéb B-listásai: *a mezőgazdaság kis exisztenciái,* mint termelő-gazdaságunk jelentős tényezői; akik az őszi eső beálltától a hóolvadásig el vannak zárva a termelő-gazdaság lehetőségeitől; utak és vasutak hiányában az év egy harmadán át a termelőmunka B-listásai ezek. Pedig, hogy ennek nem kellene így lennie, annak bizonysága az a fellendülés, amely a tiszántúli alföldi gazdasági (tanyai) vasutak mentén jelentkezett.

Ott vannak a gazdasági tevékenységből munkahiány következtében napról-napra szaporodó *B-listás iparosok és kereskedők;* és ott vannak a munkanélküli *munkások.* Nincs fontosabb probléma, mint ezeknek a B-listásoknak katasztrofálisan emelkedő számát munka- és kereseti lehetőségek feltárásával csökkenteni.

De vannak a nemzeti gondolatnak is B-listásai; azok, akik az internacionale táborába állva világboldogító *nemzetköziséget* akarnak csinálni *nemzetek nélkül,* a nemzeti gondolat mellőzésével. Utal az Amerikából hazajött zarándokok tapasztalataira, amelyek az övével egyezőek. Amerikában a nemzeti érzés a csillagos-zászló kultuszában az elemi oktatástól kezdve a politikai és gazdasági élet minden vonalán hatalmasan jut kifejezésre. Nem szentimentálizmus ez, hanem annak a nagy összetartó erőnek felismerése, amelyet a nemzeti gondolat gazdasági vonatkozásában is képvisel. A Budai Társaskör és annak mai ünnepeltjei ennek a kettős államalkotó gondolatnak képviselői, amelyet a *munka* és *nemzeti gondolat* képvisel. E kettős gondolat jegyében köszönti a Társaskört és annak vezéreit.

Becsey beszéde sokak szemébe könnyet csalt és a meg megújuló éljenzés tükröztette azt a szeretetet, amellyel személye iránt a budaiak viseltetnek. A következő szónok

dr. Tury Zoltán

volt, aki később érkezett és kimentve magát, üdvözölte a borgazdákat. Beszédjének kimagasló része, annak a szép gondolatnak volt szentelve, hogy a hazafias érzést a gyermekek lelkében kell már fölkelteni. Itt Budán pedig ki kell fejleszteni és nagyra kell nevelni a gyermekek érzelmi világában a Buda iránt való szeretetet. Ő most ennek szenteli életét és kéri mindenki segítségét ehhez, amire a helyeslő választ a fölhangzott éljenzés adta meg. Majd

dr. Okolicsányi Kuthy Dezső

emelt szót, mert ő is a munkát és a nemzeti gondolatot tekinti a nemzeti boldogulás egyedüli alapjának s éppen ezért el kellene rendelni itthon is úgy, mint Amerikában, hogy a nemzeti zászló előtt mindenki emelje meg a kalapját. A nemzeti gondolat alapjává kell tenni a tüdővészelleni védekezést. Az állam és a városi kormányzatnak itt kell jól megfognia, itt kell megkezdenie a nemzetvédelmi harcot.

Ezután

Viraág Béla

szerkesztő mondott el néhány kómikus budapesti képtelenséget az utcáról és a fürdőkiállítás ügyével foglalkozva, minden jó budainak gondolatát azzal fejezte ki, hogy ezt a kiállítást Buda fejlődése érdekében ne engedjük elgáncsolni, ne engedjük Budáról elvinni. Éljen az, aki megcsinálja és vesszen, aki ellenzi!

Hubert Vilmos

melegen üdvözölte elnöktársait és megköszönte, hogy a borgazdaság kedves intézményét honosítják meg és így is fokozzák a kör látogatottságát. Szükség van erre, mert a körben nyernek erkölcsi erőt barátaiktól a vergődő iparosok és kereskedők a létért való küzdelemhez, mely visszfénye egyúttal a haza vívódásának. Utalt a miniszterelnöknek a kereskedelmi pályára vonatkozó kijelentésére, rámutatott a trianoni szakadékra, amelyet munkával, szeretettel és áldozatkészséggel kell kitölteni. Poharát Ripka Ferenc egészségére üríti, aki példát mutat, hogy miképen kell a hazát szolgálni.

A Budai Társaskör egyik rokonszenves tagja

Kapcza Imre

szólalt föl ezután és mind a gazdasági nyomorúság jelére mutatott rá arra a körülményre, hogy négyen rendezik a borestét. Azután mint a „Dreituristenverein" elnöke, kedves humorral tette szóvá azt az emberfeletti munkát, amit a főpolgármester végez, abban a hivatalban, amely eddig a legkényelmesebb hivatalok egyike volt.

A rendkívül sikerült borgazda est így nőtte ki magát egyúttal politikai vacsorává, mely mély nyomokat hagyott a megjelentekben és erős visszhangja lesz a budai társadalomban.

Budán, 1928. juunis 1

A főváros vagyona a legutóbbi zárószámadás adatai szerint, kereken 756 millió pengő. Négy milliót azért mégis sajnál a Gellérthegyi Fürdőügyi Kiállítástól, amellyel nemcsak a saját vagyonát, de a budai polgároknak vagyonát is szaporíthatná.

A hercegprimást látta vendégül ünnepi ebédre a fővárosi bérmálások befejeztével dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester. Régi szokás ez, hogy a polgármester, illetve a főváros, mint kegyúr, látja vendégül a hercegprimást, de a legénysorban élő polgármester helyett a főpolgármester házánál terítettek — számos meghívott vendéggel és az érdekelt miniszterekkel együtt — a hercegprimás számára.

Hubert Vilmos, az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körének ügyvezető elnöke vidékre utazott üzleti ügyekben.

NÉZZE MEG

Budapest környékét

Kirándulások

a budai hegyvidékre!

10 kirándulás

rendkivül mérsékelt térti jegyfüzettel

6 PENGŐ!

Felvilágositást ad a **BHÉV** bérletpénztára

V., Visegrádi-u. 6.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Iszapkezelés társashelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal. Rheuma, ízületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.

A nyúlfarknyi villamos, mely az Átlós-úttól a Sós-fürdőig vezet, meghosszabbítva ennek a környéknek hatalmas fejlődését segítené elő, mert az építkezési kedvet nagy mértékben fokozná, ha a fővároshoz intenzívebben kapcsolódhatna a Sós-fürdőn túli vidék. De *Kelenvölgyre* is ki kell építeni minél előbb a villamost, mert onnan 1500 munkás jár be Budapestre, a munkahelyére nagy nehézségek között. Kelenvölgytől a Hév is messze esik s így kénytelenek a kelenföldi állomásra menni s onnan a városba. A kelenvölgyi lakosok már jártak a kereskedelemügyi minisztériumban, a tanácstól is kérték, hogy a kelenföldi vonalat hosszabbítsák meg egészen Kelenvölgyig. A körforgalmat is meg lehetne oldani, ha a sósfürdői vonalat kiépítenék és ezzel a Lágymányos fejlődését is elősegítenék.

Hódy Lajos, a Budai Társaskör egyik közszeretetben álló alelnöke — ahogy sajnálattal értesülünk — súlyos kétoldali tüdőgyulladással megbetegedett és szanatóriumban fekszik gondos orvosi kezelés alatt.

Okos gondolat, hogy az Erdészeti Hivatal a főváros által kiutalt százezer pengőből a budai hegyvidék különböző helyein apró menházakat épít a kirándulók részére. Ezek a kisebb méretű turistaházak fából készülnek padokkal, pihenőhelyekkel.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Szilágyi Károly volt országgyűlési képviselőt és városi bizottsági tagot, Óbuda kiváló vezéremberét, súlyos gyász érte, édesanyjának, özv. Szilágyi Károlyné szül. dobai Molnár Annának hirtelen jött elhunyta május hó 22-én, meleg szeretetet árasztó, áldásos életének 75-ik évében. A nagy kort ért, köztiszteletben állott úriasszonyt nagy család gyászolja, hat gyermeke: Károly, Etel, Zoltán, Margit, Laura és Gyula, valamint azok hozzátartozói, menyei, veiei, testvérei, sógorai és unokái. Gyászolják igaz szívvel a Kovács, Kindzierszky, Bakody, Visy, Benkó, Galata, Molnár, Ujvárosi s Cservenyák-családok, — de mindannyian, akik ezt a nemesszívű uriasszonyt ismerték, tisztelték és szerették. Az óbudai temetőben tették örök nyugalomra e hó 24-én és nagy gyászoló közönség kísérte utolsó útján.

Drágább kávét kaphat bárhol, de jobbat, mint nálam — sehol.

Schmidkunz L. III. Kórház u. 17

Sokat mosolyognak most Budán az egyik várospolitikai lapnak azon a tervén, amelyik az I. kerület egyik fiókelőljáróságát a — II. kerületbe, a Fő-utcába akarja elhelyezni. Az I. kerület felosztásáról már több ízben írtunk, alapos érvekkel rámutatva a monstrum kerület és a várbeli előljáróság visszás helyzetére. A most újra felvetődött terv, amely az előljáróságot a Szebeny Antal-téri városi házba kívánja elhelyezni — régen megcáfolt megoldás, mert Kelenföld—Lágymányos feltétlenül külön kerületté lesz s akkor újra a kerület szélére kerülne az előljáróság. Egyetlen helyes megoldás a Déli vasút környékén megépíteni az új előljáróságot az I. kerületnek, Kelenföld—Lágymányos átalakul a II. kerületté s a Buda-hegyvidék lesz a III. kerület. A IV. budai kerületet alkotná a mostani Országút s Viziváros, de ennek előljáróságát a Pálffy-térre, a most felszabaduló Ganz-telepre kellene helyezni. Óbuda—Ujlak pedig volna az V. közigazgatási kerület, mint ahogy az most is az ötödik választói kerület.

36-ik RÁCZ LACZI a MARGITHID-KÁVÉHÁZBAN vagy annak terraszán muzsikál Margit-körút 1. szám.

Papanek Ernő min. tanácsos szabadságát családostól Olaszországban és Svájcban töltötte és e napokban tért vissza a legjobb egészségben. Hivatalát az újvárosházán május hó 29-én vette át.

Köszönetet és bizalmat szavazott dr. *Bódy* Tivadar udv. tanácsosnak, a Szövetkezett Hegyvidéki Egyesületek elnökének a Farkasrét-Mártonhegy-Németvölgy és vidéke egyesület dr. *Ruszkó* János titkár indítványára azokért az érdemekért, amelyeket a hegyvidék kulturális és gazdasági fejlesztése körül már eddig is szerzett. Az ezt kimondó taggyűlést május 4-én tartotta az Egyesület a Sasfészek vendéglőben előkelő közönség jelenlétében, amikor *Antalffy* Andor a vámvonalak kihelyezéséről és autóbuszjáratok létesítése érdekében terjesztett elő indítványt. *Perczel* Béla a hegyvidék útrendezéseit ismertette.

Hősök hidja legyen a neve a legközelebb felépülő Óbuda—Hungária-úti hídnak — kívánja az egyik pesti városatya s erről indítványt jegyzett be a főváros közgyűlésén.

Minden elmulik, még a „pénteki" borgazdatársaság kedves estéi is. Május 25-én volt az utolsó, amelyen *Érczhegyi* Géza volt a borgazda, akinek tiszteletére számos vendég jött össze. *Zboray* Gyula dr. ügyvéd, a társaság örökös jegyzője, felolvasta évi jelentését, amelynek alapján hatalmas vita indult meg a Gellérthegyi fürdőkiállítás ügyében. Még nyáron lesz néhány borest, amikor viszonzásul kint a zöldben a „vendégek" látják vendégül a borgazda társaságot.

A hogy lapzártakor értesülünk, a nyári borestek a *Veronika* vendéglőben lesznek június 1. július 7 és augusztus 3-án.

„...Önd és társai..."

Nincs ennél a városnál furcsább város a világon. Évekkel ezelőtt a Dohány-utca egyik böröndöse azt irta ki a boltjára, hogy ott: „bőr- és mindenféle más Öndök kaphatók." Ez a jó ember bizonyára azt hitte, hogy ez az ÖND a tőszó és az lehet bőr-önd, vagy vászon-önd, vagy mindenféle más önd. — A József-utcában az egyik emeletes házikón nagy vászonlepedőre az volt rápingálva, hogy: „Borpince az emeleten". — Igy vagyunk az utcanevekkel is. Boldogult József nádor, aki a Lipótvárost építtette, nagy utakat mért ki, Vác felé a Váci-utat, Fót felé a Fóti-utat és Göd felé a Gödi-utat. Ezt a Gödi-utat a Bach-korszak idején GÖDERGASSE-nak nevezték, de utóbb Göttergassenak szépitették. Amikor a hatvanas évek végén ismét magyarrá lett Budapest, a szép Gödi-út nevet egyszerűen lefordították németből és lett belőle: — Bálvány-utca. Legcifrább a „Szoloráh" esete. Az éhes ember, aki szereti a rákot, szivesen rendeli és kap a nevéhez mérten egyet. Bécsben már kettőt adnak, Grácban pedig egy egész tányérral. De ott már Soloer Krebsnek hivják. Ha azt kérdezi az ember, hogy hová való ez a pompás rák, akkor a vendéglős Zalamegye felé mutat és fölényesen mondja, hogy: „Da drüben von Solo!" Igy kapjuk a híres zalai rákot Grácon át Pestre, mint szolo-rákot. És ezek nem tréfák, ezek komoly valóságok és jellemzik ezt a várost, ahol az új magyar nyelvet nem az irók és akadémikusok csinálják, hanem a Dohány-utcai kereskedők. — Ki csinálhatja itt a várospolitikát? A városházi urak aligha. Mély tisztelettel kérjük a főpolgármester urat, hogy — ha eddig nem volt — állittasson fel egy olyan ügyosztályt, amely gondosan számontartja, hogy e város fejlődésének, mik voltak a rugói.

Kár, hogy eddig nem volt ilyen, mert akkor ott, a Városházán föltétlenül tudnák azt, hogy ezt a várost ily rohamosan és ilyen hatalmassá a 85-iki és a 96-iki milleniumi kiállítás tette. Ha pedig ezt jól tudnák a Városházán, akkor föltétlenül és minden ellenvetés nélkül megszavaznának a Gellért-hegyre tervezett fürdőügyi kiállításra olyan összeget, amit — egy plajbásszal irott, hevenyészett költségjegyzék alapján — a mellényzsebéből fizetett ki a főváros egy nem is egészen szükséges strandfürdő túlkiadásaként a Városligetben. A Széchenyi-fürdő nem valami különös strandfürdője 70 milliárd túlkiadással készült és bizonyára nem annyira fontos Budapestnek ez a strandfürdő, mint Budának a Fürdőügyi Kiállítás. Eltekintve attól a nagy irredenta szolgálattól, — Budának nagy gazdasági érdeke megköveteli e kiállítás rendezését a Gellérthegyen, — de egyenesen rá parancsolnak a tanácsra azok a világhírű gyógyforrások itt Budán, amelyek jól kihasználva lehetővé tennék, hogy egész Budapesten senki községi adót ne fizessen. Ha ezt meg tudták tenni Wiesbadenben, Achenben és Karlsbadban egy-egy forrás gyógyvizével, akkor Buda gyógyforrásainak nagy tömege, világhire és kiválósága révén — modern és bölcs közigazgatás mellett — föltétlenül elérhető. Éljen, aki megcsinálja, — vesszen, aki ellenzi.

Régi divatú házakat

építtetett a főváros Óbudán, a Bécsi-úton. Szinte hihetetlen, modern ember által alig érthető, hogy Budapesten ma, — 1927—28-ban, — ilyen minden ízlést nélkülöző idétlen és ormotlan kaszárnyákat lehet építeni és azokat ilyen falusi díszekkel felcifrázni. Nem tudjuk, ki itt a bűnös, nem is keressük, késő is volna, mert mindezen segíteni már nem lehet. Lapunk más helyén rámutatunk Budapest székesfőváros mérhetetlen gazdagságára, mely nagy részben telkekben fekszik és ennek a fővárosnak — pont — ezen a helyen, ahol a hegyet is le kellett faragni, muszáj építkeznie, holott száz számra van alkalmasabb, kedvesebb helye, kedvesebb telke. Késő bánat, eb gondolat, — most már meg vannak ezek a csúf bérkaszárnyák, odapréselve a hegyoldalba, amitől a lakások egy része soha sem fog kiszáradni és tömlöcszerű kilátást ad a bentlakóknak. Azért most már legalább is kedves társadalmi életet kell számukra biztosítani. A *III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör* elnöksége átérezte azt a ferde helyzetet, amibe a város különböző részeiből ideköltözött intelligens társadalom került és kedvesen meghívta e bérházak lakóit a saját szépen berendezett körhelyiségeibe, ahol barátságos élet folyik és a most idegenbe cseppent polgártársaink ott kedves otthont találnak. A meghívónak bizonyára meg lesz a maga foganatja, mert azokat *Andréka* Károly elnökön kívül *Rezső* Antal ügyvezető alelnök és *Móra* István író, mint főtitkár írták alá.

Arcképleleplezés. A II. kerület, Batthyány-utcai közs. polgári leányiskola volt növendékeiből alakult „Iskolatársnők Szövetsége" június 3-án d. e. 11 órakor az iskola *tornatermében* tartandó 25 éves *jubileumi* közgyűlésen leplezi le feledhetetlen megalaptójának, *Kozma* Gyula egykori igazgatónak, — dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő úr édesatyjának — arcképét. A megemlékezést Kozma Gyuláról *Kurzenreiter* Károly igazgató mondja, arcképét leleplezi dr. *Scitovszky* Tiborné, a Szövetség alelnöke és alkalmi költeményt ad elő *Havas* István, polgári iskolai felügyelő, egyúttal indítványt tesz a „Kozma Gyula segítőalap" létesítésére.

Lampel Vilmos nyug. miniszteri tanácsos, föv. biz. tagot meleg ünneplésben részesítette a várbeli társadalom, azoknak az érdemeknek elismeréséül, amelyeket hitéleti, kulturális, karitatív és általános közéleti téren szerzett.

Fordított gondolkozás megint, hogy a magánépítési bizottság legutóbbi ülésén engedélyt adott gyárépítkezésre az Ujlaki-rakpart 47. sz. alatt minden tanácsi határozat és fürdővárosi törekvések ellenére. Azok a műszaki emberek, akik a város részéről ebben a bizottságban ülnek igazán avult gondolkozású emberek lehetnek, akik nem akarják megérteni, hogy a Dunapart, a pompázatos ékkönek, a Dunának gyönyörű foglalatja kell, hogy legyen, amit gyárépületek nem csúfíthatnak el. Fontos volna, hogy a Közmunkatanács végre erélyes kézzel rendet teremtsen a főváros műszaki dzsungeljében, ahol nem látják Budapest fejlődésének az útját.

Világító reklámok elhelyezését az Alagútban — kérte egy vállalkozó a közmunkák tanácsától és engedélyezés esetén megfelelő bért ajánlott fel az államnak. Az ajánlat ügyében még nem döntöttek, mert városgazdasági és szépészeti szempontból bírálják el az oldalfalakra és mennyezetre szerelendő reklámok ügyét.

A megölt rác püspök

hátborzongató regéje, akit kísérői öltek meg, anélkül, hogy tudták volna róla, hogy püspök, mert egyszerű zarándoknak mondotta magát, most is megremegteti a kiránduló ifjúság szívét, akik a pilisi hegyek között megpihennek a DOBRA VODA pompás vizű forrásnál. Mária Terézia idejében történt, hogy egy szerb püspök igyekezett Szentendrére gyalogszerrel az erdőkön át és szintén oda menő rácok mutatták neki az utat. Dobravoda forrásnál megpihentek és a zarándoknak öltözött püspök lehajolt a forrás fölé, hogy igyék üde vizéből, amikor véletlenül kicsúszott a nyakába akasztott püspöki arany kereszt a kámzsája mögül. Kísérői vérszemet kaptak, leütötték és kirabolták. Csakhogy ott vadászó magyar urak tetten érték őket s négyet közülük a császárné parancsára Szentendrén ki is végeztek. Ilyen romantikával tele van a budai hegyvidék, melyet most már nagyszámban keresnek fel a dilettáns túristák is, amióta a H. É. V. kiadta rendkívül mérsékelt tértijegyfüzeteit 10 kirándulásra 6 pengőért. Válthatók a vasút bérletpénztáránál: V., Visegrádi utca 6. szám alatt.

Az aszfalton virág nyílik már, kitették az oleandereket és ha meleg felsőkabátban is, de kiülünk a „kertbe", a bimbózó oleanderek alá. Estére ugyan még „behordják" a kertet a terembe, de azért naptár szerint nyakig vagyunk a tavaszban. Ez inkább pesti humor, mert nekünk Budán szép, kertes vendéglőink vannak, bent is a városban és kint is, a hegyek között. A Hűvösvölgyben Balázs, a Nagyréten Márth, lent a völgyben a régi hírű *Veronika,* a közelebb eső *Szép Ilona,* köztük a nagynevű *Auguszt.* A Farkasréten Milis, feljebb a szépkilátást nyujtó Sasfészek, még odább az Ördögorom-csárda. De bent is szépek, kedvesek a fürdők kertjei. Csodaszép a *Gellértfürdő* terrasza a kékvizű hullámfürdő partján és a többi mind; köztük a *Császárfürdő* régi, nagyhírű platános udvara, mely ezidén vezetni fog. De minden budai részen van ilyen kedves szép hely, hisz kedvesebbet, mint a *Bellevue* lépcsőzetesen emelkedő kerthelyisége, alig találni Pesten. Vetekszik vele a *Lövölde* parkja hatalmas faóriásaival, mely nagy szerephez jut ezidén, új bérlője: *Sipos* Gyula kitűnő vezetése mellett. Megnyerően szép udvar várja ezidén is a vendégeket a Retek-utcai *Trombitás*-nál, elismert hely Kelenföldön a Lágymányos-utcai *Wehrmann* vendéglő, a Krisztinában pedig a Horváth-kert levegőjét is tálaló *Ulm*-féle *Szent István*-étterem és vele szemben a *Kéményseprő.* Ebből a jó levegőből jut még bőven Kodrának is a *Zöldfa*-udvarára. Ott van Óbudán a Duna partján *Kuthy* István halászcsárdája, feljebb a *Molnár*-féle régi hírű urihely... és végig, egész sora ezeken kívül, mindannyi kellemes nyári helyiség, ahogy ez a leendő fürdővároshoz illik is.

Uj borbevásárlási forrás.

Egy régi borszakértő, DEZSÉNYI László megvált a Palugyai cégnél 6 éven át viselt üzletvezetői tisztségétől, hogy sok évi munkásságának gazdag tapasztalatait a saját pincészetében, III., KENYERES-U. 34. sz. alatt értékesítse. Tisztán kezelt nemes fajborait olvasóink figyelmébe ajánljuk.

PHILADELPHIÁBAN

ESTÉNKINT

ZOMBORI

SIPOSS SANYI

CIGÁNYZENEKARA MUZSIKÁL

100 éves cég!

RAPOSA MARGIT

éttermei

Csak VII., Akácfa-u. 12

Kitünő fajborok • Saját pincészet Budafokon • Kitünő halászlé Haggenmacher sörök • Disznótorok

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők

Fedett téli uszócsarnok

SZÉPILONA VENDÉGLŐ

KERTHELYISÉGEI

Elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást **Stiginczky József** tulajdonos személye garantálja.

SOLTI LÁSZLÓ

Kertépítő kertészeti telepei:

II., PASARÉTI ÚT 129.

Hadapród iskolánál

SOLTSZENTIMRE

Pestmegye

Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák

Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

BUDAI LÖVÖLDE

PARK VENDÉGLŐ

II., Marcibányi-tér 6. szám.

Árnyas kerthelyiség gyönyörü lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.

Állandóan hideg és meleg ételek. Elsőrendü fajborok Dreher sör. Naponta **Kaposvári Boros Misi** zenekara jáiszik.

Tulajdonos

SIPOS GYULA.

ifj. Wehrmann Béla

éttermeiben

I., Lágymányos-utca 3.

minden este

SONJA

tisztizenekara muzsikál

Budai kávésok és vendéglősök figyelmébe!

SÁGHY KÁLMÁN sütődéje

Budapest, I., Bors-utca 7. sz.

Hűvösvölgy

legszebb kirándulóhelye

a

Nagyréti vendéglő

tulajdonos

MARTH MIHÁLY

Legszebb vacsorálóhely a HŰVÖSVÖLGYBEN a VERONIKA vendéglő I., Hidegkuti út 20

tisztelettel

RÓNA GYULA

BALÁZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI

Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85

Minden este és a délutáni teákon

Budapest elismerten legjobb jazz- és tangozenekara

játszik

Kiváló konyha és italok ∽ Mérsékelt árak

Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

CSÁSZÁR-

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.

Kényelmes, szép, úri helyiség

Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

PISZOK-TENGERBEN

úszik a Délivasút egész környéke, ahol évről-évre annyi szenny halmozódik össze, hogy ez közegészségi szempontból nem csak botrányos, hanem életveszedelmes is. Fokozza ezt az undorító állapotot a pályaudvarral szemben levő üres telken éktelenkedő bódék tömege, amik mindenféle ócska, lim-lom anyagból vannak rútul összetákolva. Még ócskavas-bódé is van itt. Pedig ezekre egyáltalán nincs szükség, mert az ott levő rendes üzletek a közszükségletet teljes mértékben kielégítik. Le kell bontani ezeket a tákolmányokat, hogy a Délivasúton megérkező külföldiek meg ne rettenjenek a Budapestről szerzett első és utálatos impressiótól. De nem szerencsésebb az Enyedy-utca felső szakasza sem, ahol a Svábhegyre kirándulók már több mint egy éve undorral szemlélhetik a közterületen fekvő hatalmas szeméthegyet, amely egy már régen kész építkezésből visszamaradt épülettörmelékből halmozódott össze. A helyfoglalási engedély e területen már régen lejárt, de a szemét még mindig ott éktelenkedik. *Morbitzer* Dezső kertészeti főfelügyelőt, aki a Délivasút Krisztina-körúti forntját olyan ügyesen és kedvesen megtisztította a piszoktól s valóságos kis ligetet varázsolt oda — feltétlenül ide is küldje el a város, hogy a két városi réten, ahol a piszok mellett csak kecskék legelnek és ruhákat teregetnek, gyönyörű kis parkot létesítsen! *dr. R. J.*

Transverzális út. Az I. kerületben az Istenhegyi-út és a Hóvirág-út között, a farkasréti temető felső részét érintőleg, az Orbánhegy és Mártonhegy-dülőkön át húsz méter széles transverzális útnak létesítése állíttatott meg 1899-ben. Ez az útvonal szerves folytatását képezi annak az idővel kialakuló közlekedési fővonalnak, amely városunk központját, a Belvárost az Erzsébet-hídon, a tervezett tabáni szerpentinúton, Csend-utcán, Csörsz-utcán, Ince-úton, Fodor-utcán át a magasabban fekvő hegyvidékünkkel kapcsolatba hozza. Ennek az útvonalnak megvalósítása székesfővárosunknak kiválóan szép, egészséges lakóhelyek létesítésére különösen alkalmas részei egyikének kellő hozzáférhetőségét nyitja meg. A székesfőváros tanácsa ennek az útnak megnyitását a Fodor-utca kiépítésével az 1928. évben megkezdődőleg elhatározta. A *„Farkasvölgy, Mártonhegy, Németvölgy és Vidékének Egyesülete"* mult évi közgyűlése óta ismételten foglalkozott a szóbanlevő transverzális útnak minél előbb való megvalósításának kérdésével. Most a Tanácstól ennek az útvonalnak az 1930. évig bezárólag való kiépítését kérte. Egyidejűleg pedig a székesfővárosi közmunkatanácstól azt kérte, hogy ennek a transverzális útvonalnak mentén az ingatlanok 600 négyszögöl helyett 300 négyszögölig megoszthatók legyenek. Indokolt, hogy szerényebb anyagi helyzetben levők megtelepedése itt előmozdíttassék. Az ingatlanok megoszthatóságának ezzel a kiterjesztésével gyümölcsösök és virágos kertek közepette családi házak kedves sora fogja még szebbé varázsolni ezt a vidéket. Az ingatlanok megoszthatóságának kerete eddig is, sajnas, jelentős mérvben volt oka annak, hogy a székesfővárosban dolgozók a székesfőváros határán kívül helyezkedtek el. *(A. A.)*

Kérje mindenütt a
„Sopron-Győri"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Töltés 24 óra alatt!
RÁDIÓ-
akkumulátor töltő állomás.
SCHMIDKUNZ LAJOS k. gépészmérnök
III. Kórház-u. 17. (Füszerüzlet)

Nehéz, súlyos gyász érte a Budán oly nagy tiszteletben álló id. *Tóth* Imre gyárost és családját akinek áldott emlékű neje, szül. *Carl* Auguszta évtizedes nehéz szenvedés után, május hó 27-én elhunyt. Nagyműveltségű uriasszony volt, aki nemes szívvel pártolta a művészeteket és a szegények jótevője volt Fürj-utcai háza környékén. A nehéz betegen odaadó szeretettel csüngtek édesatyján és megtört férjén kívül leányai: — *Auguszta*, férjezett Kovács Ödönné, — *Emília*, férj. Szirmay Kornélné, — *Mária*, férj. Bendes Imréné, — *Erzsébet*. — *Valéria* és — *Irénke*. ügyvmint mérnök fia — *Imre* fáidalmasan gyászolják és ezeken és hozzátartozóikon kívül a család nagyszámú barátai és tisztelői, amit szomorúan igazolt e hó 30-án a temetésen oly impozáns számban megjelent előkelő közönség. A farkasréti temetőben tették örök nyugalomra és a temetést nagy segédlettel dr. *Zelliger* Vilmos apátplébános végezte. Az engesztelő szent mise június 5-én reggel 9 órakor lesz a krisztinavárosi templomban.

Lélekemelő ünnepség keretében leplezték le május 10-én a Böszörményi-úti csendőrlaktanya udvarán a kommunizmus alatt vértanúi halált halt csendőrök emlékszobrát. Az ünnepi beszédet *Szahlender* Béla altábornagy, a csendőrség felügyelője mondotta, aki hatásos beszédben vázolta a gyászos idők eseményeit. A főváros koszorúját *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester helyezte a szobor talapzatára, áhitatot keltő, ünneplő beszéd kíséretében emlékezve a nagy vértanúkról.

A második új híd, a Lágymányos—Boráros-téri építésének előmunkálatait a kormány a legkomolyabban még ez évben meg fogja kezdeni. A Lágymányoson, ott, ahol az új híd a budai oldalt érinti épül fel a kultuszminiszter elgondolása szerint a nagyszabású *egyetemváros*. Az új híd e városrész középpontjába torkol majd s kialakul — az Andrássy úthoz hasonlóan — az új budai *Sugár út*.

A szeretet mezején...

A Budai Nők Kulturális és Jótékonysági Körének közgyűlése

Bensőséges ünnepi keretben rendezte május 21-én este a Budai Nők Köre a Budai Polgári Körben első évi közgyűlését nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében. Az őszinte szeretet melegével percekig ünnepelték

dr. Ripka Ferencnét,

az egyesület elnökét, aki magasszárnyalású megnyitóbeszédében a megjelentek üdvözlése után a többek között a következőket mondotta:

Kultura és jótékonyság! Van-e nemesebb feladat magyar nő számára. Támogatni a szegényeket, védeni a gyöngéket, segítséget nyujtani a szűkölködőknek — mindig a női lélek legmagasztosabb hivatása volt, s azok a hölgyek, akik ebben az Egyesületben e célok megvalósítására tömörültek, a legnagyobb áldozatkészséggel töltötték be hivatásukat az elmult év folyamán. Éppen így megfeleltek Buda kulturális életének előmozdítására tett fogadalmuknak is, mert amit a kultura terén végeztek, az valóban minden dicséretet megérdemel. — Nívós előadások, felolvasások, zenei délutánok egymást követték e falak között s Buda intelligens közönsége valóban sok élvezetes órát köszönhet a vezetőség páratlan agilitásának. Mindannyian Trianon szegényei vagyunk s csak kulturális fölényünk fentartása hozhatja meg számunkra a szebb, a boldogabb jövőt!

Ripka Ferencné beszéde után újra percekig zúgott a taps, majd dr. *Szemeréné Horvát* René dr. mondotta el szónoki szépségekben gazdag beszámolóját az elmult évről, amely a bátor nekilendülés után a legteljesebb sikert aratta a kulturális és szociális munka terén. A hála és köszönet csillagos szavait tolmácsolta dr. *Ripka* Ferencnének, aki az emberi és asszonyi erények kimagasló képviselője s akinek mocsoktalan, tiszta nevével indultak a szeretet mezején harcba.

A nagyhatású beszéd után *Gerő* Hermin terjesztette elő a főtitkári jelentést, amelyben vázolta a kör kulturális munkáját, kiemelve azokat az illusztris előadókat, akik magas nívóra emelték Buda kulturális életét. Igy Rákosi Jenő, gr. Teleky Sádorné (Szikra), dr. Tury Zoltán, dr. Krivoss Árpád, dr. Szemere Samuné, a Magyar Irónők Körének több tagja és az orchesztikai iskola tanárnője, Viraág Ilonka, szerepeltek az előadás-sorozaton. A jótékonyság terén csendben, de annál eredményesebben dolgozott a Kör. Karácsonykor 80 gyermeket részesített szeretet vendégségben, havonkint ruha- és pénzsegélyt adott, munkaalkalmakat teremtett, egy leányka taníttatását anyagilag fedezi, gyorssegélyt ad stb. A kör kitűzött céljait azonban csak lelkes, megértő vezéremberek közreműködésével tudta elérni. S itt elsősorban köszönetet mond a nagy és melegszívű támogatásért dr. *Kozma* Jenő orszggy. képviselőnek, dr. *Tury* Zoltán tiszteletbeli tagnak, dr. *Szemere* Samuné ügyv. elnöknek, dr. *Krivoss* Árpád ügyésznek, a tisztikar s a kör minden tagjának.

Kozma Bernátné és *Schächter* Sándorné a pénzügyekről számoltak be, amit a közgyűlés köszönettel tudomásul vett s a felmentvényt megadta. Az új tisztikar és a választmány megválasztása után dr. *Tury* Zoltán közigazgatási bíró „A nők kulturális és társadalmi feladatai" címen végtelenül finoman cizellált előadásban adott történelmi képet a nő helyzetéről és a nő kötelességeiről. A női egyenjogosítás kérdését csak a közgazdaság tanával, az értékelmélet alapján lehet magyarázni. Addig, amíg az államokat építő világnak csak asszonyra volt szüksége, a passziv asszonyi erények nem érvényesülhettek. A női érték: a hűség, megbocsájtás, a szeretet, az önmegtagadás és a szemérem csak magasabb kulturfokon érvényesülhetett. A nőt háttérbe szorítani nem szabad: a nő azonban maradjon mindig nő s legyen büszke legszebb címeire: édesanyám — feleségem!

A nagy tetszéssel fogadott előadást kedélyes társasvacsora követte, melyen a budai közönség szine-java vett részt, élén *Kozma* Jenő országgy. képviselővel, aki szellemes és közvetlen előadásban számolt be amerikai útjának a nőket érdeklő tapasztalatairól. — Beszédjét Szemeréné, a kör elnöke köszönte meg, kérve a közönség további támogatását s igérte, hogy a Kör mindig készséggel állítja a rendelkezésére álló anyagi erőket a jótékonyság, erkölcsi erőket pedig a budai kultura szolgálatába.

Egy röpke percre megállt a vidámság a *Délivasut*-kávéházban, amikor örökre lehúnyta szemét *Donreich* Ármin, a kávéház tulajdonosa. Régi betegség gyötörte és végül megtörte ezt az örökös virrasztót, akit szerettek vendégei, mert kedves, előzékeny ember volt. Ő hozta Budára a legtöbb újdonságot a maga szakmájában és a közönség szívesen látogatta kávéházát. Ő hozta elsőnek az orosz zenészeket. Most már kis angyalkák muzsikálnak neki — odaát.

Főiskolák lovassportja. A Tattersall igazgatója, *Bakonyi* János új életet vitt a főváros e hanyatlásnak indult intézményébe és beigazolta, hogy az autó terjedése nem jelenti a lovassport kimúlását. Vérré vált, sok ezer esztendős szokást máról holnapra a nemzetből kiirtani nem is lehet. Hogy mily nagy igazság ez, bizonyitja az a körülmény, hogy a kiváló szervezőképességgel bíró igazgató első felhívására megalakult Budapesten a nagyarányúvá vált Budapesti Lovasegyesület. Nagy és intelligens közönség tömörült az új egyesületbe, amelynek egyik céljául Bakonyi azt tűzte ki, hogy a főiskolák ifjúságával megkedvelteti a lovassportot illetve kifejleszti benne a lovaglás iránti hajlamot és tudást. A főiskolák ifjúsága hamar kötélnek állott és mindegy ötvenen megkezdték a tanulást, amiben Bakonyinak Kutschenbach Róbert lovag volt a segítőtársa. Hetenkint háromszor rukkoltak be a főiskolai diákok és e kevés idő dacára oly bravuros vizsgát tettek előkelő szakközönség előtt, hogy igazolták szakközönség előtt, hogy igazolták ezzel is a magyar nemzet lóratermettségét. A vizsgául szolgáló lovasünnepélyen megjelent maga a Kormányzó Ur Őfőméltósága nejével és fiaival. A főváros képviseletében megjelent dr. Ripka Ferenc főpolgármester és megjelent dr. Kozma Jenő orszgy. képviselő is, mindketten lelkes pártolói minden olyan ügynek, amely Budáról indul ki. Már pedig Bakonyi János igazgató a mienk, mert törzsökös budai. A főiskolai ifjúság minden produkcióját tökéletesen sikerült, de a legnagyobb meglepetést mégis a karussel hozta, mely a maga fegyelmezettségében és pontosságában bizonyságát adta az oktatás kiválóságának. A Kormányzó is gratulált Bakonyi Jánosnak az elért rendkívüli sikerhez és a várható szép jövőhöz.

Társas kirándulásokat rendez a III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör június hó 1-én és június hó 8-án *Martin* Gyula vezetése mellett az alábbi programm szerint: június hó 1-én, *pénteken*, a hármashatárhegyi menedékházhoz délután fél négy órakor és — június hó 8-án, *pénteken*, délután fél négy órakor Aquincumba és Római-fürdőbe.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Az Ojság új száma valósággal remekel az aktuális vicekkel. A Bölcs Rabi bölcs, Papp Jancsi poent lő, Salamon lepipálja Radót. A színházi, politikai és sporthírek hangos kacajt keltenek. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Ó-utca 12.

Küffer Béla, a képviselőház ny. főkönyvtárosa temetésén a budai társadalom elökelőségeiből is sokan vettek részt, mert a kitűnő tudóst, aki Anonymus kutatásaival tette nevét becsessé — Budán is nagyon szerették, a Klotild Szeretetház Egyesületben viselt tisztsége révén. Temetésén a Hollós Mátyás Társaságot dr. Morvay Győző elnök képviselte, aki benne nagybátyját gyászolja.

Szülők figyelmébe. Kenessey Josephine miniszterileg engedélyezett *leányinternátus és továbbképző-intézetében* a következő évfolyamra a beiratások már folynak. Az intézet Buda legegészségesebb helyén, a Rózsadomb alján, százados fákkal körülvett több holdas parkban fekszik. A leggondosabb egyéni nevelést, kiváló tanerők és külföldi nevelőnők végzik. Tágas, napsütéses helyiségek, tennisz, korcsolya és játszótér állanak a növendékek rendelkezésére. Elsőrangú az ellátás. *Szünidőben nyaraltatás.* — Prospektust kívánatra küld az igazgatóság: Budapest, II., Keleti Károly-utca 9. Telefon: Automata 524—54.

Autógarázst kapott a hegyvidék is, amire ott égető szükség volt, mert kényelmetlen és költséges, ha nagy távolban kell az autót garazsirozni. Fölösleges időveszteségen és benzinfogyasztáson kívül, lehetetlen a soffőr ellenőrzése is. Az új hegyvidéki autógarázs a Pasaréti uton nyilt meg, 139. sz. alatt, a Hadapród utca és a filmgyár közötti részén és Tavasz Gusztáv vezetése alatt áll, aki elismert szakember. Fontos kérdés, hogy az autó, főképen az erősen használt autó, esténkint gondos és szakszerű felülvizsgálás és ápolás alá kerüljön, mert ez hosszabbítja meg a kocsi élettartamát. A „Tavasz garage"-ban kipróbált szakerők kezelik a kocsikat, akiknek minden eszköz rendelkezésükre áll és így az autót állandóan jókarban tartják. A havi díj mérsékelt.

Nász. *Frimmel* Ilonka és *Kovácshegyi* István június hó 4-én este 6 órakor tartják esküvőjüket az Eskütéri belvárosi plébánia-templomban.

Rózsaszínnel ékes leánykák, kellemetes gavallérkák víg lélekkel, ártatlan magyar mulatsággal hódoltak a muzsikális táncmúzsának május 24-én a *Vogl* bácsi gyermektánctanfolyamának fényes ,illatos, zengő, perdülő záróvizsgáján. A kiváló táncpedagógus ezzel a vizsgával tetézte sikereit. A bemutatott különféle körtáncok, a sokat megtapsolt csöngőtánc, a bájos lepketánc, a szépséges virágtánc, a művészetnek beillő orosz és magyar tánc, a kedves szalagtánc és a fiuk hatásos bohóctánca az előkelő és zsufolásig telt terem közönségét hálás és elismerő ovációkra ragadta a nagyszerű mester és kitűnő tanítványai iránt. Gyönyörű est volt.

Műgyűjtők figyelmébe! A műgyűjtés egyike a legnemesebb szenvedélyeknek, mert a gyűjtő ízlése, tudása fejlődik általa, de hasznos is, mert a gyüjtött tárgyak állandó értékeket képviselnek. Természetesen a gyüjtőnek vigyáznia kell arra, hogy gyüjteménye kiegészítésénél, — vételnél, eladásnál — csak megbízható, kipróbált régiségkereskedőhöz forduljon. *Darvas* Gyula nyitotta meg röviddel ezelőtt régiségboltját az Esplanade-szálló épületében és mi szívesen ajánljuk Buda műgyüjtőinek szíves figyelmébe ez elismert és nagy tapasztalatokkal rendelkező szakembert, akinél dús választékot is találnak.

CSALÁDI HÁZAT, kerttel vennék jutányos áron. Ajánlatokat „Otthon" jeligére a kiadóba kérek.

Az Auguszt pavillonban
(I., Hidegkúti-út 22)
délután és este előkelő jazz-band játszik
Elsőrangú meleg konyha

RUZICSKA PÁL
sütemény és kenyérgyára
II., HORVÁTH-UTCA 29.
Telefon: Aut. 518—23.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

KIRÁLY-FÜRDÖ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kálcnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, hügyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

Ne vigye pénzét külföldre!
Merán és más külföldi fürdő helyett itt van
a Svábhegyi
Szanatórium

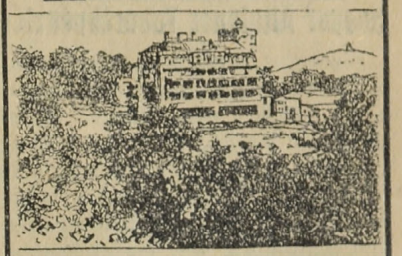

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire Üdülők
idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szivbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére
Egész éven át nyitva

JÁNY ÁRPÁD
I., BORS UCCA 1.
TELEFON: A. 503-35. **SÜTŐDE** TELEFON: A. 503-33

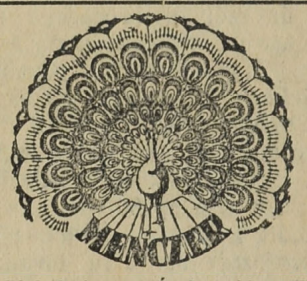

Gallértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fill.
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztító vállalata
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hídnál) Telefon Aut. 520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 550-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

Műgyüjtők!
Gyüjteményük kiegészítése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel
DARVAS
régiségkereskedő üzletét
III., ZSIGMOND-UTCA 38.
(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.
Régi elismert szakember és becslő.

Alapitva 1819
CALDERONI ÉS TÁRSA
Budapest, Vörösmarty-tér 1.
(Haaspalota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben. Zeiss-, Punktál- és Ultrasin-üvegek.
Fényképészeti készülékek.

MOLNÁR JÁNOS
VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN
III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitűnő konyha. Elsőrangú italok.

DÉLIVASÚT KÁVÉHÁZ
I., ALKOTÁS-U. 7
Esténként **SERGEJ** orosz zene- és énekkara hangversenyez.
Minden **szombaton** hajnalig

BALÁZS ÜDÜLŐ
hűvösvölgyi végállomás
TELJES PENZIÓ
Előszezonban: 7.— pengőtől
szoba: 3.— pengőtől
Főszezonban: 8.50 pengőtől
szoba: 5.— pengőtől

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Magyar Általános Takarékpénztár

Bizonyos, hogy a magyar pénzintézetek között alig hivatkozhat egy másik pénzintézet olyan szembeötlő fejlődésre, mint a Magyar Általános Takarékpénztár. Ez a fejlődés a takarékpénztár minden üzletágában megállapítható, de legértékesebb és legbeszédesebb bizonyítéka talán az intézetre bízott idegen tőkének az alakulása.

Köztudomású ugyanis, hogy a pénz értékvesztésének a pénzintézetek számára egyik legsúlyosabb következménye az volt, hogy a bankok idegen tőkéi rendkívül elsorvadtak. Ez az elsorvadás a devalvációnak egy olyan konzekvenciája volt, mellyel szemben a pénzintézetek csaknem védtelenek voltak. A Magyar Általános Takaréknál ezen a téren úgyszólván precedens nélküli kivétel tapasztalható. Amíg ugyanis még a vezető pénzintézeteinknél is az idegen tőkék jelenlegi állaga háború előtti állományának csak egy részét képezi és a legtöbb esetben a békeállománynak még az 50%-át sem éri el, addig a *Magyar Általános Takarékpénztár* ma arra hivatkozhat, hogy betétállománya megközelíti a háború előtti állagnak 90%-át. Ez az eredmény nemcsak arra a bizalomra vezethető vissza, mely a közönség legszélesebb rétegeiben az intézettel szemben megnyilvánul, hanem arra a céltudatos politikára, melyet az intézet a takarékbetétek sikeres gyűjtése érdekében már hosszú évek óta folytat és amely politikának a magyar bankvilágban *Horváth* Lipót, a *Magyar Általános Takarékpénztár* elnök-vezérigazgatója egyik kiváló képviselője. Horváth Lipót ugyanis a betétgyűjtés erős fokozásán dolgozik céltudatos módon és ennek a legbiztosabb és legalkalmasabb eszközét új, a vidék legjelentősebb városaiban létesített fiókok működésében látta. Éppen ezért fokozatosan fejlesztette a Magyar Általános Takarékpénztár fiókhálózatát. Ennek a fiókosítási politikának lett aztán az az eredménye is, hogy még a vezető pénzintézetek között is a *Magyar Általános Takarékpénztár* rendelkezik Magyarországon a legnagyobb fiókhálózattal. A vidéken 20 és a fővárosban 8, összesen tehát 28 fiókja van.

De nemcsak a bankgesztióban mutatkozik a nagy fejlődés, hanem kifejezésre jut az intézet vállalataiban is.

A minden vonalon elért sikerek külföldi vonatkozásban is kifejezésre jutottak, amennyiben éppen a közelmultban sikerült az intézetnek egy jelentékeny részvénypakettet a londoni piac egyik legszámottevőbb cégénél, a *Lazard Brothers & Co. Ltd.* banknál elhelyezni Ez a tranzakció a legjobb bizonyítéka annak, hogy egy céltudatos bankpolitikának az eredményei egyetlen vonatkozásban sem maradhatnak el.

* **Az esőbiztosítás,** mely az idő szeszélyes alakulása folytán mindezideig csak az egyetlen magyar esőbiztosító társaságnak, az *Angol Eleminek* kedvezett, az elmúlt héten kedvezőtlenebb fordulatot vett. Úgy látszik, vasárnap nemcsak a magyar labdarugástól pártolt el a szerencse a magyar-osztrák mérkőzésen, hanem az *Angol Elemitől* is, mely 12 ezer pengőre biztosította a nagy válogatott meccs esőmentességét. Az időjóslás azonban épúgy nem vált be, mint a footballvezérek győzelmi jóslata és azonfelül, hogy a magyar csapatot éppen az utolsó percben hagyta el a szerencse, az az eső, mely a meccs tartalma alatt lassan,, de biztosan csöpögött alá a zöld gyepre, felülhaladta az előírás szerinti 4 mm.-t. Ennek folytán a biztosítótársaság szavatossága hatálybalépett és a pálya vezetősége biztosítási összeg fejében 12 ezer pengőt kap az *Angol Elemitől*. Helyes volna, ha a budai zöld vendéglősök is bebiztosíttatnák magukat eső ellen, hogy elkerüljék azokat a nagy veszteségeket, amelyek ilyen alkalomkor a vendéglősipart érik.

* **A Magyar Asphalt Részvénytársaság** 50 éves fennállása alkalmával folyó hó 7-én megtartott évi közgyűlése az osztalékot 1.80 pengőben állapította meg.

A Belvárosi Takarékpénztár igazgatósága elhatározta, hogy a június 2-ikára egybehívott rendkívüli közgyűlésnek javaslatot fog előterjeszteni a takarékpénztár alaptőkéjének felemelése tárgyában. Az igazgatóság javaslata szerint 120.000 darab új részvény kerül kibocsátásra, amelyből a takarékpénztár 40.000 darabot felajánl a régi részvényeseknek 3 : 1 arányban, míg a további 80.000 darab részvény átvétele a takarékpénztár külföldi üzletbarátai részéről szerződésileg biztosítva van. Az alaptőkeemelés közelebbi módozatait a közgyűlés fogja megállapítani.

Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t.

A vállalat 1868-ban alakult és így az ország legrégibb szénbányavállalata. A vállalat fennállása óta azt a következetes célt követte, hogy érdekeltségeit fokozatosan kibővítette, melynek eredményeképen ma a vállalat a legjelentékenyebb kiterjedésű szénbányák felett rendelkezik. Ezeket az érdekeltségeit 1922-ben kezdte magába olvasztani, amikor az Északmagyarországi Kőszén-t olvasztotta magába. 1925-ben folytatta a vállalat e fúziós törekvéseit és ebben az évben vitte keresztül azt a nagyjelentőségű fúziós tranzakciót, melynek során magába olvasztotta az *Esztergom—Szászvári Kőszénbánya r.-t., Esztergomvidéki Kőszénbánya r.-t.* és a *Hungária Mészkőipar r.-t.*-ot.

A vállalat magyarországi szénbányáin kívül rendkívül nagyértékű erdélyi szénérdekeltség felett is rendelkezik. A vállalat ugyanis 1894-ben a *Brassói bánya-* és *kohóművektől* megszerezte a petrozsényi bányákat, mely művekből 1921-ben százmillió lei részvénytőkével Petrosani Román Kőszénbánya r.-t. cég alatt új részvénytársaság alakult. Ennek a részvénytársaságnak az 50%-a a *Salgó* kezében maradt, míg a másik 50%-ot a *Banca Romanesca* vezetése alatt álló román tőkecsoport vette át. Az ilymódon értékesített 50%-os részvényérdekeltségért a Salgó több millióra rúgó svájci frankot kapott, mely hatalmas készpénztőkék a vállalat likviditását nagy mértékben emelték.

1921-ben a *Salgótarjáni* egy igen nagyjelentőségű érdekközösséget létesített a *Rimamurányival*, mely alkalommal 75.000 darab részvényt adott át a *Rimának* annak 120.000 darab részvényével szemben. Ezen érdekközösség révén keletkezett *Rima*-érdekeltsége a vállalat vagyontételének egyik jelentékeny tényezőjét képezi.

* **A Magyar Cukoripar Részvénytársaság** ma tartott közgyűlése az osztalékot tíz pengőben állapította meg, mely e hónap 14-től kerül kifizetésre.

A Magyar Kender-, Len- és Jutaipar Rt. 1927. évre 5 pengő osztalékot fizet. A szelvények május 22-től kezdődőleg a társaság pénztáránál és a Magyar-Olasz Bank Rt. főpénztáránál váltatnak be.

A Hangya közgyűlése. A Hangya Szövetkezet központja május 23-án tartotta évi rendes közgyűlését gróf *Zichy* Aladár elnöklésével. Az igazgatóság jelentéséből kitünt, hogy a Hangya áruforgalma az 1926. évi 61.9 millió pengőről 1927-ben 68.5 millió pengőre emelkedett.

* **Az Angol-Magyar Bank** legújabb havi jelentése igen érdekes és változatos tartalommal jelent meg. Ismerteti a racionalizálás problémáját, a pénzpiac, a tőzsde helyzetét és a Nemzeti Bank státusát. A német nyelven megjelenő jelentések nagy szolgálatot tesznek a külföldi gazdasági körök helyes informálása ügyének. Az *Angol-Magyar Bank*-ot tehát őszinte elismerés illeti meg a nagy gonddal összeállított havi jelentések kiadásáért.

* **A Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt.** ezévi jelentése 223.275 pengő tiszta nyereségről számol be. A *Budapesti Központi Tejcsarnok Rt.* nemcsak a főváros, hanem az egész ország tejtermelése szempontjából döntő szerepet játszik, a főváros tejellátását fokozatosan javítja és a tejellátás szociális céljait mindig a vállalat üzleti érdekei fölé rendeli. A *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt.*, amelyet a *Budapesti Központi Tejcsarnok Rt.* és a *Budapesti Általános Tejcsarnok Rt.* alapított, 1926. évi május hó 1-én kezdte meg működését olyképen, hogy a két egyesített társulat üzletvitelét mind a két vállalat változtatás nélkül folytatta, azt továbbfejlesztette, amely körülmény leginkább a termelő gazdák és a fogyasztóközönség bizalmának fokozódásában és a forgalom szemléltető emelkedésében jutott kifejezésre. A *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt.* jelentős szerepet tölt be a főváros lakosságának tejellátásában, ép ezért mindenkor különös súlyt helyezett a társaság arra, hogy a berendezések és felszerelések állandóan kiegészíttessenek, azokkal az újabb találmányokkal, amelyek alkalmasabbak arra, hogy a tej kezelését gazdaságosabbá, minőségét pedig megbízhatóbbá tegyék. A vállalat üzleti eredménye évről-évre jobb, ami elsősorban *Gerley* Lajos vezérigazgató céltudatos munkájának tudható be, aki immár 39-ik éve áll ennek a közérdekű intézménynek az élén és nagy koncepcióval irányítja *Molnár* Ferenc vezérigazgatóval a vállalatot.

Rimamurány-Salgó-Tarjáni Vasmű

A *Rimamurányi* 1881-ben alakult és az országnak első és legnagyobb vasipari vállalata. A *Rimamurányinál* a *Kereskedelmi Bank* és a *Wiener Bankverein* bír nagyobb részvényérdekeltséggel, de jelentékenyebb érdekközösséget a vállalat a *Salgóval* is fenntart, mely érdekközösség 1921-ben jött létre, amikor is 75.000 *Salgó*-részvény ellenében 120 ezer darab saját részvényt adott át a vállalat a Salgótarjáninak. Ma már a *Rima* pozíciója nemcsak belföldi, hanem külföldi viszonylatban is igen irigylésreméltó, ami elsősorban *Biró* Pál, a vállalat elnökének az érdeme, aki nemcsak nagy mértékben felvirágoztatta vállalatát, hanem a nemzetközi piacon súlyt és tekintélyt biztosított a *Rimának*. A vállalatnak ez a kifelé való pozícióemelkedése csak újabb keletű és azt nagy mértékben az a középeurópai vaskartell mozdította elő, mely az 1925. évben jött létre, melynek főcélja az volt, hogy a német, francia, angol és belga versenyt a középeurópai kartellhez csatlakozó országok vasiparánál ellensúlyozza.

A vállalat nagyarányú fejlődését különösen az 1926—1927. évi mérlegek mutatták világosan, melyek az előző évinél mintegy 70 százalékkal magasabb tiszta üzleti eredményt mutattak ki. A tiszta nyereségnek ez a rohamos növekedése a *Rima* dividendájában is megfelelően kifejezésre jutott, amennyiben a vállalat a lefolyt 1926—1927-ik üzletév után kerek 6 pengő oszalékot fizetett az előző évi 3.5 pengős osztalékkal szemben. Az iparvállalatok osztalékfejlődésének a története ilyen arányú növekedést alig ismer. A legfigyelemreméltóbb pedig a vállalatnál az, hogy beavatott körök véleménye szerint a vállalat újabb fejlődése ezzel az említett osztalékemelkedéssel még nem ért véget és minden jel szerint az elkövetkező években hasonló intenzitással folytatódni fog.

A Magyar Általános Takarékpénztár Rt. igazgatósága elhatározta, hogy 1928 május 31-re rendkívüli közgyűlést hív egybe, melynek az alaptőke felemelését fogja javasolni. A javaslat szerint kibocsátásra kerül 160.000 darab új részvény, amelyből 80.000 darabot felajánlanak a régi részvényeseknek olykép, hogy *3 darab régi részvény* egy új részvény átvételére jogosít. Az új részvény kibocsátási ára *88 pengő 50 fillér* és — mivel csak *1929. évi osztalékjogosultsággal* fog bírni — megfelelő kamattérítésben részesül. *Az elővételi jogot jún. 2—11-ig bezárólag* lehet majd gyakorolni. A további 80.000 darab részvényt, úgyszintén azon részvényeket, amelyeket a régi részvényesek nem vesznek át, előzetes megállapodás alapján, New-York egyik legelőkelőbb bankcége, a *J. & W. Seligman & Co.* cég veszi át a következő feltételek mellett. Az új részvények vételára csupán 1929 január 1-től kezdődő osztályjogosultsággal, részvényenként *88.50 pengő*, vagyis a részvényeseknek felajánlott árral azonos. Az ilykép átveendő részvények öt évig *nem kerülhetnek forgalomba*. Ennek biztosítására a részvények a „Central Union Trust Co. of New-York"-nál New-York egyik legnagyobb trust társaságánál kerülnek letétbe, amely trust társaság ezen magyar részvényekre „American share"-ket bocsát ki. Ezek 1933 július 1-ig magyar részvényekre nem cserélhetők ki. A magyar részvények alapján kiállított American share-ket a J. & W. Seligman & Co. cég New-Yorkban nyilvánosan kibocsátja és amint lehetséges, a newyorki tőzsdén jegyezteti. A részvények szavazati joga tekintetében a magyar érdekek hatályos védelemben részesülnek. A J. & W. Seligman & Co. cég *Hohenlohe* Alfred herceg útján, aki a cég európai képviselője, képviselteti magát a takarékpénztár igazgatóságában. Az alaptőkeemelés keresztülvitele után, előzetesen létesített megállapodások alapján, még egyéb, a takarékpénztár üzleti erejét fokozó és jövő fejlődését biztosító tranzakciók lépnek életbe. A tőkeemelés javasolt megvalósítása után a takarékpénztárnak 20 millió pengő alaptőkéje és több, mint 13 millió pengő nyilt tartalékalapja, vagyis *összes saját tőkéje több, mint 33 millió pengő lesz.*

* **A Budapesti Takarékpénztár és Vásárpénztár Rt.** nagyarányú alaptőkeemelést készít elő. Az intézetnek eddig mindössze 500 ezer pengő volt a részvénytőkéje, mindazonáltal nagyszerűen tudott prosperálni, mert bankosztálya óriási összegű városi pénzeket és idegen betéteket kezelt. Az alaptőkeemelésre már régebben szükség mutatkozott, két év óta állandóan sürgeti a vezetőség az intézet saját tőkéjének megfelelő mértékben való növelését, de eredménytelenül, mert a főváros erre nem volt hajlandó. Most azután, hogy az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztárral* a fúzió küszöbön van s ennek következtében a *Vásárpénztár* bankosztálya az új *Községi Takarékba* olvad, elkerülhetetlenné vált a rég aktuális tőkeemelés keresztülvitele. A bankosztály megszünése után ugyanis a Vásárpénztár saját tőkével képtelen volna állatvásári hivatását teljesíteni. Az intézet vezetősége tehát előterjesztést tett az 500.000 pengős alaptőkének 2.5 millió, esetleg 4 millió pengőre való felemelésére.

A „Hungária" Műtrágya-, Kénsav- és Vegyi Ipar Részvénytársaság május 25-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta 87.000 darab új részvény kibocsátása által az alaptőke felemelését. Ezek a részvények teljes egészükben a régi részvényeseknek bocsáttatnak rendelkezésére olykép, hogy minden két régi részvény ellenében egy darab új részvény fog kiszolgáltatni 40 pengős kibocsátási árfolyamon. Az 1928. évi üzleti eredményben már az új részvények is részesülnek. Az elővételi jog június hó 2-ától június 12-ig bezárólag gyakorolható délelőtt 10—1 óra között a „Hungária" pénztáránál (V., Árpád ucca 8.).

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.
Takarékbetéteket a legelőnyösebben gyümölcsöztet
Tőzsdei megbízások vállalása
Devizák, valuták vétele és eladása
Értékpapir lombardok

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

Háztatarozásnál előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhívó 179—42.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.
TÁVCSŐ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla-festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!
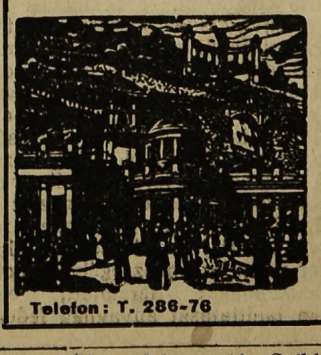
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Telefon: T. 286-76
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 914. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **16** pengő, félévre **8** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 junius 16.

Kaszára, kapára — budaiak!

Elvitték már a budai várból Erzsébet királyné szobrát, mely e nagy városnak egyik leghatalmasabb szobra lesz és — most viszik a fürdőügyi kiállítást a Gellérthegyről át a Városligetbe.

Budaiak! ezt ne engedjük.

Ennek az örök szegénységre kárhoztatott városnak nincsen semmi módja, hogy vagyoni romlásra ítélt polgárait a pusztulás útján megállítsa. Pesten mindenki megél, mert ott lüktet az élet, boldogul a kereskedő, mert vevője az egész ország, rendeléshez jut az ipar, mert Pesten él a gazdag polgárság, ott vannak a színházak, a mulatók, a főiskolák, az állami nagy hivatalok, a hatalmas magánvállalatok, ott van minden, ami kenyeret ád, — és ott van *idegenforgalom* is, amely meghozza a kalácsot. Ott nappali fényben ragyog minden éjszaka is, ott aszfaltos az utca, ott vasút jár a föld alatt is és külön, meleg strandfürdő van a hideg tó mellett.

Micsoda sötét kép ehhez képest a szegény, elmaradt, elhanyagolt Buda. Elképzel-e valaki Pest közepén akkora kaszáló rétet, mint Buda szívében a Vérmező? Odaát a világ legszebb parkja volna. Budán is azzá lehetne, ha a tanács lehetővé tenné ennek a városrésznek, hogy természetadta hivatásának élhessen. Már régen a Vérmező volna Buda fürdőváros központi gyógyparkja, amelynek csodájára járna kelet és nyugat.

Az első és legfontosabb lépés a Fürdőváros világhírének megteremtéséhez, hogy a fürdőügyi kiállítás

itt Budán, a Gellérthegyen, a jövő évben megtartassék.

A szegénységtől fuldokló polgárság számára ez könyörtelen létkérdés. Itt nálunk már vészesen hangzó jelszóvá lett:

„Éljen aki megcsinálja, vesszen aki ellenzi!"

Egy rongyos liften mulik az egész, amely alig magasabb, mint egy hat-hétemeletes házé, aminőt százat és ezret csináltak már Budapesten. Svájcban 5—6000 lakossal bíró kis városkák hatszor oly magas hegyekre építenek lifteket és kötélpályákat, saját költségükön és jó üzletet csinálnak. Ezt a liftet végre is meg kell építeni, még ha nem is épül kiállítás; már azért is, mert jó üzlet lesz és végül is ez a természetadta kincs, a Gellérthegy, nem maradhat egy fölösleges szikla a város közepén, hanem kell, hogy öt perc alatt elérhető magaslati gyógyhellyé váljon az aljában felbuzgó gyógyforrásokat kereső betegek számára.

A budai hegyvidék magasabb csúcsaira drótkötélpályákat terveznek a Helyiérdekű vasút vezetői; Bódy Tivadar v. polgármester vezérigazgató és Széll Árpád műszaki igazgató. A HÉV alapszabályai között nincsen olyan szakasz, amelyik azt mondaná, hogy ez a vasuttársaság a budapesti polgárság érdekében tartozik áldozatokat is hozni. Azt csak a tiszta üzleti számítás vezérli. Ha tehát jó üzlet lesz a Hármashatárhegyre és a többi hegyre fölvivő drótkötélpálya, akkor föltétlenül és egészen bizonyosan jó üzlet lesz a BESzKRT részére a Gellérthegyre vivő lift, amelynek egymillió lelket számláló, fizető közönsége itt él a hegy körül, ahová szívesen fölmegy, ha nem kell fölgyalogolnia. Ez lesz a BESzKRT legjobb üzlete.

És pont ezen múlik annak a kiállításnak a megrendezése, amelyik létkérdés Buda polgársága számára.

Kapára, kaszára budaiak!

Ugy értem, hogy nekünk itt Budán számot kell vetnünk azzal, kik azok, akik valami érthetetlen, önző önérdekből ezt a kiállítást, mely kétszázezer budai polgár létérdeke, eddig is elgáncsolták és most végleg szerencsésen agyonütik. Nekünk tudnunk kell, kik azok? Párt vagy pártvezér? Mindegy, akárki legyen, viszonzásul nekünk kell őt elgáncsolni. Aki ennek a kiállításnak az útjába csak egy szalmaszálat is dobott, annak mi gerendával vessünk gáncsot. Nem számíthat ennek a városnak szavazópolgárságára az a párt és az a pártvezér, aki ebben a kérdésben eltaposta jövő boldogulásunkat és a budai polgárság felzúgó haragja el fogja őket söpörni.

A városházán bennt ül Budának néhány lelkes barátja is és így nem maradhat majd titok, hogy kik az ellenségei. Ez nem politikai kérdés. Ez a gyötrő, aggasztó szegénység kérdése és az éhhalálba kergetett polgárság

az urnáknál nem fog könyörületet ismerni,

nem fog hallgatni a soha be nem váltott, vásári portékává züllesztett jelszavakra, amelyek révén hitében rabszolgává, vagyonában kodussá tették.

A polgárság él, lát, gondolkodik és kimondta az ítéletet:

„Éljen, aki megcsinálja, vesszen, aki ellenzi!"

Dubonai Pál.

Budán, 1928. juunis 15

A községi választás esedékes, de valószínűleg csak a jövő év márciusában kerül reá a sor, ha a fővárosi reform már törvényerőre emelkedett. Azonban a választói névjegyzékeknek mindenképen készen kell lenniök s így a főváros azokat hivatalból el is készítette. Ez a névjegyzék lényegesen eltér a képviselőválasztók jegyzékétől, mert benne csak a hat éve helybenlakók szerepelnek, s így lényegesen kevesebb a községi választók száma. Az I. kerület 36.532 képviselő választója közül csak 34.427 a községi választó. A II. kerületben 18.114 és 17.272, a III. kerületben pedig 15.306 és 13.782 a választók száma. A névjegyzékek az előljáróságokon most közszemlére voltak kitéve és június 15-ig fel lehetett ellenük szólalni.

József kir. herceg meglátogatta az elmúlt napokban Czölder Dezső festőművész, a Hollós Mátyás Társaság tagjának gyüjteményes kiállítását és három gyönyörű képet vásárolt: egy arbéi, egy adriai est-hangulatot s a főherceg kostanjevicai egykori hadiszállását, amelyet szétlőtt az ellenség. Vásárolt még a nagysikerű tárlaton dr. Csiszárik János püspök, meghatalmazott miniszter, Hennyey Vilmos ny. államtitkár, dr. Morvay Győző ny. tankerületi főigazgató, dr. Hoor-Tempis Móritz egyet. tanár, dr. Tury Zoltán közigazgatási bíró, Szávay Gyula kormányfőtanácsos, Peterdy Sándor és Kapcza Imre és többen mások a nagyszámú látogatók közül. Június 14-én zárult az erkölcsiekben és anyagiakban egyaránt eredményes kiállítás.

Forrong Buda

mert megmozdultak az érdekelt társadalmi osztályok arra a hírre, hogy

a fürdőügyi kiállítást nem a Gellérthegyen rendezik,

hanem átviszik a Városligetbe, az omladozó ócska Iparcsarnokba. Elsőnek a budai

vendéglősök

mozdultak meg, nagygyűlést hivnak össze és monstre-küldöttséget vezetnek a városházára. De megmozdult a

kereskedők

minden budai szervezete, mert őket érinti legérzékenyebben, hogy ezt az egyetlen alkalmat is elveszik tőlük, amikor idegenneket üdvözölhetnének boltjaikban. De forrongás szállta meg az

iparosok

lelkét is, akik büszkék arra, hogy a kézműiparosság művészei Budán laknak és végre alkalmuk nyilik ezt bizonyithatni is. De megmozdult az egész budai érdekelt társadalom is, annak élén a

Budai Társaskör,

mint a társadalom vezére és küldöttséget vezet dr. Ripka Ferenc főpolgármesterhez, arra kérve őt, hogy vezesse őket Bethlen István gróf miniszterelnökhöz. A küldöttség tagjai: Hoor Tempis Móritz dr. Fejér József, Hiesz Károly, Karap Ciril, Baransky Gyula dr., Geszti Andor, Oszoly Kálmán, Kadnár Károly, Jauernik Nándor, Hubert Vilmos, György Lajos, Morbitzer Dezső, Virágh Béla, Kulcsár Richard, Gál Lajos, Weigand István.

Az érdekelt

iparoskörök

közös nagy gyűlést terveznek a budai Vigadóban. Mint mérvadó erkölcsi testület, az

Orsz. Közegészségügyi Egyesület

és a Budai Orvosok Egyesülete is határozatot hozott, amely a fürdőügyi kiállításnak Budán, a Gellérthegyen való rendezését kivánja fontos és mérvadó okokból.

Iosonczi Bódy Tivadar dr., Budapest ny. polgármesterének régibb keletű vesebaja újból jelentkezett és oly komoly formák között, hogy ezt az erős konstrukciójú embert az ágyba kényszerítette. Gondos orvosi kezelés minden veszedelmen és kínzó fájdalmon túlsegítette a mi közéletünk e közkedvelt vezéregyéniségét, hogy e napokban ismét átvette hivatala vezetését, mint a Nova és BHÉV. vezérigazgatója.

Arcképleleplezés. A II. ker. Batthyány-utcai közs. polgári leányiskola volt növendékeiből alakult *Iskolatársnők Szövetsége* vasárnap tartotta *Havas* István polgári iskolai felügyelő elnöklete alatt 25. közgyülését, melyet *KOZMA GYULA*, az iskola egykori érdemes igazgatója emlékének szentelt, aki édesatyja volt dr. *Kozma* Jenő kormány főtanácsos, országgyülési képviselőnek. A boldog emlékű igazgatónak R. *Bauer* Erzsébet által festett képét ez alkalommal leplezték le. A közgyülésen *Kurzenreiter* Károly igazgató, dr. *Szentiványi* Kálmánné alelnök, *Rákos* István, az Orsz. Tanitóegyesületek elnöke és *Józan* Miklós unit. püspöki vikárius méltatták emelkedett szavakkal a kiváló pedagógus és igaz magyar ember érdemeit. Képe előtt *Havas* István gyönyörű alkalmi költeményét adta elő.

Kriegs-Au Emil városmajori plébánost a lelki pásztorkodás terén elért messze kiváló eredményeiért XI. Pius pápa — a hercegprimás előterjesztésére — pápai kamarássá nevezte ki. A kitüntetésről örömmel vett tudomást minden híve.

Szent István-hétre készül ismét a főváros, mely hét országszerte nagy népszerűségnek örvend és néhány éven belül a fővárosi nyári élet központjává lesz. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester e szerencsés gondolatának megvalósítása ez idén már egészen biztos kezekbe kerül, mert hivatalosan a székesfővárosi Idegenhivatal rendezi. Távol tartanak minden idegent a rendezéstől és így a múltban tapasztalt hibákat játszva kiküszöbölik. Mindig vetődnek fel új tervek, új gondolatok, az ünnepi hét történelmi patinája növekedik, közönsége évről-évre nő. Budapestnek pedig évről-évre nagyobb haszna lesz ebből az ünneplésből, mert a gyakorlat az országos nemzeti nagy ünneppel kapcsolatosan a kereskedelem és ipar számára országos nagy vásárt jelent.

Kár, hogy dr. *Ripka* Ferenc egy másik, a Szent István-héttel szorosan összefüggő gondolata még nem valósult meg és a budai vár királyi palotája előtt most is még Savoyai Eugén szobra áll. A magyar királyság eszméjét most is a magyar-gyűlölő Savoyai herceg hirdeti és nem a királyság alapitója: — Szent István király, akinek szobrát mielőbb át kell helyezni a Mátyás-templom mellől a királyi palota elé!

Harc dúl a székesfehérvári megyéspüspök és a Mária-Remete Boldogasszony-Kápolna-Egyesület között a kegyhely-persely kulcsainak őrzése körül, amelyeket a püspök — az egyesület alapszabályainak módosítása révén a kegytemplom lelkészére kíván bízni, míg a 49 év óta dolgozó egyesület azokat — érvényben lévő alapszabályai értelmében — nem adja ki, mert az évi húszezer pengő jövedelmet arra kívánja fordítani, hogy Mária-Remete a magyar Mária-Zellé emelkedjen, hatalmas templommal és kolostorral, ahová az ősmagyar rendet, a Pálosokat óhajtja visszatelepíteni. Június 17-én az egyesület rendkívüli közgyűlést tart ebben az ügyben, délelőtt 11 órakor a Budai Zeneakadémia dísztermében.

Abdera utat épít

Humorral, szatirával kevert levélben teszi szóvá a városmajori útépítéseket egyik előfizetőnk, akihez 25 éves előfizetői viszony füz bennünket. Azt irja:

„Abdera utat épít". Építi pedig ezeket Abdera város *a majorjában*, amelyből II. Jozefátus perzsa király rendeletére parkot csináltak, sűrűn teleültetvén azt fákkal, oly módon, hogy hat-nyolc párhuzamos, félkilométer hosszú allékat alkottak. Azután száz évig a kutya sem törődött Abderában ezzel a *városmajori parkkal*. Mocsár volt az alja, nyirkos a levegője és legszebb virágát úgy hivták, hogy — *malária*. Ennek a parknak a környéke lassan kiépült, mivel azonban a park semmiféle szépséget nem mutatott a környező villák mindegyike háttal épült a parknak. Egyszer aztán új *fő-kádit* kapott Abdera, aki jószívű derék ember volt s elhatározta, hogy azt a száz év előtt épült parkot az abderaiak nagy örömére rendezteti. Kirendelte az egyik *„mór"* kertészt, aki nyugati országokban tanulta a kertészet mesterségét, hogy rendezze ezt a parkot. Az aztán csinált szép terveket és megkezdte a rendezését. Földet talicskáztak ide is, oda is, murvát az utakra és kezdte kivágatni a régi korhadt fákat. Ezért aztán majd agyonverték. Azután elhatározta Abdera, hogy a parkot környező házak mentén utakat épit. Az egyik út alig háromszáz lépés hosszú és egy szép őszi napon megkezdték az építését. Néha dolgoztak rajta, néha nem, télen aztán éppenséggel semmit. Tavasszal megint hordtak oda követ is és murvát is, és mire elmúlt a tél, sőt a tavasz is, már annyira készen volt, hogy jöhetett a hengerelőgép és ujjongva nézte azt a környék népe. Harmadnap éjjel nyomtalanul eltünt a hengerelő és ottmaradt az út félig készen. Ám Abderában, ha étvágyat kapnak a városi urak, akkor aztán esznek is és így elhatározták, hogy keresztben is építenek utat a parkon át. Fel is töltötték az út helyét embermagasságnyira és kettéosztották a ligetet. A parkot már akkor sokan látogatták s a sűrű fák dohos alja visszhangzott a káromkodástól, hogy a szép széles allékat kettévágta az úttöltés, amelyre a sétálók fel sem tudtak kapaszkodni. Minden eső után mocsaras tócsák álltak a töltés két oldalán és az ezer tiltakozás dacára megkezdték a töltésen az út építését. Akkor aztán jött a *„mór"* kertész és kijelentette, hogy a park fái kidöglenek, ha derékon túl feltöltik a talajt. Abderában mindenkinek igaza van és hogy a mór kertésznek is igaza legyen, felbontották újból a már kikövezett keresztutat és felében lehordták a töltést, — hogy a mérnöki hivatalnak is igaza legyen így — legalább feliben. Szerencsésen elmúlt ezzel tíz hónap és se az egyik út, se a másik út nincsen készen, csak éppen talán az útépítő vállalkozó — kész... Igy épit utat Abdera."

(Aláírás.)

Eddig a tréfa. A komoly valóság az, amit minden eső bizonyit, hogy a Városmajor fáit erősen kell megritkítani, mert utat kell nyitni a napsugárnak, hogy felszárítsa a mocsárlázt lehelő talajt, amely most állandóan rothad, nyirkos és dohos. Egy félméterrel fel kell tölteni a talajt, hogy egészséges föld kerüljön a már túlságosan megfertőzött földréteg fölé. És ami legfőbb, rendet kell teremteni a különböző ügyosztályok együttes működésében, hogy az ilyen közösen végzendő munkák előre jól megrágott terv szerint készüljenek és ne rontsa el az egyik ügyosztály azt, amit a másik már fölépített. A nagyközönség nem lát a kulisszák mögé és elítéli éppen azt, aki talán a legkevésbé bűnös. Mindenesetre hallatlan állapot, hogy ilyen arasznyi utak építése tíz hónapig tart és megelégedés helyett csak elkeseredést vált ki a polgárság körében.

NÉZZE MEG

Budapest környékét

Kirándulások

a budai hegyvidékre!

10 kirándulás

rendkivül mérsékelt térti jegyfüzettel

6 PENGŐ!

Felvilágositást ad a **BHÉV** bérletpénztára

V., Visegrádi-u. 6.

Szent Gellért Gyógyfürdő
Vízgyógyintézet és Napfürdő
Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

A Rózsadomb és az autóbuszkérdés

Április hó 29-én hasonló cím alatt részletesen beszámoltunk a rózsadombi autóbuszjárat ügyének állásáról. Azóta a székesfőváros törvényhatóságának május 2-án megtartott közgyűlése végre megadta a formális megrendelést a Mavág-nak a száz új autóbusz alváz gyártására, azonban e megrendelés még felterjesztendő jóváhagyás végett a belügyminisztériumhoz, s ki tudja, mily hosszú még e jóváhagyás hivatalos útja. Pedig e megrendelés csupán csak az alvázak gyártására vonatkozik. Hol van még a külön kiírás és megrendelés tárgyát képező, megfelelő karosszéria-típus hivatalos megállapítása, pályázat kiírása, odaítélése, megrendelése, jóváhagyása és leszállításának csigalassú, tekervényes útja, hogy az autóbuszgarázs pályázat legkülönbözőbb, ugyancsak végtelenbe húzódó fázisairól ne is beszéljünk.

Ez úton haladva, éveket jelentene még, amíg a Rózsadomb is megkapná a maga, jogos autóbusziáratát annál is inkább, mert megállapítást nyert az a körülmény is, hogy a most végre megrendelt száz új autóbuszalváz között, a megrendelés feltételei szerint előírt lóerőt, fékberendezést és férőhelyeket figyelembevéve, a rózsadombi forgalomban szükségelt, kifejezetten *hegyitipusú kocsi nincs is.*

Ép ezért a Rózsadombi Egyesület főtitkára dr. *Nádas* Béla ügyvéd útján haladéktalanul érintkezésbe lépett a Közlekedési Ügyosztállyal, Autóbuszüzemmel és a Mavág, vezérigazgatóságával aziránt, hogy a kiadott megrendelés folytán a fővárosnak szállítandó legkisebb típusú kocsik közül legalább öt darabot illetőleg, rövid úton változtassák meg a megrendelés feltételeit akként, hogy azok kifejezetten hegyi szükségletre gyártassanak megfelelő erős motorral és a szakértők által előírt biztonsági fékberendezésekkel és hogy ez az öt darab kocsi *karosszeriájának gyártása is* — esetleg kevesebb férőhellyel — ugyancsak a Mavág-ra bizassék, hogy ekként a Mavág-nak módjában legyen legelőbb is ezeknek a kocsiknak gyártása és így a Rózsadomb részére — a vezérigazgatóság ígéretéhez képest — a megrendeléstől legfeljebb három hónapon belül a célnak mindenben megfelelő, kifejezetten hegyi típusú öt darab teljesen kész kocsi leszállítása és üzembeállítása. Szóval a sokszorosan beígért rózsadombi járat ekként azonnal megindítható legyen.

Dr. Nádas Béla főtitkár az egyesület nevében felkereste továbbá dr. *Ripka* Ferenc főpolgármestert és dr. Kozma Jenő nemzetgyűlési képviselőt, az Egységes Községi Polgári Párt elnökét is, kik előtt részletesen ismertette a rózsadombi autóbuszügy sérelmeit. Mindketten a legnagyobb készséggel helyezték kilátásba legmesszebbmenő támogatásukat az azonnali megoldás érdekében a fenti értelemben, hogy a Rózsadomb e jogos és halaszthatatlan igénye kielégíttessék, valamint kilátásba helyezték azt is, hogy az illetékeseknél oda fognak hatni, hogy a rózsadombi járat útirányának végleges megállapításánál, a lehetőséghez képest, mindenben figyelembe vétessenek a rózsadombi érdekeltségnek a helyi viszonyoknak nyilvánvalólag legalaposabb ismeretén alapuló, jogos kívánságai és szükségletei.

Kérje mindenütt a
„Sopron-Győr"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Áthelyezte ügyvédi irodáját dr. *Bárczy* Boldizsár II., Toldy Ferenc-utca 4. sz. alól II., *Margit-rakpart 15. szám* (Corvin-tér 1.) III. em. 15. alá. Tel.: Aut. 526—32.

Nem áll meg a helyihajó Óbudán, amelyik Budapest és Római-fürdő között bonyolítja le a forgalmat, pedig ott megy el az óbudai kikötő előtt, ahonnan búsan néznek utána a Római-fürdőbe igyekvők. A M. F. T. R. egyszerű rendelettel segíthetne a helyzeten, amiért az óbudaiak nagyon hálásak lennének.

Megjött a nagy harang s zengőbongó hangjával betöltötte a Krisztinavárost, amikor május 23-án a bíboros hercegprímás fényes papi segédlettel felszentelte őket a Krisztina-téren, hogy pótolják a háborúban elrekvirált harangokat. A teret betöltő sok ezer hívőhöz meleg, elismerő beszédet intézett az egyházfejedelem, amelyben a többi között a következőket mondotta: ...Több száz év mulva is olvasni fogják, hogy ezt a harangot 1928-ik évben, a legnehezebb esztendők egyikében készítették a krisztinavárosi egyházközség buzgó hívei. Ennek a harangnak a hangja hív, hogy részt vegyenek a szentmise áldozatban. Lebegjen ez a harang a magasban a mi Megváltónk, a mi megszentelő Istenünknek nevében. Amen. A nagyharang négy nevet kapott: *Ferenc, Ludovika, Katalin, Vilmos.* Súlya: tizenkét mázsa. Készítette: *Slezák* László, a kiváló harangöntő-mester. A harangszentelésen résztvett: a Krisztinavárosi Oltár Egyesület dr. *Ripka* Ferencné elnöknő vezetésével, az Egyházközség tanácsa és képviselő testülete dr. *Ripka* Ferenc egyházközségi elnök vezetésével, a Szent Vince Szeretet Egyesület özv. *Bodnár* Istvánné vezetésével, az Irgalmas nővérek növendékeikkel, a Szent József nevelőintézet, a krisztinavárosi cserkészcsapatok.

(H. B. L.)

A „Pénteki Borgazdatársaság" e hó 1-én megtartott első jól sikerült nyári összejövetelén, a Veronika vendéglőben, amikor Frischfeld Ede, dr. Mayer Sztreimir, Melczner Jenő, Nagyőszi Ferenc és dr. Pénzes Mihály voltak a borgazdák, mintegy 40-en vettek részt, közöttük dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő is. — A július 6-i (és nem, mint tévesen közölve volt, 7-i) összejövetelen dr. Bárczy Boldizsár, Eperjessy Béla, dr. Fodor Antal, Gereve István, dr. Heyduck Ödön, dr. Huszka János, Lehr József, Lukachich Ferenc, br. Natorp Tivadar, Prest János, dr. Rose Henrik, dr. Szőnyi László és Viráag Béla lesznek a borgazdák.

Százharminc bódé, egységes típusú, csinos külsejű, tűzbiztos és lezárható árúfülke lesz az új Krisztinavárosi piacon, amely a volt Szebeny-ház és telek 1637 és fél négyszögölnyi területén nyer elhelyezést. A fülkesorok közötti piac-utcákat üvegtetővel fedi a város s a húsárúsítóknak külön hűtőfülkéjük lesz. Mindezek a munkák: a vásárfelügyelői irodák, közkutak, illemhelyek, hatósági mérlegek és a telekrendezés 650 ezer pengő költséget igényel, amit a főváros a húsz millió dolláros kölcsönből fog fedezni.

A római-parthoz özönlő sokaság a napot, levegőt és fövenyt meg fogja kapni az 50 öl széles, mételes, dunai fövénnyel terített partsávon; a Duna vizében való biztonságos fürdőzést lehetővé teszi 3—4, kabinok nélkül való nyilt kosáruszoda, amilyet a Margitsziget tart a Dunán. A vetkező kabinokról, kabanákról és „plage"-szerű sátorokról szóval az üzemről szabad versenyben, a parti birtokosok, a közeli háztulajdonosok, csónak garage-ok, klubházak, vendéglők, úgy mint most is teszik, jövőre még bővebben gondoskodnak.

Nem teremtek tehát újabb városi üzemet, amely polgárai elől vonja el a kereseti alkalmakat, hanem ellenkezőleg, lehetőséget adok egy egész sor embernek kereső foglalkozásra!

E cél szemmeltartása mellett utasítottam az ügyosztályokat a megfelelő sürgős előterjesztésekre.

Elhatározásommal lelkemet megnyugodni érzem, mert városom kisdedei! ti vagytok szemem előtt: titeket látlak barnúlni, pirosodni, heverni, kacagni és gyógyulni a strandon, a nap tüzes arca alatt és az öreg Duna jó vizében és néktek, akik még olvasni sem tudtok talán, anyátok és apátok által küldöm az üzenetet: — a Polgármester bácsi csókoltatja a napot és üdvözli a Dunát!

*

Ez a fogalmazvány a Központi Városháza folyosóján hevert. Sietve közöltük, de várjuk a polgármestert, aki aláírja, kinyomassa és a város falain közhírré is tétesse.

Dr. R. K.
evezős.

Zeneiskolai hangversenyen számoltak be jún. 10-én a Budai Kath. Körben *Horváth* Elek zongoraművész és *Farkas* Arnold hegedűtanár pompásan szereplő tanítványai, akiket *zajosan megtapsolt a szülőkből és rokonokból* álló nagyszámú és előkelő közönség.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Gazdag nyári programmot dolgozott ki a Budai Kath. Kör, amely zarándoklatok, tanulmányi, túrista és üdülő kirándulásokat ölel fel. Így június 14-én d. u. fél három órakor a Kőbányai Ganz-gyárat, június 21-én a nagytétényi sertéshizlalót, jún. 24-én a felsővizivárosi egyházközséggel hajókirándulás Esztergomba, júl. 5-én az Óbudai hajógyárba, majd a csillaghegyi strandfürdőbe s *Vogl* Imre ottani tánciskolájának megtekintése. A kirándulásokon vendégeket is szívesen látnak. Érdeklődni lehet a kör irodájában Pálffy-tér 4. sz. alatt.

Budapest népéhez!

Az ingyenes dunai strandfürdő tárgyában

(A Központi városház folyosójár hevert ez a plakátszöveg. Közöljük.)

A Korányi-ak, Vámossy-ak, Dalmady-aknak és nyomukban ezer társaiknak apostolos intelmeiből, — a képviselőház budget vitáján elhangzott megállapításokból és főleg lelkes tiszti fő-orvosom fekete statisztikájából riadtan hallom és látom, hogy fővárosom népe: öregje-ifja egyaránt, de különösen az ő szegénységének egyetlen kincse és reménye: a gyerek, senyved, elsorvad és idő előtt kerül a föld alá.

Senyved, elsorvad és idő előtt kerül a föld alá, mert itt a kenyér házájában szűken a kenyerük; itt az ideális magyar klímán nem jutnak levegőhöz; itt a napsütés zónájában a vértadó napsugarat, porral, kínnal, költséggel denaturálva váltják meg; itt a források, fürdők és nagy Duna mellett tikkadt nyelvvel, piszkosan epednek el a víz után; itt Európa legnagyobb határú fővárosában nem kapnak helyet, hol leheveredjenek az anyaföldre aszaló nyár időn.

És az ő szavuk nyomán vitán fölül állónak érezem, hogy a tuberkulozis, a rheuma és a gyermekfogyasztó rachitis, tömegbetegségek leküzdésére csaknem egyetlen gyógyító és megelőző tényező: a nap, a levegő és a víz együttes hatása, úgy hogy Budapest városvezető hatóságának és községi pártjainak szinte kényszerfeladata immár: gondoskodni arról, hogy e betegségektől sújtott néprétegek könnyen és ingyen jussanak a népegészség eme istápolóihoz: a naphoz, vízhez, levegőhöz, földöléshez, szóval strandfürdőhöz.

Budapest népének senyvedését mutatva és látva, feldúlt lelkiismeretem kényszerít nyílt vallomást tennem arról, hogy elődeimmel és társaimmal együtt éveken keresztül nagyot hibáztunk.

Mea culpa! Nostra culpa!

Hibáztunk: mert vaksi szemmel a strandfürdőt két évtizeden keresztül erkölcstelen világhóbortnak néztük és kezeltük és nem jöttünk rá, hogy a folyammenti „strand" ikertestvére a világgyógyító tengeri „plage"-nak;

és hibáztunk, amiért a Dunának a budai-pesti partjait lezártuk a nép elől, ahelyett, hogy sok és még több alkalmat adtunk volna a biztonságos fürdésre;

és hibáztunk, hogy világhíres gyógyforrásainkra dús idegenek igényeinek szabott luxusfürdőket és raffinált dísz- és hullám strandokat építettünk, mint a flancosok, akik mindég ünneplőt öltenek, mert a munka blúzát nem is ösmerik;

és hibáztunk, amikor alakoskodva, hogy „pro populo aliquid facere videtur" a Széchenyi fürdőben nép osztálynak kereszteltük az 1 és 2 pengős fürdőket, tudván, hogy az már úrnak való fényűzés;

és hibáztunk, hogy a közúti vasutakat a pukkadásig felhízlaltuk a ketrechatárokba szorított városi nép nyüzsgésének garasaiból, ahelyett, hogy a hálózatát kitoltuk volna a pesti nagy síkságra és a budai hegyekre, ahol 22 egyesület erőfeszítése kell a mulasztottak pótlására;

és hibáztunk, hogy híggá tettük a periferiák értékét a vasutak önös, kapzsi tarifájával, ami — mint a sváb-asszony a tej színét, — leszedi az élet felesleg javát;

és hibáztunk, hogy a Rádl malom és Krempl malom napi 200.000 hektoliter forrásvizét a főváros népegészségének szolgálatába beállítani nem tudtuk, nem akartuk és nem engedtük; hanem, bűnök bűne! az isteni vízsugárral 4 vak lóra való malomkereket hajtattunk;

és hibáztunk, hogy a Budapest-fürdőváros Egyesületet a budapesti fürdőügynek ezt a „sans reproche" önzetlen lovagiát a vállalkozásba beinvitáltuk és mikor belépett, cserben hagytuk a védett ügy vesztére;

és hibáztunk, hogy nem kerestünk Budapest fürdőügyének irányításához *„egy"*-embert, akinek szíve és értelme legyen ehhez a hivatáshoz, mert ez hivatás! és még jobban hibáztunk, mikor az egyik ügyosztályon megtaláltuk, akit nem kerestünk, félre állítottuk, mert tudott, akart és merte az alkotást;

és hibáztunk, hogy az evezős sportot a „strand"-nak ezt a velejáróját, nem szorítjuk, mint az írás-olvasást, hogy ontaná az egészséget a mi hű Dunánk, és kapna cserébe szivárványos, tarka színt ő maga;

A mult hibáit jóváteendő, a pártok bizalmára és hozzájárulására támaszkodva, fővárosunk korszakos értékű szakértőjének, néhai Kailinger Mihály vízmű igazgatónak 1919. évi javaslatát újból felveszem és a nagy budapesti ingyenes „strand" helyéül az esztergomi vasúti híd feletti *óbudai római-partot* jelölöm ki, már azért is, mert Budapest népe ezt a partot az ő rendezetlen, balkánias, közlekedéstől elzárt, kócos állapotában, valóságos kínlódás árán most is ezrével keresi fel, csakhogy „strand"-hoz jusson; de különösen még azért is, mert ez a partrész a nép életében mint az úgynevezett „vadevezős" sport kiindulási állomása a maga számtalan csónakjával, máris jelentős szerephez jutott.

Szerencsére fővárosunk szabályozási terve, már 40 év előtt böles előrelátással a római-partot jelentős célokra közterületnek tartotta fenn. Ezt a gondoskodást az idő igazolta azzal, hogy a lakosság levegőt kívánó tömege a népösztön makacs erejével ezt a partot választotta és tette a dunai viziélet gócává, a mai élet egészséges lüktetéséhez tartozó „strand" fürdővé.

Budapest hatalmas tüdejét: a Dunát mind a két partján végig elmeszesítettük; még ez az egyetlen ép, eleven, lélegző szakasza maradt. Ezért én, a Budapest fürdőváros felelős vezetője, nem hagyhatom cserben a városom népét az ő megválasztott strandjának világvárosi kifejlesztésénél, már csak azért sem, mert az eddigi strandfürdők egyikében sincs meg a strandfürdő hármas kelléke: *víz, nyitott térség és föveny* és ennek a strandnak utolérhetetlen előnye: az ingyenesség.

Mivel ez a római part a „strand"-ot csaknem készen, szinte ingyen adja, a főváros népe a hatalmas strandfürdőt az adózók újabb megterhelése nélkül kapja a kezemből.

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők
Fedett téli uszócsarnok

SZÉPILONA VENDÉGLŐ KERTHELYISÉGEI
Elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást **Stiginczky József** tulajdonos személye garantálja.

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

BUDAI KÖVÖLDE
PARK VENDÉGLŐ
II., Marcibányi-tér 6. szám.
Árnyas kerthelyiség gyönyörű lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.
Állandóan hideg és meleg ételek. Elsőrendű fajborok Dreher sör. Naponta Kaposvári Boros Misi zenekara játszik.
Tulajdonos
SIPOS GYULA.

ifj. Weßrmann Béla
éttermeiben
I., Lágymányos-utca 3.
minden este
SONJA
tisztizenekara muzsikál

Budai kávések és vendéglősök figyelmébe!
SÁGHY KÁLMÁN sütődéje
Budapest, I., Bors-utca 7. sz.

Hűvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

Legszebb vacsorálóhely
a
HŰVÖSVÖLGYBEN
a
VERONIKA
vendéglő
I., Hidegkuti út 20
tisztelettel
RÓNA GYULA

Az Auguszt pavillonban
(I., Hidegkúti-út 22)
délután és este előkelő jazz-band játszik
Elsőrangú meleg konyha

DÉLIVASÚT KÁVÉHÁZ
I., ALKOTÁS-U. 7
Esténként **SERGEJ** orosz zene- és énekkara hangversenyez. Minden **szombaton** hajnalig

MOLNÁR JÁNOS
VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN
III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitűnő konyha, Elsőrangú italok.

BALÁZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál
Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

CSÁSZÁR-
fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.
Kényelmes, szép, úri helyiség
Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

NEMZETI PARK
Vadorzó ucca 1—3. közvetlen a 83-as villanyos megállójánál
Telefon automata 643—01.
Nyilvános étterem pensió. Buda legszebb kiránduló helye.
Állandó zene uzsonához és vacsorához.
Kitünő magyar és francia konyha. Uradalmi fajborok.
Igen mérsékelt **polgári árak.**
Egyesületek, társaságok részére hatalmas külön terem díjmentesen áll rendelkezésre.
Ugyanitt rendelhetők Balaton legszebb szállodájában a Balatonaligai dr Puskás penzioban, jutányos áron szobák.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvostudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Ujabb levél a Hüvösvölgyből

Égető és halasztást nem tűrő kérdések merülnek fel nap-nap után a Hűvösvölggyel kapcsolatban. Budának ez a része még ma is a legmostohább gyereke, pedig minden gondosságot megérdemelne. A hűvösvölgyi *Nagyrétet* szép napokon ezrével keresik fel a kirándulók. Ideális, szép hely pihenésre, de ehhez jó levegőre van szükség s ezt nem találjuk, mert a különben nagyszerű hegyi levegőt elrontja a rét mellett húzódó Nagykovácsi-út pora. Az utat ritkán öntözik s akkor is — csak úgy tessék-lássék — a közepét, míg a széleken vígan kavarog a por és éppen a por elől menekülő városiak így cseberből vederbe jutnak. Gyakoribb és kiadós öntözést kérünk és végre az út végleges rendezését.

A másik nagy baj *a világítás* kérdése. Hosszú harcok után a végállomástól az erdőn keresztül bevezették a villanyvilágítást a rétig. De miért nem lehetett 100 lépéssel tovább vinni, hogy a nagyréti vendéglőtől, amely a város tulajdona, szintén villannyal lehessen világítani? Lehetetlen állapot, hogy egy világvárostól 20 percnyire, a villanyvezetéktől 100 lépésre egy ily rendkívül látogatott nyári helyiség petroleumlámpát legyen kénytelen a vendégei elé tenni. Hát hol vagyunk? Az erdőben, vagy a székesfőváros Nagyrétjén?

Egy kiránduló

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A testvéri összetartozást ápolja az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre agilis elnöksége *Ravasz* László és *Hubert* Vilmos azzal, hogy a Déli-vasút vendéglő kuglizójában minden kedden este — egész nyáron át, még rossz időben is alkalmat ad a tagoknak a legkellemesebb találkozásra. Vasárnap délelőtt a kör helyiségben, I., Krisztina körút 61. szám összejönnek a tagok ügyes-bajos dolgaik megbeszélésére.

Az óbudai Kisfaludy Színház egymásután két bemutatót is adott. A „Mersz-e Mary" operett színrehozásával úgy kiállítás, mint művészet tekintetében olyat produkált a színház, mely messze felülmúlja mindazokat az igényeket, amiket Óbuda minden rendű rétege támaszthat a mozihelyárakkal dolgozó kis intim színházzal szemben. Csupa ifjú tűz, ragyogás, fiatalság áradt a színpadról. Szédítő táncattrakciók követték egymást. Fővárosi milliőben érezte magát a néző. Külön kell kiemelni a Révész Gábor kettőst, Véseyt, Sugort, Sipost és Sajót, kisebb szerepeikben Kőrössyt és a bájos Lovray Mimit és Váradit. Nagy sikert aratott Mr. Chraffword angol táncakrobata. A színház áldozott Óbudáért. Áldozott-e a közönség? — Május 30-án „A kis lord" került színre Jatzkó Cicával, az ismert, bájos gyermekprimadonnával a címszerepben. Nagy sikert aratott Az előadás minden tekintetben preciz, elsőrangú teljesítmény volt. Az öreg lordot Széll József, a színház kiváló képességű igazgatója játszotta, tiszta, nemes, elmélyedő művészettel. A mogorva, öreg lord zord, fanyar alakját ép oly megrendítő módon állította elénk, mint amilyen szivekbe markoló hangon szólaltatta meg a sírástól fojtogatott, jóságos nagypapát. Óbudán van kultúra és Széll igazgatónak lesz közönsége, ha kitart a most beállított művészi irány mellett.

Leventék zászlószentelése. Az öt éves fennállását ünneplő III. kerületi 5. számú Pannonia Leventeegyesület június 3-án gyönyörű ünnepség keretében, előkelő közönség jelenlétében szentelte fel szép zászlóit, amelveknek zászlóanyai tisztét dr. *Ripka* Ferencné és *Andréka* Károlyné vállalták. A méltóságos zászlóanyákat Óbuda egész társadalma nagy ovációval fogadta, majd hosszú menetben, amelyben ötvenkét egyesület vett részt szebbnél-szebb zászlókkal, és zenekarokkal — kísérte az új nehéz fehér selyem- és nemzeti zászlóval egyetemben az óbudai ősi főplébánia templomba. Ott Sagmüller József apát megható beszéd kíséretében áldotta meg a két új zászlót s a zászlóanyákat, akik a templomban verték be díszes zászlószögeiket. Utána a leventeegyesület díszközgyűlést tartott a kath. kultúrházban *Tellér* Gyula polg. isk. igazgató elnöklésével, aki magasan szárnyaló

Elkészült a legszebb budai hegyi út!

Meleg ünnepség a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületében

Ünnepelték Eperjessy Bélát és dr. Bárdos Györgyöt

A guggerhegyi szerpentin út, amely a Rózsadomb felső vidékének panorámás, összekötő útja Hidegkúthoz — egyik szakaszán megépült s ez kedves alkalmul szolgált a budai hegyvidékért serényen munkálkodó Budai Ingatlantulajdonosok Egyesületének, hogy szeretettel teljes ünnepléssel emlékezzék meg az út építőjéről, *Eperjessy* Béla műszaki főtanácsosról, a II. ker. vezető mérnökéről. Május 23-án volt a házi keretet túlszárnyaló, lelkes díszvacsora, amelyen a kilátásos út építőjének érdemeit meleg, szép szavakkal méltatták: dr. *Bárdos* György elnök ünneplő beszéde után — Hoepfner Guidó, dr. Lugmayer József, dr. Elszász Oszkár, Széll Jenő, Freund Dezső, dr. Szitár Endre, Fejér Lajos, Löry Imre, akik rámutattak arra a ritkaságra, hogy műszaki embert ünnepelnek, aki Buda szépségekben való ragyogásához, páratlanságához akkor járult hozzá ennek az útnak hatalmas munkájával, amikor még mindig Pest a kedvenc s Buda a mostoha gyermek, amikor Budán a mindenféle hibák sorozata történik, ahol mindent elrontanak a pestiek, még azt is, amit a gyönyörű természet készen kínál; ahol a két úi dunai híd is azért nem tud megépülni, mert nem tudják őket a hegynek neki vezetni, mint a többi hidat. A kerület vezető mérnökét ünneplik Eperjessy Bélában, akinek pedig hivatala olyan, hogy nehéz olyat alkotnia, ami maradandó s mégis megbecsülhetetlen munkásságot fejt ki nemcsak a II. kerület, hanem az egész főváros érdekében. A most elkészült alkotása — látványosság, amelyet megbámul a külföldi, viszont a pesti embernek módjában lesz munkája után, könnyen elérhetően, a leggyönyörűbb természeti szépségekkel övezett vidéken, kitünő levegőben, csendben pihenhetni. A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete teljes mértékben érzi, hogy mit köszönhet a szerpentin út építőjének, akinek szerénysége tiltakozik az ünneplés ellen, de nem térhet ki előle, mert a szív hozta ez alkalommal össze az embereket s nem a politika, hogy a munka emberéről emlékezzenek, akinek nevét aranybetűkkel kell megörökíteni.

A hatásos ovációt, amely ennyi ajkról zengett fel, megindultan köszönte meg az ünnepelt *Eperjessy* Béla. Végül dr. *Virágh* Gyula tett hitet Buda minden európai várost felülmúló szépsége mellett, majd meleg elismerő szavakkal adózott az Ingatlantuladonosok Egyesülete lelkes munkájának, meghajtva a köszönet lobogóját annak elnöke előtt a következő szavakkal:

A mi körünkben van egy ember, dr. Bárdos György elnök, aki ezt a lelkesedést agyagba önti, aki ezt a lelkesedést állandóan iparkodik szóval, írással, cselekedettel ébrentartani és megszakítás nélkül lelkes szócsöve ezeknek a nemes törekvéseknek. Arra kéri őt, hogy legyen továbbra is lelkes szószólója az ő óhajaiknak, az ő vágyaiknak, az ő művészi eszméiknek. Bírjon rá mindenkit, hogy Buda fejlesztésében részt vegyen.

Hosszantartó lelkes éljenzés és taps köszöntötte dr. *Bárdos* Györgyöt s a derűs hangulatú vacsora az összetartásnak s újabb jószándékoknak lett a forrása.

beszéd kíséretében emlékezett meg az egyesület nagy napjáról. Majd az egyesület történetének felolvasása után a zászlószögek beverése következett, amelyet József főherceg képviseletében vitéz *Mátyás* Sándor tábornok nyitott meg, majd a kultuszminiszter szögét *Lehrer* Károly alezredes, a főpolgármesterét *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, a polgármesterét *Michál* főjegyző verte be szebbnél-szebb jelgék kíséretében. Ezután dr. *Botzenhardt* János, *Mettelka* Frigyes, *Brunekker* Lajos főv. biz. tagok, dr. *Krivoss* Árpád ügyvéd, *Wolkenberg* Gyula r. főfelügyelő fővédnökök, a különböző intézmények, testületek helyezték el a zászlórúdon szögeiket. A lelket felemelő ünnepség a daliás leventék s szépséges magyar ruhás leányok „Hiszekegy" éneklésével ért végett. A fáradságos rendezés minden érdeme id. *Mihalek* Ferenc ügyvezető elnöké, akit nagyszámú rendezőgárda támogatott.

Hódy Lajos állapotában örvendetes javulás állott be és e napokban elhagyja a szanatóriumot.

Gyász. Fájdalmas csapás érte *Kún* Attila gázgyári főtiszt nejét szül. *Goda* Margitot, akinek édesatyja *Goda* Gyula ny. állami mérnök június hó 10-én, 58-ik évében, hosszú, gyötrelmes betegségében, elhúnyt. E hó 12-én délután temették a farkasréti temető halottasházából, gyászoló, nagyszámú közönség kísérete mellett. Elhúnytát gyászolják a Márky, Maczán, Scultétv és Kovács családok.

A Hollós Mátyás Társaság törzsasztalát a Császárfürdő éttermében áttette a régi szép, platános kerthelyiség fedett verandájára, ahol mint eddig,

minden hétfőn este

7 órától találkoznak a tagok és hozzátartozóik. Legutóbbi ülésén, e hó 11-én kedvesen szórakoztatta a társaságot a Radegundban nyaraló Kapcza Imre négy oldalas, humoros, rímes levele, amelyben pompásan sikerült rajzot ad ottani életmódjáról.

Százötven évig fognak élni az emberek. Ezt nemcsak Voronoff mondja, hanem a Bölcs Rabi is, aki *Az Ojság* legújabb számában minden aktuális politikai, társadalmi, sport- és színházi eseményről hallatlanul mulatságos vicceket mond el. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Ó-utca 12.

Szalmaözvegy férjek. Megkezdődik lassan a nyaralási szezón és vele együtt a szalmaözvegyen maradó családapák étkezési gondja is. Akik az év 11 hónapjában nagyszerű házikoszthoz szoktak az otthoni megszokott környezetben, nehezen szánják magukat rá, hogy kurtakorcsma főztjével rontsák el a gyomrukat. Dícséretreméltó törekvése az „ANNA" vendéglő tulajdonosának, özv. *Konnert* Károlynénak, hogy ezen a bajon akar segíteni egy újfajta menürendszer bevezetésével, amely igazi olcsóságával, bőségével és házi ízletességével a nyaralás idejére árván maradt otthon illuzióját fogja kelteni a szalmaözvegyekben.

Egy szál virággal, megható kegyelettel zarándokolt Antal napján, június 13-án a tizennégy éve elhunyt *Szebeny* Antal sírjához az I. kerület polgársága. A farkasréti temető harangja körül gyülekezett a nagyszámú gyászoló közönség s vonult a virágesővel borított sírhalomhoz, ahol *Kossalka* János egyetemi tanár mondotta el emlékbeszédét és helyezte el a polgárság koszorúját, a Budai Dalárda a legszebb gyászdalokat énekelte.

Új karmester-tehetség — még pedig budai — tűnt fel a Zeneművészeti Főiskola május 30-iki hangversenyén, ahol a karnagyképző tanfolyam növendékei vizsgáztak. Kellemesen feltűnt a kiforrott s különösen tehetséges *Kozma* József — *Kozma* Bernát gyorsíróiskolai igazgató fia — aki stílusos vezényléssel emelkedett ki magasan a többiek közül. *Kozma* József különben már elismert színház-karmesteri multra is tekint vissza s mint zeneszerző is jó csengésű a neve a modernek társaságában. A kiválónak induló dirigens zenei pályafutása elé meleg rokonszenvvel tekintenek a budaiak.

Budai kutya, még pedig oroszhegyi Szabó István főutcai ékszerész „Rigó" nevű 14 hónapos kölyök német juhászebe (farkaskutya) nyerte meg az idei ebkiállításon az öt első díjat és megkapta Gábriel Magdolna főhercegasszony tiszteletdíját, mely egy achát medence mellett álló bronz farkaskutyát ábrázol rendkívüli szép kivitelben. Az értékes tiszteletdíjat M. G. arany monogram és a főhercegi korona díszítik. Ez a budai „Rigó" az őszi ebderby favoritja.

A Zugligeti Egyesület június 29-én délelőtt 11 órakor tartja rendes közgyűlését a Fácán külön helyiségében.

A Klotild Szeretetház Egyesület június 17-én délelőtt 11 órakor tartja rendes közgyűlését dr. Ripka Ferenc főpolgármester elnöklésével Budakeszi-út 8. szám alatt.

Leg ideálisabb könnyebben megközelíthető olcsóbb uzsonnázóhely a
HORVÁTHKERTI TEJIVÓ
a Horváthkert közepén
minden délután elsőrangú zene

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnézlumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA !!

Ne vigye pénzét külföldre!
Merán és más külföldi fürdő helyett itt van
a Svábhegyi
Szanatórium

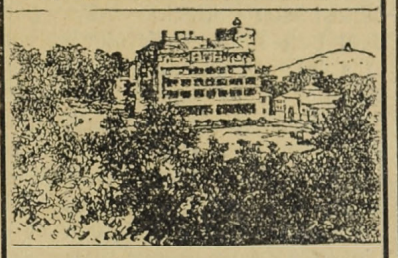

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire
Üdülők
idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szívbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére
Egész éven át nyitva

PHILADELPHIÁBAN
ESTÉNKINT
ZOMBORI
SIPOSS SANYI
CIGÁNYZENEKARA MUZSIKÁL

Műgyűjtők!
Gyüjteményük kiegészítése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel
DARVAS
régiségkereskedő üzletét
III., ZSIGMOND-UTCA 38.
(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.
Régi elismert szakember és becslő.

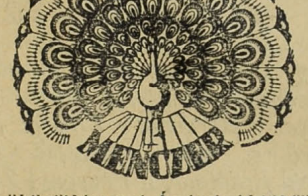

Gallértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fill.
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztító vállalata
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hídnál) Telefon Aut. 520-42 IV., Eskü-út 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 850-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

MEGNAGYOBBITVA!
TROMBITÁS
VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
HŰS KERT
NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!
GUTTENBERGER
tulajdonos

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván ucca 4

BALÁZS ÜDÜLŐ
Hűvösvölgy (a végállomásnál)
Szobaárak 5·— P-től felfelé. Penzió háromszori étkezéssel, 1 személy napi 9— P, 2 személy 17·50 P.
TELEFON: Automata 640—78.

Három fekete macskához
HABERMANN ANTALNÉ
I, Maros-utca 18
Nagy kerthelyiség
Fedett nagy veranda
Kiváló hegyi borok
Kitünő
Szentgyörgyhegyi!
Kiadó szezonra társaságoknak, egyesületeknek
Kuglizó

DEZSÉNYI LÁSZLÓ
bornagykereskedőnél
III., Kenyeres-u. 34 *Telefon: 623-43*
Nemes fajborok
nagy választékban

A BUDAPESTI
KISIPARI HITELINTÉZET
R. T.
(VII., Rákóczi út 30.)
legutóbbi közgyülése az alaptőkének 850.000·— pengőre való felemelését határozta el.
Kibocsátanak 25.000 drb à 10·— P névértékű részvényt 16·— P átvételi árfolyamon.
Az iparosság érdeke, hogy mindenki legalább 1 darab részvényt jegyezzen.

Lohr Irma udvari szállító utóda
Nagy Imre László
élővirágkereskedése
II., Fő ucca 1. Telefon: 41-87
Menyasszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak, lelkiismeretes kiszolgálással

Csak egyszer
KÓSTOLJA MEG
AZ ANNA ÉTTEREM
I., KRISZTINA KÖRÚT 61 SZ.
1·40 pengős menüjét
leves, sült kétféle körítéssel, tészta v. sajt v. feketekávé

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYAR
STOWASSER JÁNOS
kir. udvari szállító,
a Rákóczi tárogató feltalálója
II., LÁNCHID UTCA 5.
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

JÁNY ÁRPÁD
I., BORS UCCA 1.
TELEFON: A. 503-35. **SÜTŐDE** TELEFON: A. 503-33

YOGHURT
készítményünk
5% zsírtartalommal
Tápláló
Üdítő
Gyógyhatású
Kapható fióküzleteinkben és elárusítóhelyeinken
Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt.

ÉNGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Buda gazdasági helyzete

Biztosított takarékbetét könyvecskéket bocsájt ki a Budai Általános Takarékpénztár

A budai kitűnően fundált és jól vezetett önálló és független bankok között erős a konkurrencia, mert bankszerűen teljesen megfelelő üzlet kevés van és éppen ennek következtében úgy a betéti, mint a kihelyezési konditiók igen előnyösek.

Csak kevés intézet dicsekedhetik megfelelő üzletmenettel, ezek közül is kiemeljük a

Budai Általános Takarékpénztár Részvénytársaságot,

mely 1910-ben alakult és vezető szerepe van Buda gazdasági életében. A budai polgárok köréből rekrutálódnak ügyfelei, de kielégíti a helyi kereskedelem és gyáripar hiteligényeit is. Betétállománya állandóan növekszik és kihelyezett tőkéi a múlt évhez képest a kétszeresére emelkedtek.

Az intézet élén Friedländer Andor vezérigazgató, a helyi piac kitűnő ismerője áll, aki 1910 óta vezeti általános megelégedésre a takarékpénztárt. Az igazgatótanács tagjai pedig báró Hatvany Endre földbirtokos, gyáros, elnök, dr. Nemes Antal pápai praelátus, c. püspök, alelnök, gróf Almássy Pál földbirtokos, gróf Batthyány Miklós földbirtokos, nagyajtai dr. Kozma Jenő korm. főtanácsos, országgyűlési képviselő, dr. Mezei Sándor ügyvéd, dr. Ország Sándor, a Monori Magtermelő igazgatója, dr. Petzrik Jenő korm. főtanácsos, ügyvéd, dr. Szalay Sándor korm. főtanácsos, Szmrecsányi Ödön földbirtokos és Friedländer Andor intézeti vezérigazgató.

Az intézet jelentékenyen fejlődik és igyekszik a helyi kamatpiacon mérséklően hatni, mely akciójának jelentősége a Budán kialakult kamatbázisban kifejezetten megállapítható. A Budai Általános Takarékpénztár ma már közszükséglet Budán és a kereskedelem és ipar nagy hasznát látja az intézet kitűnő, a köz érdekében folytatott politikájának.

A Budai Általános Takarékpénztár a közelmúltban heti befizetéses életbiztosítással ellátott új takarékbetét rendszert létesített, a Budai Napló szerkesztője felkereste ez ügyben az intézet vezetőségét, ahol a biztosított takarékbetétkönyv akcióról a következő rendkívül érdekes felvilágosítást sikerült beszereznie:

— A takarékbetét-biztosítás a takarékbetét gyűjtésnek és az életbiztosításnak az egybevonásából keletkezett és a takarékbetét összes előnyeit, ú. m. a betét felett rendelkezés jogát és a kamat élvezetét, eredeti formájában megtartotta, de egybekapcsolta áz életbiztosítással olykép, hogy az esetben, ha a takarékbetevő előbb elhalna, mint az az időpont, melyre a takarékbetét-biztosítás köttetett, elkövetkezik, a biztosítótársaság a takarékbetétet azon összegre egészíti ki, melyet a takarékbetevő a biztosítás egész tartama alatt a bankba berakni szándékozott, azonkívül a felgyűlt kamat is kifizettetik.

— A Budai Általános Takarékpénztár ezen biztosított takarékbetétkönyvi akciót a Pénzintézetek Országos Biztosító Részvénytársaságával létrejött megállapodás alapján egész Budán kizárólagos joggal egyedül fejti ki. Betétek már heti 1 pengő összegben is elfogadtatnak a Budai Általános Takarékpénztár R.-t. II., Fő-ucca 9. szám alatt lévő székházában. Előnyösebb biztosítást az életbiztosítás semmiféle fajtája sem adhatja meg, de nem is köthető ily előnyös és olcsó fajtájú életbiztosítás takarékbetét biztosításon kívül. Aki például heti 1 pengő betétet helyez el a takarékpénztárnál, melyből 80 fillér tőkeszaporításra és 20 fillér biztosításra fordíttatik, annak bármikori elhalálozása esetén az eddig felgyűlt kamatokon kívül 624 pengő fizettetik ki, amennyiben pedig 15 éven át a befizetés teljesíttetett, úgy 843 pengő 66 fillért kap ki a biztosított a betétkönyvére. Mi a magunk részéről is igen ajánlatosnak véljük a takarékbetét biztosítási könyvecske váltását, mely életjáradékul szolgálhat azok számára, akik vagyonnal nem rendelkeznek és nyugdíjra nincsen kilátásuk.

A Beszkárt *Folkusházy* alpolgármester-vezérigazgató Olaszországból való visszatérte után előreláthatóan még e hó folyamán megtartja közgyűlését. Információnk szerint a mérleg igen jó üzletévről fog beszámolni és a *Beszkárt* 1927. évre és úgy mint 1926-ra 10%-os dividendát fog fizetni.

„Mercur" Váltóüzleti Részvénytársaság. Az intézet 58.817.98 pengő nyereséggel zárja az 1927. üzletévet, amelyből az alaptőke 5%-ának megfelelő osztalék kerül kifizetésre. Az üzlet emelkedő méreteinek arányában az alaptőke 1,000.000 pengőről 2,000.000 pengőre való felemelése határoztatik el. Az új részvények 1:1 arányban 20 pengős árfolyamon ajánltatnak fel a régi részvényeseknek. Az alaptőkeemelés keresztülvitelét a Mercurbank, Wien garantálja.

OFA

A vállalat 1922-ben alakult az *Országos Fatermelők R.-t.*-ból, mely kerethez azután a *Pozsonyi Országos Fatermelő*, a *Brassói Országos Fatermelő*, a *Brassói Marosvölgyi Faipar*, a *Brassói Székpataki Erdőipar*, a *Pozsonyi Zemplényi Erdőgazdaság* és az *„Ofa" Societé Francaise d'Importation du Bois*, Paris csatlakozott. Ilyen módon a vállalat tulajdonképen egy holding társaság, mely az említett vállalatok részvényplakettjeit a tárcájában őrzi. Az összes említett társaságok a fatermelésen kívül puha- és keményfaanyagok feldolgozásával és értékesítésével foglalkoznak. Saját erdőségek felett rendelkeznek, amelyekből a kitermelt fa a legmodernebb közlekedési eszközökkel kerülnek a fürésztelepekhez. A vállalatok gyártmányai a legkiterjedtebb és szétágazóbb eladási szervezetek útján kerülnek a világpiacokra. Ilyen módon az *Ofa* nemzetközi jelentőségre is szert tett, mely vállalatnak egyre növekvő presztizse elsősorban a vállalat vezérigazgatójának, *Sonnenfeld* Lajosnak az érdeme. Az *Ofa* szembeötlő fejlődésében a lefolyt évben a vállalat számára rendkívül nevezetes etapjához érkezett el, amidőn Ausztria legnagyobb pénzintézete, az *Österreichische Creditanstalt* vállalt az *Ofánál* jelentékenyebb részesedést. A vállalat nagyarányú fejlődése részvényeinek kedvező áralakulásában is megfelelően kifejezésre jut, amennyiben az *Ofa* részvények a budapesti részvénypiac legszilárdabb értékei közé tartoznak és a tőzsde tartós stagnációja ellenére is állandó emelkedést mutatnak.

---

* **A Magyar-Olasz Bank** alaptőkéjét legutóbb március 12-én emelte fel. Eddig az időpontig a részvénytőke 10.8 millió pengő, a tartaléktőke pedig 3 millió pengő volt. Ekkor a bank nagyobb arányú tőkeemelést hajtott végre és a saját tőkéit összesen 26 millió pengőre szaporította. Most, hogy a Magyar Általános Takarékpénztár saját tőkéjét 33 millió pengőre emelte, ezzel a Magyar-Olasz Bank ot túlszárnyalta. Miután mindkét intézet olasz érdekeltséghez tartozik, a Magyar Általános Takarékpénztár legutóbb végrehajtott sikeres tranzakciójából most azt a következtetést vonják le, hogy a Magyar-Olasz Bank a részvénytőkéjét szintén szaporítani fogja.

Nasici

A vállalat 1921-ben alakult a *Neuschloss-Nasici Tanningyár* és *Gőzfürész R.-t.*-ból és a *Hazai Bank* érdekköréhez tartozik. A *Nasici* viszonylag rövid fennállása óta egyenes irányú fejlődést mutat, mely a vállalat osztalékfejlődésében is híven visszatükröződik. A *Nasici* első osztaléka 2 svájci frank volt, mely évről-évre egy frankkal emelkedett, csak az 1925—26. üzletév után növelte a vállalat dividendáját egy fél svájci frankkal, hogy a legutolsó üzletév után másfél svájci frankkal emelje az osztalékszolgáltatását. Igy tehát végeredményben az évi egy svájci frankos dividendanövelés bekövetkezett a vállalatnál, amely osztalékpolitika különösen a Nasici jövő fejlődési lehetőségét helyezi rendkívül kedvező megvilágításba. Ez az osztalékpolitika ugyanis a részvények számára azt a kilátást nyujtja, hogy rövid időn belül részvénybirtokuk nemcsak az egész budapesti tőzsde egyik, a tőzsdeárfolyamhoz viszonyítva legnagyobb belértékű részvényeket jelenti, hanem jövedelmezőségi szempontból és vezető helyet fognak elfoglalni az úgynevezett elitrészvények között. A *Nasici*nak ez a rendkívül kedvező irányú fejlődése, melynek eredményeképpen a vállalat európai viszonylatban is egyik legjelentékenyebb favállalattá nőtte ki magát, elsősorban a vállalat ügyvezető-elnökének, *Rosenberg* Hermannak az érdeme.

---

* **A Vásárpénztárnak,** értesülésünk szerint, most készült el a mérlege, amely 160 ezer pengő tiszta nyereséggel zárult.

A Magyar Általános Hitelbank a közelmultban érdekes megállapodást létesített a *londoni Prudential Biztosítóval*. A megállapodás értelmében az említett londoni biztosító vállalat, amely tudvalevően a *bécsi Creditanstallt* főrészvényese, a *Magyar Általános Hitelbank* legközelebb kibocsátandó új részvényei nagy részének elterjedését, illetve átvételét garantálja.

Beszkárt

A vállalatot a főváros a *Közúti* és a *Városi Vasutak* megváltott villamoshálózatának üzemvezetésére 1923-ban alakította. A társaság összesen közel 500 ezer km. hosszúságú sínhálózat felett rendelkezik, mely hálózatot a *Beszkár* tervszerű és céltudatos közlekedési politikájával állandóan fejleszti, melynek eredményeképpen elmondható, hogy kevés európai város rendelkezik olyan kitűnően funkcionáló villamosvasut szolgáltatással mint Budapest. A *Beszkár* jelentékeny jövedelmeit állandóan beruházásokra fordítja, mely tartós és szüntelen beruházások biztosítják elsősorban a vállalat említett nagyarányú fejlődését.

Magyar Cukoripar

A vállalat 1889-ben alakult és nemcsak az ország legrégibb, hanem legnagyobb cukorgyára, mely a *Hitelbank* kiterjedt cukorérdekeltségeinek legjelentékenyebb tényezőjét képezi. A vállalat a szerencsi finomítóval ellátott nyers cukorgyár felett rendelkezik, melynek naponkinti termelőképessége 18 ezer q. Ezenkívül a vállalat igen kiterjedt és több mint 5500 hold kiterjedésű mezőgazdasági bérletek tartoznak ellenőrzése alá. Ezenkívül a *Magyar Cukoripar* számos cukorgyárnál bír számottevőbb részesedéssel, melyek közül a legemlítésreméltóbbak a következők: a *Botfalui*, Marosvásárhely, *Sarkadi*, *Ujverbászi*, *Nagyszombati* és *Nagytapolcsányi*. Az utóbbi évek eseményeihez tartozik, hogy a vállalat pozicióját a magyar cukoriparban a *Selypi Cukorgyár* részvénytöbbségének megszerzésével jelentékenyen kimélyítette. Ebben az évben pedig a *Bóni* részvénytöbbségét vásárolta meg a vállalat, mely tudvalevően szintén egy cukorgyár felett rendelkezik és így e sorozatos tranzakciók eredményeképen a *Magyar Cukoripar az ország legnagyobb és legjelentőségteljesebb cukorkonszernjévé fejlődött.*

Az Angol-Magyar Bank a *Budai Napló* értesülése szerint tőkeemelés ügyében folytatott megbeszéléseket amennyiben ez a hatalmasan előretörő pénzintézet külföldi részvényesei szívesen vennének át további újabb részvénykibocsátásokat. Információnk szerint az erre vonatkozó érdeklődések igen kedvező fogadtatásban részesültek és amennyiben a viszonyok tovább javulnak, úgy még ősz előtt az *Angol-Magyar Bank* tényleg felemelné alaptőkéjét.

A Nasici a *Budai Napló* információja szerint az 1927-ik üzletévre az előző évi 6 svájci frankkal szemben 8.5 svájci frankot fog fizetni. A magasabb osztalékot a vállalat kedvező üzletmenete teszi lehetővé, amennyiben az elmúlt évben fűrésztelepei erősebben voltak foglalkoztatva és nagobb export tevékenységet is fejthettek ki.

Brassói Cellulóze Gyár

A vállalatot 1888-ban a *Magyar Általános Hitelbank* alapította és a társaság eredetileg két cellulózegyár felett rendelkezett. Az egyik Erdélyben, a másik Felsőmagyarországon volt. Mindkét cellulozegyár a monarchia összeomlása után nacionalizáltatott, olykép azonban, hogy mindkét gyárnál a *Brassói Cellulóze Gyár* döntő részesedést biztosított magának. Ezenkívül a vállalat konszernjéhez egész sor cellulóze- és papírgyár tartozik, melyek az anyavállalat prosperitását a legelőnyösebben biztosítják. A vállalat részvényei a tőzsdei forgalomban is szerepelnek és nemcsak mint elsőrendű befektetési papírok, hanem az átlagos részvényhozamot lényegesen meghaladó kamatozás révén is igen népszerűek.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

BUDÁN
a Mártonhegyi-út elején a Tamás-ucca 15—19. és Dobsinai-út 10. alatt 59-es villamos Lejtő-úti megállójától 10 percnyire összes közművekkel ellátott 300—350 négyszögöl kiterjedésű, gyönyörű fekvésű, termő gyümölcsfákkal beültetett villatelkek több évi előnyös részletfizetésre kaphatók. 20% lefizetése után azonnal birtokba vehetők.
Érdeklődni a
Magyar Köztisztviselők Takarékpénztár parcellázási osztályánál
Budapest, IX. kerület, Mester ucca 17
vagy a helyszinen telefonon Automata 662-33

VÁRKERT KIOSZK KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Budapest,
II. KER., YBL MIKLÓS-TÉR 9. SZ.
Telefon: Automata 583—59.
TELJESEN UJJÁALAKITVA. ÚJ VEZETÉS.
MELEGVACSORA. ZENE.

Alapitva 1819
CALDERONI ÉS TÁRSA
Budapest, Vörösmarty-tér 1.
(Haaspalota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben.
Zeiss-, Punktál- és Ultrasin-üvegek.
Fényképészeti készülékek.

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

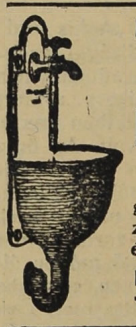

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

RUZICSKA PÁL
sütemény és kenyérgyára
II., HORVÁTH-UTCA 29.
Telefon: Aut. 518—23.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 915. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 junius 30.

Nehéz sorsa van Budának

Odaát Pesten sokkal öntudatosabban intézik a pesti oldal sorsát, nagy elorelátassal, a hatalom teljes birtokában. Amikor Pesten ráeszmeltek, hogy ennek a nagy városnak egyetlen biztos fejlődési alapja az a sok, világhirre mehető, paratlan hatású gyogyforrás, mely a budai hegyek alján buzog elő a földből, amelyek egyik ága Pestre is átnyulik és ezer meter mélységből Europa legforrobb gyogyvizet adja, — akkor sietve megepitettek elsonek a Szechenyi-fürdot a varosligeti parkban, hogy az esetben, ha Budapest, mint világfürdő vonzaná ide az idegeneket, ebbol Pestnek is jusson megfelelo rész. Megtoldották ezt legutobb egy hetvenmilliardos strandfurdovel es meg fogják toldani a közeljövoben egy sok-sok milliárdos szállodaval.

Amikor viszont arról volt szó, hogy a Budán, a Gellérthegyen tervezett fürdoügyi kiallitás céljaira 400 ezer pengot szavazzon meg a város, amely kiállitás egyforma érdeke Pestnek is Budának is, de ezzel a *fürdőügyi súlypontot* mégis Budára helyeznék át, — ezt a pénzt a pestiek megtagadták tolunk és ezzel a sakkhuzással s az ezt megelozo *amerikázással*, odáig tudták vinni, hogy az egész kiállitást s a vele járó előnyöket atvigyék Pestre az Iparcsarnokba. Ezzel elérték volna azt a rejtett célt, hogy a kiállitást látogató idegenek első kézből a közvetlen szomszédságban kapják a Szechenyi-fürdot, Europa legforrobb forrását s igy visszabillentik a fürdőügyi súlypontot Pestre.

Ez nem sikerült nekik.

Jozsef Ferenc foherceg s vele egyutt a „Budapest Furdováros Egyesület" a leghatározottabban allast foglalt ez ellen es nem ment bele ebbe a *„papendekli"* kiállitasba.

Harom év óta folyt a taktikázás ebben az ügyben. Elbuktatták ezt a kiallitást a városházán, elsőizben antiszemita jelszavakkal, mert, hogy zsidó toke is érdekelve volt, — másodsorban szocialista jelszavakkal, mert, hogy foherceg áll az ügy élen, — és harmadszor elbuktatta a szocialistákkal es demokratákkal összefogo Keresztény Községi Párt a — királykérdés cimén.

És mégsem sikerült elbuktatni, csak elhalasztani.

Budá számára megmentette ezt a kiallitást, amely Buda fejlődésének első nagy lépcsőfoka, az első nagy gát Buda polgárságának folytonos, sőt zuhanásszerű szegényedése ellen; — megmentette részünkre elsősorban *Bethlen* István gróf miniszterelnök bölcsessége, aki a pestiek taktikázása dacára fentartotta és továbbra is engedélyezte a Gellérthegy és a Citadella rendezésére szánt másfélmillio pengőt, — és megmentette másodsorban dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki a fürdőváros egyesület kívánságára azonnal elejtette a városházának azt a tervét, hogy a kiállitást, *mint egyszerű mintavásárt* az Iparcsarnokban tartsák meg s a maga részéről elfogadta azt az indítványt, hogy a kiállítás rndezése *három évre halasztassék el* és az ügyhöz méltóan, *grandiózus kivitelben a Gellérthegyen rendeztessék*, — és megmentette végül a *Községi Polgári Párt*, főleg annak vezére dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, aki az utolsó pillanatig a leghatározottabban a gellérthegyi megoldás mellett foglalt állást.

Nagy hálával tartozik Buda József Ferenc főhercegnek, városépitő József nádor meltó ivadékának, akit a legönzetlenebb szeretet Buda iránt vezet és vezetett ebben az ügyben.

Engedje meg a Fenséges Ur, hogy mi, akik 25 év óta vagyunk a budai polgárság szerény óhajait visszaverő visszhang, a küszöbönálló háromeves küzdelemhez néhány útbaigazító adattal szolgáljunk.

Mert nem oda Buda!

Budapesten, Buda javára valamit kiharcolni rettenetesen nehéz feladat... „Kossz sorsa van Budának!"

Fönt a várhegyen, a királyi palota közvetlen közeleben, déli csucskétol nehány ölnyire, a földben eltemetve áll Matyas király *óriási méretu Herkules szobra.* Csodájára járna a világ és egy negyedszazad óta odáig se tudtuk vinni, hogy e szobor kiasatásának kérdésével, bármely illetékes hatóság, foglalkozott volna.

Nem sikerült megoldani 75 év óta az Alagút rendezésének kérdését.. Nagy sürgetésre kimeszelték, mint egy vidéki ambitust és nehány szegenyes lámpással világitják. Isten csodája, hogy ebben a sötet lyukban szerencsetlenség eddig nem történt. Holott csekély költséggel ezt is Buda egyik látvanyosságává tehetné a város.

Nem sikerült gyógyparkká változtatni át a Margit-rakpart szaharai aszfaltsivatagját, pedig a leendő világfürdőnek ez volna a leggyönyörübb összekötő parkja.

Nem sikerült feltölteni a lágymányosi mocsarat, amely évtizedek ota a legveszedelmesebb miazma- és bacillustermelő helye a világfürdővé fejlodo Budának. Most is kultúrszemettel töltik, mely évszázadokig fog erjedni, rothadni és járványokat tenyészteni, akkor is, ha sikerül igy feltölteni a lágymányosi tónak nevezett mocsarat.

Nem sikerült áthelyezni Budán északról a füstokádó gyárakat a déli részekre, ahol a csepeli kikötovel szemben gyárvárosi kikötonek kell épülnie.

Nem sikerült a kelenföldi nagyrahivatott medence rendezése, oly módon, hogy a Boráros-téri híd tengelyében hatalmas sugárut vezessen a világhirű keserűvízforrásokhoz, érintve a páratlan gyógyhatású, világhírre méltó Sósfürdőt és tengelyül, alapul beállitani azt e városrész rohamos fejlődéséhez.

Nem sikerült állandó téli kőszínházat épiteni, pedig Buda kétszázezer lakosával szemben apró vidéki városoknak van állandó színházuk.

De nem sikerült sok minden más: utat vágni Óbudán a Fő-tértől a Filatori-gátig, megnyitni a Szépvölgyet, rendezni a Margitszigettel szemben lévő budai rakodópartot, liftet épiteni a Gellérthegyre, és ezer más olyan kérdést megoldani, melyek révén Buda fejlődése megindulhatna, elhagyott, magára maradt pusztuló polgársága megélhetéshez jutna.

Hova gondol Fenséged?

Három év alatt egy kiállitást, — ahol tíz hónap alatt sem tudnak megépiteni egy 200 méteres utat, — három év alatt...!

Csodának kellene történnie!

Budán, 1928. junius 29

A Svábhegyi Egyesület július hó 2-án (hétfőn) este fél kilenc órakor dr. *Erdősi* Károly pápai prelátus előadást tart arról „Hogyan nyaralnak Indiában" stb., a *Svábhegyi Szanatórium* régi étkezőjének terraszán. Előadás után ugyanott kilenc órakor a szokásos társasvacsora. A teriték ára: 6 P. Menü: Erőleves csészében, sonka mousse sauce tartare, bélszin filet, francia körítéssel, indianer bomba, gyümölcs. Az előadásra pontos megjelenést kér losonczi dr. Bódy Tivadar, m. kir. udv. tanácsos, Budapest ny. polgármestere, a Svábhegyi Egyesület elnöke.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester meglátogatta az elmult napokban *Czölder* Dezső festőművész, a Hollós Mátyás Társaság tagjának kiállitását s megvásárolta a tárlat egyik bájos budai képét: — a Normafa melletti részletet a Jánosheggyel.

Darányi pörkölt. Szudy paprikás. Megremegett a szívünk, amikor világjáró *Sándor* Pál bősz kirohanását láttuk a miniszterelnök környezete ellen, mert tudtuk, hogy itt vér fog folyni és az amerikai hírnek megfelelően, gulyással aprítja mindazokat, akik haragjára rá szolgáltak. Megremegett a szívünk, amikor másnap *Darányi* Kálmán államtitkár és *Szudy* Elemér sajtófőnök megkérdezték tőle, hogy miképen is méltóztatott érteni, ezt a légből kapott vádaskodást. Már láttuk a bősz viadalt, amint Sándor Pál aprítja őket és másnap az ínyencek csettintve rendelik a Ritzben, a Pannoniában az összeaprítottak husából készült Darányi pörköltet és Szudy paprikást, — természetesen, — felemelt árakkal. Mert végtére is nem mindennap kapható Budapesten államtitkár pörkölt és sajtófőnök paprikás. De a szenzáció elmaradt, Sándor Pál visszavonult az OMKE sáncai mögé, amivel viszont *Bethlen* Istvánt fenyegette meg, aki az találta mondani, hogy a magyar kereskedelemnek nincs meg a kellő szervezkedése. Már hogy ne volna? Itt van az OMKE! Igaz, hogy ez inkább csak Sándor Pál házi használatára szánt alakulás, amelynek költségeit, a kereskedők fizetik. Budán is megalakult ennek az OMKE-nek a fiókja, — sub tituló, — „BUDAI OMKE", ami annyit jelent, hogy a budai kereskedőknek is joguk van tagsági díjat fizetni, ha bár a jó OMKE még azt a szívességet sem akarta megtenni nekik, hogy árban, minőségben és divatban egyenrangúnak ismerje el őket a pestiekkel. Elég, ha OMKE tagok. Elég, ha olyan hírneves, száz párbajt vivott és mindenkit gulyással aprító párbajhősnek a hívei lehetnek, mint Sándor Pál, aki még a miniszterelnök környezetét is meri meggyanúsítani. Ezzel aztán mi budaiak kint is vagyunk a vízből.

„Pasarét Törökvész Környéke Egyesület" tisztujító közgyűlését junius 21-én, csütörtökön este tartotta a II. ker., Budakeszi-út 11. szám alatt lévő vendéglőben, dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő elnöklete alatt. A közgyűlést társasvacsora követte, mely kitűnő hangulatban folyt le és a késő éjféli órákig tartotta együtt a társaságot.

Tury Zoltán dr. közigazgatási biró a mult héten fájdalmas operáción ment át, mely szerencsésen sikerült ugyan, de két hétre kikapcsolta budai közéletünk e tevékeny férfiát a munkából.

Kössön ki a Császár-fürdőnél, mint hajdanában, régesrégen a helyi-hajó — kéri több ujlaki olvasónk, akik az idegenforgalmat nem szolgáló visszásságok között erre is rámutatnak. Az itt járt finnek egyrésze az Esplanade-szállóban lakott s ezek sehogysem tudták megérteni, hogy ha a szemben lévő Margitszigetre akarnak jutni, — miért kell zsúfolt villamosokon körülkocsikázniok, hídon gyalogolniok, amikor a Dunán sikló fehér hajócskákon kellemesebb lenne az odajutás. A régi váróterem a pénztáros bódéval még ma is áll, a Császár- és Lukács-fürdő vendégei és alsó Ujlak közönsége nagyon óhajtja ezt a megállóhelyet. Meg kellene ezt a kis kikötőt épiteni.

Küldöttség járt. a Budai Társaskör küldöttsége dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternél e hó 20-án, hogy felhívja figyelmét a Budát ért sérelmekre, főleg a fürdőügyi kiállításnak Pestre való áttétele ügyében.

Dr. HOOR TEMPIS MÓRITZ,

a Budai Társaskör társelnöke volt a küldöttség tolmácsa és klasszikus egyszerűséggel, rövidséggel mondotta el mindazt, amit a Városháza vétett Buda ellen. Mintha kőből faragott emlékoszlopott állitott volna a főpolgármester szobájába, amelyre nagy betüvel rá van vésve: — *BUDA SÉRELMEI!*

Dr. RIPKA FERENC,

akinek Buda a második szülőföldje Gödöllő után, aki mindig budai polgár volt és részt vett minden küzdelemben, amelyet évtizedek óta budai vezéremberek folytattak Budáért, — fölcsillanó szemmel, lelkes szóval *tett hitvallást Buda mellett.* Elismerte ő is, mint ahogy Folkusházy alpolgármester is elismerte, hogy a székesfőváros évtizedek óta sokat mulasztott Buda fölvirágoztatása körül és megígérte, hogy mindezt rohamlépésekben igyekszik majd bepótolni. Minden szaváből kicsillant az a véghetetlen szeretet, amellyel Buda iránt viseltetik és az a jóindulatu eltökéltség, amellyel ezeken a sérelmeken segiteni akar. Mindazok, akik a küldöttségben részt vettek, átérezték ennek az órának fontosságát és azzal a jóleső érzéssel távoztak, hogy a főpolgármester nagyjelentőségű szavai föltétlenül biztos alapkövét képezik Buda küszöbén álló fölvirágoztatásának. Őszinte meleg spontán éljenzés kisérte a főpolgármester lelkes kijelentéseit.

Az irígy pestiek. A lágymányosi strandfürdő céljára a főváros bérbevette a földmívelésügyi minisztériumtól a téli kikötőben, a Kopaszi párhuzamművön lévő területet (egy kissé furcsa körülírás) s azt 260 ingyenes öltözőhellyel, mentőszobával s egyéb szükségletekkel 27 ezer pengő költséggel felszereli. Az épület télen át a dunai mentőőrség csónakjainak elhelyezésére szolgál s a felügyelő szobájában ez idő alatt a csónakok javitási munkálatait végzik. Ezzel a megoldással a Lágymányos ingyenes strandolása el van intézve, azonban Óbuda már nem kaphat ilyen fürdőt, mert a Római Dunaparton már nincs hely, a Római-fürdő alatti részen pedig a vízfolyás oly sebes, hogy strandfürdőre nem alkalmas. A lágymányosi strand is egyelőre csak ígéret s talán csak decemberben készül el, ahogy ezt a főváros közgyűlésén jósolgatták, azonban az irígy pestiek máris foguk vicsorgatva nekitámadtak ezért a tanácsnak s epés megjegyzésekkel megvádolták, hogy Budát pártpolitikai szempontból dédelgeti (?!), mert a Keresztény Községi Párt vezetője és dr. *Kozma* Jenő a Községi Polgári Párt vezére és vezérkara Budán lakik s a „budai nagy-legények egylete" szervezetten bevonult a törvényhatóságba — Pest sérelmére. Más városrészek elhanyagolása, mellőzése mellett mostanában kizáróan a budai részek szükségleteinek kielégítése történik — harsogta Budának ez a nagy jóakarója és jó lesz a nevét külön is megjegyeznünk: *Földvári Béla*, akinek bármikor bizonyítani tudjuk, még pedig hiteles alpolgármesteri kijelentésekkel, hogy Buda évtizedes elhanyagolását még a legcsekélyebb mértékben sem tette jóvá Budapest főváros. Igéretekből élünk! És már ezt is irígylik tőlünk.

A Budai Klub junius hó 12-én tartotta dr. *Bárczy* István ny. igazságügyminiszter elnöklete alatt rendes évi közgyűlését, amelyen dr. *Orbók* József titkár olvasta fel az évi jelentést, amely szerint a Budai Klub két esztendős fennállás után nagy fejlődésnek indult, ami főkép dr. *Bárczy* István elnök és dr. *Harrer* Ferenc alelnök fáradozásának köszönhető. Az egyesület az elmúlt év folyamán neves tudósokból és irókból alakított előadássorozatot, a mulatságokon kívül nívós hangversenyeket is rendezett. A közgyűlés az ügyvezetőségnek, különösen dr. *Hegedüs* Miklós főorvos, ügyvezető alelnöknek és dr. *Orbók* József ügyvéd, titkárnak fáradhatatlan tevékenységükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A zárszámadás és költségvetés előterjesztése után a közgyűlés a felmentvényt megadta. A megürült tisztikari állások betöltése során alelnökké dr. *Tury* Zoltán közigazgatási bírót választották meg és a kilépő választmány helyébe új választmányt választott.

Mindnyájunk szívéhez szól évenkint egyszer, nyár elején, 120 árva gyermek nevében dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, mint a „KLOTILD SZERETETHÁZ EGYESÜLET" elnöke, annak közgyűlésén. Az 51-iket most tartották. Ilyenkor az elnök igyekszik újból fölkelteni az árvák iránt való szeretetet. *Szabó* Árpád dr. titkár mesterien megszerkesztett évi jelentésben számol be az elmult esztendőről. Mindezt melegen megköszönték és a legnagyobb elismeréssel adóztak az Egyesület elnökségének Szandtner Aladár és dr. Ruffy Pál államtitkárok és lelkes ovációban részesítette őket a közgyűlés.

Kimaradt Buda

miként a multban, ez évben is a *Szent István hét* nagyszabású programmjából, és ha igy tart, egyket év múlva a szent Jobbot is átviszik majd Pestre, a lipótvárosi Bazilikába, a körmenet pedig végig vonul majd az Andrássy-úton, nem pedig a királyi vár történelmi nevezetességű utcáin. A szent István hét úgy látszk egészen Pesté. Ott lesz minden, ami az embereket csődíti, szórakoztatja és ahol a pénzüket elkölthetik. Sőt mi budaiak is oda visszük majd a pénzünket. Egyelőre nem marad egyebünk, mint a körmenet. Ez pedig inkább egyházi ünnep, amely nem nyújt alkalmat költekezésre. Ez a szent István-hét gyönyörű dísze, ezt adja Buda, de a hasznot zsebreteszi Pest. Abban tökéletesen igazuk van a pestieknek, ha azt mondják, hogy tulajdonképen, hol és mit lehetne csinálni Budán? Mert szerintük itt *sehol és semmit sem lehet csinálni*, és ebben tökéletesen igazuk van. Pest gondját viselte annak, hogy Budán ne legyen hely, ahol valami ünnepséget lehetne rendezni, vagy bármi más látványosságát s igy aztán — ha nincsen hozzá való hely — nem is kell törnie senkinek a fejét azon, hogy itt mit csináljon.

A jövő esztendőre majd megalakítjuk mi is a „Szent István hét" budai nagy bizottságát, amely majd kigondolja azt, hogy a nagy történelmi keretek között, a nagy történelmi multhoz méltóan, miképen lehet ezt a várost beállítani szent István kultuszába.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókúrák tartására, ízületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére.
Svéd tornaterem.

Politikai borestét

rendezett e hó 25-én a II. kerületi Iparoskör a Kis Fészek vendéglőben, ahova minden hétfőn kuglizópartira gyülnek a csendes Viziváros még csendesebb iparos polgárai. Kuglizás helyett most az egyszer borestét rendeztek s a borgazdai tisztet szívesen vállalta Buda nagytekintélyű képviselője, a Viziváros pátronusa,

Dr. KOZMA JENŐ,

akit nagy ovációval fogadtak. Váli Gábor üdvözölte a vendégeket, elsősorban a képviselőt, aki az izletes pörkölt után szólásra emelkedett, mint házigazda, amennyiben ő látja vendégül a II. ker. Iparoskör tagjait. Kedves humorral ecsetelte a kormánypárti képviselő nehéz helyzetét, aki maga is lát minden bajt, hisz együtt él a polgársággal és mégsem szidhatja a kormányt, mert viszont a kormányzati körülmények nehézségeit is látja. Társadalmi munkája is nehéz, amit az ő péntek délutáni fogadónapja bizonyít, amikor a Budai Vigadó kisterme megtelik ügyes-bajos emberekkel. Ő reá ugyan csak tizennégyezren szavaztak, de azért most 72 ezer ember vallja őt képviselőjének és a többi 58 ezer, aki nem szavazott reá s mégis hozzáfordul, ha bármire szüksége van. Ő nagyon jól ismeri az iparosság bajait, amelyek között a legfontosabb a hitelkérdés ügye, amelyet a Községi Takarékpénztár keretei között lehet és kell megoldani. Szóvá tette itt a gyufajavaslatot is, amely miatt haragszik az ellenzék, mert nem ő csinálja, holott 250 millió pengőt hoz a magyar magángazdaság szanálására. Ennek több mint felét házépítésre fordítják s így munkát hoz az iparosságnak és emeli a polgárság jólétét.

Megnyugtatta az iparosságot az iránt, hogy végleges otthont teremt a körnek a Nyúlkaszárnya átépítésével kapcsolatosan és rá mutatott arra a közmunkára, amit a II. kerületben végeztek az utóbbi két év alatt, mert mint városatyának odairányul minden törekvése, hogy az eddig elhanyagolt kerületet a fölvirágzás és a polgári jólét útjára vezesse. A népszerű képviselő kijelentéseit lelkes ovációval köszönte meg a vendéglő nagytermét színültig megtöltő komoly iparosság.

Utánna dr. *Lendl* Adolf szólalt föl és a kengurukoponya jóízű historiájával kezdve, annak az óhajának adott kifejezést, hogy a nagymultú Budai Polgári Kör haladjon karöltve a szintén nagymultú II. kerületi Iparoskörrel. Szavai kedves visszhangot keltettek. Felszólalt ezután Dornbach Jakab és szívesen meghajtotta az iparosság lobogóját Kozma előtt, annak dacára, hogy ő Vass-párti. Az öt budai képviselő közül, sajnos, hármat egyáltalában nem is ismer és azokat nem is látta soha. Sürgette a lakáskérdés megoldását és nehézményezte, hogy a II. kerületben nem épültek a kispolgárság számára bérházak. Fölemlítette, hogy a Donáti-utcában még mindig nincs villamosvilágítás. Elismeréssel volt a BESzKRT iránt és dicsérte a modern jó közlekedést. Végül köszönettel tudomásul vette Kozma Jenő kijelentését, mely az iparosok otthonát, az iparosház létesítését helyezte kilátásba. Dornbach beszédére Kozma Jenő részletesen válaszolt és sikerült is neki minden irányban megnyugtatnia az iparosságot. Az est folyamán felszólaltak még Csiszár Lajos, Kabakovits Rezső, dr. Pénzes Mihály, dr. Zboray Gyula, Tóth Árpád, Tóth István, Vermes Dezső és Péter Artur. A társaság éjfél után oszlott szét.

Kérje mindenütt a
„Sopron-Győri"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. L., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Nász. Eperiessy Béla műszaki főtanácsos leányát, Margitot június 23-án d. u. vezette oltárhoz ifj. Klima Ferenc a Batthyány-téri Szent Annatemplomban, ahol *Molnár* László pápai kamarás, plébános eskette a fiatal párt. Tanuk voltak: *Geiger* Dezső kuriai bíró és botfai *Hüvös* Iván vezérigazgató. Az ifjú párt számosan üdvözölték.

Pipaszó mellett tanulmányozhatja a budai polgár lakása ablakából a főváros kitűnő adminisztrációját. Főleg itt Budán. Most, nyár beálltával folyik vígan az olajjal való portalanítás. Az eljárás igen egyszerű. Amint kimelegszik az idő, elhatározzák az olajozást, de előbb az utcatestnek teljesen ki kell száradnia. Ez azt jelenti, hogy két hétig a porrá vált makadámos utakat nem öntözik. Amikor már kibirhatatlan a por, akkor sebtiben megjelennek az olajozó gépek és rohamosan befecskendezik olajjal az utcát. Egyes helyeken erősebben, a másik helyen kevésbé, de az egész porréteg le van öntve olajjal. Azután jön ennek a mulatságos része! Minden szekér, minden autó, és minden biciklista kereke kövérre dagad a fölszedett olajos portól, sőt van olyan is, aki elakad és kénytelen ezt az olajos sarat levakarni a kerekeiről. Az olajos utcán nap-nap után több és több az olajat nélkülöző fehér folt, mert amit nem szedtek föl az autók és kocsik, azt behordták a lakásokba a járókelők, minden háziasszony nagy gyönyörűségére... Így olajozzák nálunk az utakat.

Hörcher Márton dr., a székesfőváros főorvosa, a Hollós Mátyás Társaság tudós tagja, kénytelen volt magát orvosi műtétnek alá vetni, amely szerencsésen végződött és a kiváló kémikus ismét folytatja hivatalos működését.

Eladó Gül baba sírja. A napokban a fővárosnak kínálta megvételre a hatalmas, feltűnő kiképzésű rózsadombi Wagner-villát az a bank, amelyik jelenleg e kolosszális épületnek s a hozzátartozó több ezer négyszögöl területnek a tulajdonosa s amelynek egyik belső udvarán alussza örök álmát állítólag a török szent: *Gül baba.* A főváros műemlékekre felügyelő bizottsága ott is járt a helyszínen és megállapította, hogy a mai súlyos gazdasági viszonyok között a főváros ilyen luxus kiadást nem engedhet meg magának, mert a hely nem is műemlék. — Itt emlékeztetünk a Hollós Mátyás Társaság évek előtt tett egyik, idegenforgalmi szempontból nagyértékű indítványára, amely szerint a török kormánnyal kell tárgyalást kezdeni, hogy Gül baba sírja közvetlen közelében, a szerpentin út feletti platán, a Margithíd tengelyébe mecsetet építsen a török követség, pedig az itt tanuló török egyetemi hallgatókat s egyéb török vonatkozású dolgaikat (bazár, kiállítás) az eladó villába csoportosítsa. Az érdekes és megoldható terv — mint annyi más okos ídea — elsüllyedt a főváros tanácsának különleges temetőjében . . . s a temető mindinkább telik. De minden temető fölött ott van a felírás: Feltámadunk! Ezek a komoly tervek is egyszer életrekelnek és kísérteni is járnak néha a városházára.

Budai Iparosok Szövetsége. Érdekes és érdemes mozgalmat indított az I. kerületi Iparoskör, amelynek kezdeményezésére május hó 6-án szervező előértekezletre hívta össze a budai iparos érdekeltségeket Ulm László ügyvezető elnök a Szent István-étterembe. Az ő előterjesztésére az értekezlet letárgyalta az összes budai iparosoknak egy nagy szövetségbe való tömörítését. Egyúttal elhatározták, hogy június hó 28-án csütörtökön este fél 9 órakor az I. kerületi Iparoskör helyiségében, Krisztina-tér 1. szám alatt az összes budai iparos egyesülések kiküldötteinek bevonásával nagygyűlést rendez, amely letárgyalná a szövetség megalakításának részletes programmját. Az érdeklődőknek szívesen szolgál felvilágosítással, telefonon is, Ulm László ügyvezető elnök: Automata 522—88.

Alpár Ignác emlékének áldoztak június 22-én a rózsadombiak. Akkor volt a „Rózsadombi Egyesület", amelynek a nagy építőmester több, mint egy évtizeden át elnöke volt, első ülése a gyászeset óta. Dr. *Vály* Ernő egészségügyi főtanácsos, alelnök, megható, szép beszéd keretében parentálta el az egyesület nagy halottját. Jellemezte Alpárt, mint világhírű építészt, mint melegszívű embert, de különösen, mint a Rózsadomb nagy patronusát és pótolhatatlannak mondta a Rózsadomb veszteségét elköltözésével. Az ülésen résztvevők állva hallgatták végig a beszédet, ezzel is kifejezést adva kegyeletüknek és elhatározták, hogy szeretett elnökük emlékét jegyzőkönyvben örökítik meg és felírnak a Közmunkatanácshoz, hogy a Levél ucca, amely az Alpár-villához vezet, „Alpár Ignác uccának" neveztessék el. Az ülésnek még csak egyetlen tárgya volt: a már szinte komikussá vált *rózsadombi autóbusz járat ügye.* Dr. *Nádas* Béla főtitkár, egyesületi ügyész referált tárgyalásairól. A felvilágosítások szerint a rózsadombi autóbuszjárat megindítása ismét előre meg nem határozható halasztást szenved, holott ez a legkisebb igyekezettel elkerülhető volna. Az ülésen résztvevők a legnagyobb elkeseredéssel értesültek a főtitkár bejelentéséről és elhatározták, hogy az egyesület elnöksége és választmánya a rózsadombi autóbuszjárat ügyét állandóan napirenden tartja, hogy a rózsadombi lakosság közmegelégedésére mielőbb megoldja.

Tanítói jubileum. Az I. kerületi Cakó utcai elemi iskola megható ünneplésben részesítette *Földes* Istvánnét harminc éves jubileuma alkalmából. Szigeti János iskolaszéki elnök, főrendiházi tag, Ölveczky Pál szakfelügyelő, Starker Károly igazgató üdvözölték a jubilánst és átadták úgy a székesfőváros, mint az első kerület első számú iskolaszék elismerő levelét. Örömkönnyek között, kezeit csókkal borította régi tanítványa, Fiedler Jenőné. A jelenlegi tanítványok, a végzett hatodik osztály elhalmozta a hála virágaival a szeretett „tanítónénit" és el-elcsukló hangon Bali Erzsébet mondta el társai nevében a búcsúszavakat. Földes Istvánné meghatottan köszönte meg a kedves ünneplést, mely után az iskola szép évzáró ünnepélye következett. *(H. B. L.)*

Boszankodni jön Budára

a jó vidék derék magyarsága minden esztendőben, szent István napján, amikor önkéntelenül is ellátogat Budára is, körülnéz a Várban, körüljárja a királyi palotát és a király kertjéből nézi meg Pestet. Trianon óta kicsiny ország, kicsiny királyság. Meglátni Budáról az ország határát. Nagymagyarországot, a nagy királyságot szent István alapította és mégis, aki őrt áll a királyi palota előtt, az nem a nagy, nem a szent király, hanem egy idegen lovag, aki a Habsburg-család szolgálatában igyekezett kiverni az országból a hanyatló török hatalmat és utána talán kiverte volna a magyart is. Priz Eugén, ahogy az osztrák nóta mondja, der edle Ritter, aki utálta a magyarokat, akinek soha jószava nem volt a magyarok számára és Magyarországot csak afféle osztrák provinciának képzelte. Valamikor Zenta számára készült ez a szobor, de a zentaiak sokkal jobb magyarok és köszönettel visszautasították a szobrot, amivel aztán nem tudták, hogy mit kezdjenek el és végül is Ferenc József király azt mondotta, hogy ha nem kellett Zentának, kelleni fog a pestieknek és odaállittatta a királyi palota elé, a budai jó magyarok örök bosszúságára. Azóta már elmult sok minden. Elmult az öreg király, elmult a fiatal is, csak Savoyai Eugén nem mult el felőlünk. Szent István király pedig háttal áll a királyi palotának, Mátyás király temploma mellett és várja azt a kort, amikor lelkes magyarok ünneplő menetben kantáron vezetik lovát a királyi palota elé, hogy mint a királyság legméltóbb képviselője és megalapítója, foglalja el az idegen Ritter helyét. Van még hely a hüvösvölgyi katonai reáliskola udvarán a Hentzy-szobor mellett, ahol azzal együtt iskolapéldája lesz annak, hogy ez a naiv nemzet még olyanoknak is szobrot állít, akik bántották és megsértették.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Az óbudai híd tengelyében álló Lajos-utca 170. számú egykori Schvarzmann-féle házat, amely Schmiedkunez Lajos nagykereskedő tulajdona, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa június elején kisajátította az óbudai hídfőhöz vezető útrendezés céljára.

Már megint buzog az olajforrás Óbudán, a *Hunor-utcában*, ahol már tavaly is majdnem olaj-áradást okozott. Most is bokán felül ér az olaj ebben az utcában, holott a többi óbudai utcában bokán felül ér a por és piszok. A polgármester úrnak átiratban kellene fölkérnie a Földtani Intézetet, súgná meg neki, hogy pont a Hunor utcában és annak is egy százméteres szakaszán miért bugyog olyan nagy mértékben az olaj és miért apad el már a szomszéd utcákban, ahová egy cseppje sem jut.

ELŐKELŐ

intézet keres könnyű aquisitiós munkára szorgalmas munkaerőket. A munka mellékfoglalkozásként is üzhető. Magas jutalék és beválás esetén fixum biztositattik. Járatlanok kellő kiképzésben részesülnek. Ajánlatokat „Nagyvállalat 490" jeligére Blockner J. hirdetőirodába, Budapest, IV. kerület, Semmelweiss-utca 4. szám alá kérünk.

MOLNÁR JÁNOS
VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN
III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitűnő konyha. Elsőrangú italok. Minden este **Horváth Béla** cigányzenekara muzsikál

Hűvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

PHILADELPHIÁBAN
ESTÉNKINT
ZOMBORI
SIPOSS SANYI
CIGÁNYZENEKARA MUZSIKÁL

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván ucca 4

Budai kávések és vendéglősök figyelmébe!
SÁGHY KÁLMÁN sütődéje
Budapest, I., Bors-utca 7. sz.

DEZSÉNYI LÁSZLÓ
bornagykereskedőnél
III., Kenyeres-u. 34 Telefon: 623-43
Nemes fajborok
nagy választékban

BUDAI KŐVÖLDE
PARK VENDÉGLŐ
II., Marcibányi-tér 6. szám.
Árnyas kerthelyiség gyönyörű lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.
Állandóan hideg és meleg ételek.
Elsőrendű fajborok Dreher sör. Naponta **Kaposvári Boros Misi** zenekara játszik.
Tulajdonos
SIPOS GYULA.

DÉLIVASÚT KÁVÉHÁZ I., ALKOTÁS-U.
Esténként **SERGEJ** orosz zene- és énekkara hangversenyez. Minden **szombaton** hajnalig

MEGNAGYOBBITVA!
TROMBITÁS
VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
HŰS KERT
NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK!
GUTTENBERGER
tulajdonos

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők
Fedett téli uszócsarnok

SZÉPILONA VENDÉGLŐ
KERTHELYISÉGEI
Elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást **Stiginczky József** tulajdonos személye garantálja.

BALÁZS ÜDÜLŐ
Hűvösvölgy (a végállomásnál)
Szobaárak 5·— P-től felfelé. Penzió háromszori étkezéssel, 1 személy napi 9— P, 2 személy 17·50 P.
TELEFON: Automata 640—78.

Augusz pavillonban
(I., Hidegkúti-út 22)
délután és este előkelő jazz-band játszik
Elsőrangú meleg konyha

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés **Elsőrendű referenciák**
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

ifj. Wehrmann Béla
éttermeiben
I., Lágymányos-utca 3.
minden este
SONJA
tisztizenekara muzsikál

Legszebb vacsorálóhely
a
HŰVÖSVÖLGYBEN
a
VERONIKA
vendéglő
I., Hidegkuti út 20
tisztelettel
RÓNA GYULA

Csak egyszer
KÓSTOLJA MEG
AZ ANNA ÉTTEREM
I., KRISZTINA KÖRÚT 61 SZ.
1-40 pengős menüjét
Leves, sült kétféleképítéssel, tészta v. sajt v. feketekávé

BALÁZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál
Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

CSÁSZÁR-
fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.
Kényelmes, szép, úri helyiség
Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

NEMZETI PARK
Vadorzó ucca 1—3. közvetlen a 83-as villanyos megállójánál
Telefon automata 643—01.
Nyilvános étterem pensió. Buda legszebb kiránduló helye.
Állandó zene uzsonához és vacsorához.
Kitünő magyar és francia konyha. Uradalmi fajborok.
Igen mérsékelt **polgári árak.**
Egyesületek, társaságok részére hatalmas külön terem díjmentesen áll rendelkezésre.
Ugyanitt rendelhetők Balaton legszebb szállodájában a Balatonaligai dr Puskas penzioban, jutányos áron szobák.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Kőszinház fából

éppen olyan, mint a fából való vaskarika, vagy jobban mondva, mind a kőből való faszínház. El kell a Budai Színkörről mondanunk egyetmást most, amikor az a terv merült fel, hogy a nyári színházat *hat hét* (?) alatt átépítik és egyes részeit kőfallal pótolják, egyes részeit alácementezik. Elvégre is a budaiak nem azt keresik, hogy legyen télire egy hideg színházuk, nyáron viszont elbírhatatlan legyen a hőség a kőszínházban, ahogy azt egyes színházépítő fezőrök képzelik, hanem Budához méltó megoldást keresnek a téli színház számára. A nyári színház maradjon továbbra is nyáriszínház és Budán azt szeretnék, hogy a Színkört ne építsék át, hanem megfelelő modern nagy nyári színházat építsen a város a csendes Attila-utca mentén, a Horvát-kertben és azután bontsa le ezt a régi rozogát. Viszont a téli színházat itt kell fölépíteni a felső Krisztinában, vagy a Margit-körút mentén valahol, hogy egyformán közel kapja az I. és a II. kerület. Óbudának már van, Kelenföldnek pedig lesz színháza. A tervezett téli színház legyen monumentális látványosság, építészetileg is tökéletes mű, amelynek méltónak kell lennie Buda világfürdőihez. Ebben az ügyben a budai kereskedők, valamint a budai iparosok most készülnek állást foglalni, amihez a vezéreszmét a „Hollós Mátyás Társaság" hétfői ülésén adja meg és ezt terjesztik közösen a kultuszminiszter és a polgármester elé.

Veszedelmet jelent

Becsey Antal müncheni tapasztalata, aki ott azt látta, hogy az Izar folyó erős esése révén nagy elektromos energiákat produkáló vállalat, egyúttal a müncheni szennyvíz tisztítását is kénytelen volt vállalni, nehogy ez gépeit eliszaposítsa. A szennyvíz tisztítás révén viszont rengeteg műtrágyát nyert, amivel 500 hold sziklás, kavicsos talajon dúsan termő mintagazdaságot rendezett be. A már nagyrészben kilúgozott szennyvízben pedig elsőrendű haltenyésztést rendezett be és mivel az iszapoló medencéken nagyon elszaporodik a békanyál, kacsatenyésztő telepei kellett létesítenie, mert hogy a kacsák nagyon szeretik a békanyálat és így nemcsak tisztán tartják a medencéket, de egyúttal pompás kövérre is hiznak. Mert, hogy ilyen a német! — A veszedelem abban rejlik, hogy ami Németországban ügyes, jó és okos, azt nálunk forditva csinálják és ha Budapest székesfőváros elrendelné a szennyvíznek ily módon való tisztázását, ezzel kapcsolatosan rögtön elrendelné egy műtrágyaüzem, — egy kertgazdasági üzem, — egy haltenyésztő üzem és — Isten bocsássa meg nekünk — a kacsák hizlalása kedvéért, talán még egy — békanyáltermelő üzem létesítését is. És itt van a veszedelem, Becsey Antal müncheni tapasztalatai révén.

BÉRAUTÓÜZEM

TAVASZ

GARAGE

Budapest, II. Pasaréti-út 139

A Hadapród-iskola és Star filmgyár között

Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautófuvarozás és garagirozás

Magyar Olaj és Vegyiipar Részvénytársaság Asványolnomitógyár bizományosa

Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST

Telefon interurban:

Éjjel Nappal 642-27

Rumbach Dezső

A legritkábban történik meg, hogy a közgyűlés egyhangúlag választ tanácsnokot. *Rumbach* Dezső nagy érdemei, 35 éves kötelességtudó, hűséges és eredményes munkássága révén elérte ezt a kitüntetést, amikor június 27-én a törvényhatóság tanácsnokká így választotta meg, amit dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester adott szép beszédben tudomására.

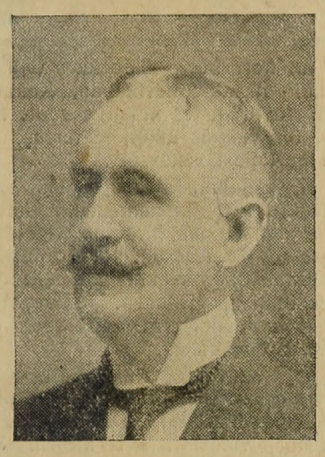

Született Budapesten, 1867 június hó 14-én. Középiskoláit Budapesten a belvárosi reáliskolában, főiskoláit a műegyetemen végezte, ahol 1891-ben kapta oklevelét. 1891-től áll a székesfőváros szolgálatában, előbb a mérnöki hivatalban Heuffel Adolf főnöksége alatt az útépítési szakosztályban, később Foch Ede tanácsnok alatt az út- és csatornaépítési ügyosztályban, mint Fock tanácsnok asszisztense működött. 1927 február óta helyettes tanácsnok. A Városi Mérnökök Országos Szövetségének elnöke.

Taggyűlés és vitaest volt június 21-én este az I. kerületi Iparoskörben *Pathó* István elnöklete alatt. *Ulm* László ügyvezető elnök, előadó már azért is szükségesnek tartja ezeket a minden héten *csütörtökön este* rendezendő vitaestéket és taggyűléseket, mert ott nyilatkoznak meg azok a bajok és sérelmek, amelyek az iparosság életét nehezítik. Az iparoskör érdekében célszerűnek vélné, ha a kerület iparosai ügyes-bajos dolgaikat *az iparoskör útján vinnék a bizottsági tagok elé*, mert így az iparosokat erkölcsileg kényszerítenék az iparoskörbe való belépésre, ami viszont növelné az iparoskör tekintélyét s ez viszont kellő hátvédet nyújtana az iparosokat most képviselő *Máté* István bizottsági tagnak. Ezután felszólalt *Máthé* István a kör díszelnöke, városi biz. tag és közéleti családjait téve szóvá, elkeseredett harcot hirdetett az üzemek ellen, eredményt azonban csak az iparosság erős tömörülésével érhetne el. Kollár Gábor elnök lelkes szóval szintén tömörülésre hívta fel az iparosokat. Utána *Kaucz* István sürgette a mozgalmat, mely az iparoskör számára *alkalmas helyiséget* tudna teremteni. Az elnökség felkérésére ezután *Viraág* Béla szerkesztő ismertette a fürdőkiállítás ügyét, amelynek Pestre való áttétele *mérhetetlen károkat okoz a budai iparosoknak és kereskedőknek, legelsősorban pedig a vendéglősöknek.* Ismertette e fontos budai kérdés minden mozzanatát és megnyugtató hatással volt az iparosokra, hogy a kormány, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester és a Községi Polgári Párt megmentette ezt a kiállítást Buda számára, de azt három évre el kellett halasztani a Gellért-hegy és a Citadella alapos rendezése miatt... Ezután folytatták a vitát az iparoskör ügyében és ennek folyamán dr. Frank Géza az iparoskör új ügyésze azt az egészséges indítványt tette, hogy minden egyes tag a maga ismerősei között szerezzen új tagokat. *Moravcsik* pedig lelkes szóval ajánlotta tagtársai figyelmébe a *Budai Napló*-t, mely oly lelkesen küzd Buda és az iparosok érdekéért. Még jelentést tett Schuller ügyvezető elnökhelyettes az Iparoskör székháza javára kibocsátandó téglarészvények ügyéről, mire Máthé, Bauer és Hermann rövid felszólalása után Pathó elnök berekesztette a taggyűlést.

Azok a petróleumlámpák, amikkel Budát sötétítik, néha zavarba hozzák a tanácsbéli urakat, mint ahogy legutóbb *Borvendég* Ferenc tanácsnok volt kénytelen mosakodni a közgyűlés előtt a Gellérthegy parkirozott részén állított petróleumlámpák miatt. Tudjuk, hogy kicserélik. De miért nem az útépítésnél rakták le azonnal a gáz-, vagy villanyvezetéket is?

Súlyos gyász érte a *Lipcsey* családot s ennek révén Ripka Ferenc főpolgármester családját, azzal, hogy *Lipcsey* László min. tanácsos elhunyt, akiben Ripka Ferencné szül. *Lipcsey* Ludovika testvérét gyászolja. Nagy részvét nyilvánult meg a nagyasszony iránt és enyhíti fájdalmát és bánatát.

Két évi vajudás után a tragikus Tabán sorsa odáig jutott, hogy a középítési, városrendezési, közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztályok, a lakásügyi bizottság s e bizottság községi építkezési albizottsága megállapította a Tabán mielőbbi újjáépítésének a szükségességét s javasolja a tanácsnak, hogy hívja fel a főváros az illetékes ügyosztályokat, hogy ebben az ügyben a szükséges előkészítőmunkálatokat folytassák. Évégből szükségesnek tartja, hogy a szabályozási terv és a közmunkák tervei sürgősen vizsgáltassanak felül és végleg állapíttassanak meg, hogy a közmunkaprogramm sürgősen állíttassék össze, a közmunkák költségei biztosíttassanak és a fővárosi közmunkák tanácsával a birtokában lévő telkeknek átengedésére nézve a végleges megállapodás létesíttessék. Ennek megtörténte után szükségesnek tartja a tabáni lakók kitelepítésének azonnali végrehajtását és évégből az 1928 év során megfelelő telepítési lehetőségekről való gondoskodást. Még 1927 szept. 16-án elhatározták egyetértő javaslattal e mindenféle bizottságok és ügyosztályok, hogy a lakásügyi bizottság kebeléből kiküldött és önálló hatáskörrel felruházandó tabáni albizottság tagjainak száma 20-ra emeltessék és ebbe a bizottságba dr. Bánóczi László, Becsey Antal, dr. Bródy Ernő, K. Császár Ferenc, Dorner Gyula, Friedrich István, dr. Hajdu Marcel, Hann Arnold, dr. Harrer Ferenc, Hochenburger Antal, dr. Kabakovics József, Kertész Miklós, Kéthly Anna, dr. Lázár Ferenc, Németh Béla, Petrovácz Gyula, dr. Platthy György, Szabó József, Szigethy János és dr. Wolff Károly törvényhatósági biz. tagok küldessenek ki. Ez a javaslat 1928 jún. 13-án került a közgyűlés elé. Éppen egy teljes iskolai évet töltött el szept. 16-ától jún. 13-ig ez a javaslat ismeretlen helyen. Hol járt eddig?

Értékes és ízléses közlönyt ad ki félévenkint a krisztinavárosi róm. kath. egyházközség, amelynek szerkesztőbizottságát dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, az egyházközség fáradhatatlan elnöke, dr. *Baránszky* Gyula kormányfőtanácsos, *Ekamp* Nándor iskolaigazgató és dr. *Pálffy* Lejos segédlelkész alkotják, míg a lap szerkesztője dr. *Zelliger* Vilmos prelátus, apátplébános. A most megjelent számban dr. *Brisits* Frigyes a kiváló egyházi író, *Haspelné Balázsy* Lujza, dr. *Sziklay* János, dr. *Károlyi* Károly és mások élvezetes cikkei jelentek meg, a krisztinavárosi hitélet mélyítése érdekében. A közlönyt teljessé teszi a júl-dec. egyházi naptár.

Copf. Akkora copf, aminő még Kínában sem terem az a felfogás, hogy autótaxi rendszámot csak testületeknek adhatnak a városházán. Visszatérnek a céhrendszerre? Vagy talán valami kijáró rövidülne meg? Vagy hogy okvetlenül csak kocsisok kaphatnak taxiszámot? Pedig sok ezer intelligens ember szívesen vállalna, mert a közönség nagyon kívánja a taxiszámok szaporítását, a sofförködés ma világszerte bevett foglalkozás és a mi B-listás világunkban megváltás volna. Vannak emberek, akiknek a vagyonuk veszett el a budapesti árvaszéknél, — ezek csak megérdemelnék, hogy a város ily módon rekonpenzália őket. És a közönség baján is segítenének.

A kiváló óbudai Vívók pompásan álltak meg a helyüket a vízben is, mint az Európa-bajnok FTC vizipolócsapatának ellenfelei és az első félidőben győztek is június 24-én a Császár-fürdőben, a második félidőben azután vereséget szenvedtek, de ez sem volt szégyenletes kudarc, hanem a fiatalok gyönyörű, élvezetes erőpróbája. Andréka Károly elnöknek öröme telhetett bennük.

Gyász. Néhány év előtt nyitott üzletet a Krisztina-körúton *Kiss* István fodrász- és borbélymester és egyéves szenvedés után e hó 22-én, 36 éves korában elhunyt. Özvegye szül. *Stampf* Irén és két kis gyermeke, Irénke és Gyuszi siratják. Sírjánál *Haypál* Béla ref. lelkész búcsúztatta szép, meleg, bánatos beszéddel.

Mezőgazdasági kiállítást rendez június 28-ától a Városligeti Mezőgazdasági Múzeumban a fáradhatatlanul munkálkodó Budapesti Gazdálkodók Egyesülete. A szép s tanulságos kiállítás védnöke dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester s rendezi nagy agilitással dr. *Purébl* Győző, fővárosi tanácsnok és *Mörz* Károly.

Negyvenéves jubiláris találkozót rendeztek június hó 16-án, szombaton, a II. ker. kir. egyetemi kath. főgimnáziumnak 1888-ban érettségizett növendékei. Az ünnepet Te Deum nyitotta meg az intézet kápolnájában.

A szentmise után a „Hősök emlékét" koszorúzták meg, azután pedig dr. Jancsó Benedek és dr. Pokorny Emánuel volt professzoraikat, úgy az intézet jelenlegi főigazgatóját s tanári karát üdvözölte. Az üdvözlő beszédet dr. *Zboray* Gyula mondta, a volt iskolatársak nevében és Zboray Jenő VIII. oszt. tanuló. Megkoszorúzták délután az elhalt iskolatársak: Arányi Olivér, dr. Duma Tivadar, Éliás János, Hilberth Pál, Kallina Béla, Kun Gyula, dr. Pálfy Richard, Schmidt Imre és dr. Vladár József sírjait. Este pedig jubiláris bankett volt a Pálffy-téri *Mayer*-féle vendéglő külön helyiségében, ahol Borota kivételével mindannyian megjelentek családtagjaikkal.

A volt iskolatársak közül ma is szerepet visznek az életben: dr. Barsi Jenő tisztiorvos, dr. Bartha Gusztáv egészségügyi tan., megyei főorvos (Gyoma), Benedek Lajos számv. főtanácsos, Borota Vladimir ny. tanácsos (Zágráb), dr. Botzenhardt János ügyvéd, volt országy. képviselő, t. biz. tag, Ertl János ny. h. főigazgató, dr. Hámorszky Oszkár megyei főorvos (Fogaras), Kleszner Iván ny. oszt. tanácsos, dr. Koffler Adolf orvos, Kuttner Kálmán min. tanácsos, Szentirmay Béla r. k. követ és meghatalmazott miniszter, Székács Elemér m. kir. gazd főtanácsos, vezérig., dr. Szemler Jenő ny. egyetemi főtanácsos, Szodoray Lajos bankfőtisztviselő, Tóth Bódog Máv. főfelügyelő, dr. Viszota Gyula kir. tankerületi főigazgató, Weigert József ny. bankfőtisztv., dr. Zboray Gyula ügyvéd.

A legszebb terrasz

a Krisztina-körúton a „POZSONY" kávéház terrasza, mely a szó szoros értelmében kikönyököl a Vérmezőre. A kávéház, mely a közelmultban tulajdonost cserélt, ma egyike Buda keresett kávéházainak, mert sikerült azt a biztos tudatot állítani a közönségnél, hogy kávéja a legjobbak közül való. A kiszolgálás gyors, kifogástalan, a vendég megtalál minden újságot és a kezdődő hőségben minden hűsítőt. Kitűnő a kávéház fagylaltja, de legkitűnőbb az az üde, friss levegő, mely a Vérmező felől árad a terraszra. Kitűnő szimfónikus zene, tetézi a kedves miljőt, amely oly kedvessé, otthonossá teszi a Pozsony kávéházat és olyan látogatottá terraszát.

A NEMZETI PARK üdülőhely a Hüvösvölgyben már mutatja, hogy miképen kell kifejlődnie a hegyvidéken azoknak a penzióknak és üdülőtelepeknek, amelyek a belső fürdővárost kiegészítik. A Nemzeti Park a Magyar Asszonyok Gazdasági Egyesülete állandó nyári helyisége, a pesti előkelő társaság és művészvilág állandó uzsonna és vacsoráló helye. Buda legnagyobb vendéglői kerthelyisége gyönyörűen átalakítva. A legkönnyebben megközelíthető. A főváros környékének legideálisabb nyaralója, nagy kiterjedésű, szépen gondozott parkban, ízlésesen berendezett modern penzió, nyilvános étterem és kávéház. A fővároshoz kötött s az itt tartózkodó bel- és külföldi közönség látogatott nyaraló és kiránduló helye.

Az OJSÁG GYUFASZÁMA hallatlanul mulatságos tartalommal jelent meg. Pesten ma már mindenki a Bölcs Rabi gyufavicceiről beszél. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Ó-utca 12.

JÁNY ÁRPÁD

I., BORS UCCA 1.

TELEFON: A. 503-35. **SÜTŐDE** TELEFON: A. 503-33

SCHAFFER GYÖRGY

utépítő-

és kövező mester

II., Tulipán-utca 18

Telefon: T. 255—24

Váltson biztosított takarékbetétkönyvet

A Budai

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaságnál

Ha hetenként 1 pengőt tesz félre, 15 év után 843 P. 66 f-t kap ki!

Ha 15 éven belül elhal, befizetése 642.— pengőre egészíttetik ki és a felgyült 4% kamattal együtt rögtön felvehető!

A betét nincs kötve: 4% kamatával együtt **bármikor felvehető.**

A betétekért kívánatra pénzbeszedőt küldünk.

Felvilágosítás a

Budai

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaságnál

II. Kerület, Fő ucca 9.

Pénztári órák: 9—3-ig.

Telefon: T. 214—21.

Váltóüzlet és tőzsdeosztály

Telefon: T. 133—50.

Tőzsdei-kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. sz.

Telefon: József 902—88.

Tőzsdei megbízások vállalására. Devizák, Valuták vétele és eladása. Értékpapir lombardok.

RUZICSKA PÁL

sütemény és kenyérgyára

II., HORVÁTH-UTCA 29.

Telefon: Aut. 518—23.

Galériatisztításban vezet. Ára darabonként 10 fill.

MENCZER gőzmosó üzem

kelmefestő és vegytisztító vállalata

I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hídnál) Telefon Aut. 520-42 IV., Eskü-út 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 550-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.

Külön vidéki osztály

Leg ideálisabb könnyebben megközelíthető olcsóbb uzsonnázóhely a

HORVÁTHKERTI TEJIVÓ

a Horváthkert közepén

minden délután elsőrangú zene

Sürgősen keresnek

Budán nagy helyiséget

(500 □ méter) üzem részére, lehetőleg ötszobás lakással.

Levelek a kiadóba.

Lohr Irma udvari szállító utóda

Nagy Imre László

élővirágkereskedése

II., Fő ucca 1. Telefon: 41-87

Menyasszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak, lelkiismeretes kiszolgálással

Háztatarozásnál

előnyös feltételek mellett vállalkozik

Nagy Pál

bádogos

gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fűtés vállalata

II., FŐ-UTCA 20. SZ.

Telefonhívó 179—42.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI

Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85

Minden este és a délutáni teákon

Budapest elismerten legjobb

jazz- és tangozenekara

játszik

Kiváló konyha és italok -- Mérsékelt árak

Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

ÉHGYOMORRA

naponkint

igyék egy pohár

KRISTÁLY

VIZET!

Állandó földrengés van a Fő-utcában, ahol a lakásokban levő képek és edények, a kirakatokban pedig a kitett áruk folyton lepotyognak a helyükről. De nemcsak a zárt helyeken, hanem maga az utca is folyton süpped és az úttest alatti közművek is teljesen s állandóan rongálódnak. A Fő-utca, Jégverem-utca és Pala-utca közti szakasza négy hónapig volt elzárva e rongálások miatt s az állandó földrengés miatt legközelebb már újra fel kell bontani, megzavarva az ottani közlekedést. Az állandó földrengés oka: az autóbuszüzem, mely Buda másodrendűségét éreztetve a legrosszabb, tömörgumis, rozoga autóbuszokat járatja a budai vonalakon. A bordószínű, pompás új kocsik Pesten járnak kivétel nélkül, mert a jelszó: Pestnek minden előnyt és kényelmet — Budának pedig jó lesz minden ócska lom! Hol van az az erélyes budai ököl, amely végre rendet teremt a mi javunkra.

A sikló modernizálását tavasszal kezdi meg 250 ezer pengő költséggel a főváros *Paulini* Alfréd igazgató tervei szerint. Az alagút melletti alsóállomást szépen kiképzik és mozgólépcső fogja az utasokat a földszintről a beszálló helyhez szállítani. A mozgólépcső mellett rendes lépcső is lesz s a lépcső aljában állítják fel a jegypénztárt.

A Mátyás király Asztaltársaság június hó 2-án este tartott rendes havi összejövetelét a zugligeti Renk-féle „Rozsonyi Bimbohaz" vendéglőben, ahol Perczel Béla elnök tájékoztatta az érdekelteket, a Hegyvidéki Szövetség által is programmba vett útépítésekről. Így a Kútvölgyi-utat ez idén megépítik, a csatornázást a Szarvasig megcsinálják és új menedékházakat építenek, az eredetileg 51-ugrató házak helyett. A nagy lelkesedésben Gruber Antal azt indítványozta, hogy az egyik névtelen utcát Perczel Béla utcának kereszteljék el.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Mintaüzem a főváros Ásványvízüzeme *Ebner* József hatalmas agilitása révén, aki a jövő évi költségvetést beterjesztette a főváros tanácsához, amely szerint az üzem tiszta jövedelme 28,858 pengő lesz, a magánvállalatok nagy konkurrenciája daczára.

Az öreg Szent János szobra helyére a főváros új szobrot helyezett a Széna-téri régi kórház előtt, amelyet június 3-án szenteltek fel. Előtte szentmise és beszéd volt a régi Szent János kórház kápolnájában.

A vértetűnek ellenálló almafajokat ki kell válogatni, mert almatermésünk egyik legnagyobb ellensége a vértetű, amely almatermésünk hozamát nagyon károsan befolyásolja. A vértetű ellen védekezni nem csak akkor kell, amikor már a vértetű fellépett, hanem igyekeznünk kell a vértetű fellépését megakadályozni. Ezért olyan almafajokat ültessünk, amelyek a vértetű keletkezésének ellenálljanak. Ezeket az almafajokat ismerteti a *Kertészeti Lapok* legutóbbi számában Budai József, a kiváló pomológus. Ezenkívül több értékes szakközlemény és kertész társadalmi cikk élénkíti a kitünően szerkesztett szaklapot, amelyből mutatványszámot díjtalanul küld a *Kertészeti Lapok* kiadóhivatala, Budapest, VII., Dohány ucca 20. sz.

Embertelen módon pusztítják a pesti kirándulók a budai erdőket, ha vasárnaponkint ide — mint vadállatok — kiszabadulnak. A szabadság helyett a legszabadosabban viselkednek s mérhetetlen károkat okoznak a gallyak letördelésével, erdőtűzzel. A 3791 holdnyi fővárosi erdőterület megvédésére 16 erdőőr nem elégséges, míg a messzebb fekvő s ezer holddal nagyobb kincstári erdőben, Budakeszin túl elég hat erdőőr is. — Nekünk, budaiaknak kellene arra ügyelnünk, hogy ezt a vandalizmust ne gyakorolhassák a pestiek, mert nem tudunk revanch-ot adni.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület

A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* 1839-ben alakult és így már csak alig egy évtized választja el fennállásának 100 éves jubileumától. Az intézet szerény keretekből nemsokára rohamos fejlődésnek indult és feltűnően rövid idő alatt az ország legelső takarékpénztárává nőtte ki magát, ami különösen a betétállomány nagyarányú emelkedésében jutott kifejezésre.

A háború és az azt követő gyászos idők okozta természetszerű vérveszteség után a pénzérték stabilizálódásával az intézet renaissance-a lendületesen indult meg és minden kilátás megvan arra, hogy ennek megfelelő folytatása is lesz. Erre nézve épen a legutolsó évek eredményei szolgáltatják a legbiztatóbb kilátásokat.

A folyó üzlet úgy terjedelemben, mint élénkségben rendkívüli módon kibővült, ami elsősorban *az intézet betétállományának emelkedésében jut kifejezésre.* A Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak a nagyközönség körében *sok százezer ügyfele van,* akik megtakarított fillérjeiket ide helyezik el. Az intézet háború utáni nagyarányú fejlődését legjobban bizonyítja, hogy

az intézet takarékbetétállományának álladéka az 1924. évi 4,600.000.— pengővel szemben ezidőszerint cca 78 millió pengőt tesz, míg az intézetnél elhelyezett összes tőkék az 1924. évi 35,400.000 pengőről 165 millió pengőr emelkedtek.

A Pest Hazai Első Takarékpénztár Egyesület *a rendelkezésére álló ezen óriási tőkéket a mobil üzlet lejtesztésére fordította és 95 millió pengős váltótárcájával a vezető helyre küzdötte magát.* Mint a multban, úgy most is elsőrangu szerepe van az intézetnek az újra megindult jelzáloguzletben, aminek megfeleloen az *ez évben folyósított dollar jelzalogkölcsönök összege több, mint 50 százalékkal haladta meg a múlt évvégi 25 millió pengős állományt.* Az intézet üzletkörének nagyarányú kibővülését tükrözi vissza az a tény is, hogy a multévi 7.2 milliárdos összforgalom az előző évihez viszonyitva, *2.3 milliárd pengő emelkedést mutat.*

Mint köztudomású, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tárcájában tartja a Hazai Bank részvényeinek többségét.

Az osztalék az utolsó három esztendőben folytatólagosan 8, *10, 12 pengőre emelkedett* és biztató kilátás van annak további fokozatos emelkedésére is.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület a fővárosban 10 fiókkal rendelkezik, ebből Budán, I., Krisztina-tér 1. és II., Fő ucca 10. szám alatt tart fenn fiókot. E fiókok üzletköre kiterjed mind a három budai kerületre, ahol *az intézet előzékeny kamatpolitikájával kedvezően nivellálja Buda hitel viszonyait* és a budai közönség körében már ezért is növekvő kedveltségnek örvend.

---

* **A Fővárosi Pénzintézetek** az idén első izben szándékoznak félévi mérlegüket közzétenni. Már régebben elkészítették az ehhez való mintát, amelyet *egységes* mérlegnek neveztek ugyan el, de az elnevezés távolról sem felel meg a pénzintézetek közt e részben kialakult véleménynek. Van arra is megállapodás, hogy a félévi bankmérlegeket egyetlen táblázatba foglalva, közösen hozzák nyilvánosságra a fővárosi pénzintézetek. Közeledik a félévi zárlat és júliusban meg kell jelenni a félévi mérlegnek, azonban a bankok egyrésze nem hajlandó megelégedni azzal, hogy az első félévnek eredményét közös táblázatban tűntesse fel. Vannak intézetek, amelyek kommentárokkal is szeretnék kísérni a mérlegadatokat és így nincs kizárva, hogy közülük egyesek a félévi mérleggel kapcsolatban részletes jelentéssel kísérik a mérlegadatokat.

* **A Földhitelbank** igen nagyarányú parcellázási tevékenységet folytat. Legújabban *Rákón, Batén* (Somogy megye), *Koroncón* (Győr megye), *Solton* (Pest megye), *Tiszakarádon* (Zemplén megye), *Ormándlakon* (Zala megye) szerzett parcellázásra kitünően alkalmas földbirtokokat az intézet, amely a kisbirtokok eladását *hosszúlejáratú kölcsönök folyósításával* is lehetővé teszi. Legutóbb kezdte meg az intézet egyik legnagyobb birtokparcellázását, az *üszögi* Groszféle birtokok eladását. Már korábban megszerezte a bank a gróf *Benyovszky*-féle birtokokat, amelyek Harkány fürdő környékén fekszenek és most megvette a közelfekvő Groszféle birtokokat, amelyeknek *összes terjedelme mintegy 6000 hold.* A birtokok közelfekszenek Pécshez, úgyhogy *értékesítésük előreláthatólag könnyen és gyorsan fog megtörténni.*

* **Lovag Sternád István** kormányfőtanácsos, az ismert közgazdasági szakember neve kombinációba került a Községi Takarékpénztár vezérigazgatói állásával kapcsolatban.

* **A Fonciére Általános Biztosító Intézet** mérlege szemléletes bizonysága a Fonciére kiváló munkásságának és egyszersmind méltó a közel 70 éves intézet nagy hírnevéhez és bevezetettségéhez. A mérleg aktív tételei, dacára az óvatos értékelésnek, nagy anyagi erőről tesznek tanuságot. A pénzintézeteknél elhelyezett kamatozó követelések értéke 643.559·46 pengő. Az intézet tulajdonát képező értékpapirok 895.456·94 pengő értéket reprezentálnak és a Fonciére ingatlanainak értéke 3,436.207 pengő. A viszontbiztosítóktól 1,047.201 P 89 f-t követel az intézet. A különféle adósok 305,280·07 pengővel tartoznak. Az intézet díjtartalékai az üzletév végén a viszontbiztosított rész levonásával az elemi ágazatban 1,537.033·53 pengő, az életágazatban pedig 947.731·19 pengőt tettek ki. Az intézet díjbevételei 9,629.884·97 pengő tekintélyes összegre emelkedtek.

A Fonciére üzletéve nyereséges volt, de mint a Pesti Tőzsde már megírta, az 1927. üzletév nyereségét az igazgatóság indítványára a most folyó üzletév számlájára viszik át. A Fonciére ez intézkedését a valorizációs törvény által a biztosító társaságokra hárított nagy terhek, a megnövekedett üzletviteli költségek indokolják, valamint az, hogy a társaság az elmult esztendő folyamán bőséges leírásokat eszközölt.

A Fonciére, mely oly sok évtizeden keresztül a magyar biztosítási szakma vezető intézetei közé tartozott, most karrierjének egy újabb stádiumába lépett. Ismeretes a *Hungária Biztosítóval a legutóbb létrejött transzakciója,* mely előreláthatóan még az eddigieknél is nagyobb lehetőségeket nyit meg az intézet előtt. Az élet és elemi ágazatok a jövőben megnövekedett kapacitással fognak dolgozni és kétségtelen, hogy az eredmények ezzel arányban is fognak állani.

* **A Cyklop Építő és Ingatlanforgalmi r.-t.,** amely tudvalevőleg Székely Béla műépítész nagykoncepciójú vezetése alatt nagyszabású építkezéseivel eredményesen hozzájárul az általános lakásinség enyhítéséhez, legközelebbi rendes közgyűlésén értesülésünk szerint 1 millió pengőről 1½ millióra emeli fel alaptőkéjét 50.000 drb 10 pengő névértékű új részvény kibocsátása által. A közgyűlésen, amely június 28-án lesz, új igazgatósági tagokat is fognak választani és megállapitják ez idei dividendát. A társaság mérlege egyébként az 1 millió pengő alaptőke mellett 583.189 pengő bruttó nyereséget, a kiadások levonása után 142.961 pengő tiszta nyereséget tüntet fel.

* **A Hermes Biztosító r.-t.** június 28-án tartja rendes évi közgyűlését, melyen bemutatják az elmult évi mérleget és zárszámadásokat. A fiatal, de máris nagy eredményeket felmutatni tudó intézet 1927. évre olyan prima mérleget produkált, mely teljesen méltó koncepciózus munkájához. Az intézet, mely az általa üzött biztosítási ágazatok mindegyikében respektábilis eredményt ért el, a házbiztosítási ágazatban 33.455·62 pengő tiszta nyereséget mutatott ki. Az intézet, mely tudvalevően a nagy német biztosítási konszernnel, a Vaterländische Rhenaniával szoros kapcsolatban áll, Radó Ödön vezérigazgató szakavatott és nagyvonalú vezetése mellett még az eddiginél is nagyobb fejlődésnek néz elébe.

* **A Svábhegyi Szanatórium rt.** és a *Liget Szanatórium r.-t.* 1927. évi december 31-én tartott rendkívüli közgyűlésének határozatát most hagyta hivatalosan jóvá a cégbíróság, melynek értelmében a *Svábhegyi Szanatórium r.-t. beolvadt a Liget Szanatórium r.-t.-ba.*

* **A Magyar-Német Mezőgazdasági r.-t.;** melynek részvényei a tőzsdén, mint ismeretes, nagy karriert futottak be az elmult hónapokban, június 30-án tartja rendes évi közgyűlését. A Magyar-Német Mezőgazdasági r.-t. mérlege már megjelent és a társaság fokozatos fejlődéséről tesz tanuságot. A társaság az 1927. üzletévben 129.674·94 pengő tiszta nyereséget ért el és osztaléka a Budai Napló értesülése szerint 2 pengő lesz.

ÜZENET

II. ip. ker. kör. Topéka (ejtsd: Töpike) Észak-Amerikában, Kanzas állam fővárosa és bizonyára ott találták föl valami különös, tartós olcsó útburkolási rendszert.

P. N. vállalkozó. Legnagyobb sajnálatunkra kell kijelentenünk, hogy hitelbe nem tudunk hirdetni. Kivételes esetekben megtesszük, hogy a hirdetés árának 50 százalékát lefizetve megkezdjük a hirdetést. Szíveskedjék postafordultával az összeg 50 százalékát beküldeni.

B. O., Viziváros. Köszönettel vettük az értesítést, hogy az egyesület hivatalos lapjává tette a Budai Naplót legutóbbi választmányi ülésén. Ez azonban nem elegendő az üdvösséghez. Szükséges ahhoz, hogy legalább az elnökség és a választmány tagjai rendeljék meg a lapot, azonkívül pedig hívják fel a tagokat, hogy a lapra fizessenek elő és hirdessenek, amivel az egyesület elérné azt, hogy megtakarítja összes nyomtatványait, bélyegköltségeit és az ezzel járó összes munkát.

T. I. Greggus ucca. Ne vegye rossz néven, ha néha a közlemény egy számmal később jön, de számról-számra 2—3 oldal túlszedéssel küzdünk s így a legjobb akarat mellett sem tudunk mindent azonnal közölni.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

A BUDAPESTI
KISIPARI HITELINTÉZET
R. T.
(VII., Rákóczi út 30.)
legutóbbi közgyülése az alaptőkének 800.000·— pengőre való felemelését határozta el.
Kibocsátanak 25.000 drb à 10·— P névértékű részvényt 16·— P átvételi árfolyamon.
Az iparosság érdeke, hogy mindenki legalább 1 darab részvényt jegyezzen.

YOGHURT
készítményünk
5% zsírtartalommal
Tápláló
Üdítő
Gyógyhatású
Kapható fióküzleteinkben és elárusitóhelyeinken
Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt.

BUDÁN
a Mártonhegyi-út elején a Tamás-ucca 15—19. és Dobsinai-út 10. alatt 59-es villamos Lejtő-úti megállójától 10 percnyire összes közművekkel ellátott 300—350 négyszögöl kiterjedésű, gyönyörű fekvésű, termő gyümölcsfákkal beültetett villatelkek több évi előnyös részletfizetésre kaphatók. 20% lefizetése után azonnal birtokba vehetők.
Érdeklődni a
Magyar Köztisztviselők Takarékpénztár parcellázási osztályánál
Budapest, IX. kerület, Mester ucca 17
vagy a helyszinen telefonon Automata 662-33

Alapitva 1819
CALDERONI és TÁRSA
Budapest, Vörösmarty-tér 1.
(Haaspalota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben.
Zeiss-, Punktál- és Ultrasin-üvegek.
Fényképészeti készülékek.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER JÁNOS
kir. udvari szállító,
a Rákóczi tárogató feltalálója
II., LANCHID UTCA 5
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen kü

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

Műgyűjtők!
Gyüjteményük kiegészítése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel
DARVAS
régiségkereskedő üzletét
III., ZSIGMOND-UTCA 38.
(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.
Régi elismert szakember és becslő.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyogyviz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 916. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. **Előfizetése** egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: K. 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 julius 7.

A hegyvidék dísze

Sokat elvégzett már a Hegyvidéki Egyesületek Szövetsége, de nem mindent.

Elvitázhatatlan tény, hogy elsősorban jó utakat kell építeni, hogy így a hegyvidék könnyen megközelíthető és gyorsan elérhető legyen. A mai autóvilágban semmi sicsen messze, legkevésbé esik távolra Pesttől a budai hegyvidék. A jó utak mentén hamar felépülnek a villák, a villaszerű bérházak és itt-ott a zártsorú utcák, ahol kedves, levegős helyen szívesen laknak majd az emberek, főleg a kereskedők és iparosok, akiket most kenyerük a város földszintes boltjaihoz köt.

Csakhogy az utakkal együtt a tereket is meg kell tervezni és ezeket művészileg kell kiképezni. Mintegy pihenő helyül szolgáljanak a folyton emelkedő utak mentén. A budai hegyvidék számos pontja történelmileg nevezetes hely és hivatva van ápolni ezeket a nemzeti hagyományokat, amelyek szinte jóslásszerűen Buda fennállásához fűzik a magyarság életét.

„Áll Buda, él magyar még."

Itt van a két várostrom 1686-ban és 1849-ben. Az ostromló seregek a királyi várat környező hegyvidéken helyezkedtek el és így jutott már akkor új névhez még a Svábhegy is. Mindezeket a helyeket meg kell jelölni, lehetőleg minél művészibb formában.

Ma még mosolyogva nézzük a sok jóakarattal, de kevés tudással alkalmazott útelnevezéseket, amiket helyesbíteni kell.

Az újabb korban a magyar nemzet számos vezéralakja nyaralt a budai hegyek között. Mindezt hivatalosan kellene kikutatni és megállapítani, hogy azok emléke ott a hegyvidéken megörökíttessék.

A budai Hegyvidéki Egyesületek Szövetségében túlnyomó számban él az intelligencia és a szövetség élén mint elnök losonczi dr. *Bódy* Tivadar áll, aki nemcsak nagytudású polgármestere a fővárosnak, de egyúttal kiváló műizléssel bíró magyar úr, aki szereti a művészetet s így nem lesz nehéz a budai hegyvidéken megmenteni a szükséges területeket a művészet számára és azokon megvalósítani a művészetet.

A természetadta színeket emelnék a művészetadta színek és azt bizonyítanák, hogy itt nemcsak a jó Isten pazarolta ránk a természetes kincset, de méltó volt hozzá ez a hatezer esztendős nemzet is, mely Indiától a Gobbi sivatagig, Tibettől Trójáig, a Fekete tengertől a Nílus forrásáig, teleszórta a világot a művészet, az építészet remekeivel.

A budai hegyvidék tele van alkalmas pontokkal, ahová csekély költséggel kilátó helyeket lehet építeni, mintegy bizonyos sétautak végpontjaiként és ezek a helyek is emelnék a hegyvidék művészi szépségét. Mert nem lehet már most kalmárszempontokat érvényesíteni, amikor a hegyvidék jövőjét alapozza a szövetség és nem maradhat dísz nélkül ennek a vidéknek természetadta szépsége.

Dubonai Pál.

Budán, 1928. julius 6

Feltűnést keltő, érdekes és meglepő adatokkal alátámasztott, államférfiúi hivatottságot bizonyító, hatalmas beszédet mondott a felsőházban

Dr. RIPKA FERENC

főpolgármester a Vass József népjóléti miniszter által benyujtott törvényjavaslat tárgyalásakor, mely az öregség és rokkantság biztosítását terjeszti ki és fekteti nemzetfentartó alapokra. A beszéd meggyőző ereje, a sok szín, eszme, gondolat rendkívüli hatást tett az egész társadalomban osztálykülönbség nélkül és Ripka Ferencnek ott is barátokat szerzett, ahol eddig politikája elől elzárkóztak. Az a ragyogóan meleg szeretet, az a nemes szocializmus, amely e klasszikus beszédből kicsendült és vérző szívéhez ölelte egész Budapest népét, messze kiható következményekkel lesz a községi politikai élet kialakulására őszkor, mert megmutatta e város népének a pártpolitika fölé emelkedett főpolgármestert abban az alakjában, amelyben őt itt Budán évtizedek óta ismerik, becsülik, tisztelik és szeretik. Özönével kapta — még az országból is — az üdvözléseket oly kiváló helyekről is, ahol csak a színarany, igaz embert ünneplik.

Bódy Tivadarné állapotában örvendetes javulás állott be. Bevarrt arcsebe gyorsan gyógyul és a rendőrtámadás okozta ijedtségtől származó ideges láza is elmúlt. A nagy tiszteletnek és rokonszenvnek örvendő úrnő és nagytekintélyű férje előtt számosan fejezték ki sajnálkozásukat a könnyen végzetessé válható incidens miatt.

A Regős-völgy volna tulajdonképpen az ősi neve a ma bizonytalanúl, néha solymári, — néha pilisi, — néha ürömi völgynek nevezett és a pilisi hegyek közé vezető völgynek, amelyen át a bécsi országút vezet Győr felé. Ez lesz Budapest egyik nyaraló útvonala, mely mintegy folytatásúl szolgál az Óbuda feletti völgykatlannak, ahova némi előrelátással villaszerűen épült fürdővárost kell létesíteni. A hegyek alja is tele van gyógyforrásokkal. Évszázadokon át, már Mátyás királyt megelőző időktől kezdve, itt éltek az igricek, a hegedősök, szóval a *regősök* és Mátyás király idejében Regősvölgynek is nevezték.

Budán rendezi társasvacsoráját a budai tagokra és Gundel Károly nagyhírű konyhájára való tekintettel a *Polgári Egység Klubja,* június 13-án este nyolc órakor, a Szent Gellért-szálló terraszán.

Hogyan nyaralnak Indiában címmel julius 2-án reinhardti rendezés keretében olvasott fel dr. *Erdősy* Károly pápai prelátus a Svábhegyi Szanatórium gyógyudvarán — a *Svábhegyi Egyesület* meghívására. A szabad természet leggyönyörűségesebb színpada: a budai hegyvidék s annak andalító, csillagfényes esti hangulata volt a szinte varázslatosan ható keret, amelyben az Egyház e tudós főpapja felolvasta értékes és nagy figyelemmel hallgatott utazási emlékeit egy másik világról. Ezek között különösen a Ceylon szigeti singhalesek-ről mondottak keltettek nagy feltünést a nagyszámú közönség soraiban, ahol dr. *Bódy* Tivadar ny. polgármester, a Svábhegyi Egyesület elnöke, a Svábhegy sok előkelő lakója, sok gyönyörű asszony foglaltak helyet, hálásan tapsolva az előadásnak. Utána a szokásos társasvacsora volt a legkedvesebb hangulatban.

Ziegler Gézáné úrnő súlyos operációnak volt kénytelen magát alávetni, hogy vesekő-bántalmai okozta szenvedéseiben gyógyulást találjon. Heteken át aggódott miatta családja és ismerőseinek nagy köre, de most már az állandó gyógyulás útján van.

Glück Frigyes, az idegenforgalom apostolának, a szállodások nemzetközi egyesületének nagyrabecsült vezetőjének hetvenedik születésnapja alkalmából a Magyar Idegenforgalmi Szövetség küldöttsége dr. Némethy Károly vezetésével gyönyörű művészi bronzreliefet nyújtott át.

Nincs gyalogjáró a zugligeti Fácánhoz, mert a magántulajdont képező gyönyörű fasoros úton tilos a közlekedés. Az erős autóforgalommal terhelt Zugligeti-úton kell a gyalogjáróknak haladni, amelyiken azonban *járda nincs* s így állandóan életveszélyben vannak a sétálók. A villamos végállomástól felvezető gyalogutat vissza kell szereznie a fővárosnak, hogy rendes állapot legyen a Zugligetben a gyalogközlekedés terén.

Guth Ferenc dr., II. kerületi előljáró helyettes áthelyezése a IX.-ik kerületbe fájdalmasan érintette a viziváros polgárságát, melv évek óta összeforrott vele, de különben is vérbeli budai lakos. Helyére dr. Holtzspach Ödön került, akit kedvesen fogadtak, azért, mert szintén budai.

Sorsdöntő órák előtt

áll ismét Buda. Mindent megtagadott tőlünk a város, ami Buda fejlődését szolgálná: — elhalasztották évekre a Gellérthegyre tervezett fürdőügyi kiállítást, — megakadt a strandfürdők ügye, — levették a napirendről a Rudasfürdő építésének tervét, — elmarad egyelőre a Boráros-téri—Lágymányosi híd építése, — elmarad a Szépvölgy szabályozása, — kimaradtunk a Szent István-hét programjából, — nem rendezik az újlaki Dunapartot, — egész sorát a tervbevett alkotásoknak elejtették. A polgárság szomorú anyagi képét megrajzolta dr. Ripka Ferenc a felsőházban, de még annál is sötétebb, vigasztalhatatlanabb a budai polgárság helyzete.

Ez a kétségbeejtő állapot új, végső erőfeszítésre készteti a szerkesztőséget. Ha vészt jelző kiáltásaink eddig elvesztek a pusztában, — hangosabban kiáltunk, többször kiáltunk ezentúl. Lehetetlen, hogy a szörnyű pusztulásba menő Buda segélykiáltását meg ne hallgatnák.

Minden törekvésünk e nyáron oda irányul, hogy lapunk érdekében nagy propagandát indítsunk és elérjük azt a lehetőséget, hogy hetenként kétszer, sőt — ha módot ad rá a budai polgárság — háromszor jelenjünk meg és tárjuk a világ elé sérelmeinket, nyomorúságunkat, elhagyottságunkat.

A küzdelmet nem adjuk fel, ha mögöttünk áll Buda megszervezett polgársága!

Buda-Alsóvárosi Egyesület közgyűlésén *Becsey* Antal kormányfőtanácsos elnökletével, *Szigethy* Lajos vásárpénztári igazgató, egyesületi titkár, ismertette az elmult év eseményeit. Az egyesület fáradozásának köszönhető: a Fehérvári-úti járda feltöltése és kemény burkolása, a Bártfai utca kocsiúttestnek újra építése és a környékbeli összes utcák járdáinak bitumennel való burkolása. A Halmi-, az Ecsed- és a Szentpéteri utcák rendezésére szükséges fedezeti költséget a város már beállította a költségvetésbe. A napirend során *Gömöri* Győző igazgató, ügyvezető elnök tett jelentést arról, hogy a Fehérvári-úton közlekedő budafoki villamosvasút még mindig nem szállította le a viteldíjat s követelte a jelenlévők helyeslése közben ugyanazokat a jogokat, mint amilyeneket a város más területén lakók élveznek. Éppen ezért a 10 perces forgalmat már csak a BESzKÁRT vonalairól való átszállási lehetőség szempontjából legalább éjjel 12 óráig fenn kell tartani, ezenkívül pedig a szakaszjegy és az átszállójegy díját a EBSzKÁRT mindenkori viteldíjának határáig le kell szállítani. *Becsey* Antal minden oldalról megvilágította ezt a kérdést, melynek kedvező megoldása a BESzKÁRT vezérigazgatói állásának betöltésével szeptemberre várható. A közgyűlés ezután köszönetet mondott Becsey Antal elnöknek nagyarányú egyesületi tevékenységéért.

Hamar megvolt

az a bizonyos *ötmillió pengő* a Károlyi-palota és parkja megvételére, de lehetetlen volt előteremteni Buda számára, a Gellérthegyre tervezett fürdőügyi kiállítás számára. Nem mintha irigyelnők a belvárosi satnya gyermekektől ezt a kevés levegőt, amihez e park révén jutnak, csak éppen különösnek tartjuk, hogy ezt a pénzt attól a Gellérthegytől tagadták meg, amelyik tulajdonképpen egészen beleáll a Belvárosba. A Gellérthegy van olyan park a Belváros számára, mint a Károlyi-palota kertje. Egyetemes szempontból egész Budapest számára azonban mégis csak fontosabb levegőző hely a Gellért, mint a Károlyi kert. — Az bizonyos, hogy a Károlyi-kert megvásárlásánál nagyon kilátszott a lóláb, amit úgy hívnak, hogy — *pártdiktatura.* A városházán uralmon levő párt *akarta* a Károlyi-palota megvételét és meg is vette, — de *nem akarta* a fürdőügyi kiállítást a Gellérthegyen és azzal tagadta meg a szükséges 4 millió pengőt, hogy nincs. Honnan volt mégis — most?

Huszonhárom kilométer csatornát épít a jövő évben a főváros, amelyből 12 ezer és 45 métert kap az I. kerület harminc utcája, még pedig Széber-út, Magyarádi-út, Kelenhegyi-út, Sárbogárdi-út, Halmi-, Szent Péteri-, Bornemissza-utca, Mohai-út, Ecsed-, Albert-, Költő-, Tündér-, Kakuk-utca, Diósárok-, Somogyi-, Badacsonyi-, Tétényi-, Budakeszi-út, Tárnok-, Fortuna-, Bognár-, Fadrusz-, Tóth Lőrinc-, Szamóca-utca, Ferry Oszkár-, Szépkilátás-, Böszörményi-, Róka-, Parádi- és Somlói-út. — A II. kerületben 3,440 méter új csatorna épül 213,500 pengő költséggel. A csatornák a Biai-úton, Lévai-, Fillér-, Bimbó-, Csalogány-, Ganz-, Lotz Károly- és Vadrózsa-utcákban épülnek és kiépítik az összekötő szerpentint a Pasaréti-útnál. — A III. kerület a legmostohább elbánásban részesült, pedig talán valamennyi városrész között a legelhanyagoltabb s mégis csak 1,000 méter új csatornát kap 65.000 pengőért és pedig a Pusztaszeri-úton, az Áfonya- és a Kerék-utcákban.

A hegyivizek szabályozására 600.000 pengőt költenek a jövő évben. Ennek az összegnek a keretén belül folytatják az Ördögárok, a Zugligeti-árok, a Szépvölgyi-árok beboltozását, azonkívül rendezik a Németvölgyi, Farkasvölgyi, Istenhegyi, Tamás-úti, Bécsi-úti, Vörösvári-úti és a Budenz-árkokat.

A zugligeti Fácán és környékének 25 és fél ezer négyszögölnyi területét a tulajdonos minden épületével és hatalmas erdőrészével egyetemben felajánlotta a fővárosnak megvételre. A tulajdonos részvénytársaság ajánlatához pontos leltárt csatolt, de a vételárat nem jelölte meg. Hivatkozott beadványában a történelmi vonatkozásokra is, melyek szerint évszázadokkal ezelőtt, az esztergomi káptalan majorja terült el a mai Fácános helyén. Itt lakott *Szilágyi* Erzsébet, Mátyás király anyja is. Később Mátyás király nyaralója állott az üdülőtelep mai helyén és itt volt Mátyás király híres fácános kertje is és ettől nyerte a nevét, a „Fácános". Később a törökök elpusztították a környéket, de felismerve üdülésre alkalmas voltát, számos villát építettek. Gyönyörű kerteket létesítettek itt a törökök, itt ültették el a török kozmetikai célokra szolgáló pirosító növényeket, amelyekből még mindig számos példány virul a Fácánosban. A főváros tanácsa a vétel érdekében a tárgyalásokat megkezdte s a középítési ügyosztály a telek felbecsüléséhez hozzáfogott. Az erdőhivatal a vétel mellett foglalt állást, de ehhez még ajánlotta a közelben elterülő Haggenmacher-féle szintén több ezer négyszögöles erdőrészlet megvásárlását is, hogy ezzel a budai hegyvidék összes erdőségei teljesen a főváros birtokába jussanak.

Nyári táncmulatságot rendez julius 7-én este fél kilenc órakor a III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör a Római fürdőben levő Wagner-féle vendéglőben. Tánc közben a Kisfaludy-színház művészei kabaréznak.

A vizivárosi árvaház javára, amely a felsővizivárosi egyházközség által alapított Molnár László gyermekotthonból alakul — a főváros, Gál Benő szociáldemokrata főv. biz. tag bérzenkedése dacára, ötezer pengő segélyt szavazott meg.

Minden kalandra

jó volt Buda azelőtt és aki a terveivel nem boldogult Pesten az végül átjött Budára. Ezt olyan vad területnek nézték a pesti stréberek, ahol minden bolondgomba megterem, minden bolond idea hívőkre talál. És gyakran sikerült is. Bennünket itt Budán olyan gazdátlan szérűskertnek néztek a pestiek, mint valami felsőbbrendű lények, abban a pozitív hiedelemben, hogy mindazt, amit nem tudtak elhitetni a pestiekkel, azt feltétlenül elhiszik Budán. Huszonöt év óta keltegeti a budai öntudatot a Budai Napló és — bár lassan ment — mégis sikerült, mert ma már budai szemmel nézünk mindent és a mérlegelésnél az egyik serpenyőbe mértékül betesszük a budai érdekeket. A Hollós Mátyás Társaság hétfőn este megvitatta az

állandó téli színház

ügyét és elsősorban helyét. Végleges határozatot nem hozott, mert nem akart elébevágni annak a mozgalomnak, amelyet dr. *Szalay* László író kezdeményezett és *Bódy* Tivadar ny. polgármester személyével kapcsolatosan *Hevesi* Sándornak, a Nemzeti Színház igazgatójának és *Sajó* Jenő vállalkozó bevonásával igyekszik megoldani ezt a húszesztendős kérdést. Hevesi Sándor ma az országban a legkompetensebb szakember, nagy összeköttetésekkel a pénzvilágban, nagy tekintéllyel a színészéletben, aki azt vallja, hogy Budán csak a régi Nemzeti Színház rendszerével tud prosperálni egy színház, amely ugyanis felölelné a népszínművet, a drámát, vígjátékot, bohózatot, operettet és operát.

Ezt a tervet szívesen fogadnák Budán az iparosok és kereskedők, de örömmel venné az egész polgári társadalom, mert méltó volna Budához. Ez biztosítaná azt a forgalmat, amit az ipar és kereskedelem vár a színháztól, — jól megválasztva a színház helyét, mely nem lehet máshol, mint Budának azon a területén, ahol az első és a második kerület találkozik, és pedig a Vérmező északi sarkától kezdve a régi Szent János-kórházig terjedő terület.

Minden más terv kalandos, komolytalan és legfeljebb egy-két embernek válna hasznára, de semmiesetre sem szolgálná Buda nagy egyetemes érdekeit.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vízgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

Sakktáblaszerűen

kellene minden várost építeni, még pedig oly módon, hogy a fehér mezők mindig üresen maradnának, teret képezve és csak a fekete mezőket építenék be. Igy minden lakás térre nyílna és megfelelne a legprimitívebb egészségügyi követelménynek, mert volna elegendő levegője és világossága. A sakktáblaszerű szó nem azt jelenti, hogy pontos egyforma négyszögekre kell azt felosztani, hanem itt is meg volna a változatosság, kisebb nagyobb, négyszögletes vagy hosszúkás négyszögek váltakoznának. A sok tér lehetővé tenné, hogy azokat a szükségszerint úgy osztanák be: — ide, a fenyvestérre a beteges gyermekeket, — amoda az egészségeseket, — ide korcsolyázó helyet, oda tenniszpályát vagy labdarúgópályát, természetesen gyermekek számára, de mindenütt volna levegő, napsugár és szabad mozgás.

Nálunk Budapesten új városrész épül most, amelynek léte dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester nevéhez fog fűződni. Ez a — VIZAFOGÓ. Ennek nagy része most van szabályozás és beépítés alatt, még megvalósítható ott a sakktábla rendszer. Dunapartja a Margitszigettel szemben, a Margithíd és az óbudai híd között, egyike lesz Budapest legszebb partjainak és itt még betartható ez a sakktábla rendszer, ahol kiugró háztömbök váltakoznak terekkel. Mindegyik alkalmas arra, hogy a part szépségét emelje, művészi kialakításban.

Budán a Kelenföldön a vasúti összekötő híd és a Csepelszigetre építendő híd között, tehát az úgynevezett lágymányosi részen, de magában a kelenföldi részen is megvalósítható ez a sakktábla rendszer, amelynek legnagyobb ellensége azonban az a túlzott takarékosság, mely már kapzsiságszámba megy és Budapesten minden talpalattnyi földet értékesíteni akar. Ez tette tönkre a Belváros és Lipótváros Dunapartját, amely annak idején a Mária Valéria utca és Akadémia utcáig szabad Dunapartot hagyott. A város kapzsisága szerencsésen beépítette ezeket is és most itt áll sivárán szűk dunaparti korzókkal. Egészen üresen áll és tetszés szerint szabályozható még most a budai oldalon, a filatóri gáton túli városrész: *Akvinkum*, amely predesztinálva volna arra, hogy ott villaszerű parkváros, illetve fürdőváros épüljön és föltétlenül emelné érdekességét és növelné e városrész vonzóerejét: adva a legmodernebb városépítést és mellette a klasszikus évezredes multat.

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győr!"

TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Felber Lipót, a Mira-víz vállalat vezérigazgatóját nehéz megpróbáltatásnak tette ki a sors, amennyiben egyetlen fia súlyos lefolyású tüdőgyulladásban feküdt heteken át, de ma már az állandó javulás útján van.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

Kontárok tenyésztése az a rendszer, amely a kereskedelemügyi miniszter rendelete ellenére ma is divik, még pedig különösképen éppen a háztulajdonosok között, akik megkövetelik, hogy szabó, lakatos, asztalos foglalkozású házmesterük elvégezze a házban szükséges szerelő, gáz, villany, vízvezetéki, sőt festő és mázoló munkákat is. Ezzel egyrészt maguknak ártanak a háztulajdonosok, mert sem jó, sem olcsó munkát nem kapnak, másrészt ártanak a szakavatott, adót és házbért fizető szakmabeli iparosoknak, akik így munkanélkülivé válnak s nem is tudnak fizetési kötelezettségeiknek megfelelni. E kérdéssel behatóan és elkeseredetten foglalkoztak a déli vasút környékén lakó építő iparosok Tóth István villanyszerelő kezdeményezésére jun. 22-iki értekezletükön, amikor elhatározták, hogy küldöttséggel mennek a Háztulajdonosok Orsz. Szövetsége elnökéhez, dr. Németh Bélához, hogy ezt a kontárkérdést közmegelégedésre rendezze.

Az Ördögárok beboltozása részletekben történik s most a főváros tanácsa a Julia- és Ákos-utca közötti rész beboltozási munkáját *Kárász* Géza mérnök, vállalkozó cégre bízta 129 ezer pengő költséggel.

Ebben a nagy melegben még a hír is hűsítően hat, hogy a Margithíd környéke új, előkelő, kedves elhelyezkedésű kerthelyiséghez jutott a *Szeifert-kávéház* áldozatkész tulajdonosa révén. Az irgalmasok bérpalotája mögött, a Török-utca és Zsigmond-utcák között széles, de a közlekedés elől elzárt utca vezet, mint magánterület. Ezt rendezték be kedves ízléssel, külön helyet biztosítva a kártyázóknak és sakkozóknak. Ünnep és vasárnap Fischer Sándor szimfónikus zenekara hangversenyez a kertben délután és este.

Az új filmtehetségek legutóbbi bemutatkozásán az Ufa-mozgóban különösen feltűnt Gál Béla színiiskolájának növendékei között Szajkó Margit, nemes Szajkó László, az ismert budai csemege kereskedő nagy művésztehetségű leánya, aki Orbán Andorral előadott apacstáncáért szűnni nem akaró tapsot kapott és sokszor megismételtette a bravuros táncot a hálás, elragadott közönség.

A pápa kitüntetését, a Pro Eclesia et Pontifice érdemkeresztet, megható ünnepség keretében nyújtotta át az Uj Szent János-kórházban Péter-Pál napján Zadravecz István püspök *Weigand* István főfelügyelőnek, az új szent János-kórházi egyházközség világi elnökének. Krizs Árpád dr. plébános beszéde után Zadravecz püspök méltatta a kitüntetett érdemeit, mire az meghatottan válaszolt. A ünnepség a pápai himnusz eléneklésével ért véget. Este társasvacsora volt a Veronika vendéglőben, ahol mintegy 150-en ünnepelték a kitüntetett főfelügyelőt, akit sokan ismernek és becsülnek, mint a Szent János-kórház gondnokát.

Gyász. *Krémer* Emil nyug. főhadnagy június hó 28-án éjjel, hosszú és kínos szenvedés után, 46-ik évében elhúnyt. Julius hó 1-én temették nagy részvét mellett a farkasréti köztemetőbe. Az Anna-étterem tulajdonosnője vőlegényét gyászolja benne.

Az ingatlanforgalom legutóbbi adatai szerint két nevezetes vétel történt Budán, még pedig: özv. Doctor Adolfné Retek-utcai ingatlanát megvette *Ziegler* Géza 23 ezer pengőért és Thék János Pauler-u. 1. sz. háza héttized részét Szabó Sámuel 322 ezer pengőért.

A Lövölde parkja a Rózsadomb és környékének egyetlen nagy etablismánja, mely a Budán nyaraló közönséget kibékíti, mert fürdőszerű kerthelyisége a világfürdők legszebb parkrestaurantjaira emlékeztet. Sajnos, hogy oda nem való vendéglősök néha megrontják jóhírét és évekbe telik, amig arravaló utódok helyrehozzák az elődök hibáit. Most második éve, hogy a bérlet *Sipos* Gyula szakavatott kezén van, aki még gyakori vendége, dr. József Ferenc főherceg igényeit is teljes megelégedésre tudja kielégíteni. Konyhája kitünő, italai válogatott minőségüek, a kiszolgálás a legjobb. Esténkint jeles cigány muzsikája szórakoztatja a vendégeket. Ünnep és vasárnap célszerű az asztalt előre megrendelni.

A nagy magyar muzsikusnak, Bihari Jánosnak, aki résztvett egy alkalmomal József nádornak a Margitszigeten rendezett udvari bálján és muzsikájával annyira elragadta a közönséget, hogy a bál abbamaradt, a magas vendégek a táncot abbahagyták és csak az ő hegedűjét hallgatták. — A Margitszigeten kívánják a szobrát felállítani.

Kövezik már a Pasaréti-utat a Retek- és Ákos-utca között, amelyet „topeka"- (mi az istencsudája lehet ez?!) burkolattal látnak el és a Pázsit-utcát az Ördögárok- és Pasaréti-út közötti szakaszán, amelyet makadámmal rendeznek.

Új freskók a Levéltárban.

Az Országos Levéltár különös épülete a Bécsikapu-téren, messze kimagaslik. Építését még a háború előtt kezdték meg — befejezni pedig most fogják az épület díszítésével. A hatalmas freskókat Dudits Andor festi, amelyek illusztrált magyarázatai ezer éves művelődési históriánknak. A különlegessége ezeknek a falfestményeknek az, hogy az ábrázolt események okiratait itt őrzik. Az első emeleten levő nagy kép azt a jelenetet örökíti meg, amint Szent István király megalapítja a pannonhalmi apátságot. A papság élén néhai Csernoch János arca mosolyog. Jobbról, egy hatalmas festményen III. Béla király elrendeli az írásbeliséget (1196), aminek eredeti okirata megvan a levéltárban. Ezen a képen ott van Tisza István markáns arca, mellette felismerjük Apponyi, Wlassics, Berzeviczy, a volt kultuszminiszterek vonásait. A következő képen II. Endre tesz esküt az Arany Bullára. A kutatóteremben a hosszú tölgyfaasztalt Lorántffy Zsuzsanna gazdagon hímzett takarója borítja. — a terem freskói: Nagy Lajos hatalma tetőpontján, a diósgyőri vár — az Anjouk kastélya; szemközt Mátyás király diktálja levelezéseit, háttere Mátyás nagyhírű könyvtárát ábrázolja. A középső falon Mátyás király fiatal feleségének, Beatricenek hajóról mutatja a pompázatos budai várkastélyt. Kész freskók a következők: Illésházy nádor özvegye egy kis kazettát ad át az új nádornak, mellette Batthyány nádor az ország főuraival összehordatja külön levéltáraikat. A harmadik kép József nádort mutatja. A második emeleten az egyik képen Grassalkovich a gödöllői parkot építteti, a másikon Zrinyi, a költő írja a Szigeti veszedelmet, mellette a rodostói emigránsok, köztük Mikes Kelement, amint hallgatja „tenger mormolását". Azután Nádasdy és Hadik generálisok, odébb Ürményi mutatja be a királynőnek a Ratio educationis-t, mellette a nagyszombati egyetem, majd a Pálos-kolostorban Orczy generális elnöklésével a testőrök és pálosok megalakítják a magyar tudományos társaságot, amiből azonban, Bécs tilalma folytán, semmi sem lett. Egy emelettel följebb: Széchenyi és a Lánchíd, József nádor és Széchenyi a múzeumot építik. A kész munka itt véget ér, — a többi még csak karton: jelenünk nagy kultúralkotásai. Az egész palota az ezeréves történelmet visszasugárzó pantheon.

A csonka szobor,

mely szomorúan jelképezi a csonka országot, egy érdekes terv keretében foglalkoztatja ma Buda közvéleményét. Illetékes tényezők előtt felvetették azt a gondolatot, hogy Fadrusz János alkotását, az összezúzott, talapzatáról autóval lerántott *Mária Terézia szobrot*, amelyet darabokra tört a cseh vandalizmus, — összeillesztve, de nem restaurálva — fölállítják ismét itt a székesfővárosban. Sokan nyilatkoztak már ebben az ügyben, többek között *Bonitz* Ferenc ny. min. tan., volt sajtófőnök, aki azt ajánlotta, hogy ezt a szobrot *Budán kell fölállítani* a királyi palota aljában elterülő Dunaparton a Fiume-szálloda és a Várkertkioszk közötti kis parkok egyikében. Nyilatkozott dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester is, aki pártolja az eszmét és állást foglalt ebben az ügyben a *Hollós Mátyás Társaság* is, ahol Istók János fejtette ki a tárgy körül eszméit és a maga részéről több helyet jelölt meg, többek között a Szebenyi Antal teret is. — Nekünk budaiaknak kedves ez a gondolat, mert oly nagyon szoborszegények vagyunk és kerülne is bárhová ez a szobor, mindenütt emelni fogja Buda szépségét és gyarapítja történelmi hagyományainkat. A kérdés ma még teljesen kiforratlan és *a budai bizottsági tagoknak tesszük kötelességükké*, hogy ezt a szobrot mentsék meg Buda számára, nehogy úgy járjunk vele, mint az Erzsébet királyné szobrával, amely úgy indult, hogy kedveért hajlandó lett volna a város, fönnt a várban a régi hadtestparancsnokságot is lebontani és végül mégis úgy döntött, hogy jobb időkben átviszik a Városligetbe.

Kedvezmény. A B. Sz. K. R. T. igazgatósága a Svábhegyi Egyesület tagjai részére a fogaskerekű vasúton a következő kedvezményt engedélyezte: 1. Fényképes idénybérletet korlátlan II. oszt. utazásra szeptember 30-áig, ára 80 pengő. 2. Egész évre szóló fényképes igazolványt, mellyel II. osztályon lehet utazni III. osztályra váltott jegyekkel. Az igazolványt úgy tagjaink, mint azok családtagjai is megválthatják, ára 8 pengő. A bérlet és igazolvány a fogaskerekű vasút alsó pénztáránál, II., Retek-utca 52. váltható meg.

A Magyar Nemzeti Szociális Párt nagysikerű társasvacsorát rendezett az Erzsébet-sósfürdő vendéglőjében július 2-án *Lányi* Jánosné, a hölgybizottság elnökének kiváló rendezése mellett. A nagyszámban megjelent tagok között a művészvilág több jeles tagja is jelen volt. Ott láttuk: özv. *Berend* Miklósnét, *Nagy* Ibolykát, a Nemzeti Színház művésznőjét, *Perger* Ignác ny. főv. főjegyzőt, dr. *Glosz* Ödön ny. rendőrtanácsost, *Szilágyi* Mihály Máv. főfelügyelőt, a párt ügyvezető elnökét, *Bánfalvy* Ede és *Kovácsay* István társelnököket, dr. *Huszár* Ferenc főtitkárt stb.

Egyetlen kávéház az egész Krisztina-úton a POZSONY kávéház, ami szinte hihetetlen és Pesten el sem képzelhető. A *Pozsony* már évk óta a leglátogatottabb uzsonnázó hely, mert kávéja mindig jó hírnek örvendett. Uj tulajdonosa, *Dankovszky* Jenő, még fokozottabb mértékben ügyel kávéja hírnevére és a közkedvelt, hűvös, szellős terraszát is készül új díszbe öltöztetni.

MOLNÁR JÁNOS
VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN
III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitünő konyha, Elsőrangú italok. Minden este ***Horváth Béla*** cigányzenekara muzsikál

Hűvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
tulajdonos
MARJH MIHÁLY

PHILADELPHIÁBAN
ESTÉNKINT
ZOMBORI
SIPOSS SANYI
CIGÁNYZENEKARA MUZSIKÁL

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván ucca 4

Budai kávések és vendéglősök figyelmébe!
SÁGHY KÁLMÁN sütődéje
Budapest, I., Bors-utca 7. sz.

DEZSÉNYI LÁSZLÓ
bornagykereskedőnél
III., Kenyeres-u. 34 Telefon: 623-43
Nemes fajborok
nagy választékban

BUDAI LÖVÖLDE
PARK VENDÉGLŐ
II., Marcibányi-tér 6. szám.
Árnyas kerthelyiség gyönyörű lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.
Állandóan hideg és meleg ételek.
Elsőrendű fajborok Dreher sör. Naponta **Kaposvári Boros Misi** zenekara jászik.
Tulajdonos
SIPOS GYULA.

DÉLIVASÚT KÁVÉHÁZ
I., ALKOTÁS-U.
Esténként **SERGEJ** orosz zene- és énekkara hangversenyez.
Minden **szombaton** hajnalig

MEGNAGYOBBITVA!
TROMBITÁS
VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
HŰS KERT
NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK
GUTTENBERGER
tulajdonos

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők
Fedett téli uszócsarnok

SZÉPILONA VENDÉGLŐ
KERTHELYISÉGEI
Elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást **Stiginczky József** tulajdonos személye garantálja.

BALÁZS ÜDÜLŐ
Hűvösvölgy (a végállomásnál)
Szobaárak 5·— P-től felfelé. Penzió háromszori étkezéssel, 1 személy napi 9 — P, 2 személy 17·50 P.
TELEFON: Automata 640—78.

Auguszt pavillonban
(I., Hidegkúti-út 22)
délután és este előkelő jazz-band játszik
Elsőrangú meleg konyha

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés **Elsőrendű referenciák**
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

ifj. Weßrmann Béla
éttermeiben
I., Lágymányos-utca 3.
minden este
SONJA
tisztizenekara muzsikál

Legszebb vacsorálóhely
a
HŰVÖSVÖLGYBEN
a
VERONIKA
vendéglő
I., Hidegkuti út 20
tisztelettel
RÓNA GYULA

Csak egyszer
KÓSTOLJA MEG
AZ ANNA ÉTTEREM
I., KRISZTINA KÖRÚT 61 SZ.
1·40 pengős menüjét
Ieves, sült kétféleköretessel, tészta v. sajt v. feketekávé

BALÁZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál
Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

CSÁSZÁR-

fürdő éttermeiben reggel 6-tól éjfél után 2 óráig állandóan frissen főtt, kiváló ízü magyar ételt tálalnak.
Kényelmes, szép, úri helyiség
Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

NEMZETI PARK
Vadorzó uccal — 3. közvetlen a 83-as villanyos megállójánál
Telefon automata 643—01.
Nyilvános étterem pensió. Buda legszebb kiránduló helye. Minden szobában vizvezeték, villanyvilágitás, saját strand. **Állandó zene** uzsonához és vacsorához. Kitünő magyar és francia konyha. Uradalmi fajborok. Igen mérsékelt **polgári árak**
Egyesületek, társaságok részére hatalmas külön terem díjmentesen áll rendelkezésre.
Ugyanitt rendelhetők Balaton legszebb szállodájában a **Balatonaligai dr. Puskás** penzióban, jutányos áron szobák.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

A kivénült autonómia

még utoljára ránk vicsorítja a fogát, azaz csak foghíjas száját. A múltból ránk maradó jelszó ez az autonómia, mely ma nem jobb jövőt mutat, csak csúf multat takar. Nem a komoly polgárok tanácskozása a közjó felett, hanem önző, egyéni érdekek hajszolása a leghitványabb botrányig. Az autonómia minden választása a polgári ellentétek kiélesítését jelenti a szélsőséges irányok javára, — minden gyülése a parlament mimelése. Minden vitája oda nem tartozó eszmék és világnézetek durva ütközése, — gyüléseinek minden tárgysorozata, aprólékos ügyek halmaza, amit a felelős tisztviselők intéznek el az egész világon. Álszakértők nevelője, komoly tudások megrontója. Tárgyaló modora a kurta korcsmák veszekedése, látókörét szűkre szabják a pártkeretek — határozatai guzsba kötik a tisztviselők kezeit. Gátja a haladásnak, melegágya az osztályharcnak. Az országos kormányzás elleni forradalmosítás törvényes fóruma, — helyi nagyságok ugrató trambulinja. Nagy kovász a kis ország tésztájában. Nyílt seb a nemzet satnya testén — ki kell égetni! Kivénült — a múzeumba való. Elaggott — el kell temetni. Önmagát falta fel s a nemzet gyomrát nyomja. — Ennek a komédiának véget kell vetni! Sehogy sem kedves nekünk itt Budán ez a pesti autonómia.

Megváltozott minden.

Megváltozott a közlekedés eszköze, meg kell változnia az úttestnek is. Ki sír ma a konflisló után? Az oceánokat átrepüli a gépember és mi a közélet poshadó mocsarán a jelszóvá lett autonómia bárkáján vitorlázunk? Sohase jutunk így révbe!

Az autonómia mint jelszó is elkopott. Még ha selyemből volt is, nem válhat ismét lobogóvá, ha már lábtörlő kapczává rongyolódott!

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

A csatornázási munkákat a Normafa-út, Báró Eötvös- és Laura-út közötti szakaszán a tanács *Amon* Antal és fia cégnek kiadta 39 ezer pengő költségért.

Díszes, 3 ajtós könyvszekrény kézalatt jutányosan eladó. Bővebbet Cs. Gy., I., Budafoki-út 16. sz. I. 4.

Szégyen-korlát a Margithíd budai hídfőjétől a park szélén húzódó girbe-görbe vaskorlát. Az út mentén lévő gyönyörű szép park nem érvényesül, mert hatását z az ízléstelen korlát és a mellette burjánzó cserje lerontja.

BÉRAUTÓÜZEM

TAVASZ

GARAGE

Budapest, II. Pasaréti-út 139

A Hadapród-iskola és Star filmgyár között

Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautófuvarozás és garagírozás

Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolinomitógyár bizományosa

Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST

Telefon interurban:

Éjjel / Nappal 642-27

HUBERT ÉS TÁRSA h. t.

TELEFON: TERÉZ 222-67

Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4

Egészségügyi berendezések. Csövek. Műszaki cikkek. Fémgyártás.

SZEIFFERT kávéház megnyitotta ízlésesen berendezett új a Zsigmond és Török utcák közötti elzárt és védett utcában **KERTJÉT**

Esténkint cigány, vasár- és ünnepnap délután szimfónikus zenekar

Svábhegyi hírek

A köztisztasági laktanya építése elodázódott, mert a kiszemelt Felhőutca 4. számú telket a kisajátító bizottság drágállotta. Most azonban újabb ajánlat érkezett a Diana-út és Költő-utca 18. sz. sarok telek megvételére, amely jóval olcsóbb az előbbinél, mert négyszögölenkint hat pengővel olcsóbban adják a tulajdonosok. E 2562 négysögölnyi területen a kislakásos bérház építkezés is megoldható lenne, mert a köztisztasági laktanya csak ezer négyszögölet kíván.

Gyenge a világítás a Melinda-úton és a nyaralókban a villanyvezeték kifogástalansága ellenére. A Svábhegyi Egyesület gondos elnöksége már interveniált az áram erősebbététele érdekében az Elektromos Művek igazgatóságánál.

A Széchenyi—Jókai—Eötvös parkok védelme érdekében tíz figyelmeztető táblát kért a főváros kertészetétől a Svábhegyi Egyesület, hogy megmentse a pázsitot és virágokat az ember és kutyák által okozott pusztításától.

Bűzösek és egészségtelenek a Svábhegyi fogaskerekű városmajori állomásán az illemhelyek s ugyanott a kocsibejárónál a kövezet is hepehupás, ahol az utasok minduntalan elbotlanak. Mindkét hiba rendezése érdekében a Svábhegyi Egyesület teljes súlyával közbenjárt a Beszkárt igazgatóságánál.

A Juliska-út járhatóvá tétele sürgősen szükséges, mert a lakók és kirándulók ezt a rövidebb utat kívánják használni a Karthausi-úttól felfelé. Az útépítésen kívül lépcső és korlát is szükséges.

GONDOLATOK

A beduinok azt mondják: a különbség az asszony és a vihar között az, hogy az utóbbi egy szükséges rossz.

Egy nő könnyebben teljesítheti azokat az ígéreteket, amiket a szemeivel, mint azokat, amiket szavakkal tesz.

Könnyebb egy nőt túlkiabálni, mint azt rábeszélni.

Nők! Igyatok francia pezsgőt egy férfivel, de ne kérjetek tőle kenyeret.

Egy boldogtalan asszonynak mindig vannak barátnői, egy boldognak nincsen egyetlen egy sem.

Szomorú dolog reánk nézve az a jelenség, amikor túlöregnek érezzük magunkat a szerelemhez.

A házasság: revanche.

Mi a pech? Amikor egy férjnek még büntetési portót kell fizetnie egy olyan levél után, amely anyósa fényképét tartalmazza.

Ha egy nő órákon át táncolhat onestepet és foxtrottot, miért ne tudjon öt percet tölteni egy villamoskocsi perronján?

Amikor féltékeny a feleséged, akkor vigyázz, mert ilyenkor a leggyakrabban van valami szerelmi ügye.

Az egyetlen, amit egy nő nem bocsát meg a férfiaknak, ez az, hogy neki nincsen nekik mit megbocsátania.

Fliegl József.

Fogadalmat tettek június 10-én az óbudai kath. kulturházban a kiskoronautcai polgári és felső mezőgazdasági iskola „Gárdonyi" cserkész csapat ifjai gazdag műsorú ünnep keretében. *Handlovits* Miklós dr. a csapat fáradhatatlan lelkes parancsnoka mondotta a hatásos ünnepi beszédet, majd a felesketés után vídám tábori jelenetek, művészi zongora-, énekszámok és szavalat után *Tellér* Gyula igazgató mondott emelkedett záró beszédet, amelyet nagy tapssal honorált a nagyszámú közönség. Végül különféle csatakiáltásokkal és a cserkészindulóval fejeződött be a kedves ünnepség.

Vasúti útmutató. Földön, vizen és levegőben, végig és szerte egész Európán menetrend, Baedeker és cicerone ez a *hivatalos Vasúti Utmutató* most megjelent új nemzetközi kiadása. Közel ezer oldalon ontja a feleletet minden kérdésre, amely az utazó ember érdeklődésében felmerülhet exakt pontossággal, világossággal és tömörséggel. Egész Európa minden publikus közlekedési eszköz: vonat, hajó, repülőgép, autóbusz és póstajárat menetrendjeivel, kapcsolataival és díjszabásaival. De a menetrendek anyagán túl a hasznos tájékoztatások egész tömegével is szolgál. Egy jókora külön füzet a legújabb közforgalmi eszköz, az autóbusz rohamos fejlődését dokumentália és gazdagon illusztrált cikkekben a magyar városokat, intézményeket, nemzeti sajátosságokat ismerteti. A vaskos kötet ára 3 pengő 20 fillér. Kapható minden könyv- és újságárusítónál, a pályaudvarokon is, valamennyi menetjegyirodában, trafikban stb.

Por,

a Klára utca pora lepi be a Városmajor partkészleteit. Most bosszúlja meg magát a fordítva végzett munka. Előbb parkoztak, azután építették az útakat. Most kezdhetik újból a parkozást és talicskázhatják a földet a begyepesített, virágágyas partikra, mert azok néhol félöllel is mélyebbre esnek, mint az úttest. De félbemaradt a munka és még jó, hogy az útépítő vállalkozó valami átmenetet létesített a kész útról a beléje torkoló sétautakhoz, — mert nehéz volna ezek nélkül a parkba jutni. Mint mindenhol, itt is bölcsen a városmajor felső részét parkírozták s mire elkészült, pont odaépítették a fogaskerekű új remizét. Ott parkoztak, ahová senki se járt, de a Csaba utca mentén kulturszemetes avar ez a park ma is. — Igy jajdult fel lapunk egyik olvasója és mi megtoldjuk azzal, hogy mióta a Szamos-gátat megépítették, azóta az esővíznek se be, se ki! Pocsolyák bűzlenek ott minden eső után. Megállt itt minden, mert a város még nem döntött a városmajori új templom helye felől. Ezért nem épül a Maros utca folytatása sem, ezért kulturszemetes avar a Csaba utcai rész.

Családi öröm érte ismét *Béles* Lajost, az Attila-nyomda volt tulajdonosát, akinek június 9-én második fiacskája született.

A mélyen tisztelt Tanács figyelmébe ajánljuk azokat a statisztikai adatokat, amiket a *Budai Társaskör* választmányi ülésén terjesztettek be a Gellérthgy kiépítése és rendezése érdekében. Ezek szerint húsvétkor 27 ezer ember, pünkösdkor pedig 58 ezer ember ment fel a Gellérthegyre. Pedig csak félig parkirozták, csak egy kicsit hozták rendbe. Mi lesz itt, ha egészen rendben lesz? Azt hisszük, hogy a Károlyi-parkban sohasem fog egy napon 58 ezer ember megfordulni!

Budai tornász nyerte az első olimpiai próbaversenyt

Június 23. és 24-én rendezte a MOTESZ az első nyilvános olimpiai válogató tornaversenyét, amelyen 13 izig-vérig kiváló tornász vett részt. A verseny eredménye megfelelt a várakozásnak s megerősítette hitünket, hogy a magyar tornászok lelkiismeretes munkája meghozza Csonka-Magyarországnak a rég óhajtott olimpiai sikert. Bár a többi sportágakkal szemben éppen a tornászok azok, akik a hivatalos tényezők részéről is a legmostohább elbánásban részesülnek, mégis teljes elismerés illeti meg valamennyi olimpikont, valamint Kmetykó János szövetségi művezető, főiskolai tanárt, akik együttesen a legnagyobb szorgalommal és kitartással arra törekednek, hogy szereplésük méltó legyen a teljesített munkájukhoz. A válogató versenyen szép számú és előkelő közönség jelent meg, azonban sajnos azok a tekintélyek, akik az egyes futballmeccseket rendszeresen megnézik, itt hiányoztak. A 13 tornász akrobata szebbnél-szebb gyakorlatai nagy tetszést és hatást váltottak ki a szakértő közönség köréből. Teljes elismerés illeti az öreg tornászbajnokainkat, akik fiatalos hévvel és ambicióval igyekeztek maguknak a kiküldendők soraiban helyet biztosítani. A nyújtó gyakorlatot 8, a korlát gyakorlatot 6, a gyűrű gyakorlatot 13, míg a ló-gyakorlatot 9 tornász végezte el teljesen. Ez a munka, tekintettel a rekkenő hőségre, ami nagy fizikai erőveszteséget jelent, valamint az első verseny izgalmaira, olyan nagy teljesítményt jelent, hogy az egyenként elért pontszámokhoz még 3—5 pontot nyugodtan hozzászámíthatunk.

A versenyt nagy fölénnyel fiatal tornászbajnokunk és olimpiai reménységünk

I. Pelle István BTC. nyerte, akinek a bírák 82.75 pontot adtak.
II. Erdődy Imre BBTE. 57.75 ponttal.
III. Tóth Géza MTE. 57 ponttal.
IV. Kunst Gyula BBTE 56.75 pnottal.
V. Péter Miklós BTC. 55.75 ponttal.
VI. Pászty Elemér BTC. 52 ponttal.
VII. Skulányi József III. ker. TAV. 51.75 ponttal.
VIII. Kende Rezső UTE. 51.20 ponttal.

A pontszámokat mérlegelve feltünik, hogy a győztes Pelle István milyen nagy fölénnyel került ki a versenyből. Nagy örömmel látjuk, hogy a fiatal ősthehetség komolyan készül a nemzetek nagy versenyére. Bizunk benne, hogy Amszterdamban minden erejét összeszedve csak egy cél lebeg előtte: a csonka haza becsülete.

Mi budaiak büszkék vagyunk a mi tornászainkra, mert az első 8 helyezett között 5 budai, 2 pesti és 1 ujpesti képezi a keretet.

A verseny végén Holfeld Henrik államtitkár buzdító beszédet intézett a csapathoz és kiosztatta a MOTESZ által felajánlott kis ezüst érmeket. Bár igaz, hogy más sportágakban ilyenkor a győztesek értékes tiszteletdíjakkal vannak kitüntetve, de úgylátszik a tornászok szerénységüknek megfelelőleg, csak kis érmeket érdemelnek.

Kmetykó János szövetségi művezető nagy szakértelmét igazolja az elérnt gyönyörű eredmény és ha az olimpiászon felszalad a magyar trikolór, az ő ebben való nagy érdeme el nem vitatható.

A nők bemutatkozása is teljes sikenrrel járt s preciz munkájuk méltán kiérdemelte a közönség frenetikus tertszésnyilvánítását. Itt csak az volt a szépséghiba, hogy a válogatott keret 40 tagja, 4—5 kivételével, a BBTE.-ből rekrutálódott. Olimpiai kiküldetéseknél pedig nem egyes clubot vagy egyesületet, hanem az arra érdemes tornászhölgyeket kell jutalmazni.

Szertornász.

TEJŰZLET átadó betegég miatt. Bővebbet a kiadóban. Tel. 502 97

HALAT

legfrissebbet, izletesen reggeltől éjfélig

KUTI

dunaparti vendéglőjében

az óbudai hajóállomásnál

A **VÁROSMAJOR**

régen nélkülözött pompásan felszerelt

CSEMEGE ÉS FŰSZER

üzletét nyitotta meg a BORS- és CSABA-U. sarkán

TIMÁR

Dúsan felszerelt raktár

A közönség részére külön jégszekrény

Mindent házhoz szállít

Váltson biztosított takarékbetétkönyvet

A Budai

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaságnál

Ha hetenként 1 pengőt tesz félre, 15 év után 843 P. 66 f-t kap ki!

Ha 15 éven belül elhal, befizetése 642.— pengőre egészíttetik ki és a felgyült 4% kamattal együtt rögtön felvehető!

A betét nincs kötve: 4% kamatával együtt bármikor felvehető.

A betétekért kivánatra pénzbeszedőt küldünk.

Felvilágositás a

Budai

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaságnál

II. Kerület, Fő ucca 9.

Pénztári órák: 9—3-ig.

Telefon: T. 214—21.

Váltóüzlet és tőzsdeosztály

Telefon: T. 133—50.

Tőzsdei-kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. sz.

Telefon: József 902—88.

Tőzsdei megbízások vállalása. Devizák, Valuták vétele és eladása. Értékpapir lombardok.

RUZICSKA PÁL

sütemény és kenyérgyára

II., HORVÁTH-UTCA 29.

Telefon: Aut. 518—23.

Gallértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fil

MENCZER gőzmosó üzem

kelmefestő és vegytisztító vállalata

I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon Aut. 520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 50-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.

Külön vidéki osztály

Leg ideálisabb könnyebben megközelíthető olcsóbb uzsonnázóhely a

HORVÁTHKERTI TEJIVÓ

a Horváthkert közepén

minden délután elsőrangú zene

JÁNY ÁRPÁD

I., BORS UCCA 1.

TELEFON: A. 503-35. **SÜTŐDE** TELEFON: A. 503-33

Háztatarozásnál

előnyös feltételek mellett vállalkozik

Nagy Pál

bádogos

gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalata

II., FŐ-UTCA 20. SZ.

Telefonhivó 179—42.

POZSONY KÁVÉHÁZ

Budán a Krisztina körút egyetlen kávéháza a **Vérmezőre** nyiló szellős **terrasz!**

I. ker. Krisztina körút 81.

Esténkint szimfónikus zenekar

Pompás fagylalt! **Legkitünőbb kávé!**

Nyitva reggelig **Telefon: Aut. 502—07**

Uj tulajdonos: DANKOVSZKY JENŐ

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI

Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85

Minden este és a délutáni teákon

Budapest elismerten legjobb

jazz- és tangozenekara

játszik

Kiváló konyha és italok ~ Mérsékelt árak

Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

ÉHGYOMORRA

naponkint

igyék egy pohár

KRISTÁLY

VIZET!

Bocsásd meg bűneinket

Szent életű Gellért püspök, aki örök emlékű vértanúja vagy a magyarság áttérésének a pogány hitről, — bocsásd meg nekünk mindazokat az apró bűnöket, amit elkövettünk és el fogunk még követni a Te szent nevedet viselő heggyel, a Te nevedben, a Te emléked ellen. — Kedves gondolat volt Szent Gellért szobrának fölállítása az Erzsébet-híd tengelyében és ennek a városnak a nagy baja az, hogy még azt is, ami szép és kedves, valahogyan fonákul csinálja meg. Idegen ember mondotta nekem, hogy a híd és a végén ez az oszlopos árkád, előtte a keresztet magasra emelő szenttel, azt a hatást kelti a nézőben, mintha az óriási kuglizó végén felállított babák előtt azt kiáltaná a bábállító, hogy: — ne tessék még dobni! Áttérve Pestről a hídon, bosszantó, hogy a Gellért hatalmas sziklái között a nagyarányú emlékmű alatt apró kövel rakták ki a feljáró közvetlen környezetét. Rikítanak ezek a kis kövek a hatalmas sziklák mellett! . . . És itt kezdődik a pemecselés! A Gellérthegy déli csúcsán, a szállodával szemben templommá alakítottuk át azt a barlangot, amely templomnak sehogy sem alkalmas. Kislelkű emberek öreg hibája, hogy nincs semmiféle eredeti ötletük. Csak kópizálnak és kicsiben majmolják a nagy dolgokat. Ezt a barlang-templomot, ezt a sziklába vájt kegyhelyet is elnevezték „lurdi" barlangnak. Ezt még csak megbocsátotta volna valahogy Budapest közönsége, de ami ezután jött, az már nem méltó sem a templomhoz, sem a szemben épült világszállodához, sem a Gellérthegyhez. Minden falomladékot tele ragasztottak kegyeletes cédulákkal, plakátokkal, szentképekkel, ide is, oda is imazsámolyt helyeztek, valami gyerekes nagyzolással és a Gellért-fürdőben lakó világjáró közönség gyönyörködhetik abban a képben, hogy öreg koldusasszonyok, térden állva, hogyan csókolgatják a régi kolostor romjainak követ. Az ilyesmi nem áhítatot kelt, hanem undort. A tiltakozás ezek ellen, nem a hitélet ellen szól, hanem a nagyváros jóízlését igyekszik menteni . . . Évek óta halljuk, hogy nemzeti kalváriát építenek a Gellérthegyre. Építési költségei javára monstre hangversenyeket rendeztek a Gellért-fürdőben, zarándok útakat Velencébe, Rómába, itthon pedig napokon át tartó ájtatosságokat. Gyűlt-e be pénz e célra, nem-e? — az tudná megmondani, aki mindezeket rendezi. Megnyugtatná vele a nagyközönséget, ha ez iránt tájékoztatná, nehogy bárki is félremagyarázhassa ezt a hallgatást. Ha pedig ez az évek óta tartó alapgyűjtés még sem hozott pénzt, akkor vagy ejtsük el a tervet, vagy fogjunk hozzá komolyabban. Szent Gellért vértanúhalált halt azért a nagy célért, hogy a pogány magyarokat megtérítse, illenék, hogy az Ő nevéhez fűzött jelszavakat komolyabban kezeljük . . . Itt tovább pemecselni nem lehet és nem szabad. *(D. P.)*

Los von — Hortobágy!

Némi fantáziával el tudja képzelni Budán minden ember, hogy — föltéve az esetet, miszerint Buda és Pest különváltan élő két város volna és arról volna szó, hogy Buda a Gellérthegyen rendezendő nemzetközi kiállításon tudná méltón bemutatni a maga fürdőit és gyógyforrásait — hogy akkor minden ember Budán szívesen levetné a legjobb kabátját és fölajánlaná e kiállítás céljaira. Ennek a kiállításnak nagy horderejét, fontosságát maguk a szocialisták is elismerik és a fürdőügyi kiállításban, ha egyebet nem is, de oly rendkívüli munkaalkalmat látnak, amely megérdemli, hogy a székesfőváros a legnagyobb áldozatot is meghozza e cél érdekében.

Budapest Fürdőváros Egyesület legutóbbi ülésén dr. *József Ferenc* főherceg megnyitó beszédében a maga szép lelkének sokszavú hangszerén azt a hurt ütötte meg, hogy a gellérthegyi fürdőügyi kiállítást magáévá tette Bethlen István gróf Magyarország miniszterelnöke s ez az ott megjelentekben azt a megnyugtató tudatot keltette, hogy az örök szegénységre kárhoztatott Buda szebb és jobb jövőnek alapkövét tette le ezzel. Ezen a gyűlésen az elnöklő királyi fenségnek kedves, meleg, elismerő szavai voltak a Budai Napló számára is és amikor lapunk szerkesztője ezt az elismerést megköszönte, megvilágította egyúttal budai szempontból a fürdőügyi kiállítás mérhetetlen fontosságát.

Ugyanekkor kézről-kézre járt a „Fővárosi Közlöny", amely szószerint közölte *Stern* Sándor bizottsági tagnak a közgyűlésen mondott beszédét, mintegy illusztrálva ezzel is a Községi Polgári Párt egészséges, becsületes felfogását a Gellérthegyre tervezett Fürdőügyi Kiállítás ügyében.

E tartalmas, átgondolt beszédre Klár Zoltán bizottsági tagnak az volt a megjegyzése, hogy

vigyék a kiállítást a Hortobágyra,

ott nem kerül ez a fővárosnak pénzébe.

Tehát a Hortobágyra!

Kedves budai polgártársaim, ha valamit nem lehet Pesten megcsinálni, de Budán lehetne, akkor Klár Zoltán úr és az igen tisztelt demokrata párt inkább Hortobágyra küldi azt, mint Budára. Ez különben régi, megszokott felfogása a demokrata pártnak, amelynek egyik vezére, az óbudai képviselő, dr. Gál Jenő csak most nem régen jött rá arra, hogy más az Alagút és más a Jánoshegy. Ahol ilyen nagy a tájékozatlanság Buda felől, ott mi igazán nem várhattunk mást, mint azt a határozott, velős mondást, amely a demokrata párt felfogását illusztrálja: — Vigyék tehát a kiállítást, nem a Gellérthegyre, hanem a Hortobágyra!

Ezzel szemben még egyszer ki kell jelentenünk, hogy az esetben, ha Buda és Pest között nem volna meg a törvényes kapcsolat és Buda, mint királyi székhely önálló életet folytatna, akkor polgárainak boldogulását természetadta gyógykincseinek kellő kihasználására alapozná, — és egy ilyen fürdőügyi kiállítás céljaira, minden becsületes budai polgár áldozatkészen levetné az utolsó kabátját is, hogy így szolgálja a kiállítás ügyét. Pestnek elég fürdő a városligeti új „strand." Az megvan kiállítás nélkül is.

De Pest számára — úgy látszik — mi csak a nagy puszta, a Hortobágy vagyunk és ne csodálják odaát, ha mi is hortobágyi pusztának nézzük Pestet és azt üzenjük a kiállítás ellenzőinek, hogy: — menjenek a Hortobágyra!

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Mi ujság a pénzvilágban?

* **A Községi Takarékpénztár** alakuló közgyűlése értesülésünk szerint e hó 12-én lesz. *Reményi Schneller* Lajos a vezérigazgató jelölt és *Zlinszky* László a vezérigazgató helyettes jelölt.

* **A Liget Szanatórium** most tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen elhatározták, hogy részvényenként 1.80 P osztalékot fizetnek ki. A vállalat, amely ma Magyarország legnagyobb magánszanatórium vállalata, az igazgatóság évi jelentése szerint majdnem hat és fél millió pengő tiszta vagyonnal bír.

* **A Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete** igazgatóságának évi jelentése az 1927-es évről a napokban jelent meg. Az évi jelentés a textilipar és a gazdasági helyzet legfontosabb problémáit tárgyalja. A nagyértékű munkát *Schiller* Ottó dr. főtitkár szerkesztette, aki régi időktől fogva fejt ki magasszínvonalú publicisztikai tényked ést és akinek a textilipar fejlődésében is hatalmas része van.

* **A Budapesti Takarék és Vásárpénztár** június 30-án tartotta rendes közgyűlését. Az intézet igazgatósága évi jelentésével kapcsolatban beszámolt a budapesti állatvásárok forgalmáról és a húskereskedelem helyzetéről.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Ne vigye pénzét külföldre!

Merán és más külföldi fürdő helyett itt van a Svábhegyi Szanatórium

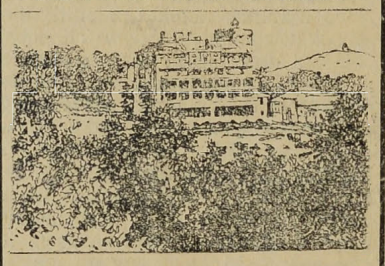

Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire
Üdülők
idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szívbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére
Egész éven át nyitva

TÓTH ISTVÁN elektrotechnikai vállalata

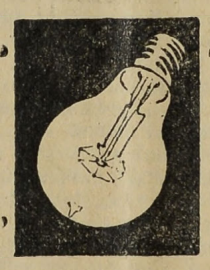

I, Gregussutcza 8. sz.
Tel. Aut. 510-29

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla-festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

VÁRKERT KIOSZK KÁVÉHÁZ és ÉTTEREM
Budapest,
II. KER., YBL MIKLÓS-TÉR 9. SZ.
Telefon: Automata 533—59.
TELJESEN ÚJJÁALAKITVA. ÚJ VEZETÉS.
MELEGVACSORA. ZENE.

Szíjgyártó
nyerges és bőröndös
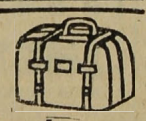
Megbízható régi üzlet FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

ÉRTESITÉS

Tisztelettel értesitem megrendelőimet, hogy **épület- és műlakatos üzememet**

I., Gaál-utca 8. alá

(Böszörményi úti csendőr-laktanyával szemben)
saját házamba helyeztem át.

Nagyrabecsült rendelőim további szives jóindulatát és pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel

Bieber Károly
(ezelőtt: Szultzberger J.)
épület és műlakatos mester

Telefon: Lipót 951-35.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

A BUDAPESTI
KISIPARI HITELINTÉZET
R. T.
(VII., Rákóczi út 30.)

legutóbbi közgyülése az alaptőkének 850.000·— pengőre való felemelését határozta el.

Kibocsátanak 25.000 drb à 10·— P névértékű részvényt 16·— P átvételi árfolyamon.

Az iparosság érdeke, hogy mindenki legalább 1 darab részvényt jegyezzen.

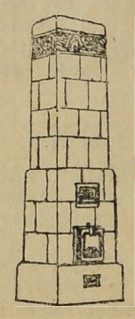

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
el.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

YOGHURT
készitményünk
5% zsírtartalommal
Tápláló
Üdítő
Gyógyhatású
Kapható fióküzleteinkben és elárusitóhelyeinken
Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Rt.

Lohr Irma udvari szállító utóda
Nagy Imre László
élővirágkereskedése
II, Fő ucca 1. Telefon: 41-87
Menyasszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak, lelkiismeretes kiszolgálással

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

BUDÁN
a Mártonhegyi-út elején a Tamás-ucca 15—19. és Dobsinai-út 10. alatt 59-es villamos Lejtő-úti megállójától 10 percnyire összes közművekkel ellátott 300—350 négyszögöl kiterjedésű, gyönyörű fekvésű, termő gyümölcsfákkal beültetett villatelkek több évi előnyös részletfizetésre kaphatók. 20% lefizetése után azonnal birtokba vehetők.
Érdeklődni a
Magyar Köztisztviselők Takarékpénztár parcellázási osztályánál
Budapest, IX. kerület, Mester ucca 17
vagy a helyszinen telefonon Automata 662-33

Alapitva 1819
CALDERONI és TÁRSA
Budapest, Vörösmarty-tér 1.
(Haaspalota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben.
Zeiss-, Punktál- és Ultrasin-üvegek.
Fényképészeti készülékek.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYAR
STOWASSER JÁNOS
kir. udvari szállító,
a Rákóczi tárogató feltalálója
II., LÁNCHID UTCA 5
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitelése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

Műgyűjtők!
Gyüjteményük kiegészítése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel
DARVAS
régiségkereskedő üzletét
III., ZSIGMOND-UTCA 38.
(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.
Régi elismert szakember és becslő.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. **Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz**

IVÓ-KURA

Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér

Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 917. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 julius 22.

Vad strand

Az érem egyik oldala a következő:

„...Hajón jöttem Leányfaluról — írja egyik olvasónk — és valósággal meglepett az a gyönyörű kép, amely Békásmegyer határától az ujpesti hídig terjedő dunaszakaszon elémbetárult. A hajón sokan voltunk, de mindenki elragadtatással sietett a hajó jobboldalára, hogy gyönyörködjék, abban a csodálatosan szép látványban, amit a Római-fürdő Dunapartja mutatott nekünk. Tízezernél több ember foglalta el ezt a természetes „Dunastrandot", amelyről fogalmam se volt, hogy létezik. Az a rengeteg ember ott lubickolt a vízben, heverészett a parton, mint valami megbolygatott hangyaboly és a nyilt Dunán 4—500 csónak ringott csodás összevisszaságban, köztük néhány vitorlás is. Az öt kilométer hosszú strandfürdőn hullámzott a meztelen embertömeg, kacagott az élet. Talán sehol a világon nincs ehhez fogható. Gyönyörűség volt nézni és sajnáltuk, amikor ezt a nagyvilági képet eltakarta előlünk a híd, és az óbudai sziget..."

Most fordítsuk meg az érmet.

Ismerem a Római-fürdőt, ismerem a strandját, ismerem az ottani Dunapartot. Talán három éve, hogy utoljára jártam ott és elnéztem a lubickoló gyerekeket, azt a néhány horgászó embert és azokat a rozoga ladikokat, amelyeken néhány donaujager vadászott a Dunán úszó holmik után.

Hallottam is róla, hogy megszaporodtak a csónakok, merthogy odajárnak a vad-evezősök. Arról is beszéltek nekem, hogy ott a jó Isten kegyelméből olyan partot mosott ki a Duna, amelynél különb strandfürdőt képzelni sem lehet.

Medre, partja a legfinomabb homok, borsónagyságú kaviccsal. Minden elmenő hajó hullámverése tisztára mossa. Olvastam is néhány reklámot, amelyben csónakházat, „hétvégi" lakást hirdetnek kis- és nagy-vállalkozók.

Az előbb közölt levél felkeltette a kiváncsiságomat és egy ott lakó barátom kalauzolása mellett elindultam vasárnap reggel én is, hogy ezt a nagyvilági képet, ezt a nagyarányú strandfürdőt megnézzem. Az ujpesti híd budai fejénél, ahol az Aranyhegyi-patak ömlik a Dunába, száltunk le a kocsiról s elindultunk a Duna partján a Római-fürdő felé.

Vasárnap volt, amikor sok ember keresi az üdülést és olcsó szórakozást s így előttem is, mögöttem is, körmenetszerű tömegek vonultak kifelé. Egész családok, unokákkal, nagyszülőkkel. Mindenki kezében szatyor. Beláthatatlan tömegek vonultak így a Dunához és az emberek legnagyobb része már otthon úgy öltözött föl, hogy ne kelljen nagyon vetkőznie.

És ahogy vonult a tömeg, — előtte, mögötte, fölötte — porfelhő kísérte. Magán a strandon végig se út, se gyalogösvény. Mindenki arra jár, amerre tud és minél följebb halad, annál nehezebben jut előre. A száraz homokban százával, ezrével hevernek az emberek, félig meztelenül, nők, férfiak, gyermekek vegyesen. Két-három lépésnyire egymástól családi gruppok alakulnak egy-egy leterített köpönyegen vagy takarón és rettenetes hangzavarrá alakul a gyermeküket féltő anyák hívó szava, leányok kacagása, a fiatalok kurjongatása.

Alig mult tíz óra és már tízezer ember lepte el a strandot, ahová félóránkint kétszázötven embert szállít heringmódra az újpesti komp, — a zsúfoltan érkező HÉV, — a szorongásig telt hajó. Óbuda felől pedig sűrű menetekben kígyózik az idetörekvők beláthatatlan sora. Délután már húszezren lesznek.

Ameddig a Duna az úr, odáig remek a strand, de ahol az ember munkája kezdődnék, ott megborzad a jóizlés, ott zátonyra jut a kultura, ott meztelenre vetkőzve látható Budapest adminisztrációja. A part szakadozott, itt-ott éles sziklák állanak ki a homokból, másutt pedig régen kiszáradt fák kimosott gyökereiben botladozik a nép. Sehol egy tenyérnyi pázsit, csak por, piszok, — húszezer ember hulladéka, maradéka. Sehol egy kút, sehol egy vízvezetéki csap és a szomjas emberek összetett két tenyerükből isszák a Duna langyos, piszkos vizét. Sehol egy illemhely.

A dunaparthoz futó telkek kidőlt kerítése rendszertelenül, ki beljebb, ki küljebb, szaggatott, cikcakos sorban szegélyezik a partot. Ami hely mégis van, azt a telektulajdonosok jószívűségéből élvezi a közönség. Pedig szívesen adnának többet is, ha a város kijelentené, hogy a Strand ötven méter széles és ezt az ötven méter széles strandot rendezné is a város. Nem sokból áll. Ősztől tavaszig néhány földmunkás elrendezné. A telkek mentén pedig néhány öles, de jól ápolt gyalogos sétányutat kellene csak építeni.

...Ez az érem másik oldala.

*

Ma húszezer ember jár oda vasárnaponkint, de hétköznapokon is van ott két-háromezer ember. Ez a húszezer ember megtalálta azt, amit az „üzemes" Városháza nem tudott megtalálni. Úgy hívják, hogy „vad strand". Természetadta kincse Budának és néhányezer pengő befektetéssel, gyönyörűségére szolgálna a pesti polgárnak is.

Húszezer ember, még pedig dolgozó ember, akinek sem módja, sem ideje nincsen, hogy nyaralni mehessen, itt tölti a délutánját, itt éli a vasárnapját. Mindenki tud róla, mindenki beszéi róla, csak a városházát foglalják el annyira a „hasznot hozó" üzemek, hogy nem érnek rá foglalkozni húszezer polgár „ingyenes" üzemével.

Képzelhető-e kultura ott, ahol ilyen rengeteg nép tölt el délutánokat és egész napokat — vízvezeték, világítás és illemhely nélkül? Út nélkül? Nem mesterségesen tenyészti-e a tanács a járványos betegségeket éppen ott, ahová gyógyulni, üdülni járnak az emberek? Hát Budapesten senki semmiért sem felelős? Tűrheti-e továbbra is ezt a rettenetes gazdálkodást a kormány? Nem hajtja-e a szélsőségek malmára a vizet a főváros indolenciája? Beszélhet-e szociális érzésről az a felelős tisztviselő Budapesten, aki minderről nem tud semmit, vagy ha tud — nem tesz semmit?

Más világvárosban, ahol nincsenek üzemek, de van kötelességtudás és felelősség, — ott előre megépítik, elrendezik az ilyen kínálkozó alkalmakat, lehetővé teszik a tömegek közlekedését, ellátják az ilyen helyet, minden higiénikus intézménnyel, vízzel, világítással, a lehető legnagyobb kényelemmel, hogy így a szegényebb néposztály megtalálja a maga kulturált strandját, a maga gyógyulását, üdülését, örömét.

Nálunk ez vadon terem. Ez a „vad strand". Amilyen a városháza, olyan a strandja.

Messziről, a Duna közepéről, az elsikló hajóról nézve, világraszóló szép látványosság, de magán a parton undor fogja el a jóizlésű embert minden iránt, amit ez a város csinál, illetve nem csinál.

A kivénült autonomia így állítja föl önmaga számára a bitófát és az a húszezer „vad strandos" bizonyára örömmel és kacagva nézi majd ennek az „autonómiának" csúfolt, de valóságban csak „üzemi diktaturának" kivégzését.

Rosszabb sorsunk már nem lehet, mint amilyen a mostani. Mert rossz sorsa van Budának.

Dubonai Pál.

Budán, 1928. julius 21

SZEMÉLYI HIREK

Ripka Ferenc dr. főpolgármester Reichenhallban keres gyógyulást, de augusztus elején visszatér Budapestre, hogy a balatoni ünnepen résztvegyen, mely után Fonyódon tölt két hetet és a Szent István-napi ünnepen ismét visszatér Budapestre.

Bódi Tivadar ny. polgármester a „Nova és a „Hév" vezérigazgatója, a felsőház tagja, augusztus folyamán néhány heti üdülésre külföldre utazik.

Kozma Jenő dr. országgyűlési képviselő az útburkolás tanulmányozására autókörútra indult külföldön, Svájcban és Németországban.

Szigethy János, a felsőház tagja, Zamárdin tölti a nyarat.

Andréka Károly főkapitányhelyettes a napokban tért vissza szabadságáról és elfoglalta hivatalát.

Hoór Tempis Móritz dr. egyetemi tanár római kiküldetése után Lovranába tért pihenőre.

Ziegler Gézát számosan üdvözölték abból az alkalomból, hogy nehéz műtéten átesett neje elhagyta a Vöröskereszt kórházat, ahol Mutschenbacher dr. végezte rajta a sikeres műtétet.

Percel Béla kormányfőtanácsos Balatonkeresztúr fürdőn üdül.

Fejér József ny. államtitkár családjával Zebegényben nyaral.

Pataki Tibor miniszterelnökségi osztálytanácsosnak a miniszteri tanácsos címét és jellegét adományozta a kormányzó.

Szombathy Kálmán családjával Velencében tölti szabadságát.

Sümeghy László kir. közjegyző korm. főtanácsos nagy elfoglaltsága miatt huzamosabb időre nem hagyhatja el a fővárost és szabad idejét a Svábhegyi Szanatóriumban tölti.

Kemény Lajos vegyészmérnök, gyáros, Hévizen nyaral.

Ostián Antal számszéki főtanácsost melegen ünnepelték barátai abból az alkalomból, hogy megválasztották az I. kerület városbirájává. A tiszteletére rendezett társasvacsorán érdemeit méltatták: dr. Hódy Lajos, gróf Berényi János, Pyber Ignác, Becsey Antal és sokan mások.

Gyujtogat a fogaskerekű

Amikor még kávépörkölőnek nevezték a fogaskerekű vasút idétlen kis lokomotivjait és mindenki valami kicsinyléssel nézte ezt az erőlködő és nagyzoló kis masinát, amelynek prüszkölése olyan volt, mint amikor a béka köhög, — akkor sem volt annyi panasz a fogaskerekű mozdonyai ellen, mint most, amikor a nagy BSzKRT vette át az üzemet. Talán nem is a lokomotivban van a baj, hanem a hitvány minőségű szénben, amelytől olyan sűrű füsttel ontja teli az egész vidéket és megfertőzi az útjába eső összes villák levegőjét, lehetetlenné téve a szabadban való étkezést, mert a korom belepi a fehér asztalneműt és belepi az ételt. Ettől eltekintve állandó tűzveszélyben van az egész vidék, mert Arany szerint „száll a szikra, fojt a füst" — csak, hogy a szálló szikrák felgyujtják ilyen meleg napokban a pázsitot, fákat és villakerítéseket és csak az elmult vasárnap történt, hogy a lánggal égő bokroktól kevés híján meggyulladt az egyik nyaraló. De a Svábhegyet járó idegenekre sem tesz valami kulturális benyomást a vasut mentén jobbról-balról fekétlő, felpörkölt pázsit és bokor, de — legkevésbbé az, hogy ilyen rekkenő hőségben is, a füst és szikra miatt, zárt téli kocsikban kénytelenek felutazni a Svábhegyre. Vagy, hogy kifogyott az utolsó szikrafogó is már a világon? — és jobb szenet se tud szerezni a BSzKRT? A svábhegyi nyaralók és a kirándulók föltétlenül igényt tarthatnak drága pénzen keresett jó levegőre és a BSzKRT-nak nem áll jogában ezt önkényüleg megrontani. A sok panasz a Svábhegyi Egyesületet is sorompóba állítja s így remélhető, hogy ezen a bajon hamarosan segítenek. Küszöbön áll már az elektrifikálás, de addig is tűrhető állapotokat kell teremteni.

A budai látképek szaporodtak egygyel. Pest felől jövet, a Margithidon át, este az Óbuda fölötti domboldalon, mint sűrűn egymás mellé helyezett Szentjános bogárkák, egy csoport lámpa világít. Máról holnapra lett ez a világítás ott, ahol örök sötétség borongott a hegyoldalon. Kultúrember gyönyörködve nézi, hisz minden villanylámpa a kultúrának a pilótája és azon a vidéken azt bizonyítja, hogy a jó óbudai polgárok is szakítottak a régi felfogással. Régebben minden törekvés, mely utat akart építeni és lámpát állítani, kudarcot vallott azon a falusi elgondoláson, mely szerint „Az én lucernásomat ott fent a hegyoldalban, kár volna villannyal világítani!" Ma már nem kidobott pénz az a csekély áldozat, amit a telektulajdonosok ezzel a saját érdeküknek hoztak, mert a telek értéke növekszik. De azért húsz év óta nehéz, nagy küzdelmet folytatott Szilágyi Károly, amíg ezt a csökönyös észjárást más útra tudta terelni, amely úton elértük, hogy mégis kigyulladtak a lámpák az óbudai hegyoldalban és hirdetik ennek a városnak jövendő nagyságát és egy kiváló budai polgár érdemeit.

Cölöpépítmények — az őstóban

Érdekes adattal gyarapodott panaszkönyvünk:

Az egész világon minden városnak, főleg olyannak, amely a fürdőváros jelleggel is kacérkodik, külön dédelgetett dísze volna olyan meleg vízű kis tó, mint amilyen a Császár- és Lukácsfürdővel szemben fekszik, közvetlenül a hegy alján. Budapesten kevés ember tud róla, mert jó magas kőfallal kerítették el, nehogy bárki is gyönyörködhessék benne. Megterem rajta egy különös fajta lótusz is, amely valamikor sűrűn belepte azt a patakot, mely a Rómaifürdő vizét hozta az Aranyhegyi árokba és így a Dunába. A patak rendezésével ott szerencsésen kipusztította a város a lótuszt is és vele együtt minden olyan délszaki növényt, amely nálunk csak a meleg forrásvizekben tenyészhet. A Zsigmond-utcai kis tóban még vígan él a lótusz, de úgylátszik napjai már meg vannak számlálva.

Ennek a kis tónak különös fontosságot ád az, hogy ő s t ó, és az összes budai gyógyforrások szabályozója. Amikor 33 év előtt ezt a kis tavat hivatalból kitisztították és vízét lebocsátották, kiderült, hogy ez az őstó kihatással van a legtöbb budai gyógyfürdőre és ahogy víztükre apadt, úgy fogyott a fürdők vize. A Földtani Intézet és minden illetékes hatóság nagy gonddal kezelte a tavat, amíg aztán a mult esztendőben újból elhatározták, hogy a medrét megtisztítják és tanulmányozzák forrásait. A nagy közönség nem igen tudja, hogy mi volt a vizsgálódás eredménye, mert hivatalos jelentés erről nem jelent meg.

Annyi bizonyos, hogy most a tó körül különös építkezés folyik — az őstó rovására. Cölöpépítményszerűen ott valami raktárakat építettek, ami nem szolgál sem a tó díszéül, sem méltó keretéül. Mi laikusok, akik a nyitott kapun át egy-egy szempillantást vetünk a misztikus tó felé, sajnálattal látjuk, hogy ezt a drágakövet nem foglalja méltó keretbe a főváros. A fölötte álló dombhát meredeken, rendezetlenül, a legelhanyagoltabb állapotban áll a tó fölött és minden ember, aki ezt a várost szereti, aki a fürdőügyben látja Buda jövendő boldogulását, azt szeretné, hogy valami eszmei pályázat révén rendeztetnék ez a meredek domboldal és a lábánál elterülő meleg ős-tó.

Lehet, hogy a város e cölöpépítmények útján akarja emelni az őstó őskori jellegét.

dr. Spektátor.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókurák tartására, ízületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére. Svéd tornaterem.

Szokolay Antal dr. esperes plébánost meleg ünneplésben részesítették az óbuda-ujlaki egyházközség hívei, aki vasárnap ünnepelte negyedszázados papi jubileumát és mutatta be ezüstmiséjét. A jubilánsnak Mészáros János dr. érseki helytartó volt a kézvezetője, míg az ünnepi szentbeszédet Kriegs-Au Emil pápai kamarás, városmajori plébános mondotta. Az ünnepségen megjelent előkelőségek sorában ott voltak: Haller István volt miniszter, Vajna Ede kormányfőtanácsos, fővárosi tanácsnok, Lukachich Géza báró altábornagy, Sagmüller József óbudai apátplébános, Wolkenberg Gyula rendőrfőfelügyelő, Reisinger Gyula egyházközségi elnök, Farkas Elemér rendőrfőtanácsos, kerületi kapitány és igen sokan mások. Mise után a nagyszámú közönség díszes menetben vonult át a Lajos-utcai polgári iskolába, ahol díszközgyűlés volt, amelynek keretében Reisinger Gyula egyházközségi elnök méltatta a jubiláns érdemeit, felolvasván a bíbornok-hercegprímás üdvözlő levelét, aki főpásztori áldását küldte a jubiláló plébánosnak. A közgyűlés hódoló táviratban üdvözölte Magyarország főpásztorát. Ezután Mészáros János dr. érseki helytartó az egyházi hatóság nevében, Vajna Ede fővárosi tanácsnok a főváros, mint kegyúr részéről, Haller István a Keresztény Gazdasági Párt és a keresztényszociális munkásság nevében üdvözölte Szokolay plébánost. A díszközgyűlés ezzel véget is ért és este a Császárfürdő kerthelyiségében többszázterítékes vacsora volt a jubiláns tiszteletére.

Kettős esküvő volt e hó 9-én az óbudai plébánia templomban, amikor két testvér, két székesfővárosi tanárnő, Dominigg Elza és Márta, házasságkötés céljából lépett az oltár elé. Dominigg Elzá-val Eibel Antal, m. kir. pt. főszámtanácsos, Dominigg Mártá-val Németh Kálmán okl. gépészmérnök kötött házasságot. A templomot a jóbarátok és ismerősök nagy serege töltötte meg és halmozta el a két házaspárt szerencsekívánataival.

Felperzselt sok reményt a székesfőváros tanácsa azzal a szörnyű ítélettel, amellyel lehetetlenné tette a fürdőügyi kiállítást a Gellérthegyen. Az ott érdekelt vendéglősök nagy reménységgel néztek a jövőbe és a székesfőváros tulajdonában levő Gellérthegyi kioszk bérlője, Mittl Szerafin Ferenc is abban a reményben volt hajlandó másfél milliárd korona beruházásra egy húszéves szerződésmeghosszabbítás elenében, mert bízott benne, hogy a Citadella a kiállítás révén a város egyik központjává lesz, oly nagy teremmel, ahová 5—6 ezer ember kényelmesen befér s így nyáron át ott rendeznek majd minden tömegünnepélyt. Szegény vendéglős! Ő is azt hitte, hogy a tanács van a polgárok kedvéért és nem megfordítva, — ahogy nálunk játszik a tanács a polgárokkal, mint a babákkal.

Első a világon

a budapesti tüzoltóság. Akik a Várból néztük a vigadó-téri biztosító palota égését, visszafojtott lélekzettel láttuk azt a heroikus küzdelmet, amit a magyar tüzoltó ott kifejtett. Szinte filmszerűen hatott, amikor ezek a sisakos emberek előbukkantak a láng- és füsttengerből és valami földöntúli fegyelemmel verték vissza a fölcsapó lángnyelveket. Szédületes helyen, a sok emeletes palota párkányán állva, hősi önfeláldozással irányították a vizsugarakat és fékezték meg a rettenetes elemet. Hihetetlen bátorsággal, szédülést nem ismerő fejjel, lángot nem érző kézzel állottak helyükön rendületlenül a szédítő magasságban a fel-fel csapó lángok között, tanuságot téve arról, hogy a magyar virtus nemcsak a kocsmákban, hanem mindenütt megállja helyét, ahol egész emberre van szükség. Budapest polgársága nyugodtan élhet, nyugodtan alhat, mert sehol a világon olyan hőslelkű, olyan bátor, olyan önfeláldozó, olyan kötelességtudó és olyan biztos kézzel, aggyal dolgozó tüzoltóság, mint Budapesten, — nincsen. Várospusztító tűzvészről itt szó sem lehet. A kigyulladt gyárnak az a része, ahol tűz kiütött— eléghet ugyan, de terjedni a tűz nem tud. Ahol ez a tüzoltóság megjelenik, ott a tűz megáll. És a polgári társadalomnak óriási értékei, fölhalmozott vagyona, nyugalma, életbiztonsága fölött olyan fegyelmezett biztonsággal őrködő tüzoltóság minden egyes névtelen hőse, szobrot érdemlő közkatonája, aki köteles minden pillanatban egészségét és életét kockára tenni, ettől a várostól, — a világ egyik leggazdagabb fővárosától, — egyenkint és fejenkint és havonkint 140 írd és mond százznegyven pengő havidíjat kap. Ez már a jobbik eset. Ez véglegesen kinevezett ember. Ez már házasságot kötött a halállal. A fiatalja, a kezdő, aki csak kacérkodik a halállal, aki csak udvarol neki, annak az élete nem ér többet 125 pengőnél.

Jelentős építkezések folynak Budán

Bár a most folyó építkezések távolról sem érik el azt a szintet, hogy építkezési lázról lehetne beszélni, mégis számottevő építkezések vannak folyamatban itt Budán. Különösen a II. kerület az, ahol új házak emelkednek. Ezek az építkezések a *Margit körút, Mátra-utca, Retek-utca és Csopaki-utcákban* folynak.

Fölkerestük ezeknek az építkezéseknek a vállalkozóját, a *Katona, Székely és Molnár céget*, ahol *Katona* főmérnök a budai építkezésekről, az általános építési helyzetről és az új építkezési formákról a következőket mondotta:

— Budán ma sokkal kevesebb ház épül, mint tavaly hasonló időszakban. A most épülő Margit körúti, Mátra-utcai, Retek-utcai és Csopaki-utcai bérpalotáknál már javában folynak az építkezési alapmunkálatok. Tervbe van véve még egész házcsoportok kiépítése, és ezeknek a munkálatoknak megkezdése belátható időn belül meg fog történni. Ilyen a budai építkezések képe.

— Ami az általános építkezési helyzetet illeti, arra vonatkozólag csak azt mondhatom, hogy két-három szobás lakásokban, de főleg kétszobásokban olyan hiány van, hogy előfordult nemrégiben, hogy a kétszobás lakásokat még a földmunkálatok bevégzése előtt elkapkodták olyan házakban is, amelyek fekvésüknél fogva nem éppen a legszerencsésebbek, északi fekvésüek ugyanis, amelyeket a lakók nem igen szeretnek. Ebben a tekintetben tehát nagyon erős produkcióra van szükség, mert különben egyáltalán nem lehet az egy-két szobás lakástigénylőket megfelelőkhöz juttatni.

— A bérház építkezések a 10—15 évvel ezelőttihez képest horribilis eltolódást mutatnak. A háború előtti építkezéseknél a forma vezetett, értem ezalatt azt, hogy az építkezéseknél nem azt a célt tekintették, amelyet az építkezésnek tulajdonképen szolgálnia kell, hogy ugyanis a lakóknak kényelmes otthont biztosítson, hanem a lakásokat ablakok, ajtók és kályhák sokaságával látták el és ebben gondolták a kényelmesség, a luxus és az izlés netovábbját. Egyik fővárosi emeletráépítésnél láttam olyan 30 négyszögöles szobát, ahól 3 ajtó, három ablak és rendes tüzelőkályha volt és a lakó arról panaszkodott, hogy butorait a sok ajtótól, ablaktól, valamint a nagy özönvízelőtti kályháktól nem tudja elhelyezni.

— A mai építészek ezzel az iránnyzattal gyökeresen szakítottak. Ma a házakat nem építik egyméteres falakkal, hiszen kitünően megfelel a 41 centiméteres fal is, csakhogy most nem kővel csinálják, hanem *portland cementbe* helyezett téglával, eltűntek továbbá a közép főfalak is, ehelyett ma minden vasbeton. A lakásoknál különösen a kétszobás lakásoknál, mutat az építkezés a békebelihez képest igen nagy eltéréseket. Békében a kétszobás lakások szobából, konyhából, előszobából, vagy még esetleg egy mellékhelyiségből állottak, ha ez a mellékhelyiség nem a melléklépcsőnél épült. Ezzel szemben a modern házakban a kétszobás lakások 9 helyiségből állanak, szobából, a hallból, konyhából, fürdőszobából, kamrából, mellékhelyiségből, előszobából és egy kis garderobból. Ilyen módon azután látható, hogy az az állítás, hogy a lakások a békebelihez képest megdrágultak, nem állja meg a helyét, mert ezek a modern kétszobás lakások semmiben sem hasonlíthatók a békebeli hasonméretű lakásokhoz. Azoknak évi bére 800—900 aranykoronára rúgott, ezeké körülbelül 2000 pengő. Tekintetbe kell azonban venni azt, hogy békében egy kilogram vas ára 17 fillér volt, ma ugyanolyan mennyiségű és minőségű vas 31.2 fillérbe kerül. A cement ára a háború előtt 3.10 korona volt, ma 6 pengő, a kőművesek munkabérei szintén emelkedtek, a háború előtti óránkénti 56 fillérről a mai 76 fillérre, ez azután köbméterenként 30—40%-kal drágítja meg az építkezést.

Visszatérve az építkezési formákra, nem hallgathatom el azt, hogy a háború az építkezések szempontjából azzal a haszonnal járt, hogy az emberek világot láttak és igényeik a lakás tekintetében rendkívüli módon emelkedtek. Ennek következménye azután az, hogy az új házak lakásait 90%-ban olyanok foglalják el, illetőleg veszik bérbe, akinek volt másutt ugyan lakásuk, de régi módi és a lakók az első alkalmat felhasználják, hogy egy modern komforttal megépített lakásba költözhessenek.

Eddig tartott Katona főmérnök nagyjelentőségű nyilatkozata azokról az új szempontokról, amelyek a mai modern építkezéseket dominálják.

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők
Fedett téli uszócsarnok

SZÉPILONA VENDÉGLŐ KERTHELYISEGEI
elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást **Stigniczky József** tulajdonos személye garantálja.

BALÁZS ÜDÜLŐ
Hűvösvölgy (a végállomásnál)
Szobaárak 5'— P-től felfelé. Penzió háromszori étkezéssel, 1 személy napi 9— P, 2 személy 17·50 P.
TELEFON: Automata 640—78.

Augusztpavillonban
(I., Hidegkúti-út 22)
délután és este előkelő jazz-band játszik
Elsőrangú meleg konyha

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágositást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Legszebb vacsorálóhely a HŰVÖSVÖLGYBEN a VERONIKA vendéglő I., Hidegkuti út 20
tisztelettel
RÓNA GYULA

Csak egyszer
KÓSTOLJA MEG
AZ ANNA ÉTTEREM
I., KRISZTINA KÖRÚT 61 (SZ.
1·40 pengős menüjét
leves, süit kétféle körítéssel, tészta v. sajt v. feketekávé

Buda szenzációja a Horváth-kerti tejcsarnok (a Budai-Szinház mögött a parkban.) Tejtermékek, fagylalt, jégeskávé, hideg és meleg ételek és italok dús választékban. Polgári árak a pesti közönség kedvenc uzsonázóhelye.

RUZICSKA PÁL
sütemény és kenyérgyára
II., HORVÁTH-UTCA 29.
Telefon: Aut. 518—23.

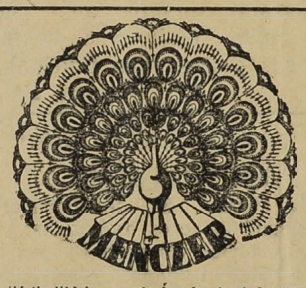

Gallértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fil
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztitó vállalata
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon Aut.520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 550-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

Leg ideálisabb könnyebben megközelíthető olcsóbb uzsonnázóhely a
HORVÁTHKERTI TEJIVÓ
a Horváthkert közepén
minden délután elsőrangú zene

JÁNY ÁRPÁD
I., BORS UCCA 1.
TELEFON: A. 503-35. **SÜTŐDE** TELEFON: A. 503-33

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

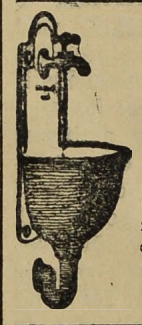

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

MOLNÁR JÁNOS VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitűnő konyha. Elsőrangú italok. Minden este ***Horváth Béla*** cigányzenekara muzsikál

Hűvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

PHILADELPHIÁBAN
ESTÉNKINT
ZOMBORI
SIPOSS SANYI
CIGÁNYZENEKARA MUZSIKÁL

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván ucca 4.

Budai kávések és vendéglősök figyelmébe!
SÁGHY KÁLMÁN sütődéje
Budapest, I., Bors-utca 7. sz.

DEZSÉNYI LÁSZLÓ
bornagykereskedőnél
III., Kenyeres-u. 34 Telefon: 623-43
Nemes fajborok
nagy választékban

BUDAI LŐVŐLDE
PARK VENDÉGLŐ
II., Marcibányi-tér 6. szám.
Árnyas kerthelyiség gyönyörü lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.
Állandóan hideg és meleg ételek. Elsőrendü fajborok. Dreher sör. Naponta **Kaposvári Boros Misi** zenekara játszik.
Tulajdonos
SIPOS GYULA.

DÉLIVASÚT KÁVÉHÁZ
I., ALKOTÁS-U.
Esténként **SERGEJ** orosz zene- és énekkara hangversenyez. Minden **szombaton** hajnalig

MEGNAGYOBBITVA!
TROMBITÁS
VENDÉGLŐ II, RETEK UTCA 12.
Társasvacsorákra alkalmas
HŰS KERT
NAPONTA VÁLTOZATOS ÉTELKÜLÖNLEGESSÉGEK
CIGÁNYZENE! POLGÁRI ÁRAK
GUTTENBERGER
tulajdonos

Szijgyártó
nyerges és bőröndös

Megbizható régi üzlet **FLIEGER NÁNDOR**
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

BALÁZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál
Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

CSÁSZÁR-

fürdő nagyhirű platános udvarán és a Duna partján pompás kerthelyiség és kitünő zene
Tulajdonosa **CSIRSZKA KONRÁD**

NEMZETI PARK
Vadorzó uccal — 3. közvetlen a 83-as villanyos megállójánál
Telefon automata 643—01.
Nyilvános étterem pensió. Buda legszebb kiránduló helye. Minden szobában vizvezeték, villanyvilágitás, saját strand. Állandó zene uzsonához és vacsorához. Kitünő magyar és francia konyha. Uradalmi fajborok. Igen mérsékelt polgári árak
Egyesületek, társaságok részére hatalmas külön terem díjmentesen áll rendelkezésre.
Ugyanitt rendelhetők Balaton legszebb szállodájában a **Balatonaligai** dr Puskás penzioban, jutányos áron szobák.

GÖTZ ANTAL
PARKET VÁLLALKOZÓ ASZTALOS MESTER
BUDAPEST, I. BORS U 24
Telefon: 507—34
vállal gyalulást, beeresztést, és minden e szakmába vágó munkát - - - - -

A
VÁROSMAJOR
régen nélkülözött pompásan felszerelt
CSEMEGE ÉS FŰSZER
üzletét nyitotta meg
a BORS- és CSABA-U. sarkán
TIMÁR
Dúsan felszerelt raktár
A közönség részére
KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY
Mindent házhoz szállít

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Lebombázták

ismét a jó pestiek két oldalas reklámokkal a szegény budai kereskedők nyári kis jövedelmét, amit a nyaralni utazókon, a fürdőkbe készülőkön kereshettek volna. Mert a pesti „nagy" áruházak könyörtelenek és elavult raktáraikat, divatból kimenő cikkeiket olyan dobveréssel tudják piacra vetni, hogy az általuk „vidékinek" számított budai közönség egyszerűen b e d ő l nekik. Az egyik áruház, amely két oldalas reklámokat jelentetett meg, szakemberek számítása szerint, két hét alatt félmilliárd koronát költött erre a reklámra. Ezt a negyvenezer pengőt a nagyközönségnek kell megfizetnie. Ha már most áron alul is adja az áruház a portékáját, akkor a minőségben fizet rá a közönség, — a jó árút viszont ott is meg kell jól fizetnie a vevőnek. Az ilyen kiárusításoknál azt a trükköt követik, hogy bizonyos „könnyű" árút tényleg áron alul vetik piacra. Valami fajta alsó fehérneműt, azután valami ruhára való, divatját múlt színű szövetet, amivel elbódítják a vásárlókat. Mindenki azzal dicsekszik, amit olcsón vett és másnap már indul a szomszéd asszony és megy a mozibeli régi ismerős, vagy a park padján talált új ismerős . . . megy . . . a nagy, két oldalas hirdetés után. Az is visszamegy, aki olcsón vett, mert azt hiszi, hogy minden olcsóbb. Csak későn jön rá, hogy nem minden valódi francia selyem, amit annak mondottak a kis fürge árusítók, odaát a nagy áruházakban. — Pedig van nekünk itt Budán sok megbízható cégünk, elsőrangú, legjobb minőségű portékával, akik nem szívesen engedik el a vevőt és ha csak lehet — megalkusznak. Nagy forgalom, kicsi haszon, s akinek nem tetszik a vett áru, visszaviszi holnap és kicserélik. Sok régi cég van itt Budán. Becsületes, derék, törekvő kereskedők. Itt van a Krisztinában Fábián József, a Vizivárosban Hauer és Márton, Linke Károly, Ujlak elején Bodánszky, — nagy raktárakkal, — d i v a t b a n, m i n ő s é g b e n, á r b a n — egyenrangúak a pestiekkel. A jó O. M. K. E. pedig egykedvűen nézi, hogy ezeket az ő adófizető budai híveit, miképen taglózzák le az ágyúdörejjel csődítő pesti „nagy" áruházak.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A pénteki borgazdatársaság téli vendégei rendeztek július hó 6-án kedvesen sikerült nyári összejövetelt a Hidegkúti uton levő R ó n a-féle V e r o n i k a vendéglőben, hogy viszonozzák a téli esték kedves vendéglátását a borgazdatársaságnak. Az összejövetelt dr. Z b o r a y Gyula rendezte, a borgazdai tisztet pedig viselték: dr. Bárczy Boldizsár, dr. Fodor Antal, Gorove István, dr. Heyduck Ödön, dr. Huszka János, Lukachich Ferenc, báró Natorp Tivadar, Prost János, dr. Róse Henrik, dr. Szőnyi László és Viraág Béla. Pompás hangulatban éjfél után oszlott szét a társaság.

A hercegprímás elismerését érdemelte ki B l a h o s Rudolf budai fényképész azzal, hogy az idei bérmálást kitűnően sikerült képekben megörökítette és ezt az albumot M o l n á r László plébános, pápai kamarás útján felajánlotta a hercegprímásnak, aki azt a következő sorokkal köszönte meg:

„. . . Hálásan köszönöm az idei bérmálást megörökítő albumot, amelyet szívesek voltak nekem felajánlani . . ."

dr. Serédi Jusztinián s. k.
bíboros hercegprímás

Az augusztus 18-án megnyíló Országos Fényképészeti Kiállításra készült fényképeket Blahos Rudolf fényképész nem Fő ucca 18. szám alatti műtermében, hanem a Batthyányi téren levő „Terra" női fodrász kirakatában állította ki.

Promenád-zenét nyujt esténkint, amikor a Vérmező felől hűvösebb levegő áramlik a Krisztina körút sétányára, a — *Pozsony kávéház*, azok számára, akiknek nem jut hely a kávéház terraszán. A kávéházban bent csak a megrögzött sakkozók és billiárdozók birkóznak egymással. Magántudósok írják odabent halhatatlan, de soha el nem készülő műveiket. Odakint pedig suttog a gesztenyefa levele és csendes melódiák úsznak a Vérmező felett.

A gellérthegyi szerpentinút most a városháza szenzációja. Végre egyszer rászánta magát a város, hogy mérnöki hivatalával elkészítteti a Gellérthegy déli oldalán a hegyre vivő széles, szép szerpentin út tervét. *Varga* László, *Rumbach* Dezső és a mi okos ember csak van a mérnöki osztályon, ezt a szerpentin utat tervezte. Még állott a hó, de ők már kint jártak a hegyoldalban és ott mércsikéltek. Jó *Lamotte* Károly ,városi pénzügyminiszter összeszedte a szükséges nyolcszázezer pengőt és mire diadalmasan vitték volna a modernül megoldott út ügyét a tanács elé, — lefújták az egészet. Valami érthetetlen, valami szörnyen önző érdekek érvényesültek, olyan ügyesen, olyan nagy befolyásokkal, hogy reterádot fújt az ügyosztály. Minden józan ész, minden közérdek dacára érvényesült valakinek a kicsinyes szempontja, sőt magával tudott rántani egy egész nagy tiszteletreméltó testületet is, mely éppen a Gellérthegy fejlesztése érdekében alakult. Az új jelszó az, hogy a szerpentin utat a Gellérthegy északi oldalán kell megépíteni, vagy — ha már megvan a pénz — ezen az összegen föl kell építeni a hegyrevivő *liftet*. Azzal érvelnek, hogy a szerpentin út nem jövedelmez, ellenben a lift igen. Természetes, hogy a liftet is meg kell építeni, az északi oldalon is kell a hegyre vezető, nagyszabású út, de okvetlenül és feltétlenül kell a déli oldalon is.

Ujlak sérelme

Jakabfalvának nevezték régen még az Árpád királyok idején a mai Ujlakot, amely a Szépvölgy torkolata tájékán terült el. A modern várospolitika Óbudához csatolta ezt a városrészt és azóta Ujlaknak kevés köze van a — várospolitikához. Nagyrészt óbudai potentátok képviselik Ujlakot és így csak mellékesen érvényesültek eddig az ujlakiak panaszai. Most, hogy *Andréka* Károly hordja a szívén a III. kerület ügyeit és *Szilágyi* Károly vette pártfogásába az óbudai hegyvidéket, mégis szóhoz jutnak az ujlakiak és van aki sérelmeikkel törődik. Néhány évvel ezelőtt dr. *Morvay* Győző a „Hollós Mátyás társaság elnöke, akkoriban az Árpád gimnázium igazgatója és c. tankerületi főigazgató mozgalmat indított az iránt, hogy az ujlaki rakparton a Zsigmond-tér közelében *hajóállomást létesítsenek*. Ott van közelben a III. kerületi adófelügyelőség, két gőzmalom, néhány iskola, a cementgyár, oda torkollik az Ürömi-út, Bécsi-út s így nagyon szükséges lett volna ott a közelben egy hajóállomás. A hajógyári szigetnél levő óbudai hajóállomás ide nagyon messzire esik, viszont a Zsigmond-térhez közel fekvő a Császár- és Lukács-fürdő, a strandfürdő és egész sora az evezőskluboknak és csónakházaknak. Ez a régen vajudó kérdés most újból szóba került a III. kerület 2. számú iskolaszékének egyik legutóbbi ülésén, abból az alkalomból, hogy az újlaki diákok csak nagy kerülővel tudnak eljutni az oly közel fekvő Margitszigetre. Ez a kis paradicsom ott fekszik az újlakiak előtt a Duna közepén, de csak nagy költséggel, sok időmulasztással, sok kényelmetlenséggel tudják elérni. Ezt a sérelmet most memorandumba foglalva a MFTR. elé terjesztik az újlakiak, abban a reményben, hogy ezt az egyszerű s a hajóstársaságra is előnyös megoldást mielőbb sikerül majd létesíteni. A memorandumot számos tekintélyes újlaki polgár is aláírta.

Gyász. S z e n d e János, m. kir. csendőrszázados húnyt el e hó 6-án életének 39-ik, házasságának harmadik évében s nagy gyászolóközönség kísérte július hó 8-án örök nyugvóhelyéhez a farkasréti temetőben. Özvegye, szül. S z o d o r a y Ilona és kis fia, J á n o s, továbbá a Czignay, a Thallmayer és a Zandegiacomó-Marzer családok, mint közeli rokont gyászolják.

A freesia termesztéséről, a spárga termesztési és műtrágyázási kísérleteiről közöl nagyon értékes, gyakorlati tudnivalókat a „Kertészeti Lapok" június 1-i száma. Ezeken kívül úgy a gyümölcskertészet, mint a díszkertészet, szőlőmívelés terén számos értékes tudnivalóval találkozunk e jól szerkesztett szaklapban, amely egyben a magyar kertésztársadalomnak társadalmi szaklapja is. — A kéthetenként megjelenő „Kertészeti Lapok" szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII., Dohány ucca 20. Előfizetési ára egész évre 16.—P, negyedévre 4·— P.

Az Olimpiász tudománya. A F ő v á r o s i K ö n y v t á r az amszterdami IX. olimpiász alkalmából „Sport és testnevelés" címmel aktuális bibliografiát adott ki, amelyben a könyvtárnak a sportügyre vonatkozó válogatott anyagát szakszerű csoportosításban foglalta össze. A nagy gonddal történt összefoglalás révén külön csoportosítva megtaláljuk benne a sportirodalom, a sporttörténet és a különböző sportágakra vonatkozó tanulmányok anyagát. A bibliografia a szokásos izléses formában egy etruszk vázáról kombinált fejléc díszítéssel jelent meg. E mű a könyvtár helyiségeiben mindenki részére könnyen hozzáférhető és a sport — testnevelés irodalmában — amely rendszeresen nincs még összefoglalva — a művelt közönség tájékozódását nagyban elősegíti.

SZEIFFERT kávéház megnyitotta izlésesen berendezett, a Zsigmond és Török utcák közötti elzárt és védett utcában új **KERTJÉT**

ESTÉNKINT CIGÁNYZENE

„Csarnok-illatszertár" címén nyilik meg a jövő hónap elején új h e l y e n, a II. ker., Fő utca 52. számú házban egy régi, jóhírű szaküzlet, K a m e n i c z k y Miklós nyug. gim. tanár illatszer, kötszer, vegyszer és háztartási cikkek szaküzlete. Eddig II., Batthyány u. 4. sz. a. volt az üzlete, melyet most megnagyobbítva, fejlesztve, emelve, dúsabban fölszerelve áthelyezett a Batthyány-mozgó közvetlen szomszédságába, a vásárcsarnokkal szemben. Az üzlet jó renoméját elsősorban kiváló parfümjei alapozták meg és emeltek azután kitünő minőségű toilette-cikkei. Főleg a hölgy-közönség látogatja és éppen ezek kedvéért tette át áldozatok árán üzletét kedvesebb helyre K a m e n i c z k y tanár.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Viczraktár az Ojság új száma, amely szenzációs aktualitásokat közöl. A Bölcs Rabi remek, a hét legkóserebb vicce még remekebb. Papp Jencsi viccgyilkolása a legremekebb. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Ó ucca 12.

Ki buktatta el a budai kiállítást?

Tisztában kell lennie minden budai polgárnak hogy ki buktatta el azt a Gellérthegyre tervezett, világszerte jól bevezetett, Buda jövendő fejlődésének, polgárai jólétének alapját képező fürdőügyi kiállítást, — mert a legközelebbi választásoknál ez a nyomorúsággal küzködő budai polgárság tudni fogja, hogy bizalmával kit tiszteljen meg.

A Községi Polgári Párt, mely R i p k a Ferencet tartja vezérének s amelynek elnökei K o z m a Jenő dr. országgy. képviselő és B e c s e y Antal, a székesfőváros közgyülésén a párt egyik jelentős tagja, S t e r n Sándor útján fejtette ki álláspontját és mindenkinek örök emlékezetébe akarjuk idézni az akkor elmondottakat, mint örök igazságokat.

Stern Sándor idevonatkozó beszéde főbb vonásokban a következő:

Az idegenforgalom kérdését két évtized óta igyekszik megoldani Budapest székesfővárosa és ezzel kapcsolatosan nagyon kidomborodott Budapest Fürdőváros jelszava is. Európa minden nagy városa évről-évre lázas szorgalommal rendez sorozatos kiállításokat, kongresszusokat és árúmintavásárokat, hogy minél több idegent csábítson a városba. — „Ha mi, Kismagyarország és Nagybudapest szintén ezt tesszük, — mondotta, — akkor csak azt mondhatjuk, hogy már régen meg kellett volna ezt tenni." — Nagy tisztelettel és elismeréssel méltatta dr. József Ferenc királyi herceg évek óa folytatott küzdelmes munkáját a Gellérthegyre tervezett fürdőügyi kiállítás sikere érdekében, amelynek eredménye az, hogy 11 külföldi állam ígérte meg részvételét, méltó nagy arányokban. Úgy tudja, hogy 800 ezer pengő differenciáról van most szó, ami elenyésző kis összeg azokhoz az összegekhez képest, amikkel más városok dotálják az ő kiállításukat. Így például Düsseldorf 16.5 millió márkát szavazott meg egészségügyi kiállításra. Köln városa a sajtó-kiállításra 16 millió márkát szánt és ezenkívül egy 80 méteres tornyot is építtetett. Kiállítási célokra megszavazott Brünn városa tízmillió pengőt, Barcelona 125 millió pengőt. Egy kis francia város, Grenoble 3 millió pengőt adott az ő kiállítására. Hol vagyunk mi ezektől? — Amikor nálunk munkanélküliség, nyomor, éhség, öngyilkosság, csőd és fizetésképtelenség van, akkor lehetetlenné teszünk itt egy olyan munkaalkalmat, amelyből azonnal jólét és kereset fakadna, amivel megmenthetnénk az öngyilkosokat is. A kormány, a főváros, a közvélemény és a külföld részéről a legmesszebbmenő támogatásra van kilátás és a balneológiai kiállítás rendezése azonnali pénzt jelent a kereskedelem és ipar minden régtegének. Ezzel szemben azt látjuk, hogy az 1929 májusán megnyíló kiállítás érdekében még nem történt semmi, — a Fürdőváros Egyesület minden sürgetése dacára. Bethlen István miniszterelnök és a kormánynak minden tagja a legmelegebben támogatja ezt a kiállítást és az egész nagy ügy mégse tudott elinduni, apró, gátvető kérdések miatt. A L e i p z i g e r M e s s e a m t óriási hasznot hoz Lipcse városának, ott egy magán részvénytársaság áll ennek központjában és az is nagy jövedelmet húz a rendezett kiállításokból. Ezt a mi fürdőügyi kiállításunkat csak a Gellérthegyre lehet rendezni, mert a városligeti Iparcsarnok már 1885-ben is szűknek bizonyult. Kultúrált hellyé válna a Gellérthegy is és kapnánk olyan nagy termet, ahol tömegeket tudunk elhelyezni, ami most a fővárosban hiányzik. A kiállítás ügye felől a közvéleményt okvetlenül fel kell világosítani, már a munkanélküliek érdekében is. A nagy bizonytalanságban a franciák hetekkel ezelőtt kvázi ultimátumot küldtek az illetőknek, hogy mi történik a kiállítással és egyáltalában meg lesz-e? De sürgetik ennek a kérdésnek a megoldását a munkaalkalmat váró iparosok, kereskedők, B-listások és az ijesztő gazdasági helyzet. A felelősséget a Községi Polgári Párt nem vállalhatja.

Ez tiszta álláspont. Ezt nem lehet sem félre érteni, sem félre magyarázni. Erre mondotta K l á r Zoltán biz. tag, hogy: „— Vigyék a Hortobágyra!" És sok biz. tag úr röhögött ezen.

Mi csak sirathatjuk, hogy ennek a nagy hivatású világvárosnak ilyen képviselő testülete van.

Ideje, hogy szétkergessék.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET**, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Pasaréti legforgalmasabb helyén nyitotta meg **Hentes-** árúháza fiókját **Budakeszi-út 1.** szám alatt új kertes bérházban, az Uj Szent János kórházzal szemben **Timár Krisztina krt 8—10**

BÉRAUTÓÜZEM TAVASZ GARAGE
Budapest, II. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautóluvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolajmotorgyár bizományosa
Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban: Éjjel Nappal 642-27

HUBERT ÉS TÁRSA b. t. TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések. Csövek. Műszaki cikkek. Fémgyártás.

HALAT
legfrissebbet, izletesen reggeltől éjfélig
KUTI
dunaparti vendéglőjében
az óbudai hajóállomásnál

ÉRTESITÉS
Tisztelettel értesitem megrendelőimet, hogy **épület- és műlakatos üzememet**
I., Gaál-utca 8. alá
(Böszörményi úti csendőr-laktanyával szemben)
saját házamba helyeztem át.
Nagyrabecsült rendelőim további szives jóindulatát és pártfogását kérve, vagyok kiváló tisztelettel
Bieber Károly
(ezelőtt: Szultzberger J.)
épület és műlakatos mester
Telefon: Lipót 981-35.

POZSONY KÁVÉHÁZ
Budán a Krisztina körút egyetlen kávéháza
a **Vérmezőre** nyiló szellős **terrasz!**
I. ker. Krisztina körút 81.
Esténkint szimfónikus zenekar
Pompás fagylalt! **Legkitünőbb kávé!**
Nyitva reggelig Telefon: Aut. 502—07
Uj tulajdonos: DANKOVSZKY JENŐ

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon függő kertjében
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok ~ Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

ÉHGYOMORRA

naponkint

igyék egy pohár

KRISTÁLY

VIZET!

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Buda gazdasági helyzete

Egyre szélesebb köröket foglalkoztat a Budai Általános Takarékpénztár által kibocsájtott biztosított takarékbetétkönyvecske-akció

A folyó üzletévben úgy a betétállomány, mint a kihitelezés állandóan emelkedik

A *Budai Napló* már jelezte azt a nagyszabású akciót, amelyet a *Budai Általános Takarékpénztár* vezérigazgatója

FRIEDLÄNDER ANDOR

kezdeményezett és amelyet sikeresen keresztül is vitt. Szokatlanul nagy érdeklődés kisérte a takarékbetét gyüjtésnek és az életbiztosításnak az egybevonásából keletkezett takarékbetétbiztosítást, amelynek lancirozását Budán kizárólagos joggal egyedül a Budai Általános Takarékpénztár végzi.

Az a kitünő vélemény, melyet a *Budai Általános Takarékpénztár* kelt a budai társadalom legszélesebb rétegeiben, mindenképen igazolást nyer, ha kissé közelebbről vizsgálja azt a koncepciózus munkát, melyet ez a pénzintézet kifejt. Nem szabad ugyanis elfelejtenünk, hogy a bankok és a takarékpénztárak legfontosabb tevékenységére a betétképzésre nézve nem állanak itt Budán megfelelően zavartalan és a takarékosságra minden tekintetben megagitált gazdasági viszonyok rendelkezésére, úgy hogy a Budai Általános Takarékpénztárnak nagy munkát kell kifejtenie, már akkor is, ha csak az eddig elért nivón akar megmaradni. Ennek dacára azonban azt látjuk, hogy a *Budai Általános Takarékpénztár* állandóan fejlődik és mindig a megfelelő időben és a megfelelő összeggel tud rendelkezésére állni az ipar és kereskedelem reális hiteligényeinek, amelyek—tekintve Buda kereskedelmének és iparának szerteágazó voltát, egyáltalában nem lekicsinylendők. Ha az okokat keresnők, természetesen oda kell konkludálnunk, hogy a *Budai Általános Takarékpénztár* nincsen alávetve a konjunktura-szeizmográf irányváltozásainak és oly tekintélyes belső erővel rendelkezik, hogy még az egyre fokozódó betétképződés hijján saját tőkéi latbavetésével is alimentálni tudja a piac hiteligényeit.

A Budai Általános Takarékpénztár betétállománya jelenleg 1,250.000 pengőt tesz ki, ami az 1927. évi zárlathoz képest már 400.000 pengős szaporulatnak felel meg. Az intézet váltótárcája és nyilt kihelyezései terén is jelentős fejlődés tapasztalható. A visszleszámitolás erősen csökken, ami főleg azzal magyarázható, hogy a megnövekedett hiteligényeket az intézet saját betétszaporulatából tudja fedezni. A Budai Általános Takarékpénztár most bekapcsolódik a hosszúlejáratú cessziós jelzálogkölcsön akcióba és minden remény megvan arra, hogy mobilitását ezen a réven is jelentékenyen emelni fogja.

Az intézet üzletei az 1927-es évzárlat óta rendkivül lendülettel fejlődnek. A takarékpénztár óriási forgalmat bonyolít le és nem szükséges külön hangsúlyozni, hogy ez azért van, mert az intézetnek feleivel szemben tanusított kuláns és előzékeny magatartása *vitán felül áll és széles körökben ismert.* Ez a nagy forgalom teszi lehetővé, hogy az intézet, dacára annak, hogy feleinek érdekében egyre kisebb marge-zsal dolgozik, mégis igen kielégítő üzleteredményt tudott felmutatni. Igy például 1927-re 10% osztalékot fizetett a névérték után; ha az intézet forgalma és fejlődése az eddigi tempóban halad tovább, úgy minden remény megvan arra, hogy ezt a máris magas osztalékot 1928. évre még továbbra fel fogják emelni.

A budai piac általános helyzetét egyébként egészségesnek tartjuk, nem látunk semmi olyan okot, mely pesszimizmusra vagy aggodalomra adhatna okot. *Ez bizonyos fokig kétségtelenül a Budai Általános Takarékpénztárnak az érdeme, mely mindenkor óvakodott attól, hogy indokolatlan hitelnyujtással egyrészt saját részére kétes követelést teremtsen, másrészt pedig elősegitse Buda iparának és kereskedelmének az eladósodását. Már pedig ilyen üzleti politika mellett nem lehet ok semminemü aggodalomra.*

Ganz és Társa Danubius Gép-, Waggon és Hajógyár R. T.

Az elmult évben nagyarányú transakciót bonyolított le, amelylyel megteremtette a magyar gépiparban annyira kívánatos koncentrációt. Magába olvasztotta a *Schlick-Nicholson gép-, waggon- és hajógyár r. t.-ot,* valamint a *Gép- és Vasútfelszerelési Gyár R. T.-ot.* Ezáltal lehetővé vált a vállalathoz csatolt üzemek racionalizálása.

A fuziók folytán a *Ganz és Társa R. T.* alaptőkéjét 1927. julius 11-én tartott közgyülésén 11.699,450 pengőre emelték fel, amely 233.000 darab egyenkint 50 pengő névértékü névre szóló egész részvényből, valamint további 989 darab ilyen egész részvénynek megfelelő névre szóló hányadrészvényből áll. A beolvasztás révén a vállalat üzemei megszaporodtak, tulajdonába ment át a *Schlick-Nicholson* Váci úti és a *Gép- és Vasútfelszerelési Gyár* kistarcsai telepe. A beolvasztott üzemek kihasználásáról és részben értékesitéséről megfelelő gondoskodás történt.

Alapitásai: a *Ganz-féle Villamossági R. T. a Leobersdorfer Maschinenfabrik A. G., Jugoslavische Ganz A. G. Belgrád, Ganz Elektrische- und Mechanische Werke A. G.* Varsó és ezenkívül Amszterdamban két érdekeltséggel bir, valamint Európa egyéb nagyvárosaiban is van a Ganznak fióktelepe.

Résztvesz az új villamoscentrále megépitésében amelyhez a szükséges berendezés és anyag egy részét a *Ganz és Társa,* valamint érdekeltségei fogják szállitani.

Az elmult évben a gyárak kiadósabb foglalkoztatásához fűzött reményeknek megfelelően az elnyert rendelések száma és terjedelme lényegesen emelkedett. A belföldön az erőteljesebben megindult beruházási tevékenység jótékonyan befolyásolta a gépipar eladási lehetőségeit. A belföldön kiadásra kerülő rendelések menynyisége eddig nem volt elegendő az ország gépipari vállalatainak fenntartására. A gépipar jövedelmezőségének helyreállitását célozta a koncentráció, mert több gyártelepet összevonva, a megmaradók számára biztositja a gyártóképesség jobb kihasználását, másrészt pedig elősegíti az egyes üzemek gyártási specializálódását.

***A Guttmann és Fekete köttszövöttárúgyárról** ez év tavaszán szakkörökben az a hír terjedt el, hogy a *Magyar-Olasz Bankkal* került nexusba és állitólag az *Olasz Bank* a vállalatnál érdekeltséget vállalt volna. A legutóbbi időben pedig az a hír terjedt el, hogy az Olasz Bankkal az összeköttetés megszűnt és állitólag a *Leszámitoló Bank* vállal érdekeltséget a vállalatnál. Szükségesnek tartottuk, hogy ez ügyben felvilágositást szerezzünk és tudakozódásunkra a *Guttmann és Fekete* kötszövöttárúgyárról, amely az ország egyik leghatalmasabb kötszövött vállalata, a következő információt kaptuk:

Nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy a *Guttmann és Fekete* cégnél a *Magyar-Olasz Bank* érdekeltséget vállalt volna, csupán a *Magyar-Olasz Bank* intézte a vállalat bankári teendőit. Ez az összeköttetés azonban rövid idővel ezelőtt megszűnt és azóta a *Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bankkal* van a cég összeköttetésben.

***Szurday Róbert,** a *Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének* ügyvezető-alelnöke, megkezdte szabadságát és Nord Capra utazott.

***A Kisipari Hitelintézetnek** a kormány a közeli napokban bocsát rendelkezésére egymillió pengőt. A *Kisipari Hitelintézet* az utolsó hetekben máris mintegy 400.000 pengőt folyósitott kiskereskedőknek *„kétkezes"* váltókra, abból az összegből, amit a főváros eddig is rendelkezésre bocsátott. A gazdasági helyzetre jellemző, hogy a *Budapesti Kisipari Hitelintézetnél* ma már tizpengős váltókat számoltatnak le iparosok és bérnegyedkor 50—100 pengős váltókkal jelentkeznek a kiskereskedők. Az állam által rendelkezésre bocsájtott és a fővárostól kilátásba helyezett összesen 3 millió pengős hitelkeretből a kiskereskedő 10 pengőtől 16.000 pengőig terjedő kölcsönöket kapnak és pedig 5000 pengőn aluli kétkezes váltóra 10—11% kamat mellett, amelyben már benne van a költség és hiányszavatossági biztositék, amely veszteségi tartalékra megy. Az 5000 pengőn felüli kölcsönöknél ingatlan fedezetet kell nyujtani, viszont ez esetben a kamat 8—9% lesz.

Az állam azért bizta a kereskedlem hitelakciójának lebonyolitását a kisiparosok bankjára, a *Budapesti Kisipari Hitelintézetre, mert ez éppen a rendkivül elaprózott hitelek miatt tökéletes gépadminisztrációra rendezkedett be. A Budapesti Hitelintézet* vezérigazgatója *Széll* Jenő, aki alapitás óta tartozik az intézet kötelékébe és agilis vezetője a szépen fejlődő intézetnek.

***A Magyar Textilgyárosok Egyesülete** e hó 4-én tartotta Weiss Fülöp elnöklete alatt folyó évi rendes közgyülését. Weiss Fülöp elnöki megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a textilipar erőteljes fejlődése után, mely a legutóbbi évek alatt konstatálható volt, most az organizáció munkájának kell következnie úgy magában az iparban, mint az iparral kapcsolatos gazdasági életben. Egyes esetekre szóló incidentális kormányzati intézkedések helyett átfogó gazdasági programmra és mindenekelőtt egy hatékony iparfejlesztési és exporttámogató politikára van szükség, amelyet most már késedelem nélkül meg kell indítani. A közgyülés ezután egyhangúlag elfogadta az igazgatóságnak az egyesület 1927. évi működéséről szóló jelentését, a zárszámadásokat, valamint a jövő évi előirányzatot, majd megejtették az alapszabályszerű választásokat. Közfelkiáltással ügyvezető alelnökké választották újból Szurdai Szurday Róbertet, igazgatósági tagokká: Drucker Géza, Haggenmacher Ottó, Havas Béla dr., Heitmann Miksa, Jolesch Gyula, Jossua Richárd, Kallós Bertalan, Kammer Siegfried, Maly Ferenc dr., vágfalvi Quittner Lóránt, Szántó Jenő urakat. Végül a számvizsgálóbizottság tagjaivá: Dénes Istvánt, Fekete Jenőt és Szekeres Lipótot. Pető Félix indítványára a közgyülés köszönetét fejezte ki az elnökségnek, az igazgatóságnak, a titkárságnak a mult évben kifejtett eredményes tevékenységükért.

***Budapest Székesfőváros Községi Takarékpénztára** közgyülésén az igazgatóságba választattak: Sipőcz Jenő, Bárczy Dezső, Ascher István, Almási-Balogh Lóránd, Buzáth János, Csupor József, Fáber Fülöp, Gündisch Guidó, Haller István, Kondor Bernát, Lamotte Károly, Müller Leó, Rassay Károly, Rausch Aladár, Sándor Pál és Szigethy János. Elnökké Sipőcz, alelnökké Bárczy választatott meg, vezérigazgatóvá Reményi-Schneller neveztetett ki.

***Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt.** közgyülése elfogadta az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak az 1927. üzleti évre vonatkozó jelentését és zárószámadását s mind az igazgatóságnak, mind a felügyelőbizottságnak megadta a fölmentést. Dr. Bacsinszky Vladimirt az igazgatóság, Sebő Béla főszámvevőt a fölügyelőbizottság tagjává választotta. A Beszkár 1926-ban teljesített 74,231.539 kocsikilométerrel szemben az elmult évben 84,410.609 kocsikilométert teljesített. 1927-ben 27.308 méter pálya fölújitását végezte el a társaság úgy, hogy az eredeti programmból már csak 17.100 méter pálya rekonstrukciója maradt hátra és 40 új kocsit megrendeltek, amelyek ez évben üzembe kerülnek. 1926-ban naponta átlag 1186 kocsi volt üzemben, az 1927. évben ez a szám 1259-re növekedett. Az 1927. évben 298,512.499 volt a szállitott utasok száma, 17,192.581-gyel több, mint 1926-ban. A svábhegyi fogaskerekü vasút villamositásának előmunkálatait befejezték. 1927-ben 60,392.263 P volt a társaság bevétele, a kiadások pedig a Beszkár kezelésében álló Bur, földalatti és szentlőrinci vasutak részesedésével együtt 60,218.032 P-t tettek ki, a tiszta nyereség tehát 171.902 P volt. Jelentékenyen gyarapította a Beszkár a nyugdijalapot is.

***Beszkár üzemkezelésében álló vasutak.** a Budapest—Ujpest—Rákospalotai Villamos Közúti Vasút, a Ferenc József Földalatti Villamos Vasút és a Budapest—Szentlőrinci Helyiérdekü Villamos Vasút június 25-én tartották meg rendes közgyülésüket. A három vasútvállalat közgyülése elfogadta az igazgatóság előterjesztéseit, megállapította a mérleget, és zárószámadást, az igazgatóságnak és a fölügyelőbizottságnak egyhangú határozattal megadta a fölmentést. A Ferenc József Földalatti Villamos Vasút és a Budapest—Szentlőrinci Helyiérdekü Villamos Vasút e vasutak engedélyidejének lejártáig a Beszkárral üzemviteli szerződést kötöttek.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

BUDÁN

a Mártonhegyi-út elején a Tamás-utca 15—19. és Dobsinai-út 10. alatt 59-es villamos Lejtő-úti megállójától 10 percnyire összes közművekkel ellátott 300—350 négyszögöl kiterjedésü, gyönyörü fekvésü, termő gyümölcsfákkal beültetett villatelkek több évi előnyös részletfizetésre kaphatók. 20% lefizetése után azonnal birtokba vehetők.

Érdeklődni a

Magyar Köztisztviselők Takarékpénztár parcellázási osztályánál

Budapest, IX. kerület, Mester utca 17

vagy a helyszinen telefonon Automata 662-33

Alapitva 1819

CALDERONI és TÁRSA

Budapest, Vörösmarty-tér 1.

(Haaspalota)

Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben. Zeiss-, Punktál- és Ultrasin-üvegek.

Fényképészeti készülékek.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYAR

STOWASSER JÁNOS

kir. udvari szállító,

a Rákóczi tárogató feltalálója

II., LÁNCHID UTCA 5

Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

Műgyüjtők!

Gyüjteményük kiegészitése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel

DARVAS

régiségkereskedő üzletét

III., ZSIGMOND-UCCA 38.

(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.

Régi elismert szakember és becslő.

SCHAFFER GYÖRGY

utépitő-

és kövező mester

II., Tulipán-utca 18

Telefon: T 255—24

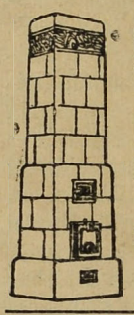

KÁLYHÁS!

Béres Márton

I., LOGODI-U. 19.

Tel.: L. 972-33.

Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Lohr Irma udvari szállító utóda

Nagy Imre László

élővirágkereskedése

II., Fő ucca 1. Telefon: 41-87

Menyasszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak, lelkiismeretes kiszolgálással

TÓTH

ISTVÁN

elektrotechnikai vállalata

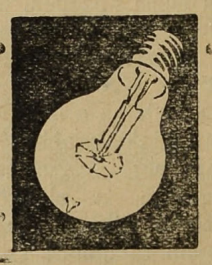

I., Gregussutcza 8. sz.

Tel. Aut. 510-29

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói

Tóth Imre és Társa

V., Katona József-u. 3.

Telefon: 223-93.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ

Telefon: 108-45.

Budán, I. Kökény-u. 14.

Ráczfürdő mellett.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS

szénsavval telitve: HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyogyviz

IVÓ-KURA

Keserűső-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér

Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 918. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 20 pengő, félévre 10 pengő. Egy szám 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 50 fillér. 20 mm. magas hirdetés 10 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1928 augusztus 5.

Üzemdiktatura

A városi adminisztráció túlélte magát.

Először is rettenetesen drága. Nápoly városának egész adminisztrációs költsége nem tesz ki annyit, mint, amennyit nálunk egy alpolgármester keres, beleértve összes üzemi mellékjövedelmeit. Pedig Nápolynak 800 ezernél több lakosa van. Ha jól tudom, Krausz Simon bankvezér volt az, aki Bárczy István polgármesternek azt az ajánlatot tette, hogy bankalapon szervezze meg az adminisztrációt, a személyzet egytized részével, egy tizedrésznyi helyen, úgy intézi el az adminisztrációt, hogy egyik hétről a másikra nem marad restancia. Vállalta pedig a mai költség ötven százalékáért. És Krausz Simon bizonyára jó üzletet csinált volna, ami pedig a legfőbb dolog, jól járt volna e város közönsége, mert a bankoknál nagyon udvariasan bánnak a közönséggel.

Budapest adminisztrációját az üzemek rontják. Nemcsak rontják, de korrumpálják is. Nem a közüzemek, amelyek a vízellátást, közlekedést, világítást, az ipari erők fejlesztését, vagy a piaci élelmiszerárak szabályozását szolgálják. A vízellátás a nagy városok egyik legfontosabb kérdése, a közlekedés városfejlesztő céljait idegenekre bízni nem lehet. A világítást, mint a legnagyobb fogyasztó, nem adhatja ki kezéből a város és talán ennek köszönhető, hogy ma nálunk a legolcsóbb a villanyszolgáltatás. Az élelmiszerárusítás elejét veszi az élelmi uzsorának. A gáz ma ipari, főleg kisipari célokat szolgál. Ezek közszükségletek, ezeket a közérdek követeli.

Ezen az ötön kívül van azonban száz olyan, amelyek nem méltók a városhoz és szülte régebben a jólét, nagyra hízlalta a háború és sehogy sem bír vele most a nyomorúság, szívja a polgárság vérét, mint a fagyöngy a fáét.

Ez pedig egészen természetes következménye, annak a rendszernek, mely ezt a sok apró üzemet megteremtette és tartja fenn, tisztán és kizárólag abból a célból, hogy a rendszer embereit jól elláthassa. A közönség úgy képzeli, hogy az a szerencsétlen tisztviselő, akit 55 éves korában utolér az a szerencse, hogy megválasztják a székesfőváros tanácsnokának, tudja azt, hogy legfeljebb négy-öt évig élvezheti ezt a stallumot. Annyit pedig már nem tud keresni, hogy nyugdíjas korára vagyont tehetne félre rendes körülmények között. Ezen a bajon segít azután a házi melléküzem. Alig van tanácsnok, aki alá ne tartozna egy-két ilyen üzem és emberileg megbocsátható ha a tanácsnok úr kiválaszt ezek közül egyet, ahol nyugdíjaztatása esetén elhelyezkedni kíván. A még hátralévő négy-öt esztendő alatt ezt a felesleges üzemet fejleszti és mindent elkövet, hogy biztosítsa magának nyugdíjaztatása esetén az ilyen melléküzem vezetését. A polgárság tehát azt következteti, hogy az ügyosztálynál sokkal fontosabb nekik az üzem, amely öreg napjaira megadja neki a nyugdíj-kenyér mellé az üzemi pecsenyét.

Úgy mondják, hogy ez ma Budapesten megengedett és elfogadott felfogás.

Csakhogy ez a felfogás vezet ahhoz az üzemdiktaturához, amely hátráltatja Budapest fejlődését. Ezzel a rákfenével a kormány is csak úgy tud megbírkózni, ha az egész városi autonómiát s vele együtt az adminisztrációt, átszervezi és új alapokra helyezi.

*

Ezt az üzemdiktaturát nagyon megsínylették Buda polgárai és elkeseredésükben ma már eljutottak a „Los von Pest" jelszóhoz.

Ma már nincsenek Budán emberek, mint ahogy voltak ötven év előtt, akik egyáltalában nem mennek át Pestre. Akik pedig Pestre járnak, azok látják az óriási különbséget és teljesen érthető az elkeseredésük.

Nem mindig a nagy dolgok keserítik az embereket. Azt már megszoktuk, hogy közvetlen a Belváros mellett fekvő Tabán utálatos romhalmaz, — a Viziváros északi része, az Országút nem főváros, hanem apró viskók tömege, ahol elvétve áll egy-egy emeletes ház, — Óbuda az elmaradt falu, ahol az utcán folydogál a trágyalé. Ezek a lehanyatlott Buda nyomorúságának nagy freskói. Nyílt nagy sebhelyek, amikre a mai törpe városháza — az ő üzemi nagy elfoglaltsága mellett nem tud írt keresni. Szemünk, lelkünk, szívünk, úgy megszokta ezeket, mint a félszemű ember, azt, hogy csak félszemmel lát.

Az a tövis azonban, amelybe mindennap belelépünk, amely mindennap emlékeztet mostoha sorsunkra, az nagyon gyakori itt Budán, mert odaszórja a sors elénk, arra az útra, amelyre mindennap járnunk kell. Azt mondják, hogy: — Attila-körút. Én azt ihszem, hogy e szó hallatára a városházán, az illetékes szakosztályon, nevetve összesúgnak az emberek. Attila-körút?... Hát ez is körút, ahová olyan utcák nyílnak, mint a Piski-köz, — a legutóbb épült modern paloták közt a Hadúr utca, a Krisztina-körútra nyíló Fonal utca, a haladó „névtelen ucca" és végül az új postapalota raktártelepe a Vérmező-út és Krisztina-körút sarkán. Alig hihető, hogy rövid egy kilométernyi úton ilyen sok elmaradottság volna lehetséges olyan városban, amelynek kétszázezernél több lakosa van és maga intézi a sorsát.

Budának két nagy temetője van, de mindegyik túl esik a vámon s amíg az egyik megfojtja a legszebb hegyvidékünket és mint valami falánk polip házakkal, villákkal, gyümölcsöskertekkel táplálkozik mohón, — addig a másik megközelíthetetlen távolságban van, ahová csak nagy áldozatok árán juthat el a gyászoló közönség és azt a félkilométeres villamos vasutat is sajnálta tőle a város.

Ki törődjék ezekkel a kérdésekkel. Nem tartoznak egyik üzem keretéhez sem, nincs, aki foglalkozna velük.

A kertészet sem hasznothajtó üzem, ezért nem tud parkká válni a Városmajor, — azért nem sürgeti a város a Vérmező kérdésének végleges megoldását, hogy megkezdhesse annak a fürdő-parknak az építését, amely nélkül Budát, mint fürdővárost, elképzelni sem lehet. Azért maradt aszfaltsivatag továbbra is a Margit-rakpart, mert így mégis csak marad itt üzemi kérdés, holott, ha parkiroznák, elveszne az üzemi diktatura befolyása. Azért kellett megbuknia a fürdőügyi kiállításnak, mert rendezni kellett volna a Gellérthegyet és környékét, ami csak áldozatokat ró a városra, de üzemi szempontból nem értékes kérdés.

Nem üzem a sport sem s így valószinű, hogy a Széna-térről kiszorítja a Budai Torna Egylet sporttelepét valamelyik üzem, a legjobb esetben egy vásárcsarnok. Azért jó Stadionnak a Liget-telki dülő, túl Kőbányán, túl a téglagyárak rettenetes gödrein, ahová még utat sem tud építeni a város, mert a Közmunkák Tanácsának véleménye szerint száz esztendőbe telik, amíg ezeket a gödröket feltöltik. A sportnak ezt az akadémiáját föltétlenül a Római-fürdő medencéjébe kell helyezni, Óbudán, már csak a közlekedés kérdése miatt is, mely itt legbiztosabban intézhető. Az esztergomi vasút, a helyiérdekű, az Óbudáról kiépített villamos, az autó és — ami a legfőbb — a hajó innen egy órán belül akár 50 ezer embert is el tud szállítani. Itt volna elegendő hely, volna hozzá olyan történelmi háttér és keret, aminőt mesterségesen előállítani nem lehet. És ott van a Római-fürdő, amely egy tőkeerős vállalat kezében a világ egyik legszebb fürdőjévé válhat.

...Különben kár mindezt elmondanom újból és századszor, mert a városi üzemdiktatúra nem hajlik a szép szóra.

A művészet sem üzemképes. Amit okvetlenül meg kell csinálni, amit a nemzet imponáló ereje egyhangulag követel, azt megcsinálják úgy ahogy, mint pl. a Kossuth szobrot. Nagyobb látkörű elődök teret szántak a Rákóczi szobornak, de elfeledték megcsinálni a Rákóczi üzemet s így szegény jó Rákóczi szobortalan marad. Ami szép kutunk volt a régi agyonszabályzott piacokon, azt mind lomtárba tette a város és nincs is rá reménység, hogy ilyeneket állítson. Ha már ilyen sivár a város belseje, milyen lehet se, mikor fog sor kerülni a budai hegyvidéken valami művészi kiképzésekre. Művészi szempontból teket, a lehető legsivárabb és sehol annak nyoma nincs, hogy itt akár építészeti, akár szobrászati művekkel emelni akarják a természet szépségét.

A városháza üzemileg berendezett gondolatmenete ezekre a területekre nem téved soha. A polgárság pedig, amelyet elnyomott az a sok házi üzem, mely a cipőfolfozásnál kezdődik és — végiggázolva minden iparágon — munkától, jövedelemtől, jóléttől fosztja meg ezt a dolgozó, adófizető, mindenről lemondó polgárságot, iparost és kereskedőt egyaránt, amely nem nisztrálásában, de hogy egy világfestő, ha építész, — csak önmagának és önmagában él, mint a fagyöngy a fán, mely akkor pusztitja el a fát, amikor az a legszebben virágzik.

Bizonyos fokú üzleti érzék okvetlenül szükséges a város adminisztrálásában, da hogy egy világváros életét kizárólag kalmárszellemmel kormányozhassanak, azt a városházán is tagadják, de azért — csinálják.

Párizsnak nincs önkormányzata és mégis betölti szerepét, mint a világ egyik fővárosa. Most, hogy kivételes szerep jutott Budapestnek Csonkamagyarországon, szakítani kell azzal a régi renddel, mely elválasztotta egymástól a fővárost és az országot, Budapestet és a vidéket és ha kell, — a hirhedtté vált autonómia föláldozásával teremtsük meg a magyar nemzet élén haladó, nagy és hatalmas, művészileg szép, szociális intézményeiben modern fővárosát Kelet-Európának.

Európa számára itt keljen fel a nap!

Dubonai Pál

Budán, 1928. augusztus 4

Nehogy feledésbe merüljön, leszögezzük azt a szép gondolatot, amit a Fürdőváros Egyesület egyik ülésén József Ferenc dr. főherceg mondott volt:

„A világhatalmak a háború után elvettek tőlünk mindent és mi viszonzásul meggyógyítjuk a világháború minden rokkantját."

Ezt a szép mondást akkor tette a főherceg, amikor még szentül hitte és Budán oly sokan, hogy a Gellérthegyen megépül a fürdőügyi kiállítás, a mi majd a mi gyógyvizeink felé fordítja a világ szemét és ezzel alkalmuk nyílik meggyógyíthatni a világháború rokkantjait. Csakhogy a városházán nem élnek ilyen samaritánus felfogásban — és egyszerűen törülték a kiállítást a napirendből.

Kozma Jenő Kuffsteinban. A mult évszázad derekán divat volt Magyarországon, hogy a magyar kiválóságok néhány esztendőt a kuffsteini várban töltsenek, ahová nagyrészt a szabadságharc idején való hazafias ténykedésük miatt kerültek, nem annyira üdülés céljából, mint inkább rabságba. Most július 23-án ide jutott el dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő is, aki a világutak építését tanulmányozza és megnézhette ennek a híres osztrák börtönnek azt a celláját, ahol nagyanyja fivére: bersi Elekes József, mint volt vörössipkás, honvédhuszárfőhadnagy hét évig ült politikai rabságban. Innen autóútja a svájci Hoch-Engadin-ba, onnan Bolzans-ba és tovább a Dolomitokba visz. Rossz mederben fejlődő útépítésünk, főleg a hegyvidéken, bizonyára sokat köszönhet majd Kozma Jenő tanulmányútjának.

Jubilál a Svábhegyi Egyesület, mely ebben az esztendőben üli alapítása 40-ik évfordulóját. A jubiláló ünnepségeket őszkor rendezik, amikor az egyesület tagjai is Budapesten tartózkodnak.

Anna-bál a Sváb-hegyen. A Svábhegyi Egyesület július 28-ikán tartotta hagyományos Anna-bálját. A Sváb-hegyen az első Anna-bált tudvalevőleg báró Wesselényi István rendezte. A bál teljesen zártkörű volt, úgyhogy azon csakis a Sváb-hegy legelőkelőbb körei vettek részt. A bált a Nagyszálló összes termeiben tartották meg. *Veres* Károly cigányprímás zenéje mellett. Az estélyt, miként annak idején sok évtized előtt, a „Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs" című régi magyar csárdással kezdették meg. Egyáltalában a bálon kevés volt a modern tánc, a svábhegyiek legszívesebben csárdást táncoltak. Az éjfélutáni csárdás majdnm két óra hosszat tartott. A bál elnöke *Bercsényi* Antal főtanácsos, az Egyesület ügyvezető igazgatója volt, akit beléptekor a svábhegyi hölgyek küldöttsége hatalmas virágcsokorral fogadott. A bál elnökét a svábhegyi társaság nevében baranyavári *Ullmann* Béla, az „Ujság" belső munkatársa üdvözölte. A rendezőség élén *Mikus* István államépénztári tanácsos, dr. *Bernhardt* Andor ügyvéd, *Bódi* Flórián tanár, *Fodor* István az ismert sportférfiú, dr. *Reimann* Andor autógyári igazgató és *Ullmann* Béla hirlapiró állottak. A mulatság a késő reggeli órákban ért véget.

Üdvözletet küldött

a „Hollós Mátyás Társaságnak" Reichenhallból dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, válaszul azokra az üdvözlő sorokra, amikkel a társaság tisztelte meg elnökét. Maga a tény lehetne pusztán udvariasság is, de ebben az esetben, nemcsak az. A Hollós Mátyás Társaságot szoros kapcsok fűzik Ripka Ferenc elnökhöz, aki már a társaság megalakulásakor belátta azt, hogy Budának szüksége van oly politikamentes, intellektuel társaságra, amely minden érdek kizárásával igyekszik befolyásolni Buda közvéleményét olyan ügyekben, amelyek Buda történelmi jellegét, hagyományait és ezekkel kapcsolatosan a város fejlődését, polgárainak jólétét szolgálják. Vannak kérdések, amelyeknek halála volna a politika, amiket megölne a pártkeretek hurkolása. Viszont vannak kérdések, amelyekben a párt határozata elé vág a tisztán művészi, irodalmi vagy tudományos alapon létrejött határozat és pártok kénytelenek ennek deferálni. Négy-öt éve annak, hogy a Hollós Mátyás Társaság sorozatos ülések ankétjén tárgyalta éppen dr. Ripka Ferenc elnöklete alatt *Buda fürdőváros gyógyforrásait*, áttekintő képet nyujtva arról, amink van, arról is, hogy mivé lehet fejleszteni és arról is, hogy hol történtek súlyos mulasztások. Az ankéten résztvettek a város és a kormány kiküldöttein kívül az érdekeltségek is és következményei voltak a Budapest Fürdőváros Egyesület, az Idegenforgalmi Szövetség és a Dunaszövetség megalakulása, amit most az Idegenforgalmi Tanács megalakítása követett.

Manninger Vilmos dr. egyetemi tanárt ünnepelte e hó 4-én, szombaton este a Zugligeti Egyesület a „Fáczán"-ban rendezett társasvacsoráján, az elnököt ért felsőbb kitüntetés alkalmából. A vacsorán a zugligeti előkelőségek is résztvettek: Köztük Török Miklós főtanácsos és neje, Wagner Ferenc egészségügyi főtanácsos és neje, dr. Wladárczek József főorvos és neje, Hrabovszky József főmérnök igazgató, dr. Bozóky Ádám ügyvéd és városi biz. tag, aki melegen üdvözölte Manninger elnököt, aki nejével jelent meg és méltatta azt a kitüntetést, mely a nagynevű orvostanárt érte, amikor egészségügyi főtanácsosnak nevezték ki. Az ünnepelt az ő egyszerű, szerény modorában köszönte meg az ünneplést és az őt elhalmozó jó kívánságokat. A társaság a legjobb hangulatban éjfélig maradt együtt.

Borest. A *„Pénteki Borgazdatársaság"* a Róna-féle „Veronika" vendéglőben (I., Hidegkuti-út 20.) augusztus hó 3-án, pénteken este 8 órakor *nyári összejövetelt* rendezett, amikor a borgazdai tisztet a vendégek sorából dr. *Balla* Béla, *Buday* Gyula, *Eperjessy* Béla, dr. *Gábriel* Ferenc, *Gorove* István, dr. *Guth* Ferenc, dr. *Gutmann* Zsigmond, *Lohr* József és dr. *Vadász* Mihály töltötték be. A borgazdatársaságot meghívta dr. *Krivoss* Árpád Fonyódra, aug. 26-ra. Igy írja nekünk hazafias üdvözlettel dr. *Zboray* Gyula, Ramzes fáraó által kinevezett jegyzője a Pénteki Borgazdatársaságnak.

Szent Gellért Gyógyfürdő
Vízgyógyintézet és Napfürdő
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.

Hullám

Az öreg Gellért

sohasem váltott ki annyi izgalmat, mint az elmult két esztendőben, amikor arról volt szó, hogy oda kiállítást rendez a Fürdőváros Egyesület. A levegőben lebegő jelszónak: — *Buda Fürdőváros,* ezt lett volna az első földönjáró lépése. Elvégre is ezeket a jelszavakat a levegőből le kell hozni a földre, hogy gyökeret verhessenek, gyümölcsöt teremjenek, nehogy az első szél elfújja azokat, mint a szappanbuborékot. A Városház mai rendszere mellett az ilyen gyökéreresztés egy kissé nehezen megy, aminek talán ott van a hibája, hogy az egy tárgyra vonatkozó aktákat nincs aki áttanulmányozza. *Baránszky* Gyula korm. főtan. mint egyik régi bizottsági tag, mondotta el legutóbb, hogy *negyven év előtt* közvetlenül a 85-iki kiállítás után tett volt ajánlatot a városnak, egy vendéglősökből és szállodásokból alakult svájczi konzorcium. Kaucióképen százezer forintot tettek volna le és kötelezték magukat tíz millió svájczi frankot beleépíteni az általuk kibérelt Gellérthegybe. Az ajánlat ott van a városháza levéltárában. Föltétlenül megszívlelendő, mert az ajánlattevők hozzáértő egyének voltak. Ha már negyven év előtt értéket képviselt a Gellérthegy, ma föltétlenül értékesebb és előbb-utóbb oda fejlődik majd, ahová a sors predesztinálta, még ha a „barátai" ellenzik is ezt. *Wargha* László főtanácsos prakszisában, mint városépítőnek, sok mindenféle dolog fordult már elő, de hogy épen az érdekeltség gátolja meg a Gellérthegy kifejlesztését, az még előtte is unikum. A Gellérthegy déli lejtőjén fölvezető hatalmas szerpentin út tervei elkészültek, a szükséges 800 ezer pengőt kitevő költség megvan, s a szerpentin út mégsem épül fel, mert a Gellérthegy némely „barátja" mindent elkövetett, hogy az út ne épüljön, mert hogy a nagy közlekedés zavarná ott a villák csendjét. Az érvelés gyönge, mert akinek ott dolga van, az most a szűk Kelenhegyi úton tülköl és pöfög föl a hegyre, olyan úton, ahol a gyalogjáró alig tud kitérni az autónak. Ezen a bajon a szerpentin út csak segített volna, anélkül, hogy bárkinek is ártana. Városházi tudósok és időjósok, most azt jósolják, hogy a meglévő 800 ezer pengőn most hamar megépíti a város a Gellérthegyre vivő liftet, ami hasznot hozó befektetés, holott a szerpentin út fentartása csak újabb és újabb pénzt emésztett volna. Minden esetre tény, hogy a Gellérthegyen szerencsétlenség történt: — Lezuhant a Dunába a Gellérthegyről a szerpentin út!

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Nincsen lakás még a Svábhegyen sem, ahol számos közalkalmazott és munkás, egészségtelen, vizes pinceszerű lakásokban, vagy pedig megfizethetetlen drága villalakásban kénytelen tengetni amúgyis sanyarú életét. Régóta kilátásba helyezett elsőrangú szociális kérdést kell itt sürgősen megoldani. A mintegy ötezer lakással bíró Svábhegy — a két óra hosszat tartó rendelési időn túl — kerületi *orvos nélkül áll,* mert az orvosnak itt nincsen lakása. Igy van ez a kerületi szülésznővel is! A svábhegyi iskola helyettes igazgatója, az itteni tanszemélyzet, egy rendőrkapitány, egy főhadnagy, a kertészet, tüzoltóság, köztisztasági alkalmazottak lakás nélkül vannak. Azoknak létszámemelése és a rendőrlegénység szaporítása következtében a lakásszükséglet is nagyobb lett. E közalkalmazottak családtagjait pedig okvetlenül el kell helyezni. Ezért kérte dr. *Bódy* Tivadar, a Svábhegyi Egyesület elnöke most a tanácstól, hogy a Béla király-úton, a Városkútnál, a Nádor-kúttal szemben lévő mintegy 1000 négyszögöl területen, mely közművekkel el van látva, a máris szükséges: egy négyszoba fürdőszobás, két háromszobás fürdőszobás, három kétszobás fürdőszobás, négy kétszobás és ötven egyszobás, összesen tehát hatvan lakásból álló kislakásos bérház sürgős felépítését.

Rosszul öntözik Budán az utcákat s így állandó a por, főképen a nagyobb forgalmú utakon, mint például a Krisztina-körút, ami az ottani üzletemberek nagy kárára szolgál. A „Pozsony" kávéház, de minden terraszos nyílt hely vendégei panaszkodnak a tűrhetetlen por miatt

Menekül innen

Budáról, mindenki, aki csak teheti. Egy ma érkezett levelezőlap azt ujságolja nekünk, hogy Kutyik János, a ruhastoppolás mestere, vagy ahogy ő a stoppolást nevezi, a művészi beszövés általánosan elismert művésze, aki eddig a II. ker., Kút-utcában lakott, Arpádföldre vándorolt, mert a II. kerületben nem tudott a maga számára megfelelő lakást találni. Üzletét már régen áttette a Belvárosba, Türr István-utca 9. szám alá. Ő is elmenekült a Viziváros sivár lakásviszonyai elől.

Nem az első panasz ez és legutóbb az Iparosok egyik gyűlésén szóvátette Dornbach Jakab cipészmester is, aki jól megokolt beszédben kifejtette, hogy a Vizivárosban egyáltalán nem épül lakás intelligens iparosember számára, aki nem keres semmiféle különös komfortot, csak egy vagy két szobát, de az legyen tiszta, lakható és legyen benne vízvezeték, gáz és villany. Sokan laknak ők lehetetlenül a Viziváros ósdi házaiban, olyan lakásokban, amelyekhez száz év óta nem nyúlt senki. Padlója korhadt, ajtaján, ablakán sivítva jár a szél, se vize, se villanyvilágítása, de még klozetja sincs. A lakáshiány nagy, a háztulajdonos úgy is ki tudja adni a lakást — szószoros értelmében — száz év előtti odukban laknak azok az intelligens kézműves iparosok, akikre mi itt Budán oly büszkék vagyunk, de akikért nem teszünk soha semmit. Azon a bizonyos gyülésen a kerület képviselője, dr. *Kozma* Jenő azzal mentette a tanács eljárását, hogy a Szegényház-utcai Fets-féle házat igyekezett megszerezni, de a vételből nem lett semmi s így az építkezés elmaradt. Ezzel szemben Dornbach Jakab kész kimutatni, hogy a városnak a Viziárosban 35 olyan telke van, amelynek mindegyike alkalmas volna olyan bérházak építésére, ahol a kisebb igényű iparosember is találna megfelelő lakást. Ott van mindjárt a Preparandiával szemben álló nagy telek a Csalogány utcában, tehát nem főútvonalon, amelyen hatalmas bérház férne el és ez az egyetlen bérház nagyon sok emberen segített volna, aki mestersége révén kötve van a kerülethez, sőt még annak is bizonyos részéhez. A tanács elbírálása tehát nem mentető, de mindenesetre alkalmas arra számát szaporítsa. Elnéptelenedik lassan a Viziváros, mert elmenekül innen mindenki, mint ahogy tette jó Kutyik János, aki szerette Budát és mégis kénytelen volt Árpádföldre költözni, mert se műhelynek, se lakásnak alkalmas lakást a Viziárosban nem talált.

A **Gellért-hegy tetején** szintén lesz népmulatság a *Szent István hét*-en, amely új formában, eleven és mozgalmas keretben ismétli meg a tavalyelőtti Gellért-hegyi népmulatságot. Az idén augusztus 17—21-ig minden délutánon meg fog elevenedni a tömeg ezreitől a Gellért teteje. Ennek a mulatságra, hogy az elkeseredett polgárok nak pontjai közt szerepel a műkedvelők művészversenye, továbbá a „falu szépének" és a „falu Kinizsi Páljának" kiválasztása. Beilleszkedik itt a látnivalók közé „Budavár bevételének" történelmi játéka 2000 résztvevővel, továbbá 280 dalos, 100 tagú cigányzenekar, katonazenekarok, stb. Külön díszsátorban díszalbumot tesznek, közszemlére, amelyet a Gellért-hegyi ünnepségek *minden látogatója aláír* s amelyet *el fognak küldeni a magyarság nagy barátjának, Rothermere lordnak.*

A vándorló halottakról a farkasréti temetőben érdekes dolgokat mondott el a város közgyülésén dr. *Kiss* Menyhért. Nem akarta elhinni azt a legendát, hogy egy exhumálás alkalmával az egyik tetemet nem találták meg a sirkő alatt, hanem mellette a harmadik sirban találták meg, vagy hogy egy másik halott ¾ méteres utat tett meg, de ez is elég volt ahhoz, hogy a legnagyobb borzadást váltsa ki azokból, akik jelen voltak az exhumálásnál. Éppen e legendák hatása alatt fölkereste Pávai Vajna Ferenc m. kir. áll. főgeológust és szakvéleményt kért tőle, hagy a farkasréti temető alkalmas területet képez-e temetkezésekre. E szakvélemény szerint a farkasréti temető nem alkalmas terület temetőnek, „mert a geológiai felépítése és szerkezete az altalajnak olyan, hogy egyes helyeken, különösen bizonyos évszakokban a talajvíz meggyülemkedése és felhalmozódása lehetséges, ami a sirok nedves, sőt vizes voltában jelentkezik." — Értesülésünk szerint a temető talajvízének egyik főerét most megtalálták és elvezetésével most sikerült „szárazba" tenni a halottakat s ezzel talán megszűnik a vándorlásuk is.

Annabált rendezett ősi szokás szerint és kiváló sikerrel az „Óbudai Hegyvidéki Szövetség" július 28-án este a Táborhegyen szabadban, a kitűnő kilátású Schuszter-féle vendéglőben. A tiszta jövedelmet a szövetség Székház-alapja javára fordítják. Az általános jókedvet emelte a kiváló cigány-jazzband, a szépségverseny, világposta, ahol értékes díjak voltak kitűzve. Szabad tábori konyhán speciális magyar ételeket főztek, amiknek nagy volt a keletje. Nagy munkát fejtett ki a vigalmi bizottság, amelynek élén Karczag Vilmos mint elnök, Schwarcz Jakab házgnagy, Kuszenda Gyula gazda, Ifj. Szervei György titkár, Karge József főrendező, Spitzer György jegyző, Gécs Vilmos pénztáros, Kiss Gyula és Schöner Ignác ellenőrök, mint tagok pedig: bárczaujfalusi Köpe Árpád, Dinjer István, dr. Fleischer Gyula, özv. Grusz Józsefné, Kiss Sándor, Löwenrosen Károly, özv. Pálmay Károlyné, Proks János, Rupp István, Spitzer Gyuláné, Szepessy Jenőné, Wellesz János és Wellesz Jánosné állottak.

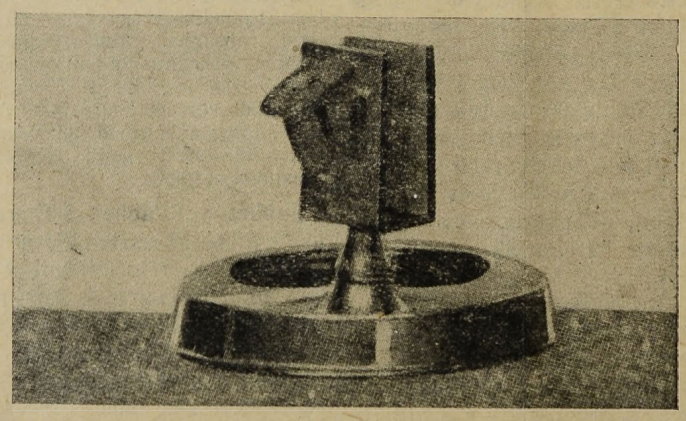

A Schiffer gép- és tömegcikkgyárában, (Bertalan ucca 22.), készült ez a nemrég forgalomba hozott „Sinox" cigaretta-eloltó. Ez a készülék egyike a legelőnyösebb világszabadalmaknak. Azonnal eloltja a még égő cigarettavéget, megszünteti a füstöt és a cigarettavég kellemetlen szagát, nem piszkítja a kezet, sem a hamutálcát és megvédi az asztalt és a terítőt a kiégéstől.

Műterem-kiállítást rendez Budán, a legkiválóbb budapesti fényképészek mestere és vezére *Hollenzer* László abból az alkalomból, hogy 1899-ben alapított műtermét a belvárosi Klotild-palotából I. ker., Horthy Miklós-út 34. szám alá helyezte át. A kiállítás július 25-től szeptember 30-ig áll nyitva. Több mint tizezer felvételt felölelő anyaga bemutatja a *portrait* és zsánerkép művészi haladását, minisztériumok által megrendelt tudományos műszaki és *műemléki* felvételeket, továbbá templomok, kastélyok, lakások, gyárak, valamint műépitészek, festők, szobrászok stb. alkotásairól készült felvételeket. Megtekinthető délelőtt 10 órától délután 6 óráig. Megtekintése díjtalan.

Három fekete macskához
HABERMANN ANTALNÉ
I, Maros-utca 18
Nagy kerthelyiség
Fedett nagy veranda
Kiváló hegyi borok
Kitünő
Szentgyörgyhegyi !
Kiadó szezonra társaságoknak, egyes leteknek
Kuglizó

Gallértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fil
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztitó vállalata
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon Aut.520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 50-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségü
II. ker., Markovich Iván ucca 4.

DEZSÉNYI LÁSZLÓ
bornagykereskedőnél
III., Kenyeres-u. 34 Telefon: 623-43
Nemes fajborok
nagy választékban

PHILADELPHIÁBAN
ESTÉNKINT
ZOMBORI
SIPOSS SANYI
CIGÁNYZENEKARA MUZSIKÁL

BUDAI KÖVÖLDE
PARK VENDÉGLŐ
II., Marcibányi-tér 6. szám.
Árnyas kerthelyiség gyönyörü lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.
Állandóan hideg és meleg ételek. Elsőrendü fajborok. Dreher sör. Naponta Kaposvári Boros Misi zenekara játszik
Tulajdonos
SIPOS GYULA.

Legszebb vacsorálóhely a HŰVÖSVÖLGYBEN a
VERONIKA
vendéglő
I., Hidegkuti út 20
tisztelettel
RONA GYULA

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők
Fedett téli uszócsarnok

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendü referenciák
Felvilágositást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

JÁNY ÁRPÁD
I., BORS UCCA 1.
TELEFON: A. 503-35. SÜTŐDE TELEFON: A. 503-33

HALAT
legfrissebbet, izletesen reggeltől éjfélig
KUTI
dunaparti vendéglőjében
az óbudai hajóállomásnál

SZÉPILONA VENDÉGLŐ
KERTHELYISÉGEI
elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást Stigniczky József tulajdonos személye garantálja.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I. Attila u. 12.

BALÁZS ÜDÜLŐ
Hűvösvölgy (a végállomásnál)
Szobaárak 5'— P-től felfelé. Penzió háromszori étkezéssel, 1 személy napi 9'— P, 2 személy 17'50 P.
TELEFON: Automata 640—78.

A budai nyári szinház közönsége
SÖRT
a szemben levő Ulm László
Szt. István
vendéglőben igyék
Állandó friss csapolás!

Augusztpavillonban
(I., Hidegkúti-út 22)
délután és este előkelő jazz-band játszik
Elsőrangú meleg konyha

Hűvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

Legideálisabb könnyebben megközelíthető olcsóbb uzsonnázóhely a
HORVÁTHKERTI TEJIVÓ
a Horváthkert közepén
minden délután elsőrangú zene

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER JÁNOS
kir. udvari szállitó,
a Rákóczi tárogató feltalálója
II., LANCHID UTCA 5
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

Csak egyszer
KÓSTOLJA MEG
AZ ANNA ÉTTEREM
I., KRISZTINA KÖRÚT 61 SZ.
1·40 pengős menüjét
leves, sült kétféleköritéssel, tészta v. sajt v. feketekávé

A FŐVÁROS GYOMRA
Hogy működik a Községi Élelmiszer Üzem?

Vajna Ede tanácsnok, a közélelmezési ügyosztály vezetőjének munkássága kiterjeszkedik az üzem minden hiányosságára, az életbeléptetendő ujításokra és a fölszerelés tökéletesbítésére

A fővárosi vásárcsarnokai ma ép olyan nagyjelentőségüek, mint más nagyváros hasonló intézményei

Minden eddigi tapasztalat, amelyet a fogyasztási cikkek terén az utóbbi szomorú években tettünk, azt tanítja, hogy az árakat leginkább az árubőség és a verseny képes lenyomni. Ilyen rendkívüli körülmények között, amikor a közönség exisztenciális érdekeiről van szó, a hatóság ahhoz az eszközhöz szokott nyúlni, amit igen helyesnek is tartok: versenyt támaszt az eladóknak. Ezt a feladatot nálunk a hatósági közvetítő intézi és példásan teljesíti is a kötelességét. *A Községi Élelmiszer Üzem* üzletei, amelyek közül többet meglátogattam, csinos, izléses, tiszta boltok, amelyek egészséges, kitünő áruval bőségesen el is vannak látva. *A Községi Élelmiszer Üzem* a húsneműt a közvágóhidi vásáron szerzi be és saját gyárában dolgozza fel. Portékája szép és olcsó.

Felkerestem Budapest székesfőváros legfontosabb szervének, a közélelmezési ügyosztálynak vezetőjét, *Vajna* Ede tanácsnokot, aki a következő szakszerű felvilágositást adta az Élelmiszerárusító Rt. hatalmas lendületü fejlődéséről:

A Községi Élelmiszer Üzem

Elárusítóhely a központi Vásárcsarnokban

— A közélelmezési ügyosztály hivatva van nemcsak Budapestnek, hanem az egész országnak közélelmezését irányítani. Üzemei közgazdasági életünkben igen fontos szerepet töltenek be. Évek óta szabályozzák az élelmiszer-piacokon az árakat. A főváros lakossága ezeknek az üzemeknek köszönheti nagyrészt, hogy az élelmiszer-piacokon a kifejlődött szabadverseny révén az árak nem szökhetnek fel anarchikusan.

— A háború és az azt követő forradalom legsúlyosabb utókövetkezményei az élelmiszer-piacon mutatkoztak. Az árak állandóan emelkedtek, a lakosság csak igen nagy nehézségek árán tudta mindennapi élelmiszer-szükségletét beszerezni. Már abban az időben a legmesszebbmenő intézkedéseket tettem, hogy a város lakosságát az élelmiszer-mizériáktól megkiméljem. A város minden részén bő készletekben árusíttattam a hatósági bódéinkban az olcsó zsírt, húst, szalonnát, zöldségféléket, tejtermékeket, stb. A hatósági kenyerünket, amely úgyszólván minden család asztalán található volt, — éppen a fele árért vásárolhatta meg a közönség annakidején, mint a péküzletekben. Emlékszem, hogy a kereslet a kenyérben oly nagy volt, hogy a kenyérgyárunk csak erős, megfeszített munkával tudta a mindinkább növekedő vásárlási igényeket kielégíteni.

— Azóta üzemeink hatalmas lendülettel fejlődtek tovább és minden szerénység nélkül állithatom, hogy üzemeink európai viszonylatban is az elsők között szerepelnek.

Hajnali film az élelmiszerárusító telepének frontján

A sötétségben kellemesen hűvös levegő jár a Soroksári-út felől. A kocsik körül nagy sürgés-forgás indul meg, a sok ember jön, megy és a zsibongás a világossággal növekszik. Kint járok az Élelmiszerárusító Rt. üzemeinek hatalmas telepén.

Hajnali négy órakor kezdődik itt a munka minden elegáns könnyedséget és finomságot meghazudtoló ütemmel és zajjal. Maga a telep egy-egy kis város, épített utcáival, döbbenetes elevátoraival és pincelabirintusával, ahol minden taligakerék nyikorgása, minden kiáltás százszorosan visszhangzik annak, aki nem szokta meg azt a monoton és zsibbasztó kakofoniát. A nehéz, lombos szekerek vánszorgása és a különféle húsáruk szines hegylánca egy megáradt folyammá dagad és összefolyik, elkáprázik a szemed előtt. Pilianatnyi szünet és lélekzet nélkül rohan és tébolyog itt a munka, amely a milliós metropolis életét, vérkeringését biztosítja.

Az állatok leszúrására a vágóhidi teknika legmodernebb elveinek figyelembevételével egészen elkülönített helyen van a vágóhíd. Innen szállítják az emberek a pincébe, vagy hordják fel a különféle finom húsok mellett a májak, lépek és belsők véres pacsmagát.

A szagok e pokoli piacáról csak néhány lépés és a feldolgozó üzemekbe jutok.

Mintha bevetették volna az asztalokat, végig, ameddig a szem ellát, göngyölt sonkák, karajok, finoman elkészítve kolbászáruk tornyosodnak mindenütt. Most különösen sonkát exportálnak rengeteg mennyiségben. A félemelet magasságú sonkabarrikádok tömege következik. Mintegy impresszionista festmény túlzott szinei sorakoznak egymás mellett Budapest kedvenc ételei, az Élelmiszerszállitó Részvénytársaság húsfeldolgozó gyárában.

Egy külön kis városrész, folyosókkal, pincékkel: a húsnak. Ebben a helyiségben több mint ötven munkás dolgozik egyszerre. Mert Budapest sonkát eszik, jobban és többet, mint valaha.

Fölkerestem *Reich* Samut, az Élelmiszerárusító Rt. vezérigazgatóját, aki szivélyes barátsággal fogadott és nagy szaktudással, hozzáértéssel és körültekintő figyelmességgel az alábbi érdekes dolgokat mondotta el:

— Az Élelmiszerárusító Rt. főfoglalkozási ágazata elsősorban is az élő állatok feldolgozása. Telepeinken jelentékeny számban vannak levágásra előkészített elsőrendű szarvasmarhák, sertések, szárnyasok stb. Ezeknek húsát nagyrészt feldolgozott állapotban helyezzük el a hatósági húsárusító boltjainkban, ahonnan a közönség nagy előszeretettel vásárolja a mindig jó és mindig olcsó húsokat, kolbászárukat.

— A magyar sertészsír ma egész Európa élelmiszer-piacain elismerten elsőrangú cikk, amelyet nagy előszeretettel vásárol a közönség. A zsírból az üzemünk saját márkánkat feltüntetve, magunk is meglehetősen jelentékeny mennyiséget exportálunk a külföldi államokba. Nagy gondot fordítok arra, hogy az üzemeinkben mindig és mindenütt a legnagyobb rend, fegyelem és tisztaság uralkodjék. Talán elsősorban ennek tulajdoníthatom azt a tiszteletet, amellyel közgazdasági körökben az üzemeinkről beszélnek.

— Kenyerünk ma már a legkeresettebb élelmicikk, amely jó, olcsó és ízletes. A közönség nagy előszeretettel vásárolja ezeket a szépen kisütött, szemre is tetszetős cipókat, amelyek az összes boltjainkban kaphatók. Ez az üzem egyike a legnagyobbaknak a fővárosi kenyérgyárak között. A mai modern technika minden legujabb vívmányával fel van sze-

A hús kirakása az üzem telepén

ÉHGYOMORRA

naponkint

igyék egy pohár

KRISTÁLY

VIZET!

relve és a nagy fogyasztás következtében állandóan felemelt létszámmal dolgozik.

— A köz szempontjából már a háború alatt is jelentékeny szerepet töltött be a piacon. Működése szociális szempontból is előnyös, mert a szegényebb néposztályt elsősorban is olcsó és jó kenyérhez juttatja, ami által egyben a kenyérárukra is befolyást gyakorol és megakadályozza az áremelkedéseket.

Tervbevették a dunaparti nagycsarnok kibővítését

E sorok írója tudomással bír arról, hogyha külföldi jön Budapestre, nem győz eléggé csodálkozni azon a tisztaságon és okos beosztáson, amely a főváros vásárcsarnokait más nagyváros hasonló ilyen intézményeitől megkülönbözteti. Általában azt tartják, hogy a vásárcsarnokok megmutatják a városok gyomrát. A budapesti vásárcsarnokok nemcsak ezt mutatják meg, hanem azt a magas színvonalú hozzáértést, amilyenre kevés példa akad külföldön.

A főváros nagy beruházási kölcsönéből tervbevették a piacrendezést, illetve kibővítést. A Hangya telkein fog felépülni a vásárcsarnokok igazgatóságának központi nagy palotája. Ugyancsak ezt a területet fogják átalakítani a nagyban árusító piaci kereskedők számára is.

Úgy gondolom, hogyha a dunaparti nagycsarnok tervbevett nagyarányú rendezése és kibővítése megvalósul, akkor még a piaci árak is egészségesebb alakulást fognak mutatni.

Ferenczy László

Térje mindenütt a

„Sopron-Győr"

TEJET, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-út 27. Tel. j. 128-01

BÉRAUTÓÜZEM

TAVASZ

GARAGE

Budapest, II. Pasaréti-út 139

A Hadapród-iskola és Star filmgyár között

Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautófuvarozás és garagírozás

Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolajmotorgyár bizományosa

Sürgönycím: TAVASZAUTÓ BUDAPEST

Telefon interurban:

Éjjel / Nappal } 642-27

HUBERT ÉS TÁRSA h. t.

TELEFON: TERÉZ 222-67

Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4

Egészségügyi berendezések. Csövek.

Műszaki cikkek. Fémgyártás.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Budapesti Magyar Királyi Állami Gépgyár

A Gépgyárat, amelyet eredetileg a belga *Gillain A. és E. cég* alapított, 1870-ben megvette a magyar állam, amely azóta a m. kir. Államvasutak igazgatósága alá tartozik.

A Kőbányai-úton fekvő aránylag kiskiterjedésű gyárat rögtön megnagyobbították és a vasúti gőzmozdonyok gyártására rendezkedtek be, úgy hogy a budapesti m. kir. gépgyár az 1873. évi bécsi világkiállításon egy III. osztályú személykocsin kivül kiállíthatta a Magyarországon először készült rendes nyomtávú vasúti gőzmozdonyt is.

A kezdetben leginkább vasúti járművek javításával, vas- és fémöntvények, gőzkazánok, gőzgépek elállításával foglalkozó gyár üzeme folytonosan bővült, ugy hogy az eddig külföldről beszerzett gőzmozdonyok, vasúti felszerelési cikkek és különféle gazdasági gépek gyártásának meghonosításával a belföldi szükségletet teljes egészében fedezni tudta. Később a gyár kiváló gyártmányai a kontinens valamennyi államában piacot teremtettek és az előállított különböző vasszerkezeti hidak megépítésével a hazai és külföldi szakkörök elismerését vívta ki. Az állandó átalakítások és hozzáépítések révén *a budapesti m. kir. állami gépgyár* a modern technika minden vívmányával lett felszerelve és jelenleg a mozdonyosztályból, hídosztályból, mezőgazdasági gépgyártási osztályból és a gépkocsigyártási osztályból, valamint a vas- és fémöntődéből áll.

A háborút megelőző években a mozdonyosztály évi teljesítménye elérte a 300 gőzmozdonyt, úgy hogy műhelyeiből úgyszólván minden munkanapon egy kész, modern vasúti mozdony került ki. A hídépítés folytonos és fokozatos fejlesztésével lépést tart a hídosztály fejlődése is. Innen került ki a külföldön is méltán feltünést keltett és a Dunát egy ívvel áthidaló budapesti „Erzsébet híd", valamint a gyárban készült hidak 2000-ike gyanánt a Ferenc-József dunahíd.

A külföldről behozott mezőgazdasági gépeknek magyarországon való előállítása céljából létesült a mezőgazdasági gépgyártási osztály. Üzemét 1877-ben a lokomobil gyártással, 1879. évben pedig a cséplőgép gyártással kezdte meg. Gyártmányai kiváló minőségüknél fogva általában igen kedveltek és nemcsak a hazai piacon, de egyéb államokban is kiváló hírnévnek örvendenek. A változott gazdasági viszonyokra való tekintettel és az általános szükségletnek megfelelően az *Állami Gépgyár* 1924-ben teherautó gyártására rendezkedett be és ennek önálló irányítása céljából gépkocsi osztályt szervezett, mely autóbuszok, teher-, tűzoltó-, öntöző- és seprőautók, valamint utcaseprő gépek gyártásával foglalkozik. Az *Állami Gépgyár* vas- és fémöntődéjében a különböző vas- és fémöntvényeken kivül öntöttvascsövek, fürdőkádak, mozdony-, lokomobil és gőzhengerek és a barna szenekkel való tüzelésre kiválóan alkalmas szabadalmazott *„Jobbágy"-féle* folytonégő (töltő) kályhák, továbbá úgynevezett *„Karikás"* kályhák, tűzhely-lemezek, keretek és egyéb kéregöntvények készülnek.

---

x **Az Ipari Jelzálogintézet,** melynek vezérigazgatója *Varsányi* Emil dr., ügyvezető igazgatója pedig *Hámos* Róbert lett, augusztus 1-én kezdte meg működését a *Gyosz* helyiségeiben. Értesülésünk szerint már augusztus közepe táján lebonyolitják az első ipari kötvény kibocsátását az amerikai piacon és pedig először valószinüleg Bostonban és azután New-Yorkban. Erre annál inkább szükség van, minthogy nap-nap után több és több érdeklődő iparvállalat fordul a Gyoszhoz a folyósítandó kölcsönök miatt. Az első emisszió a *Budai Napló* információja szerint 5 millió dollár lesz.

x **Fényes Arthur,** az *Angol-Magyar Bank* igazgatója, az elmult napokban ünnepelte működésének 25 éves évfordulóját, akit jubileuma alkalmából számosan üdvözöltek.

x **A Földhitelbank** birtokain kitünő a termés-eredmény. Az intézet parcellázási sánszait is nagyban emeli a terméseredmény nagy emelkedése.

x **A Pénzintézeti Központ** vezetésében fontos változások lesznek. Ezeket a változásokat *báró Korányi* Frigyes visszaérkezése teszi most aktuálissá. Korányi, a *Budai Napló* értesülése szerint szeptemberben érkezik vissza Budapestre és ezután rövidesen átveszi a *Pénzintézeti Központ* vezetését. Ekkor kerül majd megoldásra a vezérigazgatói szék betöltése.

* **Az Olasz Bank** félévi mérlegéről igen jó hirek vannak forgalomban. Információnk szerint egészen meglepő emelkedés mutatkozik az *Olasz Bank* mérlegében, amelyet *Éber* Antal dr. alelnök-vezérigazgató hazaérkezése után fognak nyilvánosságra hozni. Ilyen körülmények között előreláthatólag augusztus 15-ike körül kerül nyilvánosságra az *Olasz Bank* félévi mérlege.

x **A Hitelbank** augusztus második felében fogja előreláthatólag félévi beszámolóját nyilvánosságra hozni, miután az intézet természetesen bevárja *Scitovszky* Tibor vezérigazgató s még néhány igazgatósági tag hazaérkezését.

x **A Belvárosi Takarékpénztár,** amely ezidén rendkívüli arányokban erősödött meg, tőkét is emelt, úgy hogy a félévi mérleg bizonyára kitünő lesz.

* **A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank** 1928 június 30-ával lezárt félévi mérlege az 1927. évi nyereségáthozat nélkül 2,903.016.74 pengő nyereséggel zárult, szemben az 1927. első félévben elért 2,651.261.78 pengő nyereséggel, míg az 1927-es üzletév kimutatott nyeresége összesen 5,066.365 pengő volt. Több, már lebonyolított üzlet nyereségnek elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn.

Az idei első félév mérlegadatai összehasonlítva az 1927 június 30-iki félévi mérleg adataival, a következőképpen alakultak: a váltótárca 67,736.060 pengőről 85,350.945 pengőre, az adósok 84,150.834 pengőről 99,733.681 pengőre, a záloglevél- és községi kölcsönüzletben kihelyezett tőkék 25,306.747 pengőről 49,032.527 pengőre, a takarék- és folyószámlabetétek összege pedig 171,996.446 pengőről 213,380.655 pengőre emelkedett.

Az elért eredmény megítélésénél figyelembe veendő az is, hogy míg az 1927. első félévben csupán 669.338 pengő adót és illetéket fizetett a bank, addig az 1928. első félévben e címen 1,133.679 pengő kiadás merült fel.

* **Angol-Magyar Bank Rt.** 1928 június 30-án lezárt félévi mérlege üzleteinek minden irányú továbbfejlődéséről tesz tanuságot. Az 1927 év első felében a nyereség 916.495.91 P volt, a mostani félév 360.000 részvényből álló alaptőkével 4,505.378.68 P tiszta nyereséget eredményezett. Az idei első félév mérlegének fontosabb számadatai:

	1928	1927
	ezer pengőben	
Pénztári készletek —	6.838	8.291
Váltótárca — — —	50.676	26.493
Jelzálogkölcsönök —	15.064	—
Betét — — — — —	60.075	45.844
Hitelezők — — — —	45.251	34.446

Idegen tőkék az elmult évi 80 millióval szemben 406 millió P-re emelkedtek.

* **A Chinoin gyógyszer- és vegyészeti termékek gyára rt.** folyó év július hó 30-án tartott rendes évi közgyülésének határozata értelmében az emult 1927-es üzletévre is — úgy, mint tavaly — *3.— pengő osztalékot fizet.* A szelvények augusztus hó 1-től kezdődőleg a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és Angol-Magyar Bank R.-T.-nál kerülnek beváltásra.

SZEMÜVEG Zibrányinél, I., Attila-u. 12

Götz Antal

Parket vállalkozó

ASZTALOS MESTER

Budapest I, Bors-u. 24

Telefon: 507-34 szám

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.

Tölgy- és bükparket egyszerű és díszes kivitelben.

Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítás

BUDÁN

a Mártonhegyi-út elején a Tamás-utca 15—19. és Dobsinai-út 10. alatt 59-es villamos Lejtő-úti megállójától 10 percnyire összes közművekkel ellátott 300—350 négyszögöl kiterjedésű, gyönyörű fekvésű, termő gyümölcsfákkal beültetett villatelkek több évi előnyös részletfizetésre kaphatók. 20% lefizetése után azonnal birtokba vehetők.

Érdeklődni a

Magyar Köztisztviselők Takarékpénztár parcellázási osztályánál

Budapest, IX. kerület, Mester utca 17

vagy a helyszinen telefonon Automata 662-33

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ

Telefon: 108-45.

Budán, I. Kökény-u. 14.

Rácfürdő mellett.

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói

Tóth Imre és Társa

V., Katona József-u. 8.

Telefon: 225-93.

BALÁZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál

Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

CSÁSZÁR-

fürdő nagyhirű platános udvarán és a Duna partján pompás kerthelyiség és kitünő zene

Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

NEMZETI PARK

Vadorzó ucca 1—3. közvetlen a 83-as villanyos megállójánál

Telefon automata 643—01.

Nyil ános étterem pensió. Buda legszebb kiránduló helye. Mind n szobában vizveze ék, v.llanyvilágitás, saját strand. Állandó zene uzsonához és vacsorához. Kitünő magyar és francia konyha. Uradalmi fajborok. Ig n mérsékelt polgári árak

Egyesületek, társaságok részére hatalmas külön terem díjmentesen á l rendelkezésre.

Ugyanilt rendelhetők Balaton legszebb szállodájában a Balatonaligai dr Puskás penzioban, ju'ányos áron szobák.

POZSONY KÁVÉHÁZ

Budán a Krisztina körút egyetlen kávéháza a Vérmezőre nyiló szellős terrasz!

I. ker. Krisztina körút 81.

Esténkint szimfónikus zenekar

Pompás fagylalt! Legkitünőbb kávé!

Nyitva reggelig Telefon: Aut. 502—07

Uj tulajdonos: DANKOVSZKY JENŐ

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI

Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85

Minden este és a délutáni teákon függő kertjében

Budapest elismerten legjobb

jazz- és tangozenekara

Kiváló konyha és italok - Mérsékelt árak

Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS

szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz

IVÓ-KURA

Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér

Reggel 7 órától este 6 óráig

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Személyi hirek

Becsey Antal mérnök, kormányfőtanácsost, a Községi Polgári Párt társelnökét, díszelnökévé választotta meg a Kékosz, Kereskedők és Iparcsok Orsz. Szövetsége.

Dinich Vidor kormányfőtanácsos Amsterdamban intézi a magyar versenyzők ügyét.

Végh Kálmán államtitkárt kedves családi öröm érte, amennyiben neje, született Bogyó Margit e napokban ajándékozta meg őt második leánygyermekével.

Tury Zoltán dr. közigazgatási bíró szabadság idejét Salzburban és Dél-Németországban nejével tett utazással töltötte el.

Hiesz Károly korm. főtan., a Déli vasút volt igazgatója, mint vezérigazgató átvette a MAVART vezetését. A Duna-Száva-Adria-Vasútnál az ő osztályát *Kousz* Nándor főfelügyelő vette át, mint h. igazgató

Tscheik Gusztáv főfelügyelő, a Délivasút tarifaosztályának vezetője, helyettes igazgatóvá lépett elő. .

Széll Árpád, a H. É. V. műszaki igazgatója, korm. főtan., üdülés céljából négy hetet töltött Marienbadban, ahonnan a mult hó 20-án tért vissza és másnap átvette hivatalát.

Tóth Imre gváros, az ismert budai patricius-családok egyikének feje, gyógyulás és üdülés céljából egy hónapot töltött Salzburgban s teljesen helyreállt egészséggel e napokban tért vissza.

Sós Ármin, a H. É. V. ügyvezető igazgatója Marienbadban tölti szabadságát és augusztus hó közepén tér vissza.

Székely Vladimir rendőrfőtanácsos e napokban tért vissza Hévizen töltött háromheti szabadságáról.

Szabó Árpád dr. gázgyári igazgató, mint az előző években, Balaton-Györökön tölti szabadságát.

Ring Béla, a Magy. Ált. Hitelbank szénatéri fiókjának főnöke, családjával együtt néhány hétre. Marienbadba utazik augusztus közepén.

Faller Mihály, a Beszkárt főfelügyelője, három hétig Bad-Hallban gyógykezeltette magát. Kúra után beutazta Salzburgot, Tirolt, és Bajorországot, ahol tanulmányuton járt. Távollétében az Orsz. Műszaki Egyesület megválasztotta elnökének.

Kemény F. Zoltán miniszteri főmérnöknek a műszaki tanácsosi címet és jelleget adományozta a kormányzó.

Oszoly Kálmán isk. igazgató, a Budai Társaskör népszerű háznagya, Balatonfüreden nyaral.

Major István isk. igazgató Balatonföldváron tölti családjával szabadsága egy részét.

Morbitzer Dezső kertészeti h. igazgató Rohics-Sauerbrunn-fürdőn töltötte szabadságát.

Nász. Schulteisz Miksa a H. É. V. főfelügyelője e hó 19-én jegyet váltott a Budapesti Húsnagyvágó rt. igazgatója *Spitzer* József és neje *Kleiner* Franciska leányával, *Erzsébettel.*

RÁDIÓ Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

A guggerhegyi vízmedence, mely a Csatárka, Pálvölgy, Zöldmál és Szépvölgy lakóinak évtizedes sürgetésére épül, nem a hegy tetejére kerül, ahonnan mindenkit ellátna vízzel, hanem a hegyoldalba. A magasabban fekvő vidékek vízellátását *átemelő* útján oldják meg esetleg. Ebben az ügyben a „Budai Ingatlan Uiság" azt írja, hogy a mostani kánikula katasztrófális viszonyokat teremtett a hegyvidéken. A Farkasrét egész vidéke állt hetekig víz nélkül. Az itteni lakosság a legnagyobb nélkülözéseknek volt kitéve. A hegyvidék azon pontjain, ahol vízvezetéki közkútak vannak, a lakosság az éjjeli órákban volt kénytelen vizet gyűjteni. Ezeknek a mizériáknak meg kell szünniök, nem lehet szem elől téveszteni, hogy Buda kertváros fejlődése csak jelszó marad, ha az arra hivatott hegyvidékek vízhez nem jutnak. Az nem lehet szempont, hogy ma még egyes hegyvidékek nincsenek egészen benépesülve. Éppen azért nem népesülnek be, mert nincsenek közművek. Beigazolt tény, hogy ahol közművek vannak, ott a telkek hamar beépülnek. Téves felfogás, hogy a közművek bevezetése sok pénzbe kerül, mert a közművek használatáért fizetett díjak jól amortizálják a befektetett tőkét.

A poloskaírtás minden budapesti nyár egyik nagy problémája, mert addig a tuberkulozis és minden más fertőző betegség ellen hiába védekezünk, amíg a poloskát alaposan ki nem irtjuk a városból. A hatóságnak kell ezt kézbe vennie és 50—60 poloskaírtó-csoportoknak kellene állandóan működnie, hogy ezzel a csapással sikeresen megbirkózhassunk. Egész házakat egyszerre egyidőben kell fertőtleníteni, mert az egyes lakások tisztítása nem vezethet célra ott, ahol a ház többi lakásai talán éppen a legpoloskásabbak, elkerülik az irtást. Ezek újból és rövid időn belül újból megfertőzik a tiszta lakásokat s ezzel költség, vesződség kárba vész. Ezek a hivatalos csoportok nemcsak az irtást intéznék, de egyúttal ellenőriznék azt is, hogy a hatóság utasításait betartják-e? A külföldön Budapest poloskás voltát hangoztatják, ez a legerősebb fegyver ellenünk, — de meg kell szabadulnunk a poloskák átkától, mert fürdőváros csak abszolut tiszta város lehet.

Családi kertes házak építésére legalkalmasabb Buda nagyszerű hegyvidéke. *Rakovszky* Iván a közmunkatanács elnöke egy nyilatkozatában megállapítja azt a sajátságos tünetet, hogy a pestiek elmennek a környékre és gyárak közelében, füstös és főleg homokos síkságon építenek villákat. Ezt a szomorú tünetet egy módon lehet orvosolni, ha a budai hegyvidéknek megadjuk az életlehetőséget és ellátjuk úttal és közművekkel. A mai technikai fejlettség korában igazán nem probléma a hegyekbe vasutat bevezetni. Befektetésnek is jó ez, amint azt a zugligeti és hüvösvölgyi vasutvonal bebizonyította.

Miniatür kiadása a sváici alpesieknek a budai hegység, mert a tájak arculata a csalódásig hasonlít egymáshoz. Ha az izlés is szerepet játszott a fővárosok alapításában, akkor Buda és Pest alapítóinak műve e részbbn kifogástalan. A budai hegység amfiteatruma a főváros szépségét szinte túlzottan emeli. Ahány nézőpont, annyi változat — és szépségben egyik vetekedik a másikkal. A hatás ugyanaz. Nagyban emeli ezt az ellentét is, amely a budai hegység és a pesti síkság között oly határozottan s minden átmenet nélkül áll szemünk előtt, csak a Duna tükre választja el. Ez a széles kék sújtás, mintegy fölöslegül, mint valami zománcos öv, gazdagon terhelve vaskos zöld szigetek smaragdjával s a két város masszív boglárjával, még hatásosabbá teszi a nagyságot és gyönyörűséget, amely e nélkül is elég kifejező volna. A budai Várból előtáruló fenséges kilátás egyetlen mosolygása minden mogorva kritikát lefegyverez. A vár valóban a felségességnek az alapzata s zordon, zárkózott kedély lehetett az, amelyik sok másért, de még egy Visegrádért is képes volt itt hagyni Budavárát. Nagy Lajos, Hollós Mátyás, a legnagyobb magyar királyok fogékony, derült, sokoldalu lelkülete ezt a várat vallotta igazi otthonának.

NÉGYSZOBÁS VILLALAKÁST keresek Budán, a villamos mentén. Ajánlatok telefonon 152—51 és 64—04. Schulteisz főfelügyelő.

Buda érdeke

25 év alatt összeforrott a BUDAI NAPLÓ érdekeivel. Huszonöt évvel ezelőtt megkezdett szerepe ma fontosabb, mint volt akkor, mert az egynegyed századon át hirdetett igék, eszmék, tervek, most vannak megérőben, mivel már köztudattá válva, áthatják mindazok lelkét, akik Budáért lelkesednek, akik Budáért tenni tudnak. Huszonöt év alatt sokszor mutattunk rá azokra a hibákra, amelyek nehéz következményeit sinyli Buda és a BUDAI NAPLÓ éberen áll őrt, hogy ezek a hibák ne ismétlődhessenek. Nemcsak zászlótartó volt a BUDAI NAPLÓ, hanem őrtálló silbak is s e kettős szerepre ma fokozottabb mértékben van szüksége Budának. Egy táborba kell hozni mindazokat, akik Budáért lelkesednek, akik segítenek őrködni vagy új eszméket hoznak abba a küzdelembe, amit a budai polgárság jólétéért folytatunk.

Ősz elején hatalmas propagandát indítunk abban az irányban, hogy a BUDAI NAPLÓT minél szélesebb körben terjesszük el és egyelőre legalább hetenkint kétszer jelentethessük meg. Az előkészületek most folynak, lapunk egyik munkatársa, THALI Ferenc, egészen e célnak szenteli minden idejét és minden tudását. Most keressük azokat, akik Budát komolyan szeretik, akik szivesen állanak mellénk.

Előfizetőink és olvasóink között sokan vannak, akik bizonyára szívesen segítik elő e törekvésünket és azokat arra kérjük, hogy a legközelebb szétküldendő felhívásunkat a propaganda érdekében fogadják szívesen és intézzék el szívesen.

A szerkesztőség.

A budai pájzli idegenforgalmi tényező Budán, ahol nyáron a színkör segítségével, de egész éven át jó borával, különleges süteményeivel, ízletes ételével vonzotta át Pestről a közönséget. A budai pájzli történelmi multtal, hagyományokkal és öröklött becsülettel bíró intézmény volt mindig. Külön társadalmi osztályt képviseltek ezek a vendéglősök, akiknek családjairól tudott dolog, hogy már a dédapjuk ugyanabban a dunántúli faluban, ugyanattól a bortermelő családtól vásárolta a bort, ahol dédunokája szerzi be. Jókedvű, szívesen poharazgató emberek ezek, akik úgy vigyáznak a korcsmájuk jó hírére, mint a szemük fényére. Egy-egy budai kis vendéglőnek nagyobb híre volt a multban, nemcsak Pesten, hanem az egész országban, mint sok pesti restaurantnak. A budai pájzli karaktert adott Budának. Ezt meg kell óvni, ezt át kell menteni a jobb jövendőbe. Annál kínosabban hatott az egyik napilap szenzációt ígérő híre egy budai, jónevű, sűrűn látogatott vendéglőtulajdonosról, akit négy volt főpincére bűnvádi perrel támadott meg, mert az elszámolásnál — állítólag — furfangos módon megkárosította őket. 600 millió koronáról van szó, amit e főpincérek követelnek. Mi igaz e hírből, nem tudjuk, — a bíróság bölcsesége megtalálja majd az igazságot. Ha igaz volna, szomorú fényt vetne a vendéglősiparra, mert elképzelhető, hogyha ott, ahol az ellenőrzés lehetősége megvan, a főpincér és gazda közötti elszámolásban, ilyen furfangos módon is igyekszik jövedelmét gyarapítani a vendéglős, — milyen ravasz módon lehet a közönség, az étkező vendégek rovására gazdálkodni. A nagyközönségnek nincsen rá módja, hogy ellenőrizze a vendéglős konyháját és pincéjét. — A budai pájzli évszázados becsülete, a sok derék, szorgalmas, becsületes budai vendéglős jó híre követeli ebben a bűnügyben az igazság mielőbbi kiderítését.

A budai hegyvidéki gazdálkodók szép sikert értek el a Gazdálkodók Egyesülete által rendezett kiállításon. Nagy tetszést aratott az *Óbudai Hegyvidéki Szövetség* tagjai által kiállított cseresznye, megy, ribizke és köszméte gyümölcs termés. Ugyancsak nagy figyelmet keltett a III. Föld- és Szőlőművesek Egyesülete csoportja, az óbudaiak kitűnő kalászosaival és tengerijével, a bíráló bizottság mindkét egyesületet a főváros egy-egy díjával tűntetett ki. Díszokmányt kapott a kiállításon résztvevő dr. *Lugmayer* József ügyvéd, aki ezzel is számot adott arról, hogy a hegyvidék egyik legkiválóbb gazdája.

Angol szemmel, szakértő szemmel nézte Budapestet a legismertebb angol városépítő és városrendező mérnök: C. B. *Hull*, aki európai tanulmányuton van és Budapest a tizenegyedik város, amelyet tanulmányoz, de a többi meg sem közelítette ezt. Minden ideális feltétel adva van ahhoz, hogy egy igazi világvárossá váljék. Budapest egyenesen predesztinálva van a fürdővárosi jellegre és kétségtelen, hogy ez az okos terv kitűnően be fog válni. Budapest a mesebeli Csipkerózsika városa, amely évekig aludt. Átaludta a szükséges fejlődésnek jó néhány esztendejét. Budapest város rendezésében a legnagyobb hiba, hogy a gyárak és ipartelepek nagy része a lakóházak közé van beékelve, a város északi részén állnak, ahonnan a szél egyenesen a városra hajtja az egész füstöt és bűzt. Építsék a gyárakat a déli részre és ott alakítsanak ki fokozatosan egy nagyszabású gyárvárost. Az északi részen levő gyártelepeket pedig bontsák le, hogy ne mérgezzék meg a levegőjét ennek a jobb sorsra érdemes, gyönyörű városnak, amely ilyen körülmények között mesterséges gátat épít önmagának ahhoz, hogy hivatását betöltve, *fürdőváros*, illetve világváros legyen.

Gyász. Zsadányi A. József m. kir. műszaki főtanácsos, az egri 3. felmérési felügyelőség főnöke július hó 21-én, életének 52. évében elhúnyt Budán. 24-én temették a farkasréti temetőbe nagy gyásszal. Halálát síratja özvegye, szül. Ferenczy Antalka és gyermekei: Margit, Antalka és Klára, gyászolják a Zahajkiewicz, Tepli, Jaminszky, gróf Stomm Marcel, Dolinay, Milosevits, Nagy és Tvaroska családok, Tvaroska Judith és Mihály mint unokái.

„Nem tudok hazudni". Apró történetek, tiszta líra: rejtélyesség és hatásvadászat nélkül. Valóban nem tud hazudni. Ezek a tulajdonságok jellemzik Ladányi János kollegánk most megjelent novelláskötetét. Elbeszélései még így őszintén, túlzó hazugságok nélkül is lebilincselők, költői igazságszolgáltatása pedig valóban igazságos: a jót jutalmazza, a rossz elveszti büntetését. Akik a mai komisz, nehéz világban tisztulni, felüdülni vágynak, nem találnak ennél a kis kötetnél meghittebb barátot. A szerző előszavában is „a harcias élet robotja után menekült a múzsák karjaiba, sivár hétköznapok termékeny és sokszor eredménytelen munkája után a termékeny Csend ünnepi ölelésébe". A könyv a „Madách" könyvkiadóvállalat kiadásában jelent meg. Ára 2.50 pengő.

Vizet kap

a *Sashegy keleti lejtője*, amely a kiépítendő Villányi úti vonal révén erősen bekapcsolódik a városba. A Csend utcai házakkal szemben fekvő területen, ahol ma rendszertelenül keresztezik egymást névtelen utcák és nem építkezett senki, mert a Sashegynek ezen a lejtőjén se víz, se gáz, se út, se csatorna nincsen. Az egyik utcát most nevezték el *Somorjai* utcának. Az ott lakó telektulajdonosok mozgalmát fölkarolta az I. kerületi Iparoskör elnöksége és *Ulm* László vendéglős, mint ügyvezető elnök szorgalmazta mindenképen a vidék föllendítését. *Folkusházy* Imre h. polgármester rendelkezésére a vízművek igazgatósága e napokban végezte ott a helyszini szemlét, hogy a vízvezeték lefektetését már legközelebb megkezdhesse. Nagy telkei vannak itt a Notre Dame de Sion apácarendnek, ahol gyümölcsöt és zöldséget termel az általa ápolt gyermekek és szegények számára. E vidék fejlődésének első nagy lépcsőfoka a vízvezeték, így biztosítva volna már és remélhetőleg nemsokára követi a gáz, a villany a csatorna és a járható út.

Megkezdik az új vámházak építését. A főváros tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott a vámhatárok kihelyezésével, amely régi kívánsága a perifériális területeknek. Az új határok mentén harminc, még pedig a Budafoki-úton, a Fehérvári-úton, a Kondorosi-úton, a Péterhegyi-úton, a Kőérbereki-úton, a Budaőrsi-úton, a Spanyolréti-úton, a Budakeszi-úton, a Csúcs hegyen, a Bécsi-úton, a Pomázi-úton, a Szentendrei-úton. Az új vámhivatalok építése túlnyomó nagyrészben fővárosi telkeken fog megtörténni.

Nyulak-szigete volt a közkeletű neve hajdanában a Margitszigetnek, amelynek tatárjárás előtti állapotára áthatlan homály borul. Valószínű, hogy a rómaiak korában sem volt puszta és elhagyatott hely, sőt híd is vezetett át rajta s római castellum, vagy őrtorony állott ott. De semmiesetre sem volt ez a Transakvinkum, mint ahogy azt tévesen hiszik, mert ez a pesti oldalon, a Rákos torkolata mellett volt. A római falak maradványait a sziget északi sarkán régebbi írók bizonyítják s ezek a falak a Castellum védelmére ékalakban jégtörőknek épültek, a helvükön a XIII. században várszerű épület állott, amely az esztergomi érseké volt s melyet 1278-ban okmány is említ. Ha már a tatárjárás előtt is fennállott e vár, akkor bizonyára IV. Béla adományozta az esztergomi érseknek, amikor Óbudát tette második fővárosává. A további adatok szerint 1285-ben Ludomér érseknek a vendége a pápai követ: Fülöp fermói püspök a pompásnak és nyugalmasnak nevezett nyulakszigetén levő várban. Ugyanebben az évben Tamás váci püspök nyolc évre bérbeveszi az érsektől „a sziget felső részén, vagyis végén álló falazott házat és kötornyát más épületekkel egyetemben". A bérletből 1294-ben csere lesz s III. Endre a pazanduki nemeseknek adott vár fejében az Esztergomhoz közel fekvő Bulchu birtokot adja az érseknek. Nagy Lajos határjáró oklevelében, amelyben az óbudai királynői várost jelöli ki 1355-ben — a sziget északi végén álló vár, amelynél a határjárás végződik, már mint rom szerepel.

Több valószínűséggel, mint az érseki várról állíthatjuk, hogy a premontrei rendnek Szent Mihály prépostsága és temploma már a tatárjárás előtt a szigeten fennállott. IV. Béla 1249-ben a Nyulak-szigetéről úgy emlékszik meg, hogy azt ősei a premontreieknek adományozták, akik régtől fogva birtokolták is s ezért most a maga s édesanyja üdvösségére visszaadja nekik. A margitszigeti Szent Mihály prépostságot ezután elég sűrűn említik az oklevelek 1528-ig. Prépostjai közül soknak a neve is előfordul 1491-ig. Helyét tévesen a főhercegi nyaraló helyére tették, pedig az ma már elvitázhatatlan, hogy a minoriták Szent Klára-templomának a maradványa ez. A premontreiek telepe csak román stílusban épülhetett s ilyen rom csak egyetlen egy van: a szigetnek ma legészakibb fekvésű romja, a volt tekepálya mellett. Az emeletnyi magas, hét és fél méter hosszú, kelet-nyugati irányban elterülő fal darabos kőből készült, amelyben még két faragott kőbe foglalt és sima, tágúló félkörives ablak van, amelynek lőrésszerű nyílása a XII. századra vall. Az emeletnyi fallal párhuzamosan északnak nyolc méternyire, a földből alig kiemelkedő falmaradvány látható. A két fal helyzete mutatja, hogy ez volt a Szent Mihály-templom szentélye, amely román alakjában a török hódoltságig fennmaradt. De az itt szerteheverő, pompásan faragott építészeti részletek bizonyítják, hogy a prépostság telepén a csúcsíves, sőt a rönesszánsz építészet korában is volt művészi tevékenység.

Friedländer Andor, a *Budai Általános Takarékpénztár* vezérigazgatója augusztus 7-én érkezik vissza siófoki üdüléséről.

TÁVCSŐ Zibrinyinél, I., Attila u. 12.

Ezeréves a doktori cím, mert 927-ben használta először Ottó német császár egyik tudós tanácsosa: Mangenfeld. Ekkor még nem volt akadémikus fokozat: 1200 után a legkiválóbb tudósokat nevezték doktoroknak. Így Aquinói Szt. Tamást „doctor angelicus"-nak, angyali doktornak mondották. Rogórius Bacon-t „doctor mirabilis"-nak, csodálatos doctornak hívták. A bolognai egyetem 1158-ban használta a doktori címet először mint akadémikus rangfokozatot. Később a pápa adta meg a többi egyetemeknek is a jogot, hogy a jogi doctor címet oszthassák. Így lett a doktori cím lassankint általános. A doktori jelvény a középkor folyamán a mai papsapkához hasonló négyágú birétum volt. A doktori fokozatnál egy fokkal kisebb volt a magisteri fokozat. — Szolgáljon e hír válaszul O. H. úr levelére:

A strandviccek vezetnek „Az Ojság" új számában, amely bemutatja a balatoni kulturnapot és megvilágítja a nyári politikai eseményeket. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Ó-utca 12.

Lófuttatás. A budapesti nagy új lóversenytéren aug. 4-én kezdődött a régi hírű *augusztusi* miting, mely főleg a vidék számára nyújt ritka szórakozást. Főversenye augusztus 20-án a *Szent István-díj*, mely a magyar lóversenyügy egyik legkedvesebb versenye. Kilenc versenynap lesz augusztusban, még pedig 4, 5, 12, 15, 17, 19, 20, 25 és 26-án.

RÓMAI FÜRDŐ

gyógyforrásából fakadó langyos ásványvizű

STRAND

teljesen védett és minden veszedelmet kizár

Biztonság — Kényelem
Tisztaság — Gyógyulás

SOVÁNYIT

HÉV. autóbusz

jár rendes menetrend szerint

Szentendréről—Visegrádra

reggel 5 órától este 9 óráig, még pedig 13 vonat indul, azok közül azonban csak öt vonat megy *Visegrádig*, illetve *Gizella telep, Rákosi üdülőig*, a többi nyolc vonat csak *Leányfaluig* jár és vissza. Vonatok indulnak Szentendréről (a dűlt számok a Visegrádig közlekedők): *5.00*, 5.35, 6.50, 7.50, *10.10*, 11.10, 12.30, *13.40*, 14.35, *15.50*, *18.00*, 19.50, 21.05. Vissza Gizellatelepről, illetve Visegrádról 6.20, 12.00, 15.25, 18.31, 19.55, . — Leányfaluról 6.03, 7.04, 8.15, 9.35, 11.55, 12.44, 14.05, 15.10, 16.09, 19.15, 20.30, 20.39, 21.35. Minden autóbusz-járatnak csatlakozása van a Helyiérdekű Vasúttal.

Jubilált a mult esztendőben lapunk szerkesztője, a Hollós Mátyás Társaság kezdeményezésére, de elkésve két esztendővel, mert ő maga sohasem kereste az ünneplést és csak egy irodalmi vitán derült ki, hogy ő már 1885-ben kezdett szerepelni mint poéta, amikor egész oldalas fametszet keretében adta ki Budapesten első költeményét az *„Üstökös"*, „Akarom" címen, amely románc 1886-ban minden naptárban megjelent és írója nevét országosan ismertté tette. 1890-ig mintegy négyszáz költemény jelent meg *Viraág* Béla szerkesztőnek, nagyrészt románcok, de túlnyomórészben politikai szatirikus versek, amelyek azután egy kötetbe gyűjtve: „Egy év története versekben" cím alatt jelent meg és osztrákellenes tendenciája miatt Ausztriából ki is tiltották. Egy hosszú írói pálya kezdetét, megindulását jelző költeményt alább közöljük:

Akarom

Mogorván ül a képteremben
A vén nemes, a vár ura;
Körötte szolgák néma csendben
És lánya — a tavasz maga.

„Tizenhat éves vagy lányom
Tied a vár és mindenem.
És úr leszel — én úgy kívánom —
Mert nincs fiam ki az legyen."

„Csak szót fogadni tudtál eddig,
Parancshoz szokjon most szavad.
S parancsod ha nem teljesítik
Jaj néked... hitvány szolgahad!"

„Ha eddig úgy mondtad, hogy: kérek —
Ezentúl úgy mond: Akarom!"
... És szétoszlanak a cselédek.
És távozik a hajadon.

Bogárszemű apródja várja
Bús az arca olyan halovány.
Körülövedzi fürtje árja...
Szolgálni hívja fel a lány:

És ránc vonul szép homlokára,
Szemében ül a hatalom:
És szól — s a mellett toppant lába —
„Csókolj meg engem!... Akarom!"

Trencsén-Baán, 1885.

Viraág Béla

Mentsük meg
a budai hegyvidék forrásait!
Kegyelmet kérünk a Lótusz számára, mely az „Őstóban" virit

Mennyi minden újat „fedeztek fel", találtak meg, láttak meg a keserves trianoni osztozkodás után a „tulajdonukba átment" országrész területeken az utódállamok, amiket mi a régi jó időkben „nem láttunk meg", nem értékeltünk, — amikből ők most híresség eket, sőt pénzt csinálnak.

Az idegenforgalom szükségességére ráébredtünk már, menedzseljük, pénzt is áldozunk reá, de természeti kincseinket még mindig nem méltatjuk, még mindig nem menedzseljük.

Hol vannak, hova lettek azok a híres budai források, amelyeket még „facsövekben" is érdemes volt a budai várba vezetni, ott ivó vízvezetéket, szökőkutakat stb. produkálni úgyszólván üzemköltségmentesen — hisz tudomásom szerint Mátyás király idejében még nem voltak szivattyútelepek, átemelelő telepek stb. és mégis csodájára járt az egész világ. Ma nem volna-e szép, nem volna-e jó, nem volna-e „jövedelmező" az ilyen úgyszólván „üzemi költségmentes" vizi parádé? A Dunába elhelyezett egy-két darab „vizi kos" nemcsak egyik-másik országos ünnepen, hanem egész nyáron át működtetné legalább nappal a gellérthegyi vízesést s nem apasztaná az ivóvízmennyiséget. Nem tennék-e még bájosabbá a budai hegyvidéket, ha újonnan kikaparnók a régi „forrásokat", amikor azok foglalására a helyszínen is volna elég építőanyag, nem szaporítaná-e a kiránduló helyeket, nem emelné-e a forgalmat, nem adna-e X számú embernek újabb kenyeret és X-szer X számú embernek „itthon" enyhülést.

De nem is kell kikaparni, csak egy csinya, minden szépérzéket sértő falat kellene lebontani, egy piszkos zugot megtisztítani s egy amúgy is vitás tulajdonból, mindnyájunk szemét gyönyörködtető közkincset kapnánk s az idegenforgalom egy újabb csodát találna nálunk: közép Európában, hazánkban, fővárosunkban, tehát itt Budán, télen is — nem mesterséges fűtéssel, tető alatt, mint másutt, nagy költséggel — élő, sőt virágzó lótuszokat.

A most elmondottak jutottak eszembe, amikor „Cölöpépítmények — az őstóban" című cikket olvastam a Budai Naplóban.

Én úgy képzelném el, — s ha polgármester volnék úgy tennék, — hogy lebontatnám a Zsigmond-utcai „ostavat eltakaró falat, helyébe stílszerű kerítést készítenék vasból vagy vasbetonkeretekből, ebbe filc alátéttel kirakati tükörüvegtáblát helyeznék, hogy mindenki már kívülről is láthassa ezt a festői kincsünket. A tó fölött álló domb hátára egynéhány szomorúfűz vagy hasonló természetű fát ültetnék, — a tavacska fölé a domb oldalába, — halhatatlan lelkű néhai *Alpár* mesterünk szisztémája szerint, — egy-két kis sziklacsoportot, bele sok, sok évelő virágot (a fővárosi kertészetünk megint ki tehetne magáért, — soha ilyen hálás téma!) a tavacska partjaira miniatür sétányt (az „ázsiai" japánok majd tudnák értékelni) ha már a Budapesten szokásos „agyonépítés" következtében méltó sétányt s esetleg tej- vagy vízivó, török vagy magyar stílű pihenő házikót nem is lehetne a tavacska partján elhelyezni). Itt is lehetne bevételt s néhány embernek belőle kenyeret adni.

Nem kell hozzá nagy befektetés s minden ember szeme megakadna rajta s hálával gondolna mindenki azokra, akik ezt a drágakövet megmentették és közkinccsé tették. Mert nem való garázsnak, raktárnak és szemétlerakódó helynek a természetnek ez a csodája.

Nagyon kérem a tek. szerkesztőséget azok nevében is, akik eddig még nem láthatták ezt a természeti csodánkat, hogy ismételten emelje fel szavát mindaddig, amíg az illetékes faktorok meg nem hallják.

Holub Jenő építőmester.

Paulinyi Alfréd főmérnök tervei alapján modernizálják a siklót

Érdekes ujítást fognak megvalósítani a Várba vezető siklón, aminek végrehajtása után nagymértékben könnyebb lesz a Várba való feljutás. A Budai Napló már többször megemlékezett azokról a jogos panaszokról, aminőket a várbeli lakósok tanúsítottak az 1870-ben üzembehelyezett siklóval szemben. Ezek a panaszok főleg oda konkludáltak, hogy a sikló alsó állomása közel 8 méternyi távolságban van a Clark Ádám-tér, illetőleg a Sikló-utca szintjétől, úgy hogy az utazó közönségnek lépcsőkön ennyit kell gyalogolni, mig beszállhat a sikló kocsijába. Emellett a sikló egész berendezése is teljesen elavult, úgy hogy nem igen tudják kellően lebonyolítani a várbeli megnövekedett forgalmat. A sikló üzemvezető igazgatója, *Paulinyi* Alfréd főmérnök egy tervezetet dolgozott ki a sikló átalakítására. A főváros közlekedési bizottságának albizottságai legutóbb foglalkoztak a siklós rekonstruálásának kérdésével. Eszerint a siklót oly módon fogják modernizálni, hogy a Clark Ádám-tér szintjéről az alsó állomás bejáratáig mozgó lépcső fogja szállítani az utasokat és a várból jövő sikló utasait is ez a mozgó lépcső hozná le a tér szintjéig.

Jaj nekünk,

ha Pest épít számunkra utcát. Vagy oda építi, ahova nem kell, vagy úgy építi, ahogy az nekünk nem kell. A Városmajor egyike lehetne Budapest legszebb parkjainak. Legutóbb parkírozott részletei ezt föltétlenül bizonyítják. Csak ritkítani kellene a fákat, hogy a napsugár érje nyirkos földjét. Föl kellene tölteni egy arasznyira ezt a száz év óta rothadó talajt egészséges földdel és bevetni fűmaggal. No meg az útakat kellene természetesen rendbehozni. Középre pedig a gyermekjátszótér mellé, megcsinálni a *gyermekstrandot*, ahová ilyen gutaütő hőségben délelőtt, délután, már otthon úszóruhába öltöztetett bébik a parkot környező lakásokból sereglenének és a — ez idén sajnosan nélkülözött — vöröskeresztes néni felügyelete alatt ott lubickolhatnának minden veszedelem nélkül, mindenki nagy gyönyörűségére. Jó, jó — mondják — van erre a tanácsnak már két év óta határozata, amire mi viszont azt mondjuk, hogy: — jó, jó, de határozatokban fürödni mégsem lehet. Valami bölcs határozat azt is előírta, hogy a Városmajorban hemzsegő gyermekseregen át autóstrádát kell építeni a Városmajor-utca és a Retek-utca között. Hát ennél rettenetesebb, gyilkosabb határozatot el sem tudunk képzelni. Száz és száz szegény szülő ezer aggodalmának ez az alapja, száz és száz üdülésre szoruló szegény gyermeknek ez a porkolábja. Eddig úgy volt, hogy a gyermekeket külön gondozás nélkül lehetett a Városmajorba küldeni és néhány ráérő anya száz gyerekre is ügyelt kedves jóakarattal. Most ezt a felügyeletet nem vállalja senki, mert a babák szanaszét szaladgálnak s ovatatlanul surran közéjük a gyilkos autó. Igy aztán a szegény gyerek legjobb esetben a nagy bérház udvarára szorul, holott az utca végén ott volna a gyönyörű park. Csakhogy a falra hány borsót az, aki ezt a tanácsnak igyekszik megmagyarázni. Ám az út ellen is meg van a kifogás, mert autó számára eléggé alkalmatlan és az építők kísérletezése miatt olyan hitványan épült, hogy már most is félméteres kátyúk vannak benne, akinek pedig autója van, ne sajnálja gyerekeinktől azt a kis kerülőt, a Csaba-utcán át. A legnagyobb baj az, hogy a park szélére épített Klára-utcát olyan meszes porból építették, hogy szél esetén ablakot se nyithatnak az odanéző villák lakói, mert — ami azelőtt sohsem volt — meszes porfelhők szállonganak a park felett. Tönkre megy így minden kultúra, tönkre megy minden és jaj nekünk, ha a pestiek utcát építenek számunkra.

25 év előtt énekelte Kovács Mihály a nyári színkörben az alábbi primitiv kuplét:

Krisztinában kőszinház!
A közönséget elfogja a láz.
De a tanács addig gondolkodik.
Amíg a faszinház összeomlik!

Ilyen nagy veszedelem most nincsen, amely ily rossz versekre kényszerítené az embert, de azért a kőszinház kérdése mégis lázban tartja a budai közönséget. Szeretne már valami pozitiv tervet ismerni, amelynek megvan az „ércfedezete" is.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetétekre
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

Ne vigye pénzét külföldre!
Merán és más külföldi fürdő helyett itt van a Svábhegyi Szanatórium
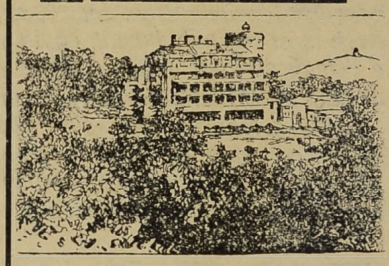
Magaslati (430 m) klimatikus, diétás gyógyintézet a város belsejétől 15 percnyire Üdülők idegbetegek, vérszegények, asztmások, gyomor- és bélbetegek, cukor-, vese-, szívbetegek és egyéb belső bajokban szenvedők részére
Egész éven át nyitva

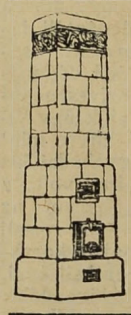
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhírű céghez.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
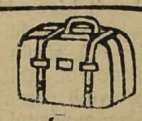
Megbízható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

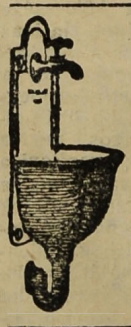
Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhívó 179—42.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

A
VÁROSMAJOR
régen nélkülözött pompás felszerelt
CSEMEGE ÉS FŰSZER
üzletét nyitotta meg
a FORS- és CSABA-U. sarkán
TIMÁR
Dúsan felszerelt raktár
A közönség részére
KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY
Mindent házhoz szállít

MOLNÁR JÁNOS
VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN
III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitűnő konyha, Elsőrangú italok. Minden este ***Horváth Béla*** cigányzenekara muzsikál

Lohr Irma udvari szállító utóda
Nagy Imre László
élővirágkereskedése
II., Fő ucca 1. Telefon: 41-87
Menyasszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak, le kismeretes kiszolgálással

Buda szenzációja a ***Horváth-kerti tejcsarnok pavillon*** (a Budai-Szinház mögött a parkban.) Tejtermékek, fagylalt, jégkávé, hideg és meleg ételek és italok dús választékban. Polgári árak a pesti közönség kedvenc uzsonázóhelye.

Alapítva 1819
CALDERONI és TÁRSA
Budapest, Vörösmarty-tér 1.
(Haaspalota)
Látcsövek, lorgnettek, szemüvegek és orrcsiptetők a legfinomabb kivitelben. Zeiss-, Punktál- és Ultrasin-üvegek.
Fényképészeti készülékek.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla-festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

TÓTH
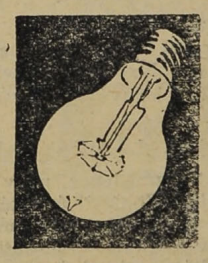
ISTVÁN
elektrotechnikai vállalata
I, Gregussutcza 8. sz.
Tel. Aut. 510-29

RUZICSKA PÁL
sütemény és kenyérgyára
II., HORVÁTH-UTCA 29.
Telefon: Aut. 518—23.

Pasaréti
legforgalmasabb helyén nyitotta meg
Hentes-
árúháza fiókját
Budakeszi-út 1.
szám alatt új kertes berházban, az Uj Szent János kórházzal szemben
Timár
Krisztina krt 8—10

*Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy előnyös ismert **illatszer, kötszer, vegyszer és háztartási cikk szaküzletemet**, mely eddig II., Batthyány-u. 4. sz. alatt állott fenn, f. é. augusztus 1-én*
Csarnok-illatszertár
néven a Fő-utca 51. sz. háznak a Vásárcsarnok felé néző oldalára (Batthyány-mozgó mellé) költöztetem.
RAKTÁRON VANNAK: **Magyar és francia parfőmök és kölnivizek, (adjusztálva és kimérve), toilette szappanok, puderek, fogporok, fogpépek, szájvizek, fogkefék, parfőmök, hajápolószerek, borotválkozási cikkek, fésűk, ollók, tükrök, betegápolási cikkek, gyermektápszerek, bőr és ruhatisztítók, mosóporok, fémtisztító-szerek, padlófénymázak, hajhálók, moly és féregirtószerek, gummiáruk, szivacsok, stb. stb. stb.**
Amidőn az új helyen megnyíló üzletemet a m. t. budai közönség szíves jóindulatába ajánlom, legnagyobb ügybuzgósággal, figyelmes kiszolgálással, méltányos árakkal igyekszem majd ezt a jóindulatot kiérdemelni.
Mély tisztelettel
KAMENICZKY MIKLÓS
nyug. gimn. tanár

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Műgyűjtők!
Gyüjteményük kiegészítése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel
DARVAS
régiségkereskedő üzletét
III., ZSIGMOND-UCCA 38.
(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.
Régi elismert szakember és becslő.

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 919. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 augusztus 20.

Dicsértessék a Te szent neved, a Te szent kezed!

Szent István mithosza

A Magyarok Istenének szemei előtt, ahol ezredéveket ér fel egy röpke pillanat, első szentünk, első királyunk, István, Te vagy most is a magyarok királya. Az istenek közbeeső futamokkal, alakokkal nem aprólékoskodnak, ők Téged megtettek szentünknek, királyunknak ezer év előtt, ők naptárt nem vezetnek, apró-cseprő feljegyzéseket, halálokat, nemzetségeket nem tartanak számon, aminek megtettek, annak tudunk ma is: magyarok királyának örökös jogon.

És évről-évre elküldenek hozzánk régi palástodban, kezedben a kettős kereszttel, fejeden a te régi koronáddal s körülötte a szentek fényének aureolajával, hogy látogasd meg a te népedet, mely istenekhez szóló énekkel várja jöttödet.

És Te jössz évről-évre pontosan. Akkorra tűzöd ki mindig látogatásaidat, mikor néped nagy munkája befejeződött, mikor a föld felteríti kincseit, mikor kalászos aranyát keresztekbe kirakta, mikor az istenáldást kipergette, elzsákolta, vert aranyra váltotta néped.

Örök találkozás ez, mint az évszakok jötte-mente, mint a csillagok megjelenése, mint május esője és mint a szivek visszavisszatérő sóhaja. Amikor megtörtént, évről-évre kiegyenlítődik minden, szent lelkednek ősapás bizalmi sugallata beleszáll a lelkekbe, két kezed áldása rászáll szeliden termésre, munkásra, igavonóra — s egy újabb-újabb évre ellát megbékélő erővel mindent.

Minden szentnek maga felé szokott húzni a keze. Csak a Te szent kezed kivétel, az mifelénk húzott ezer esztendő óta mindig, mert Te egy vagy velünk ezer esztendő óta, birodalmunk, hitünk, törvényünk alapja, nemzeti célunk csillaga, eltartó földünk szentséges OFB-je, aki amit adott, örökbe adta azt.

Lelkek védelmére kőből templomokat raktál, jogok védelmére várakat, megyéket, minden tiz faludnak volt egy temploma, tiz püspököd terelgette arany pásztorbottal báránykáidat. Alba Regián, rezidenciád földjének mélyében, ma is mozdíthatatlanul állnak bazilikád egy kőből faragott csodaoszlopai, a Te egykezed azokat sorba, körbe odarakta s a mi gépekre oszló száz kezünk ezer év haladása után megmozdítani sem bírja. A pannonhalmi monostor földmélységébe ágyalt őstemplomod és párja a pécsi, lélekzetedet őrzik földalatti mélyük alatt, — itthon vagy Te mindig, amikor neved napjára hazajösz. Csak az ér valamit ebben a viszszás világunkban ma is, amit még Te raktál ki kőből, jogból és lelki belsőségből.

Az a hét szent, aki a Te korszakodban országunk szentje volt, ma is itt rejtekezik láthatatlanul, kedveseid, a szelid remeték istenes erdőiben és jöttöd hírére eléd vonul, úgy hogy csak Te látod őket s kivüled csak szentélyének remete-rokon bujdoklói és a minden mélyet, minden magasat látó poéták. De azért vigyázz, királyunk: ha a „hét szentségét" hallod a viszonyoknak emlegetni, az már nem neked szól és a poéták közt is válogass!

Jer az évi látogatóra, névnapodon, szent Jobbodat rázd meg elleneink felé. Ők most is félnek tőle.

Jaj legyen azoknak, akik összetörték s martalékul bitang idegen szeleknek szórták a Te koronádat, a világhires, istenkedves igékbe foglaltat: „Szent István koronáját."

Pecséthordó ujjad jobbkezeden ép még s ha tiz évszázad annyi vihara össze nem tudta törni azt, úgy bizonyára élni fog értünk nem új tiz századig, hanem örökkön-örökké, mig a Duna folyáson a Te birodalmad, a mi birodalmunk bár csonkán, de ős gyökerén mégis csak áll.

Nincs minekünk hitünk, reménynyünk sem emberekben, sem irásokban, hamisak azok mind, de a Te szent neved, az aureolával, a Te jobbkezed a királyi gyűrűvel, az igaz, az erős, az értünk görbül minden porcikájában, az összetöri ellenségeinket.

Dicsértessék a Te szent neved, a Te szent kezed.

Budapest, 1928. augusztus 20.

Szávay Gyula.

Budán, 1928 augusztus 19

Feltűnést keltett a fürdőügy iránt érdeklődő körökben, hogy az „Erzsébet Sósfürdő és Forrásvállalat Rt." a közelmultban öt telket adott el, egymáshoz közel eső telkeket, 60 ezer pengő értékben. A Fővárosi Közlöny a helyrajzi számokat és a vevők neveit is közli. Valószínűleg nem a fürdőt környező parkot parcellázzák fel, de mindenesetre a fürdőkomplexumot kiegészítő telkek eladásáról van szó. Mivel pedig szokatlan dolog, hogy telkeket adjon el a fürdővállalat, amely rendesen megvásárolni igyekszik a szomszédos telkeket, — a hír méltán feltűnt. Szóvá kellett ezt tennünk, mert a gyógyforrás és a hozzátartozó telkek kivételt képeznek, lévén itt közkincsről szó, esetleg olyanról, mely az emberiség javát szolgálja. Helyes fürdőpolitika mellett a főváros tarthat első sorban igényt a forrásra, fürdőre és telkeire s így az eladások híre aggodalmat keltő.

Alpár Ignác-utca. A Rózsadombi Egyesület vezetősége arra kérte a Közmunkatanácsot, hogy a rózsadombi Levél-utcát Alpár Ignác-utcának nevezzék el. A Közmunkatanács igéretet tett a kérelem teljesítésére.

Szávay Gyula, a kiváló poéta egyre szélesbedő mezőkön veri le gyökereit. Legutóbb a Magyar Irók Egyesülete alakuló és tisztválasztó ülésén Szávay Gyulát, a „Hollós Mátyás Társaság" főtitkárát, a választmányi tagok sorába iktatták. — A *nagykőrösi* „Arany János Társaság" e napokban tartott közgyűlésén ugyancsak Szávay Gyulát tiszteletbeli tagjává választotta meg a magyar irodalomnak Arany János szellemében való ápolása terén szerzett érdemei iránt érzett elismerése jeléül. — De Nagykőrös e szép cselekedetét *Kiskőrös* nem hagyta annyiban, Petőfi szülővárosa a kiskőrösi „Petőfi Irodalmi Körnek" t. b. alelnökévé választotta Szávayt. — *Buda* is ki veszi kiváló írónk ünneplésében a részét, amennyiben *Szávay* Gyula belső munkatársi kötelezettséget vállalt a *Budai Napló* szerkesztőségében és már ebben a számban ő írta a Szen Istvánnapi vezércikket.

A lusta autóbusz, a későn kelő, ritkán járó, korán aludni térő autóbusz ellen, mely a külső *Bécsi úton* közlekedik, sok a panasz Óbudán. Ez az autóbusz a Vörösvári úti iskolától Üröm határáig jár, de csak délelőtt 10 órától este fél 6 óráig, érintve az óbudai temetőt. Csakhogy későn kezdi, korán végzi és ritkán jár. Ezen az egész vonalon nincs iskola és télen életveszedelmet jelent a gyerekek számára, ha télvíz idején reggel 6 órakor kelve, gyalog vacognak az óbudai iskolákba. Három kilométeres utat kell soknak megtennie. Sok szülő félti gyermekét, ami kulturális kár. Ha reggel fél 8 órakor indulna kivülről egy-két ilyen iskolás autó olcsó jegygyel, fogynának itt az analfabéták. De segítene sok erre lakó és bejáró tisztviselő baján is. Üröm állomásig kellene ezt járatni, ami sok időt takarítana a szomszéd falvak népének és hasznot hozna Budának. Aki ezek közül eladná Óbudán az élelmicikkeit, itt vásárolná be szükségletét. Mindössze félkilométer útról volna szó.

Budai hét.

A budai kereskedők között tudattá vált, hogy a Pesten rendezett ünnepségek révén, nekik vajmi kevés forgalom és kevés haszon jut. Most a különböző budai kereskedelmi egyesülések együttes eljárást terveznek és *Budai hét,* vagy *Budai vásár* címen évenkint, *szeptember hó első hetében,* amikor a vidéki szülők felhozzák gyermekeiket a fővárosi iskolákba — olyan vásárt, illetve kedvezményes árú elárusitást terveznek, aminek révén a vidékiek is pénzt takarítanának meg a gyermekek felruházásánál és a nagyobb forgalom révén a kereskedők és iparosok is megtalálnák hasznukat. Ez ügyben Hubert Vilmos, Tisza Béla, Linke Károly, Fábián József és mások értekezletre kivánják meghivni az érdekelt egyesületeket és társaságokat és küldöttségileg készülnek fölkeresni Ripka Ferenc főpolgármestert és a számot tevő budai városi bizottsági tagokat.

Budapest fűtése. Münchenbe sört, — Párizsba feleséget ne vigyen magával az ember — mondja a példaszó. Ezt Budapesten, főleg Európa legforróbb gyógyvizét adó Széchenyi fürdőre így variálta *Becsey* Antal a pénzügyi bizottság ülésén, hogy a forróvizű fürdőbe ne vigyünk *szenet.* Szóvá tette ugyanis, hogy a Széchenyi-fürdő kiadásainál hatalmas összegekkel szerepel a kazánok fűtése, napi egy vagón szén, ami összesen 36—40.000 pengőt jelent egy esztendőben. Amikor meg van állapitva, hogy a főváros alatt mindenütt hatalmas és távolról sem kihasznált meleg vízkészletek vannak, szinte komikusan hat, hogy ugyanakkor ennyi szenet vegyenek, ezzel fűtsék a kazánokat, befüstöljék a városligetet és ehhez még nagy személyzetet is tartsanak. Ez teljesen képtelen dolog, a maga részéről minden alkalmat megragad arra, hogy felhívja az autonómia illetékes szerveit, utasitsák a tanácsot arra, hogy állitson össze részint geológusokból, részint hidrológusokból, részben a főváros részéről kiküldendő tagokból olyan ad hoc bizottságot, amely javaslatot fog arra nézve tenni, miképpen lehetne saját forrásvízével a fűtés kérdését megoldani. Ilyen módon évenként körülbelül 50.000 pengőt lehetne megtakarítani, amiből bőségesen lehetne fedezni a fúrások amortizációját. Kellő forrásvízzel egész Budapesten olcsón lehetne fűteni.

A török időből sok érdekes keleti növény maradt meg a budai hegyvidéken. Sok és különféle délszaki vizinövényt hoztak magukkal különböző tudósok és túristák, amelyek viszont a mi meleg forrásaink vizében éltek meg. A tájékozatlan közönség önkéntelenül pusztitja ezeket, holott mindent el kellene követnünk, hogy ezeket a ritkaságokat megmentsük. Rossz példával jár elől maga a főváros, mert a Római-fürdő patakjában virágzott különleges vizinövényeket, a patak rendezése alkalmával kipusztította. Most a Svájcban nyaralók *Massány Ernő,* meteorológus és szerkesztő, mint a Hollós Mátyás Társaság t. alelnöke, arra figyelmezteti a társaságot, hogy az *alpesi flóra hatósági védelemben részesül.* Minden állomáson szines képek mutatják meg még a laikus közönségnek is, hogy mely virágokat kell megkimélnie. Ezt mint követendő példát állitja a budapesti városháza elé.

Tessék...?

Lehet-e a lágymányosi pocsolyában fürdeni?

Dréhr Imre államtitkár úr jóhiszeműségében, az ő jószándékában kételkedni nem lehet. Mi most csupán azt akarjuk elérni, hogy revidiálja a rosszul informált államtitkár nemes elhatározását azok után, amit itt elmondani akarunk.

Buda mint fürdőváros észak felé vonul, a tiszta levegő, a tiszta Duna felé.

A kelenföldi medence kereskedelmi és gyárvárosnak van szánva. A főváros elhatározta, hogy északról minden gyárat a déli részekre telepit át. A budafoki út és a fehérvári út mentén már a gyárak egész sora épült fel. Szemben van a csepeli kikötő s így ez a városrész szintén kikötő jellegű lesz. A Duna vize itt már fölszívta Budapest összes csatornáit és így a vize fertőzött.

Már egymagában ezek a tények elegendők, hogy a tömeg strandfürdő ne a lágymányosi pocsolyában épüljön — még Csordás tiszti főorvos pártoló szakvéleménye daczára sem.

Mert:

a lágymányosi holt Dunaág talaja és vize annyira fertőzött, hogy ott egyenesen meg kellene tiltani már most a fürdést.

Első látásra, — hogy úgy mondjam — szemre nagyon tetszetős ez az idea, de aki ismeri a mi szerencsétlen viszonyainkat, egymással homlokegyenest ellenkező irányban működő ügyosztályokat, csak az tudja elképzelni azt a szörnyűséget, hogy

a lágymányosi pocsolyát mesterségesen fertőzte meg maga a város

azzal, hogy kultúrszeméttel töltette fel a már eddig feltöltött részét. Csupa rothadó anyaggal: szalmazsák töltelékkel, ócska holmival, rongyokkal, ürülékkel. Oda még házakat sem szabad épiteni, mert száz évig rothad, erjed, penészedik odalent a feltöltött talaj és százféle fertőző bajt lehel majd magából a föld. A Duna vize ott szivárog át a talajon és elősegiti ezt a rothadást, magával hozza a fertőző anyagot a holt dunaág alkotta pocsolyába.

Ott még a hal sem él meg, csak a béka. Ott kétölnyi magasan bűzös a levegő. Ott nem egészséget, de halálos betegséget szerez a strandoló.

Csodálom a tiszti főorvos merészségét, amellyel ezen túltette magát. Ő maga mondja, hogy a strandfürdő főkelléke a tiszta viz és tiszta homok. Holott itt minden modern desztilláló aparátus csődöt mond. Ezt a fertőzött részt egészen ki kell emelni és el kell égetni. Azután pedig újból feltölteti földdel, kaviccsal és homokkal. Rendelje el a város, hogy minden uj budai épitkezésnél kiásott földet csak ide szabad fuvarozni és egykettőre pótolva lesz a kiemelt korhadó, rothadó kultúrszemét, mely megfertőzi az egész környéket.

Vagy elképzelhető-e, hogy épen itt nem indult meg az épitkezés, ahol kedves kilátás nyilik vizre, mely nyáron hüsit? Nem. A rohamosan fejlődő Kelenföld hirtelen megállt itt, mert mindenkit lebeszélt az orvosa arról, hogy ide épitkezzék, mert ezzel a *töltési teoriával* tisztában volt minden budai orvos.

Dréhr Imre államtitkárt félrevezették, amikor oda kivitték. Isten tudja miféle magánérdekek istápolása céljából.

A népösztön megmutatta, hogy hol van az a hely, ahová minden mesterséges előkészület nélkül huszezrével vonul ki a kispolgárok tömege, föl északra, ott, ahol tiszta a Duna vize, ahol állandóan mossa a Duna a strand homokját, minden hajójárat okozta hullám végigsöpri és ahol a levegő nincs gyárkémények füstjével, kormával telve.

Mély tisztelettel arra kérjük az államtitkár urat, hogy jövő vasárnap nézze meg inkognitóban a Gázgyártól a római fürdő mellett Békásmegyerig elhúzódó strandot, az ott hemzsegő emberek ezreit és revideálja az elhatározását. Ott készen áll a strand.

De ha mégis délre fordul, délfelé néz, akkor is ott van Kelenföldön az összekötő hídon túli téli kikötő, és ott van a Villányi-út mentén a „Feneketlen tó". Mindakettő egészségesebb, ha látszólag nem is olyan alkalmas. Csináljon két kisebb strandfürdőt délen és fent északon egy nagyot, egy világraszólót.

Mi köszönettel vesszük, hogy Budára gondol. Neki mindegy lehet, hogy hol épül föl ez a grandiózus strandfürdő. Az ő nemes szive, okos feje meg fogja találni a bölcs megoldást.

Csak épen itt Budán, ahol lépten-nyomon gyógyforrás fakad, innivaló üde tiszta víz, ahol a Duna jó talajon átszűrve pompás fürdőket alkothat, — itt Budán ne épitsünk strandfürdőt oda, ahol rothad a talaj, fertőzött a víz!

Dalonai Pál.

Szent Gelliért Gyógyfürdő
Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókurák tartására, izületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére.
Svéd tornaterem.

Hullám

Beboltozzák a *Dísárok* alsó részét, mintegy 700 méter hosszúságban, — és beboltozzák a *Zugliget* árok középső szakaszának mintegy 250 méter hosszú részét, — amely munkára a versenytárgyalást is kiírták a városházán.

Házfelavató ünnepre készül a bécsiúti új városházak lakossága, az a kétezer lakó, aki itt végleges lakást talált. Ezt a házfelszentelő ünnepet *Budaváry* László v. nemzetgyűlési képviselő rendezi és előreláthatólag szeptember hó 8-ikán fogják megtartani a Császár-fürdő éttermében.

Alpár-kiállítás. A Budapesti Építőmesterek Ipartestületének előljárósági ülésén Bloch Leó elnöklő bejelentette, hogy *Alpár* Ignác boldogult elnökük építészi műveiből az Ipartestület díszermében kiállítást fognak rendezni. Az anyag elrendezését *Kotál* Henrik építész vállalta, aki nagy szeretettel és kiváló érzékkel állította össze a halhatatlan mester alkotásait. A kiállítás védnökségére *József Ferenc* királyi herceget kérték fel és ünnepélyes keretek között szándékoznak azt megnyitni.

Lassan de biztosan elkészül végre a Kútvölgyi-út is, mely megoldja majd a hegyvidék egy részének közlekedési problémáját. Most az út egy nagy részét, 800 méter hosszúságban, makadámszerűen burkolják s így föltehető, hogy egy-két-kilenc év alatt majd folytatják is az út végleges kiépítését és rendezését.

Lakodalmas termet restauráltatta nagy költséggel a *Pálffy étterem* tulajdonosa *Mayer* Pál, amely teremre Buda társadalmának nagy szüksége van és az az előnye, hogy közvetlenül a kapu alól, a vendéglőhelyiségek elkerülésével megközelíthető. Alig mulik el hét, hogy itt úri lakodalom ne tartatnék. De alkalmas és új díszében föltétlenül megfelel minden előkelő zárt társaságnak.

Érdekes adata a budai fürdőügynek, amit minden budai lakosnak tudnia kell, hogy az óbudai Római-fürdő forrástava naponként 16.000 köbméter, vagyis 160,000.000 liter 23 C. hőfokú thermal vizet termel. Az elfolyó víz kalória értéke napi 6 waggon legjobb minőségű magyar szén.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri" TEJET, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Új emberek Óbudán. Az új városi házak, melyek a Bécsi-út hatalmas területein épültek fel, új színt adnak Óbuda gazdasági és politikai életének. Csaknem kétezer lélek betelepítését tették lehetővé ezek a hatalmas pavilonszerű épülettömbök. Sok nagyközségnek nincs több lakosa. A kereskedők, akiknek a városi házban levő vállalkozásuk nagyszerűen sikerült, mindent elkövetnek, hogy üzleteiket modern üzleti szellemben vezessék. Érdekes, hogy a környékbeli kereskedők, átalakították régi módi üzleteiket, hogy a jobb igényű új közönséget kielégíthessék. Határozottan lendületes forgalmat hozott ez a kétezer ember erre a környékre. A villamos forgalom is élénkült; sőt általában a kocsiforgalom tetemesen megszaporodott. A villamosvasút nem is tudja kellőkép lebonyolítani itt a forgalmat, mert csak a 73-as közlekedik a Bécsi-úton, de sokszor félóráig kell várakozni, míg jön a várva várt 73-as, amely bajon sürgősen segíteni kell. Az újonan betelepített lakosság, Óbuda politikai életének is friss lendületet adhat. Az új városi házak sűrű lakosságának, az új képviselőválasztások kialakulásánál fontos, sőt talán döntő szerepe lesz, így nemcsak társadalmi összejövetelek érdekében, de politikai szervezetét is ki kellene építeni s eziránt már felhívást is intézett Óbuda új lakóihoz a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör, amelynek élén *Andréka* Károly áll, mint elnök. A felhívást nagy érdeklődéssel fogadták. *(Farkas Nándor.)*

Gyász. Vajna Ede szőv. tanácsnok, kormányfőtanácsos iránt impozáns arányokban nyilvánult meg a részvét a fővárosban, és osztozik gyászában, korán és tragikus orvosi tévedés révén elhunyt kiváló szépségű és képességű leánya Vajna Lili elvesztése felett. A fővárosi társaság díszét képező, szépségszámba menő leányt mandulagyulladásból származott izületi gyulladás vitte korai sírjába.

Társasvacsorát rendezett a Magyar Nemzeti Szociális Párt e hó 4-én este az Erzsébet Sósfürdő vendéglőjének kerthelyiségében, amelyen a párt tagjai és barátai nagy számmal vettek részt. Résztvettek: Lányi János ny. ezredes és neje, dr. Halász Gyuláné, Szász Ágost ny. ezredes, Toronyi Béla ny. ezredes és családja, Geiringer Géza főmérnök és neje, dr. Egri Bónis Pál ügyvéd, Knebel Nándor lovag ny. százados és neje, Kovátsy István ny. törvényszéki irodaigazgató és leánya, Penger Ignác ny. főjegyző, Székely Miksa ny. Máv. titkár, Szögyény Györgyné, Bánfalvy Ede ny. Máv. főfelügyelő, dr. Huszár Ferenc főtitkár és többen. Levélben üdvözölték a nyári üdülésben lévő dr. Neményi Imre ny. államtitkárt, a párt elnökét, Lajtha Pál keresk. tanácsost és Veryll Aladár ny. tanár társelnököket, valamint a beteg Szilágyi Mihály ügyv. elnököt.

Érdekes ötletet vetett föl a III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör egyik tagja. Arról van szó, hogy amikor a magyar virtus dicsőségére felkúszik az amsterdami árbocfára a magyar lobogó és felhangzik a magyar hymnusz, tiszteljük meg mi is itthon azokat, akik nekünk ezt a dicsőséget megszerezték: nevezzünk el egy-egy ucát az olympiai bajnokokról, nemcsak a mostaniakról, hanem azokról is, kiket lassan-lassan elfelejtünk. Akár a fővárosban, akár a bajnok szülővárosában. A finnek Nurmiról ucát neveztek, róla plaketteket hoztak forgalomba, a lengyelek zongoraművészüket az államfői méltóságba emelték, mi pedig megelégszünk azzal, hogy van egy Pacsirtamező-utcánk, mely annak a pacsirtának dicsőségét zengi, *„aki"* a mezőn énekel, de nincs dr. *Mező Ferenc*-utcánk. Van Régi posta-utcánk, de nincs dr. Posta Sándor-utcánk stb. Még egy táblát is helyeznék el az utca elején és végén, melybe belevésetném, hogy dr. Mező Ferenc tanár a szellemi olimpiászon első lett stb. — Érdemes ezzel az ötlettel foglalkozni.

Hajóvendéglő. Egy vendéglős engedélyt kért a székesfőváros tanácsától arra, hogy a fővárosi dunaszakasz valamely kiválasztandó szebb pontján vizi-vendéglőt állíthasson föl. A vizi-vendéglőt olyanformán tervezi, hogy valami uszályhajót bérel ki, ennek felületét gerenda- és deszka-padlózattal háromszorosra tágítja, bő növényzetet rendez rá, kidíszítteti, kivilágíttatja. Az engedélyt valószínüleg rövidesen megkapja s így nemsokára megnyílik az első sajátosan budapesti vendéglő, amelyet más város meg nem csinálhat s amely ezért bizonyára keresett szórakozóhelye lesz a hüsülő pesti lakosságnak s az idekerülő idegen vendégnek. Így írja ezt a „Vendég" című jólszerkesztett szaklap és folytatja emígy:

Ilyenféle terv volt a háború előtt többször tervezett vizi-kávéház is, amely, sajnos, nem került kivitelre, pedig egészen bizonyos, hogy kitünően kifizetődő üzlet lett volna. Mert még az idegen is kétségkivül először is azt keresné Budapesten, amit máshol nem találhat, ami csak Európa legszebb folyami városának sajátos szépsége és kellemessége lehet. Sőt még a budapesti bennszülött lakosság számára is valósággal föl kell fedezni a Dunát, mint ahogy Petőfinek föl kellett fedeznie az Alföld szépségeit, hogy az az alföldi ember azóta szebb világban érezhesse magát. A Duna még mindig megértetlenül folyik át Pest és Buda között, holott vizi-autók százai sétálhatnának rajta, több, mint amennyi gondola jár Velencében. Kivilágított, muzsikás vizi-kávéházak sétálhatnának az alkonyodó Dunán, a poros és meleg városi utcák népe itt üdülne tízezrével, és ilyen szórakozásokra gyülne a várva-várt idegen, hosszabb tartózkodásra is. Mert az idegen eddigelé inkább csak olyasmiket találhatott Budapesten, a természet szépségeit kivéve, amit megtalálhat, jobb kivitelben, a nyugati városokban is. Ezért kívánatos lenne, hogy a városukat szerető, kezdeményezésre képesebb fővárosi vezetőemberek mielőbb értsék meg e város legnagyobb kincsének, édesanyjának, a Dunának annyi hivogató szavát, bő igéretét.

Nász. Az Ujlaki plébánia templomban augusztus hó 11-én vezette oltárhoz *Unger* Margitot *Tarany* Sándor.

Rózsa Károly gázgyári vezérigazgató leánya, *Irma* és *Somogyi* Iván dr. nőorvos e hó 14-én tartották eskövőjüket a józsefvárosi református templomban.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Diákverseny az Ojságban. Az Ojság legközelebbi száma szenzációs és újszerű diákversenyt hirdet csak középiskolai tanulók számára. A mostani szám olympiai viccei a legkitünőbbek. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Ó-utca 12.

Buda jövője

Elszegényedő polgárságát csak a fürdőügy mentheti meg — Gál Jenó dr. képviselő cikke

Buda nem lehet sem kereskedelmi, sem ipari város. Ezt elszívta előle Pest. Aki Budapestre jön bevásárolni, az nem jön Budára! Itt csak egészséget szerezhet és éppen ezért itt kell megfogni jól a dolgot. Szerencsétlenségünkre a budai városi bizottsági tagok nem igen tudják ebbe beleélni magokat. Annál feltünőbb, hogy most Gál Jenő dr., Buda demokrata képviselője, akit itt alig láttak még, alig ismerik, igen tartalmas cikkben foglalkozik „Buda — fürdőváros" címen ezzel a kérdéssel és többek között a következőket írja:

. . . *Buda fürdőváros egy új közigazgatási kerület legyen*, ahol minden intézkedés ezt a célt szolgálja. Aki fürdővendég Budára érkezik, az hatósági protektorátus alatt álljon. Ne kelljen bejelentő- és kijelentőhivatalokat járnia, e részben legyen elegendő igazoló okmányainak lakásadója útján való bemutatása. Utbaigazítására hatósági közegek álljanak rendelkezésre és egy sürgősen felállítandó *budai fürdőhivatal* felvilágosító rendelkezésekkel lássa el. Az ebben a hivatalban alkalmazottak *beszéljék a nyugateurópai és a szláv nyelveket*. A MÁV-nak külön személypályaudvara legyen Budán, hogy ne a pesti rész messzeségéből kelljen a budai fürdőket keresőknek még egy külön utazást tenniök. Ha a pályaudvarról kilép az utas, ne találja magát szemközt revolverrel és karddal felfegyverzett gyalog- és lovasrendőrrel, hanem a fehérkesztyűs közbiztonsági tisztviselők vendégszerető nyájassággal figyeljenek az első benyomás kedvező kialakulására. Az elszállásolás a legfontosabb kellékek egyike.

Olcsó, tiszta lakás, mérsékelt polgári igényeknek megfelelő állami és városi szállók és magánlakások álljanak rendelkezésre.

És az ellátás. Külföldön, modern világvárosi fürdőben kifürkészik a fürdővendég minden kívánságát s hahetekig látogatja a vendéglőt, gyógyigényének és ízlésének megfelelően főznek a számára. És mindent polgári elérhető áron. Igy keletkezik a fürdőhely jóhire. Ez teremti a tömeglátogatást. És ez a fellendülés kulcsa. Tömegek vonzása, nem parádés alkalmakra csődítés, hanem állandó hatósági támogatással létesített iparszerű és mégis házias vendéglátás a felvirágoztatás alapja.

A lakosság széles rétegeit kell bekapcsolni ebbe a mozgalomba. Családokat kell megnyerni a gondolatnak, hogy évenként visszatérő vendégseregre tehessünk szert. A német nagy polgári osztály különös előszeretettel lakik polgári családok létesítette otthonokban. Tisztességesen megfizet érte. Nem kér mást, mint nyugalmat és otthoni kényelmének megfelelő tisztaságot.

A fürdők melletti házak lakói kezdjék a propagandát. Minden polgári lakás egy-egy szobája szolgáljon illő ellenérték fejében vendéglátóhelyéül. Addig is, míg a megfelelő olcsó penziók és üdülőtelepek felépülhetnek. Az ilyen bérbeadások adómentességet élvezzenek. Hogy olcsók lehessünk. Minden téren.

Mennyi pénz és jövedelmet jelent ez Buda minden rendű és rangú lakosságának!

*

A terjedelmes cikkből átvettük azokat a részleteket, amelyek szorosan a tárgyra tartoznak és alkalmasak arra, hogy figyelmet keltsenek a városházán.

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván ucca 4.

DEZSÉNYI LÁSZLÓ
bornagykereskedőnél
III., Kenyeres-u. 34 Telefon: 623-43
Nemes fajborok
nagy választékban

PHILADELPHIÁBAN
ESTÉNKINT
PARÁDI JÓZSI
CIGÁNYZENEKARA MUZSIKÁL

Csak egyszer
KÓSTOLJA MEG
AZ ANNA ÉTTEREM
I., KRISZTINA KÖRÚT 61 SZ.
1·40 pengős menüjét
leves, sült kétféleképpel, tészta v. saját v. feketekávé

Augusztpavillonban
(I., Hidegkúti-út 22)
délután és este
előkelő jazz-band játszik
Elsőrangú meleg konyha

Buda szenzációja a Horváth-kerti tejivópavillon (a Budai-Színház mögött a parkban.) Tejtermékek, fagylalt, jégeskávé, hideg és meleg ételek és italok dús választékban. Polgári árak a pesti közönség kedvenc uzsonázóhelye.

BUDAI KÖVÖLDE
PARK VENDÉGLŐ
II., Marcibányi-tér 6. szám.
Árnyas kerthelyiség gyönyörü lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.
Állandóan hideg és meleg ételek. Elsőrendü fajborok. Dreher sör. Naponta Kaposvári Boros Misi zenekara játszik.
Tulajdonos
SIPOS GYULA

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legradioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdők
Fedett téli uszócsarnok

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

NÉZZE MEG
BIEBER KÁROLY
SZOBA-EVEZŐ
KÉSZÜLÉKÉT A
MARGITSZIGETI
SPORT-
KIÁLLÍTÁSON

Pasaréti
legforgalmasabb helyén nyitotta meg
Hentes-
árúháza fiókját
Budakeszi-út 1.
szám alatt új kertes bérházban, az Uj Szent János kórházzal szemben
Timár
Krisztina krt 8—10

BALÁZS ÜDÜLŐ
Hűvösvölgy (a végállomásnál)
Szobaárak 5·— P-tő felfelé. Penzió háromszori étkezéssel, 1 személy napi 9— P, 2 személy 17·50 P.
TELEFON: Automata 640—78.

BALÁZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál
Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

CSÁSZÁR-
fürdő nagyhirű platános udvarán
és a Duna partján
pompás kerthelyiség és kitünő zene
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

NEMZETI PARK
Vadorzó ucca 1—3. közvetlen a 83-as villanyos megállójánál
Telefon automata 643—01.
Nyil ános étterem pensió. Buda legszebb kiránduló helye. Mind n szobában vizveze ék, villanyvilágitás, saját strand. Állandó zene uzsonához és vacsorához. Kitünő magyar es francia konyha. Uradalmi fajborok. Igen mérsékelt polgári árak
Egyesületek, társaságok részére hatalmas külön terem díjmentesen áll rendelkezésre.
Ugyanitt rendelhetők Balaton legszebb szállodájában a Balatonaligai dr Puskás penzioban, jutányos áron szobák.

POZSONY KÁVÉHÁZ
Budán a Krisztina körút egyetl n kávéháza
a Vérmezőre nyiló szellős terrasz!
I. ker. Krisztina körút 81.
Esténkint szimfónikus zenekar
Pompás fagylalt! Legkitünőbb kávé!
Nyitva reggelig Telefon: Aut. 502—07
Uj tulajdonos: DANKOVSZKY JENŐ

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon függő kertjében
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok ✓ Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjáról könnyen megközelíthető.

Személyi hirek

Ripka Ferenc dr. főpolgármester augusztus hó 19-én érkezik Fonyódról Budapestre, hogy résztvegyen másnap az ünnepi körmeneten. Augusztus 21-én fogadja az amerikaikat és valószinüleg már kedden este visszautazik Fonyódra, ahol szeptember hó 15-ig marad.

Weisz Margit, a kitünő zonográmművésznő, az ünnepi játékokra Salzburgba és Münchenbe utazott. Utján elkíséri férje *Bárdos* Gyula dr. ügyvéd, a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete elnöke.

Exner Kornél dr. v. pénzügyi államtitkár, a Földhitel bank igazgatója, egyhavi szabadságát Bad-Gastein fürdőhelyen töltötte, ahol véletlenül négy volt pénzügyminiszter: — Lukács László, Teleszky János, Popovits Sándor és Hegedüs Lóránt találkoztak és mind az öten együtt tartották a kúrát.

Dinich Vidor v. nemzetgy. képviselő, a magyar sport egyik agilis előljáró vezére Amsterdamból megérkezve, a Stadion ügyének szenteli tevékenységé.

Pakányi Ferenc városi biz. tag. néhány hetet Bad-Hall-ban töltött és teljes egészségben tért vissza.

Szviezsényi Zoltán dr. min. tanácsos leánya *Etelka*, szerencsésen fölépült vakbéloperációjából és a családdal együtt egészségesen tért viszsza Keszthelyről.

Tury Zoltán dr. kétheti tartózkodásra szülőföldjére, Hajduszoboszlóra utazott.

Hubert Vilmos családja és fia dr. *Hubert* György a Tátrában nyaralt és a mult héten tért vissza.

Szombathy Kálmán és családja az olaszországi utazás után Vöslau fürdőn nyaral e hó végéig.

Kapcza Imre, a gázgyár újpesti fiókjának vezetője családját Balaton-Almádira küldötte a nyári idényre.

Hank József dr. ny. bányatanácsos Balatonszabadin tölti a nyarat.

Szentesy József építész családja Balatomalmádin nyaral.

Lugmayer József dr. ügyvéd Varsóba utazott, hogy részt vegyen a jogászkongresszuson.

Thoma József dr. Balatonvilágos fürdőn tölti szabadságát.

Tamásy Béla dr. Amszterdamban van tanulmányúton és tapasztalatairól nyilvánosan fog beszámolni.

Klem Árpád budai polgártársunknak, a székesfővárosi házinyomda felügyelőjének, a székesfővárosi házinyomdánál hosszú időn át kifejtett értékes tevékenysége elismeréseül a *házinyomdai főtitkári* címet adományozta a tanács.

Díjkuglizást rendezett kedden este az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre a Déli vasút kuglizójában. Megtelt egy asztal a különféle nyeremények kel. Az első díjat lord Rothermere bronz reliefjét Hubert Vilmos ajándékozta és értékes nyereménytárgyakat adományoztak: Ravasz László, Tomaj cukrász, Doktor Adolfné, Kollár Gábor, Timár Sándor, Fábián József, Szántó Sándor, özv. Kornnertné, Ring Béla, Komáromy Károly és Hegyi Béla. A kedves estén mint vendégek megjelentek dr. Lendl Adolf, Székely Vladimir főkapitányhelyettes, Kapcza Imre, gázgyári főnök, Gleich István építész és többen. A hölgyek díját, két pompás tortát, Ravasz Rózsika és Hubert Zunika nyerték meg és később a kör javára kisorsolták.

Tragikus sorsa a Várszinháznak, az egykori pálos barátok templomának, amely szinte megátkozottan áll üresen, elhagyottan a megkövült történelem büszke helyén, a Várban. Mint szinház sehogyan sem tudott megélni: az Úr hajdani templomában a könnyű muzsák nem arattak tartós sikert. A jellegzetes és értékes műemlék már évek óta felhasználatlan. Egyidőben egy budai társaság torna- és vívótermet akart belőle létesíteni, azután jelentkezett a római katholikus egyház, s azt mondta, hogy az ősi falakból nem lehet más, mint továbbra Isten háza, aminek építették. Később a Fővárosi Múzeum céljára nézegették, de erről is lemondtak. Közben jelentkezett az evangélikus egyház is, katonai templom céljára kérve az épületet, majd a miniszterelnökség érdeklődött, nem lehetne-e a tőszomszédságban levő épületet úgy átalakítani, hogy a Szentgyörgy-téri szűk palotából ide kötlözködnének a reprezentációs helyiségek és a szinházteremből díszterem lett volna. Mértek, számítottak, de a költségek itt is túlsoknak bizonyultak. Szóba került hogy a *budai emlékek múzeumát* kellene itt megteremteni, majd hogy könyvtárat csinálnak a várszinházból, de ezeket a terveket is el kellett ejteni. Most pedig a fővárosi levéltár históriai részét kivánják ide költöztetni, mert a Központi Városházán a levéltári anyagot alig tudják elhelyezni. Erre a célra semmiféle befektetés nem kell, csak sok állvány, ócska fapolc, Ha ez megvalósul, akkor az egykori oltár helyén és a páholyokban, a földszinten poros aktahalmazok lesznek, a rivalda helyén polcok meredeznek, a tömjén és a budai asszonyok parfömje nyomát is örökre elkergeti a porszag. A kivénhedt Teátrumban csak néha napján gubbaszt majd egy-egy városi archivárius, lassan kutatva valami régi pátens, vagy kontraktus után. ... Mindent ellep a por. Mindent eltemet a magyar közöny por-szemfedője.

Megbukott a Kiállítás, — megbukott Buda!

Valami reménység még is él bennünk itt Budán, hogy a Gellérthegyi Kiállítás nem bukott meg végleg. Mi itt sehogysem tudunk beletörődni abba, hogy Buda fejlődése érdekében ne történjék semmi.

Budapest székesfővárosnak végre mégis meg kell alkotnia

fürdőügyi programmját.

Széles alapokon, *Ripka* Ferencre való grandiózus méretekben. Meg van hozzá *Bethlen* István gróf jóakaró támogatása és a népjóléti miniszterium, *Vass* József miniszter, *Dréhr* Imre államtitkár jóindulattal foglalkoznak ezzel az alapvető gondolattal. Pénzkérdésen ez nem mulhat. Ahol ötmillió pengő van egy kis park megvételére, ott ilyen új lehetőségeket, állandó polgári keresetet jelentő kérdésnél nem lehet az egyedüli döntő faktor a pénz hiánya.

Ezt érzi Buda polgársága, mely állandóan foglalkozik ezzel a kérdéssel. Nincs polgári gyűlés, nagyobb találkozás, hogy a budai kiállítás ügye szóba ne kerüljön. Budának nincsenek más lehetőségei a polgári osztály jövedelmének gyarapítására, mint a természetadta alap: a gyógyforrások kellő kihasználása.

De még ceruzával a kézben, ahogy Vass miniszter csinálja, is kihozható a szükséges pénzösszeg a mérvadó tényezők kellő hozzájárulásával. Húsz milliárd korona, azaz 1.600,000 pengő már is biztosítva volna. A főváros is kénytelen lesz hozzájárulni félmillió pengővel, ezzel tartozik Budának, — mondotta Folkusházy h. polgármester — és akkor megindulhat az épikezés. A Citadellát át kell alakítani, utakat kell oda vezetni, a liftet fölépíteni — s ha mindez meg van, akkor bérbe adni a kiállítást rendező *Fürdőváros Egyesület*-nek. Ez a becsületes, méltányos, okos eljárás.

Nagy baj, hogy egyelőre nincsenek kereseti lehetőségek s így nem kelt a vállalkozás kecsegtető izgalmakat. Itt most áldozatokról, rengeteg munkáról, öntudatos eljárásról van még csak szó és — sajnos — nálunk ez nem vonz eléggé.

De ha az alapokat állam és város lefekteti, akkor jelentkeznek majd a különféle kereseti lehetőségek, új perspektivák nyílnak és rövidesen meg lesz az érdekeltség.

Budai polgárok!

Mi tartsuk ezt a kérdést állandóan napirenden. Nekünk ez életkérdés, nekünk ez a vagyonosodás lehetősége. Számunkra ez a mi öröklött értékeink, telkünk, házunk árbeli emelkedését jelenti.

Ennek a mozgalomnak alulról kell jönnie, széles társadalmi alapon, mert eredményhez csak így juthatunk. Mi csak olyan képviselőt, olyan bizottsági tagot választhatunk, aki esküvel fogadja, hogy ezt a kiállítást 1930-ik esztendőben a Gelérthegyen segít szívvel-lélekkel megalkotni!

(V. B.)

Uj fagylaltkülönlegességeket hozott a Pozsony kávéház, amelynek terrasza valóságos üdülőhely a sötét és poros Krisztina körúton. A Vérmező nagy levegőrezervoirjából ide is jut mindig üde, friss levegő, amit a tulajdonos fokozni igyekszik, különösen hűtött frissitőkkel. A kávéja pedig elsőrangú.

A tiszta gallér ma fontos kérdés, amikor a hőség átizzasztja, a budai por belepi néhány órán belül. Ezen a bajon igyekszik segíteni *Menczer* Gusztáv fehérnemű tiszító intézetei révén (Attila-u. 10., Zsigmond-u. 18.), mert különleges eljárásával még a puhagallért is fényesre tudja vasaltatni, ami a por tapadását kizárja. Megnyugtató tudat, hogy a Menczer-féle fiókintézetek pontosan órára-percre szállítják haza a tisztított fehérneműt.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

A házinyúl tenyésztést propagálja most a „Házinyúltenyésztők Orsz. Szövetsége" és azt monja, hogy a házinyúltenyésztéshez most legalkalmasabb hozzáfogni, mert most sok szép süldőnyúl akad s úton-útszélen sok a fű, gaz és lomb, amelyek kiváló nyúltakarmányul szolgálnak s föl nem használásuk esetén kárba vesznek. A házinyúl a legigénytelenebb állat, minden udvaron tartható faládákban vigan él és tenyésztésével pedig bárki úgyszólván ingyen kiváló fehér húst, drága prémet és értékes állati trágyát produkálhat ebből a gazból. Igy két anyanyúl egy egész család évi hússzükségletét fedezi, ami a mai húsárak mellett nem megvetendő tétel. De termeli a család prémszükségletét, azonkívül kitünő és értékesíthető trágyát. A Házinyúltenyészők Orsz. Szövetsége, Csillaghegyen, minden házinyúltenyésztési ügyben olvasóinknak díjtalanul rendelkezésére áll, mert főleg villaszerű kertes házakban pompásan tenyészthető. A tenyészteni óhajtókat tenyészanyaggal látja el, sőt biztosíték nyujtása esetén visszaszolgáltatási kötelezettséggel is ad tenyészanyagot.

Magyar étlap Londonban. A Themse partján ép úgy, mint más nagy metropolisokban is, a magyar borok rendszeres exportakciójával párhuzamban feltünően erős tempóban terjed a magyaros ételek keresleté. Az előkelő budapesti éttermek konyháinak nem egy hírneves munkása kapott a vezető európai városokban kitünő állást — írja a „Vendég" — mert most már nem érik be az ottani étlapokon szereplő eltorzított magyar ételnevekkel, hanem tényleges és valóságos magyar étkeket követelnek és szeretnek.

Tüzijáték a Gellérthegyen

Szent István ünnepén éjjel

Augusztus 20-án este *fél 11 órakor*, hogy a színházak közönsége is élvezhesse, kezdődik meg a

gellérthegyi tüzijáték,

rakéták rózsáival, forgóival és tűzesőivel.

Előjelzés gyanánt 6 villanó lövés cikkázik végig, amelyet 6 durranó és villanó bomba fog követni. 12 röppentyűből álló girandol emelkedik a magasba, piros, fehér és zöld csillagokat szórva magából. Ezután óriási mozaik a Duna felett forgó napokból és körökből, brillant- és aranyesődíszítéssel. Tíz röppentyű durranó meteorokkal, rubin- és smaragdcsillagokkal. Két spirálisan emelkedő nap, fényes, színes körök kiképzésével, amelyek virágcsokrokat szórnak ki magukból.

A tűzijáték hetedik részét óriási kínai rózsa nyitja meg 5 különböző forgó nappal, ötszöri színváltozással és nagyszerű színjátékkal. 20 röppentyű , követi ezt, gyöngy-, arany- és ezüsteső kisugárzásával. Négy óriási bomba kilövése, hatalmas durranásokkal és ötszöri színváltozással. 10 nagy római gyertya kigyullad, egyenként 10—10 darabra oszolva s minden darabból többezer világítócsillagot kiszórva. Ezután 60 kisebb bomba kiszórása, majd 15 fütyülő röppentyű felbocsátása, majd 3 pirotechnikai karusszel, gazdag szökőkútmotivumokkal alakul át gyönyörű aranycsokorrá.

Szünet után, amelyet tűzfeliratok jeleznek, 12 durranó és villanó röppentyű, bombák, spirálalakban forgó tűzkerekek, hegymagasságba emelkedő világító-golyók és ebből kilövelő csoport. Vízmedence a magasban hattyúkkal. Újabb bombák, röppentyűk és meteorok. 3 óriási tűzijáték-szélmalomszárny, négyszeri színváltozással. *Fűzérek* és *lebegőernyők*, színváltozó bombák, rubin- és smaragdcsillagokkal. Óriási vízesés, csillagokat szóró tűzkoronákkal, tűzgalambokkal, hatalmas forgónapokat gyújtanak meg. Színváltozó bombák jelzik a nyitányát annak a tűzképnek, amely *Nagymagyarország és Csonkamagyarország vonalait* rajzolja fel, alatta a *Nem, Nem, Soha!* felírással. Több száz durranó bomba kilövése után, amiben 30 mozsár működik közre, bengáli világításban jelenik meg a Citadella és a Gellért-szobor.

Fényhatások.

Egyik érdekessége a Szent István-hét látványosságának az a fénytechnikai újítás, amely egyes épülettömegeket kiragad a homályból s mesés-szerű hatással lebegteti a sötét háttérben. Lényege e rendszernek abban van, hogy koncentrált fényvetítéssel világít meg egyes kiemelkedő pontokat, míg másokat homályban hagy.

Kép a hajóról.

Zászlódíszes *kivilágított sétahajók* járnak majd le és fel a Dunán, hogy a közönség az esti hatásos világításban a Dunáról is gyönyörködhessék. Auguszus 20-án este 9 órától kezdve *2 külön hajó áll a közönség rendelkezésére*, amelyek a Dunán a Margit-híd és Erzsébet-híd között cirkálnak a tűzijáték tartáma alatt, a Duna fölé varázsolt velencei éj hangulatában. E sétahajókra jegyeket a helyszínen, indulás előtt 1 pengőért lehet váltani.

RÓMAI FÜRDŐ

gyógyforrásából fakadó langyos ásványvizű

STRAND

teljesen védett és minden veszedelmet kizár

Biztonság — Kényelem
Tisztaság — Gyógyulás

SOVÁNYIT

Budán, I, Krisztina-körút 151.

RUZICSKA PÁL

sütemény és kenyérgyára
II., HORVÁTH-UTCA 29.
Telefon: Aut. 518—23.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai bassa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorkürut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

STATISZTIKAI hivatal mellett

Bimbó u. 1-3-5. sz. alatt

kisebb- nagyobb üzlethelyiségek kiadók

Bővebbet a házfelügyelőnél,
vagy Automata 298-29.

A
VÁROSMAJOR
régen nélkülözött
pompásan felszerelt
CSEMEGE és FŰSZER
üzletét nyitotta meg
a BORS- és CSABA-U.
sarkán
TIMÁR
Dúsan felszerelt raktár
A közönség részére
KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY
Mindent házhoz szállit

HUBERT ÉS TÁRSA h. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések.
Csövek.
Műszaki cikkek. Fémgyártás.

HALAT
legfrissebbet, izletesen reggeltől éjfélig
KUTI
dunaparti vendéglőjében
az óbudai hajóállomásnál

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Lohr Irma udvari szállító utóda
Nagy Imre László
élővirágkereskedése
II., Fő ucca 1. Telefon: 41-87
Menyasszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak, lelkiismeretes kiszolgálással

SZÉPILONA VENDÉGLŐ
KERTHELYISÉGEI
elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást Stigniczky József tulajdonos személye garantálja.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: **HARMAT-VÍZ!**

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban **Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz**

IVÓ-KURA

Keserűső-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint **8** fillér Karlsbadi sóval **16** fillér

Reggel 7 órától este 6 óráig

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

KOZGAZDASÁGI NAPLÓ

Egészséges fejlődés Budán

Jó volt a Budai Általános Takarékpénztár első féléve

Mérleg-eredmény: 24.162 31 pengő tiszta nyereség. 1 3 millió pengő takarék betét.

A *Budai Általános Takarékpénztár Rt.* Budán olyan működést fejt ki, mely méltó ehhez a gyönyörű városhoz és méltó a szolídsághoz és konzervativizmusa mellett is a haladó idővel lépést tartó munkássághoz, mely az egész városnak szinte veleszületett tulajdonsága. Itt mindenki komolyan értelmezi a munkáját és a bankok nem a jelent, hanem a jövőt tartják mindig szemük előtt, amiből önként következik az, hogy a jelenben is kitűnően megállják helyüket.

Különösen nagy jelentőséget ad Buda pénzintézeti életének a *Budai Általános Takarékpénztár Rt.*, amely Budának egyik legnagyobb szabású és legjobban vezetett, független intézete. A takarékpénztár jelentősége messze túl terjed a Viziváros keretein és a legszámottevőbb budai intézetnek mondható, mely előrelátó, okos és céltudatos politikája révén egyre nagyobb és nagyobb jelentőségre tett szert és e jelentőségét oly kitűnően tudja felhasználni, hogy abból nemcsak önmagának, hanem a budai hiteléletnek is nagy hasznot biztosít.

A *Budai Általános Takarékpénztár Rt.* igazgatósága mostanában tartott ülésén foglalkozott az intézet félévi mérlegével, mely kitűnő eredménnyel zárult. Az intézet, amely szolíd üzleti politikájával 18 éves fennállása alatt mindig biztosan tartotta a *budai* pénzintézetek között vezető pozicióját, ismételten igazolja a hozzáfűzött várakozásokat és működésével praedestinálva van arra az előkelő pozicióra, amelyet a piacon elfoglal. A félévi mérleg e céltudatos és intenzív munka eredménye és annak adatai szerint folytatódott az intézetnek az első félév mérlegében kitünt erőteljes fejlődése. A betétek állománya az elmult félév alatt több mint 750.000 pengővel 1.3 millió pengőre, a kihelyezése több mint 1,250.000 pengővel 2,000.000 pengőre emelkedtek. Ezek a számadatok egyrészt a fejlődés mérvét és azt igazolják, hogy az intézet áliandóan kiterjeszti ügyfelei táborát és azokat teljes megelégedésre szolgálja ki, amely ténykedése által fontos közgazdasági missziót teljesít Buda egyre élénkebben lüktető gazdasági életében. A félévi mérleg jövedelmezősége már most biztosítja az elmult évben a részvényeseknek nyujtott 10%-os osztalék fizetését.

Ezt az eredményes működést az teszi lehetővé, hogy a Budai Általános Takarékpénztár abszolut fix széles közönségrétegeket felölelő és rendezett anyagi viszonyok között élő kliantélával rendelkezik és komitensei egész Budán valósággal propagandát csinálnak az intézetnek.

Mindenesetre figyelemre méltó, hogy az intézetnek szemmelláthatóan fejlődése úgy a betétképződésben, mint a hiteligényekben kifejezésre jut a félévi mérlegben.

Az intézet betétállománya az elmult félévben 406.000 pengővel és a heti zárolt betétcsoport állománya 142.000 pengővel növekedett. Az utóbbi időben ezer új tag lépett a heti zárolt betétcsoportba 5 pengő heti befizetéssel. Általában megállapítható, hogy az intézet betétállományában a kis- és törpebetétek mind kedvezőbb helyzetbe kerülnek az óriás betétekkel szemben, ami a jövőre nézve mindenesetre biztató jel. A betétállomány állandóságához szó sem férhet és így a *Budai Általános Takarékpénztár* tőkeellátó tevékenysége szilárd alapokon nyugszik, mert mint már rámutattunk, az állomány erősödése minden tekintetben fedi a várakozásokat.

Az intézet a reális hiteligénylőknek a legmesszebbmenően rendelkezésére áll. A kihelyezések emelkedése a félévben 620.000 pengő és a tiszta haszon, mely a mult évi mérleg szerint az egész üzletévben 23.820 pengő volt, a most elmult félév zárlata 24.162.31 pengőt mutat, tehát a félév eredménye több is mint az elmult üzletév nyereége. Az intézet ezen nagyarányú fejlődése kétségkívül *Friedländer* Andor vezérigazgató érdeme, aki Buda közéletében is vezetőszereppel bír s a konzervatív intézetet tradicionális óvatossággal vezeti.

A Magyar Általános Hitelbank 1928. első félévi mérlege 3,443.011 P 78 f tiszta nyereséggel zárul az 1927. év első felében elért 3.077.010 P 72 f-rel szemben. December 31-ike óta a váltótárca 89 millió P-ről 95 millió P-re, az adósok tétele 184 millió P-ről 192 millió P-re, továbbá a takarék- és folyószámlabetétek és a hitelezők együttes összege 296 millió P-ről 310 millió P-re emelkedett. Az 1928 első félévben mintegy 13 millió P törlesztéses jelzálogkölcsönt folyósított az intézet, úgyhogy 1928 június 30-ával a zálogleveles kölcsönök összállománya 35,891.759 P 64 f-re emelkedett. Két vidéki városban, Sopronban és Székesfehérvárott április hónapban nyiltak meg az intézet új fiókjai. A kimutatott tiszta nyereség 366.000 pengővel nagyobb a tavalyinál.

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság igazgatósága a folyó évi augusztus hó 6-án megtartott ülésén megállapította az 1928. június 30-án lezárt félévi mérleget. Ez a félévi mérleg a nyereségáthozat figyelembevétele nélkül 1,254.404.509 P tiszta nyereséggel zárul, amely tiszta nyereség — még a folyó év második negyedében alaptőkefelemelés folytán befizetett 184.000 darab új részvény figyelembevétele mellett is — az 1928. év első felére 787.365.90 P összegbenmegállapított tiszta nyereség megfelelő emelkedését jelenti. Bizonyos korábbi tranzakciók lebonyolításából származó nyereségek későbbi elszámolás részére tartattak fenn. A takarékbetétkönyvekre és folyószámlákon elhelyezett betétek állománya az 1927. június 30-i állománnyal szemben 47,514.092.80 P-ről 60,579.908.84 pengőre szaporodott, mig a hitelezők tétele 44,022.397.30 pengőről 42,053.575.71 pengőre csökkent. A váltótárca 51,422.070 pengőről 62,581.354.73 pengőre, az adósok tétele 41,986.411.44 pengőről 45,777.899 P 12 f-re és az intézet által folyósított jelzálogos kölcsönök állománya 14,188.662.51 P-ről 29,816.579.33 pengőre emelkedett.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

* **Az Ipari Kötvénybank** értesülésünk szerint augusztus 21-én fog megalakulni, amely azonnal megkezdi működését.

* **Az Ofa** mérlegét közgazdasági és pénzügyi körökben nagy érdeklődéssel várják. Kiszivárgott hírek szerint az Ofa egy frankkal emeli az osztalékot, vagyis az eddigi 4.5 frankkal szemben 5.5 frankot fizetne, az 50 frank névértékű részvények után.

* **Dr. Schiller Ottó,** a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének főtitkára, szabadságáról nemrég visszaérkezett és átvette a hivatala vezetését.

* **A Nasici** mérlege információnk szerint igen jó eredménnyel zárul, úgy hogy a szeptember végén megtartandó igazgatósági ülés minden valószínűség szerint egy frankkal magasabb dividendát fog javaslatba hozni, azaz nyolc frank az előző évi 7 frankkal szemben.

* **Szurday Róbert,** a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének ügyvezető-alelnöke, szabadságáról hazaérkezett.

* **Dr. Kresz Károly,** a Tébe igazgatója szabadságáról a napokban érkezett haza.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Gallértisztitásban vezet. Ára da rabonként 10 fil
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztitó vállalata
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon Aut.520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 30-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

Legszebb vacsorálóhely a HŰVÖSVÖLGYBEN a VERONIKA vendéglő I., Hidegkuti út 20 tisztelettel RONA GYULA

A budai nyári színház közönsége SÖRT a szemben levő Ulm László Szt. István vendéglőben igyék Állandó friss csapolás!

JÁNY ÁRPÁD I., BORS UCCA 1. TELEFON: A. 503-35. SÜTŐDE TELEFON: A. 503-33

Hűvösvölgy legszebb kirándulóhelye a Nagyréti vendéglő tulajdonos MARTH MIHÁLY

MOLNÁR JÁNOS VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitűnő konyha. Elsőrangú italok. Minden este *Horváth Béla* cigányzenekara muzsikál

BÉRAUTÓÜZEM TAVASZ GARAGE
Budapest, I., Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautóluvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolinomitógyár bizományosa
Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban: Éjjel Nappal 642-27

Három fekete macskához HABERMANN ANTALNÉ I, Maros-utca 18
Nagy kerthelyiség Fedett nagy veranda Kiváló hegyi borok
Kitünő Szentgyörgyhegyi!
Kiadó szezonra társaságoknak, egyesületeknek
Kuglizó

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR STOWASSER JÁNOS kir. udvari szállító, a Rákóczi tárogató feltalá'ója II., LANCHID UTCA 5
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

Műgyűjtők!
Gyüjteményük kiegészítése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel DARVAS régiségkereskedő üzletét III., ZSIGMOND-UCCA 38.
(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.
Régi elismert szakember és becslő.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

BUDÁN
a Mártonhegyi-út elején a Tamás-utca 15—19 és Dobsinai-út 10. alatt 59-es villamos Lejtő-úti megállójától 10 percnyire összes közművekkel ellátott 300—350 négyszögöl kiterjedésű, gyönyörű fekvésű, termő gyümölcsfákkal beültetett villatelkek több évi előnyös részletfizetésre kaphatók. 20% lefizetése után azonnal birtokba vehetők.
Érdeklődni a Magyar Köztisztviselők Takarékpénztár parcellázási osztályánál Budapest, IX. kerület, Mester ucca 17 vagy a helyszinen telefonon Automata 662-33

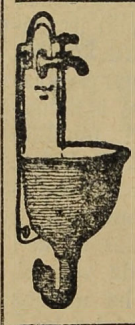
Háztatarozásnál előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhívó 179—42.

TÓTH ISTVÁN elektrotechnikai vállalata
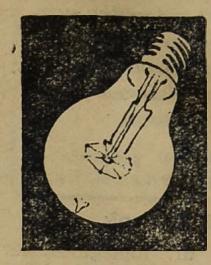
I, Gregussutcza 8. sz.
Tel. Aut. 510-29

Thermostóth
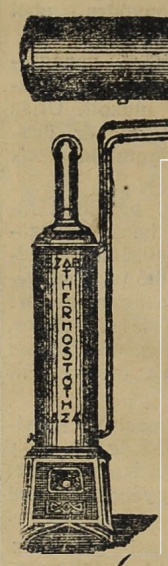
Központi fütések és szellőzte sek, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa V., Katona József-u. 3. Telefon: 223-93.

KRAMER ADOLF festő- és mázolómester I., Lágymányosi-u. 4 Telefon: József 82—57

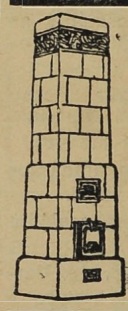
KÁLYHÁS!
Béres Márton I., LOGODI-U. 19. Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Szijgyártó nyerges és bőröndös
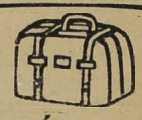
Megbizható régi üzlet FLIEGER NÁNDOR II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtáblafestészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy előnyös ismert ***illatsser, kötsser, vegysser és háztartási cikk ssaküzletemet,*** *mely eddig II., Batthyány-u. 4. sz. alatt állott fenn, f. é. augusztus 1-én*

Csarnok-illatszertár

néven a Fő-utca 51. sz. háznak a Vásárcsarnok felé néző oldalára (Batthyány-mozgó mellé) költöztetem.

RAKTÁRON VANNAK: **Magyar és francia parfőmök és kölnivizek (adjusztálva és kimérve), toilette szappanok, puderek, fogporok, fogpépek, szájvizek, fogkefek, parfőmök hajápolószerek. borotválkozási cikkek, fésűk, ollók, tükrök, betegápolási cikkek, gyermektápszerek, bőr és ruhatisztitók, mosóporok, fémtisztitó-szerek, padlófénymázak hajhálók, moly és féregirtószerek, gummiáruk, szivacsok, stb. stb. stb.**

Amidőn az új helyen megnyiló üzletemet a m. t. budai közönség szives jóindulatába ajánlom, legnagyobb ügybuzgósággal, figyelmes kiszolgálással, méltányos árakkal igyekszem majd ezt a jóindulatot kiérdemelni.

Mély tisztelettel
KAMENICZKY MIKLÓS
nyug. gimn. tanár

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában. Budapest. V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 920. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 szeptember 2.

Rossz néven

vették tőlünk, hogy a marsrutához kívánjuk kötni Buda városi és országos képviselőit. Igaz, hogy ez a régi rendi országgyülésre emlékeztet, amikor a megyék utasításokkal látták el követeiket, de hát — mondjon okosabbat aki tud és amivel Buda képviselőit arra tudnánk kötelezni, hogy foglalkozzanak Budával, leromlott gazdasági helyzetével és aggasztóan szegényedő őspolgárságával.

Szomorúan tapasztaljuk, hogy mindenki, akit Buda küld a közélet porondjára, ott kénytelen megalkudni az adott helyzettel, Pest túlnyomó többségével és kénytelen az addig hirdetett lokálpatriochismus helyett a nagy, egyetemes fejlődés hamiskás jelszavának behódolnia. A kéklajbis hetyke parasztlegény is úgy megy a malomba molnárlegénynek, hogy még nem lisztes, de két hét mulva ő is épen olyan fehér, mint a többi. Buda nagy embereit megeszi Pest.

Az egyetemes nagy fejlődés programmja ott bukott meg, Budapest szabályozási tervezetén. Ötven év óta nem tudta elkészíteni a mérnöki hivatal Budapest általános szabályozási tervét. Azaz, hogy tudta volna, mert a mérnöki hivatalában zseniális emberek ülnek ma is, de nem merte megtenni, mert akkor kiderült volna a városfejlesztés ezer hibája, a városi rendszer kapzsisága, az előrelátás hiánya és csődbe jutott volna az egész csizmadia rendszer, amellyel ezt az egyesített várost elejétől fogva kormányozták. A mérnöki hivatal csak toldoz és foldoz. Egyes részleteket szabályoz, mert nem tehet egyebet.

Mi semmiféle jelszavakkal nem bolondíttatjuk magunkat, minekünk nem kell az autonómia, ha kárára van a várásnak, mi nem félünk a diktátortól, ha fejlődésnek indítja ezt a gyönyörű fekvésü, világpozicióra teremtett, Kelet-Európa fővárosának predesztinált, de alaposan elpuskázott Budapestet.

Buda sorsával foglalkozva, mely ezer év alatt több ízben indult hatalmas fejlődésnek, tisztán megálapítható, hogy ez a város sem ipari, sem kereskedelmi téren nem boldogulhat. Ez a síkságon épült Pestnek előjoga és hivatása. A bortermelés nem lehet egy világváros feladata. Hiába híres a Gellérthegy barackja, azt megeszi előlünk a farkasréti temető. Ha nem is a temető, de az épülő villák, a terjedő város. Buda talaja adja a legjobb anyagot a téglaégetéshez és háromezer év óta, már a rómaiak idején itt égették Pannonia számára az örökké tartó téglákat. De ez sem lehet egy nagy világváros polgári jólétének az alapja. Nekünk a jó Isten kezünkbe adta a boldogulás kulcsát, az általános jólétet teremtő gyógyforrásokat, csak épen a formát kell megtalálnunk, hogy ezt a világraszóló kincset aprópénzre váltsuk.

Folkusházy Lajos h. polgármester szavai szerint Pest évtizedek óta milliárdokkal tartozik Budának. Hol volna ma Buda, ha ötven év előtt öntudatos és a helyzet magaslatán álló tanács intézte volna a magyar metropolisnak sorsát. Ha rá adta volna magát a gyémántcsiszolásra, ma Buda volna a világ összes fürdőinek gyémántja. Olyan drágakő, olyan értékes, hogy értéke kamataiból talán még jobban tudná dotálni ez a város a maga tisztviselőit, mint ahogy teheti ma. Utaltunk többször Wiesbaden példájára, ahol néhány gyönge langyos forrás, kellőképen kezelve és kihasználva fedezi a város összes költségeit. A Karlsbadi Sprudel vizét ott iszszák a betegek és rengeteg pénzt hagynak Karlsbadban. A világhirű budai keserűvizek forrásánál még senkisem ivott meg soha egy pohár gyógyvizet. Bolond dolog ez, de így van.

Az egyetlen megoldás Buda számára egy jól átgondolt fürdőügyi programm megalkotása és a szükséges munkálatok azonnali megindítása.

Csak pozitív alkotásokkal, határozott programmal lehet az idegenforgalmat megalapozni. A most kreált Idegenforgalmi Tanácsnak nehéz lesz a helyzete, mert már most erős érdekellentétek nyilatkoznak meg benne. Budapesttel szembe állították a Balatont. Pedig hol van a kettő egymástól. Akárcsak a Gellértfürdő és a lágymányosi strand. A budai gyógyforrások komoly gyógyító munkájának utókurája a Balaton. Egyetlenegy gyógyfürdője van: Füred. Távol áll tőlünk, hogy a Balatont kisebbítsük, de egy szekér elé, egymás mellé fogni a kettőt nem lehet.

Meg kell alapozni a nagy *központi fürdőparkot* a Vérmezőn. Ezt nem lehet máról holnapra felfújni, de minél később vetjük meg az alapjait, annál később szedhetjük gyümölcsét. A Vérmező felső sarkán pedig föl kell építeni az állandó kőszínházat és hangversenytermet. *Meg kell változtatni az építési szabályrendeletet* Budán és szigorúan betartani azt az új rendelkezését, hogy itt minden, még a kétszobás lakás is csak úgy épülhessen ha *az egyik szoba különbejáratú és kiadható.* Parkírozni kell az aszfaltsivatagszámba menő *Margit-rakpartot* és sürgősen rendezni kell *a fürdők előtti Dunapartot.* Parkírozni kell *a Gellérthegy tetejét* és fölépíteni az odavezető *liftet*, hogy az Úristen által idehengerített óriási sziklát magaslati gyógyhelynek használhassuk ki, mint a város közepén emelkedő Eifeltornyot. *Kitünő autóutakat kell építeni* a hegyvidéken és szélrózsa minden irányában, minden szomszédos ország fővárosa felé. A tanácsnak sürgősen meg *kell találnia a Dunát* és ezt a hatalmas víztömeget arányaihoz mérten kihasználni.

Át kell helyezni minden gyárat északról a város déli részére. Az így felszabadult óbudai, illetve akvinkumi medencét Csillaghegyig villa-városnak kell fentartani, amelynek központjává a nagyszabású Római-fürdő válnék, de e történelmi miljőben kell felállítani a stadiont és az akvinkumi ötforrás meleg vízével táplálni és fűteni a fürdőtől a Dunáig terjedő fedett úszóverseny bazent, hogy télen is használható legyen.

Egy csatornába fogva a budai fürdők elfolyó meleg vizét, azt a Lágymányoson felépítendő nagy téli és kereskedelmi kikötőbe kell vezetni, mely így jégmentessé tétetnék. Megnyitó lépésnek pedig 1930-ban meg kell nyitni a grandiozusan átépített, Szent István tornyával díszített, parkkal övezett Gellérthegyen a fürdőügyi kiállítást.

Ötször-hatszor megkíséreltük negyven év óta az idegenforgalom megteremtését különféle mozgalmak révén, mindannyi azon bukott meg, hogy *nyugatról várta a vendégeket.* Most is Amerikából várjuk. Föltesszük a yenkiről, hogy megkergült és nyolcnapos óceáni út után még hetven órát utazik vasuton, hogy Európa nyugati tengerpartjáról, világszép fürdők elkerülésével Budapestre jöjjön. Mi csak maradjunk Kelet-Európa világfürdője és *hozzuk ide Nyugat-Ázsiát.* Ha majd itt lesznek a fátyolozott arcú perzsa nők, az ukrajnai szépségek, a finnek, az esztek, a lengyelek és litvánok, ha ide szoknak a bolgárok, a görögök és a kisázsiai *törökök,* akiket könnyű lesz idecsalni azzal, hogy ezeket a fürdőket ők építették és mi egy különleges *keleti világ központjává, fürdőjévé* leszünk s amellett az első európai nagyváros, ahol e népek útja megakad, akkor önmagától fog tódulni ide Nyugat-Európa népe, sőt eljön a yenki is Fiumén át, hogy ezt megnézze. Negyven év óta nem kellettünk a Nyugatnak, próbáljuk meg egyszer a Kelettel.

Ezt a — ma már köztudatban élő — programmot szeretnék a budai polgárok kötelezővé tenni az ő képviselőik számára és aki ezt rossznéven veszi tőlük, az nem való sem városi, sem országos képviselőnek Budán.

Dubonai Pál

Budán, 1928 szeptember 1

Uj templom épül

a Városmajorban, ahol szűknek bizonyult a régi és erősen fejlődött a hitélet. A városmajori egyházközség hívei lelkesen adományoztak az új templom céljaira és már egy negyed év előtt együtt volt a négy milliárdot is meghaladó építési költség. Beavatottak szerint az új templom tervei rendkívül sikerültek és a város díszére válna. Szóval minden meg volna az új templomhoz, csak épen az építési engedély ment el — nyaralni. Valahol a Városházán elakadtak a tervek, bizonyára olyasvalakinek az íróasztalán, aki már három hónapja nyaral, vagy akinek nem nagyon fekszik szivén a városmajori templom. Már régen túl volna az egyházközség az új templom megalapozásán is, ha valaki ráért volna arra, hogy ezt az okmányt aláírja. Hja, a városházán nem sietnek!... A régi templom, ez a szép erdei kápolna, amelyen oly nagy szeretettel csüggenek a hívek, továbbra is megmarad az egyházi kultúra szolgálatában. Megfosztjuk a templom jellegétől, mert részben lebontják a tornyát, de máskülönben megmarad a kultúra házának. Ezen az egész környéken úgy sincsen nagyobbszabású terem s így ezt a tervet szívesen fogadják a budai kultúregyesületek, amelyek tényleg kultúrmunkát fejtenek ki. Az Isten háza így lesz a kultúra házává.

Ezüst menyegző Máriazellben. Dr. Dr. Vajda Károly, a *budai* Ferenc József kir. kath. gimnázium tanára Szent István napján tartotta ezüst menyegzőjét a máriazelli kegyoltár előtt feleségével, dr. Vajda Károlyné szül. derenkei Katona Katicával. Az itt üdülő magyarok a szeretet minden jelével elhalmozták az ezüstmenyegzős párt.

Gondolatok

Szent István hetével kapcsolatosan, hasznosan szolgálják ezt a nemzeti ünnepet s az ezzel szorosan összefüggő idegenforgalmi ügyet. Tagadhatatlan, hogy általános nagy vonásaiban erősen fejlődött e nemzeti hét programmja, amit elsősorban az egységes vezetésnek kell a javára írni. Hogy az egyes részleteket nem arra termett emberek nem tudták olyan nívóra emelni, ami az álalános impozáns keretnek megfelelt volna, — az jelentéktelen kérdés, mely a jövőben könnyen reparálható. A *Budai Napló*nak igazságot szolgáltattak a világítási effektusok, amiket két év óta sürgetünk és általános az óhaj, hogy a Halászbástya mesébe illő megvilágítása maradandóvá tétessék. Nem járhat oly nagy költséggel, amit meg ne érne a káprázatos hatás, amit mindenkire gyakorolt. Soha sem fogják elfeledni az idegenek. Állandósítani kell ezt, hetenkint legalább egyszer, még pedig télen-nyáron. Hiányzik még az ünnepi hétből a nagy, a komoly momentum, amilyen volna például a jövő esztendőben Szent István szobrának áthelyezése a királyi palota elé, az Eugen-szobor helyére, — amit a következő évben követne Szent Imre herceg szobrának leleplezése az üresen maradt Szent István szobor helyén. A szentté avatás nagy évfordulójának ez egyik nagy tényévé nőhetné ki magát. Ilyen monumentális központi ünnepet okvetlenül be kell illeszteni a programmba.

Idegenből. Máriacell, aug. 20. Szent István napja Máriazellben. Reggel öt óra óta búgva szólnak a celli harangok, a celli templom tornyára kitűzték a magyar lobogót. Tele van a nagy templom sok-sok drága magyar emlékkel, magyar kincsel. „Hol vagy István király, téged magyar kíván...“ Reggel fél 8 órakor, amikor szentmisére indulunk, még sürű köd gomolyog körülöttünk, sürű, sötét, hideg, fázósan sietünk előre a Bazilikába. Hideg, ködös ez a mai reggel, éppen olyan, mint a magyar sors... „Buda utcáin most hordozzák körül a szent jobbot...“ „Bús magyarok imádkoznak, hallod uram, hallod?...“ „Imádkozzunk ellenségeinkért“ — mondja papunk —, felrezzenek és eszembe jut az irás: „Ami tövis volt, abból virág lehet; ami rongy volt, királyi palást lehet; ami seb volt, tiszta szépség lehet Krisztus keze által...“ — A magyar Himnuszt könnyezve énekeljük el a szentmise után és vonulunk lassan kifelé mi, itt üdülő szép számú magyarok. Kint a köd felszállott már, a nap melegen süt, a csodásan szép vidék látása örömben ürdeti lelkünket és megtellünk nagy, szent reménységgel: „szent szűz Anyánk, ó el ne hagyj!...“

Haspelné Balázsy Lujza.

Szegényebb lett Buda ismét egy kulturális intézménnyel, amennyiben a Győri-úti *Pedagógiumot*, a polgári iskolai tanárképző főiskolát a szünidő alatt áthelyezték Szegedre, ahol működését szeptember hó 1-én már megkezdette.

A Pedagogiummal együtt Pestről áttették Szegedre az „Erzsébet“ nőiskolát is, ahol polgári isk. tanárnőket képeztek ki.

Lajos napot ült, még pedig dr. *Hódy* Lajos ny. postatakarékpénztári igazgató névünnepe alkalmából e hó 25-én a Farkasréti Gazdálkodók Egyesülete, fent a hegyen, a Király-féle vendéglőben, ahol az egyesület tagjai és az elnök barátai nagyszámban jöttek össze. Ez egyesületnek Hódy az elnöke és sikeres működését méltatták felköszöntőikben: *Szibinkics* György, a volt elnök, *Füredi* Jenő, a központi egyesület és Purébl tanácsnok nevében, gróf Berényi János, Pyber Ignác rímekben, Wagner Károly ny. államtitkár szép nótákkal és talpraesett mondókával, és dr. Kuszkó János, aki végül *Tábori* főkertészt az ünnep rendezőjét éltette. Az ünneplést és üdvözlést szokott kedves modorában és humorával köszönte meg az ünnepelt, akit táviratban és levélben üdvözöltek: dr. Ripka Ferenc, Becsey Antal kormányfi., Osztián Antal városbíró, März Károly társelnök, Lindenbach Károly temető-igazgató, Baróthy Lajos rendőrfőtanácsos és mások.

A logodi legenda. A Logodi utca kövezése ismét tipikus fővárosi munka, — írja egyik előfizetőnk. — Tavaszszal hozták a terméskövet. Aztán jöttek a kőtörő-munkások. Éjjel-nappal dolgoztak, amig megcsinálták az úgynevezett makadam kavicsot. Két heti munka után elvonultak a jó magyarok és mi azt hittük, most már eljön az a bizonyos budai sváb előmunkás az emebereivel és a gőzhengerrel és nekünk Logodi utcabelieknek ismét jó utunk lesz. De a sváb sokáig váratott magára. Ehelyett megjelent e hó elején, tehát 4 hónap mulva, a kátrányos kocsi és nem törődve azzal, hogy az út még nem kész, a poros, gödrös utat bekátrányozta. Mi Logodi utcabeli, útadót fizető polgárok mindezek után mégis türelemmel vártunk Egy szép napon aztán arra ébredtünk, hogy viszik utcánkból a kavicsot. A legendához tartozik még, hogy a gyalogjárdák járhatatlanok s a hozzánk felvezető lépcsők eső esetén vízlefolyató csatornák. Maga az úttest hullámos s itt száraz időben is elakad a teherkocsi. Ez a mi siralmas legendánk a mi utcánkról.

Dudva

ma a főváros új utcáinak dísze. Akármerre jár a budai ember, ahol új utakat építtet a főváros, ott mindenütt burjánzik a dudva, akárcsak a jó falun, csakhogy nekünk nincs se kacsánk, se libánk, ami azt lelegelné. A Sasadi dülőn a farkasréti temető déli csücskétől levezető út, mint a Hóvirág-utca folytatása, az eddig elkészült darabon ijesztően néz ki, úgy ellepte a dudva. Pedig egy nagy városrésznek, mely most fog épülni a Sasadi-dülőn ez lett volna egyik fő útvonala, még ki sem épült máris ellepte a dudva. Még komikusabban hat a kilenc hónapig épült Klára-utca, amely hivatva volna emelni a Városmajor szépségét. Még jóformán meg sem üllepedett a hitványul összetákolt gyalogjáró laza kavicsa és máris sűrűn lepte be a dudva. De csak a házak mentén, mert a park mentén lévő gyalogjárdát ápolja és rendbentartja a kertészet, ott nincs is semmi baj. Érdekes ennek a városnak az adminisztrációja, amelynek különös beosztása révén megtörténhetik, hogy az út egyik oldala gondozott és ápolt, míg a másik oldalán vígan tenyészhet a dudva. És ha itt dícséret illeti a kertészetet, megrovás jár ki néki a városmajori fő-allé érthetetlen elhanyagolása miatt. Ott meg a kertészet tenyészti a dudvád. Annyira sem tartják rendben, mint ahogy más sétautakat. Avagy talán a város rendelte el itt is a dudvatenyésztést?

Szent Gellért Gyógyfürdő
Iszapkezelés társashelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal.
Rheuma, ízületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.
Hullám

Svábhegyi hírek. A Svábhegyi Egyesület agilis elnökségének figyelme mindenre kiterjed s így legújabban azt kérte a székesfővárosi tanácstól, hogy a jövő évre felvett padok számát még harminc vasbeton pad költségével emelje, mert a farkasréti temető mellett húzódó *Hóvirág*-út és ennek folytatása, a *Denevér*-út, mely a Svábhegyre vezet nincs vasbeton padokkal ellátva, holott ezeket az útakat nagyon sokan veszik igénybe. A két úton mintegy harminc pad felállítására lenne szükség — a felállítás helyét későbbi beadványunkban fogja megjelölni.

A Költő-utca 6. sz. előtti úttestet a Mátyás király-úton át a Hollós-út köti össze a Svábhegyi Nagyszálló előtti térrel, mely a legforgalmasabb útja a Svábhegyen sétálóknak — gyalogosoknak. Az egyesület kérte, hogy e rész gyalogjáróját a most készülő Báró Eötvös-tér és Normafa-úti gyalogjáróval egyidőben bitumeneztesse a város.

Az I. ker. Denevér-útnak, a Martonhegyi úthoz közel eső része nagy darabon annyira elhanyagolt állapotban van, hogy ennek rendbehozása és kibővítése eminens érdek.

Nagy a sötétség a Martonhegyi-út és Denevér-út elején s azért kérte az Egyesület, hogy oda egy-egy utcai villanylámpát mielőbb állíttasson a város.

Madár védi a fát, mondja a jó gazda és talán ez a legolcsóbb munkaerő a hernyószedéshez, peteirtáshoz. Ezt mondja a Svábhegyi Egyesület is és megtoldja azzal, hogy a rovar tömeges pusztításán kívül az énekes madarak elszaporodása kedvessé teszi a szép budai hegyvidéket. Ezt segíti elő a madároduk kifüggesztése, amire legalkalmasabb az ősz, hogy így a madár téli védelmet találjon. A felállított oduk megtekinthetők s egyúttal kellő felvilágosítással is szolgál az „Ornithologiai Intézet" I., Debrői-út 15. sz. II. em. (Fogaskerekű vasút Retek utcai állomásával szemben.) Cinege odú ára: 2.— P., harkályodú 2 P 50 fillér. madáretető 3.— P.

Eltemetett források címen a Budai Naplóban megjelent és közföltünést keltett cikk sok olyan érdeklődő figyelmét hívta fel a budai hegyvidék forrásvizeire, akiknek eddig nem igen volt módjuk, hogy tapasztalataikról beszámoljanak. Alkalmat ad erre a Hollós Mátyás Társaság, amely feladatául tűzte ki mindama kincsek megkeresését és számontartását, amelyek a polgárság jólétét szolgálják. A vízszegénynek mondott budai hegyvidék nagy érdeke, hogy forrásaival komolyan foglalkozzék a főváros, mert a Társaság tudomására jutott, hogy a hegyek között, *a Zugligetben meleg- és vasasforrások* vannak. E tárgyban a „Hollós Mátyás Társaság" szeptember és október folyamán ankétot rendez és meghívja az érdeklődőket.

Kitüntetés érte a kézműipari kiállítás megnyitásakor, a fényképészeti szakosztályon *Blahos* Rudolf budai fényképészt, akit régi rendelője, József főherceg őfensége, megszólításra méltatott és meleg elismerését fejezte ki az elsőrangúnak elismert fényképész festőműtermének kiállítása felett. A kiállításon különben ő az egyedüli budai fényképész és kiállítása valóban érdemes a megtekintésre. A budaiak ott szoktak találkozni.

Az elnémult tücsök. Kapcza Imre meséli, hogy Almádin való nyaralásakor éjszakai nyugodalmát szörnyen zavarta egy lump tücsök, aki estétől reggelig hangosan muzsikált. Kereste a rendzavarót és rájött, hogy valahol az ablakban cirpel, de a legesekélyebb neszre elhallgatott. Csendben újra kezdte a cincogást, de az első megmozdulásra abban hagyta. Hej, de nem oda Buda! A meddő kutatás után barátunk fogta a zsebóráját és kitette az ablakba. Ketyegjen ott. A tücsök pedig elnémult.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

Emléklappal tisztelték meg a Farkasrét lakói azokat, akik nagy buzgalmat fejtettek ki a török időből fenmaradt Farkasrét—Magasúti kápolna ujjáépítése körül. Hódy Lajos névünnepe alkalmából a Király-féle vendéglőben maga az ünnepelt elnök osztotta ki a sok-sok aláírással ellátott öt emléklapot és a jelenvoltak kedvesen megéljenezték a kápolna kitüntetett gondozóit és építőit. Emléklapot kaptak: Metzger Antalné. Szablár Istvánné, Merl Jánosné, Miereisz János és Tanaschek Jakab. Isten éltesse őket.

Az Alagút órája. Ilyen is volt, még pedig a Clark Ádám téren. Hová lett? Nem lophatta el senki — írják lapunknak — mert hiszen nem zsebóra és nem toronyóra, melyet ráadásnak szoktunk adni. Elektromos órát sem adtak helyébe. Egyszóval nekünk budaiaknak hiányzik az óránk. Kérdjük tehát, hol van a Clark Ádám-tér órája és ha megvan, miért nincs.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-út 97. Tel. J. 123-01

Uj atrakciót kapott a *Pozsony kávéház*, ahol szeptember hó 1-től esténkint *Pásztor* Gyula jóhírű zenekara muzsikál és *Pöndör* Gyuszi, a közönség állandó kedvence, — énekel.

Hidegvér és tiszta gallér volt a mult századvégi ifjúság mottója. Most már csak a hidegvérre van szükség, mert a tiszta gallérnak *Mentzer* Gusztáv viseli a gondját. Az általa tisztított gallér tisztasága és fénye kifogástalan.

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván utca 4.

Buda szenzációja a Horváth-kerti tejivócsarnok (a Budai-Szinház mögött a parkban.) Tejtermékek, fagylalt, jeges kávé, hideg és meleg ételek és italok dús választékban. Polgári árak a pesti közönség kedvenc uzsonázóhelye.

A VÁROSMAJOR
régen nélkülözött pompás felszerelt
CSEMEGE ÉS FŰSZER
üzletét nyitotta meg a BORS- és CSABA-U. sarkán
TIMÁR
Dúsan felszerelt raktár
A közönség részére KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY
Mindent házhoz szállít

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legradioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdőlők
Fedett téli uszócsarnok

Gallértisztításban vezet. Ára darabonként 10 fi
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztító vállalata
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hídnál) Telefon Aut. 520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 530-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

Legszebb vacsorálóhely a HŰVÖSVÖLGYBEN a VERONIKA vend églő
I., Hidegkuti út 20
tisztelettel
RONA GYULA

BUDAI KŐVÖLDE
PARK VENDÉGLŐ
II., Marcibányi-tér 6. szám.
Árnyas kerthelyiség gyönyörű lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.
Állandóan hideg és meleg ételek. Elsőrendű fajborok Dreher sör. Naponta Kaposvári Boros Misi zenekara játszik
Tulajdonos
SIPOS GYULA

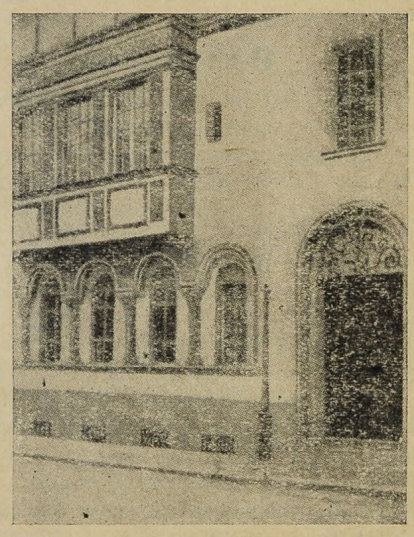

BALRÓL:

Szentgyörgyi Károly építész mérnök munkáiból.

A Lógody-ucca 52. számú kétemeletes bérpalota gyönyörű részlete.

LENT:

Mozgalmas kép a budai fürdőéletből délelőtt a Szent Gellért hullámfürdőben.

A SZENT GELLÉRT HULLÁMFÜRDŐ

A Szent Gellért fürdő mozaikos és csempés hullámfürdője, amelynek tágas medencéjében az arisztokrácia és a pénzvilág legfelsőbb rétegei hódolnak a vizi örömöknek.

CSÁSZÁR-
fürdő nagyhirű platános udvarán és a Duna partján pompás kerthelyiség és kitünő zene
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

NEMZETI PARK
Vadorzó ucca 1—3. közvetlen a 83-as villanyos megállójánál
Telefon automata 643—01.
Nyilvános étterem pensió. Buda legszebb kiránduló helye. Minden szobában vízvezeték, villanyvilágitás, saját strand. Állandó zene uzsonához és vacsorához. Kitünő magyar és francia konyha. Uradalmi fajborok. Igen mérsékelt polgári árak
Egyesületek, társaságok részére hatalmas külön terem díjmentesen áll rendelkezésre.
Ugyanitt rendelhetők Balaton legszebb szállodájában a Balatonaligai dr. Puskás penzióban, utányos áron szobák.

BALÁZS vendéglő a hűvösvölgyi végállomásnál
Elsőrangú konyha. Kitünő cigány

POZSONY KÁVÉHÁZ
Budán a Krisztina körút egyetlen kávéháza a Vérmezőre nyiló szellős terrasz!
I. ker. Krisztina körút 81.
Esténkint szimfónikus zenekar
Pompás fagylalt! Legkitünőbb kávé!
Nyitva reggelig Telefon: Aut. 502—07
Uj tulajdonos: DANKOVSZKY JENŐ

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon függő kertjében
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjáról könnyen megközelíthető.

Személyi hírek

Kozma Jenő dr. Buda országy. képviselője, az Egységes Polgári Párt elnöke visszatért külföldi útjáról és egy hétre birtokára utazott pihenni.

Hoor-Tempis Mór dr. egyetemi tanár Londonban tartózkodott és e hét végén várják vissza.

Morvay Győző dr., ny. tanker. főigazgató családjával *Tátrába* utazott, ahol augusztus végéig marad. Távollétében *Szávay* Gyula főtitkár intézi a Hollós Mátyás Társaság ügyeit.

Hennyey Vilmos, ny. államtitkár Amsterdamban töltött három hetet.

Angyal Kálmán, tabáni plébános, pápai prelatus olaszországi utazásából három hetet szentelt Florenc műkincseinek tanulmányozására.

Aggházy Kamil, a Hadtörténelmi Múzeum igazgatója családjával Egerben nyaralt.

Peterdy Sándor író, ny. postaigazgató, a Hollós Mátyás Társaság titkára egy havi tartózkodásra Győrbe utazott családjával.

Bangha Gyula dr., a Moktár jogügyi tanácsosa szabadságát Svájcban töltötte.

Ujlaki *Müller Pál* dr., az Óbuda ujlaki téglagyár kiváló képzettségű vezérigazgatója, néhány napi rosszullét után ismét átvette a vállalat vezetését.

Vaszary Gábor nyug. előljáró családjával Balatongyörökön töltötte a nyarat. Vele volt leánya *Vaszary Piri*, a Nemzeti Színház kitűnő komikája.

Szász Sándor dr., a Máv. főorvosa és a Szent Gellért fürdő rend. orvosa szabadság idején beutazta Franciaországot.

Kinek megy jól Budán?

Elsősorban természetesen a *„Budai Napló“*-nak, mert mi is úgy vagyunk vele, mint az a jó vidéki szerkesztő, aki arra a kérdésre, hogy jól megy-e a lapja, a következőket szokta volt válaszolni: — „hogyne menne, amikor senkise tartja...“ Hanem azért majd csak megpróbáljuk ősztől, hogyan lehetne intenzíveben szolgálni a budai polgárság érdekeit. Azután föltétlenül jól megy a cukrászoknak. *Auguszt* hatemeletes bérpalotát épít az Attila-körúton és az építési költségeket csak úgy a mellényzsebéből fizeti. *Ravasz* László megvette a szomszéd palotát másfélmilliárdért és rászánt még egy félmilliárdot, hogy valami különleges szép hellyé alakítsa át új helyiségét, ahova e hó közepén költözik át. Ő még a mellényzsebébe se nyúl, csak úgy a pult mögül, a napi bevételből fizeti az építkezés költségeit. Ki mondja, hogy nincs így? De legjobban megy a *Lukács-fürdőnek*. Az minden esztendőben lebontja azt, amit az előző esztendőben épített és különleges szerencséjére szolgál, hogy a terraszvendéglő bérlője, aki „dragaderossz“ konyhát visz, ami azt jelenti, hogy ott csak kiváltságos emberek tudnak jól megvacsorálni — végre mégis csak kényszeregyesség elé jutott s így a Lukács-fürdő szépszerével megszabadul tőle. — De a legeslegjobban mégis csak a *színház* megy Budán, mert a Régi Nyár-hoz már egyáltalában nem kapni jegyet és hogy több közönség férjen a ezínházba, *Sebestyén* Géza igazg. átépíti, kibővíti, kőbe vési, betonba rakja és lehet, hogy már ezen a télen is játszani fognak a Nyári Színházban. Addig az elmult Régi Nyarat a Városi Színházban tartják melegen, amíg ismét visszahozzák s itt megy tovább az új télben a Régi Nyár. — Szóval: — Jaj, de jól megy nekünk itt Budán!

Budaiak Fonyódon. A *„Pénteki Borgazdaság“* augusztus 26-án, vasárnap sikerült kirándulást rendezett Fonyódra, ahová a társaság tagjait *Krivoss* Árpád dr. hívta meg. A kiránduló társaság délelőtt érkezett Fonyódra és elsősorban Bélatelepen dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternél tisztelgett, aki a társaságot vállásreggelivel fogadta. Balatoni fürdés után a társaság dr. Krivoss Árpád fonyódi kies nyaralójába vonult, ahol a háziasszony a társaságot lucullusi ebéddel várta. A házigazdát és feleségét, valamint dr. Ripka Ferenc főpolgármestert, dr. *Zboray* Gyula, mint a társaság jegyzője s egyetlen tisztviselője köszöntötte fel, mire dr. Ripka Ferenc válaszában kiemelte azt a fontos szerepet, melyet a Pénteki Borgazdatársaság a II. ker. társadalmi életében betölt s a negyedszázados multtal biró társaság jövő fejlődésére s a baráti összetartásra ürítette poharát. Este búcsúzott a társaság, melegen ünnepelve a ház fáradhatatlan úrnőjét és a szíves házigazdát.

A kiránduláson résztvettek: Benedek Sándor, a közigazg. bír. II. elnöke, dr. Kozma Jenő országy. képviselő, dr. Lendl Adolf, ny. igazgató, Túry Zoltán dr. és Peich Ferenc dr. közigazg. ítélőbírák, Szalay József, dr. Finánczy Béla min. tanácsosok, Rittinger Imre dr. és Vadász Mihály dr. kormányfőtanácsosok, Neuschloss-Knüsli Kornél dr. és Weimess Marán építészmérnökök, Makoldy Viktor főgymn. tanár, Eperjessy Béla műszaki főtanácsos, Roso Henrik dr., Lugmayer József dr., Pénzes Mihály dr., Szitár Endre dr., Domokos Andor dr., Zboray Gyula dr. ügyvédek, Guth Ferenc dr. h. előljáró, Varjas László dr., Chambrin Lajos dr., Tereczky Tivadar dr. és Petrovits Tibor dr. főv. fogalmazók, Frommer Zsigmond dr. orvos, Fekete Géza főv. hivatalfőnök, Gorka Gyula és Müller József kereskedők, vitéz Vértessy Károly földbirtokos, többen távollétöket kimentették.

Nász. Radványi László dr. szerkesztő és neje Vasváry Klotild fogadott lánya: *Olly* szeptember hó 8-án szombaton déli 12 órakor a fasori (VII., Vilma királyné-út 5. alatti) református templomban tartja esküvőjét *Offra* Gergely és neje Wolosczuk Eufrozina fiával: dr. *Offra* Sándorral. Sürgönycím: Budapesten, VI., Andrássy-út 29.

Pathó István ismert budai iparos leányát *Irént* szeptember hó 8-án, szombaton délután 5 órakor vezeti oltárhoz a krisztinavárosi plébániatemplomban bükkei *Janthó* László kereskedő. Cím: I. Attila-u. 33.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I, Attila-u. 12

Lawn-tennis verseny Óbudán. Szeptember hó 5-i kezdettel, délután 3 órától estig a *Move Óbudai Torna Egylet* III. Hévizi úti sporttelepén II. osztályú lawn tennis-versenyt rendez, melyen a férfi és női egyes verseny győztesei *elsőosztályú játékosokká* minősíttetnek. Nevezések szept. 4-ig naponta d. e. 9—2-ig Haszmann János címére (III., Lajos-u. 148., telefon Aut. 624-57.) küldendő. Versenyszámok: I. Férfi egyes nyilt verseny. (A Move OTE örökös vándordíja.) II. Női egyes nyilt verseny. (Az I. és II. első osztályú minősítéssel.) III. Férfi páros nyilt verseny. . IV. Vegyes páros nyilt verseny. Díjazás: Minden versenyszámban az első és második helyezett (pár) tiszteletdíjat, a harmadik helyezett (pár) az egyesület ezüstözött plakettjét nyeri. Feltételek főbb pontjai: Nevezhet minden amatőr játékos, aki a MOLSz. tagja, kivéve az elsőosztályú játékosokat. A mérkőzések három. az I. versenyszám döntője öt játékra megy. A nevezésnek tartalmaznia kell a nevező vezeték és keresztnevét, polgári állását, lakását, a versenyszámot, amelyre nevez és egyesületének jelzését. Sorsolás szeptember 4-én este 7 órakor a Move OTE clubházában (III., Hévízi-úti sporttelep. *Haszmann* János, ügyvezető alelnök, *Schäffer* József szakosztályvezető. *Hoffer* András szakosztályi intéző.

Mindig elkésik

a város ott, ahol elől kellene járnia. Engedi, hogy egész városrészek épüljenek, de egy kapavágást nem tesz azért, hogy ez az új városrész kellő milliőbe kerüljön. Mert ez a város nő a tanács minden ferde intézkedése dacára és itt Budán is, hol itt, hol ott, új, nagy palotatömbök bújnak ki a földből, és életlehetőségeket követelnek. Ott van a Böszörményi út, amelyen oly nagyszabású építkezés indult meg, hogy szinte túl tesz a Lipótváros szomszédságában megindult építkezéseken, de azért elképedve látja mindenki, hogy ezek az új házak hogy vájják ki maguk számára a rendezetlen talajban a gödröket és csak a mélyen tisztelt város nem találja helyénvalónak, hogy az ottani fölösleges földet elhordassa a lágymányosi pocsolyába. Az Istenhegyi-út, a Németvölgyi-út, a Böszörményi-út és az Enyedi-utca találkozása *nagyszabású teret kíván* és ma mégis olyan szegényes, hogy szinte szégyelni való. Egyelőre egyszerű földmunkáról van csak szó, planirozásról, faültetésről, útegyengetésről, gyalogjárók létesítéséről, ami igazán nem képezheti nagy gondolkozás tárgyát a hivatalokban és elviselhetetlen költséget a pénztárban. De jelentené a polgárság megelégedését, a város szépítését, ami mégis talán csak elsősorban volna a tanács feladata. Itt mindenütt most csak dudva terem.

Fekete humor. Budán történt és az egyik kedves hölgy olvasónk írja: — Lenézett az erkélyről az utcára, ahol éppen jött egy kéményseprő. Az egyik kapun két fiatal nő jött ki, egyenesen a kéményseprőnek. „Né, egy kéményseprő!“ — mondja az egyik. — „Ujé, igazán egy kéményseprő!“ — mondja a másik. A kéményseprő pedig visszaszól: — „Nuná, a lőcsei fehérasszony!“

Érdekes gondolatot valósított meg és állított ki az képműipari kiállításon *Gunesch* János budai jóhírű bronzműves, aki már az első két kiállításon aranyérmekkel lett kitüntetve. Most egy irredenta szentségfölmutatót állított ki és tárgya: Magyarország dombormüvű térképe sugárkévében, felette a hármas halom a magyar koronával és az apostoli kettős kereszttel, magyaros stilusban. A talapzaton töviskoszorúban a magyar hiszekegy. A pompás és feltünő szentségtartónak sok a bámulója. Ezenkivül a miloi Vénus szobrát aranyozott bronzoszlopon, egyéb egyházművészeti, sport- és versenydíjat, valamint kupákat állított ki. Mindannyi érdemes művészi értékű darab.

Gyász. *Schätz* József, az évtizedek óta ismert sörnagykereskedő, budai háztulajdonos e hó 28-án, délelőtt, munkás életének 88-ik évében, rövid szenvedés után elhunyt. E hó 30-án temették a kerepesi úti temetőben nagy részvét mellett. Az engesztelő szentmise e hó 31-én reggel volt a villányi úti plébániatemplomban. Gyászolják: Schätz Henrik, Schätz Lipót és neje szül. Erl Anna, Schätz Antal és neje szül. Kähler Hermina, Schätz Nándor és neje szül. Balgács Mária, Medek Tibor és neje szül. Schätz Róza mint gyermekei, menyei és veje, ifj. Schätz József, Anna és Magdolna, Schätz Róza, Gertrud, ifj. Schätz Nándor, ifj. Schätz Antal és Ottó, Medek Irén és Margit mint unokái, kiterjedt rokonsága és barátai.

Goszthonyi *Gosztonyi* Aladár ny. székesfőv. főszámtanácsos augusztus hó 22-én rövid szenvedés után, életének 63-ik évében elhunyt. Augusztus 25-én, délután temették a farkasréti temető halottasházából és a család nagyszámú ismerőse és barátja kísérte utolsó útján. Siratja neje goszthonyi *Gosztonyi* Aladárné szül. *Kiss* Irén és egyetlen gyermeke: *Ilonka*.

Papp Jenő ismertnevű ujságíró édesatyja *Papp Jenő* ny. csécskei (erdélyi) igazgató-tanító, aki fiánál volt látogatóban, hazautaztában váratlanul elhunyt 60 éves korában. Papp Jenőn kivül másik fia, dr. Papp Gusztáv, az Uj szent János kórház s. orvosa és az erdélyi magyarság széles rétege gyászolja a 40 évnél régebben szolgáló érdemes tanítót.

Nagy veszteség érte a Budai Dalárdát, amelynek egyik legfegyelmezettebb énekese, *Sallay* Nándor várbeli lakatosmester, hosszas kínos betegség után elhunyt. Kedves, rokonszenves ember volt és halálhire őszinte részvétet váltott ki egész Budán.

Budai álmok

Bárczy István cikke — Szent István tornya a Gellérthegyen — Kilátásos út a budai hegyvidéken

Pompás gondolatot vetett fel *Bárczy* István, Budapest volt főpolgármestere a Szent István ünnepét megelőző vasárnapon. Bárczy zsenialitása közismert és sajnálatos csak az, — ami nem egyedül álló jelenség, — hogy elkésve nyilatkozik meg vezetőembereink érdeklődése Buda iránt.

Bárczy István sok szép tervet valósíthatott volna meg, ha ő is nem a „pesti“ népszerűséget kereste volna, amely hibába csaknem minden vezetőemberünk beleesik, még ha Budáról kerül is vezető pozicióba. A politika sokat megmagyaráz és a politika megfeledkezik a régi szerelmekről.

Bárczy István Szent István napi cikke különben igazolja a *Budai Napló* egyik régebbi cikkünket, amelyben síkraszálltunk az ellen a köztudattá vált dogma ellen, hogy a gellérthegyi citadella így szép, ahogy van. Ezt ma még sokan vallják, pedig megdönti ezt a szerencsétlen tételt az az egy föltevés, hogy

ha az Anjouk nem Visegrádon, hanem a Gellérthegyen építették volna fel királyi várukat, hogy akkor most leborotválnánk-e a kiálló tornyokat, hogy olyan laposssá tegyük a romot, mint amilyen ma a citadella?

A citadella az osztrák uralom ócska, dísztelen maradéka. Izléstelen váracs, aminő hombárt sokat építettek. Bárczy István is másnak, szebbnek képzeli a Gellérthegy tetejété.

Közérdekű cikkéből közöljük a minket, budaiakat érdeklő részleteket:

„...A legelső magyar király ünnepéről s a most megtartandó ünnepségekről eszembe jutott valami. Milyen szép lett volna, ha a széplelkű József Ferenc főherceg sok-sok nemes fáradozása elérte volna célját, s a Gellérthegyet megkoronázták volna boldogult Alpár Ignác tervei szerint. Gyönyörű terv volt, csak az a hibája, hogy egyedül közérdek fűződött valóraváltásához. Sok szép régi álmom között valamikor megálmondtam azt is, hogy a gellérthegyi siklón fölmehetünk

egy csodaszép várba, amelynek körvonalait és százméteres tornyát minden este végigvilágítják és tetején ragyog világító színes ékkövekkel kirakva Szent István koronája. Amint a bécsi hajó esténkint idegenekkel zsúfolva Visegrádról közeledik a főváros felé, ámulva nézik Szent István messzevilágító tornyát.

Természetesen fent a hegyen nagyszabású pompás szálló várja a vendégeket, hogy gyönyörködjenek a legszebb városi képben, amilyet sehol sem láthatnak. Ugyancsak két remek szálló a Dunaparton, az egyik a piaristák régi épülete helyén, a másik a Rudasfürdőé. A Rózsadombon egy keleti stílusú, remek Gül Baba-Palace-szálló, mellette

egy kisebb mecset minarettel,

alatta a pompásan kiépített fürdőkkel. Terveztettem annak idején boldogult Devecis Ferenc volt középítési igazgatóval egy szép, széles, úgynevezett

kilátásos utat

a környező budai dombok- és hegyeknek a város felé néző oldalán a Mártonhegytől a Svábhegy és Hárshegy oldalán a nyéki erdőn át a Guggerhegy lejtőjén a Rózsadombig. A gellérthegyi terv már készen állott. Már a pénz is megvolt, csak a városnak kellett volna hozzájárulni olyan összeggel, amit azóta másfelé, kevésbé érdemes célokra el is költöttek...“

A Hollós Mátyás Társaság évek óta küzd azért, hogy a Margithíd tengelyében a Rózsadombra vivő szerpentinút sziklafala felett mecset épüljön, ami a kelet felől várható idegenforgalom szempontjából szerfelett fontos. Ha itt találkozik Bárczy elgondolásával, akkor a kérdés talán hamarabb megoldható.

Fogjanak kezet Bárczy István és a Hollós Mátyás Társaság — Buda fejlesztése érdekében a társaság jelszavával: „Tegyük Budát ismét Mátyás király virágzó városává, ahol jómódban él a polgárság!“

BALÁZS ÜDÜLŐ
Hűvösvölgy (a végállomásnál)
Szobaárak 5·— P-től felfelé. Penzió háromszori étkezéssel, 1 személy napi 9·— P, 2 személy 17·50 P.
TELEFON: Automata 640—78.

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

HALAT
legfrissebbet, izletesen reggeltől éjfélig
KUTI
dunaparti vendéglőjében
az óbudai hajóállomásnál

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

RÓMAI FÜRDŐ
gyógyforrásából fakadó langyos ásványvizű
STRAND
teljesen védett és minden veszedelmet kizár
Biztonság — Kényelem
Tisztaság — Gyógyulás
SOVÁNYIT

KIRÁLY-FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiornátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

Budán, I, Krisztina-körút 151

SZÉPILONA VENDÉGLŐ
KERTHELYISEGEI
elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást Stigniczky József tulajdonos személye garantálja.

Mügyűjtők!
Gyüjteményük kiegészítése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel
DARVAS
régiségkereskedő üzletét
III., ZSIGMOND-UCCA 38.
(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.
Régi elismert szakember és becslő.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYAR
STOWASSER JÁNOS
kir. udvari szállító,
a Rákóczi tárogató feltalálója
II., LÁNCHID UTCA 5
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

Loór Irma udvari szállító utóda
Nagy Imre László
élővirágkereskedése
II., Fő ucca 1. Telefon: 41-87
Menyasszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak, lelkiismeretes kiszolgálással

Hűvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

STATISZTIKAI hivatal mellett
Bimbó u. 1-3-5. sz. alatt
kisebb-nagyobb üzlethelyiségek kiadók
Bővebbet a házfelügyelőnél,
vagy Automata 298-29.

Közgazdasági Napló

Újjáéledt és jól prosperál a Községi Takarék

Reményi Schneller Lajos dr., vezérigazgató nyilatkozata a Takarékpénztár átalakulásáról és munkaprogramjáról

Miért nem adja ki a Községi Takarékpénztár félévi mérlegét a többi pénzintézetekével a TÉBE

Pénzügyi körökben nagy feltűnést keltett, hogy a *Községi Takarékpénztár* félévi mérlegét a többi pénzintézetekével együtt nem adta ki a *TÉBE,* holott a *Községi Takarék,* mint az *Egyesült Fővárosi* jogutódja, tagja a *TÉBE*-nek. Fölkerestük ez ügyben *Reményi Schneller* Lajost, a *Községi Takarék* vezérigazgatóját, aki kérdésünkre a következő érdekes felvilágosítást adta :

— A félévi mérlegünk publikálása megállapodás alapján maradt el, mert a *Községi Takarék* a június 30-iki fordulónapon csak jogelődünknek statusáról tudtunk volna mérlegszerű adatokat a bankkartell rendelkezésére bocsájtani. Bár még nincs eldöntve az a kérdés, vajjon tagja maradunk-e a bankkartellnek, de azért tartjuk magunkat a kartell kondicióihoz és csak olyan betéti kamatokat térítünk meg, mint a többi azonos kuriába tartozó pénzintézet. Azonban ebben a tekintetben sem vállalunk még semmi kötelezettséget.

— Az új takarékpénztár munkaprogrammjára vonatkozóan csak annyit említhetek meg, hogy kifejezetten takarékpénztári jellegü üzletekkel óhajtunk foglalkozni. A takarékpénztári üzlet erős fellendülését várom, és úgy gondolom, hogy ősszel erősebb betétképződés fog megindulni. Mi magunk is a legnagyobb mértékben a betéti üzletet fogjuk forszirozni, de nagy súlyt helyezünk természetesen a folyó üzletre is s így folyószámla kihelyezéseket, lombardirozásokat és a jelzálogilag biztosított kölcsönnyujtásokat fogjuk nagy mértékben üzni. Ami az új intézet klientéláját illeti, erre nézve is csak optimisztikusan nyilatkozhatom. Az Egyesült Fővárosi régi üzletfelei megigérték, hogy az ügyek rendbehozatala után továbbra is el fognak bennünket látni megbízásaikkal és azt tapasztalom, hogy az igéretükrek teljes mértékben eleget is tettek. Az az általános bizalom, amely a takarékpénztárt övezi, kitűnik abból, hogy az Egyesült Fővárosi ügyfelei fokozatosan visszaszivárognak hozzánk és a *Vásárpénztár* bankosztályának ügyfelei hűek maradtak régi intézetükhöz.

Az intézetnek Budán fiókjai vannak Fő-utca 2., Horthy Miklós-út 1., Krisztina körút 133. és Főtér 2. szám alatt, amelyek kivétel nélkül jól fejlődnek és kedvező eredménnyel zárták félévi mérlegüket. Mindannyian Buda közgazdaságának erős támaszai és a város hiteligényeit teljes mértékben kielégítik. A takarékpénztár többi fiókjai a felfokozott várakozásnak megfelelően működnek.

*

A legfrissebb magyar vezérigazgató úr aránylag még fiatalember és kiváló egyéni képességeinek, valamint nagy szakmabeli tudásának köszönheti azt a kivételes poziciót, melyet elfoglal a magyar közgazdasági életben. Született 1892-ben, jogot végzett, majd 1920-ban a Leszámitoló Bank cégjegyzőjévé nevezték ki. Ettől az időponttól indult meg Reményi Schneller Lajos dr. tulajdonképeni karrierje. Alig telt el esztendő, hogy előléptetésben nem gató lett. Mint bankigazgató szívósan és kitartóan dolgozott. Amikor 1926-ban a *Viktoria* konszern részesült volna. 1921-ben aligazgatónak nevezték ki és 1923-ban. tehát 31 éves korában bankigazösszeomlása hatalmas meglepetésként érte az ország gazdasági életét, mert hiszen ezáltal az állam hitelképessége is kockára tevődött. Komoly tanácskozások indultak meg a Viktoria szanálására vonatkozólag, később a nagybankok vezetői értekezletre ültek össze és közösen felkérték dr. *Dobayt* arra, hogy a Viktoria szanálásának az élére álljon. Ugyanez a bankközi értekezlet kérte fel egyúttal *Reményi Schneller* dr.-t. hogy segítsen a szanálás munkájában Dobaynak. — Reményi Schneller vezérigazgató a *Leszámitoló Banknál* elfoglalt igazgatói állása mellett mellékfoglalkozásként vállalta a megbízást és mikor 1926-ban Dobay elment a Viktoriából alakult Molineumtól, akkor a vezetés Schneller vezérigazgató kezébe került. Egy évvel ezelőtt, amikor az Egyesült Fővárosi Takarék bajba került, akkor a *Pénzintézeti Központ* felkérésére vállalta el Reményi Schneller dr. vezérigazgató a mai Községi Takarékpénztár szanálását.

Az Egyesült Fővárosi szanálásának eredményeit nem birjuk megállapitani, de több mint valószínű, hogy nem volt más megoldás, minthogy ebből a bankból megcsinálják a mai Községi Takarékot. A mult év végén vált meg Reményi Schneller dr. vezérigazgató végleg a Leszámitoló Banktól és a közelmultban foglalta el a mai Községi Takarékpénztár vezérigazgatói állását azzal a programmal, hogy a Községi Takarékot az ország legnagyobb középbankjává fejlessze. Hatalmas szellemi erőket kiván ez a munka, de ha úgy valósul meg, ahogy a tervek mutatják, Reményi Schneller Lajos dr. vezérigazgató bankári zsenialitásának egész ereje fog kibontakozni benne és ezzel a szereplésével a zenitre jut azok közé a kivételesek közé, akik sikerekben elérték mindazt, amit csak elérhetnek ebben a kis országban.

Ferenczy László

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Pasaréti
legforgalmasabb helyén nyitotta meg
Hentes-
árúháza fiókját
Budakeszi-út 1.
szám alatt új kertes bérházban, az Uj Szent János kórházzal szemben
Timár
Krisztina krt 8—10

Dr. Domony Móric miniszteri tanácsos, a *MEFTR* vezérigazgatója szabadságra utazott.

* **Reinitz Ernő,** a Fonciere Biztosító ügyvezető igazgatója 3 heti szabadságát Balatonfüreden tölti.

* **Dr. Lengyel Mihály,** az Ofa ügyvezető igazgatója házasságot kötött *Kőszeg* Licy úrhölggyel, Dr. *Kőszeg* Miksa főorvos leányával. Tanuk voltak: *Sonnenfeld* Lajos, az Ofa vezérigazgatója és *Wilheim* Arthur, a *Hatvany*-cég igazgatója. A fiatal pár a *Budai Napló* értesülése szerint házasságkötés után Olaszországba utazott.

* **Gergely Vilmos, a Magyar Vasútforgalmi Rt.** vezérigazgatója 43 éves korában munkás és eredményekben gazdag karrier első stációjaként közgazdasági tevékenységének 25 éves jubileumához érkezik el. *Gergely* Vilmos, aki 19 éves korában került a vállalathoz, a legnehezebb éveken vezette át a *Magyar Vasútforgalmit.* A konszolidáció óta pedig a terjeszkedés oly nagy mértékben sikerült, hogy a Vasútforgalmi Gergely Vilmos vezetése mellett ma már *a magyar gazdasági élet kimagaslóan reprezentáns vállalata,* amelynek külföldön is nagy súlya van. Gergely vezérigazgató jubileuma barátainak és tisztviselőinek körében osztatlan örömöt vált ki.

A pénzintézetek egységes félévi mérlegei

A *Takarékpénztárak* és *Bankok Egyesületének* kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek ez év elején elhatározták, hogy mérlegeiket a jövőben egységes alapelvek szerint fogják elkészíteni és hogy az így egységes elvek szerint felállított mérlegeket nemcsak az évi közgyűlések alkalmával, hanem félévenként fogják közzétenni, továbbá, hogy ezen közzététel egy közös táblázatban fog megtörténni. A pénzintézeteket ezen elhatározásukban fontos bankpolitikai szempontok vezették. Fontos mindenekelőtt az egységesség elve, annyival in inkább, mert az egyes külföldi államokban is egységesség látható a mérlegekben és különösen Németországban már hosszabb ideje az összes német pénzintézetek teljesen egységes minta szerint állítják fel mérlegeiket.

Vezető pénzintézeteink már a háborút megelőzőleg is rendszeresen közzétették félévi mérlegeiket s így a félévi mérlegek közzétételére vonatkozó határozat viszszatérést jelent a háború előtti szokáshoz azzal a lényeges különbséggel azonban, hogy most ezen határozat folytán a *TÉBE* kötelékébe tartozó úgyszólván valamennyi pénzintézetnek mérlege félévenként fog nyilvánosságra kerülni; az újítás továbbá az, hogy a közzététel egy táblázatban történik. Ezek az újítások bizonyára kedvező megítélésben részesülnek egyrészt a belföldi közönség részéről, de másrészt a külföld részéről is, amely ezen reform iránt, annak nyilvánosságra jutása óta messzemenő érdeklődést tanusított.

Az egységes alapon felállított félévi mérlegek ezen összesített kimutatásban most először kerülnek nyilvánosság elé.

* **A Magyar Országos Ipari Záloglevél Kibocsátó Intézet** augusztus 29-én tartotta alakuló közgyűlését a *Pénzintézeti Központ* tanácstermében. Hosszú éveken át folyt ennek az intézetnek felállítására az előkészület. A magyar ipari vállalatok a háború és az infláció alatt csaknem teljesen elvesztették forgótőkéjüket és kénytelenek voltak üzemeik fenntartásához igen drága rövid lejáratú kölcsönöket igénybe venni. A gyáripar érdekképviselete, hogy ezt az egészségtelen állapotot megszüntesse, már 3 évvel ezelőtt kidolgozta egy olyan intézménynek tervezetét, amelynek az a feladata, hogy a külföldi tőke segitségével hosszúlejáratú törlesztéses kölcsönt szerezzen az iparvállalatoknak az elveszett forgótőke pótlására. A legutóbbi beruházási törvényben *Bud* János exposéja nyomán a kormány biztosította a felállítandó intézmény alaptőkéjének első részletét, azaz 3 millió pengőt, amelyet a mult héten a minisztertanács ki is utalt. Ennek a 3 millió pengőnek a *Pénzintézeti Központhoz* való befizetése után történt meg a közgyűlés összehívása *Zsigmondy* Kálmán miniszteri tanácsos elnöklésével. Az intézet elnökévé megválasztották *Zichy* János grófot, vezérigazgatóvá pedig kinevezték *Varsányi* Emil műegyetemi tanárt, vezérigazgató helyettesül *Hámos* Róbertet a *Hermes* volt igazgatóját. Dr. *Friedmann* Ernő, aki az intézet felállítása körül kiváló érdemeket szerzett, az igazgatóság intentióinak az ügyvezetés irányításában való érvényesítése végett *administrateur délégnének* kérte el, aki ezt *nobile officiumként* vállalta is. Az új intézet Béla-utca 2. szám alatt a *Magyar Gyáripar* székházában kezdi meg működését.

A Községi Takarék 100 pengő névértékű részvényeiben az első kötés 110 pengős kurzuson jött létre a tőzsdén.

* **A Budapesti Kisipari Hitelintézet** ha nem is a legnagyobb nehézségekkel, de csak részben tudta kielégíteni a tömegével hozzáforduló kisiparosok és kiskereskedők kölcsönigényeit. A legutóbbi tőkeemelés sem tudott teljes mértékben segíteni a helyzeten, mert hiszen kevésnek bizonyult az az 1 millió pengő is, ami a *Kisipari Hitelintézeten* át az állam részéről került szétosztásra a kiskereskedők között. A főváros tanácsa ezért elhatározta, hogy 500 ezer pengő állandó betétet helyez el a *Kisipari Hitelintézetnél,* amely ezt az összeget is apró kölcsönök formájában a nagyszámú kisiparosok és kiskereskedők hitelellátására fogja fordítani.

* **A Rimamurányi Salgótarjáni Vasművek** június végén zárta üzletévét. Azóta serényen folyik a mérleg feldolgozása, amely már annyira előrehaladott stádiumban van, hogy nagyjában képet lehet alkotni az elmult év üzleteredményéről. A *Budai Napló* értesülése szerint a mérleg kedvezően alakult, úgy hogy a vállalat bő tartalékolással is könnyen megfizetheti a mult évi osztalékot, sőt emelhetné is 2 pengővel, azonban nem hisszük, hogy erre sor fog kerülni.

* **A Salgótarjáni Kőszénbánya r. t.,** amely a villamossági iparban mint köztudomású állandóan tért foglal, *Szolnokvidéki Villamossági r. t.* cég alatt új részvénytársaságot létesített a közelmult időben, 600.000 pengő alaptőkével.

* **A Fabank** szintén elkészítette félévi mérlegét, amelyet azonban nem hozott nyilvánosságra. A *Budai Napló* értesülése szerint azonban kitűnő eredményről számoltak be és így mindenben igazolták a pénzpiac és a részvényesek várakozását ezzel az igen agilis és jelentős középintézetünkkel szemben.

* **A Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete** azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a közeljövőben fel fogja állítani a racionalizálási tanácsot, amely elsősorban van hivatva az egységes üzemgazdálkodás megvalósítására, üzemgazdasági előadások megtartására, továbbá a termelési tanács felállítására. Különösen a magyar textiliparnak lenne fontos ennek a megvalósítása, mert a jelenlegi helyzet ezt feltétlenül megkívánja. Az egyesületben oly kiváló szakemberek vennének részt, akiknek a racionalizálási tanácsban való bevonása az iparnak rendkivül nagy előnyét jelentené.

* **A Magyar Országos Központi Takarékpénztár** 1928 első félévi mérlegtételei a multévi június 30-i állományokkal összehasonlítva, az intézet üzletének számottevő fejlődését mutatják. A könyvecskékre és a pénztárjegyekre elhelyezett takarékbetétek 58.6%-kal 32.3 millió P-re, a folyó- és csekkszámlán elhelyezett tőkék 46.21%-kal 43.5 millió P-re, vagyis az állandó jellegű összes betétek 51.24%-kal emelkedtek, mig a hitelezők tétele 18.8%-kal csökkent. Idegen tőkék a 100 millió P-őt meghaladják. A takarékpénztár vállalatai, élükön a söripari konszernnel, az elmult félévben is gyarapodtak.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
Vill., Futó-utca 10. szám.

JÁNY ÁRPÁD
I., BORS UCCA 1.
TELEFON: A. 503-35. SÜTŐDE TELEFON: A. 503-33

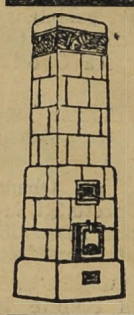
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirű céghez.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte sések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve: HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVO-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér.
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 921. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 szeptember 16.

Óbuda jövője

Félszázados mostoha sors után, amely idő alatt Óbuda visszafejlődött, most olyan jelenségek keretébe került, amelyek e városrész fejlődésében *új korszakot* jelentenek.

Az *óbudai híd* közeli felépítése ma már befejezett tény, mert a hídfőhöz vezető utak kisajátítására szükséges ingatlanokat is megszerezte már a közmunkák tanácsa. Láttuk a Ferenc József-híd építését követő rohamos fejlődést a Kelenföldön és

nincs rá ok, hogy hasonló fejlődés ne következzék be Óbudán is.

Ennek a hídnak nagyobb a hivatása, mint ahogy Óbudán sokan hiszik. Föltétlenül tehermentesíti majd a Lajos- és Zsigmond-utcát a nagy forgalom alól és könnyít a fennmaradó forgalmon is, mert

a Margithíd és az óbudai híd között kiépül a Zsigmond- és Lajos-utca.

Az építkezéssel járó szabályozás pedig ki fogja szélesíteni olyanynyira, hogy a mai forgalmat is bírná. Egyedül a Császárfürdőnél lesz baj addig, amig a Császárfürdő átépül és az út előtte kiszélesíthető. Az óbudai közlekedésnek ez a darabka útvonal — a Lukácsfürdő a Kavics-utca között — szorítja most a torkát, itt torlódik minden és ezen egyelőre segíteni másképen nem lehet, mint azzal, hogy

a Margithíd budai fejétől a Lukács- és Császárfürdők kertjén át, az ujlaki és tovább az óbudai Dunapartra széles autóutat sajátít ki a város.

Ezt az új útvonalat minél előbb munkába kell venni, mert úgy az ujlaki mint az óbudai rakpartot sürgősen rendezni kell. Nem úgy, nem a régi pesti rendszer szerint, ahogy a Belváros és Lipótváros Dunapartját rendezte a város, hogy a természetadta Dunapartot, mely a Mária Valéria-utcáig és az Akadémia-utcáig terjedt, kapszli módon beépítette és ma a Hungária-szálló előtt kocsival közlekedni egyáltalán nem is lehet, — hanem világvárosi módon,

harminc-negyven öles Dunaparttal, ahol a villamosított helyiérdekű vasuton kívül jusson hely a széles autóstrádának és a házak mentén megfelelő korzónak.

Óbuda és Ujlak jövőjéről van szó, amely városrészek teljesen *rá vannak utalva a Dunára* és így itt krajcároskodni nem lehet.

Azokat a háromezeresztendős műtörténelmi kincseket, skartba tett történelmi emlékeket, Akvinkum romjait és fürdőjét nem lehet tovább véka alatt tartani, mert e városrész számára életkérdés, hogy az idegenforgalom ezek révén ide irányíttassék, ezek a kincsek a város kirakatába kerüljenek és megindítsák a felső budai medence méltó kifejlődését, mely

kiinduló pontja lesz annak a világszép útnak, amely Szentendrén túl Esztergomig húzódik a Duna partján,

ahol a villák hosszú sora épül, vasút közlekedik, hajó jár és a Dunán érkező idegen már Visegrádnál ízelítőt kap Kelet-Európa hatalmas metropólisának fényéből és ragyogásából.

*

Óbuda szegényedő polgárságát valóságos lázba hozta az a biztató tudat, hogy végre *állam és város összefognak* a pusztulásnak indult polgárság megmentésére és lerakják a jövendő boldogulás alapköveit.

E napokben ezt a korszakalkotó témát tárgyalta *Andréka* Károly elnöklete alatt a III. kerületi Egyesült Polgári Kör választmánya is, ahol híven tükröződik vissza az óbudai közélet hangulata. Napirendre vetette ezeket a kérdéseket az a nagy változás, amely az óbudai Dunapart Máv. vasútvonalán beállott, ahol az esztergomi vasút szárnyvonala az óbudai állomástól a Császárfürdőig fut, hogy lebonyolítsa Buda iparvállalatainak teherszállítását, amely évenkint megközelíti a *százezer* vagont. Az itt közlekedő gőzvasút a maga füstjével, zakatolásával elkeserítette a Császár- és Lukácsfürdő beteg lakóit és a vasútmentén lakó polgárság életét, mert befutott egészen a Margit-körútra, hogy a Gázgyár és a Ganzgyár szükségleteit kielégítse. Igaz, hogy ezt a forgalmat éjfél után két órakor bonyolították le és ha nem is zavarták így az utca életét *nappal*, megzavarták vele a polgárság *éjjeli* pihenését, mert

a rekkenő hőségben sem lehetett nyitvahagyni az ablakokat, el kellett zárkózni a fojtó füst elől és a vonat okozta lárma elől.

Az út mentén lakók valóságos ostrom alá fogták a városházát, úgy hogy végre is magáévá tette ezt az ügyet a tanács és a kormány segítségét kérte e visszás állapot rendezésére. A kormány jóakarattal kereste most már a másik *elmérgesedett kérdés* megoldását is, mely Óbuda számára szintén rendkívül fontos.

Ez a helyiérdekű vasutak közlekedési lehetősége.

Az óbudai Főtértől és a Filatorigáttól kezdve Csillaghegyig budapesti polgárok laknak és élnek, akiknek *egyetlen közlekedési eszközük* a szentendrei HÉV. A MÁV nagy teherforgalma mellett

kínos beosztással csak óránkint való közlekedést tudott lehetővé tenni a HÉV számára

és így a HÉV is *hosszú vonatokat volt kénytelen járatni*, hogy a forgalmat lebonyolítsa. Ez is fokozta a vasút okozta lármát, főleg a Császárfürdő környékén, ahol a betegeknek nem volt tőle nyugtuk sem éjjel, sem nappal. A Római-fürdőn túl fekvő községek Szentendréig, sőt azontúl Leányfaluig örökké zúgolódtak az óránkint való közlekedés ellen. Képviselőjük, *Almássy* László, minden követ megmozgatott választói érdekében és mindennek nyomása alatt *már 1912-ben elektrifikálta a HÉV a maga vasútját.* Ellenben a MÁV még ma is gőzmozdonyokat jár. Most, hogy a kormány utasította az államvasutakat, hogy közlekedési lehetőségeket teremtsenek a közönség számára, aminek első föltétele volt

a kettős sínpár lefektetése a Dunaparton végig.

A MÁV azonban húzódott az előrelátható nagy befektetési költségektől, viszont *Bódy* Tivadar, a HÉV vezérigazgatója, a közönség és a NOVA nagy tervei érdekében, de főleg a műszaki igazgató *Szél* Árpád sürgette a közlekedés sűrítését, — aminek azonban útját állta a folyton növekvő teherforgalom. Hosszas tárgyalások után az a megállapodás jött létre, hogy

a HÉV megépíti a második sínpárt, vállalja az egész teherforgalom lebonyolítását és lehetővé teszi a tízperces közlekedést.

A vérmes emberek Óbudán ebben sérelmet látnak és az Óbuda Ujlaki Dunapart kiépítését *vasút nélkül óhajtják.* Bizonyos, hogy *a legideálisabb állapot* az volna, ha a Dunaparton egyáltalában nem közlekedne vasút. Csak hogy a városrendezést nem egyedül a kényelmes és kedves szempontok vezérlik, hanem sokszor ezek fölé kerekednek *fontos gazdasági érdekek,* mint amilyenek például ennél a vasútnál a teherszállításon kivül

a főváros élelmezése.

A HÉV. hajnali vonatjai *ezer meg ezer élelmiszer árust hoznak Budapestre,* mert szerencsésen kapcsoltak bele nagy termelő vidékeket Budapestnek élelmiszerrel való ellátásába, mint ahogy a helyiérdekű vasútnak minden terjeszkedése újabb és újabb termelő területeket csatol Budapesthez és emeli az élelmiszer forgalmat. Szerencsétlen a helyzet, hogy ezt

a vasutat más uton nem tudjuk Budára behozni.

de okvetetlenül be kell hozni. A negyven öl széles óbuda-ujlaki Dunapart ezt lehetővé teszi. Napközben tízpercenkint 1—2 kocsiból álló vonatok járnak majd és bonyolítják le a személyforgalmat éjfélután pedig hosszú vonatok, amelyek elektrifikált szerkezete *füstnélküli és zajtalanabb.*

Széles Dunapart mellett ezeket a kérdéseket a mérnöki tudomány ma már mind meg tudja oldani. És meg is kell oldani, mert ettől a megoldástól függ Óbuda jövője.

*

A jövő képe ragyogó.

A Bécs felől este érkező hajó már Visegrádnál villamos lámpákkal világított Dunapartot lát és minden völgytorkolásnál ragyogó telepeket, strandfürdőket, fényárban úszó hoteleket. Minél közelebb érkezik Budapesthez, a Dunapart annál ragyogóbb, a hajó közlekedés sűrűbb, a vadregényes hegyek alján a Dunaparton egymást érik a fényesszemű villamoskocsik, — a szentendrei sziget déli csúcsánál kibontakozik a fényözönben élő *Römaifürdő,* — a háromezeresztendős Aquincum — a nagyszabású *Stadion* — és már látszik, mint a hajnali derengés, a megvilágított égbolton viszszatükröződő száz és százezer lámpa fénye, a vízfénytől csillogó Dunát átívelő hatalmas hidak, a káprázatosan szép fehér tündöklő *Halászbástya,* az ország gótikus palotája, a királyi vár.

S mire befut a hajó, itt áll az idegen a turáni népek hatalmas *UR városában,* amelyet mi magyarok hoztunk el Ázsiából ide Európába, hogy megkápráztassuk a nyugati népek fonnyadt kulturáját, a mi hatezeresztendős, legősibb kulturánkkal. *V. B.*

Budán, 1928 szeptember 15

Szép esték

csendes, poétikus, összhangzatos esték, a *Hollós Mátyás Társaság* hétfő esti vacsorái a *Császárfürdő* hagyományos platánjai alatt. Ami legkedvesebb bennök, az, hogy politikamentesek. Ideálisan barátságos érintkezés, amelynek kedves színt ad az ezer színben felcsillámló humor, a művészlelkek bájos naivitása és az elégedetlenek halk dorombolása. És a társalgás örökös tárgya Buda. Ezer változatban. A dícső multat, az örökszép hagyományokat, a bübájos regéket, amiket átszö a poéták csiszoltan színes fantáziája, — a keserves jelen, amelyben ezer ötlet, gondolat kíván segíteni, — s a ragyogónak festett jövendő, mely ólomlábon jár, de jön, jön, mintahogy a legsötétebb éjszakára is megjön a rózsaujjú hajnal... A társaságban ott él minden. Az építészet, a föltalálás, a szobrászat, a festő, a tudós, az író és mindenki rakja ki a maga szép lelke kincseit, teszi oda Buda oltárára, áldozatnak, szent tűznek, — arra az oltárra, ahová a magyar vitéz leghűbb pajtása, szép fehér lova szívét tette. Csendben hallgatja mindezt sok szép asszony, okos szemű, kedves leány, amíg lassan, de mindig hangosabban megindul a szavuk és végül urrá lesz mindenek felett a nő, a gyönyörű budai nő. Szép lelkük teleszívja magát az izgalmas képekkel, lelkükre rátapad, mint a virágpor a szálló fantázia ragyogó aranya, hogy ott csillogjon tovább az eljövendő generáció lelkében, mint Buda szeretetének örök tüze.

Kidölt egy ember

a budai sorból, a budai gárdából, — eltemettük *Gordon* Róbertet. A túlfeszített munka leverte erősnek látszó szervezetét, de az első csapásra nem tudta leütni. Kétszer sujtott hozzá és a második csapást már nem bírta el. Temetésén ezernél többen jelentek meg: — barátai, tisztelői, munkatársai, — az a nagy tábor, amely benne látta vezetőjét, kenyéradóját, istápolóját. Budai, őszinte, meleg részvét kísérte utolsó útján.

Óbuda keserveit tárgyalta a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör *Andréka* Károly elnöklete alatt e hó 11-én tartott választmányi ülésén, ahol először az *óbudai piac* hosszan vajudó ügyét, azután az *ujlaki piac* bővítésének, esetleg áthelyezésének kérdését, amelynek ügyében Rezső Antal indítványát terjesztik *Vajna* tanácsnok elé. A kirándulások újbóli rendezését határozták el s ezt a Dunaparton lefektetendő kettős sínpár és ezzel kapcsolatosan az egész Óbuda-ujlaki Dunapart szabályozása feletti vita követte. Majd pedig a Bécsi-úti autóbuszközlekedés mizériáit tárták fel. Kovácshegyi Kálmán, Martin Gyula, Kemény Lajos, ujlaki dr. Müller Pál és Gergelyi Ernő érdemleges felszólalása után a jelenvoltak társasvacsorához ültek. A választmányi ülésen részt vettek: Andréka Károly, Szepessi Ágoston, vitéz Bátorffy Vilmos, Bárczy Lajos, Martin Gyula, Kozma Gyula, Kápolnai Gyula, Tóth Ferenc, Szedlacsek József, Kovács Dávid, Kemény József, dr. Gergelyi Ernő, Kemény Lajos, Lesch György, Gittinger György, Ronga Sándor, dr. Orova Zsigmond, Günther Béla, Rezső Antal, Kovácshegyi Kálmán, Bartók Béla, ujlaki dr. Müller Pál, Móra István, dr. Unger Manó, dr. Szemkó Barna, Deutsch Adolf, Székely Salamon, Duschák Andor és Bodó Rezső.

Merénylet a budai fürdők ellen

Dalmady Zoltán dr. lebecsmérli a mi gyógyforrásainkat

Vannak érthetetlen dolgok, amiket az ideggyógyászok az őrület egyik nemével szoktak jelezni, mert rendes észjárású ember még csak sejteni sem képes, hogy ilyen esetek miképen adhatják magukat.

Tudtunkkal az idei balneológiai nemzetközi kongresszuson, amelyet Londonban tartanak, a magyarországi Balneológiai Egyesületet dr. *Dalmady* Zoltán rkv. egyetemi tanár, a Balneológiai Egyesület főtitkára és a Margitsziget főorvosa képviseli és ott is, mint ahogy a baleset elleni kongresszuson a mult héten itt Budapesten tette, osztogatni fogja *három nyelven:* magyarul, németül és franciául közzétett írásait a budapesti fürdőkről. Komoly helyen, a népjóléti minisztérium kiadásában megjelenő Népegészségügy című folyóiratban jelentek azok meg s nagy feltűnést keltettek. Nem is annyira feltűnést, mint nagy és keserű felháborodást.

Még ha csak magyarul írta volna mindezeket a bölcseségeket dr. Dalmady Zoltán úr, magyarázni lehetne az eljárását, de így, két idegen világnyelven téve azokat közzé és osztogatva azokat az érdekelteknek, se nem menthető, se nem magyarázható, csakis a legsúlyosabban elitélhető. A budapesti törvényhatóság egyik tekintélyes tagja *Scheuer* Róbert, aki nekünk már azért is nagyon kedves, mert pesti ember létére, jóakaró, meleg érdeklődéssel viseltetik Buda iránt, hívta föl a figyelmünket erre a merényletre, amit nem csak a budai fürdők ellen, hanem elsősorban Buda szegénynyedő őspolgársága ellen intézett dr. *Dalmady* Zoltán. Külön tanulmányt írt a budai fürdőkről és abban a következőket mondja többek között:

„. . . Budapest fürdőváros hévizei *egyáltalán* nem sorozhatók az *ásványviztani ritkaságok közé.* A forrástan *ezeit ismeri* a hasonló chémiai és phisikai tulajdonságú hévizeknek“ . . . . . „a budapesti thermák nem bírnak *semmiféle olyan elméletileg vagy gyakorlatilag igazolt tulajdonsággal,* amely őket minden verseny fölé emelné és unikummá tenné.“

Ezeket hirdeti, ezekkel fog a londoni balneológiai kongresszuson propagandát kifejteni Dalmady Zoltán dr. a jövő esztendőben Budapesten tartandó balneológiai kongresszus érdekében.

Hogy ehhez mit szólnak az illetékes körök, nem tudjuk, de hogy ez a tudományos cikk rettenetes felháborodást váltott ki nemcsak Budán, hanem Pesten is, az holt bizonyos. De ne értsük félre a

Szent Gellért Gyógyfürdő
Vizgyógyintézet és Napfürdő
Külön férfi és női osztály.
A legmodernebb berendezés.
Szakképzett személyzet.
Hullám

dolgot, itt nem igazságokról, — itt nem Dalmady úr balneológiai tudásáról van szó, hanem egy világváros polgárainak kilátásba helyezett jobblétéről és megélhetéséről. Már pedig, aki ez ellen vét, az vét a nemzete ellen és ha ezt öntudatosan teszi, felettes hatóságainak föltétlenül felelősségre kell őt vonnia.

Ilyen merényletet már régen követtek el Buda ellen és őszintén bevallva, nehezen tudjuk megérteni. Egyetlen egy magyarázat volna, amelyet ez a cikk is igazol, hogy ismét *ütközik a Balaton a budai fürdőkkel.* Mert ahogy azt már közöltük volt, az új Idegenforgalmi Tanácsban is ez a két irányzat küzd egymás ellen és a balatoni irányzatnak, számbeli túlsúlyánál fogva, kilátása van a győzelemre. A budai fürdőket lebecsmérlő cikkében Dalmady Zoltán dr. áradozó dicshimnuszt zeng a Balatonról, a balatoni fürdőkről és azt a nekünk kedves, de általában véve képtelen állítást kockáztatja meg, hogy a Balaton unikum a világ összes tavai között.

Beteg dolog, nagyon beteg dolog, ha a budai fürdők rovására tudnak csak a Balaton mellett propagandát kifejteni, pedig — ezt csak súgva mondjuk egymás között — a Balaton mellől még *teljesen hiányzik a balneológiai kultura.*

Mindenesetre jó azt tudnunk itt Budán, hogy kik ellen és mi ellen kell védekeznünk.

Dubonai Pál.

Uj napközi otthon Budán. Az első kerületi vöröskereszt választmány ügyvezető elnöke, *Hubert* Vilmos mozgalmat indított az iránt, hogy Budán egyelőre 25 üdülésre szoruló számára napközi otthont létesítsen. Édes tanácsnok az erre vonatkozó előterjesztést szívesen fogadta és várja, hogy azt a tanács elé vigye.

A magyar olimpikonok nevének megörökítése végett az *Andréka* Károly elnöklete alatt működő III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör kérelmet intézett az Országos Testnevelési Tanácshoz, amelyben egyszerű, de maradandó értékű és nevelő hatású emléket ajánl kivitelre az Országos Testnevelési Tanács jóakaratú figyelmébe. Stadionunk még nincsen, — írja Móra István, a kör poéta főjegyzője — testnevelési főiskolánk már van. Ott fognak nevelődni magyar testnevelésünk apostolai: a testnevelő tanítók, tanárok. Az első magyar paedagogiumban fog találni az Országos Testnevelési Tanács elnöksége alkalmas helyet, hol az eddigi és az ezután következő dicsőségszerző magyar olimpikonok tettének-nevének jut egy-egy márványtábla. Az olimpikonok tiszteletére városfalat bontottak a görögök, mink csak egy-egy aranybetűs táblát kérünk számukra személy szerint a falba illeszteni. Jövendőnk ifjúsága hadd olvassa s onnan induljon nemzetek közti versenyre és: a magyar olimpiászra.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

A Kisfaludy Szinház kedvezményes *bérletszelvény füzeteket* 10 előadásra, bocsátott a III. ker. Egyesült Polgári Kör tagjai részére 25—30 százalékos kedvezménnyel. Érdeklődők a szelvényfüzeteket a Kör titkáránál, *Horváth* Lajosnál vehetik át (III., Fő-tér 1.). Telefon: 623—89.

Jelmezes szüreti mulatságot rendez e hó 16-án vasárnap d. u. 3 órától a Csányi-vendéglő kerthelyiségében Budaörsi-út 37. sz. tánccal, sok mindenféle bohósággal és tréfával a „Budai Jóbarát" asztaltársaság a *Kelenföldi Daloskörrel.* Mindenkit, aki szereti a mustot és mulatni akar, szívesen látnak.

Társasvacsorát rendezett e hó 4-én a *„Magyar Nemzeti Szociális Párt"* az Erzsébet Sósfürdő vendéglőjében, melyen a párt tagjai és barátai nagy számmal vettek részt. Vacsora után a fiatalság táncra is perdült, melyen a főiskolai hallgatók zenekara muzsikált. A társasvacsorán többek közt résztvettek: Lányi János alezredes és neje, dr. Vendl Aladár műegy. tanár és neje, dr. Gulyás Pál egyetemi tanár, Nagy Ibolya, a Nemzeti Szinház művésznője, Kazacsay Gerőné festőművésznő, dr. Halász Gyuláné, lovag Knebel Nándor és neje, özv. Szlovák Jenőné, özv. dr. Kemény Gézáné szfőv. tanácsnok özvegye, Toronyi Béláné ezredes neje, dr. Képessy József ügyvéd, Kazacsay Tibor zeneszerző, dr. Ipolyi Árpád min. tanácsos, Kovátsay István ny. s. hiv. főigazgató, Szilágyi Mihály ny. máv. főfelügyelő. Perger Ignác ny. szfőv. főjegyző és mások igen sokan. — Évszaknyitó havi értekezletét a Magyar Nemzeti Szociális Párt f. hó 6-án tartotta, amelyen meleg ünneplésben részesítették a nyári üdülésből visszatért dr. Neményi Imre ny. államtitkárt, a párt elnökét.

A budai bankélet föllendülését bizonyítja, hogy a nagy pénzintézetek, különös gondot fordítanak budai fiókintézeteikre. Igy legutóbb a *Nemzeti Hitelintézet* helyezte át új díszes helyiségbe Krisztina-téri fiókját, mely éveken át eredményes munkát fejtett ki Krisztina-tér 3. sz. a. *Zorn* Ádám, a fiók igazgatója meg tudta nyerni úgy a budai, mint a környékbeli közönség rokonszenvét és bizalmát s a fiók klienturája ma már annyira felszaporodott, hogy alkalmasabb helyiséget kellett keresni a közelben és át is költözött már *I., Krisztina-körút 141.* szám alá, a megfelelő dísszel átalakított új helyiségébe.

Köszönet

mindazoknak, akik megkönnyítik Tali Ferenc szerkesztő munkáját, amelyet lapom érdekében kifejt most, hogy erősebb fegyverrel nagyobb siker reményében szálljunk harcba Buda érdekében. Köszönet mindazoknak, akik ismerőseiknek ajánlják a Budai Napló-t és azok címét velünk tudatták.

VIRAÁG BÉLA

Ut-bolrányok

címen írja elkeseredetten báró *Szterényi* József v. miniszter többek között a következőket: „. . . A közigazgatási bizottság mult havi üléséről kiadott tudósításban azt olvasom, hogy egy bizottsági tag szóvátette az utak, illetőleg az útépítések ügyét. Egyebek között a Svábhegyre vezető utakét is. A tudósítás szerint az elnöklő alpolgármester beismerte, hogy bizony történtek hibák az útépítés terén, de megnyugtatólag nyilatkozott, hogy a legnagyobb bajokon túl vannak már és a Svábhegyre vezető út *augusztus közepéig* rendben is lesz. Nem tudom, honnan merítette az alpolgármester úr megnyugtató kijelentéséhez az információt? Ha így adták azt neki, akkor nyilvánvalóan *félrevezették,* mert nemcsak augusztus közepére nem készültek el az utak, de még októberre sem készülnek el. Az én hivataloskodásom idején, ha netalán előfordult hivatalos félrevezetés, azért a legszigorúbb megtorlás járt. Ma persze más idők járják. Ami a fővárosi útépítés terén történik, *az egyenesen botrány.* Itt van a Svábhegy említett esete. A főváros legszebb kirándulási helye. Nincs az az idegen, akit a ritkaságba menő kilátást nyújtó Jánoshegyre ne hoznának fel. Akiket az idén felhoztak, azok nem fogják megismételni ezt az életet veszélyeztető kirándulást. De minden, egyéb októl eltekintve, a portenger is eltakart előlük minden kilátást. A Svábhegyen van legalább négy-ötszáz villa. Mit törődik a főváros tanácsa azzal, hogy azok *egész nyáron* szinte megközelíthetetlenek! A Svábhegynek van más években a legnagyobb autóforgalma. Bánja is a főváros tanácsa, hogy az idén egyszerűen lehetetlenné van téve! Az idén még egyetlen napig sem volt a Svábhegynek rendes utiforgalma, egyetlen napig sem lehetett a rendes utat használni. Két-három hét múlva bevégződik a nyaralási idő és az Istenhegyi-út még ma is őskori állapotban van. Ilyen merényletet a főváros lakossága ellen csak nálunk merészelnek elkövetni".

Gyász. Súlyos csapás érte Ormai József iskolaigazgatót, aki évtizedeken át Budán lakott, azzal, hogy leánya *Tirczka* Lorántné szül. Ormai *Aida* életének tavaszán, 11 hónapos legboldogabb házasságában, élete 26. évében, hosszú szenvedés után e hó 4-én elhunyt. 6-án temették a farkasréti temetőbe. A család nagyszámú barátain és ismerősein kívül gyászolják a Zaitz, Rosner, Hliniczky, Krizmanits, Vaszary, és Gadányi családok.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri" TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és Iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

A SVÁBHEGYI SZANATÓRIUM
a legideálisabb őszi gyógyhely. A Svábhegy nagyszerű, verőfényes őszi klimája versenyez Merán minden szépségével. Szeptember 16-tól kezdve utószezon-árak.

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennáll kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő.
Fedett téli uszócsarnok

Gallértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fill.
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztító vállalatat
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon Aut. 520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 530-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

BUDAI LÖVŐLDE
PARK VENDÉGLŐ
II., Marcibányi-tér 6. szám.
Árnyas kerthelyiség gyönyörü lombos fákkal. Külön zárt és nyitott fedett étterem. Elkülönített páholyok.
Állandóan hideg és meleg ételek. Elsőrendű fajborok Dreher sör. Naponta Kaposvári Boros Misi zenekara jászik.
Tulajdonos
SIPOS GYULA

Legszebb vacsorálóhely a HŰVÖSVÖLGYBEN a VERONIKA vendéglő
I., Hidegkuti út 20
tisztelettel
RONA GYULA

Pasarét
legforgalmasabb helyén nyitotta meg
Hentes-
áruháza fiókját
Budakeszi-út 1.
szám alatt új kertes bérházban, az Uj Szent János kórházzal szemben
Timár
Krisztina krt 8—10

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-35.
VIII., Futó-utca 10. szám.

SOLTILÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés · Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Ultratej

Az angolkór (Rachitis) megelőzése és gyógyítása ultraviolett sugarakkal besugárzott tejjel

A fejlődő gyermeki szervezet legnagyobb ellenségeinek egyikét, az **angolkórt** az orvosi tudomány legújabb kutatásai szerint ultraviolett sugarakkal telített tejjel lehet megelőzni, illetve gyógyítani. Ilyen tejet **folyó hó közepétől kezdve**

Ultratej

elnevezéssel fogunk forgalomba hozni.

Ultratejünket világhirű **hanaui kvarclámpagyár kvarclámpáival,** szakértők által sokszorosan megvizsgált, bevált módszer szerint készítjük. Gyógyító hatását hirneves orvostanárok állapították meg.

Az **Ultratej** kitűnő minőségű, kíméletesen pasztőrözött természetes vitamindus tej, amely különleges **kék palackokban,** mindenkinek hozzáférhető olcsó árban valamennyi fióküzletünkben, ivócsarnokainkban és egyéb elárusítóhelyeinken lesz naponta kapható. Megrendeléseket ugyanott és központi telepünkön már most elfogadunk.

BUDAPESTI KÖZPONTI ÁLTALÁNOS TEJCSARNOK R.T.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjáról könnyen megközelíthető.

Személyi hirek

Badál Ede, az I. ker. elöljárója, családjával Máriacellben töltötte a nyarat és e hó elején ismét átvette hivatalát.

Szalay Sándor dr. kormányfőtanácsos, II. kerületi elöljáró, gyengélkedő nejével Balaton-Gyenesdiáson nyaralt, ahonnan e hó közepén tér vissza, hogy utókúrára a Tátrába utazzanak két hétre.

Szente Miklós III. kerületi elöljáró egy hónapot töltött Siófokon, néhány napot Kenesén és szeptember hó 17-én átveszi ismét az elöljáróság vezetését.

Bezegh-Huszágh Miklós dr. főkapitányt Pilisszentlászló község díszpolgárának választották meg és nagy ünnepségek keretében adták át neki a díszoklevelet. — Az „Orsz. Állatvédő Egyesület" elnöki tisztét is fölajánlották neki s azt is elfogadta.

Hoor-Temps Mór dr. egyetemi tanár Angliában tett hivatalos útjáról e hó 2-án visszatért.

Fejér József ny. államtitkár nyaralása befejezéseül *Hévizen* töltött 14 napot.

Lechner Jenő műegyetemi tanár külföldi útjáról e hó 8-án visszatért.

Dinich Vidor volt nemzetgyűlési képviselő nevére a Terézvárosi Társaskör *vándordíjat* alapított s azt a Magyar Birkózó Szövetségnek ajánlotta fel.

Baránszky Gyula dr. kormányfőtanácsos résztvett a Deutscher Juristentag ülésein és turistáskodását azzal fejezte be, hogy evezős hajón Bécsből Mohácsig hajózott.

Aggházy Kamil alezredest, a Hadtörténelmi Múzeum eddigi vezetőjét, a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagját, a most Budára, az átépített Nádor-laktanyába költöző Hadtörténelmi Múzeum igazgatójává nevezte ki a kormányzó.

Rezső Antal ny. Máv. főfelügyelő, a III. ker. Egy. Polgári Társaskör alelnöke családjával Szentesen nyaralt.

Lugmayer József dr. a Deutschen Juristentag alkalmából átrándult Münchenbe, hogy tanulmányozza a városrendezés fontos ügyét.

Moess Károly, az Angol-Magyar Bank Gellért-téri fiókjának főnöke, az idegenforgalom tanulmányozására beutazta Spanyolországot és a Baleári szigeteket.

Lármás a BESZKÁRT!

Nekünk árván maradt budaiaknak most hatalmas patrónusaink vannak. A városi adminisztráció élén dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester áll, akiről még az ellenségei is tudják, hogy elsősorban budainak vallja magát. Ott van mellette *Kozma* Jenő dr., mint Buda egyik országgyűlési képviselője és mint az Egységes Polgári Párt elnöke, — és *Becsey* Antal a párt alelnöke. *Dinich* Vidor a sport terén visz vezérszerepet. A budapesti rendőrségnél is vannak hatalmas pártfogóink, első helyen *Bezegh-Huszágh* Miklós dr. főkapitány és helyettesei között *Andréka* Károly és *Székely* Vladimir. Ha valamikor, akkor most lehet és most kell Buda számára mindent kiverekedni. Nálunk itt Budán most már köztudattá vált, hogy ez a hanyatló királyi város minden régi dicsősége, patinás hagyománya, polgárainak becsületessége és szorgalma mellett is pusztulásnak indul — és nem mentheti meg más, mint az, ha a kormány és város nagy koncepciójú tervek alapján, céltudatos munkával, világfürdővé tudja tenni, amihez ennek a városnak meg van minden föltétele. A világ első fürdővárosa válhat belőle. Ennek pedig első föltétele — *a csend*. Magának, egész Budapestnek is nagy szüksége van csendre és nyugalomra, mert az utcai zaj már őrületté fajul. itt még a rolomát hajtó kis fiúk is tülkölnek, fütyülnek és csengetnek. Bezegh-Huszágh főkapitány bölcs elgondolással keresi az utcai zaj tompításának a módját és itt szíves figyelmébe ajánljuk a Budapesti Közlekedési Részvénytársaságot. Minden zaj eltörpül amellett, amit a BSzKRT kocsijai okoznak. Bárki megfigyelheti, hogy milyen csendes az utca, ha véletlenül nem jön arra villamos vasut. Itt Budán egzisztenciák mentek tönkre a BSzKRT lármájától. A szélesebb pesti útakon, ahol különben is nagyobb a forgalom és nagyobb a zaj, elvész a villamoskocsik lármája, de itt, csendes Budán elviselhetetlen, kibírhatatlan. Nincs a vendégnek maradása, olyan kávéházi vagy éttermi terraszon, amely előtt villamos közlekedik. Megáll a beszéd, sőt megáll az evés is, ha egy ilyen terrasz mellett zúgva, zakatolva elrobog egy villamos. Ebbe tönkre megy a kávés, a cukrász, a vendéglős, de tönkremegy a háziúr is, mert éppen a fő utakon türhetetlen a lakók helyzete. Nem a BSzKRT igazgatóságát okoljuk, az igazán nem tehet róla, hogy a villamoskocsik szerkezete ilyen lármás. De a lárma meg van, ezen segíteni kell és ezt ajánljuk melegen a főkapitány úr jóakaró figyelmébe.

Dobolja a kisbíró: Bum, brrrrrrrrr, bum, bum! Ezönnel közhírré tétetik, hogy 1928. év szeptembör hava 16-dikán vasárnap a Hábermann Antal-féle vendéglő nagy kerthelyiségébe II., Maros-utca 18, a Széna-téri alakuló Sport Club javára

NAGY SZÜRETI MURIT

röndöz, melyre úgy önt, mint böcsös familiáját, mög a retyerutyáját mögh ívja tisztölettel Göre Gábor bíró úr. Lesz ott muri rogyásig, lesz ott zsurtelengráncs, szépségverseny, próbaházasság, meg szabad lopás, csak rajta ne csipjék, mert bizony megbüntetik. Lesz világposta, tekeverseny (ezek mind díjat nyerhetnek, ha ügyesek lesznek), felvonulás és tánccal egybekötve. Ott lesz a Kátsa cigány mög a Durbints sógor familiástúl. No meg a *Vékony* Pityu, a hirös budai közkedvelt főbohóc mestör úr. Belépő biléta 150 fill., családi biléta 4 pengő. Jó időről, enni-innivalóról *Tóni* bátyánk gondoskodik. A pátyi fuvós zenekar muzsikál. Aki akarja, jöhet maskarában is. Kezdete ebéd után 2 órakor. Vége röggel hajnalban 5 órakor.

Nem bírja a Margithid

azt a nehéz forgalmat, amely most bonyolódik le ezen a hídon, amelyet tréfásan, régebben „illemhídnak" neveztünk el, mert, hogy illemhellyel kezdődik és illemhellyel végződik. Csak éppen a forgalom nem illik hozzá. Arany János annak idején „Hídavatás" címen balladát írt róla, de ha ma írna balladát, akkor annak a címe „Tetemre hívás" volna. Tetemre kellene hívni az akkori rövidlátó kormányzatot, amely ezt a gyönyörű hidat olyan szűkre szabta. Érthetetlen is, hogy a széles Lipót-körútnak, mért van itt olyan szük folytatása. Egy tized költséggel felével szélesebbre építhették volna. Késő bánat, eb gondolat. Most már okvetlenül keresni kell a megoldást, amely a Margithidi forgalomzavaron segít és a közlekedés minden tudósának törnie kell a fejét, hogy ezen miként lehetne segíteni. *Marik* Ernő kormányfőtanácsos régebben azt indítványozta, hogy a híd úttestét kell szélesbbíteni két oldalt annyival, amennyit abból ma a gyalogjárók elvesznek. Annyival kell szélesbbíteni, hogy a mostani gyalogjárda is úttestté válljék. Ennek a megoldásnak csak az a hibája, hogy egy évre teljesen elzárnák a Margithidat, ami katasztrófális veszedelemmé válhatnék. Most *Szél* Árpád, a HÉV. kiváló képzettségű műszaki igazgatója ajánlott egy megoldást, amellyel elkerülhető volna a pesti hídfőnél állandóan tapasztalható torlódás. Ott a Pozsonyi-út és a Személynök-utca erős forgalma keresztezi a Lipót-körút margithidi forgalma és szinte emberfeletti munkát ró a közlekedési rendőrre. Szél Árpád azt az egyszerű megoldást ajánlotta *Andréka* Károly rendőrfőkapitány helyettes figyelmébe, hogy a Személynök-utca felőli forgalmat tereljék a Balaton-utcán át egészen a Dunapartra és vezessék el a híd alatt a Rudolf-rakparttól az Ujpesti rakpartra. Hasonlóképpen a Pozsonyi-útét az Ujpesti rakpartra terelve, a híd alatt vigyék át és így egy kis kerülővel megszűnne a kereszteződésnél most állandóan jelentkező zavar. Természetesen mind ez csak ideiglenes megoldás, mert az óbudai súlyos teherforgalom alól való felszabadítása a hídnak csak az óbudai híd révén lehetséges.

Ultra-tej. Ezzel az elnevezéssel a Budapesti Központi Általános Tejcsarnok e hó közepén új gyógytejet hoz forgalomba, amely az angolkór megelőzésére és gyógyítására kiváló orvostanárok megállapítása szerint kitűnően bevált. Bővebbet mai lapunkban közölt hirdetésben.

SZOBA-KONYHÁS LAKÁST, származat és világosat keres Buda bármely részén *Bazsó* üzletvezető (fodrászüzlet, I., Krisztina tér 65.). Aranybért pontosan fizet, közvetítőt díjaz.

Közgazdasági Napló

A kereskedelemügyi kormánynak meg kell védeni a magyar vagónipar jogos érdekeit

— mondja

Kende Tódor, a Magyar Vasművek és Gépgyárak Egyesülete igazgatója

A gyárak az egyesület aláírásával beadvánnyal fordultak a kereskedelmi minisztériumhoz és az államvasutak igazgatóságához, amelyekben azt panaszolják fel, hogy a Nemzetközi Hálókocsi Társaság magyarországi igazgatósága új vagonbeszerzéseinél nem részelteti a magyar vagóngyárakat.

Az elmult hetekben egy-egy beadvány érkezett a *Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének* aláírásával a kormányhoz és a MÁV-hoz. A beadványok keretében részletesen terjeszkedik ki az Egyesület arra, hogy a *Hálókocsi Társaság*, mely mintegy 40 kocsit járat a magyar vonalakon, nem magyar gyártmányú kocsikkal operál és akkor, midőn az új kocsikat beszerzi, mellőzi a magyar ipart. Utalás történik a beadványban arra a körülményre, hogy a Nemzetközi Hálókocsi Társaság előnyös szerződést élvez Magyarországon, továbbá nagy hasznot lát a vasúti forgalomból s így, ha külön szerződés nem is írja ezt elő, a társaságnak elemi kötelessége foglalkoztatni megfelelően a hazai vagónipart.

Ebben az ügyben tegnap fölkerestük a hazai vas- és gépgyárak érdekképviseletét, a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületénél

KENDE TÓDOR

ügyvezető igazgatót, aki kérdésünkre az alábbiakban világította meg az egyesület álláspontját.

— A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete az elmult hetekben egy beadvánnyal magához a kereskedelmi minisztériumhoz fordult, amelyben elpanaszoltuk azt a sérelmet, hogy a Nemzetközi Hálókocsi Társaság külföldön nagyobb mennyiségű háló- és étkezőkocsit szerzett be és pedig az utolsó években nemcsak a francia és olasz, hanem az osztrák és cseh gyáraknál s ezért helyénvalónak tartom azt, hogy a magyar kormány a *Wagons Litset* udvarias formában felhívja arra, hogy szükségletének megfelelő részét a magyar vagóngyáraknál szerezze be.

— A hazai vagóngyárak már a béke években is nagyobb mennyiségben szállítottak háló- és étkezőkocsikat s így kétség sem férhet ahhoz, hogy a kocsik a magyar gyárak által ép oly minőségben és ép oly versenyképes áron készülnek el, mint a külföldi vagóngyárak gyártmányai.

— Teljesen tisztában vagyok azzal, hogy maga a szerződés szószerinti szövegezésében kevés eszközt nyújt a magyar kormány számára arra, hogy a társaságot a Magyarországon történő beszerzésre kényszerítse. De számolok azzal a körülménnyel is, hogy a Nemzetközi Hálókocsi Társaság és a magyar kormány között kötött szerződésnek számos olyan rendelkezése áll fenn, amelynek szigorú és a magyar kormány érdekeinek megfelelő értelmezése mellett a Wagon Litsre lehet megfelelő nyomást gyakorolni.

— Már csak azért is szükségesnek tartanám a jelenlegi állapoton való változtatást, mert a Hálókocsi Társaságnak külföldről beszerzett kocsijai a magyar vonalakon, tehát Magyarország egész területén minden vám lefizetése nélkül közlekednek. Ezek a kocsik vámelőjegyzés alatt állanak, amelyeket már évek óta évről-évre automatikusan meghosszabbít a magyar kormány. Ez a nagyfontosságú kedvezmény, amelyet a Hálókocsi Társaság élvezett s amelyet élvez még ebben a pillanatban is, mindenesetre eszköz a sok között arra, amivel a Hálókocsi Társaságot a magyar vagóngyárak igénybevételére lehet szorítani.

— Az említett körülmények természetesen a magyar kormány előtt is ismeretesek és meg vagyok győződve arról, hogy a magyar kormány, illetve a kereskedelmi minisztérium foganatosítani is fogja azokat az intékedéseket, amelyek alkalmasak lesznek arra, hogy a magyar kormány, illetve a közérdek megfelelő megóvása mellett a magyar gépgyárak, helyesebben a vagóngyártás érdekei is megóvassanak. Hiszen a Nemzetközi Hálókocsi Társaság a szerződésnek még ama kötelezettségének sem felelt meg, hogy a magyar vagóngyárakat ajánlattételre hívja fel, ez pedig igazán a legelemibb kötelessége lett volna.

A nyugati államok életében az ipari érdekképviseletek az ipari termelésnek az államgazdasági életében elfoglalt súlyának növekedésével párhuzamosan mind nagyobb szerephez jutnak. Magyarországon a legrégibb érdekképviseletek egyike a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete, amelynek figyelme mindig is kiterjedt az időnként felmerülő legkülönbözőbb általános természetű problémákra. Az összeomlás utáni első években szinte állami feladatot látott el azáltal, hogy a vas-, gép- és szénipari külkereskedelmi bizottságot a maga kebelében úgy a kormány, mint a különböző érdekképviseletek teljes elismerése mellett vezette. Résztvett az önálló vámtarifa, a kereskedelmi szerződések előkészítésében, a vasúti tarifák megállapításaiban, a közszállítási szabályzat rendelkezéseinek betartásán, hogy ami az országban előállítható és minőség, ár tekintetében versenyképes, azt valóban az ország vas- és gépiparánál rendeljék meg és ne hozzák be külföldről. Sajnos, még mindig nem ment át kellően a köztudatba az, ami nálunk sokkal fejlettebb ipari államokban szinte magától értetődő: a hazai iparnak erőteljes támogatása. Sokszor az agrár kérdések képviselői is szem elől tévesztik azt, hogy az industrializálódásnak meg kell előznie a mezőgazdaság intenzivebb kifejlődését és hogy viruló, egészséges mezőgazdaság csak erőteljes gyáripar mellett állhat meg.

Ferenczy László.

* **Dr. Horváth Lipót**, a Magyar Általános Takarékpénztár elnök-vezérigazgatója Gasteinban üdül.

* **Dr. Halom Dezső**, az Ingatlanbank vezérigazgatója szabadságát Gasteinban tölti.

* **Fái Géza** vezérigazgató kormányfőtanácsos szabadságáról az elmult héten visszaérkezett.

* **Széll Jenő**, a Budapesti Kiskereskedelmi és Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója, magas színvonalú és lenyügözően érdekes előadást tartott az Omke szaktanácskozásán, melynek keretében azokat a módozatokat és lehetőségeket ismertette, melyek mellett a kiskereskedők és kisiparosok a kormány és főváros által rendelkezésre bocsátott 2 millió pengős alapból hitelhez juthatnak. Széll Jenő rendkívül érdekes előadását az ülésen nagy tetszéssel fogadták és azért dr. Balkányi Kálmán mondott köszönetet.

RÓMAI FÜRDŐ

gyógyforrásából fakadó langyos ásványvizű

STRAND

teljesen védett és minden veszedelmet kizár

Biztonság — Kényelem
Tisztaság — Gyógyulás

SOVÁNYIT

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, hágyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alkasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

Budán, I, Krisztina-körút 151

SZÉPILONA VENDÉGLŐ KERTHELYISÉGEI

elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást Stigniczky József tulajdonos személye garantálja.

Mügyüjtők!

Gyüjteményük kiegészítése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel

DARVAS
régiségkereskedő üzletét
III., ZSIGMOND-UCCA 38.
(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.
Régi elismert szakember és becslő.

Hűvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

HALAT
legfrissebbet, izletesen reggeltől éjfélig
KUTI
dunaparti vendéglőjében
az óbudai hajóállomásnál

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

STATISZTIKAI HIVATAL MELLETT
Bimbó u. 1-3-5. sz. alatt
kisebb-nagyobb üzlethelyiségek kiadók
Bővebbet a házfelügyelőnél, vagy Automata 298-29.

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Buda erős fejlődése

A Budai Általános Takarékpénztár Rt.,

amely nemcsak multjánál fogva, hanem szolgáltató képességét tekintve is úgy kihelyezési üzletágban, mint pedig a betéti üzletben a *biztonság szempontjából egyedül áll a budai piacon* és kivételes helyet foglal el az itteni önálló pénzintézetek sorában.

Az *Escompte- és folyószámlahitel* terén, a *Budai Általános Takarékpénztár* elmult félesztendejét mindvégig a *pénzbőség* és ennek nyomán az *igények teljesfoku kielégítése* jellemezte. *Különös, de följegyzésre méltó körülmény, hogy ugyanakkor, amikor a pénz tulajdonképeni világpiacán, az Egyesült Államokban, mondhatni az egész félév folyamán a hitelföltételek állandó drágulása ment végbe, idehaza leszámitolási kamatláb átlagban véve a tavalyi szinvonalon mozog.* Főleg a budai háztulajdonosok látták ennek hasznát, mivel a *Budai Általános Takarékpénztár* a fővárosi bankok itteni fiókjainak hitelajánlataikkal eléggé élénk versenyt fejtett ki. A hitelviszonyok végleges gyógyulásának jeleként fogadhatjuk el azt a tényt, hogy a *Budai Általános Takarékpénztár* már 6 havi váltókat is elfogad leszámitolásra. A nagybankok a *reescomptenál* egyenlőre szigorúan ragaszkodnak a *92 napos lejárathoz*, igy érthető ha az intézet az elsőrangú tárcaanyagnak csak egy csekély hányadát fordítja a 6 havi benyujtásokra. *Elsősorban a tőkeszegény budai kereskedőkre nézve* jelentene segitséget a 6 havi váltóhitel. Az utolsó hónapok *fizetési nehézségei* az incassóban sok zavart okoztak Budán, *de ezektől a Budai Általános Takarékpénztárra közvetlen veszteség nem háramlott.*

A *folyószámlai nyilt hiteleknél* a helyzet nagyjából változatlan, igaz azonban, hogy tavaly óta a bankközi megállapodásnak a *jutalékszámitásra* vonatkozó szakaszait a hitel igénybevevők szempontjából a *Budai Általános Takarékpénztár is előnyösen módositotta.* A lombard számlák forgalma az előző évinél sokkal erősebb volt az első félévben az intézetnél. A *kamatjövedelmek terén is örvendetes javulás mutatkozik az intézetnél*, ami változatlan betéti kamatlábat, illetve az olcsó váltóhitel feltételeket számításba véve, a *kihelyezések erősödését igazolja. A kezességjellegű hitelekből* származó bevételek az igénylések gyarapodásával párhuzamosan szintén túlszárnyalják a tavalyi esztendő első felének átlag jövedelmét. Megállapitható tehát, hogy a folyó félév üzleti eredménye lényegesen magasabb, mint az előző év megfelelő időszakában volt. *Friedländer* Andor vezérigazgató nagy szakavatottsággal vezeti a város első önálló intézetét és kiváló emberi tulajdonságainál fogva Buda közönségének irányitásában és közintézményeinek létesitésében is vezető szerepe van.

A Magyar Általános Takarékpénztár

széna-téri fiókja rendkivül hasznos és eredményes tevékenységet fejt ki itten, mely nemcsak a szűkebb értelemben vett Budára, hanem Buda pénzintézeti rayonjára is vonatkozik. A *Magyar Általános Takarékpénztár* fiókja a rayonba tartozó pénzintézeteknek és iparvállalatoknak mindenkor készségesen és igen kuláns feltételek mellett állott rendelkezésére, ügyhogy a fiók a vidék összes közgazdasági alakulatai részére olcsó és közkedvelt hitelforrásnak számit.

Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár Rt.

forgalma nagyarányban emelkedett és a betétek növekedése is meglepő. A kihitelezések emelkedése az egyéb üzletágak erős fejlődésével egyarányú. Az első félév üzleti eredménye lényegesen meghaladja az előző év hasonló időszakának hozadékát. Anyagát megfelelően megválogatja és ma úgy a kereskedelem és iparnak, mint a közönségnek is Óbudán és Újlakon komoly hitelforrását képezi. Bartók Béla vezérigazgató, karöltve az intézet ügyvezető igazgatójával, Haszmann Jánossal, biztositékot nyujtanak a bank további fejlődésének.

Bohuniczky Bank Rt.

alakult 1924-ben. Saját tőkéje ezidőszerint 100.000 pengő. A bank forgalma az elmult félévben lényegesen emelkedett és kuláns feltételekkel elégíti ki a budai hivatalnok osztály hiteligényét. Az intézet iránt megnyilvánult bizalma igazolja, hogy már is tetemes betétállomány felett rendelkezik. A kihitelezés a legóvatosabb eljárás dacára, szintén erős fejlődésben van. A bank vezérigazgatója Bohunicky Rezső és kitünő munkatársa Csima Imre cégvezető.

* **Az Országos Magyar Ipari Jelzálogintézet megkezdte működését.** Az Ipari Jelzálogintézethez az ipar köréből máris számos kölcsönkérelem érkezett be, amelyeknek tárgyilagos elbirálása rövidesen megkezdődik. Esetleges felvilágositásokat az ügyvezetőség (Béla ucca 2.) ad, amelyhez a kölcsöntkérő felek közvetlenül — minden képviselet kizárásával — forduljanak beadványaikkal. Minthogy az ügyvezetőségnek tudomása van arról, hogy a gyárakat közvetitők keresik fel, szolgálataikat felajánlván, az intézet nyomatékkal hangoztatja, hogy ezek igénybevétele fölösleges és az ügyek szakszerű elintézését hátráltathatja.

Láng L. Gépgyár Rt.

E legnagyobb iparvállalataink között is előkelő helyet elfoglaló gyárat 1868-ban *Láng László* alapitotta.

A vállalat gyártmányainak kifogástalan volta csakhamar külföldön is ismeretessé vált. Az ország szükségletét motorikus gépekben legnagyobbrészt a *Láng-gyár* fedezte, de tekintélyes exporttevékenységet is mutathat fel, főleg Oroszországba. Rövidesen az összes budapesti villamosvilágitási és közlekedési vállalatok áramfejlesztő gépeit Láng-gépgyári turbinák hajtották meg. A gyár turbina osztálya állandóan lépést tartott a technika haladásával, úgyhogy évtizedes tapasztalatai alapján a turbinaépitésében a felmerülő igényeknek bármily nagy teljesitményekig teljes felkészültséggel képes megfelni.

1906-ban felvette a gyár a *Diesel-féle* nyersolajmotorok gyártását, melyek takarékos üzemük folytán igen gyorsan elterjedtek. Ma a gyár a legnagyobb egységekig (kb. 1500 lóerő) állit elő kompresszoros és kompresszor nélküli Diesel-motorokat.

A gyár a folyó évben is tekintélyes munkákkal van foglalkoztatva, turbina-osztálya többek között a kelenföldi új villamostelep részére a második 37.000 lóerős berendezést, mely az ország legnagyobb erőgépe lesz, készíti. Cukorgyári osztálya, szesz- és szörpgyárakat berendező, valamint kazán-, Dieselmotor és vashordó-osztályai is állandóan el vannak látva megbizásokkal.

A vállalat jelenleg ezer munkásnak és tisztviselőnek nyujt megélhetést.

A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy az egyesületéhez tartozó vas- és gépgyárak a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének mintájára egységes mérlegszámlát készittessenek. Ennek a kérdésnek a megoldásával a nemrég alakult úgynevezett racionalizálási bizottságot bizták meg az egységes ipari mérlegszámlát ez a bizottság rövidesen kidolgozza és valószinű, hogy a mintát a többi iparvállalat is át fogja venni.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

NE VEGYEN
addig semmiféle ingatlant Budán, amég nem értekezett előbb, Buda legrégibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:
PAULOVITS I., Krisztina krt. 37,

DÉLIVASUTNÁL 1 emeletes villa 5, 4, 3, 3, 2 szobás modern lakással, csinos kerttel 110.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BIMBÓ-UTCÁBAN 6 szobás dupla konfortos uri villa 1100 négyszögöles kerttel, 55.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

TOLDY FERENC-UTCÁBAN 3, 2, 1 szobás lakásos családi ház 22.000 P. PAULOVITS.

VÁRBAN emeletes ház 6 és 3 szobás lakással, telekértéken alul 52.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BÉCSI-UTON vendéglős ház 860 négyszögöles telekkel 65.000 P. PAULOVITS.

BALATONFÜZFŐN csinos 3 szobás modern villa 600 öles területen 12.000 P, de 6000 pengővel átvehető. A fentieken kivül 3500 különféle jobbnál-jobb ingatlan előjegyezve.
Budapest, 1928 szeptember 7.

PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói

Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

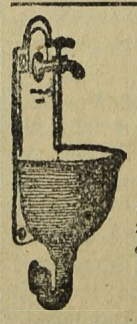

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

HUBERT ÉS TÁRSA h. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések. Csövek.
Műszaki cikkek. Fémgyártás.

MOLNÁR JÁNOS
VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN
III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitünő konyha. Elsőrangú italok. Minden este Horváth Béla cigányzenekara muzsikál

Buda szenzációja a Horváth-kerti fejlővópavillon (a Budai-Szinház mögött a parkban.) Tejtermékek, fagylalt, jegeskávé, hideg és meleg ételek és italok dús választékban. Polgári árak a pesti közönség kedvenc uzsonázóhelye.

BUDÁN
a Mártonhegyi-út elején a Tamás-utca 15—19. és Dobsinai-út 10. alatt 59-es villamos Lejtő-úti megállójától 10 percnyire összes közművekkel ellátott 300—350 négyszögöl kiterjedésű, gyönyörű fekvésű, termő gyümölcsfákkal beültetett villatelkek több évi előnyös részletfizetésre kaphatók. 20% lefizetése után azonnal birtokba vehetők.
Érdeklődni a
Magyar Köztisztviselők Takarékpénztár parcellázási osztályánál
Budapest, IX. kerület, Mester ucca 17
vagy a helyszinen telefonon Automata 662-33

A VÁROSMAJOR
régen nélkülözött pompásan felszerelt
CSEMEGE ÉS FŰSZER
üzletét nyitotta meg a BORS- és CSABA-U. sarkán
TIMÁR
Dúsan felszerelt raktár
A közönség részére
KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY
Mindent házhoz szállit

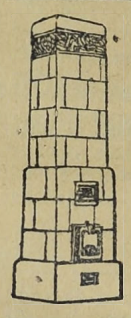

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös

Megbizható régi üzlet FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 19. sz.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

CSÁSZÁR-
fürdő nagyhirű platános udvarán és a Duna partján pompás kerthelyiség és kitünő zene
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

POZSONY KÁVÉHÁZ
Budán a Krisztina körút egyetlen kávéháza
a Vérmezőre nyiló szellős terrasz!
I. ker. Krisztina körút 81.
Esténkint szimfónikus zenekar
Pompás fagylalt! Legkitünőbb kávé!
Nyitva reggelig Telefon: Aut. 502—07
Uj tulajdonos: DANKOVSZKY JENŐ

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon függő kertjében
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok ~ Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
Budapest I, Bors-u. 24
Telefon: 507-34 szám
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Tölgy- és bükparket egyszerű és díszes kivitelben.
Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javitás

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telitve: HARMAT-VÍZ!
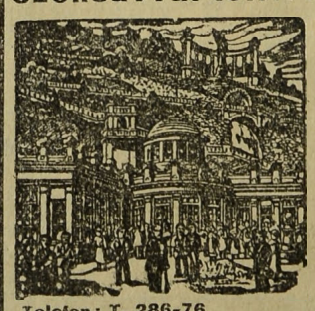
Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern vócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyviz
IVO-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában. Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 922. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 szeptember 23.

Egyik hídtól — a másik hídig

Pest legforgalmasabb nagy útja a Rákóczi- és Eskü-út folytatódik az *Erzsébet-hidon* át, hogy megkerülve a várhegyet, Buda szívén át, az Andrássy-út hosszúságával egyformán hosszú úton, a *Margit-hidon* át visszatérjen Pestre, a hatalmas Lipót-körútra s onnan tovább a nagykörúton vagy Vilmos császárúton befolyjon ismét Pest forgalmába.

Papiroson, városi térképeken úgy mutat, mintha Budapest nagy ütőerének folytatása volna a budai körut, ahol ennek a világvárosnak a vérkeringése hömpölyög tovább saját forgásában.

A papiros türelmes, sok mindent elbír, sőt — Buda is türelmes és sokat elbír. Mert ez az elgondolás olyan, mintha azt mondanánk, hogy az Üllői-út a Calvin-térnél épen olyan forgalmas, mint Kispesten. Ott is szalad a villamos.

Kispest csak Kispest, de mi itt Budán — Budapest vagyunk! Dehogy vagyunk! Ez a darabka út — egyik hidtól a másik hídig — azt bizonyítja, hogy — Kispest vagyunk.

Volt már erről szó a Budai Naplóban, de csak úgy felületesen. Rámutattak néhány elhanyagolt csúf részére ennek a budai körútnak, de — jobban meg kell ezt nézni most, a polgármester urak utca-vizitációja idején. A robogó autóról nem mindent látni.

Még jóformán le sem fut az autó a hídról, már ott van a Rudas-fürdő gépházának dísztelen tűzfala, az illemhely ablaka fölé írt: Magyar Helikon-nal. A Gellért-hegy alján befordul egy utca, de az autónak meg kell fordulnia, mert nincs folytatása. Az Attila-körúton jobbról két nyomorult sikátor vezet a Döbrentey-utcába. A templomon túl valami rémesen csúf tűzfalak, szemben sikátorok közt, félemelet magas gyalogjáróval, utálatos rác paloták. És jön középeurópa legszebb tere, a Szarvas-tér. Onnan is három sikátor nyílik. Az Attila-körútnak innen tovább nincs gyalogjárdája az egyik oldalon. Új kép jön a Bethlen-udvarnál, szörnyűség. Betetézi a Hadúr-utca. A Szent János-tér parkozott része mellett ott van az Árok- és János-utca között a falusi liba-legelő. A Krisztina-körút itt a Horváth-kert léckerítésével kezdődik, amelyen a világért sem vágtak volna kaput, hogy a kertbe juthasson a közönség. Az ócska léckerítést reklámtáblákkal maszkírozta a város, hogy ezzel enyhítse a Krisztina-tér rettenetes képét.

A Vérmező mentén futó körút baloldalán lebontásra váró cigányputrik, köztük egy olyan sikátor, amit még falun sem tűrnének. Balról a Vérmező sétánya — virágos pázsittal szegélyezve. Olyan elhagyott, elhanyagolt, mintha ennek a városnak kertészete sem volna. Valahol a Városmajorban, hátul a fogaskerekű mellett parkíroznak, de itt a kirakatban, körút menti „sétány" mellett, aszott, piszkos, falusi csirkeudvarra emlékeztető avar. A budapesti kertészet dísze. Izelítő Buda világfürdő sétautjaiból. A Maros-utcától kiépült a Krisztina-körút baloldala. Jobb felől a posta díszraktára. Akárcsak a pesti Ferenc-körúton — negyven évvel ezelőtt. Tovább a rendezetlen, szabályozatlan Széna-tér. A híres gázgyár s a Margit-körútba torkoló Kis Rókus-, Menház-, Tégla- és Juranics-utcák, meg a Margit-körút baloldali „piszokmál" gyalogjárdája. A Királyhegy-utca sarkán ismét undorító a kép, akár csak a Zárda-utca sarkán. Befejezi ezt a híres körutat a Margit-híd falusi feljárója.

Sehol egy percre nincs pihenője a szemnek, nincs egy szép kép, egy befejezett útrészlet. Amen.

Úgy tudjuk, hogy Kozma Jenő most gyűjteti össze Buda minden kerületében azokat az égető kérdéseket, amelyek sürgős orvoslásra várnak. Nem is kell hozzá semmi más, mint egy fotográfus, aki a budai belső körutat lépésről-lépésre lefotografálja. Ezekhez a képekhez nem kell kommentár.

Fogadja szívesen, hogy ahhoz a bokrétához, amelyben egy csokorba kötve nyújtja át a gondos tanácsnak Buda nyomorúságát, mi is szolgáltunk neki néhány útszéli kóróval a budai belső körútról.

Egészen természetes, hogy ezt a piszkot, ezt az elhanyagoltságot nem világítja a város sem ívlámpákkal, sem modern gázizzófénnyel. Nappal ezen a híres körúton — egyik hídtól a másik hídig — a kutya sem jár, — este pedig nem látni mindezt.

A pesti közgyűlés fényesen kivilágított termében mutassa be ezeket a sötét képeket Kozma Jenő.

Igy néz ki Buda világfürdő!

Spektator.

Budán, 1928 szeptember 22

Ferenc napján ünnepet ül Buda. Megtiszteli önmagát, amikor ünneppel üli meg egyik legjobb fiának névünnepét. Ripka Ferenc főpolgármester nevét a történelem már rávéste e város márványtáblájára. Amikor a név történetét is megírja, lesz érdemes mondanivalója. Nekünk ma az ő neve a megváltás igéje. Mint Buda másodrendű polgára ült bele a főbirói székbe, hogy egyenrangúvá tegye a Duna jobb partját a balparttal és elhárítsa felőlünk a sötét szárnyú nyomort s a mindig nehezebb, a mindig keserűbb kenyér fekete lisztjét megkeverje fehérrel. Áldott, puha keze elsímítja homlokunk redőit, jóságos szive megnyílik számunkra a mi nagy szegénységünk láttára. Az ő névünnepének előestéjén, október hó 3-án este a szeretet templomává lesz a Gellért-szálló kupolásterme, ahol őszinte, hűséges, hálás szívvel, megtisztelő szeretettel hódol meg előtte Buda polgársága.

Buda visszavétele alkalmából emlékérmet vertek Budán, amelynek előlapját Buda képe díszítette, fölötte angyal kereszttel és pálmával. Körirata: „Buda Isten segítségével visszafoglaltatott 1686. szept. 2-án". Hátlapján Szűz Mária képe volt, amint a Szent Liga tagjait oltalmába veszi. Felirata: „Keresztények segítsége".

Csődöt mondott a Ferenc József-híd közlekedése, mely épen olyan, mint a Margit-hídé. A város automobil közlekedést akart berendezni a Belvárosból a Gellért-szállóig, de az autobusz sehogy sem tudott átvergődni a Vámház-tér piaci és villamos forgalmán, a hídon pedig csak a villamos kocsik sinjein tudott átjutni, úgy hogy a gyalogos hamarább jutott át, mint az autóbusz. Az autóbuszjárat tehát elmarad, ami viszont súlyos bizonyíték a Boráros-tér—Lágymányos hídjának sürgős megépítése mellett.

A főváros parlamentje, a törvényhatóság *közgyűlése* szerdán kaput nyitott. A sok torokköszörülés után újra megkezdődött a régi játék: nemzetközi nagy problémákat, országos politikai kérdéseket szeretne megoldani ez a fiók-parlament! Köhög a béka! Mit várhat Buda az újonnan megindult városi élettől? A múlt tapasztalata nem sok jóval bíztat. A tulajdonképeni munka csak október elején indul meg, amikor *Lamotte* pénzügyi tanácsnok a főváros költségvetését a közgyülés elé terjeszti.

Szigetek. Apró dolgokból következtetni lehet a nagyokra. Aki budai ember járt most a *Berlini-téren,* láthatta, hogy ott a nagy forgalom okozta veszély elkerülésére *négy járdaszigetet* épített a város. Egy nagyot és három kisebbet. Ez rendjén is volna, csak épen az nincs rendjén, hogy amíg Pesten egyetlenegy téren négy sziget is épül, — addig Budán, a legforgalmasabb helyeken sem épülnek ilyen szigetek. Itt van a *szénatéri* hurokvágány, ahol olyan a villamosok forgalma, mint egy vasuti állomáson. Százával áll néha a közönség és 3—4 felé száll fel, le, át stb. De járdasziget, az nincs. Sár azonban van, még pedig épen a váróterem előtt. Ez az a rendszer, amelynek jellemzésére szolgál és Buda egyenjogúságát Pesttel megcsúfolja, hogy ... ha Pesten kiaszfaltoznak egy teret, akkor Budán valahol elszórnak egy szekér salakot. Ha Pesten ívlámpákkal, vagy legújabban fényszóró gázlámpákkal szerelnek fel egy utat, akkor Budán valahol állítanak egy petróleumlámpást. Igy nézünk ki mi, itt Budán!

Türhetetlenül túlzsúfolt a Ferenc József-híd pesti hídfőjének környékén a piac. Szinte lehetetlenné teszi a közlekedést és a városházán keresik a megoldást. A budaiak kívánsága az volna, hogy *a kevéssé kihasznált Batthyány-téri vásárcsarnokot* kellene megtenni a budai piac központjává oly módon, hogy az északról jövő élelmiszer szállító hajókat itt kellene megállítani és kirakodásra kényszeríteni. Sőt idáig kellene hozni hajnalban a HÉV. élelmiszerszállító vonatjait is. Magában a csarnokban is sok a hely, egész emeletje üres, de van hely a csarnok körül is elegendő. Buda élelmezését tennék olcsóbbá ezzel, mert a jobbparti város távol eső részei kevesebb költséggel és rövidebb idő alatt itt szereznék be szükségleteiket és nem a központi vásárcsarnok környékén.

Sipöcz Jenő dr. polgármester most lett ötven éves és ebből az alkalomból közéletünk számos kitünősége üdvözölte őt.

Végre siker koronázta azt a mozgalmat, melyet Hubert Vilmos kitartó ösztönzésére Szél Jenő vezérigazgató indított a kiskereskedelmi hitel ügyében. A főváros 1,000.000 pengő, az állam 500.000 pengő hitelt biztosított egyelőre e fontos ügy részére és a hiteligények kielégítése ezzel meg is kezdődött.

Színészüdülőt létesit a kevésbé vagyonos színészek részére a Színészszövetség, *Vass* József dr. népjóléti miniszter legmelegebb támogatásával, amely már a legközelebbi jövőben a Zugligetben, a végállomás közelében föl is épül.

Töltik a Városmajort, egyelőre még csak hátul, a fogaskerekű állomása környékén, — de töltik. Friss jó földet hordanak a mély részekbe és a már planirozott részt parkirozza a városi kertészet. Érdemes, szép munka, — világvároshoz, világfürdőhöz méltó park kezd ott kialakulni. A hatalmas fák hűs árnyékában gyönyörködve él a környék közönsége. Van benne elszomorító momentum is. Mért épen a Városmajor legrejtettebb részén, mért nem elől történik mindez? Mért nem a Krisztina-körút nagy, népes sétánya mentén, ahol százával fordul meg a közönség és keresi a kiszáradt Vérmező jobb, üdébb levegőjét. A kertészet bizonyára csinálná itt is, hanem a tanács?... Sok volna Budának.

A legdrágább piac az egész fővárosban, a „Magyarság" közlése szerint a *Krisztina-téri,* ahol a csarnoki árakkal szemben igen nagy különbségek vannak.

Panaszos levelében azt kéri több gellérthegyi lakó a tanácstól, hogy csak egy irányban járjanak az autók és kocsik a túlságosan szűk *Hadnagy-utcán.* A mostani helyzet, amikor a sok kiránduló autó ide-odaszáguldozik, egyenesen életveszedelmes s a közlekedési rendőrség ne csak a Belvárosra, hanem a Tabánra is fordítson kicsike gondot. Csakhogy éppen ezek a tulajdonosok voltak azok, akik fűt-fát megmozgattak, hogy a *Warga* főtanácsos által grandiózusnak tervezett, 800.000 pengővel előirányzott és pénzügyileg jóváhagyott *szerpentin-út* építését a Gellért-hegyre megakadályozzák. A telektulajdonosok elítélendő kicsinyes telekspekulációja igy boszulta meg magát. Most már hiába sírnak a városházán!

Sötétek az országutak, különösen a Budáról kivezető *Bécsi-út* és *Budafoki-úton,* amely utak a vámon túl nincsenek kivilágítva s ezért történik a sok kocsi- és autószerencsétlenség.

Nincs összhangban a városháza a városban folyó élettel. Elméletben igen jól adminisztrálják a várost, de a gyakorlatban nem. A közgyülésen bölcs határozatokat hoznak, de azokkal nem sokat törődnek az ügyosztályok. Egy ilyen bölcs határozat kimondotta, hogy északról át kell helyezni a gyárakat a város déli részére, amivel a gyárkémények füstjétől mentesítenék a várost. Ezzel szemben a gyakorlat azt mutatja, hogy pont északon szaporodnak a füstokádó gyárkémények. Négy év előtt a Margit-hídról 17 gyárkéményt lehetett megolvasni Ujlakon és Óbudán, — most 21 ilyen szörnyeteg ontja a füstöt, közte 4 új kémény. Ez mind a főváros teoriájának a megcsúfolása.

A régi fehérvári kapu — amely a királyi palota Szebeny Antal-térre néző részén még a nyolcvanas évek elején is állott — zárókövén *Török* Bálint, *János* Zsigmond király serege fővezérének monogramja volt kivésve 1540-ből. A kő sokáig a királyi palota művezetőségének udvarán állott. Vajjon most hol lehet ez a történelmi értékü kő? Idegenforgalmi szempontból fontos volna ennek megállapítása.

A Budai Szinkörben ezentúl csak *vasárnap* lesz előadás.

Hetedik elemi osztály létesült szeptemberben a Csalogány-u. tanitóképző gyakorló iskolájában.

A Sárgamiavezér

aki Csang-Cso-Lin tábornok nevében diktátora lett Mandzsuriának, radikálisan törte le a drágaságot. Kár, hogy a japánok néhány héttel ezelőtt, amikor hatalma és okossága már nagyon kényelmetlenné vált nekik, megölették. Igen gyakorlati észjárású férfiú volt. Ezt a tulajdonságát még rablóvezér korában sajátította el. Ezért a teljes gazdasági szabadság híve volt. Hazájában, Mandzsuriában a legteljesebb szabadságban virult az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság. Nem volt ott sem városi, sem állami üzem. Szövetkezetek állami megtámogatása ismeretlen fogalom volt. Kansz, Mansz, Kogsz, Mopsz meg sem alakulhatott. Szóval mintaországot csinált Mandzsuriából, mintametropolist Mukdenből.

Csak egyre vigyázott nagyon az okos marsall: a mandzsu valuta stabilitására. Magához kérette az ipart, kereskedelmet, hitelt, piacot befolyásoló egyéneket és kijelentette előttük: „Teljes gazdasági szabadságot adok nektek, gyarapodjatok, gazdagodjatok, a ti boldogulástok, gazdagodástok egyenlő az állam gazdagodásával. Emellett persze vigyázzatok arra, hogy a külkereskedelmi és fizetési mérleg aktiv maradjon, tehát ne importáljatok fölösleges luxustárgyakat, Minerva-kocsikat, francia selymet, kaliforniai almát, banánt, mert ez veszélyezteti a mandzsuriai Taël stabilitását. Már pedig, ha Taël kurzusa New-Yorkban meginog, Budhára mondom, egynéhányat közületek felköttetek." Nem is volt sokáig semmi baj.

Egyszer csak jelenti a M. T. I. (Mandzsu Távirati Iroda), hogy a mandzsu taël New-Yorkban néhány ponttal esett. Csak néhány ponttal, ami alig tett ki negyed percentet.

A marsall erre magához idézte ismét a gazdasági tényezőket. Nem sokat beszélt nekik, nem magyarázgatta nekik, hogy bizonyos árudrágítások fordultak elő, amelyek a kivitelt s ennek folytán a kereskedelmi és pénzügyi mérleget hátrányosan befolyásolták, ez pedig a Taël kurzusát rontja. Nem beszélt sokat, hanem kiválasztott három embert és a piacon felakasztatta őket. Ott lógtak vagy három hétig. És csoda történt: A Taël kurzusa attól fogva olyan stabil volt, mint Sion hegye.

Azon gondolkodom, hogy Csang-Cso-Lin marsall mit tenne, ha történetesen Budapesten lenne közélelmezési diktátor. Amilyen okos és a körülményekkel mindig számot vető ember volt, bizonyára számolna az itteni éghajlati és időjárási viszonyokkal, az idei nagy hőséggel és az akasztott embereket nem engedné 3 hétig lógni. Sőt bizonyára gondolna arra is, hogy Budapest nem Mukden, itt nem elég 2—3 embert felkötni, hogy rend legyen. Százával pedig még sem illik embereket akasztatni. Hanem bizonyára felállítana a dunaparti piacon néhány szépen furnirozott *kalodát* (lásd bűnügyi múzeum, 17. századbeli büntetőeszközök) és azokba a kalodákba csukatna, egy hetes periódusokra osztva, felváltva 2—2 kofát, importeurt, üzemigazgatót, őstermelőt, bankárt, bolgár kertészt, trösztvezért, tejiparost, húsnagyvágót, tojáskirályt, és így tovább.

Két héten belül megszünne a drágaság.

Teng-Leng

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókurák tartására, üzületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére. Svéd tornaterem.

Az óbudai dunapart. Szégyenfoltja volt Budapestnek eddig az Óbudaujlaki dunapart a maga rettenetes elhanyagoltságában, elhagyottságában. Tavaszra mindez megváltozik. Tavaszra megépítik a dunaparton a helyiérdekű vasuták második sinpárját és ezzel megszünik a füst, megszünnek a dübörgő gőzmozdonyok és simán futó villamoskocsik bonyolítják le a forgalmat, utasban és teherben egyaránt. A HÉV. átvette az államvasutaktól az Óbudára és belső Budára irányított teherforgalom lebonyolítását, magára vállalta a második sinpár építését csak azért, hogy tízperces közlekedést létesíthessen és valóra váltsa azokat a nagy koncepciójú terveket, amelyekkel örök emléküvé teszi nevét Buda történetében Bódy Tivadar, a helyiérdekű vasút igazgatója és energikus munkatársa Széll Árpád, akinek tervei alapján bekapcsolják a pilisi hegyvidéket egészen Esztergomig. A *„Dobogókőre"* a szentendrei *„Staravodához"* vezető drótkötélpályán életet visznek e vidékre, idegenforgalmat teremtenek ott, ahol arról eddig nem is álmodtak. Budapest nyaraló helyévé lesz az egész pilisi hegyvidék és a budai dunapart Visegrádig. Föltárja a maga romantikáját, természetadta nagy szépségeit, vadregényes völgyeit, szikláit Budapest népe előtt, olyan nagy arányokban oldva meg a nyári üdülés lehetőségét, amire semmiféle más világvárosnak módja nincs. Tavasszal megindul az építés és kiépül a helyiérdekű vasút új kettős sinpárja egyelőre a Római-fürdőig, amelyet átvesz a NOVA és a már kész tervek szerint építi át olyan nagyszabású strandfürdővé, aminők ritkítják párjukat a világon. Ezzel megváltozik egész Óbuda képe. Ez a vasút és az óbudai híd egy csapásra megváltoztatják e városrész falusi képét, mert egy évtized alatt Kelenföldhöz hasonlóan átépül Óbuda s megszűnik az a szégyenletes szerep, amelyet az egyesülés óta kénytelen volt viselni. Óbuda nem lesz többé Magyarország legpiszkosabb városa, ahol az utca közepén folydogál a trágyalé és nagymosás után a kiömlő bűzös vízben pocskolnak az utcai gyerekek. Óbuda lesz a felső medence fürdővárosának modern városrésze és eddig dugva tartott háromezer esztendős történelmi műkincseit büszkén tárja majd a világ elé. Hoteljeiből indulnak útnak azok a túristák, akik a drótkötélpályák útján jutnak föl a 8—900 méter magas pilisi hegyekre, ahogy azt *Széll* Árpád igazgató tervezi. A Filatorigát mentén épült „Szérüskert", amely a mult század közepén még nyaralótelepe volt az óbudaiaknak és ma a régi városrendezés legnevetségesebb képét mutatja, amihez még hozzányúlni sem mer a mérnöki hivatal, ez a különös városrész két hatalmas útvonal közé kerül: a Szentendrei-út és az Egyesülés-útja közé, amely új út a Bécsi-útból kiágazva egyenesen vezet majd az óbudai állomáshoz. A szabályozás révén átalakuló Óbuda ide ontja majd fölöslegét és kiszorult lakossága új városrészt épít ide nagy terekkel, parkokkal és betölti a vasuti gátig ezt a medencét. Óbuda fejlődésére, jövőjére, szerencsés kialakulására nagy befolyással lesz a két tényező: az óbudai híd és a dunapart szabályozása.

Kevés a négyes villamos, bár két pótkocsival is jár, mégse tudja a kétezernyi, Pestről a Várba járó tisztviselőt pontos időre a hivatalba szállítani, amiből nagy kellemetlenségek támadnak. Éppen reggel 8—9 óra között járnak — dehogy járnak! cammognak — ezek a kocsik a legritkábban, 10—15 perces időközökben, a sietők érthető nagy boszuságára. Jobb menetrendet s a Margithídon gyorsabb tempót kívánnak a megszidott tisztviselők.

Botrányos közönnyel kezeli a főváros a saját házait is, a legnagyobb elkeseredésbe kergetve azok lakóit, amint azt a Bécsi-úti új városi házból nekünk hírül hozzák. Nyolc hónap óta nem készült el az új épületek körül a gyalogjáró, aminek természetes következménye, hogy a lépcsőházak és folyosók állandó porral, illetve sárral s egyéb piszokkal vannak telítve. A villamosközlekedésben sem állott be javulás: ugyanannyi kocsi jár az egyetlen 73-as viszonylatban, ugyanolyan hosszú időközökben, mint régen, amikor sem a Bécsi-uti, sem a Vörösvári-út mentén levő Hunor-utcai új városi házak nem épültek meg, amelyek pedig mintegy 3000 emberrel szaporították a vidék lakosságát. Egy ízben már megírtuk s újra szóvá tesszük, hogy a Vörösvári—Bécsi-utra kell a Fő-térről, körforgalomban tovább vezetni a 9-est, mert példátlanul botrányos állapotokat teremt a főváros saját lakóival szemben, akik a rossz közlekedési politika miatt nem jutnak rendes időben a munkahelyükre.

Meghívó. A Budapesti Gazdálkodók Farkasréti Fiókegyesülete szept. 23-án vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését I., Sasadi-út 72. sz. alatt a Királyné vendéglő külön helyiségében, amelyre az Egyesület tagjait tisztelettel meghívja *Dr. Hódy Lajos*, elnök, *Viczkovics István* jegyző.

Felvételek

a Budapesti Lovas-Egyesület főiskolai lovasosztályának *Budapest—Inkepusztai* 450 kilométeres, 14 napig tartó távlovaglásáról *Bákonyi* János a Tattersal igazgatója és a tanfolyam parancsnokának vezetésével.

Fent: A főiskolai lovasosztály tiszteleg dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternél fonyódi nyaralójában, aki ebédre látta vendégül őket.

Jobbról: A lovasosztály tiszteleg dr. *Kozma* Jenőnél, a lovasegyesület társelnökénél felcsuthi kastélyában, aki ebédre és vacsorára látta az ott pihenőnapot tartó távlovagló csapatot.

A Molnár László Gyermekotthon számára, amely díséretes lélekmentő működést fejt ki, a főváros pénzügyi bizottsága a szociáldemokrata párt ellenzékével szemben *Kozma* Jenő és *Liptay* Lajos felszólalása után 5000 pengő rendkívüli segélyt szavazott meg.

A Bohunicky Bank rt. hirdetésére felhívjuk olvasóink szíves figyelmét.

A deputációzás kálváriáját járja évek óta a kelenföldi pályaudvaron kívül fekvő Kelenvölgy lakossága, amely tulajdonképen Budafokhoz tartozik, de minden életnyilvánulása a fővároshoz köti, ide azonban csak másfél kilométer gyaloglás után juthat el. A villamos továbbépítéséért indított mozgalmak eddig csak ígéreteket eredményeztek és épen ezért *ezer aláírással* ellátott kérelmet adnak át a fővárosnak újra — küldöttség útján a kelenvölgyiek.

Megszűnik a központi állampénztár. Szerény, de közérdekű, régi híres intézmény csendes kimulására kell felhívnom — írja egyik előfizetőnk — a Buda érdekeit szívén viselő „Budai Napló" mindenre kiterjedő figyelmét, mely olyan, mint a reflektor kutató, vizsga szeme; mindenre rávilágít, mindent felderít és olyan, mint a szángvinikus ős magyar lélek: Felsivít, ha övéit veszély éri. Húsz—harminc év előtti erős, izmos idők jutnak eszembe, ha Budavárának arra az ágyúgolyóverte középületére gondolok, mely az új ruhában tetszelgő Mátyás templom szomszédságában a központi állampénztárnak ad hajlékot. Ez az épület, mely egyfelől a Szent Miklós templom renovált tornyával határos homlokzatával pedig a Szentháromság-térre tekint komoran, jó ideje összenőtt a központi állampénztár fogalmával, mert ámbár más hivataloknak is adott hajlékot időnként, de egyiknek sem sikerült olyan tekintélyre szert tenni, mint a központi állampénztárnak. És ez természetes is. Az összes államvagyont itt tárolták. Ellátmányok innen mentek szét, pénz- és értékszállítmányok itt futottak be az ország minden részéből és nem túlzott az az anekdótaszámba menő szájhagyomány sem, hogy a központi állampénztár igazgatója egyes ünnepségek alkalmával közvetlenül a pénzügyminiszter mellett állott, hogy annak tekintélyét öregbítse. A budai állami hivatalok tisztviselői itt kapták illetményeiket, a nyugdíjasok nyugdíjaikat, a kötvénytulajdonosok itt váltották be szelvényeiket, melyekért súlyos pénzeket kaptak. A katonaházassági biztosítékokat is itt helyezték el, ami szintén nem ment parádé nélkül, mert abban az időben a biztosíték pénzt jelentett. Ha bárkinek is ügyes-bajos dolga akadt a központi állampénztárban, az a várbeli jó hírnévnek örvendő vendéglőket felkeresni el nem mulasztotta, de bizony még vásárolt is jócskán a szombatnapi hetivásárokon. Hová lett mindez? A korona elértéktelenedése folytán a központi állampénztár elvesztette varázsát. A pénz stabilizálása alkalmával ugyan visszanyerhette volna régi fényét, ha fel nem támad a postatakarékpénztár, mely jobb étvággyal, mint valaha neki látott egy csomó intézmény bekebelezéséhez, melyek közt nem kisebbek szerepelnek, mint a zálogház, a bélyegrakktár és a központi állampénztár készpénz osztálya. Most a központi állampénztárt akarja elnyelni végleg, mely intézménynek immár történelmi multja van és nem nélkülözhető Buda reorganizációjánál, mert a forgalomnak tekintélyes gócpontját alkotja. A központi állampénztár az ország hatalmának volt a szimboluma mindig és most ezt a szimbolumot engedjük tönkre verni, mit sem a célszerűség, sem a takarékosság nem igazol. A központi állampénztár miként a multban, úgy a jelenben is megfelelne kötelességének, ha a szükséges levegőt nem vonnák el tőle. Ha a helyett, hogy ügyköreit apasztanák, készpénz- és értékpapirforgalmát újra körvonaloznák, ha régi tekintélyének indokolatlan lerombolása helyett azt néznők, hogy ez az intézmény mit végzett a multban, akkor igenis, a központi állampénztár az ősi budai vár dicsőségének emelésére újraéledne és nem volna lehetséges az a szégyenletes állapot, ami most fennáll, hogy Budavárában nem lehet 100 pengőt felváltani, eltekintve attól, hogy Budavárában nincs is tárolt pénz! A központi állampénztár megszüntetésével a forgalomban amugy is szegény budai vár fontos tényezőjét semmisítik meg ahelyett, hogy a pénzosztály megteremtésével a vár jólétét emelnék, mert tagadhatatlan, hogy jólét és tekintély csak ott van, ahol pénz van. Budának pedig nagy szüksége van mind a háromra.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Filtex szélhámosai, az óbudai filatorigáti textilgyár vezérigazgatója, *Weiszberger* Ferenc és bűntársai ellen a bíróság elfogató paranscot adott ki.

Vörös Kereszt. A Magyar Vörös Kereszt Egyesület most adta ki az 1926. és 1927. évről szóló jelentését, amely az egyesület igen sokoldalú tevékenységéről számol be. Az egyleti tagok száma harmincnyolcezer. 2720 esetben végeztek szegénygondozást és a főváros játékterein 200.000 gyermek szórakoztatásáról gondoskodtak. Az Ifjúsági Vörös Kereszt Egyletnek száztizennégyezer tagja van. Rengeteg ruhát, élelmiszert és nagyobb összegű pénzsegélyt osztottak ki ennek tagjai a gondozásra szorulók között.

Alpár-kiállítást rendez októberben a Budapesti Építőmesterek Ipartestülete Thököly-uti saját helyiségében, október második felében, néhai nagynevü elnöke műveiből. A kiállítás fővédnöke *József* főherceg.

Nász. *Demény* Károly államtitkár és neje, szül. meszleni *Mendelényi* Mária leánya, *Sárika*, szeptember 19-én esküdött örök hűséget Jonkheer Meester Willem Carel Antoon Alberda van *Ekenstein*-nek a Kálvin-téri református templomban.

Ujságirók és poéták!

Ne búsuljatok, csak siessetek meghalni mielőbb, mert akkor kezdődik a dicsőség és mennyország. Ime *Kompolthy* Tivadar veszprémi testvérünknek is milyen nagyszerű és kedves emlékünnepet rendeztek Almádifürdőn, a Balatonon, öröm olvasni: . . . „Kegyeletes ünnepség keretében leplezték le vasárnap Balatonalmádin Kompolthy Tivadarnak, a népszerű írónak és ujságírónak, a balatoni kultusz úttörőjének emlékművét. A leleplezési ünnepélyen a Magyar Ujságírók Egyesülete nyilváros ülést tartott és *Szávay* Gyula, a Petőfi Társaság tagja mondott magasszárnyalású ünnepi beszédet, mely után *Kárpáti* Aurél és *Süle* Antal az emlékművet megkoszoruzták. Dr. *Sziklay* János pedig emlékbeszédet mondott . . ."

Világító toronyórát kapott az óbudai kath. templom a fővárostól mint kegyúrtól s most este messze távolságból szereznek tudomást a pontos időről az óbudaiak. Itt említjük meg, hogy a krisztinavárosi templom toronyórája már hónapok óta áll.

Várje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET,** mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

Pasaréti
legforgalmasabb helyén nyitotta meg
Henfes-
árúháza fiókját
Budakeszi-út 1.
szám alatt új kertes bérházban, az Uj Szent János kórházzal szemben
Timár
Krisztina krt 8—10

MOLNÁR JÁNOS
VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN
III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitünő konyha, Elsőrangú italok. Minden este **Horváth Béla** cigányzenekara muzsikál

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő
Fedett téli uszócsarnok

Gallérтisztításban vezet. Ára darabonként 10 fill.
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztító vállalatat
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon Aut. 520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 850-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

ZLAMÁL
céget ajántom legjobban

Budán, I, Krisztina-körút 151

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépitő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágositást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Hűvösvölgy
legszebb kirándulóhelye
a
Nagyréti vendéglő
tulajdonos
MARTH MIHÁLY

HALAT
legfrissebbet, izletesen reggeltől éjfélig
KUTI
dunaparti vendéglőjében
az óbudai hajóállomásnál

SZÉPILONA VENDÉGLŐ
KERTHELYISEGEI
elsőrangú ételek és italok. A pontos kiszolgálást **Stigniczky József** tulajdonos személye garantálja.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
Megbizható régi ízlést **FLIEGER NÁNDOR**
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

STATISZTIKAI hivatal mellett
Bimbó u. 1-3-5. sz. alatt
kisebb-nagyobb üzlethelyiségek kiadók
Bővebbet a házfelügyelőnél, vagy Automata 298-29.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjáról könnyen megközelíthető.

Személyi hirek

Benedek Sándor a m. kir. közigazgatási bíróság másodelnöke nyári szabadságáról visszaérkezett s elfoglalta hivatalát.

Bódy Tivadar dr. és *Bárczy István* volt polgármesterek arcképét a Központi Városháza tanácstermében elhelyezték, a város érdemes vezetőinek galériájában.

Sagmüller József, óbudai apátplébános a franciaországi Lissieux-ből, a kis szent Teréz kegyhelyére vezetett zarándoklókkal hazaérkezett.

Barthos Andor cs. és kir. kamarás, országgyűlési képviselőt Kántorjánosi község díszpolgárrá választotta.

Szász József ny. min. tanácsos túladott rózsadombi ingatlanain és a Zugligetbe költözött.

Fenyő Miksa, a GyOSz igazgatója, két heti autótúrán meglátogatta Párizst és ez alkalommal haza hozta leányát, aki ott végezte iskoláit.

Palóczy Antal dr. ügyvéd, a Munkásbiztosító intézet ügyésze, szabadságideje alatt európai körutat tesz meg és ezt munkásbiztosító intézmények tanulmányozásával kapcsolta össze.

Ring Béla, a Hitelbank Széna-téri fiókjának igazgatója, négy hetet töltött családjával Marienbadban és e hó 15-én vette át a fiók vezetését.

Ötömösy Zénó dr. és vitéz *Pethő Zoltán* dr. ügyvédi irodájukat II., Lánchíd-u. 2. alól áthelyezték IV., *Piarista*-utca 4. szám alá.

Szentessy József építész e hó elején szenvedett veszedelmes lábficamodás okozta betegségéből operativ beavatkozás után teljesen felépült.

Kemény Dezső dr., az Ipar- és Kereskedelmi Kamara titkára, családjával együtt Őrszentmiklóson nyaralt.

A bagdadi két kalifa

Ázsiában néha-néha rá kellett nézni a pasák körmére. Tudták ezt a kalifák: — Harun el Rasid és utódai. Ez a romantika azonban már régen a múlté. És Bagdad! Vagy hogy Budapest is az ázsiai korrupció girbe-gurba útjain baktat?

Megfelelő embert a megfelelő helyre! Ez a németek gazdasági érvényesülésének és országos rendjének a titka. Minden polgármester ennek a városnak a szíve-lelke, esze. A többi tisztviselő pedig: keze, lába, szeme, füle. Hiába a nagy szív, ész és lélek, ha sánta a láb, ha rosszul lát a szem és félig süket a fül. Tessék mindenkit a maga helyére állítani. Bolondul megkeveredett nálunk minden és kevés ember van a maga helyén. A villamos kocsikat mérnökök, jogászok, orvosok vezetik. A gyárak munkásállományai telve vannak főiskolát végzett emberekkel. A kávés ma bankigazgató, az asztalos vendéglős, a műbútort favágók készítik stb. Valahogy így van ez a városházán is. Túlon túl érvényesül a protekció, ezért nem megy nálunk semmi sem úgy, mint ahogy mennie kellene. Ott van a rengeteg közigazgatási apparátus, az ügyosztályok, az előljáróságok, a tisztviselők tömege. Közvetlenül azok intézik ezeket az ütügyeket és tartoznak becsületesen referálni a polgármestereiknek. Hová vezetne ez? Legközelebb a Beszkárt kocsijaira kell ázva-fázva fölszállniok a polgármester uraknak, hogy ott kitapasztalják a mizériákat, azután végig járni a csatornákat, végig kóstolgatni a kórházak konyháit, megkérdezni, hogy mért végeznek az Ördögárok boltozásánál oly sok felesleges földmunkát? És így tovább.

Ha majd olyan embereket állítunk a megfelelő helyekre, akiknek megvan a hozzávaló képességük, akik tisztában vannak teendőikkel, akiket működésükben a kötelességérzet s a közönség iránt táplált szeretet vezérel, akkor nem lesz szükség arra, hogy a polgármester urak maguk járják be Harun el Rasid módjára a várost, és maguk állapítsák meg, hogy itt valami — nincsen rendben. *Olpán.*

Nagygyűlést hív össze a *fürdőügyi kiállítás* érdekében a *„Hollós Mátyás Társaság“* a hogy azt e hó 17-én a Császárfürdőben tartot értekezletén elhatározta, amelyen erélyes állásfoglalásra hívja fel Buda polgárságát. A kiküldött szervező bizottság most érintkezést keres az érdekelt ipari és kereskedelmi egyesületekkel, a különböző társadalmi kaszinókkal, a hegyvidéki egyesületekkel és Buda vezető embereivel, hogy az október hó első felére tervezett és a budai Vigadóban vagy a Gellért-fürdő halljában rendezendő nagygyűlés méltón képviselje Buda közvéleményét.

Köszönetet

kell mondanunk mindazoknak, akik kedvesen előmozdították azt a törekvésünket, hogy a budai érdekek megvédésére erősebb fegyvert, hetenkint többször megjelenő lapot állítsunk csatasorba. Köszönjük, hogy sürgősen elintézték azt a kérelmünket, amelyben olyan ismerőseik címét kértük, akiknél reményünk van arra, hogy ajánlásuk révén fel tudjuk kelteni érdeklődésüket Buda vitális érdekei és lapunk 25 éves küzdelme iránt, — köszönjük ezt Haspelné Balázsy Lujza, dr. Angyal Pál, dr. Angyal Kálmán, dr. Baránsky Gyula, gróf Berényi János, Egán Ede, Gerő Endre, Hubert Vilmos, Kovátsay István, dr. Krivoss Árpád, dr. Lugmayer József, dr. Morvay Győző, dr. Kozma Jenő, Krucsay Károly, Nemes Árpád, dr. Orova Zsigmond, dr. Szalay Sándor, Széll Árpád, dr. Thirring Gusztáv, Thoma József, Várnai Alajos, Gamauf Géza, dr. Wladárczyk József, Prinner Ede, Pathó István Kulcsár Richárd és Érczhegyi Géza jóakaróinknak, akik máris beküldötték a kért címeket, és kérjük mindazokat, akikhez ily kérelemmel fordultunk, hogy válaszukat címünkre lehetőleg mielőbb elküldeni kegyeskedjenek.

Lapunk egyik szerkesztője, Tali Ferenc, a jó öreg Feri bácsi, a nagy agitátor vezeti az ostromot a derék budaiak ősi nemtörődömsége ellen, amely tűrné, hogy az ősi kardot rozsda marja. Pedig annak a fegyvernek, amellyel Buda polgárságának érdekeiért harcolunk, ragyognia kell.

Megsokszorozzuk most, a nagy küzdelem idején előfizetőink táborát és Buda ős szent nevében diadalra visszük ezt a harcot.

Polgártársaink! Álljatok mellénk! *tisztelettel kéri a SZERKESZTŐSÉG.*

Hosszú ősz jele, hogy a budai körutak egyes gesztenyefái teljes virágdíszben állanak. Akár csak tavasszal. Minden ősz elején kivirágzik egy-egy új hajtáson a gesztenyefa és elszórtan ott fehérlik a sárguló lomb között a virágja, de így, ahogy most látni, egész fák teljes virágzásban, üde zöld új lombozattal, ilyenre a legöregebb budaiak sem igen emlékeznek. Szegény ember telét teszi elviselhetőbbé a hosszú, meleg ősz és ez ránk fér Budán.

A Budai Hét. Balkányi Kálmán dr., Hubert Vilmos és lapunk szerkesztője e napokban tárgyalták a „Budai Hét“-re vonatkozó beérkezett terveket, amelyek minden összel biztosítanák a budai kereskedők számára a vidékről felhozott iskolás fiúk szükségleteinek Budán való beszerzését.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Záró kuglizóversenyt rendez e hó 25-én este a Délivasut kuglizóján az „I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre“, ahol kedves díjak várnak a kuglizás olimpikonjaira. Első favorit *Balázs* Farkas építész. A versenyen a körtagokon kívül a vendégek is résztvehetnek. Mindenkit szívesen lát az elnökség.

Disztelen,

sőt groteszkül hat az a stílszerűen török épület, amelyből mint a szalámirúd, áll ki egy ormótlan gyárkémény. A Lukács-fürdőnek Zsigmond-utcai frontja különben sincsen valami szerencsés helyzetben. Az utca szintje itt kétféle és a közlekedésre szánt rész egy öllel magasabban fekszik, mint a fürdő előtti utca rész. Valamikor a város talán azt tervezte, hogy ezt a csekély emelkedést, mely a Császárfürdőnél éri el a legnagyobb magasságot, lehordatja és az utat a Lukács-fürdő nívójára süllyeszti. Valószínű, hogy a talajfúrások a terv kivitelét tették lehetetlenné, mert a hegyfelől jövő forrásvizeket zavarták volna meg útjukban. Lehet az is, hogy a hegy alatt fekvő, lotuszvirágtermelő őstó körül támasztott volna zavart az úttest leásása. Szépnek a mai helyzet nem mondható. Legkevésbé méltó pedig a két régi, világhírű fürdőhöz. Kedves dolog, hogy az épületnek régi törökös stílusát megóvták csak épen hogy nagyon zavarja az az idétlen kémény, amely megcsúfolja ezt az egész látképet. Hasonló eset volt a Rácz-fürdőnél is, de a finomult ízlésű Heinrich Kálmán megtalálta a módját és a fűtőkazán kéményét némi kis áldozattal minarettszerűen képezte ki és megmentette ezzel a Gellérthegy aljának romantikáját. Valószínű, hogy a Lukács-fürdő is megtalálja majd e stílszerű és esztétikai megoldást, mert így valóban dísztelen. A Lukácsfürdő urai különben nem adnak sokat a külső harmoniára és a polgárok véleményére, mert ellenkező esetben nem rekesztették volna el hideg, ridegen a közönség szeme elől a hegy alján bugyborékoló források által táplált őstavat, amely kellő keretben egyik különleges dísze lehetne Budának. Az őstó kérdését különben is tisztázni kell, mert alig képzelhető magánkézben az a forrásmedence, amely befolyásolja az összes budai gyógyforrásokat. A tó tavalyi lecsapolása igazolta ezt. Úgy tudjuk, hogy a Lukács-fürdő még nem fejezte be az építkezését, így még mindig van rá reménv, hogy ezt a dísztelen, ormótlan, izléstelen gyárkéményt maszkírozzák. Esetleg a jövő esztendőben egészen lebontják.

A Kozma Gyorsíró és Gépíró Iskolában, valamint a vele kapcsolatos irodai tanfolyamon ez újabb tanévben megkezdődtek az előadások. E miniszterileg engedélyezett nyilv. jogú iskola iránt oly nagy az érdeklődés, hogy az igazgatóság szeptember 20-tól október 1-ig újabb beírásokat folytat és október 1-én újabb párhuzamos tanfolyamot nyit. A növendékek teljes gyakorlati kiképzést nyernek és hat hónap letelte után a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium részéről kiküldött Bizottság előtt állami vizsgát tesznek és állami bizonyítványt nyernek. A fővárosi szakiskolák sorában a Kozma Iskola első helyen áll. A tandíj nagyon mérsékelt. Beírások naponta, II., Iskola-utca 27. szám alatt.

Sztrájk volt a nagyon alacsony bérek miatt az Ujlaki téglagyár óbudai telepén, amelyet úgy szüntetett meg az igazgatóság ujlaki dr. Müller Pál vezérigazgató indítványára, hogy a béreket felemelte.

Buda legnagyobb divatáruháza kétség kívül a Széna-tér felső részén, a hurokvágánnyal szemben álló Anna-udvarban az idén átépített, megnagyobbított *Fábián József*-féle divatüzlet, mely most hívta meg Buda intelligens közönségét az áruház megtekintésére azzal a kedves értesítéssel, hogy szept. 21-től szept. 28-ig a kirakatban kiírt árukból *10 százalék kedvezményt nyujt,* sőt még *ennél is nagyobbat* a nyárról visszamaradt cikkek és maradékok után. Elismert dolog, hogy ezt az előkelő és pompásan felszerelt divatüzletet kizárólag Fábián József kiváló szakképzettsége, nagy üzleti rutinja, egyéni előzékenysége teremtette meg, de hozzájárult a város fejlődése is, mely belső Buda súlypontját a Krisztina-tér felől ide tolja. A Pasarét hirtelen beépítése is biztosítja ezen a helyen a jólvezetett üzlet menetelét. A kedvezményről szóló értesítést a hölgyközönség bizonyára szívesen fogadta.

A legnagyobb ásványvíztelep a világon Buda, mert több mint ötven forrása oly rengeteg vizet ad, hogy a világ világhírt biztosító ivókúráját rendezhetnék be és leghatalmasabb fürdőtelepét építenék meg itt, ha a források — külföldön lennének. Ezek három csoportra oszlanak: hév, keserű, hideg vasasvizekre. A meszes hévvizek a Gellért-hegy aljában: a Rác-, Rudas-, Gellért-fürdő forrásai átlag 40° C. hőmérséklettel. Meszes kénes hévvizek a József-hegy alattiak: Király-, Szent Lukács-, Császár-, Római fürdő, Margit-sziget és a városligeti Széchenyi-fürdő 43—73° C. közötti hőmérséklettel. A keserüvízforrások: a lánymányosi Deák Ferenc, Erzsébet, Heinrich Hunyadi Mátyás, Szent István, a dobogódombi Hunyadi János, az őrmezei Apenta és Ferenc József, valamint az óbuda-ujlaki Mária és a Lukács-fürdő timsós forrása. Valóságos csoda az utóbbi iszaptava, amely különböző hőfokú (27—60° között) a beléje szakadó források hőfoka szerint. Unikum az Erzsébet-sósfürdő, mert sehol a világon nincsen olyan bőségben keserűvíz, hogy fürödni lehessen benne. Ha Budapest helyén csak egy kis falu állott volna, akkor ma bizonnyal — *Dalmady* Zoltán dr. fürdőorvos minden ellenkezése dacára is — Európa legnagyobb fürdőhelye lenne, de úgylátszik, hogy eddig maga a nagy város illetve Pest favorizálása volt akadálya annak, hogy Buda fürdővárossá fejlődjék.

A villamos főforrás, amely Kelenföldről egész Budapestet, sőt a villamosvasutakat is ellátja árammal, teljesen elkészült. A centrálé nyolc hold területen épült és a naponta termelt 400.000 kilovatt áramot kábelek viszik szét a főváros különböző területein elhelyezett állomásokhoz. A összes gépek kazánjai, turbinái és felszerelései magyar gyárak műhelyeiből kerültek ki és az energiatermelés nagy méreteire jellemző, hogy naponta 40 vagon szenet használnak el. Az összes berendezések a legmodernebb elgondolás alapján készültek és valóban látványosságszámba mennek.

Gyász. Idősb. *Tiry* Gyula e hó 8-án hosszú és kínos szenvedés után életének hetvenedik évében elhunyt és 11-én temették a kerepesi út melletti temető halottasházából a családi sírboltba. Özvegyén szül. Miczka Gizellán kívül nagy családja, Fölkel Oszkárné Tiry Irma, Littke Lőrincné Tiry Gizella, Tiry Gyula, Winkler Józsefné Tiry Margit és Tiry Géza gyermekei, számos unokája, továbbá a Dudás, Mosdossy, Herczka, Alm, Petrovics és Timár családok gyászolják.

Uj zsidóünnep. Kadnár Károly meséli: — A zsidó ujévet követő napon a kaszárnyában Pongur János önkéntes jelentkezik az őrmesternél:

— Doktor Pongur János önkéntes...

— Hallja önkéntes! Itt doktor csak a főorvos úr. Azután pedig az úr én vagyok, maga csak — Pong. Érti? Mit akar?

— Szabadságot kérek holnap délelőttre.

— Minek az?

— Sub auspicies regis avatnak.

— Jól van, ki mehet. De ezzel aztán elég legyen ezekből a zsidó ünnepekből.

BOHUNICKY BANK RT.
(II. Margit körút 87)
fizeti Budán
A LEGMAGASABB
betéti kamatot

HUBERT ÉS TÁRSA b. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések. Csövek.
Műszaki cikkek. Fémgyártás.

RÓMAI FÜRDŐ
gyógyforrásából fakadó langyos ásványvizű
GYÓGY-FÜRDŐ
őszi utókurára
STRAND — Kényelem
Tisztaság — Gyógyulás
SOVÁNYIT

KIRÁLY-FÜRDŐ
Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

A
VÁROSMAJOR
régen nélkülözött pompásan felszerelt
CSEMEGE ÉS FŰSZER
üzletét nyitotta meg a BORS- és CSABA-U. sarkán
TIMÁR
Dúsan felszerelt raktár
A közönség részére
KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY
Mindent házhoz szállít

Műgyűjtők!
Gyüjteményük kiegészítése, régiségek vétele és eladása előtt okvetlen keressék fel
DARVAS
régiségkereskedő üzletét
III., ZSIGMOND-UCCA 38.
(Esplanade szálló épülete) Lukácsfürdővel szemben.
Régi elismert szakember és becslő.

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla-festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

Legszebb vacsorálóhely a HŰVÖSVÖLGYBEN a VERONIKA vendéglő
I., Hidegkuti út 20
tisztelettel
RONA GYULA

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
Budapest I, Bors-u. 24
Telefon: 507-34 szám
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Tölgy- és bükparket egyszerű és díszes kivitelben.
Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítás

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Abudaiszüret

Hajdanában ünnepi esemény volt. Amikor a hervadás egész édesbús, megkapó színskálája egybeolvadt — a sárgába hajló zöld, a rozsdavörösbe átmenő barna, minden színárnyalatával — ott pompázott a füvön, a hulldogáló lombokon, a vadrózsa bokrán és a szőlő levelén, és a mesgyéken már kikészítették a mustos kádakat, hordókat, amelyeknek felül nagy négyszögletes a nyílásuk s már sorakoztak a lajtos szekerek, tudta mindenki, hogy — szüret készül Budán! Kékszoknyás, pirosblúzos sváblányok, asszonyok vagdossák szorgalmasan az érett szőlőfürtöket: a kékesfekete kadarkát, oportót, szagos otellót, vörös dinkát, a zöld, apró tojásalakú „gásztutl", a mézédes „honiglit", muskotály, „silberweis" stb. sok mindenféle helyifajtát, amelyek még ma is megvannak az alaposan meggyérült budai szőlőkben. A must édes illata terjeng és boldog volt a világ, amikor Nagytéténytől fel egészen Szentendréig, sőt azon is túl szakadatlanul szőlők között járhatott az ember. Akkor a rokonok, ismerősök hetedhétországból csődültek a budai szüretre. Szólt a hegedű, trombita és duda, puffogott a csősz karabélya, zengett a hegy, ahol nótába kaptak a duzzadó kedvű leányok. Ebéd idején bikkfa nyárson, venyige parázson szalonnát csordítottak a pihenő vincellérek és hegymesterek, estére kelve színes rakéták szállottak a hegyek ormán, a présházak előtt pedig bográcsban rotyogott a birkagulyás — borlében, mert vízben nagyon szűkölködik a budai hegyvidék. A rácvárosi, krisztinai, újlaki — no — és legfőképen az óbudai utcákat vidám táncos menetek járják be, mert hiszen itt a főfoglalkozás a szőlőművelés s ha nagyszerű a termés, örülni kell annak.

Buda mindig híres bortermőhely volt. Az Árpádok idejéből, főleg II. Endre király korából írásos emlékeink is vannak erről. Mátyás királyról is feljegyezték, hogy új fajtákkal gyarapította a budai szőlőket. Igazi virágzásra azonban Mária Terézia idején a betelepített sváb lakosság emelte Bachus kultuszát. Az ő munkájuk nyomán a XIX. század elején már több mint hatmillió négyzetöl területű szőlő, az akkori számítással csaknem nyolcezer „viertel" fogta körül Buda városát legyező alakban s hozott átlagosan esztendőnként 230—240.000 akó bort. S ennek a jókora földnek a Sashegy és a „Burgerberg" (a Sasadi-hegy) voltak a koronái. „Dionysos igazi gyönyörűségének" nevezik az egykori írók ezt a két hegyet, amelyek mellett a Gellérthegy, ahol a híressé vált Kerkápolyi dominium volt, a Naphegy, a Svábhegy s feljebb az újlaki meg az óbudai hegyek is sok és jó bort termettek.

A tehetősebb polgárok „viertlijét" a legnagyobb számmal a Rácvárosban és Óbudán lakó kapások művelték, akiknek rendesen maguknak is volt egy kis szőlejük s akiknek felügyeletére a városi tanács a hegymestereket rendelte. Ez írni-olvasni is alig tudó kapások a maguk munkakörében elsőrangú szakemberek voltak, jól tudták, hol, milyen fajtát kell kultiválni, hogyan kell kezelni a bort, hogy méltó maradjon régi jó híréhez. Nagy neve is volt a budai bornak a külföldön is, ahova tekintélyes mennyiség került belőle, bár derék termelőik és pesti szomszédaik ugyancsak szorgalmasan fogyasztották. Nem csoda, ha féltékenyen őrizték a hamisítók elől s a városi határokon külön csőszök ügyeltek arra, hogy idegen bort budai cégér alatt be ne hurcoljanak. A régi vigasságot ma már csak az egyes egyesületek által rendezett szüreti mulatságok őrzik, de a szüret, óh a szüret, bár jó az idén a termés, mégis csendes. A jókedvet elvitte a háború és eltemette Trianon!

Nagy hullámot vert az óbudai hegyvidék telepesei körében az óbudai világhírű agyag, amelyről már megírtuk, hogy milyen nagy szerepe van e város alapítása és építése terén. A római légiók azért ütöttek itt tanyát, hogy ezt a híres „kék agyagot" téglává égessék és a „Rómába vezető minden utat" kirakják vele. A nagy téglaégető kemencék után kapta német és szláv nevét Buda: — Ofen, illetve Petz. A tatárjárás után Béla király elrendelte a kőházak építését, Mátyás alatt magától épült Buda és a mult században ebből az óbudai kék agyagból égetett téglákkal építették fel a mai Budapestet. Nagy szerepe lesz most Óbudán az új híd építését követő években, amikor itt megindul az építkezés és kéznél lesz a világ legjobb tégláját. Ezt a kincset három téglagyár: az újlaki, a Remete-hegyen, a Bohn-féle a Táborhegyen és a Kőszénbánya és Téglagyár Pesten, a Testvér-hegyen bányássza és égeti. Évtizedes a háború a téglagyárak és az óbudai hegyvidék lejtőinek telepesei között, akik alól a földet ássák ki és csúszásnak indulhat a hegyoldal minden házával és kertjével. A telepesek érdekeit Szilágyi Károly képviseli, a megértő vezér a téglagyárak érdekeit újlaki dr. Müller Pál, a kitűnő szakember keresi a köz- és magánérdek méltányos egyeztetésének lehetőségét és folytatnak egymás közt tárgyalásokat. Nagyon nehéz kérdés, nagy érdekek kerültek szembe, nagyon a fenekére kell ennek nézni, hogy igazságos legyen a bíró, mint ahogy sem a rendőrség, sem a tanács nem tudott még az örökös perben dönteni és a III. kerületi elöljáróság is kénytelen volt döntés nélkül elhalasztani a tárgyalást. Nagy története van ennek, van benne sok huncutság is. Elmondjuk legközelebb.

M. t. Hirdetőink

szíves figyelmébe ajánljuk és tudomására hozzuk, hogy a nyomdai árak emelkedése miatt a hirdetések árát kénytelenek vagyunk 30%-al emelni, vagy kívánságukra a hirdetés nagyságát egyharmaddal csökkenteni.

Tisztelettel
A KIADÓHIVATAL.

Egymilló könyvet

olvastak az elmult évben a Fővárosi Könyvtárban, amely most adta ki évi értesítőjét s abban az 1927. év könyvtári eseményeit foglalja össze. *Enyvvári* Jenő, a könyvtár kiváló igazgatója, tömören rávilágít a könyvtár eredményeire, de egyszersmind feltárja a tudományos központi könyvtár szomorú helyzetét is, amelyen segít a könyvtárnak a Wenckheim-palotába történő most már közeli átköltözése. A könyvtár értékét elsősorban forgalma bizonyítja, amely viszont az olvasóközönség bizalmát fejezi ki s e forgalom mintegy 30%-os emelkedést mutat. Az olvasók száma 16.129 volt, akik a tudományos központi könyvtárból 204.520, a 12 fiókkönyvtárból pedig 732.741 kötetet használtak fel. A könyvtár egész forgalma tehát 937.261 kötet volt. A könyvtár ebben az esztendőben is hatalmas gyarapodásra tett szert: a központ a mult esztendőben 9804, a fiókkönyvtárak pedig 22.671 kötetet szereztek be, a hazai és külföldi irodalom legjobb termékeit. Ezek szerint a könyvtár egy évi gyarapodása 32.475 kötetre rugott. A könyvtár fiókhálózata az elmúlt esztendőben a Döbrentei-utcai 11. sz. fiókkönyvtárral bővült.

BÉRAUTÓÜZEM
TAVASZ
GARAGE
Budapest, II. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, általány bérautóiuvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolajnomitógyár bizományosa
Sürgönycim:
TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban:
Éjjel Nappal 642-27

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

* **Szurday Róbert**, a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének ügyvezető alelnöke, fontos tárgyalások miatt néhány napra Bécsbe utazott.

* **Vágfalvi Quittner Lóránt**, a Magyar Pamutipar Rt. igazgatója, az amerikai pamutipar tanulmányozása végett hosszabb időre Észak-Amerikába utazik.

* **Az Ipari Jelzálog Intézetben** nagyarányú munka folyik minden téren. Az igények bejelentése még e hó elején megkezdődött s a kölcsönkérések felülvizsgálása is folyamatban vannak. Az a bizottság, amely a kölcsönszerződéseket letárgyalja, már többízben tartott ülést és információk szerint, végleg befejezte munkáját. A bizottság folyó hó 21-én tartandó igazgatósági ülésen fog beszámolni a végzett munkájáról. Ezután megtörténik az emissiókibocsátás haladéktalan lebonyolítása, úgy hogy október hó folyamán *megkezdődhetik az ipari kölcsönök folyósítása.* A szeptember 24-én megtartandó igazgatósági ülésen fogják megalakítani a tisztikart és hivatalosan kinevezni a vezetőséget.

* **A Magyar-Cseh Iparbank** értesülésünk szerint a közelmult időkben megszerezte az újpesti Tomola-féle telkeket, amelyek a város fejlődése szempontjából jó helyen fekszenek és parcellázásra rendkívül alkalmasak. Körülbelül 10.000 négyszögölből álló komplexumot vett meg a Magyar-Cseh Iparbank, amely már meg is kezdte a telkek parcellázását. Az egész telekkomplexumot házhelyekre fogják parcellázni. Ezenkívül, mint értesülünk, minél nagyobb pénzügyi tranzakciót bonyolított le az intézet, amely finanszírozza a kalocsai Margit Gőzmalmot. Ezt a malmot megvette egy helybeli érdekeltségből álló csoport és ennek a csoportnak bankári teendőit vállalta magára az intézet.

* **A Nasici** mérlegmegállapító ülését október közepén fogja megtartani és előreláthatólag osztalékot 8 frankot fog fizetni.

* **Az Egységes Záloglevél Kibocsátó Intézet** megalakításának lehetőségeiről sok szó esik bankkörökben. És általában azt hiszik, hogy a tárgyalások nem fognak eredményre vezetni. Pénzügyi körökben azzal motiválják ezt, hogy mindenekelőtt az új pénzügyminiszter nem helyesli ezt a tervet és ebbeli elhatározása és felfogása régebbi keletű.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA.
Kiadásért felelős: Virág Béla.

NE VEGYEN
addig semmiféle ingatlant Budán, amíg nem értekezett előbb, Buda legregibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:
PAULOVITS I., Krisztina krt. 37,

DÉLIVASUTNÁL 1 emeletes villa 5, 4, 3, 3, 2 szobás modern lakással, csinos kerttel 110.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BIMBÓ-UTCÁBAN 6 szobás dupla konfortos uri villa 1100 négyszögöles kerttel, 55.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

TOLDY FERENC-UTCÁBAN 3, 2, 1 szobás lakásos családi ház 22.000 P. PAULOVITS.

VÁRBAN emeletes ház 6 és 3 szobás lakással, telekértéken alul 52.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BÉCSI-UTON vendéglős ház 860 négyszögöles telekkel 65.000 P. PAULOVITS.

BALATONFÜZFŐN csinos 3 szobás modern villa 600 öles területen 12.000 P, de 6000 pengővel átvehető. A fentieken kívül 3500 különféle jobbnál-jobb ingatlan előjegyezve.
Budapest, 1928 szeptember 7.
PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

Csak egyszer
KÓSTOLJA MEG
AZ ANNA ÉTTEREM
I., KRISZTINA KÖRÚT 61 SZ.
1·40 pengős menüjét
leves, sült kétféleképpen, tészta v. saját v. feketekávé

Buda szenzációja a Horváth-kerti tejivó pavillon (a Budai-Színház mögött a parkban.) Tejtermékek, fagylalt, jegeskávé, hideg és meleg ételek és italok dús választékban. Polgári árak a pesti közönség kedvenc uzsonázóhelye.

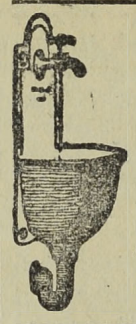

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhívó 179—42.

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván ucca 4.

TÓTH
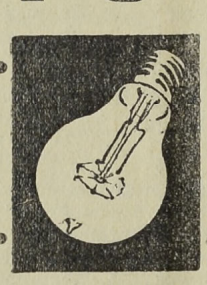
ISTVÁN
elektrotechnikai vállalata
I, Greguss-utcza 8. sz.
Tel. Aut. 510-29

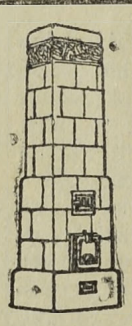

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhírű céghez.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYAR
STOWASSER JÁNOS
kir. udvari szállító,
a Rákóczi tárogató feltalálója
II., LÁNCHID UTCA 5
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

Három fekete macskához
HABERMANN
ANTALNÉ
I, Maros-utca 18
Nagy kerthelyiség
Fedett nagy veranda
Kiváló hegyi borok
Kitünő
Szentgyörgyhegyi!
Kiadó szezonra társaságoknak, egyesületeknek
Kuglizó

SCHAFFER GYÖRGY
építő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Thermostóth

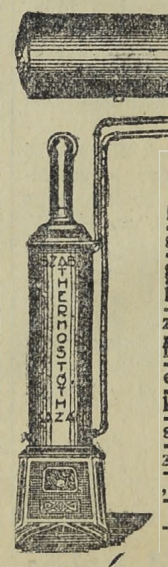

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyvíztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

CSÁSZÁR-
Előkelő étermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

POZSONY KÁVÉHÁZ
I. ker. Krisztina körút 81.
Esténkint szimfónikus zenekar
Pompás fagylalt! Legkitünőbb kávé!
Nyitva reggelig Telefon: Aut. 502—07
Uj tulajdonos: DANKOVSZKY JENŐ

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern vócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában. Budapest. V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 923. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 szeptember 30.

Fordított város

IX.

A mérges gomba hamarább megterem, mint az ehető. A bűn gyorsabban terem gyümölcsöt, mint a jótett. A bécsi Neue Freie Presse már kihasználta ellenünk Dalmady Zoltán cikkét, amelyben megtagadta a budai fürdőket. A csehek kapva-kaptak rajta és ők gondját viselik majd, hogy minél szélesebb körben vegyen erről tudomást Európa és a budai fürdők rovására csinálnak propagandát Pöstyénnek, Trencsénteplicnek és a csehországi fürdőknek.

Ez az a fordított rend, amely lehetetlenné teszi ennek a városnak a boldogulását.

Amikor egy olyan világfürdőnek, mint a Margitsziget, éppen az ő saját fürdőorvosa jelenti ki, hogy annak a fürdőnek semmiféle különleges gyógyhatása nincsen és ezt egy hivatalos folyóiratban két világnyelvre lefordítva adja át egy népes, nemzetközi orvosi kongresszus tagjainak, — akkor itt ne csodálkozzunk semmin. Tiz évi költséges, nagy propaganda nem hozza helyre ezt a szerencsétlen elszólást, mely tiz év mulva is elő fog bujni, mint a szög a zsákból.

Nem tudjuk, hogy tervezték-e az egyetemen egy balneológiai tanszék felállítását és rendes egyetemi tanárnak Dalmady Zoltán dr. volt-e kiszemelve, vagy ily irányú publicisztikai működése révén törekedett-e oda, — az bizonyos, hogy ezzel a cikkel betette maga előtt az ajtót.

Azért kell a fürdőügy élére diktátor, akár mint fővárosi külön fürdőügy-osztály élén álló tanácsnok, esetleg kormánybiztos, vagy ki kell venni az egész fürdőügyet a város kezéből és átadni azt a közmunkák tanácsának, népjóléti minisztériumnak, — de valamit tenni kell. Visszafordítani!

Egyetlen egy példa megvilágítja ezt. Karlsbad híres Sprudel-jének vizét szintén lehetne palackozni és szétküldeni a világba. Megfizetnék a betegek. Ám Karlsbad ezt mondja: — én potom áron adom a vizet 10 cseh fillérért poharanként, sőt ingyen is tölthet magának, de azt itt kell meginni Karlsbadban és elkölteni a 10 fillér mellé még 20 pengőt naponkint. Ebből él okosan Karlsbad. A mi világhírű keserűvizeinket száz- és százezer palack számra vitték külföldre elég drágán, de itt a forrásnál soha senki egy pohárral abból nem ivott meg. A tulajdonosnak volt belőle haszna, megvette a Sashegyet, de Budának nem. Ezt a rendszert vissza kell fordítani. A Hungária-forrás áldott vizét sok külföldi issza már itt Budán, a forrásnál.

A budapesti városházán ezt az egyszerű gazdasági tételt sem akarják megérteni. Mert ha akarnák, akkor már volna útja, valami megközelítési lehetősége ezeknek a keserű-forrásoknak. Akkor nem zárkóznék el ott mindenki az elől a gondolat elől, hogy a Boráros-téri híd tengelyében sugárutat kell építeni az örsödi völgybe, a Dobogó dombra, — szóval oda, ahol a világhírű keserűvíz terem. Ott már harminc év előtt óriási parkot kellett volna kihasítani, fásítani, parkirozni, hogy ott fölépülhessen a világ legelső, ivókúrát nyujtó gyógyhelye.

Ki várja mindezt ettől a városházától, amely meghozta azt a közgyűlési határozatot, hogy Budapest és főleg Buda északi részéről a füsttermelő gyárakat át kell helyezni délre és új gyár építésére északon engedély nem adható, — és mégis az új gyárak egész sora épült Buda felső medencéjében és fokozza Buda fürdőváros felett a füstfelhőket.

Talán a fürdőügyi diktátor tudná kiölni azt a szerencsétlen szatócs észjárást, mely nem képes fölemelkedni a svájci falu kupaktanácsának magaslatára, amely falu vasutat, drótkötélpályát mert építeni a szomszédos havasra, — de Budapest főváros nem épit liftet a Gellérthegyre. Még üzletnek is jó. Eleinte kiváncsiságból is telt kocsik járnának fel a hegyre, később szükségletté válnék.

Itt Budán minden befektetés búsás kamatot hoz, sőt egy-két év alatt behozza a befektetett tőkét is. A Hungária-forrás, a Gellért hullámfürdője, de maga a szálloda is. Miért fél akkor a város az e téren való beruházásoktól? De ha fél, — miért nem engedi, hogy a magántőke vállalkozzék és fordítson így Buda szegénységbe jutott polgársága során?

Mit várhatunk mi budaiak attól a városházától, amelynek birtokában vannak a világ legjobb gyógyforrásai, de — forrásszakértője nincs!

Dubonai Pál.

Budán, 1928 szeptember 29

Tízéves a Gellért-fürdő

Már az Árpádok idejében ismerték e fürdő gyógyvizét, amelyet később a törökök idejében a szegényebb néposztály fürdőnek használt. Sokáig Sárosfürdő volt a neve, amely a Ferenc József-híd felépítésekor — a környék feltöltése folytán — tizennégy méteres mélységbe került. A főváros 1908-ban megvásárolta a fürdőt az államtól, amelynek helyén a kezdetben sokat szidott, hiteltúllépésekben bővelkedő Szent Gellért fürdőt építette. Évekig dolgoztak az épületen, amely nagyszabású módon 1918 szeptember 26-án nyílott meg ünnepélyesen s azóta is a külföldiek bámulatának tárgya. — A városi fürdők felügyelőbizottságának ülésén *Édes* Endre tanácsnok, mint elnök, meleg szavakkal emlékezett meg erről a *tizedik* évfordulóról és azokról a kiváló férfiakról, akik ennek a pompás intézménynek a létrehozásában, felépítésében és fejlesztésében közreműködtek. Külön kiemelte itt Bárczy István és Bódy Tivadar polgármesterek, valamint Berczell Jenő tanácsnok érdemeit. Rámutatott arra, hogy az üzem az elmult tiz év alatt reményen felül fejlődött. Utána az egyes pártok részéről Joanovics Pál, Pompéry Elemér, Katona Sámuel, Becsey Antal, Müller József Leó, Platthy György, Weiller Ernő és mások szólaltak fel az elismerés hangján és köszönetüket fejezték ki külön is *Bánlaky* Géza vezérigazgatónak és munkatársainak a szálló és a fürdő példás vezetéséért.

Ferenc napjának előestéjén, október hó 3-án a Gellért-szálló nagytermében rendezendő ünnepen, ahol dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester névünnepét ülik meg barátai, tisztelői és hívei, a társasvacsora terítékének árát 4 pengőben állapították meg. A borgazdai tisztet önmagának tartotta fenn Ripka Ferenc. A vacsorához helyet csak az előzetesen jelentkezők részére biztosít a rendezést intéző *BUDAI TÁRSASKÖR* (Déli vasút).

Nem üres fogalom Buda fürdőváros, jelentette ki dr. *Jakab* László, a Svábhegyi Szanatórium kiváló igazgató-főorvosa az idegenforgalmi szervezetek negyedik, budapesti kongresszusa alkalmából. A külföldi számottevő idegenforgalmi vezetők nem takarékoskodtak az elismeréssel, mert a saját szemükkel győződtek meg, hogy vannak olyan gyógyintézményeink, amelyek vonzók s a fürdőváros alapját képezik.

A szülők réme, a rejtélyes gyermekparalizis már Budán is szedett egy áldozatot, még pedig az I. kerületből.

A rózsadombi művészi kálvária megépítése érdekében mozgalom indult. A főváros, amely olyan sokat ad kegyúri szempontokra, művészi kálváriával egyáltalán nem rendelkezik s így kedves alkalom kínálkozik, hogy az ősrégi kálvária egykori helyén Budapestnek e hiányosságát művészi kivitelben pótolják.

Elhibázott dolog

és talán nehezen helyrehozható hiba volna, ha az óbudai híd fejéhez nem vezetnék tovább egyenesen a *Vörösvári*-utat. A hídfőhöz három sugárútnak kell vezetnie: egyik a Vörösvári-út, még pedig a Solymári-utca, illetve a Törzsutcai töréstől egyenesen a Koronatérnek, — a másikat fel a Kiscelli kastélyig egyenesen a híd folytatásában, ami szép látképes utat adna, — a harmadikat pedig a téglagyárig, az új Bécsi úti bérházak közelében való torkolással. Ezt a három széles útvonalat azért kell megteremteni, hogy az óbudai szűk utca-dzsungelbe levegő kerüljön és a szükséges kisajátítások révén megindulhasson az építkezés. Mert kipróbált dolog, hogy csak a kisajátított területeken indul meg a kívánt építkezés. A régi tulajdonost atavisztikus érzések kötik a régi rozoga házikóhoz, gyermekkori emlékek, szülők iránti kegyelet. Az nehezen bírható rá, hogy az ősi állapoton változtasson. Csak az új tulajdonos, akit a régi házhoz és telekhez csak az a vágy fűz, hogy oda modern bérpalotát, vagy a maga számára szép otthont építsen, csak az vágja neki a csákányt a régi háznak. Túl Pesten is vannak városrészek, amelyek éppen az előbb elmondottak miatt, nem tudnak fejlődésnek indulni. A Múzeumkörút és József-körút közötti József-utca csak az utolsó évtizedben épült ki, holott körülötte a földből nőttek ki az új paloták a kisajátított és más kézbe ment területen. A Ferencvárosnak is ez a baja. Ahol széles, új utakat vágnak benne, ott épül. Az új híd felépítésével rögtön módot kell adni Óbudának, hogy megindulhasson ott az *építkezés,* mely ezidőszerint az egyetlen mód, hogy széles rétegek keresethez jussanak. A városi lakásépítő programm nem egészséges gazdasági megmozdulás és máris a végét járja.

Meghosszabbítják a városatyák decemberben lejáró mandátumát a legújabb terv szerint 1929 július 31-ig, s ezt a belügyminiszter, november közepén egyszakasos törvény benyujtásával kívánja elérni. Október közepén a fővárosi pártokat hívja össze a belügyminiszter az új fővárosi törvény megbeszélésére. A pártokban általános az a felfogás, hogy dec. 31. előtt a kisorsolt mandátumokat választás útján be kell tölteni. Tehát még ebben az évben, legalább is a pártok, választatni akarnak a régi törvény szerint. De vajjon örülnek-e majd a kiábrándult polgárság ítéletének?

A fővárosi igazolóválasztmány elnöke *Gaar* Vilmos kúriai bíró, a Községi Polgári Párt vezető tagja november első felében kitűzi a választás napját, a kisorsolt mandátumok betöltésére, a törvényhatóság újjáalakítására.

Lejáró mandátumok! Az esetben ha mégis megtartanák az időközi választást, a következő városatyák pótlásáról kell gondoskodni Budán: *I. választókerület:* Zelliger Vilmos, Gamauf Géza, Kéthly Anna, Kabakovits József, Lampel Vilmos, Pakányi Ferenc, Payr Vilmos. *II. választókerület:* Draskóczy M. László, Bitter Illés, Dinich Vidor, Rácz Vilmos, Tkálcsecz János. *III. választókerület:* Katona Sámuel, Hochenburger Antal, Perczel Béla, Liptay Lajos, Kiss Menyhért. *IV. választókerület:* Német János, Harrer Ferenc, Blaskó Arthur, Sármezey Endre, Csóka Lajos, Lackenbacher György. *V. választókerület:* Botzenhardt János, Mettelka Frigyes, Büchler József, Vörösváry Miklós, Andréka Károly.

A helyihajójárat a Margitszigetre október hó elsején megszűnik.

MEGHIVÓ.

Egyesületünk folyó évi október hó 1-én (hétfőn) este nyolc órakor a Pannonia Szálló (VIII., Rákóczi-út 5.) külön termében tartja meg szokásos

TÁRSAS VACSORÁJÁT,

melyen Füredi Jenő úr, a Budapesti Gazdálkodók Egyesületének szakelőadója „A diszkert mint haszonkert" cimen tart előadást.

Budapest, 1928 szeptember 24-én.

Hazafias üdvözlettel
dr. BÓDY TIVADAR s. k.
elnök.

Látogatott társasvacsoráinak sorozatát a hűvös idő beálltával már megkezdette a *Budai Társaskör* minden csütörtökön. A külföldről már visszatért elnökök és alelnökök átvették a kör vezetését és *Faller* Mihály melegen üdvözölte legutóbb *Hoór-Tempis* Móritz dr. egyetemi tanár társelnököt, aki legtöbbször viseli a házigazda tisztét, hosszabb külföldi tanulmányútjáról való visszatérése alkalmából.

Pintér Jenő dr. tankerületi főigazgató, a Hollós Mátyás Társaság tiszteletbeli elnöke, aki új korszakot alkotott áldásos munkásságával a középiskolák terén, nem régen adta ki a budapesti tankerület Értesítőjét. Gazdag adatgyűjtemény élvezetes módon csoportosítva, amely a középiskolák minden dolgában útbaigazítást ad. Érdekesek a tanulmányi versenyek eredményei, de különösen nagyértékűvé teszi az értesítőt *Pintér* Jenő hézagpótló tanulmánya „a fegyelmi büntetések alkalmazása a középiskolákban."

Beethoven emléktáblát helyez el a főváros közművelődési ügyosztálya a Várszinház falán szeptember végén. A dombormű *Sidló* Ferenc alkotása s a nagy zeneköltő relief képét ábrázolja. Az emléktábla szövege az 1800 május 7-iki díszelőadás Beethoven-hangversenyét örökíti meg.

A lágymányosi pocsolya

A tisztifőorvos elitélő véleménye — A terület a Közmunkák Tanácsáé

Keményfejű magyarok vagyunk, makacsok és dacosak.

Úgy tudjuk, hogy a lágymányosi pocsolyában mégis megcsinálják a strandfürdőt és most már kezdjük érteni is, dr. Dalmady Zoltán félhivatalos cikke után, hogy ezt a budai fürdőügynek szánt tördőfést, minek köszönhetjük. Valahogyan kompromittálni kell Budát, mint fürdővárost. Kompromittálni kell a Balaton érdekében, mert akkor aztán rá lehet mutatni, hogy — ime — itt van Budán a megfertőzött strandfürdő, holott kétóránvira van az unikum, a pompás Balaton. Ott, ahol ilyen tanácsadói vannak a minisztériumoknak, — ahol egy fürdőorvos, a Balneológiai Egyesület főtitkára és rkv. egyet. tanár ilyen kétes értékű információkat tud adni a laikus államtitkárnak és annak jóhiszeműségével visszaél, — ahol az ilyen tanácsadó szakvéleményét alátámasztja a tisztifőorvos áradozó szakvéleménye, — ott ahol a látszat is az eszme mellett szól, — ott a mi szavunk csak falrahányt borsó.

A tisztifőorvos úrnak pedig könnyű lett volna a dolga, mert csak hivatali elődjének az erre vonatkozó előterjesztését a Tanácshoz kellett volna elővennie, amelyben a volt tisztifőorvos azt sürgette, hogy

ezt a lágymányosi pocsolyát sürgősen föl kell tölteni és drótsövénnyel kell körülkeríteni, nehogy abban valaki megfürödhessen és a fertőzött víztől megbetegedjen.

Lehet, hogy mindezek dacára fölépítik ezt a strandfürdőt, ha azt a területet a Közmunkák Tanácsa hajlandó lesz átengedni, mert

ez a terület a Közmunkák Tanácsáé és azt a városi közgyűlés határozata szerint, kizárólag csak kiállítási célokra szabad felhasználni.

Lehet, hogy megmozdulnak a budai orvosok is, akik már a háború idején sürgették ennek a pocsolyának a mielőbb való feltöltését, mert az akkori tifuszjárványt csak nehezen tudták legyűrni és annak keletkezését tisztára ennek a pocsolyának tulajdonították.

Boldogult *Alpár* Ignác jelentette volt ki, hogy ezen a területen a további építkezést be kell szüntetni, mert a házak levegőjét állandóan fertőzi majd

a rothadó, poshadó föld gyilkos kigőzölgése.

Oda tehát se házat építeni, se Strandfürdőt építeni nem volna szabad, legföljebb — magasan feltöltve — parkírozni lehet azt a területet és fölhasználni kiállítás céljaira.

Úgy tudjuk, hogy azért mégis megcsinálják ott a Strandfürdőt.

Én mint orvos tiltakozom ellene.

Spektátor.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Iszapkezelés társashelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal. Rheuma, izületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.

Meghalt egy asszony. Budán élt és most meghalt egy nagyműveltségű asszony. Nagy pedagógus, nagy filozófus, nagy esztéta, nagy életművész, nagy szervezőképesség, elsőrangú igazgató volt, de nem ezek tették őt naggyá, örökéletűvé, hanem az Ő nagy szerénysége, csöndes léptű, mosolygó, veled örülő, veled síró, igazi asszonyos mivolta. — Asszony, aki harcolni tudott a nők jobblétéért — de ez a harc annyira halk, annyira szerény, inkább *megértető*, mint követelő hangnemekben folyott, hogy kérő kék szemének ritkán lehetett nem-et mondani. Ott küzdött az Egyetemeket végző nőktől kezdve az utolsó kis pesztonkák érdekében. Ma is fülembe cseng kedves hangja, ez év májusának egy délutánján a Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetségének népes gyűlésén, amint szerényen szólásra jelentkezett az egészen fiatal háziselédek erkölcsi védelmének érdekében. A Magyar Társadalomtudományi Társaság képviselője mellett ott búcsúzott GEÖCZE SAROLTA koporsójától a budai munkásnők nevében egy szerény munkásnő, Záborszki Julia is. Nagy szerénységét csak nagy hazaszeretete multa felül. Bízott abban, hogy megéri Magyarország feltámadását — itt nem érhette meg, de odafönt közbenjár, egészen biztosan közbenjár... *(Haspelné Balázsy Lujza).*

Restaurálják a tabáni plébániatemplomot s ezért szept. 30-án a belvárosi templomban lesz a Szent Gellértről megemlékező főpapi mise.

A „Pénteki borgazdatársaság" szeptember 21-én tartotta dr. Zboray Gyula elnöklése mellett évadnyitó értekezletét, melyen az elnöklő jegyzőn kívül Benedek Sándor, a közigazgatási bíróság másodelnöke, dr. Kozma Jenő, országgyűlési képviselő, dr. Túry Zoltán és dr. Poich Felix közigazgatási ítélőbírák, zilahi dr. Kiss Jenő, nyug. alpolgármester, dr. Finászy Béla és Szalay József min. tanácsosok, Rittinger Imre kormányfőtanácsos, vasútigazgató, dr. Lendl Adolf nyug. állatkerti igazgató, Pum József vezérigazgató, zilahi Kiss László bankigazgató, dr. Lugmayer József és dr. Ötömösy Zenó ügyvédek, Szávay Gyula iparkamarai főtitkár, Weimess Marián építészmérnök, dr. Baittrok József, dr. Frommer Zsigmond és dr. Szlávik Ferenc orvosok, Tóth József gyógyszerész, Fekete Géza fővárosi főtisztviselő, Makoldy Viktor főgimnáziumi tanár és Gorka Gyula nagykereskedő vettek részt, míg dr. Kruk Elemér, dr. Oláh István és dr. Wladár Tivadar ügyvédek, dr. Neuschloss-Knüsli Kornél építészmérnök, Szemes Ferenc főszámtanácsos távolmaradásukat kimentették. Az értekezlet a tagfelvétel és a meghívás körüli szabályokat rögzítette meg és megállapította az 1928/29.-i évadban rendezendő borgazdaestélyek sorrendjét. A társaságnak mind a 31 tagja egy-egy borestélyt rendez, azonkívül egy később meghatározandó időpontban közös nagy borestélyt rendeznek, melyre az állami és városi notabilitásokat, a Budai Polgári Kör tagjait s a borgazdák barátait hívják meg. Elhatároztatott, hogy dr. Kozma Jenőnek, a kerület országgyűlési képviselőjének s a Budai Polgári Kör elnökének borestélyét névünnepe alkalmából, f. év november 16-án karöltve a Budai Polgári Körrel elnöke tiszteletére rendezendő vacsorán fényes külsőségek között rendezi meg, amikor dr. Kozma Jenő, mint a társaság soros borgazdája, fogja a borgazdai tisztet betölteni. A borestélyeket dr. Baittrok József f. év október 5-én nyitja meg.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET,** mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Világhírű mesterek játsszák a sakkot a Siesta-szanatóriumban, ahol óriási érdeklődés mellett folynak a pártik Maróczy mester vezetése alatt. Az exvilágbajnok *Capablanca* és a magyar mesterek felé fordul nemcsak a főváros, de az egész világ figyelme. Végre egyszer Budáról lesik a jó híreket.

Pokoli hangverseny van az Ujlakon lévő Ürömi-út környékén, ahol a Melocco-féle cementgyár éjjel-nappal s vasárnap is őrületes robajjal szállítja vastargoncán a zúzott követ az őrlőbe, ahonnan azután a szétrepülő cementpor vastagon ellepi a vidéket, ahol egész nap ablakot soha sem lehet nyitni. Fokozza az áldatlan állapotot, hogy itt még mindig robbantás útján bányásznak s a Daru-utca és Ürömi-út lakói folyton a fejükhöz kapkodnak, védekezésül a repülő melocco-kövek ellen. — Haragos levelében így írja azt egyik előfizetőnk, aki fejcsóválva kérdi: így születik a fürdőváros?

Gróf Berényi János sok érdekes gondolatot és értékes adatot tartalmazó munkája: *„A Duna szelleme és a magyarság sorsa"* címen most jelent meg és érdekfeszítő módon, klasszikus magyar stilussal tárgyalja a magyar föld multját római időkön és a honfoglaláson át napjainkig. Tartalmazza a magyar családnév keletkezésének történetét, az ősmagyar családok névsorát, a nemzetiségek, a fajvédelem és névmagyarosítás kérdését. *Ára 2 pengő.* Kapható Budán *Csáth Ferenc* könyvesboltjában a Krisztina-téren, Pesten *Aczél testvéreknél* Muzeum-körút 9. alatt.

Ragyogó drágakövé az egész világ zeneéletének *Hubay* Jenő zsenialitása, akinek őserejű, töretlen magyar lelke, művészi nagysága s alkotóképessége előtt szűkebb hazája Buda is mély tisztelettel hódol a hetvenedik születésnap alkalmával.

A hegyvidéki sasok nagy szüretimulatságot rendeznek szept. 30-án a farkasréti Kolling vendéglőben. Az elnöki bevezetőt *Rausch* Aladár kormányfőtanácsos mondja.

A máltai lovagrend

erős kapcsolatban volt Budával a multban, amikor még „Jeruzsálemi Szent János lovagrend"-nek nevezték. Olasz kereskedők alapították Jeruzsálemben 1048-ban, hogy a Szentföldet a hitetlenek ellen megvédelmezzék. A rendi szabályok szerint tagjai voltak harcos lovagok, papok és szolgák. Mikor a Szentföld elveszett, 1309-ben Rhodusban, majd 1530-ban Máltán telepedtek le s innen újabbkori elnevezésük. Nálunk korán telepedtek le s az Árpádházi királyok terjedelmes birtokokat adományoztak nekik, mert vész idején bőven ontották vérüket. Ott harcoltak a Sajónál a tatárok ellen, amikor ők fedezték IV. Béla menekülését Rembald mesterrel az élükön, de Nikápoly, Várna és Mohács is tanuja volt vitézségüknek, ahol letelepedtek kórházat és fürdőt nyitottak a szenvedő emberiség javára. Legtöbbnyire a meleg források mellett építették monostoraikat s a legtöbb hazai meleg fürdő (Buda, Esztergom, Rajecz, Pöstyén) nekik köszöni létét.

Buda felhévvizet 1187-ben említi először okmány, amikor a lovagrendnek ez a telepe az esztergomi konventhez tartozott, mint fiókegyház. De már 1245-ben mint kórházzal rendelkező önálló monostor s 1249-ben pedig hiteshely, ami bizonyára IV. Béla hálás gondoskodásának az eredménye. Budafelhévvizen, az egykorú *Gézavásárhelyen,* a mai Császárfürdő helyén álló konvent a Szentháromságról volt elnevezve s benne inkább csak a lovagrend lelkészkedő s betegápolással foglalkozó tagjai éltek, de találunk ott lovagokat is, mert a hiteshelyi teendőket is lovag teljesítette. A konvent 1377-ig teljesen önálló volt, maga kezelte vagyonát s választotta előljáróit. Ezután beolvasztják az esztergomi konventbe, birtokai idegen kézre jutnak. Csetneki László, az egyesített konvent kormányzója 1425-től kezdve a konventek elidegenített birtokainak visszaszerzésével foglalkozott, azonban eredménytelenül. Az eddigi lovag-manseria 1439—1455 közt alakult át prépostsággá, kétségtelenül azért, mert lovagok nem létében már csak papi és betegápoló tagjai voltak. Mint prépost bírja már 1493-tól a felhévvizi beneficiumot Thuz Ozsvát zágrábi püspök, akinek halála után a király titkára, Szathmáry György választott veszprémi püspök és esztergomi érsek kapta azt adományul, az országgyűlés hozzájárulásával. A török foglalás idején a konventek s így a budai Felhévviz is elpusztult. Címe azonban fennmaradt, mint a távol magyar mult egyik emléke. Jelenleg is érdemes egyházi férfiak kapják, mint ahogy most dr. Blisszner Ágost józsefvárosi plébános viseli. Történelmi szempontból helyes lenne, ha állandóan egyik budai plébániához, elsősorban az újlaki, óbudai, vagy Margit-körúti plébániához csatolnák az ősrégi címet, hogy közvetlen környéke tartsa fenn a történelmileg is értékes prépostság emlékét.

A Vár beépítésének szabályozása lesz a Közmunkák Tanácsa októberi első őszi ülésének a legfontosabb tárgya. A javaslat szerint ezentúl nem szabad a Duna felé eső fronton tűzfalat építeni, hanem az épületeknek homlokzattal kell a Dunára tekinteniök. A másik fontos tárgy a telekparcellázások újbóli szabályozása. Újból meghatározzák az egyes telkek és beépíthető területek homlokzatának és terjedelmének nagyságát. A nyaralóövezetben, ahol csak 300 négyszögölön lehet építkezni, ikerházépítésnél ezt a feltételt enyhítik

A főváros munkaprogrammjáról írt cikket a kereszténypárt ügyvezetője, *Joanovich* Pál, ahol nagyhorderejű kérdések érintése mellett, elkerüli Buda nagy problémáit. Kár, hogy a Tabánt is csak másfél sorral intézi el. De figyelemreméltók a következő sorai, amelyek a *Budai Napló* régebben kifejtett álláspontját igazolják s amely lassan, de biztosan a köztudatba ment át: „Fürdővárosnak nevezzük Budapestet. De hogy ezt joggal tehessük, még sok tennivaló van. Az idei nyár feltárta a hiányokat. A Duna jobb- és balpartján elterülő város lakói a Duna hűs habjaiban, fürdők híján, nem nyerhettek enyhülést. Igaz, hogy nem nevezhetném eminensen városi feladatnalk a Duna-uszodák létesítését, de zokszóval kell odakiáltanom a város vezetőségének: miért engedi a kelenföldi villanyosteelp sok ezer köbméter hűtővizét, melyet a Dunából vesz s mely 35 fokra felmelegszik, visszaömleni a Dunába?! S miért nem foglalkozott a már 6—7 évvel ezelőtt benyújtott indítványommal, hogy ott egy egyszerű, *egészséges strandfürdőt* létesítsen a *téli kikötő* vizével is kapcsolatosan!? Itt naponta ezren és ezren üdülhetnének, oly csekély költség mellett, hogy áldás lenne a kevésbbé tehetős lakósságra". — Tehát nem a pocsolyába, hanem a vasúti töltésen túli téli kikötőben kell az új strandfürdőt felépíteni.

Tihanyba rándul az óbudai r. k. egyházközség kulturális szakosztálya *Reischl-Rén* Sándor elnök vezetésével szept. 30-án vasárnap.

Cukrászpalota. Nem a könnyű, édes cukrászsütemények palotája, hanem a polgári munka, becsület és tisztesség palotája. Most költözik bele *RAVASZ LÁSZLÓ* cukrászmester a szomszéd házból, ahol két évtizeden át szorgalmas munkával, külföldön kiélezett szaktudással, becsületes törekvéssel szerzett vagyonát építette bele a szomszédságban megvásárolt emeletes házba, amelynek földszintjét nagy költséggel átalakította a budai polgárság ízlésének megfelelően, cukrász üzletté. *Ravasz* László, akinek családja Debrecenből származott el Sárosba, ahol néhány generáción át, mint ennek a felvidéki tót megyének izig-vérig magyar, munkának élő, tiszteletben álló polgárai voltak, Ravasz László a saját erejéből küzdötte föl magát oda, ahol ma áll, Buda egyik kiváló polgárává, akit minden rendű és rangú ismerős megbecsül. A munkának él nemcsak ő, hanem az egész családja, szép szőke asszony felesége, akinek vagyoni viszonyai megengednék, hogy kényelmes társadalmi életet éljen, sógornéja Rózsika, az örökké mosolygó, szőke, sárosi leány, a mindenki által dédelgetett *Dódika,* ahogy őt a Ravasz-csemeték nyomán a vendégek becézik, — de elsősorban maga az üzlettulajdonos, aki kora reggeltől az éjjeli órákig dolgozik és ha szakít magának időt, azt iparos társai ügyének szenteli, mint az „I. kerületi Iparosok és Kereskedők körének" elnöke. Talpig ember. Kevés szavú, sok munkájú, meggyőződéseinek élő egyéniség, aki megtudta szerezni a budai vezéremberek szeretetét és tiszteletét s aki iránt kedves rokonszenvvel van *Ripka apánk* is, a főpolgármester. Ami legfontosabb, megszerezte a vevőközönsége bizalmát, mert becsületet vitt a mesterségébe is, amelyet szakértelme révén művészetté fokozott. A kiváló ízléssel átépített, vörös márvány portáléval díszelgő, modern, két nagy teremre osztott cukrászda, mely október hó első napjaiban nyílik meg, csak annyiban fog különbözni a régi üzlettől, hogy az édességek, a sütemények ízlésesen fölhalmozott tömegei, kedvesebb, nagyobb, talán fényesebb, föltétlenül hatásosabb miliőben inczelkednek majd Buda gurmandjaival. Most őszkor és télen át a belső, barátságos, meleg termek, — de tavasszal majd a lombos, virágdíszben úszó kert — várja a közönséget. Addig megszokjuk, hogy a Ravasz-cukrászda nem a Krisztina-körút 77, hanem a 75. szám alatt van.

Állandó gáztámadást és bűzös füstfergeteget intéz Buda legjobb levegője s egyik legpompásabb fekvésű helye: a Sasadi-dülő ellen egy — cseh fémolvasztógyár. A közeli villalakók felszólalására a hatóság egy ízben már beszüntette a bűz-üzemet, de azóta csak titokban, mostanában pedig már újra nyilvánosan eregeti a kén és klór szagára emlékeztető mérges füstöt, ami gyomorémelygést, köhögést, sőt hányást is okoz. Azt kérdik a kertvárosnak tervezett Sasadon, vajjon ki lehet ennek a csehnek a magyar protektora?!

Gyász. Kovács Pál volt országgyülési képviselő, a tabáni r. k. egyházközség elnöke, aki szűkebb budai környezetben fejtett ki utóbbi időben tiszteletreméltó tevékenységet, szept. 25-én 64 éves korában meghalt.

Preiszler István, a régi Tabán ismertnevű vendéglőse, hetvenhárom éves korában szeptember 20-án meghalt.

Kinek a fejét kell venni az óbudai hegyvidék csuszamlásáért? Melyik hatósági közeg fog elsősorban s melyik másodsorban lakolni a bűnös mulasztásokért, amelyeket Csilléry András is teljes egészében tett szóvá a főváros közigazgatási ülésén. Óbudán nagy figyelemmel várják a fejleményeket.

Csecsemőgondozók működnek a főváros gondoskodásából a Lenke-uti és Bécsi-uti városi házakban.

M. t. Hirdetőink

szives figyelmébe ajánljuk és tudomására hozzuk, hogy a nyomdai árak emelkedése miatt a hirdetések árát kénytelenek vagyunk 30%-al emelni, vagy kívánságukra a hirdetés nagyságát egyharmaddal csökkenteni.

Tisztelettel
A KIADÓHIVATAL.

A diákélet Budán, a lefolyt ezer év alatt sokszor olyan arányokat öltött, hogy jelleget adott a városnak, amire most ismét kilátás van, a kultuszminiszter nagyszabású egyetemi tervei révén. Zsigmond alatt hatalmas egyetem állt Óbudán, de nem bírtak a garázda diákokkal és be kellett szüntetni. Mátyás alatt is itt tanult, dalolt és törte csinyeken fejét az ország ifjúsága. De még a török uralom idején is, 145 éven át vidám életet éltek ott a *szoftták,* a budai török főiskola tanulói és ugyancsak dugdosták előlük szép leányaikat az itt maradt magyar és német polgárok. A budai iskola elvégzése után Konstantinápolyba mentek haza, hogy az ulemák (tudósok) kollégiumában folytassák tanulmányaikat.

Szabászat és Varró
tanfolyam
urileányok részére, ahol kitünő módszerrel tanít és felszabadit
Havas Magda
Zsigmond u. 23.
II-ik udvar I. em. 8.

BOHUNICKY BANK RT.
(II. Margit körút 87)
fizeti Budán
A LEGMAGASABB
betéti kamatot

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván ucca 4.

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

MOLNÁR JÁNOS
VENDÉGLŐJE ÓBUDÁN
III., Lajos ucca 169 sz.
az úri közönség találkozóhelye. Gyönyörű kerthelyiség, kitünő konyha, Elsőrangú italok. Minden este **Horváth Béla** cigányzenekara muzsikál

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,
Fedett téli uszócsarnok

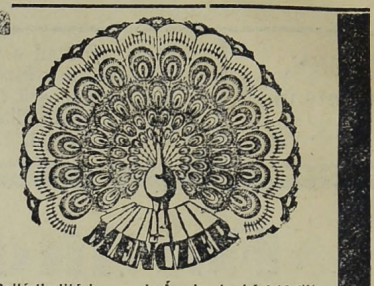

Gallértisztitásban vezet. Ára darabonként 10 fill.
MENCZER gőzmosó üzem
kelmefestő és vegytisztitó vállalat
I., Attila-utca 10. (Alagut-u. és Roham-u. között) — II., Zsigmond-u. 6. (Pálffy-térnél) — II. Zsigmond-u. 18. (Margit-hidnál) Telefon Aut. 520-42 IV., Eskü-ut 5. (Váci-u. sarok, Klotild-palota.) Telefon Aut. 850-03 V., Lipót-körut 19. Telefon 963-68 — VIII. Főherceg Sándor-utca 42. (Omnia-Mozgó közelében) Telefon 352-17.
Külön vidéki osztály

ZLAMÁL *véget ajánlom legjobban*
Budán, I, Krisztina-körút 151

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

HALAT
legfrissebbet, izletesen reggeltől éjfélig
KUTI
dunaparti vendéglőjében
az óbudai hajóállomásnál

Pasaréti
legforgalmasabb helyén nyitotta meg
Henfes-
árúháza fiókját
Budakeszi-út 1.
szám alatt új kertes bérházban, az Uj Szent János kórházzal szemben
Timár
Krisztina krt 8—10

Szijgyártó
nyerges és bőröndös

Megbizható régi üzlet **FLIEGER NÁNDOR**
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

STATISZTIKAI hivatal mellett
Bimbó u. 1-3-5. sz. alatt
kisebb-nagyobb üzlethelyiségek kiadók
Bővebbet a házfelügyelőnél,
vagy **Automata 298-29.**

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Személyi hirek

Rakovszky Iván dr.-t, a Közmunkák Tanácsa elnökét választotta meg az itt ülésezett idegenforgalmi nemzetközi kongresszus elnökévé.

Böckh Hugó nagy elismerés mellett számolt be London tudományos körei előtt, a több éven át Perzsiában és Irákban folytatott tudományos kutatásainak gazdag geologiai eredményéről.

Ziegler Géza kormányfőtanácsos orvosi tanácsra az Alpesekbe vitte gyógyulás céljából súlyos operáción átesett nejét és a nyár második felét *Colo i Sarco*-ban töltötte, a Brenner alatt, Olasz-Tirolban. Onnan Olaszországba tettek utat és teljesen felgyógyulva tértek vissza Velencén és Trieszten át.

Morbitzer Nándor építész és családja Hévizen töltötte a nyarat.

Kún Attila gázgyári főtisztviselő és a Budai Társaskör főtitkára nyári szabadságát teljesen a cserkészetnek szentelte és előbb Héderváron, azután Ipoly-Tarnóczon volt a cserkésztáborral.

Szabó Dezső Párisba utazott hosszabb otttartózkodásra. Címe: Boulevard Saint Germain 68. I. 4.

Sziklay János dr. nagynevű írót, a Hollós Mátyás Társaság illusztris tagját, a Pázmány Péter Egyesület melegen üdvözölte „Balatonunk" című kötete megjelenése alkalmából.

Diktátort,

még pedig fürdőügyi diktátort kell állítani a budapesti fürdőügy élére, aki a saját kezében összpontosítaná az ezzel a nagyhorderejű kérdéssel összefüggő összes ügyeket.

A kérdés az, hogy — akarnak-e a városházán fürdővárost csinálni Budából? Ha igen, akkor nem szabad elvesztegetni egy napot sem.

Erre vonatkozólag baráti kézből, dr. R. L. lapunk illusztris munkatársától, aki a fürdőügy kiváló ismerője és tudója, — kaptuk és adjuk a következő sorokat:

Mert a „Budapest fürdőváros" ügy nemcsak abból áll, hogy egy fürdőt jól-rosszul megépítsünk, hanem abból, hogy *ismernünk kell forrásainkat*. Ez az alap!

Néhai *Kajlinger* Mihályt, aki főleg a tömeg-vizek rajongója volt, gyakran lehetett látni Tatán, vagy a Római-fürdőben, vagy a Császár-uszodában, amint nézvenézte és valami nagy rendeltetésre áhította a természet e csodáit.

Van-e, lesz-e utódja? A forrásügy nem maradt-e utána özvegyen?

Ez a forrásnézés volna a Budapest fürdőváros igazi kérdése.

És ez a fürdőügy áll még más valamiből. A vidékinek és idegennek, akit egészségének feljavítására ide akarunk csődíteni, a város hozzáférhető szépségein és jó fürdőin felül, jó szállodákat és ami a fő, jó penziókat és ami még fontosabb, a penziókban európai kényelmet, jó ellátást és kedves, szerető, gondoskodó készséget kell nyújtani.

Ez a rész aztán már belevág az építési ügybe; mert a fürdők körzetében a penziókra alkalmas építkezést kell támogatni — esetleg előírni; belevág a pénzügyi szakmába, mert a penzióknak adókedvezményt kell biztosítani; belevág a jóléti funkcióba, mert a penzió-tartásra vállalkozó B-listásoknak, tisztviselő-özvegyeknek, nyugdíjasoknak, menekülteknek hatósági kölcsönnel támogatást kell biztosítani; belevág a közlekedés-ügybe, mert hajót, vonatot a fürdő-telepek relátióira kell szorítani és belevág a köznevelésbe, mert rá kell ébresztenünk a penziótartás révén jólétbe jutható, most keresetképtelen polgári tömeget arra, hogy a penzió munkája nem szégyen, hanem egy hasznos, gazdagító, az életsort javító tisztes munka, ami becsületet szerez. (Lásd Wiesbaden, Aachen, Karlsbad stb. stb. jómódú polgárságát.) *dr. R. L.*

A Rákóczi induló szerzőjének, Bihari Jánosnak mellszobrát október 14-én fél 11 órakor leplezik le a margitszigeti klubház előtt.

A téli úszóstadion ügyét is megvitatták a kultuszminiszter által összehívott sportankéton, amelyen *Wargha* László, a főváros városrendezési szakértője az általunk már többízben is leszögezett azt az álláspontot fejtette ki, hogy a téli uszoda megépítésénél szóba jöhet az aquincumi melegvíz-forrás, továbbá a Gellért-szálló melletti terület és a Nádor-kert környéke. Tehát egyedül és kizárólag csak budai terület. Hogy az uszoda megépítése menynyiben érinti a főváros fürdőpolitikáját, arra nézve nem nyujthat még felvilágosítást. Véleménye szerint itt csupán pénzügyi kérdésről van szó. Sem technikai, sem városrendészeti szempontból akadályokat gördíteni nem lehet az uszoda felépítése elé.

Elavult fegyver

az ismétlőpuskák idejében — *a hetilap*. Érzi ezt Buda megértő közönsége és nem remélt arányokban támogatja azt a törekvésünket, hogy a *Budai Napló* lehetőleg többször jelenjen meg hetenkint. Ha a közönség ezt az elő'egezett bizalmat fentartja számunkra és szívesen áll előfizetőink sorába, akkor megvan a remény, hogy még ez év folyamán

hetenkint kétszer

jelenhetünk meg.

Tisztelettel és hálával hajlunk meg új előfizetőink előtt.

A szerkesztőség.

A személyi változások, megürült állások betöltése már régebben esedékes a városházán, azonban ezeket csak az új fővárosi törvény életbelépésekor hajtják végre. A legújabb hirek szerint Budapestet húsz kerületre osztják s így a törvényhatóság a jelenlegi három üres és még három nyugdíjazás folytán megürülő és tíz új előljárói állást fog betölteni. Ezáltal mértföldes csizmában jutnak előre a főváros összes tisztviselői a rangsorban.

A Szamóca-utca bájos nevétől eltérőleg — bajos utca, ott az Új Szent János-kórház közelében, mert esős időben tengelyig jár benne a kerék s bajosan húzza még hat ló is ki a szekeret a kátyukból. Bájosan káromkodnak ilyenkor az ott lakók.

A budai Omke e hó 25-én este ülést tartott, amelyen négy körzet elnökségén kívül dr. *Balkányi* Kálmán igazgató, dr. *Horváth* István főtitkár és *Molnár* igazgató is résztvettek a központ részéről. A tanácskozás tárgyát képezte, hogy a kiskereskedők hitele ügyében a Budapesti Kisipari Hitelintézetnél megfe'elő képviselettel bírjanak a kereskedők is és nagy megnyugvást keltett, amikor arról értesültek, hogy *Hubert* Vilmos, a krisztinavárosi körzet elnöke helyet foglal a Kisipari Hitelintézet igazgatóságában.

Örökös életveszedelem a Rózsadomb alatt, a Margit-körut és Törökutca keresztezése, ahol egymásután ismétlődnek a súlyos balesetek. Az elég meredek hegyről lerohanó autók, a villamosok, kocsik, gya'ogjárók úgy gabalyodnak ott össze, mint talán sehol a városban, mert Óbuda nagy forgalma Buda felé itt koncentrálódik. Nem csoda, ha azután néha felborul a rend.

Kuglizó versennyel fejezte be nyári évadját e hó 25-én, esős időben, de kedves hangulatos estén az „I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre". Az ezután következő vasárnap déli és *kedd esti összejöveteleit* körhelyiségében, *KRISZTINA-KÖRUT 61.* sz. a. tartja meg és elvárja, hogy a tagok minden alkalommal jelen lesznek. Összetartásra most nagyobb szükség van, mint valaha!

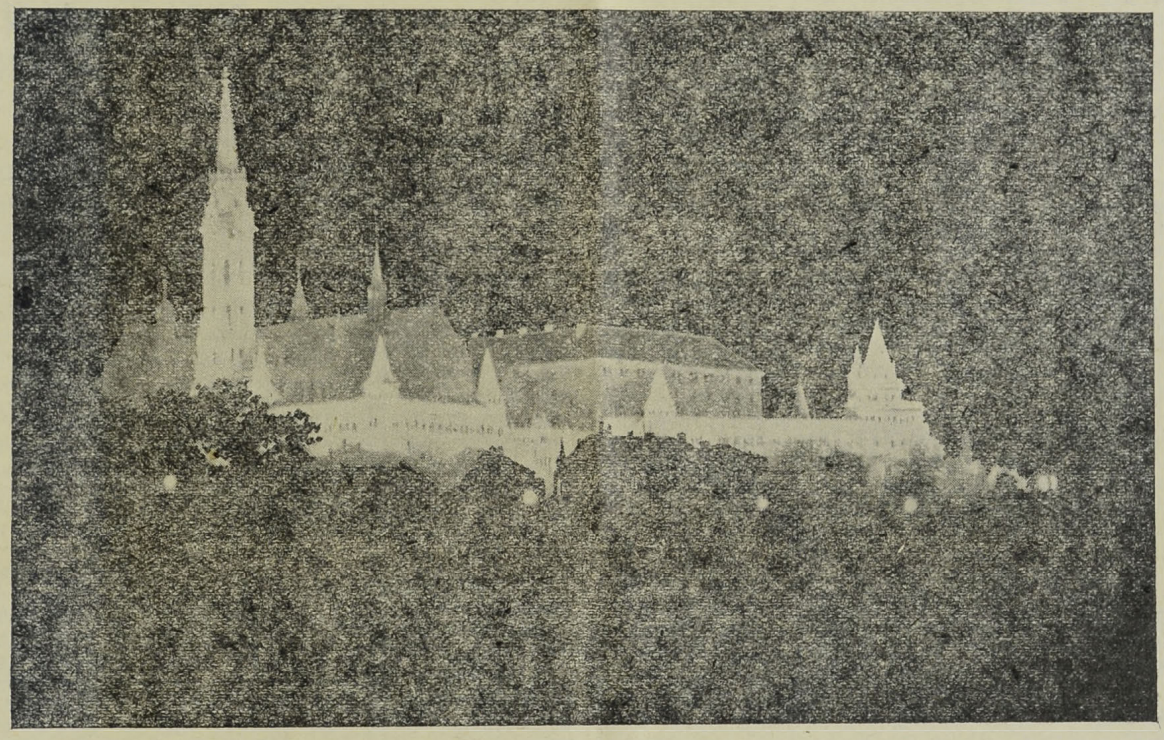

A megvilágított Halászbástya Blahos felvétele.

látványszámba menő, ritkán található képet ad, amely minden itt járó idegennek örökre emlékezetébe véső dik.

Kényszeregyezséget kötött a Horthy Miklós-út 41. sz. alatti Mezei uri és női divatárúház, amelynek tulajdonosa özv. Mezei Dezsőné.

Szarkofágot ástak ki az óbudai Remetehegyen, amelyben 3 csontváz és bronzedények voltak. A római kor megelőző idők emléke.

A hősök emléktábláját szept. 23-án szép ünnepség keretében leplezték le a Szent Gellért-hegyen, a sziklakápolna közelében, az Országos Szent Gellért Egyesület buzgólkodásából.

A hullámfürdő idei aranynyara az építkezés költségeinek felét behozta, mert a 720 ezer pengő összes költség az első szezon 380 ezer pengős jövedelmével fényesen törlesztődött. Eredetileg hat évre tervezték a Gellért-fürdő hullámfürdője építési költségeinek az amortizációt, ami azonban a legvérmesebb optimizmust is túlszárnyalva — már a jövő esztendőben bekövetkezik. Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a Szt. Gellért hullámfürdőtől teljesen függetlenül a Horthy Miklós-út 5—7. sz. házak helyén új fedett hullámfürdőt tervez a főváros, amely télen is használható lesz. A két fürdőparkot a Kemenes-utca alatt földalatti folyosó kötné össze. Egyelőre ez irányban még nem történt végleges döntés.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

A központi csatornahálózat megépítése sürgős szükség Budán, különösen a hatalmasan fellendült építkezések folytán, mert a régi csatornák aligha bírják el a megnövekedett „forgalom" bekapcsolódását. Sokáig már nem halasztható az építkezés, amelyet a modern technika minden előnyével kell elkészíteni, hogy a csatornatermékeket, amelyek földjavításra kiválóan alkalmasak — párizsi minta szerint, agrár célokra juttathassák. Ma mindenki többtermelést sürget: a budai csatornahálózat anyaga Buda és környéke humuszának megjavítására a legalkalmasabb.

A deszka komédia-ház volt 150 évvel ezelőtt a legkedvesebb szórakozás Budán. Kutyák táncoltatása, „kitanult" lovak, szamarak bemutatása, ökörviadal, vadkan „felheccelése" csepürágók (komédiások) bohókás mutatványai, nők tánca és éneke volt itt a műsor, amelyet az új hangszer: a sipláda (verkli) kísért. A krajcáros theatrom csalogató látványa négy órától éjfélig is eltartott s benne nemcsak a gézengúz emberek, hanem a tekintetes urak, a paszomántos ruhákba öltözött csizmadiákkal és szatócsokkal együtt is gyönyörködtek, „virstlizve és sörözve". Az itteni előadások látogatóinak nagy számáról legjobban tanuskodik az a körülmény, hogy a budai szinházat hasztalan tatarozta és csinosította a főbérlő 1787-ben, a közönség mégis csak szívesebben járt „hecc"-et nézni. A 150 év leforgása a külsőségekben nem sok változást hozott: ma is csak deszkabódé áll Budán.

Megbarnult koponyákat s emberi csontokat találtak szép rendben egymás mellett a miniszterelnökség Duna felőli szárnyán, 20—30 cm.-nyire a föld alatt. A Várszinház alatt is találtak annak idején hasonló maradványokat s ez valószínűvé teszi, hogy az egykori klastrom melletti szerzetes-temetőre bukkantak.

A Pozsony kávéház észrevétlenül intézte el azokat a belső átalakításokat, amiket elsőrangú nívón álló kávéház nem nélkülözhet. A szép nagy verandáról már behúzódott a közönség és megkezdődtek azok a kedves, barátságos kávéházi délutánok, amikor egy-egy sakkparti is alkalmat nyújt, hogy az ismerősök kedves évődéssel összeüljenek. A Felső-Krisztinában társadalmi ürt tölt be a Pozsony-kávéház.

A fővárosi inségkonyhák okt. 1-én kezdik működésüket, mégpedig az I. kerületben 12, a II.-ban 3. és a III.-ban 5 helyen. A gyermekek 28 fillért, a felnőttek 1.60 fillért fizetnek egy *egész hétre*.

Árverés útján adja bérbe a főváros október 12-én a Budaörsi-úton levő 4170 négyszögöles területét, míg okt. 13-án a Törökkő és Kaszás dülőben 13 holdat, a Csúcshegyen 10 holdat ad bérbe öt-öt évre, azzal a feltétellel, hogy az ott termelt dolgokat csak a főváros piacain lehet eladni.

HÁZVEZETŐNŐI, esetleg urinőhöz *társalkodónői*, vagy *gondozói* állást keres középkorú, minden téren jártassággal bíró úrnő. Vidékre is szívesen megy. Címe e lap kiadóhivatalában.

Van még halálsorompó Óbudán, bár sorompó sincsen ott, ahol a helyiérdekű vasút a Szentendrei-utat keresztezi. A környék lakossága most mozgalmat indít a teljesen nyilt sinpár veszedelmének elhárítására.

RÓMAI FÜRDŐ

gyógyforrásából fakadó langyos ásványvizű

GYÓGY-FÜRDŐ

őszi utókurára

STRAND — Kényelem

Tisztaság — Gyógyulás

SOVÁNYIT

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA !!

A

VÁROSMAJOR

régen nélkülözött pompásan felszerelt

CSEMEGE ÉS FŰSZER

üzletét nyitotta meg a BORS- és CSABA-U. sarkán

TIMÁR

Dúsan felszerelt raktár

A közönség részére KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY

Mindent házhoz szállít

Legszebb vacsorálóhely a HŰVÖSVÖLGYBEN a

VERONIKA

vend églő

I., Hidegkuti út 20

tisztelettel

RONA GYULA

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

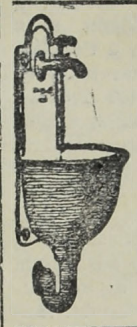

Háztatarozásnál

előnyös feltételek mellett vállalkozik

Nagy Pál

bádogos

gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata

II., FŐ-UTCA 20. SZ.

Telefonhívó 179—42.

Götz Antal

Parket vállalkozó

ASZTALOS MESTER

Budapest I, Bors-u 24

Telefon: 507-34 szám

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.

Tölgy- és bükparket egyszerű és díszes kivitelben.

Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítás

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI

Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85

Minden este és a délutáni teákon

Budapest elismerten legjobb

jazz- és tangozenekara

Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak

Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84.

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

A Katolikus Körben megindult a társadalmi élet. *Vogl* Imre új tánctanfolyamot nyit, — a hagyományos csütörtöki estéket a hölgybizottság rendezi. A megnyitó est okt. 4-én lesz.

SZOBA-KONYHÁS LAKÁST, szárazat és világosat keres Buda bármely részén *Bazsó* üzletvezető (fodrászüzlet, I., Krisztina-körut 65.). Aranybért pontosan fizet, közvetítőt díjaz.

Váczi Kiss Lajos cigányzenekara muzsikál a *„Szeiffert"* kávéházban.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A pálvölgyi cseppkőbarlang szépségeit még a budaiak is kevéssé ismerik, pedig megéri a fáradságot, hogy az újlaki templomtól a hegynek haladva a „Pannonia Turista Egylet" tulajdonában lévő barlangot megtekintsék. A természeti szépségekben gazdag barlang kényelmesen járható, mert állandóan salakkal hintik s villanyvilágítása van. Az első részben a Lóczy-terembe érünk, ahol a néhai nagyhírű egyetemi tanár emlékét márványtáblával jelölték. Innen mélyen lefelé lépcsőkön vezet az út a keresztfolyosóba, s ott kétfelé ágazik. Az egyik a kápolna érintésével a Kőhídhoz és a Labirintushoz vezet, ahol a terem magassága és kiterjedése már nagyarányúvá válik. A keresztfolyosótól ismét elindulva a gyönyörű stallmitokkal díszített orgonarészlet mellett elhaladva a Kabaréterembe vagy Sextagonba érünk. Ugyancsak itt találjuk a gyönyörű cseppkövekkel díszített Hód-járatot is. Innen lefelé indulva, a Színházterem terraszára érünk s ott impozáns kép lepi meg a szemlélőt. A barlang egyik leghatalmasabb és legszebb termében állunk. Betonba fogott karfával ellátott vaslépcső vezet a mélységbe, ahol szebbnél-szebb cseppköves képződések adnak más és más látnivalót a nézőknek. Balra a sarokban a király és a királyné cseppköves oszlopai emelkednek. A barlang járata innen a Bástyarészlethez vezet, majd folytatva az utat, nagy köralakban órák hosszat sétálhatunk és szemlélhetjük a csodás cseppkőalakulatokat. Az útvonal a Scholtz-próbán, az Ince-lógón s a Hosszú-folyosón áthaladva a Scholtz-terembe vezet és innen már könnyen elérhető a Károly-kútja (jó ivóvíz), a Rádium-terem felső szádája, a Golgus-útja és az Ötös-folyosó. Turista szempontból a harmadik túra, az úgynevezett Rádium-túra a legnehezebb és legélvezetesebb. Érdekes mászásokkal és függeszkedésekkel, a kötéltechnika legravaszabb használata mellett érjük el a barlang szintén hatalmas termét, a Rádium-termet. Magassága lámpafény mellett sem tekinthető be. Ez a túra azonban csakis jó mászóknak ajánlható.

BÉRAUTÓÜZEM
TAVASZ
GARAGE
Budapest, II. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautóluvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolajomitógyár bizományosa
Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban:
Éjjel 642-27
Nappal

Közgazdasági Napló

A Hálókocsi Társaság és a vagongyáraink között elsimultak a felmerült ellentétek

A *Budai Napló* megírta, hogy a *Magyar Vasművek* és *Gépgyárak Országos Egyesülete* beadvánnyal fordult a kereskedelmi miniszteriumhoz és az államvasutak igazgatóságához, amelyekben elpanaszolta, hogy a *Nemzetközi Hálókocsi Társaság* magyarországi igazgatósága új vagon beszerzéseinél mellőzi a magyar vagongyárakat.

Ezekre nézve most kérdést intéztünk *a Waggon Lits* magyarországi igazgatóságának vezetőjéhez, báró *Forster Jenő* vezérigazgatóhoz, aki készséggel szolgált az alábbi felvilágosítással:

— Elsősorban le kell szögeznem, hogy a társaságunk a *MÁV* igazgatóságával kötött szerződésének mindenkor maradéktalanul eleget tett, amennyiben minden egyes beszerzés alkalmával ajánlattételre kérte fel a magyar gyárakat és mindig meg volt bennünk a legmesszebbmenő hajlandóság arranézve, hogy a konvenábilis magyar ajánlatokat elsősorban honorálja. Arranézve azonban sohasem tettünk kötelező ígéretet, hogy kizárólag magyar gyártmányú kocsikat fogunk vásárolni, miután magyar társaságok vagyunk, tehát beszerzéseinkben teljesen szuverén joggal járhatunk el.

— De meg kell jegyeznem, hogy pillanatnyilag is 14 olyan étkezőkocsi közlekedik a *Waggons Lits* vonalain, melyeket a magyar *Győri Vagongyár* szállított s ugyanez a gyár békében 56 kocsit szállított a *Nemzetközi Hálókocsi Társaságnak.* A háború óta pedig 5 hálókocsit szállított a *Győri Vagon, s így nem felel meg a tényeknek az a beállítása, hogy a magyar vonalakon nem közlekednek magyar gyártmányú háló- és étkező kocsik.* Ezzel szemben a tényállás az, hogy a külföldi vonalakon igen sok magyar gyártmányú háló- és étkező kicsi közlekedik.

— Itt jegyzem meg, hogy Társaságunk híven a *MÁV*-val kötött szerződésben tett ígéretéhez, a legmesszebbmenően *szem előtt tartja a magyar gyárak érdekeit* és *továbbra is azon az álláspontón vagyunk, hogy az elfogadható magyar ajánlatokat honorálni fogjuk.* Egyébként elég ez alkalommal ha utalok arra, hogy épmost állunk egy újabb beszerzés eszközlése előtt, melyre nézve a magyar vagongyárakat, nevezetesen a Ganz-Danubiust és a Győri Vagont már jó eleve értesítettük, hogy számítunk ajánlataikra. Arról van ugyanis szó, hogy egy új kocsitipust akarunk megrendelni és erre vonatkozó terveinket annakidején át is fogjuk származtatni mindkét gyár üzemvezetőségének. Mint említettem még csak néhány héttel ezelőtt értesítettük levélben úgy a *Győri Vagont,* mint a *Ganz - Danubiust,* hogy beszerzési versenytárgyalásunkat mintegy 6 hét mulva fogjuk kiírni és *már most felszólítjuk őket, hogy ajánlataikat eddig az ideig nyújtsák be hozzánk.*

* **Weiss Fülöp,** a *Kereskedelmi Bank* elnöke, aki dr. *Reimann* Ernonek, a *Salgótarjáni* igazgatójának társaságában *Zürichbe* és *Párisba* utazott, szerdán érkezett vissza külföldi útjáról.

* **Gergely Vilmos,** a *Magyar Vasutforgalmi* vezérigazgatója, aki páratlan erélyel és ambicióval virágoztatta fel vállalatát, értékes munkásságáért a kormányzó a kormányfőtanácsosi címet adományozta neki.

* **Dormándy Géza** a *DGT.* magyarországi vezérigazgatója lett. *Dormándy* Géza páratlan szervezőképessége garanciát nyújt arra, hogy a *DGT.* üzletvitelének érdekei megfelelően érvényesülni fognak.

* **A Vasutforgalmi** lengyelországi terjeszkedéséről már beszámoltunk a *Budai Napló* hasábjain és most a vállalat nemzetközi hálózatának újabb kiépítését adhatjuk hírül. Arról van ugyanis szó, hogy a vállalat tárgyalásokat folytat német érdekcsoportokkal, Németországban létesítendő leányvállalat alapítására nézve. Erre az új alapításra a *Vasutforgalmit* azok a kedvező tapasztalatok késztették, melyeket különösen az utóbbi időben külföldi hálózatainak kedvező üzletmenetével kapcsolatban szerzett. Az új alapításra vonatkozó tárgyalások hír szerint igen kedvező stádiumban vannak s így könnyen lehet, hogy a *Vasutforgalmi* németországi vállalatának megalakítására már a legközelebbi jövőben sor kerül.

* **A cukorgyárak** az elmult évben 16.803 vagon cukrot termeltek a pénzügyminiszteri számvevőség fogyasztási adóügyi csoportjának kimutatása szerint. A most lezáródott termelési kampány adatait összehasonlítva az előző termelési időszak adataival, azt látjuk, hogy a termelés 104.523 mázsával emelkedett, a fogyasztás 97.058 mázsával lett nagyobb, a kivitel azonban 10.696 mázsával csökkent. Ha a termelést és a csekély behozatalt a belföldi fogyasztással és a kivitellel szembeállítjuk, kitűnik, hogy az új termelési kampány elején a cukorgyárak 24.307 mázsa cukorral rendelkeznek.

* **Az Angol-Magyar Bank,** úgy halljuk, a nagyobb alaptőke után is emelni fogja az osztalékot, még pedig oly módon, hogy minden valószínűség szerint 7 pengő kerül kifizetésre az előző évi 6.50 pengővel szemben.

* **A sörgyárak** helyzete télen és tavasszal meglehetősen kedvezőtlen volt, de nyáron viszont a nagy melegben annál kedvezőbben alakult. Ennek ellenére úgy vagyunk informálva, hogy a vállalatok nem hajlandók a dividenda emelésére. A közgyűlések sorozatát a *Részvény Serfőzde* közgyűlése fogja megnyitni.

A Községi Takarékpénztár működését nagy figyelemmel kísérik külföldi körökben és a pénzpiacon és nagy érdeklődéssel várják, hogy milyen terveket fog megvalósítani az új községi intézmény. A *Budai Napló* beavatott forrásból arról értesül, hogy a szenvezési munkálatok a vállalatnál befejeződtek, úgy hogy most már a személyzeti ügyek elrendezésén dolgozik a vezetőség. Nevezetesen bizonyos fizetésrendezések elkerülhetetlenek, tekintve, hogy az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztárnál* az utóbbi években nemhogy fizetésemelés lett volna, de inkább fizetésredukciók történtek. A *Községi Takarékpénztár* egyébként máris intenzív működést fejt ki a pénzpiacon, amennyiben betétállományának legnagyobb részét mobilan helyezi ki napipénz és lombard formájában. Ezenkívül egészen rövid lejáratú jelzálogkölcsönöket adott az intézet, mindössze egy évi tartamra, természetesen jól jövedelmező bérházakra. Különféle tervek és gondolatok foglalkoztatják a *Községi Takarékpénztár* vezetőségét és közeljövőben fog eldőlni, hogy az intézet milyen új üzletágakat fog kultiválni.

* **A Rimamurányi,** mely üzletévét junius 30-án zárja, az idei mérlegmunkálatokkal már nagyjában elkészült és ennek megfelelően idei közgyűlését a jelenlegi tervek szerint, októben második felében tartja meg. Beavatott forrásból nyert értesülésünk szerint, a vállalat igazgatósága az idei osztalék tekintetében már döntött is, amennyiben az 1927—28. üzletévre a tavalyi 6 pengős dividendát fogja fizetni. A vállalat az elért üzleteredmény alapján ugyan nagyobb osztalékot is fizethetne, de a *Rima* inkább a tartalékok erőteljesebb mértékben való gyarapítása által a *vállalat belső erejét akarja magasabb vállalatpolitikai szempontból emelni.*

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYAR
STOWASSER JÁNOS
kir. udvari szállító,
a Rákóczi tárogató feltalálója
II., LÁNCHID UTCA 5
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

HUBERT ÉS TÁRSA b. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések. Csövek.
Műszaki cikkek. Fémgyártás.

HÁZ ÉS TELEK

ALAGUTNÁL fejedelmi kastély kétszer 7 szobás főúri lakással, 310 négyszögöles kerttel, 153.000 pengőért eladó. Levélben a kiadóhivatalhoz.

DÉLI VASÚTNÁL 4 emeletes, 20 éves modern bérpalota 24 úri lakással, 300.000 pengőért eladó. Bővebbet a kiadó.

FERRY OSZKÁR-UTCÁBAN 5 emeletes bérpalota, loggiás, komfortos úri lakásokkal, kaloriferrel 45.000 P tiszta bérrel 420.000 pengőért eladó. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

VÉRMEZŐNÉL egyemeletes magánpalota, hatszor hatméteres parkettás szobákkal, szép kerttel 72.000 pengőért sürgősen eladó. *„Vérmező"* jeligével a kiadóban.

RETEK-UTCA végén 3 szobás kis modern villa, 360 négyszögöles telekkel, telekértéken alul 40.000 pengőért eladó, 20.000 P-vel átvehető. Bővebbet a kiadóban.

GYÖNYÖRŰ villa- és bérháztelkek Buda minden részén legolcsóbban kaphatók. Címek a kiadóban.

NE VEGYEN
addig semmiféle ingatlant Budán, amíg nem értekezett előbb, Buda legrégibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:
PAULOVITS I., Krisztina krt. 37,

DÉLIVASUTNÁL 1 emeletes villa 5, 4, 3, 3, 2 szobás modern lakással, csinos kerttel 110.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BIMBÓ-UTCÁBAN 6 szobás dupla konfortos uri villa 1100 négyszögöles kerttel, 55.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

TOLDY FERENC-UTCÁBAN 3, 2, 1 szobás lakásos családi ház 22.000 P. PAULOVITS.

VÁRBAN emeletes ház 6 és 3 szobás lakással, telekértéken alul 52.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BÉCSI-UTON vendéglős ház 860 négyszögöles telekkel 65.000 P. PAULOVITS.

BALATONFÜZFŐN csinos 3 szobás modern villa 600 öles területen 12.000 P, de 6000 pengővel átvehető. A fentieken kívül 3500 különféle jobbnál-jobb ingatlan előjegyezve.
Budapest, 1928 szeptember 7.

PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

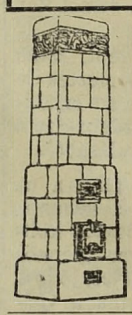

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirű céghez.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a lelek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

TÓTH ISTVÁN
elektrotechnikai vállalata
I, Gregussutcza 8. sz.
Tel. Aut. 510-29

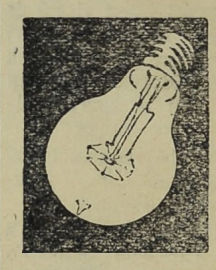

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kőszitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 198-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

CSÁSZÁR-
Előkelő étermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modernivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűső-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 924. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRAÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 október 7.

A szebb jövő küszöbén

Ripka Ferenc dr. főpolgármester névünnepén fordulóponthoz jutott a várospolitika

Két vezérgondolat markolt bele a mi budai lelkeinkbe a Gellért-szállóban Ferenc napján, — a budapesti társadalom szine-javát képviselő, ezer gondolkodó ember előtt — mely két gondolat úgy csengett, mint a hitvallás, úgy biztatott, mint a harangszó:

„... A mostani Magyarországnak az a kötelessége, hogy épségben tartsa a hazát azok számára is, akik majd hazajönnek, de most még nem jöhetnek haza. Budapest az egész magyar erő akkumulátora. A benne összegyűjtött erők arányában hathat kifelé gazdaságilag Magyarország. De Budapestnek e fontos középponti jelentőségén kívül vannak helyi gazdasági érdekei is.

Elsősorban gyógyító-fürdői vannak, amiket a szép természeti keret felhasználásával ki kell termelni.

Néhány értékes alapkő le van már téve ehhez a széleskörű, nagy szervezkedéshez, mely megoldásra vár. Szilárd meggyőződésem, hogy

ha Budapest gyógyító-forrásait és a budai vidéket megfelelően berendezik, ez a berendezés egymagában elég lesz arra, hogy a belőle származó jövedelem a székesfőváros költségvetését nagyrészében fedezze.

Nem egy-két év munkája ez. És ez a mi nemzedékünk talán el se készül vele. De a tervezés és az alapvetés a jövő nagy munkájához — legyen legalább a mi érdemünk."

Igy mondotta ezt Budapest székesfőváros főpolgármestere: — dr. *Ripka* Ferenc, — és ezer polgára ennek a városnak lelkes tüntetéssel fogadta a város fejének e nyilatkozatát és állott a kibontott zászló alá.

Pozitív alapot jelölt meg e nyilatkozatában a főpolgármester, amikor rámutatott arra, hogy a budai gyógyforrások és a budai hegyvidék kellő berendezése és kiaknázása fedezné a város költségének nagy részét.

A polgárság vállairól levenné ezzel a város az adminisztráció kötségeit.

Ez kenyérkérdés. Ez elől kitérni nem lehet. Aki ennek gáncsot vet, az a polgári jólét árulója. Ezt az utat, ezt az irányt, ezt a törekvést ezentúl fantáziának mondani nem lehet. Új jövő, új fejlődések felé vezet ez az út, amelyet most már ki kell építeni. Új távlatok, — a szebb, a boldogabb jövő távlatai — nyílnak ebben az irányban és fordulóponthoz jutott a várospolitika.

A pincegazdászat, a cipőüzem és a koporsószöggyártás kicsinyes üzemi éráján túl vagyunk és jön a nagy koncepciók, a nagy alkotások áldást hozó ideje.

„... Annak az elvnek nem szabad megváltozni, hogy Budapestnek szüksége van szeretetre, ha élni akar. Szüksége van először lakosságának szeretetére, de szüksége van az egész haza szeretetére is, mert Budapest a nemzet nélkül, viszont a nemzet Budapest nélkül nem élhet.

Aki Budapestet igazán szereti, az a Budapesten rejlő erők továbbfejlesztésére törekedjék.

Ez a törekvés vezet Buda jóletéhez is!

*

Ripka Ferenc dr. főpolgármester névnapi ajándékul kapta a kormánytól a most megalakult „Idegenforgalmi Tanács" végrehajtóbizottságának elnöki tisztét és névünnepe alkalmával mondott beszéde ennek a tisztségnek volt a programmbeszéde. Ezer tanu előtt. A történelmi jelentőséget mindenki kiérezte szavaiból. Itéletet mondott ezzel a múlt felett, amely meg nem látta, föl nem ismerte e város kincseinek érékét, elmulasztotta az alapvetést és egy emberöltővel vetette vissza ezt a várost fejlődésében, a város polgárait boldogulásukban.

Szigorú ítélet volt!

A népszerű főpolgármester igazát ezer tanu lelkes tüntetése bizonyította.

*

Szükség lehet az eljövendő időkben ezekre a tanukra. Arra az ezer magyarra, aki Budapest újjászületésén ott volt és hallotta a megváltó igét. Ide jegyezzük, ahogy feljegyezni sikerült annak az ezer tanunak a nevét:

Benedek Sándor, dr. Bódy Tivadar, Bezegh-Huszágh Miklós, Ereky Károly, Hermann Miksa, Némethy Károly, Pesthy Pál, Ugron Gábor, Vass József, Andréka Károly, Becsey Antal, Bozóky Ádám, Böhm Gusztáv, Baránszky Gyula, Bánlaky Géza, Bársony Oszkár, Berczel Jenő, dr. Czabalay Kálmán, Dinich Vidor, Faber Fülöp, Fejér József, dr. Finászy Béla, dr. Gaár Vilmos, Gamauf Géza, Geszti Andor, Glücksthal Samu, Glück Frigyes, György Lajos, Hennyey Vilmos, Harrer Ferenc, Hoór-Tempes Móritz, Homonnay Tivadar, Hiesz Károly, Issekutz Aurél, Istók János, Józan Miklós, Kozma Jenő, Lamotte Károly, Lobmayer Jenő, Loósy V. József, Márkus Jenő, Marik Ernő, Manninger Vilmos, Papp József, Papanek Ernő, Pettkó Szandtner, Pompéry Elemér, Ripka Károly, Sipőcz Jenő, Schober Béla, Szalay Sándor, Székely Vladimir, Sümeghi László, Szviezsényi Zoltán, Szilágyi Károly, Tury Zoltán, Tolnay Kornél, Virter László, Vészi József, Ziegler Géza, Zilahy Dezső, Aigner Ottó, Asbóth Emil, Badál Ede, Balázs Farkas, Bacsinszky Vladimir, Bánó Dezső, Balthazár Zoltán, Bárdos György, Battenberg Lajos, Bayer Antal, Balkányi János, Balkányi Kálmán, Bernauer Izidor, Bittner János, Csilléry Béla, Csatth Béla, Csohay Géza, Dési Géza, Erősdy Sándor, Enyvvári Jenő, Faller Mihály, Fábián József, Fets Sándor, Frühwirt Mátyás, Gamauf Károly, Garancsy László Gittinger György, Gál Lajos, Guth Ferenc, Günther Ferenc, Günther Tivadar, Holtzspach Ödön, Holtzspach Aurél, Halász Elemér, Halva Sándor, Hamvassy István, Hank József, Hankó Elemér, Havas István, Holub Jenő, Horváth Károly, Holub József, Hubert Vilmos, Hanzély Ödön, Ivanits Ferenc, Jauernik Nándor, Juhász Jenő, Kádár Gusztáv, Kapcza Imre, Karap Cyrill, Kondér Mihály, Krivoss Árpád, Kulcsár Ferenc, Kulcsár Richárd, Kun Gyula, Kun Attila, Kadnár Károly, Kotál Henrik, Kollár Gábor, Kovácshegyi Kálmán, Kocsner Antal, Ladányi Mátyás, Lázár Ferenc, Lugmayer József, Lipthay János, Major István, Morbitzer Dezső, Morbitzer Nándor, Mózer Ernő, Némethy Károly, Neuschloss-Knüsli Kornél, Orova Zsigmond, Óvári Ferenc, Oszoly Kálmán, Osztián Antal, Pakányi Ferenc, Pathó István, Payr Hugó, Pásztélyi Vilmos, Posta Sándor, Prinner Ede, Ravasz László, Reich Samu, Rónay Károly, Rózsa Károly, Rose Henrik, Ring Béla, Rittinger Imre, Rupp László, Rupp István, Stark Lipót, Solty Lajos, Schmidkunz Lajos, Schödl Lipót, Schön Győző, Schön Oszkár, Szabó Árpád, Szeghő Sándor, Szentessy József, Szente Miklós, Széll Jenő, Szepesi Ágoston, Szibinkits György, Szigeth Gábor, Szlávik Ferenc, Szervey György, Tóth Imre, ifj. Tóth Imre, Tabódy Tibor, Tatár Béla, Timár Sándor, Timár József, Thoma József, Tóth István, Törley Dezső, Usetty Béla, Ury Lajos, Unger Béla, Váli Gábor, Vecseklőy József, Véssei Ede, Vidéky Emil, Wladárczyk József, Weimess Marián, Zboray Gyula, Zelliger Vilmos, Abszolon Ferenc, Ács László, Angyal Gyula, Antal László, Ambrózy Gyula, Alapi Béla, Almássy Dezső, Anda Géza, Auchter József, Angi Ernő, Baján Gyula, Bucsi Mihály, dr. Balázs Imre, Bálint Jenő, Bak Sándor, Balázs József, Balthazár Gyula, Bauer Árpád, Barna János, B. Bárczy Lajos, B. Bárczy Tibor, Bársony Ernő, Benedek Mihály, Bikkal Dénes, Bikkal Lajos, Bikkal Rezső, Biró Dénes, Bizik Jenő, Bloch Sándor, Blum Frigyes, Bohuniczky Rezső, Bordás Lajos, Bercsényi Antal, Berényi Ignác, Buchelt Zoltán, Bucsánszky Bertalan, Bárczy László, Béla Henrik, Bergsmann József, Bihari László, Bisy Gyula, Blaha Arnold, Berényi Ignác, Bálint Árpád, Bleicher József, Bohn József, dr. Bolla Béla, Boros Samu, Burg Kornél, Blum Béla, Bogdány József, Berliner Jenő, Bogenfürst György, Cizek Ferenc, Chmura László, Császár D. Lipót, Csókás Károly, dr. Czebe Jenő, Czillinger János, Czollner Béla, Cicutti Lajos, Dunay Ödön, Dacsó Emil, Dános László, Dán Leó, Dornbach Jakab, Doros György, Dévény Dezső, dr. Dobák Ferenc, dr. Domé József, Dongó Orbán, dr. Dóra Sándor, Dragonits Rezső, Dvorzsák Vince, Dárdai Ede, Dorner Gyula, Dundi Károly, dr. Dósa Ottó, Dobi Andor, Eder Ernő, Egedy István, Egri Bónis Pál, Eibel Antal, Elek Artúr, Engel Dezső, Engländer Mátyás, Erleman Dániel, Erdélyi Béla, Erényi László, Érdi Zsigmond, Erdei Henrik, Ecsédi Jenő, Erdélyi Mór, Fenyvesi Jenő, Fitz Artúr, Fabinyi Rudolf, Faragó János, Farkas Antal, Farkas János, Fauser Imre, Fehér M. Miksa, Fehérváry Ferenc, Földes Ferenc, Flink Ferenc, Fränkel Ernő, Fust László, Führer László, Fehér József, Faller Rezső, Frischfeld Ede, Gaál István, Gablini Ferenc, Gábor Vilmos, Gabrovitz Ede, Gabrovitz József, Gyurócsik Emil, Gavora Jenő, Gecső Jenő, V. Gira Ferenc, Girardi Tibor, Gebhard József, Gergely Imre, Gerő Márton, Gloetzer József, Glass Izor, Gold Ignác, Gömöry Albert, Göttche Ervin, Grabovszky Artúr, Grecsák Róbert, Grossmann Vilmos, Gündisch Guidó, Gerlóczy Endre, Gombos János, Gorka Gyula, Gergely Károly, Gyurócsik Lajos, György Endre, Gazdi Jenő, Grundi Károly, Huber János, Hajós Mihály, Haffner Károly, Halász Béla, Halter Károly, dr. Hamary Géza, Háros Antal, Halom Dezső, Haidekker János, Hausman Ferenc, Herczegh Gyula, Herodek Sándor, Hegyi József, Héder Lajos, Heszlein Ignác, Hikádé Károly, Hlavács Kornél, Hoffmann Géza, Hoffmann Mihály, Hódy Imre, Hoór Tempis István, Horváth István, B. Horváth János, Horváth Gyula, Horváth József, Horváth Lajos, Horváth Pál, Horváth János, Horváth Kornél, Holzer Sándor, Holló Ferenc, Hrehuss Pál, Hufnagel Imre, dr. Huszár Ferenc, Huszár Jenő, Hüvöss Rezső, Hegedüs István, Holbesz Aladár, Horváth Ede, Hrabovszky József, Huba Géza, Havlin Károly, Halász Ignác, Horváth Viktor, Illyefalvi J. Lajos, Ilovszky János, Imrényi Béla, Jakab Lajos, Jauernik Jenő, Jámbor József, Jäger Károly, Jungmann Ármin, Józsa Dezső, Juhász Ödön, Karczag Vilmos, Karap Jenő, Kappéter Géza, Kardos Artúr, Katona Berthold, B. Kazy Ferenc, Károlyi Károly, Kiss Dezső, Kiss Ferenc, Klein N. Henrik, Kodra Károly, Kollmann Dezső, Komaniszky Gyula, Korányi Béla, Korányi György, Krauss Ferenc, Kreizler Sándor, Kunstädter Andor, Kuttner János, Kürthy Dezső, Kürthy László, Kousz Nándor, Kovács Ferenc, Kálmán Andor, Köpe Árpád, Kovess János, Kéry Lajos, Kolonits Sándor, Krämer Antal, Kristó Mihály, Kápolnay Gyula, Kemény Lajos, Keszler Árpád, Kovács Hermann, id. Kovácshegyi Kálmán, Kozma Gyula, Kudelka Károly, Kuhn Béla, Klassohn Gyula, Kurucz Kálmán, Komáromy Károly, Konrád György, Kapuváry Kálmán, Kautz István, Laufer József, Lukács Etruk, Láng Menyhért, Lefkovits Géza, Lengyel Ferenc, Lenkei József, Leopold Gyula, Leszlauer Gyula, Linczenpolcz József, Lindl Zsigmond, Liesser Emil, Ligeti Miklós, Ludinszky Lajos, Lehotay Károly, Lengyel Endre, Langfelder Károly, Madarász Ferenc, Martos Ágos, Majba Vilmos, Markó Elek, Martin János, Martinovics Vendel, Marczinkech Ferenc, Marton Manó, Martin Gyula, Máthé Ferenc, Masznyik Márton, May József, Márky Béla, Medvey Artúr, Móra István, Moravcsik Sándor, Molnár Dezső, Molnár Béla, Molnár János, Mód Lajos, Mosdóssy Imre, Müller Tivadar, Müller József, Mucsi Mihály, Mezei Mihály, Matusz Márton, Medgyaszay Gyula, Muzsikó István, Méhn Antal, Molnár Gyula, M. O. T., Monori György, Magyari Kossa Béla, Mikus István, Nagy Antal, Nagy György, Nemes Jenő, Nessi Gyula, Ney Ákos, Németh Antal, Nics Béla, Nagyőszy Ferenc, Országh Oszkár, Ozorai Frigyes, Öry Sándor, Oszlányi Sándor, Oszlányi Béla, Párkány Frigyes, Pajor ernő, Pavlicsek Béla, Pathyányi Andor, Patai Samu, Pálfi Lajos, Pánczél Mihály, Pénzes Mihály, Pfeifinger Nándor, Perczel József, Präger Mór, Pfeniczky Endre, Pöhm József, dr. Petrovits Tibor, Pfeifer tanácsos, Petrán Tibor, Prinner Ede, Prattinger Ferenc, Ráskai Alfonz, Rezső Antal, Rechnitzer József, Rejtő Árpád, Repold Károly, Renner István, Reiss Lajos, Reichfeld Izor, Rétlaki Ferenc Révész Imre, Réti Aurél, Rónay Tibor, Ronts István, Román Miklós, Rosenfeld Jenő, Rohonczi Hugó, Reiss Mór, Rudas József, Rubinyi József, Rupp István, Samarjai Petrán Tibor, Sándor Mátyás, Spiegler Samu, Steiner György, Steinhauser Károly, Sajó János, Sajt János, Semler Vilmos, Sobotka Henrik, Spannberger Lajos, Spett Ferenc, Stiegelbauer József, Staub Elemér, Steiner Ármin, Steiner Gyula, Steiner Izsó, Steiner Sándor, Stolmár Géza, Strauss Pál, Sugár F. Vilmos, Sebők Gyula, Skoda Dezső, Skrbek Ferenc, Steinfeld Dávid, Strauss Ernő, Steiner György, Strausz Ernő, Stern Sándor, Sándor Károly, Sándor Aladár, Schindler Gyula, Schnur Henrik, Schwartz Dániel, Schmidt Richárd, Schramek István, Schreck József, Schuller János, Szendy Károly, Szécsi Hugó, Szendy Károly, Szabados Jenő, Szabó Imre, Szacsvay András, Szamek Emil, Szatmáry Illés Jenő, Szécsi Ernő, Szegedy Géza, Szemere Andor, Szalay Zoltán, Szeniczey Pál, Szvoboda Endre, Szepesi Rezső, Szitár Endre, Szlávik Mátyás, Szodoray Lajos, Szomesán László, Szőcs János, Szőnyi Jenő, Schuller Alajos, Szalay László, Szentgyörgyi Jenő, Szemere Ignác, Székely Béla, Szedlacsek József, Székely Salamon, Szemkő Barna, Szép Sándor, Székely Kálmán, Szalay József, Szatala Emil, Taub Alfréd, Ternyey Ferenc, Tomaschik István, Tőkés Gyula, Török Zoltán, Trauschenfels Frigyes, Tóth Aurél, Treiber Márton, Tausz Imre, Tass József, Udvaros István, Viraág Béla, Vértes Ödön, Varró Sándor, Vajda M. Pál, Varró A. Béla, Várady Jenő, ifj. Vass István, Vető Sándor, Végh Gyula, Vértesy Aladár, Vida János, Virág Gyula, Viola Lajos, Vodicska Sándor, dr. Varjas László, Vándor Mihály, Vigyázó Géza, Vigh Viktor, Vitéz Péter, Vörös Lajos, Weigand István, Weitner Béla, Weinberger Mózes, Weiss Hermann, Willner Lipót, Wagner György, Wigh János, Zajti Ferenc, Zboray János, Zelliger Ágoston, Zolnay Jenő, Zoltán Gyula, Zverkó János, Zsiross Károly.

Ripka Ferenc ünneplése

Kereteiben váratlanul impozáns, lényegében alig megmérhető mélységű, megnyilatkozásában nagy nemzeti evolucióra emlékeztető volt az az ünneplés, amelyben a székesfőváros közönsége részesítette a törvényhatóság fejét, Budapest első polgárát: — dr. Ripka Ferenc főpolgármestert.

Kilencszáznegyven hivatalos vendégen kívül még másfélszáz híve és tisztelője jött el szerdán, e hó 3-án este a Gellért-szálló kupolás termébe, hogy szeretetét, tiszteletét és hódolatát vigye a főpolgármester elé és ennek a hódolásnak hangot adott bevezetésül *Hoór Tempis* Móritz egyet. tanár, aki az ünnepet rendező Budai Társaskör és a csatlakozott budai egyesületek, testületek és társaságok nevében köszöntötte mint elnököt, dr. *Kozma* Jenő kormányfőtanácsos, Buda országgyülési képviselője mint az Egységes Községi Polgári Párt elnöke a vezért, *Vass* József népjóléti miniszter mint régi, nagyrabecsült barátját, dr. *Sipőcz* Jenő polgármester a saját erejéből naggyá lett, erős akaratú egyéniséget üdvözölte dr. Ripka Ferencet, aki köszönetet mondó válaszában kifejtette programmját, mely természetadta biztos alapokra fekteti a magyarság erős várának, Kelet-Európa metropolisának, a trianoni népek előre tólt őrségének, a nyugati Úr-városának: — Budapestnek szebb jövőjét!

Már éjfélt ütött az óra, amikor megmozdult a hatalmas tábor és lassan, szinte észrevétlenül ritkult a vendégek sora.

Azalatt egymásután jöttek a különféle küldöttségek a társadalom minden rétegéből, hogy tiszteletteljes szóval kifejezzék hódolatukat a székesfőváros első dignitáriusa előtt és ne rázzák meg szeretettel az első budai polgár, a régi jóbarát kezét.

Ripka Ferenc elfogódott szívvel, sokszor könnyes szemmel hallgatta az őszinte tisztelet, az igaz szeretet meleg szavát.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Iszapkezelés társashelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal. Rheuma, izületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.

Őszi első társasvacsoráját

e hó elsején este rendezte a Pannonia szálló külön éttermeiben a Svábhegyi Egyesület dr. Body Tivadar elnöklete alatt, amelyen szóbakerültek azok az eredményes eljárások, amelyek a Svábhegy fejlődésének ügyét mérföldes lépésekkel viszik előre. A Svábhegyi Egyesület, amióta Body Tivadar az elnöke, átvette a vezetést a budai hegyvidéken, amit lehetővé tesz az a kedvező körülmény, hogy elnöki irodája vezeti a Szövetkezett Hegyvidéki Egyesületek ügyeit is. A tagok gazdasági érdekeinek szolgálatán kívül, kulturális tekintetben is szolgálja a hegyvidék érdekeit, mint ahogy ez alkalommal is.

Vacsora után Füredi Jenő szőv. szaktanár érdekes előadást tartott „A díszkert mint haszonkert" címen. Előadása során főleg arra hívta fel figyelmes hallgatói figyelmét, hogy a díszkertekben nagyon jól helyezhetők el gyümölcsfák és gyümölcscserjék, amelyek ott az összhangot nem zavarják, tavaszkor virágpompájukkal a kertnek nagyszerű díszei, érett gyümölcsükkel pedig a sokat emlegetett többtermelésnek is szolgálatában állanak. A sivár, vakító házfalak mellé való gyümölcsakfákat is megjelölte, amelyekkel a szépet jól lehet a hasznossal egyesíteni. Természetesen a kisebb kertekben is akár egységes, ú. n. zártgyümölcsösökről van szó, akár a díszkertbe kerül a gyümölcsfa, azt, hogy termése tökéletes legyen gondozni és a különböző állati kártevők és növényi gombabetegségek ellen védeni kell. Rámutatott a növényvédelem fontosságára, ami nélkül a gyümölcstermesztés el sem képzelhető s amivel nálunk még napjainkban is nagyon kevesen törődnek. Kívánatosnak tartaná, ha nálunk is megvalósulna a nyugati államokban már régen divatos vegyes ültetés a díszkertekben s erre a Svábhegyen a gyümölcstermesztés szempontjából is, a multak tapasztalatai alapján, a helyzet igen kedvező. Tanulságos volt, ahogy előadásában a háborús időkben divatossá vált jelszavak közül pl. a kertgazdaság, kertgazdálkodás megjelölést cáfolta, minthogy kertgazdaság nincsen. A kertészet három csoportja: a virág, gyümölcs és zöldségkertészet három különálló tényező, azok egymást nem kiegészítő és nem egymásrautaltak. Ezért nincsen kertgazdálkodás, hanem kertészkedés van aszerint, hogy a kertész milyen növényanyaggal dolgozik. Végül arra kérte a Svábhegyi Egyesület elnökségét, hogy jövő esztendőben rendezzen tagjai között kertszépségversenyt, ami előreláthatólag lendületet adna a Svábhegy magánkertjei fejlődésének. Az előadás végén Body Tivadar elnök a jelenlevők köszönetét tolmácsolta Füredi Jenőnek értékes előadásáért, amely hihetőleg a célja érdekében, a Svábhegyen figyelmet keltett.

A társasvacsorán jelen voltak: losonci dr. Body Tivadar elnök, dr. Siklóssy József alelnök, Bercsényi Antal ügyvezető igazgató, Mikus István főpénztáros, Sándor Károly igazgató, ellenőr, Füredi János szakelőadó, Heller Pál, Kerpel Vilmos, Kalina Zsigmond, ifj. Thirring Gusztáv, Neumann Miksa, dr. Párkány Frigyes, dr. Vándor Mihály, Langfelder Károly, Székács Gusztáv, dr. Forster Gyula, Pauncz Sándor, dr. Györki Béla, dr. Szőcs László, Viraágh Béla, Rózsa Richárd, dr. Farkas Lajos, Szegő Sándor, dr. Kern Géza, dr. Miesner István, Ullmann Béla.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győr!"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegye Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27 Tel. J. 128-01

A Magyar Advent (Úr jövet) nevet kapta az új kelenföld-lágymányosi templom, melynek alapkövét szept. 30-án tették le a Fehérvári- és Lenke-út sarkán. E templommal emléket állítanak annak, hogy a forradalmak és az oláh megszállás után Kelenföldön érkezett meg, mint sötétből a hajnal, a nemzeti hadsereg, élén *Horthy* Miklós fővezér, akinek bevonulása 10-ik évfordulóján, 1929. nov. 16-án óhajtják a templomot felszentelni.

Szalay Sándor dr., m. kir. kormányfőtanácsos, II. ker. előljárót, a szőv. ker. előljárók testületének elnökét, Balaton-Gyenesdiás község képviselőtestülete a község fejlesztése körül szerzett érdemei elismeréséül *díszpolgárrá választotta.* Örömmel értesülünk erről mi, akik mindenkoron a polgári erények ápolását, megbecsülését és a falu népével való összhangzatos együttműködést hirdetjük. A község e határozatával fontos népjóléti, szociális és társadalompolitikai munkát jutalmazott meg. Az a budapesti, patinás magyar úr, aki néhány hetet vagy hónapot tölt a nyár szakán Balatonparti villájában pihenés céljából, és nem elégszik meg azzal, hogy a magyar tenger hűs hullámait és a szépséges erdők enyhet nyújtó árnyas tájait keresi fel, hanem a falu egyszerű népének ügyes-bajos dolgait meghallgatja és letörölni igyekszik az arcokról a közhatósági ügyekben való tájékozatlanságból származó kétségeket, aki gondjaiba veszi szeretettel a gyámoltalanokat és aki felkarolja a község összes ügyeit, hogy azokat a községi élet fejlesztésére eredményre juttassa, valóban megérdemli ezt a szép polgári rangemelést, amellyel önzetlen munkásságát, a köztisztelet és nagyrabecsülés elismerte. A Balaton partján fekvő *Fonyód* község már korábban megválasztotta *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert díszpolgárává, tehát úgylátszik a falu népében megvan a készség az igazi erények elismerésére. Szalay Sándor dr. a II. ker. előljárója, már évtizedeken át szolgálja hűséggel, lelkikészséggel Buda polgárságának közérdekű ügyeit. E nemes szellemi és erkölcsi közéleti tevékenységével már rég kivívta a budai polgárság lelkében is a *díszpolgárságot.*

Érdekes előadás lesz e hó 8-án este a budai Vigadóban az Eucharisztikus kongresszus alkalmából, amelyet a budai Szociális Missziótársulat rendez és műsorán van H. *Kende* Nóra operaénekesnő és *Závodszky* Zoltán operaházi tag éneke, továbbá a Dienes-féle budai Orchesztikai Iskola mozdulatkórusának előadása: „Hajnalvárás", amelynek szóló jeleneteit az iskola kiváló tanárnője és szavalóművésznő *Viraág* Ilonka adja elő. Végül szerepel a Credo Szent Cecilia kórus, a szimfónikus zenekar és a Szent Erzsébet Leányklub néhány kedves számmal.

Simon György János külföldön is elismert festőművész rendkívüli sikert aratott az Ernst Múzeumban rendezett képkiállításával.

1800 éves temető Óbudán

Az esztergomi vasút Óbuda állomása közelében a Krisztus utáni első századból való római temetőre bukkantak, ahol eddig a legrégibb emlékek egész halmazát hozták napvilágra a mostanáig feltárt nyolcvan sírban. Ékszereket, használati tárgyakat, pénzérméket leltek itt, amelyeknek különösen a temetkezések időpontja meghatározásánál vették nagy hasznát. Az újabb leletek között van egy félméteres átmérőjű, gyönyörű művű üvegtál, amely nagyságánál, méreteinél és anyagánál fogva unikum számba megy. Az ásatásoknak tehát nemcsak Aquincum történetének feltárása, a múzeum anyagának gazdagítása tekintetében nagy a jelentősége, hanem általános kultúrhistóriai vonatkozásban is. Olaszországot kivéve, gazdag rómaiaknak ilyen temetkező helyét még sehol sem tudták felfedezni. Aquincumban is több méteres földréteg takarta ezeket a sírokat. Nemrégiben még burgonya és zöldbab termett felettük. Az „Aranyárok" ásásánál azonban olyan nyomokra bukkantak, hogy az Aquincumi Múzeum igazgatósága jónak látta az ásatások megkezdését. S most a Múzeum egy szobára való anyaggal gazdagodott Hadrianus és Traianus korából. Megtalálták a temető nyolcméteres kútját, mellette a halottak elégetésére használt térséget, ahol a mágyát gyujtották. A női sírban tíz ép korsó mellett ott volt az illatszertartó üvegecske, a halott jobb kezében a réztükör. Az egyik urnában egy orvosi csipeszt találtak, nyilván egy római kyrurgusé volt. Már későbbi, a Krisztus utáni második századból való az a tábla, amelyen a következő felírás olvasható:

— Ennek a sírnak a felépítéséhez a kölni polgárok tizenkét dénárral járultak hozzá.

A gazdag anyagot most rendezik, amit hivalkodás nélkül páratlannak mondhatunk az egész világon. S ezt az unikumot mégsem ismerik se a külföldiek, se az itthoniak, mert kényelmesen és kellemesen meg sem közelíthető. S ha mégis valamelyik idegen hallott Aquincumról s meg szeretné nézni, inkább eltagadjuk, nehogy az idegenre borzalmas hatású Szentendrei-úton kivezessük a teljesen primitiv keretben levő romokhoz, ahol még egy pohár vizet sem lehet „gusztussal" meginni.

A kelenföldi pályaudvar épületének ma már teljesen tarthatatlan állapotáról többízben adtunk hírt. A MÁV. igazgatósága most tervbe vette egy új felvételi épület létesítését, amennyiben a vasutnak kellő hitelfedezet áll a rendelkezésére s így kilátás van arra, hogy az építés már a legközelebbi jövőben megtörténik. — Ezzel kapcsolatosan revideálni kellene a pályaudvar elhelyezésének ügyét, mert a Kelenföld fejlődését gátolja az a rettenetes vasuti töltés, mely elzárja egymástól e városrésznek így különválasztott két részét. Viszont a Csepelsziget kikötői és ezzel a szemközti budai dunapart, az itt elhelyezett téli kikötő, elektromos centrálé s a Budafoki út mentén épült s ide északról még áthelyezendő gyárak megkívánják, hogy az összekötő hídról ide kanyarodjon le a vasút és a budafoki határnál kapcsolódjék a mostani útvonalba. Buda alsó medencéje gyár- és kereskedelmi város lesz, hatalmas rakodóparttal egész Budafokig, ez a hivatása a Fehérvári út és Duna közötti városrésznek, mely erős kapcsolatban lesz a csepeli kikötővel s ennek a hivatásnak szolgálatára kell beállítani a vasutat és a kelenföldi pályaudvart.

Klubdélutánjai sorozatát e hó 8-án délután 5 órakor nyitja meg a Budai Nők kulturális és jótékonysági köre a Budai Polgári Kör klubhelyiségében, II., Szilágyi Dezső-tér 5. I. em.

Korai a választási izgalom minden ellentmondó, kósza hír dacára. A kormány nem akarja két választás izgalmainak kitenni a főváros polgárságát s a lejáró városatyai mandátumokat fél évvel meghosszabbítja. A belügyminiszter kijelentése szerint az új fővárosi törvény aligha kerül ebben az évben a parlament elé s így júliusnál előbb aligha lesz választás.

Nász. *Spitzer* József, a Budapesti Húsnagyvágó R. T. igazgatója és neje *Kleiner* Franciska leánya *Erzsébet,* szept. 26-án délben lépett házasságra *Schulteisz* Miksával, a H. É. V. főfelügyelőjével. Az esküvőn résztvettek: dr. Body Tivadar vezérigazgató, Szél Árpád kormőt. igazgató, Sós Ármin igazgató, Csorba Gábor kir. tan. igazgató, Spanyol Sándor igazgató, Bakonyi János igazgató, Grill Lajos főfelügyelő eln. titkár. Bencze István főfelügyelő és a völegény számos kartársa a Hév-től és Nová-tól, Reich Samu szkfőv. üzemi igazgató és sokan a húsnagyvágók közül.

Félnapos kirándulást rendez okt. 7-én *Kovácshegyi* Kálmán vezetésével a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör a Hármashatár-hegyre, Csúcshegyre és a Solymári völgybe, találkozás fél 9 órakor a Bécsi-uti városi házaknál. Október 14-én pedig a Zugligetbe, Hárshegyre és Hűvösvölgybe, találkozás fél 9 órakor a Retek-utcai hurokvágánynál.

Virágnapot rendezett október 2-án a „Kath. Háziaszonyok Szövetsége" utcai gyűjtéssel egybekötve. A budai urnák védői a következő úriasszonyok voltak: *Disztér:* báró Kray Istvánné és vitéz Lajtay Jenőné; *Krisztina-tér:* Radnay Árpádné; *Szebeny Antal-tér:* Tabáni Szent Vince Egyesület, Spur Istvánné; *Erzsébet-híd budai hídfő:* Kleindin Hugóné; *Gellért-tér:* Lexa Ferencné és Radó Sándorné; *Horthy Miklós-út körönd:* Baróthy Lajosné; *Retek-utcai hurok:* Kovács Dénesné; *Széna-tér:* Rozmanitz Lajosné; *Margit-híd budai hídfő:* Elek Anna és Ilona; *Lánchíd budai hídfő:* Bognár Lajosné; *Óbuda, Főtér:* Kuncze Lajosné.

Lövészárok az iskola körül. Az óbudai Raktár-utcai elemi iskola apró növendékei csak bukdácsolva juthatnak az iskolájukba, mert pontosan az iskolai év eleje óta mély árok húzódik közvetlenül az iskola előtt, ahol valami közműveket javítanak és lövészárkokat ásnak. Panaszos levélben azt kérdi egyik szülő: nem volt elég idő a vakációban ezt a javítást elvégezni? Csoda, hogy eddig nem történt ott szerencsétlenség. Az iskolák előtt a szünidőben végezzék el ezeket a munkákat.

Sziriusz, a híres időjós most ünnepelte jövendőmondó működésének negyedszázados jubileumát, amely alkalomból barátai és hívei a Krisztina-körúti Anna-étteremben meleg szeretettel vették körül. Az ünnepi vacsorán részt vett: dr. Risztics Lázár rendőrtanácsos és neje, dr. Nánásy László orvos, Wunderlich György és neje, Nádori Rózsika színművésznő, továbbá dr. Kapy Rezső, Ilosvai Hugó, Körössy Béla, Gyopár Miklós lapszerkesztők, akik a pompás vacsora mellett a legmelegebben ünnepelték a népszerű időjóst, akit különben József Főherceg Őfelsége is üdvözölt levélben. Azután jöttek számosan az idő nagymesterének hívei és barátai.

Egyházzenei hangversenyt rendez a Margit-körúti Ferences plébánia egyházközsége okt. 14-én este fél nyolckor a Budai Vigadóban, a legkiválóbb művészek közreműködésével.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Gyász. Dr. *Kováts* Pál v. országgyűlési képviselő és három ízben volt törv. hat. bizottsági tag, a tabáni egyházközség nagyérdemű elnökének temetése szeptember 27-én volt a kerepesi temetőben. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester díszsírhelyet adott neki. A beszentelést megható, egész életét átfogó ímádságban dr. *Angyal* Kálmán apátplébános végezte. A sírnál *Szigety* János felsőházi tag, *Moussong* Géza kir. tanácsos, dr. *Hindy* Zoltán ügyvéd méltatták érdemeit az egyház és haza és emberiség körül. Minden jó ügyért harcolt, mint ügyvéd segített a szegényeken. Jóságos, egész ember volt. Nagyszámú tisztelői meleg részvéttel kísérték utolsó útjára.

M. t. Hirdetőink

szives figyelmébe ajánljuk és tudomására hozzuk, hogy a nyomdai árak emelkedése miatt a hirdetések árát kénytelenek vagyunk 30%-al emelni, vagy kívánságukra a hirdetés nagyságát egyharmaddal csökkenteni.

Tisztelettel
A KIADÓHIVATAL.

Vallás és csillagászat címen ad elő dr. *Massány* Ernő m. kir. főmeteorologus, szerkesztő, a Hollós Mátyás Társaság alelnöke az óbudai r. k. egyházközség kultúrestjén, amely okt. 14-én este hat órakor lesz a Tanuló-u. 1. sz. alatt a kath. székházban. Az estét bevezeti dr. *Mészáros* János pápai prelátus, érseki helytartó s a műsoron jeles ének- és zeneművészek működnek közre.

Szabászat és Varró
tanfolyam
urileányok részére, ahol kitünő módszerrel tanít és felszabadít
Havas Magda
Zsigmond u. 23.
II-ik udvar I. em. 8.

Cukrászsütemény Tomainál
elsőrangú minőségű
II. ker., Markovich Iván ucca 4.

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,
Fedett téli uszócsarnok

ZLAMÁL
véget ajántom legjobban
Varrógép, kerékpár, grampohon raktár. Megbízható javítóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Pasaréti
legforgalmasabb helyén nyitotta meg
Henfes-
árúháza fiókját
Budakeszi-út 1.
szám alatt új kertes bérházban, az Uj Szent János kórházzal szemben
Timár
Krisztina krt 8—10

STATISZTIKAI hivatal mellett
Bimbó u. 1-3-5. sz. alatt
kisebb-nagyobb üzlethelyiségek kiadók
Bővebbet a házfelügyelőnél,
vagy Automata 298-29.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Budapest I, Bors-u. 24 Tölgy- és bükparket egyszerű és díszes kivitelben.
Telefon: 507-34 szám Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítá

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok - Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is. Lipót 986—84.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Schmeisz Béla dr. gyakorló orvos Kékgolyó-u. 15/a. sz. alatt ismét megkezdte orvosi rendelését.

Finászy Ernő dr. egyetemi nyilv. r. tanárt a kultuszminiszter a bpesti állami középiskolai tanárvizsgáló bizottság elnökévé kinevezte.

Günther Tivadar dr.-t, a főpolgármester rokonszenves titkárát számosan üdvözölték abból az alkalomból, hogy fia született.

Mező Ferenc dr. tanárt ünnepelte e hó 4-én este a Mátyás király gimnázium volt diákjainak egyesülete a szellemi olimpiászon aratott győzelme alkalmából.

Sok a baj Óbudán

ahogy azt mindig fényesen igazolja a „III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör" egy-egy választmányi ülése, a Hajógyár-utca 2. szám alatt levő boltíves klubhelyiségében. Most, október 2-án *Andréka* Károly elnök vezetésével tartott választmányi ülésen is a bajok egész sora került szóba, Andréka elnök ama nyilatkozata kapcsán, hogy dr. *Kozma* Jenő, a Községi Párt elnöke, felhívta őt, a szükséges közmunkák bejelentésére, aminek a társaskör már eleget is tett. Ehhez fűzte *Kovátshegyi* Kálmán azt a kérelmet, hogy a Lujza-malom melletti árkot mielőbb boltozzák be. *Bárczy* Lajos a Szentendrei-út világítását és a kőkápolna melletti piactér létesítését sürgette. *Reisinger* Ferenc igazgató az újlaki Dunapart világítását, *Kemény* Lajos a Bécsi-úti villamost, az iskolát és vízvezetéket sürgette. *Szilágyi* Károly kívánta a népjóléti minisztériumban a budai oldal vízellátásának fejlesztésére vonatkozó határozat megsürgetését. Felhívta a választmány figyelmét a *Stadion kérdésére*, amelynek helyét legjobbnak a külső Bécsi-út jobb oldalán fekvő sík területén képzeli el ő is, ahogy azt Gömbös Gyula honvédelmi államtitkár is tervezi. Andréka elnök szerint az óbudai híd megépítése előtt nincs megfelelő út az óbudai stadionhoz, de azért felhívja a Testnevelési Tanács figyelmét a kérdésnek ily irányú megoldására. Bárczy Gusztáv a Bécsi-úti lakosok házai számára követel jobb közlekedést, ahogy azt a *Budai Napló* is már többször megírta. Elnök úgy vél segíteni a bajon, hogy a 65-öst hozzák ki a végállomásig s a 31-es járjon a Zsigmond-térre. *Felber* Lipót a Császár- és Lukács-fürdő Dunapartjának sürgős rendezését tartja a budai fürdőügy elsőrangú kérdésének. *Grossmann* Vilmos a külső Szentendrei-út gyalogjárójának megépítését tartja nagyon sürgősnek, most az őszi és téli sár idején. Dr. *Gergelyi* Ernő úgy tudja, hogy a Közútinak most szállít a Ganz Danubius-gyár 40 motorost és 40 pótkocsit. Ezekkel kellene az óbudai közlekedést megjavítani. *Martin* Gyula a túrista kirándulásokról referált és bejelentette három társas estély rendezését. A választmány tudomásul vette *Rezső* Antal ügyv. alelnök bejelentését, hogy a Bécsi-úti házakból 20 új tag készül belépni a körbe, *Deutsch* Adolf könyvtáros pedig azt, hogy a kör könyvtára 35 kötettel szaporodott. Az érdekes választmányi ülést *Andréka* Károly elnök azzal a bejelentéssel zárta be, hogy a Községi Polgári Párt vezéreinek látogatása alkalmából a legközelebbi választmányi ülés után társasvacsorát rendezzenek. A felvetett eszméket megköszönve, berekesztette az ülést.

Az óbudai szivattyútelep két új centrifugál szivattyút kap, amelyet a Teudloff-Dietrich gyár szállít 77 és fél ezer pengőért.

A Margit-kórház bővítését tervezi a közegészségügyi ügyosztály, az eddigi 140 ágyhelynek 500-ra való szaporításával.

A Böszörményi-út rendezését a főváros tanácsa *Ámon* Antal és fia cégre bízta 37 és fél ezer pengő költségelőirányzattal.

A hullaszag kellemetlenül terjedhet ezentúl is a *budai* temetőkben, mert Pesten a Tanács a rákoskeresztúri köztemetőben 57 ezer pengő költséggel hűtőtermeket létesít a holttestek temetés előtti feloszlásának megakadályozására.

Elégtétel. Alaposan túllőtt a célon régebben a fővárosi közgyűlés baloldala, amikor fürdőügyekről volt szó és különösen kitűnt *Bedő* Mór heves támadása, aki súlyosan és méltatlanul kritizálta *Bánfaki* Géza dr.-t, a Gellért-fürdő igazgatóját. Bedő most utólag belátta tévedését és a gyógyfürdő-bizottság szeptemberi ülésén férfiasan elégtételt szolgáltatott a Gellért-fürdő vezetőségének. Személyesen kint járt és megnézte a fürdőt, amelynek mintaszerű vezetésére igazán büszke lehet a főváros. Felszólalásában hangsúlyozta, hogy „különösen hivatottnak tartja magát arra, hogy ennek a véleményének kifejezést adjon azért, mert annakidején ennek a fürdőnek és a szállodának igazgatóját a főváros bizottsági ülésein többször támadta. Amilyen őszinte volt a meggyőződése akkor, annyira erkölcsi kötelességének tartja, az elismerést, abszolute nyilvános tónusban és modorban, annak minden teljes atributumával megadni, mert látja, valóban mennyire jól van megcsinálva, milyen kitünően van adminisztrálva és vezetve, mert ha nem így volna, akkor a budapesti kényes publikum panaszainak az özöne zúdult volna mindenkinek a fejére, aki a dologhoz közel vagy távol áll"

Kuruckodik a Labanc-út s ezért rendet teremt a burkolaton a főváros husz és fél ezer pengő költséggel.

Pót-Ferencestét ültek a felső-krisztinabeliek e hó 3-án a Ripka Ferenc tiszteletére rendezett vacsora után a „Pozsony" kávéházban. Itt azután megnyilatkozott minden ledugaszolt beszéd, itt tisztázódott minden félreértés, itt mindent elintéztünk Kiss Dezsőtől föl és le, itt mindent rendbehoztunk, mindent kiegyenlítettünk és abban a szent meggyőződésben tértünk haza korán, hogy Ripka Ferenc immár nyugodtan alhatik.

Pártértekezletet *tart Kozma Jenő dr. elnöklete alatt az „Egységes Községi Polgári Párt" e hó 8-án, héttőn este 6 órakor az Akadémia-utca 3. szám alatti klubhelyiségben, amelynek napirendjén van a főváros jövő évi költségvetése.*

Az új hidak

Ujból megigérte egy kormányleirat az óbudai új Dunahíd sürgős felépítését. A kormányelnök közölte ebben a leiratban a főváros közigazgatási bizottságával, hogy a Margithíd kocsi pályájának szélessége 11:06 méter, s minthogy rajta két villanyosvasúti sinpár is vezet, a híd maga tulajdonképen két járatú, mert a sinek által elfoglalt részen legfeljebb a gyorsabb járatú járművek előzhetnek. Emellett nem szabad szem elől téveszteni, hogy a Margithíd Budapest leghosszabb hídja, amely már régóta nem felel meg a megnövekedett forgalom igényeinek. Ez az oka, hogy már az 1908. évi negyvennyolcadik t.-c. elrendelte az Óbuda — Hungária-körút között egy új Dunahíd építését. Ennek a hídnak előmunkálatai már nagyrészt befejeződtek s a tervezés újrafelvétele most van tárgyalás alatt. E célra az 1928/29. évi költségvetésben jelentékeny összeget irányoztak elő. A kormányzatban mindenesetre megvan a törekvés, hogy a hetedik Dunahíd ügye mielőbb a megvalósulás útjára jusson.

De megtörténtek a Boráros-téri híd felvételei is. E híd is a jövő tíz éven belül megvalósuló hídépítések programmjába van felvéve, de természetesen csak az óbudai híd után kerülhet sorra.

Megemlíti az érdekes kormányleirat, hogy a laikusoknak az az aggodalma, hogy a Margithíd anyaga a folytonos rázkódtatás folytán kikristályosodik és a híd leszakad, — alaptalan. A Margithíd megerősítését egészen más szerkezeti okokból ugyan már tervbevették s a gyalogjárók deszkaburkolatának vasbetonra, illetve aszfaltra való kicserélése most történik, de kiszélesítése csak az óbudai Dunahíd elkészítése után kerülhet szóba, ha erre egyáltalán szükség lesz.

Ragyogó palotasor húzódik végig az óbudai Dunaparton — *Rakovszky* Iván, a Közmunkák Tanácsa elnökének lelki szeme előtt s reménye szerint ez nem távoli terv, hanem az óbudai híd megépítésével — már a legközelebbi időben megvalósul, mert a Közmunkák Tanácsa kezében vannak már nagyrészt az ehhez szükséges telkek. Kijelentette még *Rakovszky* Iván azt is, hogy itt, a Dunapart valamelyik részén, ennek a létesítendő új városnegyednek a dunamenti palotasorában épülne fel az a hatalmas szálló, amelyet annyira sürgetnek a Margitsziget számára. A szálloda és a sziget közt létesítendő sürű motorosjárat emelné a sziget varázsát.

Jön a választás! Kezdődik a porhintés és éppen ezért a lágymányosi strandpocsolya ügye csak nem akar lekerülni a városi élet napirendjéről. Mult számunkban kimutattuk e szerencsétlen terv minden veszedelmét s a főváros tanácsa nem is állította be a költségvetésbe az új strandfürdő építési költségeit. Erre botrányt akarnak csapni azok a szélsőséges irányú városatyák, akikben sem kellő hozzáértés, sem kellő lelkiismeret nincsen: — kortesfogásul keresztül akarják hajszolni mégis a strandfürdő tervét a főváros pénzügyi bizottságában, hogy valami eredményt mutathassanak fel, amit a szegény nép érdekében kiharcoltak. Mert hát jön a választás!

Elszomorító adatok

Budapest székesfőváros területét 77 és fél kilométer körzetben, 20 ezer hektárt az építési szabály öt övezetben ölelte fel. Ez a hatalmas terület négy millió embernek elég. Párizs háromszor kisebb területen, Berlin, Hamburg ugyancsak háromszor kisebb helyen épült. Amg Párizsban a legsűrűbben lakott részben egy hektáron 600 ember él, addig Budapest beépített részén a népsűrűség 600—1000-ig emelkedik. Ezt úgy hívják, hogy *uzsorakihasználása a teleknek.* Ennek az okait azonban megtaláljuk mind a szabályzatban. A telkek minimumát úgy határozták meg, hogy magánháznak nagy, bérháznak kicsi. Ennélfogva kispénzű ember nem építhetett, a spekuláció pedig aránylag kis tőkével jutott kamatozó bérházhoz. Ennek eredménye, hogy Budapesten 945.665 ember bérházban lakik és csak 15.330-nak van háza, a jogi személyeket is beleértve. A régi patriarkális háziúr, ki saját házában lakott és csak azért építtetett bérlakást is, hogy ingyenben lakjék, jóformán kiveszett, helyette a rideg spekuláció foglalta el a teret. A spekuláció nagyranövekedését szolgálta az a rendszabály, mely megengedte, hogy 15 méter széles utcában 25 méter magas négyemeletes bérházat szabad építeni. Ez sehol, Európa egy modern városában sincs megengedve. Általában a mai követelmény és az esztétika is azt kívánja, hogy szélesebb legyen az utca, mint amily magas a ház. Ezzel szemben erről a szomorú budapesti rendszabályról már annakidején megállapította nagyemlékű *Palóczi* Antal, hogy ezreket és ezreket zár el a levegőtől és napfénytől és ennek az egészségügy elleni merényletnek rettenetes következményei lesznek. Sajnos, az a jóslat bevált és Budapest ez az egészséges fekvésű, nagysugaras, szellőjárta város, ma vezet Európában a tuberkulózis halálozási statisztikájában s nála rosszabb viszonyok csak Sevillában vannak.

Súlyos balesetek halmozódnak a Lajos-utcában és a Bécsi-úton, főképen az esti órákban, aminek az oka a gyatra közvilágítás, amely nem méltó Budapest harmadik kerületéhez. Az Elektromos művek urai is rendezhetnének ellenőrző tanulmányutakat, mint azt az utakkal kapcsolatban megtették a polgármester urak s megdöbbenéssel fogják tapasztalni Buda „sötétségét". A mi utcáinkar is ráférne az utcai középvilágítás.

Tréfás műsorral egybekötött kedélyes estét rendez október hó 14-én este fél 8 órakor a Császár-fürdő kedvesen szép éttermeiben a 63 esztendős Óbudai Dalkoszorú Dalárda Tóth Ferenc elnök elismerten gondos rendezésében, és annak dacára, hogy belépődíj nincsen, mégis jövedelmet várnak a lelkes közönség részéről, hogy ezzel is gyarapítsák a debreceni dalosversenyre való utazás költségeinek alapját, amely utazási alap biztosan, de elég lassan gyarapodik. A pompás műsor meg fogja nyitni az ádozatkész közönség erszényét.

Kovácshegyi Kálmán, a Lujza gőzmalom köztiszteletben álló vezérigazgatóját készül nagyszabású ünneplés keretében üdvözölni nemcsak a malomipar, de Óbuda és Ujlak társadalma is, amelyben évek óta jelentős szerepet visz. *Negyven éve* áll a malomipar szolgálatában és kezdte az Első Budapesti Gőzmalomnál, ahol 25 évig működött, hogy azután mint vezérigazgató 15 éven át vezesse a Lujza gőzmalmot, mindkét helyen nagy tanujelét adva kiváló szaktudásának és emberszeretetének.

Megint elmarad a rózsadombi és várbeli autobusz forgalomba állítása, mert a megrendelt tíz darab speciális hegyi kocsit, amely dupla fékberendezéssel és hegytámasszal (?) van ellátva, az eddigi határozat szerint csak márciusban küldik az utcára. Ez az újabb halasztás érthető megdöbbenést és elkeseredést kelt az érdekeltek között.

Céltudatosan gáncsolnak el Budán minden kertvárosszerű letelepedést. Jellemző erre a Vérhalom dülői családiház telep esete. Itt a hatóságok az építőktől nemcsak az összes közművek és utak megépítésének költségeit kérték, hanem három éven át való fenntartását is. Természetesen meghiúsult a terv, mely egy csomó igazán jóravaló úricsaládot juttatott volna saját fedél alá. Igy hiúsultak meg a Gellért-hegy déli lejtőjén tervezett Pálmakert-telep, a Gazdagréti Siebreich-féle családiház telep és a Rézmál dűlőn tervezett kis kertváros. A hatóság ezt azzal indokolta, hogy ez a rendszertelen extenziv terjeszkedés veszélyezteti a város belső fejlődését. Csodálatos, hogy ezek a skrupulusok nem forogtak fenn, amikor a spekuláció bérkaszárnyáit a legképtelenebb helyeken, hol előreláthatólag ötven évig senki sem fog építkezni, engedélyezte. Ez volt az oka, hogy már régen megindult egy áramlás Rákospalota, Pestújhely, Sashalom, Mátyásföld, Kispest, Erzsébetfalva felé és mindazok, kik Budapest óriási határában a mostoha elbánás miatt saját hajlékukat fel nem építhették, ezeket a községeket növesztették naggyá.

Háromszáztizenegy városatya van, akik közül 250 választott, 30 kinevezett, 31 pedig hivatalból tagja a törvényhatóságnak. Pártok szerint van 87 keresztény, 74 községi polgári (Ripka), 53 szociáldemokrata, 48 polgári demokrata, a többi pedig a kisebb frakciókhoz tartozik. Minden párt veszített a választás óta taglétszámából, egyedül a Községi Polgári Párt szaporodott 23-ról 74 tagra.

Aranyá válik a Hungária-forrás Harmatvize, amely most ezer liter számra felhasználatlanul ömlik a Dunába, mert egy távoli déli ország most diplomáciai úton tárgyalást kezdett e kiváló víz exportja érdekében. Eddig ez az ország francia ásványvizet ivott, míg ha ez a kivitel sikerül, úgy a világhírűvé lett Harmatvíz naponta több ezer üveggel kerül külföldre, jó aranyvalutát hozva vissza országunkba.

Cukrászpalota Budán. Új látványossággal gyarapodott Budán a Krisztina-körut, amelynek egyik régi úripalotájában e hó 6-án, szombaton délután 5 órakor nyitja meg *Ravasz* László évek során át elismert cukrász, új szalonját, új helyen a régi üzlet szomszédságában: I., Krisztina-körut 75. szám alatt. Erhardt Ernő iparművész valami különlegesen kedves, szinesen meleg, két előkelő teremből álló cukrászszalont alkotott, a régi lakásokból. A megnyitáskor Ravasz László üzlettulajdonos szívesen látta vendégül régi kedves vevőit és barátait, akik nagyszámmal jöttek össze, hogy kedvesen üdvözöljék a szorgalmas munka, a polgári tisztesség ünnepén az új cukrászpalota urát.

A főváros költségvetésében Buda közérdekű intézményei nagyon kevéssé vannak dotálva. A Budai Vigadó vendéglőjének és kávéházának felújítására 21 ezer pengőt, a Jánoshegyi vendéglőhöz vezetett vízvezeték költségeinek egy harmadrésze fejében 50 ezer pengőt irányoztak elő.

Új attrakciója van a Bellevue-szállónak, amelynek jazz-bandjában most a párizsi Grand Hotel Ritz négy éven át volt énekes banjosa William A. Johnson a vendége. A rendkívüli nagy érdeklődésre való tekintettel előnyös az asztalrendelés. Automata: 528—84.

SZOBA-KONYHÁS LAKÁST, szárazat és világosat keres Buda bármely részén *Bazsó* üzletvezető (fodrászüzlet, I., Krisztina-körut 65.). Aranybért pontosan fizet, közvetítőt díjaz.

RÓMAI FÜRDŐ

gyógyforrásából fakadó langyos ásványvizű

GYÓGY-FÜRDŐ

őszi utókurára

STRAND — Kényelem
Tisztaság — Gyógyulás

SOVÁNYIT

A Kereskedelmi Akadémia október 1-én ismét megnyitotta esti tanfolyamát alkalmazottak részére, amelyen a kereskedelmi gyakorlati tantárgyakat (könyvvitel, levelezés, számtan, gyorsírás, gépírás stb.) tanítják. Az előadók az intézet tanárai. A tanórákat este fél 7—9-ig tartják. A tandíj havi 20 pengő, a beiratási díj 6 pengő. A beiratások most folynak az igazgatóságnál, V., Alkotmány-utca 11. szám.

Nem ért véget még az a harc, amelyet otthonuk megmentése érdekében folytatnak az óbudai hegyvidék egyes részeinek lakói, — a hegyeket bányászó téglagyárak ellen. A harcot néző közönség rokonszenve a lakók pártján van, akiket otthonukból űznek el a téglagyárak. A hegyi lakók népszerű vezére, *Szilágyi* Károly, mint az „Óbudai Hegyvidéki Szövetség" elnöke, ezzel a párviadallal véglegesen akarja elintézni ezt a folyton megújuló kínos kérdést és erős támaszt talál *Andréka* Károlyban, aki mint a „Polgári Társaskör" elnöke, szintén a létükben megtámadott hegyvidéki telepesek lelkinyugalmát szeretné biztosítani. Az izgalmas harcot nagy érdeklődéssel kíséri Óbuda közönsége és a budai hegyek minden barátja.

A választói névjegyzéket október 1—15-ig közszemlére teszik ki, amely idő alatt bárki felszólalhat ellene az illetékes kerületi elöljáróságnál. A névjegyzék szerint Budapestnek 286.320 választója van.

A kelenhegyi-úti támfal építését megkezdte a főváros s azt *Schaffer* Antal vállalkozó végzi.

A várbeli elöljáróság műemlékszámba menő épületének gyökeres tatarozására 21 ezer pengőt vettek fel az új költségvetésbe.

Tartalékvonatok beállítását javasolja a kelenföldi pályaudvaron a villamosvasút részéről a kereskedelemügyi miniszter, mert a jelenlegi helyzetben a közönség zavartalan elszállítása nincs kellően biztosítva.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas mészet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA !!

ÁMON ANTAL ÉS FIAI

kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.

VIII., Futó-utca 10. szám.

A
VÁROSMAJOR
régen nélkülözött pompásan felszerelt
CSEMEGE ÉS FŰSZER
üzletét nyitotta meg
a BORS- és CSABA-U. sarkán
TIMÁR
Dúsan felszerelt raktár
A közönség részére
KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY
Mindent házhoz szállít

ÉHGYOMORRA

naponkint

igyék egy pohár

KRISTÁLY

VIZET!

Az evésről

Az igen tisztelt levélírónak, aki ez ügyben megkeresett bennünket, nem hátul, az üzenetek helyén, hanem itt válaszolunk. Volt már erről szó régebben is. Akkor is kifejtettük, hogy olyan ősi kultúrával bíró nép, mint a magyar, nem kell, hogy a szomszédba járjon — enni tanulni. A családi élet már sok ezer év előtt, — amikor a nagykultúrájú nyugati népek, még oly primitív családi életet éltek, mint ma a majmok — már akkor annyira fejlett volt, mint sok népnél ma. Egyszerű bizonyítéka ennek az a sok családi és rokonsági elnevezés, aminő semmiféle más nyelvben nem él. Bátyám, öcsém, néném, hugom, feleségem, napam, ipam, ángyom és még egy egész sor bizonyítja mindezt. Más nyelvre le sem fordítható. Ahol pedig ilyen erősen kifejlett családi élet volt, ahol együtt étkezett a család, ott okvetlenül kifejlődött az evés művészete is, az élet többi művészete mellett. A hagyományok szerint és még a mult század utolsó éveiben is magyar családoknál az volt az étkezés módja, hogy a tányérba vett ételt késsel, villával elfogyasztható részekre vágták s aztán — letevé a kést — villával ették. A magyar ember két kézzel, késsel-villával egyszerre sohasem evett. Étkezése tehát az evés esztétikájának is megfelelt. Sok ezer éven át fejlődött ide, nemzeti szokássá vált. Az utóbbi 2—3 évtized idegenmajmolása az evésnek ezt a módját fölcserélte a franciák étkezési módszerével és megzavarta a régi megszokott rendet. A magyar étkezés módja nem sért semmiféle illemet és föltétlenül megállja helyét az idegen étkezési módok mellett.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

A „Bagolyvár" vendéglőt Müller Sándor vendéglős, a „New-York" kávéház volt főpincére nyitotta meg most.

Az első lubickoló medence a Bécsiuti városi házak mögötti területen épül fel tizenkétezer pengő költséggel.

Az akvinkumi múzeum kibővítésére a főváros 214 millió pengős költségvetésében 34 ezer pengőt irányozott elő.

Nyilvános könyvtár Budán hét helyen van. Kettő a Városi Nyilvános Könyvtár fiókja: 1. az I. kerületben a Döbrentei-utca 24. sz. a. és 2. a III. ker. Kórház-u. 9. sz. a. Ezen kívül a vall. és közokt. minisztérium támogatásával létesített és az iskolán kívüli népművelési bizottság felügyeleti hatáskörébe tartozó népkönyvtárak: Szabad Lyceum népkönyvtára I., Horthy Miklós-út 27. — Budai Iparos és Keresk. Ifjak I., Városmajor-utca 59. — Svábhegyi Polg. és Közm. Egy. I., Diana-út 4. — Bpesti II. ker. Iparoskör népkönyvt. II., Batthyány-tér 4. — III. ker. isk. és népkönyvt. egys. III., Lajos-utca 1.

BÉRAUTÓÜZEM

TAVASZ

GARAGE

Budapest, II. Pasaréti-út 139

A Hadapród-iskola és Star filmgyár között

Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautóíuvarozás és garagirozás

Magyar Olaj és Vegyiipar Részvénytársaság Asványlinomitógyár bizományosa

Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST

Telefon interurban: Éjjel Nappal 642-27

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Budai hitelélet

Budai Általános Takarékpénztár Rt.

Budának és vidékének vezető pénzintézete, amely teljesen uralja a budai hiteléletet és a folyó félévben úgy betétei, mint kihelyezéseiben a múlt évvel szemben lényegesen magasabb eredményt ért el. A tiszta nyeresége pedig, egyarányban a hatalmas fejlődéssel, majdnem kétszeres. Saját tőkéje és mobilitása, tőkeereje a piacnak legjelentősebb és legolcsóbb pénzforrása.

A *Budai Általános Takarékpénztár* vezérigazgatója:

FRIEDLÄNDER ANDOR,

akinek tevékenysége és közgazdasági működése a budai pénzintézetek nívójának emelése körül általános elismert, a budai piac helyzetéről és intézetéről a következőket mondotta:

— A budai kereskedelem és ipar megérzi a mostani kedvezőtlen viszonyokat. A kamattételek olcsók, a betétképződés kisebb, egyébként a piac teljesen egészséges. Intézetünknél a betétek, különösen a kis betétek, szépen gyarapodtak. A kihelyezéseink emelkedése örvendetes és fejlődése mutatja, hogy a pénzintézet iránti bizalom fokozódik és nyert méltánylást szolid, megbízható és előnyös hitelpolitikánk. Kihelyezéseink a 2,500.000 pengőt meghaladják.

— A vezetésem alatt álló takarékpénztár teljesen helyi intézet, melynek részvényei is itteni tekintélyes polgárok kezeiben van. Az intézet fejlődését legjobban bizonyítja, hogy a múlt évben az itteni piacon alaptőkeemelést hajtottunk végre, melyet a piac vett fel s mely tranzakció teljesen le van bonyolítva s befizetve. Az intézet elnöke báró *Hatvany Endre,* aki állandó nexust tart fenn velünk. A takarékpénztári üzletágak fokozatos emelkedéséről adhatok számot. A betétképződés fejlődése azért örvendetes, mert bár a kereskedők és iparosok megszűntek a betétgyűjtés számára, a tőkeképződés a kisemberknél indult meg.

— Az itteni gazdasági helyzetet optimista szemmel ítélem meg, mert az itteni iparos és kereskedő legelsősorban is fizetési kötelezettségének igyekszik eleget tenni. Legjellemzőbb az, hogy inzolvencia vagy kényszeregyezség alig fordul elő.

— A közterhek sajnos a polgárságot erősen érintik. Az ipar és kereskedelem is sinyli a súlyos közterheket, mindamellett a piac gazdasági helyzetét konszolidáltnak látom, mert az itteni iparosok és kereskedők józanul és szolidan élnek, nem lépik túl a határt és nem költenek többet, mint amennyit a jövedelmük megenged.

* **Korányi Frigyes báró** elfoglalta a *Pénzintézeti Központ* elnöki állását. Az új elnököt, aki ebben a minőségben először szerepelt a nyilvánosság előtt a pénzintézetek országos értekezletén, a *Pénzintézeti Központ* legutóbb tartott igazgatósági ülésén iktatták be hivatalába.

* **Az Óbuda-Ujlaki Takarékpénztár Rt.** (III., Lajos-utca 148.) forgalma úgy a betétképződés, mint a kihelyezése terén állandóan és fokozatosan emelkedik és fejlődik. A betétek állománya 420.000 pengő, tehát a múlt évvel szemben 25—30 százalékos emelkedést mutat, kihelyezési állománya 750.000 pengőt tesz ki. A kamattételi betétek után 8%, kihelyezések után 12—14% között van. Kihelyezési állománya 50 százalékban jelzálogilag bekebelezett váltóhitel. A visszleszámítolás 40%-ban veszi igénybe. Félévi mérlege fejlődő üzleteredményről tesz tanuságot és a tavalyi osztalék máris biztosítva van. Az intézet teljesen független és pusztán szorosan vett takarékpénztári üzletekkel foglalkozik. Klientélája kereskedők, iparosok soraiból alakul ki és az intézet igyekszik az *óbudai piac* hiteligényeinek szolid kiszolgálására. A jól vezetett intézetnek vezérigazgatója *Bartók* Béla, ügyvezető igazgatója pedig *Haszmann* János.

* **Bohunicky Bank rt.** erős fejlődésben van. A féléves mérlegben a betétek és kihelyezések jelentékeny emelkedése látható és eredménye ennek megfelelően lényegesen felülmúlja a múlt év hasonló szakának hozadékát. *Bohunicky* Rezső ügyvezető igazgató most egyedüli vezetője az intézetnek és személye iránt osztatlan bizalom nyilvánul meg a budai piacon.

* **A Magyar Nemzeti Bank** jegyforgalma a szeptember 30-ikai kimutatás szerint a szeptember 23-iki állománnyal szemben 67.8 millió pengővel emelkedett.

* **A cukorgyárak** a kristálycukor árát most 114.5 pengőre, a kockacukor árát pedig 120.5 pengőre szállították le. Az árleszállítás átlag 1 és fél pengőt tesz q-ként, úgy hogy a detail árusításban 1.5 fillérrel lesz olcsóbb a cukor.

* **Az Oia** rendes évi közgyűlése teljesen elő van készítve és azt október hó végén fogják megtartani Genfben. A közgyűléssel kapcsolatos előkészítő tárgyalások lebonyolítása végett *Sonnenfeld* Lajos vezérigazgató külföldön tartózkodik.

* **A Rimamurányi** igazgatósági ülését mint már jeleztük, október hó folyamán fogják megtartani. A *Budai Napló* beszerzett információja szerint az igazgatósági ülést október 15-ére hívták össze. Miután az igazgatósági ülést követőleg 8 napon belül szokták a *Rimánál* megtartani a közgyűlést, előreláthatólag október 23-án, vagy 24-én zajlik le a rendes évi közgyűlés. Az osztalék, értesülésünk szerint, változatlanul 6 pengő lesz.

* **Az Országos Magyar Ipari Jelzálogintézet** *Zichy* János gróf elnöklete alatt szeptember 24-én tartott újabb igazgatósági ülésében kinevezte *Varsányi* Emil dr. m. kir. kormányfőtanácsost vezérigazgatóvá, *hámosfalvi Hámos* Róbertet ügyvezető igazgatóvá és a vezérigazgató akadályoztatása esetén annak helyettesévé, *Buday* Kálmánt pedig igazgatósági titkárrá.

* **A Nasici** mint a *Budai Napló* egyik elmult számában jelezte, hogy az *Union Nasici* rendes évi közgyűlését e hó végén fogják megtartani. Mint értesülünk, az igazgatóság már megállapította a határnapot, még pedig október 20-ában. Ez alkalommal Genfbe utaznak az Union Nasici igazgatósági tagjai, dr. *Hirsch* Albert elnök, *gyurgyenováci Rosenberg* Hermann ügyvezető elnök, *Ernei* Károly, a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* igazgatósági tagja, azonkívül *Szécsi* Pál, a *Hazai Bank* vezérigazgatója. Az osztalékot 7 svájci frankról 8 frankra fogják felemelni.

***A Chinoin részvényei** a lanyha tőzsdeirányzat ellenére is több, mint 2 pengővel drágultak az utóbbi hetekben. Ez az áremelkedés mindenesetre indokolt, amennyiben a *Chinoin* jövedelmezősége több mint 10 százalék. A *Chinoin* különösen az utóbbi félévben kedvező üzleteredménnyel dolgozik, úgy hogy az idei 3 pengős osztaléka a jövőben is biztosítottnak látszik.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár Részvény Társaság

Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.

Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósít váltó a, folyószámlákra, értékpapírokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Margit-körut 43. sz. bérházba

3—4 szobás, hallos elegáns kivitelű LAKÁSOK

központi etage-fütéssel, melegvizszolgáltatással

november 1-re kiadók

Bimbó ucca 1. szám alatt

5 szobás, hallos lakás kapható, valamint

UZLETHELYISÉG

Bővebbet: KATONA, SZÉKELY, MOLNÁR építészek. Személynök u. 9-11. Tel. Aut. 298-29.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYAR

STOWASSER JÁNOS

kir. udvari szállító, a Rákóczi tárogató feltalálója

II., LÁNCHID UTCA 5

Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

HUBERT ÉS TÁRSA b. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67

Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4

Egészségügyi berendezések. Csövek. Műszaki cikkek. Fémgyártás.

HÁZ ÉS TELEK

ALAGUTNÁL fejedelmi kastély kétszer 7 szobás főúri lakással, 310 négyszögöles kerttel, 153.000 pengőért eladó. Levélben a kiadóhivatalhoz.

DÉLI VASÚTNÁL 4 emeletes, 20 éves modern bérpalota 24 úri lakással, 300.000 pengőért eladó. Bővebbet a kiadó.

FERRY OSZKÁR-UTCÁBAN 5 emeemeletes bérpalota, loggiás, komfortos úri lakásokkal, kaloriferrel 45.000 P tiszta bérrel 420.000 pengőért eladó. Felvilágosítást ad a kiadóhivatal.

VÉRMEZŐNÉL egyemeletes magánpalota, hatszor hatméteres parkettás szobákkal, szép kerttel 72.000 pengőért sürgősen eladó. „Vérmező" jeligével a kiadóban.

RETEK-UTCA végén 3 szobás kis modern villa, 360 négyszögöles telekkel, telekértéken alul 40.000 pengőért eladó, 20.000 P-vel átvehető. Bővebbet a kiadóban.

GYÖNYÖRŰ villa- és bérháztelkek Buda minden részén legolcsóbban kaphatók. Címek a kiadóban.

NE VEGYEN

addig semmiféle ingatlant Budán, amég nem értekezett előbb, Buda legrégibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:

PAULOVITS I., Krisztina krt. 37,

DÉLIVASUTNÁL 1 emeletes villa 5, 4, 3, 3, 2 szobás modern lakással, csinos kerttel 110.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BIMBÓ-UTCÁBAN 6 szobás dupla konfortos uri villa 1100 négyszögöles kerttel, 55.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

TOLDY FERENC-UTCÁBAN 3, 2, 1 szobás lakásos családi ház 22.000 P. PAULOVITS.

VÁRBAN emeletes ház 6 és 3 szobás lakással, telekértéken alul 52.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BÉCSI-UTON vendéglős ház 860 négyszögöles telekkel 65.000 P. PAULOVITS.

BALATONFÜZFŐN csinos 3 szobás modern villa 600 öles területen 12.000 P, de 6000 pengővel átvehető. A fentieken kívül 3500 különféle jobbnál-jobb ingatlan előjegyezve.
Budapest, 1928 szeptember 7.

PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

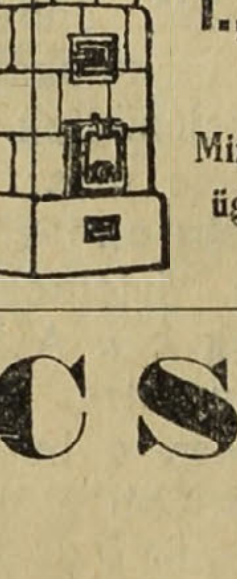

KÁLYHÁS!

Béres Márton

I., LOGODI-U. 19.

Tel.: L. 972-33.

Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Blahos udolf

Fényképész

műterme

II., FŐ-utca 18 sz.

TÓTH

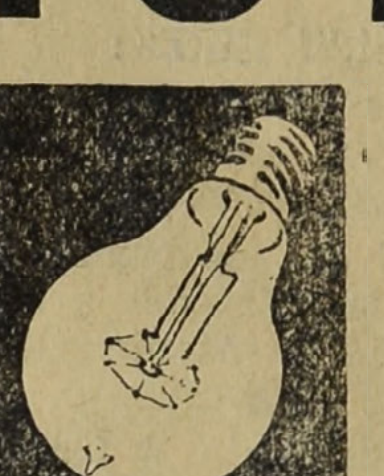

ISTVÁN

elektrotechnikai vállalata

I, Greguss-utcza 8. sz.

Tel. Aut. 510-29

Váli Gábor és Csa

Első budai cimtábla-festészete

Telefon T. 149-46

II., Iskola-utca 16

Szíjgyártó

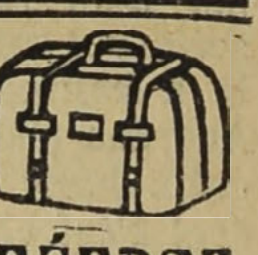

nyerges és bőröndös

Megbízható régi üzlet FLIEGER NÁNDOR

II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Thermostóth

Központi fűtések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztító-berendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készítése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói

Tóth Imre és Társa

V., Katona József-u. 3.

Telefon: 223-93.

KRAMER ADOLF

festő- és mázolómester

I., Lágymányosi-u. 4

Telefon: József 82—57

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ

Telefon: 106-45.

Budán, I. Kökény-u. 14. Ráczfürdő mellett.

CSÁSZÁR-FÜRDŐ

Előkelő étermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.

Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS

szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

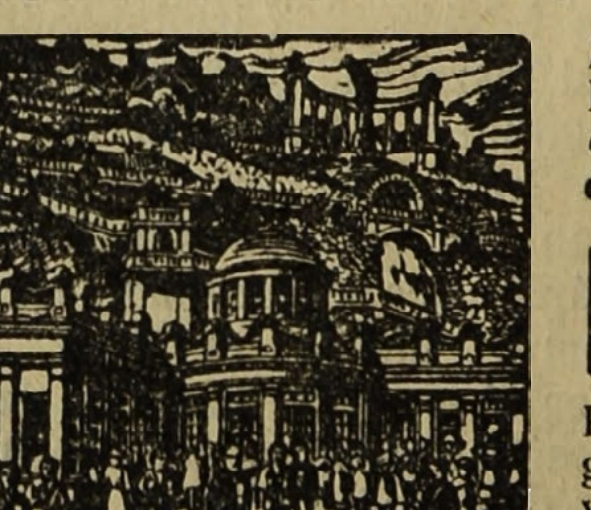

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyogyvíz

IVÓ-KURA

Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér

Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 925. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRAÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 október 14.

Sötét Buda

Megvilágítani nem lehet se lámpással, se megértő szóval.

A sötétség Budán benszülött hiba. Nekünk itt Budán nem kell világosság, vakondok természetű nép vagyunk. Talán nem is annyira a világosságtól félünk, mint a látástól. Nem tudunk, nem akarunk meglátni semmit. Még a sötétséget sem.

Azt hiszem, hogy a budai ember, aki a ragyogóan kivilágított Lipót-körútról visszatér Budára, örül, hogy ismét sötét sikátorokban mászkál, még ha a körúton jár is. Szeretjük ezeket a félhomályú szűk utcákat és romantika volt számunkra a vendéglőből hazavilágító lámpásos ember.

Ha mi látni akarnánk, ha nem bújnánk el vakondok módon a napfény elől, ha mernénk kiállani, — hej! de másképen volna itt minden. Nem ülnénk föl minden mesének. Nem hinnénk el, hogy a Gellérthegy citadellája a világ legszebb tájképe és Granada meg a többi elbújhat a citadella mellett, mely mint egy összelapított kalap ül a hegy fején. Nem hinnénk el, hogy a Vérmező így szép, ahogy van. Gyönyörű bársonyos zöld szőnyeg, levegőtisztító rezervoár, amit megrontana valami eszményien szép park, mert az ott viruló virágok és díszfák megfertőznék a levegőt. Azt a levegőt, amiből élünk, de látszik is rajtunk, hogy levegőből élünk.

Ha Budán világosabb volna, akkor fordítva állana az ügy. Akkor a Duna jobbpartja volna a kirakat. Ez volna fényesebb, ragyogóbb, mert itt vannak az életadó kincsek. Pest nekünk köszönhetné, hogy nem kell községi adót fizetnie, mert a mi áldott gyógyforrásaink fizetnék helyette. Ide jönne a világ minden jómódú betege, ide kellene a ragyogó szálloda és a ragyogó bolt. Pest népe ide járna bámulni, nem pedig mi lerongyolt budaiak Pestre.

Mi adtuk Pestnek eddig is az ősiség patináját, mi adtuk neki a történelmi hagyományokat, mi fizetjük fényűzése költségeit és mi fogjuk kirántani az adók özönéből a mi gyógyforrásainkkal, mert jönni fog, jönnie kell annak az időnek, amikor nemcsak egyedül a főpolgármester fog rámutatni ezekre a gyógyforrásokra mint életmentő jövedelemforrásokra, hanem egy új, a helyzet magaslatán álló tanács első és legfőbb gondja lesz ezeknek a forrásoknak ápolása és méltó kihasználása.

Ha világosabb volna Buda, akkor hamar meglátná iparos, kereskedő, vendéglős, háztulajdonos, utcai árús és mindenki, hogy Buda bajain szónoklatokkal, határozatokkal és rendeletekkel segíteni nem lehet. Mindnyájunkon csak a nagyobb forgalom, a nagyobb kereslet segíthet. A mai viszonyok mellett ezt fokozni nem tudjuk. Ide Budára, sem a pesti, sem az országbeli, sem a külföldi nem jön se vásárolni, sem mást megrendelni. Sőt ellenkezőleg a jó budaiakat is Pestre bolondítják öles reklámokkal. Nekünk magunknak kell megteremtenünk ezt a forgalomtöbbletet, még pedig az egyetlen lehető módon, a jó Isten adta áldás, a mi gyógyforrásaink révén.

Nincs más mód.

Ezt pedig csak úgy tudjuk elérni, ha a képviselőválasztáskor, akár a városházára, akár a parlamentbe küldjük azokat, — hitvallás-tételt követelünk Budának. Aki módot tud a jelöltek közül arra, hogy várost, kormányt, miképen lehet a budai érdekek szolgálatára kényszeríteni, — aki a kitartást emellett szent eskűvel megfogadja, — aki eljárásáról időről-időre becsületesen beszámol, — csak azt választjuk meg és ha fogadalmát megtagadná, könyörtelenül elsöpörjük, — édes budai testvéreim — rögtön világosság volna itt az utcákon, tereken és otthon is a mi sötét oduinkban, amit számunkra jobb időkben élt ősök raktak, akik, ha kellett, ágyúk mellé is álltak a sáncfalakra és életüket-vérüket áldozták Budáért.

Mi csúful cserben hagytuk a vezéreket, akik táborba szálltak helyettünk, hogy megvívják a jólét első bástyáját. Cserben hagytuk azokat, akik a budai gyógyvizeket itt Budán, a Gellérthegyen, ragyogó keretben akarták bemutatni a világnak, — akik vittek volna bennünket a nyomorúságtól megváltó hadak útján a fénybe, ragyogásba, jólétbe. Cserben hagyták őket azok, akiket zászlótartóknak küldöttünk ki, de azok meghajtották a mi lobogónkat a mostoha testvér — Pest — lobogója előtt s mi ismét sötétben maradtunk.

Tettetek azért valamit, hogy ez a világbemutató, ez a ragyogó világvásár a Gellért tetején ne jusson az ebek harmincadjára?

Nem tettetek semmit. Féltetek a fénytől, nem akartok látni és nyomorban sínylődő utódaitok megátkozzák apáikat.

Nem kell a fénytszóró lámpa, — maradjon ez továbbra is: — sötét Buda.

Viraág Béla.

Budán, 1928 október 13

Az új fővárosi törvény ügyében megtörtént a döntés és a belügyminisztériumban most készül az egyszakaszos törvényjavaslat végleges szövege, amely az 1928. december 31-én lejáró mandátumok meghosszabbításáról intézkedik. A fővárosi törvényjavaslat későbbi időpontban kerül a Ház elé, nem kétséges azonban, hogy a fővárosi reform a jövő év elején, még az 1929—30. évi állami költségvetés tárgyalása előtt tető alá kerül. A törvény alapján megkezdődik majd a választói névjegyzékek összeállítása, ami előreláthatóan j ú l i u s b a n lesz jogerős. Az új választások terminusa: 1929. s z e p t e m b e r.

Épül, vagy nem épül a Tabán? *Wargha* László műszaki főtanácsos nyilatkozata szerint a Tabán ma már sem városrendezési, sem pénzügyi problémaként nem kezelhető. A rendezési tervek régóta készek, a telkeket kisajátították. A társasházépítési alapon mind a hazai, mind a külföldi tőke kész a szükséges pénzt is rendelkezésre adni: a Tabán-ügy ma már csupán egyszerű *kilakoltatási kérdés*. Az utolsó lakó kitelepítése után másnap már hozzá lehet fogni a rendezés munkájához. A Tabánban ma már őslakó alig él, műemlékszámba menő épület sincs ott. Már pedig néhány olcsó lakáshoz ragaszkodó ember, néhány jóljövedelmező hangulatos kis korcsma kedvéért nem szabad ezt a gyönyörű városrészt úgyszólván romokban és a 18 millió aranykoronás telekbefektetést gyümölcsözetlenül hagyni. A költségvetés ingó egyensúlya mellett azonban, amikor sem iskolára, sem kórházra, sem útburkolásra nem telik és a legszimplább napi szükségletekre is alig van pénz, alig hihető, hogy a Tabán kertváros a közeljövőben megvalósuljon. — Tehát mégsem épül fel a Tabán. Vagy hogy mégis?

Ritka ember, aki két névünnepet ülhet egy hónapban és ilyen burokban született ember dr. *Kozma* Jenő, Buda népszerű orsz. képviselője, aki november 16-án ül meg a *Jenő* napot, de november 1-én, a *görög* naptár szerint *Kozma* nap van s így vezetéknevének napját is megülheti, ha épen úgy akarja.

Érdekes adat a mi idegenforgalmi törekvéseinkben az alábbi: — Egy spanyol egyetemi tanár és csillagász, aki hosszabb ideig tartózkodott Bécsben, 70 éves édesanyjával együtt egy napra Budapestre rándult, de nem tudta, hogy erre az egy napra is vizumot kell váltania s így utólagosan kellett itt a külügyminisztériumban vizumért folyamodnia. Személyenkint 32 pengő 90 fillért, összesen 65 pengő 85 fillért kellett fizetnie azért, hogy 24 órát töltsön Budapesten és aztán fölháborodottan hírét vigye haza, Hispániába, a mi gyámoltalanságunknak.

Új terheket ró a polgárságra a főváros, ahogy a Községi Polgári Párt értekezletén az elnöklő B e c s e y Antal bejelentette, amikor ismertette az út- és csatornaépítési szabályrendelet revizióját és azokat az intézkedéseket, amelylyel a jövőben az út- és csatornaépítési, valamint útburkolási költségeket a főváros — legalább részben, — az érdekelt i n g a t l a n t u l a j d o n o s o k r a akarja áthárítani. A párt egyébként legközelebb újra megvitatás alá veszi ezt a kérdést a háztulajdonosok szempontjából. Az bizonyos, hogy ebbe tönkre menne Budán sok viskó-tulajdonos.

Hivatalosan megszűnt a Budai Hegypálya Társaság és a cég megszűnésének a cégjegyzékben való bevezetése iránt a Budapesti Királyi Törvényszék az eljárást megindította. Ezzel ismét letörött egy darab kő a régi Budáról. Nem sajnáljuk. Elavult, ósdi intézmény volt, amely sehogy sem illett a mai száguldó, repülő korszakba. A Budai Hegypálya vagy ahogy nálunk előszeretettel nevezték: „Sikló" 182.000 forint költséggel épült és két év alatt, 1868—70-ig építette fel gróf *Széchenyi* Ödön, az akkori új drótkötélrendszer alapján, *Vignol*-féle sineken. A hegypályának 30 foknyi lejtése van. Most villamosítják, alul-felül megtoldják egy darabbal, nehogy lennt is, fennt is lépcsőkön kelljen a közönségnek mászkálnia.

A házmesterek parlamentje

legutóbb elhatározta, hogy fölemeli a kapupénzt és a szemétpénzt. Hiába tárgyalt *Ripka* Ferenc heteken át az érdekelt minisztériumokkal, hiába sikerült kiverekednie azt, hogy a házbéremeléssel ne terheljék meg még jobban a közterhek alatt nyögő polgárságot, — ez a különös parlament valami érthetetlen fölénnyel most egy százalékkal mégis emelné a házbért, illetve a lakók terheit. A válasz erre nem lehet más, mint az, hogy a lakók parlamentje viszont követelni fogja a kapukulcsot és a szeméthordást a saját házi népe révén intézi el. A házmesterek az elmaradt házbéremeléssel járó jövedelem-többletet szeretnék így behozni és lehetséges, hogy némely háztulajdonos maga biztatta erre a saját házmesterét, amit nem szivesen hiszünk el. De akár hogy történt, mégis furcsa, hogy ebben a városban minden az érdekelt polgárság meghallgatása és érdekei ellen történik.

Panasz. *Kiss* Menyhért szólalt fel a Községi Polgári Párt legutóbbi értekezletén és kérte a párt közbenjárását, hogy a nagymértékben szubvencionált *Városi Színház nagyobb súlyt helyezzen* magyar színművek előadására, redukálja a külföldi vendégszerepléseket, lehetőleg igyekezzék felvirágoztatni a népszínművek pusztuló műfaját és ebben a tekintetben kövesse a régi Népszinház tradicióit. Ha már a Városi ellen is panaszt emelnek, mit szóljunk mi itt Budán?

Elejtették azt a tervet a városházán, hogy üvegtetővel burkolják be a Gellért-fürdő erősen látogatott hullámfürdőjét s így télen át is használhatóvá tegyék. A fedés rontaná a Gellért-fürdő mai szép képét és a fűtés sok költséggel járna. Építeni kellene külön egy ilyen üvegcsarnokkal fedett, buja növényzettel tarkított *télikert-uszodát*, ahol a fürdő inyencei pálmák és más délszaki növények társaságában úszkálhatnának a hullámokban, téli napfényben és nyárrá fűtött hőmérsékletben tölthetnék az időt vagy akár mesterséges napfényen is barnulhatnának. Kétségtelenül érdekes és vonzó attrakció lenne az idegenforgalmi propaganda szolgálatában, mert a világon kevés ilyen van.

A budai minarettek. illetve a gyárkéményekből lett minarettek ügyében azzal a hírrel kapcsolatosan, hogy a Lukácsfürdő gyárkéményét okvetlenül valami ilyesmódon kell maszkirozni, mert sehogy sem illik bele a különben egészen törökös Lukácsfürdőbe, annak Zsigmond-utcai frontjára, mert teljesen elékteleníti azt ez a stílustalan, ormótlan gyárkémény, — ezzel a gondolattal kapcsolatosan azt a megjegyzést közli velünk Buda egyik kiváló szaktekintélye, hogy tényleg át kell építeni ezt az idétlen kéményt, esetleg minarett módjára. Csakhogy okvetlenül ügyelni kell arra, hogy ezt szakértők nélkül ne bízzák valamely pallérra, mert a minaretteknek meg van a maga ismert stílusa. Elsősorban nem lehet vakolatlan, ami egyik nagy hibája a Rácfürdő minarettjének is. Másodszor hófehérre kell meszelni, mint amilyenek a keleti városok minarettjei mind. A Rácfürdő kéményének is az a hibája, hogy nem fehér és hogy a müezzin számára szolgáló kis erkély nem egy körben futó kő- vagy téglaerkély, ugyancsak fehérre meszelve, hanem egy négyszögletes alaprajzú vasszerkezet, olyan pesti gangrács-féle. Végül pedig a minarett csúcsos süvegét helyettesítő vasszerkezet, nem egyenes, hanem hajlított bordákkal készült, ami aztán az egész ügyes alapgondolatot csődbe vitte. Panaszolja is a levélíró, hogy ezeket a hibákat korrigálni kellene, mert a mi drága, kedves Budánk történelem- és stíluskedvelő közönségének nagyon szúrják a szemét. A Lukácsfürdő gyárkéményének átépítésénél bizonyára nagyon fognak ügyelni erre, mert olyan helyen, mint a MOKTÁR, mely a fürdőt finanszírozza, ügyelnek a stílusbeli szépségre és annak jóizlésű elnöke inkább lebontatta a féligkész éttermet, mint hogy ezzel elcsúfítsa a belső gyógyudvar stílszerűen szép képét.

Házavató ünnepet ült e hó 7-én a budai izr. hitközség, amikor a thóra örömünnepe alkalmából előkelő közönség jelenlétében avatta fel Ujlakon a Zsigmond-utca derekán épült díszes, ötemeletes új bérpalotáját, mely Jakab és Sós építészeti tervei szerint épült, teljes konforttal berendezett, légfűtéses lakásokkal. Az ünnepséget *Krieszháber* Adolf dr. hitközségi elnök nyitotta meg, felolvasva a vidéken tartózkodó dr. *Kozma* Jenő üdvözlő sürgönyét, amelyben távolmaradását is kimentette. Az elnök üdvözölte a megjelenteket és átadta a szót dr. *Kiss* Arnold főrabbinak, aki megható beszéd kíséretében áldotta meg a hitközség papját, dr. *Edelstein* Bertalant, az előljáróságot és a hívőket, mire megköszönte az áldást Edelstein dr. és hatásos, tartalmas beszédben buzdította híveit hazafiságra és hithűségre. Utána dr. *Gál* Jenő orsz. képviselő fejezte ki szellemes beszéd keretében üdvözletét, szerencsekívánatait, kiemelve azt a határtalan kitartást a hazaszeretetben, amellyel minden zsidó hívő tartozik a magyar hazának. Meleg szavakkal üdvözölték ezenkívül a hitközséget: dr. Csobádi Samu, Fóthi Vilmos, Jakab Dezső, a ház zseniális tervezője, Szücs József dr. és Kemény Lojos, az óbudai hitközség elnöke, Katona Gyula, özv. Friedmann Gusztávné. Az ünnepet kitünő étrendű társasvacsora követte, melyet *Guttmann* Alfréd Zsigmond-utcai vendéglős tálalt.

Valóságos labirintus a főváros adminisztrációja, ami nem is csoda, mert hiszen a fővárosi törvényhatóságnak magának 132 bizottsága van. A sok városatya-bába között így vész el a „Közérdek" nevű gyerek.

Az üzemi diktaturát

semmi sem jellemzi annyira Budapesten, mint a gázdíjak beszedése. Az állam mégis csak valamivel nagyobb úr, a telefonra is van olyan szükség, mint a gázra, mert ez nem is pótolható semmivel, holott a gázt a háztartásban pótolni lehet fával, kokszszal, szénnel és villannyal és mégis a telefondíjak beszedésénél nincsenek semmiféle kellemetlen momentumok: a házat kora reggel felcsengető pénzbeszedők, akik rettenetes felháborodással veszik tudomásul, hogy a szegény lakónak nincs éppen kéznél 30—40 pengője és ajtóról-ajtóra, emeletről-emeletre szidják hangosan a szegényt, hogy azután 24 órán belül egzekucióval, illetve az óra-lezárással fenyegessék meg. A telefon beküldi a számláját és 14 napi időt is ád a számla befizetésére, viszont a gázgyár sok esetben 24 óra alatt küldi ki az órát elzáró emberét, ami külön díjjal is jár az újbóli megnyitásnál. Amíg magántársaságé volt a gázgyár, kiki a hónapban akkor fizette be a mult hó gázdíjat, amikor pénze volt. Az óráját pedig újbóli felszólítás után csak a következő hónapban zárták le, de még *Ripka* Ferenc vezérigazgató idejében is szociális érzékkel kezelték a gázdíj behajtását, csak éppen most jött divatba a ridegebb elbánás, valami nagyképű üzemi diktátorság, amely azonban aligha marad megtorlatlanul, mert értesülésünk szerint a közgyűlésen is szóba fog kerülni ez a könyörtelenség, amely sehogy sem illik mai nagy nyomorúságunkhoz. Budán elsősorban az egyes iparos-egyesületekben tették ezt szóvá, utóbb más egyesületekben is elhangzottak a panaszok és ezek most feliratokban készülnek könyörületet kérni a tanácstól tagjaik számára.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vízgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

Nőnek a homokhegyek a Margithidon túl, a Lukács- és a Császárfürdő leendő fényes strandján, a mélyen tisztelt Tanács minden bölcs határozata dacára. Két éve, esetleg már három, hogy nemes felbuzdulásában ez a tiszteletreméltó testület kimondotta, hogy azt a partrészletet, amely a Margithidon túl észak felé vonul a MÁV dunaparti állomásáig rendezi, a kavicsrakodást ott beszünteti és e két fürdőhöz méltóan építi föl ott a Dunapartot. Budapest mai tanácsa minden egyes tagját tekintve, kedves, előkelő úriemberekből áll, de együttvéve a tanács mégsem tud Budapestnek megfelelő nivóra emelkedni. Minden valószínűség szerint a magát teljesen lejárt autonómia rettenetes adminisztrációjának a következménye ez, amin nem segíthet más, mint ennek az avult szerkezetnek az átreformálása és teljes felújítása. Mert amíg ezek az urak alkotják a tanácsot és ez a tanács alkotja a határozatokat, addig ezek az undorító homokhegyek, kavicsdombok és bazaltsziklák folyton nőni fognak Buda legszebb Dunapartján a Margithíd budai fejénél a két nagyhírű fürdő háta megett, annak bizonyságául, hogy a Városházán ennek a városnak legértékesebb kincseit eddig meg nem látták, meg nem értették és Ripka Ferenc főpolgármesternek kellett jönnie, hogy a mélyen tisztelt tanácsnak megmagyarázza azt a rettenetes igazságot, hogy ezek a gyógyforrások fizetik majd az adminisztrációk költségeit a lerongyolódott polgárság helyett.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

A Magyar Nemzeti Szociális Párt októben 4-én este népes értekezletet tartott és november 10-én este a párt helyiségében (IV., Eskü-tér 8. I. 1.) *műsoros estélyt* rendez.

Székely Vladimir dr. főkapitányhelyettes személyében rokonszenves új harcos lép ez év végén Buda küzdőterére, hogy tudását, energiáját érvényesítse Buda érdekében.

Székely Vladimir főkapitány-hely. 1873-ban született Magyarfalván (Pozsony m.). Jogi tanulmányainak befejezte után a rendőrséghez lépett be. Három évig a bűnügyi osztálynál dolgozott, majd a rendőri sajtóiroda vezetését vette át, hol több mint tizennyolc évig működött. Általános megelégedésre. A rendőrség és a sajtó érdekeinek összeegyeztetése nehéz tiszt, mely sok látókört és helyes értékelést kíván. Székely Vladimirnek majd két évtizeden sikerült a sajtó együttműködésének harmonikus alapjait megteremteni. 1917-ben az idegenellenőrzés fontos tisztét bízták rá. Akkor Magyarországot tömegeivel keresték fel az idegenek, kik éléskamrájukat látták itt. Másrészt a fenyegető orosz invázió folytán a galiciai menekültek elárasztották Budapestet, ahol uzsora és árdrágítás lett kenyerük. Az idegenellenőrző felállításának célja volt a salak kiküszöbölése, általában mindazok eltávolítása, akiknek itt-tartózkodása káros. Közbejött a forradalom és bolsevizmus. Ennek letörése után Székely Vladimir az emlékezetes augusztusi puccs idején a főkapitányi teendőket vitte. A legnehezebb időkben átvezette a rendőrséget a forradalmi idők káoszából. Amikor ez megtörtént, szerényen félreállt. A IX. ker. kapitányság, majd az I. ker. kapitányság vezetését vette át. Több mint négy évig volt Budán, melynek társadalmi életében is élénk részt vett. Amikor 1925-ben áthelyezték a Belváros kapitányságára, őszinte sajnálat követte. Most kinevezték főkapitányhelyettessé. A szürke sorból kivált ember Székely Vladimir, akinek nemcsak a rendőrség fejlesztése körül vannak érdemei, hanem az irodalomnak is számottevő munkása. A napilapok hasábjain sűrűn jelennek meg cikkei, melyek úgyszólván egy új műfajt alapítottak meg. Rendőri novellák, a szakember és író szerencsés összeölelkezése. Egy sereg könyv is megjelent tollából. Az Uránia színházban öt, érdekesebbnél érdekesebb darabja került színre. Amellett a komoly szakirodalmat is ápolja, annak is valósággal úttörője lett. Egy sokoldalú ember, amellett tele szívósággal és nagyszerű munkabírással. Amilyen sokra van szükség ebben a szegény országban, amelyet csak a munka és tehetség tehet ismét azzá, ami volt: naggyá.

KIADÓ *Városmajornál* külön bejáratú butorozott szoba, villában, egy vagy két személy részére. Almautca 9. I. 3. Telefon: Aut. 503—89.

Érthetetlennek mondja dr. *Kozma* Jenő — egyik nyilatkozatában — a tanügyi költségvetés körül támadt bonyodalmakat, mert nem tudja megérteni azokat a felvilágosításokat, amelyeket a tanügyi osztálytól kap. Mindenfelől hallja a panaszokat, hogy egymásután bocsátja el a közoktatásügyi ügyosztály a helyettes, óradíjas és ideiglenes tanerőket. Neki az a felfogása, hogy a tanszemélyzetet nem szabad redukálni, de miként történhetik meg ez a redukálás akkor, amikor az új költségvetésben hétmillió pengővel nagyobb a közoktatásügyi resszort dotációja? A tanácsnok azt mondja, hogy ezt a többletet kizárólag személyi kiadásokra fordítja. Ebből az következnék, hogy *fejenként legalább ezer pengővel* emelték a tanerők fizetését. Ha ugyanis a nyugdíjasokkal együtt hétezerben állapítja meg a tanerők számát, egyenként *ezer pengős fizetésjavítás* hozza csak ki ezt a hétmilliót. Itt a számításban valami hibának kell lennie... (Szegény tanítók.)

Az első csésze teát, a budaiak új cukrászszalonjában, amelyet intim polgári ízléssel és dísszel berendezve nyitott meg e hó 6-án Krisztina-körút 75. szám alatti házában *Ravasz* László az ismert cukrászmester, — dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester itta meg, aki veje, dr. *Krivoss* Árpád kíséretében jelent meg már kora délután. Kedves társaság vette körül az elismerést és dícséretét kifejező, népszerű főpolgármestert, aki élvezettel hallgatta a kedves zenét. Ott voltak: Badál Ede előljáró és Szacsvay András rend. főtanácsos kerületi kapitányon kívül Beek Károly dr. táblabíró, Haich Károly udv. tnácsos, a ház volt tulajdonosa, Kerntler Kálmán dr. államtitkár, Székely Vladimir főkapitányhelyettes, Hubert Vilmos fémnagykereskedő, aki kedves felköszöntővel üdvözölte a gazdát, Merényi Richard igazgató, Hauer Rezső, a cukrászipartestület díszelnöke, Spelter Henrik elnök és Ravasz László számos barátja és ismerőse. A cukrász dalárda szerenáddal lepte meg a közszeretetben álló tulajdonost és családját és azután a belső nagyteremben több szép dalt adott elő nagy művészettel.

Az óbudai híd ügyében érdekes hírt közöl a mindig jól értesült „Fővárosi Hirlap", mely szerint e hó 6-án, szombaton, érkezett le a városházára a kereskedelmi miniszter leírata, amelyben értesíti a fővárost az előmunkálatok megkezdéséről és amely azokat a feltételeket tartalmazza, amelyek az állammal való kooperálás módozataira vonatkoznak. A hatodik dunahíd az összes meglevőknél nagyobb és erősebb szerkezetű lesz. Nemcsak a nagyarányú közúti kocsiforgalom lebonyolítására lesznek tekintettel a megkonstruálásnál, hanem erős villamos és autóbuszközlekedésre is, sőt valószínűleg egészen külön pálya épül a hídon a leendő gyorsvasútnak, amely a BSzKRT tervei szerint nem lesz teljesen földalatti jellegű, hanem helyenként földszinti, illetve magasvasút is lesz. Az új híd építésénél nagy gondot fordítanak a hatalmas gáz- és vízvezető csövek elhelyezésére is, amelyek most az újpesti vasúti híd alatt húzódnak.

A gyógyforrások városában igazán különös körülmény, hogy egész városrészek azon panaszkodnak, miszerint nem tudnak megfürödni, — főleg nyáron. Minden valószínűség meg van arra, hogy a vízszegénynek mondott budai hegyvidéken is vannak források, hidegek és melegek, csak éppen meg kellene azokat keresni. Amikor évszázadokkal ezelőtt még sűrű erdő fedte a budai hegyvidéket és az a magyar királyok, sőt még a budai basáknak is kedves vadászóterülete volt, akkor még dús források csobogtak a hegyek között, mert a fák gyökérzete, a bozót és gyep felfogta a vizet. Budavár hosszú ostromainak idején ezeket az erdőket kipusztították és ezzel víztelenedett el a mi hegyvidékünk legfelsőbb rétegeiben. Így történt azután, hogy azok a források, amelyek vizét csőhálózattal Mátyás király idejében a Várba vezették és azok az egész Várat ellátták vízzel, a mélybe húzódtak és még a források helyét sem tudjuk, egy-kettő kivételével. Mintegy száz esztendeje azonban ezen a hegyvidéken újból kinőttek a fák, a bokrok s így meg van a lehetősége annak, hogy sok helyen lehetne új forrásokat nyitni. Sőt meleg forrásokat is. Vannak sokan, akik megfigyelték, hogy a hófödte hegyek egyes helyein nem marad meg a hó és nyáron át bujább a vegetáció. Ott bizonyára meleg források buzognak, amiket — ha egyébre nem — de lubickoló medencékhez, uszodákhoz, esetleg kisebbarányú strandfürdőkhöz nagyon jól fel lehetne használni. Ezeket az eltemetett forrásokat igyekszik most megkeresni a *Hollós Mátyás Társaság* és erre nézve erősen folynak az előkészületek. Erősíti e törekvésében a társaságot a hegyvidék lakóinak sokféle mozgalma, amelyek közül nagy jelentőségű a *hűvösvölgyiek* megmozdulása, akik erős szándékkal és a Pasaréti Egyesület bevonásával — amelynek elnöke dr. *Kozma* Jenő, a Pasarét patronusa, — azon igyekeznek, hogy a Pasarét végén, az ottani állami illetve városi telkeken megfelelő nyári uszodát vagy strandfürdőt építsen a város, ami az egész vidék föllendítésére vezetne.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,

Fedett téli uszócsarnok

ZLAMÁL

szeget ajánlom legjobban

Varrógép, kerékpár, grampohon raktár. Megbízható javítóműhely.

Budán, I, Krisztina-körút 151.

SOLTI LÁSZLÓ

Kertépítő kertészeti telepei:

II., PASARÉTI ÚT 129.

Hadapród iskolánál

SOLTSZENTIMRE

Pestmegye

Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák

Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Pasaréti

legforgalmasabb helyén nyitotta meg

Hentes-

árúháza fiókját

Budakeszi-út 1.

szám alatt új kertes bérházban, az Új Szent János kórházzal szemben

Timár

Krisztina krt 8—10

KRAMER ADOLF

festő- és mázolómester

I., Lágymányosi-u. 4

Telefon: József 82—57

Óbuda multjából

Budapest legrégibb templomáról

Nemzeti királyaink első századától kezdve a mai Óbudát a magyarok Budának, a német krónikások Attilavárának, Etelevárának: Etzelburgnak nevezték. Zsigmond király idejéig Budavára alatt mindig Óbuda értendő, ez volt a főhely s 1343-tól hivatalosan Buda Vetus (ős, öreg Buda) is a neve. Azt, hogy a két várost összetévesztették s az ősvárosnak a sokkal fiatalabb mai Budát tették meg a régebbi írásokban, annak legfőbb oka az a körülmény, hogy az óbudai káptalan az alapításakor nyert nevéhez ragaszkodva, mindvégig Capitulum Budense-nek nevezi magát s okmányait is Budáról keltezi. Mivel Buda multjára vonatkozó okmányok közül a legtöbbet, mint hites hely ez a káptalan állította ki, könnyű elképzelni, hogy a két város közti különbséget figyelmen kívül hagyva sok olyan történelmi eseményt hoztak kapcsolatba Budavárával, ameyek azonban Budapest ősében: Óbudán történtek.

Hogy milyen viszontagságokon esett át az Óbudának nevezett *első* Buda város — ezt nem tudjuk. Egészen bizonyos azonban, hogy a többi város fa és favázas épületeitől eltérőleg az itt talált római építkezések, romok köveinek felhasználásával szilárdabb anyagból épült s így pusztulása is feltétlenül kisebb mértékű volt, mint amazoké. A tatárjárás után két évre 1243-ban IV. Béla király már visszaadja az óbudai prépostnak azt a jogát, hogy bírót nevezhessen ki s melléje hat polgárból álló tanácsot rendeljen. Ebből nyilvánvaló, hogy a városi élet újra megindult s Óbuda lakói az épen maradt vagy kevésbbé rongált házaikban már visszatelepültek, vagy talán el sem kellett bujdosniok. IV. Bélának Esztergom mellett a tatárjárás előtti második fővárosából, amelyet most a király a káptalan főhatósága alá rendelt. A stratégiai okok miatt felépített mai Budavárát IV. Béla 1249-ben alapítja meg a lovagok rendje letelepítésével, de ezzel a tényével nem versenytársat akart Óbudának szerezni, amelyben a városi élet fejlettebb s így a kulturális és művészi tevékenység is fokozottabb, mint a katonai jellegű s a király képében való bírótól kormányzott Pestujvár, a későbbi Budavárában. Ezt IV. Béla 1255-ben kelt „Castrum Novi Montis Pestiensis" oklevele népes városnak mondja, amelynek főtemploma: a mai koronázó (Mátyás) templom azonban csak mint építendő szerepel akkor s azt a margitszigeti Boldogasszony kolostor kegyurasága alá helyezi a király. Ellenben Óbuda több templomáról van már ebben az időben tudomásunk s a régi krónikások valóságos elragadtatással emlékeznek meg róluk, főképpen a legöregebbről, a Szent Péterről nevezett óbudai székesegyházról.

Hogy ezeknek az ősi templomoknak a helye hol volt, csak akkor tudnók megmondani, ha ismernék Akvinkum városa templomait, mert Óbudán éppen úgy, mint más római telepeken épült városokban, a római korból fennmaradt keresztény templom helyén, annak falai, kövei kisebbnagyobb felhasználásával épültek az új templomok, amikor a magyarok keresztényekké lettek. Karácsonyi János kanonok, a nagy történetíró sok valószínűséggel állítja, hogy az óbudai prépostság és káptalan székesegyházát Péter király, Szent István után következő királyunk alapította. Annyi bizonyos, hogy 1112-ben a templom nagyarányú építkezését még mindig nem fejezték be, mert az akkor itt járt lengyel krónikás nagy tisztelettel emlékszik meg róla, mondván: „. . . a megkezdett módon egy király sem fejezte be." II. Géza 1148. évi oklevele pedig leszögezi, hogy Szent László király kincstárából 360 pénzt adott az óbudai egyháznak. A templom *alapítója* védőszentjének nevét megtartva, bizonyára II. Géza korában, eredeti alaptervéhez híven készült el. Elrendezésében az ó-keresztény bazilikákra emlékeztető román stílű templom volt, amelynek négy sarkához egy-egy tornyot építettek, nem annyira az épület erődítése kedvéért, hanem, hogy külsejének hatását jelentősebbé tegyék. Maga a káptalan (melynek váráról később emlékezünk meg) igen tekintélyes lehetett, mert az árpádházi királyok óbudai várának kapitányai és személyzetükkel együtt alája tartoztak s nem csak egyházi tekintetben: II. Endre 1212. évi oklevelében a káptalan bírói hatalmát is kiterjeszti reájuk. A királyok is legszívesebben az óbudai palotában tartózkodnak s így Óbuda fénye III. Béla idejétől mindinkább emelkedik, elhomályosítja a királykoronázó Székesfehérvárt s vetekszik a püspöki székhelyekkel.

A székesegyházról a tatárjárás előtt s után nem sokat tudunk az Anjou királyok idejéig. A helyét sem igen ismerjük. Havas történetíró szerint a XVIII. században épült Zichykastély, majd Mondursdepot, most pedig dohányraktár helyén, a főtéren állhatott, közel a Dunához. Ezt a feltevést egykori határjárási adatok is támogatják. Másrészt egyéb adatok azt teszik valószínűvé, hogy a Szent Péter bazilika nem messze a világhírű klarissza kolostortól a Dunaparton, a hajógyár és a Margitsziget felső csúcsával szemben fekvő partrészen, talán éppen a zsidó templom helyén terült el. De nem lehetetlen, hogy a mai templomunk helyén állt s a klarissza kolostor a református templom helyén. A tatárjárás és az utána következő általános leszegénynedés bizonyára nagyon megviselte a székesegyházat is, a polgárok nem tudtak monumentális épületekre áldozni, a király pedig (IV. Béla) a Margitszigetre fordította gondját. Legfeljebb csak tatarozást végeztetett, ha ugyan erre is szükség volt, mert egy 1311-ből eredő okmány szerint Budai János György óbudai olvasókanonok Mutulhegyi szőlőjét és présházát arra a célra hagyományozza, hogy a Péter-bazilika kriptájában levő Szent Péter és Szent Miklós oltárokon bizonyos napokon miséket mondjanak, amely rendelkezése végrehajtásával Márton káplánt bízza meg. A két oltár a kriptában tehát azt mutatja, hogy a kripta nagy terjedelmű volt s ez arra enged következtetni, hogy a székesegyház kétszázéves fennállása alatt nem sokat szenvedett, mert román stíljét megtartva nem esett át gyökeres újjáépítésen.

Róbert Károly azonban már 1330 körül a XXI. János pápához intézett egyik kérvényében úgy emlékszik meg a Szent Péter székesegyházról, hogy szegénysége miatt a káptalan a tatárjárás óta immár roskadozó templomot nem képes helyreállítani s ő is (a király) csak akkor vállalkozhatik erre, ha a pápa megengedi, hogy a dömösi szent Margit prépostságot az óbudaival egyesítse. Lehet, hogy ekkor kitatarozták, de újjá semmiképpen nem építették. Ez a feladat Róbert Károly nejére Erzsébet királynéra hárult, aki óbudai építkezéseiről 1355-ben így emlékezik meg: „. . . két templomot . . . újonan építettünk és szereltünk fel." Mint ezek egyikét, az okmány az óbudai prépost és a káptalan székesegyházát emeli ki, amely oly hatalmas és pazar fényű volt, hogy 135 év mulva, 1490-ben, Mátyás király halálakor a már faluvá süllyedt Óbudán járó Ransanus püspök útleírásában elragadtatással így emlékszik meg: „Itt Óbudán, amely ma olyan csendes, mint egy falu, van egy bazilika, amely felépítésénél, szerkezeténél és művészeténél fogva olyan nagyszerű, hogy nem is illik e jóformán elhagyott helyre s úgy hat, mintha valami nagyon híres városban emelték volna." A büszke s még mindig teljes szépségű székesegyház e szerint vetekedett püspöki székesegyházaink legnevezetesebbjeivel. A török uralom 1541. évi kezdetéig még néhány oltárról is maradtak reánk adatok. Ezek az oltárok, amelyeket már a templom átalakítása után kelt okmányok említenek, a következők: 1. a boldogságos Szűz oltára, amelyet Ezeny István óbudai kanonok és bácsi prépost 1484-ben állított s amelynek VIII. Ince pápa búcsút engedélyez; 2. szent András oltára, amelynek 1484-ben Kelemen a rektora; 3. a szent Kereszt oltára, amelynek őre 1507-ben Czeglédi András mesterkanonok; 4. a Szent Katalin oltára, amelynek őreként 1522-ben Mártont említi az okmány; 5. Krisztus szent Testének oltára, amelynek 1513-ban búcsút engedélyez a pápa; végül 6. Szent Péter és Pál oltára 1525-ben fordul elő, amikor Miklós pap a rektora.

A 150 éves török uralom alatt a keresztények innen is elmenekültek, a gyönyörű székesegyházat, ha nem is rombolták le, az idő vasfoga omlasztotta. A düledezésében nem volt senki, aki gondot viselt volna reá. A visszatelepedéskor pedig az 1700-as évek elején a történelmileg teljesen idegen s kultúrátlan új telepesek a követ elhordták építkezésre. Ebben olyan teljes munkát végeztek, hogy még a nyomát sem találjuk. Lehetséges, hogy a mai templomunkba is sok követ építettek be a büszke s pompás katedrálisból.

Tény az, hogy Óbudán állt a mai Budapest első, tehát legrégibb temploma. Itt volt egyik legnagyobb tekintélyű káptalanunk. A nagy multnak ma csak oklevelekben él elhomályosult emléke. Nemzeti szempontból is fontosnak tartanám, hogy az Egyház Óbuda régi méltóságát, díszét valamiképpen kifejezésre juttassa. Helyes lenne feleleveníteni s így a magyar történelemmel újra erős kapcsolatba hozni Óbuda nagy egyházi multját, nehogy az az elsárgult okmányokból teljesen feledésbe sikkadjon. A régi bazilika fényét ma nem tudjuk visszaállítani, de Óbuda különleges ősiségét az óbudai prépostság nagy rangjának visszaállításával és a káptalan helyett ősi főplébániává emelésével dokumentálni kell. A gondolatot itt a *Budai Napló*-ban igyekszem leszögezni: a kivitelt haitsák végre a hivatottak.

R. Rév Sándor.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Kozma Jenő dr. országgyűlési képviselő és a Községi Polgári Párt elnökének névünnepét nagy ünnepség és borgazda est keretében üli meg a Budai Polgári Kör nov. hó 16-án.

Andréka Károly főkapitányhelyettes és a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör elnökének névünnepét nagy ;rányokban készül megülni a Társaskör, amikor vendégül látja dr. *Ripka* Ferenc főpolgármestert és dr. *Kozma* Jenő országgy. képviselőt, a Községi Polgári Párt elnökét.

Berczel Jenő tanácsnok e hó elején megérkezett szabadságáról és átvette hivatala vezetését.

Wolf Károly arcképét névünnepén leplezik le a pártkörben és nagygyűlést tartanak az összes keresztény pártszervezetek.

Gál Jenő dr. országgyűlési képviselő e hó 14-én vasárnap d. e. tartja beszámolóját a budai Vigadóban.

Massány Ernő dr. II. oszt. főmeteorológusi címmel és jelleggel felruházott osztálymeteorológust II. oszt. főmeteorológussá kinevezte a földmívelésügyi miniszter a mezőgazdasági, tudományos és kisérletügyi intézmények tudományos tisztviselőinek létszámában. Massány Ernő a Hollós Mátyás Társaság egyik alelnöke.

Zászlószentelési ünnepet rendez a Budapest-Újlaki Oltáregyesület, mely Krisztus Teste Társulat néven 1749-ben alakult, október hó 14-én, délelőtt 10 órakor a budapest-újlaki plébániatemplomban a 179 esztendős egyesület zászlóját, melynél a zászlóanyai tisztet *Andréka* Károlyné vállalta, dr. *Mészáros* János prelátus-kanonok, érseki ált. helytartó szenteli fel. Az egyházi szertartás után az ünneplő közönség a Lajos-utca 1. sz. alatti polgári iskola tornatermébe vonul, hol rövid ünnepély után a zászlószög-beverés aktusa kezdődik, mely délután 4—7 óráig folytatódik.

Gellérthegy Barátainak Egyesülete vasárnap, e hó 7-én rendes választmányi ülést tartott, melyen folyó ügyeit tárgyalta, úgymint a *„Horgony"*-utcának, mint a budai hegyvidék legfontosabb kapujának mielőbbi megépíttetését, — valamint a „Somlói"-útnak a Hegyaljai-utcával való bekötésénél felmerülő nehézségeket, — végül pedig a Szt. Gellérthegyen folyamatban lévő parkozási munkálatok további folytatására irányuló mozgalmat, amelyet a székesfőváros jelenlegi pénzügyi helyzete dacára is megvalósítani óhajt az egyesület.

Épül a Stadion — de nem Budán. Az egyik pesti Ujság kövér betűvel írja hogy — „. . . . a sportpalotát a Duna pesti oldalán építik fel . . ." Ő sem tudja, hogy hol épül Pesten, de ott épül, minden sportszerűség dacára, mert annak a Duna mentén, valami történelmi keretben és gyógyforrás közelében kell épülnie, hogy más úton is hasznot hozzon és tömeges látogatásaival a világ figyelmét Buda gyógyforrásaira irányítsa. Állítólag két harmadrészben külföldi tőkével épül és 25 ezer látogató befogadására lesz alkalmas. Szóval másodrendű versenypálya lesz, aminő van már Pesten három-négy. De fedett lesz. Hát kérjük tisztelettel — ez nem Stadion! Az MTK-pályán néha 30.000 ember is megfordul. A valódi Stadion befogadó képessége legalább 60 ezer ember.

Megszünt a zugligeti posta, ahogy azt a postavezérigazgatóság közli, még pedig október hó 15-én.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Csendes részvét kéretik. Most történt a Ravasz-féle új cukrász-szalon megnyitásán, hogy egy gazdátlan cigarettatárca maradt az asztalon, ott, ahol azelőtt Székely Vladimir ült. Vajjon kié lehet? Nézik, hát rajta a monogramm: E. G. Ki lehet ez? Mondja végül Kiss Dezső: — Hát kié lehetne másé, ott a monogramm: — Ékely Gladimir. — De erre aztán haza is mentünk.

Svábhegyi hírek. Számos beadványa a Svábhegyi Egyesületnek vár elintézést a városházán. Így kérték, hogy

a Jánoshegyi út alsó szerpentinjénél két tájékoztató táblát helyezztessen el a város és pedig nyillal ellátva — „Út a Jánoshegyi kilátóhoz" — és — „Út a Svábhegyre és Széchenyi hegyre". Ezzel elejét veszi, hogy az iránytévesztett autók a hosszú Tündérhegyi úton, nagy kerülővel jussanak célhoz,

az 5-ös és 9-es autóbusz végállomását ne az Új Szent János kórházhoz, hanem a fogaskerekű alsó állomásához helyezzék át a Svábhegyen nyaraló és állandóan ott lakó polgárság érdekében,

a minden piactól távol eső vidék részére melyet a Fodor-u., Orbánhegyi-út, Diana-út, a Nógrádi- és Istenhegyi-út határol, mielőbb élelmiszer bódét állítson a város az Istenhegyi-út 23 vagy 25 szám alatt,

a rendőrkutya intézménynek a hegyvidékre való kiterjesztését,

és végül a most világítás nélkül álló *Normafa*-útnak a *Báró Eötvös*-útig és a veszedelmes, de forgalmassá vált *Csillagvölgyi* út sötét részein, főleg a 20-ik szám előtt és odébb levő legélesebb kanyarulatnál villanylámpákkal való megvilágítását kérte.

Buda vendége a szép szőke észt mozdulatművésznő, Ella Ilbak, akinek első estje e hó 11-én volt az Operaházban, telt ház előtt, rendkívüli sikerrel. Előadás után a művésznőt vendégül látó báró Eperjessy Árpád és neje, született Arnin-Brentano Herta, teára hívta meg a művésznőt, aki barátnője és kartársa, Viraág Ilus orchesztikai tanárnő társaságában jelent meg a nagy társaságban, amelyben résztvettek az ittartózkodó külföldi művészek, köztük Alexander francia festőművész is.

Lehetséges. A Városháza előtt hatalmas teherautó áll és altisztek iratok végtelen tömegét szedik le a kocsiról. Két budai, hegyvidéki uriember érdeklődve nézi a szorgos munkát, majd megszólal az egyik:

— Mi lehet ez a rengeteg irat?

A másik gondolkodik néhány pillanatig, aztán diadalmasan kivágja:

— Barátom, ez nem lehet más, mint Ripka és Sipőcz összefoglaló jelentése a pesti utak állapotáról. (Az Ojság.)

Czammogva jár

a fejlődés nyomában a mindenhol lekéső városháza. Ebben a fordított városban nem készítik elő a város fejlődését, hanem hátráltatják és a városházi gondok között utolsó helyen áll a budai hegyvidék. Szerencsére van egy külön polgármesterünk, aki mint volt polgármester tudja a módját, miképen kell bizonyos dolgokra ráterelni a városi urak figyelmét s így minden akadékoskodás dacára fejlődik a hegyvidék. Most hogy Bódy Tivadar dr. mint a Svábhegyi Egyesület és a Szövetkezett Hegyvidéki Egyesületek elnöke erős támaszt kapott Ripka Ferenc főpolgármesterben, dr. Kozma Jenő orsz.-gy. képviselőben, Becsey Antalban és az Óbudai Hegyvidéki Szövetség elnökében, Szilágyi Károlyban, — remélhető, hogy erősebb tempóban fog haladni a hegyvidék fejlesztése. Fontos, hogy a városházán meglássák az irányokat, amelyek e fejlődés alapjául szolgálnak. Így most az elhagyott „SZÉCHENYI-EMLÉK-ÚT"-ra hívta fel Bódy elnök a tanács figyelmét, ahol a Hóvirág-utca folytatásában fog lebonyolódni a közlekedés a Kelenföldről a Svábhegyre. Az út egy nagy szakaszán nincs rendezve, pedig így is, de a Déli vasút kihelyezése esetén fokozottabb forgalmat fog lebonyolítani. Ezt az utat el kell látni útjelző táblákkal is. A Széchenyi emlék körül gyönyörű parkot teremtett a kertészeti hivatal, de az odavezető Széchenyi-emlékúton a közlekedés életveszélyes. — Mi a magunk részéről arra kérjük a m. t. Tanácsot, hogy ezt az utat sürgősen rendeztesse, mert a farkasréti temető rohamos terjedése ezt az utat is eléri és halottakkal temeti be.

Török Bálint monogrammját viselő zárókő valószínüleg mégis meg van, mert ahogy illetékes helyről értesülünk, ez a kő vagy a székesfővárosi múzeumban, vagy a Halászbástya múzeumban látható. Itt helyre kell igazítanunk azt a tévedést, mely e zárkő hírével kapcsolatosan nálunk megjelent, amikor azt írtuk, hogy ez a kő a régi „fehérvári" kapunak képezte zárókövét, amely kapu a királyi palota Szebeny Antal-térre néző részén még a nyolcvanas évek elején is állott. És éppen itt van a tévedés. Mert a fehérvári kapu ott állott, ahol ma József királyi herceg autógarázsa van. Azt a kaput, amelyet mi tévesen fehérvári kapunak mondottunk, Várpalotakapu-nak, vagy Palotakapu-nak, köznyelven „Tabáni" kapunak nevezték, sőt gyakran Józsefkapunak is, mert a kalapos király idejében készült. A fődolog az, hogy a zárókő meg van.

Érdekfeszítő és minden magyart rendkívül érdeklő előadást tart Zajti Ferenc, az Indiában élő ősmagyarság, illetve indoszkyta nép elismert tudósa, október hó 25én, este fél 7 órakor a „Budai Társaskör"-ben „A magyar nép lelkületének kialakulása" címen. Évezredek során milyen fajú népeken szűrődött át a magyar-hun fajta népelem és miben hatott ez módosítólag a magyar faj és lelkületének alakulására. A magyar nép alapeleme a komolyság. Ősidők óta vitézkedő és a nagy vallásos megmozdulásoknak mindig kezdeményezője volt. — Az előadás iránt nagy az érdeklődés.

Új szobor épült Budán a Hunyadi János-úti várlejtőn, ahol most állították fel Tóth István szobrászművész legújabb alkotását, a polippal küzdő férfialakot. A szobormű címe: Küzdelem.

Borest lesz e hó 18-án este, 8 órai kezdettel a „Budai Társaskör"-ben, ahol a borgazdai tisztet a társaskör alelnökei viselik: Baranszky Gyula dr., Hennyei Vilmos dr., Hiesz Károly dr., Hódy Lajos dr., Hubert Vilmos, okolicsányi Kuthy Dezső dr. és Szombathy Kálmán. Résztvenni óhajtók e hó 17-én estig jelentsék be ezt a társaskör háznagyának. Telefon: 539-13.

A Hungária-forrás mint gyógytényező a budai *ivókúra* egyik legfontosabb tényezője. *Bud* János közgazdasági miniszterben új protektort talált, aki *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel most folytat megbeszéléseket az iránt, hogy ezt a rendkívüli, értékes forrásvizet miképen lehetne kellő keretben az emberiség javára értékesíteni.

A Kútvölgyi-út folytatólagos kiépítését már megkezdték és egyelőre a Zirzen Janka-útig építik, ami a várt forgalmi lehetőséget semmiképen sem valósítja meg. Az útnak innen a Szarvas-útig való kiépítése alig jelentene valami nagy kiadást és nagy távolságokat összekötő használható és közvetlen úttá tenné a Hidegkúti-utat, mert a Szarvas-utat kiszélesítették és így a Virányos-úttal együtt az Új Szent János kórháztól hatalmas tranzverzális utat kapna a hegyvidék.

A nagymama és a sport különleges kapcsolódásáról érdekes közlemény jelent meg *Massány* Ernő kitűnő szerkesztésében megjelenő „Szent-György" című lovassport-lapban. A különféle angol vállalatoknál alkalmazott sportkedvelő ifjúság rendesen azzal az ürüggyel kér a sportesemény idejére szabadságot, hogy meghalt a — nagymamája (vagy nagypapája, esetleg nagynénje azoknál, akiknél már elfogytak a nagymamák). Igy történt, hogy az egyik nagy londoni cég előcsarnokában a következő hirdetés jelent meg:

„Mindazok a kérvények, amelyekben a nagyanya (illetve nagyapa, nagynéni stb.) elhalálozása folytán a temetésre szabad délutánt igényelnek, legkésőbb *a meccseket* megelőző nap délelőtt tíz óráig nyújtandók be az osztályfőnökségnél."

Az egyik londoni bank az oxford—cambridgei evezősverseny alkalmával alkalmazottait köriratban a következőkről értesítette:

„Tekintve, hogy az oxford cambridgei evezős verseny idején az alkalmazottak nagyanyái között rendszerint nagy a halandóság, a bank szombaton (a mérkőzés napján) zárva marad. Csakis azok az alkalmazottak kötelesek ezen a napon a hivatalban megjelenni, akiknek nagyanyáit már az *angol-skót labdarúgómérkőzés* napján eltemették."

A budai basák nem szívesen laktak a Várban, mert messze volt a Veli bég fürdőjétől (Császár-fürdő), ahova pedig szívesen jártak. Ezért az országúton, ott, ahol ma a Margit-híd feljárója van, volt a lakóházuk, nagy udvaruk, istállójuk és a tömlöcük. Innen vonultak a fürdőbe és imaházba nagy pompával és fényes kísérettel. Elől ment az udvarbeliek csapatja, majd nyolc udvari szolga, az asztalnokok és száz janicsár. Ezeket követte lóháton a basa igen nagyértékű aranyszövetű kaftánban és kamarásai kísérték. Szemtanúk állítása szerint a basa két óra hosszáig maradt az imaházban.

Nagyon rossz helyen van a svábhegyi Fogaskerekű Vasútnak „Michalkovits" nevű megállóhelye, mely a Svábhegyi állomás után következő első állomása. Fontos lenne, ha azt a *Művész*-út sarkára helyeznék át, mert e hely, több oldalról bukdácsolás nélkül közelíthető meg és inkább alkalmas a föl- és leszállásra, pedig csak 30 méterrel van följebb. — Az is fontos volna, hogy az „utolsó" fogas" ne 10 órakor, hanem 11 órakor induljon a Svábhegyre.

A tabáni hetivásár suttyomban átköltözött a Gellért-rakpartra, ami ellen a nagy lárma miatt a Rudasfürdő igazgatósága kifogást emelt, de a rakpart teherforgalma is akadályozva volt. A főváros tanácsa legutóbbi ülésén felhívta a közélelmezési ügyosztályt, hogy haladéktalanul gondoskodjék a vásári árusoknak a Gellért-rakpartról való eltávolításáról.

Ünnepi megnyitó-előadást rendez október hó 14-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Budai Iparos és Kereskedő-ifjak Egyesülete a Városmajor-utcai iskolában és színre kerül „A hamburgi menyasszony" című operett, Kubiatkó Józsefné, Engloner Károly, Lettner Vilmos, Váradi Árpád, Bodor Terus, Sajt Jolán, Vértes Elemér, P. Ligeti Mária, Káin Ilus, Láng Antal, Végh György, Grósz Manci, Herceg Gizella, Seidler Aranka, Giber Ilona, Granár József, Salamon Sándor, Berger Ferenc, Schwarcz Lóránd és Tóth László közreműködésével. Rendezi Pávits Béla, karmester Max Gyula, az ünnepi beszédet *Máté* István, törvényhatósági biz. tag, az egyesület elnöke, mondja. Bejárat a Temes-utcai oldalon.

Csúnya kapzsisággal jellemezte Sipőcz polgármester az Istenhegyi-út menti telektulajdonosokat, mert az út építésével kapcsolatban, amikor a főváros óriási áldozatokat hoz, hogy megfelelő világvárosi autóút létesülhessen, akkor a telektulajdonosok az úthoz igénybeveendő, pár méteres telekrészekért olyan horribilis árat kértek, hogy az már tűrhetetlen üzérkedés és ez az egyik oka az útépítés elhúzódásának.

Kartelbe léptek a csatornaépítő vállalkozók és 25—30 százalékkal drágább ajánlatokat nyújtanak be a városháza által már magasan kiírt versenytárgyalásokra, ami visszatetszést szült a városházán és a közönség körében. A városházán a budafoki-úti főgyűjtőcsatorna építésére 500.000 pengőt irányoztak elő, abban a reményben, hogy ebből bőségesen kitelik az építési költség, de a versenytárgyaláson 650.000 pengős ajánlattal szerepeltek az összes vállalkozók. Úgyszintén a Tárnok-utca csatornázására 80.000 pengőbe irányozták elő a költségeket, és a 12 beérkezett ajánlat 10—20 pengős differenciával 120.000 pengő körül mozgott.

Analfabéta tanfolyam Budán tizenöt helyen lesz, még pedig az I. kerületben 7 helyen lesz tanítás, a Vályi-uti, Horthy Miklós-uti, Hengermalom-utcai, a Krisztina-téri, a Városmajor-utcai, a Hidegkuti- és Zúgligeti-uti iskolákban; a II. kerületben 3 tanfolyam lesz, a Margit-köruti, a Szalag-utcai és a Marcibányi-téri elemi iskolákban; a III. kerületben 5 helyen tanítják az írni-olvasni nem tudókat: a Lajos-utcai, Kórház-utcai, a Kiscelli-uti, a Szentendrei-uti és a Vörösvári-uti elemi iskolákban.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET**, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

Nagy ezüst éremmel tüntette ki a zsüri a kézművesipari tárlaton *Blahos* fényképészt kiállított fényképeiért. Blahos művészi fényképei már több külföldi és belföldi kiállításokon nyertek kitüntetést, ami annál kedvesebb nekünk, mert budai.

FRANCIA TANÁRNŐ szobát keres reggelivel és vacsorával, tanítás ellenében. Levélbeli értesítéseket kér „Margit" jeligére a kiadóba.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot tartalmazó hévviz

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—l óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

A Rómaifürdő, mely most erősen előtérbe került egyrészt az új óbudai híd építése révén, mely ezt a történelmi patinával bíró fürdőt közelebb hozza Pesthez, Ujpesthez, — másrészt az újabban hozzáfűződő tervek révén, amelyek ezt az egész akvinkumi részt gyönyörű villavárossá, a fürdőt világfürdővé fejleszteni hivatottak, — ez a *Rómaifürdő* a legdúsabb források egyike és naponkint 160 millió liter vizet ad, mely gyógyvíz ma felhasználatlanul folyik a Dunába. Minden *stadion* kombinációnál ezt fontolóra kellene venni, mert ez lehetővé tenné olyan fedett *úszóstadion* létesítését, melyet még télen is lehetne használni és önmagát fűtené. Ilyen félkilométeres fedett úszóstadion ritkítaná a párját és mint unikum is biztosítaná látogatottságát s ezzel jövedelmezőségét.

M. t. Hirdetőink

szives figyelmébe ajánljuk és tudomására hozzuk, hogy a nyomdai árak emelkedése miatt a hirdetések árát kénytelenek vagyunk 30%-al emelni, vagy kívánságukra a hirdetés nagyságát egyharmaddal csökkenteni.

Tisztelettel

A KIADÓHIVATAL.

A reumások kórháza ma égető szükség, mert ez a rettenetes kórság, amely nem öl, de szörnyen kínoz, egyike a világ legnagyobb csapásainak. Biztosan gyógyítják a budai források. Külföldön enyhülést kereső betegeknek mondják az ottani orvosok, amikor a baj nem javul, hogy próbálják meg a budai fürdőket. Sokan vannak itt a déli vidékről, akiket Egyptom, Arábia, Afrika küldött Budára. A gazdag ember csak bírja a költséges gyógymódot, de a középsorsú ember nem. Mint elkerülhetetlen szükséglet bontakozik ki ebből a helyzetből a reumások kórházának égető kérdése. A lelkiismeretes szakemberek és a főváros hivatalosan ide küldött vezetői foglalkoznak a kérdéssel, tanulmányozták külföldön is és iskolapéldáját találták ilyen kórháznak Pöstyénben, amelyet a régi jó időkben budapesti építészek alkottak meg ott. A pöstyéni világhírű, mintául szolgál s így nem lesz nehéz megtalálni építőjét, aki bizonyára most már még jobban megépíti a budait.

A Magánalkalmazottak Nemzeti Szövetsége és a vele kooperáló szövetségek folyó hó 14-én, vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel kongresszust tart a régi képviselőházban, dr. *Szilágyi* Lajos orsz. gyül. képv. elnöklete alatt.

Sivár az Új Szent János kórház előtti terület és oly elhanyagolt állapotban van, hogy annak mielőbbi rendezése sürgősen szükséges. Minden érdekelt hegyvidéki egyesület sürgeti e tér mielőbbi szabályozását és útjainak bitumenezését.

Szabászat és **Varró** tanfolyam urileányok részére, ahol kitünő módszerrel tanít és felszabadít **Havas Magda** Zsigmond u. 23. II-ik udvar I. em. 8.

BOHUNICKY BANK RT. (II. Margit körút 87) fizeti Budán A LEGMAGASABB betéti kamatot

SCHAFFER GYÖRGY utépítő- és kövező mester II., Tulipán-utca 18 Telefon: T. 255—24

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Dűlő utak a szó szoros értelmében a Svábhegyen, elsősorban a *Diana-út* a Fogaskerekű vasút állomásától kezdve, a Költő-utca keresztezéséig, a folyóka oldalán — annyira lejtős, hogy a megterhelt fuvaroskocsik *minduntalan felborulnak* és szerencsétlenséget idéznek elő. Ezt az utat az iskola építésekor teljesen megrongálták, úgy hogy sürgősen bitumeneztetni kell, mert az összes tanerők, telefonosok és iskolás gyerekek erre járnak.

Bajnoki kuglizó verseny. A „Magyar Tanférfiak és Tanügybarátok Nemzeti Egyesülete", amely az idén immár 45 éves multra tekint vissza, tehát Budának csaknem legöregebb társasága, e hó folyamán tartotta meg szokásos évi bajnoki versenyét, majd később a díjtekézést a II. ker. Medve-utcai polgári fiúiskolában. A bajnoki címet ez alkalommal az 1928—1929. évre *Martinovich* Vendel nyerte el. E hó 6-án a díjtekézés befejezte után a tagok a Pálffy-étteremben gyűltek össze nagy számban, amelyen ezúttal hölgyek is résztvettek. A vacsoráról az egyesület elnöke: dr. Ripka Ferenc, elfoglaltságára való hivatkozással kimentette magát. A jelenlevő bajnokot *Fejér* József ny. államtitkár, ügyv. elnök, üdvözölte, az első díjat nyert Jesze Károlyt pedig *Rácz* József alelnök. Az aradi vértanukról az ünnepi gyászbeszédet id. Juhász Ödön főtitkár mondotta lelkes taps mellett. Felszólaltak még: dr. *Gömöry* Albert, *Martinovich* Vendel és ifj. *Juhász* Ödön dr. Vacsora után Kún Zoltánné és Martinovich Vendelné szórakoztatták a társaságot művészi zongora- és énekszámaikkal.

Sok a szemét, mely a házaknál összegyűl és megfertőzi még télen is a mindinkább benépesülő Svábhegynek levegőjét. A Svábhegyi Egyesület most azt kéri a tanácstól, hogy a téli időben is legalább másnaponkint gyűjtesse össze a szemetet.

Nyugdíjasok tiltakozása. Az „Első Dunagőzhajózási Társaság Nyugdíjasainak Egyesülete" is foglalkozott a lakbéreknek folyó évi november hó 1-ével tervbevett újabbi felemelésével és a nagy nyomorra való hivatkozással, amelyben a társaság nyugdíjasai tengődnek, beadvánnyal fordult a munkaügyi- és népjóléti m. kir. miniszterhez, valamint a kereskedelemügyi miniszterhez és a főpolgármesterhez, kérve a lakbéremelés elhalasztását.

Plakátversenyt tervez a városi *Hirdetőiroda* vezetője *Lamotte* Ernő oly módon, hogy a hirdető cégeket jutalmazza több díjjal, akik a legszebb és eredeti elgondolású plakátokkal léptek a közönség elé. Az első díj 1000 pengő.

Az első diákpályázat nyerteseit közli „Az Ojság" című élclap új száma, folytatja Nagy Imre rendkívül érdekes, aktuális regényét. A Bölcs Rabi remekel, Papp Jancsi a célbalövés bajnoka, a Danton haláláról írt kritika szenzációs. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Ó-utca 12.

BÉRAUTÓÜZEM
TAVASZ
GARAGE
Budapest, II. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók általány bérautóiuvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolinomító-gyár bizományosa
Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban:
Éjjel / Nappal } 642-27

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Mi ujság a pénzpiacon?

* **Az Angol-Magyar Bank** gazdasági jelentése a napokban jelent meg az elmult szeptember hóról. A jelentés igen érdekes táblázatban mutatja be a magángazdaság fejlödését az ujjáépítés esztendejében, 1924-től 1927-ig. Beszámol a jelentés többek között arról, hogy a bankbetétek e négy év alatt 267 millió pengőről 1047 millió pengőre emelkedtek.

* **Az Union Nasice** végrehajtóbizottsága elhatározta, hogy az 1925 junius 22-iki közgyülés által adott felhatalmazáshoz képest kibocsátja az ezen közgyülési határozatban megjelölt részvények egy részét. A kibocsátás részletes feltételeit a legközelebb Genfben megtartandó igazgatósági ülés fogja megállapitani.

* **A Nemzeti Bank** október 7-iki kimutatásában erős javulás észlelhető, mely szerint a szeptember 30-iki állománnyal szemben a bankjegyforgalom 24.4 millió pengővel 475 millió pengőre csökkent.

Az Ipari Hitelintézetnél értesülésünk szerint eddig körülbelül 60 millió pengő igényt jelentettek be az iparvállalatok az ipari jelzálog kölcsönre. Már ebből a számból adódik, hogy mily nagy érdeklődés mutatkozik az *Ipari Hitelintézet* kölcsöne iránt. Egyébként a kölcsön ügye is közvetlen lekötés előtt áll, amennyiben valószínűleg a jövő hét elején az Ipari Hitelintézet leköti a *Guaranti Trustnél* a kölcsönt, amely kiszivárgott hirek szerint az eddiginél is kedvezőbb feltételü lesz.

* **A Községi Takarékpénztár** személyi ügyeinek elrendezésével kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy az *Egyesült Fővárosi Takarékpénztártól* átvett régi jelzálog-osztály rekonstruálásával egy fővárosi bizottsági tagot, névszerint *Lipthay* bizottsági tagot akarják ennek az osztálynak élére állítani. Bankkörökben nagy csodálkozással értesülnek, hogy szó van ilyen kombinációról, mert nem lehet fővárosi bizottsági tagot jutalmazni egy olyan állással, amelynek kiosztása és engedélyezése a fővárostól függ.

* **A Magyar Általános Hitelbank** szeptember havi jelentése a napokban jelent meg. A jelentés érdekes adatokat közöl a magyar exporttevékenység fejlődéséről. Augusztus hóban pl. 96.7 millió pengőt kitevő importtal szemben Magyarország 75.1 millió pengő értékü árút exportált. A fizetésképtelenségek száma augusztusban 69, a csődök száma pedig 21 volt.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyüjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térit a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

A
VÁROSMAJOR
régen nélkülözött pompásan felszerelt
CSEMEGE ÉS FŰSZER
üzletét nyitotta meg
a BORS- és CSABA-U. sarkán
TIMÁR
Dúsan felszerelt raktár
A közönség részére
KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY
Mindent házhoz szállit

HÁZ
ÉS TELEK
ALAGUTNÁL fejedelmi kastély kétszer 7 szobás főúri lakással, 310 négyszögöles kerttel. 153.000 pengőért eladó. Levélben a kiadóhivatalhoz.
DÉLI VASÚTNÁL 4 emeletes, 20 éves modern bérpalota 24 úri lakással, 300.000 pengőért eladó. Bővebbet a kiadó.
FERRY OSZKÁR-UTCÁBAN 5 emeletes bérpalota, loggiás, komfortos úri lakásokkal, kaloriferrel 45.000 pengő tiszta bérrel 420.000 pengőért eladó. Felvilágositást ad a kiadóhivatal.
VÉRMEZŐNÉL egyemeletes magánpalota, hatszor hatméteres parkettás szobákkal, szép kerttel 72.000 pengőért sürgősen eladó. *„Vérmező"* jeligével a kiadóban.
RETEK-UTCA végén 3 szobás kis modern villa, 360 négyszögöles telekkel, telekértéken alul 40.000 pengőért eladó, 20.000 P-vel átvehető. Bővebbet a kiadóban.
GYÖNYÖRÜ villa- és bérháztelkek Buda minden részén legolcsóbban kaphatók. Címek a kiadóban.

NE VEGYEN
addig semmiféle ingatlant Budán, amég nem értekezett előbb, Buda legregibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:
PAULOVITS I., Krisztina krt. 37,
DÉLIVASUTNÁL 1 emeletes villa 5, 4, 3, 3, 2 szobás modern lakással, csinos kerttel 110.000 pengőért eladó. PAULOVITS.
BIMBÓ-UTCÁBAN 6 szobás dupla konfortos uri villa 1100 négyszögöles kerttel, 55.000 pengőért eladó. PAULOVITS.
TOLDY FERENC-UTCÁBAN 3, 2, 1 szobás lakásos családi ház 22.000 P. PAULOVITS.
VÁRBAN emeletes ház 6 és 3 szobás lakással, telekértéken alul 52.000 pengőért eladó. PAULOVITS.
BÉCSI-UTON vendéglős ház 860 négyszögöles telekkel 65.000 P. PAULOVITS.
BALATONFÜZFŐN csinos 3 szobás modern villa 600 öles területen 12.000 P, de 6000 pengővel átvehető. A fentieken kívül 3500 különféle jobbnál-jobb ingatlan előjegyezve.
Budapest, 1928 szeptember 7.
PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Margit-körut 43. sz. bérházban
3—4 szobás, hallos
elegáns kivitelü
LAKÁSOK
központi etage-fütéssel, melegvizszolgáltatással
november 1-re kiadók
Bimbó ucca 1. szám alatt
5 szobás, hallos lakás
kapható, valamint
UZLETHELYISÉG
Bővebbet:
KATONA, SZÉKELY, MOLNÁR
épitészek. Személynök u. 9-11. Tel. Aut. 298-29

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla- festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

HUBERT ÉS TÁRSA h. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések.
Csövek.
Műszaki cikkek. Fémgyártás.

KIADÓ
3 szobás verandás, komfort. főbérleti
LAKÁS,
évi bérbe, a Zugligetben
Cim megtudható a kiadóban. Tel.: Aut. 502-96

TÜDŐBETEGEKNEK ELSŐRENDŰ MAGASLATI GYÓGYHELY

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépitési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

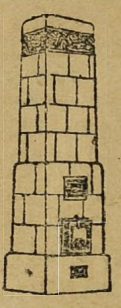

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 19. sz.

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER JÁNOS
kir. udvari szállitó,
a Rákóczi tárogató feltalálója
II., LÁNCHID UTCA 5
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Budapest I, Bors-u. 24 Tölgy- és bükkparket egyszerű és díszes kivitelben
Telefon: 507-34 szám Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítás

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telitve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 926. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 október 24.

Az iparosnyomor

megteremti az iparosok szövetségét Budán

Megmozdult a budai iparosság... Felébredt évtizedes álmából Buda lakosságának legértékesebb eleme, az egykor nagyhírű budai céhek művészeinek késő unokái, akik ma a megélhetés ezernyi gondjától megtépetten sóvárogják vissza a multat.

Az ország szomorú sorsa a tisztes budai ipart is a lét és nemlét kérdése elé állította. A fogyasztás csökkenésével előállott munkanélküliség, az egyre súlyosbodó közterhek, a hatóságok közönye, a túlzott bürokrácia és üzemi politika, az egyre növekvő drágaság, a hitelhiány stb. mind okai annak, hogy az iparos napi megélhetése sincs biztosítva, s kénytelen önállóságát feladva, megszabadulni a rezsi nehéz gondjaitól s mint alkalmazott munkás keresni meg sovány kenyerét. Az önálló existenciáknak ilyetén apadása mérhetetlen kárt jelent a polgári társadalomra, mely mindig tagjainak megelégedésére s függetlenségére volt legbiztosabban alapozva.

Ennek a helyzetnek tarthatatlanságát felismerve, az I. ker. Iparoskör vezetősége elhatározta, hogy kezébe veszi a budai iparosság sorsának intézését. Szervezőbizottságot küldött ki a bajok tanulmányozására s konkrét javaslatokat kért azok orvoslására.

A szervezőbizottság elnökévé

Krivoss Árpád dr.

ügyvédet választotta meg, aki az iparosság bajaival szemben mindig a legnagyobb megértést tanusította s aki azokra az orvoslás útjait is megtudta jelölni.

A szervezőbizottság véleménye szerint az iparosság nyomorának legfőbb oka az összetartás, az együttműködés hiánya, melyet legfőkép a politikai frakciók szerint való tagozódás idézett elő. Ha az iparosság összefog s tisztán csak saját gazdasági érdekei szerint keresi politikai érvényesülését is, saját erejével fogja kivívni azt, amire eddig sohasem volt képes: — a boldogulást, a jólétet.

Az iparosság tömörítésére a szervezőbizottság sürgősen megalakítandónak tartja a Budai Iparosszövetséget, melyben szakmára való tekintet nélkül minden budai iparosnak egyesülnie kell.

A szervezőbizottság részletes programmját Krivoss Árpád elnök ez évi október hó 15-én megtartott rendkívül népes taggyűlés elé terjesztette, ahol Kollár Gábor elnöki megnyitója után Krivoss Árpád a következőket mondotta:

— A magyar polgári osztály ma sem vonta le a közelmult idők tanulságait, mert ma is szervezetlenül áll az idők jelenségeivel szemben. Különösen az iparososztály az, melyet a legkülönbözőbb jelszavakkal annyira szétválasztottak, hogy

egységes fellépésre, állásfoglalásra nem képes még akkor sem, amikor az őt legközelebbről érintő gazdasági kérdésekről van szó.

Csak magára vessen az iparososztály, ha kívánságait nem méltányolják az illetékesek, mert szervezetlen tényezőkkel senki sem áll szóba szívesen. Az iparosságnak félre kell tenni mindent, ami elválasztja egymástól, össze kell fognia, szervezkednie kell s gazdasági érdekeinek előtérbeállításával kell segíteni a mai sivár helyzeten, amelyen biztosan halad teljes megsemmisülése felé.

Nem elég az, hogy választásokkor egyik vagy másik párt árnyékában meghúzódva az iparosság egyes, soha be nem váltott igéreteket kapjon. Pozitivumok kellenek! Olyan gazdasági politika, amely számol az iparososztály kívánságaival, anélkül, hogy azzal a többi társadalmi osztályokkal való együttműködés útjába akadályokat állítana.

Olyan emberek is kellenek a parlamentbe, akik eminensen iparosérdekekért küzdenek,

mert lehetetlen helyzet az, hogy minden társadalmi osztálynak van képviselete, csak épen a nagymultú iparostársadalomnak nem, mely pedig multjánál, hazafias érzésénél, a polgári gondolathoz való hűségénél fogva a magyar társadalomnak mindig igen fontos tényezője volt.

Ha szervezkedik s a maga erejére támaszkodva keresi boldogulását, akkor a felelős tényezők is el fogják ismerni s számolni fognak erejével adandó alkalmakkor. Így szerteszórtan semmiféle eredményt elérni nem képes.

Megszüntettek-e már csak egy üzemet is az iparosság érdekében?

Jött-e kedvezőbb adópolitika azért, mert valaki ezt az iparososztály érdekében sürgette?

Történt-e gazdasági téren valami az utolsó tíz évben, ami eminenter az iparosság érdekét szolgálná?

Mind olyan kérdések, amelyekre csak határozott nemmel lehet felelni.

Az iparosság ne várjon segítséget másoktól,

csak önmaga erejére támaszkodjék s ne engedje magát félrevezettetni tetszetős jelszavak által. Aki éket ver iparos és iparos közé, az nem barátja az iparosságnak, hanem árulója, akiktől óvakodnia kell minden öntudatos iparosnak.

Az iparosság legértékesebb eleme a városi polgárságnak, s csak

innen indulhat ki a demokratikus fejlődés,

mely meg fogja hozni a lelkeknek Kossuthi értelemben vett felszabadítását.

Lelkes tüntetéssel fogadták dr. *Krivos* Árpád beszédét, mely különös hatást váltott ki a jelenvoltak körében. Mindenki ráeszmélt az elhangzott igazságokra és végül az elnöklő *Kollár* Gábor jelentette ki a gyűlés meleg őszinte hozzájárulását. Ulm László ügyvezető elnök bejelentette a távollevő *Máté* István díszelnök csatlakozását.

Viraág Béla szerkesztő az iparosság gazdasági helyzetének javítására legalkalmasabb módnak Buda Fürdőváros hathatós propagálását ajánlja, mert csak a fürdők révén kialakult idegenforgalomban kicsúcsosodó, mindent átfogó, gazdasági koncepció lesz képes Pestről Budára csábítani a fogyasztó közönséget és az idegeneket, amiknek a hasznát azután jótékonyan érezné, az egész budai iparososztály. Utána *Pathó* István meghívta az Iparoskört a mészárosok ily irányú gyűlésére. Majd *Sógor* József indokolt gazdasági fejtegetései és *Mischa* Ferenc panaszos felszólalása után *Ulm László, az I. ker. Iparoskör ügyv. elnöke terjesztette elő azt a javaslatot, hogy a taggyülés mondja ki, a Budai Iparosszövetség* megalakításának sürgős szükségét s hatalmazza fel a szervező bizottságot, hogy ez irányban a Budán létező összes iparosköröket és egyesületeket sürgősen keresse meg.

A gyülés folyamán *Kollár* Gábor külön kiemelte Fejér Lajos vendéglős hűséges kitartását az iparos érdekek mellett, amelyeknek mindig becsületes harcosa volt.

A lelkes hangulatban felszólaltak és indítványokat tettek Kautz István, aki szakma szerint vélte legcélszerűbben megnyerni e nemes célnak az iparosságot, — Kodra Károly, aki a vendéglősök nehéz küzdelmét ecsetelte, — Gubicza Lázár, aki a szervezkedést sürgette, — és végül határozattá ment, hogy a legközelebbi gyűlésre hozzon magával minden jelenvolt még egy iparost. Viraág Béla pedig fölajánlotta, hogy a mozgalom iránt érdeklődő iparosoknak megküldi a lapját, mely behatóan kíván foglalkozni az Iparos Szövetség ügyével, — amit kedvesen fogadott a gyűlés, amelyen résztvettek:

Kollár Gábor, Halwa Sándor, Mischa Ferenc, Matarits Lajos, Simon Ferenc, Harter Mihály, Kolonits Sándor, Jámbor Lajos, Marnitz Béla, Sógor József, Langermann Frigyes, Hermann János, Gubicza Lázár, Dvorzsák Vince, Hurtik István, Sztraka Rudolf, Sajt János, Skribek Ferenc, Szerafin Gyula, Pflug Tibor, Kapus Ferenc, Kaucz István, Tamásy Lajos, Plese János, Moravesik Sándor, Fehér Lajos, Kéry Lajos, Biliczky Ambrus, Ulm László, Németh Ferenc, Pathó István, dr. Krivoss Árpád, Kulcsár Richárd, Göbbös Gábor, Kodra Károly, Kristó Mihály, Tóth Ferenc, Kaesmann Tamás, Iván István és Viraág Béla szerkesztő.

Budán, 1928 október 23

Az utakat járó dr. Ripka Ferenc főpolgármester szemléjének máris meglesz az az eredménye, hogy a kész utakat nem fogják háromszor-négyszer egymásután felbontani a különféle közművek lefektetése céljából. A látószemmel járó és itélkező főpolgármester az utakkal kapcsolatos minden ügyet egységesíteni akarja s ezért elsősorban célszerűnek véli az útkarbantartási munkálatokat a kerületi elöljáróságok hatásköréből átutalni a városrendezési és magánépítési III. ügyosztály hatáskörébe és ezzel egyidejűen a kerületi elöljáróságoknál így felszabaduló mérnöki személyzetet beosztani az ügyosztályba. Ennek természetes következménye lenne, hogy minden útburkolatfelbontással járó munkát egységesen ez az ügyosztály végezhetne.

A nagy kérdőjel. Hat évvel ezelőtt ajánlotta *Becsey* Antal, hogy a Szent Gellért fürdő forrásait mélyítsék s az így nyerhető magasabb hőmérsékletű forrásvizet a Gellért fürdő és szálló fűtésére használják fel. A munkák megindultak s 1927 április 21-ig 142 és fél méter mélységig jutottak, ahol új forrást találtak, amely 48—50 fokos s naponta 1000 köbméter a vízszolgáltatása. A vegyelemzés szerint az új forrás vize azonos a többi Szent gellérthegyi forrás vizével, csak a *vastartalma* sokkal nagyobb amazokénál. Fűtésre nem alkalmas az új therma vize, de annál inkább ivókúrára és palackozásra. *Bánlaky* Géza dr. a Szent Gellért gyógyfürdő kiváló igazgatója már régóta sürgeti a gyógyszálló és fürdő gyógytényezőinek kiegészítésére és gyógyhely jellegének kidomborítására egy stílusos ivócsarnok létesítését, azonban e terv az állandó pénzhiány miatt mindezideig megfeneklett. Tizennyolc hónap óta a Dunába folyik naponta közel tízmillió hektoliter pompás gyógyvíz — Buda fürdőváros nagyobb dicsőségére. Isten csodája, hogy valami nagyobb csapások nem érik ezt a várost, amelyik így pazarolja természeti kinceit.

Uj vízmű Budán. Most dolgozunk a fővárosnál azon a hatalmas tervezeten, amely a megyeri vízműtől különállóan, a szentendrei-szigettel szemközt, a budai Dunaparton kiván új vízművet létesíteni. Az új kutak a szentendrei-szigeten lesznek s belőlük a csöveket alagúton vezetik a szivattyútelepre. Az alagutat a Duna medre alatt építik meg. Az új vízmünek egyelőre 12 kútja lesz. A vízművek mérnökei most végzik a szükséges talajvizsgálatokat. Az új vízmű kútjait is a Duna alatt vonuló kaviccsrétegbe fúrják, ahonnan a megyeri művek vízellátása történik. Ettől függetlenül végzik el a megyeri vízművek teljes rekonstruálását, úgy hogy a két munka befejeztével a székesfőváros vízellátása igen hosszú időre, véglegesen biztosítva lesz.

Lamotte Károly tanácsnok-főjegyző most állította először össze, mint a pénzügyi osztály vezetője, a főváros költségvetését és a debut jól sikerült. A költségvetés összeállítása alapos és lelkiismeretes munkára vall, egyben tanuságot tesz arról, hogy a pénzügyi ügyosztály ügyvezetője szivén viseli nemcsak a házipénztár, hanem a közönség érdekeit is és van bátorsága szembeszállni a többi ügyosztályok túltengő igényeivel szemben.

Két csalogány énekel a Budai Nők Körében október hó 22-én, este ½7 órakor. Az egyik Dubayné *Gavora Jolán* hangversenyénekesnő, aki irredenta-dalokat énekel és a másik: *Nagy Emil* dr. volt igazságügyminiszter, országgyűlési képviselő, aki Rothermere-dalokat dudál. Csak azt nem értjük, hogy a csizma miképen kerül erre az asztalra? Miköze van a kulturális és jótékony egyesületnek Nagy Emil külügyi politizálásához?

Ujlak ócskaságai

Régi bajok uj megvilágításban

Irják, sírják a maguk baját az ujlaki polgárok a főváros Tanácsa előtt és azt mondják:

Ujlakon évek hosszú sora óta a Székesfőváros jóvoltából egyéb közérdekű dolog nem történt, mint a Zsigmond-utca egy kis szakaszának aszfaltozása és most legutóbb az Ujlaki-Rakpart egy kis szakaszának már elkerülhetetlenné vált rendezése. Holott a Lukács- és Császár-fürdők, továbbá a Duna-strand közelében, alig néhány percnyire a Margitkörúttól, olyan állapotok vannak, melyek sok évtizedes primitív mult emlékeit látszanak egy eljövendő nemzedék számára fenntartani.

Visszaesést jelent, hogy Császár-fürdőnél létezett hajóállomás megszünt. Hajóállomásra van szükség a III. kerület Lukács-utcánál lévő, immár szabályozott és rendezett dunaparti téren, hogy legalább a Margit-szigetre juthassanak nagy kerülő nélkül. Ehelyett ezen a Dunaparton áll az az ormótlan, a parton való közlekedést és minden kilátást megakadályozó csónakház, mely minden jó ízlést és nagyvárosias jelleget megcsúfol. Ezt el kell távolítani, azzal a néhány kisajátításra váró, kaput és kerítést nélkülöző öreg viskóval együtt, amelyek az ízléstelen csónakházak mögött, a fővárosi szivattyútelep és a nagy iskolaépület között, bármely kis mezőváros cigánysorának is szégyenére válnának.

A Lukács-utca torkolatánál levő és köztér gyanánt önként kínálkozó területet rendezni és fásítani kell, úgyszintén a Zsigmond-teret is, mert az ezen a környéken levő iskolák és lakosság egészsége követelik.

A Duna-strand pedig összes meztelenségeivel az utca felől ne képezze látványosság tárgyát, mert ez gyermekek érdekében bizonyára nem üdvös.

Az Ujlaki-rakparton villamosközlekedés készül, de a személy és vagyonbiztosság megköveteli a tisztességes világítást. Ám a Császár-fürdő új nagy uszodája előtt is nagy a sötétség. Utálatos, hogy az a nagy barakk-épület 10 évvel a háború után is áll még, mely a Császár-fürdő uszodaépülete és a Helyiérdekű Vasútak Zátony-utcai épülete között és fertőzteti ott a levegőt, ahogy ezen több külföldi vendég jogosan megbotránkozott.

Elékteleníti a különben szép városképet az a düledező földszintes ház, mely a Zsigmond-utca és a Török-utca egymásbaszögellésénél az Irgalmas-rend kórháza előtt terül el és a Főváros tulajdona. De a Székesfőváros inkább a perifériákon építtet. Ezt a sarkot sürgősen szabályozni kell.

Szabályozni kell az Ürömi-utcában levő Budai Cementgyár és az ottani téglagyár környékét, hogy a hegyvidék fejlődése itt megindulhon. Minderre a Hatóság figyelme egyáltalában nem terjedt ki.

Valósággal szégyene a kerületnek, hogy a III. kerületi gimnázium a Zsigmond-téren milyen lehetetlen és udvar nélküi bérházban van elhelyezve, holott az új gimnázium felépítése már a gimnázium keletkezése óta tervbe volt véve az Állam részéről.

A Kovács-utcai szerpentin megépítése, a Határ-utcának mielőbbi rendezése, a különféle kis és nagy gyárak füstokádó kéményeikkel délre való áthelyezése, a gőzmozdonyú helyiérdekű vasútnak elektrifikálása, a Császár-fürdőnél levő teher- és rendező pályaudvar végleges megszüntetése már igen régi és sokszor hangoztatott vágya kerületünk, különösen az ujlaki polgárságnak.

Volna még több, sok, nagyon sok panaszuk az ujlakiaknak, de hát egyelőre ezt rendezze a Tanács és hívja meg az érdekelt polgárságot értekezletre az Elüljáróság útján.

Aláírták pedig ezt a sirámos beadványt:

Dr. Szokolay Antal, kanonok, esperes-plébános, *Dr. Morvay Győző,* tank. ny. főigazgató, *Reisinger Gyula* iskolaigazgató, *Dr. Szilágy Béla, Horky Gyula, Szaitz Elemér, Móra István, Ember Béla* ny. m. kir. szánb. főellenőr, *Gajda Béla* áll. reálgimn. igazgató, *Gárdonyi Emil* polg. isk. igazgató, *Forstinger Antal, Dr. Demkovits Ágoston, Kuti Lajos, Kovács Gusztáv, Kurtz Ágoston, Bach Pál* és a beadvány szerkesztője *Berényi Sándor dr.* ügyvéd.

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókúrák tartására, izületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére. Svéd tornaterem.

Poézis és borest

A borgazdaestről olyan címen is írhattunk volna, hogy a „Borest poézise", mert volt a boresten poézis, de saját külön poézise is volt ennek a borestnek, amelyet hat borgazda adott, a Budai Társaskör hat alelnöke e hó 18-án este. A tagok nagy számban jöttek el, mintegy százan és a borgazdák e tömeges látogatás láttára láthatóan szürkültek. Mi lesz itt? Rövid tanácskozás után elhatározták, hogy mindannyian felszólalnak, provokálják a vendégek felszólalását s így kihúzzák beszéddel, amikor nem illik inni. Vesztükre Ripka Ferenc elnök csak későn tudott jönni és minden felszólaló tartogatta szavát az ő részére is. A nagy várakozásban pedig sűrűn kocintgattak a vendégek és szaporodtak az üres üvegek. A borgazdák így nem sokáig bírták a várakozást és kénytelen kelletlen felszólaltak, mert *Oszoly* Kálmán háznagy melegen üdvözölte a vendégeket, amire ismét nagyokat ittunk, mire *Ziegler* Géza elnök kellemesen köszöntötte a borgazdákat, ami ismét nagy koccintgatást provokált, és a mit Hennyey Vilmos nevében *Baránszky* Gyula borgazda köszönt meg, jóízűen elmondva sok keserű igazságot, amivel sikeresen húzta az időt és gátolta az ivást, *Hoór-Tempis* Moritz alelnök, aki szintén nem volt érdekelt fél, röviden éltette Oszolyt és Krivoss Árpádot, a Ferenc-nap sikerült rendezése fejében, ami szintén élénk riadalmat és ivodalmat produkált, aminek *Okolicsányi Kuthy* Dezső igyekezett véget vetni felszólalásával. Közben megnyerték *Székely* Vladimirt azzal, hogy nemsokára alelnök s így borgazda is lesz, aki hálából ötször-hatszor is felszólalt kedves humorral. Csakhogy eltévesztette a hatást s a vendégek annál szívesebben és annál nagyobbakat ittak. Erre aztán rohamra indultak a borgazdák. Előbb *Hubert* Vilmos, majd *Szombathy* Kálmán, végül *Hódy* Lajos, aki kompromisszumot keresett a legközelebbi borest borgazdáival. Csakhogy senki sem állt kötélnek, de mindenki ivott. *Aigner* Otto a borkezelő másodgazda mindig megnyúltabb ábrázattal sugdolózott a borgazdákkal és végül rávette Krivosst, hogy újból mondja el amerikai tapasztalatait. Krivoss új dolgokat mondott röviden és a vendégek tovább ittak. Akkor *Kapcza* Imrét, aki körül a borszakértők gúrdája tömörült, bírták rá, hogy leghosszabb humoros költeményét olvassa fel, ami szintén nem vezetett a kívánt eredményhez, mert minden sikerült mondás után koccintottak vele. Mégis kedvét igyekeztek venni a borivóknak! Hamar Kapcza, — valami szomorút. És Imre kötélnek állt. Bú és bánat fogta el a társaságot, aminek egyetlen ellenszere pedig a bor. És ittunk. Nosza gyorsan Hódyt! Olvasson fel valami politikai verset, azok rendesen oly rosszak, hogy elmegy az emberek kedve az ivástól is. Ez sem sült el, mert sikerült humoros politikai verset olvasott fel az utcafelbontásról — persze az utakat néző elnöknek szánva, aki még mindig késett. Még *Loósy* Viktor József akarta megmenteni a borgazdákat és egy pompás adoma révén az új ventillátort díjmentesen adományozó *Balás* Farkas építészt köszöntötte, de már akkor baj volt. Az utolsó ütegek vonultak az asztalra és amikor Aigner könnyes szemmel jelentette, hogy ez az utolsó Mohikán, az utolsó palack; — túlkölt az autó és megérkezett a várvavárt vezér, az elnök, dr. Ripka Ferenc. Hamar bort, a föld alól is! És visszajött mindenki, még az is, akire már feladták a télikabátot és kezdődött újra elölről minden és folyt vígan tovább a borgazdák — csődjéig!

*

A legközelebbi borest a Budai Társaskör közgyűlését követő társasvacsora lesz, amelyen az eddig jelentkezett borgazdák: Berényi Ignác, Mód Lajos, Ring Béla és Zboray János, — ha bírják majd négyen, ami az első borest tapasztalatai után némileg kétséges. Több borgazdát kérünk.

A középosztály szanatóriumát a Svábhegyen kívánja a főváros révén felépíteni *Becsey* Antal, aki erős szociális érzésű beszédet mondott e terve mellett a főváros legutóbbi pénzügyi bizottsági ülésén.

A Vöröskereszt III. kerületi fiókegylete okt. 22-én fél hét órakor a Kiskorona-utcai felső mezőgazdasági iskolában *Tellér* Gyula igazgató elnöklete alatt választmányi ülést tart.

Kitanította a tanácsot az útépítéshez szükséges telkek megszerzésre, amelyeket az ingatlantulajdonosok nem akarnak átadni — Kozma Jenő, a főváros pénzügyi bizottságának ülésén, ahol egyszerűen körvonalazta azt az eljárást, hogy a Sasadi Istenhegyi út, Ákos-utca, Kútvölgyi-út és a többi útépítési akadályokat — egy-egy telek meg nem szerzése miatt — hogy lehet legyőzni. Meg kell indítani a kisajátítási eljárást és a kisajátítási eljárás kapcsán — nem jelenti azt, hogy fizetünk is — birtokba lehet venni a területet. Ezt a birtokbavételt kell effektuálni, semmi egyebet, mert akkor meggondolja az illető százszor is, hogy kitegye-e magát a kisajátítási eljárás kellemetlenségeinek. De van egy olyan előnyünk is, amelyet a fővárosi törvény értelmében érvényesítenünk kell, tudniillik nincs munka vele, csak egy jelentés a minisztériumhoz. A miniszter megadja a kisajátítási jogot, egyúttal elrendeli a birtokbavételt. Akkor, ha birtokba vettük, meg lehet építeni az utakat. Ez a módja és jogászi elintézése a dolognak, ezt a módot ajánlja a tanácsnok úr figyelmébe. Milyen egyszerű és világos s talán hosszú évek multán most már mégis megépülnek így az utak.

Elmaradt a „Polgári Egység Klubjának" október hó 19-ére, péntek estére kitűzött társasvacsorája, közbejött akadályok miatt. A legközelebbi társasvacsora október hó *26-án este 8 órakor* lesz a klub helyiségében.

A hosszú ó betűk úgy látszik döntő befolyással vannak Budapest fejlődésére. Ezelőtt negyven esztendővel hirtelen felépült a *Chikág-ó*, most épül a *Vizafog-ó* és három-négy év mulva épülni fog *Ó-buda*. Ha iyen betűkabalákra adni lehetne, akkor a szent János-hegy tetején hamarosan Semmeringszerűen, mint magaslati gyógyhely, egy hotelváros épülne, mert ott áll a *Kilát-ó* torony és új Karlsbad épülne rövid időn belül a keserűvíz forrásokat uraló *Dobog-ó* domb környékén. — Sajnos nálunk Budapesten okosnak, sőt bölcsnek ismert vezéremberek is csak fejcsóválva beszélnek Budának fürdővárossá való kiépítéséről. Nagy költséget emlegetnek, a pénzhiány felett sopánkodnak, a sikerben kételkednek és készek inkább lemondani a fürdővárosról, a fürdőügyi kiállításról és így mindarról, ami a budai polgárság elveszett jólétét visszahozná. ...ó...ó...ó.

Athléta vacsorát rendez nov. 3-án este a Budai Torna Egylet saját szénatéri helyiségében, az egész évi eredmény ünneplése céljából.

A lágymányosi mocsár feltöltésének a kérdése fontos közegészségügyi kérdése a kelenföldi városrésznek, amely további föllendülését attól reméli, hogy oda vagy a *kiállítási* épületeket helyezik el, vagy az *egyetemi* városrész, a budapesti „Quartier Latin" a *Dahlem* épül. Akár az egyik, akár a másik jön oda, — feltölteni okvetlenül kell, már csak azért is, hogy a tifusz és egyéb járványok fészkét és melegágyát kipusztítsák. A városmajort csak felásták és egyes részein feltöltötték és már is megszünt e városrész gyermekei között a malária.

A Balneológiai Intézetet, amely Buda fürdőváros jellegét kidomborítaná — a II. kerület szeretné megkapni. Az ottani vezetőkörökből nyert értesülésünk szerint ez az intézet Budapestnek, mint fürdővárosnak lesz a központja és a városi, valamint állami fürdőpolitika középpontjává fejleszti majd a fokozatos előbbrejutás. A balneológiai központ elhelyezésére meg van az alkalmas területünk és pedig a Statisztikai Hivatal előtt a Margit-körúton lévő saroktelek, amelyen ma földszintes ház áll, de ennek a háznak eltávolítása után kiváló terület lenne a balneológiai központ számára. (Ezen a helyen bizonyára nemsokára új bérpalota fog felépülni s így ez a szép terv is dugába dől.

Most az egyszer kikaptak a III. kerület derék futballistái, mert bár egyenlőrangú ellenfelei voltak a bajnok Ferencváros csapatának — Fortuna asszony ellenük volt s 3:0 arányban vereséget szenvedtek.

Hunok és magyarok

őskori utódai élnek sok-sok millió számban Indiában, mint az Indó-Szkyták leszármazottjai és érdekes levelezőlapok igazolják ezt, amelyek kelteződtek „Maros" faluban a „Maros" folyó mellett, de Indiában. Biró mándlis, csizmás, kalpagos magyarok képét adja a másik levelezőlap, szintén Indiából keltezve, annak az Indusnak mondott törzsnek a területéről, amelynek maharadzsája legutóbb Budapesten járt és meglátogatta *Zajti* Ferenc tanácsost, aki évtizedek óta végez tanulmányokat az indiai ősmagyarok története terén és most is négy hónapi tanulmányútra indul Indiába, ahol főként a magyar, illetve a hunfajta népek etnográfiáját, népművészetét és történelmét fogja tanulmányozni. Zajti Ferenc több indiai előkelőség meghívására határozta el magát az indiai útra, de még elutazása előtt *október hó 25-én, este fél hét órakor* érdekes előadást tart a *Budai Társaskörben,* tudásának javát adva a magyar őstörténelemből, amelyben új távlatokat nyit számunkra. Ő nem a hanyatló népek, mint a kis számban élő vogulok és osztyákok felé irányítja figyelmünket, hanem a népek egyik bölcsője, India felé, amelynek túlnyomó részét hunok és magyarok özönlötték el több ezer év előtt és amelyek utódai ott, mint külön törzsű népek élnek, mélységes vallásos érzületben, tiszteletet parancsoló vitézségben és minden más törzsön felül álló bátorságban. Míg az őskor népei mint kalmárok fogták át a világot, a szittyák népe mint harcos hódító fogta át ugyanazt a területet. Amig az egyptomiak a használért szerették a folyót, a szittyák a folyó szépségeért vonzódtak hozzá. Az Indiában élő szittyák nagy vonásokban ma is fennmaradt ősi vallásának alapmotivuma az, hogy a természet *szépségén* át jusson el annak alkotójához, az Istenhez. A ragyogó napot mint Isten legméltóbb szimbólumát köszöntötték a hegyek tetejéről lelkes őseink. Ott még hisznek az ŐS-TEN-ben, aki megvédte szabadságukat és ezredéveken át fenntartotta a népet. Mindezekről sokat írt, köteteket adott ki Zajti Ferenc. Egyikében a *Zendaveszta* vallási rendszert ismerteti, melyet a hunok ős vallásából reformálta át *Zarathusztra* az ősi, világbölcs, mágus pap. A másodikban ismerteti a hunok vallását és Indiának általuk történt meghódítását. A harmadikban új szempontokat tár föl a hun magyar őstörténetben. Ez a három könyve már közkézen forog, de ezenkívül négy tudományos munkája jelent meg. Ennek a nagy tudásnak a tárházából meríti érdekes anyagát az az előadás, melyet a Budai Társaskörben tart Zajti Ferenc. Küszöbön álló indiai útjának egyik legfontosabb célja egy *Magyar Kutató Intézet* megalakítása Indiában, amelyhez szívesen ajánlották föl anyagi hozzájárulásukat előkelő indiai családok, akik magukat a szittyák leszármazottjának vallják.

Budai Napló ARANYKÖNYVE

Komoly, negyedszázados munka fölemelő eredménye, hogy Buda nagyérdemű közönsége oly kitüntető módon nyilvánítja elismerő rokonszenvét a **Budai Napló** jubiláris esztendejében. Nincs ujság Budapesten, amelynek olvasóközönsége oly annyira öszeforrott volna lapjával, mint a miénk. És most ez az olvasókör folyton gyarapodik, folyton növekszik azzal, hogy a budai társadalom számottevő egyéniségei lépnek önzetlen előzékenységgel a lap

ALAPITÓI

sorába, jósággal, áldozattal ismerve el a Budai Napló eddigi működését. Ne vegye rossz néven tőlünk senki, hogy felsoroljuk mindazok nevét — számról-számra — mintegy a Budai Napló.

ARANYKÖNYVÉT

adva ezzel, mely a mi büszkeségünk lesz, amíg csak megjelenik ez az ujság, a budai érdekek lapja.

BALASSA JENŐ igazgató
BARACS HENRIK igazgató
BARACS KÁROLY udv. tan. vas. v.-ig.
BECSEY ANTAL korm. főtanácsos
BOHN TESTVÉREK TÉGLAGY. Rt.
BRASSÓI CELLULOSE GYÁR
BÜCHLER LAJOS udv. tan.
CSÁKI ADOLF bankigazgató
K. CSÁSZÁR FERENC építész
CZVICKLI ANDRÁS gazdálkodó
DALLOS REZSŐ igazgató
DÁVID KÁROLY építőmester
DAX JÁNOS igazgató
DEUTSCH VIKTOR nagykereskedő
DOMANOVSZKY SÁNDOR egy. ny. t.
ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZT.
FARKAS SAMU dr. korm. főtan.
FEHÉR GYULA vezérigazgató
FEJÉR és DÁNOS építési vállalkozó
FELLNER FRIGYES dr. egyet. tanár
FELTEN és GUILLEAUME GYÁR Rt.
FISCHER JÁNOS vezérigazgató
FORSTER JENŐ báró, dr. igazgató
FREUND ARTUR igazgató
FREUND BÉLA igazgató
FRIEDMANN ERNŐ bankigazgató
FUCHS és SCHILLINGER bádogárúgy.
GISKÁN NÁNDOR igazgató
GYÖRGY LAJOS igazgató
HALTENBERGER SAMU vezérig.
HÁMOS RÓBERT igazgató
HANTOS ELEMÉR dr. ny. államtitk.
HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSITÓ
HOCH JÓZSEF dr. igazgató
HORVÁTH EMIL báró, államtitkár
HÜVÖS REZSŐ vezérigazgató
ILLOS ÖDÖN ny. takarékp. tisztviselő
KASZAB ALADÁR udv. tan. gyáros
KATONA ZSIGMOND vezérigazgató
KELEMEN FERENC igazgató
KISBAÁRI KIS FERENCNÉ háztul.
KISBAÁRI KIS MARGIT háztulajd.
KNOLL LAJOS r. t. igazgató
KOÓS ZOLTÁN dr. vezérigazgató
KOZMA JENŐ dr. orszgy. képv. krmf.
LAUB LÁSZLÓ dr. kórházi főorvos
LEDOFSZKY GÉZA korm. főt. gőzmt.
MAGYAR BERTALAN vezérigazgató
MANGOLD BÉLA KOLOS nagykeresk.
MEHNERT ERNŐ magánzó
MOLNÁR ISTVÁN építész
MORVAY ZSIGMOND dr. igazgató
NÁDLER FERENC igazgató
NEMZETI BALESET BIZTOSITÓ
margittai NEUMANN GYULA dr., kft.
ORSZ. MAGY. TEJSZÖV. KÖZPONT
PATAK RUDOLF dr. orvos
PATZ SÁNDOR dr. igazgató
PAUKS ALBERT gyárigazgató
PAUNCZ SÁNDOR udvari tanácsos
PLOSZ PÁL műszaki igazgató
POPPER ÖDÖN igazgató
PORTER EDE banktisztv.
RÁCZFÜRDŐ IGAZGATÓSÁGA
RINGER JÁNOS fürdőigazgató
RINGER LAJOS dr. fürdőigazgató
RIPKA FERENC dr. főpolgármester
RITTINGER IMRE dr. korm. főt. ig.
RÓNA LÁSZLÓ építész
RÓNA MIKLÓS igazgató
ROSENBERG HERMANN kft. vezérig.
ROSINGER LEO BERNÁT igazgató
ROZ JENŐ dr. igazgató
SAJÓ JENŐ igazgató
SÁNDOR KÁLMÁN kinest. főtan.
SÁRMEZEY ENDRE kormányfőtan.
SCHACK BÉLA dr. udv. tan. főig.
SKROVINA JÁNOS őrnagy
SPRINGER ERNŐ igazgató
STEINER KÁROLY dr. gy. orvos
STRÓKAY ISTVÁN h. vezérigazgató
SÜMEGHI LÁSZLÓ dr. kft. k. közj.
SZÁNTÓ JENŐ igazgató
SZEGŐ LAJOS igazgató
SZÉKELY DEZSŐ műépitész
SZÉKELY FERENC udv. tan.
SZESZTAY LÁSZLÓ műegy. m. tanár
SZILÁGYI KÁROLY igazgató
szurdai SZURDAY RÓBERT kft. vzig.
TACHLER LAJOS üzletvezető
TIBOLD SÁNDOR háztulajdonos
TÓTH IMRE gyáros
TRUNKHALM LEOPOLD igazgató
VASS JÓZSEF mérnök
VECSEY NÁNDOR bankigazgató
VENDL ALADÁR ny. főreálisk. tanár
VIRTER LÁSZLÓ dr. jogtanácsos
WANNER ANTAL építész
ZIMMERL OTTÓ igazgató
ZLINSZKY BÉLA Bszkrt. igazgató

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legradioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,

Fedett téli uszócsarnok

A rég szép Zichy-kastély Obudán, amely a Főtéren álló Montursdepó udvarán áll, minden szépsége dacára a főváros egyik hamupipőkéje. Az óbudai híd építésével kapcsolatosan most előkerültek Óbuda régi szabályozási tervei is és ezek szerint le fogják vágni ennek a katonai ruharaktárnak, (vagy hogy ki tudja micsoda célt szolgál) a Főtérre néző és erősen kiugró részét, mert csak is így lehetséges a közuti vasút továbbépítése a Szentlélek-térről a Laktanya-utcán át ki, Óbuda külső területére. Ha ezt a szabályozást keresztül viszik, akkor Óbuda Főtere egy gyönyörű palotával gazdagodnék, amennyiben éppen a szabályozási vonal mentén ott állana a régi szép Zichy-kastély és emelné a különben is nyomorúságos kiképzésű Fő-teret.

A Diósárkot beboltozzák s ezzel ez a kies völgy, de az egész vidék gyors fejlődésnek indulhat.

A második szeretetotthon, ahogy legújabban és helyesen a szegényházakat nevezik, Óbudán fog fölépülni, ahogy azt dr. *Ripka* Ferenc egy nyilvánosan tett nyilatkozatában kijelentette. Az első ilyen intézményt már építik a Maglódi-úton és a pesti Szegényház-téren levő Erzsébet-otthon nevű szegényházat csak akkor szüntetik meg, ha az óbudai is fölépül.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Megszűnt a jó „hatvanas''. Egy kissé a jobbkezével vakarta a balfülét az a villamoskocsi, amely büszkén viselte a „hatvanas" számot és a Rákóczi-uton azt igérte minden utasnak, hogy elviszi a Délivasútra. A jó vidékiek kényelmesen elhelyezkedtek rajta, betolták a málhájukat a pad alá és a Szarvas-térre érkezve megelégedetten mondották, hogy: — mindjárt ott leszünk! Aztán csodálkozva látták, hogy a „hatvanas" lesétál a Dunapartra, elmegy egészen a Pálffy-térig, végigfut a Margit-körúton, köszönti a Szénа-téri hurokvágány kocsiigazító főnökét és ilyen varga betűvel kerül aztán a Krisztina-körúton át, a Vérmező mellett a Délivasúthoz, — mire a jó vidéki szomorúan mondja, hogy: — lekéstünk! Pedig ez a „hatvanas" presztizs vonat volt. Nehogy azonban a Pálffy-tér forgalma megfogyatkozzék, a BSzKRt. igazgatósága beállította a 72-est, mely a Pálffy-tértől indul, mint ingó vonat és a Bécsi-uton át a Vörösvári-utig jár. Ezzel jó kocsihoz jutottak a Bécsi-uti városi új bérházak elszontyorodott lakói.

Pasaréti
legforgalmasabb helyén nyitotta meg
Hentes-
árúháza fiókját
Budakeszi-út 1.
szám alatt új kertes bérházban, az Uj Szent János kórházzal szemben
Timár
Krisztina krt 8—10

ZLAMAL

széget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, grampohon raktár. Megbízható javítóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

Auto-körjáraton idegenekkel Budapesten

Közli: Egan Ede ny. min. tan., a zürichi műegyetem okleveles gépészmérnöke

Fővárosunk minden téren közeledik vagy már elérte, sőt egyes dolgokban vagy intézményeiben, — például *a kitűnő és mintaszerűen berendezett és működő derék fővárosi tűzoltóságunkban*, — már túl is haladta a Nyugat-Európa nagy és gazdag fővárosainak hasonló berendezéseit.

Ezen nagyvárosi létesítésekhez tartoznak az egyes fővárosokban ma már jóformán mindenhol berendezett *autó-körjáratok* is, amelyek az idegenek kényelmére, az idegen-forgalmat szolgálják és az egyes nagyvárosokba a csak néhány napra érkező idegeneket igen kedves, felette praktikus, kellemesen oktató és — a mi szintén igen fontos körülményt képez — aránylag olcsó áron jó és tanulságos szórakoztatáshoz juttatják.

Budapesten a magyar *„Ibusz“* vállalat (Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállítási Részvénytársaság) által fenntartott *autó-körjáratok* szolgálják az előzőkben röviden jelzett célokat. A külföldi városok legtöbbjében a világhírű és közismert londoni *Cook-vállalat* rendezte be és tartja fenn a helyi körjáratokat. Véleményem szerint nagyon helyes, hogy ezen berendezést itt a magyar fővárosban egy magyar vállalat létesítette, amely teljes garanciát nyújt arra, hogy a szóban forgó autó-körjáratok fővárosunkhoz méltóan, elsőrangúan rendezte be. Fontosnak tartom azonban azt, hogy idegenforgalmunk folytonos fokozására az *„az Ibusz“* a világot uraló *Cook nemzetközi utazási vállalattal* szoros kapcsolatot tartson fenn.

Az autó-körjáratok terén Budapesten, — amit ma kevesen tudnak, az úttörő a *„Svábhegyi Egyesület“* volt, amely egyesület már 18 év előtt, a fővárostól a jogot megszerezve, *dr Baumgarten Izidor*, — az időközben korán elhunyt kiváló és köztiszteletben álló királyi koronafőügyész — egyesületi *elnöksége alatt*, javaslatomra és berendezési terveim alapján, lévén akkor az egyesület (fizetés nélküli) igazgatója, létesítette a *„Svábhegy-Jánoshegyi“ első budapesti autóbusz közlekedést*, amely autóüzem keretében az autó-körjáratokat — Svábhegy-Vasútállomástól kiindulólag — szintén tervezésbe vettük és próbajáratokat is tartottunk; állandósításukra azonban sajnos nem kerülhetett a dolog, mivel az időközben kitört világháború és az összes e célokra szolgált autókat a katonai hatóságok háborús célokra igénybevették.

Ismerve továbbá saját tapasztalataim alapján *Berlin, London, Párizs, Edinburg, Nizza, Monte-Carló* stb. városok idegenforgalmi autójáratait és megemlítve, hogy mint idős közlekedésügyi szakember kedvet kaptam és célirányosnak tartottam, hogy a mai budapesti autó-körjáratokat személyesen kitapasztaljam és tanulmányozásom tárgyává tegyem; aminek megtörténtével pedig a nagy nyilvánosság előtt, egy hirlapi cikkben tapasztalataimról beszámolva, az e téren a netán még szükséges pótlásokra az érdekeltségek figyelmét jóindulatúlag felhívjam.

Ezen célokra a Szent-István előtti napok egyikét véltem a legalkalmasabbaknak, amidőn nagyobb idegenforgalomra lehetett számítani; miért is nemzeti ünnepnapunk előtti pénteken a reggeli órákban az *„Ibusz“* Vigadó-téri központi irodája előtt megjelentem, a honnan igen célirányosan megválasztott helyről indulnak a nevezett vállalat a *kilenc-féle útirányú*, délelőtt és délutánonként megtartott, *autó-körjáratai;* ezen autó-járatokról *bárki*, tehát *budapesti őslakósok is, ingyen* minden fontosabb európai nyelvű szövegben kiadott és röviden, de különben elég jól tájékoztató díszes *prospektusokat kaphatnak*, amelyet a jegyváltásnál is az utasoknak a jegygyel együtt kézbesítenek.

Ezen *„Ünnepségi programm“-nyomtatványnak sajnos azonban egy nagy hibája volt;* nevezetesen igen sok *programm-pontnál nem lett a hely megnevezve*, hogy *hol rendezik a látnivalót, illetve*, hogy *melyik helyen van a rendezett kiállítás;* a felsorolt 23 programm-pont közül *hét-nél hiányzott a hely megjelölése*. Túl hosszú lenne a cikkem és ennek elkerülése végett a részletekre nem terjeszkedhetek ki, szükségesnek tartom azonban azt megjegyezni, hogy ezen hiányt a másnapi autó-körjáratomon *több idegen is indokoltan kifogásolta;* miért is erre az *érdekelteknek figyelmét*, akik a programmot szerkesztették, illetve a jövőben szerkeszteni fogják, ezen lényeges hiányosság jövőbeni elkerülése végett ezennel felhívom.

Az autó-járatok Vigadó előtti indulási helyén a jelzett napon már a kora reggeli órákban nagy élénkség uralkodott; a világ minden nyelvén beszélő idegenek csoportosultak ott, hogy az időközben beérkezett *„Ibusz“* autóbuszain vagy a többi kisebb autóin megfelelő heyhez jussanak; ennek elrendezésében a vállalat tisztviselői, — közöttük egy végtelenül kedves modorú és öt nyelvet beszélő magyar tisztviselőnő is, — a legelőzékenyebb viselkedéssel adták meg a sokoldalról hozzájuk intézett kérdésekre a szükséges preciz felvilágosításokat és intézkedtek higgadt előzékenységgel az utasoknak az autókon való megfelelő és azokat kielégítő elhelyezésében.

Ezen a napon a nagy feltűnést okozó 17 gépkocsiból álló autó-karaván elindulása után, kezdődött az én tulajdonképeni autó-körjárati tanulmányi utam.

E cél végrehajtása végett elsősorban az Ibusznak a Vigadó földszinti helyiségeiben levő nagy szabású központi irodájába és a megfelelő fülkénél az ott szolgálatot tevő *„fiatal“* tisztviselőtől *másnapra, szombatra szóló 8 pengős autó-körjárati utasjegyet kértem.*

Sajnos, *„a következő napra szóló jegy“ megszerzése nem ment olyan könnyen* és körülbelül 20 percnyi tárgyalás után jutottam hozzá a fizetéses jegyhez; ugyanis előttem érthetetlenül és dacára annak, hogy a *„fiatal“* tisztviselőnek később be is mutatkoztam, jegykérésemre azt a fura választ adta és ehhez tántoríthatatlanul ragaszkodott, hogy *„nem adhat egy nappal előbb a másnapra szóló jegyet“, jöjjek holnap az autók elindítása előtt.* Nem akarván a félszeg válasz után további tárgyalásaim részleteire kiterjeszkedni; itt csak azt említem fel, hogy erélyesebb hangomra a *„fiatal“* tisztviselőnek igen előzékeny modorú főnöke jött oda és a *„fiatalnak“* bemondását tévesnek jelezve, azonnal megkaptam tőle a kért jegyet.

A jegy boldog birtokában és bár életemben félszázadon át igen sokat utaztam vasúton, tengeren, folyamokon, nagy tavakon, autón, kocsin, repülőgépen stb., stb., az autó-körjáratot megelőző éjjelen, — nappal munkával levén elfoglalva, — jóformán nem tudtam aludni; valami utazási láz-féle dolog fogott el, sőt idegesség elleni nyugtató port is bevennem kelletett. Nehezen vártam meg a hajnalodást és korán kelve, már fél 8 órakor reggelizésre a gyönyörű fekvésű Vigadó-téri kioszkba siettem, hogy csak le ne késsem a fél 10 órára jelzett autó-körjárati indulást.

Ezen a napon a körjáratra jelentkezők száma kevesebb volt, mint előző napon, dacára annak, hogy szintén meleg, verőfényes délelőtt virradt reánk.

A jelentkezett 47 utast egy 24 és egy 14 személy befogadására

Alapittatott: 1847

SCHUNDA V. JÓZSEF

m. kir. udvari szállító

BUDAPEST

IV, Gróf Károlyi u. 5. és Magyar u. 18. sz.

Telefon: Automata 843–79

Operaház, Zeneművészeti Főiskola, Nemzeti Zenede, Philharmóniai Társaság, Színházak, Nagymozik stb. szállítója. Bármely hangszer, alkatrészek, húrok és szakszerű javitások kaphatók. Továbbá

zongorák, pianinók, harmoniumok

eladása, becserélése, bérbeadása, javítása, hangolása és vétele! A legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellet is. A lehető legjobbat a legjutányosabb áron!

Az „A. B. C.“ szövetség kizárólagos szállítója.

alkalmas, elég kényelmes és jól párnázott ülésekkel ellátott nyitott vállalati autobuszon, a többi utast pedig négy rendes ötüléses bér-autón helyezték el.

A két autobuszon az utasokon kívül a csak *„civilben öltözött“* soffőrökön kívül a vállalat egy-egy — *jelvény vagy karszalag nélküli* — fiatal tisztviselője foglalt helyet, akik az autó-körjáraton mint vezetők *„Interpreteurök“* szerepeltek.

Ezen tapasztalatom alapján célszerűnek vélném, ha a vállalati autobuszok soffőrjei, amint azt külföldi városban is láthatjuk, megfelelő egyszerű egyenruhával látattnának el; a vezetők pedig, hogy az utasok a meglátogatási helyeken azonnal megismerjék *szolgálatuk közben okvetlenül díszesebb „Ibusz“, „Interpreteur“ karszalaggal ellátva* tennék meg szolgálatukat. Megnyugvásukra felemlítem, hogy például a vasúti szolgálatban, avagy a *m. kir. vasúti és hajózási főfelügyelőség tisztviselői és főtisztviselői*, ehetleg már miniszteri tanácsosi rangban levők is, *ha a* közönséggel érintkezve tesznek vasúton vagy hajókon rendes szolgálatot avagy ellenőrzési külszolgálatot, mindig *kötelesek* az előírt „Ibusz“ tisztviselői karszalagot viselni. Ne felejtsék el az érdekeltek, hogy *„tisztességes munka végzése sohasem dehonestáló, hanem ellenkezően nemesítő dolog“*, amire nézve a hírneves, már elhunyt svéd regényírónő: *Marie Sophie Schwarz* találó szavait idézem: *„Arbeit adelt den Mann“*, vagyis *„a munka nemesíti a férfit“*.

Az előzők felemlítésével megjegyzem, hogy a vezető kérésemre engem a 24 személyes autobuszon közvetlenül a soffőr mögött, a négy üléses sorok egyik sarok ülésére utalt, még pedig a már ott ülő *„fiatal ember mellett“* szavakkal.

Hogy miért hagsúlyozom a kedves modorú vezető ezen szavait, azt majd a következőkben leírt felette érdekes „utikalandból“ ki fog tünni.

Őszintén mondván, az utobuszba való beszállásomnál jobban szerettem volna, ha egy *„fiatal úrfi“* helyett egy kedves női személyiség mellé kerülök, lett légyen az bármely nemzetbeli.

Kényelmesen elhelyezkedve a soffőr mögötti ülésemen, még elindulás előtt szemügyre vettem a mellettem ülő, kalap nélküli, egész rövidre nyit hajú, felöltőben burkolt, mintegy 18 évesnek, éppen érettségi vizsgán átesettnek látszó és igen szerény viselkedésű úrfit, aki a balról mellette ülő s apjának látszó idősebb úrral beszélve, azonnal megtudtam, hogy németek és hogy talán az apa sikerült vizsga jutalmául utazásra vitte.

Az üléssoromban a negyedik utas egy bájos szőke leány volt, akiről később megtudtam, hogy szintén német; igazán sajnáltam, hogy nem én kerültem melléje, hanem egy öregebb bácsi. Az előttem levő sorban a jól tápláltan kinéző igen fess soffőr mellett *egy* körülbelül 45—50 éves és aggszűznek látszó hölgy telepedett le, aki mellett pedig egy, a hölgy szomszédjával nem törődő előkelő külsejű úr ült; valószínűleg én is hasonló negatív álláspontra helyezkedtem volna a nyakon fehér zsebkendővel átkötött idősebb úri hölggyel szemben. A mögöttem levő utas-társak és társnők vegyesen angolok, németek és egy idősebb hollandus házaspár volt, továbbá egy élénk fekete szemű fiatalabb japán úr, notesz-könyvvel a kezében, aki már az elindulás előtt jegyezgetett könyvecskéjébe. Biztosan ő is tanulmányozás céljából vett részt a körjáraton.

Végre szelvény-vizumon is átesve, megindult a néző közönség, de főképpen az utasok nagy örömére az autó-karaván a 24 személyes autobusszal az élén; elég gyorsasági menetben a Deák Ferenc-utca, Vörösmarty-téren, Dorottya-utcán, Ferenc József-téren és a Zrinyi-utcán áthaladva az első megállás, illetve az első kiszállással kapcsolatos megtekintés a *Szent István nagy-templomnál volt.* Háromnegyed 9 órakor érkeztünk ide és az utasok kiszállva, derék vezetőnk német és angol nyelvű rövid, de igen jó magyarázata mellett megtekintették belülről is a gyönyörű építkezésű és berendezésű *Bazilikánkat.*

Tizenöt perc mulva már ismét helyükön ültek az utasok.

A Bazilikától a Vilmos császár-úton át a gépkocsi-karaván az Andrássy-útra élénk sebességgel kanyarodott be.

A Bazilika megtekintése után kölcsönösen bemutatkoztunk a velem egy sorban és a *„fiatal úrfi“* mellett ülő idősebb úrral; a bemutatkozás részemről azért is történt, hogy megtudjam tőle, mint idegentől, a látottakról való őszinte véleményet.

Nem elozsokat avagy dicshimnuszokat akartam tőle hallami fővárosunkra nézve, hanem az esetleges hiányokra voltam kíváncsi és pedig közvetlenül az idegenektől megtudni és e hiányokat cikkem útján az érdekelteknek jóindulatúlag tudomására hozni, hogy azok kiküszöböltessenek, illetőleg a helyeselhető kívánságok teljesíttessenek.

Az említett bemutatkozás révén megtudtam, hogy az illető *Karl Frenck műépítész a Rajna melletti Cöln-Deutz-ből* való volt, tehát nagy szerencsémre véletlenségből jobb szakértőre nem tehettem volna szert.

Ezután jött azonban egy nem sejtett meglepetés és erre vonatkozólag *Fedák Sári* írói kifejezését használva: néhány pillanatra „Krach“ érzések támadtak agyamban, de ezzel *egyidejűleg szívemben,* tőzsdei kifejezéssel élve, *irányváltozás, „hausse“ állott* be a közvetlenül mellettem ülő *„fiatal úrfival“* szemben. Nevezetesen a műépítész bemutatta azután nekem a köztünk ülőt: *„Carola Franck meine Tochter“*, röviden mondva a *„fiatal úrfi“*, akit eddigi utunk alatt mindig per *Jungermann* szólítottam meg, *egyszerre lánnyá „gnädiges frauleinre“ vedlett át.* Most újból tapasztaltam életemben, hogy mily fura az ember természete; ugyanazon lény, aki iránt *egy másodperc előtt teljesen indifferens érzelmekkel voltam,* most külsejének változtatása nélkül, amely külső az autobuszunk interpreteurjét és engem, s valószínűleg másokat is félrevezetett, most már némi vonzalmat éreztem.

Ezen felette érdekes intermezzo közelebb hozott engem — nem a mellettem ülő és kedvesen csevegő, most már „gnädiges fraulein-hez“ — hanem édes apjához, a hozzá intézett fent említett kérdésemre a szomszédnőm azonnal adott választ. Meg kell még jegyeznem, hogy ő nem 18, hanem 21 éves és Cölnben a *„Társadalomtudományi* (sociologiai) *Akadémia“* harmadéves hallgatója volt. A kedves úri hölgy kifogásolta ugyanis, még pedig véleményem szerint is teljesen indokoltan, hogy a *budapesti utca névtáblák* néhány újabb utca és tér kivételével túl magasan, sokszor eldugottan és gyakran kevés számúak és hogy felírásuk kicsi, úgy hogy idegenek igen nehezen tájékozódhatnak a fővárosunkban való, esetleg térkép utáni járkálásuk közben.

Ezen beszélgetésünk alatt autoboszunk soffőrjének elővigyázó és higgadt vezetése mellett, sajnos, kissé túl gyors sebességgel haladt az Andrássy-úton; úgy hogy gépkocsink igen kiváló és 6 nyelvet beszélő interpretőrje *Delej János* „Ibusz“ tisztviselője rövid, de tartalmas és jól tájékoztató német és angol nyelvű ismertető szavai: *ez a kir. operaház,* itt áll *Jókai Mór szobra* stb. még a magyarázó szavak kiejtése közben már elhaladt az illető dolog előtt. Ezért *célszerűnek vélném, ha a körjárati-autók menetsebessége a körjáratok alatt már a kiindulástól kezdve a Vigadó-térre való visszaérkezéséig okvetlenül csökkentetnék*; inkább egy félórával később térjen vissza, de ne rontassék el a körjárat célszerűsége.

Felemlítendőnek tartom, hogy kedves szomszédnőm, a cölni akadémiai hallgatónő a Jókai szobor mellett elrobogva, *nem tudta ki volt Jókai!* Ezen annál is inkább csodálkoztam, mert tudvalevőleg Jókainak jóformán minden regénye német fordításban is megjelent és Németországban gyakori meggyőződtem, hogy az idősebb németek ismerik Jókainak nagy jelentőségét és regényeit.

Az Andrássy-úton végig haladva, a *„Millenium-szobor csoportozat“ előtt volt a körjárat 2-ik megállása;* itt a gépkocsikban a résztvevők ülve maradva hallgathatták az „Interpretőrünk“ jó, tartalmas és rövid magyarázatait.

Innen elsietve, tízóra tizenhárom perckor már a *„Szépművészeti Múzeum“* megtekintésére a *3-ik állomásukhoz jutottunk.* Itt a ki- és beszállást is beleértve negyven pere után a társaság ismét a gépkocsikon ült és a Stefánia-úton, a Korcsolyázó-csarnok, a Washington én Rudolf trónörökös szobrok mellett elrobogva, a Milleniumi kiállítási körútra fordult be, hol a Közlekedésügyi Múzeum előtt és az Iparcsarnok háta mögött elrobogva, a *4-ik kisszállással kapcsolatos megálláshoz, a Széchenyi-fürdőhöz* érkezett; innen az autóink tíz pere után a Wurstli es az Állatkert cirkusz melletti bejáró mellett elhaladva, az *Állatkert főbejáratához jutott.* Az Állatkertben 21 percig időztek a már kifáradt társaság tagjai; én is már némi utazási energia-csökkenést, a gyomrom és torkomban pedig erősebb táplálkozási szükségességet diagnostikáltam.

Ezért oly céból is, hogy autobuszom intelligens soffőrjével zavartalanul beszélgethessek, nem mentem az utasokkal az Állatkertbe, hanem ezen idő alatt a soffőrt meghíva, betértünk a szomszédos, — a világhírű *„Gundel“* vendéglőbe. Itt sajnos, csak egy-egy pohár kitűnő udvari sör és néhány ropogós sóskifli gyors elfogyasztása közben kiegészítettem az autójáratokra vonatkozó néhány még hézagos ismereteimet.

Az Állatkertnek cirkusz melletti bejárójánál az utasok újból az autókra szálltak, tehát egy útszakaszon kétszer áthaladva, a *Mezőgazdasági Múzeum* megtekintésére a *6-ik és utolsó állomásunkhoz értünk,* ahol az autó-karván eddigi példás rendje már a 24-063. számú gépkocsi igen fiatal soffőrjének oktondisága miatt felbomlott és két gépkocsi oda se jutott a múzeumhoz. Autobuszom és három kis gépkocsi utasai 20 perc mulva ismét a kocsijaikon ültek anélkül, hogy boldogult *Alpár Ignácz* műépítészünk gyönyörű koncepciójú épület-csoportját megtekinthették és élvezhették volna. Ezután a Fasoron, Király-utcán, Erzsébet körúton, a Nemzeti Szinházat megkerülve, a Rákóczi-, a Kossuth Lajos-, Eskü-, Váczi- és Deák Ferenc-utakon szintén gyors menetsebességgel visszatértünk fél egykor a Vigadó-térre, ahol az összes utasok igen fáradtan kiszálltak. Egyik idősebb hölgyet férje egy másik utas segítségével fáradtsága folytán autobuszunkról jóformán leemelni voltak kénytelenek.

A mi most már az autobuszon volt huszonhárom külföldi utastól a megtekintett látványosságokra nézve elhangzott nézetnyilvánításokat illeti, a már felemlített *utcák és terek névtábláinak hiányosságain kívül,* csak még kettőt hallottam.

Az egyik a *körjárati autók túl gyors menetsebességére* több oldalról elhangzott kifogás, a másik pedig, hogy a körjárati utasoknak a körjárat alatt *sehol sem adtak alkalmat,* hogy tízpercnyi rövid tartózkodással az utasok *egy pohár vizet, avagy pedig egyéb felfrissítő italt ihassanak, egy kis sonkás kenyeret,* a németeknél közkedvelt „belegtes Brödchent“ *elfogyaszthassanak.* Erre a mi körutunknál pedig kitűnő alkalom nyilott volna az Állatkerttel szomszédos *„Gundel“ vendéglő,* avagy pedig az Állatkertben az *ottani vendéglő* rövid idei felkeresésére.

Ezen cikkemnek nem célja a külföldiektől *itt tartózkodásuk alatt* fővárosunkról a már szokássá váló diszhimnuszok megismétlése, mert a folytonosan fácánpecsenyét enni, vagy elozsokat hallani, ha igazak is, émelygő hatással van. Ezért e helyen nem is mondom el a sok szépet és jót, a nagy dícséreteket, amit a megtekintett látványosságokról az utasoktól angol és német nyelven hallottam.

Elhallgatni azonban nem akarnám, hogy *Bazilikánk* nagy hatást gyakorolt reájuk, hogy a *Szépművészeti Múzeum* újbóli hosszabb időre külön meglátogatását többek további programmjukba vették és hogy a *Széchenyi Strandfürdőről* mindnyájan azt mondották, köztük egy világot körül utazott és mindent látott angol is, hogy ilyen gyönyörű szép építkezést és fürdőberendezést még soha sem láttak. Nem szabad továbbá elhallgatnom azt sem, hogy a Városliget kifogástalanul szép és izléses kert -és parkszerű elrendezése, továbbá mintaszerű tisztasága, amely *Rede Károly* fővárosi kertészeti igazgató kiváló munkájának köszönhetjük, szintén általános nagy elismerébe részesült a körjárati utasoktól.

Végül tanulmányutamról szóló leírásom befejezésképen felhívom a főváros lakóinak figyelmét arra, hogy ha kedves és tanulságos szórakozást akarnak maguknak vagy gyermekeiknek szerezni, úgy vegyenek részt ily autó-körjáratokon, azt hiszem, hogy az „Ibusz“ vállalat módot és utat fog találni, hogy minél több budapesti lakos a nyolc pengő mostani díjnál némileg olcsóbb díj mllett szintén élvezhesse az autókörjáratok sokoldalú előnyeit!

Felelős szerk.: VIRÁG BÉLA. I., Bors-u. 24. Telefon: 502—96.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

SCHAFFER GYÖRGY
utépítő-
és kövező mester
II., Tulipán-utca 18
Telefon: T. 255—24

Szíjgyártó
nyerges és bőröndös
Megbízható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

HUBERT ÉS TÁRSA b. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések.
Csövek.
Műszaki cikkek. Fémgyártás.

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Budapest I, Bors-u 24
Telefon: 507-34 szám
Tölgy- és bükkparket egyszerű és díszes kivitelben
Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítás

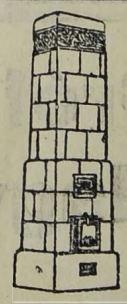
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirű céghez.

SCHUNDA V. JÓZSEF hangszerüzletének
hirdetését lásd a túloldalon

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Ripka Ferenc dr. főpolgármester szerdán és csütörtökön a budai kórházakat vizsgálta.

Bezegh-Huszágh Miklós főkapitány inspiciálja a különféle rendőrintézményeket, hogy személyes tapasztalatai alapján pótolja a hiányokat, segítsen a hibákon és a gyöngén fizetett rendőri személyzeten.

Kertész K. Róbert államtitkár a stockholmi magyar művészeti kiállítás alkalmából adta át *Jenő* svéd királyi hercegnek a magyar művészeti Signum Laudist, a királyi herceg palotájában, a magyar vendégek tiszteletére adott díszebéden.

Egan Ede ny. min. tanácsos vasárnap fejezte be kúráját a Siesta szanatóriumban ahol feleségével együtt töltött három hetet és ahol kedves humora volt a társaság éltetője.

Bozóky Ádám dr. ügyvéd, trvh. bizottsági tag, e hó 22-én végleg beköltözött a nyaralójából, Szilágyi Dezső-téri lakásába.

Gál Jenő dr. vasárnapi beszámolóján több mint ezer ember jelent meg a budai vigadóban.

Pásztélyi Vilmos hajósvállalati igazgató a Salzkammergutban töltötte a nyarat.

Faller Mihály mérnököt, a BSzKRt. főfelügyelőjét választotta meg a „Magyar Tisztviselők Takarék Egyesületé"-nek igazgatósága e hó 12-iki ülésén alelnöknek, az elhunyt Hübner Ferenc helyére. Az ily módon megüresedett igazgatói állást viszont *Gömöri Havas* Sándor állampénztári igazgatóval töltötték be.

Reisinger Gyula székesfővárosi igazgatónak a III. ker. Lajos-utcai iskola gondos és tervszerű vezetéséért Budapest székesfőváros kir. tanfelügyelője elismerését nyilvánította.

Buda szomorú képe

tárul fel a főváros pénzügyi bizottságának most folyó ülésein, ahol a Budáért harcoló bizottsági tagok: *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal, *Perczel* Béla, *Wolff* Károly, *Büchler* József egymásután mutatnak rá azokra az emberileg megjavítható, tűrhetetlen állapotokra, amelyek leverik Buda természeti szépségét s annak megközelíthetőségét. Sürgős szükség van a Lejtő-útnak, a Vas Gereben-utcától a Zólyomi-útig való kiépítésére — a Süveg-utca megépítésére; a Zugligeti végállomástól a fácánosig terjedő gyalogút járhatóvá tételére; a Sasadi-út folytatólagos megépítésére, amely a farkasréti temetőt kapcsolná össze a Kelenfölddel. Itt ma az a helyzet, hogyha Kelenföldről temetnek, akkor hatalmas kerülővel, a Tabánon keresztül juthatnak csak a temetőbe. Súlyosbítja a helyzetet, hogy ez az út tehermentesítené a túlzsúfolt Németvölgyi-utat, ahol keserves kínnal jutnak tovább az autók a temetőbe. Pikantériája ennek az áldatlan helyzetnek az, hogy ez az útépítés azért nem történhetik meg, mert tizenkét budaörsi sváb és egy helyettes államtitkár vonakodik a szükséges útterületet átengedni. De a legkétségbeejtőbb elhanyagoltság képét mutatja idegenforgalmunk egyik gócpontja: a Szent Gellért-tér, ahol a Gellérthegy alja, továbbá az innen a kelenföldi pályaudvarhoz vezető út külső része, ahol a villamos, kocsi és gyalogforgalom szabályozása, váróbódék építése és az út javítása a legsürgősebb feladatok egyike. A közlekedés szempontjából elsőrendű fontosságú a Villányi-út harmadik szakaszának a megépítése, amely terv már évek óta vajudik s most *Becsey* Antal felszólalására bekerül a jövő évi költségvetésbe. A hegyvidéken szükséges hidak, korlátok és támaszfalak építésére a három budai kerületi előljáróság számára egyenkint hat-hatezer pengő átalányt irányozott elő a pénzügyi bizottság. A Naphegy-tér száz méter átmérőjű területének rendezése, burkolása és a beléje torkoló mellékutcák csatornázásával 180 ezer pengőbe kerül, ami *Kozma* Jenő felszólalására került a jövő évi költségvetésbe. Ez igazán szégyenfoltja Budapestnek, mert a Naphegy tulajdonképen a belső városhoz tartozik és egyik legszebb része volna Buda belvárosának, alig egy puskalövésnyire a pesti belvárostól.

Elveszett egy szemüveg vörösbarna, fehér foltos kerettel a Budai Társaskör legutóbbi társas estjén. Ha tévedésből vitte el valaki, szíveskedjék azt a lap kiadóhivatalával tudatni.

Szép-völgy-utca, amely se nem szép, se nem völgy, legalább az elején nem az, éppen a kirakat részén nem, ott az ujlaki templom mellett, a III. kerület két főútvonalának kereszteződésénél. Szinte hihetetlen, hogy a főváros egyik legnagyobb forgalmú főútvonala mellett, egy nagyrahivatott völgybe vezető, szintén főútvonalszámba menő kereszt-utcában, most hordanak nyers földet, arra az egy gyalogjárdára, amely a Szépvölgy-utcában van, mivel a másik oldala — árok. Ezt a most odahordott földet, úgy mint száz és száz év óta eddig, most is majd keményre tapossák a Szépvögy lakói és csodálkozni fognak azon, hogy miért mondják a gyalogjárdára az Andrássy-úton, hogy „aszfalt", amikor az a Szépvölgy-utcában csak — „az föld". Értjük mi azt, hogy Budapest hegyvidékén minden utca nem lehet olyan, mint az Andrássy-út, de hogy éppen őszkor, tél elején, friss agyagos földet hordanak a gyalogjárdára, azt a Szépvölgy-utca adófizető polgársága sehogy sem fogja megérteni.

Az állandó budai színház helyére vonatkozólag dr. *Szalay* Sándor II. kerületi elöljárónak az a terve, hogy az a Pálffy-térre kerüljön. Erre most alkalmas terület is kínálkozik, mert a Pálffy-térről a Ganz-gyár vasöntődéjét kitelepítik Kőbányára, tehát a Fő-utca és Pálffy-tér sarkán *nagyszerű terület szabadul fel*, amelyen impozáns kivitelben lehetne megvalósítani Budának annyira áhított állandó színházát.

Az építőmestereket hívta segítségül Budapest Fürdőváros Egyesület, akiket szintén károsodás ér azzal, hogy elmaradt a fürdőügyi kiállítás a Gellérthegyen, mely nagy lépésekkel vitte volna megoldás elé Buda világfürdőt. Az egyesület lelkes, ügybuzgó, érdemes igazgatója dr. *Szviezsényi* Zoltán miniszteri tanácsos tárta ki előttük lelke nagy tudását e hó 16-án a Magyar Építőmesterek házában, az ott egybegyűlt építőmesterek előtt. A lelkes szó, lelkes elhatározást váltott ki, mert ahányan ott voltak, mindannyian beléptek a Fürdőváros Egyesületbe. Sok szatirával, gúnnyal és megdöbbentő adatokkal mutatott rá e kérdés minden viszszásságára *Viraág* Béla szerkesztő és szóltak hozzá többen is a Magyar Építőmesterek közül, akik csak a kapott felvilágosítások után jöttek rá tulajdonképen, hogy a fürdőváros kérdése mily nagy kihatással volna az építkezés megindulására, ami viszont az egész magyar ipart fellendítené. Az előadást társasvacsora követte, amelyen Pintér Oszkár elnök ujból megköszönte Szviezsényinek a nagyhatású előadást és biztosította arról, hogy az Építőmesterek Egyesülete a legerélyesebben sürgeti majd a fürdőváros és a fürdőkiállítás ügyét.

Disznótoros szaga kezd lenni Budának, ahol így ősz végén már hizlalják a „fél" disznókat, mert — sajnos — és minden romantika dacára, a híres budai kis vendéglők, vagy ahogy őket azelőtt nevezték „pájzlik" már nem úgy mennek, mint ahogy kéne. Ma már nagy dolog, ha a vendéglős azzal dicsekszik, hogy — „leöltem egy fél disznót!" Inkább talán Óbudán élnek tovább, ahol még vannak ismert borházak és ahol az egyetlen főtt étel a csülök. Mi lenne más hozzá a jelszó, mint hogy „csülökre magyarok." De hiába gúnyolódunk. Azt az icike-picike idegenforgalmat Budán — ősztől tavaszig — ezeknek a jóhírű pájzliknak köszönhetjük, mert itt nincsen színház (a Kisfaludyt nem lehet egészen komolyan venni), se orfeum, se varieté, se baar, se semmiféle más lokál. Mert mi szegény budaiak mindezekenfelül még szórakozási adót is fizetünk Pestnek.

Bizonyára budai kutya a Hüvösvölgy „Vén betyár" dobermann kan, amely a rendőrkutya főverseny győztese lett

A Csatárka és Pálvölgy sötétségén kíván segíteni a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete a villanyvilágítás bevezetésével. A legutóbbi értekezleten *Löry* Imre ismertette tárgyalásainak eredményét az Elektromos Művek igazgatóságával, amely szerint csak akkor látható el e vidék villanyvilágítással, ha az ingatlantulajdonosok közösen vállalják a bevezetés költségeit. *Bárdos* György dr. elnök hangsúlyozta, hogy azok, akik nem vesznek részt az akcióban, ne számítsanak arra, hogy esetleg majd a közvilágítás bevezetésekor kapnak világítást, mert az is költségbe kerül, ha onnan vezettetik be a világítást. A tapasztalat szerint így jóval nagyobb összeget kell áldozniok, mintha most vesznek részt a közös költségekben.

Még a gázgyár is Buda ellenes, mert Pesten a középvilágítással ellátott utcákon, két oldalt égnek a gázlámpák is, de Budán... Egyes utcákban ott, pláne valami új fajta négy-öt lángos gázvilágítótestek vannak felszerelve a régi lámpa oszlopokra. Most, hogy egy-két — kilenczer megtörtént, hogy a Krisztina-körút egyik része a hozzátartozó mellékutcákkal együtt az Elektromos Művek jóvoltából sötétben maradt egy-egy estén át, — kiderült, hogy a Krisztina-körutnak csak az egyik oldalán, még pediglen az új főposta tiszteletére, annak az oldalán gyújthatók meg a gázlámpák, de már a „Ravasz" oldalon nem. Sajnos, nekünk itt Budán az óbudai nagy gázgyáron kívül, csak egy kis gázdíjbehajtó hivatalunk van csak, amelynek talán meg is van tiltva, hogy közvilágítási ügyekben előterjesztéseket tehessen. A gyöngefényű gázvilágítás mellett, amelyben itt Budán részünk van, ahol igazán gyufát kell gyújtani, hogy meglássa a kíváncsi ember: — ég-e a gázlámpa? — nem nagyon vesszük zokon a vezérigazgatóságtól, ha idáig nem lát el, mert közelebb esne a tanács, az elöljáróság, hogy ezeket a mi világítási mizeriánkat meglássa. Mi itt Budán mindig várjuk, hogy mikor fog a tanács minket valami különleges, a fürdőváros jellegének megfelelő, ragyogó fényt árasztó világítással meglepni.

Zászlószentelés Ujlakon. Fényes egyházi ünnepség keretében áldotta meg f. hó 14-én dr. Mészáros János érseki általános helytartó az újlaki Oltáregyesület új zászlóját, melyet Dörre Tivadar festőművész és leánya, Klotild, iparművésznő készítettek.

A zászlóanyai tisztet az újlakiak „Méltóságos Asszonya", *Andréka* Károlyné, helyettes főkapitány neje töltötte be. A szegények iránti jó szíve és áldozatkészsége miatt rajongásig szeretett és tisztelt zászlóanya az Oltáregyesület díszes küldöttségének kíséretében, leventék és magyarruhás leányok sorfala között vonult lakásáról a virágokkal izlésesen feldíszített plébánia templomba, ahol 10 órakor *Mészáros* János dr. érseki általános helytartó fényes papi segédlettel ünnepi misét celebrált, miközben a Lajos-utcai községi polgári leányiskola templomi énekkara gyönyörködtette a templomot zsúfolásig megtöltő közönséget Demkovics Ágoston dr. hittanár és Háry Ferenc egyházi karnagy vezetése mellett. Offertóriumra *Benza* Ida operaénekesnő Hendel „Largó"-ját énekelte előkelő, nagy művészettel. Mise után az érseki helytartó magasszárnyalású beszédben méltatta az ünnep jelentőségét és megáldotta a zászlóanya szalagjával és koszorújával díszített zászlót, melyen nemzeti színeink keretében áll a Magyarok Nagyasszonyának és az Oltáriszentségnek képe. A szertartás után a zászlót fehérruhás leányok csoportja vitte a meghívott vendégek kíséretében, a levente-zenekar hangjai mellett, a Lajos-utcai polgári iskolába. Itt dr. *Szokolay* Antal tb. kanonok, esperes-plébános, dr. Telkessy Ivánné oltáregyesületi elnöknő és Reizinger Gyula egyházközségi elnök beszéde után kezdetét vette a zászlószög beverés aktusa, melyet délután is folytattak nagy érdeklődés mellett. A vendégek sorában ott voltak: báró somorjai Lukachich Géza altábornagy, Szederjey Elemér altábornagy és neje, Andréka Károly helyettes főkapitány, dr. Aigner Dezső ny. törvényszéki elnököt és neje, Vajna Ede kormányfőtanácsos szék. főv. közélelmezési tanácsnok, az újlaki templom kegyúri képviselője, vitéz Bátorffy Iván tábornok, vitéz Várady Géza prelátus, ny. tábori főpap, Sey Ödön ezredes, Georgi Sándor, az óbudai egyházközség alelnöke, Wolkenberg Gyula rendőrfőfelügyelő, Knotz Ágoston ny. postafőtanácsos és az újlaki közélet számos tagja. Az előkészítés és rendezés fáradságos munkáját dr. Eperjessy Gyuláné polg. isk. igazgatónő, dr. Telkessy Ivánné és Fülöp Margit úrhölgyek, Strachmann Alajos, Horky Gyula és Haffner Béla urak végezték nagy odaadással és hozzáértéssel.

Az állandó kiállítási csarnokok a főváros és az érdekeltek közötti tárgyalás alapján a Lágymányoson fognak felépülni s az erre vonatkozó tervek már el is készültek. Mintegy 45.000 négyzetméternyi területen létesül itt az állandó kiállítási csarnok, amely mellett még több fontos és impozáns kiállítási épületet is emelnek. A Boráros-téri hid és a kiállítás nagy lendület elé viszi Kelenföldet.

Az óbudai kulturélet kimagasló eseménye volt a rom. kath. egyházközség által okt. 14-én, a Tanuló-utcai székházban rendezett kuturest, amelynek kiválóan összeállított műsorán Buda legjobbjai szerepeltek. *Mészáros* János dr. érseki helytartó a krisztusi kultura jelentőségéről mondott nagyhatású, mélyen szántó beszédet. *Massány* Ernő dr. főmeteorológus, a Hollós Mátyás Társaság tudós alelnöke a vallásról és csillagászatról tartott eredeti, értékes, nagy figyelemmel hallgatott és zajosan megtapsolt előadást. *Móra* László, a Gárdonyi Irodalmi Társaság főtitkára gyönyörűséges költői termésének legjavát mutatta be, a közönség megmegujuló hálás tapsai mellett. Nagy hatással szerepelt még az olaszországi sikeres turnéjáról nemrég hazaérkezett *Sonkoly* István hegedűművész, a Budai Zeneakadémia kiváló tanára és *Biscara* Betta, a nagy kulturájú, gyönyörű hangú operaénekesnő. A fényesen sikerült estét dr. *Georgi* István üdvözlő beszéde nyitotta meg és *Sagmüller* József apátplébános köszönő szavai zárták be.

A telekértéknövekedési-adó, vagy ahogy műnyelven nevezik a *„betterment"* egészen bolsevista kitalálás, és nem lehet a városi adózás tengelyévé tenni. *Kozma* Jenő dr. tiltakozott is ellene. Különös eset erre a *Szegényház*-utca egyik földszintes háza, amelynek telkéért négyszögméterenkint egymilliót kér a tulajdonos. Mellette néhány négyszögöles területe van a városnak egy új utca kihasítása révén. Ezt a kis telket a szomszédhoz kell csatolni és ezért a néhány négyszögméterért a város az egész szomszédos telek területét számítva hozzá, négyszögméterenkint kétmillió többletet kér, úgyhogy a vevőnek 3 millió koronájában volna azután négyszögméterenkint. Igy terem a lehetetlen helyzet. A telektulajdonos nem kap építési engedélyt, csak úgy, ha megveszi a város néhány négyzetméterét és rráfizet a saját telkének minden négyzetméterjére kétmilliót. Régebben adta a város ezt a kis sarokrészt annyiért, amibe az utcának fele került. Most a „szakrament" rendelet megnyúzza a telektulajdonost, aki nem építhet és ezzel gátat vetnek az építőiparnak, szolgálva intenziven az iparososztály pusztulását.

A budai harminchármas futballcsapat Pozsonyban a csehek ellen frissen és lendületesen küzdve 3:1 arányú győzelmet aratott.

A kelenföldi kikötőváros

távlati képét vetíti elénk az a hír, hogy a Csepeli kikötőt a kormányzó úr adta át a forgalomnak. Nem mintha érdemül tudnánk be a tanácsnak Európa legnagyobb belföldi kikötőjének a létesítését, mert ezt nem a Városházán eszelték ki, hanem a kormány szolgálatában álló nagy koncepciójú zseniális mérnökök. A Városházán pedig nem térhettek ki az eszme továbbfejlesztése elől s igy a csepeli rakparton, előreláthatólag rövid időn belül, hatalmas kikötőváros fog épülni, — s a főváros műszaki osztálya itt mutathatná ki zsenialitását — ha a kellő koncepcióval megtalálja a város itt az építkezés módját és formáját. Kihatással lesz ez a kikötőváros Budára is, mert épen a csepeli parttal szemben, a Budafoki-út mentén, épül évek óta a budai gyárváros, ahova lassan, de bizonytalanul telepítik át északról a gyárvállalatokat. Itt a csepeli kikötőkkel szemben épül föl a budai kikötőváros, mely összekapcsolja majd Budát, Budafokkal. Széles, nagy földsáv áll itt rendelkezésre a Fehérvári-út és a Dunapart között, ahol majd az egykor talán nagy arányú kikötő munkásai és más alkalmazottai települnek le. Nekünk jogunk van e kikötővároshoz, már azon a címen is, hogy itt volt a régi *téli kikötő*. Sokszor hangoztattuk azt a tervet, hogy a budai gyógyforrások elhasznált melegvizét egy csatornába gyűjtve, ebbe a téli kikötőbe kellene bevezetni, amivel ezt unikummá tehetnénk, mert télen is jégmentes volna s *itt telelne a dunamenti államok minden hajója.* Olyan természetes gondolat ez, olyan egyszerű, olyan kis költséggel megvalósítható és következményeiben oly nagyszabású, hogy épen ezért — természetesen — és ennek a városnak fordított észjárásához mérten, ezt ma még fantáziaként kezelik a Városházán, ahol mindig később ébrednek fel.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiornátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA !!

Névcsere. Székely Vladimir indítványozta így a következőt: Mint ellenőrizhetetlen, de megbízhatatlan forrásból hírlik, egyik városatya indítványt jegyzett be, mely szerint az előnyösen ismert Markó-utca címe és jellege *Üllői*-útra változtassák át, viszont az Üllői-út vegye fel a levetett — ha nem is uraságoktól levetett — Markó-utca nevét. Az indokolás rövid és meggyőző. Minden utcának valahogy spontán megnyilatkozó jellege van, a logika tehát azt kívánná, hogy az utca elnevezésében is domborodjék ki az utca egyéni jellege. Mert ugyebár egész nyilvánvaló, hogy a Pontykő-utcát azért nevezték annak, mivelhogy sok „pontykövet" találtak ott, az Amazon-utca pedig tele van amazonokkal és így tovább?! Illő tehát, hogy a Markó-utca, ahol a társadalom sok számottevő rétege egyre tartja kisebb-hosszabb ideig ülésezéseit, a karakterisztikus *Üllői-utca* cserélje fel névbeli köntösét. Ez csak világos?! Már csak a jól átgondolt stílus kedvéért! No, meg takarékossági szempontból, mert az utca névjelzőtáblán két betűt is megtakaríthat a város, egy l-betűt és az i-betűt és legyen ezentúl a Markó-utca — *Ülő-út.*

Vizum nélkül! A „Dunaszövetség" legújabban oly igazolványokat hozott forgalomba, amelyek komolyan szolgálják az idegenforgalom érdekeit. Elsősorban az az előnye az ilyen igazolványnak, hogy annak birtokosa *vizum nélkül* lépheti át a magyar határt és a szükséges vizumot azután itt, a külügyminiszterium útlevélosztályán *féláron* szerezheti meg. De árkedvezményt élvez az igazolvány tulajdonosa úgy a budai gyógyfürdőkben, mint pedig a Dunaszövetség kötelékébe tartozó szállodákban. Ily igazolványok kaphatók Budán is az Angol Magyar Bank fiókjában: II. Fő-utca 1.

Rendkívüli közgyűlése lesz okt. 31-én, délután fél hat órakor a Toldy Ferenc-utca 30. sz. alatt a Mária Remete Bodogasszony Egyesületnek.

Térje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET,** mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Kommunista téboly. Temérdek mű jelent meg a bolsevizmusról, különösen a forradalmi idők után. Forrásmunka, perspektíva hiányában természetesen ezek csekély érdeklődést váltottak ki. *Szászhalmi* József száz oldalas, szépen kiállított, képekkel illusztrált könyve: „Kommunista téboly — vér és terror", nemcsak hű összefoglalása a magyar, orosz bolsevista eseményeknek, a mexikói függelékkel és a fasció rövid ismertetésével, hanem az összefoglaló adathalmaz mellett nivós kül- és belpolitikai tanulmány is. Kizárólag a III. Internacionaléval foglalkozik megfelelő alapossággal. A vörös terror megdöbbentően keserves tanulságai szorgos részletességgel tárulnak az olvasó elé. — A különböző angol, francia, orosz, olasz és különösen német-orosz emigráns forrásmunkák felhasználásával érdekes megvilágítást nyer a szovjet, az orosz társadalom kétségbeejtő helyzete, a család, a gyermek, a papság sanyarúsága stb. Az éles logikával, kemény vonásokkal megírt tartalmas, jókiállítású olcsó könyvet több biráló-bizottság a legnagyobb megértéssel és méltánylással fogadta. Néhány hét alatt több mint 8000 példány fogyott el. Az érdekfeszítő füzet 1 P-ért az összes forgalmasabb dohánytőzsdékben kapható.

BOHUNICKY BANK RT.

(II. Margit körút 87)

fizeti Budán

A LEGMAGASABB

betéti kamatot

ÉNGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Ingajáratot Obudára! Eletrevaló tervet közöl egyik orvos olvasónk, aki megfigyelte, hogy a kültelkek: Ujpest, Zugló, Kőbánya, Hüvösvölgy, Zugliget villamosforgalma azért rendszeres és gyors, mert ezeken a helyeken rövid távú ingajáratok bonyolítják le a forgalmat. A város központjáig járnak ezek a kocsik, ahonnan azután a város minden részébe történik az átszállás. Obudáról a Margithídig kellene ilyen ingajáratot, Lajos-utca—Bécsi-úti körforgalommal beállítani, amivel minden más kocsi teljesen feleslegessé válna. Természetes, hogy a Margithídnál akkor elég kocsinak kell lenni. Két percenkint nyolc kocsit járatva a Lajos-uteán s ugyanannyit a Bécsi-úton a Pálffy-térig, ahol hurokvágányt létesítve, a Tölgyfa-uteán térhet vissza zökkenő nélkül az óbudai kocsi — gyorsan és menetrendszerűen szállítva a közönséget. Ez a menetrendszerűség a mai túlhosszú Obuda—Ludoviceum, Kelenföld, Boráros-tér vonalakon nem is tartható be. Az új Bécsi-úti vonal, a 72-es beállításával már ilyen ingaszerű járatot rendszeresített a Beszkárt, de mivel nem megy körforgalomban, a Hunor- és Veder-utcai házak lakói egyáltalán nem élvezik előnyét.

Divatba jött Óbuda a főváros pénzügyi bizottsági ülésén, ahol egy *pesti* városatya, *Scheuer* Róbert kardoskodik a főváros e mostoha gyermekének elhanyagolt érdekeiért. Legfontosabb indítványa volt legutóbb Scheuer Róbertnek az Óbudára vezető második főút kiépítésének szorgalmazása 40—50 ezer pengővel, amelyet a Dunaparton, a Margit-hídtól a Zsigmond-térig kellene megépíteni, hogy a Császárfürdő előtti kutyaszorítót: a szűk Zsigmond-utcát tehermentesítsék. De a legsürgősebb feladat a Császárfürdő melletti rozoga, piszkos, egészségtelen barak-épület lebontása, amely undorító lezüllöttségében ennek a Dunapartnak a szégyenfoltja.

Látogatott művészestjét e hó 13-án tartotta meg az Ujlak-óbudai jótékonycélú asztaltársaság az óbudai korona vigadóban, amelyen *Orova* Zs. dr., az asztaltársaság díszelnöke mondott szellemes megnyitó beszédet, majd *Weil* Dorottya Ady-szavalatokkal, *Weingartner* Gitta zongorajátékával, *Anyos* Laci és *Nádor* József zeneszerzők és előadóművészek számaikkal, *Lübeck* Ernő operaénekes és *Klein* László hegedűművész szép előadásaikkal szórakoztatták a társaságot. A műsor végén *Preisz* Vilmos elnök mondott záróbeszédet, mely után reggelig táncoltak. Az asztaltársaság az elmult évben 38 gyermeket ruházott fel.

A tótföldi mészárosok és hentesek, mint a szlovenszkói és pozsonyi mészárosok és hentesek orsz. szövetsége, magyar átiratban értesítette a budai iparosköröket, hogy november hó közepén Budapestre jönnek tanulmányutat téve Magyarországon.

Nem lesz kommunistává az önálló iparos, amely igazságot abból a nyilatkozatból kell leszűrnünk, amit *Peyer* Károly szocialista vezér tett, amelyben tiltakozik a városi üzemek megszüntetése ellen, ami nyilt állásfoglalás a kézműiparosok érdekei ellen, akiket félig már tönkre tett az üzemek elbírhatatlan konkurrenciája. Az iparosság túlnyomó része *Bethlen* István gróf mellett áll, és sehogysem hajlandó a szélsőséges irányokat támogatni.

Gyász. A budai társadalom értékes tagja hunyt el váratlanul e hó 14-én, éjjel, 54 éves korában Városmajor-utcai lakásán, *Ujlaki* Marcell — fiatalon clevelandi ujságíró — személyében, aki nagyműveltségű ember és sokoldalú tehetség volt. A galgóci villanygyár, majd a Futura igazgatója, legutóbb pedig egy angol tőkével Budapesten megalakult részvénytársaság főtisztviselője volt. Halálát gyászolja özvegye, *Alkér* Franciska és fiai: Tamás és Gábor, a kiterjedt rokonságon és őszinte barátai nagy körén kívül.

Pápai kitüntetésben részesült *Kuba* Sándor, ismert budai fodrász, aki a fodrász szakiskola igazgatója és a tanonciskola egyik oktatója és akinek a hercegprimás előterjesztésére a Pápa a „Pro Ecclesia et Pontifice" arany érdemkeresztjét ajándékozta az egyházi ügyek iránt tanúsított buzgó érdeklődéseért. A kitüntetett polgárt misével és külön áldomással ünnepelték.

Arveres útján kerül eladásra okt. 27-én az I. Költő-u. 19-25. sz. a. ház, udvar és kert 4341 P kikiáltási áron. Ugyanaznap a Költő-u. 17. sz. ház és udvar 18.378 P kikiáltási áron. Október 29-én a III. Laktanya-u. 23. sz. ház és udvar egyharmada 7284 P s ugyanaznap a Laktanya-u. 25. sz. ház, udvar és kert egyharmada 8360 P kikiáltási áron. Október 30-án a III. Testvérhegyi-út 51. sz. szántó 337 P, a Testvérhegyi-út 53. sz. ház 2700 P és a Testvérhegyi-út 55. sz. szántó 326 P kikiáltási áron. Okt. 31-én a III. Szőllőkert-u. 34. sz. ház, udvar és kert 16.228 P kikiáltási áron. Bővebbet az I-III. ker. járásbíróságon, II. Fő-u. 70. sz. alatt.

Gyász. *Hübner Ferenc*, nyugalmazott déli vasúti főfelügyelő, aki 40 év óta tagja volt a Magyar Tisztviselők Tak. Egyesületének, utóbb alelnöke, szeptember hó 30-án Székesfehérváron elhunyt. A tisztviselők anyagi helyzetének alapos ismerete folytán agilitásával az egyesület fejlődése körül különös érdemeket szerzett. Nem kis része van abban, hogy ez az 52 év óta Budán működő egyesület a legválságosabb időkben is meg tudta állani a helyét és a majdnem leküzdhetetlen akadályokat elhárítva, jelenleg örvendetes fejlődést mutat. Az intézet az elhunyt ravatalára koszorút helyezett és temetésén Székesfehérvárott testületileg vett részt.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Az óbudai hegyvidék izgalma a Schmiedt-féle múzeum ajándékozási feltételei miatt némiképp lecsillapodik, mert a Közmunkatanács régebbi határozatát, hogy a parknak kiszemelt területen nem enged építkezni legutóbbi ülésén megváltoztatta és bizonyos előre megjelölt területsávon újból lehetővé akarja tenni az építkezést. Ezzel kapcsolatban a szociáldemokrata párt képviselője újból kifogásokat emelt az óbudai téglagyárak ellen és követelte azok kitelepítését. A Közmunkatanács elnöke válaszában elmondotta, hogy most tanulmányozza a téglagyárakkal fennálló szerződéseket és előreláthatóan rövid időn belül megoldhatja a problémát.

A „Magyar Hét" elsőrendű nemzeti megmozdulás. Tízezer tisztviselővel és százezer munkással többnek lehetne kenyeret adni, ha az importált iparcikkeket a közönség hazai forrásból szerezhetné be. Egyetlen állama sincs a világnak, mely teljesen kikapcsolhatná az importot, de a magyar vas-, gép-, villamossági-, bútor- és textilipar annyira fejlettek, hogy a hazai közönség szükségletét teljesen kielégíthetik. Most a magyar vásárló közönségen mulik, hogy a nemzeti szempontokat, a nemzet vagyonosodását kívánja-e szolgálni, — vagy külföldieskedő léhaságát fittogtatni.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett.

Édes kadarka
és a kiváló
Szentgyörgyhegyi borok
fajtisztán kaphatók a
HABERMANN
féle vendéglőben.
I., Maros utca 18 szám.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

* **Sonnenfeld Lajos**, az **Ofa** vezérigazgatója, Bukarestbe utazott.

* **Az Angol-Magyar Bank** tavaszi közgyűlésén tőkeemelésre számítanak tőzsdei körökben. Itt említjük meg, hogy novemberben az intézet bevezeti a *Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.* részvényeit a tőzsdére.

* **Az Ofa** üzletéve, mint azt a *Budai Napló* elmult heti számában jelentette, kitünően alakult és ennek a holdingnak a forgalma évről-évre emelkedik. A fapiacon az árfejlődés is igen kedvezően alakult a vállalatra nézve és nagyban megjavította a favállalatok helyzetét az a megállapodás, amely létrejött Jugoszláviában, Romániában, s amely miatt most is Bukarestben tartózkodik *Sonnenfeld* Lajos, az *Ofa* vezérigazgatója. Egyébként az október 4-én tartott mérlegmegállapító ülésen 5.5 frank fizetését határozták el és tekintve, hogy a közgyűlés már november első napjaiban lesz, a részvényesek is hamarosan hozzájutnak az osztalékhoz. Értesülésünk szerint az Ofa mérlege igen kedvező eredményről fog beszámolni.

* **Az Union Nasic** végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy az 1925 június 22-iki közgyűlés által adott felhatalmazáshoz képest kibocsájtja az ezen közgyűlési határozatban megjelölt részvények egy részét. A kibocsájtás részletes feltételeit a legközelebb Genfben megtartandó igazgatósági ülés fogja megállapítani.

* **A Hermes Biztosító Rt.** erőteljes fejlődésével kapcsolatban arról beszélnek biztosítási szakkörökben, hogy az intézet nagyarányú terjeszkedése újabb tőkeemelés lebonyolítását teszi szükségessé. *A Hermes Biztosító Rt.* jelenlegi alaptőkéje 300.000 pengő és igy érthető az alaptőkeemelés szükségessége. *Radó Ödön* vezérigazgató koncepciózus munkájának és fáradhatatlan agilitásának az eredménye, hogy az intézet ma már felzárkózott a többi nagy biztosító társaságok mellé. A tőkeszaporulat csak erősbíteni fogja a *Hermes* pozicióját a piacon.

NYILTTÉR

(E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.)

Nyilatkozat.

Ugy a mihozzánk, valamint a Kodra Károly úr vendéglőjébe járó vendégek előtt tett azon nyilatkozatunk, mintha Kodra Károly úr a jelenlegi üzlethelyiségünk bérbevételét megakadályozni akarta volna, téves értesülésből származik és afelett ezúton is sajnálatunkat fejezzük ki.

Budapest, 1928 okt. 15.

Weiner és Klemencz
vendéglősök.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térit a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácsfürdő mellett.

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HÁZ ÉS TELEK

ALAGUTNÁL fejedelmi kastély kétszer 7 szobás főúri lakással, 310 négyszögöles kerttel, 153.000 pengőért eladó. Levélben a kiadóhivatalhoz.

DÉLI VASUTNÁL 4 emeletes, 20 éves modern bérpalota, 24 úri lakással, 300.000 pengőért eladó. Bővebbet a kiadó.

FERRY OSZKÁR-UTCÁBAN 5 emeletes bérpalota, loggiás, komfortos úri lakásokkal, kaloriferrel 45.000 pengő tiszta bérrel 420.000 pengőért eladó. Felvilágositásd ad a kiadóhivatal.

VÉRMEZŐNÉL egyemeletes magánpalota, hatszór hatméteres parkettás szobákkal, szép kerttel 72.000 pengőért sürgősen eladó. *„Vérmező"* jeligével a kiadóban.

RETEK-UTCA végén 3 szobás kis modern villa, 360 négyszögöles telekkel, telekértéken alul 40.000 pengőért eladó, 20.000 P-vel átvehető. Bővebbet a kiadóban.

GYÖNYÖRÜ villa- és bérháztelkek Buda minden részén legolcsóbban kaphatók. Címek a kiadóban.

LAKÁS

KÉT MODERN VILLALAKÁST keresünk a Gellértfürdő környékén. Mindegyik három szoba hallal, lehetőleg egy villában. Telefonértesítést kér Turul könyvkiadó, J.: 322—98.

FRANCIA TANÁRNŐ szobát keres reggelivel és vacsorával, tanítás ellenében. Levélbeli értesítéseket kér „Margit" jeligére a kiadóba.

KIADÓ *Városmajornál* külön bejáratú butorozott szoba, villában, egy vagy két személy részére. Alma-utca 9. I. 3. Telefon: Aut. 503—89.

NE VEGYEN
addig semmiféle ingatlant Budán, amig nem értekezett előbb, Buda legregibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:
PAULOVITS I., Krisztina krt. 37,

DÉLIVASUTNÁL 1 emeletes villa 5, 4, 3, 3, 2 szobás modern lakással, csinos kerttel 110.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BIMBÓ-UTCÁBAN 6 szobás dupla konfortos uri villa 1100 négyszögöles kerttel, 55.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

TOLDY FERENC-UTCÁBAN 3, 2, 1 szobás lakásos családi ház 22.000 P. PAULOVITS.

VÁRBAN emeletes ház 6 és 3 szobás lakással, telekértéken alul 52.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BÉCSI-ÚTON vendéglős ház 860 négyszögöles telekkel 65.000 P. PAULOVITS.

BALATONFÜZFÓN csinos 3 szobás modern villa 600 öles területen 12.000 P, de 6000 pengővel átvehető. A fentieken kívül 3500 különféle jobbnál-jobb ingatlan előjegyezve.
Budapest, 1928 szeptember 7.

PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

KIADÓ
3 szobás verandás, komfort. főbérleti
LAKÁS,
évi bérbe, a Zugligetben
Cím megtudható a kiadóban. Tel.: Aut. 502-96.

TÜDŐBETEGEKNEK ELSŐRENDŰ MAGASLATI GYÓGYHELY
A
VÁROSMAJOR
régen nélkülözött pompásan felszerelt
CSEMEGE ÉS FŰSZER
üzletét nyitotta meg
a BORS- és CSABA-U. sarkán
TIMÁR
Dúsan felszerelt raktár
A közönség részére
KÜLÖN JÉGSZEKRÉNY
Mindent házhoz szállit

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla- festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER JÁNOS
kir. udvari szállító,
a Rákóczi tárogató feltalálója
II., LÁNCHID UTCA 5
Bármely hangszerről árajánlatot ingyen küld

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágositást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

BÉRAUTÓÜZEM
TAVASZ
GARAGE
Budapest, II. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautófuvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolajmitógyár bizományosa
Sürgönycim:
TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban:
Éjjel / Nappal } 642-27

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. **Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyogyviz**
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint **8** fillér
Karlsbadi sóval **16** fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában. Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 927. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 november 4.

Kozma Jenő

Szülőföldjén nehezen lesz apostollá valaki és ha mégis azzá tud lenni, akkor küldetése van. Tisza Kálmán idején, a régi szabadelvű pártban nőttek így a fiatalok szemmelláthatólag az öregek fölé, amikor még értéke volt a tehetségnek és az előadókból lettek az államtitkárok. De a tehetségek érvényesültek. Érdemes volt dolgozni. Kozma Jenő azok közé tartozik, akik fiatalon sodródtak a közéletbe és a munkát szívesen rakták vállaira az öregek. Nyilt ésszel, nyilt szemmel, rettenetes szorgalommal és törhetetlen akarattal küzdötte föl magát a nélkülözhetetlenek sorába, ott is az elsők közé. Politikusnak termett ember, aki a célnak alárendeli az eszközt, államférfinak, mert minden eszközt fel tud használni a cél érdekében. Életét önmagára alapította. Nem vállalt hivatalt, hanem ügyvédi irodát nyitott és megalapozta anyagi függetlenségét. Ezzel biztosítja politikai függetlenségét. Van bátorsága új ösvényre lépni, van ereje visszalépni. Őt nem sodorja az ár, ő gátat tud állítani az áradatnak. Mer elindulni, tud megállani.

Bethlen István gróf kibontotta a Polgári Párt zászlóját, Ripka Ferenc magasra emelte — Kozma Jenő hadsereget toborzott a zászló alá.

„... Nem minden büszkeség nélkül mondom, hogy szűkebb pártomban, Budán, a Vizivárosban, a választók felekezet- és osztálykülönbség nélkül tömörültek a polgári fronton..."

Ennek a polgári hadseregnek ma már Kozma Jenő a vezérkari főnöke. A Polgári Egység Klubja, mely a budapesti kerületi községi Polgári Pártok központja, egyhangúlag és lelkesedéssel dr. Kozma Jenőt választotta meg elnökének. Amikor ezt megköszönte, programmot is adott, kemény szavakat mondott. Ahogy ő nevezte: — egyszerű tömondatokat.

Az elnökválság oka: — hogy a polgárság érdeklődésének homlokterébe a városi politika lépett. Az ország gondját Bethlen István viseli. A világpolitikát az ő általa hivatottak intézik. De a főváros polgárságát kenyérgondok gyötrik. Megélhetési problémák, a mindennapi életért folytatott élet-halál küzdelem lehetőségei és kérdései izgatják és e bajok legnagyobb részét a főváros adminisztrációjának elavult és idejét mult rendszere okozza. Egy éven belül meg fogják kérdezni a főváros polgárságát, hogyan, miképpen és kik által kívánja felépíteni az új Budapestet. Arról lesz szó hogy milyen legyen a mi fővárosunk külső formája és milyen legyen belső struktúrája? Mindennek előfeltétele az új fővárosi törvény, melynek módot kell adnia, hogy a polgárság akarata domináljon. A Községi Polgári Párt nem használhat demagóg jelszavakat, nem agitálhat szélsőséges eszközökkel. Nem kergethet ábrándokat, mert azokat keserű csalódássá érlelte az idő, a frázisok pedig csak könnyeket fakasztó hazugságoknak bizonyultak. Eredményeket mindig csak reálpolitikával lehet elérni. Az egyszerű tömondatok politikáját hirdeti, mely azt követeli, hogy hosszú programmbeszédek és fantasztikus tervek kidolgozása helyett egyszerűsítsük le a problémákat a maguk lényegére és beszéljünk azokról őszintén, világosan, frázisok nélkül. Mi tudjuk, hogy a közönséget ezer gond, baj és nyomorúság sújtja, de azokat csak a kormány segítségével lehet orvosolni. Soha még városi párt nem tudott komoly eredményeket elérni, ha nem támaszkodhatott a kormány jóakaratára. A kiskereskedői hitelt a mi kérésünkre szavazta meg a kormány, aminthogy a lakbéreket is a főpolgármester iniciativájára stabilizálta és ugyancsak kilátásba helyezte a pénzügyminiszter a forgalmi adónak egyfázisúvá való tételét, továbbá a jövedelmi adó-kulcsnak a leszállítását és a többi tervbevett pénzügyi könnyítéseket. Ez a reálpolitika szokatlanul rövid idő alatt növelte naggyá a pártot, amelynek ma a városházán sorsdöntő szerepe van..."

Budán mindenki tudja, hogy mindezekben oroszlánrésze van Kozma Jenőnek.

Színházat Budának

Írta: **dr. Szalay Sándor** m. kir. kormányfőtanácsos

Azzal a hírünkkel kapcsolatosan, hogy a Fő-utca és a Királyhegy-utca sarkán felszabadul a hatalmas Ganz-féle gyártelek, ahová Szalay Sándor dr., a II. ker. érdemes előljárója, a budai állandó színházat tervezi, közöljük az illusztris tervező megokolását, hogy miért kell Budának állandó téli színház. *(A szerk.)*

A pesti oldalnak *kilenc állandó* színházával szemben, a jobbpart ezidőszerint egyetlen működésben levő érdemes színházzal sem rendelkezik; mintha csak a szépséges budai Dunapart palotáiból, a Vár patinás főúri kastélyaiból, a Rózsadomb és a többi hegyvidék bájos villasoraiból hiányoznék az érzék és a vágyódás a szépművészetek e része után. Pedig Buda valóságban természeti fekvésében és lakosságának összetételében különösen is a magyar nemzet művészeti készségének nemcsak szolgálatára, de egyenesen kitermelésére van hivatva. Színjátszás tekintetében a jobbpart valóságos *függvénye a balpartnak*, mintha csak a jobbpart negyedmillió lakossága művészeti kiskorúságban élné napjait.

A pesti oldal, a gazdasági és ipari, a kereskedelmi élet mozgalmas légkörében él; a budai oldal, a munka utáni pihenés, a csendes családi otthonok világa; ahol az élet versenye után, szinte kívánkozik a lélek, az eszmény, az ideálok, a művészetek emelkedettebb sférájába. Addig míg Budának, „lakóvárossá" való kifejlődése meg nem történt, könnyen érthető volt a balpart művészeti téren való túlsúlya; de ma, midőn ez már a közlekedési viszonyok és a hegyoldali kertesváros létesülése teljesen kialakult a helyzet, — nincs sem pénzügyi, sem kulturális akadálya annak, hogy az állandóan Budán lakó, tetemesen megsokasodott művelt társadalom ne itt, hanem a balpartra való esti vándorlással elégítse ki művészi igényeit.

Ismerjük a mai nehéz közgazdasági viszonyokat, de merjük vitatni, hogy a budai színházlátogató társadalom *évi közlekedési kiadása a balparti színházakba* jutással előálló többlete, meghaladja annak *a tőkének kamatát*, amelylyel a budai állandó színház felépíthető.

Tudjuk azt is, hogy a m. kir. operának nincs meg az állandó rendes kamara színháza, a Nemzeti színháznak is csak a legújabban; pedig a művész nevelés és az erők kihasználása érdekében, ennek szüksége és állandosítása mindenki előtt nyilvánvaló. Budán kipróbált valóság. E két nagyszerű intézményünk: a Nemzeti színház és az Opera felváltva láthatnák el a budai színház, mint kamara színház színművészeti feladatait, ami által a jobbpart közönsége igazságosan osztoznék nagy művészeink által szétszórt alkotó gazdagságban.

Magának a budai állandó színháznak létesítése tehát érdemes áldozat a nemzeti művelés eszményi oltárán, építése, fenntartása munkaalkalmat, működése sok hivatott író és művésznek állandó foglalkozást biztosít; a kivánt anyagi eszközöket pedig Buda megértő társadalma, erős, egységes és helyes megszervezésével és egyetemes összefogással bizonyára képes előteremteni.

*

A közölt értékes gondolat megérdemli, hogy a budai társadalom érdeklődésének központjába helyeztessék, ezért kérjük m. t. olvasóinkat, hogy minél kimerítőbben szóljanak hozzá, hogy így mielőbb tisztázódjék a színház helyének nehéz kérdése is.

A szerkesztő.

Bethlen

Megdöbbenve állott meg egy percre az élet zavaros forgataga, amikor a vészhír belehörögte a város ziháló zajába, hogy Bethlen István gróf váratlanul vészes betegségbe esett és alig van remény a meggyógyulásra. Megállt a szó a beszélők ajkán, rettenetes döbbenettel, összecsuklott emberek néztek egymásra ijedt szemmel, mintha megremegett volna a föld alattunk... Nem az embert, nem a miniszterelnököt féltették, hanem az ország sorsát. Olyan nagyon kicsinyek lettünk. Olyan nagynak láttuk őt magunk felett. És nem láttunk mást, csak őt. Éreztük, hogy itt szerteszét hull minden, amit oly nehezen raktunk egymás mellé. Éreztük, hogy itt fölszabadul mindaz a szenvedelem, amit olyan nehezen gyűrtünk le. Láttuk, hogy ismét labdává lesz ez az ország gonosz játékosok kezén. Láttuk a vigyorgást a letünt miniszterek arcán, ahogy megnyílt előttük az egyetlen lehetőség. Ők, akiket elejtett az erős, igazságos kéz, mert megmérettek és nem találtattak elég súlyosaknak. Ő, aki olyan, mint a tölgy, mely elhullatja megsárgult leveleit. A szellő tova fújja az útszéli árokba, a bokor aljára, egy halomra. Szétszórja az avaron, amíg nyomuk vész. Az a szellő, amely meg nem rezegteti a tölgyet, amely áll rendíthetetlenül, magasan, mint az ősfa az erdőn, mint a nemzet ősfája. Csak a villám sujthatná. Áll erőben. villám nem érte.

A BUDAI TÁRSASKÖR

november hó 8-án, csütörtökön délután pontban 7 órakor a Kör nagytermében tartja *rendkívüli közgyülését*, amelynek tárgysorozata: 1. A közgyülés megnyitása. 2. Előterjesztés a belügyminiszter 174.000/1928. sz. rendelete alapján keresztülviendő alapszabálymódosításról és határozat. 3. Esetleges indítványok.

Tisztelettel kéri az elnökség, hogy a tagok a közgyűlésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Amennyiben a közgyülés nem volna határozatképes, az alapszabályok értelmében november hó 22-én minden külön értesítés nélkül, este 6 órai kezdettel a Kör nagytermében tartják meg e rendkívüli közgyülést, amely a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes. Az indítványok legalább 15 nappal a közgyülést megelőzőleg, tehát legkésőbb október hó 24-ig nyújtandók be az elnökséghez címezve, „Indítvány" megjelöléssel.

A közgyülés után társasvacsorára gyülnek a tagok, amelyre írásban, vagy telefonon (Aut. 539—13.) november hó 6-ig kell jelentkezni. A közgyülés előtt 6 órakor választmányi ülés lesz.

Uj elnököt választott okt. 28-án tartott rendkívüli közgyülésén a „Polgári Egység Klubja" dr. *Kozma* Jenő kormányfőtanácsos, országgy. képviselő személyében.

Becsey Antal kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tagot a *Kézműiparosok és Kiskereskedők Országos Szövetsége díszelnökévé választotta.* Ebből az alkalomból a *Kékosz* helyiségében ünnepi vacsorát rendeztek tiszteletére, amelyen a közélet, az ipar és kereskedelem képviselői nagy számban vettek részt. *Latinák* Jenő üdvözölte a vendégeket és rámutatott arra, hogy *a magyar közgazdasági élet fontos érdeke, hogy Becsey Antal kerüljön a magyar kézműiparosság élére.* Reményének adott kifejezést, hogy *Becsey* Antal rövidesen az egész magyar kézműiparosság vezető elnöke lesz. *Becsey* Antal meghatottan mondott köszönetet az ünneplésért és megígérte, hogy *mindig és mindenkor készséges harcosa lesz a magyar ipar érdekeinek.*

A főváros költségvetése az 1929. évre a következőképpen alakul: bevétel 212 millió 363 ezer 798 pengő; kiadás 212 millió 362 ezer 327 pengő, tehát a felesleg 1471 pengő.

Szilágyi Károly elnök névnapját ünnepli az Obudai Hegyvidéki Szövetség összes tagjainak részvételével e hó 5-én este 9 órakor az óbudai *Korona Vigadó*ban. — Az ősz beálltával választmányi üléseit a szövetség ismét a Felsőmezőgazdasági Iskola tanácstermében III., Kiskorona-u. 10. sz. a. tartja, minden hónap *első hétfőjén* este 7 órakor. A legközelebbi választmányi ülés november hó 5-én este 7 órakor lesz. Kéri az elnökség a választmány tagjainak az ülésen való pontos megjelenését, hogy 9 órára átvonulhassunk a Korona Vigadóba tartandó névünnepi társasvacsorához. Teríték ára 2 P 40 f. Tagtársi üdvözlettel: Szervei György főtitkár, Karczag Vilmos alelnök, Laufer József társelnök.

Domborművü térkép lesz az Erzsébet kilátó és a Hármashatárhegyi menedékház mellett, amely az onnan látható vidéket mutatja, a látogatók teljes útbaigazítása céljából. Ez szintén egy lépés a fürdőváros felé.

Változatok

I.

Budapest Fürdőváros: — Részvénytársaság.

A Budapest Fürdőváros Részvénytársaság, ha jól emlékszünk, 1,200.000 pengő alaptőkével a MÁV, az Egisz-Parkváros, Nova és HÉV. részvételével arra alakult, hogy 1929-ben a Gellérthegyen Alpár Ignác mester tervei szerint nagy stilusban átépített citadellában nemzetközi balneológiai és idegenforgalmi kongresszusokkal kapcsolatos, nemzetközi balneológiai és idegenforgalmi kiállítást rendezzen, ennek lezajlása után pedig az átalakított helyiségeket ünnepségek, előadások, koncertek és egyéb szórakoztató berendezések révén hasznosítsa — olyan termet kapjon, ahol ötezer ember is elfér — emellett a citadella egy részében nemzetközi érdekű balneológiai múzeumot és könyvtárt rendezzen be és végül — ami az egész tervnek előfeltétele lett volna — hogy az Erzsébethíd budai fejénél kiinduló tömeglift építsen a citadellához.

A város is, állam is nagyobb szubvenciót igért be, dr. *József Ferenc* ő fensége, egy bizottsággal az oldalán a kiállítás propagandájával beutazta a kontinens államait, érintkezést keresett és talált a resszort tényezőkkel és szerencsésen és ügyesen 16 államot lekötött a részvételhez.

A főváros feladata maradt természetesen a Gellérthegy méltó rendezése és a citadellához vezető autó- és autóbusz-út kiépítése.

A megvalósulás küszöbén, a kész tervezés és beharangozás után a fővárosnak fájt kiadni kezéből a 40 éves lift-koncessziót, az államnak meg fájt megapasztani a beigért segély erejéig a pénztartalékát.

Úgy aztán Budapest Fürdőváros *részvénytársasági keret lett* és beállott a többi részvénytársasági keretek szomorú és egyre hosszabbodó sorába.

II.

Budapest Fürdőváros: — Egyesület.

A Gellért-szálló termeibe összehívott választmányi üléseken, működésük tartományaiból, mint lelkes feudális lovagok vonultak fel a bizakodó és nagytudású dr. József Ferenc őfensége elnök körül az orvosprofeszszorok, a műépítészek, tájkertészek, a közlekedés vezetői, fürdőigazgatók, gyárosok, képviselők, felsőházi tagok, írók, művészek, magas városi és állami tisztviselők, hogy összehordják tudásukat, szándékaikat és lehelyezzék tanácsaikban a lelkük közös akaratát a Budapest Fürdőváros Egyesület célkitűzéséhez.

Ez a cél Budapestnek fürdővárossá való avatása volt!

Az elnöki székben éreztük a nádor-család öröklött városépítő és szépítő erejének presztizsét, az ifjú főherceg képében; — hallottuk a nagy célért megszólalni gróf Apponyi Albertet, Rakovszky Ivánt, Ripka Ferencet, Korányi Sándor bárót, Némethy Károly v. b. t. tanácsost, Wargha Lászlót, a főváros fejlődésének egyetlen irányítóját, Berczel Jenő tanácsnokot, fürdőügyünk képzett szakértőjét, Alpár Ignác építészt és hosszú sorban a főváros európai fejlesztésének többi elismert tényezőit.

A főváros barátainak ilyen szerencsés tömörülésétől főleg a Duna jobbpartjának, mint fürdővárosnak nagyvonalú megoldását reméltük és vártuk.

Ám helyesen vagy helytelenül, ennek az illusztris egyesületnek a vezetősége lekötötte magát a gellérthegyi fürdőkiállításhoz, az ott rendezendő kongresszusokhoz és a citadella-lifthez. Ezek bármelyike is érdemes ügy, de még valamennyi együttvéve sem — Budapest fürdőváros.

És sajnálattal kell látnunk, hogy a Budapest fürdőváros gondolatának ez az egyetlen hivatott szerve — a részvénytársaság és a kiállítás kudarcától — kedveszegetten szinte elejteni látszik magát a nagy célt.

Kétségtelenül a Gellérthegy kiképzése, akkor amikor a lábánál a Gellért-, a Rudas-, a Rác-fürdő, ez a három dúsan adó hőforrásokra támaszkodó telep várja a maga „táj-megoldását" — ami minden gyógyfürdőnek velejárója — „sine qua non"-ja, mert hiszen a fürdőnek a *Hinterlandja* a hozzá kapcsolódó tájék — fontos és kivívásra méltó, de annyira mégse menjünk, hogy vele elejtsük az igazi célt. Mert a hegykiképzés egyáltalán nem hátráltatja, nem gátolja a kiállítási terület berendezését a Lágymányoson.

Hiszen a Gellérthegynek sok más helyes és talán még megfelelőbb megoldása képzelhető, amik a fürdőcsoport tájbeli hátterét csakúgy, vagy még illőbben megoldják, mint a citadella ilyen átépítése.

Már hallottunk a citadella helyére emelendő Pantheonról, hősök emlékéről, országos gyászt és örömet jelző kampaniléről, legutóbb Bárczy István egy cikkében egy emléktoronyról, a legtetején a világító Szent István koronával, ami összefogó szimbóluma lenne a régi Hazának, Nagymagyarországnak.

Ime, megoldás kínálkozik több is,

csak legyen, aki a legigazibbat kiválasztja és felfogja és ha felfogta, keresztül is törjön vele

tekintélye súlyával és lendületével —

Szent Gellért Gyógyfürdő

Iszapkezelés társashelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal. Rheuma, izületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.

amivel ez a nemes egyesület már rendelkezett.

Milyen vétek kishitűen kikapcsolni ezt a közkincset jelentő presztizst és szem elől veszteni a célt!

III.

Budapest Fürdőváros: — tájelképzelés.

Mikor fővárosi polgártársunk, (akár budai, akár pesti) hallja, hogy Budapest fürdőváros, akkor szemei előtt elvonulnak a többé-kevésbbé ismert budapesti fürdők helyei.

Az elképzelést kezdi lenn az Erzsébet-sósfürdő sivár telepén és felvonul a Duna mentén a Gellért-, Rudas-, Király-, Lukács-, Császár-fürdőkön keresztül az Aquincum mellett szunnyadó, kopott külsejű Római-fürdőig és a külföldön látott fürdőhelyekre gondolva, keresi a fürdőket övező tájkép keretet... és hitetlenül, értetlenül rázza a fejét.

Ő úgy látta külföldeken, hogy magának a gyógyfürdőnek és a velejáró kezelésnek mindenütt jut bő terület, a gyógyulónak pedig mindenütt jut mozgási lehetőség, nagy és nagyobb sétahely, park, hegy, erdő és tó és folyó.

Tudja, hogy az Erzsébet-sósfürdő speciális női fürdő, és nyomban elképzeli hitvesét, valamelyik vidéki nőrokonát, vagy külföldi barátjának feleségét a sósfürdőben. Polgári igényű nő, aki a fürdőt nem veszi a gyógyítás fogházbüntetésének, hanem a betegség enyhítésére szolgáló gyógyító és szórakozó helynek, mit keressen a növénytelen, aszott kertecskében? És a világhíres keserűvíz ivókúrájára utalt fürdővendég hol tegye meg a vízhez rendelt, skálákra beosztott sétákat? Hát itt

a fürdőt kell felvinni a Gellérthegy déli lejtőjére,

talán éppen oda, ahol a kertészeti tanintézet áll.

Ott az Erzsébet-sósfürdőnek meg lenne a Hinterlandja: a Gellérthegy, a Sashegy, a Tabán, a Naphegy, amik összefoglalva, egymásba fonva, ügyes kapcsolással a környező hegyekre átvezetve, megadnák a táji környezetet és hátteret, nemcsak a Sósfürdőnek, hanem a Gellért-, Rudas- és Rác-fürdőnek is, amely utóbbit annyira elbarrikádoztak a néki kijáró Duna mellől és az ott levő kedves parkocskától is.

Feljebb látja a Király-, Lukács- és Császár-fürdőket az ő igazán imponáló víztömegükkel, bérházak közé nyomorítva, levegő és park nélkül.

A Duna mellett Duna nélkül, a hegyek lábánál hegyek nélkül.

Ezeknek is van megoldásuk.

A Király-fürdő a maga helyén remekül beválnék

rheuma-kórháznak,

amilyet e világbetegség ellen Anglia és Németország tucatszám rendez már be. A Lukács- és Császár-fürdőt pedig fel kell szabadítani a Rózsa-, József- és Szemlőhegy felé. A fürdők, az ahhoz tartozó medencék és gyógyító berendezések elférnek, de éppen csakhogy elférnek lent a Duna és a hegy között, de már a szállodákat, pensiókat, termeket, restaurantokat és egyéb szórakoztató alkalmakat fel kell vinni a Zsigmond-utca fölött átmenő liftekkel, a hegyek oldalára és magaslatára.

Xerxesi ötlet a Császár-fürdő napi 12.000 köbméter víztömegét leláncolva tartani egy tenyérnyi területen, amiből még a Zsigmond-utca elkerülhetetlen szélesítésére és a szükséges parallel dunai út építésére egy-egy jelentékeny sávot fognak lemetszeni.

Ezzel a hegyoldali elhelyezéssel megadatnék a Lukács- és Császárfürdőnek a nagy fürdőkhöz illő perspektiva; csak vissza kell nyúlni a Bárczy polgármester idejében Devecsic Ferenc vezetése alatt tervezett budai hegyi, *kilátásos körútra*, amely a Rózsadombot — az észak felé húzódó hegyek gerincén haladva végig — lenyügöző kettős kilátással, összekötné a Hármashatár-heggyel és így az egész kulturált budai hegyvidékkel.

A Római fürdő pedig az ő gyémántos forrástavával, mint egy jövendő strandvárosrész magva, meg fogja találni Hinterlandját a Dunán és ennek szigeteiben és később a közlekedés ésszerű javulásával a hidegkúti völgyön keresztül a budai hegytömegben.

IV.

Budapest Fürdőváros: — gazdasági jelszó.

Nagy vonásait adtuk annak, hogy mi lehet a tartalma a Budapest fürdőváros elgondolásának?

Az ennek megfelelő gazdasági tartalmat tekintve, tehát a Budapest fürdőváros jelszó jelenti:

a meglevő forrásaink ösmeretét és ápolását, valamint a feltárható hévvizek nyomozását és felhozását;

jelenti a kopasz hegyek befásítását, erdős területek védelmét és megszerzését;

jelenti a nagyszabású városszabályozást, a Sós-fürdőtől fel a Római-partig;

jelenti a hegyi utak kiépítését és tervszerű hálózatba való befogását;

jelenti az óbudai Duna-part rendeltetésének megállapítását és ehhez simuló rendezését;

jelenti az állam és főváros együttműködését a fürdőváros kiépítésére és az összes források megváltására;

jelenti e végből az összefogást egy hatalmas külföldi tőkén nyugvó financ-operációra;

jelenti a lecsúszó középosztály mentalitásának átfordítását arra, hogy a fürdők körül és azok révén

az „egészséget" és „üdülés"-t, mint export-cikket „kiszolgálni" és „árusítani" nem szégyen,

hanem becsületes családfenntartó foglalkozás, az egyetlen amire még rátanítható;

és végső fokon jelenti

azt az egy embert,

aki azt a gondolatot felfogja, lelkébe zárja, aki bízzék benne és valamennyi jelentésének tettre váltására vállalkozzék.

Hallottunk sok előkelő ajakról elhangzott széles nyilatkozatot, amiknek rendszerint az volt a szerencséjük, hogy mielőtt a megvalósításukat számon kérték, már feledésbe vesszhettek újabb meg újabb nyilatkozatok halmaza alatt.

Hallottuk újabban Vass József és Bud János miniszterek nagy távlatokat nyitó, a dolgok mélyére mutató kijelentéseit, amiket nem moshat el semmiféle kicsinyes szóáradat. Ismerjük Bethlen István gróf állásfoglalását a Gellérthegy modern kiépítése érdekében és ha számon tartjuk dr. József Ferenc főhercseg nagy eredményű világpropagandáját, akkor a fürdőváros gondolatát nem kell félteni.

A Budapest Fürdőváros gondolatának különös szerencséje, hogy a szabály alul kivétel jutott részeül és az hogy Buda fejlődésének kemény harcosa,

Ripka Ferenc dr.
főpolgármester

hogyan fogta fel a gondolatot. Husvéti cikkében írja:

„A legfontosabb részlete Budapest fejlesztésének azokban a meleg forrásokban van, melyeknek gyógyító erejével gazdasági életünket is meg lehetne gyógyítani. Ennek a kincsnek értékesítése Budapest alfája és omegája. Olyan kiszámíthatatlan lehetőségek szunnyadnak itt, amiket még ma a legmerészebb képzelő erő sem mer elgondolni."

Ezt a prófétás megnyilatkozást megismételte a Ferenc-napi lelkes ünnepségen, ahol az erős, körültekintő vezérbe vetett bizalom forrósága fogta őt körül.

Lelke javarészét érezzük e kijelentésekben. Tudjuk, hogy „Budapest fürdőváros" nemcsak a szívének kedves jelszó, hanem az ő kalkuláló, hideg és mély értelmének:

beváltandó programm is.

Ő hivatott arra, hogy a Budapest fürdőváros feladatainak eleven rugója legyen.

Ecce moles! Ecce vir!

Ime a nagy feladat! Ime a férfi!

Dr. R. L.

BOHUNICKY BANK RT.
(II. Margit körút 87)
fizeti Budán
A LEGMAGASABB
betéti kamatot

Édes kadarka
és a kiváló
Szentgyörgyhegyi borok
fajtisztán kaphatók a
HABERMANN
féle vendéglőben.
I., Maros utca 18 szám.

Serédi Jusztinián hercegprimás szentelte fel okt. 28-án nagy ünnepség keretében az Orsolya-apácák rózsadombi rendházát. A felemelő szertartáson *dr. József* Ferenc főherceg és fenséges neje *Anna* főhercegasszony, a kiváló tanítórend pátrónusai s a budai közélet sok jelese vett részt.

Uj díszelnököket választott a serényen munkálkodó Budapesti Gazdálkodók Egyesülete dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, a gazdasági érdekek főprotektora, dr. *Sipőcz* Jenő polgármester és dr. *Bódy* Tivadar ny. polgármester, a Svábhegyi Egyesület elnöke személyében. A gyönyörű multú Gazdálkodók Egyesületének legerősebb gyökerei Budán vannak s lelkes vezetői dr. *Purébl* Győző tanácsnok és *März* Károly.

Társasvacsorát rendez a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör november hó 6-án kedden este 8 órakor, a rendes választmányi ülés után elnöke, Andréka Károly főkapitányhelyettes névünnepe alkalmából. A vacsorán Buda országgyűlési képviselője, dr. *Kozma* Jenő, valamint a Községi Polgári Párt több vezérférfia is részt vesz. Teríték 3 pengő. A résztvenni óhajtók jelentsék ezt be telefonon is: 623—89.

Fürdőt óhajt a Zugliget! Ezt a természetes kívánságot karolta fel dr. Kozma Jenő, dr. Manninger Vilmos, dr. Bárdos György az ő egyesületeik révén és keresik a megoldást, — helyet és vizet! A hadapródiskola előtti területet a honvédelmi kormány nem engedte át. Most új területet keresnek. *Mattyók* Aladár mérnöknek volnának kész tervei, *Áron* Géza dr. ügyvédnek tőkeerős társasága, mely megépítené, ha meg lesz a kellő terület és kapnak vizet.

Svábhegyi Egyesület novemberi társasvacsoráját e hó 5-én este rendezi a Pannonia külön termeiben.

Az öreg harangját szerzi be most az óbudai r. k. templom az egyházközség áldozatkészségéből, amelyet elősegített *Schödl* Ferenc derék óbudai pékmester nagylelkű felajánlása, aki tízezer pengő kamatmentes kölcsönt adott öt évre a harang beszerzéséhez. A nagy ünnepséggel lefolyó harangszentelés december közepén lesz.

Érdekes adatként közöljük, hogy a fővárosban száztizenhárom községi elemi iskola van, amelyekben ezerötszáztizenkét osztályban 50.103 tanulóval folyik a tanítás. A fiú iparostanonc iskolákban az osztályok száma 669, a beírt tanulóké 14.194. A leány ipariskolákban az osztályok száma 196, a tanulóké 4239. A fiú ismétlőiskolákban az osztályok száma 104, a tanulóké 2522. A leány ismétlőiskolákban 131 osztályban 2967 tanuló van.

Tíz éves jubileumot ünnepelnek a budapesti egyházközségek s ezek között is az egyik legelsősorban megalapított: a krisztinavárosi róm. kat. egyházközség. A legutóbbi képviselőtestületi ülésen tárgyalták az egyházközség ügyeit és *Ekamp* Nándor indítványára a megalakulás tízéves fordulója alkalmából a tanács melegen üdvözölte *Mészáros* János érseki helytartót, *Zelliger* Vilmos prelátus-plébános, egyházi és *Ripka* Ferenc főpolgármester, világi elnököket.

A Kútvölgyi-út építését, ahogy most értesülünk, a főváros tovább folytatja a 69. számtól ujabb nyolcszáz folyóméteren.

Magáévá tette a pénzügyi bizottság az egyik szocialista bizottsági tagnak azon indítványát, hogy a III. kerületben mindazokat az utcákat, amelyek csatornázva nincsenek, ellátja csatornákkal.

KATONAZENÉVEL nyitja meg november hó 3-án és 4-én — szombaton és vasárnap — este a Budán is látványosságszámba menő, újonnan épített nagytermeit a *Kodra*-féle ZÖLDFA-vendéglő.

Uj ipari szövetség alakult meg Budán „Magyarországi Gummiárujavítók Országos Szövetsége" címen, élénk részvétel mellett okt. hó 14-én a budai *II. Kerületi Iparoskör* helyiségében. Az előkészítés ismertetésére a közgyűlés dr. *Pénzes* Mihály ügyvédet kérte fel, aki meggyőző érvek felsorakoztatásával mutatta be a gummiárujavítással, gummivulkanizálásával stb. foglalkozó iparosok összefogásának szükségességét. A megalakult szövetség elnöke dr. *Dorogi* István gyáros, vegyészmérnök, ügyvezető elnöke *Prohászka* Lajos, titkára *Paor* Imre, pénztárosa *Gergely* Károly és a gazda *Szauer* Károly gummiárujavítóüzem-tulajdonosok, ügyész *Pénzes* Mihály dr. ügyvéd, lett.

A farkasréti elemi iskola létesítése érdekében újólag felszólalt *Perczel* Béla a főváros pénzügyi bizottságában, amely ezt az égetően fontos kérdést az indítvány elfogadásával megoldandónak ismerte el.

Két új autótörvény készül, amelynek egyik része a különféle gépkocsivállalatok *jogviszonyait*, a másik pedig az autókérdés *rendészeti* viszonyát szabályozza. A két törvényt *Herrmann* Miksa kereskedelmi és *Scitovszky* Béla belügyminiszter még ez évben terjesztik a képviselőház elé.

Szobrot szentelt a krisztinavárosi templomban Mindszentek napján *P. Zadravetz* István püspök. A Jézus Szentséges Szívének márványba faragott új szobrát *Schmiedmann* László szobrászművész alkotta.

Az Istenhegyi-út teljesen elkészült és így a Svábhegy sokáig kötött forgalma felszabadult s a rendszeres közlekedés helyreállt.

Két millió pengős park létesítése a kiscelli Schmiedt-kastély ajándékozásának a feltétele. Ez súlyos terhet róna a fővárosra és ezért most *Sipőcz* polgármester személyesen tárgyal a föltétel enyhítéséről *Schmiedt* Miksával.

Nász. *Máthé* Annát, *Máthé* István városi biz. tag leányát okt. 27-én, szombaton délután vezette oltárhoz a krisztinavárosi plébánia templomban dr. *Dóczy* Lajos orvos.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Kultúrestét rendez a Szent Péter és Pál egyházközség kulturális szakosztálya nov. 11-én, vasárnap este hat órakor saját székházában, Tanuló-u. 1. sz. alatt. Előadó: dr. *Bikkal* Dénes hirlapíró, aki a fasizmust ismerteti.

Az ujlaki tégylagyár körüli érdekeltség elnöke id. Jankovics Sándor kéri az érdekelteket a 6 órakor tartandó értekezletre (III., Kiskorona-u. 10) minél számosabban jelenjenek meg november 5-én.

Gyász. *Bárány* Oszkár nagyiparost és nejét szül. *Killer* Jolánt nagy csapás érte. Kisleányuk, *Zsuzsika* okt. 25-én Badenben elhunyt és okt. 28-án temették a rákoskereszturi temető halottasházából.

Igen nagy az érdeklődés a Napfénytej iránt

Az utóbbi időben sok szó esik azokról a tejtermékekről, amelyeket részint *Ultraviolett*, részint *Napfénytej* címen akarnak forgalomba hozni. Ezekre a tejkészítményekre vonatkozólag jónak láttuk kérdést intézni az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központhoz*, ahol *Düssing* Miksa vezérigazgató távollétében *Schiller* József igazgató a következőkben ismertette a Napfénytejet.

— A legutóbbi évek kutatásai kiderítették, hogy az ultraviolettsugaraknak a gyógykezelésben nagy szerepük van. Ezeknek az alkalmazása vagy úgy történik, hogy az angolkóros beteg testét közvetlenül a nap sugaraival vétetik körül, vagy pedig akként, hogy megfelelő módon besugárzott élelmiszerek útján juttatják az *ultraviolett-sugarakat* a beteg szervezetébe. Mivel a napfénybesugárzás a mi éghajlatunk alatt csak nehezen alkalmazható, ezért a közvetett utraviolettsugár-therápiát komoly orvosi körökben nagyon előnyösnek tartják, mert bármikor és bárhol keresztülvihető és a szervezetbe juttatható.

Az élelmiszerek közül legelsősorban a tej volt az ezirányú vizsgálatok tárgya. Ezekből a vizsgálatokból kiderült, hogy a besugárzott tejnek kiváló gyógyhatása van a betegeknél, de prophilaktikusan alkalmazva és feltünően kedvező eredményeket lehet vele elérni.

A Napfénytej hatása teljesen azonos az ultraviolett-sugarakéval. A Napfénytej higítva adagolandó, még pedig 10%-os higításban teával felhigítva. Ez a körülmény különösen szociális szempontból bír nagy jelentőséggel, mert meg van a lehetősége annak, hogy a legszegényebb néposztály is, amelyből mint ismeretes az angolkór legtöbb áldozatát szedi, igen csekély anyagi áldozat árán a Napfénytej jótékony gyógyító hatásában részesüljön.

A Napfénytej előreláthatólag már a közeljövőben forgalomba fog kerülni.

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,
Fedett téli uszócsarnok

Egy lépéssel előrébb jut a nyugati nívó felé a Szent Gellért-fürdő, amelynek kéményére a legmodernebb füstemésztő készülék felszerelését javasolta *Scheuer* Róbert, a főváros pénzügyi bizottságában.

Trilby, az annakidején óriási sikert aratott színmű kerül színre 4-én, vasárnap d. u. 5 órakor a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Egyesületének színpadán és szorgalmas működvelőivel a Városmajor-utca 59. sz. a. iskolában, 1.50, 1 pengős és 80 filléres helyárakkal.

Az Ojság új száma e héten rekordot csinált a viccekben. A humort szellemesen kultiváló élclapból mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Ó-utca 12.

Gárdonyi emlékünnepet rendez nov. 3-án, délután 5 órakor, Pest vármegye székházának nagytermében a Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság.

A Beethoven emléktáblát a Várszínház falán okt. 27-én leplezték le fényes ünnepség keretében, amelyen a kultuszminiszter, a Magy. Tudományos Akadémia, a főváros, irodalmi és művészeti társaságok képviselői és lelkes közönség jelenlétében. Az emléktábla *Sidló* Ferenc szobrászművész artisztikus munkája s rajta a következő sorok állanak:

„Itt, az egykori budai theátrumban, hangversenyezett 1800 május 7-én Beethoven. Halála századik évfordulóján állította Budapest Székesfőváros közönsége 1927 március 26."

Nékám Lajos egyetemi tanár mondotta az ünnepi beszédet és citálta végül Beethoven szavait, aki szerette a magyarokat, ahogy azt az egyik levelében meg is írta: „Szívből szeretem a derék, méltóságos magyar népet." A Hollós Mátyás Társaságot elnöke, dr. *Morvay* Győző képviselte az ünnepen.

Nyolcszázezer pengőt akar fizetni a cementkartel az Ingatlanbank *óbudai* téglagyáráért. Az Ingatlanbank még nem döntött az eladás ügyében.

A lakáshiány még ma is nyomasztó s legalább nyolcezer lakásra van szükség, hogy normális helyzetben legyünk itt a fővárosban. Ezt a súlyos lakásproblémát *Liber* Endre tanácsnok a Tabán ujjáépítésével akarja megoldani. Eddig a pénzügyi fedezet hiánya volt az akadály, ezt a tanácsnok a társasház építési rendszerrel óhajtja elhárítani. — Nekünk az a hitünk és meggyőződésünk, hogy a Tabánnak egészen más a hivatása és rendeltetése. A társasházak építése főleg szükséglakásokat termel, de architektonikusan szép városrészek így nem képződnek. Már pedig a Tabán Budának kirakat része és ha nem tudunk itt művészileg építkezni most, halasszuk jobb időkre. Társasházakra van hely Budán elegendő.

Varrógép, kerékpár, grampohon raktár. Megbízható javítómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

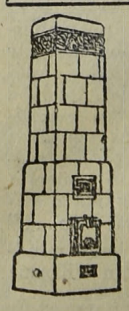
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Sümeghi László dr. kormányfőtanácsos, kir. közjegyző teljesen felépült hűlés révén szerzett betegségéből és ismét átvette közjegyzői irodája vezetését.

Szávay Gyula kormányfőtanácsos, a Hollós Mátyás Társaság főtitkára, a győri Kisfaludy Irodalmi Kör felolvasó ülésén Bihari János, a magyar zene úttörőjének érdemeit méltatta. Kuriózum, hogy ugyanakkor egy *Csokonay Vitéz* Mihály nevű győri író is felolvasott.

Szombathy Kálmánt, a Háztulajdonosok Orsz. Szövetségének ügyvezető igazgatóját, a Budai Társaskör egyik alelnökét, a Községi Takarék igazgatósága a propaganda osztály vezetőjének választotta meg.

Massány Ernő dr. főmeteorológust kinevezése alkalmából ünnepelte e hó 29-én este társasösszejövetelén a Hollós Mátyás Társaság.

Krivoss Árpád dr. ügyvédnek a jórészt iparosokból álló VI. ker. Polgári Dalárda fölajánlotta a díszelnökséget.

Balás Farkas építész a múlt héten Kölnbe utazott, hogy egy téglagyár megbízásából tanulmányozza ott a legmodernebb téglaégető kemencék építészeti berendezését, s ez alkalommal megtekinti Németország több modern téglagyárát is.

Liptay Lajos dr.-t, a Földhitelintézet jelzálogosztályának vezetőjét, budai bizottsági tagot, a Községi Takarék igazgatósága a jelzálog osztály vezetőjének választotta meg.

Jakab László dr., a Ligetszanatórium és Svábhegyi Szanatórium igazgató főorvosa," többheti tanulmányútra külföldre ment.

Pénzes Mihály dr. budai ügyvédet, a II. ker. Iparoskör ügyészét választotta meg ügyészéül a most megalakult „Magyarországi Gummiárújavítók Orsz. Szövetsége".

Wünscher Frigyest, a M. T. I. igazgatóját a kormányzó a harmadosztályú érdemkereszttel tüntette ki.

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győri"

TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

A polgár, — mint programm! Sajnos odáig jutottunk, hogy a teljes jogegyenlőség alapján álló társadalmi osztály érdekében harcot kell indítani, amelynek programmja — *a polgár!* Ezt fejtegette mint elnök, *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, városi biz. tag. a Terézvárosi Társaskörben, az ő tiszteletére rendezett társasvacsorán. A demokrata pártot — amelyik állandóan azt jósolta, hogy a Községi Polgári Párt fog összeomlani, — utolérte a végzet, mert ő maga omlott össze. Ez adta meg az alkalmat Dinich Vidornak, hogy rámutasson a polgárság védelmére és egyúttal erejére, ha megszünteti az ellentéteket és összefog. Azt a politikát kell követniök, amelyet *Bethlen* István inaugurált s amelynek budapesti helytartói *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő. A polgári elgondolás távol van minden jobboldali, vagy baloldali szélsőségtől, mert mindig a szélsőségmentes, higgadt, dolgos polgárság volt az a réteg, amely Magyarországot a multban és a jelenben reprezentálta. Ezt a politikát kívánja szolgálni ő a maga személyében. Beszédét azzal fejezte be, hogy a polgárság megerősítése a csonka ország megerősítését jelenti és minden egyes tennyel, amivel a polgárságot erősítjük, alkalmasabbá tesszük a nagyobb célok elérésére. A népszerű elnöknek rendkívül meleg ünneplésben volt része.

Alpár Ignác nagysága domborodik ki hatalmasan azon az emlékkiállításon, amelyet a Budapesti Építőmesterek Ipartestülete a megboldogult nagy építőművész, gyönyörű, ízig-vérig architektonikus műveiből rendezett. A kiállítást okt. 28-án nyitotta meg *József* Ferenc kir. herceg, fővédnök s azon a társadalmi élet sok kitünősége jelent meg. Egy művészi emberélet márványálmai lépnek elénk a nagy mester terveiből, rajzaiból. Árad belőlük a poézis, az élet lelkesülése s sugározzák tűzlelkének ragyogását. Különösen gigantikusan bontakozik ki a Gellérthegyre tervezett kiállítás terveiben, amelyekben ezt az izléstelen lapos erődítményt Budapest legszebb termévé és múzeumává alakítja át, alkalmassá téve azt minden nagy nemzeti megmozdulás központjának.

Még furcsán hangzik, de előbbutóbb mégis meg kell barátkozni azokkal a gondolatokkal, amiket most Payr Hugó, az Egységes Községi Polgári Párt főtitkára mond el a *Fővárosi Hirlap*-ban a székesfőváros adminisztrációjáról. Szerinte arra kellene törekedni, hogy a közigazgatás legszűkebb vezérkarán — tehát a polgármestereken és egy-két adminisztrációs ügyosztályon kívül — az összes közigazgatási hivatalok is, mint hatósági jogkörrel felruházott vállalatok működjenek. Amerikában a rendőrséget és az egyetemeket üzleti alapon vezetik. A Haditermény is hatósági jogkörrel felruházott r.-t. volt. A tisztviselőkérdés, a közigazgatás egyszerűsítésének problémája és a város anyagi ügyeinek rendezése csak akkor lesz megvalósítható, ha a hivatalokat úgy fogják vezetni, mint részvénytársaságokat. Ha például egy előljáró kénytelen lesz a vezetése alatt álló előljáróság budgetjéről gondoskodni, úgy arra is fog nézni, hogy a rendelkezésére álló munkaerők ki legyenek használva, s hogy azok udvariasan és jól bánjanak a közönséggel. Ezek természetesen csak krassz példák. Egyelőre az is elegendő volna, ha sikerülne legalább az üzemeknél keresztülvinni a racionális és lukratív vezetést.

A kelenföldi evangélikus templomot okt. 22-én fényes ünnepség keretében felavatta *Raffay* Sándor püspök. Az ünnepségen részt vett *Juhász* Andor a Kúria elnöke, Rásó Lajos egyetemes ügyész, báró Kaas Albert egyetemi tanár, Tolnay Kornél, az államvasutak volt elnökigazgatója, Schulek János műépítész, a templom tervezője és mások. *Herrmann* Miksa kereskedelmi miniszter a kelenföldi evangélikus egyházközség felügyelője, köszöntötte először *Raffay* Sándor püspököt, akinek átadta a templom kulcsait. A püspök ezután kinyitotta a templomkaput s az ő vezetésével vonultak be a hívők. Ezután bibliát olvasott, majd felavató beszédet mondott, végül megáldotta a templomot.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Még nem jött vissza! Székely Vladimir főkapitányhelyettes mondotta el legutóbb:

— Mondd fiam, lehet most már apáddal beszélni?

— Nem, elment a bírósághoz, a Markó-utcába.

— No hallod! Ezt már egy hónappal ezelőtt is mondtad.

— Igen! De apa *azóta* még mindig nem jött vissza.

Érdekes leletek a török időből kerültek napfényre most a Krisztinatér és Gellérthegy-utca sarkán folyó építkezésnél, ahol a *Pakányi* Ferenc házát építik át. Az alapozási munkálatoknál a budai vár kétszázötven év előtti ostroma idejéből való különféle ágyugolyókat, köztük láncos golyót és más harci szerszámokat találtak a munkások, amiket különös értéküknél fogva átkért a Hadtörténelmi Múzeum. Pakányi Ferenc, aki ízig-vérig budai és Buda érdekeinek érdemes harcosa, régebben betérő szállónak épült, többször átalakított házát, nagy áldozatkészséggel most a Gellérthegy-utca felőli részen építette át egyemeletesre, ahol *Kodra* Károly, a nagy látogatottságnak örvendő, híres főztjéről, kiváló boráról és kitűnően kezelt söreiről előnyösen ismert vendéglőjét nagyobbította meg két hatalmas új teremmel. *Kodra* Károly volt az, aki itt a Krisztina szívében megteremtette a polgári vendéglő kedves típusát, ahol főleg ritka szakértelemmel kezelt söre révén a közönség már alig tudott elhelyezkedni. Az új két terem polgári dísszel és minden kényelemmel, világítással, központi fűtéssel és szellőztetéssel van felszerelve. Hűtőkamrája egyedülálló, a legújabb, jégnélküli, amerikai rendszerű, amelynek már a felállításakor sok volt a nézője. Kodra Károly egy évtized alatt megszerezte a nagyközönség és iparostársai elismerését, vezető szerepet visz és társa *Strassenreiter* Jenő pedig mint kiváló szakács vezeti az üzletnek ezt a részét. A külföldön és a Hungária-szállóban szerzett tapasztalatait hozta át ide, s így a fürdővárossá fejlődő Buda ismét olyan polgári restauranttal gyarapodott, amely nemcsak szükséget pótol, hanem díszére is válik. Az építést oly nagy körültekintéssel végezték, mindenre oly nagy figyelmet fordítottak, hogy már ezért is érdemes megtekinteni. Ami eddig a Krisztinaváros hiánya volt, hogy társasvacsorákra, esküvőkre alkalmas terem alig akadt itt, most az úponnan épített „ZÖLDFA" vendéglő adja ezt is, még pedig szükség szerint elválasztható, 2—300 személy befogadására alkalmas külön termekben. Úgy felszerelése, terítékberendezése a legkényesebb ízlésnek is megfelel.

Két éve nem járnak iskolába a svábhegyi gyermekek. Az ottani, főként munkásokból, iparosokból és kertészekből álló lakosság gyermekei kóborolnak az utcán, mert nincsen iskola. Olyan botrányos állapot ez, ami alig hihető, ha a főváros pénzügyi bizottságában nem tették volna szóvá. Két éve határozta el a főváros, hogy a teljesen szűk svábhegyi iskolára emeletet épít, a munkát kiadták vállalkozóknak, akiknek nem volt pénzük, tehát ezt az építkezést befejezni nem tudták. Azután a vihar lesodorta a háztetőt, aminek következtében az építkezés elakadt. Ennek a következménye az volt, hogy egy új vállalkozónak adták át az épületnek a befejezést, abban a bizonyos hitben és tudatban, hogy ez az építkezés az iskolaév kezdetén befejezést nyer. De nem így történt. Talán karácsonyra elkészül.

Halálsarok az óbudai Lajos-utca és Szentlélek-tér sarka, ahol a piac felé igyekvők folyton leugrálnak a villamosokról. A mult héten három halálos baleset történt e helyen s ezeket megakadályozni csak úgy lehet, ha itt is megállót létesít a villamos társaság.

Három tanácsnokot, Purébl Győzőt, Lobmayer Jenőt és Édes Endrét kormányfőtanácsossá nevezte ki a kormányzó.

Érdekes meghivót vettünk ma kézhez, amelyet az egyesület mind a három tagja írt alá, lévén ők *hárman* a „Három Turista Egyesület", — ősi nevén „Drei Touristen Verein." *Kapcza* Imre elnök, *Stowasser* János pénztáros, *Dragonits* Rezső *„csak tag."* Ez a „csak tag", speciális budai jelenség és megismétlődött a „Hüvösvölgy és Környéke Egyesületben" is, ahol minden tagnak volt valami tisztsége csupán *Holtzspach* Aurél nem volt semmi egyébb más, mint „csak tag." Azt mondja a fáma, hogy ezzel a kiváltságos helyzetével rútul visszaélt s az egyesületben csak az válhatott határozattá, amit Holtzspach Aurél kívánt, amennyiben mindig azzal fenyegetőzött, hogy kilép s akkor bezárhatják a boltot, mert mit csinál az egyesület tag nélkül. A Drei Touristen Verein-ban más a helyzet, ott azon az egy „csak tagon" kívül hat *pót*-„csak tagot" választottak be s így a mostani egyetlen „csak tag" semmiféle diktátori hatalmat nem gyakorolhat. Ez a nagyhírű budai turistaegyesület, amely a turistáskodáson kívül a humort kultiválja főleg, november hó 4-én tartja közgyűlését, amelyet délután két órakor *turistaebéd* előz meg a Királyné-féle vendéglőben, I., Sasadi-út 72. telefon: 505—88, amely ebéden szívesen látják az érdeklődőket és „kinemrándultakat" is. Mert az ebédet kirándulás előzi meg a budai hegyekbe.

Rendkívüli közgyűlést tart a „Budapesti II. kerületi Iparoskör" november hó 4-én (vasárnap) délután 4 órakor, a melynek tárgya az elnöki tisztség betöltése. Tekintettel a tárgy fontosságára, kéri az elnökség a tagokat, hogy a rendkívüli közgyűlésen teljes számban jelenjenek meg.

A reformáció emlékünnepén, okt. 31-én az összes budai protestáns templomok ünnepi istentiszteletet tartottak. De különösen emlékezetes a II. ker. református ünnepe, akik ekkor helyezték el a Rókushegyi-út 5. sz. alatt építendő leányliceum és nevelőintézet székházának az alapkövét. Az áhitatra gerjesztő ünnepi aktust dr. *Ravasz* László püspök és dr. *Némethy* Károly főgondnok végezte.

Magyar hét

Becsüljük meg, szeressük, támogassuk azt, amit a magyar föld, magyar kéz, magyar agy termel, feldolgoz és kínál nekünk. Más szóval: kövessük a magyar lélek legszentebb akaratát — vásároljunk csak magyar gyártmányt. De ne csak azon az egyetlen egy MAGYAR HÉTEN, ami nov. 3-tól 10-ig tart, hanem mindig és mindenkor, bármilyen kisértések között is. Elsenyvedt, agonizáló iparunk, tönkrement kereskedelmünk s ezek természetes következménye: a nyomor, kétségbeesés s az öngyilkosok végtelen menete mutatja, hogy hová jutunk, ha nem a magyar gyárat, a magyar iparost támogatjuk, hanem külföldre visszük pengőinket — ellenségeink hízlalására. Halálosan beteg ez az ország, leghatásosabb gyógyszere, ha mindig csak magyar árúcikket vásárolunk. Ezzel tartozunk önmagunknak, hazánknak és szenvedő, munkanélküli embertársainknak.

A régi háború, amely az óbudai hegyvidék, de különösen a Remete-, Testvér- és Táborhegy lakossága és az óbudai téglagyárak között dúl — új étaphoz érkezett. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester okt. 24-én szemlét tartott a téglagyárak agyagbányászási területén *Papanek* Ernő min. tan., *Pávay Vajna* Ferenc főbányatanácsos, a III. ker. előljáróság, az illetékes ügyosztályok képviselői s a *Szilágyi* Károly vezetése alatt álló Óbudai Hegyvidéki Szövetség elnöksége kíséretében. Pávay Vajna Ferenc geológus ismertette az ismételten előfordult földesuszamlások okait és rámutatott azokra a jövőben várható súlyos károkra, melyek ezt a vidéket fenyegetik, az agyag bányászásának mai rendszere következtében. Ez okozta, hogy a vállalkozók közterületeket, utakat is elbányásztak. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester a szemle eredményeképpen megígérte, hogy a téglagyárakat a szabályok betartására fogják kényszeríteni s a további működésüket is szabályozzák.

Már tíz éve megírta dr. *Bucsányi* Gyula kiváló orvos, budai polgártársunk a tüdővészesek diétáját „Természetes táplálkozás és gyógyhatása" című könyvében s amit most tíz év után a németek nagy reklámmal, mint eredeti új gyógykezelési tényezőt „Gerson Sauerbruck" néven tesznek közismertté. A magyar tudós kutatásai s azok csodálatos eredményei a szegénység miatt elsikkadnak, nem válik hasznára sem a felfedezőnek, sem a nemzetnek, míg a tőkeerős és főképpen céltudatosan dolgozó külföld, majdnem szóról-szóra átveszi a magyar orvos munkáját s mint eredetivel óriási sikert ér el.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kálcnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

Furcsaságok amikre néha jó rámutatni ebben a fordított városban. Nincs nagy termünk és a Hangya orsz. kongresszusa alkalmával a fütetlen Iparcsarnokban terítettek a 3000 vendégnek, viszont a Gellérthegy tetején 5000 személyt befogadó, világszép, füthető termet kapna a főváros. Ez olyan, mint az a tény, hogy a Duna mentén sehol sincs meleg jégmentes kikötő, de a Római-fürdő 16 millió liter meleg vize felhasználatlanul ömlik télen a Dunába.

Iparosérdek

A II. ker. Iparoskör lelkes megmozdulása Az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre is csatlakozott

Hírt adtunk a budai iparosságnak arról a nagy megmozdulásáról, melyet az I. ker. Iparoskör kezdeményezett az iparosság gazdasági bajainak orvoslására.

A mozgalmat irányító kis, de lelkes csapatnak feladata egyáltalán nem mondható könnyűnek. Felrázni a közönyt, eloszlatni a kételyeket annyi meddő és sikertelen kísérlet után, — bizony nagy és áldozatos munkát kíván. De a kitartás meg fogja hozni a maga gyümölcseit.

Bízvást állíthatjuk ezt mi, akik a szervező-bizottság minden egyes tagját ismerjük, valamennyien régi és kipróbált emberei Budának és mindennek, ami Buda fejlődését előreviheti. S viheti-e bármi is annyira előre Buda haladását, mintha polgársága boldog és megelégedett?

Az iparosság maga is érzi, hogy elérkezett a cselekvés órája s nagy megértést tanusít a mozgalom iránt.

Október 22-én a mészárosok és hentesek tartottak nagyarányú propaganda-gyűlést az I. ker. Iparoskör helyiségében, ahol éles kifakadásokkal bírálták azt az iparosellenes tendenciát, mely ma az egész vonalon megnyilvánul. — *Kollár Gábor* elnök bevezető szavai után felszólaltak *Pogány* Jenő, az Ipartestület alelnöke, *Balla, Rábel* Jakab, *Weiss* Henrik felszólalása után dr. *Krivoss* Árpád mutatott rá arra, hogy ezeket a kérdéseket a mészáros ipar *egyedül* dülőre vinni nem fogja tudni, csak ha valamennyi iparos összefog s egymás érdekeiért közösen veszi fel a harcot a meg nem értéssel szemben — amire igen alkalmas mód lenne a *Budai Iparosszövetség* megalakítása ahol az iparos osztály minden kérdése megértő támogatásra fog találni s az iparosság összessége fogja magát exponálni a többiekért. Csatlakozásra hívta fel a jelenlévőket, amit *Pathó* István, *Ulm* László és *Kaucz* István hozzászólásai után nagy lelkesedéssel mondott ki az értekezlet.

A szervező-bizottsg munkája lázasan folvik a többi kerületekben is. F. hó 25-én a II. ker. Iparoskörben volt látogatott értekezlet, mely *Váli* Gábor elnöklete alatt a szervezés legsürgősebb teendőit beszélte meg.

Dr. Krivoss Árpád ismertette a mozgalom célját. — Az iparosságot — úgymond — többé gyerekcipőkbe szorítani nem lehet. Ne nézzen az iparosság se jobbra, se balra, csak a saját egyenes útján — a gazdasági lehetőségek által megszabott úton haladjon, mert csak így juthat el az anyagi függetlenséghez. Csak anyagilag független iparososztály lehet életképes s követelhet részt a nemzeti közszellem kineseiből. Igy alakulhat ki egy öntudatos polgári osztály, mely nélkül demokratikus haladás el sem képzelhető. — A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Viraág* Béla szerkesztő kérte a jelenlévőket, hogy támogassák a mozgalmat, mert azt ő komolynak s az iparosság érdekében valónak tartja. Dr. Krivoss személyében teljes garanciát lát arra, hogy nem fog ellaposodni, hanem szerves, élő erőtartalékká fejlődik. *Ulm László* az I. ker. Iparoskör ügyv. elnöke a mozgalom módozatait ismertette, melyek a legrövidebb időn belül lehetővé teszik, hogy a *Budai Iparosszövetség* megalakuljon s a budai közélet irányításában vezető szerepet vigyen. *Hermann* János, *Sógor* József, *Moravcsik* Sándor, *Frank* Viktor és *Pénzes* Mihály dr. a kör ügyészének felszólalásai után a II. ker. Iparoskör jelenvolt tagjai nagy lelkesedéssel mondották ki a csatlakozást.

Egyidejüleg folyik a Farkasrét és vidéke, Kelenföld és Óbuda megszervezése s hamarosan szó lehet arról, hogy egy nagyarányú iparosgyűlés jogerősen is kimondja a *Budai Iparosszövetség megalakítását.*

Lapunk ezuttal is készséggel áll az iparosérdekek szolgálatába s minden a szervezésre, vagy az iparosság gazdasági helyzetére vonatkozó közlést készséggel közöl.

*

E fontos kérdésben nyilatkozott *Hubert Vilmos* is, mint az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre ügyvezető elnöke a következőkben:

Igaz örömmel üdvözlöm a „Budai Iparos Szövetség" életre hivását. A vergődő iparosság az utolsó percben kapott észbe. Ma, amikor köztudomásuan csak az erők tömörítésével lehet valamely eredményt elérni, épp a kisiparosság volt az, mely széttagoltságában az anyagi züllés szédítő lejtőjére sodródott.

Az elmult idők tanuskodnak amellett, hogy az iparosság hangos, de üres ígéreteknek ült fel, nem volt eléggé körültekintő vezetői megválasztásában. A mai kis tál lencséért eladta a holnap minden lehetőségét.

Most a szervezést dr. *Krivoss* Árpád ügyvéd vette kezébe, akinek egyénisége teljes garancia arra, hogy nem vezeti ténykedéseit szent önzés. Mindenütt ott volt már évek óta, ott van és ott lesz a budai frontokon, ahol polgártársaiért tenni kell és tenni lehet valamit. Családi kapcsolatai pedig olyanok, hogy módjában áll rövid úton meggyőzni az iparosság igazáról azt, aki mint Budapest első polgára a legtöbbet tehet az iparosság érdekében és akinél az iparosság igaz szószólója mindig meghallgatásra talál. Alapos közgazdasági tudással bír, azonkívül pedig évekig módjában állt pénzügyi és adóügyi szaktudást szerezni. Ha végignézek csatársorainkon, alig találok derék iparos társaim között olyat, akinek megvan az az enciklopédikus tudása, mely őt hivatottá tudná tenni az iparosság vezetésére. Ezért dr. Krivoss Árpádot készséggel támogatom társaimmal együtt.

Hasonló nyilatkozatot tett Ravasz László elnök is.

*

A budai iparosság mozgalmának jelentőségét nemcsak Budán, hanem Pesten is felismerték s onnan is keresik az összeköttetést a szervezés vezetőivel.

Dr. Krivosst a szervezőbizottság elnökét az *Országos Kézműves Testület* október hó 28-án tartott rendkívül népes közgyűlésén ügyésszé választotta meg, ami igen előnyös kapcsolatok kialakulását teszi lehetővé. Hadik, Becsey, Krivoss — befolyás, tapasztalat, fiatalos erő fogna össze így az iparosság érdekében.

ZVERKÓ

II, CORVIN-TÉR 6.

Saját készitményü cipők raktára. — Előnyös árak

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

A fordított város. A Rózsadombon sok a rendezetlen út, de ezek között is szemet szúr a *Berkenye-utca*, ahol legtöbbnyire nyugdíjas tisztviselők laknak. Fájdalmasan panaszkodnak, hogy az adókivető s gyakran a végrehajtó is megtalálja őket, de különben senki sem törődik velük. Nincs rendes útjuk s télvíz idején derékig járhatnak hóban az iskolás gyermekek. Múlt évben ugyan csatornát fektettek itt, de abban sem volt köszönet. Három méterre fektették az utca színtje alá a csatornát a főváros emberei — úgy mint más helyen, de nem vették figyelembe az itteni eltérő helyzetet. A villák udvara négy méter mélyen van néhol az úttest alatt s így ha a villatulajdonosok a csatornát használni akarják, külön szivattyút kell beállítaniok. Ezt a tréfát a főváros már megcsinálta egyszer a Hidegkuti-úton is, ahol balról felette állanak a villák, de jobbról erősen lejt a hegyoldal s a villák mélyen a csatorna alatt vannak. Hegynek fel pedig még a csatornalé sem akar folyni.

Halálos ítéletet kért kimondani a Bécsi-uti új városi házak mellett levő ujlaki régi temetőre és a tabáni temetőre az egyik városatya, indítványozva ezek kiürítését és a helyükön park létesítését.

A Rudasfürdő csúfsága, a gépház és az ormótlan hátával az Erzsébethíd felé tehénkedő igazgatósági épület lebontása megakadt. A főváros közgyűlése egyhangúan elhatározta, a Közmunkatanács sürgeti s Budának e rondaságát még sem tűnhet el, mert a közgyűlés egyhangú határozatát egy ember megakadályozta. Közgyűlési tag. És még hozzá budai. Kabakovics.

Férfiakat érdekel, hogy a divat a mostani szezonban a társadalmi életben — zsuroknál, színházba ..... a zsakett.

Tanulmányi séta. Az óbudai r. k. egyházközség kulturális szakosztálya nov. 9-én, délután a káposztásmegyeri vízműveket tekinti meg.

A Széna-téri piac tűrhetetlen helyzetére nem egy ízben mutattunk már reá, sürgetve ennek a rendszertelen, balkáni nívón álló élelmiszer kereskedelemnek gyökeres megjavítását. Különösen a folyton fokozódó vásárló forgalom mutatja a piac lehetetlen elrendezését. De közegészségügyi szempontból egyenesen veszedelmes a mostani állapot. A húscsarnokkal szemben van a régi Szent János-kórház vérbajos osztálya, ahova éppen úgy ellátogatnak az apró legyek, mint a húscsarnokba. Ide-oda szálldosnak s viszik a borzalmas nyavalyát. De a piac környékén nagy mennyiségben halmozódnak fel a rothadó ételmaradékok, amelyek messzire megfertőzik ennek a fejlődő városrésznek a levegőjét.

A budai Ambulatorium poliklinikája ez évben 5000 beteget kezelt, 20 ezer rendelésben. A betegek kizárólag igazolt szegények voltak, ami világosan bizonyítja az ambulatorium súlyos jelentőségét a főváros jobbpartjának közegészségügyében. A mai szűkös keretek nem felelnek már meg a célnak és mielőbb törekedni kell a poliklinikának, hogy saját hajlékában helyezkedjék el. Berkes Jenő dr. főv. biz. tag az Egyesület legutóbbi ülésén a jelenlevők egyhangú lelkesedése közben javasolta, hogy az új otthon megteremtése ügyében a társadalmat mielőbb sorompóba kell állítani.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A Kisipari Hitelintézet takarékossági akciója

Örömmel számolunk be a *Kisipari Hitelintézet* nagy fejlődéséről és arról a kiváló munkáról, melyet az intézet a takarékosságra való buzdítás terén eredményesen kifejt. Felkerestük a Kisipari Hitelintézet vezérigazgatóját,

Széll Jenőt,

aki teljes tudásával áll az intézet élén és annak fejlődését teljes erejével előmozdítani törekszik. Nyilatkozatát a következőkben adjuk:

— Minden évben igyekszem új és új ötletekkel a takarékossági propagandát szolgálni, az elmult évben is többezer takarékkönyvet osztottunk széjjel iparosok és kereskedők gyermekei között s minden takarékkönyv 1 pengős ajándékbetétről szólott. Most az idei takarékossági nappal kapcsolatosan még ennél is jelentősebb akciót indítottam meg, hogy a kisiparos és a kiskereskedő társadalmat betétgyűjtésre, egyszóval takarékosságra ösztökéljem.

— Ez év október 31-étől kezdve minden egyes takarékbetét- vagy folyószámla-tulajdonos ügyfelünket baleset, vagy balesetből eredő halálesetre biztosítjuk. A biztosítás az illető fél takarékbetétjének vagy folyószámla-követelésének összegéről szól, azonban legfeljebb 5000 pengő értékig. Akinek tehát egy 2500 pengős takarékkönyve vagy folyószámlája van a *Kisipari Hitelintézetnél*, az baleset esetén ugyanilyen összegű kártérítést kap, vagy pedig a balesetből kifolyólag meghalt hozzátartozói kapják meg a 2500 pengős balesetbiztosítást.

— Ez a kedvezmény természetesen kiterjed az intézet azon ügyfeleire is, akik október 31-ike után helyeznek el nálunk betétet.

A biztosítási összegre nézve mindig az az irányadó, hogy az illető félnek a baleset előtti napon mennyi volt a követelése.

— Részünkre meglehetősen jelentékeny terhet jelent ez a kedvezmény nyujtás, de tesszük ezt abban a reményben, hogy ez a felekre nézve rendkivül előnyös helyzet nagymértékben fogja takarékosságra, tőkegyüjtésre serkenteni a kisiparosokat, kiskereskedőket és igyekezni fognak minél nagyobb betétet gyüjteni nemcsak saját jövőjük biztosítására, hanem azért is, hogy váratlan balesettel kapcsolatos szerencsétlenség esetén elhelyezett tőkéjüknél nagyobb pénzösszeggel rendelkezzenek.

Mi ujság a pénzvilágban?

* **Hegedüs Lóránt dr.-t** a *Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete* nagy lelkesedéssel ismét a *TEBE* elnökévé választotta meg a legutóbbi ülés alkalmával.

* **Dr. Domony Móritz** a *Magyar Kir. Folyam- és Tengerhajózási Rt.* vezérigazgatóját meleg és bensőségteljes ünnepségben részesitették abból az alkalomból hogy 25 éve áll a társaság élén.

* **Fischer Péter,** a *Hitelbank* cégvezető-titkára november 1-étől kezdve a *Musica Rt.* vezérigazgatója lett. A *Hitelbank* fiatal generációjának jelentős és nagyképzettségű tagja *Fischer* Péter, aki új állásában előreláthatólag koncepciózus munkát fog kifejteni.

* **A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete,** mely különösen az utóbbi időben erőteljesen fejlődik, november hó 7-én tartja rendes évi közgyűlését. Az intézet különösen az idei évben bonyolított le nagy tranzakciókat, amelyek a *kisbirtokosok* gestióját és üzletkörét jelentékenyen ki fogják szélesíteni.

* **A „Hermes'' Magyar Általános Váltóüzlet Rt.** igazgatósága elhatározta, hogy az 1928 november 5-én tartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1927—28. üzletév *671.609.97 pengőt tevő tiszta nyereségéből* részvényenként a mult évivel egyenlő *2.40 pengő* (12 százalék) *osztalék* kerüljön kifizetésre.

* **Rimamurány—Salgótarjáni Vasmű Rt.** az 1927—28. évi mérleget, amelyben az üzletév alatt megszerzett Borsodi Bányatársulat üzemeinek beolvasztása is kifejezésre jut, jóváhagyta. Az igazgatóság e hó 30-i közgyűlésnek azt javasolja, hogy az üzletév 2,917.307.97 P nyereségéből (mult évben 2,940.228.98 P) részvényenként 6 P osztalék kifizetését szavazza meg és 215.000 P-t a társaság különböző jóléti alapjai javára, valamint közművelődési és kójótékonycélokra fordítson. A vállalat 62.4 millió pengő értékű áruforgalmat bonyolított le. Az új üzletév viszonyai eddig a mult évhez hasonlóan fejlődtek.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

HÁZ ÉS TELEK

ALAGUTNÁL fejedelmi kastély kétszer 7 szobás főúri lakással, 310 négyszögöles kerttel, 153.000 pengőért eladó. Levélben a kiadóhivatalhoz.

DÉLI VASUTNÁL 4 emeletes, 20 éves modern bérpalota, 24 úri lakással, 300.000 pengőért eladó. Bővebbet a kiadó.

FERRY OSZKÁR-UTCÁBAN 5 emeletes bérpalota, loggiás, komfortos úri lakásokkal, kaloriferrel 45.000 pengő tiszta bérrel 420.000 pengőért eladó. Felvilágosításd ad a kiadóhivatal.

VÉRMEZŐNÉL egyemeletes magánpalota, hatszor hatméteres parkettás szobákkal, szép kerttel 72.000 pengőért sürgősen eladó. *„Vérmező"* jeligével a kiadóban.

RETEK-UTCA végén 3 szobás kis modern villa, 360 négyszögöles telekkel, telekértéken alul 40.000 pengőért eladó, 20.000 P-vel átvehető. Bővebbet a kiadóban.

GYÖNYÖRŰ villa- és bérháztelkek Buda minden részén legolcsóbban kaphatók. Címek a kiadóban.

LAKÁS

KÉT MODERN VILLALAKÁST keresünk a Gellértfürdő környékén. Mindegyik három szoba hallal, lehetőleg egy villában. Telefonértesítést kér Turul könyvkiadó, J.: 322—98.

NE VEGYEN

addig semmiféle ingatlant Budán, amíg nem értekezett előbb, Buda legregibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:

PAULOVITS I., Krisztina krt. 37,

DÉLIVASUTNÁL 1 emeletes villa 5, 4, 3, 3, 2 szobás modern lakással, csinos kerttel 110.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BIMBÓ-UTCÁBAN 6 szobás dupla konfortos uri villa 1100 négyszögöles kerttel, 55.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

TOLDY FERENC-UTCÁBAN 3, 2, 1 szobás lakásos családi ház 22.000 P. PAULOVITS.

VÁRBAN emeletes ház 6 és 3 szobás lakással, telekértéken alul 52.000 pengőért eladó. PAULOVITS.

BÉCSI-UTON vendéglős ház 860 négyszögöles telekkel 65.000 P. PAULOVITS.

BALATONFÜZFŐN csinos 3 szobás modern villa 600 öles területen 12.000 P, de 6000 pengővel átvehető. A fentieken kívül 3500 különféle jobbnál-jobb ingatlan előjegyezve.

Budapest, 1928 szeptember 7.

PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitelezése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Szíjgyártó
nyerges és bőröndös
Megbízható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

BÉRAUTÓÜZEM
TAVASZ
GARAGE
Budapest, II. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautóluvarezás és garagírozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványfinomitógyár bizományosa
Sürgönycim:
TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban:
Éjjel / Nappal 642-27

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonhivó 179—42.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
kövezőmesterek, út, csatorna- és betonépítési vállalkozók Földmunka Vágányfektetés Mészkőbánya — Telefon: J. 303-85.
VIII., Futó-utca 10. szám.

ERZSEBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-43.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Budapest I, Bors-u 24 Tölgy- és bükkparket egyszerű és díszes kivitelben
Telefon: 507-34 szám Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítás

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern vócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában. Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 928. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 november 11.

A könnyű modor

Csodálatos módon, körülbelül tíz év alatt Magyarország végigment újból ezeréves fejlődésén. Az elvesztett háború után elsősorban munkások vették át az ország irányítását, akik lehettek igen jó vaseszstergályosok, de nagyon rossz politikusok voltak. Tudatlanságuk, képtelenségük miatt elveszett az ország kétharmada. De elsöpörte őket is az a romlás, amely az országot érte. Akkor aztán jöttek a néptanítók, akik falunak nézték az országot és mert otthon, a faluban mindegyikük a legokosabb volt, a legtöbbettudó, — azt hitték, hogy az ország ügyeiben is ők a legokosabbak. Itt is hamar kiderült, hogy nem bírnak a helyzettel és tarthatatlanná vált az ő helyzetük is. Aztán jöttek a bírák. Itt már nagyobb volt a látókör, fejlettebb a politikai érzés, és igazságszeretet. De mind ez mégis kevés még az ország kormányzásához. A nemzetgyűlés azonban akkorára már kitermelte magából a hivatásos államférfiakat, akiknek rendet kellett teremteniök, elsősorban jogrendet. Közbül sok „könnyűmodorú'', dilettáns politikus is felszínre vetődött vagy vetette fel önmagát erőszakosan. Egyszerűen beleültek az üres államtitkári székbe.

Az államalkotó magyar faj ösztönszerűen megtalálta a maga vezérét Bethlen Istvánban, aki aztán alkalmas munkatársakat keresett az ország sorsának irányításához. A régi gárda nem mert tárcát vállalni és így az új emberek közül kellett válogatnia a miniszterelnöknek. Folyton mérlegre kellett raknia az embereket, hogy megmérje a súlyúkat. Aki könnyű volt, azt kicserélte. Csakhogy ki hiszi azt el önmagáról, hogy nem eléggé súlyos? A kicserélt miniszterek mindegyike tudott magának valami kis testőrséget szervezni és ezek úgy állták őt körül, mintha sokan volnának.

És itt kezdődik az a könnyű modor, amellyel ezek az urak a magyar közéletet kezelik és kísérik. Minden volt miniszter a saját kabátjában hordja az egyedül lehetséges miniszterelnököt. Csak a számkivetésben jön rá, hogy tulajdonképpen fordítva történt és neki kellett volna fölmondani Bethlennek és bele ülni az ő helyére a miniszterelnöki székbe. Ezek a nagyon megdagadt önérzetek tombolják ki magukat, mint tisztogatáskor az utcai vízcsapok, minden olyan alkalommal, amikor a miniszterkedés idején szerzett tudásukkal és tapasztalatukkal valami különös világításba igyekeznek helyezni a legegyszerűbb kérdéseket, — ama bizonyos „könnyű modorban''. Csak össze kell házasítani a tücsköt és bogarat és a laikusok előtt kész az ellenzéki beszéd.

De éppen amikor javában tombolnak, megmagyarázza nekik Bethlen István gróf, hogy házszabályrevizióval nem lehet trónokat állítani és királyokat csinálni. A közönség pedig mulat, amikor azt látja, hogy ezek a könnyűmodorú volt miniszter urak miképpen szerettek volna irónokból török hadihajókat építeni.

Itt föl kell említenünk egy jelentéktelen epizódot, amelyet dr. Kejzlár Gyula ügyvéd mondott el a Budai Társaskör e heti borestején. Kejzlár együtt járt Pozsonyban Friedrich Istvánnal a Jobbágyi nővérek tánciskolájába. „Friedrich Pista már tudott táncolni s így, nekünk kezdőknek, eleinte mindig ő rendezte a négyest. Amikor azonban mi többiek is beletanultunk már, az öreg Jobbágyi kisasszonyok másokat is megbíztak ezzel az irigyelt tisztséggel. Friedrich erre elmaradt a táncórákról. Senki sem tudta az okát. A Jobbágyi kisasszonyoknak azonban fájt a gazdag malackai patikus fiának, elmaradása. Sok kérdezősködés után végre rájöttek az okára és deputációban ajánlották fel Friedrichnek, hogy két kolont alakítanak s az egyiket mindig Friedrich fogja rendezni. Ezzel ismét helyreállt a béke.

Sajnos ma már bele kell törődni a megszünt jogforrásnak, hogy a négyest más rendezi és hogy második kolont sem alakítanak számára.''

Mindig akad aztán néhány félreértett nagyság, akinek imponál ez a könnyű modor, akinek a mellényzsebében szintén ott nyugtalankodik egy miniszterelnök, vagy legalább is egy főpolgármester.

Szilágyi Lajosnak mi budaiak hálásan köszönjük, hogy rikító példát szolgáltatott számunkra és kioktatott bennünket, hogy kár nekünk jelöltekért idegenbe járkálnunk. Elhittük neki akkor, a választások idején, hogy milyen fontos szerepet visz Buda életében a hajógyári sziget, amely kész volt elgázolni még a Gellért-hegyet is Szilágyi Lajos kedvéért. A hajógyári telep volt ott a mumus, amelyről ügyesen elhiresztelték, hogy mint a száskahad, zárt sorokban fog felvonulni Szilágyi mellett. Mindnyájan emlékszünk, hogy milyen nagyot rontott a párt listáján, az a névcsere, mely a népszerű Szilágyi Károly helyébe az itt ismeretlen Szilágyi Lajost tette.

Most már túl vagyunk rajta. A kelés önmagától kifakadt.

Ezek az urak mindenkit meggyanusítanak, aki él, aki alkot, aki nehéz munkát végez a közügyek terén nemes szívvel, finom lélekkel és épen ezért nem is ér rá, hogy iskolás utcai fiúk módjára visszaköpködjön.

Csak azt nem értjük, hogy a két, elhelyezkedni nem tudó politikus kifakadásait az ellen a Ripka Ferenc ellen, aki jó volt addig, amíg tolta őket, — mért veszi a polgárság olyan nagyon komolyan. Egyiknek a szava sem fedi a közvéleményt. Ha a közönséget megszavaztatnák, akkor kiderülne, hogy — a város mai elavult autonómiáját fenntartani — a szavazóknak csak egy kis harmada szeretné, — a másik harmada, föltétlenül meg akarja azt reformálni, — és a harmadik harmad azt véli, hogy az ilyen autonómiákra egyáltalán nincsen semmi szükség. Párizsnak sincsen autonómiája. A könnyű modornak ez a mai autonómia a melegágyas talaja. Uj, valódi, magyar földet kell odahordani, mert ennek a melegágynak a földje már elhasznált, nem termőképes és csak könnyűmodorban lehet már ebben a különféle aspirációk hitvány kis palántáit nevelni.

Dubonai Pál.

Ripka Ferencznél

Száztagú küldöttséggel kereste fel az Egységes Polgári Párt és a BUDAI TÁRSASKÖR szeretett és tisztelt vezérét és elnökét,

Ripka Ferenc dr.

főpolgármestert, hogy a személyét ért támadásokkal szemben a polgárság meleg szeretetét, hűségét és bizalmát: a magyar szív zengő érzéseit tolmácsolja. Kozma Jenő dr. beszélt először a főpolgármesterhez. Szavain ragyogott lelkének fénye, amivel letörölte az alaptalan, csunya rágalmak árnyékát. Hoor-Tempis Móric a budaiak bizalmát, szeretetét és tiszteletét tolmácsolta. Ripka Ferenc a teljesített városmentő munka igaz tudatában köszönte meg ezt a spontán ovációt.

Karácsonyi kiállítást készül rendezni a Budai Iparosok Szövetsége s ez ügyben a következő felhívást bocsátotta ki:

A Budai Iparosszövetség megalakításának előkészítő munkálatai örvendetesen haladnak előre. A mozgalom Buda valamennyi iparosánál nem remélt érdeklődést váltott ki s aki csak meghallotta hívó szavunkat, örömmel szegődik az iparosérdekek harcos katonájává. De mi nem csak szavalni, hanem tenni is akarunk! Életjelt kell adnunk magunkról, mert a budai ipar létezéséről a közönség máskép nem vehet tudomást! Mutassuk meg, hogy Budán is van versenyképes, becsületes, képzett ipar! Mutassuk meg, hogy nincs okunk szégyenkezni Pesten élő szakmatársainkkal szemben. Rendezzük meg karácsony hetében *a Budai Iparosok karácsonyi kiállítását* s így szerezzük vissza magunk számára az elpártolt budai közönséget. Jelentse be minden budai iparos sürgősen részvételi szándékát az I. kerületi Iparoskör titkárságánál és sorolja fel, milyen cikkekkel tudna a kiállításon sikerrel szerepelni. Hisszük, hogy a budai iparosság megérti e kezdeményezés jelentőségét és impozáns felvonulással mutatja meg élni akarását. További részleteket a *Budai Napló* közöl. Hazafias üdvözlettel

a Szervező Bizottság.

Nem lesz hegyi tarifa, tehát nem lesz drágább az autóbuszközlekedés a februárban megindúló rózsadombi vonalon, bár az egész világon a hegyi vonalakon drágább a közlekedés. A rózsadombi autóbusznak csatlakozása lesz a Margit-hidon át Pesttel és a Széna-téren át Budával.

Autobusz No. 9, vagyis a 9-es jelzésű autóbusz vonalának meghosszabbítását vagy viteldíjának leszállítását kérte legutóbbi ülésén a Virányos-Kútvölgyi Egyesület. Kérelmében rámutatott az egyesület arra, hogy amig az Új Szent János-kórháztól zsúfolva indulnak el a villamosok, addig az autobusznak alig van egy-két utasa. Ennek oka az, hogy a 9-es jelzésű vonal igen rövid, mindössze a Déli vasútig tart és így az utasok háromnegyed részének kétszer, sőt háromszor kell átszállania, hogy céljához eljuthasson. Ha valaki az Új Szent János-kórháztól autobuszon a Wesselényi-utcába akar eljutni, úgy a 9-es autobuszról a 3-as jelzésü kocsikra, majd az 5-ös vagy 15-ös jelzésű kocsikra és végül a 12-es jelzésű kocsira, tehát *háromszor* kénytelen átszállani és *ötven fillér viteldíjat fizetni* akkor, amikor a 4-es jelzésű közvetlen villamos kocsikon ezt az utat huszonnégy fillérért teheti meg minden átszállás nélkül. Egy háromtagú család 1 pengő 56 fillért takarít meg, ha ezen vonalon — oda és vissza — az autobusz helyett a villamost veszi igénybe. Az Egyesület beadványában vagy a 9-es autobuszvonal végállomásának a Déli vasúttól oly helyre való áthelyezését kérte, hogy a 3-as autobuszon kívül arra más jelzésű autobuszokra való átszállás is lehetséges legyen, vagy a viteldíj módosíttassék oly módon, hogy a 9-es kocsikon váltott 30 filléres átszálló jegyek kétszeri átszállásra legyenek érvényesek.

Az eltemetett források. A Budapest-Zugligeti Egyesület igazgatóságának *Manninger* Vilmos dr. m. kir. egészségügyi főtanácsos, egy. tanár, elnöklete alatt tartott ülésén *Eperjessy* István dr. székesfővárosi tanácsjegyző élvezetes előadásban ismertette a Zugliget hideg és meleg forrásait, megemlékezve azoknak történelmi multjáról és jelenlegi alakjáról. Az Egyesület igazgatósága a Zugliget érdekében fekvőnek tartotta, hogy e forrásoknak legalább egy része feltárassék és vegyvizsgálat után, amennyiben azok gyógytényezőket is tartalmaznak: — ivókúrára, a felesleges víz pedig strandfürdő céljaira felhasználtassék. Az eszme népszerűsítése végett az Egyesület a propaganda bizottság sürgős összehívását tartotta szükségesnek, mely kapcsolatot keresne a Hollós Mátyás Társasággal, ahol most készülnek külön ankét keretében ezekkel a kérdésekkel behatóan foglalkozni.

Tury Zoltán dr

közigazgatási birót, a vizivárosi iskolaszék elnökét választotta meg a *II. ker. Iparoskör* e hó 4-én tartott közgyűlése az Iparoskör elnökévé. *Váli* Gábor ügyvezető elnök nyitotta meg a közgyűlést, amelyen a tagok nagy számmal jelentek meg s amelynek tárgysorozatán egyetlen tárgy volt: — az elnökválasztás, Lackenbacher György lemondásával megüresedett elnöki tisztség betöltése. Kifejtette az elnökkérdés fontosságát, az alkalmas egyéniség révén a Kör tekintélyének emelkedését és a maga részéről dr. *Túry* Zoltánt ajánlotta. A Vizováros e kimagasló alakját tüntető lelkesedéssel, egyhangúlag választották meg erre elnöknek és bizottságot küldöttek ki dr. Pénzes Mihály, Csiszár Lajos és Tóth Mihály személyében, akik az újonnan megválasztott elnököt a Budai Polgári Körben felkeresték és a közgyűlés határozatának közlése mellett a közgyűlésen való megjelenésre kérték fel. Túry szívesen fogadta a kedves hírt. Szalay József, Rittinger Imre, Zboray Gyula és Gorka Gyula kíséretében az eljáró bizottsággal együtt átment a közeli Iparoskörbe, ahol lelkes fogadtatás után az új elnök kifejtette programmját, amelyben hangsúlyozta, hogy a maga részéről szívesen támogatja a *Krivoss* Árpád dr. által a Budai Iparosok Szövetsége ügyében megindított mozgalmat. A közgyűlés berekesztése után társasvacsorához ültek a vendégek és a megjelent tagok és lelkesen ünnepelték az új elnököt.

A Naphegy autóbusza a Hadnagy-utcán fog közlekedni a Csend-utcáig, hogy Pest e gyönyörű hinterlandja is be legyen kapcsolva a forgalomba, mely célra a most készülő hegyi tipusu autobuszokat fogják felhasználni. Csak arra vagyunk kiváncsiak, hogy a rettenetesen szűk Hadnagy-utcán — a házfalakat lesúrolva, hogy fognak járni az autobuszok?

Károlynapi tudósítás

Három Károly névünnepét ülték e hét elején Budán: Andréka Károlyét, Wolff Károlyét és Szilágyi Károlyét. Nagyon meleg volt a *Szilágyi* ünneplése. Öt személyes hívei és barátai, mint az óbudai hegyvidék régi nyilteszű, csüggedetlen, harcos vezérét rajongták körül. *Wolff* Károly névnapján a Keresztény Községi Párt tagjai jöttek össze a Gellért-fürdőben, ahol a párt hasonló arányokra törekedett, mint amilyenek között Ripka Ferenc névünnepe folyt le. Sokan voltak s talán csak az volt a hiba, hogy túl jól akarták megrendezni s így aztán sok ember nem jutott kellő elhelyezkedéshez. A Ripka névünnepétől ez annyiban különbözött, hogy ott politikai keretek nélkül Budapest polgársága a közszeretetben álló főpolgármestert, itt pedig politikai keretek között pártvezérét ünnepelte az egyik községi párt.

A vacsorán elsőnek dr. *Ernszt* Sándor pápai prelátus üdvözölte Wolff Károlyt, kifejtve a mai nemzedék küzdelmeit és kötelességeit. Utána *Toperczer* Ákosné, a Magyar Asszonyok Pártszövetsége elnöke állott fel szólásra és poétikus, de komoly beszédben a fáklyavivőket, köztük Wolff Károlyt ünnepelte. A nagy éljenzés csillapultával általános figyelem közben *Sipőcz* Jenő beszélt a keresztény demokrácia, a nemzeti eszme, áldozatkész munka ezeréves államalkotó, társadalomfejlesztő erejéről. Majd *Bernáth* István a Keresztény Nemzeti Liga, vitéz *Mándoky* Sándor tábori főpap a TESz és *Polgár* Ignác az iparosok nevében köszöntötte Wolff Károlyt, aki nagy éljenzés közben, hosszabb beszéddel köszönte meg az ünneplést, amely nem az ő személyének, hanem a keresztény eszmének szól.

Andréka Károlyt, mint díszelnökét vasárnap este ünnepelte az ujlaki egyházközség, ahol mintegy százan jöttek össze a Császár-fürdő külön termeiben, csupán meghívott vendégek, ahol lelkes ovációban részesítették úgy a köztiszteletben álló elnököt, mint annak nejét, aki hervadhatatlan érdemeket szerzett Ujlakon karitativ tevékenységével. Részt vett az ünnepen az óbudai Dalkoszorú Dalárda *Tóth* Ferenc igazgató vezetésével és fokozta azt a hangulatot szép dalával, amit magasra emelt már *Csirszka* Konrád vendéglős kitünő konyhája és pompás bora.

Az Óbudai Hegyvidéki Szövetség oszlopos tagjai gyűltek össze az óbudai Korona Vigadó külön termében, ahova a választmányi ülés után eljött az elnökség is, köztük a népszerű elnök, *Szilágyi* Károly, akit vacsora után elsőnek *Laufer* József mérnök társelnök köszöntött föl, majd pedig dr. *Brezovszky* Emil főorvos és társelnök komoly és tartalmas beszédben üdvözölte őt. Utánuk dr. *Lugmayer* József ügyvéd, aki szintén társelnöke a szövetségnek, mondott bölcseleti tudással átszőtt beszédet, mire azután *Szilágyi* Károly válaszolt, az ő finoman csiszolt agyában fogant, pompás magyarsággal elmondott beszéddel, amelyben tükröztette a multat százféle bajával, sok sok reménységével, hiába való vágyakozásával és beteljesült kívánságával. A lelkes tüntetésre alkalmat adó beszéd után *Kemény* Lajos gyáros a III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör nevében üdvözölte

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vízgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

Szilágyit, kedves humorral. Még *Perlmutter* Károly mondotta el őszinte közvetlenséggel és találó gondolatokkal átszőtt beszédjét, amelyben a szövetség régi tagjainak zászlaját hajtotta meg az ünnepelt vezér előtt. *Viraág* Béla szerkesztő tréfákkal fűszerezett beszédben éltette Szilágyi Károlynét, ami szintén lelkes ovációkat váltott ki a jelenvoltak körében.

Andréka Károly névünnepét szokatlanul nagy arányokban ülte meg a III. kerületi Egységes Polgári Társaskör is. Bensőséges meleg ünneplés volt, amelynek értékét rendkívül emelte, hogy a város minden részéről érkeztek vendégek erre az alkalomra és épen azért, mert szinte korszakalkotónak mondható ez az est Óbuda szempontjából, azzal lapunk más helyén foglalkozunk részletesen.

Ó Sárfenék, ó Sárfenék, de messze estél tőlünk, pedig de közel vagy hozzánk. Ez a Sárfenék, amit most Kelenvölgy-nek hívnak, tulajdonképpen domboldal a budafoki határban és annak is azon a részén, mely mint egy éles sarok nyúl bele Budapest határába a kelenföldi állomáson túl, ott valahol a Dobogódomb mellett, a keserűvízforrások tájékán. Talán éppen azért vannak annyi keserűséggel eltelve az ott élő emberek, akik ott laknak am „Scharfen-Eck", vagy ahogy ők magyarul mondják: — Sárfenék. Pedig túlnyomó részben pestiek. Pestből élnek, naponkint jönnek, mennek, de vasútjuk nincs. Hanem annál több a sár, amin őszkor, tavaszkor alig tudnak átgázolni. Nekik nem jó üzlet a HÉV-en való közlekedés, mert csak két állomást mennek rajta, s aztán át kell szállniok a Beszkárt-ra. Ez nagyon drágítja a szegény emberek megélhetését és erősen visszaveti fejlődésében az egész vidéket, pedig máskülönben életképes ez a környék, ahol csak legutóbb is százznál több ház épült. Sajnos, polgári iskolája nincs és az elemi is valami fészer-szerű épületben van. Igy aztán a gyerekek is Pestre kénytelenek járni iskolába. Nagyon megkönnyítené helyzetüket, ha a kelenföldi pályaudvarig közlekedő villamos vasútat kiépítenék Budapest határáig, mert ezt a vonalat nemcsak a kelenvölgyiek, hanem az albertfalvaiak is használnák, hogy megtakarítsák a dupla vasúti költséget. Az a terület, ahol ez a szárnyvonal épülne, teljesen a székesfőváros területén van, érintené a keserűvízforrásokat a Kőérbereki-uton és előmozdítaná a város ezzel egy új villatelep kialakulását, mely egyuttal új kirándulóhelye volna a pestieknek. Ma már sokan kénytelenek az új kelenvölgyi telepről visszaköltözni a fővárosba, mert nem bírják sem idővel, sem költséggel a közlekedést. Deputációztak már eleget, vagy ahogy ők mondják, elég borsót hánytak már a falra, pedig kimutatták, hogy ők maguk 2400 utast biztosítanak naponkint ennek az új vonalnak, mind olyanokat, akiknek muszáj bemenni Pestre. Ha még Albertfalvát is hozzászámítjuk, talán négyezret is elérne az utasok száma, ami már föltétlenül jó üzletet jelent. Semmiesetre sem mondható jó politikának, ügyes városfejlesztésnek az ilyen eljárás. Ezek a jó emberek hiába igyekeztek Kelenvölgyére keresztelni ezt a villatelepet, mert most már rezignáltan mondják, hogy: — Sárfenék bleibt Sárfenék.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET,** mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-ut 27. Tel. J. 128-01

A szépvölgyi szerpentin-út, amely vadregényes fenyveserdőn vezet enyhe emelkedéssel a Hármashatárhegyi menedékházhoz, elkészült. Ez az út hirdeti, mint *Gukler Károly-út,* a boldogemlékű erdészeti főtanácsos, a buda hegyek rajongó barátjának nevét. A hossza két és fél kilométer, a szélessége pedig nyolc méter. Pompás makadám autóút, amelynek megépítése a III. kerületi előljáróság műszaki osztályának az érdeme.

Göröngyös a költők útja és nehezen járják a poéták, de még ennél is göröngyösebb a svábhegyi „Költő-utca", mert az Istenhegyi-út középszakaszának megépítése következtében csak egyirányú forgalom volt és a lefelé haladó kocsik legnagyobb része a Költő-utcát vette igénybe, amely a nagy forgalom révén alaposan megrongálódott. Az úttesten hatalmas kátyuk keletkeztek s ezért a Svábhegyi Egyesület poéta kedvelő elnöke, dr. *Bódy* Tivadar azt kérte *Badál* Ede I. ker. előljárótól, hogy ezt az utcát mielőbb hozassa jókarba, amit a poétalelkű előljáró bizonyára szívesen megtesz, nehogy ott megbotoljon a Pegazus.

Orova Zsigmond dr.

Érdemes harcossal szaporodott a Községi Polgári Párt tábora, amelynek sorába lépett most — Bedő Mór elhalálozása révén megüresedett helyre — dr. Orova Zsigmond óbudai ismert nevű, nagy képzettségű ügyvéd, aki közszeretetben áll és régi megbecsült katonája Óbuda közérdekű kérdéseinek.

Orova Zsigmond dr. született Óbudán, 1882-ben. Középiskoláit a II. ker. kir. egyet. kath. főgimnáziumban, jogi tanulmányait a budapesti tudományegyetemen végezte, ahol 1905-ben a jogtudományok doktorává avatták. Az ügyvédi oklevelet Budapesten szerezte meg 1908-ban. Előbb Benedek János dr. országgyűlési képviselővel nyitott irodát, majd különváltak egymástól. Mint bűnügyi védő több híressé vált bűnperben szerepelt. Legutóbb az Esküdtféle bűnperben sikerrel védte dr. Bencze József ügyvédet. Óbuda társadalmi, kulturális és politikai életében 20 év óta tevékeny részt vesz. Tagja és jegyzője volt a III. ker. iskolaszéknek. Részt vett a Bölcsőde és az Általános Közjótékonysági Egyesület vezetésében. Mint közgyám és a kerületi választmány, majd a székesfőváros törvényhatósági bizottságának tagja Óbudát érintő minden közérdekű ügyben hasznos működést fejtett ki. Az Ügyvédi Kamara bizalmából tagja volt az egyenesadó felszólalmlási bizottságnak és általános elismerést váltott ki. Részt vett a III. ker. demokratakör alapításában és elnöke is volt. 1925-ben kilépett és csatlakozott Ripka főpolgármester politikai irányzatához és választmányi tagja a Kozma Jenő elnöklete alatt álló Polgári Egység Klubjának és számos más társadalmi, jótékonysági és tudományos egyesületnek. 1925-ben választották meg az óbudai izr. hitközség alelnökének és mandátuma 1929-ben jár le. A mostani általános választás idején elmondott tapintatos beszédei biztosították az eredményt és még az ellenpárt elismerését is.

Csonka-Magyarország lakossága a legújabb statisztika szerint 8,470.789 főnyi. Élveszületés volt 1927-ben 214.005, halálozás pedig 149.627. A népszaporodás 64.378 lélek volt.

Nem lesz erdeje az erdei iskolának, amelyet a svábhegyi Lederer-telepen szeretne a főváros megnyitni, de nincsen az építésére költsége s most vígan pusztítják a garázdák a felügyelet nélkül álló erdőt s elhordják még a rajtalévő épületek ajtóit és ablakait is. Bitangjószága ez a fővárosnak s furcsa, hogy a közgyűlés költségeket szavazott meg reá, kilakoltatta az ott lakókat, fokozva ezzel a lakásinséget s most parlagon: dudhajok és tolvajok kényére-kedvére szolgáltatja ki. A pénzügyi bizottság ülésén súlyos szavakkal ítélték el e gazdálkodást.

Strandfürdőt kér a székesfővárostól a Zugliget részére a Virányos-Kútvölgyi Gazdasági és Kulturális Egyesület. Kérelmében reámutat arra, hogy a Zugligetben a nyaralók száma állandóan csökken, mert azok inkább azon helyeket keresik fel, ahol strandolhatnak. Budapest környékén levő községek egymás után létesítenek vályogvető gödrökből, libaúsztató tavakból strandfürdőket, amelyeket valósággal ellep a nyaraló közönség. Óriási összeget tesz ki az a pénz, amelyet a főváros lakosai vidéken költenek el akkor, amikor a főváros területén sokkal szebb nyaralóhelyek vannak és csak épen a strandfürdő hiányzik. Adóbevétel tekintetében is nagy veszteség éri a fővárost azáltal, hogy lakosai vidéken bérelnek nyaralókat, vidéken vásárolnak. Dr. *Eperjessy* István tanulmánya alapján megjelölte az egyesület mindazon helyeket, ahol a Zugligetben források vannak, amelyeknek vize strandfürdő céljaira felhasználható lenne.

Távgyaloglás a mai helyzet a farkasréti temetőben, ahol a halottasháztól másfél kilométerre temetnek a Svábhegy oldalán s ahol rossz időben, sárban esőben félórás hegyremenetelés után tudják csak a hozzátartozók a kedves halottnak a végtisztességet megadni. Feltétlenül sürgős ott a felső részen új hullaház építése.

A kóbor kutyák és macskák nagyon elszaporodtak a Zugligetben és azok ellen kért védelmet az ottani két egyesület a mezőgazdasági hivataltól és a gyepmesteri teleptől. Az őszi hónapokban egész Zugligetet tömegesen lepték el ezek a kóborló kutyák és macskák, amelyek különösen az esti órákban lopóznak be a nyaralók udvarára, élelmet keresve, széttúrják a szemetet és pusztítják a fészekodúk és madáretetők felállítása által nagy fáradsággal meghonosított éneklő madarakat. A kóbor kutyák és macskák elszaporodásának oka az, hogy a Zugligetben nyaraló közönség elkéri az állandó lakóknál a nyár folyamán ellett felesleges és kiirtásra szánt kutya- és macskakölyköket. Azokat a nyár folyamán szívesen nevelik, mert gyermekeik azokkal egész nyáron játszanak, ősszel azonban nem viszik magukkal városi lakásukba, hanem szabadon bocsátják őket.

Imaoca Douicsiro japán tanár tart előadást magyarul és vetített képekkel kíséri, a japán családi életről november 11-én este fél 8 órakor a II. ker. Iparoskörben, II., Batthyány-tér 4.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

A téli sport érdekében a Svábhegyi Egyesület szánpályát tart fenn a Karthausi-úton, mely út a sport tartamára a kocsiközlekedés elől november közepétől február közepéig el van zárva. Miután a svábhegyi apáca-rend a fuvarozásra ezt az utat vette eddig igénybe, *Bódy Tivadar* arra kérte a Tanácsot, hogy az elzárás miatt az Ordas-utat annyira hosszabbítsa meg, hogy az a Regeúttal összeköthető legyen s így az apáca-rend megfelelő úthoz jusson.

A Községi Polgári Párt vezérkara Óbudán

Kozma Jenő lelkesen elégtételt szolgáltatott Szilágyi Károlynak — Andréka Károly ünneplése

Különös lelkesedéssel, szokatlan melegséggel és valami ösztönös előérzettel készült heteken át elnöke és vezére Andréka Károly névünnepét megünnepelni az a nagy és intelligens társaság Óbudán, amely mint III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör új politikai irányba vezeti elmaradt Budának ezt a legelmaradottabb részét, amelynek sötét domboldalain már kigyultak a villanylámpák és messze fénylenek, mint nyárestéken a szentjános bogarak. Óbuda mostoha sorsa önként kínálkozott az új Községi Polgári Párt számára hálás talajnak, mert csak meg kellett indítani a közmunkát, mindazokon a tereken, amelyek eddig megmíveletlenül maradtak.

Már jóval a társasvacsora előtt megjelent a körnek számos tagja és élénken vitatták a közgyűlésnek azt a visszás jelenségét, hogy pont az a Szilágyi Lajos, akit a főpolgármester pártja vitt a lista élén, hogy épen ez a Szilágyi Lajos támadta most elég alantjáró gyanusításokkal Ripka Ferenc főpolgármestert, akiről tudva levő dolog, hogy a legpuritánabb gondolkodású ember, mindig nyilt homlokkal, nyilt utakon jár és abszolute semmi oka nincsen kerülő utakon való bujkálásra. Ripka Ferenc dr. főpolgármesternek mindig meg van a módja rá, hogy közvetlenül érintkezhessék a kormánnyal is, a pártokkal is és a főváros vezető tisztviselőivel is. Azt nem róhatja föl bűnéül senki, hogy a fővárosi adminisztráció és a fővárosi üzemek minden zugába bepillantást igyekszik szerezni, mert a meglevő bajokat csak így lehet orvosolni.

A mindinkább élénkülő társalgás átkerült a terített asztal mellé is, ahol már helyet foglalt volt a meghivott vendégek nagy része.

A társasvacsorát választmányi ülés előzte meg, amelyen *Szepesi* Ágoston társelnök és *Rezső* Antal ügyvezető alelnök üdvözölték lelkes, méltató szavakkal Andréka Károlyt.

Vacsora közben érkeztek közvetlenül a közgyűlésről Ereky Károly v. miniszter, dr. Váry Albert koronaügyész, és dr. Kozma Jenő országgyűlési képviselő, a Községi Polgári Párt elnöke.

Móra István a társaskör poéta főtitkára üdvözölte Andrékát, aki Óbudán már nem név, hanem fogalom, — azután a vendégeket érkezésük sorrendjében: — Benedek Sándort, a közigazgatási bíróság másodelnökét, aki soha meg nem tagadta Óbudát, — Kozma Jenőt, akit gyermekkora óta ismer és akit arra kér, hogy legyen Óbudának is jó fiskálisa, Ereky Károly volt minisztert, a bátor embert, aki ha rá mutat a bajokra, meg tudja mondani azt is, hogyan kell azokon segíteni — és sorjában tovább Szalay Sándor kormányfőtanácsos előljárót, Váry Albert koronaügyészt, Baránszky Gyula kormányfőtanácsost, Bohn József bizottsági tagot, Krivoss Árpád ügyvédet és Szilágyi Károlyt az „Óbudai Hegyvidéki Szövetség" elnökét, akinek a villanylámpái a Táborhegyen azt hirdetik, hogy rend készül a hegyen! — és végül minden vendéget. Utána *Reisinger* Gyula társelnök köszöntötte Andrékát, akinek biztos vezetése alatt a társaskör mint gyönge kis hajó indult útnak ma, de már mint vezérhajó jár a közélet vizén.

A zajos éljenzés csillapultával *Orova* Zsigmond, a közgyűlés legfiatalabb tagja, jelentette be egyszerű, de ünneplő szóval Kozma Jenő pártelnöknek. hogy belép a Községi Polgári Pártba, amit zúgó éljenzés kisért.

Ekkor szólalt fel aztán

Kozma Jenő dr.

országgyűlési képviselő, aki sok érdekes dolgot mondott el, azokról a küzdelmekről, amit Óbuda érdekében folytat a Polgári Párt. Ők hozták az új hidat, ami Óbuda életében a legfontosabb tényező lesz. Elmondta, hogy csatából jött a közgyűlés terméből, ahol jobbról is, balról is őt szidták. Ez az ijedt emberek szava. Támadták a mandátum meghosszabbítás miatt, pedig ez nem rombolás, hanem építés. Ez fogja megteremteni az autonómia új házát. Azok védik most az autonómiát, akik 1919-ben lerombolták azt és — azok akik 1920-ban kirekesztették onnan az ellenzéket. Ő büszke rá, hogy a polgárságot viszi az autonómiába. Ekkor külön megköszönte Orova Zsigmond bejelentését, amit szeretettel és köszönettel vesz tudomásul.

Majd Andréka személyét ünnepelte a legmelegebben és végül üdvözölte Szilágyi Károlyt, aki szintén eljött, holott egyedül neki joga lett volna elmaradni. Bevallja, hogy tévedett, amikor az ő tiszta elgondolását, tiszta kezét nem méltatta eléggé, de ünnepélyesen megigéri itt a nagy nyilvánosság előtt, hogy a pártvezetőség hibáját jóvá teszi, mert a legközelebbi választásokon a legméltóbb helyre állítja Szilágyi Károlyt. Úgy ezt, mint Kozmának minden egyes, nagysúlyú kijelentését zajos éljenzéssel és lelkesedéssel honorálták a jelenvoltak.

Bohn József a VII. kerületi Községi Polgári Párt részéről üdvözölte Andrékát, akit nem tud egészen átengedni Óbudának, mert az egész főváros részt kér belőle.

Andréka Károly

emelkedett ezután szólásra azzal, hogy ebben a körben nem szoktak politizálni, csak a kerület hiányait tárgyalják s a város és ország javáért való küzdelmet ő nem tartja politikának. Küzd a Bethlen zászló fényében. Megköszönte Szilágyi Károlynak azt a megbecsülhetetlen nagy tevékenységét, amit a hegyvidék érdekében kifejt s amelynek eredménye ott ragyog esténkint a domboldalokon. Megköszönte Kozma Jenőnek, hogy segített kivívni Óbuda számára az új hidat, mely azonban nemcsak Óbuda, hanem az egész főváros haladását szolgálja. Szereti Óbudát, mely az egész város anyja, szereti az óbudai hegyeket, ahonnan a legszebb kilátás nyilik Pestre. Szeretné, ha mielőbb megcsinálnák az Attila parkot, amely emeli majd Óbudát és vonzani fogja a pestieket. Megköszönte ujlaki Müller Pál vezérigazgatónak, hogy a város fejlesztése érdekében minden haszon nélkül engedte át a telkeket a bécsiúti új városi házak számára. Sokan félnek Óbudán a csatornázás költségeitől, de azért, akár erőszakkal is, meg kell a csatornázást csinálni. Végül arra kérte a kör tagjait, hogy támogassák szeretettel és lelkesedéssel a Községi Polgári Pártot és annak vezérét, dr. Kozma Jenőt.

Sok szeretet nyilvánult meg abban a meleg lelkes óvációban, amely Andréka Károly közismert pattogó szavait kisérte.

Általános kívánságra

Váry Albert

mondott mesterileg fölépített beszédet, amelyben az oly sokat hangoztatott szabadságjogok helyett, amelyekben oly keservesen csalódtunk, a jogrend szükségére mutatott rá. Ez a polgárság érdeke és aki a polgárság ellensége, az a minket körülvevő ellenségeinknek cinkostársa.

Nagy hatást tett, nagy tetszést aratott a beszéd, mely után *Rezső* Antal ügyvezető alelnök felolvasta dr. Ripka Ferenc főpolgármester és Becsey Antal üdvözlő táviratait.

Általános érdeklődés közben emelkedett szólásra

Szilágyi Károly

és kijelentette, hogy számára a politika nem öncél, csupán csak eszköz, csak mód, hogy politikai meggyőződését nyilvánítsa. Már a forradalom idején vezércikke jelent meg a Budai Naplóban, amelyben megjósolta Kunfi Zsigmondnak, hogy azzal a koldusbottal, amit a polgárság kezébe nyomott, őt fogják kiverni az országból. Emiatt sok üldöztetésnek volt kitéve ő is, a lap szerkesztője is, de a jóslása beteljesült. A forradalmak tanulságai után nem maradhatott abban a táborban, mely azokat a forradalmakat felidézte, hanem át kellett jönnie ide, abba a táborba, amely nemzeti alapon áll.

Élénk nagy tetszést váltottak ki Szilágyi Károly szavai, akinek ezen az estén szolgáltatta a párt a legnagyobb igazságot az őt ért indokolatlan mellőztetésért.

Utolsónak *Viraág* Béla szerkesztő szólalt föl és az elhangzott beszédekre tett néhány tréfás megjegyzése után az ünnepelt elnök nejét: — *Andréka Károlynét* éltette és köszöntötte fel, amit lelkesen visszhangoztatott az egész társaság.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,

Fedett téli uszócsarnok

BOHUNICKY BANK RT.

(V. Margit körút 67)

fizeti Budán

A LEGMAGASABB

betéti kamatot

Édes kadarka

és a kiváló

Szentgyörgyhegyi borok

fajtisztán kaphatók a

HABERMANN

féle vendéglőben.

I., Maros utca 18 szám.

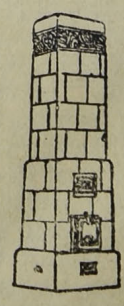

KÁLYHÁS!

Béres Márton

I., LOGODI-U. 19.

Tel.: L. 972-33.

Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Dréhr Imre dr. népjóléti államtitkárt névünnepe alkalmából a társadalmi és politikai élet minden köréből elhalmozták jókívánságokkal. A népszerű államtitkárt *Vass* József dr. miniszter melegen üdvözölte és számos testület is fölkereste küldöttségek útján.

Henyey Vilmos ny. államtitkár egész nyáron át külföldön járt. Júliusban indult el Bartos Andor dr. min. tan. orszgy. képviselővel a Salzkammergutba, onnan augusztus elején Amsterdamba ment az olimpiászra. Azután bejárta Hollandiát és a Rajnán hajózva Kölnt és Nürnberget. Hazafelé indulva Bad-hallban rövid kúrát tartott és végül Passautól Budapestig a Dunán tért haza.

Szávay Gyula, a Hollós Mátyás Társaság főtitkára, nov. 7-én a „Bihari legenda" című versét olvasta fel a Rádióban.

Dinich Vidor kormányfőtanácsost, a Magy. Birkózó Szövetség elnökét melegen ünnepelte a legrégibb sportegyesület, a Nemzeti Torna Egylet társasvacsora keretében.

Goldberger Gyulának, a Goldberger Sám. F. és Fiai részvénytársaság cégtársának és igazgatósági tagjának a közgazdasági élet terén kifejtett érdemei elismeréséül a kormányfőtanácsosi címet adományozta a kormányzó.

Neményi Imre dr. ny. államtitkárt, a Magyar Nemzeti Szociális Párt elnökét névnapja alkalmából nov. 5-én melegen ünnepelte a párt. Szilágyi Mihály ny. Máv. főfelügyelő és özv. Szlovák Jenőné üdvözölte a közszeretetben álló elnököt.

Hollósy Béla dr. c. tankerületi főigazgatót, a várbeli Szilágyi Erzsébet-leánygimnázium igazgatóját huszonötévi szolgálatának évfordulója alkalmából az intézet növendékei, a tanári kar, a szülők és felsőbb hatóságai meleg ünneplésben részesítették. Purébl Győző, Lampel Vilmos, Marczinko Ferenc és Pásztélvi Vilmos üdvözölték méltó beszédekben.

Hévey Gyula dr. zugligeti lelkészt a hercegprimás a budapesti érseki helynökség titkárává nevezte ki.

Budai Társaskör

A szükséges alapszabálymódosítások ügyében e hó 8-án este rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen dr. *Hoór-Tempis* Móritz elnökölt. A módosítások jogi részét dr. *Krivoss* Árpád, a kör ügyésze adta elő, mire Baranszky Gyula dr., Juhász Ödön, Veeseklőy József, Szombathy Kálmán, Timár József, Mackó Elek és Margalis Ödön hozzászólása után a módosítást a közgyűlés megszavazta.

A közgyűlést társasvacsora követte, amelyen a borgazdai tisztet Berényi Ignác, Mód Lajos, Ring Béla és Zboray János viselték, akiket *Hoór-Tempis* Móritz üdvözölt és köszöntött fel, vagy ahogy *Hódy* Lajos szójátszotta: — A borgazdák *Ring*-be szövetkeztek, hogy a jobb erköles és a job-B-erény-i-géi szerint *Mód* felett örüljenek, mert izlenek aZ-borai. Erre a szójátékra a társaság nagy része távozni akart, de Bakonyi János felszólalása visszatartotta őket. Módot keresett, hogy a budai polgárság valami monstre-tüntetést rendezzen a köztiszteletben álló és igazán méltatlanul megtámadott főpolgármester részére s végül is fáklyás menetet ajánlott.

Ezután Zboray János köszönte meg az üdvözlést és felhívta a kör tagjait, hogy a barátság és a polgári egység érdekében minél sűrűbben találkozzanak a fehér asztalnál.

Berényi Ignác tréfásan jelentette be a borgazdák keservét, akik nem gyanították, hogy egy közgyűlés szakad a nyakukba. Az abstinens klubtársakat éltette. A kedves felszólalások egész sora követte ezt és Keyzlár Gyula dr. által említett epizódot Friedrich Istvánról lapunk vezető cikkében közöljük. Székely Vladimir humorba göngyölt komoly intelmei után Timár József csodálkozott azon, hogy két ilyen felszólalás miatt mért háborog a polgárság. A főpolgármester úr, mint a karaván azért tovább halad a mindenki által helyeselt úton. Ujj Gyula tanár a polgári és a politikai becsület közötti differenciát szeretné kiküszöbölni a puritán budai polgárság segítségével.

Hubert Vilmos az új választmányi tagot, *Tóth* Imrét köszöntötte föl, akit Hódy Lajos mint új borgazdát éltetett.

Veseklőy József komoly és Viraág Béla tréfás felszólalása után még Oszoly Kálmán háznagy tette meg bejelentéseit és azután következett a borgazdák temetése.

Szombathy Kálmánt a budai református egyház parochiális tanácsosává választotta. Az ünnepélyes esküt Szombathy e hó 6-án tette le a parochiális tanács előtt. *Haypál* Béla református lelkész meleg szavakkal üdvözölte Szombathy Kálmánt, Buda értékes emberét. Szombathy meghatottan mondott köszönetet és fogadalmat tett, hogy református egyháza érdekében minden erejével és tehetségével fog dolgozni.

Aranylakodalom. A budapesti Építőmesterek Egyesületének székházában kedves ünnep keretében ülte meg e hó 8-án a „Hinsenkamp Szövetség", a kassai állami felsőipariskola volt tanárának és igazgatójának, *Hinsenkamp* Bernátnak aranylakodalmát, aki 40 évig volt a kassai áll. felsőipariskola igazgatója s mint menekült most Budán él. Csaknem száz, volt tanítványa és azok családtagjai szerető szívvel rajongták körül az ünnepeltet és hazafias szomorúsággal emlékeztek meg az elszakított területen maradt „alma mater"-ről. Sztankay Farkas, a debreceni fa- és fémipari iskola nyugalmazott igazgatója hangulatos köszöntővel éltette az ünnepeltet és a szövetség nevében díszes emléktárgyat nyujtott át neki. Magasan szárnyaló beszédben emlékezett meg *Faller* Mihály Beszkárt főfelügyelő a régi oktató tanárokról, így a csetneken élő Lukács János szeretett tanárukról is, kit sürgönyileg üdvözöltek. Az ünneplők a hajnali órákban kellemes emlékkel távoztak.

Gerley Lajos
a tejtermelés problémáiról

A tejtermelés nagyjelentőségű problémáiról *Gerley* Lajos, a *Budapesti Általános Központi Tejcsarnok Rt.* vezérigazgatója nyilatkozatot tett. Gerley ma első vonalban álló szakember, tehát nyilatkozata nemcsak érdekességénél, hanem súlyánál fogva is minden figyelmet megérdemel.

— A tejtermelés terén a legutolsó években nagyarányú emelkedés volt tapasztalható. Ezt a fejlődést nem akadályozta meg az ezidei takarmányhiány sem, de kétségtelenül vezetett bizonyos változásokhoz. Elsősorban a termelési költségek növekedtek meg, mely emelkedés teljesen indokolja azt a csekély emelést, melyet az utóbbi időben vittünk keresztül a tejárak terén. Akkor, amikor a tejárak emelkedéséről beszélek, azonnal hozzá kell tennem, hogy az áremelkedés révén befolyó jövedelmi többletet kizárólag a termelő uradalmak kapják meg, úgy hogy abból a vállalatok jóformán semmit sem fordíthatnak saját megnövekedett költségeik fedezésére.

— A belföldi fogyasztás — mint előbb említettem — bár egymagában nem elegendő arra, hogy Magyarország ma már alaposan kiépített tejgazdaságának további fejlődését garantálja. Ennek alapján könnyen érthető, hogyha az a célunk, hogy tovább fejlesszük ezt az úgy általános gazdasági, mint mezőgazdasági szempontból rendkívül fontos foglalkozási ágat, erőteljes export üzletre van szükség. A tej export tárgyában már számos értekezletet tartottak az illetékes faktorok és még jelenleg is további tárgyalások vannak folyamatban.

— A tejtermelés exportproblémája oly nagy horderejű és oly terjedelmes, hogy nehéz arról racionális fogalmazásban néhány mondat keretében nyilatkozni. A tejexportot csak akkor lehetne nálunk megvalósítani, ha sikerülne a tejtermelést odáig fejleszteni, hogy a külföld felé teljesen versenyképes minőséget és teljesen versenyképes árakat produkáljon, továbbá biztosítsa azt, hogy nagyjában egész éven át egyforma, tehát változatlan mennyiségben szállítson tejet. Nem győzőm eléggé hangsúlyozni, hogy ez a kérdés milyen nagy horderővel és fontossággal bír, mert tudvalevő ugyanis, hogy a magyar tejtermelés egyik legnagyobb hátránya az, hogy az év különböző szakaiban a tejprodukció teljesen egyenetlen.

— Vannak az országnak egyes vidékei, ahol az év különböző szakaiban a tejtermelésben 50—60 százalékos fluktuáció tapasztalható. Természetes, hogy ily körülmények között igen nehéz a külföld szükségletét az igényeknek megfelelően kielégíteni.

— Hogy a tejgazdaság fejlettségének bizonyos fokán kiküszöbölhetők ezek a hátrányok, arranézve megfelelő példát nyújtanak Hollandia és Dánia. E két országban teljesen ismeretlen az, hogy a tejtermelés az év egyes időszakában ne volna egyenletes és hogy az egyes vidéken a mennyiség tekintetében ingadozások volnának s főleg ennek a körülménynek köszönhetik azt az előkelő pozíciót, melyet a világpiac szükségletének kielégítése terén betöltenek. Ezen országok a világpiac szükségletét az egész esztendőn keresztül egyöntetűen látják el és ingadozás csak az árakban tapasztalható, de egészen kis mértékben.

— A tejtermékekről beszélve még megemlíthetem, hogy a magyar sajt minősége az utóbbi évek folyamán oly nagy mértékben javult, hogy a külföldi jó minőségű sajtokkal szemben teljes egyenrangú félként veszi fel a versenyt és ha a sokat vajúdó sajtrendelet megjelenik, a sajtexport kérdése is nagy lépésben halad majd előre a teljes megoldás felé. Az utóbbi időben sok szó esett a tejpor kérdéséről is. Nézetem szerint a helyzet ma az, hogy ezidőszerint egyáltalán nincs szükség arra, hogy Magyarországon tejpor készítésére rendezkedjenek be. Ebben a cikkben ugyanis nincs olyan kereslet, hogy nálunk versenyképes árút lehessen produkálni, tekintettel arra, hogy a külföldi tejpor termelő államai úgy ár, mint minőség tekintetében teljesen fedezik a világpiac, beleértve ebbe Magyarország szükségletét is.

LORGNON Zibriny.nél, I., Attila-u. 12.

Szigorú ukázokat jelentet meg tavasz táján a főváros a gyümölcsfák hernyózásáról. Nagy pénzbüntetést kap, aki nem teljesíti kötelességét. De csodálatos módon ugyanakkor a főváros elfelejti a saját gyümölcsfáit tisztogatni. A Berkenye-utca végén, a Rózsadombon hatalmas fővárosi telep van, ahol senki sem gondozza a gyümölcsfákat. Tavasszal tele vannak hernyókkal és rovarokkal s innen kerülnek a villák kertjeibe. A villatulajdonosok tehetetlenek, hiába dolgoznak, tisztogatnak, a fővárosi fákról való újabb kirajzás tönkre tesz mindent. Ezt valahogy mégis csak orvosolni kell.

A sötét Zugligeti-útnak az 53. számú háztól a végállomásig terjedő legmeredekebb szakaszán villanylámpáknak felállítását sürgette a „Virányos-Kútvölgyi Egyesület" *Perczel* Béla, m. kir. kormányfőtanácsos elnöklete alatt tartott ülésében. Az úttestet ezen szakaszon a villamos sinek között elhelyezett villanylámpáknak kellene világítaniok, azonban a lámpákat egyrészt a fák és bokrok eltakarják, másrészt jóval mélyebben vannak mint az úttest és így fényük e meredek, kanyargó, veszélyes útszakaszt nem világítja meg eléggé. Az egyesület ezen útszakasz megvilágítását 2—3 villanylámpa felállításával megoldhatónak vélné.

Pengő-eső hull a fővárostól a vallásos élet elősegítése céljából hitfelekezeti évi segély, egyházi épületek tatarozása s templomépítés címén a következő budai egyházaknak: budai ág. h. ev. 13,000, kelenföldi ág. h. ev. 3000, óbudai ág. h. ev. 3500, a Lágymányos-kelenföldi ref. 23.000, az óbudai ref. 11.000, a gör. kel. szerb 1000 pengő. A budai izr. hitközségnek 13.200, az óbudai izr. hitközségnek 6300, az óbudai szaléziánusoknak 10.000, a budai kapucinusrendnek 24,000, a Csörsz-utcai kisegítőkápolnának 1500 pengőt ad a főváros.

Lépcsőt az Óra-útra. Az Istenhegyi-út középszakaszának kiépítésével az Óra-út alsó részét is rendezték. Az Óra-út kanyarodásánál szükség lenne azonban egy lépcsőzetre, megfelelő korlátokkal, a gyalogjárók számára. Ennek mielőbb elkészítését sürgeti most az érdekeltség.

Lendületes üzlet az öröklakásokban
Nagyarányú építkezési akció folyik Budán

Kertes társasháznak építkezését határozta el az *„I., Villányi-út 1. számú Társasház Szövetkezet"*, amely csak nemrégen alakult.

Felkerestük a szövetkezetet az építkezés színhelyén, amely közvetlen a Horthy Miklós-út első köröndjén, Villányi-út 1. szám alatt van, ahol *Löblach* Gusztáv dr. az öröklakás kérdéséről az építkezéssel kapcsolatosan a következőket mondotta:

— Ami az építkezési akciónkat illeti, annak az a célja, hogy a középosztály lakásinségén segítsen, továbbá, hogy öröklakáshoz juttassa azokat, akik nagyobb lakások bérösszegeit a lakásfelszabadulás után már csak a legnagyobb anyagi megerőltetéssel fogják tudni fizetni.

A társasház közvetlen a Gellérthegy déli lejtőjén épül és gyönyörű kilátást biztosít a tagoknak. Az összes lakásoknak egy, vagy két széles, négy méter hosszú erkélye van, mely erkélyekről remek kilátás nyílik a Gellérthegyre, Jánoshegyre, Svábhegyre, Sashegyre és a folytatólagos budai hegyekre, valamint a Dunára is.

A társasház egy négyszázöles parkban épül, amely szerencsés fekvésénél fogva a tagok nyaralását is biztosítja. A 2, 3, 4, 5 szobás lakások hallal, csempézett mellékhelyiségekkel vannak ellátva, amelyek üdülőnek, penziónak, clubnak, irodának is alkalmasak. A lakások már ebben a hónapban elkészülnek.

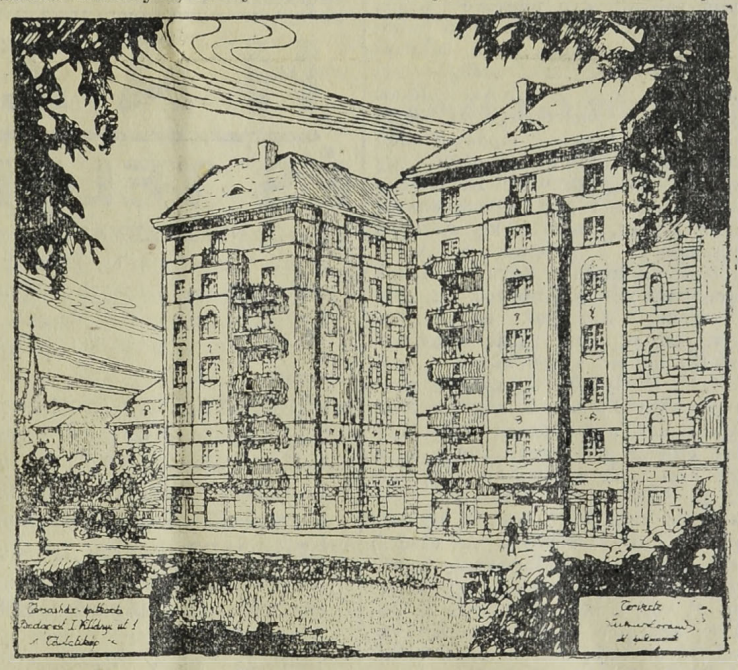

A Társasház építkezésének látképe.

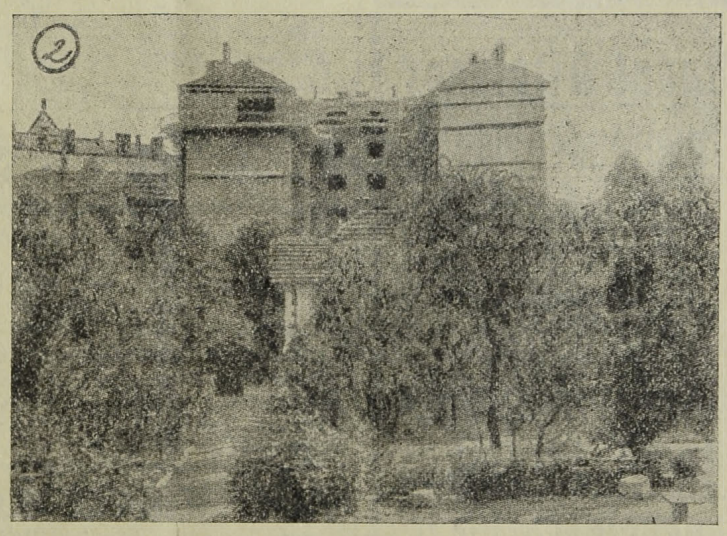

I., Villányi-út 1. számú társasház Szövetkezet távlati képe.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot

tartalmazó hévviz

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA !!

Irgalmatlan a sors, amely oly súlyos csapást mért közéletünk egyik kiváló tagjára, *Exner* Kornél volt államtitkárra, a Földhitelbank igazgatójára és a Hollós Mátyás Társaság egyik elnökére, aki lesujtott nejével együtt most küldötte szét az alábbi gyászjelentést:

Exner Kornél és felesége, született *Lendvay Ilona* vigasztalhatatlan és reménytelen fájdalommal tudatják, hogy immár egyetlen gyermekük, *Exner Ernő* festőművész és író 1928. évi november 8-án 31 éves korában tíz és félévi szenvedés után meghalt. Szép lelke találkozik a dobrodwori ütközetben igazi hősként hazájáért elesett László bátyjával és a tátraszéplaki szanatóriumban elhunyt költő öccsével: Sándorral. Nagy gondolatainak töredékeit a nyilvánosságnak eddig még át nem adott alkotásai meg fogják őrizni. Temetése november 10-én, szombaton délután 3 órakor lesz a róm. kath. egyház szertartása szerint a farkasréti temető halottasházából. Lelke üdvösségéért a szent miseáldozatot a budai Szent Ferencrendiek Margit-körúti templomában november 12-én d. e. 10 órakor fogják az Istennek bemutatni. Áldott az emléke! Budapest, 1928 november 8.

Tehát a harmadik, az utolsó is elment testvérei után és itthagyta gyászbaborult szüleit. Adjon nekik az Úristen erőt, hogy ezt a nehéz csapást is elviseljék.

Tanácstalan a levélhordó a budai hegyvidéken, ahol nagyon sok az erősen lakott, névtelen utca, s így a levelek garmadával kerülnek vissza a „címzett ismeretlen" jelzéssel. Órák hosszat keresik az egyes helyeket a rendőrök és kézbesítők is s magánember egyáltalán nem ismeri ki magát a sok névtelen utcában. Ezek okán a hegyvidék sürgős utcakereszteléseket kíván.

Társasvacsorával egybekötött műsoros estét rendezett november 10-én a Magyar Nemzeti Szociális Párt Eskü-tér 8. sz. alatti helyiségében kiváló siker mellett.

Legendás hírű alagútakról nem egyszer adtunk már közlést lapunkban. Különösen a Várban voltak ilyenek bőven, amiket a nép képzelete felcifrázott sok titokzatossággal, rejtélyességgel. Régi írásokban lapozgatva olvassuk, hogy harminc évvel ezelőtt a Clark-féle Alagút szomszédságában, az egykori Albrech-út elején egy ember alatt hirtelen besüppedt a föld s az illetőt elnyelte a mélység. Rohanvást jött a segítség és hosszas ásás után kiderült, hogy a luk, amibe a szerencsétlen ember összetörve beleesett, egy törökvilágból eredő alagút szája. Egy tűzoltó végigjárta a furcsa alagútat és a régi hadseregparancsnokság egyik istállójába jutott. Ez volt egykor a török basák élelmezési raktára, ahol rengeteg élelem volt felhalmozva. Hogy a törököknek mi volt ezzel az alagúttal a céljuk, nem tudjuk, de a főváros mérnökei siettek a történelmi emléket eltüntetni, az alagút két szájának a befalazásával. — Van egy modernebb alagút is a Várban 1856-ból, amelyet a nagy Alagút derekatáján fúrtak s felvezetett a Dísz-tér közepére. Ennek az aknának állítólag az volt a rendeltetése, hogy ha a magyarok még egyszer fellázadnának a Habsburgok ellen s körülkerítenék a várat, akkor az osztrák várőrség ezen az alagúton szökhessen meg. A hatvanas években azután a hadügyi kormány ezt a fölösleges vészkijáratot is befalaztatta.

APOLÓ, titkár vagy utitársnak ajánlkozik egy jómegjelenésű idősebb orvos, egészségtanár és gyógyszerész. Bpest, I., Budafoki-út 16—18., I. 4. József: 432—28.

Hortobágyi juhturó

Mindenütt kapható! Termeli:

ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Negyven halott fekszik a krisztinavárosi templom alatti sírboltban már sok évtized óta. A kripta nedvessége és rossz levegője veszélyezteti a templomba járó közönség egészségét s így az egyházközség kérelmére a főváros tanácsa a negyven halottat a farkasréti temetőben két közös sírban helyezi el — egyszerű emléket állítva nekik.

Dehogy vár! Székely Vladimir meséli: — Kedves ujságíró barátommal történt, akinek törvényszéki tudósítói minőségben egyre akad dolga a Markó-utcában. Egyszer sürgős volt az eset s bedobta magát egy taxiba. Illő sebességgel megérkeztek.

— Várjon egy keveset! — szólt oda a soffőrnek, — mindjárt jövök! Ahogy elintézem a dolgomat. Aztán tovább megyünk.

— Dehogy várok! — felelte a soffőr. Van eszemben?! Multkor is így bement egy pasasérom és — máig se jött ki.

A „Gyurkovics-fiúk" című operettet adják elő a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Egyesületének mukedvelői e hó 11-én d. u. 5 órakor I., Városmajor-u. 59. sz. a. iskolában.

Epül a Kutvölgyi-út második szakasza, amelynek földmunkai meg ez év folyamán kedvezo idő eseten befejezést is nyernek. Ez az utszakasz 20 méter szelességben épul, bitumen burkolattal lesz ellatva es 5%-os emelkedésénél fogva akár autobusz, akár villamos közlekedésre alkalmas lesz. Ez az útvonal, amely a legrövidebb út a Fácán-telephez, a Csillagvölgybe, Hunyad-oromra és Harangvölgybe, gyönyörü fekvésénel és a róla kinalkozó remek kilatásnál fogva Budapest egyik látványossága lesz.

Kultúrestét rendez az óbudai r. k. egyhazkozseg kulturális szakosztálya nov. 11-én, Tanuló-u. 1. sz. alatt. A műsoron szerepel *Vajda* Károly, a Ferenc József intézet n. igazgatoja, dr. *Bikkal* Dénes közgazdasagi iro, *Gáspár* Jeno, az Uj Nemzedek szerkesztője, *Harnischfeger* Teri hangversenyenekesnő, *Panrok* Auguszta zongoraművésznő, *Hoffmann* Pál gordonkaművész, *R. Kéw* Sándor szerkesztő, a szakosztály elnöke mondja az ünnepi beszedet, aki az óbudai kulturalis élet minden mozgalmában résztvesz és foleg egyhazi téren évtizedes érdemleges munkát végzett eddig. Az est pontosan hat órakor kezdodik.

16.000 köbméter kristálytiszta meleg gyógyvíz kedvéért külföldön külön gyógyfürdőt létesítenek hotelekkel, penziókkal, színházzal, nagy parkkal, orvosokkal, gyógyszertárral, sportteleppel és nálunk felhasználatlanul folyik egész télen át a Dunába a Római fürdő öt forrásából, ahol kétezer év előtt már a rómaiak fürödtek és épített vízvezetékben vezették Óbudára.

Tánckurzusát e héten kezdte meg a Foederatio Emericana *vizivárosi* corporatioja, a *Sycambria*. A budai előkelő családok számos leánya látogatja a budai katholikus egyetemi ifjak e kurzusát, amelyet a Budai Vigadóban tart Andriska Károlyné vezetése alatt.

A Törekvő dalkör, amely Óbudán dícséretesen fejleszti az énekkultúrát, okt. 28-án kiválóan sikerült műsoros estét rendezett a Lajos-utcai polgári iskolában. Az ifjú, de erősen fejlődő dalárda *Rezik* Béla karnagy vezénylésével gondosan betanult karokat adott elő. Nagy sikert aratott Leikam Nusika monologja, Stang Gizike és Sugár Imre tánctuettje, a kis Sóváry Gyurika meglepő hegedűjátéka, Mehlbeck József ügyv. elnök bravuros éneke, Tänczer Olga klasszikus zongorajátéka. A közönség tetszéssel hallgatta Novák József magyar és Tollasy István műdalait és a „Milliók a holdban" című egyfelvonásos szindarabot, amelyben Stang Gizike, Szeikovits Annuska, Tóth János, Sugár Imre, Meister Albert, Mayer Antal és Novák Sándor jeleskedett. A szép számban megjelent közönség sokat tapsolt Tóth János és Nyúl Ferenc ügyes konferálásának.

Ünnepelt munkaadó. A mai súlyos gazdasági viszonyok között igen ritka eset, hogy a munkaadót meglepetésszerűen ünnepeljék szeretettel és tisztelettel az alkalmazottak, ahogyan a nagyhírű, 80 éves fennállását a múlt évben ünnepelt *Schunda* V. József hangszergyáros üzletben történt, ahol a cég jelenlegi tulajdonosát és vezetőjét *Schunda* Károlyt, a közismert hangszerkészítő mestert és kereskedelmi tanácsost, névnapja alkalmából, összes alkalmazottjai és munkásai benső családi jellegű ünneplésben részesítették, akit ez alkalommal a cégnél 30 éven át alkalmazott Gyurics András és a 23 éven át alkalmazott Rauhoffer Simon előmunkások, valamint Spinner Izsó, a cég főkönyvelője ünneplő beszédekben az összes alkalmazottak nevében köszöntötték.

Kegyeletes emlékezéseim címmel rendez előadást vetített képekkel a II. ker. katolikus reálgimnázium „Volt Iskolatársainak Szövetsége" részére a „Három verébhez" címzett Főutcai vendéglőben nov. 12-én este *Zsámboky* Pal róm. kat. lelkész, aki sokáig volt Ottó főherceg nevelője.

Nász. Dr. okolicsnai *Okolicsányi-Kuthy* Dezső egyet. m. tanár, roorvos felesége, chizsnei *Cherven* Wanda előbbi házasságából származó fia, dr. *Alkér* György, m. kir. honvéd előadó-orvos, nov. 6-án vezette oltárhoz a Szent István-bazilikában nehai dr. *Várossy* Gyula főv. tanácsnok Illy leányát.

Horváth Károly bankigazgató, földbirtokos, lóversenyistállo tulajdonos leányának, *Ernanak*, nov. 12-en esküszik örök hűséget a Szilágyi Dezsőtéri templomban *Usécsi Nagy Miklós*.

Győzött a Kramer-párt. A budai izr. hitközség *kelenföld—lágymányosi* kerületében tolyó hó 4. és 5-én ejtették meg a tagok nagy érdeklődése mellett a körzeti választásokat. A körülbelül 1100 szavazó közül 805 szavazott le. Ebből a Kramer-pártra 622, mig a hivatalos, ugynevezett Szandics-pártra 183 szavazat jutott.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

Gondot okoz még mindig a cipő, mert a kézzel varrott megrendelt cipő ma is még drága, viszont a gyárilag készült lábben olcsó ugyan, de hitvány minőség. Az emberek a cipőn spórolnak. Itt kellett tehát kitalálni valamit, ami lehetővé tenné, hogy kézzel varrott cipőket jó minőségben és méltányos áron vásárolhasson a közönség. Ezt a fogas kérdést oldotta meg ZVERKO János ügyessége és elelmessége, aki *saját műhelyében készült cipőkből állitotta össze raktárát* és ezzel egy csapásra meghódította Buda közönségét. *Zverkó* régi jónevű cipészmester Budán, akit a kiállításokon többszörösen kitüntettek és vevői között nem kisebb nevű családok szerepelnek, mint a Scitovszkyak, báró Horváthok, Bárczyak és mások. Korvin-tér 6. szám alatti üzletében rendezte be ezt a *különleges cipőraktárt*, amelynek úgyszolván minden darabja ott készült a szeme előtt s így ezeket a különösen szép formáju cipőket oly olcsón tudja adni, hogy nem csak a kiváltságosak, de már a szerényebb jövedelmű közönség is könnyen juthat a keresett ZVERKÓ CIPŐKHÖZ. A vásárló budai közönség érdeklődését és figyelmét kedvesen lekötötte, hogy soraiban ott volt a belügyminiszter is fiával és egy pár vadászbakancsot vásárolt, épen úgy, mint a többi budai polgár. Említésre méltó, hogy valódi gyík- és kígyóbőr-cipők, amelyek most oly divatosak, már 36 pengőért kaphatók nála és izléses, divatos vágású női cipőket már 16 pengőért is árúsít. Megbízható gyermekcipők Budán, legolcsóbban nála szerezhetők be.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Mi ujság a pénzvilágban?

* **Sonnenfeld Lajos,** az *Ofa* vezérigazgatója, Bécsben tárgyal újabb tranzakciók ügyében s onnan az *Ofa* közgyűlésére utazik Genfbe.

* **Szávozd Zoltán,** a *Hungária Műtrágyagyár* vezérigazgatója egy hétre üzleti tranzakciók ügyében Romániába utazott.

* **A Magyar-Olasz Bank** a piacon elterjedt hirek szerint egy új árúhitelek nyújtásával foglalkozó intézet létesítésének tárgyában folytat megbeszéléseket.

* **A Magyar Általános Ingatlan-Bank,** mely mint tudvalevő, nagy építkezéseket bonyolított le, a lefolyt esztendő nyeresége s üzletmenete folytán, dividendáját — értesülésünk szerint — 10 pengőről legalább 12 penőgre fogja emelni. Az *Ingatlanbank* beavatott körök tudomása szerint több millió dolláros hosszúlejáratú kölcsönt vesz fel a közeljövőben építkezési célokra.

* **A Ganz-Danubius** a *Budai Napló* értesülése szerint előreláthatólag legalább is a tavalyi dividendát fogja fizetni, de a mérsékelt osztalékemelés sincsen kizárva azon esetben, ha jobb lesz a második félév. A vállalat spanyol és hollandi rendelései révén kitünően van foglalkoztatva.

* **A Budapesti Takarék- és Vásárpénztár** most jubilálja 20 éves fennállását s ez alkalomból folyó hó 7-én érdekes jelentést tett közzé két évtizedes működésének beszámolójaként. A *Budai Napló* értesülése szerint a főváros vezetősége felemeli a *Vásárpénztár* alaptőkéjét 500.000 pengőről 4,500.000 pengőre. A tőkeemelés iránt a főváros vezetősége a közeljövőben fog intézkedni.

* **A Hermes Magyar Általános Váltóüzlet Rt.** közgyűlése elhatározta, hogy az 1927—28. üzletév 671.603.25 pengőt kitevő nyereségéből részvényenkint a mult évivel egyenlő 2.40 pengő (12%) osztalék kerüljön nov. hó 10-től kezdve kifizetésre.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.
Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.

HÁZ ÉS TELEK

CSENDŐR-LAKTANYÁNÁL gyönyörű 4 szobás villa, külön 2 kisebb alagsori lakással 52.000 P. Ugyanott egy másik hasonló, de kisebb uri villa 43.000 pengőért eladó.

SVÁBHEGYEN a szállodához közel, 3 épület összesen 7 lakással, 8 lóra istállóval, 600 □-öles karttel, 4500 P jövedelemmel, 24.000 P-ért eladó. 16.000 P-vel átvehető.

VÖRÖSVÁRI vonalon főuri villa 10 szoba, hall, tennisz-pálya, strandfürdő, autógarázs, istálló, majorsági udvar, óriási gyümölcsös, nagy díszkert egy millió rózsafával, külön kis kápolna, 10 hold príma földdel, potom 60.000 pengőért sürgősen eladó.

MÁRTONHEGYI-UTNÁL villa 6 és 4 szobás lakással, 3600 négyszögöles ősparkkal, a villa még némi befejezést igényel, telekértékben, vagyis 90.000 P-ért eladó.

LAKÁS

KÉT MODERN VILLALAKÁST keresünk a Gellértfürdő környékén. Mindegyik három szoba hallal, lehetőleg egy villában. Telefonértesítést kér Turul könyvkiadó, J.: 322—98.

2 SZOBÁS KOMFORTOS lakást keresek földszint vagy I. emeleten 1400 pengőig Budán a Fő-utca közelében. Ajánlatokat kérek Szabó ékszerész, II., Fő-utca 45.

NE VEGYEN
addig semmiféle ingatlant Budán, amig nem értekezett előbb, Buda legrégibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:
PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Kalona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépitő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépités Elsőrendű referenciák
Felvilágositást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 19. sz.

ZLAMÁL

céget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, grampohon raktár.
Megbizható javitómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

Házfatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonh. Aut. 520-23

BÉRAUTÓÜZEM
TAVASZ
GARAGE
Budapest, II. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautófuvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolajfinomitógyár bizományosa
Sürgönycim:
TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban:
Éjjel / Nappal } 642-27

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Budapest I, Bors-u 24 Tölgy- és bükkparket egyszerű és díszes kivitelben
Telefon: 507-34 szám Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítás

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűső-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Reval Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 929. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 november 18.

Egy kissé mégis különös,

hogy most azok támadják a várost és a tanácsot a szükséglakások építése miatt, amiket valami szeszélyes kedvében olyan lehetetlen helyekre épített a város, hogy a józan embereknek leesik az álluk, — hogy éppen azok támadják, akik ezeknek az exotikus helyeknek kiválasztásakor döntő befolyást gyakoroltak a várospolitikára. Az ilyenfajta városi építkezésnek céltudatosan kell történnie. A legelső szempont a városfejlesztés. A város legkülsőbb területén történt építkezés ezt legkevésbbé sem szolgálja. Mérvadó szempont lehet az is, hogy a proletáriátus által lakott területeket megkeverik az ilyen helyen épült új házak polgári elemével. A kevésbbé lakott külső területeken ezt a célt is rosszul szolgálják az új házak. A harmadik szempont az lett volna, hogy a lakásinségen segítsenek. Ez némikép sikerült ugyan, de nincs benne nagy köszönet. Az így a külső részekre számkivetett tisztviselő és más lateiner ember, oly meszszire esik a munkahelyétől, hogy pénzben, időben duplájába kerül neki a lakás. Egyes városrészek mint például a Viziváros északi része, a Batthyányi-utca és a Margit-körut között, ahol vannak ugyan most is lakások, de azok egyike sem felel meg a mai kor igényeinek — ócska viskókban pusztulásba menő oduk, — ezek a részek nem jutottak egy tisztességes új, a kispolgárnak is alkalmas, egyszerű, de egészséges, az elkerülhetetlenül szükséges világítási és egészségügyi berendezésekkel rendelkező lakásokhoz. A városnak ez a része pedig elég központi fekvésű, a Margithidon és Lánchidon át Pestnek minden része könnyen és gyorsan elérhető és ezeken kívül el van látva minden olyan kulturális tényezővel, mint például templomokkal, iskolákkal, fürdőkkel és közlekedéssel, amelyek a külső részeken gyakran hiányzanak. De itt él sok iparos és kereskedő is, aki sehogy sem tud megfelelő lakáshoz jutni, pedig a kenyere, műhelye, boltja ideköti, régi vevői körébe. — Amikor a Keresztény Községi Polgári Párt vezére most dörgedelmes filippikákkal ostorozza a várost, a külső részeken történt céltalan építkezések miatt — egy kissé különösnek kell azt találnunk, mert e lapok hasábjain sokan, a várospolitikához értő budai vezéremberek tiltakoztak az ellen, hogy hegyoldalokba vájt, mesterségesen előkészített területeken, vagy megközelíthetetlen, hegymögötti vidékeken építsen a város nagy bérkaszárnyákat, a lehető legrosszabb beosztású lakásokkal, izléstelen külsővel. A Keresztény Községi Párt vezéremberei ott ültek az építkezést intéző bizottságokban és ha nem lettek volna oly annyira laikusok a városrendezés és városfejlesztés terén, bizonyára nem engedték volna meg, hogy erről a tájékozatlanságukról négyemeletes dokumentumokat építsenek a városban élő szegény-emberek számára a kiránduló helyeken. A Községi Polgári Párt, amikor még segíthetett volna ezeken, kevés befolyással bírt a városházán és mire befolyása megnövekedett, már átvette volt a várostól a lakásépítés feladatát a magánvállalkozás. Azért tartjuk igen különösnek, amikor a Wolff-párt vezére támadja a várost és úgy tűnteti föl a dolgok állását, mintha ezeknél az elhibázott építkezéseknél más pártot is terhelne a felelősség, mint az övét.

A Polgári Párt ott vétette el, hogy utólag nem tette szigorú kritika tárgyává úgy a kiválasztott helyeket, mint pedig az építészeti terveket. Sok házat épített a város abban az időben, amikor okos beavatkozással meggátolhatta volna azokat a szerencsétlen lakásbeosztásokat, amelyek lakhatatlanná teszik ezeket az új lakásokat, — és megkímélhette volna ezt a szép várost azoktól a csúf, ormótlan, idétlen külső díszítésektől a különben is elrontott házakon, amely díszítések már kétszáz év előtt is ízléstelenek voltak. Saját reputációja érdekében kellett volna a sarkára állania a Polgári Pártnak, mert — uti figura docet — most tarthatja a hátát.

Mi lesz a füvészkerttel?

Az egyetlen megfelelő hely a Nádorkert

Nem puszta véletlen, hogy éppen a kertészek országos kongresszusa idején nyilatkozik a füvészkert ügyében

Tuzson János dr.
egyetemi tanár

és sürgeti a kérdés megoldását Fontos ez nemzeti szempontból is, mert mint növénytermelő ország, éppen a növénytermelés révén az Alföld kopár térségeinek, szikeseinek és mocsaras területeinek gondos felhasználásával elérhetnénk, hogy itt nem volna munkanélküliség, nem adna gondot a B. listások és menekültek elhelyezése s hasznos foglalkoztatása.

Fontos volna Buda szempontjából, mert mint fürdővárosnak egyik vonzó sétáló helye is volna, amely érdekelné az idegeneket is.

A nagynevű egyetemi tanár nyilatkozatából közöljük a következő részeket:

Tudvalevő, hogy ma, az Üllői-út végén elterült régi 28 hold kiterjedésű kert, öt holdnyi területre van összeszorítva. A kertben, a szabadban és az üvegházakban, kereken ötezer növényfaj van, összesen mintegy 15.000 példányban.

Közismert dolog, hogy 1886-ban, amikor a mai klinikai épületek építését a női klinikával megkezdték és az akkori 28 hold területből, az építkezéshez szükséges területeket szukcesszive 1903-ig igénybe vették, arról hogy a kert területe máshol biztosíttassék, *nem történt gondoskodás*. Ezzel szemben 1908 novemberében a képviselőház megszavazta azt, hogy a Margitsziget József főhercegtől megvásároltassék és a füvészkert ezen létesíttessék — 22 hold területen.

Hosszadalmas volna leírni a Margitsziget ügyében ezután lejátszódott eseményeket, csupán ezek befejezését akarom megemlíteni. 1910-ben Lukács László miniszterelnök az átadást beszüntette és ezzel újabb megoldás elé állította a füvészkert kérdését, ami abban a formában következett aztán be, hogy az 1908. évi fent idézett törvényeikk novellárisan odamódosíttatott, hogy az Országos Füvészkert *a Lágymányosnak ma még víz által borított területén* létesíttessék. — Ezzel megint nyugvópontra jutott a kert kérdése, de ez sem tartott sokáig, mert a főváros a lágymányosi területre nézve egyebet gondolt és felajánlotta, hogy cserébe megvenné az összekötő vasuti híd alatti *Nádorkertet*, ha ezt alkalmasnak találnók. Megint tanácskozások, helyszíni szemlék stb. vették kezdetüket. Végül megállapítottuk, hogy a Nádorkert alkalmas és a főváros a területet füvészkert céljára megvásárolta. Ahelyett, hogy itt most már komolyan megindult volna a füvészkert létesítése, megint csak bonyodalom következett. A főváros azt az álláspontot foglalta el, hogy úgy értelmezi a Nádorkert átadását, hogy előbb az állam töltesse fel a főváros céljaira a Lágymányos vizét, mert enélkül ezt nem használhatja. Ekkor 1926. április 26-án tettem előterjesztést a kultuszminisztériumhoz, hogy ha a főváros most már csak feltöltött állapotában hajlandó a lágymányosi területét a Nádorkerttel felcserélni, akkor felesleges a csere. Ebben az esetben előnyösebb a közelebbi Lágymányos területén maradni a kerttel.

Ezóta nem történt semmi lényeges, csupán ülésezés és vita. Az utóbbiak során megfordult a kalapács nyele és most a kultuszminisztérium kívánja a fővárostól a Lágymányos feltöltését természettudományi telep és füvészkert céljára, vagyis a „Magyar Dahlem" céljaira. Ez a fővárosnak mintegy 10 éven át, évi 800.000 pengőbe kerülő munkálatot jelentene, amitől természetesen a főváros húzódozik és fog is azt hiszem mindig húzódozni.

Ilyenformán 40 év óta nincs Budapestnek olyan füvészkertje, amely megfelelne a követelményeknek.

Legfőbb ideje, hogy az új füvészkert ügyét a kormány kivegye a folytonos tanácskozás és politizálás hínárjából s végre egy határozott lépés történjék a mielőbbi megoldás felé.

Át kellene telepíteni a füvészkertet a régi, Üllői-úti területéről, mert az ezer kéményből kiáramló kénoxidos füst, az épületekről visszasugárzó, tikkasztó levegő, ma már úgyis alkalmatlanná tette a füvészkert céljára e területet. En jobbat az előadott javaslatnál nem tudok és hangsúlyoznom kell ismételten, hogy

a Nádorkert területén a feladat aránylag a legjobban, a legkisebb költséggel és leghamarabb oldható meg

és a megoldás már nagyon kívánatos volna.

Budán, 1928 november 17

A középosztály felsegítését tekinti legközelebbi feladatának az Egységes Községi Polgári Párt, amelynek elnöke dr. *Kozma* Jenő orszgy. képviselő kijelentette, miszerint a párt abban a helyzetben van, hogy egy hatalmas, nagyjelentőségű, komoly akciót indítson és már a jövő héten rendkívüli közgyűlést hív össze, amelynek egyetlen tárgya a fővárosi középosztály helyzetének megvizsgálása és a segítőeszközök megválogatása lesz. Az akció kiterjed Budapest egész társadalmának a helyzetére és megvizsgálja azokat az okokat, amelyek miatt a fővárosi polgárságnak a helyzete napról napra romlik. Ezt a kérdést eddig teljesen elhanyagolták, ezt föl kell karolni és a közgyűlésen ez ügyben az előadói tisztet *Glücksthal* Samu vállalta.

Virágos Buda szép gondolatát igyekszik feleleveníteni a „Kertészeti Lapok" legujabb száma, amely többek között azt írja, hogy Budapest székesfőváros minden szépért és nemesért lelkesülő főpolgármestere, dr. *Ripka* Ferenc bizonyára készséggel áll az ilyen mozgalom élére és az ő — páratlan és pártatlanul közbecsülésben álló egyénisége biztosítaná a sikert. A főváros példáját követnék a vidéki városok s ezzel föl lehetne lendíteni a nagy válsággal küzdő virágtermelést és kereskedelmet. E szakujság tervéhez mi is szívesen csatlakozunk, mert Buda fürdőváros nem is lehet másmilyen, mint csak „virágos Buda".

Kegyelettel adózott kiváló tagjainak az őket ért súlyos csapások, életüket gyötrő körülmények miatt, legutóbbi ülésén a *HOLLÓS MÁTYÁS TÁRSASÁG*. Mélységes fájdalommal és részvéttel volt *Exner* Kornél iránt, aki most temette el harmadik, az utolsó fiát. Mind a hárman nagy reményekre jogosító, a férfikor elején álló és nagy tudással, kiváló képességekkel az életnek induló, kész emberek voltak. Megrázó tragédia ez, amely elpusztítaná a hétköznapi embert és rendkívüli nagy lelkierő kell hozzá, hogy ezt olyan megadással viselje valaki, mint Exner Kornél.

Sajnálattal vette tudomásul a társaság *Rákosi* Jenőnek megbetegedését, amely aggodalommal töltötte el nemcsak a hozzá közelállókat, hanem az egész magyar társadalmat és mélységes sajnálkozást váltott ki a Hollós Mátyás Társaság tagjai körében is, amely társaság iránt oly sok rokonszenvvel viseltetett eddig a magyar írástudás nesztora.

Assisi szent Ferenc életét a ferencrendi plébánia rendezésében nov. 21. és 22-én mutatja be a Heliosmozgó.

Pusztuló értékek. Nagy gondatlanság és figyelmetlenség mellett folynak a főváros részéről a csatornázási munkálatok s ennek folytán igen jelentős értékek mennek veszendőbe. Igy legutóbb is az óbudai Berend-utca csatornázásánál egy értékes római feliratos sírkő került elő, amelyet a munkások erősen megrongáltak és csak ezután került az akvinkumi múzeumba. A főváros tanácsa most rendeletet adott ki, hogy minden értékes leletet azonnal be kell jelenteni az illetékes múzeumnak, hogy a székesfőváros történelmének és építéstörténetének emlékeit megóvják a pusztulástól. Különösen a Várban s a hozzácsatlakozó területeken és Óbuda egész területén könnyen bukkanhatnak történeti szempontból értékes építészeti leletre, falak romjaira, kőtöredékekre, sírokra vagy más tárgyakra. Ezért utasítja a tanács az összes illetékes ügyosztályokat és elöljáróságokat, hogy azonnal telefonon értesítsék egy-egy lelet feltalálásakor a fővárosi múzeumot és az akvinkumi múzeumot.

A Krisztina-téri piac építésének az ügyében október végén leérkezett a fővároshoz a belügyminiszter jóváhagyása s a munkák végrehajtására az intézkedés megtörtént.

A Rózsadomb és Vidéke Egyesület nov. 19-én este fél hétkor tartja közgyűlését a Lövészegyesület Marcibányi-téri házában, amelyen *József* Ferenc dr. királyi herceg is megjelenik. A rendes közgyűlési tárgysorozaton kívül fontos tárgy az elnökválasztás, Balogh Lóránt emlékbeszéde Alpár Ignácról és a rózsadombi autóbuszkérdés. Utána társasvacsora. Az elnöki tisztet *Bárczy* Istvánnak ajánlották fel.

A Klotild Szeretetház oktatósegélye címén a főváros 14.060 s még külön nyolczer pengőt utalványoz a fenntartó Egyesületnek.

A világhirű budai őszibarack virágjában a Gellérthegy legszebb dísze, mely az utóbbi időben teljesen kiveszett, ujra virágozni fog, mert a Budapesti Gazdálkodók Egyesülete magáévá tette März Károly indítványát, hogy a régi híres baracktermelést honosítsa meg a budai hegyvidéken, egyidőben beérő, egyfajta őszibarackfákkal. A cél érdekében a kertes gazdák között széleskörű propagandát indítanak, mert a talajvizsgálatok is azt bizonyítják, hogy a budai hegyvidék a legkitűnőbb őszibaracktermőtalaj egész Európában. Szentendrétől Érdig, végig a budai hegyvidéken, ahol a pompás budai szőlő termett, most negyvenezer őszibarackfát fognak elültetni. Ezzel lehetővé válik, hogy Buda újabb jövedelemhez jut, mert vaggontételekben hatalmas gyümölcs exportot tud majd lebonyolítani. A díszfák helyett gyümölcsfák fognak virágozni, vagyonosodást hozva Budára és ezzel Buda olyan gyümölcskereskedelmi gócpont lehet, mint Kecskemét, vagy Nagykőrös. Jóléténck ez is lehet egyik alapja.

Kozma Jenőt ünnepelték.

Ripka Ferenc rendkivüli ovacióban részesült

Szűk volt a Vigadó nagyterme, meg kellett nyitni a két melléktermet is és amikor ezek is megteltek, ki kellett nyitni a Polgári Kör termeit, ahol szintén terítettek a később érkezettek számára.

Házi ünnepre készült most csütörtökön este a Viziváros és a Polgári Kör, de a vendégek szétnyomták ezeket a pátriabeli kereteket és ezt az estét az egész főváros ünnepévé avatták. Fokozta az est iránt az érdeklődést az a hír, hogy a budai polgárság felhasználja ezt a kedves alkalmat és meleg óvációval bizonyítja ragaszkodását és tiszteletét *Ripka* Ferenc köztiszteletben álló személye iránt, az őt ért alaptalan támadással szemben.

A vacsorához elhelyezkedett közönség éljenzéssel fogadta

Kozma Jenőt

a terembe lépésekor, mire helyet foglalt a társaság és vacsorához látott, amit a Pálffy étteremből tálaltak.

Az asztalfőn helyet foglaltak:

Andréka Károly, Bacsinszky Vladimir, Battenberg Lajos, Bánlaky Géza, Bárdos György, Becsey Antal, Berczel Jenő, Benedek Sándor, Bibithi Horváth János, Bittner János, Bódy Tivadar, Borsos Endre, Borvendég Ferenc, Bohn József, Csécsi Nagy Miklós, Csilléry Béla, Désy Géza, Dormándy Géza, Edes Endre, Fejér József, Fejér Ottó, Fináczy Béla, Gaár Vilmos, Gamauf Géza, Geszti Andor, Harrer Ferenc, Hiesz Károly, Hoor-Tempis Móritz, Hódy Lajos, Hubert Vilmos, Kerntler Kálmán, Krieszhaber Adolf, Krivoss Arpád, Lamotte Károly, Lengyel Zsolt, Lieber Endre, Lobmayer József, Manninger Vilmos, Marik Ernő, Melha Armand, Moser Ernő, Németh Béla, Neuschloss-Knüsli Kornél, Orova Zsigmond, Papanek Ernő, báró Perényi Zsigmond, Pompéry Elemér, Rittinger Imre, Rumbach Dezső, Róze Henrik, Solty Lajos, Stark Lipót, Sümeghi László, Szabó Imre, Szalay József, Szalay Sándor, Szentirmay Imréné, Széll Jenő, Szombathy Kálmán, Temesváry Imre, Tury Zoltán, Usetty Béla, Vajna Ede, Végh Kálmán, Ziegler Géza — és a többi asztalnál eloszolva: Aigner Ottó, Anda Géza, Bakonyi János, Bárdos György, Barsi Jenő, Balkányi Kálmán, Bánó Dezső, Barsi Jenő, almási Balogh Lóránd, Baitrock József, Blahos Rudolf, Bucsánszky Bertalan, Csohaj Géza, Dán Leó, Enyvváry Jenő, Eperjessy Béla, Erczhegyi István, Frommer Zsigmond, Gallina Frigyes, Gabriel Ferenc, Gazdy Jenő, Gorka Gyula, Groffits Dezső, Grosch Károly, Guth Ferenc, Illyefalvi Lajos, Jalsoviczky Károly, Juhász Jenő, Kadnár Károly, Kemény Lajos, Kiss Dezső, Klemm Árpád, Koffler Adolf, Kun Gyula, Kulcsár Richárd, Lohr József, Martin Gyula, Major István, Méhn Antal, Morbitzer Dezső, Morbitzer Nándor, Mosdóssy Imre, Mód Lajos, Nádas Béla, Nagyőszi Ferenc, Nagy Pál, Ostián Antal, Oszoly Kálmán, Pénzes Mihály, Péter János, Poich Félix, Pogonyi Nándor, Rezső Antal, Ring Béla, Hernád István, Schlachter József, Szántó Jenő, Szepessy Rezső, Szepesi Ágoston, Szibinkits György, Szitár Endre, Szlávik Ferenc, Thoma József, Tisza Béla, Timár József, Váli Gábor, Vecseklói József, Vértessy Károly, Weimesz Marián, Zboray Gyula, zilahi Balogh Gyula, Zilahy-Kiss László, Zimka Gergely, Zverkó János és sokszázan mások, akiknek nevét a nagy sokaságban nem állott módunkban följegyezni.

Elmaradásukat kimentették: Bethlen István miniszterelnök, Vass József, Herrmann Miksa, Scitovszky Béla, Klebelsberg Kuno gróf és Walkó Lajos miniszterek, Dréhr Imre, Sztranyavszky Sándor és Petri Pál államtitkárok és még sokan.

A társasvacsora befejeztével

Fináczy Béla

a Polgári Kör elnöke emelte poharát a Kormányzó Ofőméltósága egészségére, azután üdvözölte Kozma Jenőt, továbbá névszerint a megjelent közéleti vezérférfiakat és végül felsorolta és üdvözölte mindazokat az egyesületeket, amelyek kiküldöttei az estén megjelentek. Ezután

Ripka Ferenc dr.

főpolgármester szólalt fel, de percekig nem jutott szóhoz a viharosan megismétlődő éljenzéstől és megújuló orkánszerű tapsolástól. Oly viharos lelkesedéssel tört ki a jelenlévőkből a

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vízgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

méltatlanul és rossz szándékkal megtámadott főpolgármester ünneplése.

— Köszöntöm — mondotta — Kozma Jenőt elsősorban a magyar élet nagy vezére, *Bethlen* István gróf miniszterelnök úr nevében és megbízásából, aki ma felkért arra, adjam át az ünnepeltnek és az ünneplőknek legszívélyesebb üdvözletét. A miniszterelnök úr nagyon szeretett volna személyesen eljönni, hogy kifejezze rokonszenvét és elismerését azért a lelkes kitartásért, amellyel ez a társaság az ő eszméjét hirdeti és a konszolidáció nagy munkáját szolgálja.

— Sajnálja őszintén — üzeni a miniszterelnök, — hogy orvosainak rendelkezése, mely egyelőre szigorú életrendet ír számára elő, megakadályozza ebben a szándékában.

Majd így folytatta a főpolgármester:

— Köszöntöm Kozma Jenőt, Kozma Jenő barátunkat, aki fáradságot nem ismerő, önfeláldozó munkával érdemelte ki a mi ragaszkodásunkat, megbecsülésünket és szeretetünket. Mikor elvállaltam azt a feladatot, hogy Budapest földjét termőtalajjá műveljem, Kozma Jenő azonnal csatlakozott hozzám és vállalkozott arra, hogy lépésről-lépésre szántsuk meg ezt a megszakgatott földet. Csak igazsággal és jósággal szabad a tömegeket vezetni. Ezzel a jelszóval indult el, hogy utat törjön. Meg volt győződve, hogy az elkábultság szerencsétlen állapotából fel fogja ébreszteni Budapest lakosságát, mert az elvakultság rettenetes helyzetekbe sodorta ezt a várost, de az igazság megmenti és naggyá teszi.

— Ezen az ünnepi napon — mondotta befejezésül — jól esik a multra visszatekinteni és erre a multra emelem örömmel a poharam Kozma Jenő egészségére.

Nagy taps és éljenzés kísérte a főpolgármester beszédét.

Nagy csend fogadta

Darányi Kálmán
államtitkár

felszólalását. Az ő lelkében ez a szép budai est kedves reminiszcenciákat ébreszt. Valamikor régen nagyatyját akarták polgármesternek megválasztani Budán. Kozma Jenőt is ilyen kedves borest alkalmával ismerte meg és mint kedves jó barátját üdvözli és segít őt ünnepelni. Mint Buda egyik jeles fiát élteti és a közélet terén sikert kíván neki.

Darányi államtitkár rokonszenves felszólalása után

Sipőcz Jenő

polgármester emelkedett ezután szólásra.

— Régi ifjúkori barátság fűz Kozma Jenőhöz és már az édesatyja beszélt róla sokat akkor, amikor Kozma volt a törvényhatóság legifjabb tagja és nagy jövőt jósolt neki. És Kozma Jenő ma egy nagy párt vezére. Hogy a polgármester és a pártvezér mégis jóban van, ahhoz mindkét oldalról egy kis jóakarat kell. Ezt a barátságot megerősítette a hosszú amerikai út, ahol alaposan megismerték egymást, pedig három más-más párt vezérével utazott együtt, és azt a tudatot hozták magukkal, hogy mindent meg kell őriznünk, ami szent és nemes a multból, hogy továbbfejlesszük a szent jövendő számára és hogy jobban megbecsüljük mi elhagyott magyarok kiváló férfiainkat és kiváló intézményeinket.

A magyar összetartás fontosságát hangoztatta ezután.

— Példát kell adnunk az ifjúságnak, mely ma nem lát mást, mint örökös torzsalkodást. A mai ünnepet úgy tekinti, mint a magyar képesség egy kiváltságosának ünnepét. Mint jóbarátra s mint a magyarság, a magyar erő gondolatának képviselőjére, Kozma Jenő egészségére üríti poharát.

A polgármester nagy tetszéssel fogadott beszéde után percekig tartó tapsvihar és éljenzés között

Kozma Jenő

állott szólásra.

— Meghatottan mondok köszönetet elsősorban a kormányelnöknek, az én vezéremnek, Bethlen Istvánnak *(nagy éljenzés)*, a törvényhozás tagjainak, a főváros vezetőinek, *Ripka* Ferencnek és *Sipőcz* Jenőnek mondok köszönetet és mindannyitoknak, akik eljöttetek helyettem egy eszmét ünnepelni. Eljöttetek egy év után újra számonkérni, hogy mit végeztem az elmult év alatt. Én elvonatkoztatom magamtól ezt a napot, hogy beszámoljak arról, hogy az eszmének, amit a lobogóra tűztem, milyen sáfára voltam azóta, amióta itt a mult évben összejöttünk. Az eszme azóta nagy haladást tett — mondotta, — mert sokkal többen vannak, mint tavaly, mivel innen nincs kizárva senki, sem felekezete, sem születése miatt.

— Felelőtlen kritikák gyakorlásával próbálják ezt a tábort megbontani olyanok, akik a kritikán túl semmire sem képesek. Nehéz a helyzet, mindenki a belügyekben keresi a hibát, pedig minden bajnak és nyomorúságnak Trianon a forrása. Hogy azok, akik a kormányrúd mellett ülnek, mégsem tudnak egyik napról a másikra segíteni, annak az oka, ismét csak Trianon.

— Legyen meggyőződve a polgárság, hogy a miniszterelnöknek és a kormány minden gondja, hogy a megélhetést, a mindennapi életet biztosítsa a trianoni béke szűk határai között. Az ellenségnek tesznek szolgálatot, amikor bedobják a bujtogató egyenetlenség csóváját. Fogjon össze az egész magyarság felhördülő akarattal, fogcsikorgató tiltakozással Trianon ellen és bízzon a felelős vezetőkben, mert féltem az egység gondolatát a konkolyhintőktől.

Kozma Jenő szavait zajosan megéljenezték. Közben újból is éltették dr. *Ripka* Ferencet.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Király Kálmán székesfővárosi műszaki tanácsos vetített képekkel kísért előadást tart *a székesfővárosi úthálózat modernizálásáról* november hó 23-án (pénteken) este pont 6 órakor a Magyar Mérnök- és Építész Egylet egyetemes ülésén, ahol nem tagokat is szívesen látnak vendégül (IV., Reáltanoda-utca 13).

A hegyvizek rombolása ellen kér védelmet a Svábhegyi Egyesület, amikor rámutat arra, hogy az Istenhegyi-út építésénél fölöslegessé vált anyagok az Orbánhegyi árok és a Nárcisz-utca feltöltésére lettek felhasználva, azonban e két útnak keresztezése fölötti óriási árok hegyvize így megrekedhet és nagyobb felhőszakadás esetén, a feltöltött utat elmoshatja, szétrombolhatja, amin segítene a Nárcisz-út keresztezésénél egy hegyvíz lefolyó csatorna.

A Budai Tanítóegyesület háromszáz pengőt kap csak a fővárostól, hatalmas kulturmunkája anyagi támogatásaképen.

Zombory Mercédes személyében új tehetség mutatkozott be a Vígszínház legfrissebb újdonságában: a „Bölcsődal" című vígjátékban. A kiváló művésznő, aki előkelő családnak gyermeke, leánya lévén a Széchenyi-fürdő nobilis igazgatójának, *Zombory* Istvánnak, először lépett ez alkalommal színpadra s kiforrott játéktudásával, finom szépségével, kellemes megjelenésével teljesen meghódította a közönséget. Rendkívüli tehetség: pompás beszéde, színpadi mozgása, fiatalságának lendülete, decens színjátszó plasztikája nagy jövőt biztosítanak számára. A darab sikerét nagyrészt Törzs, Góth és az ő játéka biztosította.

A kertészek kongresszusa nyílik meg e hó 18-án Budapesten a vármegyeház tanácskozó termeiben, amely kongresszus élén mint fővédnök *Mayer* János miniszter áll, s a védnökök között dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester is helyet foglal. A tiszteletbeli elnökök között látjuk dr. *Manninger* Vilmos egyetemi tanárt, *Dersényi* Béla kertészeti tanintézeti igazgatót és *Morbitzer* Dezsőt, az Okl. Kertészek Orsz. Egyesületének elnökét. A kongresszus három napig tart: november 18, 19 és 20. Vasárnap, 18-án, nyílik meg a *virágkiállítás* az Iparművészeti Muzeumban. A magyar kertészet jövőjére nagy kihatással lehet a kongresszus. A kertészek sürgetik a modern kertészeti törvényt és a *Kertész-kamara* felállítását, mert a háború óta a legnagyobb nehézséggel küzdenek. Ennek dacára 1927-ben 14.000 métermázsa gyógynövényt vittünk ki, ellenben 200.000 P ára dísznövényt hoztunk be. Sürgős a kontár-kérdés és a kertészképzés ügye is.

Meleg ünneplésben részesítette az I. ker. Fehérsas-téri polgári fiúiskola tanári testülete *Nagy* Béla igazgatót és *Kőváry* Ernő tanárt, a székesfővárosnál 30 évet meghaladó közszolgálatuknak betöltése alkalmából. Az ünneplésen megjelentek Lázár Kálmán és Végh Mihály főigazgatók is, akik őszinte és meleg szavakkal méltatták az ünnepeltek 30 éves paedagogiai munkásságát. A székesfőváros Tanácsa külön elismerését fejezte ki a jubilánsoknak, akik az I. ker. társadalmi életében is jelentős szerepet töltenek be.

Ritka pompával vendégelte meg *Glück* Frigyes kormányfőtanácsos, a Pannonia szálló és étterem tulajdonosa, a Szállodás Ipartestület díszelnöke, az idegenforgalom lelkes harcosa az idegenforgalmi kongresszuson jelenvolt külföldi előkelőségeket. A tiszteletükre adott díszebéden a vendégek a Glück-család ősrégi szinarany evőeszközével ettek, amely az ötvösművészet csodálatos remeke. A műkincsszámba menő készletet ámulattal nézték a külföldiek.

Az Erzsébet búcsút a budai Kapucinus Egyházközség és Zárda különös szép ünnepséggel üli meg november 25-én. Ez alkalommal nyújtják át az Egyházközség két vezető tisztviselőjének, *Hammerl* Sándor pénztárnoknak és *Buresch* János főtitkárnak a pápa által az Egyház terén szerzett érdemeik elismeréseül adományozott Pro Eclesia et Pontifice érdemkeresztet és az erről szóló okiratokat. A két buzgó egyházközségi tisztviselő kitüntetésénél a biboros hercegprímás helyettese, *Mészáros* János dr. érseki helynök is jelen lesz. Hammerl Sándor a Ganz-Danubius részvénytársaság mérnöke és Buresch János a kereskedelmi minisztérium főtisztje, az Egyházközségek megalakítása óta működnek teljesen önzetlenül, minden fizetés nélkül az Egyházközség vezetőségében s mint a templom renováló bizottságának tagjai, sok éven át fáradságos odaadó munkával közreműködtek abban, hogy a budai Kapucinus Atyák plébánia temploma Budapest legszebb templomai közé tartozik. Az érdemrend átadása ünnepi ülés keretében történik.

Kántorválasztás lesz Obudán. A római katholikus egyházközség kiírta a jól dotált állásra a pályázatot, amelyre a kérvényeket december 1-ig kell az óbudai plébánia hivatalhoz benyújtani. Kántorjelöltek nagy számban pályáznak és igen izgalmasnak igérkezik a választás.

A római színház feltárását az óbudai Határ—Viador—Pacsirtamező-utcában *beszüntette a főváros*, pedig a nevezetes amfiteatrum külső és belső falát már sikerült kiásni. A megokolás szerint azért nem folyhat tovább a feltárás, mert az amfiteátrum a most teljesen beépített rész alatt van. A házakat egyelőre nem bonthatják le s így majd csak ezek eltávolítása után kerülhet sor a további munkálatokra. Pedig azokat az undorító, düledező, botrányosan ronda, egykori rosszhírű házakat minél előbb le kellene bontani! Szégyene a fővárosnak! Nevetséges dolog, hogy éppen *ezek* miatt nem engedi a mi és a külföldiek szeme elé jutni azt a páratlan érdekességű római emléket, amelyik nem cirkusz, hanem színház volt. Súgójának a neve is fönnmaradt még pedig kőbe vésve, amelyet a Nemzeti Muzeumban őriznek. Ugylátszik, Budának nincs szerencséje a színházakkal. Még egy „holt" színházat sem „vergönnolnak" Budának!

A Városvédő Athéne szobrát, amelynek svábhegyi felfedezéséről nemrég hírt adtunk, az I. ker. előljáróság épületének a Mátyás-templommal szemben levő falán lévő fülkéjében helyezik el.

A dupla vágány meghosszabbítását a *farkasréti temető* felső végéig — javasolták a tizenkét napos fővárosi költségvetés utolsó perceiben. Ott most, a felső végen temetnek a legsűrűbben és mégis ott a legprimitivebb a forgalom. A javaslatot nem szavazták meg — kiadták a tanácsnak. S temetőről lévén szó, az bizonyára el is temeti — a toronymagos elintézetlen akták közé.

Sok a veszedelmes útrészlet a Svábhegyen és a budai hegyvidéken és azért kérte a Svábhegyi egyesület, hogy a Diósárok csatornázása folytán az ott fölöslegessé vált korlátokat a Svábhegyen és a hegyvidéken használja föl a város, amivel emelné a közlekedés biztonságát.

A Halászbástyához hasonló toronnyal ékesített, tiszta román-stilű építményt — faragott kőből — tervezett *Lux* Kálmán a Gellérthegy déli lejtőjére, amely megoldaná az ott építendő ivócsarnok, a barlangkápolna feljárója és a villamosvasut várócsarnoka problémáját. Ezzel a rendezéssel kapcsolatban óhajtják a Szent Gellért fürdő gyógyhely jellegét hangsúlyozottan kiemelni s mindennek akadályait eltávolítani. Igy a főváros fürdőügyi bizottsága elhatározta — amiért a Budai Napló tizenkét év óta harcol — hogy a Gellérthegy mentén a Rudas fürdőig zárt kolonádot kell építeni, ahol a betegek esős időben is a Gellért és Rudas fürdő között közlekedhetnének.

Segélyek. A Svábhegyi Egyesület 1200 pengő évi segélyt kap a fővárostól. A Lövészegyesület 1000, az Óbudai Torna Egylet 700, a budai Kat. Legényegylet 2000, a Molnár László-árvaház 1000, a Szent Alajos árvaház 800, az I. ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület lakbértérítés címén 13.746, a Szociális Missziótársulat 8000, a Budai dalárda 240, a Kéve művészegyesület 240, az Irgalomházban elhelyezett fővárosi ágyakban fekvő gyógyíthatatlanok tartásdíja fejében 15.330, a budai Szent Erzsébet-kórházban elhelyezett szegény nők tartásdíja 4964. a budai izr. hitközség orvosi rendelője 1000 és a Budai Ambulatórium 5000 pengő segélyt kapott.

MENCZER gallértisztítása vezet Drbja 10 fill. Telefon Külön vidéki osztály

Nehéz fejű, nehezen értő emberekről volt szó és akkor mondotta el ezt Székely Vladimir. Régen találkozott a két jóbarát. Örültek is, amikor a szerencse egymás elé hozta őket.

— Mi az, hogy nem láttunk? Hol kódorogtál? Van egy féléve, hogy eltüntél.

A megszólított kissé zavartan felel:

— Hát tudod, Olaszországban jártam, egy kis üdülésre volt szükségem.

— Hm, hm!... És nem lehetett felebbezni?

Végre Buda is vezet valamiben. Az elmúlt évben itt 412 ház épült, míg Pesten csak 265. Ez az arány a most folyó évben az eddigi megállapítás szerint még jobban eltolódik Buda javára. Különben az eddigi még nem végleges 1928-as eredmények szerint az I. kerületben 189 új közül 125, a II. kerületben 50 közül 26, a III. kerületben 123 új lakóház közül 111 a földszintes. A legtöbb lakás, 981 az I .kerületben készült. Utána következik a sorban Óbuda 672 lakással. A II. kerületben 225 új lakás készült el. A legtöbb utcai szoba az I. kerületben van. A sok óbudai új lakás közül csak 234-nek

Térje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET,** mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Új út nyílik a Zugligeti- és a Napos-út között a Fővárosi Közmunkák Tanácsa legutóbbi határozatából az úgynevezett Rupp-féle hatalmas telekkomplexum felosztása révén. Ugyanekkor elhatározták a Vár elipsz-sétányának átépítését a Vár régi stílusának szem előtt tartásával.

Áldásos működést fejt ki három év óta a „Magyar Jogász- és Mérnök Segélyegyesület" melyet bátran budai egyesületnek mondhatunk, mert az eszme Budán született és itt él tovább. E hó 15-én tartotta közgyűlését a Budai Polgári Körben, dr. *Kozma* Jenő ügyvezető elnök vezetésével. Az egyesület nemes célja, hogy tagjainak elhalálozása esetén sürgősen és azonnal 1120 pengő temetkezési segélyt fizessen ki a hátramaradottaknak. Kozma megnyitójában kimentette Pesthy Pál elnök v. miniszter elmaradását. A *Zboray* Gyula dr. főtitkár által előterjesztett évi jelentésből kitűnik, hogy az egyesületnek itt a fővárosban és a vidéken 783 tagja van, köztük 154 bíró, 264 ügyvéd, 9 közjegyző, 55 jogásztisztviselő, 140 mérnök és 138 rendkívüli tag, azok között 88 asszony. Három év alatt 73 és fél millió korona segélyt osztottak ki. A tisztujító közgyűlés úgy az elnökségbe, mint a tisztikarba és választmányba túlnyomórészben budaiakat választott be, már csak azért is, hogy a választmányi üléseken való részvétel költséggel ne terhelje a tagokat.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legradioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,

Fedett téli uszócsarnok

Nem is olyan sok az üzlet Budapesten, mint ahogy az ember gondolná. Összesen 12.891 ilyen helyiség van a fővárosban s ezek közül csupán 1428 van a budai oldalon.

A budai izr. hitközség november 15-én tartotta ez évi közgyűlését, amelyen ismét a régi előljáróságot választották meg: Kriszhaber Adolf dr. elnök, Szántó Jenő alelnök, Baracs Károly udv. tan., Bartos Armin, Gerő Odön, Haas Lajos, Katona Gyala, Pfeiffer Ignác, Róna Miklós, Szilárd Bertalan dr., Wittenberg Ignác; az előljáróság új tagjai: Csanádi Samu dr. és Kalmár Sándor. László Áron dr. választási elnök melegen üdvözölte az előljáróság tagjait. Kriszhaber dr. köszönte meg ezután a választási elnök meleghangú üdvözletét hazafias beszédben.

Eleven szini élet folyik a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Kultúregyesületében, mely a Városmajor-utca 59. sz. helyiségében minden vasárnap szinielőadást rendez. Legközelebb nov. 18-án *Gubicza* Lázár egyesületi társelnök hangulatos népszinművét: *Szentmiklósi bíró lányát* adják Lettner Miklós rendezésében, ötven szereplővel. Az est iránt igen nagy az érdeklődés.

Postaszekrény felállítását kérték a virányosi tisztviselő-telep lakói, mert a 70—80 házból álló telepen ez ideig egyetlen egy levélszekrény nincs.

BOHUNICKY BANK RT.
(II. Margit körút 87)
fizeti Budán
A LEGMAGASABB
betéti kamatot

Édes kadarka
és a kiváló
Szentgyörgyhegyi borok
fajtisztán kaphatók a
HABERMANN
féle vendéglőben.
I., Maros utca 18 szám.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla-festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

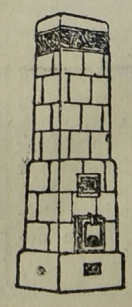

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirű céghez.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

József főherceg egészsége annyira helyreállott, hogy ismét elhagyhatta a szobáját és végzi szokott sétaútját.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester nyitotta meg a „Munkácsy Czéh" művészeti kiállítását, ahol Márk Lajos igazgató fogadta ünnepélyesen.

Bárczy István ny. miniszter, volt főpolgármester elfogadta a neki fölajánlott elnökséget a Rózsadomb és Vidéke Egyesületnél.

Manninger Vilmos dr. egyetemi tanár zugligeti villája kertjében termelt remek dahliák csodájára jártak az érdeklődők s külön dícséretel illeti azokat a Kertészeti Lapok szerkesztője.

Marik Ernő, a kiváló közgazdász, hosszabb tanulmányútra ment Berlinen át Londonba és e hó közepén tért vissza. Érdekes útjáról beszámolunk a legközelebbi számban.

Fenyő Miksa, a GyOSZ. igazgatója, a kereskedelmi mérleg passzivitásának döntő fontosságáról tartott előadást a Kereskedelmi Akadémia főiskolai szaktanfolyama hallgatóinak.

Unghváry Sándor és *Kampis János* festőművészek, a Hollós Mátyás Társaság tagjai különös meleg sikert arattak Esztergomban, nov. 11-én a Szövetség ott rendezett kiállításán.

Mező Ferenc, a szellemi olimpiász nyertese, a díjat nyert művéről „Az olimpiai játékok története" előadást tartott a Filologiai Társaságban és sok érdekes dolgot mondott el, amit hálásan hallgatott az egybegyült társaság.

Wälder Gyula építész a villányiúti cisztercitáknál gimnáziumát építi.

Kloze Róbert kereskedő, az új budai bizottsági tag, aki a lemondott dr. Liptay Lajos örökébe lépett a III. választókerületben.

Stadler Nándor bizottsági tagot beválasztották a főváros számadásait felülvizsgáló bizottságba.

Kmettykó János, a kiváló tornászszakember, a Magy. Országos Testnevelési Szövetség művezetői tisztségéről lemondott.

Jóleső elismerésben

részesítette lapunkat és szerkesztőjét Buda egyik erős testülete, *a Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete*, amelynek november 11-én tartott közgyűlésén *Bárdos* György dr. indítványozta, hogy a *Budai Napló*-nak mondjon a közgyűlés hálás köszönetet és fejezze ki a legteljesebb elismerését a lap szerkesztőjével, *Viraág Bélával* szemben, aki egy negyedszázadon át a legnemesebb önzetlenséggel, buzgalommal, kitartással és nem lankadó lelkesedéssel szolgálja azt a nagy nemzeti célt, amelyet mai viszonyaink között a Buda város érdekeiért folytatott harc jelent. Viraág Béla lapjának minden számában azért a gondolatért küzd, hogy *az elmaradt Buda az őt megillető helyre kerüljön*, hogy az évtizedes elhagyatottság és elhanyagoltság helyett BUDA legyen a gondoskodás és fejlődés előterében. Ezért hálával kell iránta viseltetnie a város érdekeit szivén viselő minden polgárnak. A Budai Ingatlantulajdonosok Egyesülete Viraág Béla támogatását megalakulásának első percétől élvezte és megindított akcióinak támogatói sorában Viraág Béla mindig a legelsők sorában volt. Az egyesület ezért minden alkalmat megragad, hogy ezt az értékes, a közre is igen nagy hatást gyakorló munkásságot a köszönetnek bár szerény, de őszinte és igaz szívből jövő megnyilatkozásával illesse és Viraág Bélával szemben a szeretet, ragaszkodás és nagyrabecsülésnek adjon kifejezést. A közgyűlés *Bárdos* György dr. indítványát egyhangúlag a magáévá tette.

Lakásváltozás. Máté István, a székesfőv. törvényhatósági bizottság tagja Vár, Iskola-tér 2. sz. a. régi lakásáról most átköltözött : I., Attila-körút 2. IV. 1. ajtó szám alá.

Mit akarhat Szilágyi Lajos?

Vidékről — Buda környékéről jött ez a levél:

Két évvel ezelőtt egy ködös őszi napon, november 6-án én is elmentem a régi országházba összehívott nagygyűlésre a hadikölesönkötvények ügyében és ott egy különös jelenetnek voltam a tanuja. Az izgatott ülés végén, az izgatott emberek körülfogtak egy kis csoportot, esernyők és botok emelkedtek ütésre és úgylátszott, hogy a kis csoport közepén hadvészülte képpel, sápadtan álló urat megverik.

— Mi lesz a zsetónokkal? — kiabálták feléje. Az eset elsimult és ekkor tudtam meg, hogy ez a komornézésű sápadt úr Szilágyi Lajos képviselő, csász. és kir. kamarás őméltósága.

Érdeklődtem a zsetónok iránt és többen megmagyarázták, miszerint Szilágyi Lajos mint elnök eltűrte, hogy valami jelentéktelenebb Mérleg-utcai polgári körben rettenetes hazárd játék folyjon — zseton alapon s a rendőrségtől sokszor kellemetlenkedtek emiatt az elnökségnek. Az elnökök kénytelenek sokat elszenvedni a tagok miatt, — ahogy azt akkor az ujságok is megírták.

De ezek a hadikölcsönkötvényesek nem szerették Szilágyit, akit a mozgalom megindulásakor elnökké választottak. Az volt a panaszuk, hogy az egész mozgalmat a saját politikai céljaira akarta felhasználni és felmondták neki az elnökséget. Erre megfenyegette őket, hogy megrontja az egész mozgalmat és másnap mondott is a parlamentben olyan kemény beszédet, mint most a városházán. De a hadikölcsönösök vezetői nem engedték magukat és a hirlapokban lecáfolták. Sajtóper is lett belőle, amit valamiféle nyilatkozatokkal intéztek el.

Akkor történt, hogy Kállay Tibor faltörő kosnak használta fel Dinich Vidort Szilágyi Lajos ellen és tulajdonképen Kállay emelte őt ki az elnökségből. Utóda Dinich lett, aki Kállay óhajára jól megszervezte országosan ezt a hadikölcsön mozgalmat. Jutalmul aztán a választásoknál Kállay nem Dinichet jelöltette a pártja listáján, hanem — Szilágyit. Emiatt pedig kudarcot vallott a párt Budán és Szilágyi Lajos cserben is hagyta most végleg a pártot, amelynek — sohasem volt tagja.

Az említett képviselőházi jelenet óta érdekelt ez a Szilágyi Lajos, de megdöbbenve olvastam egyik barátja Nyilt Levelét még 1926 december 15-én, tehát öt hét mulva a *Népszavában*, aki önmagáról azt írta ugyan, hogy politikai pályája derékon ketté törött és aki dr. *Dajka* Andrásnak nevezte magát. No, ez ugyan furcsa dolgokat mondott el a nyilt levelében. Látszott, hogy valami elkeseredett, excentrikus ember lehet. Lett is abból aztán sűrű levélváltás. Ennek a bizonyos nyilt levélnek pedig az volt a konkluziója, hogy Szilágyi Lajos cserben hagyta Tisza Istvánt, azután cserbenhagyta a protestánsokat és végül cserbenhagyta az ellenzéket és átment a Bethlen István pártjára, akit azelőtt becsmérelt. Akkor miniszteri vagy államtitkári ambiciói voltak.

Láttam, hogy az a Dayka rosszmájú ember lehet, mert hisz a politikában elég gyakori a pártváltoztatás. Érdeklődtem akkor Szilágyi Lajos anyagi viszonyai iránt is és úgy értesültem, hogy szegény ember. Lám ez derék. Nem anyagi okok késztik. Próbált ugyan később közgazdasági téren is szerepelni, de nem nagy sikerrel, ahogy azt a „Marta" autóvállalatnál való ténykedése is bizonyította. Utóbb ezen a téren is javult a helyzet s most már mint az Autófuvarozók Orsz. Egyesületének elnöke sikereket arat. Úgy hallom hogy rendben van, — jómódban él. Nincs semmi baj. Titkárnőt is tart.

Csak azt nem értem, hogy ilyen cserbenhagyásokból, ilyen különös támadásokból, hogyan lehet megélni, sőt még politikai tőkét is gyűjteni.

Más ember már régen lejárta volna magát, de Szilágyi — ahogy én nézem az élete folyását — még lehet honvédelmi államtitkár is, de ha az nem, hát — meglássák — lehet még alpolgármester is.

Szilágyi Lajos eszén nehéz túljárni. Öneki valami különös észjárása van. Mint a Ripka-párt által behozott bizottsági tag először nekiment magának Ripkának, a volt vezérének, amivel egyszeribe a várospolitikai harcok előterébe került. Igy lett máról-holnapra az ellenzék vezére és másnap bizalmatlansági indítványt akart tenni a főpolgármester ellen, de most az egyszer — és itt van a tragikum — őt hagyta cserben az ellenzék. Sem a demokraták, sem a szocialisták nem írták alá az indítványt. Csak a Friedrich pártja. Friedrich Istvánt könnyű volt táncba vinni, mert neki régi szenvedélye a tánc. Már pozsonyi diákkora óta, — ahogy épen ebben az ujságban olvastam — ahol a tánciskolában az ő számára egy második külön kolont állítottak mindig a négyeshez és azt ő rendezte. Hátha ez a Lajos, most a Kállay-kettős helyett négyest fog rendezni és az ő számára is egy külön második kolont?

Csak épen táncospárok nem akadtak ott a városháza közgyűlésén. Négy ember mégis csak kevés egy négyeshez, hát még két kolonhoz!

A legnagyobb baja Szilágyi Lajosnak az, hogy nem tudta összetörni ezzel a mázsás kővel azt a konstrukciót, amit Ripka Ferenc épített a városházán és amellyel biztosította a közgyűlés munkarendjét az összes pártok számára. Igy tehát ott sem sikerült pártot alakítania és most aztán — cserben hagyva Bethlen Istvánt is — se kint se bent. Két szék között. Ezt pedig — úgy mondják — az Autófuvarozók Orsz. Egyesülete fogja megsinyleni most — az autótaxi rendszámok kiosztásánál.

Hiába, vidéki ember létemre sok mindenfélét nem tudok megérteni, igy például azt sem, hogy mi köze van mindehhez az autótaxi rendszámoknak?

De legkevésbbé tudom azt megérteni, hogy tulajdonképen — mit is akar Szilágyi Lajos?

Dr. E. P.

Az ősember nyomait találták meg Kelenföldön, a most épülő ref. templom alapzatának lerakásakor. A talált régi kőeszközök és érctárgyak múzeumi megvizsgálásakor kitünt, hogy a leletek a bronzkorszak első idejéből valók. Rövid pár nap alatt azután napvilágra került az egész lelet: egy őskori telep húsz veremlakása és rengeteg bronzkor-elejei szerszám. A legtöbb evő- és vadászszerszám kőből készült. Ebben az időben ugyanis — mint a régészek megállapították — bár már ismerték a bronzot, még leginkább kőből készítette az őskori ember fegyverét és egyéb használatos szerszámait. A húsz őskori veremlakásban a tűzhely előtt nagyon sok állati csontmaradványt is találtak. Szarvas és őz csontjait, amelyeket az ősember lakomája után hagyhatott ott. Több igen értékes őskori edényt is sikerült kiásni a kelenföldi leletnél, amely általában igen sok jelentős bronzkori szerszámmal és fegyverrel gazdagította muzeumunk régiségtárát.

A száz év előtti Buda állapotáról leghívebben tudósít bennünket *Schams* Ferenc gyógyszerész, Pest sz. kir. város polgára, sok mindenféle külföldi tudományos társulat tagja, aki 1822-ben írta 678 lapos vaskos kötetét az akkori Budáról. Itt olvassuk, hogy Buda beépített részének körfogata öt és fél német mérföld, ebből egy és egynegyed esik a Duna vonalára és hogy az egész várost két és fél óra alatt körül lehet sétálni. Van pedig benne éppen háromezer magánház, a templomokat, kolostorokat és középületeket nem számítva. A beépített rész terjedelme 770 hold, de ebbe nem esnek bele az adómentes épületek, mint a királyi palota, a templomok, középületek, továbbá a terek, utcák, a Dunapart és más „haszontalan földrészek", melyek együttvéve majdnem ugyanakkora komplexumot adnak ki. A határ áll 5762 hold szőlőből, 1681 hold szántóból, 3750 hold rétből és magánerdőből és 1757 hold városi erdőből. Ehhez járul 200 hold terület a Csepelszigetből, szóval Buda város határa összesen nem egészen 14.000 hold. Lakott pedig összesen a városban 25.228 adófizető és 2243 kiváltságos lélek; katonákkal, a körülbelül 300 főnyi vidéki diáksággal és a 200 főre tehető jövő-menő hajósnéppel, kereskedővel és egyéb utazóval éppen harmincezerre rúghatott a lakosság száma. Ugyanakkor a szomszéd Pestet hatvanezer, Debrecent negyvenezer ember lakja. 1780-tól kezdve évenkint átlag száz fővel szaporodott a lakosság és Schams minden emberszerető és gondolkozó hazafi nevében hangosan kiáltja, hogy *ne is szaporodjék* jobban, mert ilyen kis helyen *többen meg nem élhetnének*. A buzgó kívánság nem teljesedett, mert most, száz év után Buda lakossága kerek kétszázezer lélek s még ugyanannyi kényelmesen elfér a be nem épített részeken.

A budai polgárcsaládok különös előszeretettel keresik fel azokat a helyeket egy évtizednél régibb idő óta, ahol a *„Pásztor—Faltitschek"* szalonzenekar hangversenyez, mely most *Göndör* Gyuszi natur énekessel gyarapodott, aki énekszámai kíséretében, pompásan kezeli a hegedűt. Ez a közkedvelt szalonzenekar minden délután a *Ravasz*-féle új cukrásztermekben, ahol mint kvartett, — este pedig a *„Pozsony"* kávéházban mint teljes zenekarral játszik.

Az egyéni higienáról beszél dec. 9-én este fél 8-kor a II. ker. Iparoskörben dr. *Bexheft* Ármin orvos. Ezt és az eddigi nagysikerű kultúrestéket is a dr. *Lendl* Adolf elnöksége alatt működő kultúrbizottság rendezi.

Löllbach Gusztáv dr.

neve már eléggé ismert Budán. Az az öt évtized, melyet *Löllbach* Gusztáv dr. büszkén vallhat a magáénak, hosszú láncolata volt a sikereknek. Munkáját eddigi életében mindvégig szerencse kísérte, az a szerencse, mely sohasem hagyja el az ambiciózus, szorgalmas és munkáját szerető embert.

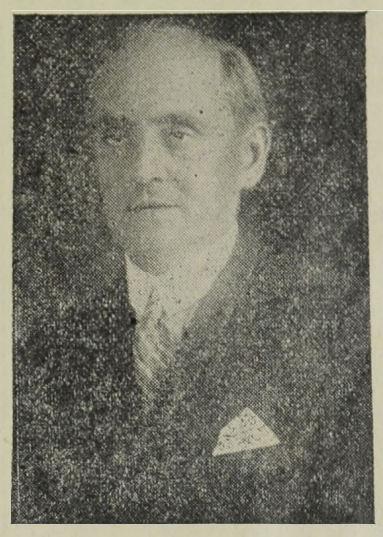

Salgótarjánban született 1882-ben. Régi magyar nemesi családból. Atyja nagy gonddal neveltette tehetséges fiát, ki a gimnáziumi osztályokat Budán, a *Ferenc József*-intézetnél végezte el, a jogi és az államtudományi doktorátust pedig részben a budapesti *Pázmány Péter* tudományegyetemem, részben Lipcsében szerezte meg. Hogy mit tett a jogászatért mint ügyvéd tudós organisator, ez a szakemberekre tartozik, akikkel együtt ezen a téren élénk tudományos mozgalmat indít és munkát végez. A nyilvánosságra tartozik. hogy mint férfi gáncstalan, hogy mindenki szereti, a végsőig kötelességtudó, széles, egyetemes műveltségű mindenhez kapható, ami közhasznú, amit helyesnek tud, hogy oszlopos embere annak a rendnek, annak a munkakörnek, melynek tagja és munkása.

Az ügyvédi gyakorlat művelése mellett van még egy működési köre, amelynek szívesen áldoz időt és fáradságot. Ez a lakáskérdés problémájának megoldása. Nem régen alapította az *I. ker. Villányi-út 1. szám Társasház Szövetkezetet Kovács* Mátyás dr. tanácselnök elnöklete alatt, bizonyára olyan felkarolás mellett, aminőre nagy szorgalmával, becsületes igyekezetével és beigazolt reátermettségével reászolgált.

A Halászbástya múzeumot, amelyben a római, gótikus és reneszánszkorbeli, valamint a Mátyás-templom restaurálásánál előkerült értékes kőemlékeket és sírköveket akarták elhelyezni — nem lesz meg, mert ezeket a nagyrészt középkori emlékeket, amik Budához tartoznak, a Károlyi-palotában fogják elhelyezni. Igy hordják el Pestre minden értékünket!

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Jótékonycélú tánc lesz nov. 25-én az Esplanade szállóban a Budai Szegénygyermekeket Felruházó Egyesület rendezésében.

A „Donavász"-tól a szűrt vízig. Az óbudai r. k. egyházközség kulturális szakosztálya nov. 9-én tanulmányi sétát tett a káposztásmegyeri vízművekben *Reischl-Réw* Sándor, a szakosztály elnöke vezetésével. A hatalmas telep modern berendezése bámulatba ejtő. Ez a vízmű 73 kútból napi 180 ezer köbméter, tehát 180 millió liter szűrt vizet tud produkálni. Természetes, hogy ezen a telepen kívül van még vízmű Ujlakon, mely 40 ezer köbméter vizet produkál (ad) s amit kevesen tudnak, van egy termelő-telep az Országház-tér alatt is napi 30.000 köbméter produkcióval. A többi telep (Gellérthegy, Józsefhegy, Krisztinavárosi, Svábhegyi) csak átemelőtelep. Budapest vízszükséglete igen nagy, személyenkint és naponkint átlagosan 185 liter. Ezzel a számmal vezetőhelyen állunk Európában, mert Berlinben 120 liter, Amszterdamban pedig 78 liter a fejkvóta. A modern egészségtan 130 literben állapította meg egy ember napi vízfogyasztását, ami alatt persze nem azt értjük, hogy ennyit kell meginnia, mert ez a mennyiség ételben-italban csak három liter, hanem ebbe bele van számítva a mosakodás, főzés, fürdés, utcaön-

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnézlumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

tözés, mosás, mindennemű öblögetés stb. Azonban nem elég, hogy sok víz álljon rendelkezésre, ha az mindjárt kellemes ízű s szemre kristálytiszta is. Orvosi szempontból megköveteljük, hogy tiszta, baktériummentes legyen. S ebben a tekintetben is Budapest ivóvize vezet a kontinensen: két hetenkint vizsgálják gondosan a minőségét vegyi szempontból és naponta bakteriológiailag. S itt jegyezzük meg, hogy a budai víz általános vélemény szerint jobb, mint a pesti. Ennek az az oka, hogy a budai víz több ásványi anyagot tartalmaz s így két fokkal keményebb mint a pesti s ez a keménység ízesebbé teszi. Ha kinyitjuk ma a csapot s ömlik ki belőle a sok és jó víz, nem is gondolunk arra, hogy milyen nagy volt az út a szűretlen dunavizet árulo „Donavász" embertől — aki Pesten még 1899-ben is rótta az utcákat — a mai modern vízvezetékig. Milyen nagy áldás a ma már természetesen életünkhöz tartozó pompás, megszűrt ivóvíz. S itt cáfoljuk meg azt az általános balhitet, hogy mi dunavizet iszunk. Nem dunavíz csurog a vízvezetékünkben, hanem a Duna felé, mint mélypont felé igyekvő *talajvíz*, amelyet egy hatalmas kavicsréteg, a Duna hajdani ősmedre, szűr meg.

Az Orsolya apácák a Rózsadombon új iskolájuk építéséhez húszezer pengőt kaptak a fővárostól.

Utcai bódét ezentúl csak különleges engedéllyel lehet felállítani a Vár egész területén, a Gellért-tér, Gellért-rakpart, Döbrentei-tér, Szebeny Antal-tér, Ybl Miklós-tér, Palota-tér, Horváth-kert, Krisztina-téren; a II. kerületben: Elipsz-sétány Hunyadi János-út, Halászbástya, Irma-tér, Corvin-tér, Batthyány-tér, Clark Ádám-téren; a III. kerületben Zsigmond-tér és Aquincum egész területén.

Nász. *Krámer* Adolf és neje, valamint *Fischer* Sándor tisztelettel meghívják ismerőseiket gyermekeik *Szerén* és *Lajos* esküvőjére, mely november hó 18-án, vasárnap d. u. 3 órakor lesz az Öntőház-utcai izraelita templomban. Sürgönycím: Krámer, Budapest, Horthy Miklós-út 42.

A primás-bástyát, amely a Hadtörténelmi Múzeumtól a Bécsikapu-térig terjed, az Országos Levéltártól az állami nyomdáig építik ki a jövő évben.

Az új Jézus Szive szobrot a krisztinavárosi templomban, amelyet nov. 1-én szentelt Zadravetz püspök — *Jankovich* Oszkár ezredes és neje ajándékozta.

„Miénk a jövő" keresztényszocialista szövetség nov. 7-én rendezte taggyűlését a Budai Kat. Legényegylet fő-utcai helyiségében. A mai gazdasági helyzetről beszélt Czetler Jenő dr., a képviselőház alelnöke, Ernszt Sándor dr. orsz. gyülési képviselő, Csóka Lajos főv. biz. tag, Kiss János mérnök, Szabó Mihály vasmunkás.

Hortobágyi juhturó

Mindenütt kapható! Termeli:

ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

HUBERT ÉS TÁRSA h. t.

TELEFON: TERÉZ 222-67

Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4

Egészségügyi berendezések. Csövek.

Műszaki cikkek. Fémgyártás.

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Pilishegyvidéki Hirek néven elevenen és jól szerkesztett hetilap jelenik meg a Buda fölötti községek érdekeit melegen szolgálva. Felelős szerkesztője *Dósa* István. Kiadóhivatala Szentendrén van.

RÁDIÓ Zibrinyinél. I., Attila u. 12.

A nő a harctéren címen Ádám Éva írónő ad elő nov. 17-én a Budavári Társaskör rendezésében a várbeli leánygimnázium tornatermében.

A Magyar Általános Takarékpénztár új fiókot nyitott a Horthy Miklós úton.

VERSENYTÁRGYALÁS. A m. kir. honvéd központi híradóiskola közétkezési bizottság (Károly király laktanya) 1928. évi november hó 22-én 9 órakor nyilvános versenytárgyalást tart 1 évi élelmezés szállításra.

Körülbelüli szükséglete havonta: 1.300 kg. hús (húsfélék), 700 kg. száraz főzelék, 1.500 kg. burgonya és füszeráruk stb. Feltételek a fenti helyen megtudhatók.

Versenytárgyalást hirdetett a főváros a Koronaőr-utcai polgári iskola öt termének linoleum munkálataira, a Szépkilátás-utca (Mártonhegyi- és Tücsök-utca közötti szakasz) csatornaépítésére, a Sashegyen építendő 1200 köbméter űrtartalmú vasbetonmedence építésére, ugyanilyen vízmedence építésére a Csatárka dülőben és a Szép Juhászné vendéglő mellett, a vári vízmedence bővítéseként építendő 5000 köbméter űrtartalmú medence föld- és betonmunkáira.

ÜZENET

R. D. Attila-körút. Szíves elnézését kérjük, de így, ahogy van, a cikket nem tudjuk közölni. Vannak benne jó gondolatok, szolgálná a közérdeket is, Buda fejlődését is, de — rettenetesen pongyola. A nagyközönség elé csak megfésülve és rendes öltözetben, lehetőleg ünneplőben lehet kilépni. Nem elég, ha hirtelen lefirkantjuk a gondolatainkat, abban a hitben, hogy az ujságnak így is jó lesz. Tessék a cikket kétszer is elolvasni, minden fölösleges szót abból kitörülni, ha kell átírni, minden fölényeskedést kerülni benne, — akkor joga lesz kötni magát ahhoz, hogy: „...vagy így közöljük, vagy sehogy...'' Egészen más — a hir, amit mi szívesen átírunk és fő benne az értesítés. A cikket azzal származtatjuk vissza, hogy tessék azt sajátkezűleg átfésülni.

E. L. Ujlak. Kár a szemrehányásért, mert mi csak olyan ügyről vehetünk tudomást, amiről értesítenek minket, — csak oda mehetünk, ahová meghívnak. Ezek nem oly nagyhorderejű események, amikről okvetlenül tudosítást kell adni, hanem csak személyes ügyek, ahol elvárjuk az udvariasságot. Utólag most egyáltalán nem közlünk semmit.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
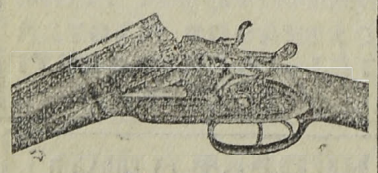
VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Emelkedik a betétgyarapodás a budai pénzintézeteknél

Az itteni bankok üzletmenete a folyó félévben általában kedvezőek. Emelkedett az üzleti forgalom, emelkedett a kihelyezések összege és emelkedett a betétképződés is, amelynek tempója jóval gyorsabb mint eddig.

Erre mutat a *Budai Általános Takarékpénztár Rt.* betétállománya is, amely közel 1,500.000 pengőt reprezentál, szemben a mult év végi 500.000 pengővel. A gyarapodás tehát 1,000.000 pengő, az az 200 százalék.

A betétképződés ütemének erősödése nem egyeztethető össze a folyó év első felének konjunktúra-gyengülésével. Örvendetes jelenség azonban és éppen a *Budai Általános Takarékpénztár* kitünő státusát és üzleti kapcsolatait juttatja kifejezésre, hogy ennek ellenére a betétképződés mégis előre halad.

Buda pénzintézeti jelentőségét a messze a budai részen túl is nagyon becsült *Budai Általános Takarékpénztár Rt.* reprezentálja.

Mióta a *Budai Napló* utoljára számolt be a *Budai Általános Takarékpénztár részvénytársaságról,* azóta ez az intézet nagy fejlődésen ment keresztül és összeköttetéseit is jelentős mértékben fejlesztette tovább, hiszen kapcsolatai a város vezető férfiaiból összeállított igazgatósága folytán biztosítva voltak. Az igazgatótanács elnöke báró *Hatvany* Endre, tagjai sorában ismerős nevek: gróf *Almássy* Pál, gróf *Batthyány* Miklós, dr. *Kozma* Jenő, dr. *Petzrik* Jenő, dr. *Szalay* Sándor nevei.

A *Budai Általános Takarékpénztár Rt.* a budai bankok közül a legerősebben kultiválja a banküzleteket. A betéti üzlet nagy mértékben fejlődött, 1927 végén, 1928 augusztusában a betétek összege több mint ötnegyedmillió pengőre emelkedett, ugyanakkor pénztárállománya 172.000 pengőt tesz ki. Váltótárcája 1928 év augusztus hónapjában 2,000.000 pengő állományt mutat fel a takarékpénztár és minden tétel a *Budai Általános Takarékpénztár Rt.* nagy, egészséges fejlődéséről tesz tanuságot.

A *Budai Általános Takarékpénztár Rt.* ügyes és óvatos politikáját, amellyel a legnagyobb biztonsággal hidalta át a nagy konjunktúrát és a veszélyes dekonjunktúrák idejét, folytatja ezután is. Állandóan nagy összegű hitelek állnak a takarékpénztár rendelkezésére, melyeknek segítségével üzletfeleit a legteljesebb mértékben ki tudja elégíteni. Fejlődésének eddigi irányát szigorúan megőrzi és továbbra is betéti takarékpénztár akar maradni. A *Budai Általános Takarékpénztár* fő programja hosszú időkön át mindig a szoliditás jegyében bonyolódott le és ezután is ez lesz a jelszava, ami mérlegeiben, a növekvő számokban és a számok egészséges arányában jut kifejezésre.

Felkerestük a *Budai Általános Takarékpénztár Rt.* vezérigazgatóját

Friedländer Andort,

aki mögött igen előkelő pénzintézeti vezetői mult áll, melynek nagy megbecsülésben van része, úgy a helyi piacon, mint a fővárosi intézeteknél, amelyekkel nagyon szép és kiterjedt összeköttetéseket tart fenn. *Friedländer* Andor a takarékpénztár fejlődéséről a következőkben nyilatkozott:

— A vezetésem alatt álló intézet 1910-ben alakult és mindenkor elővigyázatos, szolid üzletpolitikát folytatott. Betétállománya és a kihelyezési állománya progresszive emelkedik. Igy betéteink félévi mérlegünk alapján 125 százalékos emelkedést mutatnak és ma másfél milliót képviselnek. Ezzel arányban áll kihelyezési állományunk, mely több mint 2,000.000 pengőt tesz ki. Ez a két tétel igazolja, hogy a legreálisabb bázison dolgozik az intézet. Kihelyezési állományaink tekintélyes részét az itteni kereskedők és iparosok veszik igénybe és kihelyezéseink teljes egészében jelzálogilag vannak biztosítva.

— Ami a piac gazdasági helyzetét illeti, ma már egészségesnek mondható, bár az erős közterhek a fejlődésben erősen gátolják; az itteni kereskedők és iparosok azonban szolidak. A *Budai Általános Takarékpénztár részvénytársaságnak* egyetlen célja: *Buda gazdasági hiteligényeinek minél előnyösebb kielégítése.*

A budai kisipar és kiskereskedelem hiteligényeit úgyszólván ez a kitünően vezetett tőkeerős takarékpénztár látja el, mely ezen ténykedésével nagy szolgálatára van a budai hiteléletnek. Friedländer Andor vezérigazgató, kinek óvatos és amellett konsziliáns ügyvitele közismert és Buda városa és környéke közönségének bizalmát teljes mértékben bírja, agilisan és szakértelemmel vezeti Buda első pénzintézetét, amely egyre tekintélyesebb forgalmat bonyolít le.

Ferenczy László

Budapest Székesfőváros Községi Takarékpénztár rt. budai fiókjai

az itteni piacon általános közszeretetnek örvendenek és az a fejlődés, amely az utóbbi hónapokban mindjobban kibontakozik, azt jelenti, hogy előnyös kölcsöneikkel a piacon meg vannak elégedve. A betétképződéseik örvendetesen javulnak, kihelyezéseiknél a Községi Takarékpénztár konzervativ üzleti elvei szerint járnak el és főleg bekebelezési hiteleket csinálnak. Dubióz tételek a fiókoknál nem fordulnak elő. Klienteláik a gyáripar, továbbá kereskedők és a helybeli közép- és nagyiparosok.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár Rt.

vezérigazgatója, *Bartók* Béla nyilatkozatát a következőkben közöljük:

— A vezetésem alatt álló pénzintézet 1906-ban alakult. Teljesen független és főleg a kisemberek hiteligényeinek jogos kielégítésére törekszik. A betétképződés fokozatos emelkedése, éppúgy a kihelyezési állomány egyre növekvő tételei mutatják a takarékpénztár örvendetes fejlődését. A betétállomány emelkedése félévi mérlegünk szerint cca 30 százalékos s ma 440.000 pengőt képvisel, addig a kihelyezési állomány összege a 620.000 pengőt meghaladja. Kamattételeink azonosak a budai pénzintézetek kamattételeivel. A kihelyezési állományunk 65 százaléka van jelzálogilag bekebelezve.

— Ügyfeleink legnagyobb részben kereskedők és iparosok. A gazdasági helyzet általában kielégítő. A félévi mérlegünk kedvező alakulásából a mult évi osztalékot már is biztosítva látjuk.

Bohunicky Bank Rt.

úgy a betét mint a kihelyezési állomány fejlődő képét mutatja. A betétállomány a félévi mérleg alapján 25—30 százalékkal emelkedett és a betétek után maximálisan 8.5 százalék kamatot térít. Egy félév óta a kihelyezési állomány rapidar emelkedett és kamattétele 12—16 százalék között mozog. Kizárólag a tisztviselő társadalom tartozik ügyfelei sorába és 90 százalékban a kihelyezési állomány jelzálogilag van bekebelezve. A jól vezetett banknak igazgatója *Bohunicky Rezső.*

Mi ujság a pénzvilágban?

* **A Kereskedelmi Bank** teljes egy pengővel fogja az 1928-as osztalékot emelni, tehát a tavalyi 6 pengő helyett 7 pengő lesz a dividenda.

* **A Nemzetközi Gép,** amely mint tudvalevő az *Angol-Magyar Bank* kitünően fejlődő érdekeltsége, november hó folyamán megtartja mérleg megállapító ülését.

* **A szeszgyárak** 1927—28. évi kampánya augusztus végével bezáródott. Ebben a kampányban 384.000 hektoliter szeszt termeltek Magyarország összes szeszipari vállalatai, ami 15 százalékkal nagyobb, mint az előző évi volt. A kedvezőbb termelési mennyiség tehát kedvezőbb üzleteredményt is jelentenek a szeszipari vállalatok részére.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA

Kiadásért felelős: Virág Béla.
Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szennyvíztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
Megbízható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

HÁZ
ÉS TELEK
CSENDŐR-LAKTANYÁNÁL gyönyörű 4 szobás villa, külön 2 kisebb alagsori lakással 52.000 P. Ugyanott egy másik hasonló, de kisebb uri villa 43.000 pengőért eladó.
SVÁBHEGYEN a szállodához közel, 3 épület összesen 7 lakással, 8 lóra istállóval, 600 □-öles kerttel, 4500 P jövedelemmel, 24.000 P-ért eladó. 16.000 P-vel átvehető.
VÖRÖSVÁRI vonalon főuri villa 10 szoba, hall, tennisz-pálya, strandfürdő, autógarázs, istálló, majorsági udvar, óriási gyümölcsös, nagy díszkert egy millió rózsafával, külön kis kápolna, 10 hold príma földdel, potom 60.000 pengőért sürgősen eladó.
MÁRTONHEGYI-UTNÁL villa 6 és 4 szobás lakással, 3600 négyszögöles ősparkkal, a villa még némi befejezést igényel, telekértékben, vagyis 90.000 P-ért eladó.

LAKÁS
KÉT MODERN VILLALAKÁST keresünk a Gellértfürdő környékén. Mindegyik három szoba hallal, lehetőleg egy villában. Telefonértesítést kér Turul könyvkiadó, J.: 322—98.
2 SZOBÁS KOMFORTOS lakást keresek földszint vagy I. emeleten 1400 pengőig Budán a Fő-utca közelében. Ajánlatokat kérek Szabó ékszerész, II., Fő-utca 45.

NE VEGYEN
addig semmiféle ingatlant Budán, amig nem értekezett előbb, Buda legrégibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:
PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

ZLAMÁL véget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, grampohon raktár. Megbizható javitóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonh. Aut. 520-23.

BÉRAUTÓÜZEM
TAVASZ
GARAGE
Budapest, II. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyár között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók, átalány bérautófuvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyipar Részvénytársaság Asványolajnomitógyár bizományosa
Sürgönycim: TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban:
Éjjel / Nappal } 642-27

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Budapest I, Bors-u. 24 Tölgy- és bükkparket egyszerű és díszes kivitelben
Telefon: 507-34 szám Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítás

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok - Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!
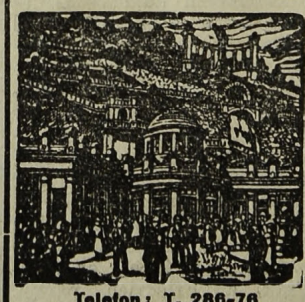
Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyviz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Réval Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 930. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szöveg sor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 november 25.

A polgárság

ujra kezd divatba jönni. „Akkor" — a kommün után — elmaradt a nagy tanulságok levonása s a polgárság maradt ami volt: széthúzó, közös célokra egyesülni nem tudó alkotó eleme egy tragikusan szomorú sorsú nemzetnek. Jelszavakkal bontották meg egységét, amikor leginkább lett volna szükség az erők összefogására. Gazdasági leromlását teljessé tették.

Csak kevesen, a hivatottak látták a polgárság szétbontásában rejlő veszedelmet s kiáltottak vétót a polgári szolidaritás erőforrásainak elherdálása ellen. Uj jelszavak jöttek: neonacionalizmus, fascizmus stb. praktikus tartalom s minden gazdasági célkitűzés nélkül. Intézmények, amelyek a polgári egységet szolgálták volna, nem létesültek.

Buda polgársága is öntudatra ébredt. Szervezkedni próbál, de ezernyi akadály gördül a szervezkedés minden lépése elé.

Az iparostársadalom, melyet a mai helyzet existenciájában veszélyeztet, új célok megvalósítására fogott egybe s vissza akarja állítani a nagymultu budai ipar régi jóhírnevét. De vajjon lehetséges-e ez?

Alig tette meg a szervezkedés első lépéseit, ezernyi akadály tornyosul eléje s a fizikai nehézségek egész sokaságával kell megküzdenie.

4000 krisztinavárosi iparosnak nincs olyan helyisége, ahol összejöveteleit megtarthassa s közös érdekű ügyeit megbeszélje. Kiállítást szeretne rendezni, hogy versenyképességéről a budai közönséget meggyőzze — s az egész első kerületben nincs olyan hely, amely erre alkalmas volna. Cserkészcsapata megfelelő hajlék nélkül tengődik s nincs egy olvasóterme, ahol művelődjék. A „nemzet jövője" koresmákban kénytelen megtartani összejöveteleit. Maga a „Budai Társaskör", a polgári gondolat eme erős fellegvára, állandó és végleges helyiség nélkül szükölködik s tűrt helyzetében tagjainak minimális kényelmét is alig tudja biztosítani.

Azok pedig, akiket polgártársaik bizalma előkelő poziciókba emelt, ranghoz, vagyonhoz és más előnyökhöz juttatott — túlnyomórészben, állig begombolkozva, nézik polgártársaik ezernyi baját. Megszülethetett volna-e Nagymagyarország, ha Széchenyi István nemes áldozatkészsége nem buzdította volna a száz év előtti alkotó generációt?

Iparosházat az I. kerületnek!

A Koronaőr- és Mészáros-utca sarkán ott dísztelenkedik egy fővárosi telek s hatalmas értékkel kihasználatlanul várja, míg Szent Bürokrácius észreveszi. Épitsen Buda iparos közönsége hajlékot, bérelje ki esetleg s földszintet az I. ker. előljáróság s a kamatokat bőven meghozza az a sok megspórolt idő, amit a Várba való felgyalogolás jelent. Az I. emelet az egyesületeké, legalább egy megfelelő nagy teremmel, a többi emeleten bérlakások legyenek és a kamatok — nemcsak az anyagiak, de az erkölcsiek is — bőven megtérülnek.

A legközelebbi jövőben nagyarányú kölcsön akciót indítunk meg egy Budai Iparosház felépítésére. Jegyezzen minden iparos tehetsége szerint annyit, amennyit a cél érdekében jónak lát. Buda egész közönsége bizonyára szívvel lélekkel fogja felkarolni ezt a tervet, mely Buda gazdasági és szellemi fellendülését, polgárságának összefogását, egy egészséges polgári közvélemény kialakulását fogja eredményezni. Az akciót ismertető propaganda iratok most vannak elkészítés alatt, de annak minden fázisáról a *Budai Napló* is közöl részletes tudósításokat. Az iparosház terveit Buda egyik nagynevű építésze már készíti, hogy mire a kellő tőke együtt lesz, késedelem nélkül induljon meg a munka. Tudtunkkal 3000 pengő még rendelkezésre áll e célra abból az összegből, amit két év előtt az *„iparos otthon"* céljaira szerzett a feloszlott „Budai iparosok és kispolgárok pártja" s ez szolgálhat a gyűjtés alapjául.

A polgárság eszméljen föl végre. Vegye kezébe a saját sorsának az intézését, mert a magisztrátus mással van elfoglalva.

Dr. Krivoss Arpád.

Budán, 1928. november 24

Pártértekezletet tart az Egységes Községi Polgári Párt e hó 26-án, hétfőn este fél 7 órakor Akadémia-utcai klubhelyiségében. A tanácskozást ugyanott vacsora követi.

Buda fürdőváros ügyét szolgálja első sorban, hogy a „Budapest fürdőváros Egyesület" december 2-án délelőtt 11 órakor a Gellért-fürdő hangversenytermében tartja ez idei közgyülését. Ez alkalommal *Vass* József népjóléti miniszter nagyszabású beszédben kifejti fürdőügyi programmját, mely elé nagy érdeklődéssel tekintenek az érdekelt körök. Ez döntő befolyással lehet az 1930-ra, a Gellért-hegyre tervezett fürdőügyi és idegenforgalmi kiállításra, amit dr. *Ripka* Ferenc mint az *Orsz. Idegenforgalmi Tanács* elnöke, szintén napirendre tűz.

Két érdemes előljárónk, dr. *Szalay* Sándor és *Badál* Ede vonul ez évben nyugalomba. A törvényhatóság november közepén dönt e kérdésben s decemberben lesz a két díszes állás betöltése.

Ne politizálion

a város közgyülése, mert a régi, budai mondás szerint: — aki ott akar politizálni, az menjen a parlamentbe. Azaz, egy emelettel feljebb. Vagy négy évtizeddel ezelőtt a Vácikörút, a mai „Vilmos császár-út" 55. számú ház földszintjén volt elhelyezve a VI. kerület városbirójának a hivatala. Ugyanennek a háznak első emeletén pedig a VI. kerületi járásbiróság működött. A városbiró prototipusa volt az akkori pesti polgárnak. A gazdasági viszonyokkal s saját sorsával megelégedett, jóindulatú, jovális öreg úr. Jó hazafi, de — mint akkortájt az öregebb generáció általában — nemigen tudott magyarul. Mindamellett mint városbiró, tapintatos modoránál és pártatlanságánál fogva, általános szeretetnek és tiszteletnek örvendett. Jaj volt azonban annak a félnek, aki ügyvéddel jelent meg a tárgyaláson. Alighogy megpillantotta a jó városbiró az ügyvédi aktatáskát, már felforrt benne a méreg. Az első tagadom-nál pedig pulykavörösen rivalt rá a megszeppent ügyvédre: „Hier gibt's ka dagadom, wenns dagadni wollen gehns hinauf auf'n ersten Stock dort kennens dagadni." Sajátságos véletlen, hogy a városbiró fia maga is mint járásbiró ott robotolt azon a „tagadom"-októl hangos első emeleten. *(Agisz.)*

A Zugligeti Egyesület vasárnap, e hó 25-én, délelőtt 11 órakor ülést tart a Kloze-féle vendéglő külön helyiségében, amelyen a tagok családtagjaikkal együtt jelennek meg. Ez alkalommal *Okályi* Iván tanársegéd előadást tart „A zugligeti gyümölcstermesztés fejlődésének irányítása" címen.

A limanovai csata, a magyar Thermopyle emlékének áldoz december hó 11-én este háromnegyed 6 órakor a régi képviselőház dísztermében a limanovai országos emlékbizottság. Az ünnep műsorán szerepel a Testvériség dalárda, *Puky* Endre elnöki megnyitója, gróf *Klebelsberg* Kunó ünnepi beszéde és *Czékus* Zoltán ezredes felolvasása a csata lefolyásáról. A szép ünnepet emeli majd *Wagner* Károly ny. államtitkár, aki irredenta dalokat énekel és zongorán *Márkus* Dezső főzeneigazgató kisér.

A Törökvész jövőjét földrajzi fekvése biztosítja, ami föltétlenül döntő tényező a város egyes részeinek fejlődésénél. Északnyugat felől védett lankás lejtők, ezek éppen úgy elhelyezve, mint a Gellérthegy déli oldala, melyet Budapest riviérájának szoktak mondani. Ez is hamar beépült, amint divatba jött. A Törökvészdülő előnyösebb helyzetben van, mert hatalmas hegyvidék terül el mögötte és enyhe klimát biztosít számára. De itt van a Gugger-hegyre vezető szerpentin út is, ahová hatalmas utak torkollanak a Rózsadomb felől. Szanatóriumoknak, gyógypenzióknak alkalmas klimatikus hely ez, mely rövid időn belül divatba jön.

Betörők világa címen tart rendkívül érdekesnek igérkező előadást a *Budai Társaskör* csütörtöki társasestélyén e hó 29-én 7 órakor dr. *Székely* Vladimir főkapitányhelyettes, amelyben gyakorlati tanácsokat ad a védekezésre. Tagok által bevezetett vendégeket szívesen lát az elnökség.

Mi lesz a budai szinházzal?

Két pártra oszlott Buda közönsége az állandó színház kérdésében. Az egyik párt föltétlenül fenntartandónak véli a Nyári színkört és külön kőszínházat kíván Buda más helyén, — míg a másik párt belenyugszik abba, hogy a színkört építsék át téli színháznak, de önálló színház legyen és nem más színház pótszínháza. Több izben foglalkozott ezzel a kérdéssel a Hollós Mátyás Társaság is és ott gondosan tanulmányozták a Budai Színkörre és a vele kapcsolatos Városi Színházra vonatkozó beszédeket, így első sorban Becsey Antal budai bizottsági tag fejtegetéseit, aki sajnálattal kifogásolta szociális szempontból a színészek alacsony fizetését és azt, hogy a külföldi szereplők a hazai művészek rovására lépnek fel. Magyar szerző alig jut szóhoz, a klasszikus népszerű műveket nem kultiválják. Így nyilatkozott egy másik budai bizottsági tag, Liptay Lajos is. Lázár Ferenc indítványt is adott be régebben, hogy a Budai Színkörben ne egy darabot adjanak az egész nyáron át és ezt az indítványát most megismételte. A Budai Színkör vezetése ellen tehát panasz van s azt sehogy sem sikerült kivédeni. A színkör átépítése ellen nyilatkoztak a napisajtóban az egyes pesti színházigazgatók s ezek szerint ez nem lesz se jó téli, se jó nyári színház, vagy fordítva: — Budának így lesz egy rossz nyári és egy rossz téli színháza. Körülbelül ily értelemben nyilatkoztak: Hevesi Sándor, Beőthy László, Jób Dániel, Faludi Jenő, Faludi Sándor, Lázár Ödön és dr. Torday Ottó színigazgatók. A Hollós Mátyás Társaságban, mely a budai írók, művészek és tudósok egyesülete, az a nézet alakult ki, hogy fel kellene hívni Sebestyén Gézát az illetékes tényezőknek arra, hogy a színház átépítésére szánt tőkével új állandó színházat építsen vagy a Vérmező felső csücskén, vagy a Fő-utca sarkán fölszabaduló Ganz-féle telken és a két színház számára önálló társulatot szervezzen vegyes műsorral. Buda mint fürdőváros föltétlenül igényt tart állandó színházra, de okvetlenül fenntartandónak vélik itt a Nyári szinkört, változatosabb műsorral, mert ez a színház kipróbáltan betölti hivatását. Kár volna ezt elrontani. Budán nagy érdeklődéssel várják, hogy a bizottsági tárgyalások után a Tanács és a közgyülés a közérdeket és a művészetet szolgálja-e, vagy pedig a protekciós rendszer alapján a vállalkozó üzleti érdekeit. Budán az összes egyesületek készülnek megmozdulni és harcba küldik Buda minden képviselőjét, hogy a polgárság évtizedes kívánságát és a fürdőváros nagy érdekeit megvédjék.

Spektator.

Bűz és füstmentes villanymozdonyok fogják már tavasszal a Széchenyi-hegyre szállítani a közönséget — a régi döcögő fogaskerekű helyett. A villamosítás munkálatait a Beszkárt a tőle megszokott elsőrendű készséggel hajtja végre. *Faller* Mihály főmérnök, a Beszkárt főfelügyelője szakszerű felvilágosítása szerint a háromezerhétszáz méter hosszú pálya alapépítményét a villamos-társaság gondosan helyreállítja, a szükséges helyeken falazott támfalat épít. A vágány 23.6 kg-os vignol sín, amelynek közepén a Riggenbach-rendszerű fogasrudazatot alkalmazzák. A pálya 15. szelvényénél csinos gépházat építenek, amelyben két, 500—500 kilovattos áramátalakító lesz, amely a tízezer volt feszültségű, 50 periódusu forgó áramot a Révész-utcai telepről kapja. Az áramot szállító földalatti kábel már el is készült. A vasoszlopokra szerelt munkavezeték kapocsfeszültsége 550 voltos egyenáram lesz. A mozdonyok közül két darab a „Svajzerische Locomotiv Fabrik" winterthurmi gyárában, hat darab pedig a Ganz-Danubius budapesti gyárában készül. A mozdonyok mindegyike két 150—150 lóerős motorral lesz felszerelve s a vonat sebessége átlagosan a 12 kilométert fogja elérni. A városmajori végállomáson új mozdony, kocsiszín és műhely épül.

Budával nem versenyezhet szépség és harmónia dolgában más város. A monumentális általános képen felül annyi meglepetést tartogat a szemlélő számára, mint sehol máshol a világon — írja Jeszenszky Sándor értékes könyvében, a „Szép Budapest"-ben. A Várhegyet megkerülve, az minden oldaláról más képet ad. A Gellérthegy csupa meglepetés. Pest felől komor, meredek sziklafalat mutat, hátul pedig lankás mezőkkel olvad a kelenföldi síkba. A Kelenföldről nem várt újszerű kilátás tárul elénk. Az előtérben a Sashegy zöldelő kettős csúcsa; délről olyan mint egy kétpupú teve, szemben pedig, ha csak egy csúcsa látszik, hasonlít a japán rajzok jellegzetes tűzhányójához, a Fuinoyamához, mögötte sötétzöld háttér, a Svábhegy hatalmas lejtője. A Kissvábhegy, a Farkasrét, Rózsadomb kilátásai mind különbözők és amint egy szép szobrot körüljár az ember, hogy minden vonalában gyönyörködhessen — Budapestet is mindezen pontokról külön-külön meg kell nézni. A budai amfiteátrum ezen középhegyeinek kilátása túlszárnyalja a Vár-, Gellérthegyet s a Duna megszakított ezüstszalagján túl feltűnik a pesti házrengeteg, hol szines, esillogó, hol ködös, elmosódó képe. Feljebb menvén a Svábhegy lejtőjén a kép mindinkább tágul és az apró részletek nagy egységbe olvadnak össze, végül a Jánoshegyi kilátótoronyból már egész Budapestet úgy lehet látni, akárcsak egy térképen. A budai rész meglepő részlete az a három völgyszorulat, amely a Várhegy és Naphegy, a Várhegy és Rózsadomb, valamint a Kissvábhegy és Rózsadomb között pittoreszk városképek alakítására ad alkalmat. Nem lehet mind felsorolni a szép részleteket, de már ezek alapján is megállapítható minden elfogultság nélkül, hogy Budapest a világ egyik legszebb fekvésű nagyvárosa.

A Rózsadomb rönesszánsza

A „Rózsadomb és Vidéke Egyesület" közgyülése

Elnök: Bárczy István v. miniszter

Meleg, szép ünneppé alakult a „Rózsadomb és Vidéke Egyesület ez évi közgyülése, amelynek különös fényt adott, hogy azon részt vett az egyesület védnöke

dr. József Ferenc kir. herceg

és az a korszakalkotó körülmény, hogy az egyesület elhúnyt elnöke, Alpár Ignác helyébe, elnöknek megválasztotta dr. *Bárczy* István volt minisztert, akinek ma is meg van a rendkívüli értékes kapcsolata a városházával és az a biztos tájékozódottsága, hogy a városházán miképpen lehet eredményes szószólója ennek a hegyvidéknek, mely szinte beleesik a beépített város területébe és természetes hinterlandja a felhévvizi fürdőknek.

Megjelent a közgyülésen dr. *Kozma* Jenő Buda orszgy. képviselője is, hogy jelenlétével emelje a közgyülés súlyát, úgyszintén *Éber* Antal vezérigazgató városi biz. tag, *Szviezsényi* Zoltán min. tan., Budapest fürdőváros igazgatója, *Bársony* Oszkár az IBUSz vezérigazgatója, *Légrády* Ottó laptulajdonos és többen, akik csak most kapcsolódtak bele az egyesületbe, mint a Rózsadomb új lakói. Képviseltették magukat az érdekelt hatóságok is szakközegeik révén s azok között első helyen megjelent *Szente* Miklós III. ker. előljáró is.

A lövölde dísztermében nagyszámú előkelő közönség jelent meg és a közgyülést budatétényi *Vály* Ernő dr. főorvos nyitotta meg ünnepélyes szavakkal, üdvözölve a főherceget és a megjelenteket. Azután a kandidáló bizottság egyhangúlag történt jelölése alapján ajánlotta, hogy elnöknek válasszák meg dr. Bárczy István volt minisztert és főpolgármestert, aki előzetes megbeszélések folyamán a jelölést elfogadta. A közgyülés közfelkiáltással elfogadta az indítványt és a terembe lépő új elnököt nagy ovációval fogadta.

Ezután felolvasta

dr. Ripka Ferenc

levelét, amelyben megköszönte a meghívást és sajnálattal tudatta, hogy nagy elfoglaltsága miatt nem vehet részt a közgyülésen, mert meggyőződése, hogy minden mozgalom, mely Buda természeti szépségeinek kultiválását tűzte ki célul, fontos missziót teljesít, mert ezzel nemcsak a székesfőváros egyik csiszolatlan gyémántját teszi értékessé, de nemzeti érdeket is szolgál. Szívből üdvözli ennek a mozgalomnak vezetőit és munkásait.

Kimentették ezenkívül elmaradásukat dr. *Sipőcz* Jenő polgármester és *Lobmayer* Jenő tanácsnok, akik névünnepüket ülték. Továbbá dr. *Manninger* Vilmos egyet. tanár, aki a kertészeti kongresszuson volt elfoglalva.

Jelen voltak: Bárczy István dr. elnök, almási Balogh Loránt, Valy Ernő dr. és Weimess Marián alelnökök, Kozma Jenő dr., Éber Antal dr., Szviezsényi Zoltán, Szávay Gyula, John Rontó, Rutkay Aladár, Schack Béla dr., Fáber Fülöp, Kónyi Hugó, Bársony Oszkár, Lengyel Endre, Méhn Antal, Párnitzky Elemér, Bedő Ottó, Jakab Dezső, Egerer Gedeon dr., Pláner Gyula, Bánlaky Adorján, Leó György dr., Dullien Ferenc, Hörcher Ödön dr., Pajor Dezső dr., Székely Dezső, Székely Mihály, Szilágyi Károly, Róna Márk, sárosi Boczkó János, Tholt József dr., Asbóth Oszkár, Csáky Adolf, Harsányi Jenő, Rosinger Miklós, Kalmár Iván, Péteri János, Molnár Kálmán dr., Csapó Rezső, Szeghő Aladár, Szeghő Elemér dr., Kotál Henrik, Országh Sándor dr., Sebestyén Dávid dr., Wagner Károly, Domokos Ferenc, Politzer Sándor, Nagy László, Liszka Károly, Kellner József, Nemesszeghy Jenő, Gelczer Andor és ezenkívül számos tagja az egyesületnek.

A közgyülésen résztvettek részben mint a hatóságok kiküldöttei, részben mint a rokonegyesületek képviselői: Bárdos György dr., Lugmayer József dr., Bercsényi Antal, Szente Miklós, Eperjessy Béla, Sötér Sándor, Wágner Károly, Szeszlér Hugó, Chambre Lajos dr., Wagner Levente, Guth Ferenc dr., Erczhegyi István és többen.

A napirend szerint következett

almási Balogh Lóránt alelnök

emlékbeszéde Alpár Ignácról és az új elnök üdvözlése. Beszédét azzal kezdte, hogy:

„. . . A tenger vizének minden cseppje egyenlő, akár lennt van a tenger feneketlen mélységében, akár a magasan csapkodó hullámok tetején tarajzik. Ám a népek tengerében mások a törvények, mert nincsen egyenlőség a földön. Csúnya, unalmas, egyhangú volna a világ, ha minden teremtménye egyforma volna,

ha nem volna fű, csak csupa virág,
ha nem volna hegy, csak csupa síkság,
ha nem volna tömeg, csak csupa művész,
ha nem volna átlagos műveltség, csak csupa tudós,
ha nem volna árnyék, csak csupa fény,
ha nem volna száraz kenyér, csak csupa gyémánt,
akkor nem volna érték ezen a földön.

Az lesz értékké, amiből kevés van és

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókurák tartására, izületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére. Svéd tornaterem.

ami után áhitozva nyujtjuk ki kezünket."

A magyar nemzet jövőjét abban látja, hogy mindig vet fel újabb tehetségeket, amilyen Alpár Ignác is volt. Vérbeli építész, alkotó erővel, s kedves, mint ember, akit ragyogó kedélye a társaság központjává tett. Ő gyüjtötte össze az ezeréves Magyarország összes megmaradt műemlékeit és megalkotta a városligeti Vajdahunyad várát. Budapesten és országszerte olyan emlékműveket épített, amelyek évszázadokra biztosítják nevének fennmaradását.

Ravatalánál megsírattuk őt, aki rajongva szerette ezt a szép vidéket és most, amikor emlékezete visszatért ide mint az üstökös, a megjelentek nevében küldte utána csendes imáját.

Azután melegen üdvözölte *Bárczy* István dr. őexcellenciáját, az új elnököt és biztosította őt, hogy az általa újból felemelt zászló alá egy szívvel, egy lélekkel sorakoznak mindnyájan és ugyanazzal a szeretettel és megértéssel fogják követni az új vezért, akinek munkájára az Isten áldását kérte.

Az éljenzés csillapultával szólásra emelkedett az így lelkes aklamációval megválasztott elnök

dr. Bárczy István
ny. miniszter,

Budapest székesfőváros nagynevű és népszerű volt főpolgármestere és polgármestere, és azzal kezdte szavait, hogy:

„. . . Ha egy idegen ember véletlenül idetoppanna és ezen a díszes és nagy társaságon végigtekintene, nem tudná bizonyosan kitalálni, hogy itt most a Rózsadomb és Vidéke Egyesület tartja közgyűlését. Ezen nem is csodálkozom, mert hiszen ennyi díszszel, előkelőséggel, intelligenciával, gyakorlati tapasztalattal, amennyit az itt jelenlevők képviselnek, még az egész főváros ügyes-bajos dolgait is el lehetne igazítani."

Azután méltatta a Rózsadomb és Vidéke Egyesület fontosságát, mert

itt kapcsolódik a hegyvidék a fővárosba s épen ezért a főváros legegészségesebb, legkedveltebb lakóvidékévé kell lennie, ha ellátnák a nagyváros kulturtényezőivel. Ez volna Budapest legszebb parkja és közel fekvő kiránduló helye.

Meleg szavakkal emlékezett meg elődjéről, boldogult Alpár Ignácról és éppen ezért nagy megtiszteltetésnek tekinti, hálásan köszöni és elfogadja, hogy Alpár utódává megválasztották. Mint előde ő is meleg szeretettel van a magyarok szépséges fővárosa iránt, ez fogja áthatni elnöki tevékenységét ez adja a programját. Mindent megtesz a Rózsadomb és vidékének nagyvároshoz méltó fejlesztése érdekében és erre nézve az illetékes szakkörökkel

nagyszabású programmot fog kidolgozni,

amelybe belevonja a Dunától a Gugger-hegyig terjedő, a Rókus-hegy, Pasarét és Szépvölgy közötti területet. Ezt többrészre osztják föl és mindenütt megszervezik annak a résznek a képviseletét és ezzel az eleven szervezettel, céltudatos, kitartó munkával haladnak a cél felé. Amióta ő is rózsadombi lakos, nagyon sok gondolata van s azok megvalósításáért lelkesen hajlandó küzdeni. Az ötletszerű dilettantizmust kerülni akarja, mert csak nagyszabású integrans programmal lehet boldogulni. Külön kérdés, amelyet a legnagyobb eréllyel igyekszik dülőre juttatni

a rózsadombi autóbuszközlekedés.

Külön megköszönte József Ferenc főhercegnek az egyesület ügyei iránt tanusított meleg érdeklődését, ami előnyösen biztosítja a Rózsadomb jövendő sorsát és megköszönte, hogy a közgyűlésen részt vett. Végül így fejezte be szavait:

„. . . Mai megválasztatásom az Önök bizalmának megnyilatkozása volt. Kötelességem, hogy ennek a bizalomnak legjobb tehetségem szerint megfeleljek. Ami tőlem telik, azt Isten segítségével meg is fogom tenni! . . ."

Évi jelentés

Ezután a lendületes titkári jelentést terjesztette elő dr. *Nádas* Béla ny. kir. ítélőbíró, az Egyesület ügybuzgó titkára, amelyben rámutatott a mostoha sorsban levő Rózsadomb bajaira, pedig ez egyik legszebb pontja szépséges fővárosunknak — csak az illetékesek nem veszik észre, akiknek hivatásuk lenne azt fejleszteni. Istenáldotta, gyönyörű kertváros, csodás panoráma, a sokat hangoztatott Buda főváros legközelebbi klimatikus helye, lábánál a világhírű Császár- és Lukács-fürdővel, orman a romantikus Gül-Baba emlékkel. Nem hiányzik mindezekhez más, mint az utak, közművek, közlekedés, kaszinó, fürdő, szanatórium, piac, világosság, vigadó, sporttelep, szálloda stb. és éppen ezeket nem kapja meg a Rózsadomb — a főváros vezetőségének mostohaságából.

Útépítés

Különösen az utak terén érezzük rettenetes hátramaradottságunkat. Erélyes szorgalmazásunkra végre elkészült a mészutcai áttörés és a Szemlőhegy-utca végső szakaszának kiépítése. De vajjon tanult-e a város a mészutcai áttörésnél, hogy a Ribáry-utcával kapcsolatosan olyan enyhe lejtésű szerpentint képezzen, amin a Marczibányi-térről feljövő autóbusz is közlekedhetik? A Mész-utca alsó szakasza az áttörésig különben nem épülhet meg (s ez nem a főváros hibája), mert két makacs háztulajdonos, a Mész-u. 3. és 9. számúaké néhány ölet nem adnak át ingyen az útépítéshez. Ellenük a kényszerkisajátítást a legerélyesebben sürgetjük a belügyminisztertől. De halaszthatatlanul sürgős a következő fűútvonalak kiépítése: a 13 öles útnak a Bimbó-u. 45. sz. háztól a Pusztaszeri-útig, az Eszter-utca kiépítése a Héja-utcáig, az egész Pusztaszeri-út és a Héja-utca rendezése, amelyek által a Rózsadomb Óbudával, Pasaréttel és Margit-körúttal a legideálisabb összeköttetést kapja. Ezeknek részleges rendezését, kiépítését a főváros jövő évi építési programjába felvette. A további munkálatok a következő évekre maradnak. Sikerült néhány kisebb utca kiépítését is a költségvetésbe felvenni, még pedig az Áfonya-, Borbolva-, Bisi-, Ruszti-, Hermann Ottó-, Trombitás- és Vadrózsa-utakat, a Bimbó-utca legfelső szakaszát, végül az összekötő szerpentin utat a Pasaréti- és Hermann Ottó- (volt Debrői-) út között.

Új tervek

Ki kell harcolnunk a Szerén-, Józsefhegyi-, Kavics-, Apostol-, Cimbalom-, Tapolcsányi-, Tulipán-, Fillér-, Tövis- és Berkenye-utca szabályozását. De a meredek Szemlőhegy-utca nívójavítása és átépítése is halaszthatatlanul sürgős. A gyalogközlekedés szempontjából nagyon fontos a Zárda-u. 39. sz. és a Veronika-u. 2. sz. villák között, a szerpentin út mellett elhúzódó jelenlegi közterület megnyitása is, nehogy hegy és völgybe mászásokkal juthasson csak el a gyalogló az Apostol-utca felső szakaszára. Ugyanilyen megoldást kérünk a Rózsadombról közvetlenül a Statisztikaparkba juthatás érdekében.

Nagy tájékozódottsággal ismertette az agilis titkár a közművek hiányosságát, a parkirozások és fásítások lassú előrejutását, az utak olajjal való portalanításának sikerét, a gázcsőfektetés és villanyvilágítás bevezetésének hosszadalmas kálváriáját, 60 drb „Alpár-pad" megszerzésének örömét, a postai kézbesítés baklövéseit. Nagy fontosságú indítványa volt a rózsadombi piac létesítése a 13 öles út, Bogár-, Tövis-, Eszter- és Vérhalom-utcák összefutásánál, avagy a Vérhalom-tér környékén. Azután fölemlítette az autóbusz ügyet, amelylyel lapuk más helyén foglalkozunk. *Nádas* Béla dr. titkár ezután még beszámolt kegyeletes szavakkal az Egyesület elhúnyt tagjairól. Jelentette, hogy az új alapító tagok a következők: Légrády Ottó dr., Szent-Iványi Ferenc, Gmeinwieser Ferenc, Klein Ferenc, Párkány Sándor, Pláner Gyula, Róna Márk, Éber Antal, Schwarcz Pál és özv. Végh Arturné.

Klubház

Megemlítette fájdalmasan, hogy nincs klubhelyiségük s ezért az egyesület nem tud megfelelő társaséletet teremteni. Ilyen részére legalkalmasabb lenne a Gül Baba emléke körül épített Wagner-villa, amelyben kilátót, kioszkot, mohamedán otthont és fiú középiskolát is el lehetne helyezni. A Buda hegyvidéki Egyesületek Szövetségével erős összeköttetést tart fenn az Egyesület és ezzel ápolja Buda fürdőváros és a budai általános közérdeket. Szolgálja lankadatlanúl és lelkesen.

A közgyűlés menetét néhány percre megakasztotta, hogy az elnöki székből fölemelkedett József Ferenc főhercegnek és más helyen való elfoglaltságára hivatkozva, elbúcsúzott a társaságtól, amelynek éljenzése közben távozott. Az elnöki széket az új elnök, dr. *Bárczy* István foglalta el.

Új eszmék

A titkári jelentéshez többen szóltak hozzá, így dr. *Egerer* Gedeon, aki a Rózsadomb egyes részeinek művészi kiképzését sürgette, *Jakab* Dezső építész, aki a Rét-utca lépcső ügyét tette szóvá, *Harsányi* Jenő, aki Gülbaba sírja mellé egy török mecset építésének tervét vetette fel és végül *Lengyel* Endre korm. főtan., aki

dr. Nádas Béla titkárnak páratlan buzgalmáért külön jegyzőkönyvi köszönetet indítványoz,

amihez a közgyűlés egyhangúlag hozzájárult, lelkesen megéljenezve a tevékeny titkárt.

Ifjabb *Hoffmann* Károly beteg pénztáros helyett, *Nagy* László, a zárszámadási bizottság tagja olvasta fel a pénztári jelentést és a jövő évi költségvetést, amit a közgyűlés egyhangúlag elfogadott és a felmentést megadta. Sor került ezután a választmány kiegészítésére.

A kijelölő bizottság javaslata szerint a 70 tagu választmány harmine lelépő tagjának helyére megválasztotta a közgyűlés a következőket: Bárány Oszkár, Bársony Oszkár, Boczkó János, Csapó Rezső, Dischka Győző, Éber Antal, Égerer Gedeon, Fáber Fülöp, Fröhlich Károly, Gerenday Tivadar, Kalin Ferenc, Lengyel Endre, Légrády Ottó, Morbitzer Dezső, Planer Gyula, Répássy Miklós, Skrivina János, Szávay Gyula, Szegő Elemér, Tholt József, Auer Róbert, Blum Dezső, Haas János, Harsányi Jenő, Hörcher Ödön, Murakőzy Endre, Német Ferenc, Róna Márk, Somogyi Károly, Terbocz Imre.

Ezután dr. *Nádas* Béla titkár ismertette az autóbusz kérdést és azt a memorandumot, amelyet a közgyűlés utáni napokban monstreküldöttség adott át úgy *Ripka* Ferenc főpolgármesternek, mint dr. *Sipőcz* Jenő polgármesternek. (Ezzel a kérdéssel lapunk más helyén foglalkozunk részletesen.)

Társasvacsora

A titkár ezután ismertette a beérkezett indítványokat, majd pedig *Molnár* Antal, *Lengyel* Endre és *Róna* Márk felszólalása után az elnök berekesztette a közgyűlést, melyet népes társasvacsora követett, amelyen nagy számban vettek részt hölgyek is mint a tagok hozzátartozói s így egészen természetes, hogy a pompás hangulatnak tánc lett a vége, mely éjfél után két óráig tartotta együtt a legjobb kedvben a társaságot.

Tönkrement és megszűnik a kilences jelzésű autóbusz, mely a városmajori rossz útburkolat miatt ideiglenesen megszűnik. Nem egy, de több autóbusz ment már tönkre ezen az útvonalon.

Az iparos nyugdíj kérdése februárban kerül a törvényhozás elé. Eredetileg a népjóléti miniszter már január 1-én kívánta törvényerőre emelni a nyugdíjbiztosítási javaslatot, de a késés miatt csak julius 1-én léphet életbe. Ennek az eltolódásnak az oka, hogy az ipartestületek kissé megkésve szolgáltatták be az iparosnyugdíj elkészítéséhez szükséges statisztikát és a matematikus nem volt képes kellő időre a számításokat elvégezni. Megemlítjük, hogy az IPOSz végezte a statisztikai lapok összegyűjtését.

Borgazdák. A Budai Társaskör legközelebbi *borgazda-estje* december hó 6-án lesz, amelyen a borgazdai tisztet id. *Tóth* Imre gyáros, *Kocsner* Antal és *Szabó* László viselik. — Január elején következik dr. *Krivoss* Árpád ügyvéd borestje és még ugyancsak — januárban *Holub* József, *Balázs* Farkas, *Szentesy* József és *Prinner* Ede rendeznek együtt borgazda-estét.

Az új csillagvizsgáló kupolának, amely a svábhegyi intézetben most készült el teljesen, „Budapest" a neve, mert a főváros áldozatkészségéből százezer aranykorona költséggel épült. A berendezése a legmodernebb az összes európai csillagvizsgálók között. Szerkezete 12.000 kilogrammot nyom és mert ilyen hatalmas súlyt mozgatni kézi erővel nehéz lenne, a berendezés minden egyes készülékét automatikus szerkezettel kell mozgásba hozni. Az egész intézet és annak minden berendezése a Gyűjteményegyetem tulajdona, tehát a közoktatásügyi miniszter felügyelete alatt áll. Az építkezést is a minisztérium műszaki osztálya irányította, a terveket pedig *Sváb* Gyula helyettes államtitkár készítette. Az intézetben látható külön teremben az egykori gellérthegyi csillagvizsgáló berendezése is. Száz esztendővel ezelőtt *a gellérthegyi csillagvizsgáló* európai nevezetesség volt. Budavár ostromakor azonban, 1849-ben, Henczi rommá lövette a csillagvizsgálót. Ami azután a műszerekből meg volt menthető, az megvan és ezt, valamint egyéb muzeális értékű idetartozó tárgyakat egy létesítendő csillagászati múzeumban fogják elhelyezni. Ez a múzeum is, a még hátralevő két kupola is, 1930-ig elkészül, amikor bemutatják az akkor Budapesten tartandó nemzetközi csillagászati kongresszusnak.

A Budai Vigadó központi fűtőberendezésének kibővítésére versenytárgyalást hirdetett a főváros.

MENCZER gallértisztí ása vezet Drbja 10 fi l. Telefon Külön vidéki osztály

Gyermekjátszóteret létesít talán a főváros a pénzügyi bizottságban előterjesztett indítvány értelmében „a Török- és Zsigmond-utca között fekvő területen lebontott és rombadőlt városi épület helyén". Mi a magunk részéről régen harcolunk e düledezésében egyenesen undorító, földbe süppedt ház lebontása mellett, de hogy pont ott gyermekjátszótér létesüljön, ezt igazán nem fogadhatjuk éljenzéssel. E két utcába torkollik az Óbuda felől jövő teljes forgalom. Mindkét oldalon sűrű a villamosközlekedés és legalább kétezer autó száguld el ott naponta. A telek maga óriási érték s egyáltalán nem ideális hely gyermekjátszótérnek. A tárgyalás folyamán az egyik bizottsági tag a következőket mondotta: Az igazán botrány, ami ott van. A Fontaine lumineuse-t oda kell helyezni. Egész jó volna az idegenforgalom céljaira. Egyenesen lehetetlen állapot, hogy egy világváros szívében ilyen állapotok vannak.

Schubert centennárium

Irta: Dr. Bárdos György ügyv d, a Budapesti Mozart Egyesület ügyvezető alelnöke

Az elmult évben világszerte Beethoven géniusza gyújtotta lángra az emberek millióiban a visszaemlékezés szent érzését, most pedig egy másik zenei lángelme, Schubert halhatatlan alkotásai gyönyörködtetnek és feledtetik a földi élet sivárságát és gyarlóságait.

A zene klasszikus nagyjai, akik közé Schubertet is számítani kell, az emberiség legnagyobb jóltevői, mint ahogyan Wagner mondja: „Hiszek Istenben, Mozart- és Beethovenben, hasonlóképpen az ő tanítványaikban és apostolaikban".

Schubert nagy szellemi alkotásai egy korán, 31 éves korban elhúnyt, életében sokat hányatott embernek isteni sugallaton alapuló megnyilatkozásai, melyek a zenei műfajok mindegyikében a tökéletest, a csodálatost nyujtják. Schubert *dalai* az igazi poézis termékei, menten minden mesterkéltségtől, az igazi költői ihlet ragyogó ékkövei.

A klasszikus zene megbecsülése és annak kultusza a legszebb bizonyítvány, amit az egyén magáról kiállíthat. Mennél fejlettebb egy állam zenei kultúrája, az állam annál kiemelkedőbb helyet foglal el a népek között. A mi fővárosunk nem marad el e tekintetben a legelső zenei gócpontok mögött. Akár Mozart születésének 150 éves fordulóját ünnepli a világ, akár Beethoven, vagy *Schubert halálának centennáriuma* emlékeztet ezekre a halhatatlanokra, a magyar zenei megnyilatkozás hangjai messze elhangzanak, mert a mi országunk éppen a klasszikus zene interpretátorai számát gyarapította a legkiválóbbakkal és nálunk folyik a legintenzívebben a nagy zenei lángelmék legodaadóbb szolgálata.

Beethoven művészetének legméltóbb tolmácsolója, *Dohnányi* Ernő, Budán, a mi szűkebb hazánkban él és innen irányítja a nagy és szintén budai *Hubai* Jenővel azokat a nagyszerű zenei akciókat, melyre az *ország határain kívül is felfigyelnek* és elismerik a magyar népnek klasszikus mértékkel véve is magasan álló, a legműveltebb nyugati államokkal vetélkedő nivóját. A magyar Beethoven kultusz, mely legutóbb Beethoven emléktáblájának a Várszinházra való elhelyezésében nyert kifejezést, igen magas fokon áll és az utóbbi évtized Mozart művészetének kultuszára is összehozott egy sereg ideálisan gondolkozó embert, akik ennek a *varázslatos névnek zászlaja alatt csoportosultak* és dolgoznak.

A sokat emlegetett *kultúrfölény elsősorban a zenében érvényesülhet.* Az az export, ami e téren kifelé megy, a nemzeti vagyont gyarapítja, mert növeli a megbecsülést, eloszlatja a rosszúl alkotott véleményt és végezetül oda vezet, hogy általános tiszteletet kelt.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,

Fedett téli uszócsarnok

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztar
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre s folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett.
Kölcsönöket folyósit váltó a, folyószámlákra, értékpapirokra a legelő nyösebb feltételek mellett

Buda visszafoglalásának örömére 1686-ban Brüsszel is nagy ünnepi séget rendezett. Ezt a jelenetet Romain de Hooghe szépiarajzban örökítette meg, amelyet most a főváros megvásárolt.

Családi estélyt rendez e hó 27-én este fél 9 órakor az I. ker. Iparosok és Kereskedők Köre saját helyiségében, I., Krisztina-körút 61, amikor dr. *Székely* Vladimir főkapitányhelyettes, elsősorban a hölgyeket érdeklő előadást tart. Ez lesz a kör első őszi családi összejövetele, amelyen vendégeket is szívesen látnak.

Mátyás király budai könyvtára címen a Szent István Akadémia 170 lapos nagy díszművet adott ki, amelynek gerincét nagyemlékű *Fraknói* Vilmosnak a Corvina-könyvtár alapításáról írt új eredményeket feltáró munkája adja. Ezt kiegészítik Fogel József, Hoffmann Edith, Gulyás Pál értékes dolgozatai. A szép kiállítású könyv ára száz pengő.

Másfélezeréves keresztény nyomot keresnek az óbudai római korbeli ásatásoknál, de ez mindeddig nem sikerült. Az óbudai híd alapozási munkálatainál bizonyára igen sok római lelet jut majd napvilágra s köztük olyan is, amely az itteni első keresztények életére derit fényt.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Nász. *Janovics* Lea és dr. *Belohorszky* Gábor orvos november hó 24-én, este 6 órakor tartják esküvőjüket a várbeli (Bécsi kapu-téri) evangélikus templomban. Cím: II., Krisztina-körút 9.

Páratlanul érdekes volt az Iparcsarnokbeli Hangya-lakoma külső rendezése. A felállított asztalok hossza három kilométer volt, amelyek mellett 3500 vendég ült, akiket 380 pincér szolgált ki. A Gundel Károly Szent Gellért-szállóbeli konyháját dícsérő ebéden 1000 hektoliter bor és három hektó feketekávé fogyott el. Az ebéd készítéséhez felhasználtak: kilencszáz kg. marhahús, négyszáz kg. burgonya, négyszáz kg. hagyma, húsz kg. vöröspaprika, ezernyolcszáz darab zöldpaprika, kétszáz kg. só, ötszáz kg. alma, négyszázhúsz kg. turó, tizenhét kg. mazsola, háromszáz kg. liszt, hétezer darab tojást. De ami a legcsodálatosabb volt, az egész ebéd felszolgálása 37 percig tartott.

BOHUNICKY BANK RT.
(II. Margit körút 87)
fizeti Budán
A LEGMAGASABB
betéti kamatot

Édes kadarka
és a kiváló
Szentgyörgyhegyi borok
fajtisztán kaphatók a
HABERMANN
féle vendéglőben.
I., Maros utca 18 szám.

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla- festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges főszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjáról könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Bódy Tivadar dr. udvari tanácsost, *Baránszky Gyula* dr. kormányfőtanácsost és *Neuschloss-Knüsli Kornél* építésztanárt a belügyminiszter a mentés terén 25 év óta kifejtett érdemes munkásságukért díszéremmel tüntette ki.

Tury Zoltán dr. közigazgatási biró tiszteletére a Budai Klub, mint újonnan megválasztott alelnökének, nov. 22-én társasvacsorát rendezett. A Margit-körúti modern szellemű új társaskör zsúfolásig megtelt erre a kedves alkalomra, amelyen Buda színe-java jelen volt. *Bárczy* István dr., a Klub elnöke üdvözölte meleg szavakkal az ünnepeltet, aki lelkes köszönő beszédében hitvallást tett Buda társaséletének fejlesztése és egybekapcsolása mellett.

Székely Vladimir dr. főkapitányhelyettes e hó 27-én este fél 9 órakor az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körében, e hó 29-én este 7 órakor a Budai Társaskörben tart előadást.

Kresz Károly dr.-t, a TÉBE igazgatóját kedves családi öröm érte azzal, hogy neje, szül. *Sztojanovics* Lili, a nagynevű hargversenyénekesnő e napokban egészséges leánygyermeknek adott életet.

Pásztélyi Vilmost, az Atlantica igazgatóját különös módon érte szerencsétlenség. Nejének első házasságából származott és Rómában férjnél levő leányától múlt szombaton délután vidám levél érkezett és két óra múlva táviratot kaptak, hogy hirtelen elhúnyt.

Kuzsinszky Bálint dr.-t, a Fővárosi- és Akvinkumi Múzeum tudós igazgatóját a főváros muzeumi bizottsága meleg ünneplésben részesítette a fővárosnál betöltött negyvenedik szolgálati éve alkalmából.

Kérje mindenütt a

„Sopron-Győri"

TEJET, mert ez a legjobb és legmegbízhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegye Tejgazdasági Rt. I., Pehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Egyedül áll Budán a maga kedves estjeivel a „Hollós Mátyás Társaság", amelynek minden tagja tud valami különös téren olyan szórakoztatással szolgálni az egybegyűlt társaságnak, amit más körben nem lehet megtalálni. Irók, művészek és tudósok budai egyesülete ez, mely a saját erejéből tartja fenn magát és minden hétfőn este találkozik a Császárfürdő vendéglőjének külön „Mátyás termé"-ben, ahol valami különös szórakoztatást nyújt minden összejövetel. Most hétfőn este is úgy alakult a helyzet hogy Andor Endre, az új poétageneráció e rokonszenves tagja néhány hangulatos, szép költeményét olvasta fel. Az így keletkezett hangulatban Daróczy Zoltánné ült a zongorához és az ő klasszikus fütty-művészetével gyönyörködtette a társaságot. Fokozta a hangulatot Viraág Ilonka néhány bravuros szavalata teljes testmozdulattal, amely módszert egyedül ő kultiválja most, mert ez különös gyakorlatot és graciózus, klaszszikus mozdulatművészetet követel. Mindezek hatása alatt idegen télikabátban és idegen kalappal sietett haza hegedüjéért Tury Zoltán, aki sajátságos művészetével, lelkemélyéig átérzett különös előadó modorával ragadta el a nagyrészt hölgyekből alakult, megilletődött társaságot. Kapcza Imre énekelt azután néhányat a saját dalai közül, egyszerűen, kedvesen, Túry kíséretével és befejezte az estét Peterdy Sándor a „Hét fátyol" című pompás történetének felolvasásával. Viraág Béla háznagy konferált.

Szilágyi Erzsébet emlékét ünnepelte a hasonnevű budai leánygimnázium a Vigadóban szombaton rendezett estélyén, amelynek sikerét biztosította Hollósy Béla főigazgató, Bónisné Wallon Emma, Böhmné Sztojanovics Adél és Wéber Edith tanárnők gondos rendezése. A sikerült estét vasárnap megismételték.

Diákok a Svábhegyen. A tanulóifjúság svábhegyi kirándulására a Tanács a mult évben az összes iskolák vezetőségének körlevelet bocsátott ki, melynek alapján a mult tanévben közel hétezer gyermek nézte meg a Svábhegyet. Most a Svábhegyi Egyesület arra kérte a Tanácsot, hogy ezt a körlevelet adja ki újból és tegye közzé a „Fővárosi Közlöny"-ben is, mert ezzel népszerűsíti a budai hegyvidéket.

Nagy háborúság dúl a Városmajor Szanatóriumért, amelyet 1920-ban egy Biró Dániel nevű fiumei hajóvállalkozó két millió koronás — ma több milliárdot kitevő hagyatékából az örökösök alapítványképen adták át az ortodox zsidó hitközségnek. A hitközség és az összes szentegyletek ülésén az elhúnyt bátyja, Braun Bernát, öccse halála napján letette a nagy összeget s abban állapodtak meg, hogy a hitközség lesz a vevő, de a kórházat a fentebbi alakulatok előljáróságából szervezett bizottság kezelje. Braun Bernát fenntartotta magának a jogot, hogy a kórház fontosabb ügyeinek intézésében maga is részt vegyen. A hitközség azonban nemcsak a kijelölt vezetőséget, de magát Braun Bernátot is mellőzte az ügyek intézésénél s a kórházat eredeti rendeltetésétől eltérően *nem szegény betegek kezelésére, hanem gazdag ortodoxok számára rendezte be*, ami nagyon jó üzletnek bizonyult. Braun Bernát pedig hiába várta az alapítvány létesítését. Mikor már türelme elfogyott, 1925 december havában kiállította az alapító-levelet, amelynek értelmében néhai testvéröccse emlékére alapítványt létesít s ennek vagyonául a hitközség kezén levő ingatlant jelölte ki. Ezt az alapítólevelet a népjóléti miniszter jóváhagyta s egyúttal utasította a felügyelő gyanánt kirendelt dr. Schwartz Ignác budapesti ügyvédet, hogy az alapítvány vagyonát vegye birtokába. A kapott megbízás alapján az ügyvéd felszólította a hitközséget, hogy az alapítvány vagyonát adja át; a hitközség ezt a kérést megtagadta azzal az indokolással, hogy Braun Bernát a 2 millió koronát neki ajándékozta kórház céljaira, de ez nem az alapítványé, nem is tartozik tehát odaadni. Az érdekes per végigjárta a törvényszéket és itélőtáblát s most van a Kuria előtt. Az ortodox hitközséget ott *Nagy* Emil v. igazságügyminiszter védi.

Ős fazekas telepet, mely valószínűleg a római korból származik, ástak ki az óbudai Kiscelli-utcában.

Nász. *Huber* Lajos tabáni templomgondnok *Mária* leánya, aki a tabáni r. k. Egyházközség irodai tisztviselője, a tabáni templomban házasságra lépett *Szremácz* Györgygyel, a fővárosi elektromos művek hivatalnokával. Az esketést dr. *Angyal* Kálmán apátplébános végezte, aki megható beszédet mondott a boldog házasságról.

Külön szenzációja Budapest monumentalitásának a *Duna*. Hogy nála nagyobb folyót láthassunk Európában, egész a Volgáig kell menni és a legtöbb európai ember a Dunát hordja emlékében, mint az általa látott legnagyobb folyót. A Duna azonban csak itt Magyarországon lesz igazán hatalmas folyóvá. Utolsóelőtti nagy munkáját, a visegrádi szoros átszakítását elvégezve, keletről délnek kanyarodik s mint diadalmas Herkules érkezik Budapestre. Észak felé nem esik le a horizonton, hanem a Margitsziget szép dekorációját öleli körül s dél felé útját a budafoki plató kiemelkedő körvonala határolja. A folyó szélessége is a legarányosabban alkalmazkodik környezetéhez. amikor Ujpestnél belép a város határába, még 900 méter széles és fokozatosan szűkül a Gellérthegyig. A 235 méter magas Gellért 138 méterrel emelkedik a Duna szine fölé; oly hirtelen emelkedik ki a Duna medréből, mint egy óriás felhőkarcoló. A Gellérthegynél a Duna 260 méter széles, tehát éppen annyi, hogy a hegy a tulsó oldalról a legimpozánsabban érvényesülhet, viszont a távolság még nem csökkenti magasságát. A Várhegy pedig, mely nem olyan meredek és szélesebben terül el — a legjobban érvényesül a 350 méter széles Dunameder tulsó oldaláról. A víz mélysége, sebessége itt sokkal több életet mutat, sokkal több játéka van, mint annak a lomha alföldi folyamnak, amilyenné a Duna Budapest után átváltozik.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Jellemzi viszonyainkat, hogy minden jó gondolatnak milyen nagy idő kell, amíg megérik. A *„Magyar Hét"* eszméjét is 17 évvel ezelőtt vetette föl *„Az Üzlet"* című közgazdasági lapjában a lapnak nagytehetségű szerkesztője, dr. *Radványi* László és koncepciós elgondolással küzdött azóta is ennek a tervnek a megvalósításáért, amíg most, csaknem húsz év mulva, sikerre vitte. Alig egy éve dr. *Ferenczy* Izsó h. államtitkár vetette föl egy előadásában ujból a *„Magyar Hét"* eszméjét és ezen az alapon alkalma nyilt Radványi Lászlónak ismét, hogy nagyarányú sajtópropagandával az eszmét valóra váltsa. — Budán ez nekünk nem is ujság, mert a Budai Napló multja bizonyítja, hogy a Magyar Hétnél sokkal kisebb, de föltétlenül szükséges tervek és eszmék megvalósításához egy-két évtized kellett.

Szinfoltok a budai mozi vásznán

Lekopogtatott gondolatok, — amikor ez a budai film pereg. — Széljegyzetek a budai krónika margójára.

*

A *Budai Napló* egy augusztus havi számában bizonyos elégtétellel hívta fel a vidéki szülők figyelmét arra a tényre, hogy fiaikat megnyugvással küldhetik Budára iskoláztatás céljából, mert Buda szolid erkölcsü város s annak egész területén nem találhatók — nyilvános házak.

Ugyanaz a *Budai Napló* egyik legutóbbi számában csodálkozik és bosszankodik azon, hogy a politikában, főleg azonban a fővárosi politikában akadnak nyilvános — férfiak.

*

Az ominozus 500 autótaxi még mindig nem szaporítja Budapest bérautóinak számát. Ez a bántó incidens is mutatja, hogy a jelenleg érvényben levő fővárosi törvény nem szolgálja a lakosság érdekeit. A fővárosi Tanács, amely Budapest sorsát intézi, láthatatlan és elérhetetlen. A nyilvánosság teljes kizárásával — mint a velencei tizek — hozza kétes értékű határozatait. Ezekért a határozatokért, ha a gyakorlatban be nem válnak és károsaknak bizonyulnak, — senkit felelőssé tenni nem lehet. Az osztályvezetők egyszerűen hivatkoznak a Tanács megdönthetetlen határozatára. A Tanács pedig mint olyan, a törvény értelmében felelősségre nem vonható.

*

A pesti oldalon erre bizonyára azt mondanák: „Ezért is nézünk így ki." Mi budaiak azonban már nemigen bolygatjuk a multat, amely nekünk az évtizedek hosszú során csak mellőztetést és csalódást hozott. Buda bizalommal néz a jövőbe, amely kárpótolni fogja a multak sérelmeiért.

Az új fővárosi törvény remélhetőleg el fogja törölni a fővárosi Tanács balkezű intézményét. A tanácsnok urak csak referensei lesznek a város vezetőjének. S az a reményünk is megvan, hogy ezt a vezető állást budai ember foglalja el. Az a providenciális férfiú, akit a főváros polgársága már ma is vezérének tekint, aki nagyképességű, nagylátkörű a főváros ügyvezetését alaposan ismerő férfiú, aki megértő és jólelkű ember, akit mi budaiak már régen a szívünkbe zártunk. Magas poziciója éppenséggel nem akadályozza abban, hogy a budai nyárspolgárok egyszerű, puritán és józan életét élje. Erkölcsi integritásához még a gyanú árnyéka sem férhet.

Egyéni érdekeiket féltő, alacsonyan járó emberek támadása őt el nem érheti, útját nem állhatja. Buda türelmetlenül várja eljövetelét. A fővárosnak ezt a vidéki várossá degradált felét elégtétel, kárpótlás és jóvátétel illeti meg. Semmi kétség, — Buda mindezt meg is fogja kapni!

*

A jénai ütközetben a nagy Napoleon a szó szoros értelmében megsemmisítette az akkori Poroszország haderejét. A franciák hatalmas császárja az ütközet után Erfurtba hozatta el udvarát, hogy Poroszországgal és a német államokkal személyesen folytathassa a tárgyalásokat.

Európa minden uralkodója megjelent a virágkultuszáról már akkor is híres Erfurtban, hogy hódolatát mutathassa be a diadalmas császárnak. Fehér Oroszország uralkodója, a ragyogó I. Sándor cár nyitotta meg a hódoló fejedelmek sorozatát. Utolsónak a porig megalázott Poroszország királya volt kiszemelve. A porosz kormány azonban nem igen bízott III. Frigyes Vilmos király szellemi képességeiben s helyette feleségét, a bájos, okos és tapintatos Lujza királynét járultatta a hatalma delelőpontján álló császár elé.

Napoleon a nagy fogadóterem közepén állva várta a szerencsétlen Poroszország királynéjának megjelenését. Alig hogy kitárult az ajtó, a hirtelenharagú korzikai, nagyot dobbantott lábával s indulattól remegő hangon kiáltott a megdöbbent királyné felé:

— Madame, hogy merészeltek Önök engem megtámadni gyenge haderejükkel?

A megbántott szép királyné csendes, de önérzetes hangon eképpen válaszolt:

— Sire, túlságosan bíztunk Istenben és saját erőnkben.

A hazáját képviselő királyné e hatásos válaszának köszönhette Poroszország, hogy Napoleon nem törölte az államok sorából.

Gyakran gondoltam már arra, vajjon kiben és miben bízhatik oly rendületlenül a fővárosi Tanács?

(Agisz)

Az iparos író Gubicza Lázár színművét, az annak idején szép sikert aratott *„Fehér szegfű"*-t de más címen, mint „Szentmiklóssy bíró lánya", névvel hozta színre a „Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Kultur-Egyesülete" a Városmajor-utcai elemi iskola tornatermében, amelyhez a tanács jóvoltából színpadot építtetett a főváros. A szorgalmas műkedvelő gárda, amely évek óta kulturális missziót teljesít, gondos betanulással hozta színre a darabot és az előadók közül kiváltak: Hardek Lonci, Kubiatkó Józsefné, P. Ligety Mária, Kain Ilus, Mányai Nelly, Szeidler Aranka, Grosz Manci, Herceg Gizella, Bodor Mariska, Joó Eszti, Vértes Elemér, Schwarz Lóránd, Makó Vilmos, Bányai Mihály, Tarnay Antal és Pesznekker Károly, aki Segesdy Józseffel és Lettner Vilmossal ügyesen rendezte a darabot. Sok buzgósággal, jó igyekezettel, de talán egy kissé túlzásba vitte a két cigány szerepét Horváth János és Keller Antal. A terem megtelt hálás közönséggel, amelynek sorában ott volt *Krivoss Árpád* és neje, *Máthé* István főv. biz. tag, *Sógor* József építész és a környékből sokan. Gubicza Lázár szerzőt sokszor hívták a lámpák elé és elhalmozták virágokkal, koszorúkkal.

November 25-én, vasárnap d. u. 5 órakor színre kerül Földes Imre vígjátéka: *Pántlika*.

Autóbuszt a Rózsadombra

A Rozsadomb és Vidéke Egyesület nagyarányú mozgalma

Nehéz és hosszantartó küzdelem folyik, erős hirlapi polémiákkal erősítve a rózsadombi autobusz megvalósítása érdekében. Minden hivatalos tényező megigérte az autóbuszt, de az még igen sokáig nem fog járni. Ezt az ominozus ügyet tárgyalta igen hevesen a Rózsadomb és Vidéke Egyesület legutóbbi közgyűlésén, ahol dr. *Nádas* Béla titkár, mint az autóbuszért indított harcban megedzett autószakértő ismertette a helyzetet. A rózsadombi járathoz 5—6 drb hegyitipusu kocsi kell. Ezt februárra *Till* Antal, az autóbuszüzem igazgatója beigérte. Azonban a jelentéstevő biztos tudomása szerint a mai napig csak 3 próba alváz került ki a Magyar állami vas, acél és gépgyárból karosszálás céljából. Azonban az alvázakra a különleges fékberendezés tekintetében még mai napig sem jött létre megegyezés a német törzsgyár, a Mavág, az autóbusz-üzem és az Országos Automobil szakértő bizottság között. Ilyen körülmények között, mivel a karosszálás legkevesebb 4—5 hónapot vesz igénybe, így alig lesz februárban autóbuszforgalom a Rózsadombon. Ezért indítványozza, hogy monstre-küldöttség keresse fel *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert és *Sipőcz* Jenő dr. polgármestert, kérve őket, hogy gyorssegélyként átmenetileg gondoskodjék a főváros más, olcsó közlekedésről. De küldöttséget kíván menesztení a belügyi és kereskedelemügyi miniszterhez, hogy minden soviniszta érzésük mellett, vámmentesen és haladéktalanúl 5—6 drb hegyitipusu kocsit engedjen behozni külföldről. Ha ez nem lehetséges, akkor ideiglenes megoldásként állapodjék meg a főváros Tanácsa a Martha vállalattal, hogy a budai Margit-hídfőtől „Rózsadomb" jelzéssel öt nagy taxi álljon rendelkezésre olcsó és személyenkénti viteldíj mellett. Vagy adja fel a főváros közlekedési monopóliumát s adjon autóbusz engedélyt a Rózsadomb és Vidéke Egyesületnek, vagy más vállalkozónak.

A vonal rentabilitása szempontjából legfontosabb az útirány. A rózsadombiak a legrövidebb útirányt kívánják: a Margit-hídon át. A pesti végállomás a Jókai-téren legyen és a Gyár-utcán jőjjön fel, a Zárda-utcán a Rózsadombra. Itt ellentétes irányú körforgalmat kíván az Egyesület: jobbra a Szemlőhegy-utcán át az Eszter-utcáig s azután lefelé az Áldás-utcán át a Zárda-utcáig és megfordítva.

Másodsorban a Széna-térrel kell kapcsolatot teremteni. Itt az útirány a Marcibányi-térről a Ribáry-utcán s Mész-utcai áttörésen át a Rózsadombra s azután a Bimbó-, Szemlőhegy-, Zárda-, Szerpentin-úton, Margit-körúton, Keleti Károly-, vagy Lövőház-utcán át a Marcibányi-térre és megfordítva. Ezeket a járatokat azonban csak jó utakon lehet megvalósítani s így a küldöttség ezirányban is terjesszen sürgős kérést a főpolgármesterhez, de a belügyminiszterhez is a Mész-utcai kisajátítások érdekében, a makacs háztulajdonosok ellen.

A rózsadombiak különben szívesen látják az adhéziós villamos vonalvezetést, de ennek beigérésével nem engedik összekuszálni, esetleg elgáncsolni az autóbusz ügyet.

A rózsadombi autóbusz megvalósítása érdekében díséretes munkásságot fejt ki a sajtó is s dr. *Nádas* Béla itt meleg köszönetét tolmácsolta a *Budai Napló*-nak, amelyik elsőnek s a leglelkesebben állt a mozgalom szolgálatába.

KIRALY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kiörnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig; nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

Nagy fejlődés

a magyar zongoragyártás terén

A „Musica" gyártmányai lassanként kiszorítják nálunk a külföldi középmárkájú zongorákat

A magyar zongoragyártás a legutóbbi években hatalmas lendülettel fejlődött, ami leginkább arra vezethető vissza, hogy gyártmányaink erős vámvédelemben részesülnek. A vámtétel meglehetősen nagy, amennyiben egy 300 kilogrammos kurrens zongora után 300 aranykoronát kell fizetni.

Ezekről a kérdésekről és általában a zongorapiac helyzetéről és ezen a piacon megnyilvánuló jelenségekről a *Musica Zongora és Hangszerkereskedelmi Részvénytársaságról* a következő információkat szereztük be.

A hazai zongoragyártás ma már annyira fejlett, hogy külföldről kizárólag a rezonancfenék és a mechanikus billentyűzet behozatalára szorul. Ezeket a cikkeket azonban majdnem valamennyi európai ország zongoragyárai importálják a speciálisan evvel foglalkozó német és egyéb országbeli gyárakból, mert hiszen a zongora nem tömegcikk és így ezen alkatrészek gyártása nem volna rentabilis.

Exportálásra egyelőre nem gondol a *Musica*, mert igen meg van elégedve már azzal is, hogyha a belföldi kurrens zongorák iránti keresetet ki fogja tudni elégíteni.

A *Musica Zongora- és Hangszerkereskedelmi Rt.*-ot a *Magyar Általános Hitelbank* érdekkörébe tartozó *„Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet Rt.* 1909-ben alapította néhány bécsi hangszergyáros, valamint a bank ügyfeleiből alakult érdekképviselet bevonásával, a célból, hogy úgy a magyarországi, mint az ausztriai piacon hosszabb időre való hitelek nyujtása révén a középosztály részére is lehetővé tegye zongorák és pianinók megvételét. A vállalat a közönség körében, minthogy csakis elsőrangú hangszereket hozott forgalomba, csakhamar közkedveltségnek örvendett és már aránylag rövid idő mulva, 1914. évben, a háború kitörésekor igen nagy kiterjedésű vevőköre volt. A háborút követő időkben a *Musica* a bérletüzletet is felvette üzletkörébe, egyben pianino, majd röviddel utóbb angol ismétlő szerkezetű zongorák gyártására is rátért. E saját készítményű hangszerek már a gyártás kezdeti stádiumában is komoly zenei szakkörök véleménye szerint a külföldi középmárkákat úgy hangban, mint játszóképességük pontosságát és könnyű billentésüket te-

PROF. JUNKERS GÁZFÜRDŐKÁLYHÁI

A LEGJOBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB VILÁGHIRŰ MELEGVIZTERMELŐ KÉSZÜLÉKEK

*

Mindenütt kaphatók!

LURIE és TÁRSA ZEJÜZEME BUDÁN

I., ORBÁNHEGYI-ÚT 6. SZ.

Telefon: Automata 534—11.

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

kintve, messze felülmulták és ma már a gyártás annyira fejlődött, hogy a vállalat saját készítményű hangszerei lényegesen jobb minőség mellett, árban a gyengébb minőségű külföldi készítményeknek alatta maradnak.

Pár évvel ezelőtt a műhelyből, mint véglegesen kipróbált és jónak talált hangszer, kikerült az első angol ismétlő szerkezetű *Musica-zongora*, mely hangszer objektív megítélésénél is kifogástalannak minősíthető. A zongoráknak elsőrendűségét már az itthoni szakköreink is felismerték és a hangszerekre az állami és városi zeneintézményeink vezetői a vezetésük alatt álló intézetek, többek között a M. kir. Operaház részére is megrendelik e hangszereket.

A vállalat igazgatósága áldozatot nem kímélve, minden újabb, a gyártás terén szakmailag megbízhatónak már elfogadott változást a gyártásnál érvényesített, annak lehetővé tételére, hogy a Musica angol ismétlő szerkezetű zongorák rövid időn belül már külföldön is képviselhessék a magyar ipart.

A társaság, melynek saját tőkéi közel 400.000 pengőre rúgnak, Wienben is tart fenn tekintélyes forgalmat lebonyolító fiókot. A vállalat vezérigazgatója, *Fischer Péter*, Buda illusztris fia, aki mint a *Magyar Általános Hitelbank* volt cegvezetője csak nemrégen került a *Musica* élére.

A *Musica Zongora- és Hangszerkereskedelmi Rt.* gyártmányai a külföldi középmárkákat ma már felülmúlják és az angol ismétlő szerkezetű (gyors billentyű repetálás) gyártmányai egy-két éven belül teljesen ki fogják szorítani a külföldi középmárkájú zongorákat.

Ez Amerika! címen a jövő héten jelenik meg *Lenkei* Zsigmond, a legrégibb magyar filmujságíró 65 fejezetből álló, szenzációs illusztrált műve, mely iránt országszerte a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. Első előfizetői között szerepelnek *Zichy* Gyula gróf, kalocsai érsek, *Vass* József, *Huszár* Károly, *Kállay* Tibor, *Ugron* Gábor, *Ripka* Ferenc. *Bezegh Huszágh* Miklós stb. A könyv megrendelhető a szerzőnél, József-körút 86, a Filmkurir szerkesztőségében.

Magyarország Védőasszonya címen székelykereszturi *Molnár* Sándor, a meleglelkű székely költőnek most jelent meg legújabb verses munkája. Kapható a Ludovika Akadémián.

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli
ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

HUBERT ÉS TÁRSA b. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések. Csövek.
Műszaki cikkek. Fémgyártás.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

Szíjgyártó
nyerges és bőröndös
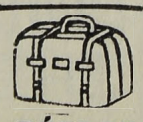
Megbízható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 18. sz.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

* **A Nemzeti Bank** hitelpolitikájáról az utóbbi napokban különböző verziók kerültek volt forgalomba és különösen azt vitatták, hogy az úgynevezett autóváltókat a *Nemzeti Bank* nem tekinti visszleszámitolásra elfogadható anyagnak, s olyképen értelmezték, mint a bank reszeról a külföldi árúbehozatal visszaszorítására irányuló intézkedések sorozatának egyik megnyilvánulását. A helyzet ezzel szemben az, hogy az úgynevezett autóváltók leszámítolása a közvetlen fogyasztásnak részletüzlet alakjában való financirozását foglalja magában, ami nem szolgálhat bankjegykibocsátás alapjául, amint hogy általában az ily célokra szükséges forgópénztőkének rendelkezésére bocsátása semmiképen nem lehet a Jegybank feladata. Ami a textilkereskedelemről eredő váltók visszautasítására vonatkozó hiresztelést illeti, ez nem egyéb, mint puszta koholmány.

* **A téglakartel** szerződésének megújításával kapcsolatban néhány héttel ezelőtt bizonyos nehézségek merültek fel, de ennek oka főleg az, hogy a Drasche téglagyár bizonyos feltételekhez kötötte az ujjá alakuló kartelben való részvételt és nem lehetett tudni, hogy a többi gyárak és az ügyben érdekelt egyéb érdekcsoportok miként fognak állást foglalni a feltételek tekintetében. Az értesülésünk szerint ezek az elvi ellentétek, melyek a téglakartel keretén belül felmerültek, sima elintézést nyertek, amire nézve bizonyságul szolgál az, hogy a téglakartel megujítását előkészitő tárgyalások a legutóbbi napokban kezdetüket vették.

* **A Schwartzer-féle Szanatórium Rt.** érdekkörébe tartozó Siesta-szanatorium nagyszabású új épitkezesei befejeződtek és üzembe helyeztettek. Értesülésünk szerint most újabb épitkezési programm megvalósításába kezd a Részvenytársaság. Az újabb akcióval kapcsolatosan kérdést intéztünk a Részvénytársaság igazgatójához: *Sugár* Alberthez, akitől a következőket sikerült megtudnunk. A *Siesta*-szanatórium épitkezéseihez Gabriel *Wells* newyorki műgyüjtő adott egy nagyobb összegü, olcsó kamatozású dollárkölcsönt és most a Részvénytársaság egy előkelő svájci bankkal folytat tárgyalásokat, amely elvileg hajlandónak mutatkozott 25 éves kötvények ellenében 3 millió pengő kölcsönösszeg folyósítására, amely összegből akarja a Részvénytársaság a Kékgolyó-utca 7., 9., 11., 13. és ezzel szemközt 4., 6. és 8. szám alatt fekvő részben üres, részben földszinti épületekkel biró mintegy 2000 négyszögöl telkeit beépiteni. Ezen telkekre 8 darab ötemeletes, nagyszabású bérház felépitését tervezi a vállalat, amelyek a mai kor igényeinek megfelelően minden modern felszereléssel lennének ellátva. Az összes házak egy központi telepből lennének fütéssel és melegvízzel táplálva; legnagyobb részt 2 és 3 szobás lakások épitése terveztetik és a házak tetőkerttel lesznek ellátva.

* **A Mercur Váltóüzleti Rt.** két érdekelt vállalata, az *Oceán Magyar Konzervgyár és Kereskedelmi Rt.* és a *Magyar Halkonzervgyár és Halkereskedelmi Rt.* rendes évi közgyülését november hó 30-án egymást követőleg tartja meg. Az Oceán 3106.79 pengő nyereséget mutat ki, míg a mérlegben 400.000 pengő alaptőke mellett a gyártelepek és berendezések 1,307.931.01 pengővel, az adósok 852.146.61 pengővel, az árukészlet pedig 644.727 pengőre van felvéve. A hitelezők 2,288.982.16 pengővel szerepelnek az Ocean mérlegében.

A Magyar Halkonzervgyár és Halkereskedelmi Rt. 30.000 pengő részvénytőke mellett 318.30 pengő nyereséget mutat ki.

* **A Mátrai Antal és Társa R. T.** mostanában tartotta 30 éves jubileumát. A vállalat jelenlegi vezérigazgatója *Mátrai* Antal, aki 1896. évben a Kohári-utcában alapította cégét és 1896. év őszén Óbudán kis üzemmel kezdte meg a faszíjkorong gyártását. Ezen cikkben az Osztrák-Magyar monarchiában az első úttörő volt, úgy hogy gyártmányaiból Ausztria nagyobb városaiban képviseleteket és bizományi raktárt tartott. Egy évvel később üzemét megnagyobbitotta és felvette a tűzoltó létrák gyártását. A tűzoltó létrákon kívül tűzoltó szereket, köztisztasági eszközöket, továbbá faszíjkorongokat gyárt ma is a vállalat. A tűzoltó létrákat ezelőtt Németországból importálták, nálunk ilyenek nem készültek, tehát ezen iparágnál úttörő volt a *Mátrai Antal és Társa Rt.* A vállalatot egyébként nemcsak eredményes és kitünő munkája teszi figyelemreméltóvá, hanem rendkívül figyelmet érdemelnek a nálunk szinte páratlanul álló szociális intézményei is, melyek a vállalat vezetőségének erős szociális érzékéről tesznek tanúbizonyságot.

* **Az OFA Holzindustrie A.-G., Genf,** közgyűlése úgy határozott, hogy az 1,758.747.37 frank nyereségből 220.000 frank a rendes és 180.000 frank a külön tartalékalaphoz csatoltassék. A 6. számú szelvények 5.50 frankkal (11% a mult évi 9%-kal szemben) váltassanak be. E szelvényeket a Comptoir d'Escompte Genfben, Blankart & Co. Zürichben, Hardi & Co. Berlinben, a Moktár Budapesten, a Credit és Niederösterr. Escompte Bécsben váltja be.

Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.
Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térit a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

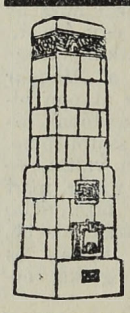
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
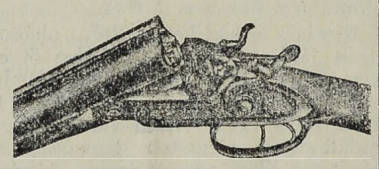
VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte ések, biologiai szenyviztisztitó berendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készitése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

HÁZ ÉS TELEK
(Az alábbi hirdetésekre vonatkozó felvilágositásokat a kiadóhivatal levélbeli megkeresésre levél útján, de telefonon is (502—96) válaszol. Hivatalos órák délután 4—6 óráig.)
LOGODI-UTCÁNÁL 2 emeletes kastélyszerű épület óriási 6 szobás hipermodern lakással, nagy kupolás teremmel, külön hall, dupla konfort, azonkívül még egy 5 szobás modern lakással, 310 □-öles kerttel, 160.000 pengőért eladó. A telekérték egyedül 120.000 pengőt képvisel.
KRISZTINA-TÉRTŐL 52 lépésre. Emeletes villaszerű családi ház, 5 és 4 szobás modern lakással 120.000 P-ért eladó.
HŰVÖSVÖLGYBEN egy szépen berendezett 18 szobás pensió 1100 négyszögöles telekkel igen jó masszív épitkezés, teljes berendezéssel együtt 90.000 pengőért eladó.
FERENCVÁROSBAN 2 emeletes 28 évig adómentes bérház, melynek nyers jövedelme 27.600 P, 220.000 pengőért eladó, 100.000 pengővel átvehető.
ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚTNÁL adómentes emeletes ház üzlettel, 3 lakással, mely évi 2500 pengőt jövedelmez, 13.000 pengőért eladó, 9000 pengővel átvehető.

LAKÁS
KÉT MODERN VILLALAKÁST keresünk a Gellértfürdő környékén. Mindegyik három szoba hallal, lehetőleg egy villában. Telefonértesitést kér Turul könyvkiadó, J.: 322—98.
2 SZOBÁS KOMFORTOS lakást keresek földszint vagy I. emeleten 1400 pengőig Budán a Fő-utca közelében. Ajánlatokat kérek Szabó ékszerész, II., Fő-utca 45.

NE VEGYEN
addig semmiféle ingatlant Budán, amig nem értekezett előbb, Buda legregibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:
PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON AUTOMATA 50-09

ZLAMÁL
széget ajánlom legjobban
Varrógép, kerekpar, grampohon raktár. Megbizható javitómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központ fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Tel fonh. Aut. 520-93.

BÉRAUTÓÜZEM
TAVASZ
GARAGE
Budapest, I. Pasaréti-út 139
A Hadapród-iskola és Star filmgyar között
Számozatlan csukott és nyitott bérautók, modern városi és toura gépkocsik, gyorsteherautók átalány bérautófuvarozás és garagirozás
Magyar Olaj és Vegyiipar Részvénytársaság Asványolajfinomitógyár bizományosa
Sürgönycim:
TAVASZAUTÓ BUDAPEST
Telefon interurban:
Éjjel Nappal 642-27

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Budapest I, Bors-u 24 Tölgy- és bükkparket egyszerű és díszes kivitelben
Telefon: 507-34 szám Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javitás

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—8.
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kivaló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is Lipót 986—84

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telitve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyogyviz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Réval Irodalmi Intézet Nyomdájában. Budapest, V., Ügynök utca 8. — (Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 931. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. **Előfizetése** egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 december 2.

Königrätz és Buda

Most akarja emléktáblával megjelölni a Zugligeti Egyesület *Eperjessy* István dr. tanácsjegyző indítványára azt a helyet a Zugligetben, ahol Magyarország királynéja a porosz—osztrák háború és a königrätzi vesztett csata idején egész nyáron át lakott. November 25-én tartott ülésén az Egyesület elhatározta, hogy felkéri a báró Kochmeister-villa jelenlegi tulajdonosát és az illetékes hatóságokat az emlékmű mielőbbi felállítására.

Tizenöt évvel ezelőtt erről a következőket írta a Budai Napló:

*

Könyökével a Normafának dőlve, révedező szemmel nézte az alatta elterülő panorámát 1866 július havában egy sudar termetű hölgy. Az akkori divat szerint azt a különös kalpagszerű kalapot viselte, amelyről hosszan csüngött le a fehér fátyol és a szellő fölkapta néha, mint a lobogót. Távolabb a gyepen sváb majoros leány ült és szinte áhítatszámba menő csodálattal nézte a merengő nőt, aki feledni látszott mindent maga körül.

Valahol a távolban járt a gondolata, ahol az ágyúk dübörgésétől megrengett a föld. A gondolata messze járt, de a szeme Pestet nézte, ahol a hazafias gond is arrafelé szárnyalt, amerre a hegyoldalban mélázó hölgyet ragadta a lelke. Szuronyok hegyére, ágyúk tüzére volt azokban az órákban bízva a város és a nő sorsa. Ha győzelem híre jönne, akkor csendesebb lesz a város, mint amikor valamely háznál meghal váratlanul valaki. A vereség hírére pedig az a szép sudar asszony ropanna meg. Kettőjük közül egynek fájni fog a hír, akármilyen legyen.

Pedig már akkor mind a ketten megszerették egymást.

Lent a völgyben elterülő város népe ugyanolyan áhítatos csodálattal nézett a budai hegyeket járó magányos nőre, mint a kíséretében lévő egyszerű majoros leány. És viszont ez is az előtte fekvő városban látta, — minden reá zúdulni készülő veszedelemmel szemben — az egyetlen menedékvárat. Bárkit sújtson kettőjük közül a hír, az — a másikban bízott.

A leszálló nap aranyporban fürösztötte a várost és glóriás patinával vonta be az öreg fa mellett álló ifjú hölgyet. A leszálló alkonyattal lassan megindult a nő is, ringó léptekkel, le a völgynek a „Szép Juhászné'' felé és nesztelenül lépegetett mögötte a majoros leány. A vendéglő közelében állott a Kochmeiszter-féle nyaraló. Messziről gyermekkacagás hallatszott. A mélázó, révedező szemekben kigyulladt a gyermekét féltő anya bátorsága. Meg látszott a Duna ezüst csíkja, a ködbe vesző város tornyai s azok felett a királyi palota a magyar királyok ősi dicsőségét hirdette. Ezt a várat nem a szuronyok őrzik, — ezt ennek a nemzetnek a szeretete védi áttörhetetlen páncéllal.

A csendesen haladó nő még egyszer körülnézett itt — az idegenben — és borongó sejtelmeit valami új érzések váltották föl. Meleg, bizalomkeltő érzések. Ha valóra is válnék a gonosz sejtelem, — ha ott távol, a königrätzi síkon, lesújtja őt a végzet, — fölemeli ez a nép, ez a város. A gyermek-kacagás közelebbről hallatszott, a Kochmeister-villa ajtaja feltárult, két apró baba, egy fiúcska és egy pöttön leánybaba futott az érkező elé, aki eléjük guggolt és két, kitárt karjába zárta.

A villa kapujában mereven állott az aranysújtásos inas, távolabb — az útról, fák mögül — kirándulók nézték megilletődve, hogy öleli magához édes szeretettel gyermekeit — Magyarországnak akkor még koronázatlan királynője.

*

A Zúgliget egyik szép pontján, a Budakeszi-út, külső részén, a 71. szám alatt lévő Kochmeister-villában lakott 1866. évben május havától szeptember haváig dicső emlékezetű Erzsébet királyné fiával, Rudolf trónörökössel és leányával, Mária Valériával. Erzsébet királyné itt tartózkodása alatt számtalan jelét adta a gyermekek iránti szeretetének, összegyűjtve a környékbeli nyaralók gyermekeit, gyermekünnepélyeket rendezett, amelyeken maga is részt vett. Idejének nagy részét gyalogkirándulásokkal töltötte, gyönyörűséget lelve az ott bőven kínálkozó természetadta szépségekben. Udvartartása csak a legszükségesebbekre szorítkozott. Sétáiban csak a nyaraló majorosának felnőtt leánya kísérte. A későbbi időben is nagyon gyakran felkereste Buda e szép környékét, újból és újból bejárva a Zugliget egész vidékét, az Istenhegyet és Jánoshegyet.

Budán, 1928 december 1

Mikulás napján tele van az emberek szíve szeretettel, mert hiszen a IV. században élt *Szt. Miklós püspök* áldott szívéről volt híres. Mindenét odaadta a szegényeknek. Egyszer megtudta, hogy egy előkelő, de szegény szomszédja nem tudja három szép leányát férjhez adni, mert szegény leányra nem akad kérő. Már azt tervezte az atya, hogy tisztességtelen úton szereztet velük vagyont. Miklós püspök mindenét pénzzé tette és az így kapott három zacskó aranyat egymásután bedobta a szomszéd ablakán, hogy legyen miből tisztességesen férjhez adni leányait. A szeretet ilyen találékonysága adta meg a gyermekek ablakon keresztül való Miklós-napi megajándékozásának gondolatát. Ennek a nemeslelkű püspöknek emlékétől utálatosan lecsuszott a mai világ. Szent alakjából vén apót formáltak, hogy és hogyan nem, odakáromkodták helyébe az ördög figuráját is, elnevezvén azt „Krampusznak". Hajdanában Buda polgársága vígan ülte meg ezt a napot. Nem volt még anynyira kifinomult az ízlés és erkölcs. Maskarák jártak az utcán, lányos háznál táncoltak és borral kínálták Miklós püspököt és az ördögöt. Budavára visszavétele után is felújították ezt a régi szokást, csakhogy Buda akkor tele volt martaléc néppel, mely ezt a szokást kihasználta verekedésre, lopásra. Sok volt a koldus is, ami akkor virágzó mesterség volt. Igy aztán a városi tanács beszüntette a maskarajárást, sőt nagyon szigorúan büntette.

Kell-e színház Budának? címen pártunkra kelt a Pesti Hirlapban Ráskay Ferenc és a budai színház szükségességét a tagadókkal szemben komoly érveket hoz fel. A színház szerinte mindig a jövő számára épül s abban bíznunk kell. De — Buda nincs Pesten és télen nem járnak tömegesen a budaiak Pestre. Egyetlen egy „budapesti" színház van csak, ez a Budai Színkör — nyáron, ahol találkozik Buda és Pest közönsége. Máskülönben eddig csak Pestnek volt színháza, de Budának nem. Pedig ez — két színházi terület. Minden új színház, új felebbezési fórum, a színműírók és a közönség számára s a „Tüzek az éjszakában" csak annak köszöni színrehozatalát, hogy megnyílt Pesten az „új színház". A színház a gomb, amihez utólag készül a palást. A Vígszínház is puszta városrészben épült s ma nagyváros van a háta mögött. Budán a régi kedves házaknak és temérdek új palotának utcákra, terekre szabdalt óriási palástja régóta várja a maga állandó színházát.

Az első kisdedóvót éppen száz évvel ezelőtt létesítette az Attila és Mikó-utca sarkán levő családi házában az angyali jóságú *Brunswick* Teréz grófnő. A gyermekvédelem első apostolának emlékét most megörökítette a főváros is, a ház falába helyezett márványtáblával.

Az őstó rózsája

Csak kevesen tudják Budapesten, hogy a Szent Lukács-fürdő forrásvizében tenyésző hévvízi tündérrózsa (Nymphea thermalis D. C.) európai értékű ritkaságunk. Ez a növény ilyen viszonyok között a kontinensen másutt nem található. Hazánkban két melegvízben tenyészik. Budán a Lukács-fürdő forrásvízében, ahova Kitaibel Pál nagynevű botanikusunk ültette a Nagyvárad mellett levő Félix-fürdőből és Keszthely mellett Hévíz gyógyfürdő tavában.

Eleinte ezt a növényt is a Nilus folyóban tenyésző Nymphea lotus-nak gondolták. Kitaibel is ennek tartotta. 1821-ben de Candolle botanikus megállapította, hogy a mi tündérrózsánk nem azonos a nilusival s így kapta a külön nevet. Ezt a természeti ritkaságunkat kezdettől fogva a pusztulás fenyegette már az odatelepítése után, s ezért dr. Schilberszky Károly egyet. ny. r. tanár Fuchs Emil főkertészhez nyílt levelet intézett s arra kérte, miszerint „ne nézzük közönyös tétlenséggel, hogy e disznövényünket a tóból — mely csaknem egy évszázadon át volt zarándokhelye a külföldi szakférfiaknak — laikus, hozzá nem értő kezek miként pusztítják majd ki." Arról volt ugyanis szó, hogy a kis tavacskát betömik. A közmunkatanács attól tartott azonban, hogy a források is bedugulnak s ezért a tó beboltozását határozta el, de ez nem sikerült, mert ahol a pilléreket rakták le, új forrás buggyant fel s a munkát abba kellett hagyni. Igy megmaradt a tündérrózsánk. Csakhogy — a Kertészeti Lapok szerint — a Lukács-fürdő igazgatósága sohasem érdemesítette e magyar specialitást oly figyelemre, amilyen azt megilletné. A víz szennye borította mindenkor a tó tükrét és a tündér-rózsa leveleit. Holott a forrástavat kellemessé, keresett hellyé lehetne tenni. Bontsák le a mult évben a tópartjára épített deszkabódékat, takarítsák ki a tó környékét, de a tavacskához és a növényhez ne nyuljanak, nehogy egy félreértés miatt a növény tenyészeti feltételeit megváltoztassák, végül pedig törjék le a kőfalat és tegyenek helyébe üvegfalat.

(Füredi Jenő)

Az iparosok jövőjéről mondott figyelemreméltó beszédet *Herrmann* Miksa kereskedelemügyi miniszter a nála járt Iposz küldöttségnek. Rámutatott arra, hogy igen nehéz a helyzet, mert bár az utolsó időben az iparos-társadalom központi szervének létesítésénél már csak a cím kérdésében volt eltérés és csak arról folyt a vita, hogy kamarának, vagy testületnek nevezzék-e a központi szervet, a legutóbbi időben oly vélemény alakult ki, hogy ez a központi szerv létesítése nagy terheket róna az iparos-társadalomra, amelyet a terhek alól mentesíteni kell. Éppen ezért szükségesnek tartja, hogy a központi szerv felállítása kérdésében maguk az ipartestületek nyilatkozzanak. A miniszterium kiküldi a felszólításokat az ipartestületekhez, hogy azok precizírozzák álláspontjukat, mert a leghelyesebb az, ha ebben az ügyben magukat a legközvetlenebbül érdekelteket kérdezik meg.

Kohl Medárd emlékezetének és a szent Benedek-rend 1400. év előtti megalapításának szentelte a Szent Gellért Egyesület legutóbbi kultuszestjét. Az ünnepi beszédet *Tille* Gyula várbeli káplán mondotta, míg az indítványokat *Kamenszky* Gyula alapító elnök ismertette. Ezután felkérték *Fábián* Gáspár építészt, a Nagy Szent Gergely-rend lovagját, a Hollós Mátyás Társaság tagját az indítványok kidolgozására. A műsor művészi részének lezajlása után Sipniczevszky György altábornagy mondta a záróbeszédet.

Nagyjelentőségű javaslatokat terjesztett a főváros közgyűlése elé *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, főv. bizottsági tag a fedett, télen is használható sportuszoda részére megfelelő terület kijelöléséről, — továbbá a vívás, boxolás, birkózásra alkalmas téli sportpalota részére átadandó fővárosi területről, — játszóterek és középiskolások uszodájának létesítéséről. Az utóbbi helyéül az óbudai Árpád-forrás melletti területet szemlélték ki. A javaslatokat a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

Gárdonyi szobra Budán. A szobor állító bizottság most számolt be a gyüjtés eredményéről, amely a Gárdonyi-művek kiadása után járó jutalékból és a gyüjtésből összesen 13.000 pengőt eredményezett. Legnagyobb összeget a *Beszkárt* adta, 200 pengőt. A többi összeget több, mint felerészben a magyar tanítóság adta össze, ezuton is leróva háláját a nagy tanítómester iránt. *Budapest székesfőváros* melegen érdeklődik a szobor felállítása, helye és kivitele iránt. Reményt nyujtott arra, hogy kipótolja a hiányzó összeget, meg, hogy mihamarább állani fog a nagy író szobra a főváros *budai* részének valamelyik csendes, de előkelő helyén, mint ahogyan az a csendes elvonulást szerető íróhoz illik.

A gellérthegyi forrásokról mondott beszámolót dr. *Weszelszky* Gyula az Ásványvízüzem nagytermében nov. 29-én, amikor kimutatta, hogy a Rákóczi-forrás vizének van a legnagyobb rádióaktivitása, vízbősége is a legnagyobb, de ivásra alkalmatlan. A legkifogástalanabb vize az Árpád-forrásnak van.

A Zugliget jövője

Emléktáblát állítanak Erzsébet királynénak — Zugliget, mint az új hegyvidéki kerület központja — Német tőke a budai hegyvidéken — Strandfürdő épül egy eltemetett meleg forrás vizével

Érdemes és érdekes két választmányi ülést rendezett most egymásután a Zugligeti Egyesület, amelyeken teljes nagyságában domborodott ki a Zugliget jövendő nagysága és hivatása. Az új korszaknak szinte kapunyitónak mondható első ülésén az egyesület elnöke *Manninger* Vilmos dr. egyet. tanár, közegészségügyi főtanácsos elnökölt és a jövő évi programmot tárgyalták.

Sigray István alelnök, a világítási bizottság elnöke ismertette a bizottságnak a világítás javítására szolgáló javaslatait.

Dr. Wladarzyk József titkár bemutatta az építkezési bizottság tervezetét.

Az utak kiépítése terén az egyesület a Kútvölgyi-út végleges kiépítését tartotta a legsürgősebbnek.

Dr. Manninger Vilmos elnök ismertette a zugligeti fürdő létesítése terén ez ideig lefolytatott tárgyalások eredményét, dr. Eperjessy István székesfővárosi tanácsjegyző pedig a zugligeti források felkutatása körül szerzett újabb adatairól adott beszámolót.

Fuchs Emil építész a fővárosi törvény revíziójával kapcsolatban az I. kerületnek felosztását kérte.

Javaslatához számosan szólottak hozzá, kivétel nélkül a kerület felosztását sürgetve. A felszólalásokban rámutattak arra, hogy az I. kerület területileg hatvanszor oly nagy, mint az önálló kerületet képező Belváros. Különösen hangsúlyozták az összes felszólalók, hogy olyan kerület, amely a Nagykovácsi határtól Albertfalváig, a Dunától Budaörsig terjed, rendesen adminisztrálni lehetetlen.

A választmány e kérdés bővebb előkészítésére és propagálására dr. *Manninger* Vilmos elnöklete alatt háromtagú bizottságot küldött ki és munkája előkészítésére *Fuchs* Emil építészt kérte fel.

Az ügyrend további tárgyalásánál dr. Eperjessy István felhívta a választmány figyelmét arra, hogy dr. Wekerle Sándor m. kir. pénzügyminiszter Budapest területének azon részeire, amelyeknek nagyarányú fejlődése várható, adómentességet kíván adni és ebből kifolyólag javasolta, hogy Budapest legegészségesebb részének, a budai hegyvidéknek fejlesztése érdekében az adómentesség kedvezményének megszerzése végett tegye meg a szükséges lépéseket.

A névtelen utak

elnevezését is számosan sürgették meg az ülés folyamán. A felszólalók kiemelték azt, hogy különösen a Kútvölgyben, Virányoson és Hunyadormon van még számos olyan út, amelynek nincs még neve. Helyrajzi szám alapján különösen éjjel képtelen a táviratkihordó megtalálni a keresett nyaralót. A mentőknek csak körülírással lehet megjelölni a szerencsétlenség helyét és számos ember elvérezhet, míg sok kérdezősködés után a mentők odaérhetnek. De megnehezítik a névtelen utak a tűzoltók, a posta, a rendőrség, a kerületi előljáróságok munkáját is.

A folytatólagos választmányi ülést e hó 25-én *Zerkovitz* Imre dr. alelnök vezette és azt *Okályi* Iván tanársegéd érdekes és tartalmas előadása nyitotta meg, aki külföldi tanulmányútjain szerzett tapasztalatai alapján irányelveket állított fel a zugligeti gyümölcstermelés fokozása érdekében. A tárgy körül lefolyt érdekes vita befejeztével dr. *Eperjessy* István szkfv. tanácsjegyző felhívta a választmány figyelmét a várható építkezésekre.

Uj tisztviselő-telep

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége a fővárosi tisztviselők részére saját otthonok építését tervezi. Az eddigi tárgyalások szerint a fővárosi alkalmazottak a fővárostól részletfizetésre kapnának telket, de ez a tartozás csak második helyen terhelné a telkek telekkönyvét és az első hely nyitva maradna az építkezési kölcsön számára.

Ez a megoldás a fővárosi alkalmazottaknak az azonnali építkezést teszi lehetővé, mert így azonnal építési kölcsönhöz jutnak, amit azelőtt csak tehermentes telek esetén az építési költségeknek csak 50—60%-a erejéig folyósítottak a bankok.

Amennyiben a tárgyalások kedvező befejezést nyernek, úgy a legrövidebb időn belül egész városrészek beépítése várható.

Kiemelte, hogy egy ilyen tisztviselőtelep céljaira igen alkalmas a régi *vizivárosi temetőnek* a közel jövőben kiürítésre kerülő területe.

Az egész Zugliget fejlődését ez a

Szent Gellért Gyógyfürdő

Iszapkezelés társashelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal.
Rheuma, ízületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású.

régi vizivárosi temető hátráltatja. Temető mellett senkisem építkezik szívesen és így számos gyönyörű villatelek áll a temető környékén beépítetlenül, akkor, amikor a temetőtől távolabb már egész kertvárosok fejlődtek ki. A temető düledező kriptáiban jelenleg csavargók, munkakerülők húzódnak meg, veszélyeztetve a vidék közbiztonságát, az/esti órákban pedig a szerelmesek tanyája ez a temető.

A Virányos—Kútvölgyi Egyesület és a Budahegyvidéki Társaskör most kérelemmel fordult a főváros tanácsához, kérve, hogy a temetőt üríttessse ki és a fővárosi tisztviselők részére családi házak építésére engedje át.

Rámutatott kérelmében arra, hogy a temető területe egészséges fekvésénél, a fővároshoz való közelségénél és kitünő közlekedésénél fogva kertes családi házak építésére kiválóan alkalmas.

A temetőt a villamosvasút két relációja érinti, úgy hogy közlekedése páratlannak mondható. Innen indulnak a 4-es, 14-es és 61-es jelzésű villamoskocsik. A temető területén fog átvezetni a Kútvölgyi útra tervezett villamos vagy autóbusz. A temető mellől indul el a 9-es jelzésű autóbusz.

Amennyiben a fővárosi tisztviselők tervezett építkezési akciója részére a főváros ezen területet átengedné, úgy a temető területének beépítése 2 év alatt biztosítottnak látszik, ami által a Zugliget és Pasarét fejlődésében óriási lépéssel haladna előre.

A Zugligeti Egyesület választmánya elhatározta, hogy a maga részéről is csatlakozik a két egyesület kérelméhez és úgy a Községi Polgári Párt, mint pedig a főpolgármester közbenjárását kéri e temetőkérdés mielőbbi sürgős megoldásához, hogy ez az új tisztviselő-telep mielőbb felépülhessen.

A német tőke

Köszönetet mondott a Budapest—Zugligeti Egyesület dr. Hermann *Luppe*-nak, Nürnberg város főpolgármesterének, aki dr. *Bewilaqua-Borsody* Béla a hadtörténelmi múzeum adjunktusa kíséretében végigjárta a Dürer-emlékünnepek alkalmával a budai hegyvidéket és utazásának befejezése után Budapest és a budai hegyvidék szépségeiről hatalmas cikket írt a „Nürnberg - Fürther Morgenpresse" ben, és ezt a vezércikket sok példányban sokszorosította és küldte szét Németországban.

Az egyesület ez alkalommal levél útján felkérte dr. Hermann Luppet, hogy hívja fel a német tőke figyelmét arra, hogy a Zugligetben szállodák, üdülőtelepek létesítésével igen kedvező elhelyezkedést találna.

Dr. Eperjessy István beszámolt a zugligeti strandfürdő létesítése körül folyamatban levő tárgyalásokról. Ismertette dr. Áron Géza ügyvéd által ezirányban indított akciót. Azután köszönetet mondott a *Budai Napló* szerkesztőjének, hogy a multban is mily nagy propagandát fejtett ki a Zugliget és a tervezett fürdő létesítése ügyében, amihez a választmány is hozzájárult, mire dr. Zerkovitz Imre alelnök bejelentette, hogy Viraág Béla érdemeit az egyesület közgyűlésén is méltatni fogja.

Lapunk szerkesztője megköszönte a választmány elismerését és bejelentette, hogy a budahegyvidéki források ügyében a *Hollós Mátyás Társaság* sorozatos értekezletet rendez az eltemetett források ügyében s a december hó 10-én este 7 órakor meginduló előadások sorozatát *Eperjessy* István dr. nyitja meg, ismertetve az összes svábhegyi, zugligeti és hüvösvölgyi forrásokat, feltárva egyúttal azok történelmi multját. Ezen az estén *Tausz* Béla dr. főorvos is beszámol kutatásairól és tanulmányairól. A Hollós Mátyás Társaság előadásciklusára meghívta egyúttal az egyesület tagjait.

Az ülés bezárása előtt *Zerkovitz* Imre dr. alelnök az elnöki székből a választmány nevében köszönetet mondott *Eperjessy* István dr.-nak fáradságos munkájáért amelyet a Zugliget fejlesztése érdekében ezideig kifejtett.

SOLTI LÁSZLÓ

Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Kerületi mentőállomások felállítását javasolta a főváros közgyűlésén az óbudai demokraták városi képviselője dr. Vörösváry Miklós. Ez különösen Óbudán lenne nagyon fontos, ahol sok a gyár és sok a baleset s ahol az autók is szabadabban száguldanak s lépnek nyakra-főre az emberek nyakára, fejére, lábára, kezére.

Folytatja a kisajtítást a Közmunkák Tanácsa Obudán az új hídfő környékén, ahol a Lajos-u. 166. számú házat sajátították ki legutóbb.

A dán ur és Buda

Irta: **Bevilaqua-Borsody Béla dr.**

Aage *Gyldenfalk* úr,* a dán királyi közlekedési miniszter titkára, a dán királyi Címertani Társaság tagja, a mult héten *másodízben* látogatta meg Magyarországot, illetve *Aggházy* Kamil igazgató hívására a magy. kir. Hadtörténelmi Múzeumot.

A kitűnő műveltségű, európai módon szerény és északi módon csendes modorú uriember a magyarság lelkes, — s ami ennél több — cselekvő barátja.

Mint passzionátus heraldikus, *viselettörténeti* tanulmányokat is folytat s ezek közben a dán királyi gárdahuszárezred 1756-i alapításának 150 éves jubileumán, 1906-ban kiadott ezredtörténeti emlékkönyvben megtalálva azoknak a magyar katonáknak nevét, akik még a spanyol örökösödési háború idején szervezték meg a dán huszárságot, magyar huszárviselet történeti tanulmányokkal foglalkozik. Ezért jött tavaly nyáron is Budapestre. *Festetics* Pál grófnak, a kitűnő sportbarátnak autóján, e sorok írójának társaságában bejárta a budai Várat, megtekintette az Országos Levéltár egész Európában egyedülállóan gazdag, s főleg levéltári kultúránk abszolut színvonalát mutató heraldikai gyűjteményét és a főváros egyéb múzeumait. Mostani itt tartózkodása alkalmával a Nemzeti Múzeum fegyvergyűjteményét, a Vármegyeházát, a Szépművészeti Múzeum modern képtárát és a Néprajzi Múzeumot nézte meg. Meglátogatta a Buda és Pest történetében, oly kiváló szerepet játszott Mayerffy családot, melynek egyik őse adlersklaui Büchel Ferenc alezredes az 1862-i dán háborúban résztvett és a *Kappelbe*, a schleswig-holsteini városkába való bevonuláskor egy ottani földbirtokos: Otto von *Kappel* ugyancsak Ottó nevű fiacskáját — aki a bevonuló ezred lovai elé futott — nyergébe emelve, megmentette a vágtató lovak patái alól. (Nem tévesztendő össze ez az eset Dávid István huszár, híres, sok ábrázoláson megörökített hasonló esetével, melynek egyébként több személlyel kapcsolatos változata is van.) Az egykori kis fiú 1896-ban — már mint a városka polgármestere — meglátogatta Dicsőszentmártonban a Mayerffy-családot. Az alezredes (akkor fiatal kapitány) miniatürje rendkívül érdekelte a dán urat, kinek nagyatyja szintén részt vett a hadjáratban.

Ittléte alatt egy este a budai Vár intimus részleteit néztük meg: a ködbeborult Dunát és ezernyi lámpáit a parton, s a királyi palotát, melynek helyén egykor II. Lajos király *Olaf Bang of Middleford* dán úrnak állította ki azt a nemesilevelet, melyet e sorok írója talált meg Kalmár János iratai között, s Áldássy Antal és Karácsonyi János fejtettek meg. Utóbbi *„bolygó dánus"*-nak nevezte Olaf mestert, aki követségi titkár volt Esztergomban.

A mi „bolygó dánunk" is „elbolyongott" cigányzenét hallgatni a jó öreg „Krisztiná"-ba, a „Philadelphiába". Kellő „hangulat" után elámulva hallgatta a régi, a hatvanas évek műnépdal irodalma előtti korból való hamisítatlan magyar melódiákat. Teljesen megérezte az európai és a magyar népi zene közötti különbséget: a magyar ritmus és a harmónia septimaccordjainak és molljainak gazdagságát. Budai könyvesboltokban örömmel látta Knut Hamsun, Aage Madelung és Andersen műveit, s itt a cigány hatása alatt megértette Budát, mint ő mondta „a régi Kjöbenhaffen mását". Gyöngéden hangolt dán szentimentalizmusa többször is Budára vonzotta őt, aki a Telmányi és Dohnányi-féle kopenhágai dán koncertek idején olyan sokat tett a dán sajtóban a magyar zene propagandájáért: Ott klasszikus magyar zenét hallott, itt budai romantikát: magyar cigányt, a becsületes régi cigányhagyományokat őrző Parádi József bandáját.

„Buda ist inthzim": (Buda bensőséges!) mondta kedves dános-németes akcentusával.

Igen, *Pesten* — vagyis Budapesten — minden kedves, drága, gyöngéd dolog: *Budán* található meg. *„Buda ist inthzim!"*

* Ejtsd: Oógh Güildenfalk: vagyis aranysólyom, a család ősi címerneve. A dánoknál — éppen mint a lengyeleknél — nem a birtokolt falu neve a családnév, hanem a címer képeleme.

A fürdők forgalma számokban igen érdekes képet ad és furcsa összehasonlításokra ad alkalmat. Kilenc nagy fürdő van Budapesten, amelyek közül három a fővárosé. A kilenc fürdőben 1912-ben 1,750.102, 1922-ben 2,693.723, 1927-ben 2,854.106 volt a fürdőzők száma. A fejlődés a háború előtti évekhez viszonyítva 40 százaléknak felel meg. Ha most megnézzük Bécs városának a fürdő forgalmát, összehasonlítva a háború előttihez, megállapítható, hogy Bécs városában a 4,049.000-el szemben 1927-re közel 9 millióra emelkedett a fürdők látogatóinak a száma. Abban a városban, ahol nem híresztelik és nem hirdetik mindennap, hogy fürdőváros, abban a városban, ahol nincs annyi melegvízforrás, természetadta lehetőség, hogy tényleg egy fürdővárost építsenek, ilyen mértékben emelkedik a fürdőzők száma. Ha megnézzük Budapest fürdőváros statisztikáját, megállapíthatjuk a következőket. Havonta 55—60 ezer ember fürdik és ha figyelembe vesszük azt, hogy a fürdőszobás lakásokban 290 ezer ember lakik, meg lehet állapítani azt, hogy a nem fürdőszobás lakásokban lakók átlag 11—12 hetenkint jutnak csak fürdőbe, ha azonban közelebbről megnézik a fürdőzőket, meg kell állapítanunk azt, hogy vannak emberek, akik hetenkint, vagy kéthetenkint, de legalább havonta rendszeresen fürödnek, ezzel szemben százezrével vannak Budapest fürdővárosában olyanok, akik a fürdő belsejét még egyáltalán nem látták.

Közgyűlése lesz dec. 1-én a II. ker. érseki kath. reálgimnázium volt tanulói szövetségének a Rákóczianumban. Ugyanakkor avatja ott az intézet Mária-kongregációjának új tagjait *Serédi* Jusztinián hercegprimás. A templomi ünnepség után az ifjuság a hercegprimás tiszteletére az intézet aulájában ünnepi akadémiát rendez, melynek keretében az üdvözlő beszédet Pokorny Emánuel dr. prelátus, a kollégium kormányzója mondja.

A Szent László Gyermekotthonnak (II., Donáti-utca 46) szombaton, december 1-én délután 5 órakor volt az ünnepies megáldása és felavatása. Az egyházi szertartást *Mészáros* János érseki helytartó végezte.

Székely Vladimir

A jobb sors adománya, ha valaki a mesterségében megtalálja a művészetet. *Székely* Vladimir dr., a most nyugalomba vonult főkapitányhelyettes, aki több mint négy éven át volt az I. kerületi rendőrkapitányság vezetője és egész lelkével hozzánőtt szegény Budához, a maga rideg hivatalos teendőiben megtalálta a meleg, a derűs színeket. Kiérezte azokat a jó szívével, feldolgozta különösen csiszolt agyával és leírt mindent írói készségben fogant tollával. A robotos napi munka kesernyés, savanykás vinkóját estére átszűrte lelkén zamatos aszúvá. Ezt töltögeti, ezt kóstoltatja most azokkal a társaságokkal, amelyek estéit zamatos humorral előadott „rendőri esetei"-vel fűszerezi. Kedden este az I. ker. Iparosok és Kereskedők Körében tartott előadása vonzott oda nagy társaságot és *Hubert* Vilmos ügyv. elnök örömmel üdvözölte a vendégeket. Székely Vladimir előadása során az ő pompás humorával előbb a *papucshős* férjekről, a váltóhamisító férjekről mondott el mulatságos, de megtörtént eseteket, majd a *hamis* férjekről, a tőzsdéző asszonyokról, a hamis gyémántokról — végül a *szép fiúknak* bedőlő idősebb hölgyekről beszélt és egy hatásos historiával fejezte be előadását, amelyet sokszor honorált a taps, mely újból erősen felzúgott a végakkordnál. Hubert köszönete után a felhangolt társaságban megindult az évődés: — Lauffer Vilmos trükköket kért kölcsön, — Hank József dr. bevallotta, hogy ő papucshős s végződött ez egy „székely" párharcban, amit Székely Vladimir és a székely származású *Kapcza* Imre vívtak egymással a társaság nagy derültségére. Közbül *Ravasz* László elnök üdvözölte *Szacsvay* András r.-főtan. kerületi kapitányt, — *Hank* József dr. a két iparoskör örvendetes együttműködésére és dr. *Krivoss* Árpád működésének sikerére emelte poharát, amit *Kollár* Gábor köszönt meg. Befejezésül Viraág Béla szerkesztő *Ziegler* Gézát, mint Ripka Ferenc felső krisztinavárosi palatinusát éltette, amire az ünnepelt azzal válaszolt, hogy a két iparoskör találkozását méltatva, fogadalmat tett Ripka Ferenc iránti hűségében. A társaság távozása közben zajosan megéljenezte Zieglert is és Székelyt is, akit — *csütörtökön* este hasonló éljenzés fogadott a *Buda Társaskör*-ben, ahol csaknem másfél órán át olvasott fel érdekesnél érdekesebb betörési historiákat és praktikus tanácsokat adott a betörők elleni védekezéshez. Itt az élvezetes előadást *Hoor-Tempis* Moritz elnök köszönte meg neki és külön ünneplésben volt része az előadást követő társasvacsorán, ahol őt is és nejét is kedvesen, tüntető ovációban részesítették. Itt folytatták a keddi párharcot *Kapcza* Imre és Székely Vladimir a társaság nagy gaudiumára.

Görgey címen írt rövid, közvetlen hangú, érdekes jellemrajzot dr. *Cselötei* Lajos. Kapható a Szent István Társulat könyvkereskedésében.

Schubert halálának százéves fordulóján Budapest székesfőváros, mint a magyar zenevilág középpontja is méltóképen ki akarja venni részét az ünneplésből. A Fővárosi Könyvtár ügybuzgó igazgatója, *Enyvváry* Jenő kezdeményezésére ez alkalomra Schubert-bibliografiát adott ki. A most megjelent mű első részében (Schubert és a magyarok) összefoglalja Schubert magyaros témájú, a magyaroknak ajánlott műveit áttekintést nyujt a magyar költők Schubert által megzenésített műveiről, összefoglalja a nagy zeneköltőnek magyar irodalmi emlékeit; összegyűjti Schubert zeneműveit, amelyeket a halálát követő első 50 évben magyar hangversenyeken adtak elő. A második rész (Külföldi Schubert-irodalom) a Fővárosi Könyvtárban levő külföldi Schubert-tel kapcsolatos művek jegyzékét adja.

Tárja mindenkiről a
„Sopron-Győri" TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 97. Tel. J. 128-61

Az Esztergomban végzett tanítók Budán, a Mayer-féle Pálffy-étteremben jönnek össze dec. 1-én bajtársi vacsorára. A szervezkedés megindítására bizottságot küldtek ki, melynek tagjai Olveczky Pál szakfelügyelő-főigazgató, Palócz Endre polg. isk. tanár, vitéz Papp Gyula, Reischl-Rév Sándor, Ibrányi Ferenc és Urbányi C. József.

A budai iparos-szövetség

ügye hétről-hétre fejlődik, mindig újabb és újabb területeket kapcsolva. Legutóbb e hó 23-án Óbudán a „III. ker. Iparosok és Kereskedők Köre" helyiségeiben, a Haszmann-féle vendéglő külön nagytermében, folytatta szervező munkáját dr. *Krivoss* Árpád és vezérkara, mely az I. és II. ker. Iparosköreinek kiküldötteiből alakult ki. Itt *Bauknecht* Tamás elnök üdvözölte a vendégeket és a megjelent ujságírókat. Azután *Krivoss* Árpád fejtette ki a szövetség megalakításának szükségét, előnyeit és ismertette annak szervezetét. A nagy figyelemmel hallgatott fejtegetések után Kautz István méltatta Krivoss munkáját, amelyre őt az I. kerület iparossága kérte fel. Moravcsik Sándor a propaganda érdekében szólalt fel, Theisz Dániel az iparososztály hibáiról szólt és kérte Krivosst, hogy ez ne kedvetlenítse el. A szocialisták rontják meg az önálló iparosok dolgát, mert pártolják a községi üzemeket azért, hogy ott egytömegben kaphassák kézhez a munkásokat. A szövetségben minden politikai párt tagjai részt vehetnének elvfeladás nélkül. Sógor József kimentette *Máté* István bizottsági tag elmaradását és elítélte a városházán folyó tékozlást, a rettenetesen drága adminisztrációt, amely a termelést drágítja. Nagy figyelemmel hallgatták meg *Fóthi* Vilmos v. biz. tag felszólalását, aki sajnálta, hogy az Óbudán 8 év óta folyó szervezkedéshez őt eddig nem hívták meg. Lehet, hogy pártállása miatt, de ilyen közügyben ő nem ismer pártszempontokat. Ő tudja, hogy az iparosok „jó fiúk", de nehéz őket megszervezni, nem bírják el az útbaigazítást. A szervezés munkájában szívesen vesz részt és felszólalását a „svéd haranglábról" mondott örök szép legendával fejezte be, amit élénk elismeréssel honoráltak a jelenlevők. Még Viraág Béla szerkesztő hívta fel az iparosság figyelmét arra, hogy mint szövetség nagyon előmozdíthatják a fürdőváros és a Gellért-hegyre tervezett kiállítás ügyét, amivel növelik az idegenforgalmat és saját vevőkörüket. Bauknecht elnök köszönte meg ezután Krivoss fáradozását és megígérte, hogy egy legközelebb összehívandó taggyűlésen tárgyalják majd az Iparos-Szövetség ügyét.

Az ősember nyomai című hírünkkel kapcsolatban *Sógor* József építész arról értesít bennünket, hogy ő már 1910-ben talált egy őskori kőtálat a Beresényi-utca 12. sz. ház építésekor az utca járdavonala alatt kilenc méter mélységben, amit akkor a Nemzeti Múzeumnak be is küldött.

Gyász. Váratlanul hunyt el csütörtök éjjel a Zöldfa vendéglő ismert tulajdonosa, *Kodra* Károly. Szívszélhüdés ölte meg élete delén. Temetése vasárnap d. u. 4 órakor lesz a Kerepesi temetőben.

A Katalin-búcsút a tabáni plébánia templomban fényes egyházi ünnepséggel ülték meg. Délelőtt a templomban a szentbeszédet *Jeney* Rafael Domonkos-rendi hitszónok mondotta, az ünnepélyes zenés nagymisét *Angyal* Kálmán dr. apátplébános celebrálta. A gyönyörűen restaurált, újonnan kifestett és aranyozott oltáraival díszes plébániatemplomban a hívek nagy száma buzgó áhitattal volt jelen.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,
Fedett téli uszócsarnok

Huszonötéves jubileumát ünnepli dec. 2-án a budai urak Mária-kongregációja. Az ünnepség bevezetésképen nov. 29-én *Bangha* Béla jézustársasági házfőnök, a kiváló egyházi szónok a Rákóczi-kollégiumban konferencia-beszédet mondott.

A festett arcú és rövid ruhás tanítónők ellen mennydörgött nagyon helyesen *Repold* Károly bizottsági tag a főváros közgyűlésén. Az erre vonatkozó indítványt a tanács fogja végrehajtani.

Sok a gyermek a Lágymányoson, de játszótér nem áll rendelkezésükre. Amikor a Marcibányi-térre rendeznek be ilyent, a Lágymányoson hasonló kérelmet terjeszt a főváros elé. A játszótér céljára a Lenke-uti városi bérház beépítetlen nagy területét ajánlják.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A III. ker. Egyes. Polgári Társaskör december hó 4-én este 8 órakor választmányi ülést tart. (III., Hajógyár-u. 2.)

Válasz egy levélre, mely azonban másokat is érdekel Budán . . . *„Kitaibel* Pál, hazánk leghíresebb botanikusa, szül. Nagymartonban (Sopron) 1757. febr. 3., meghalt Pesten 1817. dec. 13. Jómódú földmíves szülei a gimnáziumnak Sopronban és a liceumnak Győrött való befejezése után 1780. az akkor megnyilt budai egyetem orvosi szakára küldték, ahol negyedéves korában a híres Winterl segédje lett és 1785 jan. 5. doktorrá promoveálták. Fürdő- és forráskutatása között legfontosabb az 1789-ben a börsönyi, 1795-ben és 1801-ben a bártfai és szalatnai, és 1810-ben a buziási kutatás, mert növénygyűjtéssel kapcsolta ezeket össze. Külön e célra utazgatott 1792. Horvát- és Szlavonországban, 1796-ban Waldstein Ferenc Ádám gróffal három hónapon át Máramarosban; 1798-ban Nagyváradig jutott, ahonnan Waldsteinnel Berlinbe ment. Ez a munkássága a kormány figyelmét is ráirányította, úgy hogy 1802 szept. 10. a botanika és kémia rendes tanszékét kapta meg. De ő nem tanított soha, csupán 1793. volt a gyógyszerészek korrepetitora. Ő csak a tudomány művelésének élt s ezért utazott 1803-ban Bereg, 1804-ben Árva vármegyében, 1805-ben ismét a Bánságban, de hagymázba esvén, útját félbeszakította. 1807-ben a növénykert igazgatását vevén át, ennek gyarapítására ment 1808-ban Szlavóniába. 1811-ben a növénykertet egészen átalakította. 1812-ben ismét a Mátrában időzik, 1813-ban Bártfán tartózkodva, az ott járó Wahlenberg svéd tudóst fogadhatja vendégül. Betegeskedése és szemének gyengülése miatt 1816-ban nyugalomba vonult. Földi maradványa a budapesti váci-úti temetőbe került, sírját a „Kitaibelia" díszes virága sokáig díszítette. taibela díszes virága sokáig díszítette. Kitaibel keveset írt és hírneve mégis messze szárnyalt. Gyűjteményét a magyar nemzeti múzeum és a prágai egyetem őrzik. Életrajzát többen írták meg."

BOHUNICKY BANK RT.
(II. Margit körút 87)
fizeti Budán
A LEGMAGASABB
betéti kamatot

Édes kadarka
és a kiváló
Szentgyörgyhegyi borok
fajtisztán kaphatók a
HABERMANN
féle vendéglőben.
I., Maros utca 18 szám.

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla- festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Marik Ernő krmfőtan. előadást tart a „Budai Társaskör"-ben e hó 13-án, este fél 7 órakor *„Londoni megfigyelések"* címen, amelyben beszámol Rothermere lordnál tett látogatásáról. A rendkívül érdekesnek igérkező előadás után a megjelent hölgyek részvételével társasvacsora lesz.

Lendl Adolf dr. egyetemi m. tanár, a fővárosi állatkert nyug. igazgatója is pályázik az Állatkert most betöltésre kerülő igazgatói állására.

Szigeti Jánost, a felsőház tagját, főv. bizottsági tagot választotta meg elnökének a tabáni róm. kath. egyházközség.

id. Tóth Imre gyáros hülés következtében megbetegedett, de orvosi segítséggel állapota már annyira javult, hogy ismét látogatja Katona József-utcai gyára irodáját.

Sztrókay István megvette Burchard Bélaváry-családtól a Hidegkuti-út 87. számú ingatlant 75 ezer pengőért.

Peterdy Sándor írónak, a Hollós Mátyás Társaság titkárának most jelent meg „A korpádi legenda" című pompás regénye. Az ismert írónak ez a tizenhetedik értékes kötete, amelyet legközelebb ismertetünk.

Kruck Elemér dr. ügyvéd hirtelen megbetegedett s így az által e hó 30-án a Budai Polgári Körben rendezett borestén sem jelenhetett meg.

Czölder Dezső festőművész, a Hollós Mátyás Társaság tagja december hó 6-án nyitja meg képkiállítását: I., Ferry Oszkár-u. 4.

Brunekker Lajos főv. bizottsági tagot, a III. kerületi érdekek agilis szószólóját nov. 24-én este autó gázolta el. Súlyos sérüléseivel az Irgalmasok kórházában ápolják.

Vértes Emil, a Fővárosi Kereskedők Egyesülete elnökét meleg ünneplésben részesítették abból az alkalomból, hogy a kamara őt a Budapesti Nemzetközi Vásár ügyvezető alelnökéül meghívta.

Zilahy Dezső, a főváros Idegenforgalmi Hivatalának igazgatója, külföldre utazott. Először Svájcba megy, majd onnan több külföldi állam idegenforgalmi kongresszusán képviseli a magyar és a fővárosi idegenforgalmi intézményeket.

Huszár Elemér dr. pesti segédlelkészt nevezte ki a biboros hercegprimás a *zugligeti* templom ideiglenes plébánosává.

Barabás Atala festőművész műteremkiállítása Nizza, Florenz, Münchenben festett képeiből megnyílt Magyar-utca 52, IV. em. alatt. Megtekinthető 10—1 óra között.

Krivoss Árpád

A társadalom újra élni kezd! És mintahogy az egész társadalom kezdi pozicióját megszilárdítani, a maga jövőjét megteremteni; hasonlóképen a nagy egységnek kisebb, de szintén homogén része is felfigyel az idő hívó szavára, hogy érdekeit megvédje, jogos kívánságait az állam és a társadalom-szabta keretek között megvalósítsa. Hosszú, letargikus állapotból való szabadulás előszele a *Budai Napló* mult vasárnapi számában *Krivoss* Árpád tollából megjelent cikk. Bátorsággal áll az iparosság élére és oly megkapó erővel hirdeti az eddig mellőzött társadalomnak, az iparos-érdekeknek megvédését, úgy belső, mint külső életében bekövetkezendő változások szükségességét, amilyen gondolatok csak puritán jellemű, önzetlen és abszolut becsületesen gondolkozó ember lelkében születhetnek meg. A mult politikájában szokatlan lehetett, hogy „ügyvéd" álljon az iparosság élére és gyakorlati „jogász" vívja végig az iparos-társadalom harcait; de ahogy minden elnyomott, ám jobb sorsra érdemes osztálynak megszületik a maga úttörője — hasonlóképpen az iparosság is érdemes harcos vezért kapott a Budai Iparos-Szövetség elnökében, Krivoss Árpád személyében; és amíg másoknak az ilyen tisztség csak hatalmat ád, tekintélyt biztosít — Krivoss számára ez csak munkát jelent, hiszen ugarral benőtt területet kell rózsaligetté, sőt mi több, otthonná varázsolni, mert az Ur 1928-ik esztendejében ébredtünk arra a szomorú valóságra, hogy: — otthona sincs a budai iparosságnak! Ne kutassuk: kié a felelősség, ne keressünk bűnbakokat, mert ma már vége ennek a strucepolitikának! A mai idők tetteket, embereket kívánnak, akik cselekedni és az ideálokért áldozatokat is hozni képesek. Krivoss Árpád minden idejét a köznek szenteli, az elhagyottakat magához öleli, mások érdekeiért tud lelkesedni. Krivoss nemcsak elnöke a Budai Iparos-Szövetségnek, hanem purifikátora is, aki hozzáértő szakavatottsággal ki fogja gyomlálni a politikai dudvát. Száz kézzel dolgozik az iparosság érdekeiben, szeretettel fogadja a hozzáfordulókat, hogy szive jóságát másokkal is megosztva, a sivár jelent megelégedetté, az elkövetkezendő jövőt pedig boldoggá tegye.

A budai iparosság székházának Krivoss Árpád által felvetett gondolata is bizonyítja az ő gyakorlati érzékét, amellyel kiemelheti a budai iparosságot az ő elveszettnek hitt és megpecsételt sorsából, és beállíthatja a politika frontjába, hogy mint összeforrott egység vívja meg élet-halál-harcát, mai válságos helyzetében.

Örömmel vállalta Hadik János gróf és Becsey Antal vezetése alatt álló Országos Kézműves Testületnél az adók és illetékek, s főleg az iparos-biztosítás szakosztályának előadói tisztét. Ezzel belekapcsolja a budai iparosok ügyét az országos mozgalomba, ami kétszeresen biztosítja a sikert.

dr. Tanoss Dezső

Korcsolyázók! Mindenki váltsa meg jegyét a B. B. T. E. korcsolyapályájára, ahol a beíratások nov. 29-én kezdődtek meg és tartanak dec. 10-ig. (Ezután a bérlet már drágább.) Régi tagoknak a bérlet ára ugyanannyi mint tavaly: 16 P, köztisztviselőknek 12 P. Uj tagoknak a beíratási díjat külön kell fizetni.

Elzárt út. A Harangvölgyön át emberemlékezet óta egy magánút vezetett, e terület birtokosa: báthori *Sigray* Pál engedelmével. Az egész Harangvölgy utóbb egy részvénytársaság, majd az állam birtokába került s a terület jelenlegi bérlője az utat a nagyközönség elől elzáratta, úgyhogy a kirándulók most csak nagy kerülővel juthatnak el a Fácán-teleptől a Normafához. Az út újbóli megnyitását vagy új utat kér a várostól a Zugligeti Egyesület.

Nőrendőrökről folyt a szó egy társaságban és *Székely* Vladimir meséli:

— Nem tudom elképzelni! — mondta egy szkeptikus, — hogy nő rendőr lehessen.

Tájékoztatás kedvéért meg kell jegyezni, hogy barátunk — nőtlen vala.

— Nincs meg a nőnek határozottsága, energiája ...

— Nono! Azt nem mondhatnám! — mondotta kissé borongósan Bernát, a közismert családapa. En inkább az ellenkezőjét konstatálhatnám.

— Hát téved! — folytatta még nagyobb hévvel fiatal barátunk. Csak egy helyzet például! Mit csinál mondjuk egy nőrendőr, akinek az útjába a sors egy erőszakos részeget hoz. Ordít, mindenkit leüt ...

— Hát beviszi a rendőrségre.

— És ha az nem akar menni?!

Bernát, a közismert családapa, hamiskásan hunyorgat:

— Akkor — *becsalja!* — mondja.

Nász. Kedves esküvő készül december hó 8-án este 6 órakor a krisztinavárosi templomban, ahol Pestnek egyik régi polgári családjának tagja, *Holndonner* József ismertnevű pékmester oltárhoz vezeti egy budai család köztiszteletben álló sarját: *Stowasser* Fricikét. A két családnak rendkívül nagy ismerőskőre és kiterjedt rokonsága van Budán és Pesten.

Herzog Klárika, a Révai-nyomda tisztviselőnője és *Frankfurti* Imre december hó 9-én d. u. 3 órakor a Nagyfuvaros-utcai izr. templomban tartják egybekelési ünnepélyüket.

Görbe tükör

Régen volt; 1924 elején történt. *Ripka* Ferenc akkoriban még ki sem bontotta volt községi pártzászlaját. Egy szép napon Kapcza Imréhez beállít egy szintén a Krisztinában lakó barátja s egy pártjellegű gyűjtőívet rak elébe aláírás végett.

Látva azt, hogy a különben szívesen adakozó Kapcza a gyüjtőív szövegétől nincsen valami nagyon elragadtatva, ekkép igyekszik őt kapacitálni: Tudod Imrém, most olyan idők járnak, amit legjobban ezzel a német közmondással „Mit den Wolf-en muss man heulen" lehet jellemezni.

A humoráról és székely furfangjáról híres Imre gazda az ívet visszaadja barátjának, mondván: Kedves barátom, mi már évtizedek óta ismerjük egymást s nagyon jól tudod, hogy az én nevem *Kap*-cza, nem pedig *Ad*-cza.

*

A kitessékelt pártgyűjtő nagyot nyelt s hogy erőt meríthessen a további gyűjtéshez, betért a „Pozsony" vendéglőbe egy pohár jó borra. Rögtön kiderült az arca, amikor egy asztalnál Ripka Ferenc immár krisztinavárosi palatinusává lett *Ziegler* Gézát pillantotta meg. Na, gondolta magában, nagyszerű alkalom a csorba kiköszörülésére.

Megfelelő bevezetéssel Ziegler elé tolja a gyűjtőívet. A remélt vaskos obulus helyett a Krisztinaváros ragyogó kedélyű vezéremberétől a következő választ kapta: Kedves barátom, jóllehet, nagyon hangoztattad keresztényi mivoltotokat, én mégsem vehetek ebben részt, mert ti világi keresztények vagytok; én meg, jegyezd meg jól, „Ferenc"-es vagyok.

*

Az alábbi szójáték megértésére tudni kell azt, hogy a világhírű kert- és parktervezőt, aki Versailles-ban a francia királyok páratlan szépségű parkját megalkotta, *Le-Nôtre* Andrásnak hívták. (1613—1700).

Történt pedig, hogy a Krisztina egy bájos, intim cukrászdájában, a „Ravasz"-ban kisded budai társaság ült együtt. *Dobozy* Rikárd viszi a szót. Meséli, hogy milyen jól érezte magát előző este egy nagyobb társaságban s hozzáteszi, hogy a Morbitzer is ott volt. *Elnök* Willy a pesti Morbitzereknek is jó pajtása lévén, éppen egy francia éleslapot nézegetett és önkéntelenül is franciául kérdezte: *Le quel?* (Melyik?) Amire Rikárd barátunk gondolkozás nélkül visszavágott: Le nôtre de Bude. (A mienk, Budáról.) Csakhogy ez azt is jelentheti, hogy: *a budai Le-Nôtre*. Ez pedig nagy szó.

Agis Z.

Eltemetett források

A fürdőügy fellendüléséhez — Budapest Fürdőváros Egyesület, az Idegenforgalmi Szövetség, a Dunai Szövetség megalakításához megadta az impulzust a Hollós Mátyás Társaság által dr. *Ripka* Ferenc elnöklete alatt rendezett ankét, mely Buda gyógyforrásaival foglalkozott és felkeltette úgy a kormány, mint a székesfőváros illetékes köreinek figyelmét. Most az eltemetett hegyvidéki források érdekében rendez hasonló ankétot, amelyhez most küldi szté a házi nagyi iroda (I., Bors-u. 24, telefon 502—96) a meghívókat. A *Budai Napló* olvasóit az alábbi meghívó útján ez úton hívja meg a Hollós Mátyás Társaság:

MEGHIVÓ.

Vízszegénynek mondják a budai hegyvidéket és — *eltemetett forrásai vannak!* ... Mintha az ember ereit kötnék le, hogy az éltető vér ne jusson el a szívéhez. *Hol vannak ezek a források?* — a hidegek — a melegek! Hol vannak azok a bűvös területek, itt a mi hegyeink között, a völgyek ölén, ahol sohasem áll meg a hó? — ahol örökké zöldül a fű? — ahol különleges virágok fakadnak? Ezt óhajtja sorozatos értekezleteken feltárni, köztudomásra hozni a *Hollós Mátyás Társaság*, írók, művészek és tudósok egyesülete Budán, és rendezi e fontos ügy érdekében *első értekezletét* 1928. december hó 10-én este 7 órai kezdettel, a *Császárfürdő* földszinti „Hollós Mátyás termé"-ben. Előadók: saját tanulmányaik és kutatásaik alapján: *dr. Eperjessy* István tanácsjegyző, *dr. Tausz Béla* főorvos, az Idegenforgalmi Szövetség igazgatója, mely értekezletre meghívja az érdeklődőket. Budán, 1928 Karácsony havában, kiváló tisztelettel *az Elnökség*. — Továbbiakról újabb értesítés.

Mikulás-napot rendez a „Budai Polgári Kör" és „Hölgyosztálya" (II., Szilágyi Dezső-tér 5) december hó 5-én, szerdán délután 5 órai kezdettel a karácsonyi segítő akció javára és a gyermekek és az ifjuság számára kedves műsorral, amely szerint Margit néni mesél, — Verderber Ili, Preszter Tibor föllépnek „A kérő" című vígjátékban. Szombathelyi Blanka, Wladár Margit előadnak és Fiedler, a hasbeszélő kacagtató jeleneteket mutat be. Lovag Kriegs au Kató, Krämer Éva, Kerékgyártó Pali, Morell Egon, Széchy Laci, Hoffmann Bandi, Bolemann Laci tündérjelenetet adnak; Bolemann Laci és Hoffmann Rudi egy páros jelenetben lépnek fel. Befejezi az estét: Jön a Mikulás! Ruhatár (kötelező) 1 pengő. Tánc. Buffet.

Kedvezményes árú jegyek kaphatók és előjegyezhetők a *Budai Társaskör*-ben a Zeneművészeti főiskola termeiben rendezendő hangversenyekhez, a háznagynál minden csütörtökön este 6—8 óráig, előjegyzések telefonon naponkint délelőtt: 526—76.

Panasz. Az elég meredek Almautcát most tavasszal olyan sima bitumenes útburkolattal látták el, hogy kis eső esetén is hanyatvágódik rajta az elcsúszott ember, — és azért 340—1600 pengőig róttak ki a telektulajdonosokra. Ezek most *Loósy* Viktor József krmfőtan., Fischer Ágoston és Szentessy József vezetésével deputációba jártak Schäffer tanácsosnál, hogy ezt a hozzájárulást töröljék, mert nem is kérték, de szükség sem volt rá. Már most is repedezik ez az útburkolat és jövő tavaszra újból csinálhatják. A törlést egyelőre meggondolják.

Kultúrházat épít nyugdíjasai javára a Délivasút (Duna-Száva-Adria vasút) társaság az *Alkotás*-utca és *Krisztina-körút* sarkán, ahol az állomás végződik. A mostani nyers kőfal helyén üzlethelyiségek lesznek, az emeleten pedig vigadószerű hangversenytermek, azok felett pedig lakások. Ugy tervezik, hogy a kultúrházban színpaddal ellátott mozi-színház is épüljön.

Budai Társaskör e hó 6-án, csütörtökön este fél 7 órakor választmányi ülést tart.

Borestét rendez a „Budai Társaskör" december hó 6-án, este 8 órakor, amelyen a borgazdai tisztet Balázs Farkas, Holub Jenő, Prinner Ede és Szentesy József vállalták.

Veszedelmes gyalogút. Korlátot kér a Virányos—Kútvölgyi Egyesület a Galgóczi-út és a Zalai-út folytatását képező nagyforgalmú *névtelen* gyalogút mellé és sürgeti ezt *Perczel* Béla elnök. Mindkét út mellett 7—8, sőt néhol 12 m mély árok húzódik, amelynek szélén semmi sem védi meg a járókelőket a lezuhanástól. A Zalai-út folytatását képező névtelen gyalogút, amely a Hunyadormon és Virányoson lakóknak legrövidebb útja a villamoshoz s így számosan használják, alig 2 lépés széles és valóságos csoda, hogy korlát hiányában a téli sikos időben az árokbazuhanással senkit sem ért halálos baleset. — Ugyancsak korlátot kért az egyesület a Kútvölgyi-út 69. és 67. számú házainál levő hirtelen kanyarodó mentén az úttest szélére. Az egyesület a költségek kímélése végett kérte, hogy erre a célra a Diósárok mentén, annak beboltozása folytán felszabadult 700 m hosszú korlát használtassék fel.

Emberi csontokat találtak a Retek-utcai hurokvágánynál a villamossínek áthelyezési munkái közben. Mintegy másfél méter mélységben koponyákra és emberi csontokra akadt november 22-én a munkások csákánya. A csontok kiszedését nagy tömeg nézte végig. Az Anna-udvar építkezésénél 15—20 évvel ezelőtt hasonló leleteket találtak. Ezen a helyen temető volt egykor és idetemették *Werbőczy* nádort is.

„Die hauptstädtische ..."

A budavidéki sváboknak hiába gründoltak új takarékpénztárakat Pesten. Azoknak a budai polgársággal volt rokonságuk, üzleti összeköttetésük és a budaiak a „Vaterländische" mellett csak a „Hauptstädtische Sparkassa"-ban bíztak, ami átment a vidéki svábok tudatába is. Igy nőtt naggyá az Egyesült Fővárosi, utóbb Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár, vagy ahogy itt röviden nevezték, a „Vereinigte Hauptstädtische". Budai polgár, sváb gazda dehogy tette volna máshová a pénzét, mint ide. 1846 óta nagy idő telt el, új generációk jöttek és örökölték apáik, nagyapáik bizalmát e régi pénzintézet iránt. Az Egyesült Fővárosinak Buda volt mindig a legerősebb támasza és a jobb oldal minden részén voltak virágzó fiókjai. Az ország romlása ezt is megrontotta és böles volt a kormány elhatározása, hogy azt a nagy erkölcsi tőkét, amely ennél a pénzintézetnél felhalmozódott, nem engedte át a pusztulásnak és mindenképen elősegítette, hogy a székesfőváros ezt a maga érdekében gyümölcsöztesse, a régi kereteket bővítse és gyengülő vérkeringését fölfrissítse. Budai ember alig vette észre, hogy a cégtáblákat átfestették, hogy változott valamiben a pénzintézet címe. Csak azt tudják itt, hogy most már Európa leggazdagabb fővárosa biztosítja a lassan ismét takarékoskodni igyekvő budai polgárság betétjét és annak kamatját. A Községi Takarékpénztár új igazgatósága gondosan megőrizte a hagyományokat, nem változtatott a budai fiókokon, nehogy a betevőnek egy lépéssel is tovább kelljen mennie most, mint ahogy ment régen. Maradt a megszokott helyen, az ami volt: — a régi, a jó, a becsületes *„Hauptstädtische"* a budaiak patriarchalis takarékpénztára.

A Napoleoni háború hadiárvái javára hirdetett a budai redoutba nagy előadást egy 1810 április 16-áról keltezett *plakát*. Akkor mutatkozott be a *Der Unverbrennbare*. Mit tud ez az éghetetlen, de nyilván nem élhetetlen ember? Megragadja az égő parazsat és megeszi. Izzó vasdarabbal vakarja nyelvét és ízzó vasdarabot nyaldos. Égő szenet tesz nyelve alá, amelyen egy nyers hússzeletet megsüt, miközben fujtatóval éleszti a tüzet. Tenyerén ízzó fémlapot kalapácsol. Ezt a legutóbbit nyilván azért műveli, hogy ne unatkozzék a különböző tüzes menüalkatrészek felszolgálása közben. Még öt effélével gyönyörködteti a közönséget. Ekkor a tüzevés befejeződött, mire a művész választóvízzel és koncentrált sósavval megmossa arcát és kimosta fogát. — Igy hirdették ezt 118 év előtt.

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak ... reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

Meleg szavakkal üdvözölte dr. Manninger Vilmos m. kir. közegészségi főtanácsos, egy. tanár a Budapest—Zugligeti Egyesület elnöke az egyesület választmányának november hó 11-én tartott ülésén *Kloze* Róbertet azon alkalomból, hogy dr. Ripka Ferenc Budapest székesfőváros főpolgármestere, dr. Liphay Lajos székesfővárosi bizottságittag lemondása folytán megüresedett helyre a székesfőváros törvényhatósági bizottságába behívta. Kloze Róbert meghatottan mondott köszönetet az üdvözlésért és ígérte, hogy a Zugliget fejlesztésének ügyét most annál inkább a szivén fogja viselni.

A tönk szélén álló kisiparos-osztály szenvedéseiről beszélt a főváros közgyűlésén *Fothi* Vilmos bizottsági tag. Rámutatott, hogy a kisiparosság helyzete teljesen leromlott és hiteligényei is megnehezedtek. Hogy a kisiparosok hiteligényei könnyebben legyenek kielégíthetők, erre a célra 400 ezer pengőt adott a főváros a Kisipari Hitelintézetnek. Tekintettel arra, hogy 50 ezer kisiparos van Budapesten és egy kisiparosra 8 pengő esik, az adója pedig a statisztika szerint 50 pengő, javasolta tehát, hogy a jövő évben legalább annyit kell juttatni minden egyes iparosnak, mint amennyi adó esik rá. Kívánatos volna a veszteségi alapra is nagyobb összeget fordítani azzal, hogy a hitelfeltételek megkönnyíttessenek, mert ma, ilyen súlyos feltételekkel majdnem lehetetlen a kisiparnak hitelhez jutni.

Szávay Zoltán szerzői estje lesz csütörtök, december hó 13-án este fél 6 órakor a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. A műsoron szerepelnek: Sárossy Mihály, aki gitárkísérettel énekli Szávay Zoltán megzenésített költeményeit, Mátrai Erzsi előadó művésznő, aki szavalja őket, majd Kalmár Tibor, Medgyasszay Vilma, Kiss Ferenc, László Imre, akik zenekari kísérettel éneklik az ő nótáit, végül a saját költeményeit adja elő a szerző: *Szávay Zoltán*, aki egyúttal zeneszerző is. Jegyek 1—4 pengős árban kaphatók a Harmóniánál és Nádor Kálmán kottásboltjában.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Műsoros estét rendez a III. ker. Egyesült Polgári Társaskör Hajógyár-utca 2. sz. alatti helyiségében december 1-én félkilenc órai kezdettel. Ez estén közreműködik *Angermayer* Béláné és dr. *Bihari* László is. Vendégeket szívesen látnak.

A „Három veréb". Régi jónevű vendéglője ez a Vizivárosnak. Valamikor ez volt Budának a „pilseni"-je. A háború megviselte ezt is és volt tulajdonosa Schmidhofer Vilmos már nem tudta talpraállítani. Családi életét ért csapások is zavarták munkájában és végül meg is vált a vendéglőtől, új embernek adva helyet. A Kelenföldön ismert vendéglős, *Winkler* Antal vette át, akinek a Budafoki-úton van jól bevált üzlete évek hosszú sora óta. Régi vendéglő, régi házban, mely aligha áll még sokáig, hogy új bérpalotának adjon helyet. Winkler vendéglős új elhelyezkedést keresett és átvette a „Három veréb"-hez címzett éttermeket, de tartja amellett Budafoki-úti vendéglőjét is. Messze vidéken híres borait áthozta ide is az új helyére, bevált jó konyháját és igyekszik megismételni azt, ami már sikerült neki a Kelenföldön, hogy ismét a régi nívóra, a régi hírére emelje a Fő-utcai vendéglőt.

LURIE ÉS TÁRSA TEJÜZEME BUDÁN

I., ORBÁNHEGY-ÚT 6. SZ.

Telefon: Automata 534—11.

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár

Részvény Társaság

Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.

Telefon: Automata 624—57.

Betéteket **elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett.** Kölcsönöket **folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett**

ÉNGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Működvelői jubileumot ül a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Kultúregyesülete december hó 2-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel, amikor Vértes Elemér ismert nevű működvelő 25 éves működésének jubileumául színre kerül: *A drótostót* című nagy operett Krizik Valika és Rubits Nándi gyermekművészek felléptével.

Még mindig bazaltkőre, a legdrágább útburkoló anyagra hirdet versenytárgyalást a főváros. Még pedig 180 ezer drb kockakőre, 120 ezer fejkőre, 500 tonna kiskőre és 80 ezer drb trachit fejkőre. Mikor tér át már a főváros a modern, olcsó és pratkikus útburkolásra?

Piros díszben lesz Vogl Imre tánciskolájában (Medve -utca 6. sz. alatt) dec. 7-én este 8 órakor a zártkörű, de mindig fényes sikerű Mikulás-est.

MENCZER gallertisztítása vezet Drbja 10 fill. Telefon Kulon vidéki osztály

Igaza van! A „Házmesterek parlamentje" című hírünkre vonatkozólag helyreigazító sorokat kaptunk „Egy budai házfelügyelő" aláírással s az abban foglalt igazságokat alább közöljük. Ezzel a levéllel is úgy vagyunk, mint a rabbi, akitől tanacsot kért egy asszony, mert az ura elhanyagolja. A rabbi igazat adott az asszonynak. Erre jott a férj és elmondotta véleményét a feleségéről és a rabbi neki is igazat adott. Erre a rabbi felesége szóvá tette ezt a kétszínű játékot, mire a rabbi megjegyezte: — Lásd Szálikám, neked is igazad van! — Mert hogy a levélírónak is igaza van. „... Mint köztudomású a lakbérek stabilizálva lettek... A háziurakat pedig adóelengedéssel kártalanították. A közalkalmazottak pedig 10% lakbéremelést kaptak, ez mind nagyon helyes és igazságos dolog. Amikor mindenki egy morzsányi kenyérért elkeseredett harcot kénytelen vívni, kiterítem ide a papirra, hogy mi jövedelmem van nekem és miért ragaszkodom már csak az osztó igazság, a méltányosság, emberiesség és jóakarat szempontjából ahhoz, hogy igenis, ha mindenkin könnyítettek, akkor rajtam is könnyítsenek és ne vegyék ki a betevő falatot gyermekeim szájából. En egy úgynevezett úri berházban vagyok házfelügyelő, van a házban negyven lakás. Jövedelmem a következő: 1 szoba konyhás lakás, 270 pengő negyedpénz, kapupénz, átlagban szigorúan egy fél evig kiszámítva napi 2 pengő 80 fillér. Padláspénz 24 pengő havonta. Mindezt összeszámítva egy hóra esik 198 pengő. Ebből kell a házhoz az összes tisztító szerszámot és anyagot beszerezni, a padlason a ruhaszárító kötelet pótolni, a házjavítási munkákat elvégezni és a segédházfelügyelőt fizetni, marad tehát nekem és családomnak egy hónapra 100, mond egyszáz pengő. Megérti-e ezek után Szerkesztő úr, hogy igenis ragaszkodom ahhoz a havi 9 pengőhöz is, amit most a 10% emelés folytán elvesztettem. Nem mondhatok le róla nagy úri gesztussal, mert már ez a 9 pengő havi emelkedés az augusztusi negyedtől kisértett és mi tagadás benne nehezen is vártam. Mert hol van itt az igazság? Adtak mindenkinek, még a háziuraknak is és mitőlünk 15.000 embertől 10%-ot elvettek. Nem „érthetetlen fölény" ez Szerkesztő úr, hanem kapaszkodás a szalmaszálba, nehéz küzdelem a mindennapiért. Az a 15.000 budapesti házfelügyelő, aki egymillió ember vagyon- és sokszor életbiztonságára is felügyel és szolgálatát híven és becsületesen látja el, nemcsak a köz szolgája, de Csonka-Magyarország állampolgára is. Ezeknek az érdekeivel is törődni kell..."

Hortobágyi juhturó
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Krausz Simon bankházának tőkeemelése

Nagyjelentőségű és figyelemreméltó az a tranzakció, amelyet Krausz Simon Bankház rt. bonyolít le. A külföldön is nagyon előnyösen ismert bankház december 3-ára rendkívüli közgyűlést hívott össze, amelynek napirendjén a bank részvénytársaság alaptőkéjének 200.000 pengőről 3 millió pengőre való felemelése szerepel. Összesen 112.000 drb 25 pengő névértékű új részvényt fognak kibocsátani és az új kibocsátásnak megfelelően módosítják az alapszabályokat. A *Krausz Bankház* részvényeinek elhelyezése előkelő és biztos külföldi kezekben természetesen biztosítva volt, ami ismerve *Krausz* Simon kitünő külföldi nexusait és agilitását, nem is lehetett egy pillanatig sem kétséges. E tranzakció révén a bankház újabb nagy tőkékkel fog rendelkezni, ami kétségkívül éreztetni a hatását a piacon és különösen a tőzsdén, amelyre Krausz Simon mindig is nagy súlyt helyezett. A tőkeemelés azt is mutatja, hogy lehet még érdeklődést kelteni újabb emissiók iránt, csak éppen nem szabad visszariadni az iniciatívától és akcióktól. A tőkeemelés révén a *Krausz Bankház* megfelelő keretet állít be nagyarányú üzleti tranzakcióhoz és koncepciózus tevékenységéhez és az az elismerés, amellyel Krausz Simon újabb üzleti sikeréhez szól, mutatja, hogy a pénzpiacon és a gazdasági életben tisztában vannak a tranzakció előnyével és jelentőségével.

* **A Nemzetközi Gépkereskedelmi r.-t.** információnk szerint az igazgatósági ülését november hó 29-ére hívta össze. Az első igazgatósági ülésen, amelyen az összes kulföldi igazgatósági tagok résztvettek, beható tárgyalások indultak meg azonnal a *Nemzetközi Gép* ügyében. A mérleg és az osztalék publikálása után valószínűleg december 10-én meg fog történni a részvények tőzsdei bevezetése is, amely emissiónak — tekintettel, hogy az *Angol—Magyar Bank* hozza piacra — nagy sikere lesz.

* **A vas- és gépipar** helyzetében az utóbbi hónapokban kielégítő stagnáció van. A *Vasművek és Gépgyarak Országos Egyesületéhez* tartozo gyárakban a munkások létszáma honapok óta 42.000. A vas- és fémfeldolgozó iparban a helyzet ma ugyancsak elég kedvezőnek mondható. A *Budai Napló* információja szerint nagyon jó volt az idén a mezőgazdasági gépipar termelése, amely az export szempontjából is eredményesen dolgozott. Kedvezően alakul a nehéz gépipar, a kallorikus gépipar helyzete és az elektromos ipar is kielégítően volt foglalkoztatva. Nagyon kicsi visszaesés volt az építkezéssel kapcsolatos iparágakban, így a vasszerkezeti iparban, azonkívül a tömegcikkek fogyasztásában, ami az általános gazdasági helyzettel magyarázható. A gépipar egyébként igen sokat vár az államvasuti beruházásoktól. Ha a beruházás megkezdődnék, a gépipar helyzetében jelentékeny javulás állana be.

* **A Fővárosi Sörfőző és a Pannonia Sörfőző,** amelyek a Hazai Bank érdekkörébe tartoznak, minden évben decemberben szokták tartani közgyűlésüket. Az idén azonban nem készültek még el az 1927/28-as üzletév mérlegével. Ertesülésünk szerint mind a két vállalatnak üzletéve kielégítő eredménnyel zárult. A Fősör osztaléka előreláthatóan 2 pengő, a Pannonia söré 3 pengő lesz, úgy mint a mult esztendőben.

* **A Zagyvapálfalvai Üveggyár Részvénytársaság** igazgatósága november 29-i ülésén elhatározta az üzemnek gépüveggyártásra való átalakítását. E célból az 1928 december 10-re egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az alaptőke 1,050.000 pengővel felemeltessék. Az alaptőkeemelést a *„Mercur" Váltóüzlet rt.* vezetése alatt álló érdekeltség biztosítja, melyben külföldi szaktőke is résztvesz.

ÜZENET

Királyhűség. Ujlak. Királykérdés most nincsen, mert ha volna, akkor nem csinálnák. Azért csinálják, hogy legyen, és ami csak lesz, az most nincs.

Obudai előfizető. Vannak idétlen emberek, akik mások legszentebb ügyét is értetlen módon kezelik, piszkolják és ezzel csak a saját durva egyéniségükről, buta gonoszságukról állítanak ki bizonyitványt. Elfelejtik, hogy ezzel kiszolgáltatják magukat és a saját ostoba kis játékaiknál nem számíthatnak majd elnézésre.

D. L. Országút. Szíves megkeresésére a választ, mert közérdekű, a hírek között közöljük.

Körtag Viziváros. Annyit megüzenhetünk, hogy *Spektator* néven egy budai bizottsági tag, — *Agisz* néven P. Zs. közgazdasági iró szokott lapunk részére irni.

P. F. főtanácsos. A kért adatokat legközelebb közöljük.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

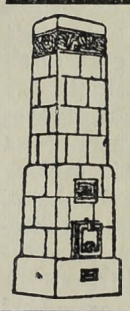

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirű céghez.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Allami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve

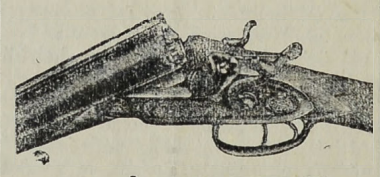

VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

Thermostóth

Központi fütések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitele. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

KRAMER ADOLF
festő- és mázolómester
I., Lágymányosi-u. 4
Telefon: József 82—57

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

HÁZ ÉS TELEK

(Az alábbi hirdetésekre vonatkozó felvilágosításokat a kiadóhivatal levélbeli megkeresésre levél útján, de telefonon is (502—96) válaszol. Hivatalos órák délután 4—6 óráig.)

KISSVÁBHEGY alján 330 négyszögöl telek, 25 személyre való mesterséges tóval, gyümölcsfákkal, a János- és Városmajor Szanatórium szomszédságában, iskolától, autobusztól 1 percnyire, eladó, négyszögölenkint 120 pengőért. Bővebbet a kiadóba.

KRISZTINA-TÉRTŐL 52 lépésre. Emeletes villaszerű családi ház, 5 és 4 szobás modern lakással 120.000 P-ért eladó.

HŰVÖSVÖLGYBEN egy szépen berendezett 18 szobás pensió 1100 négyszögöles telekkel igen jó masszív építkezés, teljes berendezéssel együtt 90.000 pengőért eladó.

FERENCVÁROSBAN 2 emeletes 28 évig adómentes bérház, melynek nyers jövedelme 27.600 P, 220.000 pengőért eladó, 100.000 pengővel átvehető.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚTNÁL adómentes emeletes ház üzlettel, 3 lakással, mely évi 2500 pengőt jövedelmez, 13.000 pengőért eladó, 9000 pengővel átvehető.

LAKÁS

KÉT MODERN VILLALAKÁST keresünk a Gellértfürdő környékén. Mindegyik három szoba hallal, lehetőleg egy villában. Telefonértesítést kér Turul könyvkiadó, J.: 322—98.

2 SZOBÁS KOMFORTOS lakást keresek földszint vagy I. emeleten 1400 pengőig Budán a Fő-utca közelében. Ajánlatokat kérek Szabó ékszerész, II., Fő-utca 45.

NE VEGYEN
addig semmiféle ingatlant Budán, amig nem értekezett előbb, Buda legrégibb, legismertebb ingatlan szakértő irodával:
PAULOVITS
I, KRISZTINA KÖRUT 87. SZ.
TELEFON: AUTOMATA 503—09

ZLAMÁL
véget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, grampohon raktár.
Megbizható javítóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

Blahos Rudolf
Fényképész
műterme
II., FŐ-utca 18 sz.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonh. Aut. 520-93.

HUBERT ÉS TÁRSA b. t.
TELEFON: TERÉZ 222-67
Budapest VI., Liszt Ferenc-tér 4
Egészségügyi berendezések.
Csövek.
Műszaki cikkek. Fémgyártás.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Götz Antal
Parket vállalkozó
ASZTALOS MESTER
PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ MINŐSÉGBEN.
Budapest I, Bors-u 24 Tölgy- és bükkparket egyszerű és díszes kivitelben
Telefon: 507-34 szám Hajópadlók. Parket gyalulás, beeresztés, javítás

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok ∽ Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

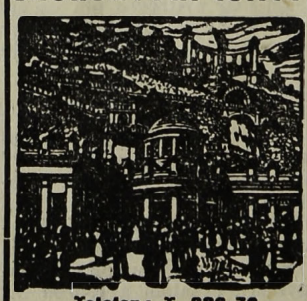

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Réval Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 932. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24**. Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 december 9.

Lajstromos szavazás?

A főváros törvényhatósági közgyűlésének termében vannak bizottsági tagok, kiknek e hó végén lejáró mandátumát egy évvel meghosszabbították és vannak bizottsági tagok, kiknek mandátuma csak három év mulva járna le, de azt két évvel megrövidítették. Mégis a polgárság némely köreiben a szavazati joggal rendelkezők választójogának csorbításáról beszéltek nyilván azért, mert a politikai propaganda ilyen irányban kivánta kihasználni a helyzetet és a kormányzat nem igyekezett kellő felvilágosító tevékenységgel a való jogi felismerését biztosítani.

Kétségtelen, hogy az állami rend hatékony biztosításának egyik lényeges eszköze a publikum felvilágosítása, mert ezáltal a demagóg jelszavakkal való izgatás úgy veszti erejét, miként Mephisto elpárolog a keresztformájú kard láttára.

Már most is észlelhetők bizonyos tendenciával megindult véleménynyilvánítások a készülő fővárosi törvénytervezettel kapcsolatban, melyekkel idejekorán kellene szembeszállani, ha nem akarjuk a polgárságot ismét szükség nélkül a jelszavas ámítás ölelő karjainak átengedni. Ismételten elhangzott az a kívánság, hogy a munkában lévő új fővárosi törvény elvi kérdései előzetes megvitatás tárgyát képezzék. Nem tudom, hogy ez a kívánság menynyiben fog honoráltatni, de bizonyos, hogy az objektiv megbirálás szempontjából a kontradikció érvényesülése eredményesnek látszik.

Az új törvénynek lényegbe vágó intézkedései között figyelemre méltó a választási rendszer módja. A választói jogosultság terjedelmét ezúttal nem vonom elmélkedésem körébe, úgyszintén a szavazás módját sem. A szavazási rendszer azonban diskutabilis és nézetem szerint feltétlenül alapos megfontolásra érdemes abból a szempontból, hogy a szavazó polgárság valódi akaratának valódi felismerésére melyik az alkalmasabb mód: a párt-lajstromos szavazás, vagy pedig az egyénekre történő szavazás? A forradalom utáni választásokon kipróbáltuk a pártok által készített lajstromos választási rendszert és a tapasztalat azt mutatja, hogy ennek a rendszernek a fenntartása mellett felhozott érvek ellenyésznek azokkal szemben, amelyeket fel lehet sorakoztatni az egyéni rendszer mellett.

A Budai Napló érdemleges szolgálatot tesz a köznek, ha módot nyujt egy objektiv vita-ankétra ebben a kérdésben. Szóljon hozzá mindenki, aki azzal foglalkozni óhajt, mert az eszmék tisztázása által jutunk el az igazsághoz.

Szerény nézetem szerint a lajstromos rendszer nem nyújt biztosítékot amellett, hogy a polgárság valódi akarata megállapíttassék és nem célszerű abból a szempontból, hogy megfelelő emberek állíttassanak megfelelő helyekre.

Lássuk a pártlajstrom születésének útját. A „párt" fogalma mesterséges. Nem mindenki van benne, aki egy politikai hitvallás-on van, csak azok, kik a klubéletben intenzív részt vesznek. Lehet valaki kitűnő politikus, harcos küzdője az elvnek, érdemes tényezője valamely irányzatnak, — ha nincs talaja a klubban, figyelmen kívül marad a jelöltek névsorának összeállításánál. Nem is beszélek arról, hogy apró intrikák, sokszor az izlés- és modorbeli differenciálódás hatékonyan nyilvánul valaki mellett és a másik ellen.

A kerületi klub óhajtása sem érvényesül mindig hűségesen a központi pártban. Eltekintve attól, hogy a kerületi klub központi megbizottja néha egy kevés lelkiismereti tágítással referál a pártvezetőségnek, de a vezetőség (sokszor két—három ember) teljhatalma dönti el majdnem mindig az eredményt, akár kihagyással, vagy személyi változtatással, akár a sorrendi helyezés eszközlésével. Minderről a polgárságnak, a szavazók ezreinek halvány sejtelme sincs, amiből okszerűleg következik, hogy a megválasztatás nem a szavazók akaratán, nem is a pártdiktatúrán, hanem a párt vezetőinek diktatúráján múlik. Súlyosbítja ezt a tényt az a körülmény, hogy a szavazó polgár a kezébe adott szavazólapon semmiféle változtatást sem a jelöltek személye, sem a helyezési sorrend tekintetében nem eszközölhet. A pártlajstrom csak arra jó, hogy egyszerűsítse a skrutinálás technikai munkáját, — kérdés: — ezért szabad-e lemondani az egyetlen lényeges kívánságról, arról t. i. hogy a szavazás a választói akarat nyilvánítását biztosítsa?!

Ezekkel az érvekkel szemben rá kell mutatni arra az igazságra, hogy az egyénekre történő szavazás rendszerében a szavazó minden korláttól és befolyástól mentesen gyakorolhatja szavazati jogát és listájára azt teheti, akinek világnézete, elvhűsége, megbízhatósága, tehetsége és érdeme méltóvá teszi a jelöltet a polgárság szemében a megbízással való megtiszteltetésre. Ebből az igazságból következik az az elvitathatatlan előny is, hogy a „több szem többet lát" elvénél fogva minden pártnak legjobbjai jutnak mandátumhoz. Ez ellen pedig nem lehet kifogása sem annak, aki a választás eredményét pártszempontból nézi, sem annak, ki ezen látókörön felülemelkedve jóra és hasznosra törekszik.

DR. OROVA ZSIGMOND,
székesfővárosi bizottsági tag.

Budán, 1928 december 8

A magyar árvák karácsonyfája nagyon szegényes lenne s alatta a boldogtalanság verne gyökeret a szívekben, ha a jó lelkek nem avatnák jótékony adományaikkal örömünneppé a várva-várt napot. A Klotild Szeretetház Egyesület dr. *Ripka* Ferenc elnökkel az élén a Szeretetházban nevelt száz árva fiúnak minden évben boldog karácsonyt készít elő, de ehhez a munkához a társadalom segítségét is kéri. Mindennemű adományt szívesen fogadnak I., Budakeszi-út 8. szám alatt.

A Budapesti Gazdálkodók Egyesülete dr. *Purébl* Győző főv. tanácsnok elnök és *März* Károly társelnök buzgólkodásából hatalmas munkával szolgálja a közérdeket s gyarapítja híveinek tömegét. Legutóbb a *Sashegy-környéki* szőllősgazdák és a *zugligeti* körzet alakult meg. Az utóbbi előkészítő munkáit dr. *Zerkovitz* Imre, a Zugligeti Egyesület kertészeti osztályának vezetője végezte.

Ujjáalakul a „II. ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület" e hó 8-án délelőtt 11 órakor a „Budai Polgári Kör" helyiségében, amikor ez a nagymultú, de szünetelő intézmény megtartja alakuló közgyűlését. Az előkészítő munkálatokat a II. ker. elöljáróság fölkérésére *Tury* Zoltán közigazgatási bíró intézi, aki önzetlenül és önfeláldozó buzgalommal szolgálja a kerület minden érdekét.

Uj szerpentin-utat épít ki a főváros, amely a Hidegkúti-útat a Bimbó-utcával összeköti. Ezzel kapcsolatban a környék fejlődése szempontjából szükséges, hogy a többi közlekedési útvonal, amely a völgyet a hegyvidékkel összeköti — kiépüljön enyhe lejtésű, nehéz járművekkel is használható utakkal. A szabályozást a főváros november 21-i közgyűlése rendelte el.

Jó vagy rossz?

Joanovich Pál, a keresztény községi pártnak e nagyképességű, markáns vezéregyénisége azt kérdezte a felsőház ülésén:

— „Mondja meg a főpolgármester úr, hogy olyan rossz-e a mai közigazgatás?"

A közigazgatásnak csak egy icike-picike kis részét, de a fővárosi adminisztrációt szigorúan jellemző részletet bátorkodunk itt közölni, ahogy azt 1927 március 26-án már egyszer kuriózumképen közöltük:

„... Az egyik budai kisiparos régen leszállított, elfogadott, bevált munkája díját — *ezer pengőt* — nem tudja behajtani a városházán és végül megbízza ezzel az ügyvédjét, aki kellő protekcióval ellátva, reggel 9 órakor beállított a városházára és a következő kálváriát járja, — *rövid* úton!

A bemutatott számlát az illetékes ügyosztályon beiktatta Vargha kisasszony, s azzal azután jelentkezni kellett Springmann igazgató úrnál, aki azt kiosztotta Vossala referens úrnak. Ez szignálta is és most már Flatt mérnök urat kellett fölkeresni, aki a számlát felülvizsgálta. Ezt elintézve ismét Vossala referens úrhoz kellett visszatérni, aki viszont Mihalik osztályfőnök úrhoz utasította az ügyvédet könyvelés céljából s így került az eddig sikeresen elintézett turné után ismét Springmann igazgató úrhoz, aki most már a hitel nyilvántartó osztályba küldte az ügyvédet, ahol Farkas kisasszony vette át és az ügyvéddel együtt áttette az aktát Rózsásy főnök úrhoz, aki szintén kedvezően elintézte és visszadirigálta Springmann igazgató úrhoz, hogy innen más utakon eljusson Kubinyi úrhoz, aki szignálta, azután tovább Szvecsindol úrhoz, aki iktatta, ismét újabb helyre Reich referens úrhoz, aki számfejtette. Mindez szép rendben meg is történt és eljutott így felsőbb utasításra Schrey úrhoz, aki megállapította, hogy a követelés nincs letiltva, ami igen fontos körülmény. Igy szerencsésen elintézve, kijárva, várakozva, ismét visszakerült az ügy Szvecsindol úrhoz, hogy onnan Kubinyi úrhoz dirigáltassék, aki a számlát aláírta. Igy jól elrendezve Springmann igazgató úrhoz kerültek vissza a számla és ügyvéd, de most már csak Rózsásy urat kellett fölkeresni újból a hitelnyilvántartóban, hogy egy csekket adjon ki, ezzel átmenni Rikk Ödön úrhoz, aki a csekket kiállította, innen Mihalik úrhoz, aki azt aláírta és Végh úrhoz, aki ellenjegyezte. Ez is rendben volt, vissza tehát Springmann igazgató úrhoz, aki a számlát kivezette, onnan ismét Farkas kisasszonyhoz, aki a számlát kiadta és végül a pénztárhoz, ahol az érdekelt d. u. 2 órakor átvette a pénzt nagy protekcióval, — *rövid* úton! Itt vannak a nevek, mindenki ellenőrizheti..."

Most már mondja meg *Joanovich* Pál úr őméltósága őszintén, hogy — olyan nagyon jó-e az a fővárosi közigazgatás?

Elpocsékolt milliók

A polgárság idejével seholsem bánnak oly tékozlóan, mint nálunk. Ha megáll az az angol közmondás, hogy az idő pénz, úgy pénzben kifejezve milliókat tesz ki pengőben is az az időveszteség, ami a polgárságot a túlhajtott bürokrácia és hivatalnoki indolencia következtében éri.

Az a szegény mosónő, akinek három délelőttöt kell egymásután eltöltenie, míg megkap egy szegénységi bizonyitványt, amellyel beteg gyermekét a kórházba felvétetheti, aligha fog az elragadtatás hangján nyilatkozni a „hivatalnok urakról".

Az így felzaklatott lelkület hálás terrénuma lesz minden demagógiának, mely a polgári társadalom tehetetlenségét zúgja a tömegek fülébe.

Gyors és prompt elintézést, közvetlen és megnyerő modort, az akták és formaságok mellőzését hiába várjuk, — nem jött még el a Szabadító, aki a bürokrácia hidrájának gőgös fejét porba terítette volna.

Másutt leépítenek, egyszerűsítenek, nálunk „kreálnak", komplikálnak. Ki törődik itt a közönség érdekeivel? Kinek fáj a feje amiatt, hogy

naponta 200 ember gyalogol fel a Várba az elöljárósághoz s elveszít munkaidejéből minimálisan egy órát.

Ha egy órai munkaidő ellenértékét csupán 2 pengőre tesszük, úgy Buda közönsége naponta 400 pengőt fecsérel el és évente 120.000 pengővel lesz szegényebb.

Az adófelügyelőség, a régi pénzügyminisztérium épületében, a Mátyás-templom tetejének magasságában van elhelyezve, nyilván azért, mert ezeket a helyiségeket másra felhasználni nem tudták. Olyan hivatal, ahol az adózás rendszere miatt minden polgárnak egy évben legalább egyszer dolga akad, kiválasztottan a legmegközelíthetetlenebb helyre van telepítve. 15.000 adózónak egy évi idővesztesége napi egy órát számítva is 30.000 pengőt tesz ki, valójában azonban sokkal több ennél.

Ezzel szemben a kinestár 6—8000 pengő bért takarít meg mindössze, mert ennyiért bárhol a Krisztinavárosban bérelhetne megfelelő helyiséget.

Az elöljáróság pedig az időveszteség tőkésített összegéből bármely centrális helyen luxuspalotát építhetne a maga számára.

Megidézik a polgárt valamely hatósághoz 9 órára, s a referens csak 10 órakor jön be. Megidéznek 30 embert ugyanazon időre s mire az utolsóra sor kerül, 4—5 órát várakozott hiába, — holott félórás beosztással minden torlódás könnyen mellőzhető volna. Csak egy kis kalkuláció és méltányosság kellene hozzá.

Hasztalan serkentjük az egyest nagyobb agilitásra, ha a hivatalos szervek nem járnak elől jó példával. Hiába sürgetjük a nagyobb produktivitást a magángazdaságban, ha a város és állam háztartása maga sem rendezkedik be az idővel való takarékosságra.

Mesterségesen devalválja a polgári munka értékét az a politika, amely

a polgárságot így szoktatja hozzá ideje elfecsérléséhez.

A polgárság érezze át, hogy munkaidejének megkíméléséhez épúgy joga van, mint a személy- és vagyonbiztonsághoz, a hivatalnok pedig legyen áthatva attól a tudattól, hogy ő van a közönségért és nem megfordítva. Amíg ez nem megy át a köztudatba, *addig nem létezik cselekvő közigazgatás.* Addig az apparátus működése *passiv*, mely előbb-utóbb *a csőd felé vezet.*

Mi itt csak Budáról beszélünk, de hogy másutt mi megy, arról köteteket lehetne írni. Az állami költségvetésben előirányzott adóösszegeket sokszorosan meghaladja az az effektiv kár, amit a polgárságnak a lassú és rossz adminisztráció okoz.

200 százalékos lassúsági pótadót

fizetünk, anélkül, hogy erről tudnánk. Az adóáthárításnak olyan neme ez, mely ellen a gyakorlatnak és elméletnek egyaránt tiltakoznia kell.

Ez több, mint amennyit ez a gazdaságilag leromlott polgárság kibírhat.

Dr. KRIVOSS ÁRPÁD.

Zavarok a strand körül

Még egyszer az ingyenes Duna-strand ügye a Római parton — Most kell letárgyalni a kérdést, hogy tavaszra fölépüljön

A városházán néha ötlet-járvány lesz úrrá. A bizottsági tagok egymástól irigyelik meg a sikereket, a bevált ötletek sikerét és igyekeznek egymásra licitálni.

Még a nyár elején jött a hír, hogy Rakovszky Iván, a Közmunkatanács új elnöke a középítési bizottmány ülésén a jószándék és tettkészség nemes lendületében ígéretet tett a Margitsziget belépő-díjának mérséklésére és mielőbbi teljes eltörlésére.

Erre az ígéretre nyomban akadt a „nép"-nek nagyhangú pártfogója, aki a legközelebbi közgyűlésen már azt az indítványt tette, hogy a Margitszigetre szóló belépő-díjat egészen és azonnal töröljék el, ezzel a megokolással: nem elégedhetünk meg az ígérettel. Nem elég az, hogy a Közmunkatanács elnöke foglalkozik a belépődíjak mérséklésének, illetve eltörlésének problémájával, hanem arra kell törekednie, hogy még ebben a szezonban, amikor a Margitsziget látogatottsága a legforgalmasabb, belépődíj nélkül látogathassa a publikum ezt a nyilvános közkertet. A Margitsziget ugyanis egyformán a szegényeké és a gazdagoké, miért akarják tehát onnan a szegényeket kiszorítani?

Erre a demagógiára válaszolt az egyik napilapban *Pethes* Ernő ezredes és többek között a következőket írja:

„... A Margitsziget sohasem lesz és ne is legyen az, amire a tulajdonképpeni „nép" rétegek leginkább rászorultak: az ő pihenő, napozó és fürdőző helyük. A Margitsziget fekvésénél, a rajta lévő szállodák, szanatóriumok, sportpályák, fürdők, éttermek, sétányok és eddigi törzsközönsége nívójánál fogva, mindig meg fogja tartani exkluzív előkelőségét, akárcsak a Muzeum kertje, az Erzsébet-tér, a dunai korzó, sőt „kurszalon" jellegénél fogva még fokozottabban. A Curia lépcsőcsarnoka is nyitva áll mindenki előtt; oda mégis minden ember, ha nem is ünneplőben, de minden esetre ünnepi áhitattal lép be. Ezek a helyek mindig gyöngébb-erősebb feszélyt váltanak ki; már pedig a népnek éppen Budapesten olyan telepek kellenek, ahol elereszkedhet, ahol asszonyával, gyerekével, — akiktől a munka-robot távoltartja — együtt tölthet egy-egy napon órákat, egy-egy héten egy napot. A nép ma még nem díszkertre vágyik, neki ma első sor-

Szent Gellért Gyógyfürdő

Vízgyógyintézet és Napfürdő

Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

ban a tuberkulózist, a rheumát és főleg a gyermekfaló rachitist, ezeket a tömeg- és penészbetegségeket a nap, a víz, a levegő, a tüzes föveny együttes hatásával gyógyító *ingyenes strandfürdő* kell."

Talán ennek a hatása alatt most igen értékes gondolatokat tartalmazó levelet írt a *Budai Napló* szerkesztőjének „Sz.....i'' nyugalmazott ezredes, aki e betűk alá rejti inkognitóját. Nem szivesen közlünk ismeretlenektől cikket, de itt oly kiforrott, oly csiszolt gondolatokról, oly alapos érvelésről van szó, hogy a köz érdekében kénytelenek vagyunk kivételt tenni és közöljük a levél idevágó részét:

Nem! Nem! A Margitszigetet nem adjuk a népnek, nem mintha a népet kevésre becsülnénk, nem is, mintha a Margitszigetet sokallanánk tőle, hanem egyszerűen azért, mert akkor ez a nemes paripa gazdátlanul maradna, vagy két gazda nyerge alatt feltúrosodnék.

En ugyanis, aki a lövészárkok pergő tüzei alatt megismertem és szivemig megszerettem a mi igazán honszerető és mondhatnám, tetőtől-talpig nemzeti érzésű városi és mezei munkásainkat — az *én gyerekeimet* — állíthatom, hogy ez a mi pesti népünk nem is *nyúlna a sziget után még akkor sem, ha tálcán kínálnák neki azt.* Sokkal értelmesebb, semhogy ilyen nemzeti drágakövet, aminek *éppen a kicsiszoltságában* kezdődik a kinces értéke, visszadurvítani és elhomályosítani engedné.

Ő nagyon jól tudja, hogy másfajta pihenés és ehhez másfajta hely kell a munkásnak meg kispolgárnak és másfajta kell a nagyvárosi polgárnak és pláne a világjáró idegennek. A munkásnak, akinek testét megdögönyözte a napi munka, olyan hely kell, ahol leheveredjék, ahol kinyújtózhatik, ahol lélegzést kivánó testét és gyerekéit járathatja levegővel és süttetheti a nappal, főleg a nappal! Kérem, míg *ezzel* szemben az ernyedt ízmű és inú polgár a szemet megnyugtató facsoportokat, pázsitokat és hosszú, minél hosszabb sétautakat és a sportokon át (hangsúlyozva beleértem a lovaspólót is) a kényszermozgást keresi.

Eppen ezért, azt hiszem, hogy elhibázta — ha szabad úgy mondanom — túlütötte az igéretét Rakovszky Iván kegyelmes úr, mikor a Margitsziget belépő díjainak teljes eltörlésével biztatott. Hiszen a Margitsziget luxus-hely; a luxus-kiadásokat pedig talán még a szovjet hazájában sem tolják át a közre, hanem azokra rakják, akik azt élvezik.

Az helyes, hogy minél szélesebb rétegek jussanak ehhez a luxushoz, de ott mégsem tartunk, hogy a Margitszigetet elvonjuk a luxust bíró polgári osztálytól és a szigetből munkáskertet csináljunk; ez tiszta kommunizmus volna, amelyik az egyik osztálytól egyszerűen elsajátít valamit, hogy a másiknak ajándékozza.

Ezért okos megoldás, hogy igenis, ha a polgárságnak van Margitszigete, ami a köztől rengeteg áldozatot kíván, a munkás- és kispolgár-osztálynak meg legyen ingyenes Római-parti strandja, ahol a maga módján üdül, pihen és gyógyul is.

A városvezetők ama hibáját pedig aperte elösmerjük, hogy a sorrendet elvétették, mert előbb kellett volna a közből az ingyenes népstrandot és csak azután a szigeti díszkertet megcsinálni. Elébbvaló a kenyér, mint a foszlós kalács.

Szántam rá annyi fáradságot, hogy megnézzem a Római-partot.

Hát kérem, aki a nyers tájon és a vasárnapokon ezen a parton nyüzsgő, lihegő, ezres embertömegen keresztül látni tud, az hódolattal hajlik meg a Római Dunastrand gondolata előtt! Az eszmét a *Budai Napló* vetette fel legelsőnek.

Az előttem fekvő városi térkép szerint itt csakugyan egy 50 öl mélységű, 600 öl hosszú közterület áll a város rendelkezésére; de micsoda több méter mélységű dunai homoktalajjal; micsoda háttérrel a budai, ürömi és pilisi hegyek aljában és micsoda távlattal a tóvá szélesedő Duna vizében. És ezt a csodát a szegény és derék vadevezősök fedezték fel maguknak és Budapest népének.

Hát a város urai? Hát ők bekötött szemmel és elmeszesedett szívvel látják el dicső, — a polgárság boldogítására és istápolására hivatott tisztüket?

Hát ahol így előttük van a terület, a föveny, a víz, a levegő, a táj, a nap, miért nem adják mindezt a köznek, amelyik erre úgy rászorult és miért tűrik és teremtik ezen a parton a bunyevác és móc állapotot, hogy ezt a világcsodájára méltó partot az elhajózó idegen mind, de kivétel nélkül mind, cigánytanyának nézi és ámulattól összecsapja a kezét?

Polgármester és tanácsnok uraimék, mielőtt az új nyár bekövetkeznék, autózzanak végig a Dob-utcán, a Csikágón és a többi emberszorítón és nézzék meg a Római-partot, mikor a nap tavaszkor melegen kisüt. Onök emberek. Tudom, hamarosan meglesz az ingyenes dunaparti népstrand.

Onök pedig, városszabályozó szakemberek, ügyosztályi tanácsosok, mérnökök és kitűzők, tegyék meg hetenként hatszor és vasárnapon hetedszer is az utat a Római-part felé, ahogy azt a szegény lihegő nép megteszi, poron, piszkon, lotyogó híddeszkákon keresztül. Onök megérdemlik a büntetést.

Titeket pedig, Munkás-testvérek, meghivunk a Margitsziget sétányaira, ha éppen mozogni akartok, de feltételezzük, hogy vendégeitek lehetünk a Római-parti strandon, ha kedvünk kerül leheveredni és hegyek, vizek csodáin megpihenni a közös Dunánk partján."

Eddig Sz.....i nyug. ezredes levele.

Örömmel adunk helyet a magyar katonaszív megnyilatkozásának, amely olyan kedvesen követi a mi nagy József főhercegünk ragyogó főrendiházi beszédének nyomát. Okuljon ebből is a nép. Ösmerje meg az ő igaz barátait és ne tévesztesse meg magát az ál-apostoloktól.

Nem Margitszigetet — ami másoké, hanem ingyenes strandfürdőt Budapest népének — ami az övé legyen! Senkisem akarja kiszorítani onnan a szegényeket, ahová gazdagság kell. Ugy sem megy oda és ha megy — akkor már nem szegény. Ha nem lesz elegendő a Római-part strandfürdője, csinálunk egy másikat is a város déli részén a Nádor-kertben, vagy a mostani téli kikötő helyén. De csinálunk.

És ezt mi, polgárok és polgári pártok fogjuk megteremteni Bethlen István, Vass miniszter, Dréhr államtitkár, Ripka, Kozma és Becsey segítségével. Milyen kár, hogy a főváros vezetőségéből egy nevet sem tudunk ide iktatni! Megcsináljuk mi, akik erős, egészséges népet akarunk.

Sem a meztelen, sem a vörös inget húzó demokraták egy szóval, egy ujjmozdulattal sem követelték az ingyenes gyógyító strandot, mert nekik a beteg, a satnya, az ingerlékeny nép kell a politikájukhoz.

*

Ezzel mi, Polgárok, Rakovszky Ivánnak, a fővárosi Közmunkák Tanácsa elnökének visszaadjuk az *ingyenes* Margitsziget igéretét, de cserébe kérjük tőle a Római-parti ingyenes népstrand valóraváltásának szives bemondását.

Dubonai Pál.

Régi kívánságokat teljesítene a Beszkárt, ha a régen esedékes óbudai, kelenföldi, rózsadombi városfejlesztő vonalakat megépítené. A főváros közlekedésügyi bizottsága legutóbb tárgyalta ezeket a kívánságokat s a bemutatott terveket el is fogadta. S örömmel szögezzük le, hogy a Beszkárt-nál is van hajlandóság az évtizedes mulasztások pótlására. Ami a sorrendet illeti, első valószínűleg a Villányi-uti vonal lesz, amelyhez már a tavasszal hozzákezdenek. Ez a vonal életszükséglete a pompásan fejlődő városrésznek. Az Óbuda-Főtér—Filatori-gát között létesítendő vonal kifelé a Miklós-úton, befelé pedig a Szentendrei-úton fog haladni. A rózsadombi villamost a Keleti Károly-utcán át akarják felvezetni, majd a Bimbó-utcán és Mész-utcán át haladna tovább. Szó van a Bécsi-úti vonal meghosszabbításáról is az új temetőig, ez azonban egyelőre egy vágányon történne.

ZVERKÓ SZÁLLÍTJA a legjobb, legolcsóbb jótékonycélú GYERMEKCIPŐT asztaltársaságoknak

A Várszínház tatarozása régóta szükséges. A színház belső berendezését már régebben leszerelték és a Budai Színkörbe szállították, de a külső része a műemlékszámba menő épületnek erősen leromlott. Tizenegyezer pengőre lesz szükség a helyreállításhoz, amelyet a főváros póthitel útján kíván fedezni.

A szellemi szükségmunka január elsején indul meg a fővárosban és öt hónapig tart. Jelentkezni dec. 20-án kell az egyes előljáróságokon.

Az útrendezési munkát a Böszörményi-út — Enyedi- és Királyhágó-utca közötti szakaszán *Ámon* Antal és Fiai cégnek adta a főváros 37.784 pengő költség mellett. A Tárnok-utca, Fortuna-utca, Dísz-tér és Bécsikapu-tér között fekvő szakaszának csatornázási munkálatai 80.968 pengőbe kerülnek.

A Szabadpolgári Kör dec. 1-én társas estét rendezett, amikor Szabó Árpád alelnök üdvözölte a vendégeket s a társasvacsorán Szigeti János felsőházi tag, elnök, mondotta a felköszöntőt.

A Szent Cecilia kórus dec. 5-én egyházi hangversenyt rendezett a városmajori plébánia templomban, amelynek műsorán a legkiválóbb zeneszerzők szerepeltek a kórus kitűnő előadásában. A konferencia-beszédet dr. Koudela Géza egyetemi karigazgató mondotta.

Kertészet és fürdőváros

Ikertestvérek ezek, mert fürdővárost kertészet nélkül még elképzelni is nehéz. Ezt a nehéz kérdést választotta felolvasása tárgyául *Morbitzer* Dezső szkfv. kertészeti főfelügyelő és az Okleveles Kertészek Orsz. Egyesületének elnöke, akinek Buda szépítése körül nagy érdemei vannak. A most lefolyt kertészeti kongresszuson a kertművészeti szakosztály értekezletén tartott felolvasásában abból indult ki, hogy a budai polgárok jól felfogott érdekükben lelkesen fölkarolták a „Budapest-fürdőváros" eszméjét s ennek hatása alatt a székesfőváros tanácsa rendeztette is már a Gellérthegy lejtőit, mert itt vannak a tulajdonát képező gyógyforrások és mert Budapest akkor lesz csak fürdővárossá, ha kertvárossá — nagy virágoskertté — alakítjuk át. A Széchenyi-fürdő a városligetben fekszik, park közepén, — de a budai fürdők még nélkülözik a kertművészeti kiképzést és dekorációt. Csakhogy kertészeti dísszel és művészettel kell ékesíteni a fürdőkhöz vezető utakat és tereket is. Ezért kell föleleveníteni újból a „Virágos Budapest" jelszót és így megvalósítani a kertvárost. Összefoglalva e téren a teendőket: a Ferenc József-híddal szemben éktelenkedő bódékat és hirdetőtáblákat el kell távolítani. A Gellérthegy déli lejtőjét dendrologiai alapon kellene felépíteni és a megszállt területek flóráját kell ott összpontosítani. A Rudas-fürdőnek a Hungária-forrást fojtogató gépházát és igazgatósági épületét sürgősen kell lebontani és a nyert területet a Döbrentei-téri parkhoz hasonlóan parkírozni. A Rác-fürdő környéke a tabáni kertváros keretében oldandó meg. A Királyfürdőt, a Ganz-gyár átköltöztetése révén felszabaduló telektömb egy részének parkirozásával lehetne elhatárolni a hozzátapadó házsoroktól. A Lukács- és Császár-fürdők dunamenti oldala sürgős rendezésre szorul. Ugyanott az éktelenkedő kő- és homokrakodó teret is alkalmasabb és eldugottabb helyre kell áthelyezni, mert csak a külföldi vendégeknek megbotránkozását váltja ki. Ezek helyén pompás parkot lehet létsíteni. Nem kevésbé sürgős rendezésre szorul a két fürdővel szemben álló domboldal, mely ma ugyancsak a jóízléssel ellentétben álló, szomorú képet nyujt. A legelhanyagoltabb azonban a nagy multra visszatekintő Római-fürdő és környéke, amelyet alapjában kell felépíteni parkszerűen. Miután pedig a felsorolt fürdők egy összefüggő vonalat képeznek végig a Dunaparton, s ezért ezt a szemétdombokkal, vágányokkal és bűzös nyílt csatornákkal tarkított útvonalát, főként a Margit-rakpart aszfalt-sivatagját kertészetileg rendezni kell. A villamos vasút vágányait pázsitszalagokkal lehetne szegélyezni, mi szintén vonzóbbá tenné az amúgy is eléggé rideg úttest képét. Az idegenek által felkeresett kilátókat (János-hegy, Hármashatár-hegy stb.) a Széchenyi-kilátópark mintájára kell rendezni. A Disznófő környéke szintén kertészeti kiképzésre vár. A történelmi, hadtörténelmi vagy egyéb szempontból fontosabb helyeket (Normafa, Honvédsír, ütegállások, ostromparancsnokságok stb.) környezetből kiemelkedő színes tarkalevelű fákkal, cserjékkel kell megjelölni, hogy már távolról felismerhetők legyenek. Fontos a svábhegyi fogaskerekű vasuti vonal kertészeti díszítése, a töltések, egyes kitérők és megállók kertművészeti kiképzése kívánatos. Ezeket ajánlja annak a kertészeti bizottságnak a figyelmébe, amely hivatva lesz Budapest—Fürdőváros megvalósításánál közreműködni.

Adventi estét rendezett dec. 2-án este az óbudai kath. egyházközség hitbuzgalmi szakosztálya *Leiner* Mihály segédlelkész fáradhatatlan és ötletes rendezésével. A hatásos megnyitó beszédet szintén ő mondotta, majd P. *Badalik* Bertalan domonkosrendi plébános beszélt nagy figyelem mellett amerikai útjáról. *Szántó* Jenő, a nagy jövő előtt álló hegedűművész, *Ferenczy* Károly színművész, a sokat megtapsolt humorista és az egyházi énekkar *Hollós* István vezénylésével szerepelt a jól sikerült estén. A zárszót *Sagmüller* József apátplébános mondotta.

A Budai Zeneakadémia dec. 10-én este félnyolc órakor a Budai Vigadóban magas nivójú hangversenyt rendez, amelyen közreműködik *Clauserné Tholt* Margit, *Flittner* Rózsi, *Paulovics* István, *Hanffy* Zoltán és *Maleczky* Oszkár, *Clauser* Mihály, a jeles dirigens és zeneigazgató vezetése mellett.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Evangelikusok műsoros ünnepe lesz dec. 8-án délután öt órakor a Jurányi-utcai felső kereskedelmi iskola tornatermében, amelyen *Gaál* József vallástanár, a Ponty-utcai, Jurányi-utcai, a Szilágyi Erzsébet leányliceum, Márvány-utcai felső-kereskedelmi iskolák evangélikus fiú- és leány ifjúsága. A zenekart Unghváry Attila tanár vezényli. A tiszta jövedelmet harmóniumbeszerzésre fordítják.

Csupa budai szerepel a belvárosi plébánia templom, (Eskü-tér) egyházi hangversenyén, 1928. december 9-én, (vasárnap) este 6 órakor, melynek jövedelmét a Szent Ferencrendi Mária Misszionáriusnők árvaháza javára fordítják. Az ének- és zeneszámokat előadják *Pálffy* Mária operaénekesnő, *Maleczky* Oszkár, a kir. Opera tagja, *Zsámboky* Miklós gordonkaművész, a Zeneművészeti főiskola tanára, a *Szent Cecilia kórus*, karnagy: *Bárdos* Lajos, a Zeneművészeti főiskola tanára. Orgonán játszik: dr. *Dobrzyniecky* Árpád, a nagynevű orgonaművész.

Térje mindenütt a

„Sopron-Győri" TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb

Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

Kettős Mikulás-ünnepet rendez a Budai Klub december 8-án Tölgyfa-utca 11. sz. alatti helyiségében. Este fél ötkor a gyermekek részére lesz pompás műsor, amelyen Orbók Zsuzsa, Seregélyes Évi és társai szerepelnek, Oszkár bácsi mesél, Florentino bácsi bűvészkedik, Pista bácsi mókás rajzokat készít. Utána játék. A jó gyermekeknek Mikulás bácsi csokit hoz. Este pont 9 órakor a felnőtteknek jelenik meg a Mikulás, aki elmókázik majd a közönséggel s a műsoron Szarvas Béla, Flittner Rózsi operaénekesnő, Bergmann András gitárművész szerepel. Utána tánc.

Megvédi az erős konkurrenciától a nyílt üzlettel bíró kiskereskedőket az iparhatóság azzal, hogy megtiltja a kisiparosoknak a nyílt piacon való árusítást. Ez érzékenyen érinti a kisiparosokat, de a határozat ellen semmit sem lehet tenni, mivel ezt a kérdést törvény szabályozza és az állapítja meg, hogy a napi piacokon iparcikkek nem árusíthatók.

SOLTI LÁSZLÓ

Kertépítő kertészeti telepei:

II., PASARÉTI ÚT 129.

Hadapród iskolánál

SOLTSZENTIMRE

Pestmegye

Művészi kertépítés **Elsőrendű referenciák**

Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása

A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,

Fedett téli uszócsarnok

A kéklő Adria minden szépsége feltárult *Czölder* Dezső festőművész műteremkiállításán, amelynek megnyitása dec. 6-án volt, minden tengerészfajta védőszentjének: Miklósnak névünnepén. A hangulatos környezetben fekvő Ferry Oszkár-u. 4/b. szám alatti műterem ebből az alkalomból megtelt előkelő közönséggel, amely *Haltenberger* Mihály egy. tanár értékes előadását a „Tengerparti tájképek"-ről és *Gramantik* Mihály tengerészeti kapitány tanulságos értekezését a „hajó- és tenger festés"-ről nagy figyelemmel hallgatta és hálásan megtapsolta. A kiállítás anyaga *Czölder* Dezső sokszor méltatott művészetét teljes egészében mutatja be. A szive beszél a vásznakról s tehetségének kincsesházából pazarul hinti szét csodálatos szineit, amik különleges élvezetet nyújtanak a szemlélőnek. Minden egyes képe a tengerbe szerelmes festő-poéta ábrándos megnyilatkozása, aki Isten üzenetét hozza a palettáján a legremekebb alkotásról, a Természetről. Különösen ki kell emelnünk azonban Naplemente, Kis vitorlásom, Istriai utcarészlet, Sirocco, Sziklás tengerpart, Bóra című képeit.

A kiállítás díjtalanul megtekinthető december 21-ig, naponta d. e. 11 álló a Krisztina-téren és a Karátsonyi-palotánál, vagy a 4-es jelzésű autóbusz a Győri-úton.

CIPŐT ZVERKÓTOL VESZÜNK és rendelünk

A közlekedés megkönnyítése érdekében javasolták a főváros közgyűlésén, hogy a Fehérvári-úton a Hév. sínpárján a Beszkárt kocsik is járhassanak a vámig. Ez olcsóbbá és gyorsabbá tenné a Budapestre bejáró ottani lakósság közlekedését.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

Elsőrangú

illatszerek-, szappanok- és kazetták

»CSARNOK«

illatszertárban

II. KER., MARKOVICS IVÁN-UTCA

a Batthyány-téri csarnokkal szemben

LOHR IRMA udvari szállító utóda

NAGY IMRE LÁSZLÓ

élővirágkereskedése

I., Fő-utca 1 Telefon: 41-87

Menyaszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak. lelkiismeretes kiszolgálással

ÉKSZER

oroszhegyi Szabó István

ékszerész-órásnál

Budán, II., Fő-utca 45 sz.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI

KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KÖZPONT: BUDAPEST, V., DOROTTYA-U. 4.

Sürgönycím: „FŐTAKARÉK" Alapítási év: 1846

BUDAPESTI FIÓKOK:

I. ker., Horthy Miklós-út 1.
I. ker., Krisztina-körút 133.
II. ker., Fő-utca 2.
III. ker., Fő-tér 2.
IV. ker., Károly király-út 30.
V. ker., Nádor-utca 23.
VI. ker., Andrássy-út 2.
VII. ker., Erzsébet-körút 58.
VIII. ker., Rákóczi-út 11.
IX. ker., Vámház-körút 1.

VIDÉKI FIÓKOK:

Debrecen, Szent Anna-utca 13. | Nyíregyháza, Bethlen-utca 5.

BETÉTEK KÖNYVECSKÉRE, CSEKK- ÉS FOLYÓSZÁMLÁRA. — JELZÁLOGKÖLCSÖNÖK FOLYÓSITÁSA. — TŐZSDEI MEGBIZÁSOK TELJESITÉSE. — KÜLFÖLDI KÖVETELÉSEK ÉS PÉNZEK VÉTELE, ELADÁSA. — VÁLTÓK LESZÁMITOLÁSA. — ELŐLEGEK ÉRTÉKPAPIROKRA. — HITELLEVELEK BEL- ÉS KÜLFÖLDRE.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvostudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK.

Becsey Antal kormányfőtanácsos, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke, aki heteken át súlyos karideggyuladásban szenved, a Gellért-fürdőben történt orvosi kezelés révén ma már a teljes gyógyulás útján van.

Deményi Károly ny. államtitkárt a Magyar Orsz. Testedző Egyesületek Szövetsége elnökévé választották meg, — alelnöknek *Hohlfeld Henrik* államtitkárt.

Szilágyi Károly, mint a Nemzeti Balesetbiztosító Társaság igazgatója e hó 4-én Kolozsvárra utazott, ahol egy hetet tölt.

P. Bangha Béla, a nagynevű egyházi szónok többízben beszélt a legutóbbi időben Budán. A budai kapucinusok templomában dec. 7-én tartott konferencia-beszédet.

Prager Pál, a Ganz-Danubius vezérigazgatója, nem fogadta el a neki felajánlott tiszteletdíjemelést azzal az indokolással, hogy a rezsiköltségek csökkentésére lévén szükség, nem emelhető ilyen körülmények között az igazgatói fizetés sem.

Fábián Gáspár dr. építész, a Hollós Mátyás Társaság tagja, az Építő ipar—Építőművészet kiváló szerkesztője nemrég járta be fél Európát s érdekes uti emlékeit, pompás megfigyeléseit most közli lapjában.

Peterdy Sándor, a Hollós Mátyás Társaság titkárát a Magyar Nők Szentkorona Szövetsége meghívta Győrbe dec. 2-án rendezett díszünnepére, hol a kiváló író modern meséket és a „Jó rokon" című nagy hatást keltő novelláját olvasta fel.

Schvarcz Samut, a Fővárosi Tejüzem r.-t. vezérigazgatóját a Kelenföld—lágymányosi izr. hitközség elnökévé választotta. Vallási konzervativizmusának köszönheti diadalát.

Lendl Adolf dr., egyet. m. tanár, az Allatkert nyug. igazgatója, multkori hírünk kapcsán arról értesít bennünket, hogy az Allatkert igazgatói állására *nem pályázik*. Mi budaiak sajnálattal vesszük tudomásul ezt, mert egyedül *Lendl* Adolf tudta volna megmenteni és újból talpraállítani ezt a szépen indult, de immár hanyatló kultúrintézményt. Lendl Adolf különben is meghívásra Dél-Amerikába s onnan Ausztráliába készül újabb tanulmányútra.

Országos programmot adott az idegenforgalomról, fürdőügyről, az ingyenes strandfürdőről és fürdőkórházról *Vass* József népjóléti miniszter a BUDAPEST-FÜRDŐVÁROS EGYESULET közgyűlésén, amelyet *József Ferencz* főherceg elnöklete alatt díszes közönség jelenlétében folyt le. A miniszter rendkívüli észbeli képességét bizonyítja, hogy minden kérdéshez tud érdekesen új momentumokat fűzni. Bennünket budaiakat nagyon érdekelt a népstrandfürdőre vonatkozó kijelentése, mely szerint azt nem köti egyedül a Lágymányos holt dunai ágához, hanem esetleg északon létesíti. Egy kissé fájt nekünk, hogy a Gellérthegyre tervezett kiállításról nem esett szó. Idegenforgalmi szempontból ez a legfontosabb. Rendkívüli szimpatiákat váltott ki ernyedetlen, csüggedetlen törekvéseinek élő dr. *József Ferencz* főherceg és ügybuzgó adlátusa, dr. Szviezsényi Zoltán, az egyesület igazgatója.

ZVERKÓ-nál valódi gyík-, és kígyócipők 36 P

Ritkán történt, hogy Budapest székesfőváros főpolgármestere részt vett volna valamely elhalálozott egyszerű polgárember temetésén, aki semmi egyéb nem volt, mint vendéglős. Sem bizottsági tag, sem egyesületi elnök, de még a főpolgármestert támogató párt tagja sem. Most, amikor a polgárerények kultuszát tűzte maga elé e város főpolgármestere, megtörtént, hogy más teendőit félretéve elment olyan ember temetésére, akit személyesen nem is ismert, de tudta róla, hogy az illető kivált polgártársai közül munkája és szorgalma révén, mit a most elhúnyt *Kodra* Károly vendéglős és iparában kiváló eredményt ért el. *Ripka* Ferenc főpolgármester megadta neki a tisztességet és rögöt ejtett a derék polgár sírbaereszteti koporsójára.

WINKLER ANTAL

„HÁROMVERÉB"

vendéglője (a régi „Pilseni")

II., FŐ-UTCA 8. SZ.

elsőrangú magyar konyha,
közismert kitünő fajborok

UDVARI SÖR

Társaságok számára

KÜLÖN TERMEK

zongorával!

ZÓNAREGGELI

ELTEMETETT FORRÁSOK

címen, a víztelen budai hegyvidék vízzel való ellátása ügyében december hó 10-n, este 7 órakor a Császárfürdő földszinti termében rendezi az első értekezletét a Hollós Mátyás Társaság. Előadók: dr. Eperjessy István tanácsjegyző és dr. Tausz Béla főorvos, az Idegenforgalmi Szövetség alelnök-igazgatója.

A Budai Iparosszövetség szervező bizottságának f. hó 3-án tartott ülésén részletesen megvitatták a Budai Iparos Székház felépítésének módozatait s Pathó István lelkes buzdítására egyhangúlag elfogadta Halwa Sándor alelnöknek azt az indítványát, hogy a budai iparosság minden egyes tagja vegyen fel a Székház megszerzésére valamely pénzintézettől megfelelő kölcsönt s vállalja magára a kamatok fizetését mindaddig, míg a kölcsön összege visszafizethető lesz. Elhatározta az értekezlet, hogy ebben az értelemben tesz előterjesztést az I. ker. Iparoskörnek f. hó 10-ére egybehívandó választmányi ülése elé. — Dr. Krivoss Árpád elnök beszámolt a Szövetség létrehozása érdekében tett legutóbbi intézkedéseiről. Elmondotta, hogy, mint az Országos Kézműves Testület iparos hitelosztályának előadója, terjedelmes memorandumot terjesztett gróf *Hadik* János elnök elé, melyben rámutatott az ipari hitel kérdésének legégetőbb problémáira. Sürgeti ezen memorandum az iparosság adóztatása körüli visszásságok mielőbbi megszüntetését s különösen azt, hogy az iparosság jövedelem adóköteles létminimuma a mai évi 600 pengőről emeltessék fel 3,600 pengőre, miként az a magánalkalmazottaknál van.

ROTHERMERE LORDNÁL

címen tart előadást e hó 13-án este Marik Ernő kormányfőtanácsos londoni útjáról.

ZVERKÓ CIPÓK ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE II, Corvin tér 6

Vízvezeték kell a hüvösvölgyi gyermekmenedékházhoz, mert a nyaraló gyermekek és kiránduló felnőttek ennek nagyon érzik hiányát.

Kell e színház Budának?

Sajátságos, hogy ezt a kérdést még csak fel is lehet vetni és vitatkozni kelljen arról, hogy egy kétszázezer lakosú nagyvárosnak — hozzá a koronázóvárosnak — szüksége van-e színházra? A fennálló színházak igazgatói, akik konkurrenst látnak minden új színházban, természetesen ellenzik a budai állandó színház létesítését. De — azt hiszem — színházak nem az igazgatók kedvéért, hanem a *közönség* kedvéért épülnek, Buda közönsége pedig nemcsak fenn tud tartani egy állandó színházat, de joggal követelheti is, hogy meglegyen a maga színháza. Gondoljunk csak vissza a régi kedves Várszínházra! Mily gyönyörű színházi élet volt itt, míg a Nemzeti Színház és az Opera játszottak benne. A színháznak szinte összes helyei bérletben keltek el, úgy hogy annak, aki nem volt bérlő, nehéz volt jegyhez jutnia.

Abudai közönség tehát pártolta és fenn is tartotta színházát addig, amíg az igazi *kulturintézmény* volt és *tiszta művészetet* nyujtott. De amint a két állami színház belőle kivonult és más igazgatók — a régi tradiciók elejtésével — kezdtek ott kisérletezni, a közönség pártolása elmaradt s a színház válságba került. Sorozatos előadásokra, melyek 40—50-szer ismételnek ugyanegy darabot egymásután, a budai közönség nem volt kapható; ilyenekre hiányoznak itt azok a nagy tömegek, melyek a pesti oldalon megvannak a csekély értékű selejtes darabok részére is. Budán nem lehet az évadot egy-két darabbal kihúzni, mert a budai műértő közönség a színháztól művelődést s művészeti élvezetet vár s nemcsak felületesen szórakoztató s pusztán nevettető előadások folytonos ismétlését. A budai álandó színháznak *kulturmissziót* kell teljesítenie, itt rideg üzleti szellemre alapított vállalkozásnak sikerre nincs kilátása, ha az a művészeti szempontokat és a művelt közönség jogos igényeit mellőzi. Arra az ellenvetésre pedig, hogy a közönség, mely azelőtt a Várszínházat fenntartotta, ma már nem képes ily áldozatra, feleletünk ez: — ha ez a közönség, mely ma nagy számmal látogatja — budai színház hiányában — a pesti színházakat, Budán is megtalálja a maga művészeti szórakozását, szívesebben fogja a budai színházat látogatni, sőt biztosra veszem, hogy egy valóban magas nívójú színházat a pesti közönség is sűrűn fog felkeresni, mert valódi művészetért az is éppen oly szívesen fog Budára átjönni, mint ahogy ma a budai közönség kénytelen Pestre átmenni. Végeredményként állítom, hogy *Budának állandó színházhoz való jogát vitatni nem lehet.*

Dr. THIRRING GUSZTÁV.

Bontják a régi várost s a mind szaporább csákányütések nyomán mindinkább szegényebb lesz Buda emlékekben. Nemrég bontották le a Margit-körúti Orfeusz-mozgó házát. A mozi ajtaja két öles falba volt vájva, ugyancsak a mellette levő fantasztikus kurtakoresmáé is. E fal valamikor a török városfal része volt. A koresma feletti kis manzard-ablak szakállaspuska-lőrés volt. Az udvaron veresmárvány faragott követ talált: gótikus párkányrészletet *Bevilaqua-Borsody* Béla dr., a régi budai emlékek lelkes búvára. De lebontották a Kapás-utca sarkán levő furcsa régi házat is, melynek a körútra ugró fala maga a városfal volt. E városfalon minden évben virult egy elvadult gyümölcsfa. Sokszor kivágták, de a fal rovásaiba szorult gyökerek újból kihajtottak. Most már elbúcsúzunk tőle végérvényesen. Tavasszal nem fog már virágozni. Az odaépülő felhőkarcoló nem engedi.

Gyermekművész társaság rendez december 9-én, délelőtt 10 órakor előadást Kolosváryné-Tésai Foglár Erzsébet vezetésével a városmajori elemi iskolában.

Pamutfonó és cérnázó ipartelep létesül a Lenke-út 134. szám alatt az Etabl. Bernard et Pierre Dewarvin S. A. bejegyzett cég alatt.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

A Svábhegy fürdőjét, uszodáját kívánja a Svábhegyi Szanatorium mindenre figyelmes vezetősége megépíteni, hogy a legnagyszerűbb klimatikus gyógyhelynek e hiányát pótolja a Svábhegyi Egyesület hathatós segítségével. A tervezett uszoda 33 és fél méter hosszú és 12 méter széles lenne, amit füves, napos strand venne körül s amelyet június 1-től szeptember 10-ig lehetne használni. A hullámfürdővel kombinált uszoda létesítése tetemes összegbe kerül, amit a szanatórium vezetősége csak akkor vállalhat, ha a villatulajdonosok több évre megváltott bérletjegyekkel segítik elő az építést. A négy évi bérlet díja ötszáz pengő.

A Rácfürdő megvétele. A főváros fürdőpolitikájának lényege, hogy a világhírű budai fürdők, de különösen a gellérthegyi forrásmedence vizei a saját kezében legyenek s ott ne keresztezhesse, vagy gáncsolhassa idegen vállalkozás a források kiaknázását. Ez a gondolat vezethetett ahhoz a tárgyaláshoz, mely a főváros és a Rácfürdő tulajdonosai: a Heinrich-örökösök között megindult s amelynek a végcélja az lenne, hogy a főváros megvalósítsa régi vágyát és a Rácfürdővel végre a legértékesebb rádióaktiv forrásokat is megszerezze. A Heinrich-család közel száz év óta bírja a Rácfürdőt, előtte egy Alsdorf nevű családé volt, de a fürdő történelmi multja sokkal messzebbre nyúlik vissza. Ezt bizonyítják a csodálatos módon teljes épségben megmaradt török kupolafürdők. Ez volt a török időkben a középsorban élők fürdője, ólomtetővel, díszesebb berendezéssel, nyolc medencével. De vannak adataink, hogy már Mátyás király is szerette ezt a fürdőt, nagy pompával tartotta fenn s királyi kertjéből virágokkal díszítették. Közös fürdőjének egyik megkopott márványlapján azért még ma is látható Mátyás király címere. — A Rácfürdő megvételével megvalósulhat az a régi terv is, amely az Erzsébet-híd budai hídfője közelébe nagy gyógyszállót kíván, a Rudas- és Rácfürdő vendégeit magába fogadva. De a fürdő megvétele a Tabán ujjáépítésére is bizonyára erős hatással lesz. Itt már úgy kell építeni a házakat, hogy fürdővendégnek kiadható külön szobák legyenek bennük.

ZVERKÓ cipő elegáns és me bizható

Hazánk legnagyobb orgonája a koronázó (Mátyás) templomban volt, hetvenhét játékkal és négy manuállal. Ezt most felülmulja a szegedi fogadalmi templom új orgonája.

Kipróbálás. A jövedéki rendeletről volt szó. Harapós rendelet, az ugyan belekap mindenkinek az inába. Ez volt az általános vélekedés. A kormány mégis köti magát hozzá . . .

— Hát úgy van vele a kormány, mint az egyszeri szíves gazda, akinek a portájára egy toprongyos ember jött.

— No csak kerüljék beljebb! — mondja a szíves gazda a toprongyosnak, akit meglep a szíves invitálás, de azután meghökkenve látja, hogy ménkű nagy juhászkutya vicsorítja rá a fogát a gazda mögül.

— Nem harap ez a kutya?!

— Nem tudom! — feleli a gazda nagy lelki nyugalommal. — Tegnap kaptam a komámtól, majd mindjárt kipróbáljuk!

Eszék-utca az új neve a Fadrusz-utcától a Fehérvári-útig terjedő, a Lenke-úttal párhuzamos névtelen utcának.

Emlékkiállítást rendezett a Nemzeti Szalon, agilis igazgatójának, *Déry* Béla festőművész-igazgatónak kezdeményezésére, néhai *Basch* Gyula festményeiből. A kiállítás december 1-én nyílott meg.

A korpádi legenda. (Peterdy Sándor új regénye. A Hollós Mátyás Társaság kiadása). A romantika modern, új szépségekkel kiépített utakon jön vissza, hogy kézen fogva húzzon maga után, hol szelid mosolyt csillogtatva meg szemünkben, hol pedig a csendes könnyek országába vezet. Peterdy gondos művészettel megírt új regénye az irodalomnak ezt a legmelegebb életáramát dobogtatja előkelő izléssel, válogatott eszközökkel, emelkedett elgondolással, nemes tónussal. A formai, szerkezeti, stílusbeli felkészültsége hiba nélkül való. Alakjainak lelki köntösébe rejti mélységes emberi megértését, életigazságát, báját, sugárzó magyarságát, akik ennek nyomán frissen, elevenen, pergetik a színes képekben gazdag, érdekes meseszövést. A három Korpády külön-külön izzó, külön-külön kavargó, fokozataiban teljesen eltérő szerelmére egy meleg könnycseppen keresztül mosolygunk vissza. S ez az igaz dokumentum a könyv kiválósága mellett. A címképet fia, Peterdy Ottó tervezte.

MENCZER gallértisztítása vezet Drbja 10 fill. Telefon Külön vidéki osztály

Még mindig piszkos és lezüllött a Lajos-utcai elemi iskola épülete, amelyben menekültek laktak s ezért *Brunekker* Lajos főv. biz. tag indítványozta a közgyűlésen, tatarozzák minél előbb és így legalább az 1929—30-ik iskolaévben adhassák át rendeltetésének ezt a régen nélkülözött iskolát.

Óbudán szórakoznak

Elit-estje volt e hó 1-én az *Óbudai Társaskörnek*, amelyhez ismertetőjelül hozzá kell tennünk, hogy „egységes" és „polgári". Nagyon kedvesnek igérkező műsorral előkelő társaságot hoztak össze a körben. Martin Gyula igazgató, a körbeli vigalmak főrendezője konferálta az estét és sajnálattal jegyezte meg, hogy a Kisfaludy Színház beigért tagjai — nem jöttek el. Nagyon megvakarta erre a fejét jó *Móra* István, akit előtte való este express kért föl Horváth Lajos, a kör titkára, hogy az esethez illő prológot írja meg. Amilyen kevés ideje volt, olyan sok gonddal írta meg prológját, oly sok szellemességgel, találó helyi vonatkozásokkal, hogy nem győztek neki eleget tapsolni. Természetesen mindig abban a tudatban, hogy ott lesz a színház. De nem volt ott. Ám rá is húzta a vizeslepedőt a titkárra, akinek vendéglője látja el a kört étellel, itallal, s akinek megmagyarázta, hogy:

„Hát azt hiszed Te, — nézz rám
[komolyan —
hogy a prológ is csak épen olyan,
mint a rántotta?— Fenét, mint a lóhus,
olyan soká fő az igaz prológus.

A prológusból kiemeljük a Mikulásra vonatkozó bájos részt, akihez most sok levelet írnak Obudán is a gyerekek:

„En már nem írhatok, sorsom mi más!
öregebb vagyok mint a Mikulás . . .
S ha írnék is, az elnököm diktálna,
Schmidkunz mutatna billegő pontjára,
Szilágyi Károly messzün fenyegetne,
hogy hegyvidékét vegyem levelembe,
Reisinger is sürgetne valahol,
hogy iskolája van — még sincs sehol.
Mindent ha összeírnék Mikulásnak:
tán az országból is kiszökne másnap..."
— és folytatja így tovább, hol csúfolódva, hol dícsérve, elmondja Óbuda minden baját, minden óhaját és azzal végzi:
„s mit én elfeledtem kérni, én halandó,
majd kipótolja a Budai Napló."

De azért nem bántotta a Kisfaludy Színházat, sőt megígérte, hogy visszaadják neki ezt a — vizitet! Móra István után dr. Bihari László felolvasása következett, „Reminiscenciák a kuruckorból" címen. A kuruckorra való ezen emlékezés hangulatossá tétele érdekében a felolvasás megkezdése előtt tárogató szóló val Szijj Dénes tárogató művész adta elő az „Őszi harmat után" kezdetű kurucdalt, melyet *Angermayer* Béláné *Gyurcsi* Margitka úrnő énekelt. A felolvasás után a kuruckorra való emlékezés megrögzítéseül egy alkalmi zenekar kíséretével ugyancsak Angermayer Béláné kurucdalokat adott elő nagy rutinnal, kellemesen csengő hangon. A közreműködőknek előbb Martin igazgató, azután pedig az elnök *Andréka* Károly köszönte meg a kedves szép estét és mindazoknak, akik azt elősegítették és akik ezzel szolgálják azt a célt, hogy a polgárság egy táborban tömörüljön, a város és a haza érdekeinek szolgálatára. A hangversenyt társasvacsora és tánc követte.

BOHUNICKY BANK RT.

(II. Margit körút 87) fizeti Budán

A LEGMAGASABB

betéti kamatot

KIRÁLY-FÜRDŐ

Építette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnézlumot

tartalmazó hévviz

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

Taxi-ügy

Az adminisztráció csődjét jelenti a városnál, hogy autotaxi nagyvállalatoknak akarják kiadni az új autotaxi rendszámokat. Nem merik adminisztrálni az egyesek tömegét. Egy, két, három céggel igyekeznek szemben állani és nem ezer emberrel. Pedig az elosztás kérdése igen egyszerű. A nagyközönség vagy telefonon kér autót, vagy az utcán keresi azt. A többszáz kocsival rendelkező autotaxi vállalatok ép olyan szükségesek, mint az egy számmal biró vállalkozók. Fontos dolog, hogy a nagy vállalatoknál telefonrendelésre rögtön kapjon kocsit a közönség. De épen olyan fontos, hogy az utcán is mindig találjon kocsit a sietö ember s viszont épen ezért fontos, hogy egyesek is minél nagyobb számban kapjanak rendszámokat, akiket csak az utcán találhat meg a nagyközönség. Szükséges, hogy nagyon sok helyen legyen autotaxi állomás, fölváltva magánosok és nagy vállalatok állomásai. Ez az alapföltétel aztán megadja a most kiosztásra kerülő rendszámok elosztási módját. Ahány rendszámot kapnak magánosok, ugyanannyi rendszámot kell adni a nagyvállalatoknak. Minden kocsi az utcán áll és a járókelőknek mindegy, hogy hova tartozik az autotaxi, amibe beleülnek. Az utca tehát el volna látva. De el volna látva a telefonon rendelők igénye is, mert a nagyvállalatok szintén kellő számú rendszámot kapnának. Most két nagyvállalatot ismerünk, a *szürke* és a *vörös* taxit, valószínű, hogy az új rendszám-tulajdonosok, mint magánosok, szintén közös egyesülésbe, testületbe tömörülnének, mondjuk a „sárga" vagy a „barna" színben s akkor három nagy testület áll majd a közönség rendelkezésére, ahol telefonon is rendelhet taxit. Ez a három tömörülés tökéletesen elég ahhoz, hogy egymást ellenőrizze és ellensúlyozza s negyedik vagy ötödik nagyvállalkozóra egyáltalában nincsen szükség. A magánosoknak szánt rendszámok kiadásánál arra kell ügyelnie a városnak, hogy jóvátegye a mult bűneit és elsősorban talán azoknak az *árváknak* kell következniök, akiknek a pénze a város árvaszékénél értéktelenedett el, másodsorban pedig arra kell ügyelni, hogy azok, akik különféle ideiglenes vagy helyhez kötött fuvarozási engedélyek kedvéért abba ugrottak bele, hogy *autót vegyenek.*

KOPFMANN JÁNOS

CUKORGYÁRA

I., Krisztina körút 91 sz. karácsonyra és farsangra ajánlja közismerten elsőrangú készítményeit
Fiókja I., Margit körút 36

LURIE ÉS TÁRSA

TEJÜZEME BUDÁN

I., ORBÁNHEGYI-ÚT 6. SZ.

Telefon: Automata 534—11.

RUZICSKA PÁL

sütemény és kenyérgyára

II., Horváth-utca 29

Telefon: Automata 518-23

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

Harmadsorban jönnek a *bérkocsifuvarosok* s ott csak az az egy szempont dönthet, hogy az igénylő modora és műveltségi foka megfelel-e azoknak a követelményeknek, amiket ma egy világváros közönsége és az idegenforgalom megkívánnak. Aki ennek nem felel meg, az menjen ismét falura — béresnek. Az ilyen könnyebben elhelyezkedhetik ott, mint itt az intelligens ember. Nem olyan nehéz ez a kérdés, csak akarat kell hozzá, hogy méltányosan és jól elintéztessék.

Sigray Pál vándordíjat alapított a *Zugligeti Egyesület* dr. *Eperjessy* István indítványára. Sigray Pál 25 éven át elnöke és megalapítója volt az egyesületnek. A díszes ezüst-serleget a legtegyelmezettebb I. kerületi levente-csoport fogja elnyerni. — Itt említjük meg, hogy a budai hegyvidék már másodízben nyilvánította nemeslelkűségét a leventék iránt, amennyiben a Virányos-Kútvölgyi Egyesület elnöke, Perczel Béla nevére szintén szép művű ezüst serleget alapított a cellővésben legkiválóbb I. kerületi levente-csapat számára.

Szomorú emlékű *Toásó* Pál építész félbenmaradt Hattyú-utcai házát 80.000 pengőért megvásárolta a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank.

A lehetetlen városrendezés tipikus példájaképen hozta fel egy bizottsági tag az óbudai Timár-utca s a vele szomszédos Bécsi-úti téglagyár húszezer négyszögöles telkének parcellázását. A Timár-utca a háború előtt épült fel a Szőllő-utca és a Duna között, három- négy-, ötemeletes palotákkal. Ellenben a Szőllő-utca és a Bécsi-út közt levő részben nem is épülhetnek ilyen hatalmas nagy paloták, hanem egészen csöpp, apró kis viskók. A Timár-utcának a fejlődése teljesen megakad a Szőllő-utcánál, azért, mert olyan kicsi parcellák vannak kiszabva, hogy ott három-, négyemeletes házakat építeni alig lehet. A város építése, a város képének kialakulását hallatlanul kicsufoló parcellázás az, amelyet megengedni nem volna szabad.

Tragikus eset, hogy a jó módban ban élő *Ajtay* Rezső sütőmester önmaga akart megválni az életétől. Súlyos állapotban vitték a Rókus-kórházba.

ZVERKÓ CIPŐK JÓK és olcsók

A csavargók és koldusok folyton szaporodtak Budán régente és a XVIII-ik század végén már olyan vakmerőek voltak, hogy kávéházról kávéházra is jártak keregetni, s ha szép szerivel nem boldogulhattak, hamistelkűségre vetemedének.. Egy budai koldusról beszélik, hogy egy budai kapásnak naponta két petákot fizetett, amiért fiai közül egyet átengedett neki a kolduláshoz. A kapuk előtt ácsorgó koldusok megbotránkoztató mértékben elszaporodtak. Az utcai rend hiánya egyébként is nagyon sok panaszra adott okot. A város lakóit egyhangúságukból gyakorta riasztotta föl utcahosszant való muzsikálás, kurjongatás. Az a rendőrszerepre hivatott néhány szál városi hajdú, akiket vörös öltözetük miatt „pesti rákok"-nak csúfoltak, ilyesmi előtt többnyire szemet hunyt. Különösen a diákság, a jurátusok dorbézolása elől tért ki. Nem csoda, hiszen akkor a diákok más anyagból voltak gyúrva s mint nemes ember gyermekei, abban a kiváltságos világban több szabadságra tartottak számot. Egy-egy utcai verekedést rögtönözniök nem került nagy fáradságba. Akadt elég mesterlegény, kibe beleköthettek. Néha napján nemzeti büszkeségből a város német ajkú s idegen szellemben növekedett polgáraival is összetűztek.

Hortobágyi juhturó
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZÁGOS MAGYAR
TEJSZÖVETKEZETI
KÖZPONT

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

Tizenötödike körül kiosztják az új autótaxi rendszámokat

A legtöbb rendszámot a már megorganizált Autótaxi Rt. kapja

A polgármesteri hivatalhoz már leérkezett a kereskedelemügyi miniszter leírata és *Folkusházy* alpolgármester már napok óta az autótaxiügy elintézését készíti elő. A *Budai Napló* értesülése szerint a kereskedelmi miniszter az összes eddigi határozatoktól eltérően, 605 új taxirendszám kiosztását engedte meg.

Az új rendszámok kiosztásával kapcsolatos különböző híresztelések egészen különös megvilágításba állítják az új rendszámok ügyét. Egyes verziók szerint az új rendszámok a nagyvállalatok, a bérkocsisok és az arra jogosult igénylők között kerülnek kiosztásra. A legtöbb rendszámot az *Autótaxi Rt.* fogja kapni, mert hiszen ez a vállalat vezette be és kedveltette meg a bérautó rendszert nálunk és ez a vállalat volt az, amely megvetette az alapját és nagyban elősegítette a magyarországi automobilizmus hatalmas fejlődését.

Az Autótaxi Rt. mindig a legnagyobb előzékenységgel állott a közönség szolgálatára és a magyar automobilizmus fejlődése érdekében olyan teljesítményt végzett, amelyet az autótaxi rendszámok jelentős részének odaítélésével sem lehetne egészen meghálálni. Az Autótaxi Rt. olyan modern felszerelésekkel és olyan tökéletes organizációval dolgozik, amivel a taxiforgalom gyors és fennakadás nélküli lebonyolítását mindenkor garantálják. Az olcsó viteldíjat is csak az Autótaxi Rt. tudja biztosítani, mert hiszen az Autótaxi Rt. volt a kezdeményezője a tarifa leszállításának és hogy a magyar autótaxi viteldíja ma már közel áll a nyugateurópai taxi viteldíjának nívójához, az főként az Autótaxi Rt. érdeme.

* **A Budapesti Kisipari Hitelintézet** értesülésünk szerint már megkezdte az állam által rendelkezésére bocsátott egymillió pengős hitel felhasználásával a kiskereskedelmi kölcsönök kiutalását. Atlag háromezer pengő hitelt kap egy-egy igénylő, mert mindenki a maximumot kéri. A *Kisipari Hitelintézet* egyébként a jövő év elején végrehajtja az új 400.000 pengő alaptőke emelését.

* **A Földhitelbank,** amely mint tudvalevő, igen jelentősen igyekezett elősegíteni, hogy a tisztviselők és kisemberek házhelyekhez jussanak, újabb nagyszabású parcellázást kezdett.

* **A Magyar Pamutipar R. t.** december hó 14-ikére rendkívüli közgyűlést hívott egybe, amelyen az igazgatóság előterjesztést tesz a közgyűlésnek az alaptőke felemelése tárgyában. Mint ismeretes, a *Magyar Pamutipar Rt.* azért vált szükségessé, mert a vállalat az elmúlt esztendőben nagy befektetéseket eszközölt, amennyiben a vállalat a szövődét ezer szövőszékre és a fonódát ötvenezer orsóra bővítette. A tizenötezer orsós új fonódában macó-fonalak gyártását is megkezdték. Ezek az invesztíciók közel négymillió pengőt tettek ki, úgy, hogy a vállalat saját tőkéi a nagyszabású befektetéssel összhangzásban legyenek, szükségessé vált az alaptőke felemelése.

* **Exportbankot** akarnak létesíteni — harmincmillió pengővel. A cél helyes, azonban az előirányzott harmincmillió pengő nagyon kevés. Hiszen október hónap exportja is a statisztikai hivatal kimutatása szerint a gyenge export konjunktúra ellenére, nyolcvanmillió pengő exportkeretet eredményezett. Legalább százmillió pengőre volna szükség, hogy a mostaninál nagyobb exportot is lehessen finanszírozni. És erre volna is mód. Hiszen az államnak még mindig kétszázmillió pengőt meghaladó tartalékösszege van a *Nemzeti Bank* giró-számláján.

* **A Salgótarjáni Kőszénbánya** részvényösszevonás tervével foglalkozik. A vállalatnak 1914-ben 111 ezer darab részvénye volt, most a részvényeknek száma: 910 ezer darab. A kottirozott vállalatok közül a *Salgó*nak van a legtöbb részvénye, míg a bankok közül a *Hitelbanknak.* Ha 5 : 1 arányban vonják össze a *Salgó* részvényeket, úgy a részvények száma 182 ezer darabra csökken, a névérték pedig 150 pengő lesz. A *Salgó* üzletmenete a *Budai Napló* értesülése szerint egyébként nagyon kedvezően alakul, úgy, hogy számottevő osztalékemelésre van kilátás.

* **Az Országos Szeszértékesítő R. T.** 160 ezer pengő tiszta nyereséget mutat ki, szemben a tavalyi 64 ezer pengővl; az üzleti eredmény tehát 100 százaléknál is nagyobb a tavalyinál, *Darányi* István vezérigazgató sikeresen irányított üzleti politikája folytán. A mérleg adatai az üzleti forgalom intenzív emelkedését juttatják kifejezésre.

* **A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt.** 1927/28. évi mérlege 18,144.000 P alaptőke mellett *2,210.487.16 P nyereséggel zárult. E hó 17-iki első rendes közgyűlésén az „A" sorozatú 7% kamatozású elsőbbségi részvények* osztalékára *390.040 P, a „B" sorozatú 7½% kamatozású elsőbbségi részvények osztalékára 417.900 P, a törzsrészvények 12%-os osztalékára (részvényenként 6.— P) 840.000 P, az alapítójegyek* osztalékára *26.377.35 P-t* fordítanak. A vállalat *forgalma* az elmúltévhez több mint 50%-kal emelkedett; belföldi piacok mellett jelentékeny *exportforgalmat* bonyolított le, vezérképviseleti alapján, az *Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak gépeiből.* Minthogy az üzletágak és a forgalom *mind nagyobb tőkét igényel,* az igazgatóság *fölhatalmazást kér* a közgyűléstől, hogy *az elsőbbségi részvénytőkét 100.000.— angol fontnak megfelelő 2,780.000.— P-vel, a törzsrészvénytőkét pedig 3,000.000.— P-vel felemelhesse. A törzsrészvényeket a tőzsdén legközelebb bevezetik.*

ÜZENET

II. oszt. elemista. Látszik kis fiam, hogy tényleg csak elemista vagy, mert azok még nem tanulták, hogy más a Brehm és más a heraldika. Maga csak a Brehm-et tanulja meg jól, a heraldika majd később jön s ott megtanulja, hogy ez a tudomány vörös csőrrel és vörös lábbal ábrázolja a fekete hollót a Hunyadiak címerében. De hogyan kerülsz, fiam, te elemista a Császárfürdő éttermébe? És mit szólsz a kétfejű sashoz, mely Bécsben kétfelé, Fiumében egyfelé néz? Vagy a kétfarkú oroszlánhoz? Ilyent sem találsz a Brehmben, te kis böles.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

HÁZ
ÉS TELEK
(Az alábbi hirdetésekre vonatkozó felvilágosításokat a kiadóhivatal levélbeli megkeresésre levél útján, de telefonon is (502—96) válaszol. Hivatalos órák délután 4—6 óráig.)
KISSVÁBHEGY alján 330 négyszögöl telek, 25 személyre való mesterséges tóval, gyümölcsfákkal, a János- és Városmajor Szanatórium szomszédságában, iskolától, autobusztól 1 percnyire, eladó, négyszögölenkint 120 pengőért. Bővebbet a kiadóba.
KRISZTINA-TÉRTŐL 52 lépésre. Emeletes villaszerű családi ház, 5 és 4 szobás modern lakással 120.000 P-ért eladó.
HŰVÖSVÖLGYBEN egy szépen berendezett 18 szobás pensió 1100 négyszögöles telekkel igen jó masszív építkezés, teljes berendezéssel együtt 90.000 pengőért eladó.

LAKÁS
2 SZOBÁS KOMFORTOS lakást keresek földszint vagy I. emeleten 1400 pengőig Budán a Fő-utca közelében. Ajánlatokat kérek Szabó ékszerész, II., Fő-utca 45.

Thermostóth

Központi fűtések és szellőztetések, biologiai szenyviztisztítóberendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kőszítése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 2.
Telefon: 223-93.

Szíjgyártó
nyerges és bőröndös
Megbízható régi áruért
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

Legszebb karácsonyi ajándék a könyv!
Nagy választékban található
TISZA TESTVÉREK
könyv-, papír és zeneműkereskedésében
Képeskönyvek-, ifjusági iratok-, Regények-, Művészeti könyvek- és karácsonyi zenealbumok.
II., FŐ-UTCA 12. SZÁM. TELEFON: AUT. 527—13.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsde kirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve

VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZFELSZERELÉSEK

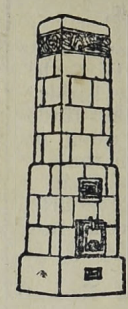
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhírű céghez.

ZLAMÁL
véget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, grampohon raktár. Megbízható javítóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi-fűtés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonh. Aut. 520-93

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok ~ Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-7[illegible]
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér Karlsbadi sóval 16 fillér
[illegible] 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában. Budapest. V., Ügynök ucca 8. — Nyomdaigazgat[illegible]

Budai Napló

XXV. évfolyam. 933. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 20 pengő, félévre 10 pengő. Egy szám 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 50 fillér. 20 mm. magas hirdetés 10 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1928 december 16.

Becsey Antal beszámolója

A budai választókerületek között talán a kelenföldi az, amelyik lehetőleg havonként megkívánja, hogy illetékes helyről tájékoztassák a helyzet felől. A Kelenföldön ma a kerület központja a „Kelenföldi Társaskör", amelynek vezérei: Becsey Antal, elnöke pedig Sümeghi László. Mindketten nyilt kártyával játszó egyéniségek, akiknek nincs mit rejtegetniök. Összehívják ilyenkor a kelenföldi társaságot, rendesen kerül ilyen alkalomra borgazda is és Becsey Antal fesztelenül, magyarul elmondja a maga véleményét, nézetét, felfogását és állásfoglalását az egyes szőnyegen forgó kérdésekben és beszámol a kerület érdekében tett eljárásai eredményéről.

Igy történt most e hó 12-én este, amikor a következőket mondotta:

A nagy port felvert *taxi-kérdésben* az ő felfogása az, hogy helytelen dolog volt a fuvarozást kötött iparrá minősíteni; de ha már egyszer így van, akkor kezeljék a kérdést mindenekfelett *ipari* szempontból. A személyfuvarozás épen olyan ipar, mint a szabó-ipar; az sem változtat a lényegen, hogy géperejű üzemre tértek át, aminthogy a szabó-ipar is valamikor a kézüzemről a varrógépre rendezkedett be. *Iparosoknak kellett volna az összes rendszámokat kiadni;* mert szívesebben lát 580 *önálló iparosexisztenciát,* mint 250 nagyvállalatot szolgáló proletárt. A tanács kétségtelenül hibákat követett el a rendszámok kiosztásánál, amelyeket a lehetőség szerint *reparálni kell.*

A főváros nemrég lezajlott *budget-tárgyalását* ismertette ezután és bemutatott néhány érdekes adatot. A főváros 1929. évi budgetje 214 millió pengőre rúg; ez a legnagyobb szám, amelyet az egyesült Pest-Buda költségvetései felmutathatnak. A főváros 1872-ben történt egyesítésekor 15 millió koronás (7.5 millió forintos) budgettel kezdték a háztartást; ez a háború előtti években fokozatosan 120 millió koronáig emelkedett. Igen tanulságosak *a zárszámadások adatai* is. 1924-ben a zárszámadás 23 millió, 1926-ban 12.5 millió, 1927-ben már csak 2.8 millió felesleggel zárult; *az adóbevételek* 1926-ban még több mint 10 millióval haladták meg az előirányzatot; ezzel szemben 1927-ben már a többlet e téren alig tett ki 100.000 pengőt. Ezekből a számokból kétségtelenül megállapítható, hogy a *főváros költségvetése egyre veszít rugalmasságából;* másfelől kétségtelenül megállapítható az is, hogy a legnagyobb bevétel, vagyis a közszolgáltatások tekintetében rohamosan csökkenő irányzat jelentkezik. Ez pedig annyit jelent, hogy a budget egyensúlya a jövőben adóemeléssel már nem tartható fenn, mert a *polgárság teherviselő képességének határáig jutottunk el.* Hogy mennyire borotvaélen áll a főváros jövő évi budgetjének mérlege, azt igazolja az a körülmény is, hogy a novemberi lakbérrendelet pénzügyi kihatásait csak akként lehetett ellensúlyozni, hogy az útépítésre előirányzott összegből kb. egy millió pengőt töröltek. Ezzel szemben egy nagyobb *útépítő kölcsön* felvétele határoztatott el.

A *bevételek* legnagyobb tétele a 110 millió pengőben előirányzott községi közszolgáltatások tétele; *a kiadások* főbb tételei pedig a következők: közoktatásügy 45.6 millió, közigazgatás 44 millió, út- és csatornaépítés 28 millió, stb.; szóval az egész költségvetésnek 45%-át a közoktatásügy és városigazgatás költségei foglalják le.

A *közegészségügyi problémák* között első a *Rókus kórház kitelepítése.* A *20 millió dolláros kölcsönből* eszközölt és még eszközlendő beruházások, de főkép a *vízvezeték* fejlesztése és elektrifikálásának ügye. *A sasadi vízmedence megépítése kora tavasszal megkezdődik* és ezáltal a Kelenföld külső részeinek mint a Budaörsi-út és mások vízellátása végre megvalósul. Beszámolt azokról az *út- és csatornaépítési munkálatokról,* amelyek az elmult időben a kerület különböző helyein végeztettek, nemkülönben azokról is, melyek a jövő évi budget keretébe felvétettek; sikerült a pénzügyi nehézségek dacára ennek a rendkívül kiterjedt és fejlődő városrésznek közműveire igen jelentős összegeket előirányoztatni. Megépülnek egyebek közt a *Tarcali-út, Parádi-utca,* az u. n. *Kovács-lépcső, Bornemissza-utca, Hengermalom-út,* a *Villányi-út* folytatólagos részének burkolata, a *Horthy Miklós-út* pályaudvarig terjedő szakaszának kockakő burkolata; a Sárbogárdi-út, Halmi-, Szentpéteri-, Bornemissza-utca, Mohai-út, Ecser-, Albert-utca, Somogyi-, Badacsonyi- Tétényi-út, Fadrusz-utca, Parádi-út csatornái, stb. Áttért azután a közlekedési viszonyok ismertetésére, közölvén, hogy a *Villányi-uti közuti vaspálya* az Alkotás-utcán át a Délivasútig a jövő év folyamán megépítésre kerül, mert a közlekedési bizottság a bemutatott részletes terveket már elfogadta. Közölte, hogy *a helyiérdekű vasútakkal* az átszálló közlekedés, stb. kérdései a legközelebbi hónapokban végérvényesen rendeztetnek s így a *Buda-Alsóvárosi Egyesület* által erőteljesen megindított mozgalom nemsokára meghozza a maga eredményeit.

Érdekes módon ismertette azután a *Gellért-fürdő* fejlesztésének és *fürdő-kórházzal* való kiegészítésének ügyét; ismertette a Gellért-fürdővel kapcsolatban létesült *új fúrást,* amelynek erősen kénes és főleg vasas vize sápkóros, vérszegény gyermekek hatalmas gyógytényezője lesz. Erre való tekintettel a szikla-kápolna tövében levő forrás *ivócsarnokát* a jövő évben okvetlenül el kell készíteni, a vizet pedig *ingyen* kell a közönség rendelkezésére bocsájtani, hogy minden gyermek részére hozzáférhetővé tegyük. Ismertette azokat az anomáliákat, amelyek a teljesen elrontott Gellért-tértől kezdve a *kelenföldi pályaudvarig* észlelhetők s amelyeket megszüntetni nemcsak a kerület érdeke, hanem az ország utazó közönségének egyetemes érdeke is. *A kelenföldi pályaudvar környéke és maga a kelenföldi pályaudvar* kérdése is legsürgősebb rendezésre szorul.

Rámutatott végül arra, hogy a főváros rohamos fejlődésével járó pénzügyi igényeket adópolitikával nyomon követni nem lehet. Feltétlenül *új jövedelemforrásokra van szükség,* amelyek nem a túlterhelt polgárság vállait nyomják, hanem amelyek *a fejlődő város egyéb erőforrásaiból táplálkoznak.* A fővárosnak, amely a közlekedési eszközök kizárólagos tulajdonosa, *erőteljes telekpolitikával kell foglalkoznia,* úgy, hogy a telekérték-emelkedésből eredő jövedelmeket elsősorban a maga számára biztosítsa. Erőteljesen kell foglalkoznia *a fürdőváros gondolatának* megvalósításával; jól átgondolt szerves fürdőpolitika a maga *idegenforgalmával* is hatalmas, új erőforrást jelentene. Ki kell meríteni azokat a gazdasági lehetőségeket is, amelyeket *a dunai kikötő* képvisel.

Budán, 1928 december 15

Telekátalakító eljárás

címen gondos tanulmányokat végeznek most a Közmunkák Tanácsánál, amelyeknek célja tulajdonképen az, hogy végre méltányos alapot teremtsenek Buda szabályozása és építkezése számára. Mint minden sáncfalakkal körülkerített városban, a tanács Budán is nagyon apró házhelyeket utalt ki az építkezni akaró polgárok számára. A várfalak lebontásával ez a kényszer megszünt ugyan, de megmaradtak az apró telkek. Ilyen az egész Viziváros, de főleg az a háromszög, amelyet a Fő-utca, a Bathyányi-utca, a Hattyu-utca és a Margitkörút határol. körül. Apró házak rengetege ez, ahol sehogy sem tud megindulni az építkezés s így az utcarendezés sem, mert a kétablakszéles házak oly kis területen épültek, hogy azon bérpalotákat emelni lehetetlen és annyira egymásnak dőlnek, hogy alig lehet azok közül egyet is lebontani, mert bedől a két szomszédja, — ahogy a legutóbbi eset is bizonyítja. A Margit-körút és Kapás-utca sarkán a sarokházat lebontották, hogy helyére több emeletes bérpalotát emeljenek, de alig ásták ki a fundamentumot, összedőlt a szomszéd viskó. Külföldön, főleg Németország régi városaiban régóta sinylették ugyanezt és elsősorban Frankfurt városa hozott ilyen telekátalakító rendeletet, amit azután még két német város követett és most a porosz kormány általánosítja ezt. Gyöngyös a katasztrófális tűzvész után szintén csak ilyen telekátalakító alapon volt újból felépíthető. A Közmunkák Tanácsa ezeket a különféle eljárásokat és városépítő rendeleteket most tanulmányozza és már fel is állította az alapelvet, mely szerint az ilyen zsúfolt, apró telkes házhelyeket eszmei alapon parcellázza és ezen belül intézi el az utca szabályozást is. Ha valaki a háztömb bármelyik helyén építkezni óhajt, a Közmunka Tanács kisajátítja számára a térképen kijelölt eszmei parcella területére eső apró házakat és csak így engedélyezi az építkezést, tehát alkalmat nyújt tágas udvarú modern bérházak építésére és egyúttal szabályozza a várost. A szabályrendeleten sürgősen dolgoznak, hogy mielőbb életbe léptethessék.

Kozma Jenő dr. Buda országgyűlési képviselője áll az autótaxiügy központjában. Az ő határozott fellépése kiváltotta személye iránt a bizalmat fent is, lent is. Az elkeseredettek népgyűlése éppen úgy benne látja a sérelmek orvoslóját, a bánatok és sirámok megváltóját, mint ahogy fent, az intéző körökben is tőle várják a kedélyek csillapodását és a megoldás lehetőségét. A Községi Polgári Párt két vezére Kozma Jenő és Becsey Antal bizonyára jól megtárgyalták ezt a kérdést egymás között, annak ideális megoldását és a praktikus életnek megfelelő elrendezését. A történteken már most változtatni nem lehet, a demokratikus lávakitörés dacára sem, de a méltányos sérelmeken segíteni lehet még *száz* rendszám kiadásával. Ha ebből operaénekesek és az asztaltársaságok nem is kapnak, de a méltányos és föltétlenül számbaveendő érdekek kielégíthetők.

Fojtogatja a torkát mind a két végén a Fő-utcának a városrendezés bölcsessége. A felső végén, a Zsigmond-utcán át a Császárfürdőnél szorul meg ez a fő útvonal, ahol aztán se be, se ki. Volt egy idő, amikor a városházán elhatározták, hogy a Zsigmond-utca nívóját leássák folytatólagosan oly mélyre, mint ahogy az a Lukácsfürdőnél látható, de azután el kellett ettől állani, mert a Császárfürdővel szemben fekvő domboldalról különböző források kódorognak a föld alatt és veszélyeztetik az úttestet is, mert minduntalan kimossák alóla a földet. Ezen a bajon csak a Császárfürdő átépítésével lehet majd segíteni és a dunaparti autostráda megépítésével. Nagyobb baj ennél, hogy lent is megszorították a Fő-utca folytatásának a torkát, még pedig a Döbrentey-utcában. Valamikor elég széles útvonal volt, de a városgazdálkodás mohósága, mondhatnánk kapzsisága, ezt annyira megszűkítette, hogy alig képes a nagy forgalmat lebonyolítani. Szinte érthetetlen, hogy ott, ahol áldozatok nélkül tudna széles utakat teremteni a város, négyzetcentiméterenkint árulja az utca területét és lehetetlenné teszi a forgalmat.

Buda szépítése érdekében nagy lelkesedéssel dolgozik, jelentős anyagi áldozatokat hozva *Glück* Frigyes főv. bizottsági tag, aki most bejelentette a főváros vezetőségének, hogy a Guggerhegyen saját költségén menedékházat akar építtetni. Csupán a menedékház anyagát kéri a fővárostól. A tanács örömmel fogadta Glück Frigyes áldozatkészségének újabb megnyilvánulását és az erdészeti bizottság legközelebbi ülésén a menedékház építkezését bejelenti.

A halál ólálkodik állandóan az óbudai Lajos-utcán közlekedők mögött, előtt, oldalt, mert a lehetetlenül szűk utcán sem kitérni, sem a kocsiúton átjárni nem lehet. Mindennaposak ott a halálos balesetek: hol a villamos, hol az autó gázol el gyereket, öreget. Még veszedelmesebb lesz a helyzet az új Tavasz-utcai vonalon. A hirtelen kanyarodó a Lajos-utca és Szentlélek-tér sarkán sok emberéletet fog követelni. De maga a Tavasz-utcai vonal, amely a piac elhelyezésével január 1-én fog megnyilni, óriási zavaroknak lesz okozója. A város északi forgalma a Margithíd felé egyedül az amúgy is veszedelmes Szentendrei-utcán bonyolódik le. Ezt keresztesi a Tavasz-utcai villamos ott, ahol a legzsúfoltabban járnak a teherautók, luxus és egyéb járművek. Itt naponta tucatjával lesznek a halálnak áldozatai. Egyedüli mód ennek megakadályozására a Szentendrei-utcával párhuzamosan haladó Miklós-utca főforgalmi úttá való kiképzése. De már erre is vannak a Beszkártnak tervei, a villamosnak a filatori gátra való kivezetésével. Ahelyett, hogy a nem frekventált Laktanya-utcát használná fel erre. A közlekedés teljes csődje fog így beállni Óbudán. Csak azon csodálkoznak az ott lakók, hogy sem a kerületi választmány, sem az előljáróság nem vesz erről tudomást s nem világosítja fel az illetékeseket. Ez újabb adat a „fordított város"-hoz.

A budai hegyvidék forrásai

Sorozatos előadások a Hollós Mátyás Társaság rendezésében. — Első értekezlet előadói: dr. Eperjessy István és — dr Tausz Béla főorvos

Megismétlődött a négy év előtti eset, amikor dr. Ripka Ferenc elnöklete alatt előadássorozatot hirdetett a fürdőügy megvitatására a Hollós Mátyás Társaság, az akkor még nagy életet élt felsőkrisztinavárosi kaszinóban és már a második előadásnál szűknek bizonyult a kaszinó nagyterme. Nagyemlékű *Safardzik* műegyetemi tanár nyitotta meg, boldogult *Hankó* Vilmos folytatta az előadások sorozatát, amelyeken megjelentek a kormány és a város képviseletében azok, akiknek működése körébe esett a fürdőügy. *Berczel* Jenő tanácsnok oly értékesnek és tanulmányosnak találta az előadások anyagát, hogy elhatározta annak kinyomatását, de a politikai helyzet hullámverése elmosta ezt a jó szándékot.

Most is e hó 10-én este félhét órakor megtelt a Császár-fürdő „Mátyásterme" előkelő, megértő közönséggel, mely érdeklődéssel hallgatta az előadásokat. *Morvay* Győző dr. nyitotta meg rövid beszéddel az értekezletet és megvilágította annak célját. A vízszegénynek mondott budai hegyvidék eltemetett, eliszaposodott, elapadt forrásait kell feltárni, azokat kell megkeresni, hogy a hegyvidék nyári életét föllendíthessük.

Az első előadó dr. *Eperjessy* István tanácsjegyző volt, aki boldogemlékezetű édesatyja nyomdokán haladva, szabad idejét a budai hegyvidék kulturális fejlődésének szenteli és kutatja történetét, hogy az egykor dús és éltető források nyomára jusson.

Előadását lapunk tárcája közli.

A második előadó dr. *Tausz* Béla főorvos, az Idegenforgalmi szövetség alelnök-igazgatója volt, aki Akvinkum multjának szentelt évtizedes munkát és oly nagyszabású tanulmányt olvasott fel, amilyenre a mi szerényigényű budai közönségünk nem is számított. Új adatok halmaza, új színek, új képek és — ami rendkívüli fontos — tanulmányai révén új gyógyforrások, nem ismert római fürdők kerültek az előadói asztalra.

Előadását a legközelebbi számban közöljük.

Mind a két előadást kitüntető figyelemmel hallgatta meg a társaság és mind a két előadót őszinte, meleg, hálás ovációban részesítette. A megjelentek soraiban ott voltak:

Aggházy Kamil, dr. Áron Géza, Bánlaky Géza, dr. Baranszky Gyula, Bársony Oszkár, dr. Bartoffy Jenő, dr. Boros Mihály, dr. Csaba Ágoston, Czölder Dezső, dr. Ebner Ferenc és neje, dr. Eperjessy György, Unghváry Sándor, dr. Eperjessy István és neje, dr. Fábián Gáspár és neje, Felber Lipót, Glück Frigyes, Haidekker Béláné, Haspelné Balázsy Lujza, Haspel Ferenc dr., báró Herczel Pál, Hlinka Béla, dr. Hörcher Márton, Kapcza Imre, neje és leánya, dr. Kein Sándor, Kulcsár Richárd Lauffer József, dr. Mádai Lajos, dr. Markos Béla és neje, dr. Nyékhegyi István, Oszoly Kálmán, dr. Pávay-Vajna Ferenc, Pfeiffer Gyula, Perczel Béla, Peterdy Sándor és neje, dr. Privitzky Endre, dr. Reicher-Andor Endre, dr. Reiner Ede, Réw Sándor és neje, dr. Ringer Lajos, Scheuer Róbert és neje, Szávay Gyula, Szegő Gyula és neje, dr. Szviczsényi Zoltán, Tábori Kornél, dr. Tausz Béla, dr. Vigyázó Géza, Viraág Béla, neje és leánya, Weimesz Mária és számos érdeklődő.

Az előadásról gondos, kimerítő tudósításokban emlékezett meg a napi sajtó, sőt a Pesti Hirlap fényképben is megörökítette az előadásokat s a köréjük csoportosult érdeklődőket. A kép értékéből mit sem von le, hogy

Szent Gellért Gyógyfürdő

Géptorna (Zander) terme kiválóan alkalmas fogyókurák tartására, izületi merevségek, izomsorvadások és hátgerinc elferdülések gyógykezelésére. Svéd tornaterem.

egyes nevek tévesen kerültek a kép alá, mert lényegben ez nem mérvadó.

A II-ik értekezlet e hó 18-án este 7 órakor lesz a Császárfürdő földszinti Mátyás-termében. Előadó: dr. MÁDAI LAJOS forrásszakértő. Az előadáson a már az I. értekezletre meghivottakon kívül szívesen lát minden érdeklődőt az elnökség, meghívó nélkül is. Meghívót szívesen küld a háznagyi iroda: I., Bors-u., 24. Telefon: 502—96.

A január havában folytatólagosan rendezendő értekezleteken az Elnökség fölkérésére részt vesznek és szólnak hozzá e közérdekű tárgyhoz: Aggh※ázy Kamil hadtörténelmi, — Becsey Antal városgazdasági, — Pávay-Vajna Ferenc forrástani, — Szviezsényi Zoltán fürdőpolitikai, — Viraág Béla — budai szempontból.

Az előadások sorrendjét esetrőlesetre előre bejelenti a Budai Napló, amelyet minden érdeklődőnek díjtalanul küldünk meg az értekezlet tartamára.

A társaság egy része és számos illusztris vendég előadás után részt vett a H. M. T. szokásos hétfői társasvacsoráján.

A vacsora a legkedvesebb hangulatban folyt le, amit színessé s komollyá tett az elhangzott sok értékes eszme, gondolat, amelyek mintegy keretet adtak az előző előadásoknak. *Viraág* Béla háznagy meleg, szívből jövő szavakkal üdvözölte a vendégeket, köztük a vacsorán is résztvevő dr. *Eperjessy* István előadót, majd dr. *Morvay* Győző elnök mondott kedves köszönetet a közreműködőknek. *Baránszky* Gyula dr. kormányfőtanácsos praktikus gondolatokban gazdag beszédben mutatott rá arra, hogy miért nem lehet Buda — világfürdő. A magyar orvosok külföldre küldik páciensüket, poloskától hemzseg a város, a Hungária-forrás, az egyetlen ivókúra környékén ott áll az undorító tűzfal, a hegyvidéken komfort nincs, a gyárkémények ontják a füstöt és a világlátványosság számba menő Római ingyen strandot a főváros be akarja szüntetni; a hegyvidéken nincs útjelző, csak drága vendéglők és drága közlekedési eszközök és a városi adminisztráció sem teszi meg kötelességét. Buda fürdőváros gondolata nem is lesz valóság addig, amíg minden budapesti ember nem úgy szereti Budát, mint Viraág Béla szerkesztő, aki ennek szentelte életét és munkásságát.

Peterdy Sándor szellemes beszédben Baránszky Gyula beszédével szemben Buda fürdőváros értékeit sorolta fel, éltetve a legremekebb kincset: a szép asszonyokat. Ezután Viraág Béla fejtette ki, nagy figyelem közben a Hollós Mátyás Társaság jelszavának fontosságát: — „Tegyük Budát ismét Mátyás király virágzó városává, ahol jó módban él a művelt polgárság" — és Buda fürdővárossal kapcsolatos értelmét. Az idegenek idevonzása egyedül teremtheti csak meg a jólétet, mert Buda sem ipari, sem kereskedelmi várossá nem lehet. Ennek a munkának az idegenforgalom vezérharcosa *Tábori* Kornél, akit szeretettel köszönt, lelkes éljenzés között.

Ébner Ferenc dr., mint a H. M. T. vendége, komoly beszédben hálás köszönetet mond a Társaságnak, hogy Buda fürdővárossá emelésének gondolatát régtől fogva komoly feladatának ismeri s vállalja annak népszerűsítését. Felkéri a Társaságot, hogy legyen továbbra is az az irányadó testület, amely Buda érdekeit képviseli politikamentesen. A fővárostól, bizottsági tagoktól, képviselőktől ne kérjen, hanem követeljen, amikor Buda jólétéről: az ezt megalapozó fürdővárosról, idegenforgalomról, a velük kapcsolatos nemzetgazdasági, irredenta és kulturális érdekekről van szó. A közérdeklődés felkeltésére az ilyen nívós előadások folytatását kéri, a Társaság virágzására emelve poharát.

Feszült figyelem mellett beszélt azután *Tábori* Kornél lapszerkesztő azokról a kötelességekről, amelyek az idegenforgalmat céltudatosan megvalósítják. E téren sokkal többet kell tenni, mint amennyi eddig történt. Felsorol sok új adatot, amelyek az idegenekre vonzóerővel bírnak s megállapítja, hogy csak Buda lehet az idegenforgalom középpontja, mert akárki idegent még eddig idehoztak, az Budát nézte áhitatos csodálattal. Ide kell hozni az idegent, de világbotrány lenne ma, ha tömegesen jönnének, mert hiszen helyünk sincs az elhelyezésükre. A felsőbbrendű program az irredenta, amely megmutatja kincseinket, kulturánkat, saját magunkat szembe állítva a ránk mért igazságtalanságokat, amik öt sorba beleférő adatokból álljanak. Gratulál Budának, hogy olyan lelkes embere van, mint Viraág Béla, aki komolyan foglalkozik ezekkel a kérdésekkel, aki irodalmi nívó és tartalom dolgában az első sorban küzd Buda jövőjének biztosításában. Nem a felköszöntő frázisával kívánja — s jobbat, okosabbat nem is kívánhat, — hogy a Budai Naplót minél többen, minél többször olvassák, főképpen a városházán — átvive a világba szépséges Budának, világhírűvé tételének gondolatát.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után *Laufer* József gyáros az Óbudai Hegyvidék Szövetség üdvözletét tolmácsolta meleg szavakkal és *Kapcza* Imre fejtegette szép beszédben, hogy Magyarország ne tartson az elpusztulástól, mert vannak olyan gazdasági forrásai, amelyek biztosítják minden embernek a kenyeret, csak meg kell nyitni őket s ezzel az új határok, a modern börtönfalak is le fognak omlani. Budának is vannak ilyen tényleges forrásai: a gyógyvizek, amelyek ténylegesen kihasználva nincsenek, pedig ezek kenyeret adnának igen-igen sok munkanélkülinek és e forrásvizekkel meg lehetne oldani a legnehezebb szociális kérdéseket is.

A komoly beszédet nagy érdeklődéssel hallgatta a nagyszámú vacsorázó társaság, amely után dr. *Morvay* Győző, a Hadtörténelmi Múzeum igazgatója, az ezredesi rangsorba lépett *Aggházy* Kamil érdemeit méltatta, melegen köszöntve őt a H. M. T. nevében. *Aggházy* Kamil válaszában kifejtette, hogy a lokálpatriotizmusunk nem elég erős. Folyton Budát kell propagálnunk s a fürdőváros gondolata mellé Buda egyéb belső értékeit, így elsősorban a történelmi gondolatot kell kapcsolni. Örömmel jelenti be, hogy éppen a Hollós Mátyás Társaság segítségével Budára áttelepített Hadtörténelmi Múzeum a volt Ferdinánd-laktanya épületében 1929. év őszére teljesen elkészül. Ez is az idegenek egyik érdekes kedvelt állomása lesz s így kapcsolódnak a nagy ügy szolgálatába a részletkérdések is. A jelszó: mindenben Budát propagálni, Buda nagyságát hirdetni. S ebben csüggedetlen, makacs mesterünk van a *Budai Napló* szerkesztőjében, akit szeretettel éltetett.

Oszoly Kálmán polg. isk. igazgató meleg, közvetlen szavakkal a H. M. T. elnöke egészségére emelte poharát, ami után *Viraág* Ilonka, az ő klasszikus mozdulatművészetével szavalt el két gyönyörű verset nagy ováció mellett s befejezte az estét dr. Andor Endre drámai hatású költeménye: a kenyér! *(R-w.)*

A „Három veréb" vendéglőben tartotta dec. 12-én a székesfehérvári cisztercita öreg diákok baráti összejövetelüket.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

ÓRÁK

oroszhegyi Szabó István
ékszerész-órásnál
Budán, II., Fő-utca 45 sz.

ÜVEG
és Porcellán dísznműáruk karácsonyra!
Tisztviselőknek kedvezmény!
GÁL LAJOS Szénatér 7., BUDÁN.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

A városmajori templomban P. *Böle* Kornél, a jeles domonkosrendi hitszónok beszélt dec. 13-án nagyszámú hívek előtt.

ZVERKÓ SZALLITJA a legjobb, legolcsóbb jótékonycélú GYERMEK IPŐT asztaltársaságoknak

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,
Fedett téli uszócsarnok

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad.

Karácsonyi és ujévi ajándékok
Elsőrangú illatszerek-, szappanok- és kazetták
»CSARNOK« illatszertárban
II. KER., MARKOVICS IVÁN-UTCA
a Batthyány-téri csarnokkal szemben

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI
KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖZPONT: BUDAPEST, V., DOROTTYA-U. 4.
Sürgönycím: „FŐTAKARÉK" Alapítási év: 1846

BUDAPESTI FIÓKOK:
I. ker., Horthy Miklós-út 1. — V. ker., Nádor-utca 23.
I. ker., Krisztina-körút 133. — VI. ker., Andrássy-út 2.
II. ker., Fő-utca 2. — VII. ker., Erzsébet-körút 58.
III. ker., Fő-tér 2. — VIII. ker., Rákóczi-út 11.
IV. ker., Károly király-út 30. — IX. ker., Vámház-körút 1.

VIDÉKI FIÓKOK:
Debrecen, Szent Anna-utca 13. | Nyíregyháza, Bethlen-utca 5.

BETÉTEK KÖNYVECSKÉRE, CSEKK- ÉS FOLYÓSZÁMLÁRA. — JELZÁLOGKÖLCSÖNÖK FOLYÓSITÁSA. — TŐZSDEI MEGBIZÁSOK TELJESITÉSE. — KÜLFÖLDI KÖVETELÉSEK ÉS PÉNZEK VÉTELE, ELADÁSA. — VÁLTÓK LESZÁMITOLÁSA. — ELŐLEGEK ÉRTÉKPAPIROKRA. — HITELLEVELEK BEL- ÉS KÜLFÖLDRE.

Eltemetett források

Irta és a „Hollós Mátyás Társaság" e hó 10-én tartott értekezletén felolvasta:

Dr. Eperjessy István

A budai hegyvidéknek előnyeit nem most kell felfedeznünk, az már évszázadok óta köztudomású.

Királyaink közül számosan kerestek üdülést különösen a Zugliget gyönyörű fekvésű bércei között.

A krónikák gyakran tesznek említést Mátyás király nyéki vadászkastélyáról, amelynek helyéül Heufler: „Buda-Pest historisch-topographische Skizzen" című munkájában a Laszlovszky-major környékét jelöli meg, amely a Hunyadorom tövénél levő Szarvas vendéglő környékének felel meg.

Mátyás király kastélyán kívül, mint az Oláh Miklós érseknek a 16. század elejéről való leírásából is kitűnik, Ulászló királynak is volt egy kastélya, amely Rupp Jakabnak 1868-ban megjelent „Buda-Pest környékének helyrajzi története" című munkája, továbbá Heufler előbb említett könyve szerint Kalmárffy Ignác néhai budai bíró telkén, a mai Ferenchalmon állott volna.

Néhai Sigray Pál, a Budapest-Zugligeti Egyesület megalapítója, Boldog Báthory László pálosrendi szerzetes remetebarlangjának ünnepélyes megnyitása alkalmával mondott emlékbeszédében történelmi kutatások alapján említi, hogy királyaink közül Róbert Károly, Nagy Lajos, Zsigmond, ha az uralkodási és kormányzási gondjaikban, vagy a háborúkban megfáradtak, szivesen jöttek a Zugligetbe hosszabb rövidebb időre a Szép Juhászné nyergén levő páloskolostorba pihenést keresni. Példájukat számos főúr is követte.

Csánky Dezső „Szilágyi Erzsébet budai nyaralója" című tanulmányában eredeti oklevelek alapján igazolja, hogy a mai Szép Ilona helyén egy kőpalotának nevezett épületben nyaralt egyik legnagyobb nemzeti hősünk, az európai hírű Hunyadi János özvegye és egyik legnagyobb nemzeti királyunk, Mátyás király édesanyja, Szilágyi Erzsébet, egy negyedszázadon át.

Néhai Eperjessy István „Zugliget és vidéke" című munkájában megemlíti, hogy a Budakeszi-út 71. szám alatt, az úgynevezett báró Kochmeister-féle villában, egy egész nyáron át lakott 1866-ban május havától szeptember haváig dicső emlékezetű Erzsébet királynénk, fiával, Rudolf trónörökössel és leányával, Mária Valériával.

Orvosai tanácsára Kossuth Lajos is a Zugligetbe jött üdülést keresni az 1837. év tavaszán és elfogatásáig a Zugligetben a Disznófő mellett levő Hagenmacher-villában lakott.

Nagy íróink közül Jókai Mór és báró Eötvös József stb., éveken át nyaraltak a Svábhegyen, Herczeg Ferenc pedig a Hidegkúti-út mentén építtetett magának nyaralót.

A budai hegyvidék azonban ezen előnyei dacára sem mutatja azt a fejlődést, amelyet már régebben megérdemelt volna.

Az egész budai hegyvidéken nincs strandfürdő vagy nagyobb uszoda és így az itt nyaralók kénytelenek éppen a legnagyobb hőségben, túlzsúfolt villamosokon háromnegyed órát utazni, amíg a legközelebbi túltömött uszodát, a Rudas-, Lukács-, vagy Császárfürdőt elérhetik.

A budai hegyvidék jelenleg vízben szegény. Azonban nem így volt ez a multban. A budai hegyvidék bővizű forrásokban, patakokban bővelkedett és azok az Ördögárok medrét annyira rongálták, hogy azok egyrészét Buda város tanácsa betömette, másik részük pedig gondozás hiányában eliszaposodott, bedugult.

A budai hegyvidék forrásai a multban nemcsak az egész környéknek adtak ivóvizet, hanem az egész Várnak ivóvízszükségletét is ellátták.

Franz Schams: Vollständige Beschreibung der königl. freyen Hauptstadt Ofen in Ungarn című, 1822-ben megjelent munkájában írja, hogy 3 évvel ezelőtt J. Brunner városi alkincstárnok a Svábhegyen falazott vízvezetéket fedezett fel, amelyről nem tudják, hogy a törökök idejéből, vagy az azt megelőző időből való-e, de kétségtelennek, tartja, hogy ez a Várnak vízellátására szolgált.

A budai hegyvidék forrásai közül a Svábhegy oldalán a Béla király út végén levő városkút volt az első, amelyről biztos, hogy a Vár vízellátására felhasználták. A Várnak a töröktől való visszavétele után a Kammeral Administration már e forrás vizének felhasználásával akarta a Várat ivóvízzel ellátni, de e munkálatokat vezető Everling nevű katonai törzsorvosnak sok fáradsággal végzett kisérletei eredménytelenek maradtak. Everling törzsorvosról ezt a forrást egy időben Doktor-forrásnak hívták. A városi jegyzőkönyvek szerint 1728-ban Kerschensteiner Konrád jezsuita atya tervei szerint sikerült a vizet a városkútból a várba vinni.

Félszáz évig a Svábhegyoldal ezen egyetlen forrása képes volt az egész Vár ivóvízszükségletét ellátni és csak 50 év mulva, a lakosság számának szaporodása, de főleg az egyetemnek Budára való áthelyezése folytán bizonyult e svábhegyi forrás vize kevésnek.

A városi tanács erre a magasabban fekvő Király-forrást, amelyet ma Béla király kútjának neveznek, és gondos tisztogatás után a Svábforrás vizét, amely valószinűleg már a törökök idejében, vagy még régebben is, vízvezeték céljaira szolgált, 1780-ban Heinrich von Tumler, Veszprém megye mérnöke által egyesítette a városkút vizével és ezek a Krisztinavároson és Vérmezőn át a Várban levő Városházkút (Rathausbrunnen) ciszternájába vezettek. Innen a víz egy része a Franziskanerplatz ciszternakútjába, a másik része az Iskola-téren levő Zöldkútba, a harmadik rész a Paradeplatzra, a Dísz-térre vezetett.

Schams igen dicséri a svábhegyi források vizét, összehasonlítva azokat a pesti ivóvízzel és kiemeli, hogy a Svábforrás és a Királyforrás kemény vize a Doktorforrás lágy vizével igen jó keveréket ad.

Kerschensteiner Konrád tervei szerint készült e vízvezeték 1304 m. távolságra fenyőfacsöveken, azután 2675 méternyire ólmos csövekben vezette a Várba e források vizét.

József nádor is a svábhegyi városkút forrásából hozatta ivóvizét és ezért Buda város közgyűlése, hogy a jeles nádor emlékezete, aki a főváros emelése és szépítése érdekében anynyit fáradozott, e szép virányú tájon is fenntartassék, a városkutat Nádorkútnak nevezte el.

Ugy a fogaskerekű vasút városkúti megállójánál levő Nádorkút, mint a Béla király-út közepe táján levő Béla király kútja még ma is meg van, de a közönség elől elzárva.

Mindkét forrás felett kis házikó áll. A Nádorkút fölé a 17. században épített kis házikó falában levő kis faragványos kövek Barcza Thirring; „Budapest dunajobbparti környéke" című munka szerint a 12. századból valók. A beépített román kapuzatpillérek alakos fejezete és boltozati bordatöredékei valószínűleg a pálosok Szent Lőrinc kolostora templomának kapuzatából származnak és így a budapesti keresztény egyházi építészet legrégibb emlékei közül valók.

A Béla király kútjánál levő épület Heufler szerint építészeti kivitelénél fogva Mátyás király korára mutat.

A ma még elég jó állapotban levő Nádorkút és a Béla király kútja, továbbá az azóta valószínűleg teljesen eliszaposodott Svábkút vize lehet, hogy olyan kiváló ásványi anyagokat tartalmaz, amelyek ivókúrára alkalmassá teszik, de fel lehetne használni e bővizű forrásokat egy svábhegyi vagy zugligeti strandfürdő táplálására, utak, kertek öntözésére.

A Disznófőhöz címzett vendéglő mellett egy kőből faragott vadkan fejéből bővizű forrás vize csurog. Ezt a forrást régen Mátyás királyról, aki gyakran járt ki e vidékre vadkan vadászatra, Mátyás csorgójának nevezték. Egyesek szerint a törökök idejében ez a forrás Királyforrás (Királ Bunar) és az a hegyhát, amelyből ez a forrás fakad, Királyforrás domb (Kiral bunar bairi) név alatt volt ismeretes.

Schams a Disznófő elnevezést azzal magyarázza, hogy e forrás egy vaddisznó fejhez hasonló kőből bugyog ki.

Disznófő felett a Szarvaskút nevű forrás, attól jobbra az Istenszeme villa irányában pedig a Hangyaforrás fakad. Mindkét forrás magántulajdont képez, befoglalva nincs és így annyira beiszaposodott, hogy már nyomát is alig találni.

A Disznófő-forrásról, a Szarvaskútról és a Hangyaforrásról ezt a hegytetőt „Hármaskúttető"-nek nevezték el.

A Disznófő vendéglőtől jobbra, az Istenszeme villa parkjában egy tengerszem szerű kis halastó van, amelyet szintén a Hármaskúttető vize táplál.

Dr. Zerkovitz Imre ügyvéd Szilasy-út 10. szám alatt levő villájában régi, kőbevájt vízvezetéki csöveket talált, amelyek még a vízvezeték előtt való korból valók, tehát szennyvíz levezetésére nem szolgálhattak és azokon a vízmosás még most is meglátszik. Forrásnak nyoma azonban telkén nincs, úgyhogy lehetséges, hogy ezen csövek a Disznófő vizét Mátyás királynak a krónikák által gyakran említett budai vadászkastélyához vezették, ami annál inkább lehetséges, mert a monda szerint a zugligeti Fácán üdülőtelep táján volt Mátyás király fácános kertje, a Disznófő környékén pedig gyakran rendezett vadkanvadászatot. Lehetséges, hogy e csövek valamikor útmutatással fognak szolgálni Mátyás király vadászkastélyának ásatások útján való feltárásához.

Minthogy a Disznófő környéke ma még kevésbbé lakott, e források vize vízvezetéki csövekben bevezetve az állam tulajdonát képező teljesen szélmentes Harangvölgyben vagy a Fácán-telep területén felállítható uszoda medencéjének táplálására szolgálhatna. Amennyiben a vegyvizsgálat azt mutatná, hogy e vizek az egészségre hasznos anyagokat tartalmaznak, úgy ezen források vize a helyszinén ivókúrára is felhasználható.

Heufler a Szent Antal-szikla, — amelyet ma Tündérsziklának neveznek, — környékén levő csodaforrásról tesz említést, mondván: „Die Sage, die in Graf Joh. von Mayláth's Sammlung von Sagen und Märchen, von einem Zauberbrunnen in dieser Gegend steht, ist keine Volkssage".

A közelmultban a Csermely-úton házépítés közben egy forrásra akadtak, amelyet eltömni nem sikerült és amelynek vize ma is a házból levezetve, a Csermely-útra ömlik.

A svábhegyi és disznófői forráscsoporton kívül a harmadik nagyobb forrás-csoport a Hunyad-orom tövénél a mai Szarvas vendéglő környékén van. *(Folytatjuk.)*

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Nemes Antal dr. püspök, budavári plébános érdekes előadásban ismertette az amerikai egyházi és szociális viszonyokat a budavári koronázó főtemplom Credo egyesületében.

Márkus Jenő a BSzKRT igazgatója dec. 15-én délután 6 órakor a vállalat akácfa-utcai székházában és annak önképző köre műsoros estjén előadást tart „A városok és az önkormányzat" címen. Zenei előadás is lesz.

szigeti *Barthos Andor* dr. cs. kir. kamarás, országgyűlési képviselő régi szembaja kiújult, megoperálták s most már a tartós javulás útján van.

Szigeti János a felsőház tagja lemondott a főváros törvényhatósági bizottságában viselt tagságáról.

Pásztélyi Vilmos e hó 10-én Rómába utazott, hogy Budapestre szállíttassa ott férjnél volt és hirtelen elhunyt leányát.

Wünscher Frigyes dr. mérnököt hívta be a főpolgármester a főváros törvényhatósági bizottságába.

Nádas Béla dr. ügyvéd, a Rózsadomb és Vidéke Egyesület főtitkára hirtelen megbetegedett, de orvosai bíznak gyors felgyógyulásában.

Detre László dr. egyetemi tanársegéd, belgyógyászt kinevezték a Ferenc József kórház rendelő főorvosává.

Bozóky Ádám ügyvéd és városi biz. tag most Margit-körút impozáns éjjeli megvilágítását sürgeti a városházán és követeli a Fő-utca és Batthyány-utca aszfaltozását.

Kézdi-Kovách László festőművész, Rómaifürdő Egyesület elnöke huzamosabb ideig tartózkodott festőművész fiánál Londonba és ez alkalommal tisztelgett Rothermere lordnál.

Balás Farkas építész Németországba utazott újból a téglagyárak tanulmányozására.

Serédi Jusztinián dr. bíboros hercegprímás szenteli meg dec. 16-án, d. u. 3 órakor az óbudaiak nagy harangját, áhitatos ünnepség keretében. A haranganya magas tisztségét *Schödl* Ferencné vállalta, akinek férje tette lehetővé a húszmázsás harang beszerzését. A fényes ünnepre Óbuda apraja és nagyja buzgón készül, de legfőbbképen az egyházközség lelkesen munkálkodó vezetősége: *Sagmüller* József apátplébános, *Mettelka* Frigyes királyi tanácsos, *Stercz* István titkár s az agilis rendezői gárda.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Marik Ernő kormányfőtanácsos előadása vonzott nagyszámú, hálás közönséget a *Budai Társaskör*-be e hó 13-án este, amikor *londoni* útjáról számolt be, ahová a *Kis Ujság* szerkesztősége megbízásából egy küldöttséggel elvitte a lap olvasóinak, százezer kisember üdvözletét egy régi magyar levelesládában Rothermere lordnak. Marik Ernő erős koponyájú, nyilt szemű, csiszolt agyú egyéniség, akinek kedves humora, megnyerő modora előre biztosította már előadása sikerét. Megtelt a terem és eljött dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester is, hogy meghallgassa kedves hívét és barátját. Az előadás televolt pompás megfigyelésekkel, színekkel, új meglátásokkal, értékes tapasztalatokkal, — állandóan lekötve a hallgatóság figyelmét. Az előadás minden szava érték, minden következtetése hasznos tanulság, és ha az illusztris előadó megengedi, legközelebb közöljük az előadást. A sok ováció után *Hoór-Tempis* Móritz elnök köszönte meg neki a közönségnek nyujtott élvezetet, gratulált hozzá Ripka Ferenc is és számosan köszöntötték fel és élték, az előadást követő társasvacsorán.

ZVERKÓ CIPŐK JÓK és olcsók

Nász. Hodosi Hodossy Sándor máltai lovag és neje szül. kölcsei Kende Katalin bárónő leányát, Mariannet, eljegyezte coredoi és starkenbergi Coreth Botko gróf és neje szül. bodenhofi és greifensteini Aichelburg Mária grófnő fia, ifj. Coreth Botho gróf.

WINKLER ANTAL

„HÁROMVERÉB"

vendéglője (a régi „Pilseni")

II., FŐ-UTCA 8. SZ.

elsőrangú magyar konyha, közismert kitünő fajborok

UDVARI SÖR

Társaságok számára

KÜLÖN TERMEK

zongorával!

ZÓNAREGGELI

Az I. ker. Iparoskör választmánya e hó 10-én rendkívül látogatott ülést tartott, melyen a folyó ügyek letárgyalása során a Budai Iparosszövetség szakosztályainak megalakítása is megtörtént. Miután a szakosztályok megalakítására a szervező bizottság valamennyi Budán lévő iparos egyesületet felhívta, a válaszok beérkezte után hamarosan megtartható lesz az alakuló közgyűlés, mely végre meg fogja teremteni a budai iparosság egységét s lehetővé teszi, hogy az iparosság egyöntetűen tudjon állást foglalni az őt közvetlenül érintő ügyekben. A választmányi ülés tartama alatt megjelent a VI. ker. Iparos Dalárda, hogy dr. Krivoss Árpádot, akit annak idején ez a dalárda díszelnökéül kért fel, névnapja alkalmából szerenáddal ünnepelje. Krivoss meghatva mondott köszönetet a Pestről átrándult dalosoknak, akik rövid működés után ezuttal először szerepeltek a nyilvánosság előtt, hogy budai iparostársaikkal érzett szolidaritásuknak dallal is kifejezést adjanak.

A választmányi ülés után a társaság egy közeli vendéglőben sokáig lelkesen ünnepelte dr. Krivosst, akinek szépen induló munkásságához az iparostársadalom joggal fűzi a legszebb reményeket.

ZVERKÓ CIPŐK ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE II, Corvin tér 6

A Budai Zeneakadémia évről-évre emelkedő lendülettel, magas művészi készséggel rendezi a Budai Vigadóban téli hangversenyét, amelyen mindenkor a zeneirodalom remekei szerepelnek. A dec. 10-én rendezett ének- és zenekari hangversenyen Dávid Felician *Columbus* című oratoriuma szerepelt, amelynek előadásával *hatvanegy évvel* ezelőtt, 1867-ben kezdte meg működését a Budai Zeneakadémia. A francia, régen erősen kultivált kompozició ma is frissen, üdén hangzott a jeles ének- és zenekar interpretációjában. A kórusi erőtől dúzzadók és a szólói szívet simogatóak, amelyeket énektudásuk legjavával, komoly művészi elmélyedéssel ki is használtak, érvényre juttattak tökéletes szépségükben a sokat megtapsolt magánénekesek: *C. Tholt* Margit, *Meleczky* Oszkár és a mellettük szintén jeles *Flittner* Rózsi, dr. Paulovits István és Honffy Zoltán, akik valamennyien megérdemelt sikert arattak. Külön kell azonban magasan kiemelni *Clauser* Mihály zeneigazgatót, a mű dirigensét, aki önzetlen, lelkiismeretes, művészi tudásából fakadó nagyvonalúsággal, szerető gonddal tanította be a nehéz zeneművet, amelynek stílusbeli szépségei, kitűnő felépítése a kiváló karnagy körültekintő, klasszikus értelmezésében bontakozott ki teljesen. A Vigadót betöltő, előkelő közönség őszinte lelkesedéssel, meleg, hálás tapsokkal tüntetett a dirigens mellett s szeretettel ünnepelte az ének- és zenekart is. *(r. s.)*

ZVERKÓ-nál valódi gyík-, és kígyócipők P 36

Buda fejlődése. A BUDAI KATHOLIKUS KÖR a téli évadra érdemes programmot állított össze s e kultúresték sorát bevezette. dec. 11-én, kedden tartott első előadása, amely alkalommal sok érdeklődővel telt meg a kör székházának nagy terme és melegen tüntetett az estén megjelent József Ferenc dr. királyi herceg és bájos felesége *Anna* kir. hercegnő mellett, kit a figyelmes elnökség remek rózsacsokorral fogadott. Ott volt a kör vezetősége csaknem teljes számban. *Baránszky* Gyula dr. ügyv. alelnök meleg szavakkal üdvözölte a kir. fenségeket, a megjelent vendégeket és kifejtette, hogy a kör céljául tüzte ki Buda gazdasági, kultúrális, szociális fejlődésének előmozdítását. Szeretné megvalósítani azt a programmot, amelyet közel 100 év előtt József nádor állított fel, amely a dédunokára is tradicióképen szállott át. A műsort megnyitotta *Thoma* József zeneművészeti főiskolai tanár, aki zongorán két klasszikus darabot adott elő rendkívül finom és preciz interpretációval. A közönség zajosan megtapsolta. Ezután következett az est főtárgya: dr. *Szviezsényi* Zoltán min. tanácsos, Budapest fürdőváros egyesület agilis igazgatójának előadása „Budapest fürdőváros nemzetgazdasági jelentőségéről és Buda gazdasági jövőjéről. Kimerítette egész érdekes adattárát, amellyel igazolta a Fürdőváros Egyesület mozgalmát. Mindig talál új színeket, új beállításokat, amikkel erős érdeklődést tud kiváltani a fürdőügy és idegenforgalom iránt, amelynek révén az egész fürdővárost, annak minden egyes polgárát gazdaggá és megelégedetté lehetne tenni. Új munkaalkalmakat, új kereskedelmi, ipari és termelési lehetőségeket jelentene a fürdőügy fejlesztése és Budapestből igazán világvárost lehetne teremteni. Most volna rá kellő alkalom, amikor budai vezéremberek kezében van a hatalom a városházán és Ripka Ferenc főpolgármester oly lelkesen lekötötte magát e jó ügy mellé, — de sajnálattal látja, hogy épen a budai képviselők törődnek legkevésbé ezzel a kérdéssel; felelősségre kellene őket vonni a budai polgárságnak s a választásnál csak olyanokat küldeni a közgyűlésbe, akik ezt az ügyet vállalják és magukévá teszik. Hiába intik magasabb helyről türelemre a polgárságot, mert lekésünk a világversenyben. Az előadást sokszor szakította meg a tetszésnyilvánítás s az előadót viharosan ünnepelték. Utána K. *Eitner* Irén, a m. kir. Operaház volt tagja csengő, iskolázott, magas szoprán jával énekelt nagy tetszést aratva. *Becsey* Antal korm. főtanácsos, főv. biz. tag előadása következett volna, de távollétében helyette *Apponyi* Antal gróf, az idegenforgalmi tanács tagja rögtönzött igen szellemesen s a közönség állandó tetszésnyilvánítása mellett Budavárának idegenforgalmi szempontból való érdekessé és látogatottá való tételének feltételeiről. Igen életrevaló eszméket pendített meg több másfajta múzeális gyüjteménynek, antiquitásoknak Budán való koncentrálását s azok ügyesebb kihasználása, továbbá a várbástyába egy originális, középkori pincevendéglő létesítését. A mindvégig érdekes előadást élénken megtapsolták. Erre *Baránszky* Gyula dr. alelnök úgy az előadóknak, mint a közreműködő művészeknek megköszönte az est élvezetét. A sikerült estét társasvacsora követte a Pálffy-étteremben.

Az új óbudai kántort mostanában választotta meg a róm. kath. egyházközség képviletőtestülete *Pataky* Dezső személyében, aki eddig Kecskemét törvényhatósági bizottságának volt tagja s az ottani dalárda helyettes karnagya. Nagy képzettségű tudója a zene- és énekművészetnek, akit a komoly szakértő zsüri második helyen ajánlott. De Óbudán mégis vannak, akik duzzognak: idegen helyett — törzsökös óbudait szerettek volna. Igaz a mondás: senkisem próféta a saját hazájában.

TURANI Szőnyegszövő R.T.

Magyar perzsák - Szőnyegjavítás

Budán II., Fő u. 80. Tel: 515-79

Meleg ünnepi hangulatban, a szerető szívek adakozó kedvében rendezte a székesfővárosi Mayer Ferenc fiúárvaház volt növendékeinek egyesülete a *Czike Imre* ügybuzgó igazgatása alatt álló árvaház javára Mikulás-ünnepét dec. 8-án. A gazdag műsoron az intézet ügyes növendékei, a zenekar *Pippig* Ágost vezényletével mellett művészek és tehetséges működvelők szerepeltek. A nemes ügy sok jó embert vonzott az árvaházba, akik lelkesen megtapsoltak minden műsorszámot. A minden tekintetben jól sikerült ünnepély megtervezése, rendezése és előadása a „Volt növendékek egyesületé"-nek érdeme. Az egyesület — amely ez évben alakult meg — célul tűzte ki maga elé azt, hogy az árvaházból kilépett növendékek sorsát figyelemmel kíséri, s ha szükséges, anyagi támogatást is nyujt s ezenkívül az intézet jelenlegi növendékeinek szórakoztató, tanító előadásokat rendez.

MENCZER gallértisztítása vezet Drbja 10 fill. Telefon Külön vidéki osztály

A magyar szív ünnepe

a II. kerületi ált. Közjótékonysági Egyesület ujjáalakuló közgyülése

Ünneplőbe öltözött, számottevő, komoly emberek társasága gyűlt össze e hó 8-án a Budai Polgári Kör vigadóbeli helyiségének nagytermében, hogy Jézus tanait követve, fölébresszе a leányzót, aki nem halt meg csak alszik, — hogy újból életrekeltse a II. kerület ált. közjótékonysági egyesületet, mely néhány év óta nem fejt ki rendszeres működést és csak néhány jó lélek igyekezett ezen a címen segíteni a gyámoltalanokat. Az újjáalakulást maga a Székesfőváros, de a kormány is sürgette és a tanács megbízta Szalay Sándor dr. kormányfőtanácsos ny. előljárót, hogy az egyesület újjáalakulását félhivatalosan segítse elő és a szervezésben vegyen élénken részt. Az alakuló közgyűlést is

SZALAY SÁNDOR dr.

nyitotta meg, és üdvözölte a megjelenteket és a hivatalos formaságok elintézése után első szavait az emlékezésnek szentelte, mert áhitott megemlékezni azokról, akik annak idején ezt a jótékonysági egyesületet megalkották. Ekkermann Ede, Szalay Győző és Németh Imre voltak az első elnökök. Leghosszabb ideig Szalay Győző vezette az egyesületet, aki maga volt a megtestesült jótékonyság. A város jóléte az összes egyének jólététől függ és a hatóság csak akkor végezheti el feladatát sikeresen, ha a társadalom támogatja. A most éledő testület nemcsak fogalom, hanem a nemzet egyik élő szerve. Az emberszeretetről mondott ezután elmés magyarázatot, mely egy német tudós szerint nem egyéb mint ráérés. Az emberszeretet az a program, mely felekezet, világnézet és foglalkozásra való tekintet nélkül tudja egyesíteni a polgárságot. A tartalmas, szép beszédet lelkesen megéljenezték, mire sor került a tisztikar megválasztására és itt is elsősorban az elnököt kellett megválasztani. Szalay Sándor dr. Tury Zoltánt ajánlotta, akit már az utolsó elnök, Németh Imre is utódának szemelt ki. Az egybegyűltek lelkes, zajos éljenzéssel egyhangúlag, közfelkiáltással Tury Zoltánt választották meg elnöknek, akit Szalay felkért, hogy foglalja el az elnöki széket. Két erő: a polgárság bizalma és az emberszeretet emelte őt e díszes helyre és arra kérte, hogy ez vezérelje őt továbbra is.

Tury Zoltán elfoglalta az elnöki széket és a közgyűlés betöltötte az egyes tisztségeket. Alelnökök: özv. dr. Emmer Kornélné és dr. Neuschloss-Knüsli Kornél, — titkárok: Bán Károlyné és dr. Varjas László, — ügyvédek: dr. Divényi Károly és dr. Pénzes Mihály.

Azután megválasztották a választmányt, amelynek 40 női és 40 férfi tagja van, azonban egyelőre csak 30 nőt és 30 férfit választottak meg és 10—10 helyet fenntartottak. A választmány tagjai lesznek a megválasztottakon kívül a kerületbeli egyházközségek, társaskörök és egyesületek kiküldöttei.

A választást

TURY ZOLTÁN dr.

elnök felszólalása követte, aki könnyes szemmel élete egyik legszebb beszédét mondotta el, amelyből szószerint kiemeljük a következőket:

— A XX. század a fájdalom százada. A fájdalom volt az a nagy, az a rémes ajándék, amit a XX. század az emberiségnek adott. Fekete bélyeg, amely reá van nyomva minden szívre és minden lélekre. Soha annyi szenvedő árnyék nem járt még a földön, mint amikor megnyiltak a rokkant házak kapui. Soha annyi gyászfátyolt nem lengetett a szél, mint amikor megtörtént a mi nagy megszámoltatásunk. Soha annyi eltévedt, kizökkent, céljavesztett élet, nem kiáltott segítségért, mint amennyinek síró szavát meghallottuk a háború után. Mindenki figyelt és mindenki segített, mert érezte, hogy ezzel a saját fájdalmaira csepegtetett enyhítő balzsamot. Es felragyogott a szivárvány, mely abból támad, hogy a napsugár megesőkolja a sötét, síró felleget, — a jóság belopódzik a pincelakás sötét odujába. Az Általános Közjótékonysági Egyesület nem nélkülözheti a kerület polgárainak támogatását. Számítanunk kell és kérnünk kell úgy a férfiak, mint a nők segítségét. Ezelőtt 90 esztendővel a nagy árvíz idején, a menekülők felemelt kezükben mentették ki drága kis vagyonkájukat. Igy, kézben magasratartva, kell nekünk is megmenteni legdrágább kincsünket: — a gyermeket. Ne legyen Budán gyermek, akinek rongyos a cipője, — ne legyen Budán gyermek, akinek szemében az éhség láza csillog — ne legyen Budán gyermek, aki vádat emelhessen ellenünk, hogy ártatlanul éhezett és fázott.

Bensőséges, meleg óvációban részesült az érzések minden húrját rezgető beszéd.

Tury Zoltán befejező szavaiban köszönetet mondott Szalay Sándornak, aki mindig megértéssel és szeretettel segítette az egyesületet, amelynek hálája jeléül azt indítványozza, hogy őt az egyesület tiszteletbeli elnökévé válassza meg, amit a közgyűlés lelkes éljenzése tett magáévá, és amit Szalay Sándor hálásan meg is köszönt. Tury Zoltán azzal fejezte be és zárta be a közgyűlést, hogy Szalay Sándor kapcsolata a kerülettel sohasem szűnik meg, mert most is visszatért, holott még el sem távozott. Azután arra kérte a közgyűlés minden tagját: — jöjjenek el mindnyájan, hogy ezer szeretettel megmentsenek ezer magyar testvért.

*

Az új választmány december hó 30-án tartja első ülését, amelyen az alapelveket fogják megállapítani.

Borest és beszámoló úgy kerül egy kalap alá, hogy Kelenföldön praktikusak az emberek. Mért kell külön egy tornateremben órákig szorongani? Ők vacsora után számoltatják be a képviselőjüket, *Becsey* Antalt, kényelmesen, jóllakottan, zamatos bor mellett, kékre füstölt levegővel fűszerezve. Mintegy százan jöttek el a Kelenföldi Társaskör társasvacsorájára és meghallgatták *Becsey* Antal beszámolóját a városházán folyó ügyekről és a kerület érdekében kiverekedett előnyökről, ahogy azt e lap vezető helyén közöljük. Becsey volt a borgazda, akit *Sümeghi* László elnök üdvözölt és akinek *Fischer* József köszönte meg a beszámoló után mindazt, amit a kerületért tett, üdvözölve egyúttal Sümeghit, mint a kerület polgármesterét, amit azonban Sümeghi nem volt hajlandó vállalni s ezért közjegyzői irodáját elcserélni, de szívesen vállalta a legközelebbi est borgazdai tisztét. Majd *Kovács* József tábornok köszönte meg szárnyaló poétikus szóval a szíves fogadtatást és a maga részéről is igaz szívvel, igaz szóval üdvözölte Becseyt. *Gömöry* Győző, az Alsóvárosi Egyesület elnöke a közös elnökkel az együttérzést éltette. *Vámos* Jenő humoros felszólalása után *Viraág* Béla szerkesztő a poéta lalkű és szavú táboroknak éltette és arra kérte Becseyt, hogy az örsödi völgy keserűvízforrásai fölé segítsen felépíteni a magyar Karlsbadot. Füvessy László Gömöry elnöét, *Ujj* Gyula Becsey Antal eljövendő képviselőségét és az iparos szónok, *Koszorú* Imre Becsey áldásos szivét méltatták. Még megvitatták a nagyon hiánvzó klubhelyiség ügyét és húcsúzásul éltették a népszerű vezért, Becsey Antalt.

A Lágymányos kiépítése idején, a pénzintézetek egy része nem volt nagy bizalommal Buda ez elhagyott részén épülő házak rentabilitása iránt, csak a „Magyar Ált. Takarékpénz-

KIRÁLY-FÜRDŐ

Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.

Budán, II., Fő-utca 84. szám.

45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas kálmátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**

köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.

Kádfürdők: egész napon át.

Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig nőknek hétköznap délután 2—7 óráig

!! IVÓ KURA!!

GYOMORBETEGEKNEK

gyengélkedőknek, egészségeseknek, felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt kellemes izü, tápláló és könnyen emészthető tápszer a

BUDAPESTI GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSULT

(originale Wasserzwieback), mindennap friss és szakszerűen készitett valódi grahamkenyér

CUKORBETEGEKNEK

minden nap frissen sült és szakszerűen készitett 30% Allenronat-kenyér és Allenronat-kétszersült sacharinnal készitve. Allenronat-liszt (Glutenmehl) kapható

NEUMANN BÉLA ezüst koszorus sütőmester, tápszercikkek üzemében

BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 16.

TELEFON: AUT. 512—26.

Többszörösen kitüntetve: 1926. évi budapesti „Embervédelmi" kiállitáson diszoklevél és ezüstéremmel, 1926. évi kézműiparos tárlaton aranyéremmel és az Országos Iparegyesület diszoklevelével.

Legszebb karácsonyi ajándék a könyv!

Nagy választékban található

TISZA TESTVÉREK

könyv-, papir és zeneműkereskedésében

Képeskönyvek-, ifjusági iratok-, Regények-, Művészeti könyvek- és karácsonyi zenealbumok.

II., FŐ-UTCA 12. SZÁM. TELEFON: AUT. 527—13.

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

tár" igazgatósága értette meg a jövő szavát és szívesen folyosított építési kölcsönöket. Az eleinte némi nehézségekkel küzdő háztulajdonosokat a legkulánsabban kezelték s így a pénzintézet és a kelenföld-lágymányosi háztulajdonosok között valami bensőbb, barátságos viszony érlelődött, amely most abban nyilatkozik meg, hogy az érdekelt háztulajdonosok fölhívására fiókot állít a „Magyar Ált. Takarékpénztár" a Horthy Miklós-út 35. számú bérpalotában és azt január hó folyamán meg is nyitja. A fiók élén álló kerületi választmány tagjai mindannyian ismertnevű, köztiszteletben álló egyéniségek és háztulajdonosok.

Az építészek borestje e hó 6-án a *Budai Társaskörben* kitünően sikerült. Csupa kedves, rokonszenves ember: Balás Farkas, Holub József, Prinner Ede és Szentesy József építészek voltak a borgazdák és olyan pompás bort szereztek, hogy rövid időn belül kipirosultak az arcok, csillogtak a szemek és pajkos jókedv vált úrrá a nagyszámú társaság felett. *Holub* József üdvözölte társai nevében a vendégeket, kimentve két hiányzó társát, Balást és Szentessyt, poharát emelve a kormányzó őfőméltósága egészségére névünnepe alkalmából és éltette dr. *Ripka* Ferenc főpolgármestert, mint szeretett vezérét, végül kedves szóval megemlékezett a társaskör vezetőségéről. Sok szó és tréfás beszéd után, nótába fulladt a bú.

Uj ötlet, hogy a tárlatok exclusiv levegőjéből kinozták a művészetet a festők és belevitték a legforgalmasabb életbe: — képkiállításokat rendeznek a kávéházban. Budán most a „Seifert" kávéház csendesebb részén rögtönöztek ilyen karácsonyi képkiállítást. Csupa ismertnevű, kedvelt mester képei: Neogrády László, Pállya Celestin, Böhm Ritta, Glatter A., Papp Emil, Szüle Péter, Náray Aurél, Cserna Károly, Ujváry Ferenc, Olgyay Viktor, Kacziány Odön, Szobotka Imre és mások. A képek művésziek és olcsók, egy éven át részletekben fizethetők s így kedves karácsonyi ajándékul szolgálnak. Ami a legkülönösebb — fogynak is. Az üzleti részt a Solymosi képszalon bonyolítja le.

Gyermek művészek matinéját rendezte e hó 9-én a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Kultur Egyesülete a Városmajor-utcai iskolában és az előadást végignézte dr. *Ripka* Ferencné nagyasszony is, aki leánya, dr. *Krivoss* Árpádné társaságában jelent meg és mosolyogva hallgatta a kis fenomén: *Rubits* Nándi ennivaló konferálását, amelynek során meg a Budai Naplót is kifigurázta. A sok apró előadó mind jól állta meg a helyét.

Budán főügynökséget állított a *Foncière* általános biztosító intézet, hazánknak 1864-ben alapított egyik legnagyobb biztosítási vállalkozása; felismervén a budai közönségnek érdekeit, december 1-ével *Budán, a Szilágyi Dezső-tér 6. sz.* alatt külön főügynökséget állított fel, amelynek vezetésével *Szibinkits György* urat bízta meg. Az új képviselet működését megkezdvén, máris figyelemreméltó üzletkörre tett szert és mindennemű biztosítási kérdésben készséggel áll rendelkezésére a polgárságnak.

Unnepi lakomát rendez a Budapesti Gazdálkodók Egyesületének Farkasréti Fiókegyesülete december hó 15-én, szombaton este fél 9 órakor dr. *Purébl Győző* kormányfőtanácsos, elnök és *Ripka Ferenc, Sipőcz Jenő, Bódy Tivadar* tb. elnökök tiszteletére a Királyné-féle vendéglő külön termében (Sasadi-út 72). Étkezés étlap szerint.

Az Ocskay brigadérost adja elő a Budai Iparos és Kereskedő Ifjak Egyesülete 35 éves jubileuma díszelőadásán, dec. 16-án, a városmajori iskolában. A megnyitó beszédet *Máté* István főv. biz. tag, elnök, az ünnepi beszédet pedig dr. *Baránszky* Gyula kormányfőtanácsos mondja.

Buda architekturájáról beszél a budai Kath. Kör dec. 18-i kultúrestjén *Groh* István, az Iparművészeti iskola ny. igazgatója, egy hangverseny keretében.

Gyász. *Takács Pius* róm. kath. kántor, nyugalmazott igazgató-tanító, munkás élete 72-ik évében, hosszas betegeskedés után e hóban elhúnyt és e hó 13-án d. u. 3 órakor helyezték a farkasréti temető halottasházából örök nyugalomra. Az Antal és Sankovits családok gyászolják.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

* **Dr. Paupera Ferenc,** a *Földhitelbank* elnöke, Párisban folytat fontos tárgyalásokat.

* **Ágoston Mihály, a Magyar Általános Takarékpénztár** ügyvezető igazgatója a napokban ünnepelte működésének 25 éves jubileumát. Ebből az alkalomból *Ágoston* igazgatót az intézet vezetősége, élén dr. *Horváth* Lipót elnökkel és *Halász* Manó ügyvezető igazgatóval, melegen üdvözölte.

* **A Magyar Külkereskedelmi Intézet** értesülésünk szerint a napokban fog megalakulni. A *Magyar Külkereskedelmi Intézet* vezérigazgatója *Korodi* Sándor, az *Angol-Magyar Bank* export-osztályának igazgatója lesz, akinek 30 éves eredményes működése, kiváló gyakorlati érzéke, szaktudása és piaci ismerete, biztatás az új intézmény jövőjét illetőleg. Értesülésünk szerint végleges megállapodás történik a tekintetben, hogy az intézet szubvenciója évente 300.000 P lesz. Ez az összeg 1929 január 1-étől kezdve áll az intézmény rendelkezésére, úgy hogy semmi akadálya nincs a részvénytársaság megalakulásának. Az alapításban résztvesznek az összes vezető pénzintézetek és az 1 millió pengő alaptőkét már le is jegyezték.

* **Az Első Magyar Részvény-Serfőződe** nov. 30-án tartotta meg rendes évi közgyűlését *Wolfner* József elnöklésével a *MOKTÁR* tanácstermében. Elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg a vállalat néhai elnökének, *Schmidt* József v. b. t. t.-nak elhalálozásáról és indítványára a vállalat élén eltöltött, érdemekben gazdag munkásságának a közgyűlés jegyzőkönyvében való megörökítése határoztatott el. Az elfogadott zárszámadások alapján a közgyűlés a kifizetendő osztalékot részvényenként 4.80 pengőben állapította meg és a szelvények ez év december 3-tól kezdve a MOKTÁR-nál és a Kereskedelmi Banknál válthatók be.

* **A Magyar Pamutipar Részvénytársaság** december 14-ére rendkívüli közgyűlést hívott egybe. A *Magyar Pamutipar Rt.* mint ismeretes, azért emeli fel az alaptőkéjét, mert a vállalat hatalmas beruházásokat eszközölt az újpesti gyártelepen. Beavatott forrásból úgy értesülünk, hogy a *Magyar Pamutipar Rt.* az eddigi 3,975.000 pengős alaptőkéjét 6,360.000 pengőre emeli fel oly módon, hogy 150.000 darab új részvényt bocsát ki, amelyet a régi részvényesek vesznek át, még pedig 5:3 arányban, vagyis minden 5 régi részvényre 3 új részvényt adnak, 15 pengő névértékben. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésen, hogy a részvényeket 20 pengős kibocsátási árfolyamon ajánlják fel. A *Magyar Pamutipar Rt.* ezt a kibocsátási árfolyamot azért szabta meg alacsonyan, hogy a részvényeseinek megfelelő cadeaut nyújtson, ami a mai árfolyamát figyelembe véve, jelentős összeget tesz ki. Az új részvények 1929 január 1-vel kezdődő üzletévtől osztalékjogosultsággal bírnak. A vállalat vezetősége gondoskodott arról, hogy az esetleg át nem vett részvényeket elhelyezze. A nagyszabású tranzakció lebonyolításával a *Magyar Pamutipar Rt.* alaptőkéje teljesen összhangzásba került a multban eszközölt investiciókkal.

* **A Gazdák Biztosító Szövetkezete,** amelynek részvétele az autobiztosítási kartell megalakulására nézve nagy jelentőséggel bír, nem csatlakozik a kartellhoz. Beavatott helyen tudni vélik, hogy a *Gazdák Biztosító Szövetkezete* a kartellen kívül is igen jól megtalálta számítását és nem valószínű, hogy a kartellben való részvétel nagyobb eredményeket tudjon garantálni a számára, másrészt pedig az, hogy egyes társaságokkal már úgyis van bizonyos — természetesen nem kartell jellegű — megállapodása a társaságnak, mely a kartellban való részvételt fölöslegessé teszi.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

Hortobágyi juhtúró
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

BOHUNICKY BANK RT.
(II. Margit körút 87)
fizeti Budán
A LEGMAGASABB betéti kamatot

LURIE ÉS TÁRSA
TEJÜZEME BUDÁN
I., ORBÁNHEGYI-ÚT 6. SZ.
Telefon: Automata 534—11.

KOPFMANN JÁNOS CUKORGYÁRA
I., Krisztina körút 91 sz. fiókja I., Margit körút 36
karácsonyra és farsangra ajánlja közismerten elsőrangú készítményeit

HÁZ ÉS TELEK
(Az alábbi hirdetésekre vonatkozó felvilágosításokat a kiadóhivatal levélbeli megkeresésre levél útján, de telefonon is (502—96) válaszol. Hivatalos órák délután 4—6 óráig.)
KISSVÁBHEGY alján 330 négyszögöl telek, 25 személyre való mesterséges tóval, gyümölcsfákkal, a János- és Városmajor Szanatórium szomszédságában, iskolától, autobusztól 1 percnyire, eladó, négyszögölenkint 120 pengőért. Bővebbet a kiadóba.

RUZICSKA PÁL
sütemény és kenyérgyára
II., Horváth-utca 29
Telefon Automata 518-23

Thermostóth

Központi fűtések és szellőztetések, biologiai szenyvíztisztító berendezések, vízvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitele. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon: 223-93.

Szijgyártó
ugyerges és bőröndös

Megbízható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 10. sz.

LOHR IRMA udvari szállító utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
élővirágkereskedése
I., Fő-utca 1 Telefon: 41-87
Menyaszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak lelkiismeretes kiszolgálással

DÉLIVASUT
KÁVÉHÁZBAN
esténkint továbbra is a közkedvelt tenorista
SZERGEJ
ének- és zenekarával hangversenyez
Minden szombaton hajnalig zene
Meleg vacsora

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla- festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker. Szemlőhegy ucca 23.
Telefon: Aut. 529-70.
Tájkertészet: Vállalja diszkertek, parkirozások, ablakdiszítések és villakertek tervezését és évi gondozását.
Virágkertészet: Szállít egész éven át vágott és csereps virágokat, csokrot, virágkosarat, dísznövényeket, palántákat és dugványokat.

Rudai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyűjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térít a
Rudai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
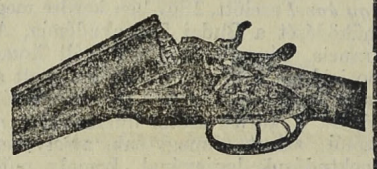
VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZ-FELSZERELÉSEK

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

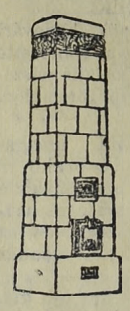
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirű céghez.

ZLAMÁL

széget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpár, gramophon raktár. Megbízható javítóműhely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

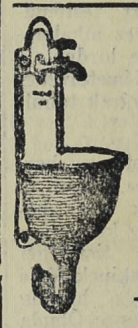
Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonh. Aut. 520-93

O-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok ~ Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától esto 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában, Budapest, V., Ügynök ucca 8. — Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.

Budai Napló

XXV. évfolyam. 934. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre 20 pengő, félévre 10 pengő. Egy szám 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca 24. Délután 5—7-ig. Telefon: 502—96.

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél 50 fillér. 20 mm. magas hirdetés 10 pengő. Szövegsor ára 4 pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor előre fizetendő.

1928 december 23.

Ujlak-Vizafogó

Ujlak polgárai még az ősszel oldalakra irott panaszokkal fordultak a Tanácshoz levegőt kérve és hozzáférést az örök Dunához, mert úgy mondották: az újlaki part mégis csak Ujlaké és az ő hegyeié, nem pedig a malmoké, a vasúté, a gyáraké és kaviesrakodóké.

A Lipótváros telekbirtokosai, építészei és vállalkozói meg deputációval indultak a Közmunkák Tanácsához, hogy végre határozzon a pesti Dunapart sorsáról, mert ott és a parallel utcákon *nem adnak ki építési engedélyt* addig, amig a Dunapartjára tervezett park helyét meg nem találják.

A két városrész pedig ösztönösen a Dunát keresi, amely a Margitszigeten keresztül a természet jó voltából összeköti, ámde a hatóságok rendelkezései szerint szétválasztja őket egymástól.

A most épülő Uj-Lipótváros fekvésénél, újságánál, komótos és helyes szabályozásánál fogva hamarosan a főváros legsűrűbben és legkomfortosabban lakott kerülete, a kereső polgári osztály tömött negyede lesz, amelyik magához szívja a városligetet és vele az Ujpestig terjedő területet, hogy aztán önkéntelenül szinte a gravitátió erejével és kényszerűségével a Duna vize és Ujlak hegyei felé hajoljon; viszont az ujlaki parttal kezdődő hegyvidék ösztönösen oda kinálkozik nyári üdülő gyanánt a zsúfolt új városrész felé.

A pesti oldal sík; igy hát a dunapart bármelyik pontja egyformán alkalmas a parkképzésre. A buda—újlaki oldal ellenben hegyvidék, amelynek magaslati hullámvonalai az újlaki partot, hol szűkítik, hol tágítják úgy, hogy a köz park helye itt „adott pont", annál is inkább, mert egy jövő hidra való tekintettel is a pesti park helyét csak Ujlakon kell keresni és megtalálni.

Nem lehet kétséges, hogy megjön az idő, amikor a Margithid és a közel jövőben épülő Hungária-hid között a Margitszigeten keresztül egy harmadik, mondjuk luxus-hid — alkalmasint a vasbeton teknika valami csodája — fog épülni, amivel a Margitsziget a legelőkelőbb lakott díszvárosnegyeddé fog fejlődni. És itt nem szabad megismétlődnie annak a végzetes hibának, ami a Margithid és Lánchid közötti kilométeres távban egy újabb hid elhelyezését örök időkre lehetetlenné tette.

Ennek az „Ujlak-lipótváros"-i reménybeli hidnak budai feje csakis a Szépvölgy-ucca Dunába szakadó alsó részére kerülhet. Ez a Szépvölgy-ucca, amely már most felkúszik a hármas határhegy legtetejére és belekapcsolódik az egész budai hegyvidékbe, egyenes hídösszeköttetést követel a Margitszigetre és azon keresztül a most épülő „új-Lipótváros"-hoz vagy régi szép nevén, a *„Vizafogó"*-hoz.

A Szépvölgy-ucca dunaparti végződése határozza meg tehát az Uj-Lipótváros hidfejének és közparkjának a helyét; és ez a hely logikusan csakis a Szépvölgy-uccával szemben a Vág-ucca környékére tehető, annál is inkább, mert itt a közpark és a pesti hidfő folyamatos összeköttetést kaphat az ívszerű hajlású Aréna-úthoz, az V., VI. és VII. kerület forgalmi ütő-eréhez.

Szinte bizonyosra vesszük, hogy a Közmunkák Tanácsának nagy látkörü és jövőbe néző elnöke és kiváló műszaki gárdája már meg is találta azt a megoldást, amelyik a Lipótvárosnak biztosítja az új építkezések lehetőségét; az újlaki polgárságnak új irányt és egy új hidra reményt ad; a Margitszigetnek a budai hegyek felé új perspektivát tár; a „Budafürdőváros" Lukács-Császárfürdői csoportjának pedig a smaragdos Margitszigetet és az „Uj-Lipótváros" dunai részét a budai hegyek mellé további „gyógyhelyi Hinterland" gyanánt ajánlja fel.

Az élet a lehetőségeken épül; a kész lehetőségeket óva fentartani és bölcs előrelátással újakkal szaporítani a város-szabályozás legfőbb és legszebb feladata.

Dr. R. L.

Budán, 1928 december 22

Jubiláris számát

nem most karácsonykor adja a *Budai Napló*, hanem újévkor. A nagy napilapok terjedelmes karácsonyi számai mellett eltörpülne a mi szerény, budai méretekben tartott karácsonyi számunk és ezért tettük el új esztendőre. Budát szerető embereknek kedves lesz majd ez a jubiláris lapszám, mert egy negyedszázadra visszamenőleg igazoljuk, hogy mindaz, ami ma a budai polgárok lelkét betölti: — vágy, kívánság, követelés, — minden terv, mely Buda fejlődését, szépségét, polgárainak gazdagságát szolgálja, minden gondolat és eszme, mely ma már kifejletten él a budai polgárság öntudatában, — miképen született, hogyan fejlődött és alakult át hatalmas törekvésekké, amelyek elől ma már nem térhet ki a város. Idézzük szóról-szóra, közöljük dátum szerint azokat a híreket és cikkeket, ahogy azok a negyedszázados mult folyamán a *Budai Napló*-ban megjelentek, főleg attól az időponttól, amikor a Budai Szemle átalakult Budai Napló-vá. Érdekes képe ez egy elhanyagolt, elszegényedett, hanyatló város küzdelmének, amelyet hagyományai, történelmi nagy multja, természetadta kincsei az egész világ első városává avathatnák, de a testvéri egyesülés révén mostoha sorsba jutva, mindenki által cserben hagyva, magára maradt polgársága, abban a multban keres vígasztalást, amikor a húnkirályok idején, vagy az Árpád-ház jogara alatt nagy és virágzó volt, sőt Európa központjává tette Hollós Mátyás király, amikor ebben a virágzó városban jólétben élt a művelt polgárság és messze világított keletre és nyugatra innen a tudomány . . . Erős akarattal, öntudatos elhatározással és a testvérváros megértő segítségével még visszaszerezheti Buda régi fényét, polgárainak gazdagságát, a tudományok ragyogását, ha erős kézzel, bölcs aggyal, hazafias szívvel és méltányosan osztó igazsággal kormányozzák ezentúl ezt a nagy várost, melynek megvan minden föltétele, hogy Kelet-Európának gazdasági és kulturális központjává legyen, ahol a világ minden betege gyógyulást talál és boldogan él minden polgára, a magyar nemzet örök dicsőségére.

Fenyőerdővé

változott a város minden piaca, minden tere és szinte elképzelhetetlen, hogy azt az ezer meg ezer szép fiatal fenyőfát hol vágják. Valamikor régen nem tűnt fel senkinek, mert Nagymagyarország egyharmad részét erdő borította. Fent a Tótföldön fenyőerdők. De talán akkor sem volt Budapest piacán ilyen töméntelen sok fa, mint most, amikor fenyvesünk alig van már. Nekünk, öregeknek karácsonyi ihletet, gyönyörű gyermekkori emlékeket jelent az örökzöld fenyő, de megrontja illúzióját sok apró gyermeknek, aki így látja, hogy a karácsonyfát nem is a Jézuska hozza. Az új nemzedék egy szép legendával, egy kedves illúzióval szegényebbé vált és mi öregek könnyes szemmel számolgatjuk, hogy a karácsonyfa révén milyen nagy összegek vándorolnak a cseh zsebekbe. A karácsonyi örömünket is megrontja a trianoni békeszerződés, mely még a karácsonyfától is megfosztotta ezt a szegény országot, ezt a magáramaradt, árva népet.

*

A KARÁCSONY szó maga nem tartozik az ősi magyar szókincshez, mert hiszen pogány őseink nem ismerhették ezt a szót, mint ahogy nem ismerték ezt az ünnepet sem, amikor még pogány vallásuk istenségeinek hódoltak. Az európai nemzetek mind más szóval jelzik ezt az ünnepet s egyik sem hasonlít a magyar karácsony szóhoz. Németül Weihnachten, angolul Christmas, franciául Noël, olaszul natale jelenti a karácsonyt. Csak egyedül egyes szláv népek nyelvében találjuk meg a karácsony szót, sőt már ott is kiveszőben van. Régebben a karácsony szót nálunk karácson alakban használták. A keleti szláv népek nyelvével közösen van meg a mi karácsony szavunk s eredeti szláv alakjában így hangzik: kracsun, vagy karacsun, ami vezért, vezérünnepet jelent, aki egyedül volt jogosult, hogy a kerecsen szárnyát viselje fejedelmi díszül. A honfoglalás után őseink egy századig még pogányok voltak. Majdnem 300 év kellett, hogy a pogány vallás teljesen megszünjön. Az idegen térítő papok munkáján kívül a itt élő keresztény szlávokkal való mindennapi érintkezésnek nagy fontossága volt. Az egyházi életre vonatkozó szavaink legnagyobb része közös a szlávokkal. S ilyen a karácsony szavunk is és eredetileg talán szlávul téli napfordulatot jelentett és a szó maga a szlávban ma már haldokló emléke az egykor közös pogány vallásnak. A karácsonyi népszokások legbájosabb formája a karácsonyi ünnepkör idején a Betlehemes játék, ma már csak serdülő fiuk házaló játéka, valamikor ragyogó középkori pompával megjátszott drámai előadás, a korai középkor misztériumai és mirákulumai, amik lassan a marionettebe, a bábjátékokba folytak át, innen pedig a máig élő formájú Betlehemezésbe. A mai Betlehem tisztán felismerhetően hordja magán a bábszinházi eredetét. III. Jenő pápa a XIV. század elején kiüzi az elvilágiasodott templomi karácsonyi drámát a templom udvarból. A városok is kitiltják a városház előtti térről. A városi céhbeli mesterlegények kezéből vándor komédiások: csepürágók, kardnyelők, kötéltáncosok, golyóhajigálók vándornépe kezébe megy át s hamarosan bábszinházzá alakul. Ennek a főszemélye Mária, ezért a bábjáték neve Marionette, ami kicsi Máriát jelent. A Betlehem ezután mozdulatlan, bábús szekrénnyé merevedik, amelyet ma is végighordanak Buda utcáin.

*

LUCA NAPJÁN dec. 13-án, nagy varázslatok történnek faluhelyen, pedig Luca vértanúnak, aki előkelő görög szirakuzai családból származott, mint hajadon igazán nem vétett boszorkányos dolgokkal a jó erkölcs ellen, azonban a mitologia, legenda, babona nem ismer kíméletet, összekever mindent, ami az ősi szokásokból fennmaradt. Már e héten kezdik, különösen Göcsej vidékén, faragni szent Luca (magyarul Fényeskedő) székét. Ez a *Luca széke* öt nagy A betű körbe összerakva, ami ötszögű csillagot ad s amint azt dr. Bevilakva-Borsody Béla írja — ez a boszorkányszög az ősrégi idők óta varázsló, boszorkányos, bűvölő-bájoló erejűnek hitt pentagramma, amelyet ősidők óta titkos szekták, Napoleonkori diákbursák, „Jakobinus"-páholyok és a mai orosz bolsevik-ok misztikus jelvénye. A Luca székét karácsony estéjére kell megfaragni: úgy hogy mindennap faragnak egy kicsit rajta s utolsó napra lesz készen. Ezért mondják, hogy *„Lassan készül, mint a Luca széke!"* Aki erre a karácsonyi éjféli misén ráül, vagy ráált, felismeri a falu összes „szömmel verő" boszorkányait. Ez az ó-római „verés"-ből lett máig is hihetetlenül elterjedt olasz babona rokona. — Még tavaly is Dunaszekcsőn (délbaranyai sváb falu) úgy december elején Lucamenetet tartottak. A rezesbandás lakodalmasmenet előtt táncolt a lófarkas Ördög, mellette táncolt a (törökösen) lefátyolozott arcú seprős Luca. Luca seprőjével Göcsej vidékén megveri az asszonyokat és a „kotyoló", idősebb, házasodó legény apró gyerekekkel (termékenység) lopott hasábfával (virgács, démontuskó) belopódzik a konyhába. Leül a hasábfára tréfás-dévaj-pajzán mondókában bőséges szaporaságot kíván a gazdasszony tehenének, tyúkjainak, csibéinek, kecskéinek, mire a háziasszony vizet locsol rájuk. Ime: a kéményseprő vesszője, melyről a budai kávéházakban „szerencsét hozandó" ágat szokás törni, a „termékenység" szimbolumát jelentő malac fülét szokás megfogni. Ujévkor malacot szokás enni, ó-évkor hajnalig tartó mulatságot szokás csapni: modern, világvárosi tavaszváró bachanáliaesőkevényt járni. Igy szövődik össze néphit, babona és a mai kulturember ősi mivoltába való vágyakozása a természet rendjével és a való élettel.

SCHEUER RÓBERT

a törvényhatósági bizottságnak ama ritka tagjai közé tartozik, aki nem politikát csinál a városházán, hanem közlekedést a városban. Teljesen önálló programmot dolgozott ki a maga számára, gondos tanulmány tárgyává téve Budapestet és — ami nekünk budaiaknak oly annyira fontos — különös megértéssel viseltetik Buda lehetetlen közlekedési viszonyai iránt. Pedig nem budai városatya, hanem pesti. Az állandó foglalkozás a közlekedésügy kérdésével kiérlelt benne olyan alapigazságokat, amelyek ma már minden tervét oly erősen alátámasztják, hogy szinte egyhangúlag szavazza meg azokat a közlekedésügyi bizottság. Felosztotta a közlekedés kérdéseit két csoportra, az egyik csoport szolgálja a mai nap szükségleteit, a másik csoport előkészíti a jövőt. Egyelőre az autobuszt a villamos vasút kiegészítőjeként kezeli, hogy addig is, amíg a villamos megépül, autobusz bonyolítsa le a közlekedést, amely könnyen vihető át más területre, ha megépül a villamos. A közlekedés javítása érdekében most három problémát igyekszik megoldani Budán. Az egyik a Tabán közlekedésének a kérdése, hogy a Villányi-útról, vagy az Erzsébet-híd felől autobusz járatot biztosítson a Kereszt-térnek, Hadnagy-uteának, Csend-uteának, mert e városrész lakossága maga előtt látja ugyan a Belvárost, de mégis rettentő gyaloglásába kerül, amíg olyan közlekedési eszközhöz juthat, amely oda elviszi. Ugyanennek a vidéknek a közlekedését javítaná a Villányi-út—Alkotás-utcai vonal addig is, amíg ott a villamos felépül. A harmadik nagy kérdés Obuda külső részeinek közlekedése, amelyet a külső Bécsiúton vezetett s a Római-fürdő felé kanyarodó s a Dunapart mentén Obudára visszatérő villamosvasút kiépítésével legjobban vél elérhetni. Az alsó részeken a Kelenföldön sürgeti a megegyezést a Helyiérdekű vasutakkal és érdekes terve van arra nézve, hogy a szomszédos községekkel való érintkezés miképen volna megoldandó oly módon, hogy ne Budapest adózó polgárságát terhelje kizárólag annak az ujpesti polgárnak olcsó utazási lehetősége, aki Ujpestről — Kőbányára óhajt olcsón utazni. Viszont Kelenföldön az összekötő híd töltése mentén lakó budapesti polgár aránytalanul drágábban utazik ezen a — néhány állomást kitevő — úton, ha a központi vásárcsarnokban akar bevásárolni, vagy valamely budai gyógyfürdőben fürdőt használni. Húszfilléres egységes jegyet tervez egész Budapest számára, amit a szomszédos községek is élvezhetnének, de oly módon, hogy az illető érdekelt községek ezt, a budapesti közúti vasút fenntartásához való hozzájárulással szolgálnák meg. Most, amikor a Katholikus Körben elhangzott a nagy vád, hogy Buda képviselői nem igen törődnek Buda érdekeivel, ami így általánosságban talán mégse állja meg a helyét és inkább csak a fürdőügyre vonatkozhat, alkalomszerűnek véltük rámutatni Scheuer Róbert céltudatos működésére, mely azt bizonyítja, hogy még a pesti városatyák is sokat tehetnek Budáért, ha lelkiismeretesen és politikamentesen, elfogulatlanúl, de okosan felelnek meg hivatásuknak.

A budai hegyvidék forrásai

a Hollós Mátyás Társaság II-ik értekezlete
dr. Mádai Lajos előadása

Mint az első alkalommal, úgy most is e hó 17-én este nagy és előkelő társaság gyült össze a Császárfürdő „Hollós Mátyás" termében, hogy meghallgassa dr. Mádai Lajos forrásszakértő előadását a budai hegyvidék geológiai alakulásáról és ezzel kapcsolatosan ott kialakult forrás rendszerről.

Jelen voltak: Dr. Andriska Viktor, Bánlaky Géza, dr. Baránszky Gyula, dr. Bárdos György, Becsey Antal, Békey Imre Gábor, dr. Czabalay Kálmán, özv. dr. Czölder Lajosné, Czölder Dezső, dr. Czölder Pál, dr. Emszt Kálmán, dr. Eperjessy István és neje, dr. Henyei Vilmos, Hajós Antal, dr. Haspel Ferenc, Hlinka Béla, dr. Hódy Lajos, dr. Hoor—Tempis Mór, Horusitzky Henrik, dr. Hörcher Márton, Hubert Vilmos, Istók János, Kampis János, Kapcza Imre, dr. Kollár Károly és neje, Krieger János és Poldi, Lantay Lajos, László Domonkos, dr. Lugmayer József, dr. Mádai Lajos, Marik Ernő, dr. Morvay Győző és neje, Mura Fülöp, Morbitzer Dezső, Oszoly Kálmán, dr. Pávai-Vajna Ferenc, Peterdy Sándor és neje, Polakovits Zsigmond, dr. Reiner Ede, Rév Sándor és neje, dr. Ringer János, dr. Ringer Lajos, Sós Endre, dr. Szalay Sándor, Szávay Gyula, Szalma Béla és neje, dr. Tausz Béla, dr. Tury Zoltán, Vasváry János, Viraág Béla és neje, dr. Zboray Gyula, Ziegler Géza.

A megjelenteket dr. *Morvay* Győző elnök üdvözölte és fölkérte az előadót, hogy előadását kezdje meg.

Dr. MÁDAI LAJOS

okl. mérnök, forrásszakértő, geológus Budapest fürdőváros geológiáját ismertette komoly tanulmányában a tudós elmélyedésével, feszült figyelem mellett. Megállapította a budai karszt (sziklás) hegység és a hévforrások keletkezését és kimutatta azok pontos hőfokát és napi vízmennyiségét saját mérései szerint.

A Józsefhegyi forrásesoport (Császár, sz. Lukács, Királyfürdő) 63° C. és a sz. Gellérthegyi forrásesoport (Rác, Rudas, sz. Gellért-fürdő) 43° C. hévvizeinek hőfok differenciáját az okozza, hogy a Gellérthegy alján erősebb a hidegvíz hozzákeveredés; ugyanis először ezen a helyen, a talajfelszini hőszigetelő budai márgatakaró hiányzik, ezért a hidegebb vizek közelebb jutnak a dunai főtörési vonalhoz; másodszor a pesti víztartó hatalmas kiscelli agyagtakarója a Duna közepén, ezen a környéken már elmarad és most a Duna vize veszi át a takaró szerepét, amennyiben a fedetlen törési vonalon felszökő melegvíznek kilépését meggátolja, azt a budai oldalra szorítja, hogy ott a termális főtörési vonalon lépjen ki.

Budapest fürdőváros geológiájának és hydrológiájának megismerése után nézzük meg, hogy mennyi az egyes fürdők forrásainak vízhozama 24 óra alatt.

A Szent Gellérthegyi csoport, amelynek tagjai a Szt. Gellért, Rudas- és Rác-fürdő forrásai 24 óra alatt 3638 m^3, azaz 3,638.000 liter átlagosan 43° C hévvizet szolgáltatnak.

A József-hegyi csoportba tartozó Király-, Szt. Lukács- és Császárfürdő forrásai 4037^3, azaz 4,037.000 liter 61° C és 15.000 m^3, azaz 15 millió liter 27° C hévvizet adnak naponta.

A Szent Margitsziget artézi kútja 24 óra alatt, 12.000 m^3 = 12 millió liter 42.4° C hőfokú hévvizet termel.

A Széchényi artézi kútja naponta 73.4° C hőfokú 735.000 liter vizet ad le. A fővárosnak határain fekvő *Kerékmalom, Római-fürdő, csillaghegyi*

Szent Gellért Gyógyfürdő

Iszapkezelés társaskelyiségben vagy külön fülkében a világhírű Kolopi „Szent Gellért" rádiumos gyógyiszappal.
Rheuma, izületi bántalmaknál páratlan gyógyító hatású

Árpád és a békásmegyeri Péterhegyi *Bründl-források* 24 óra alatt 14.500 m³, azaz 14.5 millió 20—22° C félhévvizet szolgáltatnak.

A 24 óra alatt termelt 50.000 m³, azaz 50 millió liter vízmennyiségből kereken 20.500 m³ a meleg termák és 29.500 m³ a langyos termák vizére esik. Ezen hatalmas vízmennyiség azonban még tetemesen fokozható, ha a meglévő forrásokat alapos tanulmányozás útján, külön-külön, a helyi viszonyoknak megfelelően, újra foglalnák, mert ezáltal egyrészt a ma fennálló legnagyobb veszteséget a Dunába szökő forrásokat eredeti forrás körzetükbe visszaterelve honosíthatjuk, másrészt a 7—8 m. magasan eliszaposodott és így egérutat nyert ismeretlen hegyfogó, de értékesítés szempontjából az egyes fürdőtelepekre elvezetett forrásereket, újra visszavezethetnők az anyaforrás körzetébe.

Dr. *Eperjessy* István multkori előadására visszatérve, kétkedve hiszi, hogy a Zúgligetben 1200 méteren felül hévvizet találnának, aminek olyan természetes nyomása lenne, hogy a víz a föld színére fel is törne, magától a felszínre emelkedne. Majd értékes előadása befejezésképen megállapítja, hogy a budai hévforrások melegvíz tartójában oly nagy mennyiségű víz van felraktározva, mely kitűnő bázisa lehet megcsonkított hazánk fővárosa szempontjából, óriási horderejű és a maga nemében páratlanul álló Budapest fürdőváros kiépítésének.

A nagyértékű előadást lelkes tapssal köszönte meg a közönség. Utána dr. *Andriska* Viktor egyetemi m. tanár számolt be igen érdekesen a budai források közegészségügyi állapotáról, amelyeket chemiai és bakteriológiai szempontból vizsgálták hosszú ideig dr. *Rigler* Gusztáv egy. ny. r. tanár vezetése alatt, akinek üdvözletét és munkakészségét hozta el a Társaságnak. *Baránszky* Gyula és *Réw* Sándor rövid felszólalása és az előadó szakértői magyarázata után dr. *Morvay* Győző elnök meleg szavakkal mondott köszönetet dr. *Mádai* Lajosnak kíváló és tanulságos előadásáért.

Ezután társasvacsorához ült a közönség, a Hollós Mátyás Társaság közismerten kedélyes vacsorájához, amely mindig különleges, meleg hangulatot teremt, mégis komoly eszméket dob a köztudatba és valami szépséges bájjal fényesíti — gyönyörű asszonyai révén — a társalgást.

Morvay Győző elnök a vacsora folyamán kedvesen köszöntötte az előadó dr. *Mádai* Lajost és a jelenlévő multkori két előadót: dr. *Tausz* Béla főorvost és dr. *Eperjessy* Istvánt, majd lelkesen és lelkesítve üdvözölte dr. *Pávai-Vajna* Ferenc főgeologust és *Bekey* Imre Gábor barlangkutatót, mint a H. M. T. új tagjait. Elismeréssel szólott *Viraág* Béla áldozatos, gondolattermelő lankadatlan munkájáról. Melegen emlékezett meg dr. *Szalay* Sándor elöljáróról és dr. *Baránszky* Gyula kormányfőtanácsosról és éltette a Társaság vendégeit.

Kedves hasonlattal illette *Viraág* Béla az új tagokat s a meggyőződés érchangján vázolta a H. M. T. programmját, amelyben politikáról, a csúf pártpolitikáról nincsen szó, csak a szép politikáról, amely összeszoktatja, melegebbé teszi egymással szemben az embereket. Kifejti, hogy a város vezetősége egyáltalán nem érdeklődik s nem érdeklődött a multban sem azok iránt a tervek iránt, amiket a H. M. T. nyolc éven át kovácsolt Buda kincseinek feltárása, Buda kulturájának emelése céljából. Hatalmas konturokban rajzolta meg azután az óváros tervét, a török mecset idegeneket vonzó gondolatát, a történelmi emlékek láthatóvá tételét, a fürdőváros alapját képező új városépítési szabályrendeletet, a kíváló források gazdasági kihasználását, aminek alapján — huszonöt éve hirdeti már — a fordított város óriási adóterheit igen nagyon csökkenthetnék.

A gyönyörű jövőt csillogtató beszédet felviharzó tapssal köszönték meg, majd *Pávai-Vajna* Ferenc állott fel szólásra. Az ős-székely erő és az erdélyi hegyek poétikus lelke nyilatkozott meg benne, akit az országcsonkítás borzalmas szele hajtott a budai hegyek közé egy kicsiny viskóba. Itt megismerte e város fényes multját és elhatározott szándéka, hogy nagynevű mestere *Böck* Hugó kutatásai és eddig elért fényes eredményei után, az ő nyomain haladva sikerül majd a budai hegyekből is elővarázsolni még azokat a forrásokat, amelyek Buda fürdővárost még gazdagabbá tehetik. A H. M. T. törekvéseivel találkozva, megtisztelve érzi magát, hogy tagjai közé tartozhat és a legközelebbi előadást, amely bizonyára élénk vitára fog alkalmat adni — megtarthatja. A nagy tapssal fogadott beszéd után *Bekey* Imre Gábor is melegen megköszönte a Társaság bizalmát és a budakörnyéki barlangkutatás eredményeiről szóló, vetített képekkel illusztrált előadásokkal igyekszik majd arra, hogy csalódást ne keltsen.

Nagy figyelem közben beszélt ezután dr. *Tausz* Béla főorvos az ő kedves, behízelgő hangján. Mindig valami új érdekes dolgot tud mondani a mai korból. Ez alkalommal a kétezer év előtti akkingi nő napi életét mondotta el s kedves poénként indítványozta, hogy a tudománnyal foglalkozó H. M. T. — amelyért apostoli munkát fog kifejteni a városházán, hogy az illetékesek idejöjjenek a Császárfürdőbe tanulni — ezentúl üléseit 7—9-ig tartsa és 9—11-ig a szép nemnek áldozza összejöveteleit és a jelenlevő hölgyek egészségére ürítette poharát.

A kiválóan sikerült este a legjobb hangulatban tartotta együtt éjfélig az illusztris társaságot.

(R—w.)

MENCZER gallértisztítása vezet Drbja 10 fi I. Telefon Külön vidéki osztály

Alapítási dalestet rendezett a Budai Vigadóban a *Budai Dalárda.* A kitűnő együttes *Szeghő* Sándor karnagy avatott vezetése mellett élvezetesen szólaltatta meg műsorának minden egyes számát. A nagyszámú közönség melegen ünnepelte az énekkart kitűnő karnagyával együtt. Kijutott az ünneplésből *Szántó* Jenő hegedűművésznek is, aki néhány hegedűszámmal gyönyörködtette a közönséget. A hangverseny külön ünnepi pontja volt, hogy az egyesület leleplezte *Sallay* Nándornak, a dalárda egykori neves tagjának jól sikerült arcképét.

ZVERKÓ CIPŐK JÓK és olcsók

Harangszentelés volt Óbudán dec. 16-án, amikor az Egyházközség fényes ünnepség keretében szentelte fel húszmázsás nagy harangját a hivők ezreinek jelenlétében. *Schödl* Ferencné haranganya ünnepélyes fogadása után érkezett meg a gyönyörűen feldíszített ősi plébánia templomba *Sipőcz* Jenő polgármester, *Berczel* Jenő, *Borvendég* Ferenc tanácsnokok, *Mészáros* János dr. érseki helytartó, *Bednárz* Róbert apátplébános, esperes, *Répás* József szemináriumi alkormányzó, *Kossalka* János dr. és *Kontra* Aladár orsz. gyül. képviselők, *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, *Szente* Miklós elöljáró és több fővárosi bizottsági tag. Ezután érkezett meg *Serédi* Jusztinián dr. biboros hercegprimás, akit *Sagmüller* József apátplébános a kerületi papsággal és *Mettelka* Frigyes kir. tan. egyházközségi elnökkel a kapunál fogadott. A leventék, cserkészek és Mária-leányok díszes sorfala között vonult be a biborban tündöklő egyházfő a templomba, hogy fényes papi segédlettel a harangszentelés mélyértelmű szertartását elvégezze. Utána ugyancsak ő mondotta a hatalmas, szíveket megindító gyönyörű szent beszédet a harang jelentőségéről, megköszönve az óbudai hivek példát mutató ál[illegible]zségét, amely ebben a harang[illegible]ácsolódik egységgé: a haran[illegible]ol a szegénynek fillérje és a [illegible]ak pengője egyformán cseng[illegible]es főpapi szertartást a pápai [illegible]z éneklése követte, amit a hi[illegible]ás együtt énekelt a hivőkk[illegible] áldását adva távozott a plébá[illegible] ahol *Sagmüller* József apát[illegible] vendége volt. A teán, amelyet pompás buffet körözött, résztvett a hercegprimáson kívül dr. *Mészáros* János prelátus, *Bednárz* Róbert kanonok, esperes-plébános, dr. *Fallenbüchel* Ferenc leánygimnáziumi főigazgató, *Berczel* Jenő, *Borvendég* Ferenc tanácsnokok, *Szente* Miklós elöljáró, *Répás* József kanonok, dr. *Forgách* János alezredes lelkész, *Mettelka* Frigyes egyházközségi elnök, *Schödl* Ferenc és neje a haranganya, *Stercz* István iskola-igazgató, R. *Réw* Sándor szerkesztő, dr. *Hevey* Gyula érseki titkár, *Esthy* Miklós világi pápai kamarás, *Krebsz* Ferenc, *Leiner* Mihály dr., *Handlovits* Miklós, *Seres* Béla káplánok, dr. *Georgi* István, *Szlezák* László harangöntő mester.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

ZVERKÓ SZALLÍTJA a legjobb, legolcsóbb jótékonycélú GYERMEKCIPŐT asztaltársaságoknak

A legszegényebbekért! Az „Ujlak-Obudai jótékonycélú asztaltársaság" három héttel ezelőtt alakult a Bánffy-kávéházban, az Obudát Ujlaktól elválasztó Határ-utcánál. Minden kedden este találkoznak és szorgalmasan befizetik önkéntes adományukat, 50 fillért, egy pengőt. Az így összegyűlő pénzből a hideg idő beálltával összevásárolják a szükségeseket. Az asztaltársaság kereskedő tagja: *Zichermann* Antal, vele üzleti összeköttetésben álló nagykereskedőknél olcsó áron jó szövetet, bélésárút szerez, az asztaltársaság elnöke: *Preisz* Vilmos a saját műhelyében mérték szerint ingyen meg is varrja a kabátokat, a halkhangú *Engel* pedig elkészíti a cipőket. Közben Szenesné pumpol harisnyáravalót, a másik zsebkendőt és így tovább. Kedden, december hó 11-én délután 25 apró gyerek, fiúk és leányok, zsidók és keresztények felekezetre való tekintet nélkül kiválasztották a legszegényebb gyermekeket Óbudán és Újlakon s ott a kávéházban minden ünnepség nélkül felöltöztek tetőtől talpig, kaptak uzsonnát és szépen hazamentek. Senki sem szónokolt, senki sem szavalt. Este az asztaltársaság tagjai megtartották szokásos évi vacsorájukat, melyen igen szép számban jelentek meg a tagok és hozzátartozóik. Felköszöntőket mondottak: Preisz Vilmos, az asztaltársaság elnöke, dr. *Orova* Zsigmond díszelnök, Káldor Gyuláné, az asztaltársaság aranyszájú titkárnője, dr. *Wilhelm* Jenő ügyvéd, Zichermann Antal, a vendégek közül *Kemény* Lajos hitk. elnök, *Kozma* Gyula hitk. elöljáró és Viraág Béla, a Budai Napló szerkesztője. Az estélyen jelen volt *Fóthi* Vilmos főv. bizottsági tag, *Bogenfürst* György VIII. ker. városbíró és a kerületi társaság szine-java.

A budai „33 football Clubjá"-nak csapata e hó 21-én karácsonyi túrára, Olaszországba utazott.

Rudas-fürdő

A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,
Fedett téli uszócsarnok

A II. ker. Iparoskör alapszabályait e hó végéig módosítani kell s e célból december hó 27-én, csütörtökön, este 8 órakor rendkívüli közgyűlést hívott össze a kör elnöksége.

ZVERKÓ-nál valódi gyik-, és kigyócipők P 36

A Pénteki Borgazdatársaság — abból az alkalomból, hogy dr. Neuschloss-Knüsli Kornélt a mentőügy terén 25 éven át szerzett érdemei elismeréseül a belügyminiszter kitüntette, — az Önkéntes Mentőegyesületnek 100 pengőt, — és hogy dr. *Tury* Zoltánt az újraalakult II. ker. Ált. Közjótékonysági Egyesület elnökévé megválasztotta, ennek az egyesületnek is 100 pengőt adományozott a „dr. Zboray Gyula alap"-ból.

Kérje mindenütt a „Sopron-Győri" **TEJET**, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. I., Fehérvári-ut 27. Tel. I. 1[illegible]–01

Az ujlaki Árpád-reálgimnázium Önképzőköre december 15-én nagyszámú előkelő közönség előtt a budai Katholikus Körben igen szépen sikerült előadást tartott, amelynek rendezése és sikere Gajda Béla igazgató munkáját dícséri.

ÜVEG
és Porcellán díszműáruk karácsonyra!
Tisztviselőknek kedvezmény!
GÁL LAJOS Szénatér 7., BUDÁN.

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés Elsőrendű referenciák
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad

Eltemetett források

Irta és a „Hollós Mátyás Társaság" e hó 10-én tartott értekezletén felolvasta:

Dr. Eperjessy István

(Folytatás.)

E környék egyik forrása a Zalai-út mentén, a Zalai-út és Dániel-út sarkától lefelé számított első vízbuktató alatt van, amelyből addig, amíg e vidéken vízvezeték nem volt (15—20 évvel ezelőtt), a lakosság a vizet szamárháton, puttonyokban hordta és *ez a kis gondozatlan forrás az egész Virányos vízszükségletét ellátta.*

A vízvezeték bevezetésével e forrást már nem használják, nem tisztítják, az már meglehetősen eldugult és jelenleg egy része galyakkal, más része szeméttel van behányva.

A Zugliget régi lakóitól gyakran hallottam, hogy a régi végállomásnál, a mai postaépület mellett, a sziklás hegyoldalból szintén csörgedezett egy bővizű forrás, azonban az földcsuszamlás következtében teljesen eltűnt.

A Zugliget lakóinak ez állítását megerősíti az, hogy 15—20 évvel ezelőtt, amikor már a Zugliget forrásvizei után kutattam a fővárosi könyvtár egyik könyvtárosa adatokat bocsátott rendelkezésemre, melyek szerint a zugligeti források közül az egyik helyét a régi villamos végállomásnál jelöli meg.

Időközben 1914-ben a haza iránti kötelesség a harctérre szólított, csaknem ötévi harctéri szolgálatom alatt irataim elkallódtak.

Még gyerekkoromban a Zugliget régi lakóitól gyakran hallottam emlegetni, hogy a mai Szarvas vendéglő helyén fürdő állott, amelyet meleg kénes forrás táplált. Az egész Szarvas épület berendezése is fürdő képét mutatja és annak udvarán a multban is számos rozsdás vascső hevert. Özv. Schillingerné, aki a Szarvas vendéglőt körölbelül 30 év előtt bérelte, még emlékezett arra a fürdőre, amelynek kazánja még 20—25 évvel ezelőtt a Szarvas vendéglő udvarán hevert.

A Szarvas telepen levő három kút, melyet a multban már csak tűzbiztonsági okokból tartottak fenn, annyira vastartalmú volt, hogy a csöveket évente kellett tisztítani.

Az angol kisasszonyok templomával szemben, az Áldássy-féle telek egy darabon állandóan nedvesebb, ezen a részen semmi sem terem meg, a hó itt olvad el legelőbb. A környék lakói szerint itt lehetett a fürdő állítólagos meleg forrása.

Az angolkisasszonyok intézetének építésénél egy olyan erős forrásra bukkantak, amelyet eltömni nem lehetett és azt csak alagcsövezéssel sikerült elvezetni.

Szakáll Lukács pasaréti építőmester gyakran mesélte, hogy ezen a környéken pincejavítás, illetve víztelenítés közben egyik munkása *meleg forrásra* bukkant. Ő a gödröt azonnal behányatta és a munkást más építkezéshez rendelte ki. A forrás helyét titkolja.

A zugligeti árokban, a Leipnikervillával szemben, szintén volt egy kisebb forrás, amely az árok rendezése és beboltozása alkalmával oly erővel tört fel, hogy a boltozási munkálatokat az eltömés befejeztéig mintegy két hétig, megakadályozta.

E forrásoknak ma talán még fellelhető vize a mai Szarvas vendéglő környékén felállítható strandfürdőt esetleg ellátná vízzel. A Zugligetnek ezeken kívül, tudomásom szerint még két forrása van, illetve volt.

Heufler „Buda-Pest" című munkájában a Ferenchalmon levő kénes forrásról tesz említést, mondvá: „Eine nach Schwefelwasserstopf riechende Quelle befindet sich auf der Franzenshöhe im Garten des Architekten Hild, dann zwei andere derlei Quellen in dem Dreibrunnenberg".

Egy másik forrás van, vagy volt a Csillagvölgyi-út és Alkony-út sarkán, amely tavasszal és ősszel bőven csörgedezett, de szárazabb nyáron kiapadt.

Ezeken kívül kétségtelen, hogy a Hárshegy és a Jánoshegy közti nyergen, a mai Szép Juhászné táján, egy igen bővizű forrásnak vagy kútnak kellett lenni. Itt állott ugyanis a pálosoknak Szent Lőrincről elnevezett kolostora, amelyben egyidőben több mint 500 rendtag lakott, ezenkívül az ott megfordult főurak száma, akik oda lelkigyakorlatra vonultak vissza, szolgaszemélyzettel együtt meghaladta a százötvenet és amellett a búcsújárók százai is felkeresték állandóan e kolostorban lakó szent atyákat. Lehetetlen elképzelni, hogy ilyen nagy tömeg befogadására alkalmas kolostor minden víz nélkül állott volna és ne lett volna közelében legalább egy bővizű forrás.

Amint régebbi íróink Mátyás király vadászkastélyát és Ulászló király kastélyát leírják, azt a helyet, ahol ez állott, mindig úgy jelölik meg, hogy annak közvetlen közelében kutatásaim szerint egy-egy forrás volt. Teljesen lehetetlennek tartom, hogy a pálosok kolostorukat oly helyre építették volna, ahol a legközelebbi ivóvíz félóra járásra feküdt volna.

A Zugligetben levő Kútvölgy elnevezés arra vall, hogy ott valamikor kisebb-nagyobb mélységben víz csörgedezett. A völgyszorulatok véleményem szerint arra mutatnak, hogy a Hovanetz és a Komlós-féle telken esetleg kisebb-nagyobb mélységben vízre lehetne találni.

A budai hegyvidék forrásainak negyedik nagyobb csoportját a Lipótmező, Hüvösvölgy képezi. Bár régi íróink legnagyobb része az itteni patakokról beszél, ma azoknak semmi nyomát sem találni.

Még a mult század közepén Buda környékének leírásáról szóló munkák között alig van olyan, amely a Hüvösvölgyön és Lipótmezőn átvonuló Pál patakjáról ne tenne említést, amely a mai Ördögároknak felel meg. Ennek már Bonfiniusnál is megtaláljuk nyomát.

Rupp Jakab „Buda-Pest és környékének helyrajzi története" című munkájában a következőket írja:

„Középen a Szent Pál völgye terül, melyet nem ritkán igen megdagadó patak szel ketté, jobbra a többi közt Szt. Rókus, Szt. Ferenc, Szt. Pál és Ökörrét, balra a Svábhegy-Kútvölgy és Zúgliget szőlőkoszorúzta halmai emelkednek."

Az általam áttanulmányozott leírások között Theodor Gettinger: „Die Umgebung von Pest und Ofen" 1865-ben megjelent munkája az egyetlen, mely az Ördögárok és annak folytatását képező patak kiszáradt medréről beszél.

Dr. Gerlóczy Gyula és dr. Dulácska Géza által szerkesztett 1879-ben „Budapest és környéke természetrajzi, orvosi és közművelődési leírása" cím alatt megjelent munkában az Ördögárokról a következőket találjuk:

(Vége következik.)

GYOMORBETEGEKNEK
gyengélkedőknek, egészségeseknek, felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt kellemes izü, tápláló és könnyen emészthető tápszer a
BUDAPESTI GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
(originale Wasserzwieback), mindennap friss és szakszerűen készitett valódi grahamkenyér.
CUKORBETEGEKNEK
minden nap frissen sült és szakszerűen készitett 30% Allenronat-kenyér és Allenronat-kétszersült sacharinnal késztve. Allenronat-liszt (Glutenmehl) kapható
NEUMANN BÉLA ezüst koszorus sütőmester, tápszercikkek üzemében
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 16.
TELEFON: AUT. 512—26.
Többszörösen kitüntetve: 1926. évi budapesti „Embervédelmi" kiállitáson diszoklevel és ezüstéremmel, 1926. évi kézműiparos tárlaton aranyéremmel és az Országos Iparegyesület diszoklevelével.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI
KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖZPONT: BUDAPEST, V., DOROTTYA-U. 4.
Sürgönycím: „FŐTAKARÉK" Alapítási év: 1846

BUDAPESTI FIÓKOK:

I. ker., Horthy Miklós-út 1.	V. ker., Nádor-utca 23.
I. ker., Krisztina-körút 133.	VI. ker., Andrássy-út 2.
II. ker., Fő-utca 2.	VII. ker., Erzsébet-körút 58.
III. ker., Fő-tér 2.	VIII. ker., Rákóczi-út 11.
IV. ker., Károly király-út 30.	IX. ker., Vámház-körút 1.

VIDÉKI FIÓKOK:
Debrecen, Szent Anna-utca 13. | Nyíregyháza, Bethlen-utca 5.

BETÉTEK KÖNYVECSKÉRE, CSEKK- ÉS FOLYÓSZÁMLÁRA. — JELZÁLOGKÖLCSÖNÖK FOLYÓSITÁSA. — TŐZSDEI MEGBIZÁSOK TELJESITÉSE. — KÜLFÖLDI KÖVETELÉSEK ÉS PÉNZEK VÉTELE, ELADÁSA. — VÁLTÓK LESZÁMITOLÁSA. — ELŐLEGEK ÉRTÉKPAPIROKRA. — HITELLEVELEK BEL- ÉS KÜLFÖLDRE.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Ripka Ferenc dr. főpolgármester a karácsonyi ünnepeket Kalocsán tölti, mint Vass József népjóléti miniszter vendége.

Tury Zoltán dr. közigazgatási bírót, a II. ker. Iparoskör legutóbb megválasztott elnökét e hó 27-én, a közgyűlést követő társasvacsorán ünnepli az Iparoskör.

Szilágyi Károly, a Nemzeti Balesetbiztosító igazgatója néhány heti távollét után visszatért és a karácsonyt Budán tölti családja körében.

Széll Árpád, a HÉV. műszaki igazgatója, az ünnepeket Mezőtúron tölti nővére családjánál.

Barthos Andor dr. országy. képviselő, akit a klinikán súlyos szembaja miatt megoperáltak, gyógyultan tért vissza lakására, ahol most utókúrát tart.

Gál Jenő dr. országgyűlési képviselő az óbudai Demokrata Társaskörben e hó 15-én „Az abszolut igazság kereséséről" mondott nagyhatású, érdekes beszédet.

Haltenberger Samu nyugalmazott postaműszaki tanácsosnak, a Budapesti Automobil Közlekedési Részvénytársaság vezérigazgatójának a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta a kormányzó, a budapesti autóbusz közlekedés terén kifejtett eredményes működése elismeréseül.

Pokorny Emánuel prelátus, a Rákóczianum igazgatója, nyugalomba vonult.

S. Schack Manka hangversenyénekesnő és ismertnevű zeneszerző nagy sikert aratott e hó 17-én, a Budai Nők Köre estéjén, saját szerzeményű dalaival.

Nádas Béla dr. ügyvéd a karácsonyi ünnepeket külföldön tölti.

Deutsch Imréné kereskedő neje tévedésből a liftkamrába lépett és súlyos sebesülten az Uj Szentjános-kórházba szállították.

József Ferenc dr. főherceg, királyi herceg kedves sorokkal köszönte meg a *Budai Napló*-nak *Viraág* Béla szerkesztőhöz intézett levelében, hogy

„. . . minden száma foglalkozott valamilyen formában Budapest fürdőinek és gyógytényezőinek nemzetgazdasági jelentőségével . . ."

mely kitüntető elismerésért itt mondunk köszönetet a budai fürdőügyet oly melegen a szívén viselő fenséges úrnak.

ZVERKÓ CIPŐK ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE II, Corvin tér 6

Andréka Károly

és áldott szívű neje minden évben felruháznak tizenöt árvát, tetőtől talpig, nem kímélve sem áldozatot, sem munkát, és karácsonyt megelőző vasárnapon dús uzsonnára hívják meg az ajándékot váró kis árvákat és Ujlak elöregedett, szegény aggnőit, hogy mindenkit ellássanak ajándékkal, étellel, ruhával. Andréka Károly arany szíve rögtön megtagadja a kemény, hideg rendőrt önmagában, ha szenvedő embert, didergő árvát lát és heteken át szabad idejét Ujlak ilyen szegényeinek szenteli, amiben hűséges segítőtársa áldott lelkű neje, aki a III. ker. ujlaki részén minden karitativ munkából — a megbetegedésig — veszi ki a részét. Most is betegen, veszélyes mandulagyulladás és genyesedésből kilábolva, krisztusi megadással és szeretettel viselte szegényeinek gondját. Oly boldogok voltak az öregek és a gyermekek, hogy az egyik nénike valami ősrégi sváb karácsonyi éneket is eldalolt a közszeretetben álló úrnő tiszteletére. Az ünnepen részt vett Vajna Ede tanácsnok is a család számos barátjával együtt.

WINKLER ANTAL
„HÁROMVERÉB"
vendéglője (a régi „Pilseni")
II., FŐ-UTCA 8. SZ.
elsőrangú magyar konyha,
közismert kitünő fajborok
UDVARI SÖR
Társaságok számára
KÜLÖN TERMEK
zongorával!
ZÓNAREGGELI

A Rózsadomb és Pasarét nagy kérdése a második hüvösvölgyi villamos, amelynek megépítése érdekében s annak sürgős voltáról mondott erős érvekkel alátámogatott meggyőző beszédet *Kozma* Jenő dr. a főváros közlekedési bizottságában. Kimutatta, hogy az útépítésekkel kapcsolatban kell gondoskodni a villamosvonal vezetéséről. S itt nagy sérelem az, hogy a Rózsadombon a Cipernovszky—Majláth-féle telek ki van sajátítva, 13 öles szélességben utat építettek ott, de nem fejezhető be, mert egy-két ember akadékoskodik a Mész-utca tájékán, nem akar odaadni néhány négyszögöl. Ez nem lehet probléma ma, amikor a 13 öles utat már megépítették fenn az Aranka-utcánál, akkor nem tűrhető, hogy lent 10—15 négyszögöl terület álljon az útjába. Az adminisztráció teljes csődjét jelentené, ha belemennénk és elhinnék azt, hogy ez is akadályt képez. A vonalvezetés egyedül az Eszter-utca irányában történhetik, de gondoskodni kell az útépítéssel kapcsolatban a villamosvasút követelményeire is és arra, hogy ez a szakasz, melynek kiépítése már az idei költségvetésbe be van véve, már a jövő évben úgy építtessék ki, hogy a villamosvasút beállítása lehetővé legyen és ne álljanak úgy a kérdéssel, mint a Bécsi-útnál, ahol azt mondják, hogy egész új útépítésre van szükség. Ugy kell megépíteni az Eszter-utcát, hogy arra a villamosvasút ráfektethető legyen. Az Eszter-utcával kapcsolatban felhívja a figyelmet arra, hogy az Ákos-utca és a Szépvölgyi-út összekötő kapocs Óbuda és a Hűvösvölgy között, ez lenne a második trassz és ez Ó budát a Rózsadombon keresztül a hűvösvölgyi résszel összekötné. Ezzel eliminálnák azt a lehetetlen állapotot, hogyha Obudáról Hűvösvölgybe akar valaki menni, le kell mennie a Margithídig és úgy kell visszamennie a Hűvösvölgyig.

TURÁNI Szőnyegszövő R.T.
Magyar perzsák Szőnyegjavítás
Budán II., Fő u. 80. Tel: 515-79

Melegen búcsúzott a főváros közgyűlése dr. Szalay Sándor előljárótól nyugalomba vonulása alkalmából. Negyvenhat évig szolgálta a fővárost és 20 évig volt II. ker. előljáró. Ez alatt az idő alatt Budán, a társadalmi életben is mindig részt vett, az emberek dolgai iránt mindig érdeklődött. Mindig szem előtt tartotta azt a klasszikus mondást: tisztességesen élj, senkit se bánts és mindenkinek add meg azt a jogot, ami megilleti. Most, amikor 46 évi munkásság után otthagyja a küzdőteret, az ő tősgyökeres, típikus magyar úri alakja megérdemli azt, hogy ezt a munkásságot, amelyet mindig a köz és a főváros érdekében fejtett ki, elismeréssel és köszönettel nyugtázzuk, — jelentette ki Kiss Menyhért főv. biz. tag a közgyűlés helyeslése közben.

LORGNON Zibrinyinél, I., Attila-u. 12.

Ünnepre készül a Víziváros, amelynek négy kiváló polgára magas pápai kitüntetésben részesült. A neveket még titkolják, de legközelebb már nyilvánosságra jutnak és a polgárság alkalmat keres ünneplésükre.

Címeket és ajánlatokat *kért a Budai Napló mindazoktól, akik a lap elterjedését budai érdeknek tudják és akiket előfizetés ügyében megkereshetünk.*

Nagyon kérjük ama jóakaróinkat, akik eddig még nem küldötték be a kért címeket, hogy azokat mielőbb küldjék be.

Kiváló tisztelettel:
Budai Napló.

A Budai Tanítóegyesület őszi közgyűlése dec. 15-én volt *Hrivnyák* János elnöklete alatt, amikor a rendes tárgysorozaton kívül *Liptai* János, a Klotild Szeretetház igazgatója a VII—VIII. o. elemi iskoláról mondott értékes beszédet.

Ujlak kulturházát

nagy ünnepség keretében szentelte fel maga a hercegprímás, nagy papi segédlettel, előkelő közönség jelenlétében. Az egyházközség kultúrháza az Urömi-úton, az iskolával kapcsolt épületben, díszes nagyteremmel, színpaddal és zenekari galériával építette Gleich István építész. Az egyházközség díszelnöke *Andréka* Károly üdvözölte a megjelent hercegprímást, Ripka Ferenc főpolgármestert és a nagyszámú számottevő egyéniségeket. Azután *Szokolay* Antal kanonok, esperes-plébános mondott klasszikusan szép beszédet, mely után *Serédi* Jusztinián, a hercegprímás tartalmasan szép beszédben mondott köszönetet a kultúrház megalapítóinak. Utána dr. *Ripka* Ferenc a kulturház hivatásáról, a nemes jóság diadaláról elmélkedve üdvözölte a kultúrházat, mint a szentegyház egyik erős várát. Végül *Reisinger* Gyula világi elnök köszönetet mondott névszerint is minden közreműködőnek, első helyen Szokolay plébánosnak és méltatta hatéves működése gazdag eredményeit. Az ünnepélyt kedvessé tette Lenhard Gizella éneke és a Harmonia énekkar előadása.

Kállay Tamás
a Budai Napló koronatanuja

Talán akarata ellenére is és valószinüleg önkénytelenül a *Budai Napló* illusztris munkatársává lett *Kállay* Tamás. Az ő kedves modorával tárgyalta a közgyűlésen a város egyes kérdéseit legutóbbi felszólalásakor és meghajtotta *Bethlen* István előtt a Kállayak ősmagyar lobogóját, elégtételt szolgáltatva egyúttal dr. *Ripka* Ferenc főpolgármesternek, Szilágyi Lajos alaptalan támadásaival szemben.

(Bocsássa meg nekünk *Kállay* Tamás úr Ométósága, hogy tanunak idézzük a mi nagy igazságaink mellé és nyugodjék meg abban, hogy most aligha találna visszhangra a budapesti sajtóban az ő szava, mert a fővárosi üzemek már bebiztosították magukat, már leadták a hirdetéseiket és a jó hirdetővel szemben szívesen behúnyjuk az egyik szemünket. Most egy ideig mintaszerű lesz Budapest adminisztrációja, mert ha rendben van az üzemek ügye, akkor rendben van minden s a többivel mincs aki törődjék.

Ne is röstellje azt a Méltóságos úr, hogy most csak a kis budai helyi újság, a szegény *Budai Napló* áll mellette fegyverhordó apródként, mi szives örömmel visszük az ő nehéz fegyverzetét és meg vagyunk győződve, hogy ijunk húrja erős és tudjuk, hogy a róla pattant nyilvessző célba talál.)

Nagy érdeklődéssel hallgatott beszéde végén igazolta a *Budai Napló* álláspontját, amelyet minden sértő szándék nélkül oly gyakran hangoztattunk, hogy a székesfővárosi tanácsnak minden egyes tagja rendkívül kedves, derék, okos, vasszorgalmú és nagy képességekkel megáldott úriember, csak épen városi ügyekben — született antitalentumok és együttvéve, olyan balkezes, olyan nivótlan tanácsot alkotnak, aminő talán még abban az időben sem volt Budán és Pesten, amikor derék, okos mesteremberekből lettek tanácsnokok.

Ezt az igazságot Kállay Tamás így fejezi ki:

„. . . En csak egyet szeretnék elérni, amit egy régi latin közmondás mond és Wells egy könyvében olvastam, hogy az embereknek rá kell jönniök annak tudatára, hogy amit nem tudnak, azt vallják be. Hogy ne foglaljanak el olyan helyeket, olyan állásokat, amelyek felülmulják a képességüket, felülmulják akaratukat, felülmulják az idegrendszerüket is, amelyben pedig csak egy lüktető erőnek szabad dolgoznia: — hogy ezt a fővárost széppé és naggyá tegyék, érte szépet és nagyot tegyenek. Ha gyengének érzik magukat, adják át a helyüket másoknak. Mindig igaz marad az a közmondás „parvus erit pumilio licet in monte constiterit", törpe marad a törpe, ha a hegytetőre áll is."

Rendkívül érdekes Kállay Tamás álláspontja a

„fürdőváros"

jeligével szemben, amikor bírálatot mond arról, hogy nyolc év óta mit tapasztalt e téren:

„. . . Az utolsó évek gondolata az, hogy Budapestet fürdővárossá tegyük. Fürdővárossá tegyük azért, mert minden kelléket megadott neki a természet ahhoz, hogy tényleg azzá tegyük. Naggyá, közismertté, szeretetté és az idegenek által szívesen látogatottá kell tennünk. A természet rengeteget adott ehhez. Adott hozzá nekünk gyönyörű hegyeket, vidéket, vizet, forgalmat, nagyszerű népet, kedveset, figyelmeset, vendégszeretőt, szóval mindent adott hozzá, tehát nekünk és a város mai vezetőségének arra kell törekednünk, hogy ezekhez a dús adományokhoz még valamivel hozzájáruljunk. Ha nézem az utolsó 8 esztendő tényeit ebben a kérdésben, azt kell mondanom, hogy én ezekkel a törekvésekkel nem vagyok megelégedve. En 25 esztendeje lakom ebben a városban télen-nyáron. Egyetlen egy nyáron sem mentem el innen, ismerem ennek a városnak a nyarát, fürdőit ismerem, mi ad mulatságot, mi szomorít el bennünket, mi ad keserűséget és mi háborít fel bennünket. Őszintén megmondom: — igen sokszor a város vezetősége ! Szerencsétlen helyén lakom a fővárosnak,

a legszebb és legpiszkosabb helyén, a Ferenc József-rakparton.

Minden évben rettegve várjuk a május hónapot, a legszebbet, amit a természet ad és a legszebbet, amit a főváros nyujthat. Mert ami ottan történik a Dunaparton májustól októberig, az olyan, hogy nincsen Galiciának olyan piszkos városa, ahol ezt eltűrnék. Méltóztassanak elképzelni

este 8 órától körülbelül 7—800 parasztszekér áll a Ferenc József-rakparttól az Erzsébet-hídig 1500 lóval, ugyanannyi emberrel, aki minden kicsi és nagy dolgát ott végzi el előttünk.

Minekünk, vagy 10.000 embernek olyan levegővel kell élnünk, amelyről talán nincsen is fogalmuk azoknak, akik ezt a részt nem ismerik. Erről a hallatlan piszokról, lehetetlen kulturátlanságról nem is volna szabad beszélnem, csak titokban, hogy meg ne hallják azok, akik ebbe a városba készülnek, vagy fel akarnak jönni. Ott voltam a Gellért-szállóban az orvoskongresszuson és véletlenül gyalogosan jöttek át azok az orvosok a Ritz-szállóban és a Hungári-szállóban levő lakásukba és itt kellett keresztülmenniök. Hátuk mögött mentem és igazán mondom, szégyeltem magamat, mikor egymás között beszéltek arról, hogyan lehetséges az, hogy itt ilyen állapotok vannak? Talán valami trén, vagy háborus viszonyok maradványai teremtették ezeket az állapotokat. Az a levegő, amely itt elterjed, a Hungári-szállodától egészen a Gellért-szállodáig, méltóztassék elhinni, mindenütt érezhető. Ez a bűz 10.000 embernek rontja meg az életét . . "

Már most képzeljék el a mi kedves budai olvasóink, hogy ha mindez lehetséges a Belvárosban, akkor, hogy nézünk mi ki különböző hetivásárok alkalmával a Krisztina-téren, Batthyány-téren, Széna-téren, Kolosi-téren, Flórián-téren, vagy, hogy a legjellemzőbbet elmondjuk: — a Rudas-fürdő környékén.

*

Itt most megszakítjuk ezt a tetemrehivást.

Kállay Tamás beszéde különös csemege mindazok számára, akik városi ügyekkel foglalkoznak, — fűszer, amellyel csinján kell bánni ebben a limonádés világban.

Maradjon belőle a jövő tálalásához is.

Dubonai Pál.

KIRALY-FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas meszet, szénsavas klórnátriumot és magnéziumot
tartalmazó hévviz
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fémmérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . . reggel 5—1 óráig
nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

II-ik propaganda estjét Buda fejlesztése érdekében e hó 18-án rendezte a *Budai Kath. Kör*, amelyen az előadó *Groh* István m. kir. iparművészeti főiskola ny. igazgatója volt, aki Buda architekturájának történetét, a különféle építőstílusok hatását, azok emlékeit ismertette népies, vonzó előadásban, amit hálás elismerő tapsal fogadott a közönség és megköszönte *Baránszky* Gyula elnök, kijelentvén, hogy azt tapasztalja, miszerint a budaiakat nagyobb érdeklődésre csak „tánc-alapon" lehet rábírni. Az estet kedvesen kiegészítette Otömösy Júlia bravúros zongorajátéka, Szügyi Kálmán pompás éneke, Ábrahám Magdolna kitünő szavalata és Layer Mária szép éneke.

Pénz állt a házhoz! Az I. ker. Iparoskör takarék-egyletében és ezt ünnepi vacsora keretében az Ulmféle Szent István-vendéglőben osztották szét a tagok között. A vacsorán ott volt az elnökségen *Kollár* Gábor és *Pathó* Istvánon kívül számos tag és még számosabb hölgy. Vendégül megjelentek: dr. *Krivoss* Árpád, a Budai Iparos Szövetség elnöke, *Thoma* József zeneakadémiai tanár, *Oszoly* Kálmán igazgató és mások. *Kollár* Gábor üdvözölte a megjelenteket és a vendégeket, amire *Thoma* József válaszolt kedvesen, megköszönve a szíves fogadtatást és éltette az elnökséget és dr. *Krivoss* Árpádot, akinek működését meleg szavakkal méltatta. Mire *Krivoss* Árpád felhívta a jelenlévők figyelmét, hogy az általa szétküldött kérdőíveket a saját érdekükben töltsék ki, hogy adójuk leszállítása ügyében sikerrel eljárhasson. Megéljenezték lelkesen. Majd *Pathó* István üdvözölte lapunk

„KIS RABLÓ"
vendéglő Budán a **Horty Miklós-út** elején **I. Zenta ucca 3.** Különösen ha és pince. **Különtermek** esküvők, családi összeövjetelek társasestékhez. **Szolid polgári árak**
NEM RABOL!

PORSZIVÓT
KÖLCSÖN AD
SKRIBEK FERENC
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
I. PÁLYA-U 7

Karácsonyi és ujévi
ajándékok
Elsőrangú
illatszerek-, szappanok- és kazetták
»CSARNOK«
illatszertárban
II. KER., MARKOVICS IVÁN-UTCA
a Batthyány-téri csarnokkal szemben

Ezüst
Evőeszközök
oroszhegyi Szabó István
ékszerész-órásnál
Budán, II., Fő-utca 45 sz.

LURIE ÉS TÁRSA
TEJÜZEME BUDÁN
I., ORBÁNHEGYI-ÚT 6. SZ.
Telefon: Automata 534—11.

SCHUNDA V. JÓZSEF
m. kir. udvari szállító
BUDAPEST
IV., Gróf Károlyi ucca 5. és Magyar ucca 18. szám
Telefon: Automata 843-79 sz.

ALAPITTATOTT: 1847.

Operaház, Zeneművészeti Főiskola. Nemzeti Zenede, Philharmóniai Társaság. Színházak, Nugymozik stb. szállítója. Bármely hangszer, alkatrészek, húrok és szakszerű javítások kaphatók. Olcsóbbá

ZONGORÁK
pianinók, harmoniumok

eladása, becserélése, bérbeadása, javítása, hangolása és vételei. A legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett i. A lehető legjobbat a legjutányosabb áron! Az „A. B. C." szövet ég kizárólagos szállítója.

ÉHGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

szerkesztőjét és felhívta a tagokat, hogy saját érdekükben álljanak a *Budai Napló* előfizetői sorába, amit *Viraág* Béla szerkesztő tréfásan megköszönt. Még Oszoly Kálmán éltette a jelenlévő hölgyeket, akik kedvessé teszik ezeket az összejöveteleket.

Budai gyógyszer, de elismerten elsőrendű tápszer a *cukor- és gyomorbetegek* számára az országszerte használt és orvosilag is méltatott Neumann Béla ezüstkoszorús mester tápszerüzemének *gyógyvízzel készült* sütéménye (Budán, II., Margit-körút 16.) amelyért úgy a Nemzetközi Embervédelmi Kiállítás, mint pedig a Kézműipari Tárlat zsürije egyhangulag a *nagy aranyéremmel* tüntette ki. Hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét!

Karácsonyfa ünnepek. A karácsonyi jótékonysági akciók sorában első helyen áll a Tébe gyermek és nemzetvédelme, amelynek során 2200 gyermek részesült gazdag adományban. A kiosztás a tőzsde épületében történt s azon jelen volt *Hegedüs* Lóránt elnök, *Kresz* Károly dr. és *Némethy* igazgatók, akik *Jármay* titkárral a megjelent vendégeket fogadták. — A kapucinus egyházközség karácsonyi ünnepén dec. 16-án jelen volt dr. *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Purébl* Győző és *Liber* Endre tanácsnokok, *Tury* Zoltán iskolaszéki elnök, *Emmer* Kornélné és sok más előkelőség. — A Hengermalom-uti Kisegítő Kápolna Egyesület dec. 22-i ünnepén Orsenigo Cesare pápai nuncius is részt vesz. — Az óbudai r. k. egyházközség karácsonyfa ünnepén, dec. 23-án kétszáznegyven gyermek részesül ruha, cipő és egyéb értékes adományokban, amire az egyházközség kétezer pengőt fordított. Az ünnepet *Leiner* Mihály segédlelkész rendezi. — A kelenföldi r. k. templomépítő egyesület 53 iskolás gyermeket ruház fel dec. 23-án. — A III. ker. Raktár-u. elemi iskola háromszáz gyermeknek ad bájos karácsonyi ünnepély keretében dec. 23-án gazdag ajándékot. Negyven pár cipőt és ugyanannyi ruhácskát pompás jó anyagból, kiváló kivitelben a Leipziger-féle szeszgyár adott.

A „Hólyag" asztaltársaság néven ismert első budai jótékonycélú spóregylet, II., Kacsa-utca 18., Csokonai Lajos vendéglője külön helyiségében e hó 22-én este 7 órakor 16 szegénysorsú gyermeket ruház fel.

A tbcés gyermekek száma ijesztő módon emelkedik. 1926-ban ötezer ilyen iskolásgyermek volt s 1927 év első felében már 7118 tüdőbeteg tanuló volt a fővárosban. Ennek a borzalmas népbetegségnek leküzdésére a főváros most az Új Szent János-kórházban gyermek tüdőbeteg pavillont létesít.

Tündérlaki mély út lett a neve a Szirtes-út és Lant-utca találkozásánál lévő névtelen utcának. Az Eszter-utca és Vérhalom-utca találkozásánál kiinduló névtelen utca Törökvész nevet kapta és a Pasaréti-útból a Hidász-tér mellett húzódó névtelen utca Fenyves-utca lett. Nem sejtjük, hogy az utóbbit a fenyves madárról, vagy a Fenyves tanárról nevezték-e el? Az első, az jó, de a második... az nem jó, mert nyaralási panamákat csinált.

Egységes tarifát

— léptet életbe a HÉV —

Gyökeres revizió alá vette az eddig érvényben volt személytarifát a Budapesti Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság, amelynek a főváros területéről kiinduló *négy* vonalán eddig egy és ugyanazon kilométertávolságra különböző menetdíjak voltak érvényben. Ennek kiküszöbölése céljából a vasut *egységes* tarifarendszert készített, amely mind a 4 vonalra 1929 jan. 1-től kezdve egyenlő menetdíjakat állapított meg. A tarifa megállapításánál különös súlyt helyezett a társaság arra, hogy a vonalai mentén lakó és a vasutakat naponta állandóan igénybevevő közönség kívánalmai a *legmesszebbmenően figyelembe vétessenek.* Az új díjszabásban jelentékenyen *leszállította* a havibérletjegyek árait. Ezentúl a havibérjegyek *napi akárhányszori utazásra* jogosítanak. A havibérletjegyeknél — havi 60 utazást számítva — a rendes jegyek áraiból 50—70 százalék, a tanuló-bérletjegyeknél 40—90 százalék, a munkás hetijegyeknél pedig 40—80 százalék kedvezményt ad a vasut. A havi bérletjegyek kiadására a vasut egyáltalán kötelezve nincs, a tanuló bérletjegyeknél 33 és egyharmad százalék, a munkás hetijegyeknél csak 40 százalék kedvezmény adására van kötelezve. Az egyszeri utazásra szóló menetjegyek árai 10, 15 és 20 kilométer távolságban némileg emelkednek ugyan, de ezzel szemben a főváros területén és 20 kilométeren felüli távolságban *lényegesen alacsonyabbak* lettek. E kedvezményen felül továbbra is érvényben maradtak a főváros területére szóló BSzKRT átszálló menet-, menettérti-, havi és heti bérletjegyek is, amelyek az életbelépő új díjszabással szemben *további kedvezményeket nyujtanak* a székesfőváros területén lakó közönségnek.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

* **Dr. Plathy György** lesz a földreformot végrehajtó közös szervezet intézetének ügyvezető elnöke, amely 1 millió pengő alaptőkével alakul meg.

* **Radó Odön, a Hermes Biztosító Társaság** vezérigazgatója, az elmult héten utazott el az osztrák, csehszlovák és magyar biztosítók Pozsonyban tartandó tárgyalásaikra. A pozsonyi konferencia határozatait és tárgyalásait nagy érdeklődéssel várják biztosítási körökben.

* **Obudai Freudinger Dávid** külföldre utazott.

* **A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete** január 2-án tartja rendkívüli közgyülését, abból a célból, hogy határozzon a földreform pénzügyi lebonyolítása céljára alapítandó közös szerv részvétele tárgyában.

* **A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetnek** az idei üzletéve a *Budai Napló* információja szerint jó eredménnyel zárul és a tagok ugyanazt a visszatérítést fogják kapni, mint az előző évben. Ezen a címen kb. ½ millió pengőt térít majd vissza tagjainak a szövetkezet, amelynek vezetése báró *Perényi* Zsigmond elnök irányítása mellett, dr. *Borbás* és *Tarján* Vilmos ügyvezető-igazgató kezében van. Mint ismeretes, a *Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének* vezetésében döntő jelentőségű személyi változások állottak be. A személyi változásokon kívül egyéb jelek is arra mutatnak, hogy az intézet, amelynek élére most egészen új vezetőség kerül, közelebb akarja hozni a köztisztviselők tagjait a szövetkezethez. A szövetkezeti elárusítás a jelenleginél is olcsóbbá, rationalisabbá és altruistábbá akarják tenni és mint minden szövetkezetnél, úgy ennél az intézménynél is, teljes beleszólást kíván biztosítani a szövetkezeti tagoknak. Megszünnek tehát a különféle majoritási csoportok, egyes érdekeltségek különálló harcai és ehelyett egy közös cél lesz: *fejleszteni a szövetkezetet, a tagok közreműködésével, a tagok érdekében.* Báró Perényi Zsigmond és az új vezetőség programmjának megvalósítását érdeklődéssel várjuk és nagy reménységgel és örömmel várják az eljövendő jobb időket a szövetkezet tagjai, akiket immár bekapcsolnak szorosabb szálakkal a szövetkezethez.

* **Az Ipari Hitelintézet** tudvalevőleg december első napjaiban már megkapta 5 millió dolláros kölcsönének ellenértékét. Azóta az intézet már meg is szavazott ipari hiteleket és az iparvállalatok eddig 7 millió pengőt kaptak az *Ipari Hitelintézettől.* A következő végrehajtó bizottsági ülésen is körülbelül 7 millió pengő bejelentett igény ügyében fognak dönteni és határozni. Összesen a hazai iparvállalatok közel 80 millió pengő igényt jelentettek be.

* **A Részvénytársaság Villamossági és Közlekedési Vállalatok** számára *(Tröszt)* 1928-ra 1927. évi osztalékát, részvényenkint 2 pengőt változatlanul fenntartja.

* **Az Altruista Bank** néven ismert **Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége,** folyó hó 21-én tartotta meg rendkivüli közgyülését, amelyet abból a célból hivtak össze, hogy az alapszabályok megváltoztatásával az *Altruista Bank* is üzletkörébe vegye a jelzálog kölcsönök folyósítását és a záloglevelek kibocsátását.

* **A Nemzetközi Gép** részvényeinek a tőzsdére való bevezetése újabb határozat szerint a karácsony ünnepek után, december 27-én történik meg.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRAÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Viraág Béla.

Hortobágyi juhturó
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

BOHUNICKY BANK RT.
(II. Margit körút 87)
fizeti Budán
A LEGMAGASABB betéti kamatot

KOPFMANN JÁNOS
CUKORGYÁRA
I., Krisztina kő út 91 sz. fiókja I., Margit körút 36
karácsonyra és farsangra ajánlja közismerten elsőrangú készítményeit

HÁZ ÉS TELEK
(Az alábbi hirdetésekre vonatkozó felvilágosításokat a kiadóhivatal levélbeli megkeresésre levél útján, de telefonon is (502—96) válaszol. Hivatalos órák délután 4—6 óráig.)

FERENCVÁROSBAN 2 emeletes 28 évig adómentes bérház, melynek nyers jövedelme 27.600 P, 220.000 pengőért eladó, 100.000 pengővel átvehető.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚTNÁL adómentes emeletes ház üzlettel, 3 lakással, mely évi 2500 pengőt jövedelmez, 13.000 pengőért eladó, 9000 pengővel átvehető.

KRISZTINA-TERTÓL 52 lépésre. Emeletes villaszerű családi ház, 5 és 4 szobás modern lakással 120.000 P-ért eladó.

HŰVÖSVÖLGYBEN egy szépen berendezett 18 szobás pensió 1100 négyszögöles telekkel igen jó masszív építkezés, teljes berendezéssel együtt 90.000 pengőért eladó.

RUZICSKA PÁL
sütemény és kenyérgyára
II., Horváth-utca 29
Telefon Automata 518-23

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte sések, biologiai szenyviztisztitó berendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és kivitelése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói

Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 2.
Telefon 228-93.

Szíjgyártó
nyerges és bőröndös
Megújítható régi áruk
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 18. sz.

LOHR IRMA udvari szállító utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
élővirágkereskedése
I., Fő-utca 1 Telefon: 41-87
Menyaszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak lelkiismeretes kiszolgálással

DÉLIVASUT
KÁVÉHÁZBAN
etenkint továbbra is a közkedvelt tenorista
SZERGEJ
ének- és zenekarával hangversenyez
Minden szombaton hajnalig zene
Meleg vacsora

Váli Gábor és Tsa
Első budai cimtábla- festészete
Telefon T. 149-46
II., Iskola-utca 16

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker. Szemlőhegy ucca 23.
Telefon: Aut. 529-70.
Tájkertészet: Vállalja diszkertek, parkirozások, ablakdiszitések és villakertek tervezését és evi gondozását.
Virágkertészet: Szállitegész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, disznövényeket, palantákat és dugványokat.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyüjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térít a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve

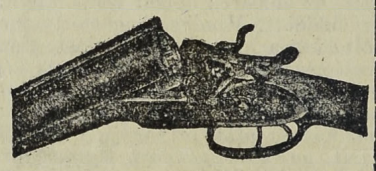

VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZ-FELSZERELÉSEK

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 108-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Rácfürdő mellett.

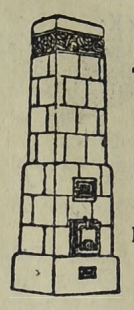

KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

ZLAMÁL

széget ajánlom legjobban
Varrógép, kerekpar, gramophon raktár. Megbizható javitómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vízvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonh. Aut. 520-93

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre is folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is. Lipót 986—84

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

Telefon: T. 286-76
Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyogyvíz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában. Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Szikiai Pál.)

Budai Napló

XXV. évfolyam. 935. sz.

Buda érdekeit a várospolitika, a közgazdaság, társadalom, művészet és sport terén szolgáló ujság. Előfizetése egy évre **20** pengő, félévre **10** pengő. Egy szám **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: I., Bors-utca **24.** Délután 5—7-ig. Telefon: **502—96.**

Felelős szerkesztő: VIRÁG BÉLA

Hirdetések ára: Egy hasáb széles, egy milliméter magas sor, egyszeri közlésnél **50** fillér. 20 mm. magas hirdetés **10** pengő. Szövegsor ára **4** pengő. Közgazdasági közlemények megállapodás szerint. A hirdetések dija mindenkor **előre fizetendő.**

1928 december 30.

Elszámolás

Illik így, év végén elszámolni vagy beszámolni mindarról, ami történt, — pl. egy ilyen nagy városban, mint Budapest. Arra kérjük mélyen tisztelt olvasóinkat, hogy ne ijedjenek meg, nem lesz hosszú a beszámolás, mert Budapesten 1928-ban néhány — a botrányig csúcsosodó — közgyűlési elintézésen kívül nem történt semmi. Egészen más volna, ha arról akarnánk beszámolni, aminek meg kellett volna történnie, de nem történt meg.

A kérdések tengelye Budán a fürdőügy. Ennél maradva, rikító példaképpen csak néhány esetet mondunk el.

A Margitsziget, amelyet előszeretettel nevezünk „Budapest gyöngyének", amit az egész világon, olyan keretbe foglalna minden világváros, aminő csak telhet tőle, ma is ugyanazzal a csúf, sőt utálatos kerettel bír, mint valamikor 73-ban, amikor a három város egyesült. Vele szemben két oldalt a Dunapart olyan sívár, vigasztalan, szinte mondhatnánk, hogy undorító, — és legalább is hetvenöt százalékkal csökkenti a Margitsziget értékét.

De minden fürdőnek olyan a környéke nálunk, hogy szinte botrányos, pedig a város kezében lévő fürdők környékét egyszerű polgármesteri rendelettel rendezhetnék. Egy tűzfalat kéne lebontani, — egy hetivásárt áthelyezni más piacra, — háromszáz méteren rendezni egy dunaparti részletet, — két utcával feljebb vinni a kotróhajók kikötőjét, hogy a homokot, kavicsot oda szórják, — ami minden nem igen kerül pénzbe és mégis nagy léptekkel vinné előbbre a fürdőügyet.

Hogy a Tanács nem tesz semmit az idegen kézben levő fürdőkért, az természetes, őket kiéheztetni óhajtja, — pusztulásba vinni, hogy potom áron a város tulajdonába jussanak.

A budai oldalon várt városfejlesztő eszmék megvalósítása összefügg a két új híd építésével. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester fölismerte a kérdés fontosságát és nemcsak hogy kiásta, de a megvalósulás elé is vitte a két híd ügyét. Óbudán is, Kelenföldön is új városrész épül a két hídfő körül. Buda legészakibb részén, a Római-fürdő környékén új világfürdőt épít a NOVA és az annak élén álló *Bódy* Tivadar, Budapest nagyérdemű volt polgármestere. De új városrész kezd kifejlődni a Délivasúton túl a hegyek alján, amely ha eléri az Orbán-hegy alatti felső völgyet, akkor Buda olyan városrésszel gyarapodik, amely méltó lesz az eljövendő világfürdőhöz.

Északon, délen és nyugaton fejlődik Buda, csak a közepe, a Vár és a Viziváros stagnál. A Vár nehéz probléma.. Megoldja majd a magyar király. A Viziváros, — nos a Vizivárosban most szakállt növesztenek a polgárok, mert ha a jelenjük most nem is valami rózsás, de a jövendőjük gyönyörű. Van saját külön mindent elintéző nagyhatalmú és nagybefolyású városi bizottsági apjuk s így mindent el fognak érni, csak épen egy kis idő kell még hozzá. Egyelőre a városrész külső részét kell elintézni, a *Pasarétet,* ott építik az új utakat, ott építik a csatornákat és ha odakint minden rendben lesz, sor kerül majd a belső területekre is és felépül talán egy bérház annak a 33 teleknek valamelyikén, amelyek a város tulajdonát képezik, — a patkányjárta odukban lakó, villanyt, gázt, vizet nélkülöző iparoscsaládok számára, hogy azok is emberséges lakáshoz jussanak. Egyelőre azonban ők is csak a szakállukat növesztik.

Irigykedve látjuk, hogy odaát Pesten hatalmas városrész épül Ujpest felé, a *Vizafogó* — és meg fog indulni az építkezés a csepeli kikötő mentén a Bikaréten, ahol fölépül az új kikötőváros. Az a szívós akarat, az a nagy elgondolás, az a rettenetes munka, amelylyel Ripka Ferenc főpolgármester négy év óta dolgozik ennek a városnak az elakadt fejlődésén, immár megtermi gyümölcsét és az irigy párttusakodás hiába rázza már a fát, ez a gyümölcs meg fog érni és a történelem beiktatja a főpolgármester nevét a budai nagy főbíráknak abba a sorába, akik már négyszáz év előtt világvárossá tudták fejleszteni Budát.

Szomorú zárszámadás ez az elmúlt esztendőről, mert szinte lehetetlen elképzelni, hogy egyetlen egy ember munkája kiegyenlíthesse száz ember tehetetlenségét.

Dubonai Pál.

Felállítják az Erzsébet-szobrot

Feléled a vértanu királyasszony emléke

Tizennyolc év előtt indult meg az egész ország lelkesedése közben az Erzsébet királyné-szobor mozgalom és csak most kerül sor fölállítására, amelyet a pályázat eldöntésének nehézségei és a helyválasztás kérdésén túl a közbejött háború és a forradalmi esztendők hátráltattak. Maga a szobor már régen készen van Zala György műtermében. Az Erzsébet-szoborbizottság az egyéb illetékes tényezőkkel együttesen elhatározta, hogy a jövő tavasszal hozzáfog a szobor fölállításának előkészítő munkálataihoz és még az 1929. év folyamán le is leplezi. A szobor helyéül a budai Várnak a külügyminisztérium épületével szemben lévő helyet jelölték ki, amelyet a volt Szinház-utcai hadtestparancsnoksági épület jobbszárny-épületének lebontásával tesznek szabaddá. Ezt a helyet, amely közvetlenül a Hunyadi János-útnak a Várba torkolló vége mellett van, parkirozzák és annak közepébe helyezik el a szobrot. A szobor magas, kerek és zárt oszlopcsarnok közepébe kerül, amelynek már szintén megvan a modellje. Az új Erzsébet-szobor egyike lesz a főváros legnagyszerűbb és legszebb látványosságainak. — Speciális budai idegenforgalmat fog a szobor teremteni, amely tündéri széppé varázsolja a Vár e csendes helyét. A szoboralap óriási tőkéjével rendezhető ott minden s Buda oly gyönyörű részlethez jut, mely ritkítja párját a nagy világon s olyan világismert részletévé válik Budapestnek, akárcsak a Halászbástya.

De a budai vár távlati képét Pest felől is erősen megváltoztatja majd az Erzsébet emlékmű, mely szörnyűséges vajudások után születik meg. Megváltozik a vár képe a siklótól a külügyminisztériumig, ahol a bástya-sétány mielőbb nyitassék meg a közönség számára. Ez némileg ellentmond a közmunkatanács felfogásának, mert egy negyven év előtti jelentése szerint a Pest felé néző bástya-sétány rendezése és folytatólagos kiépítése 100 esztendőt venne igénybe. Es épen ez az álláspont követelte, hogy a Hatvany-Deutsch palota előtti bástyarészletet meghagyták a házhoz tartozó kertnek. Pedig ez jó alkalom lett volna a keleti bástya-sétány kiépítésének megkezdésére, mert hogy ezt a bástya-sétányt egy jobb ízlésű utókor kiépíti, az holt bizonyos, s akkor ismét új képet kap a budai vár.

Buda tükre

— Idegen vélemények Budáról. —

Mi megszoktuk Budát is Pestet is. Előttünk nem ujság a főváros panorámája sem a Várból, sem a Gellérthegyről és mégis, valahányszor látjuk, megfogja a lelkünket ez a bámulatos kép. Hát még az idegenét, aki először látja!

Budapest Fürdőváros Egyesület ez évi jelentésében számos külföldi kapacitás, idegenforgalom terén tekintélyek, nyilatkozatát közli Budapestről és minden külön magyarázat nélkül közöljük azok egyrészét az alábbiakban:

Fröis Fröisland a hírneves norvég publicista a következőket írja: „Budapest Páris után Európa legszebb városa, ahol a meleg forrásokon kívül meleg szívekre is talál a külföldi."

Grimm Helén német írónő így nyilatkozott: „Budapestet a Citadelláról végignézni olyan látvány, mely örökké felejthetetlen marad."

Dietrich professzor a Német Balneológiai Szövetség elnöke a következőket mondja: „Egyetlen város sem oly alkalmas fürdőkiállítás rendezésére, mint éppen Budapest, mely a világ legszebb városai közé számítható."

Moreau báró a németbirodalmi fürdők szövetségének elnöke elragadtatással szól budapesti impresszióiról: „A különböző gyógyforrások különösen alkalmassá teszik Budapest városát arra, hogy *nagy nemzetközi, fürdőtudományi és fürdőgazdasági kiállítást* rendezzen, mely már csak azért is páratlan lesz a maga nemében, mert egy festői hegy ormán természeti és építészeti szépségek közepette jön létre."

D. Millne északindiai államtitkár el van ragadtatva Budapest fürdőitől és azokat a világ csodái közé számítja.

Van Breemen professzor, a Nemzetközi Rheumabizottság elnöke szerint Budapest, ez a szép és forrásgazdag város nagyszerűen alkalmas a rheumaellenes küzdelem gyakorlati megoldására, mert a gondviselés arra teremtette, hogy az iszonyúan terjedő rheuma legfőbb gyógyhelye legyen.

C. B. Hull hírneves angol városszakértő szerint: „Budapest egyenesen predesztinálva van a fürdőváros jellegre és kétségtelen, hogy ez az okos terv kitünően fog bevalni."

Theodor Pawloff bolgár követ Budapestről való búcsúzása alkalmából mondja: *„Budapest egyre szépül és mindjobban kialakul fürdőváros jellege,* amire predesztinálva van."

Gino Antoni a fiumei vásár elnöke Budapest fürdőváros kulturális jelentőségét világviszonylatban is elsőrendűnek és verhetetlennek tartja.

Schlossmann Artúr a hírneves düsseldorfi professzor, midőn a Deutsche Gesellschaft für Kinderheilkunde 800 főnyi társaságát hozta Budapestre és Budapest fürdőit is megtekintették, így nyilatkozott: *Budapest tényleg fürdőváros.* Sehol én még a világon nem tapasztaltam, hogy ennyi gyógyhatású forrás együtt lett volna.

A mi koronatanunk

Részletek Kállay Tamás beszédéből

Mint különös csemegét tálaltunk fel mult számunkban néhány jellemző részletet Kállay Tamás beszédéből, de tartogattunk belőle az év végére is.

Humorral és szatirával igazolja Kállay a

„Fordított város"-ról

írott cikkeinket, amikor a következőket mondja:

„... Itt van a Rudas-fürdő, amelyre vonatkozóan már 16 év óta készen vannak a tervek. Méltóztatnak tudni, hogy Magyarországon

csak azt nem utánozzák, ami jó.

A Rudas-fürdőnek van a világon a legjobb gőzfürdője. Végigjártam Bagdadtól Londonig minden gőzfürdőt, hiszen ahová utazom, mindenütt kitapasztalom. Még hasonlítani sem lehet azok közül egyet sem a Rudas-fürdőhöz. Tavaly előtt elkezdték a kupolát építeni, másfél évig voltak ottan cövekek, 200 millió koronát, körülbelül 20.000 pengőt ráköltöttek és akkor abbahagyták, otthagyták úgy ahogy volt. Elment a pénz anélkül, hogy bármit is alkottak volna. De hála Istennek, hogy elment a pénz és nem változtattak rajta semmit, mert legalább nem rontottak rajta semmit..."

De menjünk tovább. Erősen alátámasztja a híres

Citadelláról

annyiszor hangoztatott nézetünket, amelyről így nyilatkozik:

„... Nem tudom, hogy az öreg skatulya ott műemléknek van-e felvéve, vagy nem, mert annyira meg vagyunk szorulva, hogy azt is műemléknek vesszük fel. Ezt 53-ban amikor építették, azért építették, hogy bennünket onnan lőjjenek. Rossz kőhalom az és csak azért tartozhatunk köszönettel, hogy oda felvitték a követ és a következő építéskor a város, az állam, vagy egy vállalat talál már ott kőanyagot, amivel megkezdheti a munkát. Különben nem arra való, hogy ott maradjon sokáig..."

De mintha csak összebeszéltünk volna, még a

„Poloskaváros"

kérdésében is mellénk áll és igazat ád nekünk. Igy:

„... Az idegenforgalom szempontjából méltóztassanak megengedni, hogy az életemből, csak a legutolsó napokból, egypár momentumot mondjak el. Pár nap előtt Bécsből érkeztem meg és egyenesen az üzletembe mentem. En irtózatos összegeket áldozok évente a *poloskairtásra,* mert gyűlölöm a piszkot és sajnos, irígylem azokat a poloskairtó vállalatokat, mert azt hiszem, hogy azoknak megy ma jól Budapesten. Megérkezem a boltomba és a galléromon van egy — poloska. Elsőosztályú bécsi kocsin jöttem. Arról nem szívesen beszélek, hogy a hálókocsiban miként jártam, hogy 10—12 poloska volt az ágyamban az első félórában. Jelentést tettem erről az igazgatóságnak. Természetesen tudtam, hogy azt kérdi majd a kalauz: — nem méltóztatott-e hozni? En azon kezdtem, hogy: — hatot én hoztam, tudom, mert ismerem őket, de ez a hat a maguké! Mondom, nem vitatkoztam afelől, hozzátettem, hogy én mindig hattal járok..."

Bizonyára ő is nyitott szemmel nézi Budapest térképét és látja, hogy a

Kelenföldi pályaudvar

nem maradhat ott, ahol most van és főleg nem maradhat meg az a rettenetes vasuti töltés, amely ezt a szerencsétlen városrészt összeforraszthatatlanul két részre osztja. Kállay Tamás is sürgeti a kelenföldi pályaudvar nagyarányú kiépítését és valószínű, hogy — ha a kormány átépíti — akkor revizió alá veszi az egész kelenföldi hálózatot és ezt a pályaudvart más, alkalmasabb és megfelelőbb helyre építi. Kállay ezeket mondja:

„... En szerelmese voltam mindig annak, ideálom volt, hogy a kelenföldi pályaudvart építsük ki. Azt az útvonalat tegyük széppé, ragyogóvá, villákkal és kertekkel. Rövidebb az utam és régen otthonvagyok már a lakásomon, amikor a vonat a keleti pályaudvarra beérkezik. És minden szállodát közelebb érek. Milyen más formája, hangulata és környezete volna annak, ha a Gellérthegy tövéhez szép villasorban érkezne meg az ember. Milyen rossz az út. A kis autótaxik igazán kis igazítással alig látszanának ki a lyukakból, amelyek előttünk vannak. Ez tűrhetetlen állapot. Olyan elhagyatott kis faluja nincs az én megyémnek, amely ezt eltűrné. A félreeső szegénység lakhelye nem lehet olyan, hogy az olyan utat az alispán azon a részen egy napig is megtűrné, mint amilyenen nekünk a kelenföldi pályaudvarhoz éveken át ki kell járnunk. Méltóztassék ezeket a dolgokat városfejlesztési szempontból szem előtt tartani..."

Ehhez még egy koronatanunk van: — *Becsey* Antal, aki ezt már többizben szóvá tette.

Fel kell osztani a Krisztinavárost!

Három kerületre

A hegyvidék lakói sokat szenvednek a nagy távolság miatt, amely őket gyakran aprólékos ügyekben kényszeríti — hegyről le és hegyre föl — a Várban levő I. ker. előljáróságra való baktatásra.

A hegyvidéki egyesületek közül főleg a *Zugligeti Egyesület* az, mely sokat foglalkozik az I. kerület célszerűbb beosztásával, mert végre is fel kell osztani azt a kerületet, mely Budakeszi-től a Dunáig, Albertfalvától a Lukács-fürdőig terjed és 90-szer akkora mint a Belváros. Lakossága folyton gyarapodik, igényei minden tekintetben gyarapodnak, csak a közigazgatása a régi, mely ezzel a mamuth-kerülettel nem képes már megbirkózni.

Egyik választmányi ülésen is ezt vitatta a Zugligeti Egyesület.

Az új kerületi beosztást oly módon találják legmegfelelőbbnek, ha az I. kerület három részre osztatnék fel és pedig egy kerület lenne a Gellérthegytől délre eső rész, Kelenföld, Lágymányos, másik kerület lenne az új Tabán és Krisztinaváros, amely most a Németvölgy felé fejlődik, harmadik rész lenne a budai hegyvidéki kerület a Svábhegy, Zugliget, Hűvösvölgy, Lipótmező, hozzácsatolva még a II. kerületből a Pasarétet és a Törökvészt, amelyek helyett a II. kerülethez a Vár lenne csatolandó.

Ezen beosztást a mindennapi élet követelményeivel motiválták, a Pasarétet és a Törökvészt mindössze az Ördögárok, amelyet már fokozatosan beburkolnak választja el az I. kerülettől és a hegyoldal az I. kerület felé lejt.

A hegyvidéki kerületi lőljáróság épületének elhelyezésére legalkalmasabbnak találják a vámvonalaknak a jövő év folyamán való kihelyezése folytán felszabaduló, az Uj Szent János-kórház

Szent Gellért Gyógyfürdő
Vízgyógyintézet és Napfürdő
Külön férfi és női osztály. A legmodernebb berendezés. Szakképzett személyzet.

előtt levő retek-utcai emeletes vámépületet, amely központi fekvésénél fogva az előljáróság elhelyezésére szinte hivatva van. A Svábhegyen lakók a fogaskerekű vasúttal, a zugligetiek a 81-es villamossal, a Hűvösvölgy, Törökvész, Lipótmező lakói a 83-as villamossal a Virányos, Kútvölgy, Hunyadorom, Csillagvölgy lakói pedig a Kútvölgyi úton létesítendő autóbuszjárattal könnyen és legrövidebb idő alatt megtudják ezt a helyet közelíteni, a Pasarét lakóinak, amely most óriási mértékben fejlődik, az itt elhelyezett előljáróság csaknem lakásuk mellett van.

A Vár lakói amennyiben a Vár területe a II. kerülethez csatoltatnék igen könnyen elérhetik siklóval a Lánchídnál levő II. ker. előljáróságot. Elhelyezhető lenne a hegyvidéki kerületi előljáróság épülete a retek-utcai hurokvágány környékén, a Városmajor területén vagy a vizivárosi temető helyén is.

Különösen hangsúlyozta minden felszólaló, hogy a budai hegyvidék kertes házaival, gyümölcstermelésével és állattenyésztésével egész más adminisztrációt igényel, mint a belső teljesen beépített városrészek (pl. sertéstartás, a hegyvidéken más az építkezés, a hegyvidéken tartott eb házőrző kutya, míg a belterületen tartott kutyák kedvtelésből tartott ebek stb., stb.).

Ez a tervezet a jövő fejlődésének megfelelne és nem kellene néhány év mulva újabb beosztást készíteni. A hegyvidéki kerületnek így mintegy természetes határát a hegyhátak képeznék és minthogy ezen egész vidék forgalma a Budakeszi út felé irányul a völgybe, úgy a kerületi közigazgatás legfőbb szerve, az előljáróság a központba kerülne.

SOLTI LÁSZLÓ
Kertépítő kertészeti telepei:
II., PASARÉTI ÚT 129.
Hadapród iskolánál
SOLTSZENTIMRE
Pestmegye
Művészi kertépítés **Elsőrendű referenciák**
Felvilágosítást a BUDAI NAPLÓ szerkesztősége ad

Karácsony

A vidám, a boldogság örömét hozó karácsonyi angyalka leszállott a mennyből az idén is Budára, hogy azoknak, akiknek nincs otthonukban ragyogó karácsonyfájuk, kedves gyermekjátékuk és hasznos ruha és cipő ajándékuk — az áldozatos jószívek révén részesüljenek ezekben. Nem felejtkeztek meg Budán az árvákról, elhagyottakról, az öregekről sem s régen volt ilyen pompás, szép, hangulatos a szent este. A kis Jézuska áldjon meg minden jótevőt.

A *kelenföldi* társaság szociális érzésű asszonyai *Becsey* Antalné vezetésével már hetekkel előbb szorgalmas munkát fejtettek ki a szegények és árvák karácsonyi ünnepe érdekében. A társadalmi gyűjtésben számosan segédkeztek elnöknőjüknek; ezek között elsősorban dr. Sümeghi Lászlóné, Halm Sándorné, Bánlaky Gézáné, Szántó Jenőné, Ledofszky Gézáné, Ostián Antalné, Fehér Istvánné és mások. *Gundel* Károly nagyszámú karácsonyi csomaggal kedveskedett a kerület gyermekeinek. A karácsonyi ünnepségek egyik része e hó 22-én volt a Váli-uti ovodában, ahol Brandt Lajosné vezetésével gyönyörű betlehemi ünnepet rendeztek a kicsinyek és Mészkő József igazgató intézett hozzájuk néhány köszönő szót. Hasonló ünnepélyek voltak a Lenke-uti barakkoknál és a Farkasréten is, ahol *Ostián* Antal városbíró házánál osztották ki a szegény gyermekek karácsonyi ajándékait. Az akció eredményeképen összesen 130 gyermeket láttak el cipővel, ruhával, télikabáttal, ezenfelül játékokat, könyveket és elemózsiás csomagokat is kaptak, amivel sok boldog órát szereztek a kerület szegényeinek.

A Mindenki Karácsonyfáit a budai utcákon is szép számmal állították fel, hogy mindazokat, akiket megvert a sors s nincsen otthonuk — ott vehessék át a szeretet ünnepén a szeretet csomagjait. A Gellért-szobor alatt a TÉBE állította a karácsonyfát, a Krisztina-téren lévő karácsonyfánál a vasutas zenekar muzsikált, a Lenke-uti barakk előtt a kanadai Stockholm magyarságának fája állott, míg az óbudai templom előtt a trentoni magyarság állított a szegény itthoni magyaroknak karácsonyfát és a Levente-egyesület zenekara játszott. Még a Batthyányi-téren és a Szépvölgy-utcában voltak „Mindenki Karácsonyfái".

A tabáni egyházközség megható karácsonyi ünnepén háromszáz gyermek és száz felnőtt részesült ruha ajándékban, amit a plébánia 5000 pengős hozzájárulása, a MÁV Istvántelki főműhelyének mérnöki kara, a Ziegler Asztaltársaság, Angyal Kálmán apátplébános, Fekete Győző, Papp Gizella és Tóth Margit tették lehetővé adományokkal és munkásságukkal.

Az ujlaki egyházközség kedves ünnepség keretében hatvan gyermeket látott el teljes téli ruházattal *Szokolay* Antal esperes-plébános agilis munkája révén.

A Németvölgyi kisdedóvóban Baltazár Gyuláné jóvoltából kedves ajándékokban részesültek a piciny gyermekek. Az itteni Tüdőbeteggyógyító intézetben pedig *Scitovszky* Tiborné szép adománya tette lehetővé a hadirokkant és hadiárva tüdőbetegek karácsonyi megajándékozását.

Az „Örök Ifjak" nevű asztaltársaság, amelynek élén *Freiszmuth* János áll, a „spórverein" kifizetésekor, dec. 20-án öt szegény gyermeknek vett cipőt és ajándékot. *Kollár* Ferenc hentesmester viszont nyáriszalámit és kolbászt tartalmazó súlyos csomagot, Habermann vendéglős pedig meleg, jó vacsorát adott nekik.

A budai iparosok *„Balkéz"* asztaltársasága *Klee* József asztalosmester elnöklete alatt már december 15-én felruházott hat gyermeket a *Habermann*-féle Maros-utcai vendéglőben, ahol a népszerű vendéglős jó vacsorára látta a szegény árvákat vendégül.

BOLDOG ÚJÉVET

Jubiláris újévi számunk, 1929. évi 1. számként jövő vasárnap, jan. hó 6-án jelenik meg.

Buda-fürdőváros gondolata volt az egyetlen irányjelző a napilapok karácsonyi kötegeiben. Ez volt az egyetlen fénylő csillag, amely a jobb jövőt csillogtatta meg. Huszonötéves magvető munkánk került körözötten így a szélesebb nyilvánosság elé, aminek Buda remélhetőleg most már javát látja. Különösen melegen, helytálló okfejtéssel írt a Tabánról, mint Budapest fürdőkerületéről a *Nemzeti Ujság,* megemlékezve a Hollós Mátyás Társaság úttörő munkájáról is és a *Pesti Napló,* amelyik hivatott embert, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármestert szólaltatta meg Buda-világfürdő érdekében.

ZVERKÓ CIPŐK JÓK és olcsók

Az iparosok tömörülését szolgálja az a lelkes felhívás, amelylyel *Váli* Gábor ügyvezető elnök a II. KER. IPAROSKÖR választmánya nevében fordul a kerületbeli iparosokhoz, amelynek bevezető sorai ezek: — „Szegény hazánk megcsonkításából folyó gazdasági válság bennünket, iparosokat a legtragikusabban gyötör. Az egyes iparos tehetetlenül áll szemközt a pusztító vésszel, mely kérlelhetetlenül elsöpri. A legszerényebb és legjogosabb kívánság is számtalan érdekkel ütközik össze. Kétségbeesett, gyötrelmes tusát vívunk létünkért a különböző érdekekkel szemben. Jogainkhoz csak egyesüléssel, erőnk tömörítésével juthatunk, anélkül, hogy jogosulatlan előnyöket akarnánk magunknak más társadalmi osztály, vagy foglalkozásbeliek kárára harácsolni." — A továbbiakban elmondja, hogy az Iparoskör nemcsak szórakozásul szolgáló kaszinó, hanem minden iparág egyetemes érdekképviselete kell hogy legyen a jövőben. Kiépítik a tagtársaik és a hatóságok, közszereplő férfiak, továbbá a gazdasági szervek közötti kapcsolatot, melynek segítségével erős támogatást nyújthatnak tagjaiknak s ebben hathatós segítségükre lesz az új elnök, dr. *Tury* Zoltán kiváló képességei és társadalmi nagy összeköttetései révén. Az érdeklődőket szívesen látják minden *csütörtökön este* és vasárnap *délelőtt.*

ZVERKÓ-nál valódi gyík-, és kígyócipők P 36

Szilveszter estét rendez e hó 31-én este 10 órakor a Császár-fürdő Mátyás-termében a Hollós Mátyás Társaság s ez alkalomra a következő meghívót küldte szét:

Sylvesteri tsalogató

Adatik tuttul mindeneknek,
benfenteseknek, vendégeknek;
im eljövénd ez évünk torja,
estvéli tizre fordulóra,
feledni tsalódást, meg gondot,
amit ez év hajh' bőven ontott,
öszvejövünk pár vidám szóra,
jókedvü év-butsuztatóra.
Külön termébe' a Tsászárnak,
Kegyelmedre szivesen várnak
irkáló, művész tudós népek,
— zsebre kicsik, lélekre szépek, —
rendezvén ezt tagnak, meg másnak,
társasága Hollós Mátyásnak.
Ám lévén ez utolsó estvénk,
tudományról biz' szó se essék.
Sőt begyülvén sok vidám szerzet
szépen megkérjük Te Kegyelmed:
zeneszerzsámit kézbe' hozza,
hogy pajkos kedvünk felborozza.
Kelt ezerkilencszáz' s huszonnyócba'
a szent, szép Karátsoni hóba'

(A. E.)

Küldi pedig ezt a meghívást
kiváló tisztelettel:
a Hollós Mátyás Társaság
elnöksége.

Hungária gyógyforrás

Budapest fürdőváros jellegének kidomborításában a legfontosabb szerepet a Hungária gyógyforrás viszi, amely egyik legfontosabb tényezője és legértékesebb fürdőügyi aktivája a fővárosnak. Nálunk épp úgy, mint a vidéken az orvosok a betegek egész légióját küldik a *Hungária gyógyforráshoz,* hogy gyógyulást találjanak. A forrást már a kora reggeli órákban körülállják a gyomor-, vese- és hólyagbántalmakban szenvedő betegek, továbbá azok, akiknek savlerakodásuk, reumájuk, köszvényük vagy érelmeszesedésük van. De igen sokan látogatják a forrást idegbeteg és neuraszténiás nők és férfiak, akiknek az idegeit valósággal regulálja a *Hungária gyógyforrás* erősen rádióaktiv vize.

Rudas-fürdő
A budai forráscsoport legrádioaktivabb hőforrása
A török hódoltság idejében épült s teljes eredetiségében fennálló kényelmes gőzfürdő — Kádfürdő,
Fedett téli uszócsarnok

A kúrázók száma évről-évre emelkedik és számuk ma már a világfürdőket felkereső közönség számát megközelíti. Rengeteg külföldi keresi föl Budapestet a *Hungária gyógyforrás* miatt. A forrás csarnoka tágas, kényelmes, ragyogóan tiszta, kellemesen temperált, úgyhogy az egyébként súlyos, tartózkodó helyükről nem szívesen kimozduló betegek is elzarándokolnak a forráshoz. A tisztaság, a hygiénia minden követelménye kicsillan az egész vonalon, ami leginkább a használatban lévő poharak desinficiálásában jut kifejezésre. A forrás vezetősége a legnagyobb gonddal fejleszti az üzemet és kapcsolódik bele az idegenforgalmi akcióba. Itt említjük meg, hogy *a Harmat-víz* a *Hungária-forrás* szénsavval telített üdítő vize, ma már mindenütt az országban kapható és *nagy keresletnek örvend.*

Kérje mindenütt a
„Sopron-Győri"
TEJET, mert ez a legjobb és legmegbizhatóbb
Telep és iroda: Sopron-, Győr- és Vasmegyei Tejgazdasági Rt. L. Pehérvári-út 27. Tel. J. 128-01

A főváros becsülete követeli, hogy iskolái egészséges otthonai legyenek a tanuló ifjúságnak. Ezért küzd szinte hősies önfeláldozással dr. *Purébl* Győző tanácsnok. Harcot kell folytatnia a közöny, a meg nem értés és a rosszindulat ellen az igazság győzelméért. Különösen Budán elszomorító a fővárosi iskolák helyzete. A hengermalomutcai barakkiskola egészen le van süllyedve. A mennyezetet az osztálytermekben meg kellett támasztani, mert az épület minden percben bedőléssel fenyeget. A kelenföldi elemi leányiskolában sem vízvezeték, sem szenyvízcsatornalevezető nincs és a mellett a legközelebbi iskola hét kilométer távolságra van. A süppedő Böszörmény-uti polgári iskola barakképületének falai repedeznek s szintén összeomlással fenyegetnek. A kelenföldi kisdedóvó levegője romlott, füstös, környezete zajos, a zárdautcai óvoda teteje már két ízben beszakadt. A hegyvidéken egyáltalában nincs iskola és a gyermekeknek sokszor kilométereket kell megtenniök, hogy az iskolába elérjenek. S mikor mindezeken segíteni kell, akkor az iskoláknak, de Budának is állandó ellensége: egy pesti bizottsági tag megtagadja a költségeket. Irigyli Budától a kultúrát s talán még a levegőt is elszivatytyúzná tőlünk. Óéberségének ébersége e téren igazán kirakatba való.

GYOMORBETEGEKNEK
gyengélkedőknek, egészségeseknek, felnőtteknek és gyermekeknek egyaránt kellemes izü, tápláló és könnyen emészthető tápszer a
BUDAPESTI GYÓGYFORRÁS KÉTSZERSÜLT
(originale Wasserzwieback), mindennap friss és szakszerűen készitett valódi grahamkenyér.
CUKORBETEGEKNEK
minden nap frissen sült és szakszerűen készitett 30% Allenronat-kenyér és Allenronat-kétszersült sacharinnal készitve. Allenronat-liszt (Glutenmehl) kapható
NEUMANN BÉLA ezüst koszorus sütőmester, tápszercikkek üzemében
BUDAPEST, II., MARGIT-KÖRÚT 16.
TELEFON: AUT. 512—26.
Többszörösen kitüntetve: 1926. évi budapesti „Embervédelmi" kiállításon diszoklevél és ezüstéremmel, 1926. évi kézműiparos tárlaton aranyéremmel és az Országos Iparegyesület diszoklevelével.

Eltemetett források

Irta és a „Hollós Mátyás Társaság" e hó 10-én tartott értekezletén felolvasta:
Dr. Eperjessy István

(Folytatás.)

„Az *Ördögárok.* Nem ok nélkül nevezik így ördögi műveiről, miket olykor néhány perc alatt végez. Sok tekintetben hasonlít Bécsben a Wien folyóhoz és osztja a hegyi patakoknak (Wildbach) minden rossz tulajdonságát, mind a mellett, hogy ő nem hegyi patak, hanem számos hegyi patakok közös levezető árka, aminek folytán valamennyinek rontó hatását egyesíti magában.

E *patak* a hidegkúti határszéltől végigvonul Buda egész volt területén",

Az Ördögárok sorsát az 1875-ben bekövetkezett felhőszakadás pecsételte meg.

Horváth Farkas e katasztrófát a következőképpen írja meg:

„Ez év június 26-ika volt azon válságos nap, amelynek áldozatul esett a főváros jobbparti részén minden, amit a bősz vihar és vizár útjában talált. A gyönyörű budai hegyvidék, amely eddig gyönyört és élvezetet nyújtott, a gazdag fürtökkel kecsegtető és bő termést igérő szőlők a vihar után olyan képet tártak fel, amelyre a fájdalom könnyei nélkül tekinteni nem lehetett. Az országutak 3—6 lábnyi iszappal és kőtörmelékkel boríttattak, a közkutak betömettek, minden közlekedés meg volt akasztva; a vízlevezető árkok ölekre menő szélességben kimosattak, hidak, védfalak elsodortattak, az útakon és egyes szőlőkben helyükről csak lőpor segítségével kimozdítható roppant kövek hevertek. Számos szőlőnek nyomát sem lehetett látni. Az egész kültelek távlata a nyár derekán egy késő őszi tájkép színében tünt fel." stb.

„Az Ördögárok beboltozott része kővel és iszappal betömetett. Az Ördögárok boltozata több helyen felszakíttatott, a rajta levő házak a lakókkal együtt elsodortattak és temettettek; az árvíz tartama alatt a Vérmező és Kelenföld egy sík tengernek látszott és a hátramaradt vizek csak később nagy költséggel vezettettek el.

Mindez egy igen rövid ideig tartó vihar és árvíz műve volt, amely a budai hegyekben embereket és állatokat sodort el", stb.

A júniusi válság a középítési szakbizottság tüzetes működését vonta maga után, melynek javaslatai közül fontos a következő:

„I. Az erdőpusztítás meggátlandó és a kopár hegyek befásítandók.

„A hidegkúti völgyben egy nagy völgyzárlat állítandó 30,000.000 m^3 víz számára 100.000 frt. költséggel."

De nem készült el a tervezett völgyzáró gát, ami pedig igen szerencsés gondolat volt. Eltekintve attól, hogy a város belseje ezen gát létesítése által az árvíztől mentesült volna, a Hűvösvölgynek egy gyönyörű fekvésű hatalmas tava lenne, amelynek vizében a nyaralók, a nyári hónapokban fürödhetnének, csónakázhatnának, és horgászhatnának.

A ma csaknem kiszáradt Ördögároknak a multban való vízbőségét igazolva látom abban is, hogy Heufler munkájában az Ördögárokban élő „Elritze" nevű halról tesz említést.

Arról, hogy a Guggerhegy, Hármashatárhegy és Mátyás-hegy által körülzárt Szépvölgyben és Pálvölgyben valamikor forrás lett volna, semmi nyomot sem találtam. De szinte hihetetlennek tartom, hogy akkor, amikor a Hármashatárhegy keleti oldala tele van forrásokkal, nyugati oldalán egy csepp víz se lenne.

Végül megemlítem még, hogy Rupp Jakab a Sashegy oldalán a Budaörsiút mentén egy Isten kútjának (fons Dei) nevezett forrásról beszél, a Sashegy alján levő síkságon pedig az úgynevezett Nádas kútról tesz említést.

Ezekben kíséreltem meg a budai hegyvidék mindazon forrásait ismertetni, amelyeknek létezéséről magam is tudok és amelyekről csak hallomásból vagy történelmi feljegyzésekből szereztem tudomást.

E források feltárása óriási áldást hozna a budai hegyvidékre. E források vize ivókúrára, a kirándulók szomjúságának oltására, strandfürdő, vagy nagyobb uszoda létesítésére, esetleg utak és kertek öntözésére felhasználhatók lennének.

A Pálpataka és mellékpatakai feltárása esetén a Hűvösvölgyben gát emelése által a fővárosi erdőből néhány holdnyi terület feláldozásával az ország egyik legszebb fekvésű erdők által koszorúzott tava létesülne, amelynek létesítése körül felmerült költségek egyrészt a csónakázók által fizetett díjakból, másrészt a tóra és a patakra kiadott horgászjegyek árából törleszthetők lennének.

Szinte hihetetlennek tartom, hogy ennyi forrás közül egyetlen egy se lenne olyan, amelyet hasznosítani ne lehetne. (Vége.)

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROSI
KÖZSÉGI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖZPONT: BUDAPEST, V., DOROTTYA-U. 4.
Sürgönycím: „FŐTAKARÉK" Alapítási év: 1846

BUDAPESTI FIÓKOK:

I. ker., Horthy Miklós-út 1.	V. ker., Nádor-utca 23.
I. ker., Krisztina-körút 133.	VI. ker., Andrássy-út 2.
II. ker., Fő-utca 2.	VII. ker., Erzsébet-körút 58.
III. ker., Fő-tér 2.	VIII. ker., Rákóczi-út 11.
IV. ker., Károly király-út 30.	IX. ker., Vámház-körút 1.

VIDÉKI FIÓKOK:
Debrecen, Szent Anna-utca 13. | Nyíregyháza, Bethlen-utca 5.

BETÉTEK KÖNYVECSKÉRE, CSEKK- ÉS FOLYÓSZÁMLÁRA. — JELZÁLOGKÖLCSÖNÖK FOLYÓSITÁSA. — TŐZSDEI MEGBIZÁSOK TELJESITÉSE. — KÜLFÖLDI KÖVETELÉSEK ÉS PÉNZEK VÉTELE, ELADÁSA. — VÁLTÓK LESZÁMITOLÁSA. — ELŐLEGEK ÉRTÉKPAPIROKRA. — HITELLEVELEK BEL- ÉS KÜLFÖLDRE.

SZÉCHENYI GYÓGYFÜRDŐ

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.

A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SZEMÉLYI HIREK:

Andréka Károlyt, a főkapitány helyettesét, aki nemcsak a buzgó rendőrök legelsője, hanem a fővárosi társadalomnak is vezéralakja, a miniszter tanácsos a tényleges szolgálatban visszatartotta.

Tury Zoltán elnökét külön vacsorán fogja ünnepelni a II. ker. Iparos-kör.

Juhász István dr., a katholikus társadalom érdemes tagjának a jeruzsálemi patriarka a Szent Sir-lovagrend középkeresztjét adományozta.

Hubert Vilmos Abbáziába utazott kétheti üdülésre.

Engel Sándor dr. poliklinikai aszszisztens lett a budai Ambulatórium Röntgen-orvosa.

A SZERETET ÜNNEPE

A *Klotild Szeretetház* minden esztendőben nagyszabású ünnep keretében gyujt karácsonyfát annak a 120 árvának, amelyet intézetében nevel. Az ünnep díszét emelte, hogy azon résztvettek József főhercegi és fenséges neje Auguszta főhercegasszony, Nemes Antal budavári püspök, Pakányi Ferenc, a gondosszívű gazda és sokan az egyesület előkelő tagjainak sorából. Az ünnepet megelőző szombaton délután, e hó 22-én, az ünnepet dr. Ripka Ferenc főpolgármester nyitotta meg, aki életének egyik legszebb feladatát látja ennek az árvaháznak nagyarányú felsegítésében és ismét egyikét mondotta el azoknak a lelkeket melegítő beszédeinek, amelyek könnyeket fakasztanak, elzárkózott szíveket nyitnak meg és boldog jelent varázsolnak az árvák körébe. Az ünnepen a növendékek közül szépen szavaltak Temunovich Z., Brenner Béla, Révay Márton, Achimás Kornél és Móri Gyula. A szavalatok között a növendékek énekkara és háromszólamu kara énekeltek kitünő betanulással. Az ünnepet a Himnusszal kezdték meg és a Szózattal fejezték be. Azután megnyilt a szomszédos nagyterem ajtaja, ahol hatalmas karácsonyfa alatt a kedves ajándékok és meglepetések egész raktára várta a boldog gyermeksereget, akiknek boldogságát nagy gyönyörűséggel szemlélte a főhercegi pár, az áldott szívű Főpolgármester és az a sok jó ember, aki az ünnepen résztvett.

ZVERKÓ SZALLITJA a legjobb, legolcsóbb jótékonycélú GYERMEK-IPŐT asztaltársaságoknak

A fedett uszoda felépítése régi szükség. *Albrecht* főherceg egy nyilatkozatában azt mondotta, hogy mosolyogni kell, ha az ember Budapestnek, az egymilliós világvárosnak méreteit összehasonlítja a Rudasfürdő egyetlen téli uszodájával. Tarthatatlan helyzet, hogy aki télen úszni akar, csak reggel nyolc és kilenc között élvezheti az uszodát. Egyébként is súlyos bajnak tartja az uszodahiányt akkor, amikor Budapestet annyira elárasztotta az Isten vízzel, meleg forrásokkal, hogy többet a természettől igazán nem kívánhatunk. — Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy az Országos Testnevelési Tanács arra kérte a polgármestert, hogy a Horthy Miklós-uti fővárosi telket adják át a fedett uszoda céljaira, mert szakértői jelentések alapján egyedül ez a telek mutatkozik megfelelőnek.

WINKLER ANTAL
„HÁROMVERÉB"
vendéglője (a régi „Pilseni")
II., FŐ-UTCA 8. SZ.
elsőrangú magyar konyha,
közismert kitünő fajborok
UDVARI SÖR
Társaságok számára
KÜLÖN TERMEK
zongorával!
ZÓNAREGGELI

Keresztelő. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester családjában keresztelőt tartottak az ünnep első napján, amikor keresztvíz alá tartották dr. *Kürthy* Lászlóné, szül. Ripka Babónak e hó 16-án született és *Zsuzsika* névre keresztelt leánykáját, ahol a keresztszülők szerepét dr. *Krivos* Árpádné és *Kürthy* István földbirtokos töltötték be. A kedves ünnepre való tekintettel a főpolgármester elhalasztotta kalocsai útját.

A főváros bizottságaiban új tagok lettek a bizottsági tagok közül: a közlekedésiben *Lampel* Vilmos, a pénzügyiben *Hochenburger* Antal, a közigazgatásiban *Gál* Jenő, a fővárosi Közmunkák Tanácsában dr. *Bárczy* István, az igazoló választmányban *Joanovits* Pál, a képzőművészetiben *Wünscher* Frigyes.

SZEMÜVEG Zibrinyinél, I., Attila-u. 12

Kolledálnak Óbudán, ahol a kávéházakban napról-napra gyülekeznek asztaltársaságok, az egyik tüzelőt, a másik ruhát koldul és ilyenkor, télvíz idején az összegyüjtött holmit szétosztják azok között, kik szégyenkeznének maguk koldulni. Óbuda klasszikus talaja azoknak a jószívű embereknek, kik a szegények számára koldulnak, hogy azok ne legyenek kénytelenek maguk kolduskká lenni. Ezek között egyike a legszorgalmasabb gyüjtőknek, Szepesi Ágoston nyugalm. postaigazgató. Már a háború kitörését megelőző időkben, két évtizeden keresztül gondoskodott az elemi iskolás gyerekek napközi otthonáról, mint az iskolaszék gondnoka, és arról, hogy a szegény gyermekek télen ruhát, cipőt kapjanak. Ez a jó szokása megmaradt a mai napokig. Az idén hónapok óta járja a kerület gyárait, szorgalmasan gyüjtögetve a fehérneműhöz és ruhához való anyagot, ezt azután a kerület uriasszonyaival feldolgoztatja és amikor eljön a szeretet ünnepe: karácsonykor, meleg ruhával látja el a didergő gyermekeket. Ebben az évben december 23-án az óbudai r. kath. egyházközség Kultúrtermében gyülekeztek össze a kerület előkelőségei, hogy tanui legyenek annak a lélekemelő ünnepségnek, melynek keretében 230 gyermek részesült szeretetadományokban. Boldogság volt nézni a kicsinyek örömét és a szülők hálás mosolyát. Sagmüller József apátplébános meleg szóval emlékezett meg a szeretet ünnepéről és megemlítette, hogy az egyházközség, a Szent Vince-egylet és Szepesi Ágoston gondoskodása tette lehetővé a ruhaosztást, melynek fenséges, de egyszerű ünnepségét Leiner Mihály káplán rendezte.

MENCZER gallértisztitása vezet Drbja 10 fill. Telefon Külön vidéki osztály

Teaestéket rendez minden csütörtökön este 9 órakor, tánccal egybekötve a *„Budai Katholikus Kör"*, ahol a régi szokáshoz híven minden hó első hétfőjén választmányi ülés van, mely után a kör nagytermében társasvacsorára gyülnek össze a kör tagjai és vendégei. E társasvacsorákon a *borgazdai* tisztet felváltva a kör tagjai látják el.

CIPŐT ZVERKÓNÁL VESZÜNK és rendelünk

Az új kir. közjegyző a III. kerület első körzetében *Lénárt* Dezső dr. soproni kir. közjegyző lett. A második körzet betöltéséről még nem történt döntés, bár a beavatottak már tudják a kiszemelt ügyvéd nevét, ami nagy meglepetést fog kelteni.

TURÁNI Szőnyegszövő R.T.
Magyar perzsák Szőnyegjavítás
Budán II., Fő u. 80. Tel: 515-79

A divat elvadulásáról. A Budapest—Krisztinavárosi Oltáregyesület felkérésére P. Omerovics Tamás S. J. három konferencia beszédet mondott a plébánia templomban: 1928 dec. 12—13—14-én. A sajtóról, mint áldásos vagy romboló tényezőről, a babonáról, mint az emberiség megrontójáról beszélt és végül a mostani női divatnak egyház-, vallás- és erkölcsellenes szertelenségeit ostorozta: — „Megtörtént — mondta — hogy egy előkelő párisi úrinő vendégül meghivta magához az akkor éppen Párizsban időző missziós püspököt. A püspök megérkezett és sorban érkeztek a tiszteletére meghivott többi vendégek és hölgyek divatos estélyi ruhákban. A háziasszony látván hiányos öltözékű barátnőit, igen elrestelte magát és megbánta a nagy mulasztást, azt tudniillik, hogy elfelejtette figyelmeztetné őket arra, hogy miként öltözzenek, tekintettel a magas főpapi vendégre. De miután most már segíteni nem lehetett, gondolta legalább bocsánatot kér.

— Bocsásson meg püspök uram, hogy mulasztásom miatt ilyen öltözékben jelentek meg barátnőim.

— Ó soha sem restelkedjék asszonyom, én megszoktam ezt, hiszen huszonöt év óta a *vademberek* között élek . . . *H. B. L.*

Sokszor érthetetlen, hogy ez a fordított város mire nem adja ki a tengernyi pénzt. De különösen érthetetlen, hogy az elmaradt, gyenge elméjű s tehetségű gyermekekre költ óriási összegeket, akikből — a nagy kiadás ellenére — sohasem lesznek normális emberek, legfeljebb napszámosok. Az ilyenek részére külön intézetet tart fenn Óbudán a Miklós-téren, amelyiknek gyógypedagógiai intézet a neve. A Fővárosi Közlönyben olvassuk, hogy az ott nem régen történt gyökeres átépítés után újra 13.800 pengő kell az alagsori munkákra és ablakponyvákra. Mi sokkal helyesebbnek tartanók, ha *a kiváló tehetségü* gyermekeket gyüjtenék intézetekbe s ezektől nem sajnálnánk bármilyen összeget sem, mert belőlük a magyar társadalom díszei válnának.

Nagy panasza volt az óbudai iparos levente ifjaknak, hogy megfelelő helyiség hiányában nem tudnak művelődni és szórakozni. Legutóbbi választmányi ülésükre meghivták dr. Krivoss Árpádot és kérték közbenjárását ahhoz, hogy megfelelő székházhoz jussanak. Készséggel vállalkoztak arra, hogy ha a megfelelő telket és az építési anyagot megkapják, önmaguk ingyen fogják maguk részére felépíteni a székházat. Dr. Krivoss felkérésére a III. ker. előljárója, Szente Miklós a legnagyobb örömmel tette magáévá ezt a megoldást, s azt már a legközelebbi testnevelési bizottság ülése elé fogja terjeszteni. Hisszük, hogy így a III. ker. Levente Otthon hamarosan felépül s a derék leventék kellő környezetben művelhetik testük mellett a lelküket is.

Az I. ker. Közjótékonysági Egyesület ünnep előtti szombaton délután rendezte szokásos karácsonyi ünnepét, a melynek gondos háziasszonya, *Jauernik* Nándorné ellátta a körzetbe tartozó sok-sok apró szegény gyermeket pompás uzsonnával és a cukron, fügén és más csemegén kívül sok hasznos dolgot tartalmazó karácsonyi zacskóval. A nagyteremben felállított szinpadon a megajándékozott apróságok karácsonyi tündér-jeleneteket adtak elő, szavaltak és énekeltek, könnyeztek és mosolyogtak. A karácsonyi ünnep ez évben már gondtalanab volt, mert a Heinrich-féle alapítvány lényegesen segített az Egyesület sanyarú anyagi helyzetén, amit csak *Jauernik* Nándor vezérigazgatónak *havonkint ismétlődő nagy anyagi áldozata* tett volt elviselhetővé és *biztosította a népkonyha működését.* Az Egyesület ezt a *sok ezer pengőre rugó összeget* a Heinrich-alapból meg akarta téríteni Jauerniknek, de ő nemes szívvel azt a hasonló szegénységben sinylődő *tabáni templomnak adományozta,* kiérdemelve a szegény templom szegény híveinek áldását, elhárítva magától minden elismerést és ovációt. Az ünnepen résztvett gróf Apponyi Albertné elnöknő, Angyal Kálmán plébános, Badál Ede előljáró, Mató István városi biz. tag és sokan.

Súlyos gyász érte közéletünk egyik kitünőségét, *Weisz* Fülöp vezérigazgatót, akinek áldott emlékű felesége, szül. *Garay* Flóra, 44 éves házasság után december hó 26-án 65 éves korában elhunyt és 28-án temették nagy gyászoló közönség részvéte mellett a kerepesi temetőben. Az engesztelő mise e hó 29-én volt a koronázó Mátyás-templomban. Elhunytát a lesujtott férjén és leányán kívül, mint legközelebbi rokonok, Walkó Lajos miniszter, a Rudnyánszky, Keleti, hámori Biró és Garay családok gyászolják.

ZVERKÓ CIPŐK ARANYÉREMMEL KITÜNTETVE II, Corvin tér 6

Gyalázat éri Budát azzal, hogy egyesek és vállalatok túlfűtött kapzsiságukban elrontják, megcsúfolják mindazt, amit a jó Isten természeti kincsekben Budának ékkőül adott. — Csak legutóbb emlékeztünk meg a Lukács-fürdőhöz tartozó forrásszabályozó *őstó*-ról, amely európai különlegesség a melegvizében tenyésző tavirózsával. Megemlékeztünk, hogy a csoda-tó mellé őskori cölöpépítményeket vert a magát kultúrálisnak nevező mai ember, ahelyett, hogy megnyitná a Zsigmond-utca felé s kitárná szépségét, különlegességét minden szemlélő elé. E héten azután megkezdték a fal lebontását az egyik oldalon. Nagy volt az öröm e tájon, de a hét végére keserű ürömmé lett. A kibontott részbe vasredőnyös ajtó került s hátul az ős-tóra üzlethelyiség épül. Trafik lesz ott s ha az üzlet beválik, végig a falmentén greijzlereijok fognak virítani a lótusz helyett. Vajjon ki adhatta ki ezt a szerencsétlen építési engedélyt?

Budai építőmesterek közül alábbiak léptek *Szviezsényi* Zoltán előadása következtében a Budapest Fürdőváros Egyesület tagjai sorába: Katona Mihály, Németh László, Nándor Pál, Balás Farkas, Bleyer Ignác, Székely Marcell, Berényi Ignác, Mód Lajos, Gleich István, Mann Dénes, Réti Benő, Juhász István Pál, Fridrich F. Géza, Holub Jenő.

Purébl Győző székesfővárosi tanácsnokot, a Budapesti Gazdálkodók Egyesületének elnökét ünnepelte mult szombaton a Farkasréti Gazdálkodók Egyesülete kormányfőtanácsosi kitüntetésével kapcsolatban a Királyné-féle vendéglőben, magyaros, disznótoros vacsora keretében. Elsőnek dr. Hódy Lajos, a farkasrétiek fáradhatatlan elnöke üdvözölte a tanácsnokot, annak a reményének adva kifejezést, hogy az évtized óta várt farkasréti iskola végre felépül. (Ez az elhanyagolt és elhagyatott vidék ezt igazán megérdemelné a patrónusként szereplő közoktatásügyi tanácsnoktól.) A környékbeliek szép számmal jelentek meg, sőt a körzetek közül több budai képviseltette is magát. Megjelentek: Szervey György, Félix Aladár, Hanzély Ödön, Szibinkits György, gr. Berényi János, Papp Ferenc József, Tábory János, Olbricht Ottó és még számosan. Purébl Győző meghatottan mondott köszönetet és fogadalmat tett, hogy a Farkasrét kívánságait minden erejével támogatni fogja. Volt stílszerű meglepetés is, mert az elektromos művek részéről a tanácsnok beszédje végén elaludt a villany és így a sötétben maradt társaság éjféltájban oszlani volt kénytelen. Hiába, Budán az ember továbbra is — csak sötétben tapogatódzik.

Schmidt Miksa-utca lesz a Kiscelli-utca neve, maradandó emléket állítva ezzel a nagylelkű adományozónak, aki a fővárosnak ajándékozta a kisceli hegyen levő múzeumát. Igy határozta el ezt a Közmunkák Tanácsa, ahol a pártok nevében Kozma Jenő, Buday Dezső, Büchler József, Fábián Béla egyhangúan járultak ehhez hozzá, átiratot intézve a főváros tanácsához a Schmidt Miksa által megszabott feltételeknek elfogadása s az Attila-park létesítése érdekében.

Egy szemétdomb miatt panaszkodik már egy év óta a Bécsi-úti új városi ház sok lakója. A köztisztasági hivatalnak nem sürgős az elhordása s így továbbra is fertőzi bűzével a környék levegőjét.

A Budai Katholikus Bált ez évi farsangban is megrendezi a Budai Katholikus Kör II., Fő-utca 83. sz. székházában január hó 19-én. Az agilis rendezőség, melynek élén dr. *Privitzky* Endre, a kör fáradhatatlan igazgatója áll, már megkezdette a díszes meghívó szétküldését. Aki meghívóra igényt tart, forduljon a rendezőséghez, mely a kör helyiségében minden este 6—8 óráig tart hivatalos órát.

Szávay Zoltán, nagynevű atyjának poéta fia írja előfizetési felhívásában: „Január havában két verseskönyvem indul útnak. Az egyik címe: — „Az ismeretlen út". Utolsó tíz évem lírai termése. Azoknak ajánlom, akik a líra halk szavát becsülni tudják. A másik kötetben „Hullanak a falevelek" cím alatt magyar nótáim szövegét gyüjtöttem össze. Az ismeretlen út előfizetési ára 4 pengő, Hullanak a falevelek-é pedig 2 pengő". Az előfizetések Szávay Zoltán címére (Budapest, VI., Podmaniczky u. 41.) irányítandók. Előfizetni a *Budai Napló* útján is lehet.

A Bessenyei Kör, a m. kir. testőrségek altiszti karának köre jan. 5-én a Budai Vigadóban zártkörű táncestet rendez.

KIRÁLY-FÜRDŐ
Épitette 1556-ban KARA MUSTAFA budai basa.
Budán, II., Fő-utca 84. szám.
45 fokos szénsavas nátront, szénsavas mészet, szénsavas klornátriumot és magnéziumot **tartalmazó hévviz**
köszvény, csúz-, bőr- és csontbetegségek, fém mérgezés, máj-, lép-, méh-, húgyhólyagbántalmak, gyomorhurut és alhasi pangás ellen.
Kádfürdők: egész napon át.
Gőzfürdő: férfiaknak . . . reggel 5—1 óráig, nőknek hétköznap délután 2—7 óráig
!! IVÓ KURA!!

Uj gyógyszertárak. A belügyminiszter dr. *Sperlény* Aladárnénak az Ugocsa- és Böszörményi-út környékére, *Wolff* Lajosnak a Németvölgyi-útra gyógyszertár engedélyt adott.

A Római partot szabályozza a főváros és az ott létesítendő sportépítmények építési vonalát a Közmunkák Tanácsa hozzájárulásával a legutóbbi közgyűlés megállapította.

PORSZIVÓT
KÖLCSÖN AD
SKRIBEK FERENC
BÁDOGOS ÉS SZERELŐ
I, PÁLYA-U. 7

Karácsonyi és ujévi
ajándékok
Elsőrangú
illatszerek-, szappanok- és kazetták
»CSARNOK«
illatszertárban
II. KER., MARKOVICS IVÁN-UTCA
a Batthyány-téri csarnokkal szemben

Ezüst
Dísztárgyak
oroszhegyi Szabó István
ékszerész-őrásnál
Budán, II., Fő-utca 45 sz.

LURIE és TÁRSA
TEJÜZEME BUDÁN
I., ORBÁNHEGYI-ÚT 6. SZ.
Telefon: Automata 534—11.

A BUDAI URI KÖZÖNSÉG TALÁLKOZÓHELYE A
»KISRABLÓ«
SÖRÖZŐ, SZŰTS LAJOS ÉTTERMEI
Elsőrangú
Magyar és Francia konyha
Fajborok
I., ZENTA U. 3. (GR. HADIK LAKTANYA MELLETT)

SCHUNDA V. JÓZSEF
m. kir. udvari szállító
BUDAPEST
IV., Gróf Károlyi ucca 5.
és Magyar ucca 18. szám
Telefon: Automata 843-79 sz.

ALAPÍTTATOTT: 1847-

Operaház, Zeneművészeti Főiskola, Nemzeti Zenede, Philharmóniai Társaság. Színházak, Nugymozik stb. szállítója. Bármely hangszer, alkatrészek, húrok és szakszerű javítások kaphatók. Olcsóbbá

ZONGORÁK
pianinók, harmoniumok

eladása, becserélése, bérbeadása, javítása, hangolása és vétele! A legkedvezőbb részletfizetési feltételek mellett is. A lehető legjobbat a legjutányosabb áron! Az „A. B. C." szövetség kizárólagos szállítója.

ÉRGYOMORRA
naponkint
igyék egy pohár
KRISTÁLY
VIZET!

A honvédség apotheozisa az a gyönyörű munka, mely most került ki *Móricz* Pál, a kiváló író tollából. Azt mondja előfizetési felhívásában: „... Az emberek életén, a régi honvédek varázsos személyén át — ami romantikát jelent — ismertetem, szerettetem a honvédséget, ezt az Attila kardjaként a nemzeti alkotó lélekből kipattant páratlan hadi intézményt. Történeteim aranyszálai 1868-tól 1918-ig fonódnak, szövődnek, Ezekben újraéled a honvéd. Ezek által fellángol erős hitünk. Olyan nemzet, mely a magyar királyi honvédeket szülte, sokáig nem maradhat alul..." Móricz Pál maga is honvéd volt, az 1-es honvédek népfelkelő századosa. Van a könyvben sok budai vonatkozás is. Közli a régi budai 63-as h. zászlóalj 1870. évi tisztikarának csoportképét, az öreg budai nagy dalárdista, lovag Sternád, Say Győző későbbi altábornagy és sok másnak képeit. Magyar lelke, hűséges magyar honvédélete lángoló darabját adja Móricz Pál a honvédekről írott e pompás könyvében, melyet kellő díszszel állított ki a *Franklin* nyomda, ahol a munka megrendelhető, fűzve 12 pengő, kötve 16 pengő. A Franklin társulathoz küldött megrendeléskor beküldendő a negyedrésze, a többi pedig havonként részletekben. Megrendelhető a Budai Napló útján is.

ZVERKÓ cipő elegáns és megbizható

Hatvannégyezer adófizető van összesen Budapesten, akik jövedelemadó címén 1927-ben 20,270.000 pengőt, vagyonadó címén pedig 3,148.000 pengőt, összesen tehát majdnem 23 és félmillió pengő adót fizettek. Egyenesadókból 1927-ben kereken 115 millió pengő volt kivetve, amiből 84 millió esett állami adóra és 31 millió községi pótlékra. 1925-ben a főváros népességének fejenként összesen 113 pengőt kellett fizetnie, 1927-ben már 5 pengővel többet: 118 pengőt.

Új vállalkozó katasztert készít a főváros, amelynek alapján minden bejegyzett és megbízható cégnek lehetőséget nyujt, hogy a főváros részére közmunkát végezzen. A műszaki ügyosztály terve szerint a jövőben abc sorrendben kap mindenki rövid úton megrendelést, vagy szűkkörű versenytárgyaláson való ajánlattételre felszólítást. Kiterjesztették a nyilvános versenytárgyalást is, úgyhogy ezentúl az 5000 pengőn felüli értékű munkára nyilvános versenytárgyalást hirdetnek.

A tabáni temetőt végérvényesen 1929. év folyamán oszlatják fel. Ha valakinek ott halottja van s el akarja vitetni, úgy a rendelet megjelenése után kérvényt kell beadni a Székesfővárosi Tanácshoz, amelyben megjelöli, hogy melyik köztemetőbe óhajtja halottját eltemettetni. A kérvényben fel kell tüntetni azt is, hogy külön vagy közös sírba kívánja az eltemettetést.

Nincs szobra sem Budán, sem Pesten II. Rákóczi Ferencnek, a magyar szabadságjogok legönzetlenebb harcosának, történelmünk egyik legnagyobb alakjának, pedig annak szánták régebben a Rákóczi-teret. Pekár Gyula, az egységes-párt értekezletén most indítványozta a szobor-állítást s mi legméltóbb helyéül Széna-tér *névtelen felsőrészét* ajánljuk, ahonnan egyszer a kurucok igyekeztek megközelíteni a budai várat.

DÉLIVASUT
KÁVÉHÁZBAN
esténkint továbbra is a közkedvelt tenorista
SZERGEJ
ének- és zenekarával hangversenyez
Minden szombaton hajnalig zene
Meleg vacsora

Hortobágyi juhturó
Mindenütt kapható! Termeli:
ORSZÁGOS MAGYAR TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

* **A bank-tranzakciók hónapja lesz a bankéletben** a február és március és a várt tőkeszaporítások már a külföldi főrészvényeseknél el is vannak készítve. A bankokra bízott idegen tőke emelkedésével magyarázzák a tőkeemelés szükségességét.

* **A gépipar** foglalkoztatása az év végén kedvező képet mutat. A munkáslétszám meghaladja a 42 ezret, úgyhogy az év folyamán a rossz konjunktura mellett is mintegy 5—6%-kal megnőtt. A gyárak ezt elsősorban a jobb exportüzletnek tudják be, amely lehetővé tette a gépexportnak mintegy 30%-os emelkedését. Ebből igen nagy mértékben vette ki részét a *Ganz*-koncentráció és általános az a vélemény, hogy a koncentráció előnyei éppen az exportüzletnél jelentkeznek. Azok a gyárak, amelyek kizárólag a belföldi üzletre vannak utalva, nem tudnak javulást felmutatni.

* **A Földreform-Bank** élére előbb *Platthy* Györgyöt, majd *Neubauer* Ferenc államtitkárt kombinálták. Az érdekelt altruista intézetek szerint a kombináció kétes, mert az új bank élére egy harmadik országgyűlési képviselőt szemeltek ki, akit a *Kisbirtokosok Földhitelintézete* január 4-ére összehívott rendkívüli közgyűlésén előbb igazgatósági taggá fognak választani. Az érdekelt intézetek most egymásután rendkívüli közgyűlést hívnak össze, amelyen felhatalmazást kérnek a financirozásban való részvételre, minthogy a lebonyolítás 180 millió pengő kezelésének kockázatával jár.

* **A Kereskelemi Bank** az első lesz az idén, amely még január hó folyamán nyilvánosságra hozza mérlegét és rendes közgyűlésén el fogja határozni alaptőkéjének felemelését. Már a mult évben ez volt a terv, azonban a viszonyok alakulása nem tette kívánatossá a tőkeemelés napirendre tűzését.

* **A Pesti Hazai Takarékpénztár**, amely a *Kereskedelmi Bank* közgyűlését követi február elején s amelyről befejezett tényként híresztelik, hogy február elején tartandó közgyűlésén szintén felemeli alaptőkéjét, mert hisz igen nagy az aránytalanság a saját és idegen tőkéi között.

* **Az Ipari Exportfejlesztő Intézet** megalakulása január első felében formailag is megtörténik. Befejezett tény, hogy a bankokon kívül — mint azt a *Budai Napló* már megírta — más részvényese nem lesz az intézetnek, az állam tehát nem jegyez részvénytőkét, hanem az intézettel kötendő szerződés alapján meghatározott időre évi 300.000 pengő szubvenciót fog folyósítani. A kormány még nem döntött a leendő elnök személyére nézve. Információnk szerint azonban a bankok nagy része *Hegedüs* Lorántot óhajtja erre a tisztségre megválasztani, azonban végleges döntés még az ő részükről sem történt.

* **Az Angol-Magyar Bank**, amelynek betétei 58 millióról 75 millióra emelkedtek, az idegen és a saját tőke arányosítása szempontjából 15 millió pengővel fogja szaporítani néhány hét mulva a saját tőkéit.

* **A Hitelbanknál** is tőkeemelési tervekkel foglalkoznak.

* **A Hazai Takaréknál** 67 millió pengőről 82 millió fölé emelkedett a betétállomány s ez magyarázza a tőkeemelés szükségességét.

* **A Gépgyárak Egyesülete** elfogadta az egységes mérlegek sémáját, amelyre a mostani évzárlat alkalmával az egyes vállalatoknál már tekintettel vannak. Az egységes mérlegeknek ez a típusa jóval egyszerűbb és áttekinthetőbb az eddigi mérlegeknél, amelyek vállalatok szerint különböztek egymástól. Kiküszöbölték a felesleges tételeket, amelyekből a vállalatok üzletmenetére és vagyoni helyzetére semmiféle következtetést nem lehetett levonni. A *Budai Napló* értesülése szerint a gépgyári vállalatoknak 80—85%-a már az új séma szerint fogja elkészíteni erre az üzletévre szóló mérlegét és csak néhány vállalat vár véle a jövő évig.

* **A Magyar Pamutipar rt.** rendkívüli közgyűlése alaptőkéjének 3,975.000 pengőről 6,360.000 pengőre való felemelését határozta el. A kibocsátásra kerülő összes 159.000 új részvény a régi részvényeseknek ajánlatik fel átvételre, mégpedig olymódon, hogy 5 régi alapján 3 (15 pengő névértékű) új részvény vehető át 20 pengős árfolyamon. Elővételi jogok a mai naptól a Hitelbanknál gyakorolhatók.

Szerkesztő: FERENCZY LÁSZLÓ.
Laptulajdonos: VIRÁG és TÁRSA
Kiadásért felelős: Virág Béla.

ÜZENET

R. K. kenyérgyár. Ha a székesfőváros bármely üzemének van hirdetni valója és súlyt fektet Buda polgárságára is, akkor bizonyára ajánlattételre hívta volna fel a Budai Naplót is, amely lap 25 év alatt megnyerte e városrész polgárságának bizalmát, — és mi bizonyára szívesen tettünk volna ajánlatot, de támogatás címén nem kérvényezhetünk ilyet, mert ezt a mi várospolitikai meggyőződésünk sem engedi.

D. iparos, Viziváros. A kérdezett városi bizottsági tag eddig még nem válaszolt Magyar Miklós beszédjére, ami veszedelmes precedenst jelent azért, mert a nagyközönség beismerésnek tekinti. — A Kerámiai Gyár Rt. igazgatóságának tagjainak névsorát megtalálja a Kompass-ban, de esetleg közöljük a jövő szám üzenetei között.

BOHUNICKY BANK RT.
(II. Margit körút 87)
fizeti Budán
A LEGMAGASABB
betéti kamatot

KOPFMANN JÁNOS
CUKORKAGYÁRA
I., Krisztina körút 91 sz. fiókja II., Margit körút 36
újévre és farsangra ajánlja közismerten elsőrangú készítményeit

HÁZ
ÉS TELEK
(Az alábbi hirdetésekre vonatkozó felvilágosításokat a kiadóhivatal levélbeli megkeresésre levél útján, de telefonon is (502—96) válaszol. Hivatalos órák délután 4—6 óráig.)
FERENCVÁROSBAN 2 emeletes 28 évig adómentes bérház, melynek nyers jövedelme 27.600 P, 220.000 pengőért eladó, 100.000 pengővel átvehető.
ERZSÉBET KIRÁLYNÉ-ÚTNÁL adómentes emeletes ház üzlettel, 3 lakással, mely évi 2500 pengőt jövedelmez, 13.000 pengőért eladó, 9000 pengővel átvehető.
KRISZTINA-TÉRTŐL 52 lépésre. Emeletes villaszerű családi ház, 5 és 4 szobás modern lakással 120.000 P-ért eladó.
HŰVÖSVÖLGYBEN egy szépen berendezett 18 szobás pensió 1100 négyszögöles telekkel igen jó masszív építkezés, teljes berendezéssel együtt 90.000 pengőért eladó.

RUZICSKA PÁL
sütemény és kenyérgyára
II., Horváth-utca 29
Telefon Automata 518-23

Thermostóth

Központi fütések és szellőzte sések, biologiai szenyviztisztitóberendezések, vizvezeték és csatornázás, fürdőberendezések és épületbádogos munkák tervezése és készítése. Szabadalmazott kovácsolt vas „Thermostóth" kazánok kizárólagos gyártói
Tóth Imre és Társa
V., Katona József-u. 3.
Telefon 223-93.

Szijgyártó
nyerges és bőröndös
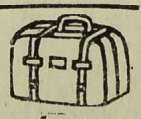
Megbizható régi üzlet
FLIEGER NÁNDOR
II. kerület, Fő-utca 19. az.

LOHR IRMA udvari szállító utóda
NAGY IMRE LÁSZLÓ
élővirágkereskedése
I., Fő-utca 1 Telefon: 41-37
Menyaszonyi és alkalmi csokrok. Igen jutányos árak. Ielkiismeretes kiszolgálással

RÓZSADOMBI VIRÁG- ÉS TÁJKERTÉSZET
Budapest, II. ker. Szemlőhegy ucca 23.
Telefon: Aut. 529-70.
Tájkertészet: Vállalja diszkertek parkirozások, ablakdiszitések és villakertek tervezését es evi gondozását.
Virágkertészet: Szállit egész éven át vágott és cserepes virágokat, csokrot, virágkosarat, disznövényeket, palántákat és dugványokat.

Budai Általános Takarékpénztár rt.
a takarékbetéteknek
kényelmesebb gyüjtése céljából takaréklapokat bocsájt a felek rendelkezésére. Könyvecskékre elhelyezett betétek és folyószámlára elhelyezett összegek után
6 százalék kamatot térit a
Budai Általános Takarékpénztár rt.
Buda, II., Fő-utca 9.
Pénztári órák: 9 — 3-ig.
Telefon: T. 214-21. — Váltóüzlet és tőzsdeosztály: T. 133-50. — Tőzsdekirendeltség: V., Szabadság-tér 17. Telefon: J. 902-88.

HALWA SÁNDOR
PUSKAMŰVES
BUDAPEST,
Üzlet és műhely: I., Szent János-tér 4
Telefon: Kr. 507—37
Állami díszoklevél. Ezüstkoszorús mester
Nagy aranyéremmel kitüntetve
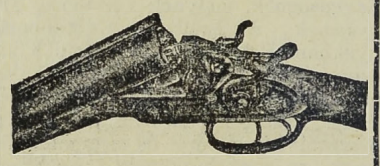
VADÁSZFEGYVEREK
•••
FEGYVERJAVÍTÁSOK
•••
SPORTCIKKEK
•••
CSERKÉSZ-FELSZERELÉSEK

ERZSÉBETHID SZÁLLÓ
Telefon: 103-45.
Budán, I. Kökény-u. 14.
Ráczfürdő mellett.

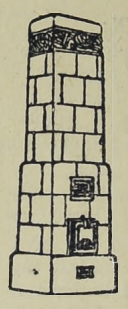
KÁLYHÁS!
Béres Márton
I., LOGODI-U. 19.
Tel.: L. 972-33.
Minden e szakmába vágó munka ügyében forduljon bizalommal e régi jóhirü céghez.

ZLAMÁL

céget ajánlom legjobban
Varrógép, kerékpar, gramophon raktár.
Megbizható javitómühely.
Budán, I, Krisztina-körút 151.

Háztatarozásnál
előnyös feltételek mellett vállalkozik
Nagy Pál
bádogos
gáz, vizvezeték, csatornázás, fürdőberendezés és központi fütés vállalata
II., FŐ-UTCA 20. SZ.
Telefonh. Aut. 520-93

Ó-Buda-Ujlaki Takarékpénztár
Részvény Társaság
Budapest, III. ker. Lajos ucca 148 szám.
Telefon: Automata 624—57.
Betéteket elfogad könyvecskékre és folyószámlákra a legmagasabb kamatozás mellett. Kölcsönöket folyósit váltóra, folyószámlákra, értékpapirokra a legelőnyösebb feltételek mellett

BELLEVUE SZÁLLODA ÉTTERMEI
Budán, I. Attila-utca 53 -- Igazg. Telefon: Lipót 986—85
Minden este és a délutáni teákon
Budapest elismerten legjobb
jazz- és tangozenekara
Kiváló konyha és italok — Mérsékelt árak
Asztalrendelés telefonon is: Lipót 986—84

CSÁSZÁR-FÜRDŐ
Előkelő éttermek. Kitünő konyha.
Zárt veranda nagy társasestékhez.
Tulajdonosa CSIRSZKA KONRÁD

HUNGÁRIA-GYÓGYFORRÁS
szénsavval telítve HARMAT-VÍZ!

Magyarország legrádiumosabb gyógyvize. Az Erzsébet-hid budai hidfőjénél épült modern ivócsarnokban. Radioactiv hatásu lithiumos és calcium-hydrocarbonátos gyógyviz
IVÓ-KURA
Keserűsó-kura. Javasolva vesebántalmak gyomorbajok, emésztési zavarok, álmatlanság vérszegénység ellen. Poharankint 8 fillér
Karlsbadi sóval 16 fillér
Reggel 7 órától este 6 óráig
Telefon: T. 286-76

Nyomatott a Révai Irodalmi Intézet Nyomdájában. Budapest, V., Ügynök ucca 8. — (Nyomdaigazgató: Sziklai Pál.)